Hain 8599.
Br. Mus. Cat. V, 279.

S. Hieronymus.

Proctor 4573.

217. **Incunables.** — **S. Hieronymus. VITAE SANCTORUM PATRUM. Venetijs,** Octav. Scotus, **1483.** Caract. goth.; 8 ff., CCXLIII ffch., 1 f.; 2 col.; 47 ll. In-4 .D.-vél.

Hain 8599. Proctor 4573. Brit. Mus. V, p. 279. Le 1er f. blanc un peu endommagé et monté; cela à part exemplaire bien conservé de cet incunable imprimé en beaux caractères gothiques.

De uitis sanctorum Patrum, ita scribit Gela
par. c. 3. ubi opuscula enumerantur, quae in ec
Item uitas patrum Antonij Pauli, Hilarionis et omn
quas tamen uir beatissimus scripsit Hieronymus cum omni
suscipimus.

E occasióe stili hoc in opere obseruati quisquam legentium aut audientium offendiculu3 patiatur: quia nõ per omnia procedit vti antea huius materie exẽplaria perspexit: facile veniam dabit. postq̃ multoru3 diuersitatem confusam intuetur. Ea propter id ipm in quattuor ptes diuisas differẽtesq̃ distinxi. In cuius prima collegi in vnum hystorialia. In parte secũda libellos τ doctrinalia. In parte tertia de regulari obseruãtia. Et finali parte de laude τ virtutum efficatia. Ita sane: vt pars prima per hystorias: secũda per libellos τ .§. pars tertia per rubricas. τ quarta per rubricaru3 capitula distinguatur. Et vt clarior noticia tabule super eo habeatur numeru3 folijs connumeraui. Hec exordio presentis operis ad generalem eius noticiam sufficit premisisse: ad cuius complementu3 me promoueat illa que oĩu3 est artifex sapia icreata. in seculũ seculi benedicta Amen.

Ad vsum mei Stefani Baselisci ...

Amiani diaconi vita z conuersatio. cix.

Brũ penitẽtia cla

Amelicos in deser

Icete patricii con

Obedientia omni

Patientia in omni

Acerdotiũ imino

Incipit prologus sancti Hieronymi cardinalis presbyteri: in libros Uitaspatrum sanctorum Egyptiorum. etiam eorum qui i Scithia Thebaida atqz Mesopotamia morati sunt: non solum quos oculis vidit: maximoqz labore conspexit: veruz τ q̄plura a fide dignis relata conscripsit notabili diligentia. Denicqz aliorum etiam autenticorum libellos fideliter e greco i latinum transtulit: τ ab alijs translata pro sui perfectione huic operi inseruit.

Benedict⁹ deus qui vult omnes homines saluos fieri. τ ad agnitionē veritatis venire. q etiā nostrū iter dirRexerat ad egyptū. Et ostēdit nobis mirabilia magna ad posteritatis memoriā ꝓfutura: ex quibus nō soluz nobis causa salutis oriretur: verū τ historia salutaris atqz ad doctrinā pietatis aptissima conderet. que virtutis iter agere volētib⁹ gestoruz precedētiū fide amplissimū tramitē pandat. Quāuis ad tātarū rerū narrationē minus idonei simus: nec dignū videatur ingētiū rer̄ exiguos ac paruos fieri auctores: precelsasqz ꝟtutes humili narrare sermone. tamē quoniā fratr̄ caritas eor̄ qui i mōte sacto olíueti cōmanēt hoc a nobis frequēter exposcit: vt egyptior̄ monachor̄ vitā. ꝟtutesqz animi. Et cultū pietatis atqz abstinētie robur quod i eis corā vidim⁹ explicemus: precib⁹ ipsor̄ qui hoc iperāt adiuuādū me credēs aggrediar. nō tā ex stilo laudē requirēs q̄ ex narratione rerum edificationē futurā legētibus sperās: dū gestorū vnusquisqz iflāmatus exēplis horrescere quidē seculi illecebras. sectari vero quietē: τ ad pietatis iuitatur exercitia. Uidi ergo τ ꝟe vidi thesaurū xp̄i i humanis abscōditū vasculis: quēqz thesaurum repertū nolui tanq̄ iuidus occultare: sed quasi ꝓ multis iuentū ꝓferre in mediū. τ facere cōmunē: certus ꝙ quāto plures ex eo fuerint ditati: tāto mihi amplius acquireretur. Ego eniz locupletior fiā cū aliorū salus ministerij mei fuerit quesita mercimonio. In principio ergo narrationis nostre adesse nobis ꝑcamur gratiaz dñi nr̄i Jesu xp̄i: cui⁹ virtute omnia hec pietatis exercitia apud egypti monachos habent.

Uidimus eni apud eos multos patres celesteз vitā i t̄ra positos agētes: τ nouos quosdā ꝓphetas taz virtutibus animi. q̄ vaticinādi officio suscitatos: qbus ad testimoniū merito℞ nec signorū quidē ac ꝓdigiorū deerat efficacia. Et merito. Cur eni q nihil terrenū nihil carnale cupiūt nō accipiūt celestē potestatez? Nōnullos nāqz eoruz ita ab omni malitia τ cogitatione τ suspitiōe vidim⁹ alienos: vt nec si aliquid mali adhuc gereret in seculo meminissent Tāta i eis erat trāquillitas animi tātusqz ioleuerat eis bonitatis affect⁹: vt merito de eis dictū sit. Pax multa diligētib⁹ nomē tuū dñe. Cōmanēt aūt per heremū dispersi τ separati cellulis: s; caritate cōnexi Ob hoc aūt dirimūtur habitaculis vt silētii sui quietem τ itentionez mentis diuina sectātes nec vox aliqua: nec occursus vllus: aut ſmo aliquis ociosus obturbet Intētis ergo i suo quisqz loco animis velut boni patres xp̄i expectāt aduētū. Aut tāq̄ miles paratus i castris iperatoris p̄sētiā. vl' vt fideles serui aduētantē dñz sustinēt: libertatē sibi pariter τ munera largitur̄. Omnes ergo hi nullā cibi aut idumēti aut vlli⁹ hor̄ sollicitudinē gerūt. Sciūt eni quia scriptū est. Hec omnia gētes cogitāt: ipsi vero iusticiaз τ regnū dei requi

runt. et hec omnia secundum promissionem saluatoris apponuntur eis. Deniqz eorum plurimi forte si in aliquo necessarijs ad vsus corporis eguerint. non ad humana perfugia sed ad deum versi: et ab ipso tanquam a patre poscentes que poposcerint ilico consequuntur. Tanta nanqz in eis fides est: que etiam montibus vt transferantur: valeat imperare. Unde et nonnulli eorum irruptiones fluuii in perniciem vicinarum regionum concitatas orationibus represserunt. Et pede incedentes aluei eius profunda digressi sunt. immanesqz eius bestias peremerunt. Et plurima atqz immensa signa que a prophetis et apostolis antiquitus gesta fuerant consumarunt vt dubitari non debeat ipsorum meritis adhuc stare mundum. Sed illud valde mirum est cum semper optima quoqz rara sint et difficilia: in illis tamen vtrumqz pariter conuenisse vt et numero immensi sint et virtutibus incomparabiles. Sunt enim et alij in suburbanis locis: alij per rura: plures autem et egregij per heremum dispersi: et velut quidam celestis exercitus in procinctu positus: atqz in tabernaculis degens ad obedientiam preceptorum regi semper intentus: armis orationum pugnans: et scuto fidei ab inimico insidiante protectus: regnum sibi celeste conquirunt. Sunt ergo ornati moribus: quieti: lenes: tranquilli: et caritatis vinculis velut quadam germanitate constricti. Ad emulationem vero virtutum: certamen ingens exercent et agones. Studet enim vnusquisqz clementior altero benignior: hic humilior. ille patientior inueniri. Si quis autem sapientior ceteris fuerit: hic ita communis erga omnes et mediocris existit: vt secundum mandatum domini omnium minimus et omnium seruus esse videatur. Quia ergo dei munere donatum mihi est: et videre eos: et interesse conuersationi eorum: et de singulis iam nunc que ad memoriam dominus reduxerit enarrare temptabo: vt hi qui non viderunt eos in corpore: opera eorum discentes vitamqz eorum perfectam lectionis indicio colligentes: ad emulationem sancti operis inuitentur. et perfecte patientie palmam requirant.

Explicit prologus. Incipit narratio de sancto Joanne egyptio heremita.

Primum igitur tanquam vere fundamentum nostri operis ad exemplum bonorum omnium sumamus egyptium Joannem: qui vere etiam solus satis superqz sufficiat religiosas et deo deuotas mentes ad virtutum culmen erigere. et ad perfectionis vestigia concitare. Hunc enim vidimus in Thebaidis partibus in heremo: que adiacet ciuitati Lyto: in rupe quadam montis ardui commanentem. Ascensus ad eum difficilis: aditus monasterij eius obstructus et clausus: ita vt a quadragesimo etatis sue anno vsqz ad nonagesimum: quem tunc gerebat: cum eum vidimus monasterium eius nullus intrauerit. Aduenientibus vero per fenestram se videndum prebebat: et inde eis vel verbum dei ad edificationem: vel siqua fuissent consolationis responsa reddebat. Mulierum tamen illuc nulla nec ad conspectum quidem eius accessit: sed et viri raro: et certis quibusqz temporibus. Cellam sane hospitalem extrinsecus fieri permisit: in qua aduentantes e longinquis regionibus paululum requiescerent: ipse vero intrinsecus solus soli deo vacans: non diebus non noctibus a colloquijs dei et oratione cessabat: diuinum illud et quod super omnem mentem est: tota mentis puritate consectans. Quanto enim se ab humanis curis et colloquijs sequestrabat: tanto illi vicinior et propinquior deus erat. In tanta deniqz mentis sue sinceritate profecerat: vt non solum eorum que erant scientiam consequeretur a domino: verum et eorum que futura erant prescientiam mereretur. Euidenter nanqz ei dominus prophetie gratiam contulit. ita vt non tantum ciuibus et prouincialibus suis si forte percunctaretur futura prediceret: sed et imperatori Theodosio. vel quos belli exitus habiturus esset vel quibus modis victoriam caperet de tyrannis: sed et quot irruptiones passurus esset gentium barbararum sepe predixerit. Quodam etiam tempore cum gens ethiopum romanum militem circa cirenen: que prima est ex ethiopie partibus Thebaidis ciuitas: incursaret: et strages plurimas nostrorum dedisset: predamqz

duxisset: venienti ad se romano duci: et me tuenti confligere cum eis eo quod exiguus ei erat militum numerus: et hostilis contra se innumera multitudo: Joannes statutum designans diem: perge inquit securus: die enim qua vici et hostem prosternes et spolia capies: predamque reuocabis. Quod cum fuisset impletum etiam apud augustum: quia captus acceptusque futurus esset predixit. Hec apud illum prophetie gratia habebatur: ut magis hoc illorum qui percunctabantur quam suis meritis ascriberet. Dicebat enim: non pro se hec: sed pro illis qui audiunt a domino pronunciari. Aliud quoque per eum mirum valde dominus ostendit. Tribunus quidam ad agendum militem pergens venit ad eum: et obsecrare eum cepit: ut permitteret etiam coniugem suam venire ad se. Multa namque eam dicebat pertulisse pericula ob hoc tantum ut faciem eius videret. Tunc ille negat sibi unquam moris fuisse videndi mulieres: et precipue ex quo in illius rupis se monasterio conclusisset. Tribunus persistit obsecrando et confirmando: quod nisi videret eum esset sine dubio in multa tristicia peritura. Cumque iterum ac sepius eadem precaretur. et causam mortis eam sue coniugis confirmaret futuram: atque inde interitum unde salutem sperauerat accepturam: tunc fidem et importunitatem eius aspiciens senior: vade inquit videbit me coniunx tua hac nocte: non tamen veniet huc: sed in domo sua atque in lecto suo manebit. Post hec verba abscedit vir: ambiguitatem responsi in pectore suo versans. Cumque hec etiam coniugi nunciasset: simili modo nihilominus etiam mulier sermonis incerto fatigabatur. Sed ubi somni tempus aduenit: adest homo dei per visum: et adsistens mulieri: fides inquit tua magna est o mulier: et ideo veni desiderio tuo satisfacere: te tamen moneo: non ut faciem corporalem seruorum desideres dei: sed ut gesta et actus per spiritum contempleris. Spiritus enim est qui viuificat: nam caro non prodest quicquam. Ego autem non quasi iustus aut propheta ut putas: sed pro fide vestra intercessi pro vobis apud deum: et concessit tibi omnium morborum quos in corpore tuo pateris sanitatem. Eris ergo ex hoc sana: et tu et vir tuus: et benedicetur domus vestra. Sed et vos memores estote beneficij a deo vobis collati: et timete dominum semper: nec amplius quam stipendijs vestris debetur aliquid requiratis. Sufficiat ergo tibi hoc quod vides me in somnis: et amplius non requiras. Euigilans autem mulier indicauit viro suo que viderat queque audierat: sed et habitum viri et vultum atque omnia signa eius exposuit. Super que admiratus vir eius: regressus ad hominem dei gratias refert: et accepta ab eo benedictione perrexit in pace. Alio quodam tempore prepositus quidam militum venit ad eum: cuius uxor grauida ab eo relicta est in domo sua. At illa ipsa die. qua ille ad beatum Joannem venerat: partum edens periclitabatur. Tunc sanctus homo dei: si scires inquit donum dei: et quia tibi hodie natus est filius: gratias ageres domino. Sed scito matrem pueri periclitatam: aderit tamen dominus: et inuenies eam sanam. Festina ergo et redi in domum tuam: et inuenies puerum septem dierum: et vocabis nomen eius Joannem: hic nutriatur in domo tua absque ulla contaminatione gentili septem annis: quibus peractis trade eum monachis erudiendum sanctis et celestibus disciplinis. Multis preterea ad se venientibus siue prouincialibus siue peregrinis: cum res poposcissent: occulta cordis eorum indicabat: et siquid forte peccati ab eis in occulto fuisset admissum secretius corripiens arguebat: et ad emendationem ac penitentiam prouocabat. Nili quoque fluminis siue abundantia aquarum siue penuria futura esset predicebat: sed etsi forte ex offensa hominum: plaga aliqua et correptio a domino immineret: similiter premonebat: et si quid cause esset pro qua introduceretur fames aut castigatio designabat. Sanitates quoque et curas corporum ita deposcentibus conferebat ut omnem ex hoc iactantiam fugeret Non enim permittebat ad se incommodantes deferri: sed benedicens oleum dabat: ex quo peruncti sani fierent: a quacunque infirmitate tenerentur.

Senatoris cuiusdā aliquādo vxor exce/
cata est: hec deprecabatur viruʒ suuʒ: vt
eam perduceret ad hominem dei. Cui cuʒ
respōderet vir suus: nō ei esse moris vidē
di mulierem: rogat vt indicaret ei tātum/
modo imbecillitatis sue causā. ⁊ depreca/
retur vt orationem faceret pro se. Cumq̄
legationem pertulisset vir eiꝰ ad euʒ: orās
⁊ benedicens oleum mittit ad illā. Ex quo
per triduum cōtingens oculos suos visuʒ
recepit: ⁊ deo gratias egit. Sed ⁊ multa
eius sunt gesta: que narrare satis lōgū est.
Unde omissis his īterim que auditu com/
perimus ad ea que oculis nostris cōspexi/
mus: veniamus. Septē fuimꝰ simul fra
tres comitātes: qui ad eū venimus. Cūq̄
salutassemꝰ eū. omniq̄ nos leticia suscepis
set: ⁊ vnunquēq̄ nostrum gratifice allo/
queretur: rogatus a nobis orationē simul
ac benedictioneʒ dare. Hoc eniʒ moris ē
apud egyptios mōachos: vt vbi aduene/
rint fratres: statiʒ per orationē sibi inuicē
federētur. Interrogabat siquis in nobis
esset clericus. Et vt omnes negauimꝰ re
spiciens ad singulos: ītellexit esse inē nos
quēdam qui huiꝰ erat ordinis: sʒ latere cu
piebat. Erat eniʒ diaconꝰ. ⁊ hoc pter vnū
solum: qui ei fidus erat: etiam ipsi itineris
comites ignorabāt. Uisurus eniʒ tales ac
tātos viros humilitatis gratia celare vo
luit gradus sui honoreʒ: vt inferior habe
retur in ordine his quibus se lōge inferi
oreʒ esse meritis indicabat. Sāctus ergo
Joannes vt eum vidit: equidem cum es
set adolescentior ceteris digito ostendens
eum: hic inquit diaconꝰ est. Et cuʒ adhuc
negaret: apprehendens euʒ manu sua ex
osculatus est: ⁊ dicit. Noli fili negare gra
tiam dei: ne incurras pro bono malū: pro
humilitate mendacium. Cauenduʒ nanq̄

est omni modo mendaciuʒ: siue pro malo:
siue etiam pro bono proferri videatur: qa
omne mendaciuʒ non est ex deo: sed sicut
saluator dicit a malo ē. At ille his auditis
quieuit: blandaʒ nanq̄ eius correptioneʒ
equanimiter tulit: ⁊ cuʒ orationem domi/
no obtulissemus: post finē vnus ex fratri/
bus nostris tertiano typo idest febre gra
uissime vexabatur: ⁊ rogabat hominem
dei: vt ab eo curaretur. Qui ait ad eum.
Rem tibi necessariam cupis abijcere.
vt eniʒ corpora nitro vel alijs huiusmodi
liniamētis abluuntur a sordibus: ita aīe a
languoribus alijsq̄ huiusmodi castigatio
nibꝰ purificāt. Et postq̄ de his nobis mul/
ta per doctrinaʒ mysticaʒ disseruit: bene/
dicens tamen oleuʒ dedit ei. Quo perun/
ctus eger omnem continuo abundanti
aʒ fellis euomuit: ⁊ sanissimus redditꝰ pe/
dibus suis ad diuersorium redijt. Post
hec iubet officia erga nos humanitatis
atq̄ hospitalitatis expleri: ⁊ corporis cu/
ram geri. Ipse vero sui negligens: nostri
sollicitus erat. Jaʒ eniʒ continuo vsu ⁊ iu
gi consuetudine. nec recipere cibum nisi ī
vesperuʒ poterat: ⁊ hunc exiguum. Erat
autem attenuati ⁊ aridi corporis: pre ab/
stinentia. capilli eiꝰ ⁊ barba quasi ex lan/
gore nimio rara ⁊ tenuis: vtpote queʒ nul
lus sufficiens cibus nutriret: nec letior ali/
quis humor infunderet. Obseruabat enī
tunc: cum iaʒ nonagenariaʒ vt supradixi/
mus ageret etatem: vt nullum: vt paucis
vtar verbis: per ignem paratum sumeret
cibū: Igitur post hec hospitalitatis officia
regressos ad se sedere nos iubet: ⁊ tūc de
mum quidem: vnde uel cur aduenerimus
inquirit: cuʒ iam nos letos ⁊ omni cū gau
dio tanq̄ notos proprios suscepisset. Cūq̄
respondissemus q̄ de hierosolymis ad eū
vtilitatis ⁊ profectus anime nostre causa
venissemus: vt ea que oliʒ ad audituʒ no/
strū fama ptulerat: ipsi nūc oculis nostris
cerneremus. quomodo quideʒ tenaciꝰ so/
lent inherere memorie: ea que oculus vi/
derit q̄ȝ que auris audierit. Tunc bea/
tus Joānes vultu placidissimo ⁊ quasi sub
ridens ex abūdantia leticie: hoc modo re
spondit ad nos. Miror inquit admoduʒ
dulcissimi pueri laborem vos tāti itineris
suscepisse: cum nihil ad hec dignuʒ ī nobis
videre possitis. Homines enim sumus hu
miles ⁊ exigui: nihil habētes ī nobis quod
vel expeti debeat vel mirari. Et tamen

etiaꝫ si esset aliquid in nobis ꝑm opinionē vestrā:nūquid tale quale legitis ī prophetis dī ꝛ apostolis? Qui vtiqꝫ ob hoc ī oib⁹ dei ecclesiis recitant̄:vt exempla vite hominibus nō de lōginqs ꝛ peregrinis locis querantur: ſꝫ domi vnuſquiſqꝫ ꝛ apud se habeat qđ debeat imitari. Unde plurimū miror ītentionem vestri laboris ac studij: ꝙ profectus anime vestre causa:tātas superare regiōes tātosqꝫ labores adire voluistis: cum nos eousqꝫ pigritia desidiaqꝫ cōstringat: vt nec cellulas nostras ꝑgredi audeamus. Uerūtamen quoniaꝫ putatis esse ī nobis aliquid ex q̄ proficere debeatis. Hoc primum vobis indicanduꝫ est. vt hoc ipsum quod venistis ad nos ꝛ tātū laborem videndi nos suscepistis. ne iactātiam alicui⁹ habeatis prospectum: vt non tam proficere ad animi virtuteꝫ q̄ꝫ proferre se ꝛ iactare vnuſquiſqꝫ vestrū velit: ꝓ eo ꝙ viderit eos:q apud alios ex auditu solo cogniti videant̄. Graue est iactantie vitiuꝫ ꝛ periculosuꝫ nimis. ꝛ qđ de ipo etiam perfectionis fastigio deijcit animas: ꝛ ideo hoc uos primo omnium cauere volo. Est autē species mali hui⁹ duplex quidem. Nonnullis enī accidit in ipsis statiꝫ initijs cōuersionis sue: cuꝫ parum aliquod vel abstinentie impenderit. vel pecunie ī pauperes erogauerit: ꝛ cum de eis ita sentire debeāt: quasi quod impediret abiecerint. ita agunt ꝛ ita sentiunt: q̄si eminentiores sint illis quib⁹ aliquid elargiti sunt. Alia vero est iactantie species: cum quis ad summam virtuteꝫ perueniens. non totum deo: ſꝫ suis laborib⁹ ac studiis deputat: ꝛ dum ab hominib⁹ gloriā querit: perdit eaꝫ q̄ a deo ē: propter quod filioli mei fugiamus omni genere iactantie vitium: ne forte incurramus euꝫ lapsum: queꝫ diabolus incurrit. Tunc preterea cordi nr̄o ꝛ cogitationibus precipua adhibenda est diligentia. Obseruandū nāqꝫ est: ne qua cupiditas. ne qua voluptas praua: ne qđ desiderium vanum: ꝛ quod nō est secūdū deum radices in corde nostro defigat. Ex huiuſmodi enim radicib⁹ continuo pullulant vage ꝛ inutiles cogitationes: ꝛ intantum moleste sunt: vt nec oratib⁹ nobis cessent: nec in conspectu dei consistentib⁹ nobis: ꝛ precibus pro salute nostra offerentibus erubescant: sed rapiunt a nobis captiuam mentē: ꝛ cū corpore stare videamur ī oratione: sensu ꝛ cogitatione euagamur ꝛ ducimur per diuersa. Si quis ergo ē: q se putat renūciasse mundo ꝛ operib⁹ diaboli: non sufficit ī eo renunciasse vt possessiones ꝛ predia ceteraqꝫ seculi negocia reliquerit: nisi etiā propriis vitiis renūciauerit: ꝛ inutiles ac vanas abiecerit voluptates. Hec enim sunt de quib⁹ apostolus dicit. Desideria vana ꝛ nociua: que mergūt hominem in interituꝫ. Hoc est ergo vere renunciasse diabolo ꝛ operibus ei⁹. Diabolus enim per alicuius vitij occasionē ꝛ praue voluptatis aditum irrepit ī cor nostrum quia vitia ex parte illius sunt: sicut virtutes ex deo sunt: si ergo sint vitia ī corde nostro: cum venerit princeps corū diabolus quasi ꝓprio auctori dāt locuꝫ: ꝛ introducunt eū velut ad possessionem suā. Et inde ē ꝙ nunq̄ꝫ huiuſmodi corda pacē habere possunt: nunq̄ꝫ quieteꝫ: sed semꝑ cōturbantur: semper terrentur: ꝛ nūc vana leticia: nūc inutili tristicia deprimunt̄. Habent enim ītra se habitatorē pessimū: cui introeundi ad se locū per passiones suas ꝛ vitia fecerūt. Econtra vo mēs que uere renunciauit mūdo: hoc est: que abscidit ꝛ amputauit a se omne vitium: ꝛ nullū introeunti ad se diabolo reliquit aditum: iracundiam cohibet: furoreꝫ reprimit: mēdacium fugit: execratur inuidiaꝫ: ꝛ nō solum non detrahere: sed ne malum quideꝫ sentire aut suspicari de proximo suo patit̄: que fratris gaudia sua dicit ꝛ tristitiaꝫ ei⁹ suaꝫ tristiciā deputat. Que hec ergo ꝛ horuꝫ similia obseruat mens spiritui sancto aperit ī se locum. Qui cum ingressus fuerit ꝛ illuminauerit eam: semper ibi iam gaudia: semper leticia. semper caritas: patiētia longanimitas: bonitas. ꝛ omnes q sunt fructus spiritus oriuntur. Et hoc erat qđ dicebat dominus ī euāgelio. Nō

potest arbor bona malos fructus facere: neque arbor mala fructus bonos facere. Ex fructibus enim probatur arbor et cognoscitur. Sunt autem nonnulli qui uidentur seculo renunciasse et curam nō adhibent ad mundiciam cordis neqȝ vt vitia et passiones resecent ex anima sua: moresqȝ componāt: sȝ hoc tantuȝ student. vt videant aliquos sanctoruȝ patrum. et audiant ab eis aliqua verba. que narrantes aliis: glorientur se ab illo vel illo didicisse. Et sicubi forte vel audiendo vel legendo parum aliquid sciētie acquisierit: continuo doctores fieri volunt et docere. non ea que egerint: sed que audierit et viderint: despicientes ceteros. Affectāt ipsi sacerdotium. atqȝ immergere se conātur ad clericatum: nesciētes quia minoris cōdemnatiōis est: siquis ipse virtutibus polleat et alios tamen docere non audeat: q̄ȝ si ipse passionibus et vitiis prematur: et alios de virtutibus doceat. Sic ergo filioli mei: neqȝ fugiendū omnimodis dicimus clericatum vel sacerdotium: neqȝ rursus omnimodis expetendum: sed danda opera est: vt vitia quideȝ a nobis depellātur. et virtutes animi conquirantur: dei auteȝ iudicio relinquendum est: quem velit: etsi velit assumere sibi ad ministerium. vel ad sacerdotium. Non enim qui seipsuȝ īgesserit: sed quem dominus assumpserit: ille probatus est. Monachi autē illud opꝰ est precipuum vt orationem puram offerat deo: nihil habens in conscientia reprehensibile: sicut dominus dixit in euangelio. Cum steteritis ad orationem. remittite fratribus vestris si quod habetis cōtra eos: ex cordibus vestris. nisi enim remiseritis fratribus vestris: nec vobis remittet pater vester celestis. Si autem remiseritis fratribus vestris: et vobis remittet pater vester qui in celis est. Si ergo mundo: vt supradiximus: corde astiterimꝰ ante deum: et liberi ab omnibus his vitiis et passionibus que supradiximuꝰ: poterimꝰ inquantum possibile est: etiam deum videre: et orantes oculos cordis nostri ī ipm dirigere: et videre inuisibilem mente non corpore: intellectu scientie: nō carnis aspectu. Nemo enim se putet posse ipsam sicut est diuinam substantiam contueri: ita vt spēm sibi aliquam aut imaginē fingat in corde corpoream: alicuius imaginis similem. Nulla forma ī deo cogitetur: nulla circunscriptio: sed sensus et mens: q̄ sentiri quidē possit: et perstringere mētis affectum: non tamē comprehendi aut describi aut enarrari valet. Et ideo oportet cū omni reuerentia et metu accedere ad euȝ. et ita in eum librare mētis intuituм: vt oē quicquid potest splendoris: claritatis: fulgoris: maiestatis: mens humana conspicere super omnia eē euȝ sentiat semper: et h̄ sicut diximus si pura mēte fuerit: nec ullis praue voluptatis sordibus occupata: Et ideo in hoc maxime oportet operā dare eos: qui renūciare seculo: et deuȝ sequi videntur: sicut scriptum ē. Uacate et cognoscite quoniā ego sum deꝰ. Si ergo cognoueritis deum inquātuȝ homini cognoscere possibile est: tunc demum etiam reliquorum que sunt: scientiaȝ capiet: et misteria dei agnoscet: et quāto purior in eo fuerit mens tāto plura ei reuelat deꝰ: et ostēdit ei secreta sua. Amicus enim iam efficitur dei: sicut illi quibus in euāgelio dicebat saluator. Jam non dico vos seruos sȝ amicos: et omne quicquid petierit ab eo tanq̄ȝ ab amico caro: prestat ei deus. Ipse quoqȝ virtutes angelice et cūcta mysteria diuina: tanq̄ȝ amicum dei diligunt eum: et obsequūtur eius petitionibꝰ. Et hic est quem a caritate dei que est in Xp̄o Jh̄u: neqȝ mors separat: neqȝ vita: neqȝ āgeli. neqȝ principatus: neqȝ potestates: neqȝ alia creatura. Et ideo carissimi quādoquideȝ hoc elegistis: vt deo placeatis: et ad caritatem eius pueniatis: date operā alieni effici ab omni iactantia: ab omni vitio animi: ab oībꝰ delitiis corporalibꝰ. Delitias autem corporales nō solum illas putetis quibꝰ homines seculi fruunt̄: sed abstinenti delitie credende sunt quicq̄d pro cupiditate sumpserit: etiā si vile illud sit. et quod

in vsu esse abstinentibus solet. Aqua deniqз ipsa vel panis si cuз cupiditate sumatur. idest non vt necessitate corporis: sed vt animi desiderio satisfiat:hoc etiam abstinenti in delitiaruз vitiū ducitur. Oportet enim in omnibus consuescere:animaз vitio carere. Jdeo deniqз dn̄s docere volens animaз desiderijs ꝛ voluntatibus suis resistere:dicebat. Jntrate per angustaз portaз:quia lata est ꝛ spaciosa via que ducit ad morteз: angusta autem ꝛ arta via ē que ducit ad vitaз. Lata est ergo via anime:cū qualicunqз desiderio suo satisffecerit:angusta vero est cum voluptatibus suis repugnat. Multum tamen prodest ad hec obtinenda secretior habitatio:ꝛ cōuersatio solitaria:quia interdum per occasionem aduentātium fratruз:ꝛ euntiū ac redeuntiū frequentiam:abstinentie ꝛ parsimonie frena laxantur:ꝛ per huiusmodi occasiones venitur paulatiз in consuetudinē ꝛ vsum delitiarū:ꝛ sic interdum etiam perfecti iam viri capiuntur. Jdeo deniqз ꝛ Dauid dicebat. Ecce elongaui fugiens ꝛ mansi in solitudine:expectabam eū qui saluum me faceret a pusillo animo ꝛ tempestate. Postqз auteз multa nobis sanctus Joannes de iactantie vitio alijsqз qꝫplurimis vtiliter disseruit:ad vltimum dixit. Retexaз autem vobis:quid etiam nuper cuidam ex fratribus nostris acciderit:vt cautiores vos precedentia exēpla constituant. Erat quidam apud nos monach⁹ ī hac vicina heremo cōmanēs: cui habitaculuз spelunca erat:vir summe abstinentie:quottidianum victuз labore manuuз querēs:in orationibus die noctuqз persistens.cunctisqз animi virtutibus florens. Sed hic letis successibus elatus: cōfidere quasi ī profectibus suis cepit: ꝛ nō deo totum:sed sibimetipsi quod profecerat deputare. Hanc autem eius intuens animi presumptionem tentator: continuo accedit: ꝛ laqueos parat. Quadā nanqз die ad vesperam:fingit speciē decore mulieris oberrantis per heremuз: que velut fessa post nimium laborē accedēs ad ostium spelunce monachi se lassabundam simulans ac fatigatam intrinsecus semetipsam proiecit:atqз aduoluta genub⁹ viri vt misereatur exorat. Nox enim me infelicem inquit in heremo latitanteз comprehendit: iube me requiescere in angulo cellule tue: ne forte efficiar nocturnis bestijs preda. At ille primo miserationis obtētu:recepit eā ītra spelūcā:regrēs q̄ ei causa errādi ꝑ heremū fuerit. Jlla causaз fingit satis accurate:ꝛ iteriз venena blādimētoꝝ atqз illecebre virus ꝑ oēз textū narrationis interserit: nūc se miserandam: nūc etiā defēsiōe dignā ostēdēs: elegātia ꝛ suauitate sermonis inclinat animū hominis:ꝛ ī affectū sui illecebroso amore deflectit. Hic iā inť blādiora colloqa ioc⁹ risusqз miscentur:manus etiā ꝓcax ad mentuз barbāqз quasi venerādi specie ꝓtēdit. tuз ꝟo palpare ceruicē molli⁹: collūqз lenigare. Quid multa? Ad vltimū captiuū ducit militē xp̄i. Continuo eniз pturbari intra semetipsum : ꝛ libidinis fluctibus estuare cepit nequaqз laboꝝ p̄teritoꝝ:nequaqз ꝓfessiōis ac ꝓpositi sui memor. Paciscit̄ cū cordis sui ɔcupiscētia:ꝛ intra archana cogitationū suaꝝ fedus cū falsa cupiditate cōponit. Jncliat stult⁹ latera sua ꝛ efficit̄ sicut equ⁹ ꝛ mul⁹ qb⁹ n̄ ē ītellect⁹. Atqз vbi obscenos iā cōabat̄ inire ɔplex⁹ illa vlulatū teterrimū dire vocis emittēs vmbra vt erat tenuis:ꝑ man⁹ āplectentis elabit̄:ipm̄ q̄з dedecorosis motib⁹ inanes auras sectātēз:fedissima cū irrisiōe deseruit. Tūc p̄terea multitudo demonū ī aere ad hocipm̄ spectaculū ɔgregata:clamore īgēti:cū cachinno exprobratiōis eleuato o īqūt monache mōache q te vsqз ad celū extollebas:quō dimersus es vsqз ī ifernū? Disce ḡ:qꝛ q se exaltat: humiliabitur. Tūc ille velut amēs effect⁹: ꝛ deceptiōis sue pudorē n̄ ferēs:graui⁹ a semetipo ðcipit̄.qꝫ fuerat a demonib⁹ deceptus. Cum enī ðbuisset reparare semetipз:ꝛ renouare certamē: ac satisfactione sui lachrymis ꝛ humilitatis fructib⁹:prioris elatiōis culpam delere:hoc nō faciens sed desperans

semetipsum sicut apostolus dixit tradidit omni impudicitie et iniquitati: regressus est enim ad vitam secularem: preda demonum factus. Refugit namque conspectus omnium sanctorum: ne quis posset eum salutaribus monitis de precipitio reuocare. Si enim reddere semetipsum priori vite et abstinentie voluisset: recuperasset sine dubio et locum et gratiam. Denique audite quid et de alio viro gestum sit: similiter quidem temptato: sed non simili exitu temptationis effuso. Fuit quidam vir in hac proxima ciuitate vitam turpissimam per omne facinus ducens: ita vt opinatissimus in flagitiis haberetur. Hic aliquando dei miseratione compunctus ad penitentiam conuertitur: et intra sepulchrum se quoddam concludens priorum scelerum pollutiones lachrimarum fontibus diluebat: diebus ac noctibus in faciem prostratus: et nec alleuare quidem ausus oculos ad celum: neque vocem emittere: et nomen dei nominare: sed in solis gemitibus et fletibus perdurabat: et tanquam viuens sepultus de inferno iam quodammodo mugitum cordis gemitumque reddebat. Cumque in his posito eo septimana vna transisset: noctu ueniunt ad eum demones in sepulchro clamantes: et dicentes. Quid est hoc quod agis o impurissime et flagitiosissime: postea quam omni spurcitia omnique impuritate satiatus es nunc vis castus et religiosus procedere. et postea quam consenuisti in sceleribus: nec iam sufficiunt vires ad facinora delenda: nunc christianus videri vis: et pudicus et penitens: quasi vero alius tibi iam vllus possit dari locus satiato in malis: nisi ille qui tibi nobiscum debet. Unus ex nobis es: alius iam esse non poteris. Redi ergo magis: redi ad nos: et quod superest tibi tempus: in perfruenda voluptate non perdas: preparamus abundantes delitias. preparamus scorta nobilissima et cuncta alia que florem tibi possint reparare gratissime iuuentutis. Quid temetipsum vanis et inanibus officiis cruciatibus: quid temetipsum ante tempus supplicijs tradis: Quid enim aliud eris passurus in inferno: nisi hoc quod nunc tibiipsi concitas: Si te pena delectat expecta paululum et inuenies paratam: nunc interim fruere muneribus nostris: que dulcia semper et grata duxisti. Hec et huiusmodi plura exprobrantibus eis: ille iacebat immobilis: nec auditum quidem suum conuertens ad eos: nec vllum penitus sermonem respondens. Cumque illi sepius et eadem repeterent et alia duriora: nec ille omnino moueretur: in furorem prolapsi demones: vbi viderunt verba contemni: verberibus eum aggressi sunt: multisque supplicijs excruciatum semineceem reliquerunt. Nec tamen in tot tantisque cruciatibus moueri saltim potuit a loco: in quo orationis causa iacuerat. Postera die quidam suorum requirentes eum humanitatis duntaxat gratia: inueniunt penis incredibilibus effectum: et causam percunctantes cum didicissent: rogabant vt cure gratia reportari se ad domum propriam pateretur. Abnegat: et in eodem permanet loco. Tunc vero et sequenti nocte repetentes demones: grauioribus eum verberibus cruciabant. Sed nec sic quidem moueri voluit a loco: melius esse dicens mortem subire quam vltra demonibus obedire. Nihilominus tertia nocte multitudo conuenit demonum: et absque vlla miseratione irruentes in eum: omnibus penis cruciatibusque conficiunt. Cumque iam corpus defecisset in supplicijs: extremus tamen spiritus obsistebat imperio demonum. Quod vbi impij peruiderunt. exclamantes voce magna: vicisti inquiunt vicisti: et mox velut virtute quadam celitus fugati: precipites abscedunt: nec vltra ei quicquam sue artis aut sceleris intendunt. Ipse vero intantum virtutibus animi profecit: et ita ornatus moribus effectus est ac totius diuine gratie gloria repletus: vt omnis hec regio quasi e celo eum lapsum videret: et vnum esse ex numero crederet angelorum: omnes pene simul atque vno ore dicentes: hec est mutatio dextere excelsi. Quanti exemplo eius iam semetipsos despe/

rauerant: rursus p penitentiā ad spem salutis regressi sunt: et emēdationē sui quaz prius desperauerāt: psumpserūt: quāti ammiratione eius de ipso iam īferno peccatorum retracti sunt: et ad virtutis indolez reparati. Illo nāqz tanta immutatione conuerso: omnibus omnia visa sunt possibilia Non solum autem emendatio morum florebat in eo et assumptio virtutum: verum et gratia dei plurima ei collata est. Signa enim et prodigia que ab eo facta sunt quātum apud dominum haberet meritum testabantur. Sic humilitas et conuersio bonorum omnium materiam prebet: elatio vero et desperatio interitus et mortis est cā.

Ad effugiendum vero periculi lapsuz et conquirendam dei gratiam: atqz ipsius diuinitatis euidentiorem noticiam capiēdam: plurimum prodest secretior cōuersatio: et heremi interioris habitatio. Quod vos non tam verbis q̄ rebus ipsis et exēplis melius docere puto. Fuit quidaz monachus qui in heremo hac que pre ceteris interior est: habitabat. Hic cum plures annos in abstinentia perdurasset et puectus tempore prope iam ad senilem venisset etatem: omni virtutum flore adornatus: ac totius continentie magnitudine sublimatus. Qui cum in orationibus et hymnis sedule deo deseruiret: tanq̄ merito militi suo dominus remunerationes parat: vtpote qui in corpore adhuc positus instar angelorum incorporee vite officijs fungeretur: dignum iudicans annonam celestem prebere ei in deserto: qui celestē regem peruigilibus prestolabatur excubiis: vt digne frueretur celestibus alimoniis. Volens ergo deus etiam in hoc seculo remunerare eius fidele propositum: ad prouidentie sue sollicitudinez quottidiani victus eius reuocat curam. Ut enim cibi vsum poposcisset nature necessitas: ingrediens speluncam suam: inueniebat mense panem superpositum: mire suauitatis: miriqz candoris. Ex quo refectus: et gratias diuine prouidentie referens: rursus ad hymnos et orationes conuertebatur. Ad quem multe etiam reuelationes: multeqz de futuris rebus: a deo premonitiones fiebant. In his ergo talibus ac tantis profectibus positus: quia gloriari quasi de meritis suis cepit: et celestis beneficij munus: vite sue meritū duxit. Continuo subintrat eum parua quedam desidia animi: tam parua quam nec posset aduertere. Post hec creuit maior negligentia: ita vt tardior iam fieret ad hymnos: sed ad orationez pigrius surgeret. Psalmi quoqz ipsi nō ea qua prius vigilantia ab ipso canerentur. sed vbi parum quid exhibitum fuisset soliti ministerij: anima eius quasi nimio labore fatigata requiescere festinabat: quia sēsus eius reprobus effectus: de sublimioribus ad inferiora corruerat: et cogitatiōes sue per diuersa eum precipitia rapiebant. Erat enim iam in corde eius clandestina quedam et turpis ac nefanda cogitatio: cōsuetudo tamen prior velut si decursus aq̄ etiam cessante remigio adhuc priore impetu nauigium ferat: ita et vetus īstitutio ad consueta hominez officia trahebat: ob quā causaz et adhuc stare in suo statu videbat. Hic ergo cum post orationes cibum solitū requisisset ad vesperam: ingressus locū: ī q̄ refici consueuerat: inuenit solitum panem mense superpositum: ex quo refectus: nihil de eorum que in corde suo versabant emendatione curauit: neqz immutationis sue damna persensit: sed spernendo minima paulatim se casurum non intellexit. Interea cum graui iam libidinis incēdio stimularetur: et inflāmatus turpi concupiscentia raperetur rursus ad seculum: illa interim die cohibuit se: et solita hymnorūz et orationum ministeria ex more persoluit: atqz ingressus vt cibum sumeret panem quidem inuenit mense superpositum: sed aliquantulum sordidiorem. Ammiratus est et tristis effectus: intellexit q̄ ipsum respiceret hoc genus monstri: tamen cibo sumpto refectus est. Post in diem tertiuz replicatis vrgeri stimulis cepit. occupauerant enim cogitationes eius quasi iam psentis et secum posite: secumqz accumben-

tis imago mulieris: quam et complecti sibi videbatur: et ad turpes usus habere sub stratam. Processit tamen et sequenti die ad solita psallendi et orandi officia: sed stabat vagus oculis: et mente captiuus. Cumque solito ingressus ad vesperam requireret cibum: panem quidem inuenit super mensam: sed sordidissimum ac aridissimum: et quasi muribus vel canibus vndique corrosum. Tunc ille vt hoc vidit ingemuit: et lachrymas fudit: sed nõ ita ex corde nec ita vberes: quam possent flammam tanti ignis extinguere. Verũtamẽ sumit cibum: sed neque quale consueuerat neque quantum solebat. Cum interim cogitationes eum tanque cohors barbarica eum vndique circũuallant: et omni ex parte in eum tela iaculantur: ac vinctum captiuumque eum ad seculum trahunt. Exurgens ergo: cepit iter agere noctu per heremum: et tendere ad ciuitatem: sed vbi dies facta est: ciuitas quidem adhuc longe aberat. Ipse vero cum rapidissimo estu torqueretur et fatigaretur in heremo vndique versus: cõsiderare oculis cepit et regrere: sicubi esset in vicino monasterium. Et cum respexisset fratrũ quorundam cellulam: tendebat illuc: vt apud eos requiesceret. Quem vbi adesse sensere serui dei: continuo precurrunt in obuiam: et velut angelum dei excipientes adorant: pedes lauant: ad orationem inuitant: mensam ponunt: atque omnia secundum diuinum mandatum complent caritatis officia. Verum vbi refectus est: et paululum requieuit: ex more quasi ab eruditissimo patre ceperunt verbum edificationis expetere ac monita salutis ingrere. Interrogauere quoque eum quomodo quis diaboli laqueos possit effugere: aut siquando turpes iniecerit animo cogitatiões: quomodo depelli possint et abijci. Tum ille vt compulsus: est monita fratribus dare: et salutis eos viam docere: ac de insidijs demonum quas seruis dei intendunt: facere sermonem: illos quidem plane et sufficienter docuit: sibi vero ipsi stimulos cõpũctionis ĩfixit: et ĩ semet ipsum regressus ait. Quomodo ego alios moneo et ipse decipior? aut quomodo alios corrigo qui meipsum non emendo? Age ergo miser: facito ipse prior que facere alios doces. Cumque huiusmodi increpationibus vteretur aduersus semetipsum: et intellexisset se miserabiliter supplantatũ Uale dicens fratribus: continuo se cursu rapidissimo in heremum dedit: et ad speluncam de qua discesserat: redijt prosternens se domino in oratione dicens. Nisi dominus adiuuisset me: paulominus habitasset in inferno anima mea. Et iterum: paulominus fui in omni malo: et paulo minus consumauerunt me in terra: In hoc vero completum est quod ait scriptura. Frater fratrem adiuuans exaltabitur: sicut ciuitas munita et fortis. Post hec ergo permansit omni vita sua in luctu et lachrymis: videns diuinitus sibi concessum celestis mense beneficium perdidisse: cepit enim in labore rursus et sudore vultus sui manducare panem suum. Conclusit autem se intra speluncam: atque in cilicio et cinere iacens: tãdiu lugens flensque permansit ĩ orationibus: donec assistens ei angelus domini diceret ad eum. Suscepit dominus penitentiam tuam et repropitiatus est tibi: sed caue ne vltra elatus decipiaris. Venient ad te autem fratres quos tuipse docuisti deferentes tibi benedictiones: quas suscipere ne recuses: et sumens cum eis cibum age gratias deo tuo. Hec autem locutus sum vobis filioli mei: vt sciretis quanta sit ĩ humilitate firmitas et ĩ elatiõe ruina quammaxima. Ideo denique et saluator noster primã beatitudinẽ de humilitate docuit: dicẽs. Beati pauperes spũ qm̃ ipsorum ẽ regnũ celorum: simul huiusmodi exẽplo discentes: vt cautiores sitis ne a demonibus ĩ cogitationũ subtilitate seducamini: propterea enim et forma huiusmodi inter mõachos obseruatur: vt siquis ad eos veniat siue vir ille seu mulier sit: siue senex siue iuuenis: siue ignotus siue notus: ante omnia et oratio fiat: et nomẽ dñi inuocetur: quia si fuerit aliqua trãsformatio demonis: continuo oratione factã diffugiet. Si vero ĩ cogitatiõe vestra suggesserĩt ipsi demões aliquid vnde laudari debeatis et extolli: nõ acquiescatis eis: sed tũc magis vosmetipsos humiliate ĩ

dspectu domini: & pro nihilo ducite: cum vobis illi aliquid de sectanda laude suggesse rint. Denique etiam me frequenter demones noctibus seduxerunt: & neque orare me neque requiescere permiserunt: fantasias quasdam per noctem totam sensibus meis & cogitationibus suggerentes. Mane vero velut quadam illusione: prosternebant se ante me dicentes. Indulge nobis abba quia laborem tibi incussimus tota nocte. Ego autem respondi ad eos. Discedite a me omnes qui operamini iniquitatem: et non tentetis seruum domini. Et vos ergo filioli quietem silentiumque diligite: & scientie operam date: atque exercete vosmetipsos vt frequenti collatione mentem vestram puram exhibeatis deo: ne orationes vestre impediantur apud deum. Quis etenim illi bonum opus agat: & sit in illis probabilis conscientia: qui iter seculares positi: exercentur in operibus bonis: & occupant semetipsos actibus religiosis & sanctis: vel hospitalitatem sectando: vel caritatis ministerijs obsequendo; vel misericordias ac visitationes aliaque huiusmodi opera explendo: in quibus alijs quidem boni semper aliquid conferant: semetipsos tamen castos seruent. Sunt ergo et isti probabiles & valde probabiles: qui in bonis actibus placent deo: & sunt operarij inconfusibiles mandatorum dei: sed tamen hec omnia terrenos habent actus: & erga materias corruptibiles geruntur. Qui vero in exercitio mentis desudat: & spiritales intra semetipsum excolit sensus: longe illis superior iudicandus est. Locum namque intra semetipsum preparat vbi spiritus sanctus habitet: & obliuionem quodammodo capiens terrenorum: sollicitudinem gerit: de celestibus & eternis. Constituit enim semetipsum semper ante conspectum dei: & omnes presentium rerum sollicitudines post tergum iaciens: solo diuini desiderij colore constringitur: & ideo in laudibus dei positus: & hymnis & psalmis die ac nocte non poterit satiari. Hec & multa alia his similia beatus Joannes per triduum continuo loquens ad nos animas nostras refecit & inuocauit. Ut autem cepimus velle ab eo proficisci: datis nobis benedictionibus: pergite inquit in pace o filioli: hoc tamen scire vos volo: quod hodierna die victorie religiosi principis Theodosij alexandrie nunciate sunt de Eugenio tyranno. Necesse est autem & ipsum Theodosium non multo post: propria morte vitam finire. Cumque profecti ab eo fuissemus: hec ita gesta esse ad fidem comperimus: vt ipse predixerat. Post dies autem paucos insecuti sunt nos quidam fratres: annunciantes nobis quod ipse sanctus Joannes in pace quieuerit. Obitus autem ipsius talis quidem fuerat. Per triduum inquiunt nullum ad se introire permisit: & positis genubus in oratione reddidit spiritum: atque ita perrexit ad dominum: cui est honor: gloria: laus & imperium: in secula seculorum amen.

Explicit vita beati Joannis egyptij.

Uita & gesta sancti Hor abbatis: cui diuinitus collata est litterarum scientia.

Vidimus & alium apud Thebaidem venerabilem virum. Hor nomine: hic multorum erat monasteriorum pater: qui habitu ipso honoris videbatur angelici: nonaginta iam agens etatis annos: barba prolixa & claritatis canicie splendida: vultu & aspectu ita letus: vt plus aliquid habere quam in hominis natura est visio ipsa videretur. Hic prius in vltima heremo plurimis abstinentie laboribus exercitatus: postremo in vicino vrbis loco monasterium instituebat. In adiacentibus autem habitationis sue locis: diuersi generis arborum siluas ipse per se plantaria ponendo conseuit in quibus vt nobis a plurimis sanctis patribus affirmatum est: ante illius aduentum nullum omnino virgultum fuit. Ob hoc autem plantauit hanc siluam: vt fratres quos inibi congregare cupiebat non haberent necessitatem ligni gratia longius euagandi: habens curam & in his que ministerio corporis necessaria sunt: sed precipue salutis eorum ac fidei. Ipse tamen cum esset

in heremo:herbis pascebatur ꝛ radicibus quibusdam: ꝛ hec ei dulcia videbantur: Aquam vero si quando inuenisset bibebat: orationibꝰ ꝛ hymnis occupans omne diei tempus ac noctis. Ut autem ad maturam peruenit etatem: apparuit ei angelus dei in heremo per visum dicens. Eris in gentem magnam: ꝛ multus tibi populus credetur: ꝛ erunt q per te saluandi sunt multa milia hominum. Quantoscūq autem in hac vita positus conuerteris ad salutem: super tantos principatum accipies in futuro: ꝛ nihil verearis: nunꝙ enim aliquid tibi deerit eorum que ad vsum corporum requiruntur: quotiens hec poposceris a deo. Hec cum audisset: ad viciniora loca accedit: ꝛ primo solus sub paruo tugurio quod sibi ipse construxerat habitare cepit: oleribus compositis vescens: solis: interdum etiam post continuata ieiunia. Litteras primo ignorauit. Cum autē de heremo ad hec que supradiximus viciniora habitaculis loca accessisset: data est ei diuinitus gratia: ꝛ cum a fratribꝰ oblatus ei fuisset codex: quasi olim iam sciens litteras legere cepit. Collata est ei ꝛ aduersus demones etiam virtus: ita vt multi ex his quos vrgebant demones etiam inuiti ad eum raperentur: protestantes summo cum clamore de meritis eius. Sed et alias ꝙplurimas sanitates: operabatur. Congregabantur interim ad eum plurime multitudines monachorū: inter quos cum etiā nos aduenissemꝰ: visis nobis letissimus redditur. Cumq salutans nos orasset more sibi solito pedes hospitū ꝑprijs manibꝰ lauit: ꝛ docere nos ex scripturis: que ad edificationē vite ac fidei pertinent: cepit. Erat eniꝫ ei docendi gratia a dō collata. Cū itaq plurima nobis scripturaꝝ capitula sapiēter disseruisset: rursus ad orationeꝫ cōuertebatur. Cōsuetudo aūt erat ei nō priꝰ corporalē cibū sumere: ꝙ spiritalē xp̄i communiōeꝫ acciperet. Qua percepta: post gratiarū actionem adhortari nos etiaꝫ ad reficiendū cepit: ipse tamen sedens nobiscū nūꝙ cessabat aliqd de studijs spiritalibꝰ cōmonere Narrabat ergo nobis tale aliqd. Scio inquit homineꝫ quēdaꝫ in heremo ꝑ tres continuos annos nullū sumpsisse terrenū cibuꝫ. angelus enim domini tertia quaq die escā deferebat ei celestē. Et hec ei cibus erat ꝛ potus. Et iterū scio huiusmodi homineꝫ ad queꝫ venerūt demōes in specie celestis militie. ꝛ habitu angelorū. currus igneos agētes. plurimo apparatu. tāꝙ magnum aliquem regem deducentes: isq qui ceteris vt rex haberi videbatur: dicebat ad eum. Implesti omnia o homo: superest tibi vt adores me: ꝛ trāsferā te sicut Heliam. Sed monachus hec audiēs: dicebat in corde suo. Quid ē hoc? Quotidie ego saluatorē q ē rex meus adoro. hic si eēt ille. quomodo a me hoc posceret: qd̄ idēsinēter me facere sciret? Et post hec respondit ad ipsū. Ego habeo meū regē quē quottidie sine intermissiōe adoro: tu autē non es rex meus. Et cōtinuo inimicus ad hec ꝟba nunꝙ comparuit. Ueruꝫ hec ille quasi de alio nobis narrans sua gesta sub alterius persona memorabat. Patres tn̄ qui aderant: ipsi nobis affirmabāt: ꝙ ipse esset q hec vidisset ꝛ audisset. Erat enim hic magnificus pater: qui inter cetera bona etiam hoc prestabat aduenietibus fratribus: ꝛ cum ipso habitare volentibus: ꝙ faciebat conuocari fratres qui secuꝫ erat ꝛ ī vna die adueniēti fratri cellulaꝫ edificabāt: Et erat in hoc opere magna alacritas fratrum. Unoquoq eoruꝫ festinante. lateres conuehere: aut lutū porrigere. aut aquam infundere: aut ligna deferre. Ubi vero perfecta fuisset ip̄e cā omnibus vtēsilibus: vel necessarijs instructam tradebat fratri. hic aliquando cuꝫ falsus quidā frater ad se vēisset: ꝛ vt videretur nudus vestimenta sua occultasset: arguit euꝫ coram omnibus: ꝛ in medium que occultauerat protulit. ꝛ ita pertimuere omnes vt de reliquo nemo auderet coraꝫ ipso fallere. Tanta in eo erat virtus animi. ꝛ tanta diuine gratie magnitudo: quaꝫ abstinentie labore ꝛ fidei puritate quesierat. Mu

titudines autem fratrum cum ipso posite· tanta gratia erant replete vt cū ad ecclesiam conuenirent: chori eorū vestibus ac mentibus resplendentes: ad imitationem virtutum celestium: in hymnis et laudibus dei peruigiles viderent. De sancto Ammone abbate triuz milium monachorum.

Uidimus autez in Thebaida etiā aliū virū noie Ammonez patrez triū miliū circiter mōachoꝝ q thebenēsij appellabātur ingētis abstinētie viri: qbus vsus ē indui colobijs quasi saccis lineis: et pelle cōfecta a collo post terguz et latus descendente cōtegi. cucullis etiam caput operiri: maxime cuz ad cibum conuentum fuerit. eis etiaz velare faciem: ne alius alium parcius cibum sumentez deprehendat. Est autem eis et in capiendo cibo summum silentiū: ita vt nec putetur in eo loco esse aliquis hominū vbi sedent ad mensas: et omnis eoruz conuersatio ita est i multitudie posita quasi sit in solitudine: duz ita latet vniuscuiusqꝫ abstinentia: vt ab alio deprehendi non possit. Sedent ergo ad mensam contingētes magisqꝫ sumentes cibos: vt nec defuisse mensis: nec tamē ventri satisfecisse videātur. Maior qppe est cōtinētie ꝟtus: his abstinere q̄ i oculis habent: et nō i manib᷒. De sancto Benone angelici ordinis viro et abbate.

Uidimus et aliuz senē mansuetudine omnes homines precellentē: abbatē Benonez noie: de quo asserebant fratres qui cum ipso erant: qꝫ neqꝫ iuramentum vnqꝫ neqꝫ mēdaciuz de ore eius processerit: neqꝫ vllus hominum iratum viderit eum aliquādo: aut sermonez superfluum ociosumqꝫ proferētez: ſꝫ erat vita eius in summo silentio: moresqꝫ tranquilli: et per oīa quasi angelici ordinis vir. humilitas quoqꝫ immensa: et i omnibus ꝓ nihilo semetipsum ducens. Deniqꝫ nobis multum rogantibus vt aliquem sermonē ab eo edificationis audiremus: vix impetrare potuimus: vt pauca nobis de mansuetudine loqueretur. Hic aliquando cuz bestia quedā que hyppotamus appella. sibi regionē ꝓximā vicinamqꝫ vastaret rogatus ab agricolis venit ad locū. et cū ad immanez beluaz peruenisset: ait ad eā ꝑcipio tibi in nomie Jesu xpi: ne vltra vastes hāc terrā. Tūc illa quasi āgelo ꝑseqnte effugata nusqꝫ oīno cōparuit. Simili modo etiam cocodrillum: ab eo alio tpe fugatum ꝓhibebant. De Oxirinco ciuitate vbi nullus manet hereticus.

Uenimus autez et ad ciuitatē quandaz Thebaidis noie Oxiricuz: i qua tāta religiōis deꝓhēdim᷒ bōa: vt ea nemo digne sufficiat enarrare. Repletaz nāqꝫ eaz monachis intrinsecus vidimus. et extrinsecus omni ex pte circūdatam: et edes publice si que in ea fuere: et templa supstitionis antique habitationes nūc erāt monachoꝛuz: et ꝑ totaz ciuitatem multo plura mōasteria: qꝫ domus videbātur. Sunt autem in ipsa vrbe quia est ampla valde et populosa duodeciz ecclesie in quibus publicus agitur populi cōuentus exceptis monasterijs. in quibus per singula loca orationuz dom᷒ sūt: que certis tēporibus ad oratione frequentantur. Sed nec porte ipse nec turres ciuitatis. aut vllus omnino angulus eius: monachoꝝ habitationibus vacat quiqꝫ ꝑ omnez partē ciuitatis die ac nocte hymnos ac laudes deo referentes vrbem totaz quasi vnam dei ecclesiaz faciūt. Nullus enim ibi inuenitur aut hereticus aut pagan᷒: ſꝫ oēs ciues xpiani: omnes catholici: vt nihil oīno differat: si epūs i platea orone aut i ecclesia faciat. Ipi quoqꝫ magrat᷒ aut pricipales ciuitatis et reliq ciues studiose ꝑ singulas portas statuūt eos q obseruēt vt sicubi apparuerit ꝑegrin᷒ aut paup: certatim ad eū currāt et q ꝑoccupauerit abducit: vt q̄ sūt necessaria ꝯsequat. De his autē q̄ erga nos ab ipsis populis gesta sūt: vidētibus trāsire nos ꝑ ciuitatē suā et velut āgelis occurrētib᷒ atqꝫ honorē deferētib᷒ quomō enarrez. Aut de ipis monachis et ꝟginib᷒

Oxirincus

q̄rū inumere multitudines vt supradixi mus i illa vrbe habēt: Regrentes eni a sancto episcopo loci ipsius vigīti milia virginum: et decez milia monachorum inibi haberi comperim⁹. Quorum omnium affectum erga nos et honorez quē exhibebāt vobis exponere nec sermo sufficit: nec verecūdia permittit: quomodo pallia nostra sciderentur: vnoquoq3 nos sibi rapiente: et ad se adducere cupiēte. Uidimus quoq3 ibi plurimos sanctorum patrum diuersas dei gratias habētes: alios in verbo dei: alios i abstinētia: alios i signis et virtutib⁹ ministrantes. De sancto Theone qui trigita ānis silētij habuit obseruationē.

Uidimus et alium nō lōge ab vrbe ad eā partez q̄ mittit ad heremū: nomie Theonē virum scm̄ itra cellulā suaz clausum et solitariuz; qui phibebatur trigita annis silentij habuisse cōtinentiaz: quiq3 tam multas virtutes faciebat vt propheta apud illos haberetur. Conueniebat nanq3 ad eum per dies singulos ifirmorum plurima multitudo: ad quos ille per fenestraz manum proferens: et vniuscuiusq3 capiti superponens: ac benedicēs eos: sanos ab omni egritudine remittebat. Hic etiaz ipso visu tam venerabilis erat: tantaq3 reuerētiam gerebat in vultu: vt inter homines āgelus videret: ita letus oculis: et plen⁹ totius gratie apparebat. Huic cum ante paruum tempus vt comperimus noctu latrones superuenissent: aurum se apud eum inuenturos sperantes oratione sola ita vinxit vt foribus eius affixi mouere se omnino non possent. Mane vero cum ad eum turbe solito conuenissent et viderent ad ianuas eius latrones: volebant eos igni tradere: At ille rerum necessitate compulsus: vnum ei solum locutus est vbum: Sinite inquit istos abire illesos: alioquin gratia a me fugiet sanitatum. Populi autem vt audierūt hec: cōtradicere non audētes: dimiserūt eos. Latrones vo vidētes quod secum gestum ē; abiecta scelerum voluntate: preteritorum malorum penitentiaz gerētes: ad monasteria vicina confugiūt atq3 ibi emēdatioris vite formā moduq3 suscipiūt. Erat autez supradictus vir eruditissimus: nō solum egyptiorum et grecorum lingua: sed etiam et latinorum: vt et ab ipso et alijs qui ei aderāt vidicimus. Sed et ipse releuare cupiēs et consolari peregrinationis nostre laborez: in tabula scribens ad nos gratiaz doctrinamq3 sui sermonis ostendit. Erat autem ei cibus absq3 ignis opere. Dicebant autem q͛ et noctibus ad heremum progrediens: comitatu vteretur plurimo heremi bestiaruz. Ipse vero hauriens aquam de puteo suo et prebens eis pocula: obsequij earum remunerabatur laborez. Huius autem rei manifestum dabatur indicium: q͛ vestigia bubalorum caprarumq3 et onagrorum: circa eius cellulam plurima deprehendebantur. De sancto Appollonio confessore et virtutibus eius.

Uidimus et aliū sanctum virum nomine Apolloniuz apud Thebaidam in finibus Hermopolis: ad quam ciuitatem saluatorem cum Maria et ioseph de iudee finibus venisse tradunt: secundum prophetiam Esaie dicentis. Ecce dominus sedet super nubem leuem: et veniet in egyptum: et commouebuntur manufacta egyptiorum a facie ei⁹ et cadent in terram. Uidimus ergo ibi etiā et templum ipsum in quo ingresso saluatore corruisse omnia idola in terram et comminuta esse memorabantur. Uidimus ergo supradictum virum in vicino heremo: sub monte quodam habentem monasteria. Erat enim pater monachorum circiter quingentorum et famosissimus in omnibus Thebaide finibus habebatur. Opera enim magna erant ei: et virtutes multas signaq3 plurima et prodigia faciebat p eum deus. A pueritia nāq3 in abstinentia nutritus est: qui cum ad maturam peruenit etatem: gratia dei semper cum ipso creuit. Erat enim annorū fere octoginta:

cum eum vidimus: in monasterioꝝ congregatione florentes: sed et ipsi qui videbantur eius eē discipuli: ita perfecti erāt et magnifici: vt omnes pene possēt signa facere. Quindecim ergo annoꝝ secessisse ad eū heremū ferebāt: atq; ibi cū quadraginta annis fuisset i exercitijs spiritalib⁹ conversatus: aiebant voces dei ad eum delatas dixisse. Apolloni per te perdam sapientiā sapiētium in egypto: et itellectū prudentium reprobabo. Perdes aūt mihi et eos q iter ipos sūt sapiētes babylōis: et oēs culturā demonioꝝ subrues. Perge ḡ nūc ad loca habitabilia. generabis eni mihi ppl'm substātiuū et pfectū: emulatorē operū bonoꝝ. At ille respondens ait. Aufer a me dn̄e iactātiā: ne forte elatus super fratres meos: cadā ab omnibus bonis tuis. Respondit ad eū rursus diuina vox. Mitte manū tuā ad ceruices tuas: et quod ꝯphēderis cōstringe. Et sub arena obrue. At ille sine mora īiecta manu ad ceruices suas. apprehēdit quasi paruulū quendā ethiopē. et cōtinuo dimersit eū sub arena clamātē et dicentē. Ego sū superbie demon. Post hec vox ad eum facta est a deo dicēs. Perge nunc: oīa eni; quecūq; a deo poposceris: cōsequeris. Ille ergo post hec perrexit ad ea loca: i quib⁹ homines habitabāt. Tēporibus autem Juliani tyranni hec fiebant.

Fuit autem in locis illis spelunca q̄dā heremo vicina: i qua habitare cepit: indesinenter die ac nocte oratiōib⁹ vacās. cās q vt aiebat p diē cētū vicib⁹ totidēq; noctis tempore curuans genua cōsignabat deo. Cibo autē magis celesti q̄ humano vtebatur. Jndumentū eius stuppeū collobiū erat: qd apd illos lebites appellat: et linteum quo collū et caput obuolueret. Que tamen indumenta permansisse ei ferebāt in deserto nunq̄ veterata. Erat ergo in vicino heremi loco in virtute spirit⁹ degens: signa et sanitates miras efficiens: quas enarrare p sui immēsitate: sicut ab his q cū ipo erant seniorib⁹ cōperimus: vox nulla sufficiet. Fama autem magnifica de eo peruulgata cū ammiratiōe oīū quasi ppheta aliquis aut apostolus haberi cepisset: vicinis e regionibus monachi diuersis ex locis conueniebant ad eū: et tā q̄ pio patri: magna mūera: suas singuli q q; animas offerebāt. At ille vnumquēq; eorum tota religione suscipiens: alios ad bene operādū: alios ad bene intelligendū puocabat. Sed et ipse prius ea ostēdebat exemplis: que verbis docere cupiebat. Alijs quidem diebus vnūquēq; apud semetipsum exercere abstinentiā quā posset sinebat: die vero dominica gratia caritatis secū oēs cibum sumere hortabat: cum tamē ipse solitis abstinentie obseruatiōib⁹ deseruiret: herbis solūmodo aut oleribus vtēs: nec vsū aut ministeriū ignis admittēs. Hic cū audisset iuliani vt supradiximus temporibus fratres quēdam ad militiam cōprehensū detineri in carcere: venit ad eum cū fratribus consolandi gratia: vt moneret eum in necessitate tenere constātiam: atq; imminētia contemnere ac deridere pericula. Tempus eni ait certaminis adest: in quo fidelium mentes temptationibus probande sunt et noscende. Cumq; his et alijs verbis roboraretur animus adolescentis: superuenit cēturio: et indignatus cur introire ausus esset: claues extrinsecus carceri imposuit: ipsum quoq; et omnes qui cum eo venerant pariter conclusit: quo scilicet etiam ipi similiter ad militie detinerētur officiū. Constituens quoq; custodes q̄plurimos abscessit. Medio autem noctis astare visus est angelus ingēti luce resplendens: et obstupefactis perterritisq; custodib⁹: carceris claustra patefecit. Tunc vero ipi custodes aduoluti ad pedes sanctorū: rogabant eos discedere dicētes: melius sibi eē mori pro his q̄ diuie virtuti obsistere: que eorum curam gerebat. Mane vero etiā ipse centurio cum principalibus viris festinus ad carcerē venit: rogans vt discederēt omnes qui teneri videbātur: dicebat enim domū suam terremotu magno cōcidisse: et electos quosq; famulorum suoꝝ peremisse. Sancti vo his auditis hymnū

deo laudesq̄ cecinerūt: ⁊ regressi ad heremū erāt ī vnū positi: ẜm apostolorū exēplum: habentes aīam vnam ⁊ cor vnum.

Pater aūt senior docebat eos vt quotidie proficerent in virtutibus: ⁊ insidias diaboli quas per cogitationes īferret hominibus: ī initijs statī retunderēt. Sic enī aiebat. Si cōfrigatur caput serpentis: oē eius corpus emortuū redditur. Ob hoc enim mādat nobis deus obseruare caput serpētis: vt omnino statī ab initio: nec recipiamus malas ⁊ sordidas cogitationes ī corde nostro. Quāto ergo magis diffūdi non conuenit in sensibꝰ nostris cogitationum fantasias: quas etiā ab initio recipi vetat? Sed ⁊ illud monebat: vt ī virtutibus animi alter alterū vincat: nec patiatur se vnusquisq̄ inferiorē proximo suo fieri. Hinc aūt dicebat. Sciatis ergo vos ita proficere in virtutibus: si nulla vobis passio fuerit dominata erga mundana desideria. Hoc est initiū donorū dei. Et si etiā ad hoc venerit quis vestrū: vt ⁊ signa ⁊ mirabilia faciāt: non extollatur pro hoc. neque in cogitatione sua erigatur tanq̄ ceteris prelatus: sed nec hoc ipē hominibꝰ debet ostendere: q̄ donum gratie huius acceperit: alioquin seducit seipsum: ⁊ ipse decipitur ⁊ gratiam perdet. Habebat ḡ hāc magnificā vbi dī doctrinā: sicut ⁊ nos etiam ipi ex parte fruiti sumus. Sed ⁊ maiorem habebat in operibus gratiam. Oē enim quicquid petisset a deo: sine mora cōsequebatur. Sed ⁊ reuelationes ei plurime ostendebantur. Deniq̄ seniorē frēm suū qui ⁊ ipse in heremo defunctus ē: cū quo plurimo tempore egerat vitā perfectam: vidit in somnis in sede apostolica residentem: atq̄ vnum ex ipsis hereditatē sibi virtutē ⁊ gratiā reliquisse. Cūq̄ etiā pro semetipso oraret vt velociꝰ eum dn̄s assumeret: ⁊ cum ipso sibi requiem prestaret in celis: rn̄sum est ei a domino saluatore: parum adhuc ei temporis in terris deberi: donec vite ⁊ conuersationis eiꝰ plurimi emulatores existant: populos nanq̄ ei plurimos credendos esse monachorū ⁊ exercitum quendam piorum: vt per hec dignam pro talibꝰ meritis remunerationem inueniret apud deū. Hec autem vt vidit: ita gesta sūt: conuenerūt enim ex oī loco monachi fama ⁊ doctrina eiꝰ inuitati: ⁊ precipue exemplis eiꝰ q̄plurimi seculo renunciantes: cōuentum quendā magnificum fecerunt apud eum in supradicto montis loco: communem vitā mense vnius vnanimiter cōseruantes. Hos ergo tanq̄ vere celestē quendam: ⁊ angeli cum cernebamus exercitū: omnibus virtutibus adornatū. Nullus sane in eis sordidis vtebatur indumentis: sed splendore vestium pariter atq̄ animorum nitebant ita vt secundum scripturā letaretur heremus sitiens. ⁊ multi filij eiꝰ viderentur in deserto. Que q̄uis ð ecclesia dicta sint: tn̄ ī egypti desertis hec etiā historica relatione cōpleta sunt. Ubi enim tāte per vrbes multitudines veniūt ad salutē: q̄tas egypti deserta protulerunt? Quāti populi habentur in vrbibus: tante pene habentur ī desertis multitudines monachorū. Unde mihi videtur etiam apostoli dictū ī eis eē completum: q̄ vbi abundauit peccatum: ibi superabundauerit gratia. Abundauit enim aliquando immūdus idolorū cultꝰ ī egypto sic̄ nusq̄ gentiū. Canes enī ⁊ simias atq̄ alia portenta olim venerati sunt. Allia quoq̄ ⁊ cepas ⁊ nōnulla olerū deos credebāt. sicut ab ipso patre Apollonio tradēte didicimꝰ. Cāā enī nobis prisce eorū superstitiōis hoc modo exposuit. Bouem quidē deum crediderūt aliquādo egyptij: pro eo q̄ per ipsū rura excolētes victū cibumq̄ capiebāt. Sꝫ ⁊ aquā nili colebāt: ꝓ eo q̄ vniuersas rigabat egypti regiones. Colebant quoq̄ ⁊ terrā: vt pote vberiorem ceteris terris. Canes etiā vt supradiximꝰ ⁊ simias ac diuersa herbarū genera atq̄ olerū colebant. pro eo q̄ occasionē sibi salutis per hec venisse opinabantur temporibꝰ Pharaonis. Circa hec enim singula occupatio eis exorta videbatur: cum ille patres nostros ꝑsequēs submersus ē: ⁊ vnusq̄sq̄ id ꝑ qð occupari

visus est:ne Pharaonem sequerer:hoc si/
bi reputauit deus dicens: quia hoc mihi
deus fuit hodie: vt nō sequerer Pharao/
nem:ꝛ simul cū ipso demergerer. Hec ꝙ
erant verba sancti Apollonij q̄ nobiscuȝ
loquebatur. Sed multo magis illa scire
oportet que in operibus ꝛ virtutibus ha/
buit. Erant aliquando in circuitu sancti
Apollonij positi decem circiter gentilium
vici:apud quos demoniaca supstitio sum
mo studio colebatur. Templum enī erat
ibi amplissimum atq̄ in eo simulacruȝ qđ
moris erat circūferri a sacerdotibus ba/
chantium ritu:cum reliqua multitudine
circūeuntibus:ꝛ quasi pro aquis pluuiali
bus prophana mysteria pagentibus. Con
tigit autē sub eo tempore quo huiusmodi
ab eis orgia gerebātur iter agere beatuȝ
Apolloniuȝ per ipsa loca cum aliquantis
fratribꝰ. Et cū vidisset infelicium turbas
quasi demone quodā agi:bacharisq̄ p cā/
pos:miseratus erroreȝ eoꝝ:fixis genubꝰ
inuocauit dominū ꝛ saluatorem nostruȝ:
ꝛ oēs eos q cerimonijs demoniacis age/
bantur cū simulacro suo stare fecit imobi
les:nec pgredi oīo vsq̄ posse. Atq̄ ita p
totam diē rapidissimis adusti estibꝰ pman
serunt:ignorantes vnde eis herere vno ī
loco imobiliter cōtigisset. Tunc sacerdo/
tes eoꝝ dicebāt esse quēdam xpianum in
regionibꝰ vicine heremi cōmanentē Ap/
polloniū noīe:ꝛ ipiꝰ eē hec opa:qui nisi es
set exoratus:sibi piculū permansuruȝ. Ut
aūt ad rei tāte miraculū ꝯuenerūt vndiq̄ȝ
q audierant:ꝛ pcunctantes q̄ tanti causa
extiterit monstri:ignorarē se penitus fate
bantur:suspitionē tamen dari sibi dicunt
supradicti viri:quē ꝛ exorari pro se depo/
scunt. Tunc quidaȝ ex ipsis vere eos opi/
nari aiunt:nam ꝛ vidisse eū illo itinere p̄/
tereuntē confirmant:ꝛ tamen adhibere q̄
putabant prodesse auxilia non morātur.
Adducunt boues quorū virtute videret̄
posse moueri simulacrum. Sed nec cū sic
quideȝ aliquid profecissent: omni auxilio
frustrati legatos ad hominē dei mittunt:
pollicentes vt si eos resoluat ab his vicu
lis:pariter quoq̄ȝ erroris ī eis vincula dis/
soluere. Hec vbi nūciata sūt ei:sine mora
descēdit ad eos:ꝛ orōne sola ad deuȝ fusa
omnes resoluit. At illi sine dilatione vna/
nimiter oēs confugiunt ad eum. saluatori
deo nostro credētes ꝛ gratias referētes.
Simulacrū vero quod erat ligneū conti/
nuo igni tradunt:ipsi aūt secuti hominem
dei. atq̄ȝ edocti ab eo fidē christi ecclesie
dei sociati sunt. Plurimi ꝰo ex ipsis cum
ipso māserunt:ꝛ etiā nūc ī monasterijs de
gunt. Facti tamē huiꝰ mirabilis fama vbi
q̄ diffusa est:ꝛ multi pro hoc ad fidē domi
ni ꝯuertebātur. ita vt ī oībus illis regioni
bus:nullus iam pene gentiliū remaneret.
Post aliquātū tēporis certamē erat de fi
nibus īter duos vicos. hoc cū nūciatū es/
set sancto Apollonio:festināns descēdit ad
eos pacis gratia. Sed illi furore ꝯtētionis
īcensi nullo genere ad pacis cōsiliū flecte/
bātur:maxime q̄ vnius ptis populus. plu
rimū fiducie ī viribus cuiusdā latronis ge
rebat:qui ipsius certaminis signifer vide
batur. Hunc cuȝ videret Apollonius pa/
ci resistētē. dicit ad eum. Si mihi o amice
acquiescere volueris ad pacē:rogabo de
um meū ꝛ remittet tibi peccata tua. At il/
le cū audisset nihil omnino distulit:sed ge/
nubus eius prouolutꝰ supplicabat ei. Tū
deīde cōuersus ad turbas que euȝ secute
fuerāt fecit oēs cum pace discedere. Qui
bus secedentibꝰ ipse permāsit cū homine
dei expectans ab eo promissū. Tūc ve/
ro Apollonius assumens eū. ꝛ cū ipso iter
agēs ad monasteriū docebat cuȝ mutare
debere ordinē vite. ꝛ patiēter a deo que/
rere misericordiā:ꝛ promissionē eius ex fi
de expectare. omnia enī possibilia dicebat
esse credenti. Cumq̄ȝ noctis tēpore simul
ī monasterio requieuissent:per visuȝ am/
bo vident se esse ī celis:ꝛ assistere ante tri
bunal xpi. Uidēt etiā āgelos dei: ꝛ sanctos
quosq̄ȝ adorātes dominū. Et cū hec vidē/
tes etiā ipsi adorassent deū : vox domini
ad eos defertur:dicēs. Licet nulla sit cō/
munio luci ꝛ tenebris. nec sit aliqua portio
fideli cū īfideli:tamē donat̄ tibi salus istiꝰ

pro quo supplicasti Apolloni. Sed et alia multa cũ audissent ĩ celesti visione positi. q̃ neqʒ sermo enarrare sufficit neqʒ auris audire: surrexerũt a somno et que viderãt fratribus idicarũt. Ammiratio aũt igens eẽ cepit: cũ vnũ atque idẽ somniũ vterqʒ narrarẽt. Permãsit aũt cũ fratrib⁹ latro ille iam sanct⁹: vitã suã moresque ad oẽm inocẽtiã pietatẽqʒ cõmutãs: tanq̃ ĩ agnũ versus ex lupo. vt ĩ eo plenissime cõpleri videretur ꝓphetia Esaie dicẽtis. Lupi cũ agnis pascent et leo et bos simul paleis vescẽtur. Uidim⁹ ibi quosdã etiã gentis ethiopum viros cũ monachis viuẽtes. et multos ex ceteris monachis ĩ obseruãtia religionis et virtutib⁹ animi precellẽtes: vt et ĩ ipsis cõpleri videret̃ scriptura que dicit. Ethiopia preueniet manus eius deo. Adhuc aũt in gestis sancti Apollonij ferebat̃ hoc. Lis quodã tẽpore dicebat̃ exorta inter duos vicos: quoꝝ vnus christianoruʒ ali⁹ gentiliũ fuit. Procedũt ex vtraqʒ parte armatorũ turbe plurime: accidit auteʒ vt vir sãctus Apolloni⁹ supueniret. Cumque eos hortaret̃ ad pacẽ: quidã eoꝝ qui ĩter gentiles quasi caput et causa belli illi⁹ stabat homo truculẽt⁹ et ferus: obsistebat ei vehemẽter dicẽs: non se pmittere fieri pacẽ vsqʒ ad mortẽ suã. Tũc ille fiat inqt vt optas. Nullus enĩ ali⁹ p̃ter te perimet̃: sed et mortuo cõgruũ honori tuo tibi sepulchrũ fiet. nõ terra sed bestiaꝝ ac volucruʒ vẽtres. Et cõtinuo sermo eius efficitur veritas. Nullus enĩ alius ex vtraqʒ pte: nisi solus ipse cecidit. Quẽ cũ sub arena obruissent: mane regressi ĩuenerũt corp⁹ illius a bestiis effossuʒ. laniatũqʒ: atque a volucribus deuoratũ. Cumique omnes ammirationẽ habuissent. q sermo hominis dei ita fuisset ĩpletus. cõuersi sunt oẽs ad fidẽ saluatoris domini. et Apolloniũ prophetã dei predicabãt. Sed et hoc nos nõ effugiat qđ ab eo primis adhuc dieb⁹ qb⁹ ĩ speluca habitare cũ paucis frib⁹ cepat fcm̃ didicim⁹. Dies scũs aderat pasce cũ solẽnitas vigiliaꝝ sacramẽtorũq itra speuncam fuisset expleta. atq ex his q̃ fuerant apđ eos refectio pararetur: erant auteʒ eis pauci tantummodo et sicci panes. atque olera ex his que sale aspersa reponi apud eos solẽne est. Tunc apollonius fratres q secum erant: alloqui ita cepit. Si ẽ ĩ nobis fides et vere fideles sum⁹ famuli xpi: petat vnusquisq nostrũ a deo: sigd quis quasi in die festo sumere libenter habet. At illi ipsi potius qui eos etate et meritis p̃cellerent: hec a deo poscenda pmittũt: semetipsos inferiores huius gratie iudicãtes. Tũc ille cũ omni alacritate orationẽ fudit ad deum. Qua expleta cũ oẽs respõdissent amen: ecce repente ante fores spelũce astare vidẽt hoĩes quosdã sibi penit⁹ ignotos: qui taʒ multas copias rerũ oĩuʒ que ad vsus dũtaxat ciboꝝ ptinẽt: detulerũt: vt neq taʒ multa neq taʒ diuersa facile qsq viderit: in quib⁹ erãt quedã que omnino in egypti regionib⁹ nulq visa sũt: videlicet pomoꝝ genera: et magnitudo incredibilis vue: nuces: fic⁹. mala quoq punica: et ante tẽpus oĩa faui atq mellis et lactis copia et panes calidi et mundissimi: qui tamẽ peregrini esse viderẽtur prouincie. Uiri ꝟo q hec detulerãt statĩ vt ea monachis tradiderunt: quasi festinanter ad eum a quo missi fuerant redire cupientes mox discedunt. Tunc ipsi monachi gratias domino referentes: ex his que sibi fuerant delata vesci ceperunt. Quoruʒ copia tanta fuit vt vsq ad dieʒ pentecosten quottidie ministrata sufficerent: certi q hec sibi a deo solennitatis gratia missa sint. Comperimus etiam hec q quidam ex fratribus: cui deerat humilitatis et mansuetudinis gratia poposcit ab eo: vt peteret a domino vt sibi donaretur hoc munus: orante illo tanta in eum gratia mãsuetudinis et humilitatis aduenit: vt oẽs fratres stuperẽt de trãqllitate animi ei⁹ et modestia: in q̃ pri⁹ nihil hoꝝ viderãt. Orta ẽ aliqñ fames apud thebaidaʒ. Scientes aũt habitatores terre illi⁹ q monachi q cũ apollonio dño viuebãt: freqnter etiã sine cibo p dñi graʒ pascebãt̃: oẽs simul cũ vxorib⁹ et filijs pgũt ad eũ: cibũ simul benedictionẽq po

scentes. At ille nihil dubitans pferre cepit ex his que ad vsum fratrum reposita erāt: et dare singulis copiose. Cū vero tres sole panū sporte remansissent. fames aūt populū vehemēter vrgeret: iubet i mediū pferre sportas. que sole superfuerāt vni⁹ diei victū monachis pbiture. et in auditu totius populi: q famis necessitate ↄfluxerat: eleuatis ad deū oculis manibusqꝫ ait Nūquid nō valet manus dñi multiplicare hec? Sic dicit spūs sanct⁹. Nō deficiet panis i sportis his: donec satiemur oēs d frugib⁹ nouis. Etiā et plurimi ex his q tūc i presenti fuerāt. cōfirmabāt quatuor cōtinuis mēsibus. nec cessatū est vnqꝫ erogari panis ex sportis: neqꝫ deesse potuit aliquādo. Similiter aūt et alio tēpore fecisse eū de frumēti et olei specie perhibebāt. Quibus virtutibus motus diabolus dixisse ad eū fert. Nūquid helyas es tu: aut alius aliquis prophetaꝝ vel apostoloꝝ: qꝛ hec facere ausus es? At ille respōdit ei. Quid eniꝫ. nōne et pphete et apostoli homines erāt: qui nobis et fidē suā et gratiā tradiderūt? Aut tūc deus psens erat. nūc vero absens ē? Absit. De⁹ oīa potest. et q pōt: semp pōt. Si ergo ds bonus est: tu quare malus es? Hec vt supra iā diximus a seniorib⁹ viris religiosis et sanctis p eū gesta esse: fideli narratiōe cōperim⁹ Et qꝫuis eoꝝ fidelis sit habenda relatio. maiorē tamē fidē reꝝ prestitit etiā hoc: qđ nosipsi oculis nr̄is ispeximus. Plenas eni sportas panib⁹ deferri vidim⁹ ad vacuas mēsas. et cū replerētur panib⁹ mēse atqꝫ ad omnē satietatē ↄsumerētur: plene nihilomin⁹ recolligebātur. Aliud quoqꝫ quod apud eū miꝝ vidim⁹: nō silebo. Tres eramus nos fratres q ad sanctū apolloniū venimus: et ecce lōge adhuc nobis positis ab eius monasterio: occurrerunt fratres: qui ab ipso ante triduū audierant de aduentu nostro: occurrerunt aūt nobis cū psalmis. hoc enim moris est eis facere i aduentu oīuꝫ monachoꝝ. Et adorātes i facies suas vsqꝫ ad terrā. osculabātur nos: atqꝫ ostēdētes nos sibi iuicē dicebāt. Isti sūt frēs. de quoꝝ aduētu ante triduū nobis pater apolloni⁹ predixerat: dicēs. Post triduū affuturos tres fratres de hierosolymis veniētes. Alij vero ex fratrib⁹ pcedebāt nos alij sequebātur: vtraqꝫ tamē turba psallebat. Ubi aūt approqīquare cepim⁹: audita voce psalmi: etiā ipse sanctus pcedit in occursum. Et vt vidit nos. statiꝫ prior adorauit vsqꝫ ad terrā et surgēs osculo nos suscepit. Ubi aūt igressi sumus monasteriū: oratione prius: vt moris est: data. pedes nostros ppriis manib⁹ lauit: et cetera que ad requiē corporis pertinēt: adimpleuit. Hec aūt ita facere ei mos erat oībus aduētātibus. Illud quoqꝫ moris erat apud eū: vt fratres qui cū ipso erāt nō prius cibum sumerent: qꝫ cōmunionem dominicam pciperēt: circa horā diei nonā: et post hoc iterdū sic vsqꝫ ad vesperā pmanebāt: dum verbum dei audiētes de mandatis domini adimplēdis sine itermissiōe docebantur. Post hec iā cibo sumpto alij ipoꝝ ad heremū secedebant per totam noctem scripturas diuinas memoria recolentes: alij in eodem loco ad quem conuenerant pmanebant: et vsqꝫ ad lucē i hymnis et laudibus dei peruigiles durabāt: sicut et ego ipse presens vidi. Aliquanti vero ex ipsis circa horā nonā cum descēdissent de monte: pcepta dei gratia: stati descēdebant: solo hoc spiritali cibo ↄtēti: et hoc faciebāt p plurimos dies. Supra modū aūt leticia et gaudiū inerat eis: et tanta exultatio: quāta haberi ab vllo hominum nō possit i terris. Nullus i eis tristis omnino iuenīebatur: sed et si aliqs visus fuisset aliquātuluꝫ mestior: stati pater Apolloni⁹ causaꝫ mesticie pquirebat. Frequēter aūt etiā si aliquis occultare voluisset: ipse enūciabat qd lateret i corde: ita vt is qui patiebatur agnosceret. Monebat ḡ eos dicēs: nō oportere ꝓsus iesse tristiciā his qb⁹ salus i deo ē et spes i regno celoꝝ. Tristent aiebat gētiles: et lugeant iudei: plangant sine cessatiōe peccōres: iusti vero letent. Nā si illi q t̄rena diligūt: sup fragilib⁹ et caducis reb⁹ letātur: nos q tāte glie speꝫ et et̄nitatis ha

bemus expectationem: cur non omni ex/
ultatione letemur? Aut non ꝛ apostolus
nos ita monet dicens. Semper gaudete
sine intermissione orate: in omnibus gra/
tias agite? Sed quis possit doctrine eius
ꝛ verborū gratiam sufficienter exprime
re: vnde silere de his melius censeo: ꝙ pa
rū indigne proloqui. Multa enī no/
bis etiam secretius de ratione abstinentie
ꝛ conuersationis integritate: multa enim
de hospitalitatis studio disserebat: ꝛ preci
piebat attētius. vt aduētātes fratres q̄si
dn̄i suscipiam⁹ aduētū: Nā ꝛ adorari fra/
tres aduenientes ꝑpterea inquit traditio
nostra hēt: vt certū sit in aduētu eoꝝ aduē
tū xp̄i haberi. Sic enī ꝛ abrahā susce/
pit eos q homines quidē videbant: domi/
nus autē i eis intelligebat. Interdū autē
etiā contra voluntatē cogere debemus
ad corporalē requiem fratres: sicut san/
cti loth exempla nos edocēt: qui angelos
vi cōpulsos: ad domus sue adduxit hospi/
tiū. Sed ꝛ hoc monebat vt si fieri possit:
quottidie monachi cōmunicarēt mysteriis
xp̄i. ne forte q se lōge facit ab his lōge fiat
a deo: q aūt freq̄ēti⁹ hec suscipit freq̄nti⁹
ip̄m videat suscipere saluatorē: q2 ꝛ ita ipse
saluator dicit. Qui mādu cat carnē meā ꝛ
bibit sanguinē meū: i me manet ꝛ ego i eo.
Sed ꝛ ip̄a cōmemoratio dn̄ice passionis
cū assidue fit a monachis: plurimū vtili/
tatis eis confert ad exēplū patiētie. Sed
ꝛ cōmonitio datur ꝑ hec: vt studeat vnus/
quisq̄ ita semper paratus inueniri: ne in/
dignus dominicis mysterijs habeat̄. Ad/
debat autē his ꝙ etiā remissio pctōꝝ: per
hec credētibus detur. Ieiunia sane legi
tima idest quartā ꝛ sextā feriā monebat
nō esse soluēda nisi grandis aliqua neces/
sitas fieret: q2 quarta feria iudas de tra/
ditione dn̄i cogitauerat: ꝛ sexta feria cru/
cifixus sit saluator. Uidebitur ergo qui in
his diebus sine aliq̄ necessitate soluit sta/
tuta ieiunia: vel cū tradēte tradere salua
torē: vel cū crucifigētib⁹ crucifigere. Di/
cebat ḡ: vt si forte i dieb⁹ ꝑdictis superueni/
ret aliq̄s fratrū: si q̄dē ante horā nonā labo
ris causa velit reficere: ponēdā ei eē mē/
sam soli. quod si nolit non eē cogendū. cō/
munis nanq̄ huius obseruantie traditio
est. Culpabat sane eos valde qui vel comā
capitis nutriunt: vel ferrum in collo cir/
cūferunt: vel aliquid tale. quod ad ostēsio
nem hominū fieri videat̄ gerunt. Certum
ē enī iquit. ꝙ isti ab hominib⁹ laudē que/
rant. ꝛ ostētationis causa hec faciāt: cum
mādatū sit etiā ieiunia ipsa i occulto esse
celebrāda. vt deo soli sint cognita qui vi/
det qđ i occulto fit: ꝛ reddet palā. Sed vt
videt̄ isti nō sunt cōtēti ei⁹ testimonio ꝛ re
muneratiōe qui videt i occulto: sed mani/
festari apud homines se volūt. Omnis er
go abstinētie ratio i occulto habēda ē: vt ꝛ
corpus ieiunijs fatiget̄. ꝛ tamē non apud
homines iactātia: sed apud deū retributio
queratur. Hec ꝛ multa alia nobis de con
uersatione monachorū. per totā disserens
septimanam dierū: ꝛ fidē doctrine gesto/
rū suorū auctoritate cōfirmans: vbi profi
cisci cepimus: producens nos aliquantulū
monebat dicēs. Ante omnia pacē habeto
te iter vos: ꝛ nolite abinicē separari. Tūc
cōuersus ad fratres que simul cū eo ꝑdu
centes nos aderant. Quis iquit vestrum
fratres prōpt⁹ ē deducere eos vsq̄ ad vi
cina patrū monasteria? Et cū pene omnes
prōptissime semetipsos obtulissent. ꝛ pro/
gredi nobiscū vellent: ipse sanctus pater
apollonius elegit ex omnibus tres qui ꝛ
grecā linguam ꝛ egyptiam bene nossent
vt sicubi necessariū fuisset iterpretarent̄
nobis: qui ꝛ i collocutionib⁹ suis edificare
nos possent. Mittēs ergo eos nobiscū ꝑ/
cepit ne prius a nobis discederent ꝙ oēs
patres atq̄ oīa que velim⁹ monasteria vi
deremus: q̄bus oēs circuire nemo suffici/
at. Benedicēs ergo nos dimisit: atq̄ i hec
verba bn̄dictionē dedit. Benedicat vos
domin⁹ ex syō. ꝛ videatis que bona sūt hie
rusalē: oībus dieb⁹ vite vr̄e. Finit vita
bti apollonij. De sctō Ammōe abbate q
draconē infecit ꝛ latrōes ꝯuertit

Ue audiuimus de

Ammone quodā facto: viro cui⁹ etiā locū in quo habitauerat. vidimus in deserto: omittēda nō credidi. Igitur cū ad locum eius peruenissemus. et pgrederemur ad partē deserti. cōtra meridianū: vidimus per harenā vestigia tractus draconis igētis. cuius tanta magnitudo apparebat: quasi trabes aliqua p harenā ducta videretur. Quod vt vidimus timore igenti percussi sumus. Fratres aūt q nos deducebāt: hortabātur nos nihil omnino formidare: sed magis fiduciā capere: et p vestigium sequi draconē. Uidebitis eni3 iquiūt: q̄tū valet fides: cū a nobis eū videritis extingui Multos eni3 et dracones et angues et cornutas manib⁹ nostris peremimus: sic eni3 scriptū legimus. q2 credētibus i se cōcedit saluator calcare super serpētes et scorpiones: et super omnē virtutem inimici. Sed illis hec dicentibus nos pre infidelitatis fragilitate magis magisque metuebamus. et rogabamus eos. ne velint seq draconis vestigia: sed potius vt recto itinere pergeremus. Unus tamē ex ipsis alacritate ipatiens insecutus est draconē. Et cū nō longe iuenisset eius speluncā: clamabat ad nos vt iremus ad eū. et videremus exitum rei. Quidā tamē ex fratribus occurrens nobis qui i vicino habebat monasteriū: phibuit nos ire: Dicēs ingētis esse magnitudinis bestiā: nec posse nos ipsum saltim visum eius aspectūq3 tolerare. preci pue q2 nihil tale i vsu habuerimus vidēdi. Semetipsum vero fatebatur frequēter vidisse ipsam bestiam: cuius vastitas quidē icredibilis: lōgitudo vero distēdebatur i quindeci3 cubitis. Cumq3 nos ad locū dehortatus esset accedere: ipse pperans fratrē: qui illic nos hortabatur paratus ad pimendā bestiā abstraxit secūq3 reuocauit: et nolētē discedere nisi extingueret eā: multa pce eū deflexit. Qui cū venisset ad nos ignauiā nostrā ifidelitatēq3 redarguit. Peruenientes aūt nos ad cellulam fratris illius qui nos rogauerat: cū omni gratia ab eo suscepti: requieuim⁹. Ille ergo narrabat nobis. q i illo loco vbi ipse cōmanebat: fuisset qdē vir scūs cui⁹ ipse esset discipulus. ammon noīe: p quē plurimas virtutes fecerit dñs. Inter cetera igitur etiā hoc de eo narrabat. Frequēter iquit veniebāt ad eū latrones. panē quo solo vescebatur auferētes ei: et siquid erat qd ad victū suū cōtinētissimū repositū videbatur. Cūq3 frequēter ab his molestiā pateretur quadā die processit ad heremū: et ide rediens duos dracones ingentes secum comitari iussit. atq3 ad ostiū monasterij sui manere eis precepit: ingressūq3 seruare. Ueniētes ex more latrones: vidēt qui essent custodes i limine. Et vt viderūt dracones exanimes et amētes effecti: obmutuerūt statim et conciderūt. Quod vbi senior sensit. egressus iuenit eos semineces: et accedēs atq3 erigēs eos: icrepabat dicēs. Cernitis quantum vos diriores estis bestijs? Ille etenim nobis pter deū obediūt: vos aūt nec deū timetis: nec vitā seruor dei iquietare erubescitis. Uerūtamen introducēs eos i monasteriū posuit eis mensam: et iubet vt pciperēt cibū. Illi vero corde cōpūcti: et ab omni mētis sue immanitate mox cōuersi: multis seruis dei qui ante hos seruire deo ceperūt: breui meliores fiūt. In tātū eni3 p penitētiā pfecerūt: vt post nō multū tēporis etiā ipsi eadē facerēt signa easdēq3 virtutes. Alio preterea tēpore immanissimo quodā dracone vicinas vastāte regiones: et plurimos perimēte: venerūt habitatores loci illius ad supradictum patrē rogātes eū. vt i regionibus suis perimeret bestiā. Simul etiā vt ad misericordiā flecterēt senē: puer quendā pastoris filiū secū deferunt. q solo visu draconis exterritus mēte exciderat: et a flatu solo bestie exanimis portabatur ac turgēs. Tūc ille puer quide3 perungens oleo restituit sanū. Semetipsum vero ad necem draconis istigās: illis iterim quasi q nihil eos posset iuuare: pmittere nihil voluit. Mature aūt surgens abijt ad digressus bestie: et figēs genua sua i terrā deprecatus ē deū Tūc bestia cū igēti ipetu venire sup eū cepit: teterrimis flatib⁹ ac sibillis: stridoribus

ꝙ p̄missis. At ille nihil hoꝝ metuēs: ꝯuer/
sus ad draconē dicit. Perimat te xp̄s filiꝰ
dei q peremptururus ē cetū magnū. Et vbi
hec senioꝛ dixit statim dirissimꝰ draco oē
simul cū spiritu euomēs venenū: disruptꝰ
crepuit medius. Cū aūt ꝯuenissent finiti/
mi habitatoꝛes. ⁊ fracti draconis miracu/
lo obstupescerēt. fetoris vehemētiā nō fe/
rētes: ꝯgregauerūt super eū harene mo/
les immensas. astante tamen ibidē patre
ammone. qꝛ nec sic qdē cū moꝛtua fuisset
bestia: sine illo appꝛopīquare ei audebāt.

De facto copꝛete p̄sbytero ⁊ heremita.

Erat quidam pater
ī ipsa heremo. habēs monasteriū
Copꝛes noīe: vir sanctus annoꝛuꝫ circiter
octogīta. ⁊ ipse multas virtutes faciens.
languoꝛes curās ⁊ efficiens sanitates: sed
⁊ demones fugās. ⁊ multa mirabilia faci/
ens. Ex quibus nonnulla etiā ī nostri pꝛe/
sentia effecit. Is ergo cum vidisset nos. ⁊
osculo salutasset. atqꝫ ex more post oratio
nem etiā pedes lauisset: requirebat a no/
bis que gererētur ī seculo. Nos aūt roga
bamus eū. vt ipse magis nobis de suis ge/
stis aliqua narraret. ex qbꝰ actibꝰ: quibus/
ue meritis dn̄s ei tātā gratiā cōtulisset: ex
poneret. At ille nihil dedignatus est: ⁊ sue
vite: ⁊ pꝛioꝝ suoꝝ narrare nobis oꝛdineꝫ
cepit. quos tamē longe illustrioꝛes fuisse
perhibebat: seqꝫ ipsoꝝ parua vix exēpla
sectari. Dicebat ergo. Nihil magni est o fi
lioli: qđ ī nobis videtis ad cōparationem
sanctoꝝ patrū. Erat enim quidam ante
nos vir nobilissimus pater noīe mucius.
Hic fuit pꝛimus ī hoc loco monachus: ⁊ ī
omni hac heremo. viā salutis oībus nobis
pꝛimꝰ ostēdit. Hic aūt pꝛimo gētilis fuit
latronū maximꝰ ⁊ sepulchꝛoꝝ violatoꝛ at/
qꝫ ī oībꝰ flagitiis opinatissimꝰ. ad quē ta/
li ex modo occasio salutis aduenit. Nocte
quadam ad domuꝫ cuiusdā virginis deo
ꝯsecrate expoliādi grā pꝛexit: cūqꝫ machi
nis qbusdā que huiusmodi artificibꝰ note
sūt domꝰ eiꝰ tecta ꝯscēdisset. querēs quali
arte vel q̄ aditu ad penetralia eiꝰ irrepet:

difficultate perpetrādi opis innexus: plu/
rimū noctis tempus ī tectis positus: sine
vllo transegit effectu. Post multos vero
animi conatꝰ frustra adhibitos veluti fes/
sus somno oppꝛimitur: ⁊ per visum assiste
re sibi videt quendā regio habitu fulgētē
⁊ dicentē. Desine iaꝫ ab his flagitiis: ⁊ ab
effusione humani sanguinis cessa: atqꝫ ab
execrabilibus furtis: ad laboꝛeꝫ religio/
sum cōuertere vigiliaꝝ: ⁊ suscipe celesteꝫ
angelicāqꝫ militiā: atqꝫ ex hoc iam animi
virtutibꝰ viue: ⁊ ego te huius militie du/
cē atqꝫ pꝛīcipē faciā. At ille cū gratanter
que sibi offerebātur: audisset. ostēditur ei
exercitꝰ monachoꝝ: ⁊ pꝛīcipatū tenere su
per eos iubetur. In his euigilans astan/
tem vidit sibi ꝟginē ⁊ regrentē: qs aut vn
de. vel cur illic adesset. At ille quasi amēs
effectus nihil ei rn̄dit: sed tātū vt ecclesiā
sibi ostenderet: rogat. Illa vero cū ītelle/
xisset esse ī re aliquid opis diuini: hominē
p̄ducit ad ecclesiā: ac p̄sbyteris offert. Ad
quoꝝ ille vestigia ꝓruens. oꝛabat xp̄ianū
se fieri ⁊ locū sibi penitētie dari. Pꝛesbyte
ri vero q cognouerāt virū hūc: omniū eē
sceleꝝ auctoꝛē: mirātur si hec vera loq̄ret
Et cū p̄seuerātia sui fidē rei fecisset monēt
euꝫ vt si hec vellet illa penitus omitteret.
Dehinc cum religionis initia suscepisset:
oꝛat sibi p̄cepta dari: qbus viā salutis de/
beret incedere. At illi tres ei pꝛimi psalmi
ꝟsiculos tradunt. Quibꝰ ille diligēter ꝯsi
deratis: sufficere sibi ait eos ad viā salutis
⁊ scientiā pietatis. Tribusqꝫ diebus p̄ma
nens apud eos ad heremū ꝓficiscitur. vbi
plurimo tēpoꝛe demoꝛatus. ⁊ die ac nocte
ī oꝛatiōe cū lachrimis p̄durās: cibū ex ra/
dicibꝰ accipiebat herbarū. Regressus
autem ad ecclesiam: tres versiculos psal/
mi quos a pꝛesbyteris perceperat. nō solū
verbis sed ⁊ rebus atqꝫ operibus reddidit
Pꝛesbyteri vero mirabātur ꝙ subito con/
uersus acerrimam statim inierit abstinen/
tiam ⁊ instruentes eum plenius ex diui/
nis scripturis: hoꝛtabantur secum demo/
rari. At ille ne videretur esse inobediens
vnam apud eos exigens septimanam rur/

sus pergit ad heremũ: atq3 ibi cõtinuo per septem annos i omni abstinentia degens: plenitudinẽ gratie consequitur a deo: ita vt pene omnes scripturas memoriter teneret. Panẽ vero dominica tãtũ die sumebat: et hũc diuinitus delatũ. Nã cũ oraret surgẽs ab oratione iueniebat panẽ positũ: quẽ nemo hominũ detulerat. Hunc vbi cũ gratiarũ actione sumpsisset: sufficiebat ei vsque ad alterã dominicã diẽ. Post multũ vero tẽporis. iterũ regressus ex deserto: exemplo abstinentie sue q̃plurimos ad imitationẽ sui iuitauit: iter quos accessit ad eum adolescẽs quidã cupiens eius eẽ discipulus. Cui ille cũ habitũ monachorũ hoc ẽ leuitinã et cuculã ac melotẽ q̄ ẽ capria pellis iposuisset. docere eũ de ceteris monachorũ istitu tõib' cepit. Multa sane cũ sollicitudine curabat sicubi christianorũ quis fuisset defunctus: vt sepeliret eum. Quez cum vidisset adolescẽs ille discipulus sui summa cũ diligẽtia mortuis iduméta aptantẽ: dicit ad eum. Pater vellẽ vt et me mortuum ita idueres ac sepelires. At ille. Ita inquit faciã. et tã copiose te induaz: donec dicas. sufficit. Post nõ multũ vero tẽporis: defunctus ẽ adolescẽs. et pdictus sermo cõpletur. Cum eni plurima ei circũdedisset indumẽta: ait ad eũ coram omnibus Sufficiunt tibi hec ad sepulturam filiole. an adhuc vis vt aliquid addam? Tũc defunctus vocez cũctis audientibus emisit: obuelata iam facie vultuque constricto et dixit. Sufficit pater: iplesti quod promiseras. Obstupuerũt autem qui pñtes aderant. et ammirati sunt valde: super tam mirabili facto ei'. At ille sepulto adolescente cõtinuo ad heremũ rediit: summo studio iactãtiam declinans. Quodã autẽ tempore iterũ de heremo venit. ad visitãdos fratres quos ipse istituerat et cũ quidã ex eis i extremis ageret: reuelatũ ẽ ei a domino q' esset moriturus. Hora aũt iam erat ad vesperã declinãs. Festinabat ergo: vt eũ videre posset. Vicus autẽ vbi decũbebat eger: lõgo adhuc aberat spacio: et nolẽs nocte itroire vicũ simul et saluatoris sermonẽ intra semetipsum meditãs quo dixit. ambulate dum lucem habetis in vobis. et qui ambulat i luce non offẽdit. Cuz videret iã solem dimergi: ait ad eũ. In nomine domini nostri iesu christi. sta paulisper in itinere tuo: et expecta me donec ad vicuz pueniã. At ille cum aliqua iam mergi cepisset ex parte. restitit: nec prius occubuit. q̃ hõ dei perueniret ad vicum. Hoc autez manifestum factuz est hominib' illis: qui in eodez vico habitabant. Stantes eniz et intuẽtes moras solis i occasuz mirabant omnes qd sibi vellet hoc. q' tot horis i occasuz suũ nõ descenderat sol. Videtes autẽ patrẽ Mutium de heremo venientẽ: querebãt ab eo quid hoc esset signi. quod ostẽderat sol. At ille respõdit eis. Nõ meministis vocem domini et saluatoris nostri dicentez. si habueritis fidem sicut granũ sinapis: maiora horum signa facietis? At illi cuz itellexissent ad eius fidẽ solem stetisse: timore magno exterriti sunt: plurimiq3 ex eis iunxerũt se ei discipulos: et sequi eũ ceperunt. Cuz aũt igressus fuisset domũ illius fratris p quo festinauerat. et iuenisset eum iã defunctũ: oratione facta accedens ad lectũ osculat' est euz: et ait. Quid magis desiderij habes frater abire et esse cuz xpo. an pmanere in carne? Tũc ille recuperato spiritu paululũ residẽs: ait ad eũ. Quid me reuocas pater? Melius est mihi redire et esse cũ xpo. pmanere aũt i carne mihi necessariũ nõ ẽ. Cui pat Muci'. Dormi ergo iquit i pace fili: et ora p me. At ille cõtinuo reclinãs se i lecto dormiuit. Hi autem qui aderãt obstupuerunt: dicentes. Vere dei homo est hic. Tunc ille induit adolescentem vt sibi moris erat satis decore: et totam noctem psalmis hymnisque peruigilem ducens: honeste iuuenem tradidit sepulture.

Alium autem fratrem cum visitasset decumbentem: vbi vidit eum quietem mortis difficulter accipere et grauiter consciẽtie sue metu redargui: ait ad eum. Cur imperatus es fili ad profectionez tuam? Accusatrix: vt video: ignauie tue tecum pergit conscientia. Tunc ille exorabat eũ dicẽs. Obsecro te itercede p me ad deũ vt mihi parui temporis spacium largiatur:

quo possim emendare vitā meā: At ille. Nunc inquit spaciū penitētie requiris: vbi i vite tempus implesti: Quid faciebas in oi hoc vite tue tempore. Non potuisti vulnera tua curare: Quinimmo et recentiora sēper addebas: At ille cum permaneret exorans ait ad eū senex. Si vltra non addas malis tuis mala: orabim⁹ pro te deū. Bonus ē enim et patiens: et indulget tibi parū aliqd temporis vite: vt oīa debita tua reddas. Et cū post hec orasset deū surgens ab oratione: ait ad eū. Ecce tres annos tibi dominus concessit i hac vita: tantum vt ex animo ad penitētiā cōuertaris. et apprehensa manu eius: eleuauit eum de lectulo At ille surgens sine aliqua dilatione: secutus ē eum ad desertum. Et vbi completi sunt tres anni: reuocabat eū ad locū vnde eū assumpserat iā nō quasi hoīē sed quasi angelum ex homine deo consignans: ita vt omnes mirarentur de cōuersatione ei⁹ Cumqz cōuenissēt ad eū fratres plurimi: statuit eum in medio atqz ex ipso materiā sumens: p totā noctē doctrinam de fructibus penitētie et conuersionis produxit ad fratres. Ipso vero sermonem faciēte quasi dormitare frater ille cepit paululū: et cōtinuo in perpetuū quieuit. Tūc facta oratione super eū: et omnibus que ad sepulturam pertinent ex more cōpletis: ad heremum properāter abscessit. Frequēter autem et nilū fluuium hunc immanem pedibus trāsiuit aquā vsqz ad genu habens. Alio quoqz tempore clausis ostijs fratribusqz in superioribus solariis sedentibus ipse igressus ē ad eos: et frequēter ad quēcunqz locum ire voluit. q̄uis longe positum. intra momentū temporis euectus ē. Nam primo adhuc tempore conuersionis sue cum esset in heremo: et septimanā ieiunasset: aiunt occurrisse ei hominem in deserto: habentem panem et aquam: qui et hortatus ē eū accipere cibū. In alio quoqz tempore demon assistēs thesauros auri plurimos: quos pharaonis fuisse phibebat: ostendit ei sub terra dimersos. Cui respondisse fertur pater mucius. Pecunia tua tecum sit in interitū: et pditionem. Hec ergo et his similia plurima effecit de⁹ p eū. Sed et alii nihilominus fuerant ante nos multi patres qbus dignus nō fuit mūdus signa celestia et prodigia facientes. Quid ergo miramini. si nos parui homines parua faciamus. claudos aut cecos curātes: quod et medici ex arte facere possūt: Et cū hec nobis copres senior enarraret: vn⁹ ex fratribus nostris. quasi incredulitate eorū que dicebātur tediare cepit. et p tedio dormitare. Cūqz somno fuisset oppressus: vidit p visum librum aureis litteris scriptū. i manibus senis copretis. ex quo narratio eius deduci videbatur: et assistentē quēdā clarissimi aspectus virū. canicie venerandum: cōminatione sibi magna dicētē. Cur non audis attente q̄ recitātur: sed incredulus dormitas: At ille cōturbatus euigilat. et statim nobis secreti⁹ latino sermone q̄ viderat: enarrabat. Inter hec autē vidimus rusticanū quendā accessisse ad ostium senis: habentē vas harena plenum: et expectātē donec senex sermonem sue narratōis expleret. Nos aūt vidētes eum interrogauimus seniorē. qd sibi vellēt rusticanus iste stans: et harenā tenens i vase. Respondit ad nos senior dicēs. Nō qdē oportebat me o filioli hoc vobis pdere. ne gloriari videamur: et merces laboris peat: tamen p edificatione vestra et vtilitate. q tam longo itinere venistis ad me nō patiar etiam hoc abscondi a vobis: sed enarro opa dñi q̄ dignatus ē implere per nos. Terra regionis huius q̄ in vicino nobis posita colitur: sterilis valde et infructuosa fuit: ita vt si quādo semina ex necessitate suscepit. duplicata vix redderet. Vermes enī qdā nascebātur in ipsis germinū culmis et ascēdentes segetē succidebant: Erāt aūt agricole loci ipsi⁹ gētiles. Hos cū docuissemus dño credere: et fidē xpi recipere: xpiani iā facti veniūt ad nos et rogāt vt oremus dominū p segetib⁹ ipsorū. Et cū diceremus eis nos qdē oraturos: sed fidē ipsorū requiri apud deū. q̄ hoc pcipere mereatur: illi ex harena hac q̄ calcatur a nobis

sinus suos replētes offerunt nobis rogan tes: vt i nomine dñi benediceremus. Et ego ad eos scd̄m fidem iquam vestraȝ fiat vobis. Tūc illi auferentes barenam secū miscent seminibus que seminaturi erant: ꝛ spargunt p agros: ꝛ tātum fructū ex eo col ligunt: q̄ntum nulla vsq̄ potuit egypti ter ra colligere: Ex eo ergo ꝯsuetudo est eis: bis p annos singulos venire ad nos: ꝛ ea dem expectare a nobis. Sed ꝛ illud nō celabo vos: qđ mihi deus ad gloriā nomi nis sui p̄stitit. Descenderaȝ aliquādo ad ci uitatē ꝛ inueni ibi viꝝ quēdā doctorē ma nicheoꝝ seducentē pplos: cū boc babui cō flictuȝ sermonis. Sed q̄ꝛ erat versutus ni mis: ꝛ ꝯcludere eum v̄bis nō poterā: ve ritus ne auditoꝝ turbe lederentur. si ille quasi supior abscessisset i verbis: dixi. Accē dite ignem plurimū in medio platee: ꝛ am bo itremus i flāmaȝ: sīqs nostrū ex ea non fuerit adustus: buius vera fides esse creda tur. Quod cum dixissem valde placuit po pulo: ꝛ ꝯtinuo ignis accenditur plurimus Tunc ego apprebendens cū: cepi mecum ptrabere ad ignem. Et ille nō ita inquit: s; vnusquisqȝ nostrū singulariter igrediat̄ Primus tamen tu debes intrare: qui boc ꝓposuisti. Et ego in noīe xp̄i consignans memetipsum ingressus sū ignē. Flamma vero buc illucqȝ diuidi: ac dispgi: ꝛ refu gere penit⁹ a me cepit. Steti i medio ignis dimidia fere bora ꝛ i nomine domini in nul lo penitus lesus sum. Uidentes autē ppli cū ingenti ammiratione acclamauerunt: ꝛ benedixerunt deum dicentes. Mirabi lis deus in sanctis suis. Ceperunt autem vrgere etiam manicbeum: vt introiret in ignē. At ille reluctari cepit ꝛ subtrabere se Tūc ꝯprebēdētes eū turbe iniecerūt i me diū ignis: ꝛ statim circūdans euȝ flamma atqȝ adurens semiustuȝ reddidit. Et illū q̄ dē cum dedecore ex vrbe populus eiecit. clamās ꝛ dicēs. viu⁹ ardeat seductor. Me v̄o assumētes secum ꝛ bn̄dicētes dn̄m: ad ecclesiā pducūt. Alio quoq̄ tpe dū trāsirē iuxta tēplū quoddā. vidi ibi sacrificare gē tiles: ꝛ aio ad eos. Cur vos cū sitis boīes rationabiles imolatis mutis ꝛ īsensibilib⁹ simulacris? Nōne eni vos multo magis si ne sensu estis. q̄ illi qb⁹ imolatis? Ad būc sermonē dn̄s apuit eis itellectū: ꝛ relinquē tes errorē suū quē agebāt: secuti sunt me: ꝛ crediderunt saluatori nr̄o deo. Fuit mibi aliquādo bortulus monasterio vicin⁹ i quo ꝓpter aduētātes fratres olera cole re videbamur. Quidā aūt gētilis igres sus est nocte: ꝛ furatus est olera. Que cū ptulisset ad domum suam: igni apposu it vt coqueret. Cūqȝ tribus boris continu is ingēti igne suggesto. neqȝ feruere ne qȝ molliri aut calefieri aliquatenus potu issent: sed pmāsissent eadē viriditate qua i ollā missa sūt: ꝛ neqȝ aqua q̄dē ipsa vel leuiter calefieri potuisset. in semetipsū re gressus ille q furatus ē: erepta rursus de foco olera reportabat ad nos: ꝛ ꝓsternēs se ante pedes nostros rogare cepit vt pec cati sui veniam mereret̄: ꝛ fieret xp̄ianus: qđ ꝛ impetrauit. Accidit autē eadē die bospites venire ad nos plurimos fratruȝ qb⁹ opportune olera ipa pata sūt: Gratias ergo referentes domino pro mirabilibus suis duplicem letitiam gessimus: ꝛ pro sa lute bominis ꝛ pro beneficijs diuinis

De sanctis Syro esaia ꝛ paulo.

A Adebat et adbuc etiā boc Abbas syrus aliquādo ꝛ esaias ꝛ paulus occurrerūt sibiīuicē ad ri pā fluminis. Erāt aūt isti viri iusti summe abstinētie: ꝛ toti⁹ religionis. Hi pgebāt vi sitaturi scm̄ quēdā viꝝ noīe anupb. Abe rat aūt monasteriū ad qđ ibant māsionib⁹ trib⁹. Cū ergo vellēt trāsire fluuiū. nec eēt copia trāsmeādi: aiūt iter semetipsos pe tam⁹ a dn̄o gratiā: ne ipediat̄ nobis boni opis iter. Et ꝯuersi ad abbatē syꝝ. tu aiūt p̄cipue pete a dn̄o: scim⁹ eni audiri te. q̄ꝛ p̄ stabit tibi q̄ petis. At ille cobortat⁹ etiam ipos secū genua figere i oratōe ꝓstrauit se i faciē corā dn̄o. Et cū ipleta oratōe surre xisset ecce vidēt appelli nauigiū ad ripā flu minis: paratū ad iter qđ acturi erāt: ꝛ ex peditū. Hoc ascēdētes aduersus fluminis

cursum. ita velociter ferri ceperūt: vt iter horā vnā: toti⁹ itineris qđ pacturi p triduū erāt ɔficerēt spaciū. Cūq; applicuissēt ad terrā esaias ait. Dn̄s mihi ostendit virum ad quē ꝓperam⁹ occurrētē nobis ꝛ vniuscuiusq; nr̄m secreta cordis apiētē. Sed ꝛ paulus ait. Et mihi ōn̄dit dn̄s. ꝙ p⁹ triduū educat eū đ hꝫ mūdo Cū ergo iter qđ ducit ad monasteriū đ flumine ꝯcedere cepissēt ꝓgressiq; essēt paululū: occurit eis supradict⁹ vir ad quē visitādū pgebāt ꝛ salutās eos ait. Bn̄dict⁹ de⁹ q vos mihi ꝛ nūc in corpore ꝛ ante iā ōn̄dit in spū. Et tūc cepit de vniuscuiusq; eorū meritis q̄ habebant apud deū: atq; actib⁹ memorare. Tūc paulus ait. Qm̄ ꝛ nobis dn̄s ostēdit: ꝙ post triduū te de hoc mūdo assumat: petimus a te vt etiā de tuis nobis virtutib⁹ ꝛ actib⁹ qb⁹ dn̄o placuisti enarres: nec verearis iactātie notā. Abscessurus eniꝫ de hoc mundo: ad imitationē posteris gestoꝝ tuoꝝ memoriā derelique. Tūc ille. Nihil iqt magnū fecisse me memini: hoc tamē custodiui. ex quo nomē saluatoris nr̄i i psecutione ɔfessus sū: ne post ɔfessionē ꝟitatis mēdaciuꝫ de ore meo ꝓcederet. neq; pre amore celestiū terrenū aliqd amarē: sed nec gratia dn̄i i his defuit mihi. Nūq; eni me fecit in aliquo egere terreno: oēs quē desideraui cibū angeloꝝ mihi deferens ministerio. Nihil a me occultauit dn̄s eoꝝ: q̄ gerūtur i terris: nūq; defuit i corde meo lux ei⁹. p quā suscitat⁹ sōnū corporis nō regrerē: desideriū habens sēp vidēdi eū: Sed ꝛ angeluꝫ suū assistere mihi fecit: edocētē me de singulis qbusq; ꝟtutibus mūdi. Lux mētis mee nunq; extīcta ē. Omne quod petij a dn̄o sine mora ɔsecut⁹ sū. Ōn̄dit mihi frequēter multitudines angeloꝝ assistētiū sibi: vidi ꝛ cetum iustoꝝ cōgregationesq; martyꝝ monachoꝝ cōuētus omniūq; sanctoꝝ: eorū dūtaxat. quoꝝ op⁹ nō ē aliud nisi laudare sēp ꝛ bn̄dicere deū: in siplicitate cordis ꝛ fidei: Uidi econtrario sathanā ꝛ angelos ei⁹ eternis ignibus tradi. ꝛ rursus iustos eterna leticia pfrui. Cum hec ꝛ multa alia his similia p totū triduuꝫ enarrasset eis: tradidit spiritū. Et continuo vidēt ipi ab angelis suscipi ei⁹ aīaꝫ. atq; ad celos ferri: ita vt voces hymnoꝝ audirēt etiā ipsi: qbus vna cū angelis aīa eius ab scedēs dn̄ꝫ collaudabāt. De scō Heleno.

F Uit ꝛ alius vir sāct⁹ Helenus noīe. hic a puero i seruitio dn̄i: omni cū ɔtinētia ꝛ castissimis īstitutionib⁹ enutrit⁹: ad sūma merita puenerat. Deniq; cū adhuc puer esset i monasterio. si necessari⁹ fuisset ignis vt e vicino peteret: ardētes prunas vestimento deferebat illesō. Qđ ammirātes oēs qui aderāt fratres: studiū animi viteq; ei⁹ ac meriti cupiebāt. Huic quodā tēpore cū solus eēt i heremo: desideriū vescēdi mellis exortū est: ꝛ cōuersus vidit i saxo fauū mellis ibe rētē: sed ītelligēs inimici hāc esse fallaciā cōtinuo semetipsuꝫ icrepās ait. Discede a me deceptrix ꝛ illecebrosa concupiscētia. Scriptū est eni. Spiritu ambulate: ꝛ đsideria carnis ne pfeceritis: Et statī derelinquēs etiā locū ipsuꝫ: discessit ꝛ abijt i desertū: atq; ibi tāq; ꝓ carnis ɔcupiscētia puniēda: ieiunijs semetipsū cepit affligere. Tertia aūt septimana ieiunij sui videt i deserto iacere diuersa poma dispsa: ꝛ ītelligens dolos inimici ait. Nō mādu cabo neq; ɔtīgā: ne fratrē meū hoc ē aīaꝫ meā scādalizē Scriptū est eni. qꝛ nō i cibo solo viuit homo: sed i omni verbo dei. Cūq; ꝛ sequētē septimanā ieiunaret: paululū i somnū deduct⁹ ē: ꝛ ecce angelus astitit ei p visū dicēs. Surge iā: ꝛ q̄ īueneris tibi apposita: nihil dubitās vescere. Et surgēs vidit aq; fōtē lenib⁹ repletū fluētis: eiusq; ripas in circuitu herbis qbusdam teneris odoratissq; ptextas. Et accedēs đcerpe cepit ꝛ edere: similit̄ ꝛ ex fōte poculū sumere. Affirmabat āt se nūq; i oī vita sua tāte dulcedinis aliqd: ꝛ tāte suauitatis hausisse. Inuenit āt i ipo loco etiā spelūcā quādā: itra quā aliq̄ diu requeuit. Et cū reficiēdi corpusculi tps ꝛ necessitas affuisset: per dei nihilominus gratiā: nihil deerat coꝝ q̄ poscebat a dn̄o.

Quodā vero tēpore pgebat ad visitā

dos fratres iconomos: quib⁹ etiā que necessaria erāt ad refectionē corporis defferebat. Et cū i itinere eorum que portabat onere grauaretur: vidit eminus onagros trāsire per desertū: et exclamauit dicens. In nomine domini nostri iesu christi veniat vn⁹ ex vobis: et suscipiat sarcinā meā. Et ecce vn⁹ ex oi grege tota cū māsuetudine pgit ad eū. Tunc ille prebēti se spōte et onus iposuit et ipse isedit: et cū velocitate ab eo ad cellulas fratrū q̄ pgebat euect⁹ est. Alio rursus tēpore dominica die venit ad quoddā monasteriū fratrū. et cū vidisset eos nō agentes solēnitatē diei: causam requirit. Cū autē dixissent. pro eo q presbyter nō adesset qui trās flumē maneret: propter metū eni crocodrilli trāsire nullus audebat. Tunc ille: si vultis iquit ego eā: et adducam eū ad vos: Et cōtinuo ad ripā fluminis pgit. Ubi cū nomē domini iuocasset: psto fuit belua: et que solebat adesse ad perniciē homi nū. affuit nunc ad vehiculū iusti: tergo quoq suo suscipiens eū cū omni metu subiecta vsq ad partē ripe vlterioris euexit. Adijt cōtinuo presbyterū: et exorare eū cepit vt veniret ad fratres. Erat aūt idutus vilissimo et abiectissimo idumēto. Sup quo miratus p̄sbyter: quis aut vnde esset. vel quid sibi vellet: inquirit. Ubi vero cognouit esse hominē dei sequi eū cepit ad flumē. Et cum causaret nō iueniri nauigiū quo trāsiri possit: tunc abbas Helen⁹. nihil iquit verearis pater ego iā nūc parabo vehiculū. Et exclamās voce magna: adesse bestiā iubet. Que statim voce ei⁹ audita affuit: ac dorsum suū ad uehendū placite prebuit. Prior ipse cō scēdens inuitat et p̄sbyterū dicēs. Ascēde nihil formidans. At ille visa belua exterritus: retrocedere ac refugere magis cepit. Omnes aūt qui aderāt stupor igens et metus iuasit: vidētes eū cocodrillo euectum fluminis alueū transmeare. Sed vbi descendit. secū pariter i siccū: educit etiā bestiā dicēs ad eā. Melius ē tibi mori q̄ tot scelerū et tot homicidiorū iuolui reatu. At illa stati corruēs expirauit. Interea p triduū i monasterio fāct⁹ helen⁹ pmanēs. docebat fratres spiritali doctrina. ita vt etiā nōnullorū etiā cogitatiōes cordis et secreta ɔsilia pferret i mediū: et aliū quidē proderet spiritu fornicatiōis vrgeri. aliū spiritu iracūdie. aliū vero cupiditate pecunie: nōnullos aūt et iactātie ac spū supbie illudi. Alteri⁹ vero māsuetudinis. alteri⁹ iusticie alteri⁹ etiā patiētie testimoniū dabat: et sic vtraq ex pte aliorū vicia. aliorū etiā virtutes animi exaggerās: ad oēs eos pfect⁹ mirabilit̄ excolebat. Agnoscētes vero singuli quique ita agi iter semetipsos: vt ille nūciauerat: corde cōpuncti emēdabātur. Profectur⁹ aūt ait ad eos. preparate olera ad aduentū fratrū. Et illis pparātib⁹ cōtinuo superuenerūt fratres qb⁹ honorifice susceptis: ipse ɔtēdit ad heremū. Rogabat vero eū qdā de fratrib⁹ vt pmitteret ei secū esse: et degere i heremo. Cumque respōdisset ei graue esse negociū: et plurimi laboris obsistere tēptationib⁹ demonū: eo cōtētiosius iuuenis psistebat: pmittēs se cuncta tolerabiliter platurū. tantū vt pberet ei copiā cōsortij sui. Et cū pmisisset. secut⁹ ē eū ad heremū: quē ille i vicina sibi spelunca habitare iubet. Tunc demones aduolantes p noctē primo fedis et turpib⁹ eū cogitationib⁹ exagitāt: post hec vero etiā violent̄ irruere et necare eū aggrediunt̄. Effugiēs aūt iuuenis: et peruolans ad cellulā sancti heleni: qb⁹ malis vrgeret̄ exponit. Tunc senior ɔsolat⁹ eū paucis verbis et de virtute fidei ac patiētie cōmonēs: stati reuocat ad speluncā de q̄ fugerat: et tanq̄ sulcū quendā p harenā extra cellulā iuuenis digito suo ducēs. precepit in nomine domini. ne audeant demones statutum transgredi limitem: et ita verbi eius virtute adolescens permansit de reliquo securus. Ferebatur etiam de illo iuuene: q et ipse in heremo positus celestes sepe percepisset cibos: et fratribus ad se venientibus cum nihil habuisset quod apponeret: affuisse quendam adolescentem. panes ei et que erāt necessaria deferentem: eaq cum ante speluncam eius

deposuisset. vltra nusq̃ cōparuisse: dixisse vero eū ad fratres. Benedicamus dn̄m qui pparauit nobis mēsam i deserto. Hec ꝛ alia plurima de sanctoꝝ patrū vita ꝛ cōuersationib⁹ enarrās nobis pater copres ꝛ cū omni affectu istruēs post edificatiōis sermonē itroducit nos in hortū: ostendēs nobis arbores palmarū aliorumq̃ pomorum. quas ipse plātauerat ꝛ dicebat. Hec me i heremo plātare rusticanorū fides ammonuit. Ut eni vidi eos tantā fidē habere vt harenā sub nostris vestigiis colligētes p agros suos spargerēt: ꝛ t̄rā sterilē ad toti⁹ fecūditatis ꝟterēt vbertatē: pudor icq̃ ē: si nos iferiores his iueniamur i fid̄ q̄rū fides p eos ꝯsignata ē d̄o. De sctō helia.

Vidimus ꝛ aliū senē venerabilē Helyā nomine. i finib⁹ ciuitatis anthinos que est metropolis thebaidis centū fere iā ꝛ decē: vt dicebatur: annorum: super quem dicebant. ꝙ vere spiritus helye i eo requieuisset. Multa eni ꝫ de eo ꝛ magnifica ferebant̄. Septuaginta nanq̃ annos in solitudine vastissima cū trāsegisse perhibebant: cuius deserti horrorē terroremq̃ nullus sermo digne poterit exponere. Illic ergo sedebat senior. tota hac etate: humane habitationis nesciens loca. Semita autē erat angusta ꝛ scrupea que ad eum ducebat: que vix inueniri a cōmeantibus posset. Locus vero ipse i quo sedebat: spelunca erat terribilis quedam. ꝛ ituētib⁹ plurimū horroris icutiēs. Ipse autem tremētibus iā mēbris. pre matura quatiebat̄ etate. Incessabiliter faciebat signa p singulos dies ꝛ euntes ad se quacunq̃ icōmoditate constrictos oīmodis resoluebat. Cuncti vero patres cōfirmabāt. ꝙ nullus omnino meminisset: quādo hic secessisset ad heremū. Cibus ei erat panis exiguus ꝛ paucissime oliue vsq̃ ad vltimam senectutem. Nā ꝛ in iuuentute sua septimanas frequenter ieiunasse perhibebat̄. De sancto Pythirione.

Praeterea redeuntes ex thebaide vidim⁹ monteꝫ quēdam prerruptum fluuio iminēteꝫ elatione minacis saxi aspectu etiam ipso terribilem: in quo erant p ipsa p̄cipitia spelunce difficilis accessus. In his monachorum plurimi commanebant: quorū pater erat nomine pithirion. Hic ex discipulis beati anthonii fuit: ꝛ post illius obitū cū sancto habitauerat ammone. Post huius quoq̃ abscessū in hoc se cōstituerat monte. Sed ꝛ tāta in eo erat virtutū copia: tāta gratia sanitatū ꝛ potestas aduersum demones: vt duorū merito summorū virorū solus hereditatē cōsecutus dupliciter videretur. Hic ergo multis monitis nos edificans: multaque doctrina istruēs: p̄cipue tamē de discretione spirituū nos docebat: dicēs esse quosdaꝫ demones. q certis quibusq̃ vitiis obsequūt̄. Quiq̃ cū affect⁹ anime passibiles ꝛ vitiose viderint moueri: ꝯuertūt eos ad omne facinus malū. Si qs ergo ē. q vult demonib⁹ dominari: prius vitiis suis ꝛ passionibus dominet̄. Quodcunq̃ eni viciū proprie passionis abieceris: huius vicii demonē poteris etiā de obsessis corporibus effugare. Et ideo conādū ē paulati ꝑpria vicia superare: vt possimus etiā demones supare. qui huiusmodi viciis obsequunt̄. Hic secūdo reficiebat̄ in septimana. pulticulas accipiēs ex farina. nec poterat iam accipere aliā escā. neq̃ etate neq̃ consuetudine permittēte. De sancto Eulogio.

Vidimus ꝛ aliū sanctum patrem Eulogium nomine: qui in offerendis sacramentis tantum gratie accipiebat a domino: vt uniuscuiusque accedentiuꝫ ad altare dei merita culpasque cognosceret. Denique ex monachis quosdam volentes accedere ad communicationem: retinuit dicens. Quomodo ausi estis accedere ad sacramenta: cū mens vestra ꝛ propositū sit i malo? Denique aiebat. Tu hac nocte habuisti cogitatiōes fornicādi. Tu vero dixisti i corde tuo: nihil iterest siue iustus ad sacramenta siue peccator accedat. Et ali⁹ dubitationē

habuit in corde suo dicens. Quid enim me sanctificare cõmunio potest? Hos ergo singulos remouebat a cõmunione sacramẽti: et dicebat eis. Secedite paululum et agite pen- etiã: vt purificati p satisfactionẽ et lachrymas: digni habeamini cõmunioni christi. De sancto. Apellen.

Idimus et alium

presbyterum in vicina regione noie Apellen: virum iustũ Hic faber erat ferri: et que necessaria erãt fratribus operabatur Quodã autẽ tẽpore cũ ad fabrilia opera vigilaret i silẽtio noctis cõuersus diabolus i formã mulieris speciose venit ad eũ tanq̃ aliquid ei operis deferẽs. Tũc ille arreptũ manu nuda de fornace ferrũ cãdens: i faciẽ eius iecit. At illa clamãs et heiulans aufugit. ita vt omnes fratres qui i circuitu cõmanebãt: heiulatũ eius fugiẽtis audirẽt: et ex eo iam vir ille in vsu habuit ferrum candens manu nuda tenere nec ledi. Ad hunc ergo cum venissemus et humanissime nos suscepisset: poscebamus ab eo vt nobis vel de suis. vel de eorum quos precipuos in conuersatione sancta sciret virtutibus loqueretur. Tunc ille. Est inquit in hac heremo vicina frater quidam nomine Joannes: etate prouectus. vita. moribus. atq3 abstinentia cunctos precellens. Hic primo cum secessisset ad heremum. tribus continuis annis sub cuiusdam saxi rupe stans: semper orauit: ita vt nunq̃ omnino resederit neq3 iacuerit. Somni aũt tãtũ cepit quãtũ stãs rapere potuit. Cibũ vero nunq̃ nisi die dominica sumebat. Presbyter enim tũc veniebat ad eũ. et offerebat pro eo sacrificium: idq̃ ei solum et sacramẽtũ erat et victus. huic quodam die sathanas surripere volens: transfigurauit se in presbyterum: qui venire ad eum solebat: et preueniens horam solitam: simulat se sacramentorum gratia venisse. At ille vigilanter intelligens diaboli fraudẽ: cũ idignatiõe quadã ait ad eũ. O ois doli oisq3 fraudis pater: inimice ois iusticie: non desinis seducẽdo animas christianas: sed ausus es etiam ad ipsa te inmergere terrifica et sacrosancta mysteria. At ille respõdit ei. Putaui iquit q̃ possim te ludificare. Sic enim et alium quendam ex vestris decepi: ita vt et mẽte excederet: et perderet sensum. Quem cum credentẽ mihi insanum reddidissem tot iusti orãtes pro eo: vix eum et loco et sanitati restituere potuerãt. Et hec cũ dixisset demon: aufugit ab eo. Erat autem supradictus vir persistens i opere cepto. atq3 in oratione perdurans. Pedes vero eius ex eo q̃ multo tempore immobiles fuerunt disrumpebantur: ita vt sanies ex eis proflueret. Tres aũt cũ complerẽtur anni: affuit angelus domini: et ait ad eum. Dñs iesus christus et spiritus sanctus suscepit orationibus tuis: et corporis tui cicatrices sanat et celestis cibi. idest verbi et scientie sue tibi abundantiam donat. Et contingens os eius ac pedes: et ab vlceribus eũ sanũ reddidit: et repletũ scientie et doctrine gratia famẽ cibi sentire nõ fecit Jubet aũt trãsire eũ ad alia loca. et heremũ circũeuntem visitare etiã alios fratres: et edificare eos in verbo et doctrina domini. Dominica autem die ad eundem semper reuertebatur locum simili modo sacramentorum gratia: reliquis vero diebus etiã opus manuũ faciebat: et operabatur iumentorum cingula ex palmarum folijs texens. vt in illis locis haberi moris est. Quodã vero tẽpore claudus aliqs ire ad ipsum voluit: vt ab eo curaretur. Contigit autem vt animal ipsum qđ ascẽsurus erat cingulum manibus hominis dei factũ haberet: Cum ergo iponeretur ille claudus supra iumẽtũ: statim vt cõtigerũt pedes eius illud cingulũ: sanus effectus est. Sed et quibuscũq3 egris benedictũ panẽ misit stati vt ex eo perceperũt: sanati sunt. Et alias multas virtutes et sanitates per eum dominus ipleuit. Habuit autem et hanc gratiam super omnes pene ceteros homines: vt vniuscuiusq3 fratrum de vicinis monasteriis conuersatio ei reuelaretur: ita vt scriberet ad patres

coꝝ ꝛ commoneret. ꝙ ille ꝛ ille segniter agūt nec rectū in timore dei ꝓpositū ge rūt: ille xᵒ ꝛ ille ī fide ꝛ animi virtute ꝓfi ciūt. Sed ꝛ ad ipos patres scribebat: ali is qdem ꝙ multū tediosi essent erga frēs ꝛ pusillanimes circa patiētiā: alijs vero ꝙ bene ꝯstāter ꝛ sollicite agerēt: ꝛ sufficiēter ꝯsolarētur frēs: ꝛ qd huic meriti ꝓ virtuti bꝰ. qd vero illi correptōis imineret a dño ꝓ ignauia pdicabat: ꝛ ita coꝝ q absentes erāt actus ꝛ causas ac merita vel negligē tiā ꝯscribebat: vt audientes hi de qbꝰ dice bat: conscientia conuicti negare nō possēt. Docebat tamē omnes: vt a visibilibꝰ ꝛ cor poreis rebus: cor ꝛ animū ad inuisibilia ꝛ incorporea trāsferrēt. Tempus eniꝫ iquit est: vt ad huiusmodi studia transeamus. Neqꝫ eniꝫ semper pueri ꝛ sēper infantes esse debemus: sed aliquando iam ad spiri talia ꝛ altiora coscēdere: ꝛ viroꝝ sēsus ca pe atqꝫ ad pfectiorē subire itelligentiā: vt possimus virtutibus animi enitescere. Sed ꝛ multa alia de hoc viro sanctus hō dei appelles narratione nobis fidelissima cōmendauit. q̄ cūcta cōscribere: ꝛ lōgū vi det: ꝛ ꝓ magnitudine sui. nōnullis fortasse dictium vix credibile. De scō paphūtio

Idiūᵒ et aliud mo nasterium sancti paphuncij hoīs dei. q nominatissimus in illis locis anacho rites: ꝛ vltimi habitator fuerat deserti ī re gionibus eracleos. splendide vrbis apud thebaidam. De hoc ergo fidelissima patꝝ narratione comperimus. ꝙ cuꝫ fuisset vi te angelice: quodaꝫ tempore orauerit ad deū. vt sibi ostenderet: cui sctoꝝ similis haberetur. Assistens vero angelus dei re spōdit ei: ꝙ similis esset symphoniaco cui dam q in uico illo cātandi arte victum que reret. Tunc ille obstupefactus nouitate respōsi: cū omni properatione pergens ad vicū requirit hominem. Et cū inuenisset. studiosissime ꝑcunctabat ab eo. qd nā san cti ꝛ religiosi opis gestum sit ei: omnesqꝫ actus eius curiosius discutit. At ille rñdit quod res erat se esse indignissime vite ho minem peccatorem: atqꝫ ante nō multum temporis ex latrone in istud quod nunc ex ercere videtur fedū artificium deuolutū. Paphuncius eo magis instabat regrens si qd ei forte vel iter latrocinia pij opis fuis set admissum: Nihil inqt mihi cōscius suꝫ boni. Hoc tamē scio ꝙ cū inter latrones essem: capta ē aliquādo a nobis virgo dō cōsecrata. huius cuꝫ ceteri college mei la trones cuperent eripere pudorē: obieci me mediū: ꝛ eripui eā de cōtaminatiōe la tronū: ꝛ nocte deducens eaꝫ vsqꝫ ad vicū domui sue restitui intactā. Alio quoqꝫ tē pore inueni mulierē honeste forme in he remo oberrātē. Hec cū interrogaretur a me: vel cur aut quomodo in hec loca de uenisset: respondit. Nihil me interroges ifelicissimaꝫ mulierēꝫ: nec causas regras: sed si ancillā placet habere abducito quo uis. Mihi enim infelici ē maritus q debi ti fiscalis gratia sepe suspensus ꝛ flagel latus ac penis omnibus cruciatus seruat in carcere: nec aliā ob causaꝫ producitur nisi vt tormēta patiatur. Tres autēꝫ no bis filij fuerunt: q pro eiusdē iāꝰ debiti ne cessitate distracti sūt. Ego quoqꝫ miserri ma: quia ad similes penas inquiror: de lo co ad locū fugitans. inedia miseriaqꝫ con fecta. per hec nunc latitans oberro loca: triduum hoc sine cibo iaꝫ ducēs. Ego vbi hec audiui. miseratꝰ adduxi eam ad spelū cam. ꝛ reficiens animaꝫ eius fame colla psam dedi etiam trecētos ei solidos: ꝓ qui bus se ac maritum ꝛ filios. non solum ser uituti: sed ꝛ suppliciis asserebat obnoxios ꝛ reuocatam eaꝫ ad ciuitateꝫ omnes eos data pecunia liberaui. Hoc solū scio me fecisse in latrocinio meo. Tunc pater pa phuncius. Ego inqt nihil tale feci: tamen credo etiā ad te peruenisse ꝙ celebre pa phuncijꝰ nomen inter monachos habeatur Fuit enim mihi nō mediocris studii. vt vi tam meam in huiusmodi excolerem disci plinis. Deus igitur de te mihi reuelauit: quia nihil minus apud ipsum meriti habe as q̄ ego: Quia ergo frater vides te non minimo loco haberi apud deū: nō negli

gas animam tuā. At ille statim fistulas quas manu gerebat abiiciens: secutus est eū ad heremū: et artem musicā in spiritalē commutans vite mentisq; armoniā: per integrum triennium arctissime se tradidit abstinentie: in psalmis et orationib⁹ semet ipsum die noctuq; exercens. atq; iter celeste animi virtutibus agens: inter sanctorum angelicos choros reddidit spiritum

Posteaq̄ hunc paphuncius omnis exercitij virtute consumatum p̄misit ad dn̄m ipse acrioribus semetipsum studiis q̄ pri⁹ exercuerat agens. iterum domino supplicabat vt sibi ostenderet quis ei esset similis super terrā. Fit ergo vox ad eū dicēs Similem te esse nosce primario vici hui⁹: qui ē in proximo. Quibus auditis. paphūcius sine mora ad eum properans: pulsat ad ostium domus eius: Ille vero cui moris erat suscipere hospites. occurrit ei: atq; introduxit i domū suam. lauās quoq; pedes ei⁹ apposuit mēsā: egitq; cōuiuium. iter epulas vero p̄cūctari paphuncius cepit ab hospite q actus eius: quod studiū: cuiusq; operis haberet exercitia. Ille vero cum de se humilia responderet: et latere in bonis q̄ publicari mallet: perurgebat paphuncius dicens reuelatū sibi esse a domino q̄ dignus esset cōsortijs monachorum At ille ergo magis humiliora de seipso sētiēs: aiebat. Ego quidē i nullo mihi boni alicui⁹ sum ɔscius. Uerū: q2 verbū dei factū est ad te: eū quē nihil latet celare nō possum. Hec ergo que mihi i medio multorū posito i vsu sunt: loquar. Trigita iam cōpleti sunt anni: q̄ continentie consensum habere me cum coniuge mea nullus agnouit. Suscepi autem ex ea tres filios. horū enim causa solūmodo cognita est mihi vxor. nec preter eā alia. nec ipsa vltra iā cognita. Suscipere hospites nūq̄ cessaui: sed ita vt neminē ante me paterer aduenienti occurrere peregrino. Nō dimisi vnq̄ de domo mea hospitē sine viatico: pauperē nullū despexi: sed que necessaria fuerāt prebui. Si in iudicio sedi nec filij mei personam contra iusticiam accepi. Alieni laboris fructus: nūq̄ introierunt in domum meam. Litem si vidi nunq̄ preterij donec reconciliarem dissidentes ad pacem: Nemo vnq̄ deprehendit in culpa famulos meos: nunq̄ greges mei leserunt fruges alienas. Uolentes seminare in rure meo nunq̄ prohibui: nec vberiora mihi noualia elegi: et steriliora illis dereliqui. Quātum in me fuit: nunq̄ permisi vt potentior infirmum premeret. Semper studui i vita mea: vt neminem contristarem. Iudicium si fuit apud me: neminem condemnaui: et dissidentes reuocare in concordiam studij. Hec interim mihi vite institutio deo donante hactenus fuit. Audiens autem hec beatus paphuncius caput eius exosculans: benedixit eum et dixit: Benedicat te dominus ex syon: et videas que bona sunt hierusalem omnibus diebus vite tue. Quia ergo bene hec et cōueniēter iplesti illud tibi dēst qd̄ bonorū omniū summum est: vt omittens cuncta. ipsam iā sequaris dei sapientiam et secretioris sciētie inquiras thesauros: ad quos aliter nō poteris peruenire. nisi abneges teipsum: et tollas crucem tuam. et sequaris christum. At ille cum audisset hec nihil moratus. nec omnino aliquid in domo sua ordinans secutus est virum: pergens cum ipso ad desertū. Cumq; venissent ad flumē nusq̄ ad transmeandum reperto nauigio: Paphuncius precepit intrare secum pedibus fluuium: cuius in illis locis profunda habebatur altitudo. Transierunt ergo pariter fluuium: ita vt aqua eis vix ad latera perueniret. Ubi vero veniunt ad desertū collocat hominem paphuncius in cellula quadam: haud procul a suo monasterio posita: et conuersationis spiritualis ordinem tradidit perfectorumq; studiorum exercitia docet: scientiarum quoq; secretiora concredit. Cūq; eū in omnibus istruxisset semetipsū denuo maioribus exercitijs dedit: exiguos priores deputās labores. qb⁹ cōferri potuerit his qui seculi videbantur

actibus occupari: hoc enim sibi dicebat. Si isti qui sunt i seculo tantū boni operis faciunt: quanto nos studere debem⁹ plus vel amplius in abstinētie labore eos anteceder. Tempore aūt aliquāto in his trāsacto et ad scientie perfectionem pducto: eū quem perfectum iaz in operibus assūpserat: quadam die paphuncius sedens in cellula sua: videt animā eius inter angelorum choros assumptā dicētium. Beatus quem elegisti et assumpsisti: habitabit in tabernaculis tuis. Et cum hec audisset: agnouit assumptū esse ex hoc mūdo virū. Tūc vo paphuncius persistebat i ieiuniis et orationibus. semetipsum ad maiora et perfectiora extēdens: et rursus orabat dominum vt sibi ostenderet cui similis haberetur iter homines. Rursus ei vox diuina respondit dicens. Similis es negociatori quem videris ad te venientem: sed exurge velociter et occurre ei. adest eniz vir cui te similē iudicaui. Et paphunci⁹ sine mora descēdens occurrit cuidam negociatori alexandrino: viginti milibus solidorum merces tribus nauibus deferenti ex thebaida et quoniam erat religiosus et bonorum operum studium gerens: decem leguminum saccos pueris suis impositos. ad monasterium dei hominis deferebat. et hec ei causa adeundi paphūciuz fuit. At ille contin uo vt eum vidit. quid agis inquit o preciosissima et dō digna anima? Quid tibi cū terrenis ē labor cui sors et societas cū celestibus data est? Relique hec illis q dē t'ra sūt et dē t'ra cogitāt. tu āt regni dei ad qđ vocat⁹ es negociator effice re: et sequere saluatorem. a quo paulo post assumendus es. At ille nihil omnino differens precepit pueris suis: vt omnia que superessent: multa eniz iaz ipse per se distribuerat pauperibus erogarent. Ipse vero sequens sanctū paphunciuz ad desertū in eodem ab eo constitutus est loco: ex quo et priores ad deum fuerant assumpti. et similiter ab eo de omnibus instructus. in exercitijs spiritualibus et diuine sapientie studijs permanebat. breui autem tempore cōsumato: etiam hic trāslatus est ad congregationē iustoꝝ. Et nō multo post ipse etiam paphuncius: in ipsis summe abstinentie exercitijs et laboribus vitam posuit. Astitit eniz ei angelus domini dicens ad eum. Ueni iā benedicte domini: et ingredere ea que tibi debentur: eterna tabernacula. Ecce enim mecum assunt prophete: q te i suum suscipiant chorum. Hoc autem tibi prius idcirco non reuelaui ne forte elatus damnum aliquod tui laboris incurreres. Et vnā post hec i corpore adhuc positus diem ducens. cuz quidam presbyteri ad eum visitandum venissent: omnia eis que sibi dominus reuelauerat nota fecit. dicens ad eos. Nullum in hoc seculo debere despici. etiam si latro sit aliquis aut in scena positus etiam si cultum ruris exerceat: et coniugio videatur astrict⁹ etiaz si negociator dicatur et mercimonijs inseruiat: tamē in omni ordine humane vite sunt anime deo placentes. et habentes actus aliquos occultos: quib⁹ delectatur deus. vnde constat nō tantū professionē vite aut habitus speciem. deo esse placitam quantum sinceritatem atq affectionez mentis et operum probitatē. Et cū similia de singulis qbusqz disseruisset: tradidit spiritum. Euidenter autem presbyteri qui aderant: et oēs fratres viderunt eū ab angelis suscipi: hymnū cātātib⁹ et collaudātib⁹ deū.

De scī Isidori monasterio

Idimus apud thebaidam etiā Isidori nominatissimum monasterium. amplissimis spacijs circunseptum muroq circūndatum. in quo habitantibus viris larga prebebātur habitacula. Intrinsecus putei plures. horti irrigui: omnium quoque pomorum arborūq paradisi et quecunq necessaria vsibus erant sufficienter immo et abūdāter prouisa: ob hoc vt nulli monachorum habitātium intrīsecus necessitas vlla fieret exeūdi foras ad aliqd requirēdū. Senior qdā vir magnus grauisq: et de primis electus ad ianuaz sedens hoc habebat of

ficij: vt aduētantes ea lege suscipiat. qua ī/gressi vltra non exeant. Si ergo semel in/gredi placuerit stat immobilis lex: sed qđ ē ammirabilius. ingressos nō iaȝ legis ne/cessitas: sed vite beatitudo retinet ac per fectio. Hic ergo senior in ianua vbi ipē cō manet: adherentē sibi habet hospitalē cel/lulā: ī qua aduentantes hospitio recipiat: ꝛ oī humanitate refoueat: Ut ergo ꝛ nos ab eo suscepti sumus introeundi qdē copia no bis nulla fuit: ab ipso auteȝ didicimus que institutionū beatitudo gererer̄ itrinsecus: Duos aiebat esse solos seniores viros qb⁹ pmissa ē ingrediēdi ꝑgrediēdiqȝ libertas: qui opa fratrum dispensare: ꝛ q̄ necessaria sūt iferre curarēt: ceteros vero ita eē i silē tio ꝛ qete. orationibus ꝛ religiosis studiis operam dantes atque animi virtutibus pollentes. vt omnes signa faciant. ꝛ quod vere omniuȝ mirificum signuȝ fit. nullus eoꝝ egritudinē cuiusqȝ infirmitatis icurrit ꝟȝ cū vnicuiqȝ vite finis affuerit: oīmodis p̄ noscens ꝛ indicās ceteris frīb⁹ suis đ suo exitu. atqȝ valedicēs ad ħ ipsuȝ recubās spūȝ let⁹ amittit.

De scō Serapione.

Ed ꝛ in regione ar senoyte. serapionem quendā pre sbyterum vidimus: multorum monasterio rum patrem: sub cuius cura plura ꝛ diuer sa monasteria. quasi decem miliū habebā tur monachoꝝ: qui omnes ex laboribus ꝓpriis: quos p̄cipue messis tempore mer/cede manuum ꝯquirebant: partē plurimā ad supradictuȝ patreȝ cōferentes: in vsus pauperum destinabant. Hoc autē moris erat nō soluȝ ipis: sed ꝛ oībus pene egypti monachis vt messis tēpore locent ad me tēdū opera sua. atqȝ ex ea mercede. octo/genos vnusquisqȝ modios frumenti: plus minusqȝ conquirit: ꝛ hoꝝ partē plurimam pauperum vsibus offerunt. Unde non so lum regionis ipius indigentes alant̄: sed ꝛ alexandriam naues frumēto onuste diri guntur: vel in carcere cōclusis: vel religs peregrinis ac egentib⁹ ꝓrogande. Neqȝ enim intra egyptum sufficiunt pauperes: q possint misericordie eoꝝ fructus ꝛ largi tates absumere. Uidimus auteȝ ꝛ i regio nibus mempheos ꝛ babylonis īnumeras multitudines monachoruȝ: apud quos ꝛ diuersas virtutum gratias. ac moꝝ orna menta pspeximus. Ibi autē tradūt esse lo ca illa i qbus ioseph fertur recōdidisse fru mēta quos ꝛ thesauros ioseph vocāt. Alii vero pyramidas quas dicunt ipsas esse in qb⁹ vt putant frumenta tunc congregata

De scō apollonio monacho ꝛ martyre.

Radebant ergo se niores hoꝝ fuisse quēdam psecuti onis tempore monachum: nomine apol/lonium. Qui cū vitā magnificam egisset inter fratres: etiam diaconus ordinatus ē: Tempore ergo psecutionis erat ei stu/dium singulos quosqȝ circuire fratres ꝛ cohortari eos ad martyriuȝ. Cūqȝ fuisset etiam ipse cōprehensus. ꝛ in carcerem tru sus: gentilium plurimi tāq̄ insultaturi ve niebant ad eum: ꝛ verbis blasphemis ꝛ im piis confutabant. Inter quos fuit qdam philemon nomine choraula famosissimus ꝛ omni populo amabilis. Qui cum mul/tis euȝ fatigaret iniuriis impiuȝ ꝛ scelestū ꝛ seductorem vocās multorūqȝ mortaliū deceptorem dignumqȝ esse ab omnibus odio haberi. Cūqȝ hec ꝛ multa alia aduer sum eum grauiora loq̄retur respondit ei apollonius dicens. Misereatur tibi de⁹ fili: ꝛ nihil tibi hoꝝ que locutus es reputet ad peccatū. Hec cum audisset philemon corde cōpunctus est: vimqȝ verboꝝ eius supra humanum morē in sua mente psēsit intantum vt xpianum se repente fateret̄ Et inde statiȝ peruolat ad tribunal iudicis atqȝ ī ꝯspectu toti⁹ ppli proclamās iniuste inquit agis o iudex: viros religiosos ꝛ đo amabiles puniens. nihil enī xpiani vel ma le faciunt vel docēt. At ille hec audiēs pri mo qdē putabat vtpote loci illi⁹ hominem ioci aliquid proponere: Sed cum vidisset hec cū serio psequētē: ꝛ cū oī ꝯstātia asse/rētē: īsanis inquit o philemō ꝛ mēte capt⁹ es subito? At ille. Ego iquit nō īsanio: ſꝫ

tu iniustissim⁹ atq₃ insanissimus iudex es: qui tot iustos iniuste perimis viros. Ego eni₃ xp̄ianus sum: q̄d est hominum genus optimum: Tunc ille coram populo cepit cu₃ primo plurimis blandimentis reuocare velle in id quod cum nouerat: ſ₃ vbi immobilem vidit. omnia intendit in eum genera tormentoꝝ. Cognito vero q̄d ex verbis apollonii hec ei fuerit facta permutatio: correptum etiam apollonium grauioribus subdidit tormentis: ꝛ deceptoris ī eum crimen exaggerat. Apollonius vero vtinam inquit ꝛ tu iudex ꝛ oēs qui assistūt ꝛ audiunt me: hunc meū que₃ dicis errorem deceptionē q₃ sequeremini At ille vbi hec audiuit: ꝛ ipsū ꝛ philemonē ignibus tradi in cōspectu populi iubet. Illi vero postq̄ ingressi sunt flammas: beatus apollonius cunctis audientibus clamat ad dominū dicens. Non tradas dn̄e bestiis animas confitentium tibi: sed ostēde nobis domine euidenter salutare tuu₃ Igitur vbi hoc in auditu populi ꝛ iudicis ad dominum locutus est apollonius: repente nubes repleta rore circundedit viros: ꝛ flāmas accēsi ignis extinxit. Sup quo obstupefacti ꝛ iudex ꝛ populus: vna voce omnes clamare ceperunt. Magnus ꝛ vnus ē deus xp̄ianoꝝ solus immortalis. Sed hec cū fuissent p̄fecto alexandrie nunciata. semetipso truculentior redditur: ꝛ electis q̄busdā de officio crudelissimis ꝛ seuissimis n̄ tā hoīb⁹ q̄ bestiis mittit q ꝛ ipsū iudicē q mirabilib⁹ diuinis crediderat ꝛ eos p quos virtus dei apparuerat vinctos in alexādriā deducerent. Igitur cū adducerentur omnes pariter vincti: affuit gratia dei in verbo: ꝛ cepit apollonius eos qui se vinctos ducebāt fidē dei docere. Quiq̄ cū dn̄i misericordiā credidissent: ꝛ fidē dei tota cordis firmitate recepissent: semetipsos cū his quos exhibere venerāt vinctos offerunt iudici: ꝛ xp̄ianos se esse pariter ꝓfitētur. Quos cū prefectus ī fide dei pertinaces ꝛ immobiles peruidisset: vniuersos pariter iubet ī profundum maris dimergi: ignorans impius quid ageret. Hoc eni₃ sanctis nō mors sed baptismа fuit. Sed horum corpora sine dubio dei ꝓuidētia ītegra illibataq̄ maris vnda reportauit ad litt⁹: queq̄ ab his qui obsequij causa simul venerāt suscepta ac reuocata. sub vno sepulchri domicilio collocata sunt: a quibus vsq̄ ad p̄sens tēpus virtutes multe ꝛ signa mirāda oībus ꝯsumātur: sed ꝛ vota oīu₃ atq̄ oratōes suscipiūtur ab eis: ꝛ cū fructu petitiōis ipleт̄ quo etiā nos dignat⁹ ē dn̄s adducere: ꝛ vota nr̄a oratōesq̄ ꝯplere. De scō dyoscoro.

Jdimus ꝛ aliu₃ venerabilē patrē apud thebaidam Dyoscorū noīe presbyteꝝ: habētē ī monasterio suo cētū fere monachos: quē tēpore eo quo acceditur ad sacramēta: sūmā curā summāq̄ ꝑspeximus adhibere diligentiā: ne quis eoꝝ qui accedūt ī aliquo deferret cōsciētie maculā: intātū vt etiā de his eos cōmoneret: que accidere per somnia hominibus solēt: vel per fantasias mulierum apparētium. vel etiā per naturalis humoris abundantiam. Dicebat ergo siquidem absq̄ mulieꝝ fantasijs tale aliquid eueniat: nō esse peccatū. Ingenitus eni₃ humor ī corpore vbi ꝓpria repleuerit receptacula: suis necesse ē vt meatibus degeratur: ꝛ ideo nō trahat̄ ad pctm̄. Ubi vero visus mulieꝝ ꝛ blādimēta carnis occurrūt: ī h̄ iā ōſidis aīe. ꝛ erga huiusmodi cogitatōes atq₃ illecebras occupate dari ꝯfirmabat īdicia. Debere ḡ monachos aiebat oī genere a cogitatōib⁹ suis repellere huiusmodi symulacra: nec īdulgere eos omnīo ī hec blādimēta dilabi sēsus suos: alioquin nihil īterēē videbit̄ īter eos ꝛ illos q sclo viuūt Sed laborādū ē monachis: vt etiā naturalē humorē per multā ieiunioꝝ abstinētiā ꝛ frequētes oratōes domēt ac superēt: fluxāq₃ ei⁹ labē: oratōis ꝛ ieiunij ꝯtinuatiōe ꝑstringāt. Deniq̄ aiebat. ꝛ q in delitijs viuūt: si forte corporis sui egritudo ꝯposcat ab oīb⁹ que noxia esse iudicauerit medic⁹ abstinebūt: cur non hec multomagis monachus faciat cui anime ꝛ spiritus sanitas

expetēda est. De Nytrie monasterijs.

Venimus autem et ad nytriā famosissimū i omnibus egypti monasteriis locū: qui quadraginta fere milib⁹ abest ab alexandria: ex nomine vici adiacentis: in quo nytruз colligit: nytrie vocabulū trahens prospiciēte hoc credo iam tunc diuina prouidentia: ꝙ in illis locis peccata hominū tanꝙ nytro sordes abluēda essēt. ⁊ abolēda. In hoc igit̄ loco qngenta fere aut nō multominus cernūt̄ vicina sibi ⁊ sub vno patre posita monasteria: in qbus aliqui plures simul. alii pauci nonnulli etiam singulares habitant ⁊ mā sionibus quidēз diuisi aīo autem ac fide ⁊ caritate valde coniuncti ⁊ insepabiles manent. Huic ḡ cū appropinquaremus loco vbi pegrinos frēs aduentare senserūt serui dei: continuo velut examen apum. singuli quiqз ex suis cellulis pruunt. atqз i obuiā nobis leto cursu ⁊ festina alacritate otendūt: portantes secuз ꝙplurimi ipsorū vrceos aque ⁊ panes. ſm ꝙ ppheta corripiens quosdā dicit: quia non existis filiis israel in obuiā cuз pane ⁊ aqua. Tunc deinde susceptos nos adducunt. primo cū psalmis ad ecclesiaз. lauant pedes: ac singuli quiqз lintheis quibus vtebantur: abstergunt quasi vie laborē leuantes: re aūt vera vite humane erumnas. mysticis traditiōib⁹ abluētes. Quid ergo nunc đ humanitate eoruз: quid de officiis quid đ caritate loquar: cū omnes gestirent nos ad suum quisqз introducere monasterium ⁊ non ea solum: que hospitalitati debentur expleri: sed ⁊ insuper aut de humilitate qua ipsi pollebant docere aut de mansuetudine atqз aliis huiusmodi bonis: que apud illos velut ad hoc ipsum de seculo sequestratos: diuersa quidem gratia: vna tamen eadēqз doctrina discuntur. Nusꝙ sic vidimus florere caritatem. Nusꝙ sic vidimus opus feruere misericordie: et studium hospitalitatis impleri. Scripturarū vero diuinaꝝ meditationes ⁊ intellectus atqз sciētie diuine. nusꝙ tāta vidim⁹ exercitia vt singlos pene eoꝝ oratores: credas i diuina esse sapiā. De loco q dr̄ Cellia.

Post hunc vero alius est loc⁹ i deserto iteriori: decē fere ab hoc milib⁹ distās: quē locū p multitudine dispersaꝝ i heremo cellulaꝝ: cellia nominauerūt. Ad hunc locuз hi qui ibi prius fuerunt ibuti. ⁊ secretiorē iaз depositis rudimentis ducere volunt vitā secedūt. Heremus enī est vasta. ⁊ cellule tanto inter se spacio disrepte diuiduntur. vt neqз in conspectu sibiinuiceз. neque i vocis auditu sint posite. Singuli per cellulas commanent: silentiuз ingēs ⁊ quies magna inter eos ē. die tantū sabbati ⁊ dominica in vnuз ad ecclesiā cōueniunt: ⁊ ibi semetipsos iuicē tanꝙ celo redditos vident. Si quis forte in cōuētu illo defuerit. itelligūt statim eū corporis aliqua iequalitate detentum: ⁊ ad visitandum eum. non omnes simul sed diuersitate temporis omnes adeunt: portantes vnusquisque si quid apud se est. quod egro possit gratum videri. Aliam vero ob causan nullus audet pmi sui obturbare silentia: nisi si qs forte q potest verbo istruere: ⁊ velut athletas i agone positos: sermonis consolatione vngere. Multi ipoꝝ a tribus ⁊ quatuor milib⁹ passuum ad ecclesiam cōueniunt. ita longo a semetipsis spatio habitationis eoruз cellule dirimuntur: ſз caritas in eis tanta ē: ⁊ tanto inter semetipsos ⁊ circa oēs fratres constringuntur affectu: vt in ammiratione ⁊ in exemplo sint omnibus. Unde ⁊ si quis forte voluerit habitare cum eis: vbi intellexerint vnusquisqз cellulaз suā offert. De sancto Ammonio abbate.

Vidimus quendaз apud eos venerabilē patreз Ammoniū nomine: virū i quē dn̄s oēз plenitudinē spūalium otulerat graꝝ. Caritatis in eo graз si videres: nihil tale vsꝙ vidisse te crederes. Sз ⁊ si humilitatē osiderares lōgo cū i h̄ dono p̄stātiorē cetis fatereris Et rursus si patiāз si māsuetudineз:

si benignitatē.in singulis eum ita precelle re iudicares:vt quid: cui preferri debeat ignorares.Donū vero sapiētie ⁊ scientie tātū ei cōtulerat dominus:vt nullus fere ex omnibus patribus ita penetrasse au/ las totius sciētie crederes nec ita aliquē receptū esse intra cubiculū sapientie dei: omnes quicūq; eū viderant: faterentur. Huic erāt duo fratres Eusebius ⁊ Euti/ mius. Nā dioscorus qui maior natu in eis fuerat:ad episcopatus officiū raptus est. Hi ergo fratres erāt ei nō solū carne:sed ⁊ vita atq; institutione:⁊ tota animi virtute germani. Qui omnes simul eos qui i illis locis habitabāt fratres.tanq; si nutrix fo/ ueat filios suos.ita vnūquēq; instruentes cōsolabātur.⁊ docētes ad summā perfe ctionem nitebantur educere. Uidimus ergo supradictū hominē dei Ammonium habentē monasteriū inter eos muro circū datū:quod in illis locis ex lateribus cru/ dis fieri facile solet:amplū ⁊ omnibus ne/ cessarijs instructū:in quo etiā puteū ipse foderat. Uenit autē quidā frater saluari apud eos volens:adijt eundē Ammoniū rogans vt sicubi esset cellula vacans. in qua habitari posset. Tunc ille. Ego inquit requirā:sed donec inueniā hic esto i hoc monasterio. Ego eni iā nūc egrediar vt re grā. Et reliquēs ei oīa pariter cū monaste rio:ipse pcul ab eo loco paruissimā cellulā repperit:atq; i ea ɔstituit:fratriq; q nuper aduenerat nec itelligenti: ex itegro cum omnibus que i eo fuerāt cessit monasterio Sed etsi plures fuissent.q forte veniētes ad eos saluari cuperēt:supradict⁹ vir fra tribus cōgregatis.omnibus cū alacritate iuuātibus sub die vna monasteriū cōstru/ ebāt. Et cū singulis quibusq; expleuisset numerū monasteriorū:inuitabantur hi qui mansuri erant ad ecclesiam.quasi refecti/ onis gratia:quibus inibi occupatis.vnus/ quisq; fratrum de cellulis suis proferen/ tes que necessaria erant:singulorum no/ uas cellulas instruebant:ita vt ex colla/ tione caritatis nihil omnino. vel vtensi/ liū vel que ad victū requirūtur: deessent: nec tamē manifesta fieret vniuscuiusq; oblatio. Regressi ergo ad vesperā hi qui/ bus fuerāt cellule preparate:inueniebāt po sita omnia que ad vsus essēt necessaria.et ita instructa habitacula: vt nihil prorsus deesse prospicerent.

De sancto didimo.

Uidimus inter eos quēdā ex senioribus virū bonum noīe Didimū:i quo multa erat dñi gratia quā i eo etiam vultus ipse idicabat. Hic scorpiones ⁊ cerastas. idest bestias quas cornutas vocāt.⁊ angues qui i illis locis pro feruore solis acerrimi habētur.tanq; terre quosdam vermiculos pedibus con/ culcabat:⁊ ita extīguebat. vt nihil ab eis omnino pateret.

De sancto Cronio.

Uidimus etiam aliū apud eos summe ātiquitatis patrē Croniū noīe:i senectute bona ⁊ pfe cta etate durātē.cētū nāq; ⁊ decē agebat etatis annos. Hic ex discipulis adhuc be/ ati Antonij supererat:cuius inter ceteras animi virtutes humilitatis gratiam vidi/ mus immensam

De sancto Origene

Erat autem ⁊ alius adhuc ex discipulis Antonij Ori genis noīe: vir p oīa magnific⁹: ⁊ summe prudētie:cui⁹ sermo ⁊ narratio de virtuti b⁹ optimi magistri hoīs dei edificabat oēs audientes. ⁊ inflammabat vehementer. ita vt oculis cerni que ab eo narraban/ tur putares.

De sancto Euagrio.

Uidimus ibi ⁊ sapientissimū virū ac p oīa mirabilē Euagriū noīe cui iter:ceteras animi vir/ tutes:tāta ɔcessa est gratia discernēdorū spirituū:⁊ purgādorū:sicut aplus dicit:co/ gitationū.vt nullus alius putaret ex fra/ trib⁹ ad tātā subtiliū ⁊ spūaliū rerū sciētiā peruenisse. Cui q̄uis reb⁹ ipsis ⁊ expimētis ⁊ qđ est sup oīa:p grāz dei magna collata fuerit itelligētia:accidit tamen ⁊ hoc: vt mlto tēpore istruct⁹ fuerit a btō Macha

rio:quē famosissimū i dī gratia:signisqȝ τ virtutibus isignē fuisse oībus notum est. Hic ergo Euagrius icredibilis erat absti nētie.super omnia tamē monebat fratres si qui forte studium gererēt vel humiliādi corporis.vel fātasias ab eo demonū pro/ pellēdi:ne i bibēda aqua largiore mēsura vterētur dicebat eniȝ.Quia si aqua mul/ ta corpori infundatur:maiores fantasias generat τ largiora receptacula demonibꝰ prebet.Sed τ multa alia de abstinētia:sū/ ma cū deliberatione edocebat.Ipse autē non solū aqua parcissima vtebatur: sed τ pane penitus abstinebat.Illi vero qui in illis locis morabātur fratres:pane solo et sale cōtēti erāt.vt i illa omni multitudine: vix inuenires aliquē qui oleo saltim vtere tur.Plures aūt ex eis:nec iacētes somnū sed sedentes: τ vt ita dicam:in meditati/ one diuinorum verborum positi capie/ bant. De sancto Machario egyptio.

Narrabant autem nobis quidā ex patribus qui ibi erant ꝙ in locis illis duo Macharii:qua/ si duo celi luminaria refulsissent:ex quibꝰ vnus egyptius genere.τ discipulus beati Antonii fuit.alius alexandrinus. Quibꝰ vt vocabula nominis:ita virtutes animi. τ celestium gratiarū magnificētia concor dabat.Vterqȝ enim Macharius abstinē tie exercitiis τ virtūtibus animi equaliter pollens:hoc solo alius precellens ꝙ quasi hereditatē gratiarū τ virtutū beati Anto nii possidebat.Hunc deniqȝ ferūt.aliquā do cum homicidiū in locis vicinis fuisset admissum.τ innocenti cuidā impigeretur crimen admissi:confugisse ad eius cellulā is qui calumniā patiebatur:affuisse etiaȝ eos qui purgebant.allegantes τ dicētes piclitari seipsos.nisi cōprehensū legibus traderent homicidā. His vero cui crimē impingebatur cum sacramentis affirma/ bat:conscium se non esse sanguinis illius Et cū diu ab vtraqȝ pte certamē haberet̄ iterrogabat sāctus machariꝰ vbi sepultꝰ esset.q dicebat̄ occisus.Cūqȝ designasset locum:cum omnibus q ad purgendum ho minē venerant.pgit ad sepulcrū.atqȝ ibi fixis genibus inuocato xpi nomīe ait ad eos q assistebāt.Nunc dn̄s ondat si vere reus est hic:q purgetur a vobis.Et eleua ta voce:ex nomi e clamabat defunctum. Cumqȝ ei vocatus de sepulchro respōdis/ set:ait ad eum.Per fidem xpi te obtestor vt dicas si ab hoc homine qui calumniā patitur occisus es.Tunc ille de sepulchro clara voce respondit:dicens.Nō se ab eo esse interfectū.Et cū obstupefacti omnes decidissent ī terrā:ac pedibꝰ eius aduolue rētur:rogare ceperūt vt iterrogaret cuȝ a quo esset occisus.Tunc ille.hoc iquit nō iterrogabo.Sufficit eniȝ mihi vt inocēs liberetur:non est autem meum vt reus ꝓ/ datur. Aliud quoqȝ eius genus miracu li ferebatur.Cuiusdaȝ e vicino oppido pa trisfamilias virgo filia per fantasias magi/ cas videbatur hominibus in equinum ani mal versa:vt putaretur equa esse:τ nō pu ella.Hanc adduxerunt ad eum.Tunc ille percūctat̄ .Quid sibi vellent.Aiunt pa/ rentes eius.Equa hec quam vident oculi tui puella virgo τ filia nostra fuit:sed ho/ mines pessimi magicis artibus in animal hoc quod vides eā verterunt. Rogamus ergo vt ores dominum:τ commutes eam in id quod fuit.At ille ait.Ego hanc quaȝ ostenditis mihi puellam video:nihil ī se pe cudis habentem.Hoc autem quod dici/ tis non est in eius corpore:sed in oculis in/ tuentium.Fantasie enim demonum sunt iste:non veritas rerum.Et cum introdu/ xisset eam cum parentibus suis intra cellu lam.fixis genubus orare christum cepit:si/ mulqȝ τ parentes hortabatur secum do/ mino supplicare:τ post hec perungētes eā oleo in nomine domini: omni fallacia vi/ sus expulsa:virginem videri omnibus vt etiam sibi videbatur:effecit. Alia quoqȝ iunior puella ad eum deducta est: cuius obscena corporis:ita omni ex parte com/ putruerunt: vt consumptis carnibus inte/ riora quoqȝ τ secreta nature nudarentur: ac vermium ebulliret inde innumera mul

titudo: ita vt nec accedere quidem quif quam ad eam posset. pre fetoris horrore. Hec cum allata a parentibus. et proiecta fuisset ante fores eius: miserans virginis cruciatus. equo animo iquit esto filia. hec tibi ad salutem dominus non ad interitũ dedit. vnde prouidendum est magis. vt sanitas tua. nullum tibi periculum confe rat. Et cum instituisset oratiõibus per septẽ continuos dies: et oleum benedicẽs in no mine domini perungeret mẽbra eius: ita eam sanam reddidit. vt muliebris in ea nature nulla forma. nulla species appare ret: sed esset ei inter viros conuersatio. absq3 feminee suspitionis obstaculo. Aie bant preterea et aliquãdo venisse ad cũ he reticum quendam hieracytam: quod ge nus hereseos inuenitur apud egiptũ. Hic cum per multam loquendi artẽ. plurimos fratrum qui habitabãt i heremo cõturba ret ausus est etiam cora3 ipso fidei sue as serere prauitatem. Cui cum resisteret seni or et contradiceret. ille verba simplitia ar gumentis callidis eludebat. Sed cũ vide ret sanctus fidem fratrum periclitari: qd opus est inquit nos verbis contẽdere ad subuersione3 audientiu3: Exeamus ad se pulchra fratrum. qui nos precesserunt in domino. et cui nostrum cõcesserit domin⁹ suscitare mortuu3 de sepulchro. sciant oẽs quia illius fides probatur a deo. Sermo hic omnibus qui aderant fratribus placu it. Processerũt ad sepulchra: hortatr̃ Macharius hieracytam vt euocaret mortuu3 in noĩe domini: At ille Tu inquit qui pre posuisti prior euoca. Et Macharius pro sternens se in oratione ante dominu3: vbi sufficienter orauit eleuatis sursum ocu lis suis ait ad deum. Tu inquit domĩe qs ex duobus nobis rectã fidem teneat ostẽ de: eleuato mortuo hoc. Et cum hec dixisset. fratris cuiusdam nomen qui nu per fuerat sepultus euocauit: cui ille cum de tumulo respondisset. accedentes fra tres continuo que superposita erãt aufe runt. et eductum eum de sepulchro resolu tis fasciolis quibus constrictus erat exhi buerunt viuentem. Hieracyta vero vbi hec vidit: obstupefactũs in fugam verti tur. Quem fratres quoq3 omnes insequẽ tes: extra terminos terre illius exturba uerunt. Multa etiã alia ferebantur ꝺ eo que nimis ꝓlixa sunt ad scribendũ: sed ex his paucis etiã cetera eius opera noscũt.

De virtutibus alterius Macharij videli cet Alexandrini.

Lius vero sãctus Macharius. magnificas etiam ipse virtutes consumauit: de quibus et ali nõnulla scripserunt: que sufficere possunt ad virtutis eius magnitudinẽ cõtuendã: et ideo nos ea cõpendio preterimus. Fere bant tamen eum amatorem fuisse heremi super omnes ceteros. ita ut etiã vltima et iaccessibilia deserti perscrutatus sit loca vsq3 quo inueniret vt ferebatur locũ quẽ dam: in vltimis heremi constitutũ et diuer sis ac pomiferis arboribus consitũ. et om nibus bonis repletũ: vbi etiam duos fra tres inuenisse ferebatur: quos cũ rogaret ut paterentur a se deduci illuc monachos vt ibi habitarent quoniã quidem locus et amenus esset: et abundans in omnibus necessariis. Responderunt. Nõ posse ad huc illuc plures adduci: ne forte veniẽtes per heremũ a demonibus deciperentur Multos enim dicebant esse demones in deserto ac monstra: quoꝝ molestias et ca liditates ferre multitudo isueta nõ posset Regressus tamen ad fratres cũ idicasset de oportunitate loci: multorũ inflãmati sunt animi. vt pergerent illuc cu3 eo. Sed vbi patres reliqui senserunt animos iuue num concitatos: represserũt eos salubrio re consilio dicentes. Locus iste si vere vt iactatur a Jamne et mambre consitus est non aliud de eo credendum est. nisi quot diaboli opere ad deceptionem nostram preparatus sit. Si enim vere ut perhibẽt deliciosus est et abundans: quid sperabi mus in futuro seculo: si hic deliciis frui

mur? Et hec atq alia huiusmodi dicentes iuuenum feruentes animos represserunt Locus autem in quo habitabat ipse sanctus Macharius Scithium appellatur Est autem in heremo vastissima positus diei et noctis iter habens de nytrie monasteriis: et illuc nulla semita neque terrenis aliquibus colligitur vel monstratur inditiis: sed et stellarum signis et cursibus pergitur. Aqua raro inuenitur et sicubi inuenta fuerit. odoris quidem dirissimi ē et quasi bituminea: sed saporis innoxij. Sunt ergo ibi viri valde perfecti: nec enim patitur tam terribilis locus nisi perfecti propositi habitatores: summeq constantie. caritatis tamen inter se et erga omnes. si q forte ad eos accesserit: sūmū studiū gerūt. ferē deniq cū sācto machario vuā qs aliquādo detulisset. ille qui secūdū caritatē nō que sua sunt. sed que alterius cogitaret: ad aliū fratrē detulit eā qui quasi ifirmior videbatur. Tūc ille gratias egit deo pro fratris offitio: sed et ipse nihilominus plus de proximo q̄ de semetipso cogitans ad aliū pertulit: et ille itē ad aliū. Et sic cuz per omnes cellulas que lōge a semetipsis per heremū disperse erant vua circūlata esset: ignorantibus eis quis eā primo misisset: ad vltimuz ipsi defertur qui eā miserat Gratulatus est autē sanctus Macharius q tantā videret in fratribus continentiā: tantamq caritatem: ad acriora semetiprum spiritalis vite extendit exercitia. Ad fidem namq confirmandam nobis affirmatum de eo est. ab his qui ex ore eius audierant: q quodam tempore noctis. demon ad ostium cellule eius pulsauit dicēs Surge abbas Machari et eamus ad collectam: vbi fratres ad vigilias congregantur. Sed ille qui gratia dei repletus falli non poterat: intellexit diaboli esse fallatiam: et ait. O mendax et veritatis inimice Quid eniz tibi consortij: quid societatis est cum collecta et congregatione sanctorum. At ille. Latet ergo te inquit o Machari q sine nobis nulla collecta agitur: nulla q congregatio monachorum: Ueni deniq: et videbis opera nostra. Tum ille. Imperet inquit tibi dominus: demon immunde: Et conuersus ad orationem: petijt a domino: vt sibi ostenderet si hoc verum esset: quod gloriatus est demon. Abijt ergo ad collectam vbi a fratribus vigilie celebrabantur: et iterum in oratione dominum deprecatur: vt sibi veritatem verbi huius ostendat. Et ecce vidit per totam ecclesiam quasi paruulos quosdam pueros ethiopes tetros discurrere huc atque illuc: et velut volitando deferri: Moris autem est inibi sedentibus cunctis: ab vno dici psalmum: ceteris vel audientibus vel respondentibus. Discurrentes ergo illi ethiopes pueri: singulis quibusque sedentibus alludebant: et sic vbi duobus digitulis oculos compressissent: statim dormitabat. Si cui vero in os immersissent digitum: oscitare eum faciebant. Ubi vero post psalmum ad orandum processissent fratres: precurrebant nihilominus singulos et ante alium iacentem in oratione quasi mulier spē ferebāt aū aliū q̄si edificantes: aut portantes aliqd aut diuersa queq agētes apparebāt. Et quecūq demones quasi ludendo formassent hec orantes illi in cordis sui cogitatione versabant. A non nullis tamen vbi aliquid horum agere cepissent. quasi vi quadā repulsi precipites deijciebantur: ita ut nec stare qdē prorsus aut transire iuxta eos auderent: aliis vero etiam ifirmis fratribus supra ceruices et dorsa ludebant: quia non erant in sua oratione intenti: Hec cum vidisset sanctus Macharius ingemuit grauiter: et lachrimas profundens ad dominum respice: ait domine. et ne sileas neq mitigeris deus Exurge vt dispergantur inimici tui. et fugiant a facie tua: quoniam anima nostra repletur illusionibus: Post orationem tamen examinande veritatis gratia seorsū euocatis singulis quibusq fratribus ōte quoꝝ faciē viderat demones diuerso habitu. et varijs ymaginibus ludentes: re

quirit ab eis si i oratione vel edificandi cogitationes habuerint. vel iter agendi vel alia diuersa que vnicuiqz imaginata per demones viderat: et singuli eorum ita confitebant in corde suo fuisse vt ille arguebat et tunc intellectum e. quod oes vane et superflue cogitationes quas vel psalmorum vel orationum tempore vnusquisqz conceperit: ex illusione demonum fiant: ab his aut qui omni custodia seruant cor suum: tetri repelluntur ethiopes. Deo enim coniuncta mens: et in ipsum pcipue tempore orationis intenta: nihil alienum. nihil superfluum recipit. Aliud quoqz multo terribilius addebat. qd vidisset eo tempore quo fratres accedebant ad sacramenta. Ubi porrexissent ad suscipiendum palmas. in nonnullorum manibus preuenientes ethiopes carbones deponere. corpus autez qd tradi manibus sacerdotis redire videbat ad altare: aliis vero quos meliorum merita iuuabant. extendentib' manus ad altare. longe recedere demones: et cum ingenti metu effugere: angelum enim domini assistere videbat altari. q cu sacerdotis manu. suam quoqz manu in sacramentorum distributione exponeret. Et ex hoc iam pmansit ei a deo gratia ista: vt in vigiliis fratrum psalmorum et orationis tempore: si quis aliud aliquid fm illusionez demonu i corde cogitasset: agnosceret: et accedentiu ad altare. vt idignitates vel merita eu no laterent. Quodam autez tepore ambo Macharii homines dei cum fratris cuiusdam videndi gratia iter agerent ascenderunt nauigium: quo fluuius transiri solet In quo nauigio erant simul qdam tribuni diuites homines prepotentes: equos plurimos ac pueros et multa secuz ministeria habentes. Horum vnus cu videret i vltima nauigii parte vilibus indumentis atqz ad omnia expeditos iacere monachos ait ad eos. Beati estis vos q huic seculo illuditis: nec quicq ex eo iquiritis: nisi indumetum vilissimum et parcissimum victum Tunc vnus de Machariis rndit ad eu. Uere quide vt dicis q deu sequitur: illudut mudo. sed miseremur vestri. quod vobis econtrario mundus illudit. Tuc ille cpunctus super hunc sermone. statim vt peruenit ad domum sua: derelictis omnibus vel distractis que habebat. et pauperibus datis: ipse deum sequi cepit. et ad monachorum exercitia properauit. Sed et multa vt diximus alia de operibus sacti Macharii Alexadrini mirabilia ferutur: ex quibus n nulla i. xi. libro ecclesiastice historie inserta. qui requirat: inueniet. De sancto Ammone primo nytrie monacho.

Initium sane habitationis monasteriorum que sunt in nytria sumptum tradebant ab Ammone quodam: cuius aiam cum exisset de corpore vidit ferri ad celu sanctus Antonius sicut refert scriptura illa: que vita describit beati Antonii. Hic igitur amon locupletibus et generosis parentibus natus est: a quibus inuitus ad nuptias cogebat. Et cum vim parentum no posset effugere: accepta virgine cuz intra nuptiales thalamos cuenisset: et data eis essent cubiculi secreta siletia: alloq puella de pudicitia et cseruada virginitate cepit hortari i dicens. Quia corruptio sine dubio inuenit corruptionem. incorruptio vero incorruptione sperat. Multo melius e si vterqz nostrum in virginitate perduret: q vt alter corrupatur ex altero: Acquiescit virgo. silentio tegitur incorruptionis thesaurus. Cumqz plurimo tepore soli' dei cotenti testimoio. deo magis essent q carni et saguini coiucti: post obitum parentu: ille q dem ad huc vicini deserti secedit locu: virgo vero intra domu residens i breui et ipa multitudine virginu. et ille multitudinem monachoru cogregat. Cumqz secretius resideret in heremo. adolesces quida q morsu canis rabidi in rabie versus e: mltis vinctus cathenis ad euz deducitur: prosequentibus eu paretibus suis. et rogatibus pro eo. At ille. Quid inquit mihi molesti estis o hoies? Supra merita mea e qd expetitis s; tame hoc vobis indicare possu: quod i mai

bus vestris ē eius sanitas. Reddite vidue bouē suū quē furati estis: ⁊ sanus reddetur vobis filius vester. Ac illi extimuerūt q̄dem valde. ꝙ ea q̄ in secreto gesta sūt non latuerunt hominē dei: gauisi sūt tamen ꝙ hanc eis viā salutis ostēdit. ⁊ sine mora vt reddiderūt direpta orāte homine dei etiā iuueni sanitas rediit. Alio quoque tēpore cū venissent ad eū quidā probare volens animos ipsoꝝ. dicit doliū sibi eē necessariū: vbi aquā pro aduenientibus congregaret. Et cū polliciti fuissent platuros se: vnus ex ipsis graue sibi duxit: dicēs pigritare posse camelū suū: si ei tam graue onus imponeret. Et ait ad alterū. Tu si vis aut potes defer: ego camelo meo parcam ne moriatur. Tūc alter ait. Mihi iquit: vt ipse nosti: camelus nō ē: sꝫ asinus. Nūquid qđ camelus portare nō pōt: valet asinus portare? At ille. facito iquit qđ vis: tu videris. Ego eni nō interimā camelū meū. Tūc ille. ego iquit ipono asino meo pondus: qđ tu camelo tuo onerosū dicis: ⁊ merita hominis dei faciēt: qđ ipossibile ē esse possibile. Et ita ipositū doliū asino suo puexit vsqꝫ ad monasteriū hoīs dei: ita vt nec sentiret asinus se aliquid oneris portare. Quē vt vidit āmon: benefecisti iquit in asino deferēs doliū. college eni tui camelus mortu⁹ ē. Et regressus īuenit ita gestū vt predixerat famulus dei. Sed ⁊ multa alia p eū signa dominus ondit. Nā ⁊ fluuium nylū cū trāsire vellet. ⁊ exuere se erubesceret. Uirtute dei subito i alterā ripā trāslatus dicitur. Beatus autem Antonius in summa ammiratione vite eius iustitiam: atque animi eius virtutes habuisse memoratur

De sancto Pyamone.

Nn autem mihi videtur dignū etiā eius heremi habitatores q̄ parthenio mari adiacet: ⁊ vicina ē oppido qđ diolcho dicitur silētio ptērire. In quo vidimus quēdā p̄sbyterū ad mirabilē noīe Pyamonē. totius humilitatis ⁊ benignitatis virū: hn̄tē etiā reuelationū gratiā. Deniqꝫ cū quodā tp̄e dn̄o sacrificia offerret. vidit angelū dei stantē iuxta altare: ⁊ vniuscuiusqꝫ monachoꝝ accedētium ad altare: scribentem nomina i libro quē tenebat in manibus: quorūdā tamē nomina nō scribētē. Cumque diligenter obseruasset senior. qui essent quorum nomina non scripsisset: posteaq̄ꝫ sunt cōpleta mysteria. vnūquēqꝫ eoꝝ seorsū vocans pscrutatur. quid eis i occulto peccati fuisset admissū. ⁊ īuenit ex cōfessione eoꝝ vnumquenqꝫ mortalis peccati obnoxiū. Tunc hortatus est eos agere penitētiā. ⁊ semetipsū cū eis an̄ dominū prosternens die ac nocte tanq̄ꝫ ipse i eoꝝ peccatis esset obnoxius flebat: ⁊ tā diu permāsit cū eis in luctu ⁊ lachrimis ⁊ penitētia. donec iteꝝ videret eūdē āgelū stātē ⁊ scribētē accedētiū nomina. Et postea q̄ꝫ omniū scripsit: tunc etiā illos ex nominibus euocantē: atque ad recōciliationē altaris īuitātē. Et vbi hec senior vidit: itellexit eoꝝ susceptā esse penitentiā. ⁊ sic eos altari tota cū gratulatione restituit. Hunc etiā quodā tēpore ferebāt a demonibus ita verberatū: vt stare aut moueri omnino d loco nō posset Et cū dies adesset dominica. ⁊ res posceret offerri sacrificiū: iussit se fratrū manib⁹ ad altare portari. Ubi cū i oratione iacuisset. astantē cōtinuo vidit āgelū domini q astare solebat altari: ⁊ porrigētē sibi manū atque eleuantem se de terra. ⁊ statim dolor omnis ita ab eo discessit. vt solito sanior redderet.

De alio sancto Joanne.

Rat in ipsis locis vir scūs ac totius gratie dono repletus Joānes noīe: i quo tāta erat ꝯsolationis gratia. vt quacunque mestitia. quocunque tedio oppressa fuisset anima. paucis eius sermonibus alacritate ⁊ leticia repleretur. Sed ⁊ sanitatum gracia plurima ei a deo donata est. In aliis quoqꝫ q̄ꝫplurimis locis egypti. sparsim vidimus sanctos dei virtutes multas ⁊ mirabilia facientes ⁊ gratia dei plenos: sed paucos ex multis memorauimus de omnibus enim explicare supra vires nostras est. Nam de

bis qui in superiore thebaida. id est circa ipsam syenem. habitare dicuntur. auditu solo cōperimus: ꝙ his pene oībus quos vidimus. celsiores illi ⁊ magnificentiores habebātur. Accedere vero ad ipsos ꝑ itineris periculo nequiuim⁹: qꝛ ꝙ̄uis oīa illarū partiū loca latronib⁹ īcursent. illa tñ q̄ vltra ciuitatē lyco sūt. etiā barbaros paciunt. Et ideo nullus nobis ad eos accessus fuit: qꝛ reuera nec eos quos supius memorauimus: absque periculo vidimus.

De periculis itineris ad heremos.

Epties nāqꝫ in hoc itinere periclitati sum⁹. in octauo autē sicut scriptū ē. nō obtinuit nos malū deo nos ī omnibus protegēte. Denique semel per quīque dies ac noctes īcedentes per heremum: siti ac lassitudine periclitati sumus. Alio quoque tēpore īcurrimus loca ī quib⁹ est cōuallis quedā humorē ex semetipsa gignens salsuꝫ: quē cōtinuo calor solis velut hyemalē pruinā in glaciē. ita in saleꝫ stringit. ⁊ tanꝙ̄ sudes acutas ex ipso sale efficit: atque ita omnia illa exasperantur loca vt nō solū nudos pedes. vt habebamus nos: sed ⁊ calciamētis munitos. terebret ac secet. In his ergo inuēti: magno cū periculo vix euasimus. Tertio cū nihilominus per heremuꝫ ꝑgeremus. īcurrim⁹ valleꝫ quandā humorē ex semetipsa similiter gignēteꝫ: sed intra semetipsam euꝫ seruanteꝫ: cuius soluꝫ laxū ⁊ fetiduꝫ sceno repletuꝫ transire cupiētes: vsque ad latera desedim⁹. Cūque pene ibidē in eadē mergeremur. exclamātes ad dominū: vocem psalmi ꝓtulim⁹: dicētes. Saluū me fac deus qm̄ ītrauerūt aque: vsque ad animam meaꝫ. Infixus sum in limo profūdi: ⁊ nō ē substātia. Quartū pertulim⁹ ī aquis quibusdā. q̄ ex inundatione fluminis nyli remāserāt: ī qb⁹ triduo continuo afflicti. vix euadere potuim⁹. Quītū periculū fuit nobis a latronib⁹ cū secus mare iter pageremus. q per decē milia passuū insequentes nos. quos perimere ferro nō potuerāt. pene exanimes reddiderūt per fugā. Sextū discrimē nobis ī ipso flumine nylo fuit: ī q̄ nauigātes pene submersi sum⁹. Septimū ī stagno qđ marethse vocabulo appellaṫ. vēto seuiēte ī isulā quādā eiecti sum⁹: hyeme grauissima sup nos ⁊ tēpestate fluēte Erat enī tēpus q̄ ephiphaniorūꝫ dies celebrabant. Octauū aūt fuit: ꝙ cū ad nytrie monasteria venirem⁹: locū quēdā īcidim⁹ ī quo refluēs nyli aqua resīdēs velut stagnū quoddā effecerat: ī quo multe bestie. pcipue cocodrilli plurimi erāt. Qui cuꝫ ad tēperiē solis exissent. resoluti circa ora stagni iacebāt: ita vt ignorātibus nobis mortui viderētur. Et cū accederem⁹ ad videndaꝫ mirandāque magnitudineꝫ bestiaruꝫ: quas exanimes putabamus. ꝯtinuo vt sonuꝫ peduꝫ senserunt excitate. irruere ⁊ īsectari nos vehemēter ceperūt. Nos auteꝫ magno cū clamore ⁊ metu nomen xp̄i inuocauim⁹ cui⁹ misericordia affuit ⁊ bestie que cōtra nos īsurrexerūt. quasi ab āgelo repellente: in stagnū protinus proiecte sūt Nos aūt cursu ꝯcito ad monasteria festiauim⁹ grās agētes deo nostro: q nos ð tātis piculis liberauit ⁊ tanta nobis ōndit mirabilia. Ipi glīa ⁊ honor ⁊ pt̄as ⁊ īperiū ī secula sęculoꝝ Amē. Finit vita ⁊ ꝯuersatio sctōꝝ prm̄ egiptiōꝝ ⁊ q ī scithia ⁊ thebaida morabantur: quēadmodū bt̄s hierōim⁹ multo labore conspexit: ⁊ relata a fide dignis audiuit. Et diligenter conscripsit.

Incipiūt gesta sctōꝝ patrū egyptōꝝ scithie et thebaide: q̄ beatus hieronimus autentice conscripta reperit: ⁊ e greco fideliter in latinū transtulit. immo etiā ab alijs trāslata ī vnū collegit. ꝓlog⁹ bt̄i hieronymi p̄sbiteri ī vitā sctī pauli p̄mi hereite.

Nter multos sepe dubitatū ē: a quo potissimum monachoꝝ herem⁹ habitari cepta sit. Quidā enī altius repetētes a bt̄o helya ⁊ Iohāe pricipia sūpsisse dixerūt. quoꝝ ⁊ helyas pl⁹ nobis videṫ fuisse ꝙ̄ monach⁹. ⁊ Ioanes añ ꝓphetare cepisse ꝙ̄ nat⁹ eēt. Alij āt ī quā etiā opinionē vulg⁹ omē ꝯsētit. asserūt ātoniū hui⁹ ꝓpositi caput: qđ ex pte

verū est: Non em̄ tam ipe añ omnes fuit. q̄ ab eo omniū iniciata sunt studia. Ama thas vo ꝛ machari⁹ discipli Antonij e qb⁹ superioꝛ corp⁹ magistri sepeliuit: etiā nūc affirmāt Paulū quendā thebeū principē rei istius fuisse: sed non nominis: quā opinionē nos quoqꝫ probamus. Nonnulli ꝛ hec ꝛ alia prout voluntas tulit: iactitant. subterraneo specu crinitum calcaneotenus hominem. ꝛ multa alia que prosequi ociosum est: icredibilia fingētes; quoꝝ qꝛ ipudens mendatiū fuit: repellēda quidem coꝝ sentētia videt. Igit qꝛ de Antonio tā greco q̄ romano stilo diligenter memorie traditū est: pauca de Pauli primo heremita principio ꝛ fine scribere disposui: magis quia res omissa erat: q̄ fretus ingenio. Quomodo autem in media etate vixerit aut quas sathane pertulerit isidias: nulli hominum compertum habetur Incipit Uita sancti Pauli primi Heremitte.

Sub decio ꝛ valeriano psecutorib⁹. quo tēpore. Cornelius rome. cyprianus cartagīe felici cruore dānati sunt: multas apud egyptū ꝛ thebaidam ecclesias tēpestas seua populata ē voti tunc xpianis erat pro eo noīe gladio percuti. Uerum hostis callidus tarda ad mortē supplitia cōquirrens aīas querebat iugulare. nō corpora. Et vt ipe q ab eo passus ē Cyprianus ait: volentib⁹ mori: nō permittebatur occidi. Cui⁹ vt crudelitas notioꝛ fiat: duo memorie causa exempla subijcimus Perseuerantē i fide martyrē: ꝛ iter eculeū flāmasq̄ victorem iussit melle pūgi ꝛ sub ardētissimo sole: ligatis post tergū manibus reponi: scꝫ vt muscarū aculeis cederet: qui ignitas sartagīes āte superasset. Aliū iuuēili etate florentē i amenissimos hortulos p̄cepit adduci. ibiq̄ iter cādētia lilia. ꝛ rubētes rosas cū leni murmure iuxta serpet riuulus: ꝛ molli sibilo arborū folia vēt⁹ strīgeret. sup stratū plumis lectulū resupinari iussit. ꝛ ne se ide posset excutere blādis sertoꝝ nexib⁹ irretitū relinqui. Quo cū recedētib⁹ cunctis meretrix speciosa venisset: cepit delicatis stringere colla ↄplexib⁹: ꝛ qđ dicto quoqꝫ scelus ē. manib⁹ attrectare virilia. vt corpe i libidinē ↄcitato se victrix īpudica superiaceret Quid ageret miles christi aut q̊ se ↄferret: nesciebat. Quē tormēta nō vicerāt: ne superaret abhominata voluptas. Tādē celit⁹ īspirat⁹. p̄cisaꝫ morditiis linguā i osculātis se faciē expuit: ac sic libidinis sensuꝫ succidens. doloris magnitudo p̄ripuit. Per idē ergo tēp⁹ q̊ talia gerebant. apud īferiorē thebaidā cū sorore iā viro tradita: post mortē amboꝝ parētū. i hereditate locupleti: paulus relict⁹ ē ānoꝝ circiter sedeci. litteris tā grecis q̄ egyptiacis apprime erudit⁹: māsueti animi. deū valde amās. Sed dū psecutiōis detonaret pcella: i villā remotiorē ꝛ secretiorē recessit. Ueꝝ. qd pectora humana nō cogis auri sacra fames? Sororis marit⁹ cepit pdere velle quē celare debuerat. Nō illū vt assolet vxoris lachrime. nō ↄmunio sanguinis. nō spectans cūcta ex alto de⁹ a scelere suo reuocat. Aderat. istabat. crudelitate q̄si pietate vtebatur. Qđ vbi prudētissim⁹ adolescēs itellexit. ad mōtiū secreta ↄfugiēs. dū psecutionis finē p̄stolaret: necessitatē i volūtatem vertit. ac sic paulatī pgrediēs. rursumqꝫ tātūdē subsistēs. atqꝫ idē sepius faciēs: reperit saxosuꝫ mōtē: ad cuius radices haud grādis spelūca lapide claudebat. Quo remoto: vt ē cupiditas hominū auidi⁹ occulta cognoscere: animaduertit itus nō grāde vestibulū. Qđ apto desuper celo. patulis diffusa ramis. vet⁹ palma ↄtexerat. fontē lucidissimū ostendens. tm̄ modo foras eadem ↄtinuo que genuerat terra sorbebat Erant preterea p extensū montē nō pauca habitacula: in quib⁹ scabre iam icudes ꝛ malei qbus pecunia furtiua signabatur videbātur. Hunc locū egiptioꝝ littere ferunt furtiuā mōete officinā fuisse: ea tēpestate qua cleopatre iunctus Antonius est Igitur adamato ꝛ quasi a deo sibi oblato habitaculo. omnē ibidē i orationib⁹ ꝛ solitudine duxit etatem: cibum ꝛ vestimentum palma prebebat. Quod ne cui impossibile videatur: iesum testor ꝛ sanctos angelos eius. in ea parte heremi. que

iuxta syriam sarracenis iūgitur: et vidisse me monachos et videre: e quibus vnus triginta iam per annos clausus. ordeaceū panem manducabat et lutulentā aquā bibebat: Aliter in cysterna veteri quā gētili sermone syri gubra: alias gippū vocāt: quinqz caricis per singulos dies sustētabatur Nec icredibilia videtur his: qui nō crediderint omnia possibilia esse credentibus. Sed vt ad id redeā vnde digressus sum: cum iam cētesimo tertiodecimo etatis sue anno. beatus Paulus celestē vitā in terris ageret: et nonagenarius ī alia solitudine moraretur Antonius: vt ipse asserere solebat: hec ī mentē eius cogitatio īcidit: nullū vltra se meliorē monachorū in heremo cōsedisse: Atqz illi per noctē quiescenti reuelatū est: esse aliū interius multo se meliorē: ad quē videndū deberet properare. Illico erūpēte luce: venerabilis senex īfirmos artus bacculo regente sustentans cepit ire velle quo nesciebat. Et iam media dies coquente desuper sole feruebat: nec tamen a cepto itinere deducebatur dicens. Credo in deum meum: qꝫ seruum suū quē mihi promisit: ostēdet. Nec plura his īterea cōspicatur hominē equo mixtū cui opinio poetarū cētauri vocabulū indidit. Quo viso: salutaris īpressione signi armat frontē. Et heus tyro īquit: qua naz in parte dei seruus hic habitat? At ille barbarū nescio quid īfrendens: et frangēs potius verba ꝙ̄ proloquens inter horrētia ora satis blandū quesiuit alloquiū et cū dextre manus protensione cupitū indicat iter: ac sic per patentes cāpos volitando transmittens se in fugā ex oculis mirantis euanuit Uerū hoc vtrū diabolus ad terrendū eū simulauerit. an: vt solet heremus: monstruosorū ferax animaliū: istā quoqz gignat bestiā incertū habemus. Stupens itaqz Antonius et de eo quod viderat secū voluens. vlterius progrediebatur. Nec mora: inter saxosam cōuallē haud grandē homunculū videt: aduncis naribus: fronte cornibus asperata: cuius extrema pars corporis: in caprarū pedes desinebat. Ad hoc spectaculū Antonius: scutū fidei et loricam spei bonus preliator arripuit: nihilominus memoratū animal palmarū fructus eidez ad viaticū quasi pacis obsides offerebat. Quo cognito: gradū pressit Antonius: et quis naz esset īterrogans hoc ab eo responsum accepit. Mortalis ego sum et vnus ex accolis heremi: quos vario delusa errore gentilitas faunos et satyros et incubos colit legatōe fungor gregis mei: Precamur vt pro nobis cōmunē dominū depreceris quē pro salute mundi oliz venisse cognouimus: nā in vniuersam terraz exiuit sonus eius. Talia co loquēte: longeuus viator vbertim lacrimis faciē rigabat: quas magnitudo leticie indices cordis effuderat: Gaudebat quippe de christi gloria et de interitu sathane: simulque ammirans quod eius posset intelligere sermonem: et bacculo humuz percutiens: aiebat. Ueh tibi alexandria: que pro deo portenta veneraris: veh tibi ciuitas meretrix: in quaz totius orbis demonia confluxere. Quid nūc dictura es? Bestie xp̄z loquūtur: et tu pro deo portēta veneraris. Nec duz verba compleuerat: et quasi pennigero volatu petulcū animal aufugit: Hoc ne cui ad incredulitatem scrupulū moueat: sub rege Constantio vniuerso mundo teste defenditur. Nam ad alexādriā istiusmodi hō viuus perductus magnū populo spectaculum prebuit: et postea ne cadauer exanime calore estatis dissiparetur. sale infusum ad Antiochiam vt ab imperatore videretur allatum est. Sed vt propositum ꝑsequar Antonius cepta regiōe pergebat: ferarum tātum vestigia intuēs et heremi latam vastitatem: quid ageret. quo verteret gradum nesciebat. Jam altera fluxerat dies restabat vnū: vt dēseri se a xp̄o nō posse ɔfideret. Perseuerās secūdas ī oratiōib⁹ exigit tenebras. et sub dubia adhuc luce. nō lōge ītuet lupaz sitis ardorib⁹ anhelātē: ad radices mōtis irrepe. Quā secut⁹ ē occulis et iuxta speluncā cū fera abisset accedens: cepit introspicere nihil curiositate proficiente te cbris. arentibus

visus. Uerum: vt scriptura ait: perfecta di lectio foras mittit timorē: suspenso gradu et anhelitu tēperato: callidus explorator ingressus est: ac paulatim pgrediens sepiusqꝫ subsistens. sonū aure captabat. Tandem p cece noctis horrores procul lumē intuitus. dū auidius properat: offenso pede lapidem in strepitū concitabat. Post cuius sonitū beatus Paulus hostium quod patebat claudens: sera obfirmauit. Tunc vero Antonius pre foribus corruens: vsqꝫ ad sextam et eo amplius horam aditum precabatur: dicens. Quis sim. vnde et cur venerim nosti. Scio me nō mereri conspectū tuum: tamen nisi videro: nō recedā. Qui bestias suscipis: hominē cur repellis? Quesiui et inueni. Pulso vt aperiatur mihi. Qđ si nō impetro. hic moriar ante postes tuos. certe sepelies vel cadauer meū. Talia perstabat memorās: fixusqꝫ manebat. Ad quē respōsum Paulus ita reddidit. Heros. Nemo sic petit vt minetur. Nemo cum lachrimis calumniam facit: et minaris si non recipiam te. cum moriturus adueneris. Sic arridēs patefecit ingressum. Quo aperto. dum in mutuos miscerētur amplexus: propriis se salutare ceperunt nominibus. gratie domino in cōmune ab eis referūtur. Et post sanctum osculum: residens Paulus cum Antonio. ita exorsus est. En quem tāto labore quesisti: putribus senectute membris operit inculta canicies. En vides hominē in puluerem mox futurum. Uerum quia caritas omnia sustinet: narra mihi queso quomodo sese hominum genus habeat. an in antiquis vrbib⁹ noua tecta consurgant quo mūdus regatur imperio. an supersint aliqui qui demonum errore decipiuntur. Inter has sermocinationes suspiciunt alitem coruum in ramo arboris consedisse. Qui inde leniter subuolās: integrum panem ante mirantium ora deposuit. Post cuius abscessum eya inquit Paulus. dominus nobis prandium misit. Uere pius vere misericors. Sexaginta iam anni sunt qꝫ dimidii semper panis fragmenta accepi: verum ad aduentum tuum militibus suis christ⁹ duplicauit annonam. Igitur in deum gratiarum actione celebrata: super nitrei fontis marginem vterque consedit. Hinc vero quis frangeret panem aborta contentio: pene diem duxit in vesperum. Paulus more cogebat hospitii. Antonius iure refellebat etatis. Tandem consilii fuit vt apprehenso e regione pane: dum ad se quisque nititur: pars sua remansit in manibus. Dehinc paululum aque proni in fonte ore libarunt: et immolantes deo sacrificium laudis: noctem transegere vigiliis. Cū que iam esset tertio redditus dies: beatus Paulus ad Antonium sic locutus est. Olim te frater in istis regionibus habitare sciebam: olim conseruum meum mihi promiserat dominus. Sed quia iam dormitionis tempus aduenit. et quod semper cupieram dissolui et esse cum christo: peracto cursu. superest mihi corona iustitie. tu missus a domino es. qui humo corpusculum tegas: immo terram terre reddas. His Antonius auditis: flens et gemens ne se desereret. atqꝫ vt comitem talis itineris acciperet: precabatur. Et ille. Non debes inquit querere que tua sunt: sed que aliena. Expedit quidem tibi sarcina carnis abiecta agnum sequi: sed et ceteris expedit fratribus. vt tuo adhuc instituantur exemplo. Quorbem pge queso. nisi molestum est: et palliū quod tibi Athanasius episcopus dedit. ad obuoluendum corpusculum meum defer huc. Hoc autem beatus Paulus rogauit. non qꝫ magnopere curaret. vtrum tectum putresceret cadauer an nudum: quippe qui tāti temporis spatio contextis palmarum foliis vestiebatur: sed vt a se recedenti: meror sue mortis alleuiaretur. Stupefactus Antonius qđ de athanasio et de pallio eius audierat. quasi christum in Paulo videns. et in pectore eius deum venerans vltra respondere nihil ausus est: sed cum silentio lachrimans. exosculatis eius oculis manibusque. ad monasterium quod postea a sarracenis occupatum est: regrediebatur. Neque vero gressus sequebantur animum: sed cum corpus inane ieiuniis seni

les etiam animi frangerent animo vincebat etatem. Tandem defatigatus et anhelans ad habitaculum suum: confecto itinere peruenit. Cui cum duo discipuli qui ei iam longeuo ministrare ceperant occurrissent: dicentes. Ubi tam diu moratus es pater? respondit. Ueh mihi peccatori: qui falsum monachi nomen fero. Uidi helyam et Joannem in deserto: et vere in paradiso Paulum vidi. Ac sic ore compresso. et manu verberans pectus: a cellula pallium protulit. Rogantibusque discipulis vt plenius quidnam esset rei exponeret: ait. Tempus loquendi et tempus tacendi. Tunc egressus foras. et nec modicum quidem cibi sumens: per viam qua venerat: regrediebatur. Illum sciens illum videre desiderans illum oculis ac mente complectens. timebat enim quod euenit: ne se absente debitum xpo spiritum redderet. Cumque iam dies illuxisset alia. et trium horarum spatio iter remaneret: vidit inter angelorum cateruas: et inter prophetarum et apostolorum choros: niueo Paulum candore fulgentem in sublime conscendere. Et statim in faciem procidens sabulum capiti suo superiacebat: plorans atque eiulans. Cur me inquit Paule dimittis? Cur abis insalutatus? Tam tarde notus: tam cito recedis? Referebatque postea beatus antonius tanta se velocitate quod reliquum erat vie cucurrisse: vt ad instar auis preuolaret. Nec immerito Nam introgressus speluncam vidit genibus complicatis erecta ceruice. extensisque manibus in altum corpus exanime: ac primum et ipse viuere eum credens pariter orabat. Postquam vero nulla vt solebat suspiria precantis audiuit in flebile osculum ruens: intellexit quod etiam cadauer sancti viri deum cui omnia viuunt: officio gestus precaretur

Igitur obuoluto et prolato foras corpore. psalmis quoque ex xpiana traditione cantatis: contristabatur antonius quod sarculum quo terram foderet non habebat. Fluctuans vario mentis estu et secum multa replicans. si ad monasterium reuertar. quatriduum iter est: si hic maneam nihil vltra proficiam. Moriar ergo vt dignum est: et iuxta bellatorem tuum xpe ruens extremum alitum fundam: Talia eo animo voluente. ecce leones duo ex interioris heremi parte concurrentes: volantibus per colla iubis ferebantur. Quibus aspectis: primo exhorruit: rursusque ad deum mentem referens: quasi columbas videret mansit intrepidus. Et illi quidem directo cursu ad cadauer beati senis substiterunt. adulantibusque caudis circa eius pedes accubuere. fremitu ingenti rugientes. prorsus vt intelligeret eos plangere quomodo poterant. Deinde haud procul ceperunt humum pedibus scabere: harenamque certatim egerentes. vnius hominis capacem locum effodere. et statim quasi mercedem pro opere postulaturi: cum motu aurium ceruice deiecta ad Antonium perrexerunt. manus eius pedesque lingentes: vt ille animaduerteret benedictionem eos a se deprecari. Nec mora in laudatione xpi effusus. quod eum muta quoque animalia sentirent: ait. Domine sine cuius nutu nec folium arboris defluit nec vnus passer ad terram cadit: da illis sicut tu scis. Et manu annuens vt abirent imperauit. Cumque illi recessissent sancti corporis oneri seniles curuauit humeros: et deposito eo in fossam: desuper humum congregans tumulum ex more composuit. Postquam autem dies illuxerat alia: ne quid pius heres ex intestatis bonis non possideret: tunicam eius sibi vendicauit. quam in sportarum modum de palme foliis sibi ipse contexuerat. Ac sic ad monasterium reuersus discipulis ex ordine cuncta replicauit: diebusque solennibus pasce vel penthecostes semper Pauli tunica vestitus est

Libet in fine opusculi interrogare eos qui patrimonia sua ignorant: qui domos marmoribus vestiunt: qui vno lino villarum insuunt predia huic seni nudo quid vnquam defuerit. Uos ex gemma bibitis ille vero cauis manibus satisfecit nature! Uos in tunicis aurum texitis: ille nec vilissimi quidem vestri mancipii indumentum habuit Sed econtrario illi pauperculo paradisus patet. vos auratos gehenna suscipiet. Ille christi vestem licet nudus seruauit: vos vestiti sericis. indumentum xpi perdi

distis. Paulus vilissimo opertus puluere iacet resurrecturus i gloriam: vos opero sis saxis sepulchra premunt. cu vestris opibus fortassis arsuros. Parcite queso vos pcite salte diuitiis quas amatis. Cur mortuos vestros auratis obuoluitis vestib⁹? Cur ambitio iter luctus lachrimasqз non cessat? An cadauera diuituз nisi in serico putrescere nesciunt? Obsecro qcunqз hec legeris: vt hieronimi peccatoris memineris: cui si dns optione daret: multomagis eligeret tunica Pauli cum meritis eius. q̃ regum purpuras cum regnis suis.

Finit vita beati Pauli primi heremite.

Incipit plogus Euagrii presbyteri ad Innocetiu epm i vita bti antonij abbatis

PResbyter Euagri⁹ innocentio carissimo filio in dno salutem. Ex alia in alia lingua ad verbu expressa translatio sensus operit: et veluti letum gramen sata stragulat. Du eiз casibus et figuris seruit oratio. qd breui poterat indicari sermone: lōgo ābitu circuacta vix explicat. Hoc igitur ego vitās vita beati Antonii te petēte trāsposui: ita vt nihil desit ex sēsu cu aliqd desit ex verbis. Alii syllabas aucupent et lrās: tu qre sētētiam

Incipit prefatio Athanasii episcopi in vitaз sancti Antonii monachi.

Athanasius episcop⁹ ad pegrinos monachos. Optimuз fratres iniistis certamē. aut eqri egyptiis monachis. aut superare nitētes virtutis instantia. Et eni apud vos iam plurima sunt monasteria. monachoꝝ quoqз nomen ē celebre: et hāc voluntatē nostrā iuste gsqз mirabit. oratibusqз nobis optatu de⁹ tribuet effectu. Qm igr exegistis a me. vt vobis scriberē de cuersatiōe bti Antonii. volētibus discere queadmodu cepit: q ve fuerit an sanctum ppositu: qualē etiā habuerit terminu vite. et si vera sunt ea: que de ipso fama dispersit. ut ad eius emulationem atqз exemplu vos instituere possitis magna cu letitia suscepi vestre caritatis impiu. Et mihi eniз ingens lucru est atqз vtilitas. hoc ipз quod recordor Antonii: et vos cu āmiratione audiētes scio eius ppositu cupe sectari. perfecta ē sigdē ad virtutē via: antoniu scire qs fuerit. Ergo vt breuit dicā. ex omnibus qui de eo referētuз sermo iactauit: credite. et minima vos existimate audisse de maximis: qr n ambigo nec eos omia potuisse cognoscere: cu et ego rogatus a vobis quātacuqз p eplām significauero. nō equalia sim eius meritis narraturus. Sed et vos oēs hinc nauigātes studiose pcunctamini q singulis que norunt referētibus: cōgrua dignaqз tanti nominis relatio cōpleatur: disponebā ita qз p⁹ lectionē litteraꝝ vestraꝝ aliquos ad me monachos iuitare. et maxime eos q crebro ad eu ire cōsueuerant: vt plenius aliquid addiscens: munera vobis maiora trāsmitterē. Sз qm et nauigationis tpa labebant et litteraꝝ portitor vehemētissime festinabat: ideo ea q et ipse nouerā: frequēter eni cu visitaui: et q ab eo didici qui ad prebendā ei aquā nō paululu tpis cu eo fecit: dilectiōi vestre idicare pperaui. vtrobique curā veritatis habēs. vt neqз plus aliquis audiēs miraculoꝝ cōgestionē nō credan: nec rursus meritis eius inferiora cognoscēs. nō putet dignu esse miraculo p tanti nois viro. Explicit prologus.

Incipit vita sācti ātonii abbatis ab athanasio episcopo alexandrino cōscripta. Et ab Euagrio pr̄sbytero e greco i latinu trāslata atqз a btō Hieronymo huic libro ĭsta

IGitur Antoni⁹ nobilib⁹ religiosisqз parētib⁹ nat⁹ in egypto oriūdus fuit: tāta suoꝝ et sua nutrit⁹ cura: vt nihil aliud pter pētes domuqз cognosceret. Et cu iā puer eēt nō se litteris erudiri: nō icptis īfātiu iugi passus ē fabulis: sз di desiderio flagrās fз qd scriptu ē inocēter hitabat domi. Ad eccliā qqз cu parētib⁹ sepe cueniēs: nec īfātu lasciuias: nec pueroꝝ negligētiā sectabat: sз tm ea q legebāt auscultās: vtilitatē pceptoꝝ vite īstitutōe suabat: n suis: vt solet illa etas i

curiosus p variis & delicatis cibis vnq̄ te dio fuit: non esce mollioris blandimenta sectatus est: his solum que dabantur con tentus: nihil amplius requisiuit. Post mortem autem parentū annorum circiter decem & octo seu viginti cū sorore admo duz paruula derelictus est: & domus & so roris honestam curam gerebat. Nec duz vero sex fluxerant menses. quibus ad ec clesiam: vt solebat accurrens: recordaba tur quomodo & apostoli omnibus spretis secuti fuissent saluatorem: & mul : vt legi tur in actibus apostolorum: facultatibus suis venditis. precia ad pedes eorum de tulissent egentibus partiēda que ve aut quanta spes iisdem reposita esset in celis. Talia secum voluens intrauit ecclesiam: & accidit vt tunc euangelium legeretur: i quo dominus dicit ad diuitē. Si vis pfe ctus esse vade vende omnia tua quecūqz habes: & da pauperibus & veni & sequere me: & habebis thesauruz in celo. Quo au dito. quasi diuinitus huiusmodi ante me moriam concepisset: & veluti pp̄ter se hec esset scriptura recitata: ad se dominicum traxit imperium. statimqz egressus posses sionem quam habebat dimisit. Rure au tem erant trecente iugeres & valde opti mi quos vicinis largitus est: ne in aliquo aut sibi aut sorori molestia gigneretur. Ce tera vero que in mobilibus possidebat. vniuersa vendidit. & aggregato non exi guo precio indigentibus dedit. paruis ob sororem reseruatis: que & sexu & etate vi debatur infirmior. Rursus autem ec clesiam ingressus. cum audisset dominuz in euangelio dicentem. nolite cogitare d crastino. relictā quoqz portionez paupib⁹ distribuit: neqz se versari passus est domi: sed sorore fidelibus ac notis virginibus commendata vt ad earum nutriretur ex emplum: ipse iam omnibus seculi vincu lis liber: asperum atque arduum arripuit institutum. Nec dum autem tam cre bra erant in egypto monasteria: neque omnino quisq̄ auiam solitudinem no uerat et quicunque in christi seruitute sibiimetipsi prodesse cupiebat: non lon ge a sua villula separatus instituebatur.

Erat igitur in agello vicino senex qdā vitam solitariam a prima sectatus etate: hunc Antonius cum vidisset: emulatus est ad bonum. Et primo quidem incipiēs etiam ipse in locis paululum a villa remo tioribus manebat: ex inde autem si quem vigilātē i hoc studio compererat: pcedēs querebat vt apis prudentissima. nec ad habitaculū suū ante remeabat. nisi eius quem cupiebat: frueretur aspectibus. & sic tanq̄ munere mellis accepto. abibat ad sua tali ibidē istitutus exordio. Cumqz per dies singulos ita animum roboraret: vt nec opū paternaꝝ. nec suoꝝ meminisset affinium: oē etiā desideriuz & sollicitudinē erga id qđ ceperat: exerceret. opabatur manibus suis sciens scriptū esse. q nō opa tur non manducet. Mercedē sane ope ris sui precio panis excepto: egentibus largiebatur. Orabat frequenter: quip pe qui didicerat ꝙ oporteret sine inter missione dominum rogare. Auditioni etiam scripturarum ita studium cōmenda bat: ut nihil ex eius animo laberetur: sed vniuersa domini precepta custodiens me moriam pro libris haberet. Sic suam vi tam instituens: ab vniuersis fratribus pu ro diligebatur affectu. & omnib⁹ ad quos spirituali studio discendi pergebat: obediēs proprias singulorum gratias hauriebat. huius continentiam. iocunditatem illius sectabatur. istius lenitatem. illius uigilias alterius legendi emulabatur industriam. Istum ieiunantez: illum humi quiescentē mirabatur. Alterius patientiam: alterius mansuetudinem predicabat. Omnium quoque uicariā erga se retinens caritatē atq̄ vniuersis virtutuz partibus irrigat⁹ ad sedē propriā regrediebatur. Ibi secum vniuersa pertractans: omniū in se bona ni tebatur exprimere. Neque l̄vo aduersum coeuos aliquando mouebatur: sed ea tn̄ flāma egregio viro crescebat in pectore. ne secundus cuiq̄ in predictis operibus inueniretur. Et hoc ita faciebat. ut cum

omnes gloria anteiret omnibus tamē carus esset. Nā et vicini monachi ad quos sepe veniebat. Antoniū videntes deicolam nuncupabant: īdultisqꝫ nature vocabulis quidā vt filiū: alii vt fratrem diligebant.

Dū hec gereret Antonius: quibus oīuꝫ in se prouocaret affectū: inimicus nominis xpiani diabolus: īpacienter ferens tātas ī adolescēte virtutes: veteranis eū aggressus est fraudibus: et primo quidē tēptans: si quo modo posset ab arrepto eū instituto detrahere Immittebat ei memoriā possessionū: sororis defensionē: generis nobilitatem: amorē rex: fluxā seculi gloriā: esce varias delectationē: et reliqua vite remissioris blandimenta: postremo virtutis arduū finē: et maximū perueniēdi laborē: necnon corporis fragilitatem: suggerebat et etatis spatia prolixa: prorsus maximā ei cogitationū caliginē suscitabat: volēs eū a recto ꝓposito reuocare. Postqꝫ aūt diabolus oratiōib⁹ ei⁹ ad deū ꝑ passionis fidē se ītellexit elidi: consueta aduersum omnes adolescentes arma arripiens: nocturnis eū inquietabat illecebris. Per dies etiam tam apertis in eū telis irruebat: vt nullus ambigeret: quin antonius contra diabolum dimicaret. Nam et ille cogitationes sordidas conabatur īserere: et hic eas oratu submouebat assiduo. Ille titillabat sensus naturali carnis ardore: hic vigiliis et ieiunijs corpus omne vallabat. Ille per noctes in pulchre mulieris vertebatur ornatū: nulla omittens figmenta lasciuie: hic vltrices gehenne flāmas: et dolorē vermis recordās: īgeste sibi libidini opponebat. Ille lubricū adolescentie iter et ad ruinā facile ꝓponebat: hic eterna futuri iudicii tormēta considerans: illesam anime puritatem per tēptamenta seruabat. Ista autē omnia ad confusionē diaboli fiebant: Qui enim similē se deo fieri posse existimabat: nūc ab adolescēte vt miserrimus vincebatur: et q contra carnē et sanguinē seuiebat: ab homine qui carnē portabat: elisus est. Adiuuabat eniꝫ seruū suū dominus: qui nostri gratia carnē suscipiens: victoriam corpori contra diabolum largitus est: vt singulis ita certantibus apostolicum liceret proferre sermonem: non ego autē sed gratia dei mecū. Postremo cū nec hoc argumento destruere posset Antoniū draco deterrimus: et videret se semper ab eius cogitationibus superari: secundū quod scriptū est: stridens dentibus et exululans: qualis est merito: talis apparebat et vultu: puer horridus atqꝫ niger: ad eius se genua prouoluens: humana voce deflebat dicēs. Multos seduxi plurimos decepi: nunc autē vt a ceteris sanctis: ita et tuo sum labore prostratus. Quē cuꝫ interrogasset Antonius quisnā esset: qui talia loqueretur: ait. Ego sum fornicationis amicus: ego multimoda turpitudinis aduersuꝫ adolescentes arma suscepi: hinc et spiritus fornicationis vocor Quantos pudice viuere disponentes fefelli: quot tenuiter incipientes ad sordes pristinas redire persuasi. Ego sum propter quē propheta lapsos increpat dicens. Spiritu fornicationis seducti estis: et reuera ꝑ me illi fuerant supplantati. Ego sum qui te ipsum sepe temptaui: Et semper repulsus sum. cnm hoc christi miles audisset. gratias agens deo: et largiore aduersus inimicū ↄfortatus audatia. ait. Multū ergo despicabilis: multūqꝫ ↄtēptus es: nā et obscuritas tua et etas infirma ꝯ signa sunt rerū. ulla mihi iā de te cura est. Dūs mihi auxiliator est: et ego exultabō super inimicos meos. Et statim ad vocē canētis fantasma quod videbatur. euanuit. Hec aūt Antonii ↄtra diabolū fuit prima victoria: īmo virtus ī Antonio saluatoris: qui peccatū ī carne ↄdēnauit: vt iustificatio legis ī nobis cōpleretur: qꝛ nō secūdū carnē ambulamus: sed secūdū spiritū. Sed neqꝫ Antonio vincēdi securitatē dedit vnus triumphus nec diaboli semel fracte defecere vires. Nam et iste vt leo rugiēs querebat aditū. ꝑ quē posset irrūpere: et ille scripturaꝝ doctus eloquio: nō ignorabat multas esse demonū captōes. Propter qd̄ sollerti ꝓpositū labore seruabat: cōsiderans: quia posset sathanas in carnis colluctatione su

peratus: nouaꝝ aduersus se artiũ machinas cõmouere. Idcirco magis ac magis subiugabat corpus suũ: ne vincens alia: in aliis vinceretur. Disponens igitur duriori se vite lege cõstringere: cũ omnes infatigabilẽ adolescentis mirarẽtur instantiã sanctũ tolerãter ferebat laborẽ: quia voluntarie seruitutis. longo in dei opere studio consuetudinẽ in naturã vertebat. Inedie autẽ ꝛ vigiliarũ intantũ paciens erat: vt plus faceret q̃ ab vllo per illũ posse fieri crederetur. Pernoctabat in oratione sepissime: edebat semel in die. post solis occasum. Nõ nunq̃ biduo triduoq; sic permanens. ut vix quarta demum die cibũ uellet accipere. Summebat vero panem ꝛ salem. potumq; aque paruulum. de carnibus vero ꝛ vino tacere melius puto: q̃ quicq̃ dicere. q̃ nec apud plurimos quidem monachorum istiusmodi esce in usu habebantur. Quieti autem sic mẽbra cõcedens. vt iunco cõtexto atq; cilitio vteretur. Nonnunq̃ etiã super nudum humi iacens: sine stramine permanebat: vnguẽta penitus repudians. Dicebat enim minime posse vtentium: ꝛ precipue iuuenum corpora roborari: si olei essent perunctione mollita: oportere vero asperos carni labores ĩperare: secũdũ apostoli preceptũ dicentis: quãdo ĩfirmor. tunc fortior sum. Asserebatq; sensum animi sic posse reuiuiscere: si corporis fuissent ĩpetus fatigati. Unde nec tẽpoꝝ longitudine laboꝝ merita pẽsabat: sed amore ꝛ famulatu spõtaneo semper tãq̃ ĩ principiis ɔstitutus: ad profectũ diuini metus desideriũ concitabat. Nouisq; cupiens augere preterita: supramemorati doctoris sermonũ recordabatur: qui ait. Preterita obliuiscens: ꝛ ĩ futurũ conualescens. Meminerat quoq; helye prophete dicentis: viuit dñs cui adsto hodie ante ipsum: ꝛ disserebat cur hodie esset appositũ: quia nõ cõputabat helyas preteritũ tẽpus: sed tãq̃ quottidie ĩ certamine ɔstitutus: talẽ se prebere cupiebat: qualẽ sciebat dignũ dei esse cõspectibus: puꝝ corde: ꝛ paratũ obedire volũtati eiꝰ:

Igitur sanctus Antonius secũ reputãs oportere dei famulũ ex instituto magni helye exemplum capere: ꝛ ad illud speculũ vitam suam debere componere: ad sepulchra longe a villa constituta secessit. vni de cognatis mandans: vt statutis diebus sibi alimenta deferret. Et cum in vna memoria supradictus frater eũ clausisset: solus ibidẽ morabatur. Metuens ergo diabolus ne accessu temporis heremum quoq; habitari faceret: ita eum aggregatis satellitibus suis: varia cede lacerauit: vt doloris magnitudo: ꝛ motum auferret ꝛ voceꝫ Nam ꝛ ipse postea referebat vulnera fuisse tam grauia: vt vniuersa hominum tormenta superarent: sed dei prouidẽtia: que nunq̃ in se sperantibus deest: conseruauit eum. Alio die is quem supra diximus frater aduenit cibos deferens quos ei deferre consueuerat: atq; eum iacentem in terra semimortuum: fractis foribus inuenit. Quem impositum humeris: ad villule domicilium reportauit. Quo audito: ingens vicinorum atq; affinium multitudo concurrens: tristi in medio posito funeri debitum reddebat officiũ. Et iam media noctis parte transgressa: cum iam oportunus ꝛ gratus peruigiles omnium oculos vicerat sopor. Antonius anima paululũ redeunte: suspirãs eleuauit caput: ceteris vero alta quiete ꝓstratis: cũ a quo delatus fuerat vigilare ɔspexit: cũq; nutu aduocãs. obsecrauit vt nullo penitꝰ excitato ad pristinũ se referret habitaculũ. Relatꝰ ergo iuxta ɔsuetudinẽ solus iteꝝ pmanebat: et stare q̃dẽ ꝓpter recẽtes plagas nõ poterat: orãs vero ꝓstratꝰ: post orationẽ clara voce dicebat. Ecce adsum ego Antonius nõ fugio vr̃a certamina: etiã si maiora faciatis: nullus me separabit a caritate xp̃i. Psallebatq; dicẽs. Si ɔsistãt aduersũ me castra: ñ timebit cor meũ. Talia eo dicẽte. bonoꝝ hostis diabolus ammiratꝰ: q̃ post tot verbera ausus fuisset reuerti. congregatis canibus suis: ꝛ proprio furore se

lanians. videtis ait: quia nec spiritu fornicationis. nec corporis doloribus superatus: tam audacter lacessit. Omnia arma corripite: acrius nobis impugnandus est sentiat sentiat: debet scire quos prouocet Dixit: et adhortantis vocem audientium turba consensit: quia innumeras et diuersas habet diabolus artes nocendi. Sonitus igitur repentinus increpuit: ita ut loco funditus agitato et parietibus patefactis. multifaria demonum exinde turba se funderet: nam et bestiarum et serpentũ formas induentes. omnem protinus locũ repleuere fantasiis leonum. thaurorum. luporum aspidum. serpentium scorpionũ necnon et pardorum atque vrsorum. hec singula secundum suam fremebant naturã Rugiebat leo occidere volens. thaurus mugitu et cornibus minabatur. serpentes sibilo personabant: luporum impetus inhiabat. pardus discolor auctoris sui calliditates varias indicabat. Truces omnium vultus: et vocis horride dirus audit᷒. Antonius flagellatus atque confossus. sentiebat quidem asperiores corporis dolores sed interius durabat mente peruigili. Et licet gemitum vulnera carnis exprimerent. sensu tamen idem manens. quasi de inimicis luderet: loquebatur. Si virium aliquid haberetis: sufficeret vnus ad prelium. Sed quoniam domino vos eneruante frangimini: multitudine temptatis inferre terrores. cum hoc ipsum infirmitatis inditiũ sit. quod irracionabilium formas induitis bestiarum. Rursumque confidens: aiebat. si quid valetis. Si vobis in me potestatem dominus dedit. ecce presto sum: deuorate. si vero non potestis. cur frustra nitimini: Signum enim crucis et fides ad dominũ: inexpugnabilis nobis murus ẽ. Multa contra sanctum Antonium minantes fremebant dentibus suis. quod nullus eorũ temptamenta sequeretur effect᷒: sed maxime econtrario gigneretur illusio. Non oblitus iesus colluctationis serui sui eidẽ protector factus est. denique cum eleuaret oculos. vidit desuper culmen apiri: et deductis tenebris radium ad se lucis influere. Post cuius splendoris aduentum: nec demonũ aliquis apparuit. et corporis dolor extimplo deletus est. Edificiũ quoque quod pauloante dissolutum fuerat: instauratum est Ilico presentiam domini intellexit Antonius et ex imo pectore trahens longa suspiria ad visionẽ que ei apparuerat. loquebatur dicens. Ubi eras bone iesu vbi eras: Quare non a principio affuisti: vt sanares vulnera mea: Et vox ad eum facta est. Antoni hic eram. sed expectabam videre certamen tuũ. Nunc autem quia dimicando viriliter non cessisti semper auxiliabor tibi. et faciã te in omni orbe nominari. his auditis. exurgens intantum roboratus orabat. vt intelligeret pl᷒ se recedisse tunc virium quam ante perdiderat. Erat autẽ tunc Antonius annorum triginta quinque. Exhinc cũ voluntati prompte merita religiosa succrescerent: vadens ad supradictum senem: precabatur vt in deserto pariter habitarent. Causante illo senile euum. et rei nouitatẽ. solus cõtendit ad montẽ et heremi adhuc monachis ignote vite. rupto metu viam conatus est pandere. Sed nec tũc cessauit malign᷒ aduersarius. nam impedire eius propositũ volẽs argenteum discum in itinere proiecit: Quo viso Antoni᷒ callidi artificis cognouit astutiam: stansque intrepidus. et discum toruis intuens oculis. doli auctorem in fantasmate obiurgabat argenti. talia secum reputans. Unde hic in deserto discus aui um hoc iter est: nulla sunt vestigia commeantium. lapsus de sarcina pre magnitudine latere non potuit: sed et qui perdiderat reuersus ob solitudinem locorum. inuenisset profecto quod ruerat Hoc artificium diabole tuum est. non impedies voluntatem meã: argentũ tuũ tecũ sit in perditionẽ. Hoc illo dicente: discus vt fumus a facie ignis euanuit. Dehinc nõ vt ãte in fantasmate: sed ingẽtẽ auri massã in itinere conspexit. Uerum hãc vtrũ diabol᷒ attulerit: an ad Antoniũ cõprobandũ: quia nec veris opibus iestaret. virt᷒ celestis ostẽderit: igno

ratur. hoc tm̄ agnouim⁹: quia quod visum ē aurū fuit. At ille magnitudinē āmiratus radiātis metalli. rapido cursu q̄si quoddā vitaret incendiū: ad montem vsq3 perexit ibi flumine transuadato. inuenit castellu3 desertum. plenū ob temp⁹ z solitudinem venenatorum animalium: in quo se constituens nou⁹ hospes habitauit: Staticq3 ad eius aduentum ingens turba serpentiu3: quasi persecutorē passa profugit. At ille obstructo lapidib⁹ itroitu. panes men sium sex vt thebeis mos est: secū recūdēs nam crebro p annu3 incorrupti durare solent: nec nō z exiguū habens aque solitarius perdurabat: nusq3 inde procedens: nunquam aliquem suscipiens intantum vt cum bis in anno per tectum desuper panes acciperet. nullum cum deferentibus haberet alloquium: Multis igitur videndi eū desiderio z studio requirendi. ante ostiū eius pernoctātibus: audiebant vt vulgi voces aduersu3 Antoniū. tumultusque dicentiu3. Quid te nostris ingeris habitaculis. Quid tibi z deserto. Abscede a finibus alienis. non potes nostras insidias sustinere. Et primo quidē q foris erant existimabant aliquos homines scalis positis introisse: ibique cōtendere. Postq3 aute3 per cauernā introspiciētes nullu3 viderunt: demones cōtra eu3 itellexerunt contendere: z nimio metu perterriti. Antonii auxiliū flagitabāt: At ille ostio propiquās ad cōsolādos fratres ne timerēt. atq3 vt īde recederēt: precabatur. trepidātibusq3 asserebat a demonibus incuti metum. signate vos inquiens. z abite securi: istosq3 semetipsos finite deludere. Itaq3 illis reuertentibus hic remanebat illesus: nec nunq3 in certamine lassabatur. Accedentium cum augmenta profectuum vel debilitas repugnantium. maximum contentioni leuamen addiderat: tū z animo constantiam suggerebat. Rursusq3 ad heremum venientibus turbis: quidam mortuum eu3 se existimauerant reperturos: ille autem psallebat intrinsecus. Exurgat deus z dissipentur inimici eius. z fugiant q oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficiant. vt liquescit cera a facie ignis ita pereant peccatores a facie dei. Et iterum. Omnes gentes circundederunt me: z in nomine domini vindicaui in eis. Sic Antonius annis viginti solitarie transactis. atq3 ab hominum segregatus aspectibus perdurauit: Cum ergo multorum z propositum imitari cupientium. z notorum multitudo ad eum concurreret necnon z patientium infinita se caterua glomeraret: tandem pene iam per vim foribus euulsis. quasi ex aliquo celesti aditu consecratus apparuit. obstupuerunt vniuersi. z oris gratiam z corporis dignitatē q3 nec per quiete3 intumuerat. nec ieiuniis demonumq3 certamine faciē eius pallor obsederat: sed econtrario quasi nihil temporis egisset. antiquus membrorum decor perseuerauerat. pro tam mira que in illo animi puritas fuit. Nunq3 hilaritate nimia resolutus ī risum est: nunq3 recordatione peccati tristitia ora contraxit. nō magnis stupentiū se eleuatus est laudib⁹ Nihil in illo indecens solitudo. nihil asperum quotidiana cū hostibus bella contulerant: sed tēperata mens equali ad cuncta ferebatur examine. Plurimos igitur ab immundis spiritibus z infirmitatibus variis: dei gratia per Antoniū liberauit. Sermo eius sale conditus. consolabatur mestos: docebat īscios concordabat iratos. omnibus suadens nihil amore xp̄i anteponendū. Proponebatq3 ante oculos bonorum magnitudinem futurorum. z dī clementiam. z beneficia retexebat indulta: q3 proprio filio suo non pepercerit: sed pro nostra omnium salute eum tradiderit Nec mora plura audientiū corda. ad humanarum rerum contemptum: hec eius suasit oratio: z habitande heremi. istud ei⁹ exordiū fuit. Quid sane z in arsenoytarū oppido gestū sit: nō transibo silētio. Nā cū fratres vellet iuisere. z riuulum nyli qui cocodrilis z multis seuis fluminis bestiis plenus erat trāsuadare esset necesse: tam cū comitibus suis trāsiuit illesus. q3 inde

redibat incolumis. rursusqȝ in pristinis laboribus perseuerans. multos magisterio suo fratres confirmauit: ita ut breui tempore plurima fierent monasteria. nouos antiquosqȝ monachos pro etate uel tempore: paterno moderabatur affectu. quadam autem die cum sanctus Antonius cōgregatis fratribus rogaretur. vt eis institutoria largiretur precepta: quibus cum prophetica fiducia exaltans vocē aiebat ad omnem quidem mandatorum disciplinam. scripturas posse sufficere: sed ꝛ hoc optimū fore si mutuis se inuicem fratres sermonibus consolarentur. Et vos ergo inquit vt patri referte que nostis: ꝛ ego que per longam etatem consecutus sum quasi filiis indicabo. Hoc sit autē primū cunctis in cōmune mandatum nullum in arrepti propositi vigore lacessere: sed quasi incipientem augere semper debere qđ ceperit. presertim cum humane vite spatia. eternitati comparata. breuissima sint Ita exorsus paululum siluit: ꝛ āmiratus dei nimiam largitatem. rursus adiecit dicens. In presenti hac vita equalia sunt ꝑ rerum cōmutatione cōmertia. nec maiora recipit ab emente qui vendicat. Promissio autem vite sempiterne: vili precio comparatur. Scriptum est em̄. Dies vite nostre septuaginta anni. aut ut multum octoginta: quicquid reliquum est labor ꝛ dolor est. Quando ergo octoginta aut cētum. vt multum annis laborantes. in dei opere vixerimus. nō pari tempore regnaturi sumus in futuro: sed pro annis predictis omnium nobis seculorum regna tribuentur. Non terram hereditabimus sȝ celum: corpus quoqȝ corruptū relinquentes. idipsum cum incorruptione recepim⁹ Ergo filioli non vos aut tedium defatiget. aut vane glorie delectet ambitio: nō sunt enim condigne passiones huius temporis ad superuenturam gloriam que reuelabitur in nobis. Nemo cum despexerit mundum reliquisse se arbitretur ingentia. quia omnis terra ad infinitatem comparata celorum. breuis ac parua est. Si ergo nec vniuerso orbi renunciantes dignum aliquid habitaculis possumus compensare celestibus. se vnusquisqȝ consideret. ꝛ stati intelligit paruis iugeribus agri ꝛ parietibus uel modica auri portione cōtēpta: nec gloriari se debere quasi magna dimiserit: nec tedere quasi parua sit recepturus. Ut enim contēnit aliquis vnā ereā dragmā. ad dragmas centū aureas conquirendas: ita etiam qui totius orbis dominū dereliquit. centuplū de melioribus premiis in sublimi sede recipiet. ad sūmum illud perspicere debemus ꝙ etsi nostras velim⁹ retētare diuitias. lege mortis ab ipsis diuellimur inuiti: vt in libro ecclesiastes scriptum ē. Cur ergo nō facim⁹ de necessitate virtutē? Cur nō ad lucranda regna celestia vltro relinquimus: qđ lucis isti⁹ fine ꝑdēdū ē? Nihil eoꝝ cure sit xpianis que secū auferre nō possūt: illud potius debemus expetere: qđ nos ducat ad celū. sapiētiā scilicet ꝛ castitatē. iustitiā ꝛ virtutē. sēsū ꝑuigilē. pauperū curā. fidē i xpo robustā. animū ire victorē. hospitalitatem. Hec sectā: es. māsionē nobis ī terra quietoꝝ sȝ euāgeliū ꝑparabim⁹. Consideremus dn̄i esse nos famulos: ꝛ seruitutē debere ei a quo creati sumus. Ut enī seruus preteriti gratia. famulat⁹ presēs aut futurū non contēnit imperiū. nec audet asserere quod ex labore transacto instantis opis habere debeat libertatē: sȝ iugi studio: ut in euāgelio scriptū ē: eandē semper exhibet seruitutē: vt ꝛ domino placere possit. ꝛ ne metuȝ lucretur ꝛ verbera: sic ꝛ nos diuinis congruit parere preceptis: scientes ꝙ equ⁹ ille retributor. in quo quenqȝ inuenerit: in eo sit iudicatur⁹: qđ ꝓphetica ꝑ Ezechielē voce testatur: Nā ꝛ infelix Judas ꝓpter vnius noctis impietatē: omī preteriti tēporis labore priuat⁹ est. Idcirco tenēdus ē cōtinuus instituti rigor. hn̄tibus deū auxiliatorē: sicut scriptum ē: qa omni ꝓponēti bonū de⁹ coopatur. Ad inertiā autē calcandā. apl̄i precepta replicem⁹: qbus se mori quottidie testabatur: similiter ꝛ nos humane conditionis

vitã ãcipitẽ retractãtes: nõ peccabim⁹. cũ .n. ⁊ excitati mane a somno ad vespã nos peruenire dubitemus ⁊ quieti corpora concedentes: de lucis non confidamus aduentu. ⁊ vbiqꝫ nature ac uite icerte me mores. dei nos intelligamus prouidẽtia gubernari. Hoc modo non delinquemus aut aliqua fragili cupiditate raptabimur Sꝫ nec irascemur quidem aduersus aliquẽ: nec terrenos congregare thesauros ambiemus: quin potius metu quottidiani recessus. ⁊ se iungẽdi corporis iugi expectatione omnia caduca calcabim⁹. Cessabit mulierũ amor. libidinis extinguetur incendiũ: inuicẽ nobis debita nostra donabimus. ante oculos sẽper habentes vltime retributionis aduentũ: quia maior formido iudicii ⁊ penarũ timor horridus simul ⁊ lubrice carnis incentiua dissoluit ⁊ ruentem animam quasi ex aliqua rupe sustentat. Ĩõqꝫ precor: vt ad finẽ propositi boni: omni labore tendamus. Nemo p⁹ tergum respiciens loth imitetur vxorem: presertim cũ dñs dixerit i euangelio. nullum ponentẽ manus super aratrũ: ⁊ respicientẽ retrorsũ dignũ eẽ regno celoꝝ: respicere ãt retrorsũ nihil aliud ẽ q̃ i eo penitere qð ceperis. ⁊ mundanis rursus desideriis obligari. Nolite queso virtutis tã q̃ impossibile nomen pauere: nec peregrinum vobis aut procul positũ videatur hoc studiũ: quod ex nostro dei gratia precedente pendet arbitrio. huius operis homini inserta natura est: ⁊ eiusmodi res est. que nostram tm̃ expectat voluntatẽ Greci studia transmarina sectentur. ⁊ in alieno orbe constitutos. inanium litterarum querant magistros: nobis vero nulla proficiscendi. nulla transfretandi fluct⁹ necessitas imminet. in omni sede terraꝝ: constituta sunt regna celoꝝ. Unde ⁊ dominus in euangelio ait. Regnum dei intra vos est. virtusqꝫ in nobis est: mentem tm̃ requirit humanam. Cui enim dubium est quia naturalis anime puritas: si nulla fuerit extrinsecus sorde polluta: fons sit ⁊ origo virtutum. Bonam necesse est eam esse: quam creauerit bon⁹ auctor. Quod si forte cunctabimur: audiamus iesum filium naue populo dicentem. Rectum facite cor vestrum ad dominum deum israhel. Nec Joannes dissonam tulit de virtute sententiam: predicans rectas facite vias vestras. Si quidem hoc est rectam esse animam: cum eius principalis itegritas nulla vitioꝝ labe maculatur: si naturam mutauerit. peruersa tunc dicitur. si conditio seruetur: ⁊ virtus est. Animam nostram commendauit nobis deus: seruemus depositum quale accepimus. nemo causari potest extrinsecus situm: quod in se nascitur. facturam suam qui fecit: agnoscat. opus suũ inueniat vt creauit. Sufficit nobis naturalis ornatus: ne deturpes homo qð tibi largitio diuina concessit. Opera dei imutare velle: polluere est. Illud etiã sollicite prouidere debem⁹ vt tyrannicam ire superemus insaniã. qa scriptum est. Iracundia viri iustitiã dei non operatur. Et iterũ. Desideriũ concupiscens parit peccatũ: quo perfecto mors gignitur. Diuine vocis preceptum est: ut iugi custodia tueamur animũ. quia exercitatos ad supplãtãdũ habemus inimicos. demões scilicet. cõtra quos nobis secundũ apostolicã contestationẽ pugna sine intermissione est. Ait enĩ Non ẽ uobis colluctatio aduersus carnẽ ⁊ sanguinẽ: sed aduersus prĩcipatus ⁊ potestates huius mundi. Aduersus spiritalia nequitie in celestibus. Ingens coruꝫ turba per istũ volitat aerẽ: non procul a nobis hostiũ caterua discurrit. Et diuersitatẽ quidẽ coruꝫ. non est mee paruitatis exponere: sed hanc maioribus concedo rationẽ Quod autẽ in promptu est: ⁊ ignorare nõ expedit: dolos scilicet coruꝫ aduersũ nos cõpositos breuiter idicabo. hoc primũ mẽtib⁹ debem⁹ affigere. nihil deũ fecisse qð malũ ẽ: nec ab eius istitutiõe demonũ cepisse initiũ. Peruersitas ista nõ nature: sꝫ volũtatis ẽ viciũ. Boni eteni vtpote a deo cõditi ex ꝓprio mẽtis arbitrio ad terras ruere de celis: ibiqꝫ i sceni sordib⁹ volutati gẽtilitatis ipias istruxere culturas. Et nũc de nobis torquẽtur iuidia. atqꝫ vni

uersa mala cōmouere non cessant: ne pristinis eoꝝ sedibus succedamus. Diuersa autē eoꝝ ꝛ partita nequitia est. Quidā enim ad summū nocendi verticē peruenere: Alii ex cōparatione peiorū videntur esse leuiores. atq; omnes pro possibilitate virium diuisi. cōtra singulas causas sum pserere certamina. Idcirco dominū necessarium est spirituū discernendorū a domino petere: vt possimus tā fraudes eorū q̄ studia preuidentes: aduersus disparē pugnam vnum dominice crucis eleuare vexillum. Hoc munere paulus accepto: docebat dicens. Non enim eius ignoramus astutias. Ad cuius exēplū etiā nos oportet ex his que passi sumus: mutuis nos inuicē instruere sermonibus. Hostile illis cōtra omnes christianos: Maxime vero contra monachos ꝛ virgines christi odium est. Corā semitis laqueos pretendunt: eorū mentes impiis atq; obscenis cogitationibus nituntur euertere: sed nihil vobis in hoc terroris incutiant. Fidelibus enim orationibus atq; ieiuniis ad dominū confugientibus. statim corruunt: nec tamen si paululū cessauerint. plenā putetis esse victoriā. Solent etiā saucii grauius assurgere: ꝛ mutata arte pugnandi cum in cogitatione nihil egerint. pauoribus terrent. assumentes nunc mulierum nunc bestiarū ꝛ serpentiū formas: necnon ingentia quedā corpora. ꝛ vsq; ad tectū domus porrectū caput: infinitas species ꝛ militū cateruas. Que omīa ad primū quoq; crucis signū euanescūt. His quoq; agnitis fallaciaꝝ modis icipiūt presagare: ꝛ futuroꝝ dieꝝ euētus. velle predicere. Cumq; ꝛ ī his contēpti fuerit: ipsū iā sue nequicie principē ac toti⁹ mali summitatē ad subsidiū sui certaminis vocant Crebro deniq; ātoni⁹ talē a se visū diabolū asserebat: qualē ꝛ iob beatus domino reuelāte cognouerat. Oculi ei⁹ tanq̄ luciferi: ꝛ ex ore eius ꝓcedūt lāpades incēse. Crines quoq; icendiis spargūtur. ꝛ ex naribus eius fumus egreditur. quasi fornacis estuantis ardore carbonū. Aīa ei⁹ ut pruna: flāma vero ex ore ei⁹ glomeratū cū huiusmodi terroꝛib⁹ visus est demonum princeps inquit antonius: ꝛ ingentia sepe vt dixi: promittens impietatis sue de furit lingua magniloqua: de qua dominus triūphauit ad iob dicens. Arbitratur enī ferrū vt paleas eramentū vt lignū putridū. maria vt terrā. tartari profundū tanq̄ captiuum estimabit: abyssum vt deambulatoꝛium. Per prophetam quoque increpat: dicens. Persequens comprehendā ꝛ omnē oꝛbē terrarū manu mea vt nidū obtinebo. ꝛ vt oua derelicta auferā: Sic iniquus funereas euomens voces bene viuentium aliquos frequenter illaqueat: sed nos nec eius pollicitationibus credere. nec minas foꝛmidare debemus. fallit enim frequenter: nihilque verū pꝛomittit. Nā si non mendacia cuncta loqueretur: quomodo talia ꝛ tā infinita pꝛomittens hāmo crucis vt draco aduncatus a domino est. ꝛ capistro ligatus vt iumentū. ꝛ quasi mancipiū fugitiuū vinctus circulo. ꝛ armilla labia perfoꝛatus nullū omnino fideliū deuoꝛare permittitur. Nunc miserabilis vt passer ad ludū irretitus a chꝛisto est: nunc comites suos quasi scoꝛpiones ꝛ serpentes calcaneo chꝛistianoꝛum substratus gemit. Ille qui vniuersa maria a se deleta plaudebat. ille qui oꝛbē terrarū manu sua tenere pollicebatur: ecce a nobis vincitur ecce me aduersū se pꝛohibere non potest disputantē. Contēnenda est filioli penitus cū manib⁹ verbis superba iactatio. Fulgur ille qui lucere se simulat: nō veri splēdoꝛ est luminis: sed quibus arsurus est indicat flammas. Nam dicto citius recedens: suarū secum refert simulacra penarum. Solent etiam cum modulatione nonnunquā apparentes psallere. Proh nephas adhuc ꝛ impuro oꝛe sacra scripturarū eloquia meditantur frequēter legentibus nobis. quasi echo ad extrema verba rn̄dēt. Doꝛmiētes quoq; excitāt ad oꝛādū: vt toti⁹ noctis sōnū eripiant plerosq; etiā ī mōachoꝝ nobiliū habitu coercēt. ꝛ pristina qb⁹ cōscij sūt peccata īputāt: sed spernēde sūt eoꝛū īcrepatiōes ꝛ āmonitiones ieiunandi. vigiliarū quoque frau

dulcenta suggestio. Ob id enim familiares nobis species assumunt: vt affinitate virtutū nocētes facilius virus īterserāt: et innocētes quosqꝫ per speciē honestatis elidant Impossibile postea durūqꝫ hoc studiū predicant. vt dū onerosum esse videtur quod ceptū est: ex desperatione tediū: et ex tedio succedat ignauia. Idcirco propheta missus a domino: luctuosa denūcians sublimi voce dicebat. Ve illi qui potat proximuꝫ suū: subuersione turbida. Huiusmodi eniꝫ exhortamenta deprauatoria sunt itineris quod ducit ad celū. Idcirco cū venisset dominus ad terras: et vera de eo demones inuiti predicarent: vere eniꝫ dicebant. tu es xp̄s filius dei viui. vociferantiū ora claudebat: qui vinctas hominū linguas soluebat: ne cū preconio veri: peruersitatis venena miscerēt. et vt nos eius exēplo: etiam si profutura suaderēt: in nullo his cōmodaremus assensum: quia profecto nō cōgruit post libertatē a domino concessam: et scripturarum precepta vitalia: a dyabolo viuēdi capere consilia: qui suū deserens ordinem sacrū christi temerauit īperiū. Propterea etiā dominus cū de scripturis loquentem iubebat tacere: quia peccatori dicit deus. Quare tu ennarras iusticias meas: et assumis testamentū meū per os tuū? Omnia demones simulāt colloquūtur sepe cū fratribus: sepe cū turba inconditos excitant sonitus. Manus applaudunt: sibilāt: insipienter cachinnāt: vt vel in puncto peccati christianum pectus introeant. Cūqꝫ ab vniuersis fuerint repulsi: ad extremuꝫ debilitatem suaꝫ lamentatione testantur. Et dominus quidem quasi deus et sue conscius maiestatis obmutescere his īperabat: nos autem vestigijs sanctorum inherentes: eādē gradiamur viam: qui memoratas subtilius fallacias peruidentes canebant. Cū consisteret aduersum me peccator: obmutui et humiliatus sum: et silui a bonis. Et iterum. Ego vero tanqꝫ surdus non audiebā et tanqꝫ mutus non aperiens os suum: factus sum vt homo non audiens xp̄s. silētiū imperauit vt nos diabolo nihil credamus et vincimus. Si orare cōpellūt: si ieiunia suadēt: non ex eorū nos monitis: sed ex nostra cōsuetudine dirigamus. Deniqꝫ etiā si irruentes mortē nobis intentare videātur: irridendi potius sunt qꝫ timendi: quia cū sint debiles minātur cuncta nec faciūt hec quidē de istis iā transitorie dixisse me memini: attamen eadem nunc explicanda sunt latius: quia non mediocrē affert repeticio cautelā. Adueniente domino destructus est inimicus: et omne penitus eius robur elanguit. Propter quod pristine virtutis memor: quasi tyrannus iaꝫ senescens: cū ruisse se videat in perniciem grassatur humanā. nec tamen potest firmuꝫ deo pectus cogitationū et ceterarū frauduꝫ arte peruertere. Nam luce clarius est: quin aduersarij nostri cum nec humana carne sint septi: vt causari valeāt: idcirco nos a se nō posse superari: quia clauso ostio introire non valeant. Et reuera si fuissent hoc fragili corpore colligati: obseruato introitu hisdem negaretur accessus. Cum autem vt diximus: hoc impedimento sint liberi: et obstructa penetrent: atqꝫ in omni licenter volitent aere: manifestum est: ob eneruationem eorum permanere ecclesie corpus illesum. Deniqꝫ satellites impij cum principe suo diabolo: quem saluator in euangelio homicidam et patrem malicie ab initio fuisse firmat: nobis aduersum se dimicantibus fortiter nullo modo cessissent: si potestas eorum non fuisset ablata. Nam si mentior: cur nobis sathanas parcis: qui vbiqꝫ discurris. Cur qui nullo clauderis loco aduersum te viuentium et disputantium non potes labefactare constantiam Sed fortasse nos diligis quos quottidie conaris obruere: aut credibile est: te esse bonitatis magistrum et fauere magis optimis qꝫ nocere. Et quid tam carum tibi potest esse qꝫ ledere: maxime eis qui tuis sceleribus viriliter repugnant: secundū quod scriptum est. quia abhominatio est pietas peccatori. Quis tam fecundum ad maliciam possidet pectus? Quis tam meditatas implere conatur insidias? Scimus te im/

purissimu cadauer. Scim⁹ quia idcirco vi/uimus xpiani. ⁊ contra te nobis est secura congressio quia infirmatus es a domino. Ideo de tuis confoderis iaculis: quia machinationem tuã non sequitur effectus. Qd si fallimur. cur cũ terrore simulato: cur cũ magnitudine corporũ nostram aggrede/ris fidem: Si uoluntatem sequeretur possibilitas: tm̃ tibi velle sufficiat. Is eni po/tentie mos est. non extranea fallatie argumento conquirere: sed sua virtute cõplere quod cupiat: At nunc dum theatrali mutatione formaꝝ quasi rudem infantiam scenica niteris simulatiõe deludere: exhaustas vires manifestius probas. Nũquid nam verus ille angelus contra assyrios missus a domio. aut populorũ eguit societate. aut sonitus quesiuit aut plausus. ⁊ non potius tacitã exercens potestatẽ. centũoctogintaquinq; milia hostiũ sermone uelotius iuxta iubentis domini prostra/uit iperiũ: Uos ergo cũ fragiles sitis viribus perpetuus vos consequitur interitus An dicet aliquis. Cur diabolus egrediẽs beati iob omnẽ in ruinam ipulit domum Cur eius opibus penitus dissipatis. parietum quoq; fundamenta subuertens vnũ munerose sobolis coaceruauit sepulchrũ: Cur ipsum ad extremum diri vulneris nouitate percussit: Qui hoc opponit. audiat e diuerso. nõ diabolũ potuisse hoc. sed dominũ. a quo potestas aduersum nos du/pliciter datur. vel ad gloriã si probamur vel ad penam si delinquimus. quin poti⁹ ex hoc animaduertat. nec contra vnũ quidem hominem: diabolũ quicq; potuisse. si non potestatẽ accepisset a domino. Null⁹ enim quod sue ditionis est: ab alio de/precatur. Sed qd iob memoro: quẽ nec expetitum potuit vincere: Nec contra iumenta quidẽ eius. ⁊ contra oues. nec con/tra sues sine concessu dei ꝓpriũ robur exercuit. sicut in euangelio scriptũ ẽ. Demones aũt rogabant euꝫ dicentes. Si eiicis nos: mitte nos in gregẽ porcoꝝ. Quõ igi/tur q porcoꝝ expetũt mortes. ymagineꝫ dei hominẽ. ⁊ tã caꝝ conditori animal: suo

valebunt iure peruertere. Magna dile/ctissimi aduersũ demones arma sunt: vita syncera ⁊ intemerata ad deũ fides. Credi/te mihi experto. ꝑtimescit sathanas recte viuentiũ vigilias orationes: ieiunia. mansuetudinẽ. volũtariaꝫ paũptatẽ. vane glorie contẽptũ. humilitatẽ. misericordiã. ire dominatũ: ⁊ precipue purum erga xp̄m amorem. Nouit teterrimus coluber: ex precepto domini: sub iustorũ se iacere vestigiis. qui ait. Ecce dedi vobis⁹ potestatẽ calcare super serpentes ⁊ scorpiones: ⁊ super omnẽ virtutẽ inimici. Si autẽ ⁊ di/uinationẽ se habere simulantes vẽturos fratres nunciauerint: ⁊ affuerint quos venire predixerant. nec sic fides est comodãda mendacibus: ob id eniꝫ precessere ve/nientes. vt credulitas sibi paretur ex nuncio: ⁊ postea aditus ex credulitate fallacie Uerũ in hoc nullũ xp̄iano debet esse mi/raculũ. cũ non tm̃ qui leuitate nature per cuncta discurrunt valeant preuenire gradientes: sed homines quoq; equorũ velocitate preuecti nunciant affuturos. Non enĩ ea que nondũ fieri cepta sunt referũt. quia dominus solus conscius est futuroꝝ sed quoꝝ cõspiciunt in actu initiũ. eorũ sibi tanq; fures apud ignaros vendicant notioneꝫ. Nam quantos nunc putatis. q possunt velocitate puerili istum ceptũ nostrosq; cõtra se sermões ãte relatũ alicui⁹ hic positi. lõge manẽtib⁹ indicare. Quod vobis perspicuum fieri potest exemplis. Si quis a thebaide aut alicuius regionis oppido ceperit proficisci. ⁊ hunc demones in itinere viderint ãbulanteꝫ. pernicitate memorata possunt predicere venientem. Ita ⁊ de nyli inundatione solẽni. cuꝫ mul/tas i ethiopia viderĩt pluuias. equibus fluuius intumescẽs vltra alueuꝫ effluere cõ/sueuit: precurrentes ad egiptũ. nunciant amnis aduentum. Hoc autem ⁊ homines si illis celeritatis esset tanta natura: faci/le nunciarent. Ut enim speculator beati dauid ad verticem loci celsioris ascen/dens: prior q̄ hi qui i terra erant prospici/ens venientes: non quedam incerta de su

turis:sed de his qui venire ceperant: nunciabat:sic et demones cura peruigili omnia considerantes.rapido cursu sibiinuicem nūciant. Sed si forte contigerit: vt dei nutu ad finem cepta non veniant:hoc est:si aut viator e media regrediatur via:aut suspēsis nubibus aque ad altū celi cardinē deferantur tunc decipientiū vna cū credentibus error aperitur. Hec gentilitatis fuere principia:his presagatorum dolis apud delubra demonum:quondā credebantur oracula: que aduentu domini nostri iesu christi indicto silentio obmutuerunt. suosque perdidere captiuos. Quis rogo medicum:ex obseruatione morborū cū anime estuantis incendiū:de venarū pulsu leui digitorum scrutatur attactu: diuinā arbitratur habere noticiaz:? Quis gubernatorez nauigationis sue viaz inter celi sydera requirentez.maiestatis omine veneratur:? Quis agricolaz de aridis estatis fervoribus.aut de hyemali aquarum largitate.vel frigore disputantez non potius experitia laudat. quam dei consecrat nomine:? Uerum vt concedamus paulisper.si vera demones nunciarent: respondete mihi. quis fructus est nosse venientia:? Nunquid aut sciens hec aliquando laudatus. aut punitus est nesciens:? In hoc vnusquisque sibi preparat. seu tormenta seu gloriam si vel negligat scripturarum mandata vel faciat. Nullus ob id nostrum hanc arripuit vitam: vt habeat prescientiam futurorum:sed vt preceptis domini obediens. amicus incipiat esse de seruo. Curandum est non prescire que veniunt sed implere q̄ iussa sunt.nec institutionibus bonis hāc flagitare mercedem: cum magis debeamus victoriam contra diabolum ab auxiliatore domino postulare. Sed si forte aliquis hoc libenter assumit vt futura cognoscat habeat purum cor:quia credo animaz deo seruientem.si in ea perseuerauerit integritate.qua renata est. plus scire posse quam demones. Talis erat anima helisei que aliis incognitas virtutes videbat. Nunc iam ceteras vobis demonum explicabo fallacias. Solent nocte venientes angelos dei se fingere:laudare studium. mirari perseuerantiam.futura premia polliceri. Quos cuz videritis:tam vos quam domos vestras crucis armate signaculo.et confestim dissoluentur in nihiluz. quia metuunt illud trophеum.in quo saluator aereas expoliens virtutes.eas fecit ostentui. Solent etiam variis saltationibus membra torquere.et nostris procaciter offerre se visibus: vt mentem pauore:et corpus horrore concutiant. Sed et in hoc fides deo tuta fugat eos quasi infirma ludibria. Non est autem difficilis bonorum spirituuz malorumque discretio:que sic deo tribuente panditur. Sanctorum angelorum amabilis et tranquillus aspectus est.quia non cōtendunt neque clamabunt:neque aliquis audiet vocem eorum: verum tacite leniterque properantes:gaudium. exultationem.fiduciam peccatoribus infundunt. Siquidem cum illis est dominus qui est fons et origo leticie. Tunc mens nostra nō turbida sed lenis et placida angelorum luce radiatur. tunc anima celestium premiorum auiditate flagrans e fracto si posset humani corporis domicilio:et membris exonerata mortalibus.cum his quos videt abire festinat ad celum. Horum tanta benignitas est vt si quis pro conditione fragilitatis humane miro fuerit eorum fulgore perterritus.omnem continuo ex corde auferant metum. Ita gabriel cum zacharie loqueretur in templo.et angeli cum diuinum virginis partum pastoribus nunciarent.et qui dominici corporis agebant excubias:securis videntium se mentibus ostendentes: ne metuerent imperabant. Metus enim non tantum ex pauore animi.quantum ex magnarum rerum sepe concutitur aspectu. Pessimorum vero vultus truces sonitus horrendi.sordidi cogitatus plausus motusque indisciplinatorum adolescentum vel latronū:e quibus confestiz timor anime sensibus corpori cutitur: odium

christianorum monachorum meror tediũ suorum recordatio et metus mortis: cupido nequitie: lassitudo virtutis: cordis hebetatio. Si igitur post timorem horrore concepto successerit gaudium: et ad deũ fiducia: atque ineffabilis caritas: venisse sciamus auxilium quia securitas anime: presentis maiestatis idiciũ est. Sic namque et abrahã patriarcha videns deũ gauisus est: et ioannes cũ mariam superuenisse sentiret: que in sacri ventris hospitio vniuersitatis gestabat parentem: exultauit necdũ natus in gaudium. Si autem incussa formido permanserit: hostis est qui videtur: quoniã nec refouere nouit vt gabriel pauẽtẽ virginem ne timeat: illuberet: et sicuti pastores nuncio consolati sunt quinimmo pauorẽ duplicat: et vsque ad profundam impietatis foueã: vt sibi homines prosternantur: impellit. Exinde misera gẽtilitas dominice interdictionis ignara falso demones deos opinata est: xpianorum autẽ populos his fallaciis irretiri nõ passus est dominus: qui diabolũ in euangelio audacter sibi principatũ omniũ presumentem repulit dicens. Uade retro sathanas. Scriptũ est enim. Dominũ deũ tuũ adorabis: et illi soli seruies. Horũ verborũ etiam nobis licentia est tributa: quia idcirco locutus est talia: vt similitudo temptamentorum auctoris nostri frangerentur eloquijs. Illud quoque mi carissimi ammoneo vt vite magis sit vobis quam signorum sollicitudo. Nullus ex vobis hec faciens, aut ipse superbia itumescat: aut despiciat eos qui facere non possunt. Conuersationem magis scrutamini singulorum: in hac et imitari vos que perfecta sunt: conuenit: et implere que desunt. Nam signa facere nõ ẽ nostre paruitatis: sed domini potestatis: que ad discipulos gloriantes in euangelio ait. Ne gaudeatis: quia demones vobis subiecti sunt: sed quod nomina vestra scripta sunt in celis. Nominum enim in libro vite conscriptio: testimonium est virtutis et meriti: expulsio autem sathane largitio saluatoris est. Unde his qui non in uite labori bus sed in prodigijs exultabant dicẽtibus Nonne in tuo nomine demonia eiecimus: et in tuo nomine virtutes multas fecimus? respondebit dominus. Amen dico vobis non noui vos. Discedite a me operarij iniquitatis. Non enim nouit dominus vias impiorum: hoc ergo magnopere postulemus: vt donum spirituum discernendorum mereamur accipere: quo secundũ sententiam scripturarum omni spiritui nõ credamus. Uolueram quidem iam finire sermonem: et silentio premere quecunque mee acciderãt paruitati: sed ne putetis me frustra commemorasse que euenire non possent: idcirco licet insipiens fiam: tamen dominus qui secrete mentis est inspector: nouit non me causa iactantie: sed vestri gratia profectus hoc facere: pauca replicabo de plurimis. Quotiens me nimijs laudibus efferre conati sunt: cum a me in nomine domini maledicta reciperent: quotiens augmenta nili fluminis futura dixerunt: cum a me audirent: et hoc ad vestram quid pertinet curam: quotiens minitãtes vt milites armati scorpionibus equis: beluis: et varijs serpentibus circundederunt me: et domum in qua eram repleuerunt: cum ego e contra psallerem: hi in curribus et hi in equis. nos autem in nomine domini dei nostri magnificabimur et statim misericordia christi fugabãtur. Quodam autem tempore cum ingenti luce venientes dixerunt: venimus Antoni nostrũ tibi prebere fulgorẽ. Et ego clausis oculis: quia lucem diaboli dedignabar aspicere: orabam. et dicto citius impiorum lumen extinguebatur. Post menses autem paucos: cum me coram psallerent: et de scripturis sibimet sermocinarentur tanquam surdus non audiebam Commouerunt aliquando monasterium: Et ego mente immobili dominum deprecabar. Sepe strepitus: sepe saltationes: sepe sibilos ingesserunt: et me psallente: sonus eorum in voces flebiles vertebantur.

Credite mi filioli quod dicturus sum. vidi aliquando diabolum celsum corpore: qui se dei virtutẽ et prouidentiã ausus ẽ dicere

⁊ ait ad me. Quid vis vt a me tibi donetur antoni At ego spectaculū maximū i os ei⁹ iuge minās. totū me in eū christi nemine armatus ingessi: ⁊ stati ille procerus aspectu: īter medias manus exoleuit. Jeiunāti etiā mihi visus est vt monachus: ⁊ panes offerēs. his sermonibus suadebat vt vescerer. ⁊ huic aliquid īdulgerē corpusculo. Et tu īquit homo es. ⁊ humana fragilitate circūdaris: labor paululū ɔquiescat. ne egritudo surripiat. Jlico luridā facieȝ serpētis agnoui. ⁊ cuȝ ad cōsueta christi munimenta cōfugerē: tanꝗ per fenestrā fumus laberetur euanuit. Auri quoque decipulaȝ mihi ī deserto frequēter tetēdit. qđ ideo offerebat: vt aut visu irretiret me: aut tactu vapularet me. Naȝ sepe me a demonibus nō denego verberatuȝ. Canebā auteȝ sic nullus me separabit a charitate christi. Ad cuius vocis auditū. ī se īuicē desurētes. nō meo sed domini fugabātur īperio. qui ait: vidi sathanā quasi fulgur cadēteȝ de celo Hec ergo filioli. apostolici memor eloquij ī me trāsformaui: vt propositū vestrū nec demonū terror. nec aliqua lassitudo dissolueret. Sed quoniā ob vestrā vtilitatē multa memorādo īsipiēs factus suȝ: huius rei vobis īpertiri cupio notionē: quā verā esse nullus ambigat audiētiū. Pulsauit aliquādo demō monasterij ostiū: egrediēs video hominē enormi sublimitate porrectuȝ caput vsque ad celū. Cū ad hoc quis naȝ esset īquirereȝ: ait. Ego suȝ sathanas. Et ego. quid īquā hic queris. respōdit. Cur mihi frustra īputāt monachi. Cur mihi christianoruȝ populi maledicūt. Et ego. Juste faciūt. Tuis enī frequēter molestātur īsidiis At ille ait. Nihil ego facio: sed ipsi se īuicē turbāt. Nā ego miserabilis factus sū. Rogo. Nōne legisti. quia defecerunt inimici framea ī finē. ⁊ ciuitates eorū destruxisti. Nullā iā habeo locū. nullā possidebo ciuitatē: iaȝ mihi nulla sunt arma. Per omnes natiōes. cūctasqȝ prouīcias. christi personat nomē: solitudines ipse monachoꝝ stipātur choris. Jpsi se queso tueātur ⁊ me sine causa nō lacerēt. Tūc ego dei gratiaȝ cuȝ alacritate miratus: sic ad euȝ locutus suȝ: Nō tue veritati: que nulla est: tam nouam ⁊ tam inauditam ascribo sententiam. Nam cum fallacie caput sis. hoc sine mendacio coactus es confiteri. vere eniȝ iesus tuas funditus surripuit vires: ⁊ honore nudatus angelico. volutaris ī sordibus. Uix dum verba compleueram. ⁊ ille sublimis saluatoris nominatione deiectus est. Que ergo iam o filioli poterit residere cunctatio: que trepidatio manebit vlterius? Quis vos eorum turbo poterit conuellere? Secure sint anime singulorum. non sibi fingant vanas cogitationes. vana discrimina: non aliquis timeat a dyabolo sublatum ad precipitia se posse deferri. Pellatur omnis anxietas: dominus enim qui nostros prostrauit inimicos. manēs vt promisit in nobis. a varijs nos sathane muniuit incursibus. En ipse dyabolus qui huiusmodi cum suis satellitibus exercet astutias. nihil se posse contra christianos fatetur. Jam cure christianorum ⁊ monachorum sit: ne per eorum inertiam vires demonibus prebeantur. Nam quales nos ⁊ nostras repererint cogitationes: tales se nobis prestare consueuerunt. Et si quod ī pectoribus male mentis ⁊ pauoris semen inuenerint: quasi latrones qui deserta obsident loca: ceptos cumulāt timores. ⁊ crudeliter imminentes: infeliceȝ puniunt animam. Si auteȝ alacres fuerimus in domino. ⁊ futurorum bonorum cupido nos succenderit: si semper omnia manibus dei cōmitamus. nullus demonum ad expugnandum valebit accedere: magis autem cum munita in christo corda conspexerint: confusi reuertuntur. Jta ⁊ iob firmatum in domino dyabolus refugit: ⁊ infelicissimuȝ iudam expoliatum fide: vinculis captiuitatis innexuit. Una est enim ratio vincendi inimicuȝ leticia spiritualis. ⁊ anime dominuȝ sēper cogitantis iugis recordatio. que demonū ludos quasi fumū expellēs: persequetur aduersarios poti⁹ ꝗ timebit. Non est eniȝ nescius sathanas igniuȝ futuroꝝ: ⁊ estuātis gehēne copiosa nouit icēdia. Sed

vt mea iam claudatur oratio: illud in finem cōmemoro. Cū aliqua se vobis obtulerit visio: audacter requirite quis sit ille: ꝛ vnde venerit: ac sine mora si sanctorum fuerit reuelatio angelica consolatione timor vertetur in gaudiū. Si vero dyaboli fuerit oblata tētatio: fidelis anime percunctationibus euanescet. qa maximum est securitatis indicium. interrogare quisnam ē ꝛ vnde. Sic ꝛ naue filius auxiliatorem suū interrogando cognouit nec danielē percunctantem latere potuit inimicus. Postq̄ Antonius dicendi finē fecit: letantibus cūctis in aliis virtutis cupido exardescebat: in aliis infirma refouebat fides ex alioꝝ mentibus false opiniones pellebantur. ex aliorum sensibus inanium terrorum pellebatur accensio. simulq̄ cum iam demonum īsidias contemnerent. mirabantur in Antonio tantam gratiam spirituum discernendorum quā domino tribuente: preceperat. Erant igitur in monte monasteria tanq̄ tabernacula plena diuinis choris psallentium legentium. orantium tantumq̄ ieiunandi: ꝛ vigiliarum ardorem cunctorum mentibus sermo eius afflauerat: vt future spei auiditate. ad charitatem mutuam ꝛ misericordias īdigentibus exhibēdas: iugi studio laborarent. qui infinitam regionem quandam. ꝛ oppidum a mundana cōuersatione seiunctum: plenum pietatis atq̄ iustitie videbantur incolere. Quis tantū monachorum agmen aspiciens: virilem illum concordie cetum cernens in quo nullus nocens: nulla detractio susurronis sed multitudo abstinentium ꝛ certamen officium erat. non in hanc statim erumperet vocem. quam bone domus tue iacob tabernacula tua israel tanq̄ nemora obumbrantia. tanq̄ paradisus super fluuios. tanq̄ tabernacula que fixa sunt a domino tanq̄ cedri circa aquas. Dū hec ita geruntur. quibus indies beate vite studiū cresceret: Antonius mansionem ī celo positam recordans. ꝛ presentis vite despiciēs inanitatem. quasi parua esset que cunq̄ iam gesserat. separatus a fratribus instituebatur: Cunq̄ eum siue cibum siue somnum indulgere corpusculo. aut alias nature necessitates cogeret humana confectio: miro afficiebatˀ pudore ꝙ tātā aīe libertatē. modici carnis termini coercerēt. Nā frequēter cū fratribꝰ sedēs. a cibo q fuerat appositꝰ. memoria esce spiritualis abstrahebatur. Edebat tamen vt pote homo sepe solus sepe cum fratribus. Et cum hec mira ut predixi ageret. cum confusione anime adhibendā magnopere corpori diligentiam persuadebat dicens nec corpus esse penitus enecandum ne operatio contra voluntatem creatoris dissolueretur. ꝛ ob id omne studium anīe conferendum. ne vitiis superata corpore is. ad eternas inferni tenebras truderetˀ quinimmo indultum sibi propter alteros in carne imperium vindicans domiciliū suum. vt apostolus paulus ad tertium celum subleuaret. Afferebat hoc a saluatore preceptum in quo ait. Nolite soliciti esse corpori qd vestiamini. ꝛ ne quesieritis quid manducetis aut quid bibatis. quia hec gentes querunt: vester autē pater nouit ꝙ indigetis his omnibus. Querite ergo primum regnum dei ꝛ iusticiam eius: ꝛ hec omnia adiicientur vobis. His rebus transactis. cū psecutio impiissima maximiani furore vesano vastaret ecclesiā. sanctis martiribus alexandriā perductis: relicto ꝛ ipse monasterio secutus est futuras xp̄i victimas: dicens. Pergamꝰ ad gloriosos fratrū triūphos. vt aut ipsi ꝯgrediamur: aut spectemus alios preliātes. Et amore quidē iam martir erat sed cum tradere se vltro non valeret. ꝛ sociari confessoribus in metallis vel in carceribus cōstitutis: magna cū cura ꝛ libertate ingredientes ad iudicē: exhortabatur. ne terrore impioꝝ subacti. dominū negarēt Iamq̄ sententia coronatos exultās. qua si ipse vicisset: vsq̄ ad locum felicis sanguinis prosequebatur. Quāobrem motus iudex ob antonii sociorumq̄ eius constātiā. precepit nullum penitus monachorum

aut obseruare iudiciũ aut in ciuitate ver sari. Et ceteris quidẽ omnibus in illa die placuit abscondi. Antonius autem impa uidus neglecto persecutoris imperio. la uit ependiten. id est scapulare suum. Et alia die stans in quodam eminẽti loco cã dente precinctus veste: procedentem iu dicem suo prouocabat aspectu. flagrãns cupiditate martirii. ostendebatq3 nobis contemptorem penarum ⁊ mortis in cri stianis animum perseuerare debere. intã tum vt contristaretur. quia volenti pati pro dei nomine. martirium non dabatur Sed dominus q suo gregi parabat magi strum. seruauit Antonium. vt institutio si cuti factum est monachorum: non solum oratione eius. sed ⁊ conspectibus firma retur. Nunq̃ tamen a confessorum vesti giis separatus est quia maxima circa eos cura ⁊ charitatis vinculo colligatus. ma gis carcerem patiebatur exclusus. Post quam autem persecutionis turbo deflu xerat. ⁊ beato episcopo petro iã ob marti rii gloriam coronato. ad pristinum mo nasterium regressus est: quottidianum fi dei ac conscientie martiriu3 merebatur. acrioribus se ieiuniis vigiliisq3 conficiẽs vestimento cilicino intrinsecus desuper pellicio vtebatur. nunq̃ corpus lauans. nunq̃ a pedibus sordes abluens. nisi cũ per aquas transire necessitas compulisset Nullus deniq3 antonii corpus nudum anteq̃ moreretur vnq̃ vidit. Quodam autem tempore cum ab omnium se amo uisset oculis. ⁊ clauso monasterio neminẽ omnino susciperet. martinianus militum prepositus. cuius filia immundi spiritus infestationibus quatiebatur: pulsans osti um obsecrabat vt suo pigneri subueniret ⁊ exiens deum pro filia deprecaretur. Tunc ille aperire quidem minime voluit prospiciens vero desuper ait: o homo qd meum poscis auxilium. Mortalis ⁊ ego sum. ⁊ tue socius fragilitatis. Si autem credis in christum cui deseruio: vade ⁊ secundum fidem tuam ora deum. ⁊ sana bitur filia tua. Confestim ille credẽs abi it: ⁊ inuocato Jesu. filiam reduxit incolu mem Multa. ⁊ alia mirabilia per illum dominus operatus est: ⁊ merito: qui enim promisit in euangelio. petite ⁊ dabitur vobis. inuento qui eius gratiam mere tur accipere suam potentiam non nega uit. Nam plures vexatorum ante mona sterium eius clauso introitu dormientes fidelibus per eum ad christum precibus curabantur. Hec illi multitudo venien tium. desideratam solitudinem auferens tedio fuit. Metuens itaq3 ne signorum copiosa cõcessio. aut suos animos extolle ret: aut alios plus de se q̃ videbant ĩ ipso cogeret estimare. ad superiorem thebai dem pergere cogitauit. vbi nullus eum agnosceret. Et a fratribus acceptis pani bus. sedebat super fluminis ripam. transi tum nauis obseruans. Jllo talia cogitãte vox ad eum desuper facta est dicens: An toni quo pergis ⁊ quare? At ille intrepi de quasi consuetã vocem loquentis agno sceret: respõdit. Queniam nonsinunt me quiescere populi. idcirco ad superiorẽ the baidem ire optimum duxi. precipue quia ea exigor. que virtutem mee pusillanimi tatis excedunt: Et vox ad illum ait. Si ad thebaidem vadas ⁊ ad pastoralia vt cogitas: pergas. maiorem ac duplicẽ susti nebis laborem. Si autem vere quiescere cupis: vade nunc ad interius desertum. Cunq3 antonius diceret: ⁊ quis mihi locũ auium poterit ostendere. Jgnarus enim sum locorum: Cõfestim ei vox que loque batur. sarracenos indicauit. qui mercandi gratia ad egyptum venire consueuerant bis appropinquans Antonius: rogauit ut se pariter adducerent ĩ desertum. Nul lus obnisus est. sed tanquam a deo missũ comitem suscipientes: amplexi sunt eius societate3. Tribus autem diebus ⁊ nocti bus itinere confecto. inuenit montem ual de excelsum. ad cuius radices fons aque dulcis labebatur: Et campus haud magnus totum ambiens montem. qui pal

ependiten
epedition

mis per paucis. Et his neglectis consitus erat. Hunc antonius locū quasi a deo sibi offerret amplexus est. Is eni erat quē sibi ad fluminis ripam sedenti qui loquebatur. ostenderat. Et primo quidem accipiens a comitibus panes solus remansit i monte nullo alio cū eodē conuersante. Quasi propriā enī domū agnoscens. habebat locū illū. Sarraceni quoque videntes eius fiduciā optato. per eū transitu panes eidē cū leticia deferebant: nec non palmarū licet mediocri attamen aliquanto solacio refouebatur. Exinde cū fratres agnito loco tanq̄ ad patrē filii. sollicite alimenta transmitterent: videns antonius q̄ ob suū refrigeriū. multis onerosus labor indiceretur: et parcens etiā i hoc monachis. rogauit vnū de aduenietibus vt sarculū sibi bis acutum cum frumento deferret. Quibus allatis circuiens montem haud grandem: culture aptū reperit locum ad quē diriuata aqua desuper poterat influere. Ibique seminauit. atque exinde annuū sibi panē laborans: gaudebat q̄ sine cuiusq̄ molestia ex propriis manibus viueret in deserto: Sed cum rursus etiā illuc quidā venire cepissent: misertus est lassitudini eorū: et holus i paruo terre cespite coluit: vt post asperū iter aliquando venientes. solacio refouerētur. hoc fratrū fuit refrigeriū. et paruulam messē quā bestie que propter aquā illuc adueniebāt depaste sunt: e quibus vnam apprehēdēs dixit omnibus. Cur me leditis. nihil a me lese. Abite. et in nomine domini. ne huc appropietis vlterius. Quis nō credat post hanc denunciationē quasi timentes: nunq̄ illuc bestias propinquasse. Sic antonium impenetrabilia montium et deserti intestina captantem. orationibus etiā dedito: introeuntes fratres magnis vix precibus extorserunt: vt oliuas et legumen et oleum. quod post menses aliquot ministrabant. dignaretur accipere. et senili modicū laxaret etati. Proh nephas quantas ibi conuersans expertus est luctas: vere secūdum quod scriptum est. non illi aduersus carnem et sanguinem fuisse colluctationē sed aduersum principatus et potestates: ab his qui ad eum ingrediebantur: agnouimus Illic enim tumultus et voces populi. armorumq̄ sonitus prorsus plenum montem demonum multitudine se vidisse referebant. ipsum etiam quasi contra inimicos palam resistentem. et fortiter colluctantē. Qui tamen et aduenientes suo refouebat hortatu: et flexis genibus armisq̄ orationum. omnē sathane prosternebat exercitum. Admiratione plane dignum est. in tā immani solitudine vnum hominē. nec demonum quottidianas expauisse congressiones. nec tantarum bestiarum quadrupedum siue reptilium. diuerse cessisse feritati. Iuste dauid cecinit. Qui confidunt in domino sicut mons syon non commouebitur in eternum. Immobilem et tranquillā retinens animi firmitatem: et demones fugabat. et feras: sicut scriptum est: secum pacificabat. Sed et diabolus: vt supradictus propheta ait: obseruans eum. frendebat dentibus suis. et ille saluatoris auxilio. ab vniuersis tutus perseuerabat insidiis. Quadam ergo nocte cum peruigili cura obsecraret dominum. tantos in monasterium eius bestiarum greges coaceruauit: vt omnes heremi beluas circum se aspiceret. Que cum rictu oris morsum corpori minitarentur: intellexit hostis astutias. dixitq̄. Si a domino in me vobis est tributa licentia deuorate concessum. si autē demonum huc venistis impulsu quam totius abite. quia christi famulus sum. ita factum est. et cum iubentis voce omnis bestiarum multitudo quasi maiestatis verbere cederetur: aufugit. Non multi post hec fluxerant dies: et alia oritur cum eodem hoste certatio. Operante illo: nam semper vt venientibus pro his que sibi detulerant aliquod munusculum rependeret: laborabat: traxit quidam sportelle

texebat triciam:siue funiculũ. Ad cuius motum exurgens: vidit bestiã pubetenus humanam faciem preferentem: que exinde in asinam finiebatur. Post cuius aspectum vexillũ crucis in fronte sua pingens hoc tm̃ ait. Christi seruus sum. si ad me missa es nõ fugio. Nullũ in medio spaciũ. & statim informe prodigiũ dicto otius cũ satellitu3 turba fugit: & ĩ medio cursu ruens extinctũ est. Ista autem explosi mors atque enecatio prodigii: demonũ erat cõmunis interitus: qui omni studio laborãtes: antoniu3 a deserto deducere non valuerunt. Mirãdis plus mirãda succedũt. Nõ grãde post ista tẽpus excesserat. & tantarꝫ victoriarꝫ homo fratrum precibus vincitur. A monachis enim rogatus vt eos dignaretur inuisere. vna cũ his profectus est. iposttis camelo aqua & panibus: quia nusq̃ preter monasterii locũ ex quo hauserant. potalis aqua per arentẽ viam reperiebatur. Veru3 ĩ medio itinere: bibẽdi subsidia defecerunt. Ardor nimius. estus intolerabilis: morte3 cuncta minitantur. Circueunt. & querunt saltim collecta pluuiis lacuna3: nihil prorsus remedii: nihil occurrit penitꝰ ad salute3. Camelus quasi periturus. & ipse estuans dimittitur. estuans pectus exuritur: & sitis desperatione feruescit. Mouit sene3 fratrũ cõmune discrimen: & vehemẽtissime cõtristatus ingemuit. Dehinc ad solita precum auxilia confugiens paululum ab eis secessit: ibique genibus fixis: supplices manus tetendit ad dominu3. Nec mora: & ad primas rogantis lachrimas. ĩ orationis loco: fons ebulliẽs erupit. ibique extincta siti: & arentia membra refecta sunt. & plenis vtribus inuentum potant camelu3. Ita enĩ casu euenerat: vt camelus errans per heremũ: du3 funiculu3 trahit: in quodam lapide eiusdem alligatione funiculi teneretur. Tandem confecto itinere ad monachos: qui inuitauerant: peruenit. Tunc vero quasi patri omnes obuia3 currunt: & honorifico salutatu in oscula eius & amplexus certatim ruunt. Proposito ferventi gaudet antoniꝰ: & letantibꝰ de aduẽtu suo cunctis quasi exenia de monte portans: spiritualia impartitur alimenta. Laudat veterum studia. hortatur nouorum. Sororem quoque iam vetulam virgine3 videns. & aliarum puellarum magistram: mira exultatione sustollitur. Exinde quasi diu abesset ab heremo: rursum festinauit ad montem. Plurimis iam ad illum venientibus cum etiam vexati a demonibꝰ malo necessitatis coacti auderent deserta penetrare: quos ille consolans. & monachis in commune precipiens: aiebat. Credite in iesum fideliter. mentem a malis cogitationibus. carnem ab immundiciis seruate puram: & iuxta eloquia diuina. ne seducamini in saturitate ventris. Odite vanam gloriam. orate sepissime. psallite vespere & mane & meridie: & mandata scripturarum reuoluite. Recordamini gestoru3 que sancti quique fecerunt: vt exẽpli memoria animam incitet ad virtutem. refrenet a vitiis. Suadebat etiam: iugi meditatione retinendum apostoli sermonem quo ait: sol non occidat super iracundiã vestrã. Non tm̃ autem super iracundiam sole3. occidere nõ debere ĩterpretabatur. sed & super omnia delicta hominũ: ne peccatoru3 vnq̃ nostrorum. aut ĩ nocte luna. aut ĩ die sol testes abscederent. illius quoque ammonebat precepti quod dicit. Diiudicate vosmetipsos. & probate: ut rationem diei noctisq3 facientes: si in se delictum deprehendissent. peccare desisterent. sin autem nullus error decepisset. perseuerantes instarent potius incepto q̃ arrogantia tumidi aut alios contemnerent. aut sibi iusticiam vendicarent iuxta supradicti doctoris eloquium dicentis. Nolite iudicare ante tẽpus: magis debere eos christo: cui soli occulta patent: reseruare iudicium. Multas esse: ut scriptum est vias: que videntur hominibus iuste. sed fines earum ad profundum respicere ĩferni. Sepe nostra non posse nos intelligere peccata. sepe falli in ratione gestorum: aliud esse dei cũcta cernẽtis iudiciũ. q non ex superficie corporꝫ. sed ex mentium iudicat archanis

Equum autez esse nos nobis compati: et inuicem onera nostra portare: vt cõcesso examine saluatori: proprias conscientias nosmetipsos diiudicãtes ĩtueremur. Nec non precipiebat magnaz esse virtutis viam: si singuli vel obseruarent quid gererent: vel vniuersas mentium cogitatiões fratribus referrent. Non enim posse aliquez peccare: cuz relaturus esset ad aliuz quecunqz peccasset: z subire pudorem in publicuz turpia proferendi. Deniqz nulluz peccantẽ coraz alio peccare etiã si peccet: tamen testem vitare peccati: mentiri magis z negare: z vetus delictum nouo inficiendi augere delicta. Igitur quasi sub oculis agentes nostris: z cogitatu cõfundimur z actu si omnia referenda faciamus: multo autez magis si peccata nostra fideliter describentes: digeramus in ordinem. Tunc vero annotatio delictoꝝ fratrum videbitur oculis: tunc timebimꝰ peccati maculas: conscientie ipsi nos arguent apices. Et quomodo meretricibus membra miscentes cõfunduntur ad presẽtiaz ceteroꝝ: ita z nos erubescemus ad litterarum scripturas: hec agamus: hãc virtutis gradiamur viaz: z corpora mẽtibus subiugantes: perniciosas diaboli conteramus insidias. Talibus sermonibus hortamentisqꝫ: z venientes ad se monachos incitabat ad studiuz: z patientibus condolebat: pluresqꝫ eorum dominus per antonium liberauit. Nunqꝫ tamen aut de incolumitate curatorũ est inflatus ad gloriam: aut contristatus de obsessis adhuc corporibus murmurauit. Magis autem eodez semper animo z vultu manens gratias deo referebat: suadens occupatis. vt correptionez qua vexabantur patientius ferrẽt. Non eniz anthonij aut cuiusqꝫ hominum omnino hanc esse medicinam. sed dei solius: q z quibus vellet: z quo vellet tempore: daret sanitatem. Ita consolatione sua: et vexatos eq̃nimiť ferre tẽtationez z iam liberatos non sibi: sed deo gratias referre docebat. Frontho autez quidam vir ex palestinis: qui infestissimo demonio vexabatur. Nam z linguã eius laniabat dentibus: z oculorum nitebatur lumen extinguere: perrexit ad mõtem: rogabatqz beatuz senez: vt pro se dominum rogaret orauit antonius: dixitqz ad eum. Uade: z curaberis. Illo incredulo sibi: z violenter ibidez contra preceptũ remorãti. eadem geminabat antonius dicens. Hic curari non poteris: egredere z calcata egypto statim te misericordia xp̄i consequetur. Tandez credidit: z ꝑfectus est: ac viso egypto ſm promissionez senis quaz ei dominus oranti reuelauerat: infestatio cessauit inimici. Uirgo vero quedã que a tripolitane regionis ciuitate deuenerat: ĩauditis ac flebilibus morbis laborabat. Etenim nariũ purgamenta oculorum lachryme: auriũ putridus humor in terraz cadens confestim in vermes vertebatur. Augebat calamitatẽ: corpus paralysi dissolutũ: oculos quoqz ꝑuersos contra naturam habẽs. Hanc parentes eius deferentes: cũ ad antoniũ monachos ire didicissent: credẽtes in dño: qui ꝑtinacez sanguinis fluxũ in euãgelio tactu fimbrie stare preceperat: rogauerũt vt miserabilem filie comitatuz susciperent. Illis renitentibus euz vsqz ad antoniuz ꝑduxere: remansere parentes foris cũ filia debili: apud beatũ confessorez z monachũ pafũcium: qui effossis ꝑ xp̄o oculis sub maximiano ꝑsecutore: tali dehonestamẽto corporis plurimuz gloriabatur. Peruenerũt igiť ad antoniuz mõachi: Cũqz de morbo puelle referre disponerẽt relationẽ eorũ senis sermo preuenit: z omnez debilitatis z itineris vsqz ad sanctũ pafunciuz: causaz quasi ipse interfuisset exposuit. Rogãtibus autẽ eũ monachis vt parentibꝰ cuz filia permittereť ingressus: non concessit: sed ait. Ite: z inuenietis puellã si nõ ẽ mortua curatã. Et adiecit. Nullꝰ debz ad meam humilitatẽ ꝑuenire q̃z largitio curationũ nõ ẽ humane miserie: sz iesu xp̄i misericordie q̃ vbiqz in se credẽtibꝰ ꝑstare cõsuicuit auxiliũ. Quobrẽ z illa ꝑ qua petitis: suis precibus liberata est: z cum ad domi

num orarem ego: mihi presentia sanitatis eius indulta est: dixit. et verba eius puelle incolumitas secuta est. Nam exeuntes foras ad beatum pafnucium et filiam sospitem: et parentes letos repererunt. Non multum autem post istos dies: cum duobus fratribus introeuntibus ad antonium aqua in itinere defecisset: et vno siti mortuo alter iaceret in terra mortem expectans: antonius sedens in monte: celeriter ad se duos monachos vocauit qui forte ibidem sunt reperti: et festinato precepit vt lagenam aque assumentes: inuaderent iter quod ducit ad egyptum: dixitque. Unus e fratribus huc aduenientibus modo migrauit ad dominum: alter si non cucurreritis: addetur. Hoc enim mihi nunc oranti reuelatum est. Sic ait: et iuxta preceptum eius monachi festinantes: extinctum corpus inueniunt terraque id operientes: alterum refocillatum suo iunxerunt comitatui. Erat autem spatium itineris vnius diei. Fortasse aliquis hoc querat. cur non antequam moreretur antonius dixerit: incongruo prorsus christianis argumento vtitur: quia non antonii: sed dei fuit iudicium: quia et de recedente quam voluit sententiam tulit. et de sitiente reuelare dignatus est. hoc tantum in antonio mirabile est: quod in monte remotissimo sedens corde peruigili cuncta procul posita domino indicante cognosceret. Aliquo rursus in tempore cum sederet in monte. et oculos subito tendisset in celum vidit nescio quam animam letantibus in eius occursu angelis: ad celum pergere. Cuius spectaculi nouitate stupefactus beatum dixit sanctorum chorum: orauitque ut sibi rei presentis agnitio panderetur. Et statim vox ad eum facta est inquiens istam esse amonis monachi animam. qui nytrie morabatur. Erat autem amon vir grandeuus qui perseueranter a puericia vsque ad senectutem in sanctitate vixerat Itinere quoque dierum. xiii spatio a nytria locus in quo sedebat antonius diuidebatur. videntes autem eum monachi admirantem quod venerant deprecati sunt. vt causam hilaritatis ediceret. Quibus ait. Modo ammon quieuisse: quem propter frequentem eius ad antonium commeatum. et propter celeritatem indultorum ei a domino signorum optime nouerant. de quibus etiam hoc vnum dicendum est. Necesse ei fuit aliquando flumen nomine licum subitis aquis inundatum transuadare. rogauitque theodorum qui cum ipso erat: vt paululum a suo separaretur aspectu: ne nuditatem corporis inuicem vterque conspicerent. Recessit theodorus. Nihilominus ille seipsum cum nudare vellet erubuit. Cogitantem autem eum in alteram ripam virtus diuina transposuit. Rursusque theodorus vir. et ipse deo deuotus transiens ad senem mirari cepit: quod tam velociter fluuium transuadasset. Cumque nihil humoris in pedibus: nihil in vestibus eius aque conspiceret: rogauit eum vt tam incredibilem translationem quasi filio pater exponeret. Nolente illo dicere que acciderant: amplexus est pedes eius: iurauitque non se dimissurum priusquam sibi id quod celabat referret. Uidens ergo senex contentiose vincere volentem fratrem: exegit vicissim ab eo: vt nulli hoc ante suam mortem indicaret: atque ita confessus est: se subito in alteram ripam fuisse transpositum: neque omnino vndis impressisse vestigia: dominici corporis hoc tantummodo priuilegium asserens et eorum quibus ipse vt apostolo petro donauerat: vt aquarum lenitate humanum corpus insisteret. Hec autem theodorus premisso tempore non dixit: post eius mortem rettulit: Monachi ergo quibus dixerat antonius de morte Ammon: notauerunt diem: et venientibus de nitria fratribus: post dies triginta sciscitantes: reppererunt illo die illaque hora dormisse ammon: qua animam eius ferri senex viderat: vtrique igitur puritatem mentis in antonio mirati sunt: quomodo rei tam longe geste statim ad eum fuisset perlata cognitio. Archelaus quoque comes: cum eum inuenisset in exteriori monte: rogauit vt oraret pro policracia publij

filia: que i laodicia erat admirabili r xpo dedita virgine. Patiebatur enim pessimos stomachi r lateris dolores: quos ieiunijs nimijs vigilijsqz contraxerat: r erat penit⁹ toto debilis corpore. Orauitqz antonius: r diez quo oratio fuerat facta: annotauit arcbelaus. Redit in laodiciam: r inuenit virginem incolumem. Percunctatus diē sanitatis: repperit tempus medele: cum annotatiōe congruere. Et omnes ammirati sunt: agnoscentes eo tempore illam a domino fuisse a doloribus liberatam: quo orans antonius pro ipsa: bonitatem saluatoris inuocauerat. Sepe etiā ad se venientium turbarum: ante dies r menses: r causas predixit r tempora. Nā quosdam videndi eum tantum desideriū alios imbecillitas: nonnullos obsessa a dmonibus corpora pertrahebant: nemo tamen vnqꝫ vexationem aut detrimentum laboriosi itineris conquestus est. regrediebantur omnes spiritali cibo pleni. At ille precipiebat: non sue laudi hanc āmirationem ab eis applicari debere: sed domini qui sui notionem hominibus pro capacitate mortalitatis indulserit. Quodam autem tempore cum exisset ad exteriora monasteria: r rogatus esset a fratribus: vt in naui quadam cum monachis proficiscentibus oraret: ascēdit: r solus ex omnibus odorem sensit teterrimuz. asserebant cuncti piscium salsorum r caricarum in naui positarum hunc esse putorem. At ille alterius rei fetorem se sentire affirmauit. Adhuc loquente illo: adolescens quidaz possessus a demone. qui procedens iuxta carinaz se nauis absconderat: repente exclamauit. Quo statim per antonium in nomine domini iesu christi curato: intellexere vniuersi diaboli illum fuisse putorem.

Alius quoqz ad eum vir inter suos nobil' demoniosus adducitur tanta oppressus isania: vt non sciret se esse apud antoniuz: necnon r corporis sui superflua comederet. Quāobrem. rogat⁹ senex ab his q eū adduxerant: vt pro illo dominum oraret: itantum iuuenis miserie ꝯdoluit: vt tota nocte peruigilans cū eo. aduersus patientis insaniam laboraret. Sed cum iaz lucesceret. r obsessus impetu in antonio facto: vehementer eum impulisset. irasci ceperunt qui eum adduxerant: cur seni fecisset iniuriam. Quibus antonius ait. Nolite alienam culpam iuueni misero ascribere. furor iste obsidentis est nō possessi. Idcirco autem in hanc prorupit: dolens hostis audaciam: quia dominus ad aridam regionem ire eum iussit: r expulsi sathane iudicium iste aduersum me impetus fuit.

Nulla post verba mora: r adolescens recepto sensu: r gratias agens deo: r locum ubi esset agnouit: r toto antonium complexans: deosculatus est affectu.

Innumera r alia istiusmodi signa sunt: que monachorum concordi sepe relatione cognouimus. Uerum non tantum his adhibendus est stupor. quia multo plus que sequuntur conditionem nostre fragilitatis excedunt. Hora circiter nona: cum ante cibū orare cepisset: raptum se sensit in spiritu. r ab angelis in sublime ferri prohibētibus transitū aereis demonibus: ceperunt angeli contradicentes requirere que esset causa retinēdi nullis existentibus in antonio criminibus. Illis vero ab exordio natiuitatis replicare peccata nitentibus: calūniosa angeli ora clauserunt dicentes: non debere eos a natiuitate eius delicta narrare: que iam christi essent bonitate sopita: si qua autem scirent ex eo tempore quo factus est monachus: r deo se consecrasset: liceret proferri. Accusabant demones multa procaciter mētientes: r cum deessent probamenta fallacibus. liber antonio conscensus aperitur. Et stati rediens in se: in eo loco in quo stare ceperat: hoc se rursum vidit esse quod fuerat. Tunc vero oblit⁹ esce ex illa hora noctem gemitu ac lamentatione transegit: reputans secum humanorum hostiū m'titudinē r colluctationē tāti exercitus r laboriosū p aerē it' ad celū: r B apli dictū

quo ait. Non ē vobis colluctatio aduer/
sus carnē: sed aduersuꝫ principes potesta/
tis huius aeris. Qui sciens aereas pote/
states ob id semper tēptare: luctari: ꝛ cō
tendere: ne nobis liber transitus esset ad
celum: hortabatur monens. Assumite ar/
ma dei vt possitis resistere in die mala: vt
nihil mali habens: quod de vobis dicere
possit inimicus confundatur: nos autem
apostolici sermonis recordemur dicen/
tis. Siue in corpore siue extra corpus
nescio. deus scit. Et paulus quidem vs/
qꝫ ad celum tertium raptus est: ibiqꝫ audi
tis verbis inefabilibus descendit. antoni
us autem vsque ad aerem sublatus post
colluctationem liber consensus appare/
bat. Habebat etiam istiusmodi donum.
Si cuius rei sedens in monte ignarus fu/
isset: ꝛ eius secum inquireret notionem:
oranti ei a domino reuelabatur: ꝛ erat se/
cundum quod scriptum est a deo doctus.

Deniqꝫ cum a fratribus haberetur iste
tractatꝰ: ꝛ ab eo sedule sciscitarētur: quē/
admodum se post corporis sarcinam ani/
ma gereret: quiue ei locus post exitum
concederetur: proxima nocte vox desup
nomen eius inclamitans ait. Antoni ex/
urge: exi. ꝛ vide. Qui exurgens egressus
est: sciebat enim quibus respondere debe
ret. Et eleuatis ad celū oculis: vidit quē/
dam longum atqꝫ terribilem. caput vsqꝫ
ad nubes attollentem: vidit etiam pēna/
tos quosdam euolare cupientes ad celuꝫ
atqꝫ illuꝫ extensis manibꝰ prohibere trā/
gressum: e quibus alios apprehensos eli/
debat ad terram: alios frustra retinere cō
tendens: dolebat super se ad celestia trā/
uolare: ꝛ maximum gaudium mixtum me
rore: victi victoresqꝫ tribuebant. Stati/
qꝫ ad eum vox facta est: dicēs. Animad/
uerte quod vides. Et tunc cepit illumina/
to corde intelligere: animarum esse con/
sensum: ꝛ diabolum prohibentem: qui ꝛ si
bi retineret obnoxios: ꝛ in sanctoꝝ quos
decipere non poterat: cruciaretur vola/
tu. His visionum exemplis incitatus:
quottidie ad meliora crescebat. Neqꝫ
vero id quod sibi reuelatum fuerat cau/
sa iactantie: fratribus indicabat: sed cum
orans iugiter dei laudaret auxilium: in/
terrogātibus cōpellebat edicere: nec spi/
rituales filios pura in christo anima oc/
cultare quicqꝫ volebat: presertim cuꝫ hu/
iusmodi signorum relatio: ꝛ amorem mi/
nistraret proposito: ꝛ fructum laboris ōn/
deret. Nunqꝫ ille aut ira subita concitatꝰ
patientiam rupit: aut humilitatem erexit
in gloriam. Nam omnes clericos vsqꝫ
ad vltimuꝫ gradū ante se orare cōpellens
Episcopis quoqꝫ atqꝫ presbyteris: quasi
humilitatis discipulus: ad benedicenduꝫ
se caput submittebat. Dyaconos vero qui
ad eum vtilitatis causa veniebant: cum
pro adiutorio eorum eis presentibus di/
sputaret: ad orandum dominum sibi pre/
ponebat: non erubescens ꝛ ipse discere.
Nam ꝛ interrogabat frequenter eos cuꝫ
quibus erat: ꝛ si aliquid ab eis necessariū
audierat: se fatebatur adiutum. Habe/
bat autem ꝛ in vultu magnam gratiam: ꝛ
ammirabile a saluatore: etiam hoc mu/
nus acceperat. Si quis enim ignarus eiꝰ:
inter multitudinem monachorum eum vi
dere desiderasset: nullo indicante ceteris
pretermissis ad Antonium currebat: et
anime puritatem agnoscebat in vultu ꝛ ꝑ
speculum corporis: gratiaꝫ sancte mentis
intuebatur. Nam semper hilarem faciem
gerens: liquido ostendebat se de celestibꝰ
cogitare: sicut scriptura ait. Corde letāte
vultus floret: sed in merore constituto tri
statur. Ita ꝛ iacob agnouit laban soceruꝫ
suum insidias sibi machinantem dicēs ad
filias eius. Non est facies patris vestri: si/
cut heri ꝛ nudiustertiꝰ. Sic samuel agno/
uit dauid: letificatos enim habebat ocu/
los. ꝛ dentes sicut lac candidos. Simili/
ter agnoscebatur Antonius: quia semper
eādem faciem: inter prospera ꝛ aduersa
retinens: nec secundis extollebatur: nec
frangebatur aduersis. Erat autem ꝛ in
vultu amabilis: ꝛ in fidei puritate mira/
bilis. Nunqꝫ enim Scismaticorum se mi/
scuit communioni: antiquam eorum sciēs

prauitatem:atq₃ transgressionem. Nūq₃ Manicheis aut alijs hereticis:saltē amicabilia vba largitus ē:nisi tm̄ ea que eos possent ab iniquitatis errore reuocare: denuncians taliū amicitias atq₃ sermones perditionem esse anime: Sic etiam arrianos detestabatur. vt omnibus diceret:nec iuxta eos quidē esse accedendū Nā cum venissent quidā Arrionianite repta pᵒ eo⁊ examinationē infidelissima secta: effugauit eos de mōte:dicens multo serpentibus deteriores horum esse sermones. Mentientibus autē Arrianis aliquando:antoniū ita vt se credere:āmiratus eorū audaciā: ⁊ iusti doloris ira commotus: rogatusq₃ ab episcopis atq₃ vniuersis fratribus:alexandriā descendit:ibiq₃ arrionianitas publico sermone condēnauit: vltimā hanc esse heresim ⁊ precursorē antichristi affirmans:predicauitq₃ in populo filium dei: non facturā: non ex vllis extātibus: sed propriū ⁊ vnius cū patre substātie:ne creatura potius aut adoptio aut appellatio videretur:ipium esse dicens: vel mēte concipere:erat quando non erat cū verbū dei deus: q est: semper patri sit coeternus.quia ex eo natus est patre:qui semper est. Unde aiebat. Cū Arrianis vobis nulla sit coniunctio. Que enī societas luci ad tenebras? Uos fideliter credentes christiani estis: illi verbū idest filiū qui ex deo patre est creaturā docentes:nullo interuallo a gētibus separantur: qui seruiunt creature potiusq₃ creatori:qui est benedictus in secula. Ipsa mihi credite irascuntur elemēta:⁊ omnis contra arrianum furorem ꝭm apostoli dictū cōgemiscit creatura:q₃ sibi dominū suū per quem oīa ⁊ in quo oīa facta sunt: videat coequari al's aggregari. Hec tanti viri pdicatio exprimi nō pōt quātū ad fidē populos roborauerit. Letabantur quippe hostilem ⁊ xpo inimicā heresim:anathematizari ab eccl'ie colūna Nulla tunc etas:nullus sexus domi remāsit. Taceo de xpianis:pagani quiq₃:⁊ ipi idolorū sacerdotes ad dominicū iperiū conuolabant dicentes. Deprecamur vt videamus hominē dei:quia hoc apō vniuersos conspicuū erat nomē antonij. Ambigebant quoq₃ saltē fimbriā vestimēti eius attingere:multū sibi ⁊ tactū prodesse credētes. Quot tunc diabolica obsidione ⁊ varijs infirmitatibus liberati: q̄t simulachris erepta sunt spolia:quanti etiam ab errore gentiliū retracti nostro iuncti sunt gregi? Tanti certe vt pauco⁊ dierum spatio ex idolorū superstitione conuersio:omnē per annū credentiū vinceret turbā. Preterea cū irruentē multitudinē comites repellerent: estimantes tedio illi conuētū ppl'i fore:ipse tranqllo ꝯ dicebat. Nunquid hic cetus demonū maior est turbis? Nunquid obsequentiū multitudo colluctato⁊ in mente nostro⁊ cateruis est numerosior? Accidit etiā vt cū eū redeuntē circa portā prosequeremur:a tergo quedā mulier clamitaret dicēs. Expecta homo dei:filia mea atrocissimo vexatur dmonio. expecta obsecro expecta:ne ⁊ ego corruens itereā. Hoc audito āmirabilis senex:a nobis ammōitus: volens tamē ⁊ ipse paululū substitit. Cumq₃ appropinquante muliere: puella iaceret explosa orauit tacitus iesū: ⁊ ad cōminationē eius:statī spiritus impurᵘˢ egressus est. Puella incolumis:populus in laudibus dei:mater ī gaudio fuit. Ipse autē letabatur:quia ad desideratā solitudinē repedabat. Erat autē valde sapipiens:et hoc in se mirabile habebat: quia cū litteras nō didicisset: ingeniosissimus ⁊ prudentissimus immobilis ⁊ mansuetus erat. Aliquando etenī philosophi duo gentiles venerunt ad eum putantes antoniū se posse decipere. Erat enim in superiori monte. Quos cū vidisset:paganos intellexit ex vultu:⁊ procedēs ad eos per interpretem:ita cepit appellare. Quare tam longe ad stultū hominem:sapientes se vexare voluerunt. Illis dicētibus non esse illum stultum: sed ⁊ nimiū sapientem: vigilanter respondit. Si ad stultū venistis:superfluus est labor vester. Si au

tem putatis me sapientem esse: et sapienti am habere bonum est: imitamini que probatis: quia bona conuenit imitari. Si ego ad vos venissem: vos imitarer: sed quia vos ad me quasi ad sapientem venistis: estote sicut ego sum christiani. Abscesserunt philosophi vtrumque mirantes: et acumen ingenii et demonum expulsiones. Alios quoque similiter mundi sapientes: qui eum irridere cupiebant: quia litteras ignoraret: tali disputatione colligauit dicens. Respondete mihi: quid prius est sensus an littere? Et quid cuius exordium? Sensus ex litteris: an littere oriuntur ex sensu? Illis asserentibus: quia sensus esset auctor atque inuentor litterarum ait. Igitur sicui sensus incolumis est: hic litteras non requirit. Quis presentium post hanc collucttationem non exclamauerit: cum obstupuerit: et ipsi qui victi sunt: tantam in imperito litterarum sagacitatem animi ammirantes. Neque enim vt in solitudine et montibus versatus: atque omnem ibidem exigens vitam: agrestis et rudis erat sed iocundus atque affabilis: sermonem secundum apostoli preceptum diuino conditum sale proferebat: ita vt inuidia careret: et amore omnium potiretur. Inter hec quasi parum esset: bis gentilitatem fuisse superatam et tertio venerunt viri omnis secularis prudentie nube cecati: atque vniuersis philosophie studiis artium suarum estimatione doctissimi. Hi cum rationem ab eo exigerent fidei quam in christo habemus: et niterentur arguta sophismatum interrogatione: de diuina cruce eum illudere: intra silentium paululum voce compressa: primum eorum miseratus errorem est. Deinde per interpretem: qui eius verba diligentissime in grecum solebat exprimere sermonem: ita exorsus est: dicens. Quid pulchrius est: quidue honestius: crucem colere: an adulteria: parricidium vel incestum: his assignare quos colitis: cum in altero contemptus mortis insigne virtutis sit: in altero turpis religio sit obscenitatis magistra? Quid melius est dicere: quod dei verbum manens vt erat ob salutem nostram humanum corpus assumpserit: vt societate mortalitatis nos eueheret ad celum: participesque nature celestis efficeret. an vt ipsi asseritis diuine mentis haustum: ad terrena veneranda caput submittere: et pecudum atque serpentum formis celeste nomen includere? Quo ore christianorum credulitatem audetis irridere: dicentium christum filium dei sine sui detrimento et cepisse esse quod non erat: et mansisse quod fuerat: cum ipsi animam de celestibus detrahentes: non tamen hominum: sed et pecudum soleatis sepire corporibus: christiana credulitas pro salute mundi deum suum venisse testatur: vos vero innatam animam predicantes: vltro citroque transfertis. Christiana fides que omnipotentiam dei clementiamque veneratur: consequenter incarnationem dicit deo fuisse possibilem: ita tamen vt non euacuauerit dignatio dignitatem: vos qui animam ex splendidissimo dei fonte manantem turpiter decidisse iactatis: qui mutabilem et conuertibilem eam post sui diminutionem audetis asserere: iam illam quoque naturam dominam seculorum: per anime contumelias impia lingua temeratis. imago enim que secundum nos naturalem similitudinem sui retinet auctoris cui vna est ex quo defluit eademque substantia humilitates proprias et iniurias consequenter ad suam originem remittit. Igitur animaduertite contumelias animarum: ad patrem vt appellatis earum: per vestram blasphemiam redundare. Crux christi domini dei nostri nobis ingeritur. Rogo: que hic est religionis obscenitas? Nonne potius est crucem: aut alicuius generis mortem ab iniquis hominibus illatam patienter sustinere: quam ysidis plangere post osirim vagos incertosque discursus. Pudeat queso vos insidiarum typhonis: pudeat saturni fuge et deuorationis crudelissime liberorum. Erubescite parricidium iouis et incestum erubescite raptum eius et coitum mulierum atque puerorum. Ille sicut vestri fingunt poete ad explendum immanissime libidinis furorem: molles dedit in amore vagitus: ille in diane fluxit sinus: ipse amator et precium: ille modulatus ales: ledeos peti

uit amplexus: ille i xpianu seuiens sexu regium puer ministris auib⁹ polluit. Hec vos creditis. Hec colitis. Hec sut vestrorum ornamenta teplorum. E quo deprecor p vestra salute nostra dicta pensate iudicio. Cucta an nihil libris credenda sunt christianis? Si nihil: nec crucis quoqz cui detrahitis nome agnoscitis. Si vniuersa credenda sunt: cur cu in isdem libris cruci resurrectio copuletur: passionez diuina stolido laceratis eloquio: et non statim iungitis cecorum visu: surdorum auditu: claudorum gressu: lepre emudatione: seruiens ambulanti deo suo mare: demonu fugas: resurrectione mortuorum: et defunctorum ab inferis reditus? Hec oia scripturis quas interpolatis inserta sunt: et isdem voluminibus continentur preconia maiestatis et mortis.

Quanobre odio quo imbuti estis abiecto inuenietis ilico et deu veru esse iesum: et salutis humane gratia fragilez assumpsisse natura. Uestram tamen nobis si non pudet: narrate religione: sz qs o error ifelix poteris referre culturas de tata rerum feditate atqz vecordia? nisi forte: vt audio: fabulas asseritis deorum vrorum: et obscenitates et crudelitates: et vanitates: et mortes: tegentes eas allegoricis velaminib⁹: liberum raptu fram proserpine: semiclodu vulcanu et debile igne: iunone aere: apolline sole: diana luna: neptunu maria: et libidinum principez iouem etherem interpretantes Nec post hanc excusationis pcacitatem. deuz sed creaturas contempto creatore suscipitis. Ac si pulchritudo vos elementorum ad sua traxit veneratione: modu fas erat custodire. et oportebat mirari tantu nec colere: ne facture veneratio creatoris esset iniuria. Na scdm istiusmodi qua vos sequimini ratio e ppostera atqz peruersa: et architecti honor migrauit ad domu: et medici scientia ad remedia conferetur. omnium quoqz artificu merita vel laudes ad opera trasferent. Quid ad hec dicitis vt agnoscam⁹ q sit crucis ridicule vobis ignominiosa confusio? Hac disputatione euertentibus inter se pbis oculis: simulqz multa tibus: subridens antoni⁹ rursuz per interpretem ait. Predurum nanqz cuncto videt opi quotiés iusto vniuerse rei tenore calcato laboris merita factis magilqz factoribus astruuntur. Elementa quidé vt memoraui ex ipso conspectu suaz comprobant seruitutez. Sed quoniam vos obseruatióe dialetica necessaria vt putatis qqz colligitis hoc quoqz artificio: etia nos nostram religione copellitis affirmare. Respondete mihi. Cognitio dei queadmodu manifesti⁹ approbat: p lectione verborum. an per operatione fidei? Et quid antiquus est: operatio fidei: an disputatio per argumenta procedens? Illis respodentib⁹ firmiorez sermonibus opatione esse: et hanc liquida de deo cognitione: bene eos et ipe dixisse psensit: qa operationez q ex fide descedit animi generat affect⁹: dialeticaz vero ex artificio coponentiuz sumpsisse oppositióis exordia. Cu ergo ait operatione fidei animo sitaz qs habuerit: supflua erit vborum copositio: per qua conceptaz sensu nostro credulitatez temptatis euellere: et tamen sepe nostras explicare itelligetias non valetis. Ita solidiora sunt metis opa: qz sophismatum fraudulenta pclusio. Nos christiani mysteriuz vite nostre: non in sapientia mundi habemus repositum: sed in virtute fidei que nobis a deo tributa per xpm est: Hanc orationis mee veritaté: rerum quottidie q gerunt ordo comendat: vobis iperitis et litterarum vrarum ignaris ad di cognitionez: eius solu verba sufficiut. Ecce nos tot gentilitatis gregib⁹ abstracti i vniuersuz orbé quottidie ppagamur. vobis vero p⁹ aduetu dni nodose sophismatu defecerut versutie. Ecce nos simplicé xpi fidez docti idolatriaz debellauim⁹. et per pdicatione ignominiose crucis: aurata tépla ceciderunt. Uos si potestis: ostedite q cotextioe vborum getilitaté xpo pponere suaseritis. Per oés iaz tras deus di fili⁹ xps est agnit⁹. nihil eloquetia sophismatum: nihil disputatio philosophie multitudini pot obeé credetiu. Crucifixu nominam⁹ et vniuersi dmones qs vos vt deos

colitis rugiūt atq₃ ex obsessis corporibus ad p̄mū dominice crucis signu₃ fugantur Ubi sunt illa fabulosa oracula? ubi egyptiorū incantationes? quo magorū profecere carmina? Certe tūc vastata sunt oīa: cum de sua cruce mundo xp̄s intonuit. Nihilominus vos p̄termissis debilitatorum cateruis: gloriosa₃ iesu mortem irridere conamini. Illud autem quale est. ꝙ nunq̄ infestatione regali concusa gentilitas: immo seculo cara: ꝛ hominum presidiis vulta iam corruit. Nos famuli xp̄i quo plus premimur: eo magis assurgim⁹ ꝛ floremus. Uestra simulacra ornatis quondam septa parietibus: iam vetustate collapsa sunt. Xp̄i vero doctrina que vobis stulticia videt̄ ꝛ ludus: licet tyrannica persequentium principum temptamēta pertulerit: licet variis sit incursata terrorib⁹: nullo tñ terraꝝ orbe cōcluditur: nullo gētium barbararum fine prohibetur. Quādo enim diuine scientie tantus splendor illuxit? Quando tot simul in se conuenere virtutes? continentia in matrimonio. virginitas in ecclesia: floret martyrum ꝓ domino suo gloriosa constantia: quoꝝ oīum crux christi principium est. Cū interi₃ vos inter tantos virtutum choros: sillogismorum retia tenditis: ꝛ veram rerum luce₃ tenebrosis conamini argumētationibus obuoluere. Ecce nos vt dixit doctor noster non in gentili persuasione: s₃ i fide aptissima suadem⁹: que verboru₃ affirmationem preuenire consueuit. Assunt quippe patientes a demonibus vexati: quos cum in medium produxisset: verba repetiuit dicens. Nūc vos collectionibus vestris: ꝛ quo vultis malefico carmīe deos v̄ros quos putatis expellite: sin autē non potestis: victas submittite man⁹: ꝛ ad christi trophea confugite ꝛ stati₃ crucifixi credulitatem maiestatis potentia prosequetur. Dixit: ꝛ inuocato nomīe iesu: cum vitale signū in sacro numero trinitatis p̄sisset in frontibus: vna cum expulsis demonibus: vana presentiū ph̄orum confutata sapientia est. Expauerunt enim stupentes homine₃: cui post tantu₃ ingeniu₃ afflueret signorum diuina largitio. At ille vniuersa christo qui curauerat ascribens vsus ē affatu reciproco: ꝛ ait. Nolite me putare his sāitatē ꝺdisse: xp̄s ꝑ suos suos facit ista miracula. Credite ꝛ vos: ꝛ videbitis: quia deuota deo fides: non eloquētie van⁹ tumor talia signa mereat̄. Confugite ad crucifixi legē. nosq₃ ei⁹ imitamini famulos: ꝛ hoc scientie fine ɔtenti: nulla deinceps secularis ip̄rudentie argumēta q̄ratis. Hacten⁹ antonio dicēte: miro ph̄ilosophi stupore perculsi: ꝛ cū honorifico salutatu ab eo recedētes: multū eius sibi fatebantur profuisse conspectum. Hoc in eo viro mirabile est. vt hominem in extremo mundi limite conditum: ꝛ fauor principum: ꝛ omnis celebraret aula regalis. Nam ꝛ constantinus augustus: ꝛ eius liberi constans atq₃ constantius talia cognoscentes: crebro ad eu₃ quasi ad patrē missis litteris obsecrabant: vt reciprocis eos scriptis hylararet. At ille eiusmodi manens: qualis ꝛ ante q̄ littere ad eum venirent fuerat: nec salutatione principu₃ mouebat̄: ꝛ tāq̄ ñ acceptis lr̄is ɔuocatis monachis aiebat. Rege s'cli ad nos mittunt ep̄lasq̄ hic xp̄ianis adhibēda miratio ē. Lic₃. n. diuersa sit dignitas: attamē eadē nascēdi moriēdiq₃ cōditio ē. Illa sūt venerati ōe oī pcolēda: illa toto animi affectu retinēda sunt: ꝙ hominibus deus legem scripserit: ꝙ per filium suum ꝓpriis ecclesias ditauerit eloquiis. Que monachis ē ratio: cum epistolis regum. Cur accipiam litteras quibus consueta nesciam reddere salutationis obsequia? Igitur rogatus ab vniuersis fratribus: vt xp̄ianos reges suis lr̄is refrigeraret: ne scilic₃ ꝑ silētium ei⁹ exasperarentur: ad susceptas epistolas conuenientia rescripsit. Laudauit primū ꝙ xp̄m colerent: deīde salutaria persuasit ne magnā putarēt regiā potestatē: ne presentis carnis ip̄o tumētes: se hoīes eē nescirent: ꝛ iudicandos a xp̄o obliuiscerent̄. Ad postremū clemētie circa subiectos et iusticie: curā q̄q₃ īopū admōuit: atq₃ vnū

sepiternū eē regē oīum seculoꝝ iesū xp̄m epistolis testatus est. His principes suscē/ptis vehemētissime letabantur. Sancta quoqꝫ apud cūctos antonij flagrabat opinio: ita vt eius se filios cuperent nomina/ri. Magna etenīꝫ cū aduenientibus affabilitas: omniū in se studiū cōuerterat. Post ꝙ ergo gentiles confutati reges admoniti: fratres ab eo sunt consolatione releua/ti ad interiorēꝫ montē ꝛ ad rigorēꝫ solituꝫ regressus est: ibiqꝫ sepe cūꝫ introeuntibꝰ deābulans ac residens stupebat: sicuti in daniele scriptuꝫ est: ꝛ interiectis horaruꝫ spaciis consequentia respondebat: vt intelligeretur aliqua reuelatiōis vidisse secreta. Naꝫ in monte positus: ea q̄ in egypto longe gerebātur preuidens: epō serapio/ni ibi constituto narrauit. Lamētabilis sequitur visio. ꝛ omni lachrymaꝝ fōte plan/genda. Cūꝫ eniꝫ cūꝫ fratribus circa se se/dentibus oparetur: intēte fixit oculos in celuꝫ gemens atqꝫ suspirans Et post aliquantum spacium reuelationis incepte: nimio dolore cōtremuit: ꝛ statiꝫ fixis genibus ante dei vultūꝫ prouolutꝰ orauit: vt clemētia sua futuꝝ auerteret scelus. Succedunt orationi lachrime metus ingens ī uadit presentes: obsecrant vt tante ca/lamitatis exponeret visionem. Singul/tus occupant voceꝫ: lingua fletibus ꝑpe/ditur: ꝛ ī medio conatu ſmo gemitu iter/rūpitur. Vix tamen cū vociferatione flu/ctuosa ait. Melius erat o filioli ipendens piaculū cita morte lucrari. Sic incipiens rursū lachrimis vincit: ꝛ īter egra suspiria tandem pectori commodans vocem. magnum inquit quoddaꝫ ꝛ vniuersis seculis inauditū imminet nephas. Magno fides catholica turbine subuertetur: ꝛ homines iumentis similes: xp̄i sancta diripiēt. Vi/di enī altare domini muloꝝ circundatum multitudine: qui crebris calciuꝫ ictibꝰ oīa dissipabant: Hec est causa gemituū quos audistis. Et facta est vox domini dicens: Abominabit̄ altariū meū: nec mora: visio neꝫ seqtur effectꝰ. Nā post ānos duos: se/ua arrianoꝝ irrupit insania. Tunc ecclesiarum rapine: tūc diuinoꝝ temeratio vasorum: tunc pollutis ethnicorum manibꝰ sacra polluta sunt ministeria: tunc paganoꝝ opificuꝫ presidia aduersūꝫ christuꝫ comparata cum assumptione palmarū quod ido/latrie apud alexandriaꝫ insigne est: ad ec/clesiam pergere cōpellebantur christiani: vt arrianoruꝫ populi crederent. prob sce/lus: horret animus replicare q̄ gesta sunt: Virginuꝫ matronarūqꝫ ereptus pudor: sanguis ouiuꝫ xp̄i in xp̄i tēplo effusus veneranda respersit altaria: baptisteriuꝫ pro voluntate gētiliū pollutū est. Nihil defu/it: visionis veritateꝫ monstrauit effectus: ꝙ calcitrantiū muloꝝ indisciplinatio: arrianoruꝫ esset impietas. Sed istaꝫ tristitiaꝫ consequētis reuelationis prosperitate cō/solatꝰ est: ꝛ ait. Nolite filioli merori vos penitꝰ cedere: vt enī iratꝰ est dominus sic rursūꝫ miserebit̄ ꝛ suūꝫ cito ecclesia recu/perabit ornatum: eosqꝫ qui in persecutio/nibus fidem domini seruauerint: solito vi debitis fulgore relucentes. Reuertentur ad foueas suas serpentes: ꝛ religio longiꝰ propagabitur: tantuꝫ videte ne fidei vr̄e sinceritas arriana labe sordescat. Nō apo stolorū: sed demonū ꝛ patris eorum dia/boli ista doctrina est: ob id per insipientiā iumentorū similis pecudū eorum expres sus est animus: Hucusqꝫ antonius. Sed nos minime conuenit diffidere: tam grande miraculuꝫ per hominem potuisse ostendi. Saluatoris .n. ꝓmisio ē: ita dicentis. Si habueritis fidem vt granum sinapis dicetis huic monti transfer te ꝛ transfere/tur: ꝛ nihil impossibile erit vobis: Et iterꝝ Amen amen dico vobis: omne quod petieritis patrem ī nomine meo: dabit vobis. Petite ꝛ accipietis. Ipse enim suis discipulis ꝛ vniuerso credentium gregi: nunc subiectionem demonum: nunc variarum infirmitatum pollicens curationem: aie/bat. Gratis accepistis: gratis date. Nun/quid sue virtutis imperio curabat anto/nius? Nunquid sue possibilitatis arbitrabatur esse quod fecerat? Orationibꝰ non preceptis demones morbiqꝫ cesserunt:

ꝛ ad christi dei nostri nominationem: semper vniuersa perfecta sunt. Nemo sapientium sanitatum admirationē ascribat antonio: sed domino iesu. qui solitā erga creaturas suas exhibens beniuolentiā: nūc quoqꝫ per electū famulum suum indulgēter exercuit. Antonius tantum orabat. ꝛ ob vite eiꝰ merita: cūcta dominus largiebatur. Sepe autem ꝛ contra voluntatem: ad exteriorem montem a fratribus perducebatur. Et cum iudices qui ad interius archisterium propter asperitatem itineris: ꝛ obsequentium multitudinem ꝛ horridam solitudinē ire non poterant: precario quererent. vt eiꝰ fruerentur aspectibus: nec impetrare possent: quia molestissime ferebat vexationem discursuū. Ipsos catenatos quos aut noxietas: aut vigor publicꝰ astrinxerat: ad eum destinabāt: scientes tales ab antonio non posse contēni: quorum fletibus superatus: pertrahebatur ad exteriorē montem agnoscens laborem suum vtilem miseris fore. Suadebatqꝫ iudicibus qui eum inuitauerant vt in sententia proferēda: ꝛ odio ꝛ grē dī timorē anteponerēt. nec ignorare eos debere quod scriptū ē. Quocūqꝫ iudicio iudicaueritis: ī eo iudicabitur de vobis. Attamen inter medios ꝯmones care sibi solitudinis recordabaṫ. Post coactā itaqꝫ presentiā. quam ducis preces: ꝛ quod verius ē: miserorꝫ fletꝰ extorserat: post salutaria monita: post reorū cōmendationē: quorundā vero ꝛ absolutionē: postulanti duci vt paulo largius eidē suā presentiā īdulgeret: ait nō posse se diutiꝰ ibidē morari: grato vsus exēplo ꝙ sicuti pisces ab aqua extracti mox ī arēti terra morerenṫ. ita ꝛ monachos cum secularibus retardantes: humanis statim resolui cōfabulationibus. Ob id ergo ingt: couenit vt pisces ad mare: ita nos ad montē festinare: ne tardātibꝰ nobis aliq̄ ꝓpositi succedat obliuio. Pre tāta hominis sapiētia dux miratus iustā de eo tulit verāqꝫ sententiā dicens. Uere istū esse dei famulū: nec ī rustico homine potuisse tantam aliq̄n inesse sapientiā: nisi diuino amore regeretur. Preterea cum balacius qui sub nestorio prefecto alexādrie dux egypti fuit: homo arriane iniquitatis studiosissimus fautor: ita xp̄i ecclesiam ꝑsequereṫ: vt animo vesano ꝟgines monachosqꝫ nudatos verberaret in publico: ad eum antonius litteras misit. quarꝫ ista sententia est. Uideo irā dei venientē super te: desine persequi xp̄ianos: ne te ira occupet: que proximū iam tibi minatur interitū. Legit infelix ep̄las ꝛ irrisit: atqꝫ ī eā expuens proiecit in terrā: portitores quoqꝫ multis afficiens iniuriis: antonio talia renunciari precepit. Qm̄ cura tibi tantopere monachorꝫ est: etiam ad te mei vigoris transiliet disciplina. Sꝫ cōfestim minitatorē oppressit suppliciū: ꝛ pꝰ quinqꝫ dies os effrenatū vltio diuina cōpescuit. Egreditur eni ad primā mā̄sionem alexandrie que appellaṫ chereū. cū supradicto egypti prefecto: nestorio vehebāṫ equis: quos iter omnes balatiꝰ: cuius erant: māsuetissimos nutrierat. Cum ergo pariter solito sibimet equi alluderent: mitior quo nestoriꝰ vehebaṫ: morsu repentino balacium decussit ī terrā: ac sic in eū inhians femora eius lacerauit atqꝫ corrosit: vt statim relatus ad ciuitatem: post tertiū diem moren̄ṫ. vniuersiqꝫ agnoscerēt minarꝫ ab antonio predictarꝫ effectum quātocius consecutum: digno ꝑsecutoris fine cōpleto. Ceteros ad se veniētes mira cum modestia antonius admonebat: vt oblita seculi dignitate: remotioris vite beatitudinem appeterent. Siqui aūt maiori potestate premebanṫ. nec poterant obtinere iusticiam: ita eos obnixe defendebat: vt ipse ꝓ illis pati videreṫ iniuriā. Multis vtilis fuit ꝓclari senis orō: m̄lti magnis diuitiis ꝛ altiori ḡdu militie d̄relicto: eiꝰ adhesere curriculis. Et vt īfinita breui ꝯmōe ꝯprehēdā: bonū egypto medicum xp̄s indulserat. Quis n̄ tristitiā apud antoniū mutauit in gaudiū? Quis n̄ irā ꝟtit in pacem? Quis orbitatis luctū: n̄ ad eiꝰ rēpauit aspectū? Quis n̄ merore paupertatis q̄ ꝑmebaṫ abiecto. stati ꝛ diuitū d̄spexit opulētias ꝛ ī sua letatꝰ ē paupertate. Quis pꝰ lassitudinē mo

nach⁹ nō ei⁹ vegetatu hortat⁹ est? Quis adolescentie etatis accensus ardoribus nō ex ei⁹admōitu:pudicitie amator fuit? Quis vexat⁹a diabolo:sine medela redijt? Quis inimici cogitatiōib⁹ distract⁹ n̄ ceca tēpestate sopita: sereno regressus ē aio? Sciebat eni3 quo qsq3 laboraret icōmodo:ꝛ ex vite meritis discretionē spirituu3 agnoscens:adhibebat verboꝝ prout erāt vulnera sanitatē. Un̄ effectū ē: vt post ei⁹ doctrinā oēs diaboli panderentur isidie. Multe quoq3 ad eius ꝯspectū desponsate puelle:ab ipso pene thalamo recedētes i ecclesie matris gremio ꝯsederunt. Quid plura? Totius orbis homīes ad eū ꝯfluebāt:ꝛ vniuersarū gētiū varietas: bellicosissimū contra demones virū cōspicere gestiebāt. Nullus se frustra illuc venisse conquest⁹ est: oībus delectabile atq3 iocundū laboris cōmerciū fuit. Fatigatio enim itineris emolumētū viatici reportabat: sicut rei probauit effectus. Nā post resolutionē ei⁹:quasi cōmuni funere orbitatis excepto:propriū singuli parentē luxerunt. Quis aūt finis vite eius fuerit: dignū est ꝛ me cōmemorare ꝛ vos cū desiderio audire:qꝛ ꝛ hoc in eo imitabile cunctis fuit. Juxta consuetudinē ad visēdos fratres: qui in exteriori monte erant: venit: ibiq3 a diuina ꝓuidētia de sua morte condiscēs ita exorsus est:dicens. Ultimā filioli pr̄is audite sētentiā:non eni3 arbitror ꝙ in hoc seculo iterū vos visuri simus. Cogit conditio nature: vt post centenariū numerum quē annis quinq3 supergredior:iam resoluar. Jta locutus audiētiū pectora contristauit:gemitus lachrymeq3 dicta merētia cōsecute sūt. Amplexabant̄ eū vniuersi: quasi iā de seculo recessurū. At ille tanꝗ̄ aliena deserēs ad ꝓpriā patriā profectur⁹ magna cum leticia pcipiebāt: desidiam istituto nō debere surripere:sed tāꝗ̄ quottidie morituros: vt ante predixerat:a sordidis cogitationibus animam custodire:ꝛ omne3 emulationē ad sanctos q̄sq3 cōuertere: ad melecianos ꝟo scismaticosq3: nequaq̄ accedere. Scitis eni:aiebat:coꝝ antiqua3 peruersitatem. neq3 cū arrianis cōmunioni iungamini:qꝛ impietas eoꝝ iā oīb⁹ manifesta ē. His etiā illud addebat: nullū debere xp̄ianū:cū seculi viderit potestates:ꝓ arrianoꝝ ꝛ meleciano ꝝ pugnare nequitia:a xp̄i territū discedere veritate:mortaliū illā eē defēsionē:nec diu fallacē pmāere posse fātasiā. Quapropt̄ aiebat custodiēda ē pia fides i xp̄o:ꝛ patrum religiosa traditio:quā ex scripturaꝝ lectione:ꝛ crebro mee paruitatis didicistis admonitu. Finito ꝑmone fr̄es eū vehementissime retardabant:glorioso pr̄is cupientes termino decorari. S3 multas ob causas quas ꝛ silētio demōstrabat:precipue tn̄ ob ꝑ̄sumptā egypti cōsuetudinē:ꝯtradixit: Mos eteni egyptiis ē:nobiliū ꝛ precipue btōꝝ martyru3 corpora:linteamine qdē obuoluere:ꝛ studiū funeri solitū non negare:t̄ra ꝟo n̄ abscōdere:sed sup lectulos domi posita reseruare. Hūc honorem gescentibus reddi:inueterate ꝯsuetudinis vanitas tradidit. De hocātoni⁹ sepe ꝛ episcopos dep̄cat⁹ ē: vt pp̄l'os eccl'iastica cōtestatiōe corrigerēt:ꝛ laycos viros ac mulieres rigidi⁹ ipe ꝯuenit: dicēs:nec legitimū hoc esse nec deo placitū:quippe cū patriarchaꝝ ꝛ ꝓphetaꝝ sepulchra: q̄ ad nos vsq3 ꝑdurāt:hec fcā ꝯuincerēt. Dominici quoq3 corporis exēplū oportere intueri iubebat:qđ i sepulchro positū lapide vsq3 ad resurrectiōis diē tertiū clausum fuerit atq3 his modis viciū circa defūctos egypti:etiā si scā eēnt corpora:coarguebat dicens. Quid mai⁹ aut sctius corpore pōt eē dn̄ico? qđ iuxta ꝯsuetudinē gētiū ceterarū:humo ꝯditū eē scim⁹. Hec iusta ꝑsuasio multoꝝ isitū euellit errorē:ꝛ repositis i t̄ra cadaueribus:dn̄o gr̄as ꝓ bono magisterio retulerūt. Metuēs g̃ ꝯsuetudine3 supradictā: ne eodē etiā circa se laberent̄ errore. celerit̄ valedicēs mōachis q ꝯfluxerāt:ad amicū ꝟtutis habitaculu3 repedauit. Post mēses aūt paucos:cū nō mediocre incōmodu3 senilia mēbra turbasset: vocatis ad se duobus fratribus. quos ibidem ante quindecim annos: modico

teruallo seiunctos instituerat: quicq ei iã seni ceperãt ministrare: ait. Ego quidẽ filioli scḋm eloquia scripturaꝝ. patrũ gradior viã: iam enĩ dñs me inuitat. iam cupio videre celestia. sed vos o viscera mea admoneo: ne tanti tẽporis laborẽ repente perdatis Hodie vos religiosum studiũ arripuisse arbitramini: et cepte voluntatis fortitudo succrescet. Uarias demonum nostis insidias: vidistis eoꝝ et impetus feroces et vires effeminatas. Jesũ suspirate. et credulitatẽ nominis eius vestris figite mẽtibus: et a certa fide vniuersi demones fugabuntur. Memẽtote etiã admonitionum meaꝝ: et incerte conditionis vitã quottidie ancipitem ptractate: et celeste vobis premiũ. sine cunctamine tribuetur. Scismaticoꝝ quocq et hereticoꝝ venena vitate: meũcq circa eos odiũ sectamini: quia christi sũt inimici. Scitis ipsi. ꝙ nullus mihi nec pacificus qdẽ sermo cũ eis aliquãdo fuerit: ꝓpter prauã eoꝝ volũtatẽ et ꝑtinax ɔtra christũ bellũ. In hoc autẽ magis estote solliciti. vt dñi precepta sueris vt post mortem vestrã sancti quicq. quasi amicos et notos in eterna vos recipiãt tabernacula. Hec cogitate. hec sapite. hec retexite: et siqua mei vobis cura. siqua patris memoria est: si mihi vicarium repẽdatis affectum: nullus ad egyptum meas perferat reliquias: ne vano corpus honore seruetur: ne vituperati ritus a me vt nostis etiam circa me seruentur obsequia. Huius enim rei gratia: maxime huc sum regressus. Uos igitur humo tegite: vos patris operite corpusculum: et illud quocq senis vestri custodite mandatũ: vt nemo preter vestram dilectionem: locum tumuli mei nouerit. Confido ĩ domino: quia necessario resurrectionis tempore: hoc corpusculum resiliet incorruptum. Uestimentorum autem meorum sit ista diuisio. Melotem et palliũ tritũ cui superiaceo: athanasio epispopo date: qđ mihi nouum ipse detulerat. Serapion eps: alium accipiat melotẽ: vos cilicinũ habetote vestimẽtũ et valete viscera mea: Antonius enim migrat: et iã nõ erit in p̄sẽti seculo vobiscum. Uerba finierat: et osculãtibꝰ se discipulis: extendens paululũ pedes: mortem letus aspexit: ita vt ex hillaritate vultus eiꝰ angeloꝝ sãctoꝝ: que ad ꝑferẽdã animam eiꝰ descẽderant: p̄sentia nosceretur. Hos intuens tãcq amicos videret: animũ exalauit: et additus est p̄ribus secundum ordinem scripturarũ. Seruauerunt mandata discipuli ĩuolutũ vt preceperat corpꝰ humo opientes: et nemo ĩterim vscq ad hanc diem preter eos vbi sit ɔditũ nouit. Legatarius autem antonij benedictionẽ qui tritũ palliũ cũ melote imperio eius meruerat accipe: antoniũ in antonij muneribus amplectitur: et tãcq magna hereditate ditatus letanter ꝑ vestimẽtũ recordatur imaginẽ sanctitatis. Hic antonio vite terminus fuit: ista principia meritoꝝ. Que licet parciori: vt predixi: sermone narrauerim tñ ex his potestis aduertere: qualiter homo dei a pueritia ad senectã vscq peruenerit: et quod omni semꝑ dubitatione calcata: nec languori nec longeue quicq etati aliquando concesserit. Magis autem equalitatem propositi tenens: nec vestimẽtum mutauit nec pedes lauit: nec escã sectatus ẽ moliorẽ: oculoꝝ quocq aciem et numerum dentium licet paululũ ob etatẽ viderẽť attriti: nec nõ et pedũ ĩcessũ: totiꝰ etiã corꝑis firmitatẽ ita ɔtra iura nature meritoꝝ grã custodiuit: vt lautoꝝ corpoꝝ ꝙ̃ balneis atcq delitijs ɔfouẽť: hilarior eiꝰ caro videreť: Hoc etiã f̄res qđ ꝑ oẽs ꝓuincias amor eiꝰ famacq volitauit: quem nec libroꝝ disse(m)iatoꝝ orõ luculẽta: nec mũdane sapiẽtie disputatio: nec nobilitas gẽnris: nec opũ ĩfinita ɔgestio ɔmẽdauit. cui oĩum ore est ascribẽdũ nisi xp̄o: cuius ẽ donũ ẽ: ꝙ deuotos eiꝰ aĩos: erga suã ꝓuidens maiestatẽ: hoĩem alio pene orbe celatũ: et ĩť tãtas positũ solitudines africe: hispanie gallie: italie: illirico: ipi etiã ꝙ̃ vrbiũ caput ẽ rome: vt ĩ exordio ꝓmiserat: demõstrauit. Creatoris ẽ ista benignitas: qui famulos suos lz nolẽtes: nobilitare cõsueuit: vt virtꝰ possibiľ nec vltra hũanã

esse naturam: sanctorum doceatur exemplis et ad beate vite imitationem: ex fructu laboris optimus quisque impellatur. Hunc itaque fratribus librum magnopere perlegere curate: vt agnita fideli vita sublimius monachorum: sciant quod saluator noster iesus christus glorificantes se glorificat: et seruientibus sibimet. non tantum regna celorum: sed etiam hic in ipsis montium secretis latere cupientibus: fame tribuit nobilitatem: scilicet vt et ipsi fruantur laude meritorum: et ceteri eorum prouocentur exemplis. Si autem necessarium fuerit et gentibus legite: vt vel sic agnoscant quia dominus noster iesus christus non solum est deus dei filius: sed etiam his qui eum sollicite colunt et in eum fideliter credunt. hanc dedit potestatem: vt demones quos illi deos esse arbitrantur: conculcent atque eiiciant: deceptores scilicet hominum: et totius corruptionis artifices.

Finit vita beati Antonii. Prologus sancti hieronymi presbyteri in vitam beati hylarionis.

In sanctis orationibus tuis memento mei decus ac dignitas virginum: nonna asella. Scripturus vitam beati hylarionis habitatorem eius inuoco spiritum sanctum: vt qui illi virtutes largitus est: mihi ad enarrandas eas sermonem tribuat vt facta dictis exequantur. Huius namque conuersatio et abstinentia: ac preclara dona mirabilium que operatus est vt ait crispus tanta ac talia habentur: quantum vel ex paulis verbis potero extollere cuiuscunque preclara ingenia. Alexander magnus macedo quem vel pardum vel hircum caprarum daniel vocat: cum ad achillis tumulum peruenisset: felicem te ait iuuenis qui magno frueris precone meritorum: homerum videlicet significans. Porro mihi tanti ac talis viri conuersatio: vitaque dicenda est. vt homerus quoque si adesset: vel inuideret materie: vel succumberet. Quamque enim sanctus Epiphanius salamine et cypri episcopus qui cum hylarione plurimum conuersatus est: laudem eius breui epistola scripserit: que vulgo legitur: defunctum tamen aliud est locis communibus laudare: aliud defuncti proprias narrare virtutes. Unde et nos fauore magis illius quam iniuria: ceptum ab eo opus aggredientes: maledicorum voces contemnimus qui olim detrahentes sancto paulo meo: nunc forsitan detrahent et hylarioni: illi solitudines calumniantes: huic obiicientes frequentiam multorum: vt qui semper latuit non fuisse: qui a multis visus est: villis existimetur. Fecerunt hoc et maiores eorum quondam pharisei: quibus nec Joannis heremus atque ieiunium: nec domini saluatoris turba cibi potusque placuerunt. Uerum destinato iam operi imponam manum et scilleos canes obturata aure transibo. Opto vt in christo permaneas. Et memor in orationibus tuis sis mei virgo sacratissima.

Incipit vita beati Hylarionis heremite.

Ilarion ortus est vico thabacha qui circiter quinque milia a gaza vrbe palestine ad austrum situs est: cum parentes haberet ydolis deditos: sicut rosa de spinis floruit. A quibus missus alexandriam gramatico traditus est: ibique quantum illa patiebatur etas: magna ingenii et morum documenta prebuit breui. carus omnibus et loquendi arte gnarus: quodque his maius omnibus est christo credens. Non circi furoribus: non harene sanguine: non theatri luxuria delectabatur: sed illi tota voluntas in ecclesie congregatione erat: Audiens autem celebre tunc nomen antonii quod per omnes egypti populos ferebatur: incensus visendi eum studio: perexit in heremum. Et statim vt eum vidit: mutato pristino habitu: duobus ferme mensibus iuxta eum mansit: contemplans ordinem vite eius. morumque grauitatem: quam creber in oratione: quam humilis in suscipiendis fratribus: seuerus in corripiendis: alacer in exhortandis esset: et vt continentiam cibique eius asperitatem nulla vnquam infirmitas frangeret. Porro frequentiam eorum qui ad eum ob varias passiones et impetus demonum concurrebant: vltra non ferens. nec congruum esse dicens pati in heremo populos ciuitatis sicque si-

bi magis incipiendū esse vt cepisset anto
nius:illū quasi viruʒ forteʒ: victorie pre/
mia accipere:se nec dum militare cepisse:
reuersus est cuʒ quibusdaʒ monachis ad
patriam:ꝛ parentibus iaʒ defunctis:par/
teʒ substantie fratribus partē pauperib⁹
largitus est nihil sibi omnino seruans:ꝛ ti
mens illud de actibus apostolorū ananie
ꝛ saphire: vel exemplū vel suppliciuʒ ma
ximeqʒ dominice sententie memor dicen
tis qui non renunciauerit omnibus que
possidet non potest meus esse discipulus.
Erat autē tunc annoruʒ quindecim. Sic
nudus ꝛ armatus in christo: solitudinem
que in septimo miliario a maiū agaçe em/
porio per littus euntibus egyptum:ad le/
uam flectitur:ingressus est. Cumqʒ essent
cruenta latrocinijs loca:ꝛ propinqui ami
ciqʒ eius iminens periculuʒ denunciarēt
contempsit mortem vt morteʒ euaderet.
Mirabantur omnes animuʒ:mirabātur
etatē nisi ꝙ flāma quedaʒ pectoris ꝛ scin/
tille fidei in oculis relucebāt. Leues erāt
gene:delicatū corpus ac tenue: ꝛ ad oēm
iniuriam impatiēs:quod leui vel estu vel
frigore posset affligi. Igitur sacco tm̄ mē/
bra coopertus:ꝛ pelliciuʒ habens:ꝛ empe
diten hoc est palliū:quod illi beatus anto/
nius proficiscenti dederat: sagumqʒ ru/
sticuʒ inter mare ꝛ paludeʒ:vasta ꝛ terri/
bili solitudine fruebatur:quindeciʒ tantū
caricas post solis occasuʒ edens. Et quia
regio latrociniis infamis erat: nunꝗ̄ in
eodeʒ loco quisꝗ̄ habitare consueuerat.
Uidēs hoc diabolus:quid faceret quo se
verteret: torquebat̄ qui gloriabatur an/
tea dicens. in celum ascendam: super si/
dera celi ponaʒ niduʒ meū ꝛ ero similis al
tissimo:cernebat se vinci a puero: ꝛ prius
ab eo fuisse calcatum:ꝙ̄ per etateʒ pecca
re potuisset. Titillabat itaqʒ sensus eius.
ꝛ pubescenti corpori eius insolita volu/
ptatuʒ icendia suggerebat. Cogebat̄ enī
tyrunculus xp̄i cogitare qđ nesciebat: et
eius rei aīo causā uoluere: cuius expimē/
ta non nouerat. Iratus itaqʒ sibi:ꝛ pect⁹
pugnis verberās quasi cogitatiōes cede
manus posset excludere:ego te inqt aselle
faciā vt nō calcitres:nec te ordeo alā:sed
paleis fameqʒ cōficiā:ꝛ siti grauiqʒ onerabo
pondere. Per est⁹ indigabo ꝛ frigora: vt
cibū potiusꝗ̄ lasciuiā cogites. Herbaruʒ
ergo succo ꝛ paucis caricis p⁹ triduū vel
quatriduū deficiēteʒ animā sustentabat
orans frequenter ꝛ psallēs:ꝛ rastro humū
fodiēs. vt ieiunioꝝ laborē labor opis du/
plicaret:simulqʒ fiscellaʒ hoc ē sportellaʒ
iunco texēs:emulabat̄ monachoꝝ egypti
disciplinaʒ:ꝛ apl'i sentētiā dicētis. Qui au
teʒ nō operat̄ nō manducet. Sic attenua
tus ꝛ i tātuʒ exhaustus corpore: vt ossib⁹
vix hereret:quadā nocte infātiū cepit au
dire vagitus:balatus pecoruʒ: mugitus
boum:plāctus quasi mulierculaꝝ: leonū
rugitus:murmur exercit⁹ ꝛ prsus variaꝝ
portēta vocum: vt ante sonitu ꝙ̄ aspectu
territ⁹ cederet. Intellexit hec eē demonū
ludibria: ꝛ ꝓuolut⁹ genib⁹: cruceʒ xp̄i si/
gnabat in fronte:taliqʒ armatus casside:
ꝛ lorica fidei circūdatus:iacēs forti⁹ ꝓlia/
batur:quodāmō videre desiderās quos
horrebat videre:ꝛ sollicitis oculis huc il/
lucqʒ circūspiciēs:cū interi ex improuiso
splēdēte luna:cernit redaʒ feruentib⁹ eqs
sup se irruere. Cumqʒ īclamasset iesuʒ:an
te oculos ei⁹ repētino terre hiatu:pompa
omnis illa absorta ē. Tūc ille ait. Equum
ꝛ ascēsoreʒ ꝓiecit ī mare. Et hi ī curribus
ꝛ hi ī equis:nos aūt ī noīe dn̄i dei nr̄i ma/
gnificabimur. Multe sunt tētationes ei⁹
ꝛ die nocteqʒ varie demonū īsidie:quas
si oēs narrare veliʒ:modū excedā volumi
nis. Quotiēs illi nudas mlieres cubāti ac
circūiacētes finxit:ꝛ multotiēs esurienti
largissime apparuere dapes. Interdū orā
teʒ lupus vlulās:ꝛ vulpecula gāniēs trāsi
liuit:psallētiqʒ gladiatoꝝ pugna spectacu
lū ꝓbuit: vt vn⁹ q̄si iterfect⁹ ꝛ ante pedes
illi⁹ corruēs sepulturā rogaret. Orabat se
mel fixo ī terram capite:ꝛ vt natura fert
homīuʒ:abducta ab orōne mēs nescio quid
aliud cogitabat:īsiliuit dorso ei⁹ festinus
agitator:ꝛ latera calcibus:ceruiceʒ flagel
lando verberans: eya inquit curre cur

dormitas? Et cachinnās desuper. si de/fecisset: an ordeū vellet accipe sciscitabat. Igitur a sextodecimo vsq3 ad vicesimuz. etatis sue annum: estus τ pluuias breui tu guriunculo declinabat: qđ iunco τ carice texerat: extructa deinceps breui cellula: que vsq3 hodie pmanet latitudine pedum quattuor: altitudine vero pedū quinq3: h est statura sua humiliorez: porro longitu/dine pauloq3 ampliorez q̄ eius corpuscu luz patiebatur: vt sepulchrū potius q̄ do mum crederes: Capilluz semel i anno: pa sche die totōdit. Supra nudaz humū hoc est terraz stratumq3 iunceuz: vsq3 ad mor tem cubabat. Saccum quo semel fuerat indutus nunq̄ lauans: superfluū dicens munditias in cilitio querere. Nec muta/bat alterā tunicā: nisi cū prior penitus scis sa esset. Scripturas quoq3 sanctas memo riter tenens: post orationē psalmos. quasi deo presente recitabat. Et quia longū est per diuersa tēpora magnalia ei⁹ dicere cō prehendam breuiter ante lectoris occu/los vitā eius pariter exponēs: τ deinceps ad narrādi ordinez regrediar. A vicesimo primo anno vsq3 ad vicesimūsextū p tres annos: dimidiū lētis sextariū madefactū aqua frigida comedit: τ aliis trib⁹ ānis pa nez aridū cuz sale τ aqua. Porro a vices simo septimo anno vsq3 ad tricesimū her/bis agrestibus: τ virgultoꝝ quorūdaz ra/dicibus crudis sustētatus est. A tricesimo autē primo vsq3 ad tricesimuz quintū an/nuz: sex vncias ordeacei panis: τ coctum modice olus absq3 oleo in cibo habuit. Sentiēs aūt caligare oculos suos τ totū corpus impetiginez τ pumiceā quandaz scabredinez contrahi: ad superiorez victū adiecit oleum. τ vsq3 ad sexagesimum ter/tium vite sue annuz. hoc continētie cucur rit tenore: nihil extrinsecus. aut pomoruz aut leguminis: aut cuiuslibet rei gustans. Inde cuz se videret corpore defatigatuz. τ propinquaz putaret imminere mortem: a sexagesimo quarto āno vsq3 ad octoge/simum pane abstinuit: incredibili feruore mentis: vt eo tēpore quasi nouus accede/ret ad seruitutem domini: quo ceteri solēt remissi⁹ viuere. Fiebat aūt ei de farina τ cōminuto olere sorbitiūcula: cibo τ potu vix quinq3 vncias appendentib⁹: Sicq3 cōplens ordinē vite: nunq̄ ante solis oc/casuz: nec ī diebus festis: nec ī grauissima valitudine soluit ieiuniuz. Sed iam tēpus est vt ad ordinez reuertamur. Cuz habita ret adhuc in tuguriunculo: annos nat⁹ de cez τ octo: latrones ad eū nocte venerūt: vel estimātes habere aliquid quod tolle rent: vel in contēptum sui reputantes fie ri: si puer solitarius eoꝝ ipetus non ptime sceret. Itaq3 inter mare τ paludē a vespa vsq3 ad solis ortū discurrentes: nunq̄ lo/cuz cubilis eius inuenire potuerūt. Por/ro clara luce repto puero. quasi per iocuz quid inquiūt faceres: si ad te latrones ve nirent? Quib⁹ ille respondit. Nudus la/trones non timeo. Et illi certe aiunt occi di poteris. Possuz inquit possuz: τ ideo la trones non timeo: quia mori paratus suz. Tunc āmirati constantiā eius τ fidē: con/fessi sūt noctis errorez. deinde vite polli/centes correptionē. Uigintiduos iaz ī solitudine habebat annos. fama tm̄ notus oībus τ p totas palestine vulgat⁹ vrbes. Cū interī mulier quedā eleutropolitane vrbis cernēs despectui se hri a viro ob ste rilitatē: iā eniz per annos quindecim nul/los coniugii fruct⁹ dederat: prima irrumpe re ausa ē ad btm̄ hylarionem: τ nihil tale suspicāti: repēte genib⁹ aduoluta: ignosce inquit audacie: ignosce necessitati mee. Quid auertis oculos? Quid rogātē fugis Noli me mulierē aspicere: sꝫ miserā. Hic sex⁹ genuit saluatorē: nō hñt sani op⁹ me/dico sꝫ q male hñt. Tādē substitit: τ p⁹ tm̄ tpis visa mlīere īterrogabat causas aduē tus ei⁹: ac fletuū. Et postq̄ didicit: leua/tis ad celū ocl'is redire eā iussit: eūtēq3 eā lachrymis psecut⁹ ē. Exacto aūtāno: vi/dit eā cū filio. Hoc signoꝝ ei⁹ pncipiū ali/ud maius signum nobilitauit. Aristhene elpidii q postea prefecūs ptorii fuit vxor valde nobil' īter suos: τ int xpiāos no/bilior reuertēs cū marito et trib⁹ liberis

A beato anthonio gaze propter infirmitatem eorum remorata est. Ibi enim siue ob corruptum aerem siue vt postea claruit propter gloriam hylarionis serui dei emitritei pariter arrepti: omnes a medicis desperati sunt. Jacebat vlulans mater: et quasi inter tria filiorum discurrens cadauera quem primum plangeret: nesciebat. Agnito autem quod esset quidam monachus in vicina solitudine: oblita matronalis pompe: tantum se matrem nouerat: vadit comitata ancillulis et eunuchis: vixque ei a viro suo suasum est: vt asello sedens pergeret. Ad quem cum venisset. Per eum te ait iesum clementissimum dominum nostrum obtestor per crucem eius et sanguinem: vt reddas mihi tres filios: vt glorificetur in vrbe gentilium nomen domini saluatoris. Ingrediatur seruus eius gazam: et marnas corruat: Renuente illo et dicente: nunquam se egressum de cellula: nec habere consuetudinem vt non modo ingrederetur ciuitates: sed nec villas ingrederetur: prostrauit se humi crebro clamitans. Hylarion serue christi redde mihi filios meos: quos antonius tenuit in egypto: a te seruentur in syria. Flebant cuncti qui aderant. sed et ipse negans lacrimabatur. Quid multa: Non prius mulier recessit: quam ille pollicitus est: se. post solis occasum gazam introiturum. Qui postquam venit: singulorum lectulos et ardentia membra considerans inuocauit ihesum. Et: o mira virtus: statim quasi de tribus fontibus sudor pariter erupit. Eadem hora acceperunt cibos: lugentemque matrem cognoscentes et benedicentes deum sancti manus deosculati sunt. Quod postquam auditum est et longe lateque percrebruit: certatim ad eum de syria et egypto populi confluebant: ita vt multi christiani fierent: et se monachos profiterentur. Nec dum enim tunc monasteria erant in palestina: nec quisquam monachos ante sanctum hylarionem in syria nouerat. Ille fundator et eruditor huius conuersationis et studii: in hac prouincia fuit. Habebat dominus ihesus in egypto senem antonium: et in palestina hylarionem iuniorem. Facidia viculus est rinocorure vrbis egypti: de hoc decem iam annis ceca mulier adducta est ad beatum hylarionem: allataque ei a fratribus: iam enim multi cum eo monachi erant: omnem suam substantiam se expendisse ait in medicos. Cui respondit. si que inquit in medicos perdidisti: dedisses pauperibus: curasset te verus medicus ihesus. Clamante autem illa et misericordiam deprecante: expuit in oculos eius: statimque saluatoris exemplum virtus eadem secuta est sanitatis. Auriga quoque gazensis: in curru percussus a demone: totus obriguit: ita vt nec manus agitare neque ceruicem posset flectere. Delatus ergo in lectulo cum solam linguam moueret ad preces: audiuit non prius posse se sanari quam crederet in ihesum: et sponderet arti pristine renunciaturum. Credidit: spopondit: sanatus est. magisque de anime quam de corporis salute exultauit. Preterea fortissimus iuuenis nomine messicas de territorio hierosolyme: tantum sibi plaudebat in viribus: vt quindecim frumenti modios: diu longeque portaret: et hanc haberet palmam fortitudinis sue: si asinos vinceret: Sed hic afflatus a pessimo demone. non cathenas: non compedes: non claustra ostiorum integra patiebatur: Multorum nasus et aures mordiciis amputauerat: horum pedes: illorum guttur fregerat: tantumque sui terrorem omnibus incusserat: vt oneratus cathenis et funibus: in diuersa nitentium quasi ferocissimus thaurus: ad monasterium protraheretur. Quem postquam fratres videre perteriti: erat enim mire magnitudinis: nunciauerunt patri. Ille sicut sedebat iussit eum protrahi: et dimitti: solutoque ait. Inclina caput et veni. Tremere miser cepit. et ceruicem flectere: nec aspicere ausus contra omnique ferocia deposita. pedes sedentis lambere cepit. Adiuratus itaque et extortus demon qui iuuenem possederat: septima die egressus est. Sed nec illud tacendum est. quod orion vir primarius et ditissimus vrbis achile: que mari rubro imminet: a legione demonum possessus: ad eum perductus est. manus. ceruix: latera pedes ferro onerata erant: furorisque seuitiam torui oculi minabantur. Cumque deambularet

sanctus cū fratribus. ⁊ de scripturis ne/scio quid interpretaretur erupit ille de manibus se tenentiū. Et du3 peruenisset ad sanctū hylarionē stati amplexās eū post tergū in sublime eleuauit. Et clamor ingēs ortus ē ab omnib⁹: timebāt eni ne cō fecta ieiuniis membra collideret. Et sanctus Hylarion ridens. silete inquit ⁊ mihi meū palestritā dimittite: ac sic reflexa super humeros manu: caput ei⁹ tetigit: apprehensoq3 crine: ante pedes suos adduxit: cōstringens e regione ambas man⁹ ei⁹ ⁊ plātas vtroq3 calcans pede: simulq3 cōgeminās torquere demonū turbas cepit. Cumq3 ille eiularet: ⁊ reflexa ceruice terra3 vertice tangeret: dn̄e inquit iesu o me miserū solue captiuu3: ⁊ vnū ⁊ plures vicere tuū ē. Rē loqr inauditā. Ex vno hoīs ore diuerse voces: ⁊ cōfusus populi clamor audiebatur. Curatus itaq3 et hic post non multū tēporis cū vxore ⁊ liberis vēit ad mōasteriū: plurima q̄si grā3 reddi tur⁹ dona afferēs. Cui sāct⁹ ait. Nō legisti qd giezi. qd symon passi sūt: quor alt' acceptit preciū: alter obtulit vt ille venderet gratia3 spūs sancti: hic mercaretur. Cūq3 orion flēs diceret accipe ⁊ da pauperib⁹ Tu meli⁹ inquit tua potes distribuere q p vrbes ambulas ⁊ nosti pauperes: ego qui mea relīq cur aliena appetā? Multis nomen pauperum: occasio auaricie est. Misericordia artē non hēt. Nemo meli⁹ erogat q̄ q sibi nihil reseruat. Tristi aūt ⁊ in harena iacenti: noli inqt ɔtristari fili: qđ facio ꝓ me: ⁊ pro te facio. Si eni3 hec accepo: ⁊ ego offēdā deū: ⁊ ad te legio reuertet. Quis vero silentio possit preterire q̄ ɜazanus mayumites haud longe a monasterio eius: lapides ad edificandum de ora maris cudēs: tot⁹ palysi solut⁹ ē: ⁊ ab opariis sociis delat⁹ ad sanctū hylarionē stati3 ad op⁹ reuersus ē. Et.n. litt⁹ qđ palestine egyptoq3 pretenditur: per naturam mollib⁹ harenis in saxa durescentib⁹ aspe ratur paulatiq3 coherens sibi glarea perdit tactū: cū nō pdat aspectū. S3 ⁊ italic⁹ qdā eiusde3 oppidi municeps christianus aduersu3 gazēsū vir marne idolo deditū: circi eq̄s curules nutriebat: hoc sigdē i romanis vrbib⁹ iā ex inde seruabat a romulo: vt ꝓpter felicē sabinar raptū conscio quasi cōsilior deo quadrige septeno currant circuitu: ⁊ equos ptis aduerse frāgere victorie sit. Hic itaq3 emulo suo habente maleficū qui demoniacis qbusdā p̄cantationib⁹ ⁊ huius p̄pediret equos: ⁊ illi⁹ cōcitaret ad cursum: venit ad beatū hilarionē: ⁊ nō tā aduersariū ledi q̄ se defendi obsecrauit: Ineptu3 visu3 ē venerādo seni in huiuscemodi nugis oratiōem pdere. Cūq3 subrideret ⁊ diceret: cur eni nō magis equorū preciū ꝓ salute aīe tue paupe ribus erogas? Ille respondit functionē esse publicā: ⁊ hoc se non tā velle q̄ cogi nec posse hoīem xp̄ianū vti magicis artibus: sed a suo poti⁹ xp̄i auxiliū petere: maxime cōtra gazenses aduersarios dei nō tā sibi q̄ ecclesie xp̄i isultantib⁹. Rogatus ergo a fratrib⁹ q aderāt sanctis pa teram fictilem i qua bibere consueuerat: aqua iussit ipleri: eiq3 tradi. Quā cū accepisset italicus: stabulum ⁊ aurigas suos curruūq3 repagula asp̄sit. Mira vulgi expectatio. Nam ⁊ aduersari⁹ hoc ipsū irridēs diffamauerat: ⁊ fautores italici sibi certati victoriā pollicētes exultabant igit' dato signo hi auolāt: illi p̄pediūt' sub horu3 curru rote feruēt. illi p̄teruolātiū terga vix cernūt. Clamor vulgi nimi⁹. ita vt ethnici quoq3 ipsi concreparent: marnas victus a xp̄o ē. Porro furētes aduersarii: hylarionē maleficū xp̄ianor ad supliciū poposcerāt. Indubitata ergo victoria ⁊ illis ⁊ multis dehinc circensibus plurima fidei occasio fuit. De p̄'ato gazēse emporii oppido: ꝓpter virginē dei: vicin⁹ iuuenis amando deperib̄at. Qui cū frequēt' tactu: iocis: nutib⁹ sibil' ⁊ cet'is huiuscemodi q̄ solēt morituré v̄ginitatis eē p̄n cipia: nihil ꝓfecisset: perexit mempbim: se vt cōfesso vulnere suo: magicis artib⁹ rediret ad v̄ginē. Igit' post annū edoct⁹ ab esculapii uatib⁹ nō remediātis aīas s3 pdētis: venit p̄sumptū animi stuprū gestiens

et subter limē domus puelle: quedam tor
menta verbor: et portētuosas figuras scul-
ptas ī eris cupri lamina defodijt: ilico īsa-
nire virgo et amictu capitis abiecto: rota
re crinem: stridere dentibus: iclamare no
mē adolescentis cepit. Magnitudo quippe
amoris se in furorem verterat. Perducta ergo
a parentib9 ad monasteriū seni tradit: vlu
lante stati et cōfitēte demōe. vim sustinui
inquit: iuit9 huc adductus sum. O bene
memphis somniis homines deludebā. O
cruces o tormēta que patior. Exire me co
gis: sz ligatus subter limen licio et lamina
teneor: Non exeo nisi me adolescens qui
detinet dimiserit. Tūc senex ait. Grādis
fortitudo tua: q licio et lamīa strict9 tene-
ris. Dic quare ausus es ingredi puellā dī:
Ait vt seruarē virginē. Tu ingt seruares
perditor castitatis: Quare nō poti9 ī eum
qui te mittebat ingressus es: Ut quid in-
quit itrassez i illū: q habebat collegā me-
um amoris demonē. Noluit autez sanct9
anteq purgaret virginē vel adolescentē
vel signa iubere perquiri: ne aut solutus
incantationibus recessisse demō videret:
seu ipse sermoni eius accōmodasset fidez
asserens fallaces esse demones: et ad simu
landū callidos: sed magis reddita sanita
te icrepauit virginē: cur fecisset talia p q
in eā demon intrare potuisset. Non so-
lū autē in palestina et vicinis egypti vl sy-
rie vrbibus: sed etiā i longinquis prouinci-
is fama ei9 creuerat. Nāqz cādidat9 cōstā-
tini īpatoris: rutilus coma et candore cor-
poris īdicās prouinciā: int saxones quippe et
alamānos gens ē: non tā lata q valida q
apud hystoricos germania nūc frācia vr
antiq ab infantia possessus demone q no
ctib9 cū vlulare: igemiscere: et fremere dē
tib9 cōpellebat. secreto ab īperatore eue-
ctionē petit: causā ei simpliciter īdicās. Et
acceptis ad cōsularē qz palestine litteris
cū ingēti honore et comitatu ad gazā ddu-
ctus ē. Qui cū a decurionib9 loci illius q-
sisset: vbi habitaret hylarion monachus:
territi gazēses: et putātes aliqua ratione
eū ab īperatore missū: ad monasteriū con

citi precexerūt: vt et honorē cōmendato ex-
biberet. Et si que de preteritis iniuriis hy
larioni essēt offense: nouo officio deleren-
tur. Deābulabat autez nunc senex in bare
nis mollibus: et secuz de psalmis nescio qd
murmurabat: vidensqz tantaz turbā ve-
nientiuz: substitit: et resalutatis omnibus:
manu eis benedicens post horam ceteris
abire precepit: illū vero cuz seruis suis: et
apparitorib9 iussit manere. Ex oculis. n.
ei9 et vultu: cur venisset: agnouerat. Mox
ergo ad iterrogationē suspensus hō vt vix
terrā pedibus tangeret: i manc rugiens:
syro quo interrogatus fuerat sermone re-
spōdit: videres de ore barbaro: et qui fran
ceā tm et latinā liguā nouerat: syra ad pu-
rū verba resonare: vt nō stridor nec aspi-
ratio: non idioma aliqd palestini deesset
eloquii. Cōfessus est itaqz quo i eū intras-
set ordine: et vt interpretes eius intellige-
rent: qui grecā tantuz et latinā linguaz no
uerant: grece quoqz eum interrogauit.
Quo similiter et in verba eadem respondē-
te: multasqz icantationū occasiones et ne-
cessitates magicaruz artium ostendente
non curo: ait quomodo intraueris: sed vt
exeas in nomine domini iesu christi im-
pero. Cūqz curatus eēt simplicitate rusti
ca decez auri libras offerēs. ordeaceū pa
nez ab eo accepit audiens q qui tali cibo
alerentur: aurū pro luto ducerent. Parū
est de hominib9 loqui: bruta quoqz aīalia
quottidie ad eū furētia ptrahebant equo
ruz seu vaccaz. Cameluz enormis magni
tudinis: qui multos iam obtriuerat: trigi-
ta et eo amplius viri distentuz solidissimis
funibus cū clamore adduxerūt. Sangui-
nei erāt oculi: spumabat os: volubilis lin-
gua vrgebat: super oēm terrorē rugit9 p-
sonabat imanis. Jussit igit dimitti senex:
statimqz et q adduxerāt: et q cū sene erāt:
vsqz ad vnū omnes diffugierūt. Porro
ille solus perrexit obuiā: et sermone syro nō
me iqt terres zabule tāta mole corporis:
Et in vulpecula et i camelo vnus atqz idē
es. Et interim porrecta stabat manu. Ad
quē cū furens et quasi deuoratura seuiēs

belua puenisset:statis corruit: submissumqz caput terre coequauit: mirantib⁹ cūctis qui aderant. post tātam ferociam tantam subito mansuetudinez: docebat autē eos senex: dominuz causa diaboluz etiā iumē ta corripere: et tanto eorum ardere odio: vt nō soluz ipsos sed ea quoqz que ipsorum essent: cuperet interire. Huiusqz rei pponebat exempluz: qꝫ anteqꝫ beatū Job temptare permitteret: omnez substantiā ei⁹ interfe cerit: nec mouere quēpiaz debere: qꝫ do mini iussione duo milia porcorum a demoni bus interfecta sunt: siquidez eos qui vide rant nō potuisse aliter credere exisse d̄ ho mine tantā demonum multitudinem. nisi grandis porcorum numerus: et quasi a mltis actus pariter corruissent. Temp⁹ defici et si volucro vniuersa signa que ab eo sūt perpetrata dicere. In tantā a domino ele uatus fuit gloriā: vt beatus quoqz anto nius audiens conuersationez eius. scriberet ei: libenterqz eius epistolaz sumeret: ac si quādo de syrie partib⁹ ad se languentes p rexissent. diceret eis. Quare nos tam lon ge vexare voluistis: cū haberetis ibi filiū meuz hylarionē. Exēplo itaqz eius p totā palestinā innumerabilia monasteria cē ce perunt. et omnes ad eū monachi certatim currere. Qꝫ ille cernens laudabat xpi gra tiaz: et ad profectū anime singulos cohor tabatur: dicens preterire figuram mundi hui⁹: et illā veram esse vitam que pn̄tis vi te emeretur incommodo: volens autem exemplū eis dare etiā humilitatis et offi ciū: statutis diebus ante vindemiā: lustra bat cellulas monachorum. Quod postqꝫ co gnituz eēt a fratribus: oēs prius ad eū cō fluebāt: et comitāti tali duce circuibāt mo nasteria: hn̄tes viaticū suuz: quia interduz vsqz ad duo milia hominū cōgregabant. Sed et pcedente tēpore: vnaqueqz villa vicinis monachis ad susceptionē sanctorum gaudens cibos offerebat. Sane quantuz fuerit in eo studii: nullū fratrez qꝫuis hūi lez: qꝫuis pauperē pterire illud indicio ē: qꝫ vadens in desertum cades: ad vnū ex di scipulis suis visendū cum infinito agmine monachorum peruenit helusaz: eo forte die quo anniuersaria solēnitas omnez oppidi populū i tēplū veneris cōgregauerat. Co lunt autez illaz ob luciferū: cuius cultui sarracenorum natio dedita est: is et ipsuz op pidum ex magna pte semibarbarum esse propter loci situz dicitur. Audito qꝫ sanct⁹ hilarion preteriret: mltos eni sarracenorum arreptos demone frequenter curauerat: gregatis ei cuz vxoribus et liberis obuiaz processerūt: submittentes colla et voce sy ra barech idest benedic iclamātes. Quos ille blande humiliterqz suscipiēs: obsecra bat vt deum magis qꝫ lapides collerent: simulqz vbertiz flebat. celum spectans: et se pollicens si christo crederēt: ad eos cre bro venturum. Mira domini gratia: nō prius cum abire passi sunt: qꝫ future eccle sie limitem mitteret: et sacerdos coruz. vt erat coronatus christi signo denotaret. ¶ Alio quoqz anno cum exiturus eēt ad vi sēda monasteria: et dirigeret i scedula apd̄ quos maneret: et quos in transitu visitare deberet: scientes monachi quendaz d̄ fra trib⁹ parciorem: simulqz cupientes vicio eius mederi: rogabant vt apud eū mane ret: Et ille quid inquit vultis et vobis iniu riam: et fratri vexationem facere? Quod postqꝫ frater ille parcus audiuit: erubuit: et adnitentibus cunctis vix ab inuito ipe trauit vt suuz quoqz in mansionum ordi nem poneret. Post diem ergo decimum venerunt ad euz: custodibus iaz in vinea quasi villa esset aliena: ab eo dispositis: q cum lapidibus et glebarum iactu: fūdeqz vertigine accedētes deterrerēt: sine esu vuarum mane omnes profecti sunt riden te sene: et dissimulāte se ante scire qd̄ eue nerat. Porro suscepti ab alio monacho cui⁹ sabbas vocabulū ē: debem⁹ qppe pci tacere vocabulū. Largi dicere: qa domi nicus erat dies: inuitabant ab eo cūctiuer si ad vineā vt ante horā cibi vuarum pastu laborē vie subleuarēt. Et senis hilarion maledict⁹ ait: q prius refectionez corporis qꝫ aie quesierit. Orem⁹: psallam⁹ redda mus dn̄o officiū: et sic ad vineā pperabitis.

Completo itaq3 ministerio i sublimi stās: benedixit vinee: ꝛ suas ad pascendū dimisit oues. Erant autē qui vescebantur: nō minus tribus milibus. Cumq3 centū lagenis extimata adhuc integra fuisset vinea: post dies viginti trecētas fecit. Porro ille parcus frater multominus solito colligens. etiam id quod habuerat: versum in acetū sero doluit. Hoc aūt multis fratribus senex: ante futurꝫ dixerat. Detestabatur autē precipue monachos: qui infidelitate quadā3 in futurꝫ seruarent sua. ꝛ diligentiā haberēt vel sumptuū: vel vestiu3: aut alicuius rei cum seculo transeuntis. Deniq3 vnū de fratribus i quinto a se miliario manente3: quia cōperit hortli sui nimis cautu3 timidumq3 custode3: ꝛ pauxillum habere nūmorꝫ ab oculis suis abegerat. Qui volens sibi reconciliare senē: frequenter veniebat ad fratres: maxime ad esyciu3: quo ille vehementissime delectabatur. Quoda3 ergo die ciceris fasce3 virentis sicut in herbis erat: detulit: Que3 cum ad vesperꝫ esycius posuisset in mensam: exclamans senex se putore3 eius ferre nō posse simulq3 vnde eēt iterrogauit. Respondente autē esycio ꝙ frater quidā primitias agelli sui fratribus detulisset: nō sentis ingt putorē teterrimum ꝛ in cicere facere auariciā. Mitte bobus: mitte brutis animalibus: ꝛ vide si comedāt. Quod cum ille iuxta preceptū in presepia posuisset: exterriti boues ꝛ plꝰ solito mugiētes ruptis vinculis in diuersa fugierunt. Habebat enī senex gratia3 hanc: vt ex odore corporum vestiumq3: ꝛ earꝫ rerum quas gs tetigerat: sciret cui demoni vel cui vicio subiaceret. Igit senex sexagita tres hñs ānos vite: cernēs iā grāde mōasteriū ꝛ multitudinē fratru3 secu3 habitantium: turba'q3 corꝫ qui diuersis langoribus ꝛ imūdis spiritibus occupatos ad se deducebant: ita vt omni genere hominū solitudo p circuitu3 repleretur: flebat quottidie ꝛ incredibili desiderio cōuersationis antiq recordabatur: interrogatꝰ aute3 a fratribus quid haberet cur se cōficeret: aiebat. Rursus ad seculū redij: ꝛ recepi mercedē meā in vita mea. En omnis palestina ꝛ vicine prouīcie extimāt me alicuius eē momenti: ꝛ ego sub ptextu monasterij dispensationē fratꝝ: ville possessiōes ꝛ suppellectile3 hēo. Seruabat ḡ intente a fribꝰ maximeq3 ab esycio: q miro amore venerationis seni deditus erat. Que cū ita lugens biēnio tractaret: aristhene illa cuiꝰ latius supra fecimꝰ mētionē: pfecti tūc vxor sed nihil de ābitu pfecti hñs: venit ad eu3: volens etiā ad antoniū pgere. Cui ille flens ait. Vellē ipe quoq3 ire si nō carcere huiꝰ monasterij clausus tenerer: ꝛ si eundi fructus eēt. Biduo enī hodie ē ꝙ ex hac luce subtractꝰ: ꝛ totꝰ mundus tali parente orbatus ē. Credidit illa ꝛ substitit: ꝛ pꝰ paucos dies veniēte nūcio: antonij dormitione3 audiuit. Mirent alij signa sci hylarionis ꝛ portēta q̄ fecit: mirent icredibilem abstinentiā: sciā3: humilitatē: ego nihil ita stupeo: ꝙ gloriā illā ꝛ honorē calcare potuisse. Cōcurrebāt epi: psbyteri. clericorū ꝛ mōachorꝫ greges: matrone quoq3 xpianorꝫ grādis tēptatio ꝛ hic ide ex vrbibus ꝛ agris vulgꝰ ignobile: sed ꝛ potētes viri ꝛ iudices: vt benedictū ab eo panē vl' oleu3 accipent. at ille nihil aliud nisi solitudinem meditabat: itantū vt q̄dam die pficisci statuerit ꝛ adducto asello: nimijs ppe exesus ieiunijs vix igredi poterat. iter arripe conaret. Qui cu3 p heremū isset: ꝛ q̄si vastitas ꝛ exitiū palestie idiceret pl'q̄ decē milia hoīu3 diuerse etatis sexꝰ ad retinēdū ꝯgregata sūt. Immobilis ille ad p̄ces. ꝛ baculo harenā discutiēs: loq̄batur. Fallacē deū meū nō facio: nec possu3 videre subuersas ecclesias: calcata xpi altaria: filiorꝫ meorꝫ sāguinē. Uniuersi aūt q aderāt itelligūt reuelatū ei qddā eē secreti: q̄d nollet ꝯfiteri: ꝛ nihilominꝰ custodiebāt eū ne pficisceret. Decreuit ḡ publica voce oēs cōtestās n̄ cibi se nec potꝰ qppiā sumere. nisi dimitteret. Et pꝰ septē dies i edie tādē relaxatꝰ causa: ac vale dicēs plurimis: cū ifinito agmine psequentiū venit bethyriū: vbi psuasis turb vt reuerteret

elegit quadraginta monachos qui habe/bant viaticū: vt possent ieiunantes ingre/di .i.post solis occasuz cibū sumere. Quin/ta igit die venit pelusiū visitatisqz q i vici na heremo: et in loco q lychonos dicitur: morabantur preexit triduo ad castrū thon baston: vt videret dracontiū epm et cōfes sorē q ibi exulabat. Quo incredibiliter cō solato tāti viri p̄ntia: p⁹ aliud triduū mul/to labore babillonē p̄uenit: vt inuiseret phi lonē epm et ipsuz cōfessorē. Cōstātius eniz rex arrianoꝝ fauēs heresi vtrumqz in ea loca deportauerat. Inde egrediēs p biduum venit ad oppidū afroditon: vbi cōuen to dyacone baysano: qui locatis dromedibus: camellis. ob aque i heremo penuriā ɔsueuerat eūtes ad antoniū ducere cōfes sus ē fratribus instare diē dormitiōis beati antonij: et puigilē noctē in ipso q̄ defun ctus fuerat loco: a se ei debere celebrari. Tribus ergo dieb⁹ p vastā et terribilē soli tudinē: tandem ad mōtez altissimū puene runt: repertis ibi duobus monachis: Isa/ac videlicet et plusiano: quoꝝ ysaac inter/pres antonij fuerat. Et qz se prebet occa/sio: et ad id loci venimus: dignū videt bre ui sermone habitaculū tāti viri describe/re: Saxeus et sublimis mōs per mille cir/citer passus ad radices suas aquas expri/mit quaꝝ alie harene ebibūt: alie ad infe/riora dilapse paulatiz riuuz efficiunt. Su/pra quē ex vtraqz ripa palme innumera/biles: multū loco et amenitatis et comodi tribuunt. Videres nanqz senes huc atqz illuc cū discipulis bti Antonij discurre/re: hic aiebāt psallere: hic orare: hic opari. hic fessus residere solit⁹ erat. Has vites has arbusculas ipse plantauit: illā areolā manibus ipse composuit: Hāc piscinaz ad irrigandū hortulū mlto sudore fabricat⁹ est: istū ad fodiendū humū plurimis annis hūit. Iacebat vo in stratu ei⁹: et q̄si calēs adhuc cubile deosculabat. Erat autē cel/lula non plus mensure p quadrū tenēs: q̄ hō dormiens extendi poterat. Preterea in sublimi montis vertice quasi p cocleā ascendētibus: et arduo valle nisu due eius dem mensure cellule videbant: i quibus veniētiū frequentiā et discipuloꝝ suorum ɔtuberniam fugiēs morat⁹ est: verū he in viuo excise saxo: hostia tm̄ adita habebāt: postq̄ autē ad hortulū venerant: videtis inqt ysaac hoc pomeriū arbusculis cōsitū et olerib⁹ virēs: anī hoc ferme trienniū cū onagroꝝ grex vastaret: vnū e ductorib⁹ eoꝝ stare iussit baculoqz tūdēs latera ei⁹ ait. Quare comedistis qd nō seuistis? Et exinde exceptis aqs ad q̄s potādas ven/titabāt: nunq̄ eos nec arbusculas nec ole ra ɔtigisse dicebāt. Preterea rogabat se/nex vt sibi locum tumuli ei⁹ ostenderent. Qui cū seorsuz eū abduxissent vtꝝ ne mō strauerit ignorat: cēz occultandi iuxta pre ceptū bti antonij fuisse re ere: es: ne pga/mus q i illis locis ditissim⁹ erat: sublato ad villā suā sancti corpore martiriū fabrica/ret. Igitur reuersus a froditon: duob⁹ tm̄ secū fratrib⁹ i vicina heremo moratus ē: tāta abstinētia et silētio dedit⁹: vt eū pri mū se cepisse xp̄o fuire diceret. Porro iā triēniū erat q̄ clausuz celū illas t̄ras are/fecerat ita vt vulgo dicerēt antonij mor/tē etiā elemēta lugere. Fama quoqz hila rionis nō latuit incolas loci illi⁹ et certatiz viri et mlieres ore luridi et attēnuati fame pluuias a fuo xp̄i.i.a successore Antonij deprecabant. Quos ille cernēs mire do/luit: eleuatisqz ad celū oculis. et vtrasqz in sublime erigēs palmas statiz impetrauit qd rogauerat. Ecce aūt sitiēs harenosa/qz regio postq̄ pluuiis irrigata ē tātā fpē tiū et venenatoꝝ aīaliū ex iprouiso ebuli/uit mltitudinē: vt pcussi inumerabiles ni si ad hilarionē cōcurrissent: statiz iterirēt. Bndicto itaqz oleo vniuersi agricole at/qz pastores: tāgētes vulnera: certā salu/tē p̄sumebāt. Videns aūt se etiā ibi miris honorib⁹ affici: preexit alexādriā īde ad ite/ri⁹ monasteriū oasan trāsitur⁹: et qz nunq̄ ex q̄ ceperat eē monach⁹ i vrbib⁹ māserat diuertit ad quosdā frēs notos sibi in bru/chiū haud pcul ab alexādria. Qui cū mi/ro gaudio suscepissēt senē: et iā vicina nox eēt repēte audiūt discipulos ei⁹ asinū ster

nere. illuzqz pare pficisci: itaqz aduoluti pedib⁹ ei⁹ rogabāt ne hoc faceret: ⁊ ante limē pstrati: citius se mori q̄ȝ carere tanto hospite testabant̄. Quibus ille respondit. Idcirco abire festino: ne vobis molestiaȝ generē. Certe ex posteriorib⁹ cognoscetis nō frustra me subito recessisse. Igitur gazēses altera die cū littorib⁹ pfecti: nam pdie eū venisse cognouerāt itrātes monasteriū: cū illuȝ minime reperissent tādiuicē loquebant̄. Nōne vera sunt q̄ audiuim⁹? Magus est: ⁊ futura cognoscit. Urbs enī gaza postq̄ȝ profecto de palestina hilarione: iulianus iperio successerat. destructo monasterio ei⁹: pcibusq̄ȝ ad iperatorē datis ⁊ hylariōis ⁊ esycii mortē ipetrauerat: amboqȝ vt q̄rerent̄ toto orbe scriptuȝ est. Egressus ḡ sanctus hylarion de bruchio p inuiā solitudinem intrauit oasā: ibiqz anno plus min⁹ exacto: quia illuc quoqz euȝ sui fama puenerat: quasi iā in oriente latere n̄ posset: vbi m̄lti illū ⁊ opinione: ⁊ vultu nouerāt: ad solas nauigare isulas cogitabat: vt quē terra vulgauerat: saltē maria celarēt. Eodē ferme tēpore adrianus discipulus ei⁹ de palestina supuenit dicēs iulianū occisū: xp̄ianū iperatorē regnare cepisse: reuerti i euȝ debere ad monasterij sui reliquias. Quod ille audiēs ꝯtestat⁹ est: ⁊ conducto camello per vastaȝ solitudinē venit ad maritimā vrbē lybie parato niuȝ. vbi adrianus ifelix volens palestinā reuerti: ⁊ pstinā sub nomine magistri querens gloriā: multas ei fecit iiurias. Ad extremū ꝯuastatis: que a fratribus ei missa detulerat: nesciente eo pfect⁹ est. Super hoc sane: qa alter loc⁹ referendi nō ē: hoc aūt tm̄ dixeriȝ in terrorē eoꝝ qui magros despiciūt ꝙ p⁹ aliquātū tēporis morbo regio cōputruerit: Habēs ḡ senex zazanum secuȝ: ascēdit classeȝ: ⁊ siciliā nauigabat. Cūqz venūdato euāgelioꝝ codice quem manu sua adolescēs scripserat dare naulum disponeret: i medio ferme adria naucleri fili⁹ arrept⁹ demone: clamare cepit ⁊ dicere. Hilarion fue dei cur nobis per te ⁊ i pellago tutos cē non licet? Da mihi spaciū. donec ad terrā ueniam: nec hic eiectus precipiter in abyssos. Cui ille. si deus meus ait tibi concedit vt maneas: mane: sin autē ille te eijciet: qiud mihi iuidiaȝ facis homini peccatori atqz medico? Hoc auteȝ dicebat: ne naute ⁊ negociātes q in naui erāt: secū ad terrā puenissent: proderent. Nec multo p⁹ purgatus est puer: patre fidē dāte ⁊ ceteris qui aderāt: nulli se super nomine ei⁹ locuturos: Ingressus autē pachinuȝ promontoriū sicilie: obtulit nauclero euāgeliuȝ pro subuectiōe sua ⁊ zazanni. Qui nolēs accipe: maxime cuȝ videret eos excepto illo codice: ⁊ his qb⁹ vestiti erant amplius nihil habere: ad extremuȝ iurauit se nō acceptuꝝ. Sed ⁊ senex assensus ē fiduciā pauperis cōscientie ⁊ i eo magis letabat̄ ꝙ nihil haberet seculi: ⁊ ab accolis illius loci mendic⁹ putaretur. Porro recogitās ne negociatores de oriente veniētes se notuȝ facerent: ad mediteranea fugit loca: idest i vicesimo a mari miliario. ibiqz in quodaȝ deserto agello lignoꝝ quottidie fasceȝ colligans: iponebat collo discipuli quo in pxima villa venundato: ⁊ sibi alimoniā: ⁊ his qui forte ad eos veniebāt: pauxillū panis coemebant. Sed vere: iuxta qđ scriptuȝ est. nō pōt ciuitas latere sup mōtē posita. Scrutarius quidā dū i basilica beati petri ap̄li rome torqueret̄: proclamauit i eo imūd⁹ spirit⁹. Ante paucos dies siciliā igressus ē hylarion fu⁹ xp̄i: ⁊ nemo eū cognouit. vt putat se eē secretū: ego vadā ⁊ pdā illuȝ. Statimqz cū fuis suis ascensa i portu naui. appulsus ē pachinū: ⁊ ducēte demone āte tuguriū senis pstrat⁹ illico curat⁹ ē: H initiū signoꝝ ei⁹ in sicilia. inumerabilē deinceps ad eū egrotātiū: sȝ ⁊ religiosoꝝ hominū adduxit m̄ltitudinē: itantū vt de p̄morib⁹ viris tumens quidaȝ morbo intercutis: atqz eadē die q̄ ad euȝ venerat curat⁹ sit. Qui postea offerēs ei ifinita munera. audiuit dictū saluatoris ad discipulos. Gratis accepistis: ḡtis date. Cum hec ita gerūt̄ i sicilia: esyci⁹ discip̄ls ei⁹ toto senex orbe q̄rebat: lustrās littora. d̄serta pe

netrans: et hanc tm̄ habens fiduciã: quia vbicumq3 venisset diu latere non posset. Transacto ergo iã triennio: audiuit mo thōe a quodã iudeo: vilia populis scruta vendēte ꝓphetã xp̄ianoꝝ apparuisse i sici lia: tanta miracula et signa faciētē: vt de veteribus sanctis putaretur. Interrogãs itaq3 habitũ eius: et incessũ: et linguã ma ximeq3 etatē: discere nihil potuit. Ille enĩ qui referebat: famã ad se venisse hominis testabat. Ingressus ergo adriam ꝓspero cursu venit pachinũ: et in quadã curui lit toris villula: famã senis sciscitãs: consona oium voce cognouit vbi esset: quid age ret: nihil ita in eo cunctis admirantib⁹ q̃ ꝙ post tanta signa atq3 miracula: nec fra gmen panis quidē a quoq̃ i illis locis ac cepisset. Et ne longũ faciã sermonē scũs vir esycius: ad magistri genua ꝓuolutus plantasq3 eius lachrymis rigans: tãdē ab eo subleuatus: post bidui triduiq3 sermo nes audiuit a zazano: nō posse senem iam in illis habitare regionibus: sed velle ad barbaras quasdã pergere nationes vbi et nomē et sermo eius ignot⁹ foret. Duxit ita q3 eũ ad epydauꝝ dalmacie oppidũ: vbi paucis diebus in vicino agello mansitãs nō potuit abscondi. Siquidē draco mire magnitudinis quos gētuli sermone boas vocant: eo ꝙ tã grandes sint: vt boues glutire soleant: omnes late vastabat pro uinciam: et nō solũ armēta et pecudes: sed et agricolas quoq3: atq3 pastores tractos ad se: vi spirit⁹ absorbebat. Cui cũ pirã iusˀ sisset preparari: et oratione ad xp̄m missa euocato precepisset strue3 lignoꝝ scande re: ignē supposuit: cũctaq3 spectante ple be: immanem bestiã cōcremauit. Unde estuans quid faceret. quo ve se verteret: aliã parabat fugam: et solitarius terram mente perlustrans: merebat ꝙ tacente de se lingua miracula loquerentur: Ea tempestate terremotu totius orbis qui p⁹ iuliani mortē accidit: maria regressa sunt terminos suos: et quasi rursũ deus dilu uiũ minaretur: vel i antiquũ chaos redirēt oia. naues ad ꝑrupta dilapse mōtiũ pepē derũt. Quod cũ viderēt epidauritani: fre mentes videlicet fluctus: et vndaꝝ molē et mōtis rugitum littoribus inferri: verē tes qđ iã euenisse cernebant: ne oppidum funditus subuerteretur: egressi sũt ad se nem: et quasi ad preliũ ꝓficiscentes posue runt eũ i littore. Qui cũ tria crucis signa pinxisset i sabulo maris: manusq3 cōtra tē deret: incredibile dictu est in quãtã altitu dinē intumescēs mare: ante eũ steterit: ac diu fremēs: et quasi ad obicē indignans: paulatĩ in semetipsũ relapsũ sit. Hoc epidaurus et omnis illa regio vsq3 hodie predicat: matresq3 docent filios suos: ad memoriam in posteros transmittendã: ve re illud qđ et ad apostolos dictũ ē: si credi deritis dicetis mōti huic: trãsi i mare et fi et: etiã iuxta lr̃ã impleri põt: si tamē quis habuerit aploꝝ fidē: et talem qualē illis habendã dn̄s imperauit. Quid enĩ interest vtrũ mons descēdat in mare: an immēsi vndarũ montes repente obriguerint: et ante senis tm̄ pedes saxei ex alia pte mo liter fluxerint. Mirabatur oĩs vrbs et magnitudo signi salinis percrebuerat. Qđ intelligens senex in breui lembo clã no cte fugit: et inuēta post biduũ oneraria na ui prexit cyprũ. Cumq3 inter maleas et cytherã pyrate derelicta classe in littore que non antemna s3 conto regitur duo bus haud paruis myoparonib⁹ de se dro mone occurrissent: denuo hinc inde fluct⁹ verrente remige: omnes qui in naui erãt trepidare: flere discurrere: preparare con tos: et quasi non sufficeret vnus nuncius: certatim seni pyratas adesse dicebant. Quos ille procul intuens subrisit: et cōuer sus ad discipulos modice inquit fidei qua re trepidastis? Nũquid plures sunt hi q̃ pharaonis exercitus? et tamen omnes deo volente submersi sunt. Loqueba tur et nihilominus spumantibus rostris ho stiles carine iminebãt: iactu tm̄ lapidis in medio. Stetit ġ i ora nauis: et porrecta cō tra vēientes manu: hucusq3 ait vēisse suf ficiat. O mira rerũ fides stati resiliere na uicule et ipellētib⁹ ɔ remis ad pupĩ ipet⁹

redijt. Mirabantur pyrate: post tergum se redire nolentes: totoqз corporis nisu vt ad nauigiū peruenirent: veloci⁹ multo ꝙ̄ venerant: ad littus ferebant. Pretermit-to cetera ne videar ī narratione signorꝫ volumen extendere: hoc solꝫ dicaз: ꝙ ꝓspero cursu inter cicladas nauigans: hinc inde clamantiūз de vrbibus ꝛ vicis: ꝛ ad litus concurrentiū: īmundorꝫ spirituum voces audiebat. Ingressus ergo scūs hilarion paphū vrbeз cypri: nobilē carminibus poetarꝫ: que freq̄uēti terremotu lapsa: nunc ruinaꝝ tm̄ vestigiis: quod olꝫ fuerit: ostendit: in secundo ab vrbe miliario habitabat ignobilis: gaudēs ꝙ paucis diebus qetus viueret. Uerum non pleni viginti transiere dies: cuз per omneз illaз insulā viciūqз: quicūqз īmundos hēbant spūs: clamare ceperunt venisse hilarionē seruū xp̄i: ꝛ ad eū se debere properare: h̄ salomina hoc curiū: hoc lapbite: ꝛ vrbes relique conclamabant: plerisqз afferentibus scire se quideз hilarioneз: ꝛ veruз illū esse famulꝫ dei: sed vbi esset ignorare. Intra triginta igit̄ nec multo āplius dies ducenti ferme tam viri ꝙ̄ mulieres ad eū congregati sunt. Quos cum vidisset dolens qd̄ se non paterentur quiescere: ꝛ q̊dammodo in vltionē sui seuiens: tāta eos orationū īstātia flagellauit: vt qdam statim: alii post biduum triduum ve. oēs vero intra vnam ebdomadam curarentur. Manens itaqз ibidem biennio: ꝛ semper de fuga cogitans: esyciuз ad se venire sperabat: ꝛ palestinam misit ob salutationem fratrꝫ ꝛ monasterij sui cineres inuisendos. Qui cū reuertisset: cupiēti rursꝫ ad egyptū nauigare: hoc est ad ea loca: que vocant̄ bocholia eo ꝙ nullus ibi xp̄ianorū esset: sed barbara ꝛ ferox natio suasit vt in ipsa magis insula ad secretiorē locū cōscenderet. Queз cū diu lustrās omnia repperisset: perduxit euз duodecim milib⁹ a mari procul: iter secretos asperosqз mōtes: et quo vix reptando manibus genibusqз possit ascendi: Quo introgressus cōtemplatus quidem est terribileз valde ꝛ remotū locū: arboribusqз hinc inde circundatum: habenteз: etiam aquas de supcilio collis irriguas: ꝛ hortulū peramenū ꝛ pomeria plurima: quorū fructꝫ nunꝙ̄ ī cibo sumpsit: sed antiquissimi iuxta templi ruinam: ex quo vt ipse ferebat ꝛ vt discipuli eius testabantur: tam innumerabilium per nocteз ꝛ diem demonum voces resonabant: vt exercitꝫ crederes. Quo ille valde delectat⁹: ꝙ scilicet agonistas haberet in proximo: habitauit ibi per annos quinqз: ꝛ sepe inuisente se esycio: ī hoc extremo iā vite sue tempore refocillatus est: ꝙ propter asperitatē difficultatēqз loci ꝛ vmbraꝝ vt ferebat̄ vulgo multitudinem: nullus aut rarus ad se posset vel auderet ascendere. Quadā auteз die ingressus sanctus hylarion hortulū: vidit hominem toto corpore paraliticū iacentē ante fores: interrogauitqз esyciuз quisnā esset. vel quomodo fuisset aduectus. Qui respondens, ait: procuratorem fuisse ville: ad cuius ius hortulus quoqз in quo ipsi erant ptineret. Et ille conlachrimans: tendensqз ad iacenteз manꝫ: tibi inquit dico in nomine domini iesu christi surge ꝛ ābula. Mira velocitas. Adhuc enim verba in ore loquētis voluebantur: ꝛ iam membra solidata ad standꝫ hominem subrigebant. Quod postꝙ̄ auditꝫ est: etiaз difficultatem loci: ꝛ iter inuiꝫ plurimorꝫ vicit necessitas: nihil per circuitꝫ cūctis vilis obseruantibus ꝙ̄ de quo quomodo laberetur. Disseminauerat enim hoc de eo rumor: diu eūз in codeз loco manere nō posse. Quod ille non leuitate quadaз aut puerili sensu victus faciebat: sed honoreз fugiens ꝛ importunitatem: semper silentium ꝛ vitam ignobilem desiderabat. Igitur octogesimo etatis sue anno. cū absens esset esycius: quasi in testamenti vicē: breuem manu propria scripsit epistolam: oēs diuitias suas ei derelinquens: euangeliū scilicet ꝛ tunicam saccineam cucullam ꝛ palliolꝫ: nam minister eius ante paucos dies obierat. Uenerunt itaqз ad egrotantem de papho multi religiosi viri: ma-

xime q eū dixisse audierant: iaȝ se ad do/
minum migraturum: ⁊ de corporis vincu
lis liberanduȝ. Sed ⁊ constantia quedam
sancta femina: cuius generum ⁊ filiā vn/
ctione olei de morte liberauerat. Quos
omnes adiurauit vt ne puncto quideȝ ho
re post mortem reseruaretur: sed statiȝ eū
in eodeȝ hortulo terra operirent. sicut ve/
stit⁹ erat: in tunica cilicina: cuculla ⁊ sago
rustico. Jamqȝ modicus calor tepebat in
pectore nec preter sensum quicq̄ viui ho/
minis supererat: ⁊ tamen apertis oculis
loquebatur. Egredere quid times? Egre
dere. quid dubitas anima? septuaginta p/
pe annos seruisti xp̄o. ⁊ morteȝ times. Jn/
ter hec verba exalauit spiritum. Statiȝq̄
humo obrutum: ante vrbi sepultū q̄ mor
tuuȝ nunciauerunt. Quod postq̄ palesti/
ne sanctus vir audiuit esycius: perrexit ci
prum: ⁊ simulans se velle in eodeȝ habita
re hortulo: vt diligentis custodie suspitio/
nem acolis tolleret: cū ingenti vite sue pe
riculo: post decem ferme menses corpus
eius furatus est: quod mayumaȝ inde de/
ferēs. totis monachoruȝ et oppidoruȝ tur
bis prosequentibus: in antiquo monaste
rio condidit. ibiq̄ illesa tunica: cuculla ⁊
palio: ⁊ toto corpore: quasi adhuc viueret
integro: tantisq̄ fragrante odoribus: vt de
libutum vnguētis putaretur. Non videt̄
mihi in calce libri tacenda ⁊ cōstantie san/
ctissime femine illius mulieris deuotio: q̄
perlato ad se nuncio: quod corpusculū hy
larionis palestine esset: statim exanimata
est: veram tn̄ seruum dei dilectioneȝ mor/
te quoq̄ comprobans. Erat eniȝ solita p/
uigiles in sepulchro eius noctes ducere: ⁊
quasi cum presente ad adiuuādas oratio/
nes suas sermocinari. Cernas vsq̄ hodie
miram inter palestinos ⁊ cyprios conten/
tioneȝ: his corpus hylarionis: illis spiritū
se habere certantibus: ⁊ tamen vtrobiqȝ
magna quottidie signa fiunt: sed magis in
hortulo cypri: forsitan quia plus illum lo/
cū dilexerat. Finit vita sc̄i hylarionis.

Jncipit p̄log⁹ bt̄i Hieronymi p̄sbri in
vitam sancti malchi captiui monachi.

Qui nauali prelio di
micaturi sunt. āte in portu ⁊ trāqͥl
lo mari flectunt gubernacula remos tra/
hūt ferreas man⁹ ⁊ vncos p̄parāt: disposi
tumqȝ p tabulata militem pendenti gra/
du ⁊ labente vestigio: stare firmiter assue
scūt: vt q̄t i symulachro pugne didicerint:
in vo certamine nō p̄timescūt. Jta ⁊ ego
q diu tacui silere qppe me fecit: cui meus
sermo suppliciū est prius exerceri cupio i p/
uo opere: ⁊ veluti quandaȝ rubiginem lin
gue abstergere: vt venire possiȝ ad histori
aȝ latioreȝ. Scribere eni disposui: si tamē
dominus vitam dederit ⁊ si vituperato/
res mei saltem fugientem me: ⁊ clausum
persequi desierint ab aduētu saluatoris
vsqȝ ad nostram etatem: idest ab aposto/
lis vsqȝ ad huius temporis fecem: quo/
modo ⁊ per q̄s xp̄i ecclesia nata sit ⁊ adul
ta: persecutionibus creuerit: martirijs co
ronata sit: ⁊ postq̄ ad christianos pn̄cipes
venerit. potentia quidem ⁊ diuitiis ma/
ior. sed virtutibus minor facta sit. Veruȝ
hec al's: nunc que imminent explicemus.
Finit prologus beati hieronymi in vi
tam sancti Malchi. Jncipit vita eius.

Maronias trigita ferme
milib⁹. ab anthiochia vrbe syrie:
haud grādis ad oriētē distat viculus: huc
p⁹ multos dn̄os vel patronos: dū ego ado
lescētulus morarer in syria ad pape eua/
grij necessarij mei possessionē deuolutus
suȝ. quē idcirco nunc nominaui: vt osten
derē. vñ nosseȝ quod scripturus suȝ. Erat
illic senex quidā nomine malch⁹ quē nos
latine regē possum' dicere: syr⁹ natione
⁊ lingua: ⁊ vt rebar eiusdē loci indigena.
Anus quoqȝ in ei⁹ contubernio valde de/
crepita: ⁊ iaȝ morti p̄xima visebat: tā stu
diosi ambo religionis: sic ecclesie limen te
rētes vt Zachariā ⁊ Helisabeth de euan
gelio crederes: nisi q Johannes i medio
nō erat. De his cuȝ curiose ab accolis q̄re/
reȝ: que nā esset eoꝝ copula matrimonij.
an sanguis: an spirit⁹: omnes voce ꝯsona

factos & deo placidos & mira nescio q̄ re/
spōdebāt qua cupiditate illectus adorsus
suū hominē & curiosius sciscitās rex fideꝫ
hec ab eo accepi. Ego īquit mi nate nisi/
beni agelli colonus solus parētibus fui.
Qui cū me quasi stirpē generis sui & here/
dem familie ad nuptias cogerent mona
chum me potius esse velle respondi. Quā
tis pater minis: quātis mater blāditijs p/
secuti sūt: vt pudicitiā pderē: hec res sola
indicio ē: ꝙ & domū & parētes fugi. Et qꝛ
ad orientem ire non poteram: propter vi
cinam persidem: & romanorum militum
custodiam: ad occidenteꝫ verti pedes: pu
sillum nescio quid portans viatici: qd me
ab iopia tn̄ defenderet. Quid mlt'a? per
ueni tandem ad heremum calcidos: que
inter mimas & beroas magis ad austrum
sita est. Ibi repertis monachis: eorum
me magisterio tradidi: manu & labore vi/
ctum queritans: lasciuiamqꝫ carnis refre
nans ieiuniis. Post multos annos incidit
mihi cogitatio: vt ad patriam pergerem:
& dum adhuc viueret mater: iam enim pa
trem mortuum audieram: solarer vidui/
tateꝫ eius: & exinde venundata possessiōe
partem erogarem pauperibus: ex parte
monasterium construerem. Quid erube/
sco confiteri infidelitatem meaꝫ? parteꝫ
in sumptuum meorū solacia reseruarem.
Clamare hoc cepit abbas meus diaboli
esse tentationem: & sub honeste rei occa/
siōe: ātiqui hostis astutias. Hoc esse reuer
ti canē ad vomituꝫ suuꝫ. sic multos mona
chorū esse deceptos: nunq̄ dyabolū aper
ta fronte se prodere. Propōebat mihi exē
pla de scripturis q̄ plurima. inter que illō
ab inicio: ꝙ adā quoqꝫ & euaꝫ spe diuinita
tis supplantauerit. Et cū persuadere non
posset. prouolutus gēibus obsecrabat. ne
se desererē. ne me perderē ne aratrū te
nēs p' tergū respicerē. Ve mihi misero. vi
ci pessima victoria reputās illū n̄ meā vtili
tatē ſꝫ suū solaciū q̄rere. prosecut' ḡ me d̄
mōasterio. q̄si fun' efferret. & ad extremū
vale dicēs video ait te fili sathane notatū
cauterio. Nō q̄ro cās. excusatōes n̄ rcipio

ouis q̄ de ouili egredit': lupi statiꝫ morsib'
patet. De beroea edissam pergentibus: vi
cina est publico itineri solitudo: per quā
saraceni incertis semper sedibus huc atqꝫ
illuc vagantur. Que suspitio frequentiaꝫ
in illis locis viatorum congregat: vt imi/
nens periculū mutuo auxilio declinetur.
Erant i comitatu meo viri: femine: senes:
iuuenes: paruuli: numero circiter septua/
ginta. Et ecce subito equorum camelo
rumqꝫ sessores ismahelite irruerunt: crini
tis vittatisqꝫ capitibus: ac seminudo cor
pore: pallia & latas calligulas trahen/
tes. Pendebant ex humero pharetre:
& laxos arcus vibrantes: hastilia lon/
ga portabant. Non enim ad pugnanduꝫ:
sed ad predandum venerant. Rapimur:
dissipamur: in diuersa distrahimur. Ego
interiꝫ longo postliminio hereditari' pos/
sessor: & sero mei consilii penitens: cuꝫ alte
rius muliercula in vnius heri seruitutem
sortitus venio ducimur immo: portamur
sublimes in camelis & per vastā heremū
semper ruinaꝫ timentes: heremus potius
q̄ sedem'. Cibus semicrude carnes: & lac
camelorum potui erat. Tandem grandi
amne transmisso: peruenimus ad interio/
rem solitudineꝫ: vbi dominaꝫ eiusqꝫ libe/
ros ex more gentis adorare iussi ceruices
flectimus. Hoc quasi clausus carcere mu
tato habitu: id est nudus ambulare disco.
Naꝫ aeris quoqꝫ temperies preter pudi/
citiaꝫ nihil aliud velari patiebatur. Tra/
duntur mihi pascende oues: & in maloruꝫ
cōparatione h̄ fruor solatio: ꝙ dominos
meos & conseruos rari' video. Videba/
tur mihi aliquid habere sancti Jacob. re/
cordabar Moysi: q & ipsi in heremo pec/
corum quondam fuere pastores. Vesce/
bar recenti caseo & lacte: orabā iugiter: ca
nebā psalmos: quos in monasterio didice
raꝫ. Delectabat me captiuitas mea: age/
bāqꝫ dei iudicio gratias: ꝙ monachū quē
in patria fueraꝫ perditur': in heremo inue
neraꝫ: o nihil vnq̄ tutuꝫ apud diaboluꝫ: o
multiplices & ineffabiles eius insidie: sic qꝫ
me latentē inuenit inuidia. Dominus vi

dens gregē suum crescere:nihilqȝ in me deprehendens fraudulentie.sciebā enim apostolum precepisse dominis sic quasi deo fideliter seruiendum:ꝛ volens me remunerari.quo fidum sibi magis faceret tradidit mihi:illam conseruaȝ mecum aliquādo captiuaȝ.Et cuȝ ego refutarē. Dicerēqȝ me christianū:nec mihi licere vxorem viuentis accipere:ꝗquidē captus nobiscuȝ vir eius:ab alio domino fuerat abductus.Herꝰ ille placabilis in furorē versus:euaginato me cepit petere gladio:ꝛ nisi festinus brachio tenere mulierēȝ preoccupassēȝ illico fudisseȝ sanguineȝ.Iaȝ venerat tenebrosior solito:ꝛ mihi nimiuȝ matura nox:duco in speluncā semiruptaȝ nouaȝ coniugeȝ:ꝛ ꝓ nubante nobis tristitia vterqȝ detestamur alterutrꝫ:nec fatemur Tunc vere sensi captiuitateȝ meaȝ ꝓstratusqȝ humi:monachuȝ cepi plangere quē perdebam:dicens. Huccine miser seruatus sum.ad hoc me mea scelera perduxerunt incanescente iaȝ capite virgo: maritus fiereȝ vxoris aliene?Quid prodest parentes:patriaȝ:rem familiareȝ contēpsisse ꝓ dn̄o:si h̄ facio:quod vt ne facerē: illa contempsi:nisi ꝙ forte ꝓpterea hec sustineo:quia rursum patriam desideraui: qd agimus anima?Perimus an vicimꝰ?Expectamus manuȝ dn̄i:an proprio mucrone cōfodimur?Uerte in te gladium: tua magis mors timēda ē ꝗ corporis. habet ꝛ pudicitia seruata:martiriuȝ suuȝ. Iaceat insepultus xp̄i testis in heremo ipse ero mihi persecutor ꝛ martir.Sic fatꝰ eduxi in tenebris micanteȝ gladiuȝ ꝛ acumine ꝯtra me verso. vale inquaȝ infelix mulier.habeto me potius martireȝ ꝗ maritū Tunc illa prouoluta pedibus meis. ego te inquit per iesum per huius hore necessitatem rogo:ne effundas sanguinem tuum in sanguinem meum. vel si mori placet in me primuȝ verte mucroneȝ sic nobis potius coniungamur.Etiaȝ si vir meꝰ ad me rediret: seruarē castitatē. ꝗ me captiuitas docuit:vl̄ iterirē ātēꝗ ꝑderē cur morieris ne mihi iūgaris.ego morerer si iungi velles. Habeto ergo me coniugē pudicitie:ꝛ magis anime copulam amato ꝗ corporis.Credant domini maritū xp̄s nouerit fratreȝ.Facile ꝑsuademus nuptias cuȝ nos viderint sic amare. Fateor obstupui ꝛ ammiratus virtuteȝ femine coniugē plus amaui. Nunꝗ tamen illius nuduȝ corpus intuitus suȝ:nūꝗ carneȝ tetigi:timens in pace perdere:quod in prelio seruauerā.Transeunt in tali matrimonio dies plurimi:amabiliores nos dominis fecerunt nuptie simulate. Nulla fuge suspitio interdum ꝛ mense toto aberam: fidus gregis pastor per solitudinē.Post grande interualluȝ duȝ solus in heremo sedeo: et preter celum terrāqꝫ nihil video:cepi mecuȝ tacitus voluere:ꝛ inter multa monachoruȝ contubernia recordari:maximeqȝ vultꝰ patris mei qui me erudierat: tenuerat:perdiderat.Sicꝗ cogitās: aspicio formicarum gregeȝ:angusto calle feruere. Uideres onera maiora ꝗ corpora. Alie herbaꝝ q̄daȝ semia forcipe oris trahebāt. Alie egerebant humuȝ d̄ foueis: ꝛ aquaruȝ meatus aggeribus excludebant Ille venture hyemis memores:ne made facta humus in herbam horrea verteret: illata semina precidebant:he luctu celebri corpora defuncta portabant. Quodꝗ magis miruȝ esset in tanto agmine egrediens non obstabat intrantibus:quin potius siquaȝ sub fasce vidissent ꝛ odore concidisse:subpositis humeris adiuuabant. Quid multa?Pulchruȝ mihi spectaculuȝ dies illa prebuit:Unde recordatus Salomonis ad formice solerciam nos mittentis: ꝛ pigras mentes sub tali exemplo suscitantis: cepi tedere captiuitatis ꝛ monasterii cellulas querere:ac formicarum illarum solicitudinem desiderare: vbi laboratur in mediū. ꝛ cū nihil cuiusꝗ propriuȝ sit: oīuȝ oīa sūt.Regresso ad cubile:occurrit mihi mlier tristiciā animi vultu dissimlare n̄ potui.Rogat cur ita exaīatꝰ sim.audit cām. hortor ad fugā n̄ asp̄nat peto silētiū: fideȝ

tribuit ꝛ iugi susurro inter spem ꝛ metum medium fluctuabamus. Erant mihi in grege duo hirci mire magnitudinis: quibus occisis vtres facio: eorum carnes viatico ꝑparo: ꝛ primo vespere putantibus dominis nos secreto cubitare: inuadimus iter vtres ꝛ partem carnium portantes. Cumque peruenissemus ad fluuium: nam decem milibus aberat: inflatis ꝛ ascensis vtribus agnos credidimus paulatim pedibus subremigantes: vt deorsum flumine deferente: et multo longius quam conscenderamus: in alteram nos exponente ripam: vt vestigium sequentes perderent. Sed inter hec madefacte carnes: ꝛ ex parte lapse: vix tridui cibum pollicebantur. Bibimus vsque ad sacietatem: future nos siti preparantes. Currimus post tergum semper respicimus: ꝛ magis noctibus ꝑmouemur: ꝛ vel ꝓpter insidias late vagantium sarracenorum: vel propter ardorem solis nimium. Pauco miser etiam referens ꝛ iam securus: toto tamen corpore perhorresco. Post diem tertium dubio aspectu procul respicimus duos camelis sedentes venire concite: staticque mens mali presaga putare dominum: meditari mortem solem cernere nigrescentem. Dumque timemus ꝛ vestigiis per harenas nos proditos intelleximus: offertur ad dexteram specus longe sub terra penetrans. Igitur timentes venenata animalia: solent quippe vipere: reguli ꝛ scorpiones: ceteraque huiuscemodi feruorem solis declinantia vmbras petere: intrauimus quidem speluncam: sed statim in ipso introitu sinistre nos fouee credidimus: nequaquam vltra ꝓgredientes: ne dum mortem fugimus incurremus in mortem: illudque nobiscum reputantes: si iuuat miseros dominus: habemus salutem: si despicit peccatores: habemus sepulchrum. Quid putas nobis fuisse animi: quid terroris: cum ante specum haud procul starent dominus ꝛ conseruus ꝛ vestigio indice iam ad latebras peruenissent? O multo grauior expectata: quam illata mors. Rursus cum labore ꝛ timore lingua balbucit: ꝛ quasi clamante domino loqui vel mutire non audeo. Mittit seruum vt nos de specu protrahat: ipse camelos tenet: ꝛ euaginato gladio nostrum expectabat aduentum. Interea tribus ferme vel quattuor cubitis introgresso famulo: nobis ex occulto tergum eius videntibus. Nam oculorum istiusmodi natura est: vt post solem vmbras intrantibus ceca sunt omnia: vox per antrum sonat. Exite furciferi. Exite miseri. Exite morituri. Quid statis: quid moramini? Exite dominus vocat. Adhuc loquebatur: ꝛ ecce ꝑ tenebras aspicimus leenam inuasisse hominem: ꝛ gutture suffocato: cruentum intro trahere. Iesu bone. Quid tunc nobis terroris? quid gaudii fuit? Spectabamus hostem nostrum perire: domino nesciente. Qui cum videret illum moras facere suspicatus duos vni resistere. Sed ꝛ iram differre non valens sicut tenebat gladium ad speluncam venit: ꝛ clamore rabido serui increpans secordiam: prius a fera tentus est quam nostras latebras preteriret. Quis hoc vnquam crederet: vt ante os nostrum ꝓ nobis bestia dimicaret? Sublato ergo illo metu: similis ante oculos nostros versabatur interitus: nisi quod tutius esset leonis rabiem quam iram hominum sustinere. Pauemus intrinsecus ꝛ ne mouere quidem nos ausi ꝑstolamur euentum rei inter tanta pericula: pudicitie tantum conscientia pro muro septi. Leenna insidias cauens: ꝛ visam se esse sentiens: apprehensum morditiis catulum matutina effert: nobisque cedit hospitio.

Neque tamen satis creduli statim erupimus: sed expectantes diu ꝛ egredi cogitantes: illius nobis semper figurabamus occursum. Sub tali ergo terrore ꝛ illa transacta die: exiuimus ad vesperam vidimusque camellos: quos ob nimiam velocitatem dromedarios vocant: ꝑteritos cibos in ore voluere: ꝛ in aluum missos iterum retrahere. Quibus ascensis: ꝛ noua sistartia refociliati: decimo tandem die ad romana per desertum castra puenimus: oblatique tribuno rei ordinem pandimus. Inde ad sabinianum mesopotamie ducem transmissi: camelorum accepimus precium. Et quia iam abbas ille meus dormierat in domino: ad hec delatus loca: me mo-

nachis reddo: hanc trado virginibus: diligens eam vt sororem: non tamen me ei credēs vt sorori. Hec mihi senex malch⁹ adolescētulo retulit. Hec ego vobis narraui senex: castis historiam castitatis expono: virginibus virginitatē custodire exhortor: vos narrate posteris: vt sciant inter gladios ⁊ deserta ⁊ bestias pudicitiā nunq̄ eē captiuam: ⁊ hominē xp̄o deditum: posse mori: non posse superari. Finit vita beati Malchi monachi captiui.

Incipit vita sancti Pauli simplicis.

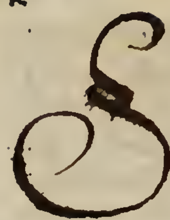
Uit quidam inter

discipulos sācti Antonii Paulus nomine: cognomento simplex. Hic initiuȝ couersionis sue: huiusmodi habuit. Cum vxorem suaȝ cū altero concubitanteȝ vidisset nulli quicq̄ dicens egressus est domū: ⁊ mesticia animi tactus: in heremuȝ semetipsū dedit. Ubi cum anxius oberraret: ad monasteriuȝ venit Antonii: ibiq̄ȝ ex loci amenitate ⁊ opportunitate cōsiliū capit. Cūq̄ȝ adiisset Antoniuȝ: vt iter salutis ab eo inquireret: ille intuēs hominem simplicis nature: respōdit ei ita demū euȝ posse saluari: si his q̄ a se dicerentur obediret. Tūc ille oīa quecūq̄ȝ pciperet: facturuȝ se esse respōdit. Ut ḡ promissioneȝ ei⁹ probaret Antonius ante fores cellule stāti: hic inquit expecta me orās donec egrediar. Et ingressus māsit intrīsecus p totā diē ⁊ nocteȝ: p fenestrā tñ ex occulto frequētius respiciēs videbat euȝ indesinenter orantē: ⁊ nusq̄ ꝓrsus se mouenteȝ: sed stare in estu diei ⁊ rore noctis: ⁊ ita eē mādati memoreȝ: vt ne paruȝ qdeȝ a loco se moueret. Egressus aūt die postera Antonius instruere eum ⁊ docere de singulis cepit: quomodo ope manuū solitudinē solaretur: ⁊ digitis qdeȝ corpis opus carnale: cogitatiōe vero mentis ⁊ animi intentione: operet̄ que dei sunt. Cibuȝ quoq̄ȝ in vespera sumere: ⁊ precipue in potu cōfirmans non minus p aque abundantiaȝ fantasias anime fieri: q̄ per vinuȝ calorē corporis increscere. Et vbi plene eū qualiter in singulis agere deberet instruxit: ī vicino: hoc est in trib⁹ a se milib⁹ cellulam ɔstituit: ibiq̄ȝ eū exercere que didicerat. iubet. Ipse tamen frequentius visitans eum gratulabatur: deprehendens illum ī his que sibi tradita fuerant tota intentione ⁊ omni sollicitudine permanentem.

Quadam autem die cum venissent ad sāctum antoniū fratres magni quidem ⁊ pfecti viri: accidit etiā pauluȝ adesse pariē cū eis. Et cū sermo de profundis rebus ⁊ mysticis haberet̄. cūq̄ȝ de ꝓphetis ⁊ d̄ saluatore plīma tractarēt: paul⁹ ex simplicitate animi īterrogat si xp̄s prius fuerit: an ꝓphē. Beatus ṽo antoni⁹ cū p eo q̄ tā absurde īterrogaret quasi erubuisset blādo motu: vt erga simpliciores solebat silere atq̄ȝ abire cū iubȝ. Ille aūt q̄ oē qd̄ cū q̄ȝ ab eo dictū fuisset: tāq̄ preceptum dei suare īstituerat: abscedēs ad cellulā suāȝ tāq̄ mādato accepto: silentiū gerere instituit: nec omnino aliqd loqui. Qd̄ cū comperisset Antonius: mirari admoduȝ cepit vnde hec illi obseruātia placuisset: quam a se sciebat nō esse ei iniunctam. Cūq̄ȝ iussissȝ eū loqui: ⁊ cur siluerit īterrogaret: dicit ei Paulus. Tu pater dixisti mihi: vt irem ⁊ silerem. Et obstupefactus antonius ita ab eo sermonem quem ille negligēter protulerat obseruatum: omnes inquit nos ille condēnat: Cū enī nos de celo dominum nobis non audiamus loquentem ab isto qualiscūq̄ sit sermo: q ex ore nr̄o ceciderit: obseruatur. Multa tamen ⁊ sāctus Antonius docere eū volens de obedientia: precipere ei solitus erat etiam: q̄ ratio ⁊ causa non posceret in quibus eius animus erga obedientiam probaretur. Haurire nāq̄ȝ aliquando euȝ aquam iussit ex puteo ⁊ in terrā tota die effundere: ⁊ cōtextas sportas resoluere: ac denuo texere ⁊ vestimentum dissuere: ⁊ iterum resuere. ⁊ rursus resoluere: ⁊ in pluribus huiusmodi exercitijs ab eo memoratur ībutus: vt in nullo prorsus etiam que contra rationem imperari videbantur: discere t ɔtradicere: ⁊ ita per hec oīa īformat⁹:

tempori brevi ad perfectionem venit. Ex cuius exemplo docebat beatus antonius q siquis vellet velociter ad perfectionez venire: non sibipsi magister fieret: nec ꝓpriis voluntatibus obediret: etiā si rectuz videretur esse qđ vellet: sed ſm mandatū salvatoris observandum esse: vt ante oīa vnusquisq abneget semetipm sibi: ⁊ renūciet ꝓpriis voluntatibus: quia ⁊ ipse salvator dixit: ego veni non vt faciam voluntatem meam: sed eius qui misit me. Et vtiq3 voluntas xpi non erat contraria volūtati patris: sed neq3 qui venerat obedientiam docere inueniretur non obediens si propriaz faceret volūtatē: quanto magis ergo nos non iudicabimur obedientes: si proprias faciamus voluntates. Deniq supradictus Paulus exemplo nobis est: q obedientie ⁊ simplicitatis merito: intantū spiritalium gratiarum culmen ascendit vt multoplures ⁊ potentiores virtutes per ipsum: q per sanctum Antonium dominus fecerit. Et qm pro affluentia grāruz ad eum multi ex omnibus terre partibus confluebant vt curarentur ab eo: verens btūs Antonius ne molestia multitudinis fugaretur: in interiori heremo quo accedi facile ab aliquo non posset: ꝯmanere eum fecit: vt veniētes magis ipe susciperet antonius. Si quos vero ipe non potuissz curare: hos ad paulum tāq ꝓlixiorē sanitatum gratiā habentem mittebat: ⁊ ab illo curabantur. Tantam autem simplicitatis fuisse apud euz fiduciā tradūt: vt quodaz tpe cum quidam rabiem patiens in modū canis: laniaret omnez qui ausus fuissz ad se accedere ⁊ ꝑductus ad eū fuisset: instabat orationi vt demonem qui eum vrgebat: fugaret. Et cuz mora fieret nec celer sequeretur effectus: quasi infantum more indignatus dixisse fertur ad dominuz. Vere non manducabo hodie: si eum non curaueris. Et continuo quasi delitioso domino satisfactum est a deo: ⁊ stati curatus ē rabid⁹. Finit vita btī pauli simplicis.

Incipit vita sancte Paule edita a sancto Hieronymo presbitero.

Si cuncta mei corporis membra verterentur in linguas ⁊ oēs artus humana voce resonarent: nihil dignum sancte ac venerabilis Paule virtutibus dicerem. Nobilis genere: sed nobilior sanctitate: potens quondam: sed nūc xpi paupertate insignior. Graccoruz stirps: soboles scipionū: pauli heres. cuius vocabulū trahit: mecie pappirie matris africani vera ⁊ germana ꝓgenies. Rome pretulit bethleem: ⁊ auro tecta fulgentia: informis luti vilitate mutauit. Non meremus q talem amisimus: sed gratias agimus q habuimus: immo habemus. Deo eni viuūt oīa ⁊ quicquid refertur ad dominum: in familie numero computatur: quāq amissio illius celestis dom⁹ habitatio sit. Que qdiu in corpore fuit: peregrinata est a domino ⁊ voce semper flebili querebatur dicens. Heu mihi: quia peregrinatio mea prolongata est habitaui enim cum habitantibus cedar: multum peregrinata est aīa mea. Nec mirum si planxerat se versari in tenebris. Hoc enim cedar interpretatur: cum mundus in maligno positus sit: ⁊ sicut tenebre eius ita ⁊ lumen eius. Lux q3 in tenebris luceat: ⁊ tenebre eam non comprehenderint. Unde ⁊ illud crebrius inferebat: aduena ego suz ⁊ peregrina: sicut oēs patres mei. Et iterum. Cupio dissolui: ⁊ esse cum xpo. Quotiēs autez infirmitate corpusculi q icredibili abstinētia: ⁊ duplicatis ꝯtraxerat ieiuniis: vexabat: dolebat: corp⁹ meū subicio ⁊ i ſuitutem redigo: ne aliis predicās ipa reprobra inueniar: ⁊ bonū ē mihi vinū nō bibere: ⁊ carnē nō mādudare: ⁊ humiliaui in ieiunio anīmā meā: ⁊ totū lectū meū versasti in infirmitate mea: ⁊ versata suz in miseria: dum mihi ifigit spina: atq3 iter doloris aculeos quos mira patientia sustinebat: qsi apertos sibi celos aspiceret: loquebat. Quis dabit mihi pēnas sic colūbe: ⁊ volabo ⁊ requiescam? Testor iesum ⁊ sanctos angelos

eius: ipsumq; proprium angelum: qui custos fuit et comes admirabilis femine me nihil in gratiā: nihil in ore laudantiū: sed qcquid dicturus sum pro testimonio dicere: et minus eius esse meritis q; tot⁹ orbis canit. Sacerdotes mirantur: virginū chori desiderant: monachorum et pauperum turba deplangit. Uult lector ei⁹ breuiter scire virtutes. Omnes suos pauperes pauperior ipsa dimisit. Nec mirū de proximis et familiola quam vtroq; sexu: de seruis et ancillis in fratres sororesq; muta uera ista proferre: cum eustochiū virginē et deuotam christo filiam: in cuius consolationem libellus hic cuditur: procul a nobili genere sola fide et gratia diuitē dere liquerit. Carpamus igitur narrandi ordinem. Alij altius repetant: et a cunabulis eius ipsisq; vt ita dicā crepūdijs matrem blesillam: et rogatū pferāt patrē: quorū altera scipionū graccorūq; progenies est: alter p oēs grecias vsq; hodie et stemmatibus et diuitiis: ac nobilitate agamennonis fertur sanguinem trahere: qui decēnali troiam obsidione deleuit: nos nihil aliud laudamus nisi qd̄ propriū est: et de purissimo sancte mentis fonte profertur. quāq; dñs ac saluator in euangelio doceat apl'os sciscitātes. quid sibi redditurus sit: qui omnia sua pro nomine eius dimiserant: cētuplum in presentiarū recepturos: et in futuro vitam eternam. Ex quo intelligimus non laudis esse possidere diuitias: sed p xp̄o eas contemnere: nō tumere ad honores: sed pro fide dei eos par uipendere. Uere quod pollicitus est huis suis et ancillis: saluator reddidit in presenti. Nam que vnius contempsit gloriā vrbis: totius orbis opinione celebrat. Quā rome habitantem nullus extra romā no uerat latentem in bethleem et barbara et roma terra miratur. Cuius enī gentis homines: ad sancta loca non veniant. Quis autē in sanctis locis preter Paulā: qd̄ plus inter homines miraretur: inuenit. Et sicut inter multas gemmas preciosissima gemma micat: et iubar solis paruos stella rum igniculos obruit et obscurat: ita cunctorū virtutes et potētias: sua humilitate superauit: minimaq; fuit inter oēs: vt oīum maior esset et quāto plus se deiiciebat tāto magis a xp̄o subleuabatur. Latebat et non latebat: fugiēdo gloriā: gloriā merebatur: que virtutes quasi vmbra sequitur: et appetitores sui deserēs: appetit cōtemptores. Sed quid ago narrandi ordinem pretermittens? Dū i singulis teneor: nō seruo precepta dicendi. Tali igitur stirpe genita ē: iūctaq; viro toxotio: qui enee et iuliorū altissimū sanguinē trahit. Unde etiā xp̄i virgo: filia ei⁹ eustochiū: iulia nūcupantur: et ipse iulius a magno demissū nomen iulo. Et hec dicimus nō quo habētibus grādia sint: sed quo cōtemnētibus mirabilia. Seculi homines suspiciūt eos qui his pollent priuilegiis nos laudam⁹ quos habentes paruipēdimus: si habere noluerint: pdicamus. His inq; orta maioribus et fecūditate ac pudicitia probata. primū viro: deinde ppinquis et totius vrbis testimonio: cū quinq; liberos edidisset: blesillam sup cuius morte eam rome cōsolatus sū: paulinā que sanctū et admirabilē virū: et propositi et rerū suarū pāmachium: religt heredē: ad quē sup obitu ei⁹ paruū libellū edidim⁹: eustochiū q̄ nūc sāctis locis ꝟginitatis et eccl'ie monile pciosū ē: rufinā q̄ i maturo funere piū mr̄is aīum cōsternauit: et toxotiū post quē parere desinit vt itelligeres eā nō diu huire voluisse officio cōiugali: sed mariti desiderio q mares optabat liberos obedisse. Postq; vir mortuus ē: ita eū plāxit: vt ppe ipsa morere: et ita se cōuertit ad domini huitutē: vt mortē ei⁹ videret optasse. Quid ḡ referā ample et nobilis domus quondā opulētissime oēs pene diuitias i pauperes erogatas. Quid in cūctos clemētissimū animū et bonitatē: etiā in eos quos nūq; viderat euagātē. Quis inopū moriēs: nō illi⁹ vestib⁹ obuolutus ē? Quis clinicorū: nō eius facultatibus sustētatus ē? Quos studiosissime tota vrbe perquirens damnū putabat: si quisq; debilis et esuriens: cibo

sustentaret alterius. Spoliabat filios: et i-
ter obiurgantes propinquos: maiorem se
eis hereditatē xpi misericordiam dimitte
re loquebatur. Nec diu potuit excelsi apud
seculū generis: et nobilissime familie: visi-
tationis frequētiam sustinere. Merebat
honore suo et ora laudantiū declinare et fu
gere festinabat. Cūq3 orientis et occidētis
episcopos ob quasdā ecclesiarum dissen-
siones romam īperiales littere contraxis-
sent: vidit admirabiles viros xpiq3 ponti-
fices paulinum anthiocene vrbis epm: et
epiphanium salamine cypri: que nunc con
stantia dicitur: quorum epiphanium etiā
hospitem habuit: paulinum in alia manē
tem domo: quasi proprium humanitate
possedit: quorum accensa virtutibus: per
momēta patriā deserere cogitabat. Nō
domos: non liberorum non familie: nō pos-
sessionum: non alicuius rei que ad seculū
pertinet memor: sola: si dici potest: et inco-
mitata: ad heremum antoniorum et paulorū
pergere gestiebat: tandēq3 exacta hyeme
aperto mari: redeuntibus ad ecclesias su-
as episcopis: ipa voto cum eis et desiderio
nauigabat. Quid vltra differro? Descē
dit ad portū fratre: cognatis: affinibus: et
qđ his magis ē liberis prosequentibus: et
clementissimam matrem vincere pietate
cupientibus. Iam carbasa tendebātur et
remorum ductu nauis in altum protrahe
batur. Paruus toxotius supplices man9
tendebat in littore: rufina iam nubilis vt
suas expectaret nuptias tacens fletibus
obsecrabat: et tamē illa siccos tēdebat ocu
los ad celum: pietatem in filios: pietate in
deum superans. Nesciebat se matrem: vt
xpi probaret ancillam. Torquebantur
viscera et quasi a suis membris distrahere
tur cum dolore pugnabat: in eo cūctis ad
mirabilior: qđ magnam vinceret carita-
tem. Inter hostium manus et captiuitatis
duram necessitatem: nihil crudelius est q3
parentes a filijs separari. Hoc contra iu-
ra nature plēa fides patiebatur: imo gau-
dens appetebat amorem filiorū: maiorē
in deum: amore contemnens: in sola custo-
dio: que et prepositi et nauigationis eius
comes erat: quiescebat. Sulcabat interi
nauis mare et cūctis q cū ea vehebātur li-
tora respicientibus: illa auersos tenebat
oculos: ne videret quos sine tormento vi
dere nō poterat. Fateor nulla sic amauit
filios: quib9 antequā proficisceretur cūcta lar
gita est: exheredans se ī terra: vt heredita
tem inueniret in celo. Delata ad īsulas pō
cias: quas clarissime quondā feminarū
sub domiciano pricipe pro cōfessione nomi
nis xpiani. flauie: domicille nobilitauit in
exilium: vidensq3 cellulas ī quibus illa lō
gum duxerat martiriū sumptis alis hiero
solymā et scā loca videre cupiebat. Tardi
erant venti: et oīs pigra velocitas. Inter
scillā et caribdim. adriatico se credens pela
go: quasi per stagnū venit methonem: ibi-
q3 refocillato paululum corpusculo: et salo
thabentes artus in litore ponens: p malē-
am et citherā: sparsasq3 p equor cycladas:
et crebris freta cōcita t'ris: post rodū et lici-
am tandē vidit cyprū: vbi sci et venerabil'
epyphanij pedib9 obuoluta: decem ab eo
dieb9 retēta ē: nō ī refectionē: vt ille arbi
trabatur: sed in opus dei et rebus pbatum
ē. Nā oīa illi9 regiōis lustrans monaste-
ria: pro vt hēc poterat refrigeria sumptuū
fratribus dereliquit: quos amor sci viri
de toto illuc orbe cōduxerat. Inde breui
cursu trāsfretauit seleuciā: ð q ascēdēs an-
thiochiā sanctiq3 confessoris paulini: modicū
caritate detēta: media hyeme calēte ar-
dore fidei: femina nobil' q̄ pus eunuchorū
manib9 portabatur: asello sedēs pfecta ē.
Omitto siric: celes et fenicis iter. neq3 .n.
odeporicū eius disposui scribere: ea tan-
tum loca nomino: que sacris voluminib9
continentur. Beritho. romana: colonia et
antiqua vrbe sydone derelicta: i sarepte
littore helie īgressa ē turriculā. ī qua ado
rato dño saluatore p harenas thiri in qb9
Paulus genua fixerat puenit ad choū: q
nūc ptolomais dr: et p cāpos magedo iosie
nescis: consciös intrauit ī trā philistijm: mira
ta ruinas dor vrbis quondā potentissime
et versa die stratōis turrim ab herode rege

Iudee.in amore cesaris augusti cesaream nuncupatam in qua cornelii domũ christi vidit ecclesiam: et philippi ediculas: et cubiculum quattuor virginum prophetissarum: deinde antipatrida semirutum oppidulũ: quod ex patris nomine herodes vocauerat: et lyddam versam in dyospolim: dorcadis atque enee resurrectione et sanitate inclytam: haud procul ab ea arimathiam viculum ioseph: qui dominum sepeliuit: et nobe vrbem quondam sacerdotum nunc tumulus occisorum: ioppen quoque fugiẽtis portum ione: et vt aliquid perstringam de fabulis poetarum: relegate ad saxum andromede spectatricem: repetitoque itinere nycopolym: que prius emmaus vocabatur apud quam ĩ fractione panis dominus cognitus: cleophe domum in ecclesiam dedicauit: atque inde proficiscens ascendit bethoron inferiorẽ et superiorem: vrbes a salomone rege cõditas: et varia postera bellorum tempestate deletas: ad dexterã respiciens aylon et gabaon: vbi iesus filius naue contra quinque reges dimicans soli ĩperauit et lune: et gabaonitas ob dolum et insidias federis impetrati: in aquarios lignariosque dannauit. In gabaa vrbe vsque ad solum dirrupta paululũ substitit: recordata peccati eius et cõcubine in frusta diuise: et tribus beniamin in sexcentis viris propter paulum reseruate. Quid diu moror? Ad leuã mausolo helene derelicto: que adyabenorum regina in fame populũ frumẽto iuuerat: ingressa est hierosolimã vrbem trionomã. iebus: salem. hierlm que ab helio postea adriano: de ruinis et cineribus ciuitatis: in helia suscitata est. Cumque proconsul palestine qui familiolam eius optime nouerat: premissis apparitoribus iussisset parari pretoriũ: elegit humilem cellulã: et cuncta loca tanto ardore ac studio circuiuit: vt nisi ad reliqua festinaret. a primis nõ posset abduci: prostrataque ante crucẽ quasi pendentẽ dominũ cerneret adorabat: Ingressa sepulchrũ resurrectionis osculabatur lapidẽ: quẽ ab hostio sepulchri remouerat angelus: et ipsum corporis locũ ĩ quo dominus iacuerat quasi sitiens desideratas aquas: fidei ore lambebat. Quid ibi lachrymarum: quantum gemitum. quid doloris effuderit: testis est cuncta hierosolima: testis ẽ ipse dominus quem rogabat. Unde egrediens ascẽdit syon q̃ in arcẽ vel speculam vertitur. Hanc vrbẽ expugnauit quondam et edificauit Dauid: vnde de expugnata dicitur. Ueh tibi ciuitas ariel: id ẽ leo dei: et quondã fortissima: quã expugnauit Dauid. De ea que edificata est. fundamenta eius ĩ montibus sanctis: diligit dominus portas syon super oĩa tabernacula Jacob: nõ eas portas quas hodie cernimus in fauillas et cineres dissolutas: sed portas quibus ĩfernus non preualet: et per quas credentiũ ad xp̃m ingreditur multitudo. Ostendebatur illi colũna ecclesie porticum sustinens infecta cruore domini: ad quã vinctus dicitur et flagellatus. Monstrabatur locus vbi super centum viginti credentiũ animas spiritus sanctus descenderat: vt Johelis vaticinium cõpleretur. Deinde pro facultatula sua pauperibus atque cõseruis pecunia distributa: perrexit bethleem: et ĩ dextera parte itineris stetit ad sepulchrũ rachel: ĩ quo beniamin nõ vt mater vocauerat moriẽs benoni: hoc est filiũ doloris meĩ: sed vt pater prophauit in spiritu: filium dextre prerauit. Atque inde specũ saluatoris introiens: postq̃ vidit sacrũ virginis diuersorium et stabulũ in quo cognouit bos possessorem suũ: et asinus presepe domini sui: vt impleretur illud quod in eodẽ ppheta scriptũ ẽ. beatus qui seminat super aquas: vbi bos et asinus calcãt: me audiente iurabat cernere se fidei oculis ĩfantem pannis inuolutum: vagientẽ ĩ presepio: deũ magos adorantes: stellã fulgentẽ desuper matrẽ virginẽ: nutritium sedulũ: pastores nocte venientes: vt viderent verbum quod factum erat: et iã tunc euangeliste Joannis principium dedicarent. In principio erat verbum. et verbum erat apud deũ: et deus erat verbum: et verbum caro factum ẽ: paruulos interfectos herodẽ sementẽ: mariã et ioseph

fugientes in egyptum:mixtisque gaudio lachrimis loquebatur. Salue bethleez domus panis:in qua natus est ille panis qui de celo descendit. Salue effrata regio liberrima atque carpofora:cuius fertilitas deus est. Ex te mihi egredietur qui sit princeps in israel: et egressus eius ab initio a diebus eternitatis. De te quondam micheas propheta vaticinatus est. Et tu bethleem domus effrata: non minima es in milibus iuda. Propterea dabis eos usque ad tempus parientis:pariet: et reliquie fratrum eius conuertentur ad filios israel. In te enim natus est princeps:qui ante luciferum genitus est:cuius de patre natiuitas omnem excedit etatem:et tamdiu in te dauitici germinis origo permansit:donec virgo pareret. et reliquie populi credentes in christum conuerterent ad filios israel: et libere predicarent. Uobis oportebat loqui primum verbum dei:sed quoniam repulistis illud et indignos vos iudicastis eterne vite:ecce conuertimur ad gentes. Dixerat enim dominus. Non veni: nisi ad oues perditas domus israel. Et eo tempore Jacob super eo verba completa sunt: non deficiet princeps ex iuda:neque dux de femore eius:donec veniat cui repositum est: et ipse erit expectatio gentium. Bene enim Dauid iurabat:bene vota faciebat dicens. Si introiero in tabernaculum domus mee: si ascendero in lectum strati mei:Si dedero somnum oculis meis:et palpebris meis dormitationem. et requiem temporibus meis donec inueniam locum domino tabernaculum deo Jacob. Et statim quid desideraret exposuit:atque oculis propheticalibus quem nos iam venisse credimus ille venturum esse cernebat. Ecce audiuimus eum in effrata inuenimus eum in campis silue. Zob quippe sermo hebraicus vt te docente didici:non mariam matrem domini hoc est astin:sed ipsum id est aston significat:vnde loquitur confidenter. Introiuimus in tabernaculum eius adorauimus in loco vbi steterunt pedes eius. Et ego misera atque peccatrix:digna sum iudicata deosculari presepe:in quo dominus paruulus vagijt:orare etiam in spelunca in qua virgo puerpera:deum fudit infantem Hec requies mea:quia domini patria est: hic habitabo:quoniam saluator elegit eam:paraui lucernam christo meo: anima mea illi viuet: et semen meum seruiet ipsi.

Haud procul inde descendit ad turrim ader. id est gregis. iuxta quam Jacob pauit greges suos:et pastores nocte vigilantes audire meruerunt. gloria in excelsis deo et super terram pax hominibus bone voluntatis:dumque seruant oues:inuenerunt agnum dei puro et mundissimo vellere: quod in ariditate totius terre celesti rore compluitum est:et cuius sanguis tulit peccata mundi. et exterminatorem egypti littus fugauit in postibus. Statimque concito gradu: cepit per viam veterem pergere que ducit gaçam ad potentias vel diuitias dei: et tacita secum voluere:quomodo eunuchus ethiops:gentium populum prefigurans mutauerit pellem suam. et dum vetus relegit instrumentum:fontem reperit euangelij:atque inde ad dexteram transijt ad bethsur:et venit eschol: quod in botrum vertitur. Unde in testimonium terre fertilissime:et in typum eius qui dicit torcular calcaui solus:et de gentibus non est vir mecum: exploratores botrum mire magnitudinis portauerunt. Nec post longum spatium: intrauit sarre cellulam:videns in cunabulis isaac: et vestigia quercus abraham:sub qua vidit diem christi et letatus est:Atque inde consurgens ascendit hebron:hec est caritabarbe: id est oppidum virorum quattuor: videlicet Abraham. isaac iacob et adam magni: quem ibi conditum iuxta librum iesu naue:hebrei autumant licet plerique caleph quartum putent: cuius ex latere memoria demonstratur. Noluit pergere cariathsepher:id est viculum litterarum:quia contemnens occidentem litteram. repererat spiritum viuificantem:magisque mirabatur superiores et inferiores aquas:quas othoniel filius iephone cenez pro australi et ardida possessione susceperat:et quarum ductu siccos prioris instrumenti agros fecerat irriguos: vt redemptionem veterum peccatorum:in aquis baptismi reperiret. Altero die orto iam sole:stetit in la

percussio capbarberuch id est vile benedictionis: quem ad locum Abraham dominum prosecutus est. Unde latam despiciens solitudinem. et terram quondam sodome et gomorre adame et seboim: cōtemplata ē balsami vineas in engaddi: et segor vitulam cōsternātē: q̄ prius bale vocabat̄: et i zoaraz: hoc ē puulā syro sermone trāslata est. Recordabat̄ speluce loth: et versa i lachrymas: virgines socias admonebat. cauēdū cē vinū i q̄ ē luxuria: et cui⁹ opus moabite sunt et āmonite. Diu hereo i meridie: vbi spōsa cubātē repit spōsuz: et ioseph inebriat⁹ē cū fratrib⁹suis. Reuertar hierosolimaz et p tecuā atq3 amos rutilantez mōtis oliueti lucē aspiciā: de quo saluator ascēdit ad prēm: i q̄ p ānos singulos vacca rufa i holocaustū dn̄i cremabat̄: et cui⁹ cinis expiabat ppl'm israel: in q̄ iuxta ezechielez cherubin de tēplo trāsmigrantes: ecc'iam dn̄i fundauerūt. Ingressaq3 sepulchrū lazari: marie et marthe vidit hospitium et bethfage villā sacerdotaliū maxillarū: et locū i quo pullus lasciuiēs gētium dn̄i frena suscepit: apostolorūq3 stratus vestib⁹: mollia terga p̄buit ad sedendum. Rectoq3 itinere descēdebat iericho: cogitās illū de euāgelio vulneratū: et sacerdotibus et leuitis mentis feritate pretereūtibus: clemētiā samaritani: idest custodis q semínecē suo imposito iumēto ad stabulū eccl'ie reportauit: et locū adommijn qd̄ interp̄tatur sanguinū: q2 multus i eo sāguis crebris latronū fundebat̄ icursib⁹: et arbores siccomoꝝ zachei: idest bone penitētie opa: quib⁹ cruēta dudum et noxia rapinis peccata calcabat: excelsumq3 dn̄m de excelso vtutū ituebat̄: et iux viā cecoꝝ loca q receptis luminib⁹ vtriusq3 ppl'i credentis in dn̄m sacramēta p̄miserāt. Ingressa hierico vidit vrbē quā fūdauit ayel i abyram primogenito suo: et cuius portas posuit i segub nouissimo filioꝝ. Intuita ē castra galgale: et aceruū3 p̄putioꝝ: et secūde circūcisionis misteriū: et duodeci3 lapides q de iordanis alueo illuc trāslati duodeci3 apostoloꝝ fundamēta firmauerāt: et fontez quondā legis āmarissimū et sterilē: quē ver⁹ heliseus sua cōdiuit sapiētia: et i dulcorem vbertatēq3 conuertit. Uix nox trāsierat: feruētissimo estu venit ad iordanem: et stetit i ripa fluminis: et orto sole: solis iusticie recordata ē: quō i medio iordanis alueo: sicca sacerdotes posuerit vestigia: et ad Helie atq3 helisei ipiū stantib⁹ ex vtraq3 aqs: iter vnda p̄buerit: pollutas q3 diluuio aqs: et toti⁹ humāi gn̄is iterfectione maculatas: suo dn̄s mūdauerit baptismate: Lōgū ē: si velis de valle achor dicere: id ē tumuli atq3 turbaꝝ: i q̄ furtū et auaricia cōdēnata est: et de bethel domo dei: in qua sup nudā humū: nud⁹ et pauper dormiuit Jacob: et posito subt⁹ caput lapide: i Zacharia septē oculos habere describit̄. et in Esaia lapis dicit̄ angularis: vidit scalā ad celū vsq3 tēdētez: i qua dn̄s desuper initebat̄: et ascēdētib⁹ porrigēs manū et negligētes de sublimi p̄cipitās. Sepulchra q̄q3 i mōte effraim iesu filij naue: et eleazari filij aarō sacerdotis: a regiōe venerata ē: q̄ꝝ vn⁹ cōdit⁹ ē in tamnata septētrionali pte mōtis gaaz: alter i galaath filii sui finees: satisq3 mirata ē: q distributor possessionū sibi mōtana et aspa delegisset. Quid narrē de sylo: in q̄ altare dirutū hodieq3 mōstrat̄: et raptū sabinaꝝ a tumulo trib⁹ beniaminiaca pcurrit. Trāsiuit sichez: n̄ vt pleriq3 errāter legunt sychar: q̄ nūc neapolis appellat̄: et ex latere mōtis garizim extructā: circa puteū Jacob itrauit eccl'iaz: sup quā dn̄s residens sitiēsq3 et esuriēs: samaritane fide saciat⁹ē q̄ qnq3 mosaycoꝝ voluminū viris: et sexto quē se hr̄e iactabat errore dosithei d̄relicto: verū messiā et vex repit saluatorē. Atq3 ide diuertēs: vidit duodeci3 patriarchaꝝ sepulchra. et sebasten. i. samariā: q̄ in honorē augusti ab herode regē greco sermōe augusta ē nōiata: Ibi siti sūt Heliseus et abdias pphetā: et q̄ maior nat⁹ iter mulierū nō fuit baptista Joānes: vbi multis itremuit mirabilib⁹. Nāq3 cernebat demōes variis rugire cruciatib⁹: et añ sepulchra scōꝝ vlulare hōies luporū vocibus

latrare canum: fremere leonum: sibilare serpentium: mugire thaurorum: alios rotare caput: et post tergum terram vertice tangere: suspensisque pede feminis vestes nō defluere in faciem. Miserebatur omnium: et per singulos effusis lachrymis: xpi clementiam precabatur: et sicut erat inualida: ascēdit pedibus montem: in cuius duabus speluncis: persecutionis et famis tpe abdias ppha centum prophetas aluit pane et aq. Hinc cito itinere percucurrit nazaram nutriculam domini: chanaan et capharnaum signorum ei9 familiares: lacum thiberiadis nauigante domino sanctificatum: et solitudinē in qua multorum populorū milia paucis saturati sūt panibus et de reliquijs nascētiū repleti sūt cophini duodecī tribuū israel: ascendebatque montem thabor: ī quo transfiguratus est dominus: aspiciebat procul montes hermon et hermonijm: et campos latissimos galilee: in quibus sisara et omnis eius exercitus barach vincente prostratus est. Torrens cyson qui mediam planiciem diuidebat et oppidū iuxta naym: in quo vidue suscitatus est filius: monstrabatur. Dies me prius quam sermo deficiet si voluero cuncta percurrere: que Paula venerabilis fide incredibili peruagata est. Transibo in egyptum et in sochot atque apud fontem sampsonis: quem de molari maxille dente produxit: subsistam parumper et arētia ora colluam vt refocillatus videam morastim sepulchrū quondā michee prophete nunc ecclesiam: et ex latere derelinquam chorreos: getheos: maresa idumeam et lachis: et per harenas molissimas pergentiū vestigia subtrahētes latāque heremi vastitatem: veniam ad egyptum fluuium syor q interpretatur turbidus: et qnque egypti trāseam ciuitates: que loquuntur lingua canaditidi et terram gessen et caneos in quibus fecit deus mirabilia: et vrbem no: que postea versa est in alexandriam: et oppidū domini nytriam in quo purissimo virtutum nitro: sordes lauantur quottidie plurimorum. Quod cū vidisset occurrente sibi sancto et venerabili episcopo Isidoro confessore: et turbis innumerabilibus monachorum: e quibus multos sacerdotalis et leuiticus sublimabat gradus: letabatur ad gloriā domini: sed se idignam tanto honore fatebatur. Quid ergo narrē: machari os: arsenios: serapiōes: et reliqua columnarū xpi nomina? Cuius non intrauit cellulam: quorum non pedibus aduoluta est? Per singulos sanctos xpm se videre credebat: et quicquid ī illos contulerat: contulisse se in dn̄m letabatur. Mirus ardor et vix in femina credibilis fortitudo oblita sexus et fragilitatis corporee: iter tot milia monachorum cum puellis suis habitare cupiebat: et forsitan cunctis eā suscipientib9 impetrasset: nisi maius sanctorum locorum traxisset desiderium: atque propter feruentissimos estus de pelusio mayumam nauigatione preueniens: tanta velocitate reuersa ē: vt aues putares. Nec multo post in sanctam bethleem mansura veniens perpetuo: angusto per triennium mansit hospitio: donec extrueret cellulas ac monasteria: et diuersorium peregrinorum iuxta viā conderet: in qua Maria et ioseph hospitium non inuenerant. Hucusque iter eius descriptum est: quod multis virginib9 et filia comite peragrauit. Nunc virtus eius latius describatur: que ipsius propria est in qua exponenda deo iudice ac teste: pfiteor me nihil addere: nihil in maius extollere more laudantium: sed ne rerum excedant fidem: multa retrahere: et ne apud detractores: et gemino semper dente rodētes fingere putet: et cornicem esopi alienis colorib9 adornare: que prima xpianorum virtus est: tanta se humilitate deiecit: vt qui eam videret et p celebritate nominis videre gestiret: ipsam esse non crederet: sed ancillarum vltimam. Et cum frequentibus choris virginū cingeretur: et veste et voce et habitu et incessu: minima omnium erat: nūquam post viri mortem vsque ad diem dormitionis sue cum vllo comedit viro: quamuis eum sanctum et in pontificali sciret culmine positū Balena nisi periclitans non adijt: mollia etiam in grauissima febre lectuli strata

nõ habuit: ſꝫ ſup duriſſimaꝫ humum ſtra/tis ciliciolis quieſcebat: ſi tamẽ illa quies dicenda eſt. Que iugibus pene orationi/bus dies nocteſqꝫ iũgebat: illud implens õ pſalterio. Lauabo per ſingulas noctes lectuꝫ meuꝫ: lachrymis meis ſtratuꝫ meũ rigabo. In qua vt fontes crederes lachry maruꝫ: ita leuia peccata plangebat: vt il/laꝫ grauiſſimoruꝫ criminuꝫ crederes reaꝫ. Cũqꝫ a nobis crebrius moneretur vt par ceret oculis vt eos ſeruaret euãgelice le/ctioni: aiebat. Turpanda eſt facies: quaꝫ contra dei preceptuꝫ purpuriſſo ⁊ ceruſa ⁊ ſtibio depinxi: affligenduꝫ eſt corpꝰ qd multis vacauit delitijs. longus riſus per/peti cõpenſandus eſt fletu: molia linthea mina ⁊ ſerica precioſiſſima aſperitate ci licij cõmutãda. Que viro ⁊ ſeculo placui: nũc xpo placere õſidero. Si int̃ tales tan taſqꝫ virtutes caſtitateꝫ in illa voluero p̃/dicare: ſuperfluus videar: in q̃ etiaꝫ cũ ſe/cularis eſſet. oĩum rome matronaruꝫ exẽ pluꝫ fuit que ita ſe geſſit: vt nũqꝫ de illa etiaꝫ maledicoruꝫ quicqꝫ auderet fame confingere. Nihil animo eius clementius nihil erga humiles blandius fuit. Nõ ap petebat potentes nec tamẽ ſupbos ⁊ glo rioſaꝫ querentes: faſtidio deſpiciebat. Si paupereꝫ viderat: ſuſtentabat: ſi diuiteꝫ: ad bñfacienduꝫ cohortabat̃. Liberalitas ſola excedebat moduꝫ: ⁊ vſuras tribuens euerſuram quoqꝫ ſepe faciebat: vt nulli ſtipeꝫ rogantiuꝫ denegaret. Fateor erro reꝫ meuꝫ. cur in largiendo eſſet profuſior arguebaꝫ: illud proferens de apoſtolo: nõ vt aliis refrigeriũ ſit: vobis autem tribu latio: ſed ex equalitate in hoc tempore: vt abundantia veſtra ſit ad illorum inopiaꝫ. Et hoc de euangelio ſaluatoris: qui habet duas tunicas det alteraꝫ non habenti: et prouidenduꝫ eſſe: ne qd libenter faceret: ſemper facere non poſſet: multaqꝫ huiuſ/modi que illa mira verecũdia: ⁊ ſermone parciſſimo diſſoluebat: teſteꝫ inuocãs do minuꝫ ſe ꝓ illius noĩe cuncta facere: ⁊ hoc h̃re voti vt mẽdicãs ipſa moreret̃: vt vnuꝫ nũmuꝫ filie non dimitteret: ⁊ ĩ funere ſuo alieno ſyndone ĩuolueret̃. Ad extremum ĩferebat. Ego ſi petiero m̃ltos ĩueniam q mihi tribuãt: mẽdicãs ſi a me nõ accepit: q ei poſſuꝫ etiã de alieno tribuere ⁊ mor tuus fuerit: a quo aĩa eiꝰ regretur? Ego cautior ĩ re familiari eſſe cupiebaꝫ: ſꝫ illa ardentior fide: toto ſaluatori aĩo iũgebat̃. et paupem dñm' paup ſpũ ſequebat̃: red/dens ei qd accepat: ꝓ ipo pauper effecta. Deniqꝫ ↄſecuta eſt qd optabat: et ĩ grãdi ere alieno filiã dereliqt: qd huculqꝫ dhẽs nõ ſuis viribus: ſed xpi ſe fidit miſericor/dia redditurã. Solent plereqꝫ matrona/ruꝫ bucinatoribus ſuis dona conferre: et in paucos largitate ꝓfuſa manum a cete ris retrahere: q̃ illa oĩo carebat vitio. Ita enĩ ſingulis ſuã pecuniã diuidebat: vt ſin gulis neceſſariũ erat: nõ ad luxuriam: ſed ad neceſſitateꝫ. Nemo pauꝑuꝫ vacuꝰ re/uerſus eſt. Qd obtinebat: nõ diuitiaꝝ ma gnitudine: ſed prudentia diſpenſandi illud ſemp replicãs: beati miſericordes qm̃ ipſi miſericordiaꝫ ↄſequẽt̃: ⁊ ſicut aqua extin/guit ignẽ: ita ⁊ elemoſina extinguit pec/cata: ⁊ facite vobis amicos de iniquo mã/mona: q vos recipiãt ĩ eterna tabernacl'a: ⁊ date elemoſynam: ⁊ ecce oĩa munda ſũt vobis: ⁊ verba danielis regẽ nabuchodo noſor p̃monentis: vt elemoſynis redime/ret pctã ſua. Nolebat ĩ his lapidibꝰ pecu/niaꝫ effũdere: qui cũ terra ⁊ ſeculo tranſi turi ſunt: ſed ĩ viuis lapidibus q voluunt ſup terraꝫ: de qbꝰ ĩ apocalipſi Johãnis ci/uitas regis magni extruitur: quos ĩ ſaphi rũ ⁊ ſmaragdũ ⁊ ceteras gemmas eẽ ver tẽdos ſcriptura cõmemorat. Uez hec cõ munia poſſũt eẽ cũ paucis: ⁊ ſcit diabolus nõ ĩ ſũmo culmĩe ꝟtutũ poſita: vnde loqt̃ ad dñm poſt amiſſã Job ſubſtantiã: poſt euerſam domũ: poſt liberos ĩterfectos: co rium ꝓ corio: ⁊ oĩa q̃ habuerit hõ dabit ꝓ aĩa ſua: ſed extende manũ tuã ⁊ tãge oſſa ⁊ carnes eiꝰ: niſi ĩ faciẽ benedixerit tibi. Scimꝰ pleroſqꝫ dediſſe elemoſynam: ſed de proprio corpore nihil dediſſe: porexiſſe egentibus manuꝫ: ſed carnis voluptatẽ ſu peratos: dealbaſſe ea q̃ foris erãt: ⁊ intus

plenos fuisse de ossibus mortuorum. At non Paula talis. que tante continentie fuit: vt prope mensuram excederet: et debilitatem corporis nimijs ieiunijs ac labore contraheret que exceptis festis diebus: vix oleum in cibo caperet: vt ex hoc vno estimaretur: quid de vino et liquamine et piscibus et lacte ac melle et ouis: et reliquis que gustu suauia sunt iudicarit: in quibus sumendis quidam se abstinentissimos putant: et sibis ventrem ingurgitauerint: totam pudicitiam suspicantur. Semper virtutes sequitur inuidia: feriuntque summos fulgura montes. Nec mirum si hoc de hominibus loquar: cum etiam dominus noster phariseorum zelo sit crucifixus: et omnes sancti emulos habuerint: in paradiso quam serpens fuerit: cuius inuidia mors introiuit in orbem terrarum. Suscitauerat ei dominus adad qui eam colaphizaret: ne se extolleret: et quasi quodam stimulo carnis sepius admonebat: ne magnitudine virtutum altius saperet: aliarumque vitijs feminarum: se in excelso crederet constitutam: Ego aiebam: liuori esse cedendum: et dandum insanie locum: quod fecisset iacob in fratre suo esau: et Dauid ipsi tinacissimo inimicorum Saul: quorum alter mesopotamiam fugerit: alter se alophilis tradiderit: malens hostibus quam inuidis subiacere. At illa iuste respondebat hec dicens. Si diabolus contra seruos dei et ancillas: non vbique pugnaret: et ad omnia loca fugientes precederet: si non sanctorum locorum amore retinerer et bethleem meam in altera reperire posse parte terrarum. Cur enim non patientia liuores superem? Cur non humilitate frangam superbiam: et percutienti maxillam alteram non offeram: dicente apostolo Paulo: vince in bono malum. Nonne apostoli gloriabantur: quando pro domino sunt passi contumeliam? Nonne ipse saluator humiliauit se: formam serui accipiens: et factus obediens patri vsque ad mortem mortem autem crucis: vt nos sua passione saluaret? Job nisi certasset et vicisset in prelio: non accepisset coronam iusticie: nec audiuisset a domino putasne me tibi aliter locutum quam vt appareres iustus? Beati dicuntur in euangelio: qui persecutionem patiuntur propter iusticiam. Secura sit conscientia quod non propter peccata patiamur: et afflictio in seculo materia premiorum est. Si quando procacior fuisset inimicus: et vsque ad verborum iurgia prosilisset: illud psalterij decantabat. Cum consisteret peccator aduersum me obmutui et silui a bonis. Et rursum. Ego enim quasi surdus non audiebam: et quasi mutus non aperiens os suum: et factus sum quasi homo non audiens: nec habens in ore suo increpationes. In temptationibus vero: deuteronomii verba voluebat. Temptat vos deus vester vt sciat si diligitis dominum deum vestrum ex toto corde vestro et ex tota anima vestra. In tribulationibus et angustijs Esaie replicabat eloquia. Qui ablactati estis a lacte: qui abstracti ab vbere: tribulationem super tribulationem expectate: spem super spem: adhuc pusillum propter malitiam labiorum: propter linguam malignam. Et scripture testimonium in consolationem suam differebat ablactorum esse: et eorum qui ad virilem etatem peruenissent: tribulationem super tribulationem sustinere: vt spem super spem mereretur accipere: scientes quoniam tribulatio patientiam operatur: patientia probationem: probatio spem spes autem non confundit: et quod si is qui foris est noster homo corrumpitur: ille qui intus est innouetur: et id presentiarum momentaneum et leue tribulationis nostre: eterne glorie pondus operetur in nobis: non aspicientibus que videntur: sed que non videntur. Que enim videntur: temporalia sunt: que autem non videntur eterna. Nec longum fore tempus etiam si humane impatientie tardum esse videatur: quin dei statim sequatur auxilium dicentis. Tempore opportuno exaudiui te: et in die salutis auxiliatus sum tui. Nec dolosa labia et linguas iniquorum esse metuendas: tamen domino adiutore letemur: et ipsum audire debeamus monentem: per patientiam vestram possidebitis animas vestras: et non sunt condigne passiones huius temporis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Et alibi. Patienter agamus in omnibus que accidunt nobis. Patien

enim vir:multus prudentia: qui enim pusillanimis est vehementer insipiens est. Item i laboribus et crebra infirmitate dicebat:Quando infirmor:tunc fortior sum. et habemus thesaurum istum in vasis fictilibus donec mortale hoc induat immortalitaté:et corruptiuū hoc vestiat icorruptioné.Et iterum:sicut abūdāt passióes xp̄i i nobis:ita p xp̄m abūdat əsolatio. Ac deinde vt sotii passionū estis.ita et əsolatióis eritis. In merore cātabat. Quare tristis es aīa mea: et q̄re əturbas me. Spa in deū qm̄ adhuc əfitebor illi salutare vult⁹ mei et ds me⁹. In piculis loq̄bat̄.Qui vult vēire post me:abneget semetip̄m et tollat crucem suam quottidie:et sequatur me.Et iterum.Qui voluerit animam suam saluā facere:perdet eam:et qui perdiderit aīam suam propter me:saluam eam faciet. Quādo dispendia rei familiaris et euersio toti⁹ patrimonij nunciabatur:aiebat.Quid.n. prodest homini si totum mundum lucrifecerit:et animam suam dānum habuerit? Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Nudus exiui d̄ vtero matris mee:nudus et redeā.Sicut placuit domino ita factum est: sic nomen domini benedictum.Et illud. Nolite diligere mundum:neq̄ ea que in mundo sunt:quoniam omne quod in mundo est:desiderium carnis est:et concupiscentia oculorum et superbia vite huius que non est ex parte.sed de mundo est et mundus transibit et concupiscentia eius.Scio enim scriptas infirmitates grauissimas liberorum:et maxime toxotiū sui quem plurimum diligebat:cumq̄ illud virtute cōplesset:turbata sum et non sum locuta:in hec verba prorupit. Qui amat filium aut filiam super me:non ē me dignus.Et orans ad dominum loquebat̄. posside filios mortificatorum qui pro te quottidie mortificant corpora sua. Noui susurronem quendam quod genus hominum vel perniciosum est:quasi beniuolum nunciasse: q̄ pro nimio feruore virtutum quibusdam videretur insana:et cerebrum illius diceret confouendū:Cui illa respondit.Theatrum facti sumus mundo.et āgelis et hominibus. Nos stulti propter xp̄m. sed stultum dei sapientius est hominibus. Unde et saluator loqtur ad patrem:tu scis insipientiam meam:quem in euangelio et propinqui quasi mentis impotē ligare cupiebant:et aduersarij sugillabant dicētes: demoniū habet et samaritan⁹ est:et in beelzebub principe demoniorum eijcit demonia.Sed nos audiamus apl'm cohortātem hec est gloria nostra testimoniū conscientie nostre:quoniam in sanctitate et sinceritate et gratia dei conuersati sumus i hoc mūdo:et dominum dicentem ad apl'os. Ideo mundus vos odit:quia non estis de mundo:Si eni essetis de mundo:amaret vtiq̄ mundus quod suum erat.Et ad ipsum dominum verba vertebat dicēs. Tu nosti cordis abscōdita:et hec omnia venerūt super nos:et nō sumus obliti tui:nec inique egimus in testamentum tuum: nec auersum est retrorsum cor nostrū.Et propter tē mortificamur tota die. et reputati sumus vt oues occisionis: s; dn̄s auxiliator meus:nō timebo qd faciat mihi homo. Legi enim.fili honora dn̄m et əfortaberis: et extra deū nullum metueris. His et talib⁹ testimonijs quasi armatura xp̄i:et aduersus quidem omnia vitia:s; p̄cipue instruebat se cōtra inuidiā seuientem:et patiendo iniurias furorē rabidi pectoris mitigabat: Deniq̄ vsq̄ ad diē mortis et huius patiētia et aliorum zelus omnibus patuit: qui suum rodit auctorē:et dū emulum ledere nititur:in semetipsum proprio furore bachatur.Dicam et de ordine mōasterii:quo modo sanctorum continentiam in suum conuerteret lucrum.Seminabat carnalia: vt meteret spiritualia: dabat terrena:vt celestia tolleret.predia concedebat vt pro his eterna mutaret. Post virorum monasterium qd̄ viris tradiderat gubernandum:plures virgines quas e diuersis prouinciis congregarat:tam nobiles q̄ medii et infimi generis in tres turmas monachorum diuisit ita duntaxat: vt in opere et cibo separate:in psalmis et orationibus

iungerentur. Post alleluia cantatū q̄ si gno vocabant̄ ad collectā: nulli residere licitū erat: sed pma vel inter primas veni ens: ceteras operiebatur: pudore ⁊ exem plo ad laborem eas ꝓuocans nō terrore Mane hora tertia. sexta. nona. vespera. noctis media: per ordinē psalterium cane bant: nec licebat cuiꝗ̄ sororum ignorare psalmos: necnon de scripturis sanctis ali quid quottidie discere. Die tamē domini co ad ecclesiam procedebant: ex cuius ha bitabant latere: ⁊ vnum quodqꝫ agmen matrem propriam sequebat̄. Atꝗ̄ ide pa riter reuertentes. Instabant operi distri buto: ⁊ vł sibi: vel ceteris indumēta facie bant. Si q̄ erat nobilis: non permittebat̄ nec de domo sua habere comitem: nec ve terum actuum memor: ⁊ lasciuientis in fantia errorem fabricaret antiquum: et crebra confabulatione renouaret. Unus omniū habitus: lintheamine ad tergēdas solum manus vtebant̄. A viris tanta se paratio vt a spadonibus quoqꝫ eas seiū geret: nec vllam daret occasionē lingue maledice. que sanctos carpere solita ē: in solatiū delinquendi. Siqua Ꝟo vel tardi or erat: vel nō inueniebatur ad psalmos: ⁊ in opere pigrior: varijs eam modis ag grediebatur: Si erat iracūda blāditijs: si patiens in correptiōe: illud apostoli imi tans. Quid vultis ī virga veniā ad vos an in spiritu lenitatis ⁊ māsuetudinis? Ex cepto victu atqꝫ vestitu nullā habere qđ rei patiebatur: dicente paulo. Habentes victū ⁊ vestitū his contenti sum⁹: ne ꝯsu etudine plus habendi preberet locū aua ricie: que nullis expletur opib⁹: ⁊ quāto plus habuerit: plus requirit. ⁊ neqꝫ copia neqꝫ inopia minuitur. Iurgātes inter se sermone blandissimo federabat lasciuien tem adolescentularū carnē. crebris ac duplicatis frangebat ieiuniis: malēs eas stomachum dolere ꝗ̄ mentē. Si vidisset aliquā. cōptiorē ꝯtractione frontis: ⁊ vul tus tristicia arguebat errātē: dicēs mūdi ciā corporis atqꝫ vestitus anime eē imū diciā: ⁊ turpe verbū atqꝫ lasciuū nūꝗ̄ vir gineo ore ꝓferēdū: qbus signis libidino sus animus oñditur: ⁊ ꝑ exteriorē hoīem: interioris hoīs vitia demōstrātur. Quam linguosā ⁊ garrulā ⁊ ꝓcacē risu rixisqꝫ ꝑ spexerat delectari: ⁊ sepi⁹ cōmonitā nolle cōuerti: inter vltimas ⁊ extra ꝯuētū soro rū ad fores triclinii orare faciebat ⁊ sepa tī cibū capere: vt quā obiurgatio nō cor rexerat: pudor emēdaret. Furtū quasi sacrilegiū detestabat̄: ⁊ qđ inter seculi ho mines vel leue putatur vel nihil: hoc ī mo nasteriis grauissimū dicebat esse delictū. Quid memorē clementiā ⁊ sedulitatem in egrotantes quos miris obsequiis ⁊ mi nisteriis cōuouebat. Cumꝗ̄ aliis lāguēti bus large preberet omnia: ⁊ esum quoqꝫ exhiberet carniū: si quādo ipsa egrotasset sibi nō indulgebat: ⁊ ī eo iequalis videba tur. ꝙ in aliis clemētiā: in se duriciā cō mutabat. Nulla iuuenū puellarū sano et vegeto corpore tante se dederat cōtinen tie: quāt o ipsa fracto ⁊ senili debilitatoqꝫ corpusculo. Fateor in hac re ꝑtinacior fu it. vt sibi nō parceret: vt nulli crederet ad monenti. Referā quod expertus sū. Mē se iulio feruentissimis estibus: incidit in ar dorē febris: ⁊ post desperationem cū dei misericordia respirasset ⁊ medici suade rent ob refectionē corporis vino opus eē tenui ac paruo: ne aquā bibens in hydro pen verteretur: ⁊ ego clām beatū papam epiphaniū rogarē vt eā moneret imo cō pelleret vinū bibere: vt erat prudens et solertis ingenii: statiꝫ sensit insidias: ⁊ sub ridens meū esse quod ille diceret intima uit. Quid plura? Cū beatus pōtifex post multa hortamēta exisset foras: querenti mihi quid egisset: respondit. Tantū ꝓfeci vt seni homini pene suaserit: ne vinū bibā Hec refero nō qđ icōsiderāter ⁊ vltra vi res sūpta onera ꝓbem: monēte scriptura. Super te onus ne leuaueris: sꝫ qđ mētis ei⁹ feruorē ⁊ ꝯsideriū fidelis aīe: ex hac qꝫ ꝓbare velī ꝑseuerātia dicētis. Sitiuit in te aīa mea: ꝗ̄m mł'tiplr̄ tibi ⁊ caro mea. Dif ficile ē modū tenere ī oīb⁹. Et vere iuxta phoꝝ sentētiā. mesotes: a[illegible] yperbo

lai.kakili qđ nos breui sētētiola exprimere possumus:ne quid nimis. Que in cōtemptu ciborū tantam habebat pertinaciā: i luctu mitis erat ꝛ suoꝝ mortibus frangebatur:maxime liberoꝝ. Nā in viri ꝛ filiorū dormitione semꝑ piclitata est:ꝛ cū os stomachūq; signaret: ꝛ mr̄is dolores crucis niteret īpressione linire:supabatur affectu:ꝛ credulā mentē parentis viscera consternabāt:animoq; vincēs fragilitate corporis vincebat. Quod semel languor arripiēs lōgo tempore possidebat:vt ꝛ nobis inquietudinē ꝛ sibi discrimē afferret. In quo illa letabat per momēta cōmemorans:miser ego homo:qs me liberabit de corpore mortis hui⁹: Dicat prudēs lector pro laudibus me vituperationē scribere. Testor ihm̄:cui ꝛ illa seruiuit: ꝛ ego seruire cupio:me i vtrāq; partē nihil fingere. sed q̄si xp̄ianū de xp̄iana que sunt vera ꝓferre:idē hystoriā scribere:non pamgericū ꝛ illi⁹ vitia alioꝝ eē ꝟtutes. Vitia loq̄r ꝯm animū meū: ꝛ omniū fratrū ac sororꝝ ꝯsiderium q illā diligim⁹ ꝛ absentē q̄rim⁹: ceteꝝ illa ipleuit cursū suū. fidēq; ꝯuauit. ꝛ nūc fruit corona iusticie. ita ꝛ vidimus i ciuitate dn̄i ꝟtutū:i ciuitate dei nr̄i. O beata reꝝ ꝯmutatio. Fleuit vt sēp rideret: despexit lac⁹ contritos. vt fontē domini reperiret.. Vestita est cilitio vt nunc albis vestibus vteretur ꝛ diceret. Scidisti saccum meum:ꝛ induisti me leticia. Cinerem sicut panē mādūcauit:ꝛ potionē suā cū fletu miscebat:dicēs. Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte:vt in eternū pane angeloꝝ vesceret ꝛ caneret. Gustate ꝛ videte qm̄ suauis ē dn̄s:ꝛ eructauit cor meū verbum bonum dico ego opera mea regi:ꝛ Esaie:imo dn̄i ꝑ Esaiam in se cerneret ꝟba ꝯpleri:ecce q seruiunt mihi mādūcabunt vos autem esurietis:ecce serui mei bibunt: vos aūt sitietis:ecce qui seruiunt mihi letabunt: vos aūt cōfundemini:ecce q seruiunt mihi exultabūt i gaudio: vos aūt clamabitis ob dolorē cordis ꝛ ꝓpter ꝯtritionē spūs vlulabitis. Dixerā lacus eam semꝑ fugisse cōtritos vt fontē dn̄i repiret: vt posset leta cantare:sicut desiderat ceruus ad fontes aquarum:ita desiderat aīa mea ad te de⁹:qn̄ veniam ꝛ apparebo ante facieȝ dei: Tangā ergo breuiter quomodo hereticoꝝ cenosos deuitauerit lacus:ꝛ hos instar habuerit ethnicorum. Quidā veterator calidus atq; vt sibi videbat: doctus ac sciolus:me nesciēte cepit ei ꝓponere questiones ꝛ dicere. Quid peccauit īfans vt a demone corripiat: In qua etate resurrecturi sum⁹ i ipa q̄ morimur: Ergo nutricibus opus erit. Si i altera:nequaq; erit resurrectio mortuorū:sed transformatio i alios. Diuersitas q̄ sexus maris ac femine:erit an non erit: si erit sequentur ꝛ nuptie ꝛ concubitus et generatio. Si nō erit:sublata diuersitate sexus:eadē corpora nō resurgunt. aggrauat eniȝ terrena habitatio sensū multa cogitantē:ſ; tenua ꝛ spiritalia dicent e apostolo:seminat corp⁹ aīale ꝛ resurget corp⁹ spirituale. Ex quibus oībus probare cupiebat rationales creaturas ob quedam vitia:ꝛ antiqua peccata in corpora eē dilapsas ꝛ ꝑ diuersitate ac meritis pctōꝝ tali vl' tali ꝯditiōe gnāri:vt vel corpoꝝ sanitate gauderēt ꝛ parētū diuitiis ac nobilitate vel i morbidas carnes ꝛ domos inopū veniētes:penas pristinoꝝ luerēt delictoꝝ ꝛ presenti seculo atq; corporib⁹ q̄si carcere clauderentur. Quod cū audisset ꝛ ad me retulisset:indicans hominē mihi q; incubuisset necessitas: nequissime vipere ac mortifere bestie resistendi: de qb⁹ psalmista cōmemorat dicens: ne tradas bestiis aīas confitentes tibi:ꝛ increpa domine bestias calami:qui scribentes iniq̄tatem:loquuntur contra dominuȝ mēdacium:ꝛ eleuant in excelsum os suuȝ conueni homineȝ ꝛ orationibus eius quā decipere nitebatur:breui interrogatiōe conclusi: vtruȝ crederet futuraȝ resurrectionem mortuoruȝ an non: Qui cum credere se respondisset:intuli. Eadem resurgēt corpora:an altera: Cūq; dixisset eadē sciscitat⁹ sum. In eodem sexu:an in altero: Ad iterrogata reticēti:ꝛ istar colubri hue

atq3 illuc transferenti caput ne feriret̃ qa inquã taces: ego mihi ꝓ te respondebo et consequentia inferaz. Si nõ resurget mulier vt mulier: neq3 masculus vt mascul⁹ non erit resurrectio mortuorum: quia sexus membra habet: membra vero totum corpus efficiũt. Si autez sexus ꝛ mẽbra non fuerint: vbi erit resurrectio mortuoruz que sine sexu non cõstat ꝛ membris? Porro si corporuz non erit resurrectio: nequaq̃ erit resurrectio mortuorum. Sed ꝛ illud quod nuptiis obiicis. Si eadẽ mẽbra fuerit sequi nuptias: a saluatore dissoluitur. Erratis: nescientes scripturas neq3 virtutẽ dei: In resurrectione enim mortuorum neq̃ nubent neq̃ nubentur. sed erunt similes angelis. Ubi dicitur nõ nubent neq̃ nubentur: sexuuz diuersitas demonstratur. Nemo eniz de ligno ꝛ lapide dicit: non nubent neq3 nubẽtur: que naturam nubendi non habent: sed de his que possunt nubere: ex christi gratia ac virtute non nubũt. Quod si opposueris. quomodo erimus similes angelis: cũ inter angelos non sit masculus nec femina: breuiter asculta. Non substantiaz nobis angelorum sed conuersationez ꝛ beatitudinez repromittit: quõ ꝛ Joannes baptista antequã decollaretur: angelus appellatus est ꝛ omnes sancti ac virgines dei etiã i isto seculo vitã i se exprimunt angelorũ. Qñ eni dicit̃ eritis similes angelis: similitudo ꝓmittitur nõ natura mutatur. Simulq3 responde. Quõ illud interpreteris qd̕ thomas dñi resurgentis palpauerit manus ꝛ viderit latus lancea vulneratũ: ꝛ petrus in littore dñm stãtez cõspexit: ꝛ fauuz mellis ac partez assi piscis comedẽtem? Qui stabat habebat profecto pedes: qui monstrauit latus vulneratũ: vtiq3 ꝛ ventrem ꝛ pectus habuit: sine quibus nõ sunt latera ventri ꝛ pectori coherentia. Qui locutus est: lingua ꝛ palato ac dẽtibus loquebatur. Sicut eniz plectrũ cordis: ita ꝛ lingua illiditur dentibus ꝛ vocalẽ reddit sonũ. Cuius palpãte sunt man⁹: consequenter ꝛ brachia habuit. Cũ igit̃ oĩa membra habuisse dicatur: necesse est vt totuz corpus habuerit: quod conficitur ex mẽbris nõ vtiq3 femineũ sed virile: idest eiusdem sexus in quo mortuuz est. Quod si obtẽderis ergo ꝛ nos post resurrectionẽ comedem⁹ ꝛ quomodo clausis ingressus ẽ ianuis cõtra naturam pinguiũ ꝛ solidoruz corporũ audies. Noli propter cibum resurrectionis fidem in calumniam trahere. Nam et archisynagogi filie suscitate: iussit iesus cibum dari: ꝛ lazarus quadriduanus mortuus cuz ipso scribitur inisse conuiuiuz: ne resurrectio eoruz fantasma putaret̃. Sin autẽ quia clausis ingressus ẽ ianuis: ꝛ idcirco spiritale ꝛ ethereuz corpus niteris approbare. ergo ꝛ anteq̃ pateretur qꝛ cõtra naturaz grauiuz corpoꝝ sup mare ambulauit: ꝛ spiritale corpus habuit: ꝛ apl's petrus qui ꝛ ipse super aquas pendulo incessit gradu: spiritale corpus habuisse credendus est: cũ potẽtia magis ꝛ virt⁹ ostẽdatur dei qñ fit aliquid cõtra naturaz. Et vt scias i signoꝝ magnitudine nõ nature mutationez sed dei omnipotẽtiã demonstrare qui ambulat fide: cepit infidelitate mergi: nisi eũ man⁹ dñi subleuasset dicẽtis: quare dubitasti modice fidei? Miror autẽ te obdurare frontẽ loquẽte dño infer digitũ tuũ huc ꝛ tãge manus meas ꝛ porrige manũ tuã ꝛ mitte in latus meuz ꝛ noli eẽ icredul⁹ s3 fidelis. Et alibi. Uidete man⁹ meas ꝛ pedes meos: qa egoipse suz. Palpate ꝛ videte: qa spiritus carnẽ ꝛ ossa nõ hẽt: sicut me videtis habere. Et cũ hoc dixisset. oñdit eis manus ꝛ pedes Ossa audis ꝛ carnẽ ꝛ pedes ꝛ manus: et globos mihi stoycoꝝ atq̃ aeria quedam deliramẽta confrigis. Porro si queris cur isans a demone corripiat̃ q peccata nõ hũit aut in qua etate resurrecturi sumus cũ diuersa moriamur ingẽte suscipies Judicia tua abyssus multa ꝛ ꝓfunda altitudo diuitiaꝝ sapiẽtie ꝛ sciẽtie dei: q̃ inscrutabilia testimõia eius ꝛ iuestigabiles vie eius. Quis eniz cognouit sensuz dñi: aut qs ꝯsiliarius ei⁹ fuit? Etatũ aũt diuersitas nõ mutat corporũ varietatem. Cum

eni corpora nostra quottidie fluant. & aut crescant aut decrescant: ergo tot erimus homines quot qttidie cômutamini. Aut alius fui cuʒ decēʒ annorꝫ esseʒ: alius cuʒ quinquaginta: alius cũ iaʒ toto cano capite sum. Igitur iuxta ecclesiarꝫ traditiones & apostolũ paulũ illud est respondenduʒ quod in viruʒ perfectuʒ & i mensurã plenitudinis xpi resurrecturi sumus: in qua etate & adam conditum iudei autumant: & dominum saluatorem legimus resurrexisse: & multa alia que de vtroqʒ testamento i suffocatione heretici ꝓtuli. Ex quo die ita cepit hominẽ detestari: & oẽs qui eiusdem dogmatis erant: vt eos voce publica hostes dñi ꝓclamaret. Hec dixi. non vt breuiter heresim ɔfutarẽ: cui multis voluminibus respondenduʒ est: sed vt fideʒ tante femine ostenderẽ. que maluit inimicitias hominũ subire ꝑpetuas: q̃ dei offensaʒ amicitijs noxiis prouocare. Dicã ergo vt ceperã nihil ingenio eius docili⁹ fuit: tarda erat ad loquendum: & velox ad audienduʒ: memor illius pcepti: audi isrl' & tace. Scripturas sãctas tenebat memoriter: & cum amaret hystoriã: & illud veritatis diceret fundamentũ: magis sequebat̃ itelligentiã spũaleʒ & hoc culmine edificationeʒ anime protegebat. Deniqʒ cõpulit me vt vetus & nouuʒ testamentũ: cũ filia me disserẽte ꝑlegereʒ. Quod propter verecũdiam negans: ꝑpter assiduitatem & crebras eius postulationes prestiti: vt docerem quod didiceraʒ: non a memetipso. id ẽ a p̃sumptionis pessimo preceptore: sʒ ab illustris ecclesie viris. Sicubi hesitabã & nescire me igenue ɔfitebar: nequaq̃ volebat mihi acquiescere: sed iugi interrogatione cogebat. vt e multis varijsq̃ sententiis: que mihi viderent̃ ꝓbabiliora indicarem. Loquar & aliud: qđ forsitan emulis videatur incredulũ. Hebream linguam quaʒ ego ab adolescẽtia multo labore ac sudore ex parte didici: & infatigabili meditatione non desero: ne ipse ab ea deserar: discere voluit: & ɔsecuta ẽ: ita vt psalmos hebraice cantaret: & sermoneʒ absqʒ vlla latine ligue proprietate resonaret. Quod quideʒ vsqʒ hodie in sancta filia eius custochio cernimus: que ita semper adhesit matri. & eius obediuit iperio: vt nunq̃ absq̃ ea cubaret: nunq̃ procederet: nunq̃ cibũ caperet: ne vnum quidem nũmum haberet potestatis sue: sed & paternaʒ & maternam substantiolaʒ a matre distribuit pauperib⁹: & pietatẽ i parẽte: hereditatẽ maximã & diuitias crederet. Nõ d̃beo silentio p̃terire: quãto exultauerit gaudio q̃ paulam neptem suam leta ex toxotio genitã imo voto & future virginitatis repromissione conceptam audierat i cunis & crepitaculis balbutiente lingua alleluia cantare: auieq̃ & amice nomine dimidiatis verbis frangere. In hoc solo patrie desideriũ habuit: vt filium: nurũ & neptem renunciare seculo xpoq̃ seruire cognosceret: qđ & impetrauit ex parte. Naʒ neptis xpi flãmeo seruatur: nurus eterne se tradens pudicitie: socrus opera fide & elemosynis seq̃tur: romeqʒ conatur exprimere: quod hierosolymis illa compleuit. Quid agis aia? Cur ad morteʒ eius venire formidas? Jã dudum ꝓlixior liber cuditur: duʒ timem⁹ ad vltima peruenire quasi tacentibus nobis & in laudibus illius occupatis: differri possit occubitus. Hucusqʒ prosperis nauigauim⁹ ventis: & crispãtia maris equora labens carina sulcauit. nũc scopulis icurrit oratio: & tumescentib⁹ fluctuũ mõtib⁹ p̃sens vtriusqʒ monasterij itentat̃ naufragiuʒ: ita vt cogamur dicere: pceptor salua nos. perimus. Et illud. Exurge: vt qđ dormis domine? Quis enim possit siccis oculis paulaʒ narrare morientẽ? In grauissimam inualitudinem: immo quod optabat: inuenit: vt nos desereret & domino plenius iungeretur. In quo languore eustochii filie ꝓbata semper in matre pietas & magis ab omnib⁹ cõprobata ẽ. Ipa assidere lectulo flabellũ tenere: sustẽtare caput. puluillũ supponere. fricare pedes: manus stomachũq̃ confouere: mollia strata componere: aquam calidam temperare mappulam apponere. omnium ancillarũ

preuenire officia: τ quicquid alia fecisset de sua mercede putaret subtractuꝫ. Qui bus illa precibus: quibus illa lamentis τ gemitu: inter iacentem matrem τ specuꝫ domini discurrit: ne priuaretur tanto con tubernio: ne illa absente viueret: vt codē feretro potiretur. Sed o mortaliuꝫ fragi litas τ caduca natura: τ nisi xpi fides nos extollat ad celum τ eternitas anime pro mittatur: cum bestijs τ iumentis vna con ditio est corporum: idem occubitus iusto τ iniusto: bono τ malo: mundo τ immūdo: sacrificanti τ nō sacrificanti sicut bonus ita τ qui peccat: sicut qui iurat: sic τ is qui iuramentuꝫ metuit: similiter τ homines τ iumenta in fauillam τ cinerem dissoluun tur. Quid diu differo: τ dolorem meum ī aliis inmorando facio longiorem? Senti ebat prudentissima feminarū adesse mor teꝫ: τ frigente alia parte corporis atq; mē brorum solum anime teporem in sancto τ sacro pectore palpitare: τ nihilominus quasi ad suos pergeret. alienosq; despice ret: illos versiculos suspirabat: domine dilexi decorem domus tue: τ locum habi tatiois glorie tue: τ q̄ dilecta tabernacu la tua domine ꝟtutuꝫ: concupiscit τ defi cit anima mea in atria domini. Iteꝫ. Ele gi abiectus esse in domo dei mei: magisq̄ habitare in tabernaculis peccatoꝝ. Cūq; a me iterrogaretur cur taceret: cur nollet respōdere ͨ iclamanti: an doleret aliquid: greco sermone respōdit. Nihil habere mo lestie. sed omnia quieta τ tranquilla respi cere. Post hec obmutuit: τ clausis oculis quasi humana despiceret: vsq; ad expira tioneꝫ anime: eosdem repetebat versicu los: vix τ aure apposita quod dicebat au dire possemus: digitūq; ad os tenens: cru cis signum pingebat in labiis. Defecerat spiritus τ anhelabat in mortem. animaq; erumpere gestiens ipsum stridorem quo mortaliuꝫ vita finitur in laudes domini conuertebat. Aderant hierosolimorum τ aliarum vrbium episcopi τ sacerdotes in ferioris gradus: ac leuitarum innumera bilis multitudo: omne monasteriuꝫ ꝟgi num: τ monachorum chori repleuerunt. Statimq; audiuit sponsum vocanteꝫ. Sur ge veni proxima mea: speciosa mea: colū ba mea: quoniaꝫ ecce hyems transijt: plu uia abijt. Sibi leta respondit. Flores visi sunt in terra: tempus sectionis aduenit: τ credo videre bona domini in terra viuen tiuꝫ. Ex hinc non vlulatus nō plāctus: vt inter seculi homines fieri solet: sed psalmo rum linguis diuersis ex anima concrepa bant: translataq; epōrum manibus τ cer uiceꝫ feretro subicientibus cuꝫ alij pōtifi ces lāpadas cereosq; p̄ferrēt: alii choros psallentiuꝫ ducerent: in media ecclesia: in spelunca saluatoris est posita. Tota ad fu nus eius palestinaꝝ vrbiuꝫ: turba conue nit. Quem monachoꝝ latitantiū in here mo cellula sua tenuit. Quaꝫ virginuꝫ cu biculoꝝ secreta tenuerunt. Sacrilegium putabat: que non tali femine vltimū red didisset officium. Uidue τ pauperes ī ex emplum dorcadis: vestes ab ea prebitas ostendebāt. Omnis inopū multitudo: ma trē τ nutriculā se pdidisse clamabāt: q̄dq; mirum sit. nihil palor mutaret ī facie. sed ita dignitas quedam τ grauitas ora com pleuerat: vt eaꝫ putares non mortuaꝫ sed dormiētē. Greco latino syroq; sermone: psalmi ī ordine personabant. Non soluꝫ tri duo: τ donec subter ecclesiā τ iuxta specū domini conderetur. sed p omnē ebdoma daꝫ. Cunctis q venerāt suū funus τ propri as credētibꝰ lachrymas: venerabilis vir go filia eiꝰ eustochiū: quasi ablactata sup matre sua velle sepeliri. Testis est ihs ne vnū quidē nūmuꝫ ab ea filie derelictum magnum ēs alienuꝫ: τ quod his difficilius est: fratruꝫ τ sororum immensaꝫ multitu dinem: quos τ sustentare arduuꝫ τ abice re impiuꝫ est. Quid hac virtute mirabiliꝰ: feminam nobilissime familie magnis quō dam opibus tanta fide omnia dilargitaꝫ: vt ad egestatem pene vltimā perueniret. Iactēt alii pecunias in corbonaꝫ dei: era congesta funalibus aureis dona penden tia nemo plus dedit pauperibus q̄ que si bi nihil reliquit. Nūc illa diuitijs fruitur.

et bis bonis que nec oculus vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis ascenderunt nos nostras vicem dolemus: et inuidere potius glorie eius videbimur si voluerimus diutius flere regnantem. Secura esto eustochium magna hereditate ditata es: pars tua dominus et quo magis gaudeas: mater tua longo martirio coronata est. Non solum effusio sanguinis in confessione reputatur: sed deuote quoque mentis imaculata seruitus: quottidianum martirium est. Illa corona de rosis et violis texitur: ista de liliis. Unde in cantico scribitur canticorum. Fratuelis meus candidus et rubicundus et in pace et in bello eadem premia vincentibus tribuens. Mater inquam tua: audiuit cum Abrabam: Exi de terra tua et de cognatione tua: et veni in terram quam ostendam tibi: et per hieremiam dominum precipientem: fugite de medio babylonis: et saluate animas vestras. Usque ad finem mortis sue: non est reuersa in chaldeam: nec ollas egypti et virulentias carnium desiderabat: sed choris comitata virgineis: ciuis est saluatoris effecta: et de paruula bethleem: celestia regna conscendens: dicit ad veram noemi populus tuus populus meus: deus tuus deus meus. Hunc tibi librum ad tuas lucubratiunculas: eodem quem tu sustines dolore dictaui. Nam quotienscunque stilum figere volui: et opus exarare promissum: tociens obriguerunt digiti: cecidit manus: sensus elanguit. Unde et inculta oratio: votum scribentis absque vlla elegantia: et verborum lepore testatur. Uale paula: et cultoris tui vltimam senectutem orationibus iuua. Fides et opera tua christo te sociant: presensque quod postulas: facilius impetrabis: Exegi monumentum ere perhennius: quod nulla possit destruere vetustas. Incidi eulogium sepulchro tuo. quod huic volumini subdidi: vt quocunque sermo noster peruenerit: te laudatam: te bethleem conditam lector agnoscat. Titulus sepulchri eius.

Scipio quam genuit: paule fudere parentes
Gracorum soboles: agamenonis inclyta proles.
Hoc iacet in tumulo paula dixere priores.
Eustochij genitrix: romani prima senatus.
Pauperiem christi: et bethleemitica rura
secuta est. In foribus spelunce.
Respicis angustum preciosa rupe sepulchrum.
Hospitium paule est: celestia regna tenentis.
Fratres cognatos: romam patriamque relinquens.
Diuitias sobolem: bethleemiti condit antro
Hic presepe tuum christe: atque hic mistica magi.
Munera portantes hominique deo dedere:

Dormiuit sancta et beata Paula septimo kalendas februarij. feria sabbati post solis occubitum: et sepulta est quinto kalendas earundem: honorio augusto et aristenio consulibus. Uixit in sancto proposito rome annos quinque: bethleem annos viginti. Omne vite tempus impleuit annis quinquaginta sex: mensibus nouem: diebus viginti et vno.

Finit vita sancte Paule. Incipit prologus in conuersationem et vitam sancte Pelagie.

Verba sacerdotis tanti et celata latinis: eustochius christi transtuli subsidio: sed vos lectores mecum pensate laborem: et memores nostri fundite verba dei: qualiter pelagia de prostibulo ad celestia migraret. Incipit vita sancte Pelagie.

Quod factum est signum imo miraculum in diebus nostris: placuit mihi peccatori Jacobo diacono: vt scriberem vobis spiritalibus fratribus: vt audientes et iuuamen maximum consequentes aie vestre: misericordem dominum glorificetis qui nullum hominem vult vllo modo perdere: sed omnes peccatores saluos facere. Nunc ergo silentium date mihi: et intuemini cum omni affectu et sensu vigilantissimo hec que a me explanantur: tocius etenim iuuaminis et compunctionis plena est expositio. Sacratissimus episcopus anthiochie ciuitatis: conuocauit ad se omnes prope se consistentes episcopos pro certa quadam causa: vnde conuenerunt episcopi numero octo. Inter quos fuit et sanctissimus vir dei. Nonnus episcopus meus: vir mirificus et efficacissimus monachus: de monasterio quod dicitur tabenensium. Propter incomparabilem

eni eius vitã: et decoratissimam cõuersationem: raptus ẽ de monasterio et epũs ordinatus. Cõgregatos ergo i pdicta ciuitate: iussit nos epus ipius ciuitatis manere i basilica beatissimi martiris iuliani. Ingressiq3 successim⁹ vbi et ceteri q cõuenerũt epi de cellulis suis: ãte ianuã ipi⁹ basilice resederũt i cellulis suis. Quib⁹ sedẽtib⁹ aliq epi dñm meũ Nõnum rogabant: vt aliquid ab ipso docerent. Statiq3 ex ore suo sanct⁹ epus cepit loq: ad edificationẽ et salutẽ oĩum q audiebãt. Cũctis vero nobis admirãtib⁹ sanctã doctrinam eius: ecce subito trãsijt p nos pma mimarum anthiochie: ipaq3 est prima thoretriarum pãthomimarum sedens super asellum: et pcessit cũ sũma fanthasia adornata: ita vt nihil videret super ea nisi aurum et margarite et lapides pciosi: nuditas vero pedũ eius ex auro et margaritis erat cooperta. Cũ qua maxima erat põpa puerorum et puellarũ. i vestibus pciosis amicta: et torques aurea super collum ei⁹. Quidam precedebant: alii vero sequebãt eã: pulchritudinis aũt decoris ei⁹ non erat sacietas omnib⁹ secularib3 hominib⁹. Que tamẽ trãsiens p nos totũ ipleuit aerem ex odore musco vel ceterorum suauissimorum odoramentorum flagrantia. Quam vt viderunt episcopi. ita nudo capite et omni mẽbrorum cõpage: sic inuerecunde trãsiere cũ tantis obsequijs: vt nec velamẽ super caput positum: nec super scapulas: tacẽtes igemuerũt: et qsi a pctõ grauissimo auerterũt facies suas. Beatissimus aũt nonnus intentissime eam et diu respiciebat: ita vt posteaq transisset itueret: et respiceret eam. Et postea auertit faciem suã: dicens ad circunsedentes epos vos non delectati estis tanta pulchritudine ei⁹. Illis vero nihil respondẽtibus: posuit faciem super genua sua: et manuale sanctũ quod tenebat sanctis manib⁹ suis. et sic omnẽ sinum suum repleuit lachrymis: et suspirans grauit: dixit iterum ad epos. Non delectati estis tãta pulchritudine ei⁹? Illis vero nihil respõdentibus: vere ait: ego valde delectatus sum: et placuit mihi pulchritudo eius: quoniam istam habet deus preponere et statuere in conspectu tremende et admirabilis sedis sue: iudicaturus nos tam episcopatum nostrum. Et iterum dixit ad episcopos. Quid putatis dilectissimi: quantas horas fecit in cubiculo suo hec mulier lauans et componens se cum omni sollicitudine animi et intentione: ad spectaculum ornans se. vt corporali pulchritudini et ornatui nihil deesset: quatenus omnib⁹ placeat: ne turpis videatur esse suis amatoribus: qui hodie sunt et crastino non sunt? Ergo et nos habentes patrem in celis omnipotentem sponsum immortalem: donantem bene custodientibus promissiones que habent diuitias celestes: et eterna premia que extimari nõ possunt: que oculus nõ vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis descẽderunt: que parauit deus diligentibus se. Quid enim plura loquor? habentes repromissionem: faciem illam magnam et splendidam et inestimabilem sponsi vultum videre: cui cherubin respicere nõ audent. nõ ornamus neq3 detergimus sordes de miseris animalibus nostris: sed dimittimus eas negligenter iacere. His omnibus dictis: apprehendit me peccatorẽ dyaconũ puenimusq3 in hospitio vbi nobis fuerat cellula data. Et ingressus cubiculum suũ iactauit se in pauimentum: et faciem suam ad terram. percutiensq3 pectus suũ lachrimabat dicens. Dñe iesu xpe ignosce mihi peccatori et indigno: quia vnius diei ornatus meretricis superauit ornatum anime mee. Quali vultu respiciã ad te: aut qbus sermonib⁹ iustificer in cõspectu tuo. Non enim occultabo cor meũ ante te: qm prospicis secreta mea. Et veh mihi pcõri et indigno: qm ante altare tuũ asisto: et nõ offero pulchram animam qualẽ expetis a me Illa enim promisit placere hominibus et fecit: et ego promisi tibi placere et mẽtitus sum propter pigritiam meam. Nudus sum tam in celo q in terra: non adimplẽs precepta mãdatorum tuorum. Ergo nõ ẽ mihi spes ex opib⁹ bonis: s3 spes mea i misericordia tua q cõfido saluari. Hec vero illo dicen

te:et horum plurimum vlulante:eodē die vehementer festa celebrauimus. Superueniēte aūt die q̄ est dominica:p⁹q̄ cōpleuim⁹ nocturnas orōnes: dicit ad me scūs Nōnus eps. Tibi dico frat̄ diacone: vidi somniū ⁊ fortiter cōturbor:eo q̄ nō possū discernere illd. Qui mox dic̄ ad me vidisse se i sōnis: quō ad cornu altaris starz nigra columba: mltis sordibus inuoluta: que circunuolabat me: ⁊ fetorēac squalorē sordidū ei⁹ ferre non valebaz. Jlla vero circūstetit me: donec dimissa est orō cathecuminoꝝ. Postq̄ vero proclamauit diaconus cathechuminis: procedite: stati nusq̄ comparuit. Et post missaz fideles ⁊ ɔpletionem oblationis: cum dimissa esset ecclesia: egrediente me limitez domus dei: venit denuo ipa colūba multis sordibus inuoluta: ⁊ iteruz circūuolabat me. Ego vero extendēs manū apprehendi eā: ⁊ iactaui in conchaz: que erat in atrio scē ecclesie ⁊ dimisit i aqua oēs sordes suas quib⁹ obuoluta erat. ⁊ ascēdit de aqua candida sic̄ nix: que ⁊ volans in excelsum ferebatur: ⁊ omnino ab oculis meis sublata est. Cuz ergo narrasset somnium sanctus dei nonnus episcopus apprehendit me: ⁊ peruenimus ad maiorem ecclesiam cum ceteris episcopis: ⁊ salutauimus epm ciuitatis. Et igrediens: oēm populum ecclie hortatus est: ꝗ ingressi sederūt sup thronos suos ⁊ post oēm canonicā celebrationez vl' lectionem sancti euangelij: idem eps ciuitatis porrigens sanctum euangelium btissimo nōno: hortabatur eum vt v̄bum faceret ad populuz. Qui aperiens os suum: loquebatur sapientiam dei que habitabat in eo: qm̄ nihil ɔpositionis aut philosophie aut indiscretum alloquebatur nihil in se habens humane nature sup̄fluum: sed repletus spū sancto arguebat ⁊ cōmonebat plebez: sincerissime loquēs de futuro iudicio: ⁊ de perpetuis bonis que reposita sūt Cūcta ꝗ plebs ɔpūcta est ex verbis qb⁹ locutus ē p eūz spūs sanctus: ita vt pauimētum sancte ecclesie inundaret populi lachrymis. Gubernatione v̄o misericordie diuine contigit: vt conueniret ad eandem ecclīam ⁊ meretrix hec de qua factus est nobis sermo: ⁊ qđ mirum est cathecumīa: cui nunq̄ accessit sollicitudo peccatorum nec aliquādo ad dei conuenisset ecclesiaz subito ɔpūcta eē timore domini. Cum argueret sanctus Nonnus populum: ita vt desperaret de seipā mulier: plangens flumina lachrymarum sūdebat nec vllo modo a fletu cōtinere se poterat. Et statiz p̄cepit duob⁹ pueris suis dicens. Sustinete in hoc loco: ⁊ duz egressus fuerit sāctus nōnus eps sequimini eum ⁊ inquirite vbi maneat ⁊ venite ⁊ renunciate mihi. Pueri vero fecerunt sicut precepit eis domina sua: ⁊ sequentes nos: venerunt i basilicam beatissimi martyris iuliani: vbi nob hospitium seu cellula erat. Et regressi venerunt dn̄e sue dicētes: qm̄ in basilica btissimi martyris iuliani manet. Q uo illa audito: statiz trāsmisit dypticuz tabularuz p eosdez pueros ita continentez. Sancto discipulo xp̄i: peccatrix ⁊ discipula diaboli. Audiui de deo tuo q̄ celos inclinauit et descendit super terram: nō propter iustos sed vt peccatores saluaret: intantū humiliatus vt publicanis appropinquauerit: ⁊ in quem cherubin respicere non audent: cuz peccatoribus conuersus sit. Et tu dn̄e meus qui multaz sanctitatem habes: et si carnalibus oculis ip̄m dn̄m ih̄m xp̄m: qui se illi mulieri meretrici samaritane manifestauit ad puteuz: nō aspexisti: tamē verus cultor illius es: sicut a xp̄ianis audiui referentibus. Si vero illius xp̄i ver⁹ es discipulus: nō me respuas: per te desiderātem videre saluatorez: vt per te merear videre vultuz sanctum suuz. Tunc rescripsit ei sanctus Nonnus episcopus. Queq̄ es: manifesta es deo: ⁊ tu: et ētat⁹ tuus ⁊ voluntas tua. Attamen dico tibi: ne velis temptare humilitatem meaz: ego enim suz homo peccator seruus dei. Si pro certo habes desideriuz diuinitatis virtutem adipiscendi ⁊ fidem: ⁊ me vis videre: sunt mecuz episcopi alij: veni ⁊ ante eos me videbis: nam sola me videre non poteris.

Cum hec relegisset meretrix: gaudio re/pleta cursu venit ad basilicam beati martyris Juliani: et nūciauit nobis de presentia sua. Quo audito: sanctus Nonnus episcopus vocauit ad se omnes qui illic aderant episcopos: et iussit eam accedere ad se Que accedens vbi congregati erant episcopi: iactauit se in pauimentum: et apprehēdit pedes beati Nonni episcopi dicēs. Rogo te domīe meus: imitare magistrū tuū dnm iesum xpm: et effunde super me tuam bonitatem: et fac me christianū. Ego enim sū domine meus pellagus peccatorum et abyssus iniquitatis. Peto me baptizari Cum vix eam persuasisset sāctus Nonnus episcopus surgere a pedibus suis cum surrexisset dicit ad eam. Canones sacerdotales continent non baptizari meretricem: nisi fideiussores prestiterit: vt non se iterū in ipsis malis reuoluat. Que audiens talem episcopi sententiam. iactauit se iterum in pauimētū: et apprehendit pedes sancti Nonni: et ipsos lachrymis suis lauit: et capilis suis extergebat dicens. Rationem reddas deo pro anima mea et tibi ascribātur iniquitates factorum meorum. si distuleris me iniquam et turpissimam baptizare. Non inuenias portionem apud deum cum sanctis: nisi me nunc feceris alienam malorum operum meorum. Neges deum et ydola adores: nisi me hodie in sponsam xpi renasci feceris et obtuleris deo. Tūc oēs episcopi et clerici qui cōuenerunt vidētes talem peccatricem pro deitatis desiderio talia loquentem: admirātes dicebāt nūq̄ se talem vidisse fidem et desiderium salutis: sicut huius meretricis. Et statim transmiserunt me peccatorem dyaconum ad episcopum ciuitatis: vt hec omnia ei insinuarem: et vnam de diaconissis iuberet eius beatitudo transmittere mecū. Qui audiens letatus ē gaudio magno dicens. Bene pater honorabilis te expectabāt opera ista: scio qḋ os meum eris. Et statim transmisit mecum donnā romanā primā dyaconissam Que veniēs inuenit eam adhuc ad pedes sancti Nonni epi: cui vix psuasit surgere. a pedibus suis dicens. Surge filia: vt exorziceris: Dixitq̄ ei. Confitere oīa peccata tua. Que respōdit. Si pscrutata fuero scientiam cordis mei: non īuenio in me aliqua opera bonorum actuum. Peccata enim mea scio q̄ harene maris grauiora sint aqua enim pparua ē pre mole peccatorū meorum. Confido vero de deo tuo q̄ dimittat pondus iniquitatum mearum: et respiciat super me. Tunc dixit ad eam sanctus Nōnus eps Dic qḋ sit nomen tuum? Que respondit. Naturali nomine. pelagia vocata sum a parentibus meis: ciues vero anthiochie margaritam me vocant ppter pondus ornamentorum: quibus me adornauerunt peccata mea. Ego enim eram ornamentum et comptum ergasterium diaboli. Iterū dicit ad eam sanctus Nonnus episcop⁹. Naturali nomine pelagia vocaris Que respōdit. Ita domine. Quo audito sanctus Nonnus episcopus exorzizauit eam et baptizauit: et imposuit ei signum domini: tradiditq̄ illi corpus xpi. Fuitq̄ illi mater spiritalis sancta romana prima dyaconissarum: que accipiens eam ascendit in cathecuminum: eo q̄ et nos ibi maneremus. Tunc dicit ad me sanctus Nōnus episcopus. Tibi dico frater diacone: letemur hodie cū angelis dei: et oleum extra consuetudinem sumamus in cibo. et vinum cum leticia spiritali accipiamus ppē salutem huius puelle. Sumentibus vero nobis cibū: audiuntur voces subito velut hominis qui violentiam patitur: diabolus enim clamauit dicens. Ve ve quid patior a decrepito sene isto? Nō tibi sufficiunt trigita milia sarracenorum quos mihi abripuisti et baptizasti: et obtulisti deo tuo. Non tibi sufficiebat heliopolis: quoniam cū et ipsa mea esset: et oēs qui in ea habitabant me adorarēt: tu mihi abripuisti et obtulisti deo tuo? Sed et nūc maximā spem meā abstulisti a me: iā nūc nō fero machinationes tuas. O iā qd patior a dānabili isto. Maledicta dies illa in qua natus es tu: flumina lachrymarū in firmo hospitio inundāt: iā spes mea abstracta ē. Ista oia

clamabat diabolus. et lamentabatur ante ianuas: et audiebatur ipse ab oibus hoib⁹. Et iterum repetens: ad neophitã puellam dixit. hec mihi facis dñna mea pelagia? Et tu mecũ iudam imitaris. Ille enim gloria et honore coronat⁹ et aplus cõstitutus tradidit dñm suũ: ita et tu mihi fecisti. Tũc dicit ad eã sanctus Nõnus epũs. Signa te cruce xpi: et abrenuncia ei. Que signauit se in nomine xpi. et isufflauit i demonem: et statim nusq̃ cõparuit. Post biduũ aũt dormiẽte ea cũ scã romana cõmatre sua i cubiculo suo: apparuit diabol⁹ nocte: et suscitauit ancillã dei Pelagiam et dicebat. Rogo te dñna mea margarita: Nunqd ñ ex auro et argẽto ditata es: Nũqd ñ ex auro et gemmis preciosis adornaui te. Rogo te qd te ɔtristaui: Rñde mihi vt satisfaciã tibi: tantũ ne me facias opprobriũ xpianorum. Tũc ancilla dei pelagia signauit se: et exufflauit i demonẽ dicẽs. Deus me⁹ q eripiut me d̃ medio dẽtiũ tuorum. et induxit se in celestẽ thalamũ suũ: ipsẽ tibi resistet p me. Et statim nusq̃ cõparuit diabolus

Tertia vero die posteaq̃ baptizata ẽ facta pelagia rogauit puerum suum q preerat reb⁹ eius oib⁹: et dicit ad eũ. Uade i vestiarium meũ: et scribe oĩa que sũt tã in auro q̃ i argento. vel in ornamẽtis aut vestib⁹ preciosis: et affer mihi. Puer fecit sicut p̃cepit dñna sua: et oẽm substãtiã suã detulit. Que statim vocauit [illegible] nõnum epũm p sanctam romanã cõma[illegible]rẽ suã: et omnẽ substãtiã suã posuit i manibus ei⁹ dicẽs: He sũt dñe diuitie qbus ditauit me sathanas: has trado in arbitrio scitatis tue: et qd̃ nosti expedire facias ex eis: mihi enim optãde sũt diuitie dñi mei ihu xpi. Qui statim vocauit custodem ecclesie seniorẽ: et ipa presente oẽm substãtiã eius i manib⁹ illius t̃didit dicẽs. Adiuro te p isepabilẽ trinitatẽ: ne qd hic i episcopiũ aut i ecclesiam igrediat: sed magis viduis et orphanis et pauperibus erogeť vt qd̃ male attractum ẽ: bene distribuatur et diuitie peccatricis fiãt thesauri iusticie. Si vero spreto sacramento siue p te siue p quẽlibet aliũ subtraxeris d̃ his q̃cq̃ anathema igrediať domũ ei⁹. et cum illis hẽat ptẽ q dixerũt crucifigať crucifigať. Illa vero ɔuocauit oẽs pueros et puellas suas et libauit oẽs: donauitq3 tortos aureos eis d̃ manu sua dicẽs. Festiate et liberate vos de h̃ seculo neq̃ pleno pctis: vt sicut fuimus in hoc seculo simul: ita simul pmaneamus sine dolore i illa vita que est beatissima. Octaua vero die quãdo habebat depositionẽ albarum facere. surgẽs nocte nobis ignorantibus. deposuit vestẽ baptismatis sui et induit se tunicã tricinam: id ẽ cilicinã: et birram sancti Nonni epi: et ex illa die nusq̃ cõparuit in ciuitate anthiochia: Quam sancta romana flebat amarissime et sanctus nonnus consolabatur eã dicẽs. Noli flere filia sed letare gaudio magno: qm̃ Pelagia optimã portionẽ elegit: sicut maria quã dominus prefert marthe i euãgelio. Illa aũt abijt hierosolimã. et cõstruxit sibi cellulã i mõte oliueti. vbi domin⁹ orauit. Post aliquantum vero tẽporis. conuocauit epus ciuitatis omnes episcopos vt vnusqsq3 reuerteret ad propria. Post trienniũ aut quadrienniũ tẽporis. desideraui ego Jacobus dyaconus pficisci hierosolimã: vt ibi adorarẽ resurrectionẽ domini nr̃i ihu xpi: et pecij epũm meũ vt me pmitteret ire: Dũ me pmisisset ire: dicit ad me. Tibi dico frater dyacone: dũ peruene ris hierosolimã: require ibi quedã fratrem Pelagiũ monachũ et eunuchum: qui multos ãnos habitat i solitudine clausus: quasi eũ visitaturus: vere enim poteris ab eo iuuari. Hec aũt oĩa dicebat mihi d̃ ancilla dei Pelagia nõ manifeste. Perueni ergo hierosolimã: et adoraui sãctam resurrectionẽ dñi nr̃i ihu xpi: et alia die requisiui fuum dei. Et accessi et inueni eũ i mõte oliueti vbi dñs orauit: in modica cellula vndiq3 circunclusa: et paruã fenestellulam habuerat in pariete. Et pcussi ostiolum fenestellule: et stati apuit mihi: et cognouit me: ego vero nõ cognoui eã. Quõ eni poterã cognoscere illã: quã ante vlderã inestimabili pulchritudine: iã facie marcidã factã p̃ nimia abstinẽtia: Oculi vero ei⁹ sicut fos

se videbāt. Que dic ad me. Unde venis frater? Ego respōdi et dixi. Missus sū ad te: iubente Nonno epo. Que ait ad me. Oret pro me: qm̄ vere sanctus dei ē. Et statim clausit ostiolū fenestellule: et cepit psallere horā tertiā. Ego vo oraui iuxta parietē cellule eius: et recessi multū iuuatus de angelica visione eius. Reuersus aūt hierosolymaz: cepi p monasteria ābulādo visitare fratres. Magna vo ferebatur fama p monasteria de domino Pelagio: ppterea deliberaui etiā iterato ad eū redire: et salutarib⁹ doctrinis ei⁹ refici. Cūq ad cellulā suā puenissē: et pulsare imo nominatī euz interpellare presumerē: nihil respondit. Expectaui scda die et tertia pseuerās. et pprio noīe pelagiū interpellās: neminē audiui. Quare itra me dixi. Aut nemo est hic: aut recessit qui erat hic monachus. Nutu vo dī monitus: iterū dixi. Considerem ne ostiolū fenestellule. Et pspexi et vidi eū mortuū: et clausi fenestiolū: et de luto replēs diligent cursu veni hierosolymaz et nūciaui cōmanētib⁹: q sanctus pelagi⁹ monach⁹ mirabilia faciēs requieuisset. Tūc scī prēs venerunt cū diuersis monasterijs monachoꝝ: et sic solutū ē ostiolū cellule: et dlatū ē foras sanctū corpusculū ei⁹: qd auro et lapidibus pciosis condigne posuerūt. Et dum sancti patres vngerent corp⁹ mirra: tūc cognouerūt q fuisset mulier. Qui volētes miraculū abscondere: sed populū ipsum latere nō poterat: exclamauerunt voce magna dicētes. Gloria tibi domine iesu christe q multas diuitias absconsas habes super terrā: nō soluz viriles: sz etiā muliebres. Diuulgatū est aūt oī populo: et venerūt oīa monasteria vginum tam de hierico q ex iordane vbi dominus baptizatus est: cum cereis lampadibus et hymnis. et sic deposite sunt sancte reliquie eius: et portate a sanctis prībus. Hec vita meretricis: hec conuersatio desperate: cū q et dns nos faciat iuenire misicordiā suā in die iudicij: qm̄ ipi ē honor et gl̄ia: ptās et iperiū: i scl'a seculoꝝ. amē. Finit vita sancte Pelagie.

Incipit prologus venerabilis Pauli dyaconi ecclesie neapolis i vitā et cōuersationem beate Marie egyptiace quali ter in heremo expleuerit tēpora vite sue.

Secretum regis cela

re bonū est: opera autē dei reuelare et cōfiteri honorificū est. Ita eni legitur angelū dixisse thobie: Post oculoruz amissionē gloriosamq illuminationem et p⁹ illa transacta pericula e quib⁹ liberatus ɔsecutus ē dei pietatez. Etei regis nō seruare secretū: nociuū et valde piculosū ē. et dei gloriosa silere opa. magnū ē anie detrimētuz. Propter quod ego diuina tegere silētio dubitās: et pigri iminēs serui metuens ɔdēnationis iudiciū: qui a dño talētuz accipiēs et fodiēs in terrā abscōdit: et datum ad operationē celauit ex negociationem: sacraz ad me platā narrationez nequaq silebo. Sed nullus mihi sit incredulus scribēti d eis q audiui: nec qsq me mentiri estimet rei magnitudinem dubitans. Mihi eniz absit sacris mētiri reb⁹: et adulterare vbū vbi de⁹ memorat. Ei⁹ aūt q minus itelligit et idign⁹ ē de dei magnitudine q carnē assūpsit: et icredulus ē ista dicenti: n̄ mihi ptinebit piculū. Si qui aūt illi sūt q hui⁹ scripture legerit textuz. gl'iosaq rei admirationē sane credere renuerint. et illis domin⁹ misereatur: faciatq capaces sancti verbi: ne rei existant dei miraculorum: que plura in suis fieri predestinauit electis. quoniam et ipsi humane nature infirma considerantes impossibilia decernūt: ea que de hominib⁹ scis gloriosa dicūt. Assumā d cetero ad narrationez ipaz rē referēs: q i hac nr̄a generatiōe facta dinoscit: quā sacer vir diuina et agere et docere educat⁹ narrauit. Sz vt sc̄ dictū ē: null⁹ hec ad icredulitatē trahat: cōsiderās ipossibile fieri i hac nr̄a gnātiōe tā grāde miraculū: q a gr̄a dī p oēs gnātiōes i scās ptrāsiens aīas: aīcos dei facit et pphetas queadmodū Salomō sz deū docuit. Tps g ē sacre pdē narratiōis intiū magnū virileq certamē. venerabil' Ma

rie egyptiace videlz.qlif explenerit tpa vite. Finit prolog⁹. Incipit vita eius.

Uit quidam senex

in palestine monasterijs: vir vite venerabilis z verbo decoratus: q ex ipis cunabulis monachicis nutritus ē morib⁹ Zozimas nomine. Nullus eniz existimet cognominatione nominis Zozime. illum me dicere zozimā: cui inter dogmaticos detrahebatur vt putetur hereticus. Naz hic alius atqz ille aliud. Multa eniz inter vtrosqz fuit differētia licet vnū habuerit vocabulū. Hic eni zozimas orthodoxus monachicā elegit vitā: i quibusdā vt dcm̄ ē palestine monasterijs: totā percurrens patrū cōuersationē omniqz orbi i abstinētia repertus ē pcipu⁹ simulqz regulas sibi traditas iuxta eoꝝ certamina: infans duz eēt cōseruauit. Plura enim adinuenit de sua ꝓpria natura: qliter subditā spiritui carnē faceret. Nā ita fertur certaminibus isdē senex ignitus: vt pleriqz multotiens in ꝓpinquis monasteriis aliquādo et i longinquis degētes: ad eius currerent doctrinaz: eiusqz imitarent abstinentiā: z ab eo informari atqz erudiri festinarēt. Talis eniz fuit seni virtutis opatio: q meditationē aliqñ sacri vbi nūq̄ negligeret. Reficiēdo aūt vl a refectiōe surgēdo opus ab eius manib⁹ nō desiit. Dicebat ḡ hic zozimas q ex ipis matris finib⁹ i eodē traditus monasterio: quiquaginta ibidez deguisset annos: mōachicū cursū pficiēs. Post hec vt ipse rettulit: molestabatur a quibusdā cogitationibus dicēs intra se. Perfectus suz in oībus: aliena doctrina minus egeo puta sic iuenitur quisq̄ iter monachos qui boni mihi tradere aut edificare possit qd nescio? Aut quā ego operat⁹ nō sum monachicā operā? Nec inueniri pōt i deserto vir philosophus q me sensu vel opere precellat. Hec secū cogitans pater quidā astitit ei z dicit ad eū Bene quidē in omnibus certasti: optime monachicū cursum perfecisti. Uerūtamē tu cū nullū hominē putas esse pfectiorez. nam sunt z alie salutis vie quas si vis appbendere: egredere de terra z de cognatione tua: z de domo pris tui. vt abrahā ille in patriarchis opinatissimus z sequere me i quoddā monasteriū: iuxta iordanē fluuiū positū. E uestigio ergo senex sequēs pcipientez egressus ē monasteriū in quo pusillus creuerat. Cūqz peruenisset ad iordanē sacratissimū flumē: ductus voce clamantis in illud monasteriū i q de⁹ iusserat euz venire: manu atrij regiaz pulsauit. Mox vt locut⁹ ē: qdaz monach⁹ regiā custodiēs nūciauit euz abbati: q susceptus ē ab eo. Tūc cōuersationē atqz habitū reuerētie ei⁹ aspiciēs: humo ꝓstratus vt monachis ꝯsuetudo ē eū adorauit. Factaqz oratiōe iterrogat⁹ ē ab abbate ita. Unde te diūxi sti ad nos frater: z ꝓ qua occasiōe ad nos paupes vēisti? Zozimas senex rn̄dit. Uñ qdē dicere nō mihi videt necessariū: edificationis cā aduenio pater. Audiui eniz signa magna atqz laudabilia p que possūt aīe deo appropiquare. Dixit ad eū abbas De⁹ frater: q solus humanā fragilitatē curare nouit: ille te atqz nos doceat suā diuinā adiplere volūtatē: z ea pagere que optīa sūt. Nā hō hoīez edificare minime pōt nisi vnusqsqz semp se respiciendo z sobrietatē suādo: operādo q bona sūt: deuz sibi ꝓpinquū faciat suis bonis opib⁹ sociādo. Tñ qz xpi caritas te videre nr̄az paupatē iuitauit: cōmane nobiscū: si ꝓ h̄ ad nos te diūgere festiasti: simulqz oēs nos satiabit xpi dei grā. idēqz pastor bon⁹ q tradidit aīaz suā ꝓ nr̄a redēptiōe: vocauitqz oues suas noīatiz. Hec cum diceret zozimas humo faciez suā inclinauit: orantesqz pariter z celebrata oratione dixerunt Amen. Dum autē in eodē monasterio zozimas habitaret: vidit illic patres virtutibus z opibus chorusca̅tes: z spiritu feruētes ac dn̄o fuiētes incessabiliter stātes p totā noctis vigiliā manibus operātes: ex ore ipsorum psalmum non recedere: stultū verbū ab eoꝝ ore nō ꝓcedebat. secularia negocia z causarū cure ad eos minime pertinebāt: annuos redditus vel

nomen eorum incognitum habebant: sed vnum tantum erat eis arduum votum: vt semetipsos mortuos facerent corpore: vt possent secularia euadere. Cibus vero illis erat spiritalis eloquia: corpori autem ministrabant que necessaria sunt: panem tantum et aquam: vt subsisterent deo referre gloriam: et inuicem caritatem. Hec diuina opera dum videret zozimas: edificatus est valde proficiens: deitatis laudans diuitias semper augendo cursum proprium: quia sibi cooperantem inuenerat diuinam potentiam. Plurimis autem transactis diebus: appropinquit tempus sacrorum ieiuniorum: preparabantque se cuncti purificatos dominice passioni: atque sacratissime eiusdem saluatoris nostri ihesu christi resurrectioni exhibere. Janua autem monasterij nullo modo patefiebat. sed semper clausa manens: ad diuinitatis opera monachis quietam prestabat vitam: nec licitum erat eam patefieri: nisi quidam monachorum pro aliqua necessaria causa aduenisset. Desertus autem erat locus et non solum viam transeuntibus: sed et propinquis incognitus: quia talis regula ab initio in monasterio illo custodiebatur: et propterea deus zozimam ad hoc perduxit monasterium. Qualis autem erat illa consuetudo regule in initio expositionis: patefaciam. Dominicorum die prima ieiunij ebdomada: omnes iuxta consuetudinem monachi vocabantur: sancta dei mysteria secundum morem celebrare christianorum: et vnusquisque eorum sacratissimum atque viuificum corpus domini suscipiebat: paruumque sumentes cibum congregabantur ad orationem solenni studio. Cum autem complessent orationem flectentes genua senes se inuicem osculabantur: deinde omnes se amplexantes et pacem dantes abbati: rogabant sibi ab eo orationem futuri certaminis eorum auxiliatricem fieri. Hisque pactis monasterii aperiebantur regie: simulque psallentes et dicentes: Dominus illuminatio mea et salus mea quem timebo: Dominus protector vite mee a quo trepidabo: et cetera que sequuntur. Egredientes autem vnum tantum vel duos ad custodiendum monasterium relinquebant: non qui infra posita custodirent: quia nec erat quod a furibus raperetur: sed ad hoc maxime predicti custodes ibidem relinquebantur: ne oratorium sine celebratione solenni post poneretur. Singuli autem secum deferebant vite necessaria prout poterant: aliquanti quidem panem paruum ad fragilitatem corporis sustentandam: alii autem caricas: alius vero dactilos: ceteri autem legumina aqua infusa: alii autem nihil nisi proprium corpus et pallium quo vestiebantur. Nutriebantur vero quotiens natura compellebat herbis que in desertis nascebantur. Igitur regulam propriam nouiter sibi quisque eorum creabat: talemque habebant immutabilem legem: ignorare alium quomodo alius operaretur certamina: eo quod iordanem non derelinquentes: seorsum longe ab inuicem discedentes a ciuitate: et habitationem habebant per desertum: nullusque alii adiungebatur sed si forsitan vnus eorum alium longe ad se venientem aspiceret: e vestigio discedens propositam itineris viam. ad aliam se declinabat partem: et ita solitariam agebant vitam: semper psallendo et deo gratias referendo oportunum gustabant cibum. Sic enim omnes dies complentes ieiunii: remeabant ad monasterium dominicorum die: precedente ebdomada resurrectionis domini: et saluatoris nostri. die quo festa palmarum sancta celebrare consueuit ecclesia: referens vnusquisque eorum proprii laboris fructum sue videlicet conscientie: cognoscendo ipsum qualiter operatus sit: qualesue seminauerit fructus. Nulli vero erat licitum interrogare proximum suum quomodo vel qualiter presentem exercuerit laborem: quia huiusmodi regula tradita fuerat: qua vnusquisque eorum habitando desertum: deo tantummodo certaminis sui cursum demonstrarent: a nullo clarificari homine desiderantes: nullam querentes transitoriam vel vanam gloriam aut humanum fauorem: sed spiritualia operando: carnalia autem atque terrena contemnendo: celestia obtinebant Nam demonstratio hominum: infructuosa opera et damnosa semper acquirit: Tunc vero zozimas iuxta consuetam regulam monasterii: pertransiuit iordanem: paruumque secum detulit cibum ad sustentationem corporis: et pannum quo induebatur. Eandem regulam adimplebat pertranseundo heremum: tempore vero

refectionis edebat cibū necessariū: ꝓ na
tura corporis. Soporē vero in terra par
uum iacens capiebat modicum gustando
somnū: vbi eū finis diei occupasset: atq̄
iterū diluculo iter suū faciebat: incessabi
liter augmētando cursū: habens deside/
riū pertrāsire heremū: sperans aliquem
reperiri patrē ī deserto q̄ eū potuisset edi
ficare iuxta eius desideriū. Currebat igit̄
securus optimā viā vt ei ꝓmissū fuerat.
festinanterq̄ currebat. Viginti ergo die/
rū ꝑgēs iter: facta hora quasi sexta pau/
lulū se abstinuit ab itineris labore: eleua
tisq̄ oculis ad oriētē: ↄsuetā sibi celebrat
orationē. Solitus autē erat statuto diei
tēpore idest tertia sexta ꝛ nona abstinere
se a sui itineris cursu orationis causa: ele/
uāsq̄ oculos ad supna ꝛ respiciēs ad dex/
teram: vidit in quodā loco stare quasi vm
braculū humani corporis. Stupefactus
ac turbatus valde: existimabat fantasma
esse qđ videbat: ꝛ signaculū sibi redēpti/
onis sancte crucis faciēs: ac cōpleta orati
one: vidit quandam ambulantem in par
te meridiana. nudo nigroq̄ corpore ex
incendio solis exustā: capilli capitis eius
vt lana cādida: atq̄ ꝑui vsq̄ ad collū cor
poris descēdentes. Dū hoc videret zozi
mas admirat⁹ repletusq̄ gaudio magno:
cepit currere ad eandē partē in qua pre/
dicta videbatur. Nā ꝛ illa q̄ zozimā vide/
bat: ineffabili exultabat leticia: q̄m vide/
rat qđ multorū annorū spacio minime re
spexerat humane nature speciē. neq̄ ali
cuius animalis vel volucris figurā. Mi/
ratur ergo zozimas: q̄ vel qualis eēt quē
viderat: existimās ꝙ magnā vidisset ꝑso/
nā. Dum enī illa videbat: de lōge ad se
appropinquantē: cepit gradu ↄcito fuge/
re ad interiora deserti: zozimas autē con/
temnēs senectutis debilitatē: fastidiumq̄
itineris: cōcito eā gradu sequebatur: ꝛ illa
magis fugā petebat. Erat autem zozime
cursus velocior: ꝛ paulatī appropinqua/
bat fugiēti. Proximus autē ei fact⁹ ita vt
etiā vox eius posset audiri: cepit zozimas
vociferari: talē emittēs vocē cū lachry/
mis. Ut qd me fugis homē senē ꝛ pctōrē
serue dei viui? Sustine me quicunq̄ sis:
coniuro te per deū pro cuius amore hanc
habitas heremū vt recipias me debilem
atq̄ indignū senē. Cōiuro te per illum ad
quē pro tantis tuis laboribus spē habes.
bonā ꝛ eternā retributionē: colloq̄re me/
cum dulcedinis ac suauitatis v̄ba ꝛ noli
me derelinquere sine mutua locutiōe. Hec
zozima cū lachrymis orāte: venerūt vtri/
q̄ currentes in quēdā locū. qui locus ita
videbatur: quasi torrēs ibi aliq̄n cucur/
rerit: positio autē loci illi⁹ sicubi videbat̄
coniungentē eum ad prememoratū locū
precedens illa que fugiebat. ante faciem
zozime descendit: ꝛ rursum per aliam par
tem loci illius quasi torrens ascēdit. zozi
mas nimiū fatigatus minime potuit cur/
sum facere: sed magis astās ex vna parte
loci: augens lachrymis lachrymas ꝛ fleti/
bus fletus: rogabat edificationis sibi im/
pendi sermonē. Mox illa que prius fu
gam petebat: talē emisit vocē. Abba zozi
ma qd me persequeris? Ignosce mihi per
deū te rogo. ignosce mihi ꝑ deū peto: q̄a
minime possū cōuertere faciē meā ad te.
eo ꝙ mulier sum nuda: sȝ palliū quo indu
tus es mihi porrige: vt possī corporis mei
verecundiā tegere: veniāq̄ ad te vt ora/
tiones tuas accipiā. Tūc stupefact⁹ atq̄
turbatus senex eo ꝙ audisset se vocari ex
nōie sapiā dei replet⁹ diuinaq̄ refulgens
grā: itellexit ꝙ nō eū noīatim poterat vo
care: quē nūq̄ viderat neq̄ audierat: nisi
q̄ superna ꝓuidentia ei reuelauerat. Sta/
timq̄ expolians se panno quo induebat̄:
iactauit illi auersa facie. Illa v̄o sumens
eū cinxit se vt potuit: ꝛ cooperuit partem
necessariā sui corporis: respiciēsq̄ zozimā
ait ad eū. Quid tibi visum fuit peccatricē
mulierē videre: aut quid querens cogno
scere tot tibi imposuisti labores? Ille ve/
ro genua flectens: obsecrabat vt benedi
ctionē ab ea acciperet: illaq̄ humo ꝓstra/
ta vicissim adorabat eū. Erāt ergo vtriq̄
ꝓstrati in terrā inuicē se adorātes: ꝛ rogā
tes alterutrū initiū facere benedictiōis.

Nulla vo penit' audiebat vox: nisi tantū modo benedic pater et vicissim: bndic me dña bndic. Dū autē diu i hoc psisterent: rndit mulier dicēs. Abba zozima. tibi magis cōcessū ē bndicere atq orare: eo q sacro honore psbyterii fūgeris: pluresq annos sanctis assistis altarib' bn scis oratio nib' mēte repleta. Hec audiēs zozimas: ampli' territ' atq stupēs ait. Certe video mater q oī spūali gratia sis repleta: qm nomē et officiū psbyterii designasti in me: quē nūq vidisti. Spiritalis enī gra non pter ordinē vel dignitatē tribuit: sz magis ex bonis operibus: et deo dignis actibus acqrit: vñ et p dñz te adiuro: vt prius a te bndictionē accipiā tuaq orone pfrui merear. Cōsentiēsq vo smoīb' senis: mlier rndit. Bndict' dñs redēptor aiaꝝ nraꝝ zozimas autē rndit. Amē. Moxq erecti ambo de terra: ait seni mlier. Rogo te pater quid ad me peccatricē venire festinasti: Aut qd nudaz et ab oī bono ope infirmaz cernere voluisti mulierem: Zozimas respondit. Non hoc tm voluntatis mee fuit: sz diuine dispēsationis munus nos fecit vtrosq videre. Rndit mulier Si vt asseris p diuinaz dispēsatiōez actū ē rogo te vt mihi pr cōuersatione humani generis: quomō sint reges vel pastores eccliaꝝ narres. zozimas rndens ait ad eā Multifaria relinquēs breui smone dicā mater: q dñs nr ihs redēptor nr: oī pplo suo firmaz pacez cōcedere dignat' ē. Sz rogo te vt depreceris deū p toti' ecclie stabilitate: simulq p pctis meis. Rndit mlier ad eū. Opportunū ē et valde necessariū te abba zozima q hitu et sacerdotali ornaris officio: p oīb' atq p me peccatrice orare deū qm i hoc vocat' es: tm pter pceptū tuū obedire cū oī vtute debeo: et orabo deū sicut petisti licet peccatrix. Et eleuans oculos ad orietez: manusq erexit in celū cepitq silenter orare: ita vt tm labia moueret. et vox ei' penit' n audiret Unde senex nullū vbum orationis intelligere potuit: sed hoc sibi testem deū adhibens dicebat: quia dum prolixam mulier faceret orationē: vidit eā in loco i quo stabat orans sus. ensaz a terra in aere: quasi vnius cubiti mēsura. Qua visiōe magno cōprehēsus timore: et cadēs cepit sudorib' īundare: stupore cōprehēdi: admiratiōib' estuare: nihilq aliud dicere poterat nisi tātūmō kyrieleyson: Dū hec agerētur: cepit senex magna dubietate anhelare: ne forte spūs eēt fantasie: fingēs orationem. Moxq conuersa mulier cofortauit eum dicēs. Quid te abba cogitatiōes tue pturbāt: scādalizare i me q spūs sī. et fictā facio orone: Satisfact' esto: peccatricē me esse mulierculā: que tn sacro sū circūdata baptismate: et spūs fantasie nō sum: sed fauilla et cinis et totuz caro: et nihil spiritalis fantasie aliquādo vel ad mētez reducens Hec dicēs: signo crucis signat frontē suā oculos et labia: simulq pectori vexillum crucis infigēs: ita dixit. Abba zozima de' de aduersario et de imissionibus eius liberet nos: quoniā super nos multa ē inuidia eius. Hec audiens senex pstrauit se: et apprehendit pedes eius: dicēs cū lachrymis. Obsecro te p dominū nostruz iesum xpm. verū deū et hominē: qui de virgine maria nasci dignat' est. pro quo nuditatē sustines istaz: pro quo has quoq carnes affligēs expēdisti: vt nihil abscōdas a me que sis et vnde vel quando: et ob quā occasionez solitudinē hanc inhabitasti: sed oīa q circa te sunt edicito mihi: vt dei magnalia facias manifesta. Sapiētia enī abscōdita et thesaurus occultus: que vtilitas in vtrisq: Dic mihi oīa pter deū: nec enīz pro gloriatiōe aliqd dicis aut ostensione: sed vt mihi satisfacias peccatori et idigno Credo enī deo cui viuis et cū quo cōuersaris: quoniā ob huiuscemodi rē directus sum in hanc solitudinem: vt ea que circa te sunt deus faciat manifesta. Non enim nostre virtutis est: iudicijs resistere dei. Nisi fuisset acceptabile christo dō nostro manifestare te. et qualiter decertasti: nec te ipsam permiserat videri ab aliquo: nec me confortaret tantam properare viam: nusq valentem progredi: aut de cellula

mea procedere. Hec eo dicente: sed et alia plura: eleuans eum mulier dixit. Vere abba erubesco dicere tibi actuū meorum turpitudinem: tamen quia vidisti nudū corpus meum: denudabo tibi et opa actuū meorum. vt cognoscas quante turpitudinis atqz luxurie confusione et opprobrio repleta est anima mea. Non enī vt tu ipse cōsiderasti propter aliquā meam gloriam que circa me sunt: pronūcio. Quid enim potero gloriari que diaboli vas fui electionis aūt effecta. Scio autē quia si cepero narrare ea que sunt de me: fugies a me quēadmodū quis fugiat a facie serpentis: auribus non sustinens audire ob īexpedibilia que sum opata. Dicam tamen nihil negans: sed verius referam: supplicās te prius vt non deficias orare pro me: vt mīsicordiā īuenire merear in die iudicij. Et senex suffusus lachrymis flebat. Tūc cepit narrare ea que de se erāt ita dicēs. Ego pater patriam habui egyptū: parētibus aūt meis viuētibus. duodecimū etatis gerēs ānū: affectū illorum spernens ī alexandriā veni. Et quomodo virginitatē meam ī primis violauerim: et qualiter īdesinent et insatiabiliter vicio libidinis subiugata iacuerim: erubesco osiderare: hoc enim nō breue ē dicere: citius tñ dicam. vt cognoscere possis īsatiabilem vicij mei ardorem: quem ī amorem stupri habui. Decem et septē et eo amplius annis publico astās loco. pessimum mei corporis exercebam negociū: tradens volentibus irrecusabiliter carnis mee pudorem: repellēs a me omne acqsitionis lucrū. Unum tantū mihi erat lucrū. luxuriosam acqrere vitā. Nam ludus et ebrietatum nimietas mihi pro thesauris videbantur. Multotiēs oblata recusabā: vt āplius acqrerē pessimi mei odesiderij amicos: et hoc nō qsi locuples faciebā sed egestatē pro diuitiis reputabā. Unus uero mihi et magnus erat desiderij ardor: pcelatis ouiuijs risibus atqz iocis īsistere: et diebus et noctibus pessimā corporali nature īiuriā irrogare. huiusmōi enī obscenis et maculosis opibus: mee iuuētutis expēdidi vitam. Hoc mō mihi viuēti: vidi aliquādo lybiorū et egyptiorum multitudinē: cōcurrentē qsi ad mare: reppiqz aliquem et īterrogaui dicens. Ubi putas festinát isti viri qui currunt? Dixit autem mihi. In hierosolymam omnes ascendūt ob sancte crucis exaltationē: que post aliquot dies solito celebratur. Dixi aūt ei et ego. Putas suscipient me: si voluero abire cū ipsis? Et ille dixit. Si habueris naulū nullus te prohibebit. Dixi ei. Vere frater naulum vel sumptū nō habeo: vadā autem et ascendam ī vnam nauium quam cōduxerūt: et licet noluerint enutrient me. memetipsam eis tradam: nā corpus meum in potestate habentes pro naulo accipiant. Propterea autem cū eis volui ambulare abba ignosce: vt multos haberem cooperatores ī libidinis passiōe. Dixi tibi mi senex et mi abba ignosce mihi: nec me cōfusionem meam dicere cōpellas. Contremisco deniqz: maculant enī et te: et ipm aerem isti sermones mei. Zozimas aūt terram lachrymis īfundens respondit ei. Dic o mater mea pter deum dic: et ne ptermittas sequentia salutifere narrationis. Illa aūt adiūgens priori narrationi addidit hec. Ille aūt adolescēs sermonū meorum audiēs scurilitatem ridens discessit. Ego aūt fusum quem manu tenebam proijciens: hūc enī post tēpus oueniebat me tenere: cucurri ad mare vbi illos pspexi currentes: et vidi iuuenes aliquos stantes ī littore: numero qsi decem: satis corpore acerrimos: et ad id qd mihi erat placabile optimos visos. Erāt aūt et alij q iam in naues ascēderāt. Impudenter aūt vt mihi osuetudo erat: et irreuerenter ī medio eorum me odi dicēs. Accipite et me vobiscū q pgitis: nō .n. ero vobis īplacabilis. Sed et alios sordidiores pferēs sermones. oēs ad ridēdū cōmoui. Illi aūt īerubescentē motū meū videntes: accipiētes me ī nauiculā portauerūt. Exide aūt nauigationē cepimus. Que aūt post hec acta sūt. quō tibi enarrare potero pr? Que lingua dicere pōt aut auris audire ea que nauigio vel ī itinere fcā sūt: quō etiā nolētes ad peccādū miseros opellebā? Nō ē enarrabilis negssima spes: cuius

magistra sum infelicib⁹ effecta scelerib⁹. Ego nunc satis factus esto qꝛ stupeo quomodo meas iniquitatū luxurias mare illud sustinuit: quō non aperuit terra os suū ⁊ in infernū me viuentē demersit: que tātas ī laqueum duxi animas. Sed ꝑfecto deus qui neminē vult perire. sed oēs saluos fieri: expectauit penitētiam meā. Nō enim vult mortē peccatoris ꝫ longanimiter expectat. sustinens cōuersionem. Sic nāq cū magna festinatione ascendimus hierosolymā: ⁊ quātos quidem dies ante sācte crucis festiuitatem in ciuitate commorata sum. similibus vacaui nequissimis operibus: magisq̄ꝫ prioribus. Nō enī sufficiens fui iuuenibus mecū in naui luxuriantibus ⁊ in itinere: ꝫ ⁊ alios multos peregrinos ⁊ ciues ī opus sceleris mei cogregans coinquinaui seducens. Quando autē venit sancte exaltatiōis preciose crucis festiuitas: ego quidē sicut ⁊ prius preibam: iuuenum illaqueans ⁊ capiens animas. Uidi autem primo diluculo omnes ad ecclesiam vnanimiter cōcurrētes: abii ⁊ ego currēs cū properātib⁹ ⁊ veni cū illis in atrium tēpli. Et cū venisset hora exaltatiōis dominice crucis: impingebam ⁊ īpingebar repellebarq̄ꝫ quodāmodo festinans ingredi cū populo conanter vsq̄ꝫ ad ianuam templi: cum his qui ingrediebant̄ tamen cum magna laboris tribulatione appropinquabam ⁊ ego infelix. Quando autē ianuā ingredi volebā: illi quidē oēs sine impedimēto ingrediebant̄: me autem diuina aliqua ꝟtus ꝓhibebat: nō īdulgēs ītroitū. Mox igit̄ repulsa eijciebar foras ⁊ eiecta sola inueniebar in atrio stās. Considerans autē per muliebrē impotētiā mihi hoc euenire: iterū me aliis miscendo vi mihi quodāmodo faciēdo introeundi: sed nimirū laborabā ī vacuū. Ut enī limina vestigio cōtingebā oēs iteri⁹ recipiebant̄ nullū īpedimētū habētes me aūt solā nō recipiebāt: ꝫ q̄si multitudo militaris effecta. vt ingredienti mihi aditū clauderet: ita me repentina ꝟtus q̄dā prohibebat: ⁊ iterum īueniebar in atrio. Hec ter ⁊ quater passa ⁊ facere conās ⁊ nihil ꝓficiēs: desperās decetero ⁊ ampli⁹ nusq̄ꝫ ꝓgredi valēs factū quippe fuit corpus meū a vi cōprimētiū valde ꝯfractū. Recedēs itaq̄ꝫ īde ī angulo atrii ꝯstiti: ⁊ vix aliquādo quam ob causā ꝓhibebar videre viuificū lignū in cogitationē reduxi. Tetigit enī mētē ⁊ oculos cordis mei intellect⁹ salutis: recogitans quia squalida actuū meoꝝ scelera mihi ītroeūdi aditū obstabant. Cepi igit̄ flēs nimiū ꝯturbari. ⁊ pect⁹ meū tondere atq̄ꝫ suspiria de ꝓfūdo cordis ꝓferēs. gemēs ⁊ eiulās ꝓspexi ī loco in quo stabam sursum imaginē sancte dei genitricis stantē: ⁊ aio ad eā ītēde ⁊ īdeclināter ītendēs Dn̄a ꝟgo scā maria: q̄ deū veꝝ ꝑm carnē genuisti: scio enim scio: qꝛ nō ē condecens nec opportunū: sic horridā me ⁊ peccatricē adorare sacrā imaginē tuā: vel cōtemplari oculis tantis sordib⁹ pollutis: que sēper ꝟgo esse dinosceris: ⁊ casta: que corpore ⁊ aīa mūda existis: ⁊ immaculata. Justū ē enim luxuriosam me a purissima castitatis tue mūdicia: abhominari ⁊ proijci. Tamē q̄m vt audiui: ob hoc deus hō fact⁹ est: quē ipa digna genuisti vt peccatores vocaret ad penitentiā: adiuua me solitariam: ⁊ nullum habentē adiutoriū: ꝑcipe et mihi licentiā tribue: ecclesie patefactū ingredi aditum. Non efficiar aliena a visione preciosissimi ligni: ī quo affixus de⁹ hō quem virgo concipiens ipa virgo peperisti: q ꝓprium sāguinem pro mea dedit liberatione. Jube dn̄a: ⁊ mihi indigne: ob diuine crucis salutationē: ianuā templi patefieri: ⁊ te ex te genito xp̄o dignissimā da fideiussorem: qꝛ nūq̄ꝫ vltra meā carnē coinquinabo: p horrenda cōmixtionū ludibria sed mox vt filij tui ꝟgo scā videro lignū: seculo ⁊ actibus eius cū oīb⁹ que in eo sūt statī renūcio. ⁊ ꝯtinuo egrediar: vbicūq̄ꝫ ipa vt fideiussor me direxeris. Hec dicēs ⁊ q̄si aliq̄ꝫ satisfactionē recipiens: fidei succensa calore: ⁊ de pietatis visceribus dei genitricis presumens: moui me de eodem loco in quo stans feci orationem ⁊ veniēs iterum ingredientibus me miscui ⁊ vltra

non erat qui me repelleret: vel qui prohiberet appropinquare me ianuis tépli. Ac cepit ergo me tremor validus ⁊ extasis: et tota ex oībus tremebunda turbabar. Ita q̄ coniungentem me ad ianuam: cui⁹ mihi aditus primo claudebať: quasi oīs virtus que prius ingredi me ꝓhibebat: post aūt viam ingrediendi ꝑpararet: ita ab q̄ impedimenti molestia introiui: ⁊ sic intra scā scōrum recepta sum: ⁊ p̄ciosi ac viuifici crucis ligni adorare mysteriū digna habita sum: ⁊ tunc vidi dei sacramēta: ⁊ qualiter est paratus suscipere penitētes. Tūc proijciens me pronam in terraȝ ⁊ sanctuȝ illud osculans pauimentum exibam. Currens aūt ad illā q̄ me fide duxit vēi restās. Cōiunxi me igitur in illum locum vbi fidedictionis cōscriptum est cirographuȝ: ⁊ genu curuans coram imagine scē ꝟgis dei genitricis: his precata suȝ verbis. Tu quidem semꝑ o benignissima domina tuā ostendisti pietatis misericordiam: tu indignam supplicationem non proiecisti: vidi gloriam quam peccatores merito non vidēt⁹. Gloria omnipotenti deo: qui per te suscipit peccatoꝝ penitentiam. Quid amplius peccatrix ⁊ misera: valeo recordari aut enarrare. Tempus est iam iplere quā fidem dixi dictioni tue placitā. Nunc vbi tibi complacet dirige me. Esto mihi salutis ducatrix. ⁊ ꝟitatis magistra: p̄cedens me in viam q̄ ducit ad penitentiā. Et hec dicens: audiui vocem alicuius a longe clamantis ⁊ dicentis. Jordanem si transieris bonam inuenies requiem. Ego autē hāc vocem audiens ⁊ pro me factam credēs lachrymans exclamaui: ⁊ ad dī genitricis imaginē prospiciens sic vociferata sum. Dn̄a dn̄a ⁊ regina toti⁹ orbis: per quā humano generi salus aduenit: noli me derelinquere. Et hec dicens d̄ atrio templi suȝ egressa: ⁊ festinanter ambulabam. Exeunte autem me vidit me q̄s: ⁊ dedit mihi tres nummos dicens. Accipe hos nummos. Ego autem accipiens: tres ex eis panes comparaui: ⁊ hos accepi benedictiōi mei itineris congruos. Interrogaui autem eū qui panes vendebat. vnde ⁊ qualis via esse nosciť que ducit ad iordanem. Et cognoscens portam ciuitatis que in illa parte ꝑgit: currens iter agebam plorans. Interrogationi autem interrogationem annectens: reliquū diei cōsumpsi iter ꝓsperans. Erat enim hora diei iam tertia: quādo p̄ciosam ⁊ scām crucem videre merui. Et sole iam ad occasum declināte: ecclesiam beati Joannis baptiste positaȝ iuxta iordanē conspexi: ⁊ in eodē tēplo ingressa adorans: continuo in iordanem descendi: ⁊ ex illa sancta aqua: manus ⁊ faciem laui Communicaui autem viuifica ⁊ intemerata xp̄i dn̄i sacramēta: in eadem scā p̄cursoris ⁊ baptiste Joannis basilica: ⁊ tunc vnius panis medietateȝ comedi: ⁊ ex aqua bibi noctu in terra quiescens. Lucescente crastino in partem aliam trāsiui: ⁊ iterum pecij ductricē meā ꝟginē mariaȝ: vt mihi dirigeret vbi ei placitū esset. Deueni aūt in hanc solitudinē: ⁊ a tunc vsq̄ȝ hodie elōgaui fugiēs: expectās deum meum: q̄ saluos facit a pusillo aīo ⁊ ꝓcella eos qui conuertuntur ad ipsū. Zozimas autem dixit Quot anni sūt o dn̄a ex quibus hanc īhabitas solitudineȝ? Respōdit mulier. Quadraginta septem anni sūt: vt considero: ex quo de scā ciuitate egressa sū: Dixit auteȝ zozimas. Et q̄d inuenire ad esum potuisti o mi domina? Respōdit mulier. Duos semis q̄dem panes deportans: iordanē trāsmeaui: q̄ post modicum arefacti q̄nasi lapides obdurauerunt: ex q̄bus modicum q̄duisq̄ ad aliquos annos comedens transegi. Dixit aūt zozimas. Et sic absq̄ dolore transisti tanti temporis lōgitudinem: nihil repentine immutationis ꝯturbantis te sētiens calorem? Et illa dixit. Reȝ nūc me interrogas quā dicens valde cōtremisco. Si ad narrationē venero tātoꝝ q̄ sustinui ꝑiculoꝝ: ⁊ cogitationū que inique ꝯturbauerūt me: timeo ne iterū ab eisdē tribulationē patiar. Dixit zozimas. Nihil relinq̄s o dn̄a q̄d nō indices. Semel enim in hoc te manifestaȝ cognouim⁹ ordine: omnia te indiminute oportet nos edocere. Illa aūt

dixit ei. Crede abba decē ꝛ septē annis feris īmansuetis ꝛ irrationabilibꝰ reluctās desiderijs: dū cibū initiabaꝫ desiderio mihi erāt carnes: ꝯcupiebā pisces quos egyptus habebat desiderabaꝫ etiaꝫ vinū delectabile mihi. Multuꝫ enim delectabar ī vino: ꝛ supabundantius vsqꝫ ad ebrietatatem bibebam: ꝛ nunc mihi erat valde in desiderio: eoqꝫ multū vterer dū esseꝫ ī seculo. Hic aūt inqͣm oīno gustandi nō habēs vsū vehemētissime vrebar: ꝛ sustinebā necessitatis piculū. Fiebat aūt mihi ꝛ de luxuriosis cāticis nimiū desideriū: perturbans ꝛ reducēs ad memoriā demoniorū cātica ꝯcātare q̄ ī sclo didicerā. Mox aūt lachrymās ꝛ pectus meū manu pcutiens: meipaꝫ ad memoriā deducebā de cōueniēti fide dictiōis quā fecerā: egrediēs ꝯtra hāc solitudinē. Ueniebā aūt p cogitationē ante imagineꝫ dei genitricis marie: q̄ me ī fide sua suscepit: ꝛ ante illā plorabā vt effugaret a me cogitationes q̄ misserrimā meā aīaꝫ affligebāt. Qn̄ aūt supflue dolēterqꝫ lachrymabar: ꝛ viriliter pectꝰ meū tūdebā: tūc videbā lumē vndiqꝫ circūfulgēs me: ꝛ serenitas mihi q̄daꝫ stabilis mox fiebat. Cogitatiōes aūt q̄ ad fornicationē iterū iterūqꝫ ꝯpellebāt me: quō tibi enarrare possū Abba ignosce. Jgnis intꝰ īfelix corpꝰ meū nimis succēdebat: ꝛ totā me p oīa exurebat: ꝛ ad desideriū cōmixtionis trahebat. Dū mihi ḡ talis ascenderet cogitatio ꝓsternebā me ipaꝫ ī t̄rā: ꝛ lachrymis t̄rā īfūdēs: ipaꝫ mihi veraciter astātē videbā: q̄ me ī fide direxerat: minātē mihi cōpellatiōe q̄ſi pꝛeuaricāti: ꝛ penas pꝛeuaricatiōis īminētes ira mucronis ꝯtra me agētē. Nō aūt an̄ surgebaꝫ de t̄ra nisi prius illa: dulcissima lux illuminaret me solito: ꝛ cogitatiōes pturbantes me effugaret. Semp itaqꝫ cordis mei oculos ad illā fideiussorem meam sine cessatiōe erigebaꝫ: depcans eaꝫ auxiliari mihi ī hac solitudine: ꝛ penitētie habui adiutricē ꝛ coadiutricē ipaꝫ que genuit castitatis auctorem: et sic decem et septē annoꝝ curriculū periculis multis: vt dixi: reluctans vsqꝫ hodie adiutoriū meū dei genitrix mihi astitit ✠go bn̄dicta: p oīa et ī oībꝰ me dirigēs. Dixit aūt ꝫozimas. Nō exhibuisti cibum aut vestimentum? Et illa dixit. Panes qͣdem illos: sicut dixi: expendēs p decem ꝛ septē annos: deīceps nutriebar herbis que inueniebanͭ p solitudinem: Jndumentū aūt qd̄ habui transmeato iordane nimia vetustate scissum ꝛ ꝯsumptū ē. Multam aūt glaciali frigore estusqꝫ ardore necessitatē sustinui: cōcremata estus īcendio ꝛ nimio frigoris gelu: rigescens corpore ꝛ tremens: multotiens ꝛ ī terrā cadens: pene absqꝫ spū iacebaꝫ īmobilis: multis ꝛ diuersis necessitatibus ꝛ tēptationibꝰ imensis eluctans: ꝛ ab illo die vsqꝫ ad hāc: virtus dei multis modis aīaꝫ ꝛ corpꝰ meū custodiuit. Recordans enim de qualibꝰ malis liberauit me dominꝰ: esca enutrior in consumabili: ꝛ facietatis possideo epulas spem salutis mee. Nutrior aūt ꝛ cooperior tegmine ✠bi dei: q continet oīa. Nō in solo pane viuit hō: ꝛ nō habētes opimētū petre circūdate sūt tegmine: hi qui se peccati expoliauerunt tunicā. Audiens autē ꝫozimas quoniam scripturarū testimonia ꝓferebat ex libris Moysi videlicet ꝛ bti Job siue psalmoꝝ: dixit ad eā. Psalmos o mr̄ didicisti vel alios libros sacre scripture legisti? Jlla aūt hoc audiēs subridēs dixit ad eū. Crede mihi pr̄ non vidi hoīeꝫ ex q̄ iordanē trāsiui: nisi te hodie: sed neqꝫ feraꝫ aut aliud aīal qualecūqꝫ: ex quo ī hāc deueni solitudinē. L̄ras aūt nūqͣ̄ alicubi didici: ſꝫ neqꝫ psallentē neqꝫ legenteꝫ aliquem auscultaui. Sermo aūt dei viuus ꝛ efficax ē: intellectum intrinsecus docēs humanum. Hucusqꝫ finis coꝝ q̄ ī ea sunt. Nunc autē obsecrās queso te p īcarnationem ✠bi dei: vt ores ꝓ me luxuriosa. Et cū hec dixiſſꝫ cucurrit senex ꝛ genuflexo se in terrā ꝓsternens cū lachrymis: exclamauit dicēs. Bn̄dictus ds̄ q fecit mirabilia magna solus gloriosa ꝛ vehemenͭ stupenda: quibꝰ nō est numerus. Benedictꝰ es domine ds̄: q ostēdisti mihi quanta largiris timentibꝰ te. Uere enī nō derelinqs

querentes te dñe. Illa aũt apphendẽs se nem non pmisit in terram pfecte psterni: sed dixit ei. Hec que audisti hõ obtestor te p dñm nr̃um ihm xp̃m saluatorem nr̃m: nemini dixeris: q̃adusq3 de⁹ d̃ vinculo carnis absoluat me. His oib⁹ acceptis vade in pace: ⁊ iterũ hoc eodẽ tpe trãseũte anno apparebo tibi: ⁊ videbis me dei nos gubernante gr̃a. Fac aũt pter dominũ qd̃ nũc tibi iniungo. In sacris ieiunijs recurrentibus ãni futuri nõ trãseas iordanẽ: vt ɔsuetudinẽ habetis agere i monasterio. Stupebat autẽ zozimas audiẽs qm̃ ⁊ canonẽ siue regulã monasterij edicebat: nihilq3 aliud clamabat: nisi gl̃am deo: q maiora q̃ petitur diligentibus se largitur. Illa aũt dixit. Sustine: vt dixi: abba i mõasterio neq3 eñi ⁊ si volueris: exire quoq̃ valeb. Vespe aũt sacratissime dñice cene accipe diuini corporis: ⁊ viuifici sãguĩs portionẽ i vase sacro: dignoq3 tãti mysterij: ⁊ afferens sustine me i pte iordãis q̃ ɔiungit̃ sclo: ⁊ veniẽs viuifica accipiã dona. Ex q̃ eñi i eccl̃ia btissimi p̃cursoris priusq̃ trãsirẽ iordanẽ cõicaui: deinceps vsq3 nũc nũq̃ cõicaui: nũq̃ vsq3 nũc scificatiõis hui⁹ vsa sum sacramẽtis: ⁊ iõ deprecor depcationez meam non negligas: s3 affer: vt dixi: viuifica atq3 diuĩa mysteria: ea hora q̃ dñs discipulos diuine cene pticipes fecit. Ioãni aũt abbati mõasterij i q̃ hitas dicito. Attẽde tibi ipi ⁊ gregi tuo: aliq̃ eñi fiũt ibi digna emẽdatõe: s3 nũc nolo te ea sibi edicẽ s3 qñ tibi p̃cepit dñs. Hec dicẽs ⁊ orõnẽ a sene postulãs: ad iteriorẽ solitudinẽ velocius festinauit. zozimas aũt psternẽs se osculabat̃ t̃re locũ i q̃ ei⁹ vestigia steterãt: dãsq̃ gl̃iaz dõ: ⁊ imẽsas gr̃as agẽs: reuersus ẽ laudãs ⁊ bñdicẽs dñz nr̃z ihm xp̃z. Iterz g̃ remeãs p viã solitudinis ɔiũxit se fr̃ib⁹ i mõasterio: eo tpe q̃ reuerti ɔsueuerãt hi q ibidẽ morabãt̃. Et totũ qdẽ ãnũ illũ tacuit: nihil audẽs ex his q̃ viderat enarrare. In seipõ aũt depcabat̃ dñz vt iterz ei ostẽderet desiderabilẽ vultũ. Suspirabat ãt ãnualis cursus ɔsiderãs tarditatẽ. Quando g̃ aduenit sacra ieiuniorũ initiata dñica: mox p⁹ solitã orõnẽ alij qdẽ psallẽtes exierũt: ipse aũt modica febris ĩfirmitate detẽt⁹ mãsit itus i mõasterio. Recordat⁹ ẽ aũt zozimas scẽ illi⁹ p̃dictũ sibi s̃monẽ: qa neq3 volens exire valebis. Aliquãtis autẽ elapsis dieb⁹ ab ĩfirmitate subleuatus. i monasterio cõuersabat̃. Quãdo aũt monachi sũt reuersi ⁊ cõiũcti vespe sacrate cene dñice. fecit qd̃ ei iussum fuerat. ⁊ mittẽs i modico calice itemerati corporis xp̃i portionẽ: ⁊ p̃ciosi sanguinis dñi nostri ihu xp̃i: posuit i canistro caricas modicas ⁊ palmaz fruct⁹ id ẽ dactilos: ⁊ paz lẽticule aqs ĩfuse: ⁊ venit tarde hora iã vespera: ⁊ ad litt⁹ iordanis sedebat. aduentum p̃stolans sancte mulieris. Beatissima aũt illa tardante zozimas nõ dormitauit: sed sollicite attẽdebat solitudinẽ: sustinẽs qd̃ videre desiderauit. Dicebat autẽ senex in semetipõ: Nũqd veniẽs nõ me inuenit: ⁊ reuersa ẽ. Hec dicẽs flebat: ⁊ oculos eleuãs i celũ suppliciter deũ depcabat̃. dicẽs. Nõ me alienes dñe videre iterũ quã videre me tribuisti. nõ vadaz vacuus peccata mea portãs in increpatiõe. Hec orãs cũ lachrymis alia i eum cogitatio incidit. Quid inquit ⁊ si venerit faciet: Quomõ trãsiet iordanẽ q2 nauicula nõ est: Qualiter aũt ad me indignũ p̃ueniet: Heu me infelicẽ. heu qs me taz iuste speciei alienauit: Hec sene cogitante. et ecce illa sacra aduenit: ⁊ in parte alia fluminis stetit: zozimas autẽ vidẽs eã surrexit gaudẽs ⁊ exultans nimis: glorificãs deũ. Luctamẽ aũt certaminis in ei⁹ fluctuabat cogitatiõis itentiõe: q2 nõ p̃ot iordanis transire fluẽta. Et respiciẽs senex: vidit eã vexillo crucis aquas iordanis signãtẽ. Toti⁹ tũc noctis tenebras splẽdor illuminabat lune: q2 tẽpus recursus illi⁹ tũc erat. Statĩ autez vt signũ crucis ipressit ascẽdit sup aquas: ⁊ ambulãs sup liqdũ equoris fluctũ: veniebat quasi p solidum iter: zozimas autem stupens ⁊ genua flectere nitens: clamans desuper aquas mulier prohibuit eum dicens. Quid facis abba. quia sacerdos dei es ⁊ diuina portas mysteria: Qui sta

tim obediuit dicenti. Illa autē descendēs de aquis dixit seni. Benedic pater benedic. Ille autē cum magna festinatione respondit. Stupor enī nimius inuaserat eū: in tam glorioso miraculo & dixit. Uere nō mentitur deus: qui pollicitus est sibi similes esse eos qui semetipsos purificāt. Gloria tibi domine ihesu xpe de⁹ noster: q ostē disti mihi per hanc ancillā tuam: quantū mee considerationis inferior sum mensura vere perfectionis. Hec dicente: postulauit mulier sanctum dicere symbolum: & sic dominicam inchoare orationē. Et expleto. pat̄ noster qui es in celis: sicut mos est: pacis osculum obtulit seniori: & sic viuifica mysteriorum sanctorum suscipiēs dona extensis in celum manib⁹ & ingemiscens cū lachrimis: ita clamauit dicens. Nunc dimittis ancillā tuā domine ſm verbū tuū. Quia viderūt oculi mei salutare tuum. Et dixit seni. Ignosce abba: & aliud petitionis mee imple mandatum. Uade nunc ad monasteriū dei pace gubernat⁹. Post recursū autē anni aduenientis: iterum veni in illum torrentē in quo tecum prius sum locuta: prorsus non omittas qn venias: & videbis me iterum qualiter deus voluerit. Ille aūt respondit ad eā. Utinā esset possibile nūc tua sequi vestigia: & tui preciosissimi vultus visione perfrui. Oro mater vt vnā senis petitiunculā facias: & modicū cibi ex eo qd̄ huc attuli digneris accipere. Et hec dicens: ostendit ei qd̄ secum detulerat canistrum. Illa autē extremis digitis lenticulā cōtigit: & tria tollens grana proprio intulit ori: sufficere dicens gratiam spiritus vt custodiret anime substantiam immaculatā. Tunc dicit seni. Ora pro me dominum: & mee infelicitatis memor esto. Ille pedes eius sanctos contingens: cū lachrymis deprecabat̄ vt oraret pro ecclesia & īperio & p se: & dimisit abire flens & eiulans. Non enim audebat eam multū detinere: que nec si vellet poterat detineri. Illa autem iterū crucis impressione iordanem signans ascēdit ambulansq̄ super liquidū iordanis elemētū transiuit sicut antea veniens fecerat. Senex aūt reuersus est gaudio & tremore nimio repletus: semetipsū reprehendebat penitens: qa nomē scē vt cognosceret nō inquisiuit: sperabat tamē hoc aduenieti consequi anno. Trāsacto autē eodē anni cursu: venit iterum in vastā deserti solitudinē. Expletis oībus ſm cōsuetudinē festinās ad illā gloriosā visionē intuēdā: perambulansq̄ solitudinis iter: & īueniēs aliqua cupiti loci indicātia signa: dextra leuaq̄ aspiciens: intuitumq̄ oculorū deducens: lustrabat vbiq̄ sicut sciētissim⁹ venator: sicubi suauissimam reptā cōprehenderet feram. Cum vero nullo modo aliqd quaq̄ versū conspiceret: cepit se ipsū lugēs infundere lachrymis. Tunc eleuans oculos orando dicebat. Ostende mihi domine ī corpore angelū: cui totus cōparari non dignus ē mundus: hoc orādo venit ad locū qui in similitudinē fuerat designatus torrentis: & in extremo ei⁹ stans vidit in parte superiori splendentem solē: & aspiciēs vidit corpus scē mortuū iacens: & manus ac pedes vt oportet cōpositas: ipsū vero corpus ad oriētē aspiciēs. Currens igit̄ lachrymis lauit beatissime pedes: nō enī aliud corporis ei membrū audebat cōtingere. Lachrymans autē aliq̄diu & psalmos dicens. tpi & rei cōgruētes: fecit sepulture orationē & dicebat sibiipsi. Forsitā nō cōplacet sancte hec fieri: Hec eo cogitāte. designata scriptura erat ī terra vbi hec legebāt̄. Sepeli abba zozima: misere marie corpusculū: & redde terre qd̄ suū est: & puluerē adijce pulueri. Ora tamen p me ad dominū. Transeunte mēse parmenothi ſm egyptios. qui est scd̄m romanos aprilis: die nona nocte id ē qnto id⁹ aplis salutifere passiōis: p⁹ diuine & sacre cene cōmunionē. Has lr̄as senex cū legisset. cogitabat qdem prius: quisnam esset qui scripsit. illa enim vt dixerat litteras ignorabat. in hoc tamen valde exultans gaudebat quia eius sanctum didicerat nomen. Cognouit ꝟo quia mox vt diuina mysteria in iordane participauit: eadem hora

in locū illū venit. vbi mox de hoc mundo transijt: et idem iter qd zozimas per viginti dies ambulans vix consumauit laborans: vnius hore cursū maria ↄsumpsit: et statim migrauit ad dn̄m. Glorificans aūt dn̄m zozimas et lachrymis corpus eius infundens: tps ē inquit miser zozima: qd iussuz ē pfice. Sed qd faciaz infelix: qr vnde fodere valeā nō habeo. Deest sarculus: nō est rastrū: nihilq3 ex oībus pre manib⁹ habetur. Hec eo in corde suo dicente secrete: modicū ↄspexit lignum iacens: qd assumens cepit fodere. Valde autē dura erat terra et valde fortissima: et nequaq3 valebat senex fodere illaz: qr et ieiunio ↄfectus et longe itineris fatigatione nimis erat defectus. Laborabat enim et suspirijs nimijs vrgebatur: et sudoribus madefactus ingemuit grauiter: ex ipo cordis sui pfundo. Et respiciens vidit ingentis forme leonē: iuxta corpus scē stātē: et eius plantas lambentem. Uidens aūt pauore cōtremuit p pauore grandissime fere illius: pcipue: qr audierat scām dicentē: qr nunq3 aliquam ibi ferā viderat. Signo aūt se crucis ↄfirmauit vndiq3 credēs qr illesū eū custodire valet ꝟtus iacētis. Leo aūt cepit annuere seni: blandis eum motibus salutans: zozimas aūt dixit. Quoniā a deo missus venisti o maxime ferarū: vt hui⁹ dei famule corp⁹ terre cōmēdetur: opus exple officii Et iussit leonē sepelire eius corpus. Ego enim inquit senectute cōfectus nō valeo fodere: s3 nec ↄgruum qd habeo ad h3 op⁹ exercendum: et iterum itineris tanti longitudinem pperare non valeo vt afferam: tu diuino iussu hoc op⁹ cū vngulis facito: vt cōmendetur terre hoc sanctum corpusculum. Continuo aūt iuxta senis sermonem: leo cū brachiis et vngulis suis fecit foueam: quantum ad sepeliendum scē corpusculum posset sufficere. Senex vero lachrymis pedes eius abluens et multipliciter effusa prece exorās p oībus eam nūc amplius exorare: operuit terra corpusculum astante leone: sicut repererat nudum: et nihil aliud habens: nisi illud scissuz vestimentum qd ei iā antea pieceerat zozimas ex quo vestimēto necessaria corporis mēbra ↄtexerat. Tūc recedūt parit: et leo qdē in interiora solitudinis quasi ouis mansueta discessit. Zozimas aūt reuersus est ī monasterium suum: benedicens et sanctificās deum: et hymnū laudis decantans christo domino nostro. Ueniens autem in cenobium: fratribus ab initio cuncta retulit: nihil abscondens ex omnib⁹ que vidit et audiuit: ita vt omnes audiētes magnalia dī: nimio stupore admirarentur: et cum timore et amore magnaq3 fidē: celebrarēt beatissime huius transitus diem. Johannes aūt abbas inuenit quosdam emendādos iuxta sancte illi⁹ sermonem: et hos miserāte deo conuertit. Zozimas aūt in eodem degens monasterio: impleuit annos cētū: et tunc migrauit ad dn̄m ī pace: gratia domini nostri iesu christi: cui est cum eq̄li pri gloria et honor et imperium: vna cum sancto et viuificatore et adorando spiritu: nūc et semper: et in secula seculorum. Amen.

Finit vita beate Marie egyptiace.

Incipit vita sancte Marine virginis.

Uit frater quidaz secularis: habēs vnicam filiam paruulā. Ipse vero cōuerti cupiens cōmendauit eaz cuidam parenti suo: et in monasterium: qd longe erat a ciuitate per miliaria trigintaduo: et īgressus perficiebat opus monasterii: ita vt abbas eius plusq3 ceteros qui in monasterio erāt eum diligeret: eoqꜫ fidelis esset et obediens. Contigit aūt post aliquod tps vt recordaretur caritatis filie sue: et cepit ↄtristari atq3 affligi intra se. Et cum per multos dies hoc faceret: vidit eum abbas ei⁹ tribulatum et dixit ei. Quid habes frater: qꜫ sic tristis ambulas? Dic mihi: et de⁹ qui consolatur omnes dabit tibi auxiliū. Tūc ille procidens cuz lachrymis ad pedes ei⁹ ait. Habeo vnum filium in ciuitate quem reliqui paruulum: et recordatus affligor ppter eum. Et noluit abbati indicare eo qꜫ puella esset. Abbas vero eius hec ignorans et nolens eum amittere: quia necessa

rius erat i monasterio: dixit ei. Si diligis
eũ: vade ⁊ adduc eũ huc: ⁊ sit tecũ. Et abi
ens adduxit eã. dicebat autem marina: et
mutauit ei nomẽ: ⁊ vocauit eũ marinũ: ⁊
dedit eam ad discẽdas litteras itra mona
sterium ⁊ erat cum ea. Et nullus cognouit
de fratribus ꝙ puella esset: sed vocabant
eã oẽs marinũ. Et dũ eẽt ãnoꝝ q̃tuordeci
cepit eã docere pr̃ suus viã dñi: ⁊ dicebat
ei. Uide filia vt null⁹ cognoscat mysteriũ
tuũ vsq₃ i finẽ tuũ. ⁊ sollicita sis ab insidiis
diaboli: ne seducaris ab eo: ⁊ istõ scm̃ mo/
nasteriũ ꝑ nos solui videat̃ ⁊ in conspectu
xpi ⁊ coraȝ scis angelis eius: cũ ipiis eter/
nã dãnationẽ accipiam⁹. Et alia mlta do
cebat eã ꝑ singulos dies: de regno dĩ. Cũ
aũt fcã eẽt annoꝝ decẽ ⁊ septẽ: defũctus
est pater eius. Remãsit aũt sola i cella pa
tris sui: ⁊ erat obediens oib⁹ i monasterio
ita vt ab abbate suo ⁊ ab oibus diligeret̃.
Habebat autem monasteriũ par bouum
⁊ carrũ aut bigaȝ: qr vicinũ habebat ma/
re vbi erat emporium ad tria miliaria: ⁊
ibãt mõachi: ⁊ afferebãt q̃ necessaria erãt
mõasterio. Una ergo die dicit abbas ad
marinũ. Frater marine: q̃re et tu nõ va/
dis cũ frĩb⁹ ⁊ adiuuas eos? Que rñdit. vt
iubes pr̃. Erat aũt iuxta viam hõ manẽs
noie pandox: per quẽ frẽs ibant ⁊ reuerte
bant. Et cepit fr̃ marinus freq̃nter ꝑgere
cũ carro: ad op⁹ sibi in iunctũ: ⁊ vbi tardi/
or eueniebat hora ad reuertẽdum: mane/
bat in domo ipsius pandocij cũ ceteris mo
nachis. Pandox aũt habebat filiã ṽginẽ:
ad quã ingressus miles per isidias diaboli
cõcubuit cũ ea: ⁊ cõcepit de illo milite: et
dũ cognitũ fuisset a parẽtib⁹ ei⁹ ceperunt
affligere filiã dicẽtes. Dic nobis a quo cõ
cepisti? Rñdit eis. De illo monacho q dici
tur frater Marinus: qui hic frequent̃ cũ
carro mãsit: ipe me oppressit: ⁊ ɔcepi. Sta
tim aũt parẽtes ei⁹ prexerũt ad monaste/
riũ: ⁊ dicũt abbati ei⁹. Ecce dñe abba qd
fecit monachus tuus Marinus. quomo/
do decepit filiam nr̃am. Dicit eis abbas.
Quid dicitis? Et iussit eum vocare. Et
veniente eo: dicit ei abbas suus. Frater
marine tu hoc scelus opat⁹ es i filiã eoꝝ?
Stans ṽo diutius ⁊ cogitãs itra se: inge/
miscẽsq₃ dixit. Peccaui pr̃ mi: pñiaȝ ago
ꝓ hoc pctõ: s₃ q̃so te intercede ꝓ me ad de
um: vt hanc ꝑficere possim. Abbas ṽo ad
iracũdiã ɔmot⁹ iussit eã ɔtundi ⁊ affligi: ⁊
ait. In veritate dico tibi: qr hoc malũ opa
tus es: hic nobiscũ nõ manebis in hoc mo
nasterio. Et ꝓiecit eã foras. Ipa ṽo nulli
vnq̃ ɔfessa ẽ mysteriuȝ suuȝ: s₃ abiens ia
ctauit se ante fores monasterij: ⁊ iacebat
sup terrã in penitẽtia affligens se: tanq̃ si
ipa peccasset: ⁊ igrediẽtibus fratribus po
stulabat: vt vna bucella panis ei daretur
Hoc faciẽs ꝑ quattuor annos: nõ recessit
de forib⁹ monasterij. Pandocis vero filia
pepit filiũ masculũ: ⁊ ablactauit eũ: ⁊ ad/
duxit eũ mater puelle secũ: ⁊ posuit eum
ibi ante mõasteriũ: ⁊ dicebat ei. Ecce fra/
ter marine: quõ nosti nutri filiũ tuũ. Et re
ligt eũ ibi: ⁊ abijt. Scã ṽgo marina: susci/
piens eũ tãq̃ ꝓpriũ filiũ: d ipa bucella pa
nis quã accipiebat ab introeuntib⁹ mõa/
steriũ: nutriebat filiũ alienũ. Factũ ẽ aũt
hoc: ꝑ duos alios annos: Postmodũ vero
videntes frẽs misericordia cõpuncti: in/
gressi ad abbatẽ rogare ceperũt: vt eũ re
ciperet i monasteriũ: dicentes. Abba idul
ge: ⁊ suscipe frẽm marinũ. Ecce quinq₃ an/
ni sũt ꝙ i penitẽtia ante ianuã monasterij
iacet: ⁊ nõ recessit vnq̃ hinc. Suscipe eũ
i pnĩa: sic ꝑcepit dñs nr̃ ihs xps. Uix aũt
coegerũt eũ: ⁊ iussit igredi: ⁊ vocauit eam
ad se: ⁊ ait. Pr̃ tu⁹ fuit vir scũs qd tu nosti
⁊ paruulũ itroduxit te i hoc scũm monaste
riũ: ⁊ nõ ẽ opatus aliqd mali: qd tu cogi/
tasti ⁊ fecisti: nec aliqs i hoc scõ mõasterio.
Nũc aũt igressus es tu cũ filio tuo: quem
de adulterio habes: vnde oportet te mul/
tũ penitere. Grãde. n. pctm̃ fecisti: ⁊ hoc ti
bi iubeo: vt oẽs imũdicias monasterij tu
solus facias ⁊ aquã ad necessaria purgan
da tu portes: ⁊ calciariũ oibus ꝑ singulos
dies tu perficias ⁊ oibus seruias. In h. n.
habebis grãm meam. Sancta virgo libẽ
tissimo animo hec suscipiens oẽ op⁹ qd ei
iussum fuerat: perficiebat. Cõtigit autem
eam intra paucos dies dormire i dñõ: eũ
tes aũt frẽs nunciauerunt abbati. dicen/

tes. Frater marin⁹ defunctus ē: dicit eis abbas. Uidete fratres q̄le pctm̄ fuit: q̄ nec pniam meruit implere. Sed tamē ite ꝛ lauate eū: ꝛ sepelite longe a monasterio Euntes autem dum lauarent eam cognouerūt quia mulier esset: ꝛ ceperūt omnes emittere voces: ꝛ contundentes se clamabant: qꝛ talis conuersatio ꝛ patientia scā inuenta est in ea: cuius mysterium nullus agnouit: cum sic ab eis afflicta fuiss&: ꝛ venientes cum lachrymis dicunt abbati. Abba veni: ꝛ vide fratrem marinum: dicit eis. Quid est hoc fratres? Dicunt ei iterum. Ueni ꝛ vide mirabilia dei: ꝛ quid de te agas. Jlle territus prexit ꝛ venit vsq; ad corpus: ꝛ leuantes pallium: vnde cooperta erat: ꝛ vidit: quia mulier esset. Et mox cecidit ꝛ caput suum percutiebat in terra: ꝛ vociferabatur dicens. Coniuro te per dominum nostrū ih̄m xp̄m: ne me cōdēnes ante cōspectum dei: eo q̄ afflixerim te: qꝛ ignorans feci. Tu dn̄a nō dixisti mysterium tuū: et ego non cognoui in veritate sanctam conuersationem tuam. Si enī cognouissē: te nunq̄ afflixissem. Et iussit scm̄ corpus eius: intra monasterium i oratorio reponi. Eadem autē die puella illa cuius filius erat arrepta a demonio: venit ad monasteriū: ꝛ cōfitebat̄ crimē qđ admiserat: ꝛ đ quo viro cōcepiss&: ꝛ septia die repausatiōis eius in dn̄o: ibi intra oratoriū liberata ē a demonio. Audiētes aūt q erant i ipso ēporio ꝛ vicina monasteria: mirabilia q̄ facta fuerāt: accipientes cruces ꝛ cereos cū hymnis ꝛ cāticis. ꝛ psalmodia benedicētes deū: venerūt i eodē mōasterio: ꝛ ingressi oratorium vbi corp⁹ eius regescebat benedixerūt deum: vbi vsq; modo de⁹ orōnib⁹ sancte virginis multa facit mirabilia: ad laudē ꝛ gloriā nominis domini: q cū eterno patre ꝛ sp̄ū sancto viuit ꝛ regnat in secula seculorum Amen. Explicit vita scissime marine virginis

Jncipit plog⁹ i vitā scē Eufrosine virginis: ꝛ p̄ đ iterp̄tatiōe nois eius.

Ufrosina dicitur quasi effra ꝛ syna. Effra dicitur videns: vł fructifera vł fertilis. Syna dr̄ mēsura vł mādatū: vł rub⁹. Jp̄a. n. fuit vidēs i ɔtēplatiōe: fructifera ꝛ fertilis i bonoꝝ opatiōe: mēsura i tpaliū necessitatū pceptiōe: mādatū. s. suās i obediētie obſuatiōe: rubus i castitatis germinatiōe. Ul' dr̄ eufrosina q̄si eufrosia. Eufrosia āt ē herba medicial': ꝛ val; ɔ̄ caliginē ocloꝝ. Sic eufrosina v̄bis vita ꝛ exēplo docendo: illūinat oclos cordis nr̄i ſm nomē ei⁹. est smaragdus. Smaragd⁹ aūt ē lapis nobilis ꝛ viridis perspicuus: ꝛ in frigidis regionibus inuenitur. Uiriditas significat eufrosine virginitatē: p̄spicuitas vite animositatem: regio frigida ɔ̄ libidinis incentiuum castitatē. Hic lapis flores marcidos ad recētiā pristinā reducit: ꝛ recētes conseruat. Sic eufrosina v̄go vnica marcidos p̄ctōres orōnib⁹ suis pristine gr̄e restituit: ꝛ bonos ac deuotos hoīes i gratia pristina ɔſuat. Finit plog⁹ siue iterp̄tatio nois ei⁹. Et diligenter notādū q̄ i ista historia sequenti habet̄ đ pafnucio laico tādē effecto monacho p̄re btē Eufrosine. Sz: s. xv. d. ꝛ ifra i historia sci onuffry. lxxxiij. hēt̄ đ pafnūcio anachorite. Jncipit vita scē Eufrosine.

Uit vir i alexādria noīe pafnuci⁹ honorabilis oīb⁹ ꝛ custodiēs mādata dei. Hic accepit ɔiugē dignā generis sui: ꝛ ip̄a honestis moribus plēa: s; sterilis nō pariebat. Uir aūt ei⁹ nīmis fluctuabat: eo q̄ non haberet filium: cui omnes facultates suas relinqueret: vt post obitū suū bene ꝛ ɔgruenter suā substātiā gubernaret. Cōiunx vero indigentibus non cessabat ministrare: nocte ꝛ die ecclesiis dei adherēs: ꝛ obsecratiōib⁹ orās ꝛ petens a deo dari sibi filiū maxime vidēs suū virū nimiū fluctuantē. Multam etiā pecuniā erogās pauperibus ꝛ oratoribus poscebat impleri desideriu; suum. Similiter aūt ꝛ vir ei⁹ circuiēs: querebat iuēire aliquē hoie; dignu; deo: q posset precibus suis effectū desiderii eius p̄ficere: ꝛ ita ambulauit ad quodđā monasteriū

q2 eiusdez monasterij pater magn⁹ apd deum eē dicebaī. Illicq3 igressus: z multaz pecuniā offerēs: multā etiā ab abbate fiduciā: z ab vniuersis fratrib⁹ ɔsecut⁹ est. P⁹ multū ħo tpis: idicauit abbati causaz desiderii sui. Qui cōpaciēs illi postulauit a dño dari illi fructū ventris z amborum orones exaudiēs de⁹ largit⁹ est illi filiam vnā. Uidēs aūt pafnuci⁹ abbatis ɔuersationez: nūq̈ a monasterio recedebat: vñ ɔiugē suā itroduxit: vt bñdiceret ab abbate z a fratrib⁹. Tollētes autē īfantulā a lacte: z facta ānoꝝ septē baptizata ē: iposuerūtq3 illi nomē Eufrosina. Gaudebāt autē sup illā parentes ei⁹: q2 erat accepta deo: z pulchra facie. Facta igit̄ annoꝝ .xij. mr̄ ei⁹ migrauit ex hoc seculo. Remansit autē pr̄ ei⁹ erudiēs eā lr̄is z lectionib⁹: ceterāq3 huius mōdi sapiaz. Puella ħo tantā excipiebat disciplinā: vt miraret̄ pr̄ ill⁹ prudētiā. Opinio autē ei⁹ pagrauit totā ciuitatē seu z de sapiētia ei⁹ z doctrinā z q2 nimis pulchra erat z cōposita vultu: z aīo. Multis aūt decertātib⁹ cū pr̄e ei⁹ de ea. ad finē puenire nō poterāt: s3 ipe pater tm̄ dixit: dñi volūtas fiat. Un⁹ autē exuperās oēs ī honore z diuitiis. accersiuit pr̄ez ei⁹ z postulauit ab eo dari filiā ei⁹ filio suo in matrimoniū. Et cōcedēs fieri ɔsuete: desponsauit eā illi. Post nō multū ħo tpis: accipiēs eā pafnucius: dū esset annoꝝ decē et octo: abiit ī monasteriū cū ea: ī quo ɔsueuerat venire. Multāq3 iterū pecuniā largit⁹ ē: ad necessaria fratruz dixitq3 abbati. Fructū orōnū tuaꝝ adduxi tibi: vt ores ꝑ ea: q2 iā ad nuptias eam tradere volo. Iussit autē abbas introduci eā ī xenodochiū monasterii: z locut⁹ ē cū ea: bñdicēsq3 exhortat⁹ ē eā đ castitate z patiētia timoris dei. Faciēs aūt ibi tres dies aurē quottidie ponebat ad psalmos: z vidēs singuloꝝ ɔuersationē: z spiritale ꝓpositū mirabat̄ coꝝ vitā dicēs: Beati sunt viri isti: q z ī hoc seculo similes sūt angelis: z post hoc: vitā eternā consequūtur. Et cepit cor eius sollicitans esse: in zelo timoris dei. p⁹ tres aūt dies: dixit pafnucius ad abbatē. Ueni pater vt salutet te ancilla tua: z ora ꝑ ea: quia ambulare volumus in ciuitatē. Cumq3 venisset abbas proiecit se ad pedes eius dicēs. Obsecro pater ora pro me: vt lucretur deus animā meā. Extenditq3 manū z bñdixit eaz dicens: Deus qui cognoscis hominē anteq̈ nascatur. tu istius ancille curaz habere dignare: vt mereatur portionez z consortium in regno celoruz. Et comendantes se seni abierunt in ciuitatē. Pater vero illi⁹ si aliquādo inueniebat monachuz aliquē adducebat in domū suam: petens vt oraret pro ea. Una autem die anniuersaria qua ordinatus est abbas: vnuz ex fratribus misit ad pafnuciū: vt inuitaret euz ad solennitatez abbatis. Qui abiens in domuz eius: requisiuit eū. Pueri autē dixerunt. Processit. Audiēs autem Eufrosina: z aduocans illū fratrem: cepit interrogare euz. Dic mihi frater pro caritate. Quanti fratres estis in monasterio? At ille frater dixit Trecentiquiquagitaduo Dicit ei puella. Qui voluerit illuc venire ad cōuersationē vestraz sanctaz suscipiet ne illū abbas vester? Respōdit ei. Etiam cū gaudio magno suscipit illum maxime propter vocem dñi qua dicit. Qui venit ad me non eiciaz eū foras. Dicit ei eufrosina. Omnes ne in vna ecclesia psallitis. z equaliter ieiunatis? Dicit ei mōachus ille. Cōmuniter quidē psallim⁹: vnusq̈sq3 ħo ieiunat quomodo vult: aut quātuz valet. vt nō fiat conuersatio cōtumax voluntatis: sed ꝓprii arbitrii spontanea voluntate. Omnez ergo perscrutās monachorū cōuersationem: dixit ad monachū. Uolebā abire z puenire ad hui⁹ ienarrabilis vite normitatem s3 timeo inobediēs esse pr̄i meo: q2 ꝑ vana z caduca hui⁹ scl'i substantia cupit me tradere viro. Dicit ei monachus. Soror nō pmittas vt polluat homo corpus tuum z vt tradas talem pulchritudinem pati opprobrium: s3 z respōsa te xp̄o: qui tibi potest ꝑ omnibus illis trāseuntibus dare regna celoruz z cū angelis consortium. Occulte autem exiens

vade in monasteriuʒ. mutato habitu secu
lari. indutaqʒ veste monachica: sic possis
euadere. Que cuʒ audisset. placuit ei ⁊ di
xit: Et quis me habet tondere? Nolebat
eni͂ a layco tondi: quia no͂ seruat fide͂. Di/
cit ei monachus. Ecce pater tuus veniet
mecuʒ ad monasteriuʒ: ⁊ faciet ibi tres di
es aut quattuor: Tu aute͂ adduc vnu͂ de
monachis. ⁊ quomo͂ voles occurret tibi
cuʒ gaudio magno. hec ⁊ his similia illo di
cente ad eufrosinaʒ. venit pafnucius. ⁊ vi
dens monachum interrogauit eum di/
cens. Quid ad nos fastidiu͂ sumpsisti dn͂e
Et dixit ad euʒ. Anniuersarius dies est
monasterii: misitqʒ abbas vt venias ⁊ ac
cipias benedictione͂. Sauisus au͂t pafnuci
us pater Eufrosine. ⁊ ingressus cuʒ mona
cho in nauiculaʒ: abierunt in monasteriu͂
Cuʒ auteʒ ibi esset. misit Eufrosina vnuʒ
fidelissimuʒ seruulu͂ dicens. Uade in mo
nasteriuʒ theodosii: ingressusqʒ ecclesiam
monachuʒ queʒ ibi inueneris. adduc tecu͂
Misericordia aute͂ dei. ecce quida͂ mona
chus veniebat de monasterio: vendens q͂
secuʒ habebat. Et videns eum puer roga
uit vt veniret ad Eufrosina͂. Qui cuʒ ve/
nisset: videns eum puella: salutauit eum
dicens. Ora pro me pater: ⁊ orans bene/
dixit eaʒ. ⁊ sedit. Dixit au͂t ei Eufrosina.
Dn͂e mi: ego habeo patre͂ xp͂ianu͂ ⁊ seruu͂
dei. diuitiaru͂ possessore͂ substantiosu͂ ni/
mis. habuitqʒ vxore͂ ex qua me genuit:
que transiuit de hac vita. vult au͂t pater
meus pro omnibus rebus suis tradere
me seculo huic iniquo: ⁊ ego nolo inquina
ri in eo. ⁊ quid facia͂ penitus ignoro. To
taʒ enim nocteʒ sine somno pertransiui. po
stulans deuʒ. vt ostenderet misere anime
mee misericordiaʒ sua͂. Et mane facto. pla
cuit mihi mittere i͂ ecclesiam ⁊ adducere
vnuʒ ex fratribus: vt ab ipso audire͂ ver
bu͂ dei. ⁊ quid facere debea͂. Postulo au͂t
te pater pro mercede anime tue. sciens q͂a
a deo missus es: doce me que dei sunt. Di
cit ei senex ille. Dominus dicit. si quis non
abrenunciauerit patre͂ ⁊ matre͂ ⁊ filios in
super ⁊ animam propriam: non potest me

us esse discipulus. Et qd tibi possim plus
dicere bis ignoro. tamen si potes ferre te͂
ptamenta carnis relinque omnia ⁊ fuge
Facultates eni͂ patris tui multos iuenie͂t
heredes. Ecce tapecia. ⁊ lerochomia. xe/
nodochia monasteria. vidue. pupilli. infir
mi captiui. si voluerit ⁊ placuerit patri
tuo. his relinquat: tu auteʒ sola ne p̄das
anima͂ tua͂. dicit ei puella. Confido in deu͂
⁊ in orationibus tuis: q2 ad laborandu͂ ha
beo p̄ a͂ia mea deo auxiliante. Dicit ei se
nex. Talia desideria a firmitate non de/
clinentur: scit eni͂ te͂pus penite͂tia͂ agere.
Dicit ei Eufrosina. Et ideo te fatigaui vt
impleas desideriu͂ meu͂. ⁊ facta oratione
benedicas me. ⁊ abscidas comam capitis
mei. Et surgens senex facta oratione. ab/
scidit coma͂ capitis ei⁹: ⁊ induit ea͂ tunica
scematis ⁊ ora͂s p̄ ea dixit. deus qui libe
rauit omnes sanctos suos: ipse te custodi
at ab omni malo. Et hec dicens. senex di/
scessit ab ea: gaudens ⁊ glorificans deu͂.
Eufrosina aute͂ cogitans in semetipsa: di
xit. Si ambulauero in monasteriu͂ puel/
laru͂. pater meus requirens inueniet me
⁊ violenter trahet me inde propter spon/
suʒ meu͂. Proinde perga͂ ad monasteriu͂
viroꝝ: vbi nullus suspicetur me esse. Et
hec dicens: proiecit vesteʒ muliebre͂. Et
induit vírileʒ. Et sero exiuit de domo sua
accipiens secu͂ quingentos solidos: ⁊ ab/
condit se in quoda͂ loco per totaʒ noctem
Mane autem facto venit pater eius in
ciuitate͂: volente au͂t deo: statim in eccle
sia͂ ambulauit. Eufrosina igitur peruenit
ad monasteriu͂ illud. vbi pater eius notis
simus erat: ⁊ nunciauit abbati p̱ ostiariuʒ
dice͂s. Eunuchus q̄da͂ de palatio venie͂s
ante ostiu͂ stat: cupie͂s loq̄ tecu͂. Egressus
au͂t abbas p̄iecit se i͂ terra͂ ⁊ facta oratio
ne sederu͂t. dicit ei senex. Quid e͂ quod
venisti fili? dicit ei Eufrosina. Ego q̄de͂
de palatio fui eunuch⁹. ⁊ desideriu͂ habui
semp̱ co͂uersatione͂ agere monachoꝝ: ⁊
ciuitas nostra no͂ ualde hoc habet studiu͂
co͂uersatio͂is: notu͂ aute͂ factu͂ e͂ mihi de
bona vestra co͂uersatio͂e: ⁊ cupio habita

re vobiscum. si placuerit vobis habeo: enim possessiones multas. ꝛ si dederit mi/bi deus requiē: adducā eas huc. dicit ei se nex. Bene uenisti fili: ecce monasteriū: si tibi placet. habita nobiscū. dicit ei abbas Quod ē nomē tuū. Dicit ei. Smaragdus dicit ei senex. Juuenis es. nō potes solus sedere. opus ē tibi habere magistrū. vt doceat te regulā: ꝛ ꝯuersatione monachorū dicit abbati: Sicuti iubes dñe mi pater. sic faciā. ꝛ ꝓtulit qngētos solidos deditqꝫ ī manu abbatis dicēs. Accipe pater īteri istos. si videro qa possū sufferre hic: veniant ꝛ illa reliqua. Uocauit aūt abbas vnū frēm Agapitū noīe. virꝝ sāctū ꝛ ꝯpassibilē. ꝛ tradidit ī manu eiꝰ smaragdū: ꝛ dicit ei. Ecce mō hic erit filiꝰ tuꝰ ꝛ discipulus talē eū ꝯsigna: vt exuperet magistrū. ꝛ flexis genibꝰ: facta oratōne ꝯsignauit eū. ꝛ respōdētes omnes dixerunt. amē. Suscepit eū agapitꝰ ī cellā suā. ꝛ qꝛ habebat vultū decorū smaragdus. dū veniebat ī ecclesiā ad ōprecādū dñz. multos illoꝝ diabolus excitabat aduersus decorē vultus eiꝰ p malas cogitatōes. ita vt oēs molesti essēt abbati: q talē pulchritudinē duxisset ī monasteriū Hec audiēs abbas: vocauit smaragdū: ꝛ dicit ei. Fili pulchra ē facies tua. timeo ne sit ruina īfirmis fratribꝰ. placeat nobis vt sedeas solus in cella tua. ꝛ ibi cōuenit tibi māducare ꝛ psallere: ꝛ nō ide te egressurū alicubi. ꝛ precepit agapito vt pararet cellā solitariā: ut ī ea solus degeret smaragdus. Fecit aūt agapitus oīa que a patre monasterii fuerāt impata ꝛ introduxit smaragdū in cellā solitariā: ꝛ erat ibi oratōnibus vacās. ieiuniis ꝛ vigiliis nocte ac die opam dabat: seruiēs dño in simplicitate cordis. ita ut miraret̄ predictus frater. qui eū susceperat: ꝛ omnibus fratribꝰ ītulit eius cōstantiā ꝛ omnes collaudabāt deū. qui ī īfirma etate talia operabat̄. Pafnucius aūt pater eius cū reuersus fuisset de monasterio ad domū ꝓpriā. festinās ingressus ē cubiculū. ī quo filia eius manere solita erat. Et nō īuenta tristis tremensqꝫ effectus: cepit exquirere anxius seruos ꝛ ancillas. qd de eufrosina filia eius actū esset. Pueris autē dicentibus qa nocte vidimus eā. mane autē facto nō cōparuit: putauimus eni ꝙ pater illiꝰ q eā desponsauit: venisset ꝛ tulisset eā Misit igit̄ suos suos ad domū illiꝰ: ꝛ non inuenerūt eā. Audiēs aūt spōsus et pater cōtristati sunt valde. Et veniētes ad pafnuciū. inuenerūt illū vehemēter afflictū iacentē in terra: et dixerūt ei. forsitan aliqs seduxit eā: et fugit cū illa. Staticꝫ serui cū eqs p totā alexādriā et egyptū: missi sunt. Erāt autē ibi et naues. intrātesqꝫ in eas regrebāt p viā: et scrutātes monasteria puellaꝝ heremū. spelūcas. p domosqꝫ amicoꝝ ꝛ vicinoꝝ ꝛ nusqꝫ reptā lugebāt eā quasi mortuā. Socer nurū. spōsus spōsā flebat: pater lugebat filiā dicēs. Heu heu filia dulcissima. heu me lumē oculoꝝ meoꝝ: cōsolatio vite mee. Quis meā īuasit facultatē? Quis meā possessionē sparsit: Quis meā venā exiccauit: Quis lucernā meā extinxit: Quis meā spē fraudauit Quis pulcritudinē filie mee violauit: qs putas lupus agnā meā dissipauit: Qualis locus talē vultū tegit: Quale pelagꝰ. captiuā ducit illā īperialē facie: Jlla generositatis ꝯstitutio illa male habētiū ꝯsolatrix. illa laborātiū reqes: gemētiū portus erat. Terra ne celes sāguinē meū: donec videā qd Eufrosine filie mee contigerit. hec ꝛ his similia pafnucio ꝓsequēte eleuauerūt oēs qui aderāt uoce ꝛ flebāt. ita ut omnis ciuitas lamētaret̄ eā. Nō sufferēs aūt pafnuciꝰ. nec īueniēs cōsolatiōez. perexit ad memoratū senē de quo supra diximus: ꝛ ꝓcidit ad pedes eius dicēs. Peto ne cesses orare. vt īueniat̄ labor orationū tuaꝝ. Nescio eni qd acciderit Eufrosine filie mee. Audiēs autē venerabilis pater ꝯtristatꝰ ē ualde. ꝛ iussit adesse oēs fratres: ꝛ dixit eis. Ostendite caritatem fratres. ꝛ postulate a domino: vt digneť nobis ostēdere qd factū sit de filia amici nostri pafnucii. Et ieiunātibus oībus ꝛ orantibꝰ ī tota hebdomada. nihil eis reuelatū ē de Eufrosina: sicut solebat quādo aliū/

de rogabāt dominū. Oratio enim Eufro
sine erat ad dominū die noctuq3: ne mani
festā eā faceret in vita sua. Cū aūt nec se
ni nec alicui fratrū reuelatum esset: cepit
abbas cōsolari eu3 dicēs. Fili noli defice
re a disciplina dñi quia quē diligit deus
corripit. et hoc scias. quia sine volūtate do
mini. nec vnus passer cadet i terrā: quā
tomagis filie tue absq3 illi⁹ nutu nihil pro
uenit. Scio enī quia bonā partē elegit si
bi: ppterea nobis nihil de ea reuelatū est
Si enī qd absit in malis opibus incidisset:
nunq3 despexisset deus tantū fratrū labo
rē. Habeo fiduciā i dño: qa i hac vita ostē
det tibi dñs eā. Audiēs hoc pafnuci⁹. rece
pit cōsolationē. et osculat⁹ senē et omnes
fratres remeauit ad sua: grās agēs deo et
orās quottidie bonis opib⁹ et elemosynis
intentus erat. Post aliquātos vero dies.
visitabat monasteriū: cōmendās se oratio
nib⁹ fratrū. Una aūt die veniēs ad abba
tē: proiecit se ad pedes eius dicēs. Ora
p me pater: nō possū ferre dolorē de filia
mea. sed magis ac magis renouat ac cre
scit vulnus de die i diē: et tribulat anima
mea. Uidēs aūt eū senex nimiū afflictum
dicit ei. Uis colloquiū habere cū uno fra
tre spūali. q venit de palatio theodosii: ig
rans qd ipsa esset eufrosina filia eius: Paf
nucius dixit. Uolo. et vocauit abbas aga
pitū: dixitq3 ei. Tolle pafnuciū et itroduc
eū in cellā smaragdi. et introduxit eū i cel
lā eius: et nihil ei antea inotescēs. Cū autē
subito vidisset patrē suū. et cognoscēs eu3
tota lachrimis repleta ē. Pafnucius aūt
sperabat cōpunctū esse fratrē illū. nō enī
cognouit eā: qa species vultus eius emar
cuit. pre nimia abstinētia vigiliis et lacri
mis. Cucula aūt operuit faciē suā: ne ali
quo modo agnosceret eā. facta aūt oratio
ne sederūt. Cepit autē ei loqui de futura
regni beatitudine et gloria sēpiterna. quō
p elemosynā et castā vitā bonāq3 cōuersa
tionē: et p humilitatē et caritatē ad ea qs
posset pertigere. et de cōtēptu seculi. nec
plus diligēdu3 esse filiū q3 deū: nec patrē
super eū qui habet potestatē. Apostolicā
quoq3 scripturā interpretans. quomō tri
bulatio patientiā operatur. patientia aūt
probationē. Uidens autē3 patrē suum in
graui merore depressum: cōpatiebatur ei
S3 timens ne agnosceretur. et impedimē
tum ei faceret: volens aūt eū cōsolari di
xit ei. crede mihi. quia nō despicit te de⁹
et si in perditionē isset filia tua manifesta
ret eā tibi deus: vt nec illa a diabolo retē
ta inferret tibi et sibi luctū perpetuū. S3
crede in deū. quia bonū consiliū elegit. sic
ut dixi secundū vocē euāgelii qua dicit:
q diligit patrē aut matrē sup me. non est
me dignus. et si quis non abrenūciauerit
omnibus que possidet: nō potest meus eē
discipulus: Potens est deus: et in hoc se
culo manifestare eam tibi. Sine etiā sine
qd temetipsū cōtristādo perdis: Age gra
tias deo nihil desperans: nam et agapi
tus magister meus multotiens nimis tri
stis dicebat mihi. Quia uenit quidam ho
mo nomine pafnucius operibus bonis i
tentus. qui filiam suam tanq3 mortuā lu
get: nesciēs qd ei acciderit: et nimia lamē
tatiōe affligit: et maxime qz vnica erat
illi: et cū lachrymis piecit se ad pedes ab
batis: vt p ei⁹ oratiōes et oīu3 fratr possēt
īuenire eā. Et cōpatiēs dicebat mihi. Quo
modo et omnes fratres: ita et tu roga p ea
deū. Et ego quasi idignus et cōscius ma
lorū. sepius depcabar dominū. vt digneē
tibi sufferētiā tribuere et lōganimitatē. et
quomodo expedit: adipleat tā de te q3 de
filia tua. Pro hoc et frequenter videre te
volui et colloqui tecū: vt aliquā cōsolatio
nē p me humilē forsitā īuenires. vt aūt nō
cognosceret p mīta colloqa: dixit ad pafnu
cium. Uade dñe mi. Et dū recedere vel
let pafnuci⁹: aīa illi⁹ cōpatiebat illi. Facies
aūt ei⁹ pallebat: et replebat lachrymis: pre
nimio autem ieiunio et diutina inedia san
guinem eufrosina vomebat: Multū eni3
confortatus pafuncius in ammonitione
eius: discessit ab ea: et veniens ad abbatē
dixit. edificata ē anima mea ab isto fratre
et ita su3 letus effectus in gratia dei et con
solatione eius: tanq3 si inuenissem filiam

meam. Cōmendansq3 se oratōnibus abbatis τ omniū fratꝝ: reuersus est in domum suā magnificans deū. Cōpletis autē smaragdus intra cellā suaȝ triginta τ octo annis. incidit in infirmitatē: qua τ mortuꝰ ē Quadā vero die secundū consuetudineȝ venit pafnucius ad visitandū monasteriū Et post orationē τ salutationeȝ fratꝝ: dixit seni. Si iubes pater permitte me smaragdū videre: quia valde desiderat eum anima mea. Vocatoq3 agapito: precepit ei de pafnucio ad visitandū smaragduȝ. Introiens auteȝ pafnucius vbi eger iacebat: cepit deosculari euȝ cum lacrimis dicens. Heu me: vbi sunt promissiones tue. vbi verba dulcia. quibus mihi filiā meaȝ videndā oculis meis promittebas? Ecce non solū illaȝ nō videbo: sed τ tu per quē consolationeȝ non modicā habebā: relinques nos. Heu me. quisnā consolabitur senectutē meā? Ad quē ibo? Quis mihi erit adiutor? Duplex malum modo lugeo Triginta τ octo anni sunt ꝙ perdidi filiā meam. nihil mihi actū est: qđ die noctuq3 orabā pro ea. Et similis illius detinet me incomparabilis dolor. Quid sperā ammodo? Ubi cōsolationē meā inuenio: Jā descēdo lugens in infernū. Uidēs aūt smaragdus eū vehemēter plorātē. τ nullā cōsolationē recipiētē: ait ad eū. Quid turbaris τ teipsū interficis: Nūquid inualida ē manus dñi. aut deo quicq3 ē difficile: Jā pone finē tristitie tue. τ recordare quō patri arche iacob manifestauerit deus ioseph: quē quasi mortuū lugebat. Sed obsecro te ne ꝑ tres dies me deseras: neq3 derelinquas. Hesitās aūt pafnucius intra semet ipsum: dixit. forsitan deus reuelauit ei aliquid de me. Tertio aūt die: dixit ad smaragdū. Expectaui sicut rogasti me domine meꝰ frater τ nō discessi alicubi per tres cōtinuos dies. Cognoscēs aūt smaragdꝰ qui τ Eufrosina. q2 instabat dies dormitionis eius. vocauit pafnuciū τ dixit ad eū. Quia deꝰ oīpotēs bñ disposuit miseriam meā. τ adimpleuit desideriū meū: meq3 vsq3 in finē viriliter certādo ꝑduxit. non mea virtute. sed eius adiutorio qui me custodiuit ab īsidiis inimici. pacto cursu sup est mihi corona iusticie. nolo te sollicitū relinquere ꝓ filia tua eufrosina. Ego sū illa misera τ tu es pater meꝰ pafnucius. Ecce iaȝ vidisti me. τ satis ē factū tibi. Sed nemo hoc sciat. τ nō permittas ab alio corpꝰ meū nudari τ lauari: s3 ꝑ temetipsū hoc facies. Et qa promisi abbati habere me possessiones multas τ si potuissē sustinere τ ꝑdurare in loco isto adducere eas huc: imple ergo pater qđ ꝓmisi. Et scito ꝙ venerabilis ē locus iste. τ ora ꝓ me. τ hec dicēs tradidit spiritū. Dū audisset pafnucius pater eius talia verba. τ vidisset qđ obdormiuit: cōmota sunt omnia viscera eius cecidītq3 in terrā τ factꝰ ē velut mortuꝰ. Accurrēs aūt Agapitꝰ. vidit q2 defunctꝰ eēt smaragdꝰ: τ pafnuciū iacentē ī terra semiuiuū iactauitaquā in faciē eius. τ leuauit eū dicēs. Quid habes domine mi pafunci Ait aūt pafuncius. Dimitte me vt hic moriar: vidi enī mirabilia hodie. Surgēs aūt irruit ī facieȝ eius: multitudineȝ lacrimaꝝ effundēs: clamauitque dicēs: Heu me dulcissima filia: quare antea non manifestasti mihi. vt τ ego morerer tecū spōtanea voluntate? Ue mihi quomodo latuisti: quomodo pertrāsisti insidias aduersariorum τ nequitias spiritales vite huius. τ introisti vitā eternā. Hec agapitus audiens τ cognoscens tam admirabilem causam. stupe factꝰ est: τ currēs nūciauit oīa abbati. Ueniēs aūt abbas cecidit sup eā: τ eiulās dicebat. Eufrosina sponsa xpi τ filia scōꝝ ne obliuiscaris seruoꝝ tuoꝝ τ huius monasterii: sed ora pro nobis ad dñm nostrū iesum xp3: vt faciat viriliter certādo venire ad portū salutis τ portionē secū habere: τ cū oībus sanctis suis. Et iussit abbas vt cōgregarētur omnes fratres: τ cū honore debito: sanctū corpus illius sepulture daretur Dū aūt cōgregati adessent: τ vidissent tam stupēdū miraculū: glorificabāt deum: qui etiā ī femineo sexu τ fragili: tāta mirabilia operatur. Quidā aūt frater vnuȝ habens oculū: osculatus est vultū eius cū lachry-

mis:statique vt eaz tetigit. oculus ei⁹ ei restitut⁹ est. Et vidētes oēs fratres q aderāt. benedixerūt deū gratias agētes ei. cuius sunt omnia bona q̄ sūt. Multūque ꝯfortati et edificati: sepelierūt eā cū maxima deuotione: i sepulchro patrū. Pater vero ei⁹ omnia que habuit i ecclesias et mōasteria offerēs cōuersat⁹ est i eodē monasterio: et plurimā partē substāne sue ibidē offerēs i eodē stratu dormiēs. et i eadē cella demoratus ē. i qua et filia sua Eufrosina: Vixit aūt pafnuci⁹ pater scē Eufrosine: i scō ꝑposito ānos decez. et migrauit ad dn̄m: et iuxta filiā suā sepult⁹ ē. glorificāte deū ab bate: cū oī congregatiōe sua. Dies aūt migratiōis eoꝝ ad dn̄m. celebratur i eodem monasterio vsq3 i p̄ntem diē: glorificātes deuz patrem. et filium cum sancto spiritu Am̄. Explicit vita sancte Eufrosine virginis. Incipit vita sācti Frōtonii abbatis

Voniā sepe deside ratis audire que facta sunt. et ego placide disposui opari: iā nō i pellibus caprаꝝ neque earūdē pilis. sed auro et argēto gēmisque preciosis decreui construere tēplū dei: vt et nos tanq̄ lapides viui edificemur i domū spiritalē. ex opib⁹ melioꝝ ꝑficiētes i christo iesu domino nostro: qd aūc apud nytriā gestū sit referā. et nō p̄teribo veritatez vllo modo quoniā satis edificat monachos presens opusculuz. Igitur frōtonius verus dei seru⁹. studio dei timoris de diē i diē ꝑficiēs: publicā cōmuneque vitā phorrēs. viā desiderās solitudinis: ꝯuocatis ad se fratrib⁹ dixit. Erant enī cū eo viri circiter septuagita. En quid nobis et mūdo damnabili. cui⁹ operib⁹ renunciare oī modo ꝯdecet. vt celestē consequamur salutē. Quapropter pgamus ad heremū nihil nobiscū ferētes. ad acquirēdā celestē gloriā: ꝛ superiorē iuestigem⁹ ex virtutib⁹ disciplinā. His dictis. vniuersi cōsensere. deferētesq̄ ad heremū secū parua holeꝝ semina: ꝛ bis acutas ꝑuosq̄ sarculos vnde humū foderēt: ꝛ ꝑfecti sūt venerūt ergo ad heremū: rursusq̄ frōtonius ait. Dn̄s i euāgelio dixit. Nolite cogitare qd māducetis aut qd bibatis: aut quo opi anīi. Hec enī oīa gētes mūdi q̄rūt. Querite p̄mū regnū dei ꝛ iusticiā ei⁹ ꝛ hec oīa adiiciētur vobis. Teneam⁹ ꝑmissuz: ꝛ iueniam⁹ i nobis op⁹ dn̄i cōseruatū. Oēs ergo habitabāt i heremo i ope dn̄i iugiter laborātes: ꝛ i agone spirituali ꝑficiētes. Adiuuabat enī seruos suos dn̄s. Ipse autem Frōtoni⁹ nō pro se tātū sed pro cūctis orabat: sciēs scriptū esse. nō querens qd̄ mihi vtile sit. sed quod multis: vt salui fiāt. Cūq̄ i eadē heremo lōgo tēpore morarentur tēptare eos aduersarius christianoꝝ cepit q̄ debuissent i seculo demorari: quia anachoritaꝝ vita durissima ē. ꝛ nemo eaz pōt sufferre: murmurauerūtq̄ i cordib⁹ suis dicētes. Quid ē quod voluit pater noster frōtoni⁹ vt habitem⁹ i heremo? Nunqd illi q i vrbib⁹ ꝛ i castellis habitāt deū videre nō possunt. ꝛ q i heremo habitāt celos vidēt? Nōne eos boni act⁹ cōmēdāt? Quis nam poterit cibo viuere āgelorum? Ecce morimur fame: defect⁹ vigiliaꝝ nō capit labor ſ3 acriora frāgūtur ieiunia fiūt debilia genua: vt vnusq̄sq̄ nostrū nō possit stare. Audiēs quoq̄ frōtoni⁹ eoꝝ murmurationez āteq̄ ad eū ꝯuenirēt dicētes aliqd: ipse ꝑueniēs eos ait. Quo vsq̄ irritatis deū murmurātes i cordib⁹ vestris ꝛ dicētes: nūqd q heremū ihabitāt hi tātū sūt dī serui. ꝛ qs ex cibo poterit viuere āgeloꝝ? Conueniam⁹ ad abbatē. ꝛ loq̄mur ad eū. vt habitem⁹ i ciuitate. q2 si q nos illic viderit oꝑportunas nobis iuxta dei votū dirigūt escas ꝑut cuiq̄ dn̄s dedit facere. Illud aūt scitote: q2 nō necabit dn̄s fame animā iustaz Ecce oculi dn̄i sup timētes eū: vt alat eos i fame. Et illd̄ nō memoramini scriptū. qd̄ ait apl's. i fame ꝛ siti? S3 i heremo nunq̄ defuerūt radices herbaꝝ: nec māsīftis aliq̄n ieiuni. Recordamini q2 ātea locut⁹ sū vobis. nolite cogitare quid māducetis aut qd bibatis aut q̄ opiamini: h̄ enī oīa gētes mūdi q̄rūt. Nouit dn̄s cibū dare timētib⁹ se. Querite primū regnū dei ꝛ iusticiā ei⁹ ꝛ hec oīa adiiciētur vobis. Si enī de⁹ vola

tilia pascit et coruos nō deserit. quomō nos derelinquere poterit ipsū iugiť ī mēte habētes eumq; assidue orātes. Certe si fame defecerim⁹ ī heremo. nos dn̄m accusem⁹ et improperem⁹ ei cū ad ipsū venerim⁹: dicētes. Credidimus euāgelio tuo: vbi dixisti q vniuersos ī te credētes: celi pabulo pascis. fecimus cūcta que precepisti: sperauimus ī te. et tu nos despexisti. Sed quia ibi nos probasti: hic magis vt pbes veritatez redde qđ promisisti. Nolite ergo murmurare aduersus deū: ne murmurātes sicut patres nostri ī hoc dserto a serpētib⁹ pereatis Qđ si expectaueritis dn̄m: qn̄ voluerit dabit bona timētibus se. Quo dicto. siluerūt oēs paululū a murmuratiōe sua: erāt enī ī merore positi. Ego igitur pposui vniuersa breuiter exequi. et cūcta sermone rustico cōprehēdere. quecūque sui psequi tituli fas est: et pro huius libelli sentētias ac sylogismos. dulci eloquio currere. prout potest vnusqsq; lector audire. Redeamus ad ordinē cepti opusculi: vt nō cura videamur asserere. Uenit itaq; āgelus missus a dn̄o ad quēdā diuitē nocte: et dicit illi. Tu epularis in diuitijs splendide: et serui mei ī heremo idigēt pane. Surge ergo diluculo: et mitte seruis meis escas. ex oibus que tibi dedi. qr procuratorē te posui gregis mei: q te celo lactāte iugiter paui. nec vnq̄ dimisi. Ita ergo placuit mihi ex elemosina tua tegere pauperes meos. qui ī deserto spiritualiter viuūt. et se mihi suo dn̄o crediderūt et idcirco fac sermonē quez modo missus a dn̄o loquor ad te. Qđ nisi feceris: dissipasti fedus pacificū dn̄i dei tui. At ille tanto terrore cōuētus. ex illo somno expgiscit: cōsurgēsq; mane. aduocatis necessarijs amicis seruisq; suis fidelib⁹ locut⁹ ē ad eos dicēs. Iacēti mihi nocte ī lecto. quippiā soporis ceperā. et ecce subito nunci⁹ mihi astitit dicēs. En tu epularis ī diuitijs tuis splēdide: serui vero mei ī deserto idigēt panibus Surge ergo diluculo: et mitte seruis meis escas ex oib⁹ q̄ dedi tibi: quia procuratorē te posui gregis mei. Ecce mittere qror vbi morētur serui dei ignoro. Cupio preceptū iplere āmonitus: sz qs mihi ad quez dirigā locū ostēdit: Angelus precepit et dous: q seniores estis. ostēdite locū Et nemo valuit illi idicare locū. qr ī abdito montis manebāt: et nemo vbi morarētur: agnouerat. Igiť altera nocte diriore cōminatione duēr⁹. plagis cōfossus diues ille corripiť: et vrgeť vt fuis dī dirigeret escas. Itez diluculo cōsurgēs. a priorib⁹ amicis q̄rebat cōsilium: vt sibi dicerēt aut certe ab aliis ingrerēt. vbi serui dei morarentur. Aiebat ista cū magno fletu plagas ostēdēs: qb⁹ de manu āgeli fuerat nocte corrept⁹. Sz cū nemo posset locū habitatiōis seruorū dei ostēdere: vnus pre ceteris q maioris erat cōsilij respōdit et ait. Si volueris accipere cōsiliū meum charissime: forsitan erit tibi hoc salubre. Sūt tibi cameli septuagita. onera eos ex oib⁹ bonis qb⁹ itelligis dī famulos posse vesci: et dirige camelos p viā nemine ducēte. et si ex deo hoc factū ē iperiū. aīalia tua salua regredietur ad te: si vero tibi ex dyabolo iactura iminet. libēter tollera flagella tpis: q̄ acriori forte cede corripiaris. Qđ si hoc tibi cōsiliū displicet. quere aliū q dare poterit: melius r̄n̄sū. Hec dicēs cōticuit: sz ipsi diuiti et q cū eo erāt huiuscemodi cōsiliū bene placuit. Onerauit ergo sexagita quiq; camelos ex his q̄ dei fuī comedere possent: qnq; vo camelorū cibaria facta iposuit escā cūctorū aīaliū. ī maxio dolore dicēs. Siqs iuenerit eos et eorū expoluerit onera: visis cibarijs mirebiť eis. et dabit eis māducare. Et cū igēti fletu vno ordie inectēs cordas. direxit eos p viā cōmēdās dn̄o: vt si ex deo esset iperiū. remearēt celeriť cū salute. Nullus vo ducator cū animalibus abijt. Et qn̄ egressi sunt ianuam dimisit seruulus primū camelū cuius ducalem tenebat. quem ceteri sequebātur: et abierunt p viaz iuxta precinctorium montis. euntes soli. Sed nescio an soli cameli pergere potuerant. q domini nūcio peuūte: viaz directaz vt intellectū est postea abierunt: et quarto die cōfecto itinere hora nona agētibus op⁹ dei fratrib⁹. sicut qdā postea retulit nobis. ecce prim⁹ excubauit añ

fores camelus:sed cāpane sonitū audire nō potuit.pstrepēs son⁹ hymnoꝝ abbas tamē ipse qm ppe ostiū erat.ipse prior vidit ⁊ gauisus ē valde.Angust⁹ enī erat itroitus monasterij.⁊ solus abbas fores suo statu claudebat.ceteris itropositis fratribus tacuit nihil rn̄dens:donec hymni ɔpleret̄ Tūc ɔpleto hymnoꝝ ord ine.aduocatis fratrib⁹:pene iproperās ait.Ubi sūt murmuratiōes vestre:Ecce dn̄s impio forti nobis escas ex alto misit cui voluit viro prudenti imperans: adduxit nobis camelos onustos.Uenite deponam⁹ onera vt possint refici aialia lassa. Tūc oēs mira gratulatiōe leti ɔmuniter grāꝝ actōes deo reddiderunt:⁊ gaudētes deponebāt onera cameloruꝫ:supra qnqꝫ vero camelos reseratis sarcinis.cibaria repperērūt Abluentes igit̄ animaliū pedes de stratu eoꝝ fecerūt p̄sepia:⁊ apposuerūt eis escas quas ipi sibi portauerāt.necnō ipsi etiā discurrebāt p oēs mōtis anfract⁹. notas inquirere herbas.vt laborātia aialia escis plurib⁹ reficerent̄.Mane autē facto. abbas cōsiliū vtile eligēs.⁊ auariciā omnio spernēs.medietatē sūpsit escaꝝ.aliā vero ptē diuidēs sup camelos oēs.ne alij viderent̄ portar̄.⁊ fieret aliis iiuria:omib⁹ mediū iposuit onus.velut eulogias reuocās dn̄o reꝝ:vt auaricie legm sciderent. ⁊ medietatē oblationis pprio dn̄o cameloꝝ: ɔsolans eū de aialiū tātoꝝ piculo:simlq̄ꝫ dominū deprecās.ne accideret inocēti viro tāta iactura. Octaua aūt die cuꝫ essēt omēs i vnū collecti ieiuni.vnus qui leues ac tinulas aures habebat.p flamina vētorū cāpanule rapiēs sonitū paululū reticuit:⁊ cū bene tādē sonātes ɔprehenderet ait.Puto ex altitudīe mōtiū:cāpane sonātis mot⁹ audit̄.Tūc oēs egressi: senserūt cameloꝝ aduētus. Gratulatō mirabilis accidit:leticia fecūda fit de cōsolatiōe viri.naꝫ qui defuncta animalia aut pdita iā lugebat:gaudēs de pceptis aialib⁹ letabat̄:Uenerūt oēs illesi.non tristes vultu nec maciē necessitatis habētes.Suscepit ḡ camelos suos homo ille cū magna gratiaꝝ actiōe.⁊ visis onerib⁹ multo āpli⁹ recreat⁹ exultat.Tūc ⁊ illos amicos ⁊ pauperes plures ad prādiū nobile vocat.casdē q̄ꝫ eulogias idigētib⁹ distribuit quas acceperat.sed ⁊ amicis qui aderāt ex eis largit⁹ ē.⁊ ipse quoqꝫ bn̄dictionē sācte iocūditatis accipiēs.gaudebat i dn̄o.Ex illo igit̄ tēpore vsqꝫ ad mortē frontonij.sic diues ipso notato tēpore.qn̄ primū mittebat escas necessarias ipis dirigebat:⁊ aliis sic diuitib⁹ dn̄s impabat.ut ex omibus dapib⁹ irrigati nihil dei serui cū sancto Frōtonio min⁹ haberēt.Uigilabāt in opibus dei filij cū patre.⁊ spiritualib⁹ eos ad implēs dapib⁹:admōebat quotidie sermone celesti:exultās letabat̄ i dn̄o qui sibi talē dederat itellectū.vt auiū solitudinis loca digne quesisset.legēdū qꝫ hoc tradidit multoꝝ ad edificatōeꝫ monachoꝝ.Ille ḡ magis erit melior i cōspectu dei.nō qcum qꝫ legerit:sed q credēdo dn̄i seruis sic fecerit.Mercedē autē a xp̄o ih̄u domino nostro recipiet.q elemosinā pauperib⁹ erogauerit:⁊ seruos dei recto corde ituit⁹ fuerit.i glīa dn̄i nostri iesu:xp̄i cui ē honor ⁊ glīa in secula seculoꝝ amē.Hec tempore Antonij ipatoris gesta sunt: tertiodecio āno imperii ei⁹. Finit vita sancti Frontonij. Incipit Uita sancti Symeonis heremite qui in columna stetit.

Anctus Symeon ex vtero matris sue elect⁹ ē a domino:⁊ meditabat̄ parere ⁊ placere illi: erat aūt iste fili⁹ susociō noīe:⁊ nutriebat̄ a parētib⁹ suis Qui cū fact⁹ fuisset ānoꝝ tredeci.pascebat oues patris sui.⁊ vidēs ecclesiā.relictis pecorib⁹ īgress⁹ est:audiuitqꝫ apl'm ibi legi.iterrogāsqꝫ vnū seniorē ait.dn̄e qd ē istud qd̄ legit̄:senex respōdit ei.p substātia aīe.vt discat hō timere deum ex toto corde: ⁊ ex tota mente sua dixit beatus Symeon.Quid est timere deum.dixit ei senior.Quare me flagitas fili.Et ille quasi deum inquit interrogo te.Ista enim que a te audio discere volo: qꝛ ignar⁹ sū ⁊ stult⁹.R̄n̄dit ei senior.Fili si qs ieiunauerit iugit̄.⁊ obseruatiōes fecerit p momēta.⁊ humiliauerit seipꝫ oī h

mini:et non dilexerit aurum neqȝ parentes neqȝ vestimenta neqȝ possessiones: et bonorat patrem et matrē.et sacerdotes dei prosequitur.hic hereditabit regnū eternū:et qui econtrario ista non custodit.hic hereditabit tenebras exteriores quas pauit deus diabolo et angelis eius. Ista oīa fili in monastrio exaggerantur. Audiens hec beatus Symeō:cecidit ad pedes eiꝰ dicens. Tu es pater meus et mater mea et doctor opū bonoꝝ.et dux ad regna celoꝝ: Tu enī acquisisti animā meā. que iā mergebatur in pditionē. dominus reddat tibi vicissitudinē ꝑ anima mea. ista sunt enim que edificant.ego aūt iam nunc vadā sicut docuisti in monasteriū vbi deus voluerit:et fiat voluntas eius in me. dixit illi senior.fili priusq̄ȝ ingrediaris monasteriū:audi que dico. Tribulationem habiturus es.necesse est enī te seruire et vigilare in nuditate.et indesinenter sustinere mala:et iteꝝ ɔfortādus es.vas preciosū deo.et statim exiens beatus symeō de ecclesia.ibat ī monasteriū sācti Tymothei magnifici viri:et ꝓcidens ante fores monasterii iacebat per dies quinqȝ. non manducās neqȝ bibens.et die qnta egrediens abbas timotheus:interrogauit eū dicens. Unde es fili. aut quos pentes habes q sic afflictus es: aut qđ est nomē tuum. ne forte aliqd mali gesseris. aut forsitā seruus sis ⁊ dominū tuū fugis: Tunc beatus symeō cū lachrimis dixit. Nequaq̄ȝ dñe.sed opto vt sim seruus dei. si ipse voluerit:quia volo seruare animā meam pditā. Jube ḡ me introire in monasteriū et omnibus deseruire:noli me foris diutius dimittere. Tunc apprehēsa manu eiꝰ introduxit eū abbas in monasteriū: dicēs fratribꝰ. filioli mei.ecce trado vobis istū fratrē.docete eū canones monasterii. fecit autē in monasterio quasi menses quatuor seruiens omnibus sine querela.ī quibus psalteriū ex integro memorie cōmēdauit:quottidie percipiens cibū diuinuȝ Cibum vero quē simul cū fratribus accipiebat.tacite pauperibus erogabat:nō sollicitus de crastino. fratres ergo ad vesperā.ille vero septimo die cibū sumebat. Una aūt dieꝝ egressus ad puteū aquam haurire.sūpsit funē đ situla vñ frēs aquā hauriebant.⁊ īuoluit eū toto corpori suo nudo a renibꝰ vsqȝ ad collū:⁊ igressus dicit fribꝰ. Exiui haurire aquā ⁊ nō iueni funē in situla. Et illi dixerūt. Tace frater. ne forte agnoscat abbas:q̊usqȝ tp̄s ptereat. Putrefactū ē aūt corpꝰ eiꝰ de obligatiōe.et asperitate funis: qꝛ secabat eum vsqȝ ad ossa.igressus ē enī in carnē ita vt vix appareret. Quadā aūt die exeuntes aliq đ fratribꝰ iuenerūt eū cibū suū dantē paupibꝰ.et regressi dixerūt abbati.vñ nobis adduxisti hoīeȝ istū: Nō possumꝰ abstinere sic̄ ille: de dñica enī ī dñicā ieiunat cibos q̊s accipit paupibꝰ erogat: sȝ et fetor grauissimꝰ egredit̄ đ corpe eiꝰ.ita vt nullus iuxta eū stare possit:⁊ cū ābulat ꝟmes de corpore eiꝰ cadūt: lectusqȝ eiꝰ plenus ē vermibꝰ. Tūc exiēs abbas inuenit sicut illi dixerūt.cui ait fili qd ē qđ dicunt fratres de te: Nō tibi sufficit ieiunare sicut nos. Aut nō audisti euāgelium de doctoribꝰ dicēs.qꝛ nō ē discipulus sup magistrū :erit aūt oīs pfectꝰ. vt sit sicut doctor eiꝰ. dic mihi fili.fetor iste vñ ꝓcedit. Stās beatus symeō nihil respōdit. Et iratꝰ abbas.iussit eū spoliari.et iuenerūt funē circa corpꝰ eiꝰ.ita ut nihil pareret đ eo nisi sūmitas tm̄.exclamās āt abbas voce magna dixit. Uā nobis aduenit iste hō đstruere volēs reglaȝ monasterij: Rogo ḡ te discede hic:et pge q̊ vis:cū multo tamē dolore et labore tulerūt a corpe eius funē.de q̊ erat iuolutꝰ:vna cū carne eiꝰ putrida. faciētes aūt illi studiū p multos dies:sanauerūt eū. Sanatꝰ aūt pꝰ hec exiuit de monasterio nullo sciēte:et igressus ē puteū đsertū. vbi nō erat aq̄ nō lōge a monasterio. vbi īmūdi spūs ibabitabāt. Et ipa nocte ṙuelatū ē abbati qm̄ multitudo ppl'oꝝ circūdarēt mōasteriū suū: cū fustibus ⁊ gladiis dicētes. da nobis seruū dei symeonē tymothee. sin aūt icēdemꝰ te cuȝ monasterio tuo. qm̄ exaspasti hoīeȝ iustuȝ

Qui euigilās ait fratrib⁹. filioli mei. visionē vidi: ⁊ multū turbat⁹ sum i ea. Et in alia nocte vidit mltitudinē viroꝝ fortiū astātiū: ⁊ dicētiū ei. Da nobis seruū dei symeonē: dilect⁹ ē eni deo ⁊ āgelis. q̄re illū vexasti? maior te ē apud deū. oēs. n. āgeli cōtristant̄ ppt illū. ip̄ȝ aūt ꝑponere hȝ deus i mūdo. ita vt p illū mlta signa fiāt: q̄lia nemo fecit. Tūc exurgēs abbas. cū magno tiore dixit fratrib⁹. Regrite mihi hoiēȝ illū. ⁊ adducite i hūc locū: ne forte oēs moriamur ppter illū. Uere eni sāct⁹ dei est. mirabilia. n. magna vidi ⁊ audiui de illo: Tūc oēs mōachi exierūt eū q̄rere ⁊ oia ꝑlustrātes ⁊ n̄ iueniētes: renūciauerūt abbati dicētes. Nullū locū religm⁹ vbi eū nō quesissem⁹: nisi tm̄ i deserto puteo. respōdit abbas. Rogo vos fratres ite ad ꝑquirēdū eū: sȝ ⁊ ego vadā vobiscū. vere sāctus ⁊ seruus dei ē. Et sumēs secū qnq̄ ex ill: veit ad puteū. Et faciēs orationem descēdit cū frib⁹ i puteū: Uidēsq̄ illū beat⁹ simeō: cepit rogare dicens. Rogo vos serui dei dimittite me vna hora. vt reddā spm̄ meū: adhuc eni modicū deficiens ē. valde aūt fatigat̄ aīa mea: q̄m exaspaui domū. Dixitq̄ ad illū abbas. veni serue dei. vt deducam⁹ te i mōasteriū: cognoui eni de te. q̄ȝ seru⁹ dei es. Jllo vero nolēte adducūt eū vi ad monasteriū: ⁊ oēs ꝓsternūt se ad pedes eius flentes ⁊ dicentes. Peccauim⁹ i te famule dei: idulge nobis. Beat⁹ aūt symeō gemebat dicēs. Quare grauaris ifelicē ⁊ peccatorē? Uos aūt estis serui dei ⁊ patres. Stetit aūt ibi q̄si ānū vnū. Post hec egressus occulte pgit nō lōge a mōasterio: ibiq̄ mlto tpe fuit. edificauitq̄ȝ sibi clausurā ex lapide sicco: ibiq̄ȝ fuit ānos tres. ⁊ veniebāt ad eū mlti ad orationē Deide fecit colūnellā cubitorū quatuor: stetitq̄ȝ i ea ānos quatuor. crescebat aūt de eo fama sācta ꝑ orbē terre. ⁊ faciūt ei colūnā hn̄tē cubitos duodeci. ⁊ stetit i ea ānos duodeci. Rursūq̄ȝ feceꝛt colūnā cubitoꝝ vigiti: stetitq̄ȝ i ea annos duodeci Tūc ꝯgregati sūt oēs hitatores loci illi⁹ ⁊ edificauerūt iuxta ipsā colūnā basilicas duas: ⁊ colūnā cubitoꝝ trigīta: ⁊ sup ipāȝ stetit ānos quatuor. ⁊ cepit virtutes facere. Multi lāguidi veiebāt ad eū ⁊ demoia hn̄tes. ⁊ curabat eos: ceci visū recipiebāt: debiliū man⁹ restituebāt̄. surdi auditū recipiebāt: leprosi mūdabātur. Multas hic gētes iclinauit ad fidē xp̄ianā: idē sarracenos psas. armacenos. ⁊ laotos: similiter ⁊ allophilos. audiētesq̄ de eo ⁊ de virtutibus eius: ꝯueniebāt ⁊ adorabāt eum. Tūc iuidus dyabolus transformauit se in spē āgeli. fulgēs i splēdore cū eq̄s igneis. ⁊ curr⁹ igne⁹ apparuit iuxta colūnā vbi stabat beat⁹ symeō: illuxitq̄ cū fulgore ⁊ splēdore q̄si specie āgeli fulgēs. Et dixit diabolus blādis sermonib⁹. Symeō: audi verba mea. q̄ tibi dn̄s mādauit. Misit me āgeluȝ suū cū curru igneo ⁊ equis igneis: vt rapiā te. quō rapui heliā. Temp⁹ tuū iā ē. Et tu similit̄ ascēde iā mecū i currū: q̄ȝ dn̄s celi ⁊ terre trāsmisit hūc ascēdam⁹ pit i celos vt videāt te āgeli ⁊ archāgeli cū maria matre dn̄i cuȝ ap̄lis ⁊ martirib⁹ ꝯfessoribus ⁊ ꝓphetis: q̄ȝ gaudēt videre te. vt ores dn̄ȝ q te fecit ad imaginē suāȝ. Etiā locutus sum tibi ne tardes ascēdere. Sic symeon cōplet⁹ oratiōe dixit. dn̄e vis rape me pctōrē i celū? Et eleuauit dxteꝝ pedē vt ascēderet i curruȝ: leuauit dexteram manum ⁊ fecit signaculū xp̄i. Cū signū crucis fecissȝ: ꝯtinuo diabol⁹ nusq̄ ꝯparuit. Cū argumēto suo euanuit. sicut puluis āte faciē uēti. Tūc itellexit symeō: artē eē diaboli Reuersus ḡ i se: dixit pedi suo. nō reuerteris retrorsū hic. sȝ stabis hic usq̄ȝ ad obitū meū: donec accersiat domin⁹ me peccatorem. Interea diabolus in frigore apposuit vulnus super femur ei⁹. ⁊ putrefactū ē ita vt mltitudo vermiū scatescētes de eo dscēderēt: de corpe ei⁹. decurrebātq̄ȝ de pedib⁹ ei⁹ i colūnā. ⁊ de colūna in terram Anno aūt itegro stetit in colūna sup vnuȝ pedē. Quidā aūt iuuenis astitit ei: antoni⁹ noie: q vidit ⁊ scripsit hec. Juxta p̄ceptuȝ illi⁹ colligebat vermes: q̄ cadebāt ad terrā. porrigebat il li sursuȝ. At ille ponebat eos sibi i ip̄o vulnere ad similitudinē iusti iob:

dicēs. Manducate: q̄d vobis dn̄s dedit
Audiēs aūt basilic⁹ rex sarracenoꝝ fa/
mā ei⁹: venit ad eū. Uidēs aūt illū stantē
sursuꝫ ꝛ orātē: subito cecidit vermis d̄ cor
pore ei⁹. At ille currēs apphēdit eū i fide
ꝛ posuit sup ocl'os suos. Et vidēs symeon
ait. Quare h̄ fecisti vir illustris: ꝛ me gra/
uasti: Uermis ē eni d̄ corpore meo putri/
do. Et cū hec audisset rex basilic⁹: aperiēs
manū suā: iuēit margaritā p̄ciosissimā. Et
dixit ad btm̄ simeonē. Nō ē v̄mis putrid⁹
ſꝫ margarita p̄ciosissima. cui ille r̄ndit Nō
ſꝫ fidem tuā data ē tibi: ꝛ bn̄dicet i ma/
nib⁹ tuis oib⁹ dieb⁹ vite tue. Et ita regres
s⁹ ē hō ille plen⁹ fide. post m̄ltū v̄o tp̄is: au
diēs m̄r ei⁹ famā d̄ eo: venit videre eū: ſꝫ p̄
hibita ē videre eū: q2 locū illū mulier nō i/
grediebaẗ. Cū aūt audisset btūs simeō vocē
m̄ris sue: dixit ei Sustine m̄r modicū tp̄s:
ꝛ simł nos videbim⁹: si d̄s voluerit. Illa
hec audiēs flere cepit: ꝛ rogare vt eū vide
ret: ꝛ solutis crinib⁹ icrepabat eū dicēs. Fi
li: q̄re h̄ fecisti: p̄ vtero quo te portaui fa/
ciasti me luctu: p̄ lactatōe q̄ te lactaui: de/
disti mihi lachrimas: p̄ osculo quo te oscla/
ta sū: dedisti mihi amaras lachrymas: pro
dolore ꝛ labore quē passa sū. iposuisti mihi
seuissimas plagas. Et tm̄ locuta ē: vt mos
oēs faceret flere Audiēs. b. simeō vocē ge
nitricis sue posuit faciē suā i manus suas: et
plorauit amare: mādauitq3 illi dicēs. Dn̄a
m̄r: qesce modicū tp̄s: ꝛ videbim⁹ nos i et/
na rege. At illa cepit dicere: Per xp̄ꝫ q te
plasmauit: si ē possibile vidēdi te: i tāto tp̄e
alienū a me: p̄mitte me videre te: aut si nō
vł vocē tuā audiā: ꝛ stati moriar q2 p̄r tu⁹ i
tristitia p̄p̄t te mortu⁹ ē. Et nūc ne me i ip̄a
amaritudine p̄das fili. Hec dicēs p̄ tristi/
tia ꝛ plāctu i sōnū ɔuersa ē: hēbat aūt tres
dies ꝛ tres noctes n̄ cessās d̄p̄cari eū. Tūc
btūs symeō orauit ad dn̄ꝫ p̄ illa: ꝛ stati red
didit sp̄m. Colligētes v̄o corpusculū ei⁹: ad
duxerūt i ɔspcū ei⁹. Et ille flēs ait. Dn̄s su
scipiat te i gaudio: q2 tribulata es p̄p̄t me:
ꝛ portasti me i vtero mēsib⁹ nouē: atq3 la
ctasti simł etiā ꝛ nutristi cū labore. Hec eo
dicēte m̄ris vult⁹ ridabat ꝛ corp⁹ ei⁹ mo
mū ē: nobis oib⁹ ispiciētib⁹. Ille āt eleuans
ocl'os ad celū. dixit dn̄e d̄s v̄tutū: q sedes
sup cherubi ꝛ scrutaris fūdamēta abissi: q
cognuisti adā anq̄ eēt: q p̄misisti regni ce/
loꝝ diuitias: diligētib⁹ te: q locut⁹ es moy
si i rubo ignis q bn̄dixisti abrahā p̄rē n̄r3:
q itroducis i paradisū aīas iustoꝝ. ꝛ aīas i/
pioꝝ mergis i p̄ditionē: q duos leones bn̄i
liasti: ꝛ fortia chaldeoꝝ icēdia mitigasti p̄/
uis tuis q heliā coruis d̄ferētib⁹ escā paui/
sti. suscipe aīaꝫ ei⁹ i pace: ꝛ colloca eā i locū
patꝝ scōꝝ: q2 tibi ē p̄tās i scl'a scloꝝ. Post
hos v̄o dies rursū fecerūt ei colūnā hn̄tē cu
bitos q̄dragita: ꝛ stetit sup ip̄sā ānos sedeci
vsq3 ad obitū suū. In q̄ tp̄e draco grandis
nimis hitabat iuxta eū i p̄tib⁹ aqlonis vn̄
nec herba ibidē nascebat: cui etiā itrauit
lignū i oclo d̄xtro. Et ecce q̄dā die venie/
bat cec⁹ ille draco ꝛ trahēs se applicuit ad
hitaculū i q̄ vir d̄i morabat. tot⁹ i gir3 se cō
plicās: q̄si veniā poscēs: hūiliatoq3 capite
iacebat. Quē btō symeone ituēte: stati exi
uit d̄ oclo ei⁹ lignū hn̄s cubitū vnū. Uidē
tes āt oēs glificauerūt deū: tn̄ ab eo fugie/
rūt p̄pter metū. Sꝫ bestia ip̄a iuoluit se: ꝛ
māsit i vno loco imobilis: q̄ diu oīs pp̄ls
p̄trāsiret: Deide surgēs adorauit ostiū mo/
nasterij fere p duas horas: ꝛ sic reuersa ē i
cubile suū: ꝛ neminē lesit. Mlier q̄dā siti/
ens nocte venit ad idriā aquā bibere: i qua
erat puulus sp̄ēs: ꝛ bibēs ɔglutiuit illū: ꝛ
creuit i v̄ro ei⁹. Sꝫ mlti medici ꝛ icātato/
res ꝛ magi: adhibētes studiū nihil p̄fece/
rūt. post aliq̄d v̄o tp̄s adducit ad scm̄ syme
onē. q̄ ille iussit eā poni i t̄rā: ꝛ de aq̄ mona
sterij i os. ei⁹ mitti tūc exclamauit fortiẗ: ꝛ
stati exiuit de ore eius sp̄ēs: cui⁹ lōgitu/
do erat cubitoꝝ triū. Eadeꝫ hora: crepuit
sp̄ēs: q etiā ad m̄ltoꝝ testimoniū suspēsus
ē ibi septē dieb⁹. Et sana fcā ē mlier ex illa
hora. Uirtutes ei⁹ q̄uis alicui⁹ facūdia enu
merare vix valeat. tn̄ p̄ut sūt vires: oīno
silētio eas tegi minime paciar. Fcm̄ ē aūt
vt aq̄ i loco illo nō iueniret: ꝛ tot⁹ pp̄ls pi
clitabat: ꝛ oīa aīalia p̄ aq̄ penuria. Uidēs
v̄o scūs symeō ɔtritionē eoꝝ: stetit ad orō/
tionē. Circa d̄cimā āt diei horā: subito dir/
pta ē t̄ra: ꝛ fcm̄ ē chaos magnū ab oriēte
p̄te ipi⁹ monasterij: ꝛ iuēta ē q̄si speluca

esti abilē, mltā habēs aquā. Tūc iussit fodi septē cubitis: et ex eo tpe supabūdauit aq̄ i illo loco vsq3 i pñtē diē. Quo itpe expetētes qdā de lōge orōnē ipi⁹ et opa. meridiana hora diuerterūt paululu3 ad vmbraculū arboris ,ppt estū ad repausādū. cū q3 sederēt. ecce subito p̄gnās cerua pteribat sec⁹ illos et dixert ad illā. Per orōnē sci Symeonis te ɔiuramus: modicū sta vt te cōprehendamus. Que stetit eadē hora. Apphēdētesq3. eā occiderūt et comederūt ptē aliquā ex ea. statimq3 obmutuerūt et sic veniebāt sic et cerua illa: Currētes aūt venerūt ad sāctū symeonē. portātes coriū eius. et fecerūt ibi duos ānos: et vix aliqñ sanitatē recipere potuerūt. Iniquū ē eni3 peccatū eo℞ recitare. Coriū autē cerue suspēderūt ibi. ad testimoniū multo℞. S3 et pardus imanis erat i locis illis q et homines et animalia iterficiebat: et in giro oīa vastabat. Venietes aūt hoīes loci illi⁹ ad sāctū symeonē: nunciauerūt ei. q̄ tāta ac talia mala pardus opare̅t. Tūc sāctus Symeon iussit de terra uel de aqua monasterij aspgi i illa loca. Et factū ē. Egrentes vero postmodū iuenerunt ipsū pardū iacētē mortuū: et oēs glorificauerūt deū symeonis. Quecūq3 tamē sanabat: pcipiebat illi dicēs: Vade i domū tuā: et honorifica deū q te sanauit: et ne audeas dicere q̄ te symeō curauerit ne tibi subito deterius ɔtigat: et ne p̄sumas iurare p nomē dñi: qa graue pctm̄ ē: s3 i me huili et peccatore iura siue iuste siue iiuste. q̄ ob cām. oēs oriētales et barbare gētes q̄ sūt i illis regionib⁹ p eū iurāt. Latro qdā de ātiochia q noīabat̄ Jonathas. mlta mala faciēs. cū a multis psequere̅t. nec posset se iā ab illis abscōdere: q̄si leo a facie mlto℞ psequētiū fugiens. subito igressus ē monasteriū. et amplexus colūnā sācti symeonis: cepit amarissime flere. At ille dixit ei. Quis es: aut vnde venisti hō. aut cur hic introisti? At ille. Ego su3 ionathas latro q oīa mala feci: veni huc penitere. Ait itaq3 sanct⁹ symeō. Taliū ē regnū celo℞ s3 ne velis me tēptare ne ite℞ iueniaris i scelerib⁹ ipsis q̄ reliquisti.

Hec illo loquēte. ecce officiales veniebāt ab ātyochia dicētes. Trade nobis inimicū et maleficū ionathā: ne subito ɔmoueatur ciuitas i seditionē. Bestie eni parate sūt ad deuorādū eū. Rñdit eis sanctus symeon. Filioli mei. ego nō adduxi eū huc: quō qui adduxit eum maior nobis est. et istis talibus subuenit: et eni3 taliū est regnū celorum. Et si potestis intrare rapite eū hinc. ego aūt nō possū: q2 timeo eū qui illū misit ad me. Audiētes aūt hec viri illi. regressi sūt cū timore magno et renūciauerunt oīa ātiochie. s3 ionatas latro p septē dies āplexās et tenēs colūnā: dic ad btm symeonē. dñe si iubes: ābulare volo. Respōdit illi iust⁹. Ite℞ i ipa mala festinas. dixit illi ionathas. Nō dñe: s3 tps meū ipletū ē. Et sic loquēs cū eo reddidit spm̄. Et volētes eū sepelire iuxta monasteriū: ecce alij officiales veniebāt ab āthiochia ,ppt illū: et ceperūt clamare et dicere. Da nobis inimicū nr̄3: oīs. n. ciuitas turbata ē ,ppt illū. Respōdit ei bts symeō. q illū adduxit: vēit cū mltitudie celestis militie: q potēs ē in tarta℞ mitter̄ ciuitatē vestrā cū habitātib⁹ i ea. q etiā hūc recōciliauit sibi: et ego timui ne subito occider̄t me. ne ergo āpli⁹ fatigetis me huilē et paupem. et ita cū tiore r̄gressi sūt: nūciātes oīa q̄ viderāt et audierant. p⁹ paucos vo ānos. factū ē vna die: h̄ ē sexta sabbati: et icliauit se ad orōnē. sustinēs tres dies. id ē sexta sabbato et dñico. Tūc ego pauefact⁹ ascēdi ad ipm̄. et steti i ɔspectu ei⁹: dixiq3 ad eū: surge dñe bn̄dic nos: quō ppl's tres dies et tres noctes habet expectās bn̄dictōe3 a te et ñ rñdit mihi. et rursus aio ad eū. Quare me ɔtristas dñe aut qd offēdi? Supplico mitte mihi manū: aut forsitā iā a nob migrasti? Et sētiēs qd ñ loq̄bat̄ mihi: cogitaui vt nulli dicerē: q2 timebā illū tāger̄. et stās q̄si hora media. icliaui me et posui aurē meā ad ausc'ltādū: et ñ erat flat⁹. nisi tm̄ q̄si odor mlto℞ aromatū ascēdebat d corpor̄ ei⁹: et sic itellexi qa requieuit i dño. et hebefact⁹. plāxi amarissime. et iclinās me osculatus sum oculos eius. et barbam complexus crinesq3 capitis eius.

ꝛ icrepās dixi. Cui me dn̄e dereliquis: vel vbi requirā tuā angelicā doctrinā? Quale respōsum reddā ꝑ te: aut cui⁹ aia respiciat colūnā sine te ꝛ lugeat. Quale responsum reddā ifirmis: quādo veniūt ꝛ requirūt te hic ꝛ nō inueniūt. Quid dicam aut quid loquar ego humilis. Hodie video te crastina vero cōsidero ad dexterā siue ad sinistram: ꝛ nō inuenio te. Aut quo amictu operiā colūnā tuā. Heu me quādo veniūt aliqui de lōge querentes te: ꝛ nō inueniūt Et pre multa tristitia obdormiui. Statim qꝫ apparuit mihi dicens. Nō derelinquas colūnā hāc: nec locuꝫ ꝛ montē hunc benedictū: in quo illuminatus sum: sed descendens satisfac populo: ꝛ annūcia de me anthyochie secrete ne tumultus fiat i populo Ego eniꝫ regeui sicut dn̄s voluit: tu aūt ne cesses ministrare i hoc loco: ꝛ reddet tibi dn̄s mercedē i celis. Sed nec molestus tibi sim. Exurgens autē a somno pauefact⁹ dixi. Dn̄e memento mei in requie sancta tua. Et subleuans vestimēta eius: procidi ad pedes eius: ꝛ osculatus sum vestigia illius: ꝛ tenēs manus eius posui super oculos meos dicēs. Benedic obsecro mi dn̄e. Et iteꝝ fleui ꝛ dixi. Quales reliquias tollaꝫ a te: i memoriā. Et hec dicens motum est corpus illius. ego aūt timui tangere eū Et vt nemo sciret descendi celeriter: ꝛ fidelem fratrē misi antiochiā ad episcopuꝫ. Et statiꝫ veniens cū tribus epis: ꝛ cum illis Ardaborius magister militū cū suis: tendētes cortinas circa colūnā ei⁹ defixerūt vestimēta sua. Erāt aūt conficta ab auro. Et deponētes eū iuxta altare ante colūnā colligētesqꝫ se aues volabāt sup colūnaꝫ: clamātes ꝛ quasi lugētes. ita vt oēs viderēt. Plāctus etiā ppl'i ꝛ iumētoꝝ resonabat p miliaria septē. sed ꝛ mōtes ꝛ cāpi: ꝛ arbores cōtristati sunt circa loca illa: vbiqꝫ eniꝫ nebula tenebrosa facta est p circuituꝫ. Ego autē cōsiderabā angelū veniētē ad visitādū eū. Circa horā septimā seniores septē: loquebātur cū angelo: vult⁹ cui⁹ erat sicut fulgur: ꝛ vestimēta sicut nix. Et vocē eius i timorē ꝛ tremore tādiu cōsideraui: q̄diu audire potui. qd̄ tamē fuisset ignoro. Cū aūt iaceret scūs symeon i feretro: volēs papa antiochie: de barba illi⁹ ꝑ bn̄dictōe aliqd cōtigere: extēdit manū statimqꝫ arefacta est: multeqꝫ obsecratiōes ꝛ oratiōes fiebāt ad deū ꝑ eo: ꝛ sic restituta ē man⁹ eius. Supponētes aūt corp⁹ se retro: cū psalmis ꝛ hymnis duxerūt atiochiā. Omnis aūt populus qui erat per circuitū regionis illius plangebat: q᷑ patrociniū tantaꝝ reliquiarū tolleretur ab eis et q᷑ episcop⁹ antiochie iurasset: vt nemo tangeret corpus illius. Uenientes vero i quītū miliariū ab Antiochia: i vicum qui vocatur meroe: nullus potuit mouere eū. tūc qdā hō annis quadragita surdus ꝛ mut⁹: subito cecidit an̄ feretꝝ: ꝛ cepit clamare ꝛ dicere. Bn̄ venisti serue dei: tu⁹ eni aduē t⁹ me saluauit: ꝛ si meruero viuere: ego tibi seruiā oib⁹ dieb⁹ vite mee. Et eleuās se apprehēdit vnū de burdonib⁹ q portabāt feretrū: statiqꝫ mouit se d̄ loco isto. Et ita san⁹ fact⁹ ē hō: ex illa hora. Petm̄ aūt hoīs illi⁹: tale erat. Hic amabat vxorē alienā. ꝛ volēs eā adulterare nō potuit: ꝛ mortua ē ꝛ posita i monumēto. At ille iuit ꝛ violauit sepulchrū ei⁹: statimqꝫ obmutuit ꝛ surdus fcūs ē: ꝛ obligat⁹ ē i illo loco ān̄is quadragita. Tūc exeūtes oēs de ciuitate antiochie: suscipiūt sup argētū ꝛ auꝝ corpus sci Symeonis: cū psalmis ꝛ hymnis: ꝛ cū multis lāpadib⁹ portauerūt i ecc'iā maiorem: ꝛ īde i aliā ecc'iā q̄ vocat penitētia. Multe etiā virtutes fiūt ad sepulchrū ei⁹: magis q̄ꝫ i vita sua: ꝛ hō q san⁹ fcūs ē: ibi seruiuit vsqꝫ i diē mortis sue. Multi aūt obtulerūt thesauros episcopo antiochie ꝑ fide: poscētes reliqas d̄ corpore ei⁹: sed ꝑpter iusiurādū minime prestitit. Ego humilis ꝛ pctōr antoni⁹: iquātū potui: lectionē hanc breuit' exposui. Btūs aūt q habet illā scriptā i libro: ꝛ legit ī ecc'ia ꝛ ī domo dī: ꝛ cū memoriā ei⁹ fecerit: mercedē ab altissimo recipiet: cui ē honor: ptās ꝛ ꝟt⁹ i scl'a scl'oꝝ amē. Ei⁹ d̄positio sexto kalēdas augusti celebrat'. Explicit vita sci Symeonis heremite. Incipit vita scē Eufraxie ꝟginis

In diebꝰ theodosii iperatoris piissimi. fuit vir quidaʒ in regia ciuitate senator nomine Antigonus eratque iperatori genere ⁊ societate coniunctus. sermone sapiens simul ⁊ opere: ⁊ bona semper precipue suadens. vt pie romanis legibus licie negocia gubernaret. Erat auteʒ ⁊ cõpassibilis homo. cunctis necessaria prebens. Diligebatque eũ princeps non soluʒ tanꝗ̄ parenteʒ ac senatoreʒ: sed etiaʒ tanꝗ̄ christianuʒ ⁊ pium. ⁊ semper cõsilia vtilia proferenteʒ. Erat auteʒ hic locuplex vehemẽter: ita vt ciuitas regia aliuʒ diuitijs. sermone. ⁊ opere similez non haberet. Hic accepit vxoreʒ ex genere proprio. ex eodeʒ iperiali sãguine descendentẽ. cui nomen Eufraxia: mulier religiosa ⁊ timens dominuʒ nimis. ⁊ ecclesie vacans. ⁊ offerens deo preces cuʒ lachrymis. Hec multos i opere dei fecit idoneos. mltasqꝫ oblatiões i ecclesijs ⁊ sãctuariis offerebat vehemẽter eã diligebat iperator ⁊ augusta. pcipue ꝙ ex eoꝝ genere erat nec nõ ⁊ moribus cõposita ⁊ honesta ⁊ valde religiosa. Nata est auteʒ eis filia: ⁊ vocauerunt eaʒ nomine matris sue Eufraxiaʒ. Cumque habuissent hãc filiaʒ vna dieruʒ dixit antigonus eufraxie. Nosti soror mea eufraxia. quia nihil est ista vita: nihil diuitie vanitas huius seculi tẽporalis. In octoginta nãque annis hominis tẽpus impletur. cuʒ ruina: diuitie auteʒ in celo reposite: in infinita seculoꝝ secula timentibus deuʒ manent: ⁊ priuamus nos illis diuitiis. mundanis cogitationibus obligati ⁊ in fallacia positi tẽporaliuʒ diuitiarũ. dies nostros frustra cõsumimus: nihil animabus nostris vtiliter acquirentes. Audiẽs auteʒ hec eufraxia: dixit ãtigono viro suo Et quid iubes domine mi vt faciam? Cui dixit antigonus. Unã filiã per deuʒ acquisiuimus. ⁊ sufficiat nobis: ⁊ nequaꝗ̄ vltra cõueniamꝰ i felicitati ⁊ miserie seculi. Audiens hec Eufraxia. consurgens extendit manus ad celuʒ: ⁊ ingemiscens dixit. viro suo ãtigono. Benedictus deus. qui dignũ te fecit timore suo: ⁊ ad cognitioneʒ veritatis adduxit. Uere dñe. sepius supplicaui deo. vt cor tuuʒ illuminaret. ⁊ mẽteʒ tuaʒ pro hac causa faceret elucescere: sed hoc tibi pãdere nõ presumpsi Quia vero. ipse fecisti pricipiuʒ: iube me vt loquar. Cui dixit antigonus. Dic soror mea qd̄ vis. Respõdit. Nosti domine meus: quia ante multas generatiões apostolus testat̃ ⁊ dixit. Tẽpus breue est: decetero vt qui habẽtꝰ vxores tanꝗ̄ nõ habẽtes sint. Deficit eni huiꝰ seculi cupiditas. Ad quaʒ vtilitateʒ erunt ista pecunia: ⁊ tãta abũdãtia possessionũ. Nihil eoꝝ est. quod nobiscuʒ poterit descẽdere i infernuʒ. Cum bono ergo consilio tuo festina multa dare pauperibus vt nõ illud cõsiliũ quod tractasti iueniatur ifructuosuʒ. Audiẽs hoc ãtigonus glorificauit deuʒ. Cuʒ igitur adeptus esset optimam cõuersationẽ. ⁊ multa pauperibus erogasset Antigonus: vnũ solũmodo ãnuʒ viuẽs postꝗ̄ sue renũciauit vxori. vitaʒ suaʒ pie disponẽs: cõpleto ãno defũctus est. ⁊ sepultus i pace. Tũc iperator pariter ⁊ augusta fleuerũt euʒ. tanꝗ̄ ex eoꝝ genere descendẽtẽ: viꝝ iustũ ⁊ religiosuʒ. Cõpatiebãtur enim ⁊ eufraxie. nõ soluʒ tanꝗ̄ proprie consanguinee: sed etiã quia erat iuuẽcula. Duobus nãque ãnis ⁊ tribus mensibus vixit cũ viro suo: nã vno ãno ex cõstituto ab alterutrũ abstinẽtes. sicut fratres vixerunt. Igitur sepulto Antigono: ab iperatore ⁊ augusta multũ cõsolabatur Eufraxia. Illa vero sumens propriã suaʒ filiã. dedit eã i manus iperatoris ⁊ auguste: ⁊ prostrata ad pedes eorum. cũ clamore ⁊ magno gemitu dixit. In manus dei ⁊ vestras: hãc orphanã nũc cõmẽdo. Memoriã ergo habẽtes Antigoni: qui fuit vester: suscipite eam atqꝫ tuemini: ⁊ estote ei i loco patris ⁊ matris. Multa siquideʒ flumia lacrimaꝝ ⁊ voces miserunt audientiũ ita vt etiaʒ pricipes lugerent. Post paucũ vero tẽpꝰ a luctu aliquãto quiescẽteʒ Antigõi: suasit iperator ei. vt filiaʒ suã Eufraxiaʒ. cuidaʒ senatoꝝ ditissimo daret vxoreʒ. Et factũ est vt arras Eufraxia acciperet. Susce-

pris arris puelle etas expectabatur. Erat enim nimis ifantula: qñ suscepit arras: q̄si annorum quinq3. Post aliquantulum tp̄s vero cogitauit ipse senator: vt vxorē Antigoni sibi crederet copulari: et p preces aut p mulieres matronas psuasit auguste. vt sine noticia pricipis mitteret: et Eufraxie coniugij verba nunciaret. Que cū audiisset amare fleuit: et dixit mulierib⁹ que fuerāt destinate. Ueh vobis i futuro seculo: que mihi talia psuadetis: et ad talia ɔcurritis ɔtra mulierem que secūdum deum viuere festinat: Recedite a me: quoniam extraneam congregationem vestrā nunc egistis. Jlle vero deformate discedentes: nunciauerunt auguste que gesta sunt. Cognoscēs aūt imperator quod factū fuerat: grauiter iucet⁹ est i augustā: et idignatus aduersus augustā dixit. Uere augusta extraneam rem ab hac cōuersatione fecisti hec sunt opa xp̄ianę auguste. Sic promisisti deo pie regnare. Sic recordaris antigoni: q nobis semp vtilis pmāsit: Alienā rē nostro īperio egisti: q̄ mulierē i puellari etate ɔstitutā: que pene solūmō vno āno cū viro vixit: et mox ex cōstituto ppter celeste regnū se ab vtrisq3 sepauerūt: tu rursum ad mūdū redire cōpellis: et neq3 timuisti deū hāc iniquitatem volens facere: Quis satisfaciet hominib⁹ quia nō p me factū est hec. Jndecētē et incōgruā fecisti rē: qd nec oportuit vt meum audiret īperiū: ppter sincerissimum meum amicū maxime antigonū. Audiens hec augusta: et vultū nimie cōfusionis mutās: sicut lapis fere p duas horas sine voce pmāsit. Et facta est magna tristitia: iter īperatorē et augustā: ppter Eufraxiā antigoni cōiugē. Tunc eufraxia agnoscens: quia magna tristicia propter eā inter iperatorem et augustam fuisset effecta vultu omnino demisso: tristis facta est vsq3 ad mortem: et de ciuitate volebat discedere. Tūc flēs acriter: dixit Eufraxie filie sue. Filia mea habemus i egypto copiosam magnāq3 substātiam: veni eamus illuc: et visitemus patris tui possessiōes: et mea omnia tua sunt filia mea. Tunc ergo cū filia sua Eufraxia: de regia ciuitate discessit: principe nesciente et venit i egyptū: illic quoq3 morabat̄: et sua pdia crebro visitabat. Et pfecta est in iteriorē thebaide: cū pcuratoribus suis: atq3 ministris: hn̄tib⁹ curā suarum rerum. Que etiā illic vacās i sanctuarijs: et mltas oblatōes illic offerrēs: p mōasteria virorum ac mlierum: et multas pecunias erogabat. Erat aūt monasteriū mulierum i vna ciuitate habens arcbitria cētūtrigīta: de qbus magnas et mirabiles virtutes hoīes predicabāt. Jn illo nāq3 monasterio nemo gustabat vinū: nulla illarum pomum edere aut vuas aut ficus: aut aliquid huiusmodi bonorum que terrena nascūtur vbertate: gustabat. Quedā aūt earum abrenūciās seculo: neq3 oleū edere volebat: quedā earum a vespa vsq3 ad aliā vesperā ieiuniū ptrahebāt: alie vero post biduū edebāt: alie vero post triduum. Nulla earum pedes suos abluebat: aliquante vero audiētes de balneo loq irridētes: ɔfusionē et magnā abhoīatione se audire iudicabāt: q̄ neq3 auditū suū h̄ audire patiebat̄. Una queq3 ꝟo earum stratū i t̄ra habebat: cilitiū paruulū vni⁹ cubiti latitudinis et lōgitudinis triū: et paululū i ip̄is regescebāt. Erāt aūt et vestes earum d̄ cilitio vsq3 deorsū: obstrigētes pedū extremitates. Quātūcūq3 poterat vnaqueq3 laborabat. Et cū aliquā earum aliqñ ɔtigerat īfirmari: nō ei fomētū aut adiutoriū medicine ɔferebat̄: s3 si quā ɔtigisset egrotari: tāq3 maximā bn̄dictōem a dn̄o accipiebat: et tolerabat lāguorē: donec eā medicia dn̄ica pueniret. Nulla earum ianuas exiebat. Erat āt ianuatrix p quā responsa oīa fiebāt matura: mlteq3 sanitates ibi fiebāt. Harum qdē eufraxia diligēs ɔsiliū scārum mulierum: ppē mirabilē ɔuersatōem earum sepi⁹ ad ip̄m monasteriū pgebat: timiaq3 illic offerebat et cereos. Una qdē dierum rogabat abbatissam: et priores monasterij dicēs eis. Paruā bn̄dictōem volo absq3 terrore vr̄o pbere: redditū auri vigīti aut trigīta librarum: vt oretis p ista famla vr̄a: et p antigono pr̄e ei⁹. Cui abbatissa rn̄dit: Dn̄a mea matrona: ancille tue nō egēt redditib⁹ neq3 pecuniā ɔcupiscunt. Propterea nanq3 oīa reliquerūt. et cūcta despiciūt i hoc seculo: vt eternis bonis frui mereantur: et nihil

possidere voluūt. ne celesti regno priuen/
tur: Sed ne te cōtristez aut sine fructu di/
mittaz. paucuz oleuz ad cādelas ꝛ tymia/
ma i oratoriuz confer: ꝛ hoc erit nobis pro
mercede iusticie. Et his oblatis rogabat
eufraxia abbatissaz vt omnes sorores ora
rēt pro ātigono: ꝛ filia eius eufraxia. Una
vero dieruz eufraxie ifāti abbatissa dixit
tēptādo. Domina mea eufraxia. diligis mo
nasteriuz nostruz ꝛ omnes sorores. Illa re/
spōdit. Etiaz domina. diligo vos. Dixit ei
abbatissa. rursuz cuz ioco. Si nos diligis:
esto nobiscuz i nostro scemate. Cui ifantu/
la dixit. Uere si nō cōtristatur mater mea:
vlterius nō egrediar de loco isto. Cui ab/
batissa dixit. Inter nos ꝛ spōsuz tuuz. quez
plus amas? puella dixit. Neque illuz no/
ui. neque ille me: vos aūt noui. ꝛ vos amo
Dicite mihi. Uos autez quez diligitis. me
an illuz? Ille vero dixerūt. Nos te diligi/
mus ꝛ christuz nostruz. Puella vero respō
dit. Ego vero ꝛ vos diligo: ꝛ christum ve/
struz. Sedebat vero eufraxia mater eius
ꝛ fluminuz lachrymaruz eius nō erat mo/
dus. Libēter eni audiebat verba puelle ab
batissa quia cuz esset etate ifātula. talia lo
quebatur. Nondum enim septem annos
ipleuerat: duz cuz abbatissa loqueretur
huiuscemodi verba. Tūc igemiscēs mater
ꝛ amare deflēs ad filiaz suaz dixit. Filia
mea veni pergamus ad domuz. quia iam
vespa est. Cui puella dixit. Ego hic maneo
cuz dn̄a abbatissa. Dixit abbatissa puelle:
Uade dn̄a i domū tuā: nō potes hic mane
re. Nō qsq̄ manere potest hic: nisi se deuo
uerit christo. Cui puella respōdit. Ubi est
christus? Illa gratāter ei dominicā imagi/
nez demonstrauit. Pergēs autem eufra/
xia osculata est dominicaz figuraz: ꝛ con/
uersa dixit abbatisse. Uere ꝛ ego vouco
me christo meo. ꝛ vlterius cū domina mea
nō vado. Dixit ei abbatissa. Filia non ha/
bes vbi hic maneas: ꝛ nō potes hic mane/
re. Puella dixit. vbi vos manetis ꝛ ego
maneo. Et cū iā vespera esset. ꝛ multū ma
ter eius coegisset atque abbatissa vt ābu/
laret: nequaq̄ potuerūt eā tollere d̄ mona
sterio. Multū ergo crebris diebus mater
ei⁹ atque abbatissa ei blādiebātur ꝛ persua
dere nequierūt vt de mōasterio potuissēt
eā expellere. Nouissime vero dixit abba/
tissa puelle. Filia si vis hic permanere lit/
teras habes discere ꝛ psalteriū. ꝛ vsque ad
vespā habes ieiuniū ducere: sicut vniuer/
se sorores. Puella dixit ei. Ego ꝛ ieiuniū ꝛ
oīa disco: solūmodo dimittite me hic esse.
Dixit ergo abbatissa matri eius. Domina
mea matrona: dimitte hāc puellā hic. vi/
deo eni q2 gratia dei illuxit in ea. ꝛ iustitia
patris ꝛ honestas tua: ꝛ oratiōes vtrorūq̄
vestrū. eternā vitaz prouidere ei noscūtur
Surgēs igitur eufraxia ꝛ assumēs filiam
suā: ad dominicā eā imaginē adduxit: ꝛ ex
tēdēs manus ad celū cū magno clamore ꝛ
fletu clamauit dicēs. Dn̄e iesu christe habe
curā huius ifātule q2 te cōcupiuit. ꝛ tibi se
cōmēdauit. Et cōuersa dixit ad filiā suam
Eufraxia filia mea. deus q fūdauit imobi
les mōtes. ꝛ te quoq̄ i suo timore ɔfirmet.
Et cū hec dixisset i manib⁹ eaz tradidit ab
batisse: et deflēs. pectusque suū tūdēs. ita
recessit a mōasterio vt oīs ɔgregatio cū ea
ploraret. Alia vero die abbatissa sumēs eu/
fraxiā itroduxit eā i secretariū et fcā orati/
one sup eā iduit eā idumēto monachali: et
extēdēs man⁹ ad celū p ea supplicauit di
cēs. Rex seculoꝝ q i ea cepisti opus bonū:
tu pfice h̄ i pace: da vt ambulet fm nomē
tuū. et fiduciā i. ueniat ɔspectu tuo semper
ista ifātula. Tūc et eufraxia mater ei⁹ orās
dixit. Filia mea amas h̄ scemate vestiri?
Cui eufraxia dixit. Utiq̄ mat. mea: q2 sic
agnoui ab abbatissa. et domine sorores di
xerunt hoc scema pro arris prebet diligen
tib⁹ se dominus iesus christus. Cui mater
sua dixit. Cui desponsata es: ipse faciat te
thalamo suo dignam. Et hoc dicens ꝛ orās
pro filia sua. vale dixit abbatisse et sorori/
bus. et osculata ē filiā suaz et egressa circa
morē circuibat pbēs paupib⁹ qd̄ idigebāt
Ubiq̄ aūt diuulgabat eufraxie optīa con
uersatio. Qm̄ ɔferret mōasteriis et vene/
rabilib⁹ locis: ita vt iperator adiret. et oīs
senatus eaz nimis amarēt. atque glorifica
rent deū. Audiebāt eni q nec piscē gusta/
ret: nec vinū biberet. Sz p⁹ tāta dōa q̄ vni

uersis cōferebat ꝛ gloriaȝ:a vespera vsqȝ ad vesperā ieiuniū faciebat:aliquādo sumens legumē:aliquādo holera. Post paucos aūt dies euocās abbatissa matrē puelle:dixit ei secrete. Domina aliquā rē volo tibi dicere:nō te cōturbet. Cui respōdit Domina mea quod iubes dic. Dixit abatissa. Uidi eniȝ i somnis antigonū virū tuū i magna gloria cōstitutū:ꝛ rogauit dn̄ȝ iesuȝ xp̄ȝ: vt egrediaris de corpore tuo:ꝛ de cetero sis cū illo:ꝛ fruaris illa gloria quaȝ antigonus meruit vir tuus:propter optimā vitā suā. Audiēs aūt hec reuersa est in domū suā matrona vt religiosa femina: ꝛ nō solū non est turbata:sed leticia magna gauisa est. Orabat eniȝ vt ab humana vita discederet:ꝛ de cetero esset cū xp̄o. Et mox vocās filiā suā:dixit ad eā. Filia mea sicut mihi dictuȝ ēst a dn̄a mea abbatissa: vocauit me xp̄s:ꝛ appropinquauerunt dies obitus mei. Ecce oēm substātiā meā et patris tui dedi i manus tuas:dispēsa eam pie vt celesteȝ possis habere hereditateȝ. Audiēs hec eufraxia a matre sua:cepit igemiscere ꝛ flere dicēs. Ueh mihi qꝛ peregrina suȝ ꝛ orphana. Dicit ei mater sua. Filia habes christū:nec peregrina es nec orphana:habes ꝛ dominā abbatissaȝ ꝑ matris officio. Uide filia:festina quod promisisti adīplere. Deū time ꝛ oēs sorores honora. seruiens eis cū omni humilitate. Nūqꝫ i corde tuo cogites:de sanguine regio suȝ nec dicas: debent mihi seruire: Pauper esto i terra: vt i celo diteris. Ecce oīa sub manibus tuis habes. Possessiones ꝛ pecunias i monasteriū confer:pro patre tuo et pro me: vt inueniamus misericordiā apud deū:ꝛ liberemur ab eterno supplicio. Hec precipiens filie sue:tertia die defuncta est ꝛ sepelierūt eā in monasterio i monumēto.

Audiens iperator:quia mortua fuisset eufraxia vxor antigoni:euocans senatorē cui desponsata fuerat filia eius idicauit ei dicens:quia puella cōuersa est in monasterio. Ille vero rogauit iperatorē: vt per veredarios scriberet puelle:eiqꝫ ꝑciperet vt ad ciuitatē veniret ꝛ nuptias celebraret. Suscipiēs aūt eufraxia iperatoris epistolā:manu ꝓpria ep̄laȝ aliā rescripsit:sic habētē. Dn̄e iperator suadesne ancille tue vt respuā xp̄ȝ:ꝛ hoi corruptibili ꝛ vermibus ꝯsumēdo ꝯiūgar:que hodie ē ꝛ cras nō ē? Absit ab ancilla tua: vt hāc iniqtatē faciā. Quapropt̄ ipator dn̄e:nō vlteri⁹ vos vir ille fatiget:ego eniȝ xp̄o ꝯsensi:ꝛ ipossibile est eū me negare:sȝ supplico potestati vestre: vt memoriā parentū meoꝝ habeatis Idcirco tolle oēȝ substātiā ꝛ dispēsa paupib⁹:simil̄ ꝛ orphanis:ꝛ da vniuersis eccl̄ijs. Noui eniȝ qꝛ recordaberis parētū meoꝝ maxime p̄ris mei. Audiui eniȝ qꝛ i palacio nūqꝫ a te diuidebat̄. Hoꝝ ḡ recordationē habēs substātiā hāc bn̄ dispone. Oēs constitutos sub iugo seruitutis manumitte: ꝛ eis ligitima ꝯcede. Māda actorib⁹ p̄ris mei vt oē debitū dimittant agricolis qđ a die p̄ris mei vsqȝ ad hāc diē reddebāt: vt sine sollicitudīe meaꝝ r̄enaꝝ reꝝ ꝯsistēs: xp̄o sine quolibet fuire valeā ipedimēto: cui⁹ aīaȝ meā ꝯmēdasse cognoscar. Orate ꝑ ancilla vr̄a:tu ꝛ augusta: vt merear̄ xp̄o fuire ꝓut dignat̄ ancillā suā. Deīde signās ep̄laȝ: veredario dedit. Qui reuertēs:obtulit ipatori relegēdā ep̄laȝ. Quā soluēs ꝛ relegēs i secreto cū augusta:m̄ltas lachrimas ambo effuderūt:nimis orātes ꝑ eufraxia. Mane aūt facto ꝯuocās iperator oēȝ senatū ꝛ p̄reȝ pariter eufraxie sponsi: iussit corā ep̄laȝ legere. Illi vero audiētes ep̄laȝ oēs sūt lachrymis repleti:ꝛ velut ex vno ore dixerūt. Uere dn̄e ipator:filia est antigoni:ꝛ eufraxie gen⁹ tuū:ꝛ ex sāguine ei⁹ ē hec puella. Uere religiosoꝝ parētū: religiosa ē filia:scē radicis scūs ē ramus:ꝛ oēs qdē ex q̄dā ꝯcordia gl̄ificauerūt deū ꝑ puella parit̄ orauerūt:ꝛ nequaqꝫ vlteri⁹ senator ille visus ē iportun⁹. Impator ḡ cūcta disponēs pie:ꝛ res puelle bn̄ distribuēs:ꝛ ipe defūct⁹ ē:ꝛ cū suis p̄rib⁹ sepult⁹ ē i pace. Eufraxia vero magnificabāt̄:ꝛ sȝ deū ꝯuersabat̄ abstinēs vltra mēsuram suā. Erat eniȝ annoꝝ duodeciȝ:ꝛ ad certamina se fortiter exercebat. Et primū qdē a vespa vsqꝫ ad vesperā comedebat: deide

post biduum.postea post triduū.nulla alia pter illā triclinia mūdabat ꝛ cubicula sororū externebat: aquā ad coquinā ipa portabat. Hec aūt cōsuetudo erat i mōasterio Si qñ ꝯtigerat aliq̄ȝ sororē tētari a diabolo p sōnū. mox abbatisse pādebat. illa vo cū lachrymis deū postulabat ut diabolus ab ea recederet. iubebatq̄ȝ vt lapides portaret. ꝛ substratū sub sago: cinerē sup ciliciū spargeret: ꝛ ita dormiret vsq̄ȝ ad decimū diē. Una vero dierꝫ ipa a diabolo tēptata est: ꝛ supposuit stratui suo cinerē Uidēs aūt abbatissa cinerē sub stratu eufraxie risit: ꝛ ait ad vnā sororꝫ seniorē. Uere hec puella tēptari cepit. ꝛ orās abbatissa dixit. deꝰ q creasti eā ꝫm tuā volūtatē tu eā i tuo timore cōforta. Et vocās eam abbatissa: dixit ad eā. Quare ñ indicasti mihi tēptationē diabolicā? Illa vero cadēs ad pedes abbatisse dixit. Ignosce mihi dñā mea: q2 cōfusa sū idicare tibi hanc cām. Dixit ad eā abbatissa. Filia mea. ecce pugnare cepisti: viriliter age vt vicas ꝛ coroneris. post paucos vo dies denuo tēptata ē ꝛ narrauit alicui sorori noīe Julie: q̄ mltū diligebat eufraxiā: q̄ etiā i certaminibꝰ eā exercebat. Dixitq̄ȝ ei Julia. Dñā mea eufraxia ñ abscōdas hoc abbatisse: ſȝ refer hoc. vt oret p te. Oēs ergo tēptamur a diabolo: ſȝ speremꝰ i xpi noīe q2 vicimꝰ eū. Ergo soror mea ñ moreris ſȝ idica abbatisse cām: ꝛ noli cōfundi. Audiēs aūt hec eufraxia gratias egit iulie: ꝛ dixit ad eā. Adiuuet te deꝰ soror. q2 edificasti me: ꝛ meā animā cōfortasti. Uere ingredior: ꝛ causā dñe abbatisse pnūcio. dixitq̄ȝ iulia. Etiam sic fac: vt oret p te. ꝛ adijciat tibi abstinētiā. Illa vero igrediēs idicauit abbatisse causā. Dixitq̄ȝ ei abbatissa. Nō ptimescas filia omne belū diaboli q̄ cōtra nos nitiť. Certa igiť fortiter imobili aīo: ꝛ nō pualebit aduersū te. Multū eni ab eo tēptāda es. sed certa vt vincas. vt victorias ꝛ triūphos accipias a sposo tuo xpo. ꝛ q̄tū potes adijce abstinētie tue Qui. n. precipue decertat: precipue dona pcipiet. Pꝰ aliquātulū vero tpis spaciū iterrogauit eā abbatissa dicēs. Post q̄t dies comedisti filia? Puella dixit. post tres dies domina mea. dixit ei abbatissa. Adijce adhuc vnū diē. Illa vero iussionē eiꝰ cū leticia magna suscipiēs: discessit. Cūq̄ȝ facta eēt ānorꝫ vigiti: etate confortabatur ꝛ pualebat. Erat eni nimis speciosa tāq̄ȝ vera matrona: ꝛ sanguīe regio pcreata Denuo siqdē tēptata indicauit abbatisse causā. Dixitq̄ȝ ei abbatissa. Noli timere filia: deꝰ tecū ē. Erat aūt i aula monasterij aceruꝰ lapidū. volēs aūt abbatissa tēptare eufraxiā: ꝛ ad mris puocare obediētiam dixit ei. Ueni filia mea. istos lapides trāsporta hic: ꝛ pone eos iuxta clibanū. Eufraxia vero mox accessit lapides transportare: erant autē ꝛ grādes lapides iter eos quos due sorores vix poterāt agitare. Illa vero sup humeros suos arripiebat eos nullo adiutorio opꝰ habēs. erat aūt iuuenis ꝛ valde fortis. nec dixit abbatisse. adiuuet me alia soror. nec dixit grādes sunt lapides. nō pualeo. nec cōtradixit. non dixit. ieiuna sū ꝛ deficio. ꝛ opꝰ hoc grāde ē: ſȝ cū fiducia iussionē p obediētiā adimpleuit. Alia vo die dixit abbatissa ad eā. Nō ē iustū vt lapides isti iuxta furnū sint positi: sed reporta eos i locū suū. Illa vero denuo cōfidēter iussionē abbatisse sue ꝯpleuit. hoc ḡ opꝰ vigiti dies iussit eā facere ut patiētiā eius cōprobaret. Oēs itaq̄ȝ sorores videbāt qd̄ fiebat: ꝛ puelle obediētiā admirabāť. alie q̄ȝ sorores diridebāt. alie acclamabāt. viriliter age eufraxia. Triginta vero dies ipleti sunt. Denuo diuini operis celebratione facta. die q̄dā pgēte eufraxia vt lapides portaret: dixit ei abbatissa. Dimitte filia hoc misteriū. ꝛ tolle farinā ꝛ cōsperge. ꝛ coque panes i furno: vt iueniaris ad vesperꝫ i misterio sororꝫ. Illa vero cū magna leticia ꝛ gaudio iussa conpleuit. Rursus diabolus iueniēs eā vacātē huiusmōi tēptationē imisit ꝙ q̄si ille senator cui fuerat despōsata supueniēs cū auxilio mlto abstraheret eā de monasterio: ꝛ ea sublata abiret. Que cuȝ iaceret i cubili suo: violēter pclamabat. Abbatis

la vero τ alie sorores expgefacte audie/ rūt ei⁹ violētie vocē. τ excitantes eā dixe rūt: Unde ē tibi hec āxietas filia? Illa vo repēte somnuȝ recitauit. Abbatissa vero excitās sorores stetit ī oratiōe. Post ople/ tū vero ministeriū vsq ad horā tertiā. te/ nēs codicē eufraxia stabat legēs sedētib⁹ τ postea stans ad horā tertiaȝ ī ministerio. Post cōpletionē vero tertie. mox eufra/ xia sororib⁹ necessaria pparabat. mūdiciā ī triclinio faciēs τ lectos sternēs. aquā im ples τ ad coquinā portās: ligna frangēs τ legumina coquēs: farinā cōfermētās: τ co quēs panē ī clibano. Et dū hec oīa faceret nec ī nocturna psalmodia deerat. nec ī ter tia. nec ī sexta. nec ī nona. nec ī vespa. Nā postq cōpleuit vespertinas oratiōes: p se ministeriū faciebat ī ferēdo. Cū qua etiā τ laborabat iulia: satis eni diligebat eufra xiā. Denuo siqdē diabolus p somnū vehe/ mēter eā tēptās: ei certamē īmisit maximū Quē mox anxietatis sue certamē abbatis se cōfessa ē. Pro qua dū oraret abbatissa: dixit ei. Filia mea eufraxia tēp⁹ certami/ nis ē. vide ne molliat diabolus mētē tuā. τ pdes laborē tuū. Adhuc eni paruo tēpore dimicās tecū: dū fuerit supat⁹ a te. rursuȝ effugiet. Dicebatq ei simul τ iulia Domīa τ soror mea. si modo ei nō repugnam⁹ τ vi cim⁹. in senectute quale bellū cū eo facie/ m⁹? Cui respondit eufraxia. Uiuit dñs so/ ror iulia: q si mihi pcepit abbatissa nō gu/ stabo ī tota septimana panes: donec cū do mino adiuuāte vicā. Cui iulia dixit. si tu h potes iplere ī terra: beata eris in celo. In isto nāq monasterio nulla potuit sine cibo totā septimanā permanere: nisi dña nostra abbatissa. Tūc igressa eufraxia. nūciauit tēptationē diaboli p somnū abbatisse: eā q rogauit vt ei pciperet qten⁹ totā hebdo madā sine cibo psisteret. Cui abatissa dixit Fac qcqd tibi videris facile esse filia mea. De⁹ qui creauit te ofirmet te: τ cōtra dia/ bolū donet tibi victoriam. Cepit igitur eu fraxia totā septimanā ieiunare. τ nec psal lendi officiū dereliquit. nec sorop ministe/ riuȝ: ita vt omnes tolerātiaȝ ipsius mirarē tur. τ pulchritudinē simul τ iuuētuteȝ eta/ tis. Dicebāt aūt quedā de collegio earum. Habem⁹ hodie annū custodiētes eufraxi/ am. τ sedēteȝ eaȝ nō vidimus neqȝ p dieȝ neqȝ p nocteȝ: nisi solū quando requiesce/ bat ī loco suo nocte. Nunq enim sedit vel quādo etiā paneȝ comedit. Omnes ergo sorores diligebāt eufraxiaȝ. q se ita humi liter exercebat τ cuȝ studio famulatū soro ribus exhibebat: duȝ pcipue utiq de san/ guine iperiali descēderet. Pro qua re itē te nimis pro ea orātes rogabāt dñm vt sal uaretur. Fuit aūt īter eas quedaȝ nomī ne germana: quā dicebāt ex āncilla ortam. Hec īuidiā habēs aduersus eufraxiaȝ in/ surrexit aduersus eā in coquina secrete: τ dixit ei. Dic eufraxia. Ecce tu semel ī septi mana comedis secundū regulā abbatisse τ nos hoc nō possumus adīplere Si coacte fuerim⁹ ab abbatissa. quid faciemus? Cui eufraxia respōdit. Dña mea dña nostra ab batissa dixit. vt vnaqueqȝ sicut potuerit: decertet. Nō eni sine necessitate mihi hoc iuguȝ īposuit. dixit ei germana. Impostrix τ oī calliditate plena. qs nesciat: q sub ige nio hoc agis. vt post pausationē abbatisse tu ei succedas? Credo ī xpo. q te nunq di gnabit ad abbatisse venire locū. Audiens hec eufraxia. pstrauit se ad pedes ei⁹: τ di xit ad eā. Ignosce mihi dña mea. τ ora pro me. Cognoscēs auteȝ abbatissa quod fue/ rat factū. germanā corā oīb⁹ vocauit: di/ xitque ei. Ancilla nequā τ a deo extranea qd tibi nocuit eufraxia: q festinasti studiū ei⁹ obrumpe? Aliena es a sorop ocilio: idī gna es a ministerio. τ oiugio sororuȝ extra nea. Cui multū supplicabat eufraxia. qua ten⁹ illi veniā largiret: τ nō eā flexit donec īplerent dies trigīta. Tricesimo vo die vi dēs eufraxia q nil rogādo pficeret. assu/ mēs secū iuliā τ seniores scās monasterij dposcebat vt rogarēt abbatissā qten⁹ ei re cōciliaret. Quo facto euocauit eā abbatis sa corā oīb⁹ dixitqȝ ei. Nōne diiudicasti in corde tuo vt studiū puelle hui⁹ abscideres nec cogitasti. q dū eēt matrōa τ ex ipia/ li genere ostituta. humiliauit semetipaȝ. τ p

pter deũ fuiuit tibi? Oib⁹ ergo rogãtib⁹ p germana: placata ẽ. Tũc diabolus cõtra eufraxiã certamina nõ cessabat cõmittere. Nimis eni furebat cõtra eã: et cito p duci volebat ad finẽ. Una qdẽ diex cum ad bauriẽdã aquã descẽdisset ad puteũ: arripiebat eã diabolus cũ lagena. et deiecit eã deorsũ i puteũ: ita vt nausearet eufraxia et pueniret caput ei⁹ ad fũdũ. Eleuata vero de aqua. et tenẽs funẽ situle: ita clamauit de puteo. xp̃e adiuua me. Qua voce facta. cognitũ ẽ. qz eufraxia corruissz i puteũ: et currẽtes sorores cũ abbatissa abstraxerũt eã de puteo. Que surgẽs ex iõ et semetipsam cõsignãs: subrisit et ait. Uiuit xp̃s me⁹. qa nõ me vincis diabole. neqz cedo tibi. Usqz nũc qdẽ vnã lagenã portabã cũ aqua in coqnã: ab bodie vero duabus lagenis aquã portabo. Et ita fecit. Uidens itaqz diabolus qz eã i puteo necare nõ valuit. rursũ alia vice cũ descendisset ligna icidere. cũqz iam pauca incidisset: astitit diabolus obseruãs eã. Et dũ leuasset securim vt lignũ icideret. colligauit diabolus man⁹ ei⁹ et vsqz ad ei⁹ calcaneuz traxit: et puenit vsque ad tibiaz. Que cũ vidisset crudelissimũ vuln⁹ valde. et sãguinez vehementer effusum: proiiciẽs securim angustiata et in terrã prostrata est Julia vero cucurrit: et clamans sororibus nũciauit. qz eufraxia accipiẽs securi: de securi mortua ẽ: Cũqz ocursu clamor fact⁹ fuisset vniuersaz circũstabãt eã pauce simul et flebãt. Tũc discẽs abbatissa. aquã i faciẽ ei⁹ misit: et osignãs eã atqz oplectẽs ait ei. Filia mea eufraxia cur ãgustiata es Recrea te et loqre sororib⁹. Illa v̄o respiciente: abbatissa dixit. dñe ih̄u xp̃e sana ancillã tuã: qm̃ ꝑpter te ml't̃a patit̃. Et cũ ligasset pedẽ ei⁹ ð pãno cilicio. leuauit eã: et dãs ei manũ ducebat eã ad monasteriuz. Illa vero respiciẽs ligna ꝓiecta: dixit sororibus. Uiuit dñs me⁹. nisi collegero ligna et septimanam meam compleuero: ñ ascendam. Cui iulia dixit. Noli domina soror non vales. dimitte. ego colligam ea: tu ascende requiesce propter dolorem. Illa vero non acquieuit: sed complens man⁹ suas lignis sic ascendit. Cui tamen diabolus non pepercit. Nam cum ascendisset superiores gradus scale. calcans summitatem tunice sue. super ipsum lignum ruit quod portabat: et fixum est lignum i aspectu eius ita vt sorores crederent. qa lignum eius oculum penetrasset. Tunc exclamans Julia: ait ad eam. Domina mea tibi dixi quia non potes requiescere et non me audisti. Cui dixit eufraxia. caute subtrahe a me lignum: oculus meus san⁹ est. Traxit ergo ab ea lignum. et sanguinis facta est effusio uehemens. Abbatissa vero deferens oleum: et facta oratione supposuit ei manum: rursumque dixit ad eam. Uade ad stratum tuum requiesce: et ego domnis sororibus ministeriũ tuũ iniũgo. Eufraxia vero dixit. Uiuit dñs me⁹ qa nõ rege co: donec officiũ meum cõpleuero. Multum enim rogabatur a sororibus vt requiesceret propter plagas quas babebat: et passa non est: sed sic vlcerata ex vtraqz plaga sanguine precurrente stabat ministerium faciens sororibus: et neqz in opere dei deerat: nec in alio ministerio:

Rursus itaqz alia vice: cum ascenderet cum iulia in solarium tertium: arripiens eã diabolus: precipitauit eaz deorsum. Et cũ exclamasset iulia: concurrẽtes sorores crediderũt se eufraxiã mortuaz inuenire. Que surgens occurrit eis. Quã suscipientes itroduxerũt eã ad abbatissam: iterrogauitqz eã si i aliquo fuisset lesa. Cui eufraxia respõdit: Uiuit dominus domina mea qa nec quomodo cecidi: noui: nec quomodo surrexi. Audiens abbatissa. quia de tãta altitudine corruens nihil esset lesa: glorificauit deũ dicens. Uade filia ad opus tuũ: et erit dñs tecũ. Rursus ergo inimicus volẽs eã occidere: ollã feruẽtẽ babẽs i q̃ olus coquebat: vt euffunderet coctionem olerum in vasculo: ablatisqz pedibus a diabolo retrorsum cadẽs: olle illius coctionem in faciem suam fudit. Et dum omnes sorores in hoc facto expauescerẽt exiliens eufraxia subrisit: et ait ad eas. Ut

qd turbate estis. Abbatissa vero vidēs q2 nō fuisset lesa: respexit i ollā: ⁊ vidit q2 qđ remāserat esset feruēs. Et ꝯuersa dixit eu fraxia. Uere dn̄a mea quia velut aqua fri gida venit i faciē meā. Ammirata est ꝟo abbatissa: ⁊ ītuēs i eā dixit. Filia deus te custodiat: ⁊ tibi sine īntermissione tolerare i suo timore ꝯcedat. Et ingressa abbatissa oratoriū ꝯuocauit priores seniores: dixit ꝗ eis. Nostis q2 eufraxia ꝓmeruit gratiā dei? Cognouistis enī q2 nec p̄cipitata ꝯtri stata est: neqꝫ nimietate feruoris exusta ē At ille dixerūt. Uere ancilla dei est eufra xia: ⁊ curā eius habet dn̄s. nā i huiusmodi tēptationibus liberata est a dn̄o. Omnis itaqꝫ ciuitas atqꝫ ꝓuīcia ꝯsuetudinē habe bat: vt īfantes male habētes i illud dedu cerēt monasteriū. ad ancillas dei miracula faciētes: ⁊ suscipiebat eos abbatissa ⁊ in gredieb\u0101tur i oratoriū: ⁊ supplicabāt ꝓ eis dn̄s: ⁊ mox ab omni lāguore sanabātur īfā tes. ⁊ r̄cipiebāt eos matres ꝓprie sanos: ꝓ ficiscētes atqꝫ glorificātes deū. Erat aūt quedā in monasterio mulier energumina: ab īfantia obligata i monasterio: quaten⁹ saluaret: que habebat spiritū imūdū de monē ligatis manibus ⁊ spumā faciens: ⁊ dētibus suis stridēs: multūqꝫ clamans: ita vt oēs audiētes cū timore cōciderent Et cū frequēter abbatissa cū senioribus soro ribus pro salute eius orasset: nihil ꝓmeru it. Quapropter nec valebāt se ad eā iun gere: vt ei vel cibū offerrēt. Erat aūt liga tū quoddā vasculū i fune ⁊ ipso vasculo le gumina vel panes mittebāt. ⁊ appēdebāt ipsum vasculū: ⁊ sic ei de lōge porrigeba tur: ⁊ ita vescebatur. Frequēter aūt abii ciēs ipsū vasculū: cū virga iaculabat ī fa ciē offerētis sibi cibū. Una ꝟo dieꝝ fc̄m ē vt itraret ostiaria ⁊ diceret abatisse. Dn̄a mea quedā mulier īfantulū adduxit. ⁊ stās foris ad ianuā deflet. Est autem īfantulus quasi annorū circiter octo. paraliticus: sur dus ⁊ mutus. Uidens aūt abbatissa spiri tu sibi reuelante: quia gratiā ꝓmeruisset a dn̄o cōtra demones eufraxia dixit osti arie. Uoca mihi eufraxiā. Que cū venisset ante abbatissam. dixit ei. Uade suscipe in fantē a matre sua: ⁊ defer huc. Illa vero egressa: ⁊ videns īfantulū paraliticū ⁊ tre mentē: misera est super eū ⁊ igemiscens dolēter signauit infantē: ⁊ dixit ei. Qui te creauit: ipse te sanet fili. Et sumens eū per gebat ad abbatissaꝫ. Infans vero dū por taretur ab eufraxia: sanatus est: ⁊ clama uit matri sue: videns aūt eufraxia q2 īfan tulus cepisset loqui: perterrita proiecit eū i terrā. Infantulus aūt mox exurgēs: cu currit ad ianuam: querens matrē suā. Cur rens aūt ostiaria nūciauit abbatisse: quod factū est. Que cū vocasset matrē infantis dicit ei. Dic mihi inquit soror: temptare nos venisti? Respondit autem mater in fantis: dicens. Per dominū nostrū iesum christū dn̄a mea q2 neqꝫ ambulauit: neqꝫ locutus est hic infans vsqꝫ in presentem ho ram. Sed cum suscepisset eum hec domi na soror: mox locutus est. Illa vero proii ciens eum in terrā: stetit obstupefacta: in fantulus vero surgens venit ad me ancil lam tuam. Dicit ei abbatissa. Ecce ergo ha bes eum sanum: tolle eum: ⁊ vade in pace Que assumens filium suum pergebat glo rificans deum. Rursum ergo abbatissa dixit ad seniores sorores. Quid vobis de eufraxia videtur? Cui respōdētes dixerūt vere ancilla dei est. Uocauitqꝫ eam ⁊ di xit ei. Filia mea eufraxia: volo vt huic pa tienti que in monasterio est: ꝑ manus tuas cibum offeras: si non times eam. Cui eu fraxia respondit. Nō timeo domina mea quicquid mihi precipis. Sumens ergo eu fraxia quoddam vasculum: misit in illud le gumen ⁊ fragmen panis: ⁊ obtulit ei. Illa vero repente dentibus stridens: ⁊ valde fremens fecit impetum super eam: ⁊ appre hendens illud vasculum volebat confrin gere Eufraxia vero apprehendens manū eius dixit. Uiuit dominus deus: si te posu ero in terram: tollo virgam domine abba tisse: ⁊ sic te flagellabo vt nunq̄ presumas hoc agere. Uidens autem quia preualuis set patienti: quieuit. Postq̄ autem cessa uit: cepit eufraxia blandiri ⁊ dicere. Se

de soror comede et bibe et noli turbari. Illaqz sedit comedit et bibit et requieuit. Ab illa hora iā ei cibus cū virga dabat. Oēs autē sorores vidētes qđ fecerat eufraxia orabāt p ea ad dn̄z. Cū vero cepisset moueri et idignari: dicebant ad eā sorores. gesce soror et noli malignari. nā si venerit domina eufraxia flagellabit te. et repēte gescebat. Rursū aūt germana iuidia mordebat. et cor eius vrebat: dicebatqz sororibus. Nisi fuisset eufraxia. nō iueniebat alia que cibū ei offerret. Tollam cibos et ego ministro. Sumēs ergo cibos eius accessit ad patiētē: et dicit ei. Accipe cibos soror et comede. illa vero ꝯtinuo exiliēs i eā. vestes eius cōscidit: et cōterēs eā proiecit in terrā et irruēs super illā cepit mādu/care carnes ei⁹. clamore aūt facto. et nulla presumēte ei appropiquare: currēs iulia ad coquinaz dixit eufraxie. festina dn̄a quia germana a patiēte dilacerata ē. Currens autē eufraxia tenēs manus patiētis et guttur: eripuit ab ea germanam cruentatā et dilaceratā. cui dixit eufraxia. bene fecisti quia sic cōtriuisti sororē: illa vero stabat spumā faciēs: et dentib⁹ stridēs. Dixit ei eufraxia. ab hac hora si maligna fueris erga sorores. nō tibi cedo neqz misereor: sed virgā dn̄e mee abbatisse tollā. et cū ea te sine misericordia flagellabo. illa vero sedēs repēte cessauit. Mane aūt facto ꝯpleto sacro officio. et egrediētibus eis ab oratorio. visitās eufraxia patiētē iuenit eā disruptā vestē suā in terram piecisse: et sedētē sup eā: et colligentē sterc⁹. et comedentē. At eufraxia vt vidit: fleuit et que facta fuerāt abbatisse nunciauit. cōuenientes vero sorores iuenerūt eā nudā. et colligentē flegma et comedentē. dixit autem abbatissa. vt daret ei alia tunica vt vestiretur. Sumens itaqz eufraxia tunicam. et parapsidē cū legumine et fragmen panis obtulit ei. et dixit. Accipe soror et vesti te: et gusta. Quare sic te deturpas. que sumēs comedit et bibit. Et induens eam ministrauit ei. Eufraxia vero a lachrymis nō cessauit vsque ad vesperā p ea gemēs. Quo cū peruenisset: mox supplicābat dn̄o cum lachrymis. vt ille patiēs sanaret. Diluculo vero abbatissa vocans eufraxiā: dixit ei. Cur me celasti preces offerens deo p hac patiēte? Si manifestasses mihi: et ego sine dubio venirem. Cui eufraxia dixit: Ignosce mihi dn̄a. vidi eam turpiter positam et infirmā: et dolui super eam: Abbatissa vero dixit. habeo tibi aliqd cōfiteri: et vide ne sathanas tēptet te. et elatio tibi generetur. Ecce tibi xp̄s potestatē circa eos dedit: vt eijcias eos. Audiens hec eufraxia. misit cinerē super caput suū: et psternens semetipsā in terrā clamauit dicens. Que sum ego ifelix et immūda. vt demonē tātū expellā. quē orātes p tantū tēpus nō potuistis expellere. Dicit ei abbatissa. Filia mea. te sustinebat hoc tēpus copiosa ē tua merces i celo. Ingressa quidē eufraxia monasteriū. piecit semetipsā ante altare. supplicās deo vt precibus eius sanaret: et de excelso daret auxiliū. Et surgens a pauimēto orās rursū. ibat ad patientē iussiōe abbatisse: et oēs sorores sequebant eā. ut mirarent que faciēda erāt. Ad quam accedēs ait. Sanet te dominus meus ih̄s xp̄s: qui te creauit. Et mox signum crucis fecit in fronte eius. Mox autem clamauit coram omnibus. O quomodo ab ista impostrice et fallace exeo. habitās in ea plurimos ānos. et nullus me expellere potuit. et hec immunda atqz luxuriosa conatur persequi me? Cui eufraxia dixit Non ego te persequor. sed xp̄s omnium deus. Dixit ei demon. Nō exeo inmunda. Non enim accepisti potestatem eijciendi me Eufraxia dixit. ego imūda sum. et omni malignitate plena: vt tu quoqz testaris verumtamen iubente domino egredere ab ea. Nam si sumo bacculum abbatisse flagellabo te. Siquidem resistente demone. et exire nolente. sumens eufraxia abbatisse bacculum: dixit ei. Exi aut certe torqueo te. Respondit ei. Quomodo ab ea egredi potero: cum ab ea recedere non possim? Mox igitur eufraxia cepit cedere. Et cum tertio percussisset dixit. Egre/

dere a figmento dei spiritus immūde. In crepet te dominus iesus christus. Demō dixit. Non possū exire ab ea. quid me persequeris? vbi habeo pficisci? Eufraxia dixit. In tenebras exteriores. in ignē eternū. in īfinita tormēta. parata tibi et patri tuo sathane: et faciētibus voluntatē eius. Omnes itaq3 sorores stabāt respiciētes in eā. et nō presumebāt ppi' appropiquare. Eufraxia vero dure certabat cum demone rñstēte. et respiciēs i celū dixit. Domine iesu christe noli me i hac hora cōfundere: vt nō vincat me hic demon immundus. Et cōtinuo demō spumās et stridore facto clamās voce magna egressus est a muliere: et ab ea hora sanata est. Cucurrerunt sorores glorificantes i hoc deū. Magn' eni timor obtinuerat omnes. Eufraxia vero tulit mulierē. et abluit eā aqua: et īduit eā vestimēto: et duxit ad abatissā que vna cū sororibus ītroduxerunt eā in monasteriū: et gloriam dederūt deo p facto miraculo. Ab illa vero hora humiliauit se ampli' eufraxia. et sine sōno tota nocte psistebat. omnē vero hebdomadā ieiunabat: vt cōsueuerat: sine defectu faciens cunctis sororibus ministeriū. et cū omni studio atq3 leticia i mansuetudie atq3 humilitate degebat. Una dieꝝ abbatissa vidit visionē: et cōturbata est vehementer. Rogare aūt ceperūt eā omnes sorores supplicātes et dicētes. Cōfitere nobis domia abbatissa. cur sic ingemiscis. et nostras animas simul affligis. Et dixit. nō me cogatis vsq3 in crastinū. Dixerunt ei seniores sorores. Crede domina. q si non annūciaueris nobis: tribulatiōe3 magnā animabus nostris ingeris. Abbatissa dixit. Ego quidem qđ futurum est vsque i diem crastinum dicere non volebam: sed quia cogitis me nunc audite. Eufraxia nos deserit. cras enim hac vita priuabit nulla vero indicet ei: ne cōtristetur. His itaq3 dictis. magnus eiulatus p multas horas factus est. vna autē sororum cum cognouisset. currens ad furnū. inuenit eufraxiam panes coquentem: cui iulia aderat secundū cōsuetudinē. dixit ergo illā soror que venerat. Cognosce domina eufraxia. qz intus magn' luct' est apud abbatissā ppter te: et apud sorores. Audiētes aūt hec iulia et eufraxia stupefacte sūt: et diutius steterūt. Post hec autē iulia dixit. Putasne auditu audiuit abbatissa. qa ex missione illius. qui aliquādo spōsus fuerat tuus: iussit imperator te adduci ex monasterio et ppterea lamētant. Cui eufraxia respondit. Uiuit dñs me' ihs xps. qa si omnia fūdamēta terre moueant. nō mihi psuadere pualebūt vt xpm dñm meū derelinquā. Uerūtamē dña mea iulia. dū coquuntur panes vade. vide flet' istos qđ cōtigerit: ne anima mea pturbet. illa vero pgens et stās foris ante ianuas. audiuit somnū abbatissam hoc mō referētē. Uidi inquit qsi duos cuiusdā scematis viros huc aduenientes. q querebāt eufraxiā tollere: dixeruntq3 mihi. dirige eā: opus habet. Rursū ergo et alij veniētes dixerūt mihi. Assumēs tecū eufraxiā. deduc eā ante dominū. Quā mox assumens pperaui cū eis. Et cū venissemus ad quandā portā. cui' gloriā enarrare nō valeo: spōte nobis apta ē. Et igresse sumus. et vidimus ibi ienarrabile palatiū celeste: i quo et soliū nuptiale nō manu factū. Ego quidē interius appinquare nō potui: eufraxiā vero assumētes. obtulerūt domio. et pcidens osculata ē pedes eius imaculatos. vidi ibi dena milia angeloꝝ. ac multitudinē sanctorū ienarrabilē: et omnes stabāt respicientes. et vidi. et ecce mater domini assumens eufraxiā. adduxit eā ad thalamū nuptialē in quo decoris coronā parabat. et audiui vocē ad eufraxiā dicētem. Ecce merces tua: Nunc itaq3 perge post decē dies veniens: fruere his i seculis infinitis. Et idō quia hodie nona dies ē ex quo visionem vidi cras morietur eufraxia. Audiēs hec iulia recitantē secrete abbatissam: tūdēs pectus suum et faciem. amare deflens venit ad clibanū. cum vidisset eam flentem eufraxia. dixit ad illam. coniuro te per filium dei soror iulia: indica mihi qđ audisti

⁊ quare plãgis? Dixit ei iulia. Plango domina mea. q2 hodie separabimur a te. Sicut enim audiui a domina mea abbatissa cras ex hoc corpore exalabis. Quod dum eufraxia audisset ãgustiata est. ⁊ pusillanimis facta cecidit. Sedebat aũt iuxta eam iulia flẽs. Cui eufraxia dixit. Soror da mihi manum tuam ⁊ leua me. ⁊ duc me vbi ligna sũt posita: ⁊ ibi me pone. ⁊ tolle panes de clibano ⁊ porta ĩ monasteriũ. Fecit iulia hec ⁊ abbatisse nõ ĩdicauit. Cũ ergo iaceret eufraxia ĩ pauimẽto clamauit. Cur dñe abbominat-es me pegrinã ⁊ orphanã. Cur despexisti me? Ecce tẽpus quãdo debeam cũ diabolo pugnare. ⁊ aĩa mea a me expetitur. Misericors esto ĩ me ãcilla tua dñe iesu christe. dimitte me vel vnũ annũ quaten⁹ ẽfleã peccata mea: quia sine penitẽtia sum. ⁊ ab oĩ penitẽtia nudata. Nõ ẽ in me op⁹ salutis: nã nemo ĩ iferno cõfitebit tibi. Nõ ẽ penitẽtia ĩ sepulchro: nõ possum post mortẽ lachrymis preualere. Nõ enim qui ĩ iferno sunt laudabunt te domine: sed viuẽtes laudabũt nomẽ sanctũ tuũ. Dona mihi vel adhuc vnũ ãnũ. vt penitẽtiã agam quia desolata sum sicut ficus sine adiutorio. Cũ ergo defleret. audiẽs quedã sororum. indicauit abbatisse atque sororib⁹: q2 eufraxia pstrata ĩ repositione lignorum. ita clamaret. Dixitq3 iulia. Uere dña audiuit q2 morit: ppterea lamẽtat. Dixit ergo abbatissa sororib⁹. Quis ãnũciauit ei. ⁊ animã ei⁹ afflixit? Quis ĩdicauit ei ⁊ cor ei⁹ attriuit? Nõne vos rogaui ne diceretis ei. donec ei⁹ hora veniret? Cur hoc fecistis: ⁊ afflixistis animã ei⁹? Jte ⁊ adducite eã mihi. Jlle vero pgẽtes dixerũt ei. Ueni dña eufraxia: vocat te abbatissa. Jlla vero egressa ẽ plorãs atq3 ẽturbata. ⁊ ingressa astitit abbatisse. deflẽs atq3 merẽs ⁊ gemitib⁹ nimis afflicta. Abbatissa vero respiciẽs eã dixit. Quid habes filia. q2 sic ingemiscis? Eufraxia dixit. Plãgo me dña mea. q2 sciuisti me moriturã. ⁊ nõ ĩdicasti mihi vt plangerem pctã mea: dũ sim ab oĩb⁹ pctis coĩquinata. His dictis se pstrauit ĩ pauimẽtũ. ⁊ tenuit pedes abbatisse: p quã oẽ ẽsiliũ ei⁹ alacriter ẽ pductũ. Clamauitq3 eufraxia. et dixit. Miserere mei dña: et depcare dñm. vt mihi ẽcedat vel vnũ ãnũ: q2 sine pñtia sum. et nescio q̃ me tenebre cooperiãt. Dixit ei abbatissa. Uiuit dñs. q2 celesti senatui dignã te fecit rex tu⁹ xps. Et cepit oĩb⁹ recitare qb⁹ bonis habet frui eufraxia. Et rogabat eã vt p ipsa dñm supplicaret: quaten⁹ ei⁹ pticeps esse mereret. Orabat enĩ vt cũ ea ẽuersaret ĩ xpo: et ipsis donis qb⁹ ipsa erat fruitura: et ipsa frueret. Eufraxia vero iacẽs ad pedes abbatisse. cepit tenere frig⁹ et rigorẽ: post paululum vero vehemẽs eam febris iuasit. Abbatissa vero sororib⁹ ait: Sumite eã et igrediamur ĩ oratoriũ. q2 iam appropĩquat hora ei⁹. Posuerũt ergo eam ĩ oratoriũ: et obseruabãt eã vsq3 ad vesperam. Uespere aũt facto. cũ hora sumẽdi cibũ iã aduenisset: pcepit eis abbatissa vt egrederentur. solũmodo iuliam secum retinens. ne aliqua hora relinquerẽt eufraxiam: et clausis ianuis vsque mane fuerunt cum ea. Julia vero rogabat eufraxiam dicens. Domina mi soror non obliuiscaris mei: memẽto quia inseparabiliter tibi coniuncta sum semper super terram. Suplica deo pro me. vt me non separet a te. Memento q2 ego tibi prouidi bona certamina. Deprecare dominum vt me absoluat ab hac sarcina carnis. vt merear tecum abire cũ fiducia. mane vero facto. abbatissa vidẽs quia in nouissima respiratione esset eufraxia vt moreretur: mandauit sororibus per iuliam dicens. venite filie mee. valefacite ei quia iam defecit. Quibus venientibus valedixerunt ei. flentes. dicentesque. memento nostri domina soror eufraxia. nomen benedictum a deo qui te dilexit. Post oĩa autem venit illa que diu passa a demone fuerat. et per eam salua facta est: et lugens sicut et omnes osculabatur manus eius dicens. Iste manus quantum mihi indigne et peccatrici ministrauerunt per deum et per istas manus demonium expulsum est a me. Et cum eufraxia respondere non posset: dixit ei abbatissa. Filia mea. non misereris vel huius sororis.

Quare nō loqueris ei que ꝓpter te ita tribulatꝰ: Eufraxia vero respōdit ad eā. Quare me luges dña soror. Dimitte me reqescere qꝛ deficio: verūtñ tu benedic deū: ⁊ ipse te ꝯseruabit. Et dixit. Ora pro me. qꝛ magnū certamē est i aīa mea i hac hora. Cum ergo orasset abbatissa: ⁊ oēs respōdissent amē: reddidit aīaʒ. Erat aūt ānoꝝ trigīta: sepelierūtqꝫ eam i tumulo vbi ⁊ genitrix eiꝰ eufraxia reqescebat: ⁊ glorificauerunt deū: qꝛ ꝓmeruisset habere sororem apud deū. Julia vero magistra eiꝰ tribꝰ dieb ꝰ flēs ab eiꝰ tumulo nō recessit: hec enim docuerat eā litteras: ⁊ psalteriū: ⁊ multū eā diligebat cū eiꝰ esset discipula: atqꝫ ex genere ipatoris. Quarto vero die leta scā iulia accessit ad abbatissā ⁊ dixit ei: dña mea ora ꝓ me q ̄ ⁊ vocauit me xp̄s itercedēte ꝓ me btā eufraxia. Et hec dicēs osculata est cūctas sorores Quita enim die post obitū btē eufraxie defuncta est ⁊ magistra eius iulia: ⁊ sepulta est i sepulchro vbi posita erat btā eufraxia. Post trigīta vero dies euocās abbatissa monasterii priores: dixit ad eas. Filie mee eligite vobis matrē ⁊ ꝯstituite i locū meū: que vobis p̄esse possit. Jlle vero respōderūt. Dña ꝓ qua causa hoc dicis denūcia nobis. Nūqꝫ enim famulabus tuis hoc dixisti. Dixit eis abbatissa. Uocauit enim me dñs. Supplicauit ꝓ me dña eufraxia: ⁊ multū laborauit i suis p̄cibus: quatenus ego celestem thalamum promererer. Nā ⁊ iulia per sanctā eufraxiaʒ particeps eius effecta est: ⁊ igressa est i illud palatiuʒ nō manufactū: ⁊ ego festino digna fieri et cū eis locū habere. Audiētes sorores de eufraxia ⁊ iulia qꝛ i maxima essent gloria gaudebāt ⁊ orabāt pariter: vt ⁊ ipse mererētur ad illū thalamū accedere. Elegerūt ergo vnā soroꝝ noīe theogeniā que eis p̄esset. Quam euocās abbatissa ad se: dixit ad eā. Ecce testimoniū bonum qđ sorores oēs de te dederūt ⁊ posuerūt te ad principatū. ⁊ p̄sulatū traditionis diuine legis ⁊ ꝯsequētia nostra. Cōiuro te ꝑ itemerātā trinitatē ⁊ ꝯsubstātialē: ne istiꝰ mūdi queras diuitias aut possessionē: neqꝫ occupes sorores ad terrenas sollicitudines: sed magis vt cōtēnentes tēporalia bona: perpetua mereātur accipere. Et rursum sororibus dixit. Quomodo perfecte nostis vitā ⁊ cōuersationē eufraxie: estote imitātes eā vt participes eius efficiamini. Et cū dixisset ei oēs amē: vale dicens eis: itrauit oratoriū: ⁊ claudens ianuas precepit vt vsqꝫ ad diluculū nulla illaꝝ itraret. Mane autē facto igresse iuenerūt eā obdormisse i dño ⁊ hymnū dicentes dño: reposuerūt eā i sepulchro: vbi beata eufraxia recōdita erat Ab illa enī die nequaqꝫ i illo tumulo alia sepelierūt corpora. Multa vero signa et sanitates fiebāt i memorato sepulchro: et expulsi demones clamabāt: qꝛ pꝰ mortē p̄ ualet ꝯ nos eufraxia: ⁊ psequr̄ nos. Hec ē uera vita eufraxie matrone: q̄ celesti sena tui iteresse ꝓmeruit. Festinemꝰ igitr̄ ⁊ nos tā fratres qꝫ sorores huiusmodi cōuersationē habere: ⁊ sectari humilitatē: obedientiā laborē. māsuetudinē: longanimitatem: vt ⁊ nos ita angeloꝝ conuersationē mereamur ⁊ cum gaudio magno fruamur saluatore dño nr̄o ih̄u xp̄o. Cui est honor ⁊ gloria i scl'a scl'oꝝ Amē. Explicit vita scē eufraxie. Incipit vita serui dei macharii romani qui inuentus est iuxta paradisum.

Loriam ⁊ magnificētiam: deo soli ⁊ benignissimo agere debemus: qui ꝑ inumerabilia miraculorum exempla: ad vite celestis gaudia nos perduxit. Deniqꝫ nos miseri ⁊ humiles monachi: theophilus: sergius ⁊ thimus: deprecamur vos oēs sanctissimos fratres: vt accōmodetis aures his q̄ vobis narraturi sumꝰ: de vita ⁊ cōuersatoē sanctissimi macharii romani: qui apparuit nobis ꝓpe paradisum: ad vigīti miliaria. Et hoc rogamus vt fidem dictis adhibeatis: qui quidem multo melius nobis fuisse credimus: sub silentii portu innoxios remanere: qꝫ de falsitatis crimine vt reos puniri Jgitur nos pretitulati fratres: theophilus: sergius ⁊ thimus. ꝓpicia diuinitate: abrenunciantes seculo: venimus ad mo

nasteriũ q̄d est in mesopotbamia syrie. in medio duorũ fluminuȝ tygris ⁊ eufrates in quo vir clarissimus nomine asclipion eguminus multorum extitit pater monachoꝝ. Ibi deniꝗ coniungẽtes. a prenominato patre ⁊ omni cetu fratrũ gratanter suscepti. ac iugo regule colla submittẽtes: cõi vita ⁊ cõuersati sumus. Factũ est aũt tẽpore lõgo post hec. hora nona quadã die sinaxi expleta. accedẽtes ad eufrates fluminis litt⁹: cõsedim⁹ ibi: ⁊ aliq̄diu inter nos de sustinentia ⁊ cõuersatiõe simul ⁊ labore seruoꝝ dei disputatũ ẽ. Tũc mihi misero theophilo. venit in mentẽ cogitatio ⁊ respõdẽs dixi fratrib⁹ meis sergio ⁊ thimo. Uelle mihi adest o fratres dilectissimi cũctis vite mee diebus ambulare. illocꝫ ire. vbi celũ terre se cõiũgit. At illi. te inqunt. frater theophile vt fratrẽ spiritalem semp habuim⁹ ⁊ priorẽ: ⁊ ammodo nullatenus a te separabimur. nobis enĩ verba tua placẽt. idcirco vbi corde cõcepisti perge. ⁊ nos in vita ⁊ in morte tecũ erimus. Itaqȝ surgentes de loco intrauim⁹ monasteriũ. factaqȝ vespera omĩqȝ diurni officio oratiõe cõpleta: ceteris quiescẽtibus clã monasterium egressi sumus. Post hec ꝓo decẽ ⁊ septẽ dies ambulantes. cõiũximus hierusalẽ. ⁊ sanctã resurrectionẽ ihũ xp̄i ⁊ crucẽ adorauimus: deinde exeũtes ĩ bethleẽ. vidimus ⁊ salutauimus sanctum presepe. vbi xp̄s nasci dignat⁹ ẽ: ⁊ vbi stella magos adduxit xp̄o munera deferẽtes ⁊ vidim⁹ locũ mirabilẽ vbi angelus cum multitudine exercit⁹ celestis. gloriã in altissimis deo canebat: q loc⁹ ad duo miliaria longe a bethleẽ situs est. In mõtẽ quoqȝ oliueti ascẽdimus. ⁊ in ipso loco sancto adorauim⁹. vbi xp̄s pedib⁹ stetit. quando eleuatus ẽ: ⁊ a nube suscept⁹, ascendit ad celos. Exinde hierusalẽ reuersi adorauimus deũ: ⁊ cõsignãtes nos. ⁊ cõmendãtes xp̄o ⁊ sanctis ei⁹: exiuim⁹ nõ habẽtes iam animũ ⁊ mẽtem ĩ hoc seculo. Igit̃ nos xp̄i comitãte gratia viã continuo egrediẽtes ac quinquagesimo die fluminis tygris alueũ ꝑtranseuntes. terrã persaꝝ ĩgressi sumus. ⁊ venim⁹ in cãpũ magnũ ⁊ planicie sũ vocabulo assia. in quo martyr xp̄i sanctus mercurius apostatã iulianũ ꝑemisse legitur. Deinde ciuitatẽ ꝑsidis nomine hitissefodo intrãtes. ĩ q̄ tres pueri ananias. azarias. misabel requiescũt longe a babylone: adorauim⁹ ibi. ⁊ in codẽ loco mãducãtes ⁊ dño hymnũ laudis offerẽtes. mansimus dies aliquot. Inde ꝓfecti post menses quatuor. ꝑtrãsiuim⁹ ꝑsidis regionẽ: ⁊ indie terrã sum⁹ ingressi. Ingrediẽtes vero domũ quandã. ⁊ neminẽ ibi habitatorẽ repientes: duos ibidẽ fecim⁹ dies. Et ecce tertia post hec die: appueruũt aduenientes duo armati. vir ⁊ femia. nos vero nimio terrore ꝑterriti surrexim⁹ illisqȝ obuiã ire deliberauim⁹. ipsi aũt nos vidẽtes simul ac exploratores esse credẽtes. ocito gradu ꝑ viã qua venerãt: redierunt. ⁊ post aliquãtulũ cõgregati: de suis q̄si tria milia ethiopes aduenerũt. Qui festinãter domũ ĩ qua eram⁹ orãtes vallo circũdãtes. nosque cũcti aspiciẽtes. per quattuor eiusdem domus angulos ignem copiosum applicuerunt. viuos nos cremare nitentes Q̄d nos vt aspeximus. timore valido exterriti: christum omnium saluatorem inuocauim⁹. ⁊ in medium illorum prosiliuimus. Tũc ipsi lingua sua multũ ĩuicẽ murmurãtes. diuqȝ cõtra nos frẽdentes cum nos illos. nec ipsi nos nullatenus ĩtelligere possemus: cõprehẽdẽtes nos. ĩ obscuro clauserũt carcere. Sedẽtib⁹ ergo nobis ĩ tenebris nõ erat qui panem vel aquaȝ tribueret. Nos denique cũ lachrymis. omnipotẽtis dei creatoris omniũ misericordiã ĩuocare: haud omisim⁹. Faciẽtib⁹ autem nobis ibi dies aliquot. iteꝝ cõgregati. cuȝ nos fame ⁊ siti exanimes credidissent: circundederunt carcerem. Sed cuȝ orantes nos aspexissent. aperiẽtes ianuaȝ eduxerunt nos. ⁊ cũ multũ iter se murmurãtes loq̄rent: nouissime cũ lignis agrestib⁹ cedẽtes nos acriter de finib⁹ suis eiecerũt. ⁊ octogĩta diessine cibo expleuim⁹: sic̃ testis est nobis deus. Erecti itaqȝ a finibus illis iter fecimus dies multos in orientẽ: ⁊ de

uenimus i locũ admirabilẽ ⁊ cãpũ gloriosũ qui arboribus altissimis plenus: ⁊ melliflu is fructibus abundabat. Denique nos glo rificãtes ⁊ laudãtes deũ: mãducauimus dulcifluos fruct⁹: ⁊ saturauim⁹ nos valde Itaqȝ exeũtes ĩde terrã chananeoꝝ igressi sumus: ⁊ vidẽtes illos ĩ aspectu eoꝝ valde mirati sum⁹. Ipsi vero cũ mulieribus suis paruulis: subtus in petris habitantes: nos omnino nõ tetigerũt: xp̃i nos ꝓtegẽte gra tia. Inde igitur ꝓfecti cõtra oriẽtem cum cẽtuȝ: ⁊ decẽ dies eos ptrãseũtes: iter no strũ fecissemus: itrauimus terrã gẽtis que nominatur picbiti: ipsa vero gẽs ĩ statura ⁊ altitudine sua nõ plus q̃ mẽsuraȝ vnius cubiti habebat. Et vidẽtes nos timore per culsi fugierũt: Nos aũt deũ collaudantes qui de illoꝝ manibus nos liberauit. cursũ nostrũ quottidie accelerauimus. ¶Post hec aũt deuenimus ĩ mõtes altissimos ter ribilesqȝ: vbi sol nõ itrat: nec arbor nec her ba crescũt: ibi ergo serpẽtes inumerabiles ⁊ dracones ⁊ aspides: sed ⁊ basiliscos ⁊ vi peras ⁊ vnicornes ⁊ bubalos vidimus mul tos: alias quoqȝ bestias mortiferas mul tas ⁊ venenosa animalia: quorũ nõia vel naturaȝ penitus ignoramus. Dextera igi tur dei nos protegẽte illesi pertrãsiuimus illa: sed ⁊ sibilos draconũ ⁊ serpẽtiũ per vi giti cõtinuos dies ĩ auribus habuimus: et nõ nisi aures obdurãtes illos ferre quiui mus. Interea ĩ locũ icidimus terribilẽ: rupes habẽtẽ asperrimas: ĩ altũ erectas ⁊ in yma descẽdẽtes. Nos ergo septeȝ dies ibi fecimus: vltra progredi non valentes. Septima autem post hec die apparuit cer uus ante nos ãbulãs rugiendo: quẽ surgẽ tes secuti sumus. Iter aũt faciẽtes: multo maiores inuenimus ante nos rupes. Nos vero maximo cũ labore ⁊ angustia exinde euasimus: ⁊ venimus ĩ cãpũ planuȝ ⁊ ma gnũ ĩ quo elephãtoꝝ magna multitudo sta bat: ⁊ p mediũ illoꝝ illesi transiuim⁹. ¶Post hec itaqȝ minime nobis apparuit via. Tũc nos cũ lachrymis clemẽtiã dñi ĩuocãtes: ⁊ p nouẽ dies sine cibo p deuia ambulãtes: diuẽximus tãdẽ ĩ locũ planicie largũ: q fru ctibus plurimis abũdabat. Iã ergo tene bre dẽsissime cũcta illa repleuerant loca: nec aliquid lucebat: sed nebule obscurissi me erãt. Tũc nos nimiũ turbati ⁊ afflicti cadẽtes ĩ terrã. cum plãctu valido: orãtes clamauimus ad deum: ⁊ in eodem loco di es septem compleuimus. non manducan tes nec bibentes: nec lumen celi videntes. Nobis aũt valde afflictis ⁊ ĩ oratione psi stẽtibus: post dies septẽ affuit colũba: que nobis appropinquans ac diu circa nos vo litans: ⁊ pennulas fortiter percutiens: qua si ad ambulandum nos confortabat: Tũc nos deo agentes gratias surreximus: illa precedente per deuia iter fecimus: ⁊ ecce ante nos maximam inuenimus absidam: ĩ circuitu scriptam. Uidentes vero scriptu ram illam: gauisi sumus: ⁊ collaudauimus dominum. Hec autem erat scriptura. Ab sidam istam fecit alexander philippi mace do imperator: quando persecutus est dari um regem persarum. Qui terram hanc in gredi voluerit: ad manum sinistram vadat ad dexteram enim terra inuia: ⁊ rupibus ⁊ angustiis est plena. Nos igitur ad leuã in trantes: ambulauimus dies multos Et fa ctum est post quadraginta dies. euntibus nobis venit pessimus ⁊ intolerabilis fetor ex quo velut exanimes effecti: cadentes in terram orauimus dominum: vt iam cle menter recipi iuberet aĩas nostras. ¶Post modicũ vero surgentes a terra aspeximus lacum magnum: ⁊ multitudineȝ serpentiũ in eo ignitorum: ⁊ ex ipso lacu exierunt vo ces: ⁊ audiuimus vlulatum ⁊ planctũ ma gnũ quasi populi innumerabilis: ⁊ de celo vox sonuit dicens. Locus iste iudicii ⁊ pe narum est: in quo cruciantur qui xp̃m ne gauerunt. Nos autem vocem hanc audiẽ tes: et pectora percutientes. cũ lachrymis ⁊ timore nimio ipsum transiuimus lacum ⁊ venimus inter montes duos altissimos et in medio ipsorum apparuit nobis ho mo longa statura quasi centum cubito rum: ⁊ ipse cathenis constrictus ereis. to to ligatus erat corpore. Due autem cathe ne de vna corporis parte: in monte vno

erant fixe. et due i mōte altero: et ignis maximus in circuitu eius ex omni parte. Vox autē clamoris illius audiebatur: quasi per quadragīta miliaria. Qui vt nos vidit. plorās et eiulās fortissime exclamauit: crudeliter eni ab igne cremabatur. Cūque nos talia cerneremus valde ptimuimus. et cooperiētes facies. a lōge ipsos trāsiuimus mōtes: et ecce i aliū cōtinuo deuenimus locū. vbi rupes mīte et profūditas magna erat. Ibi etiā quādā vidimus feminā crinibus solutis stātē toto corpore a maxio et terribili dracone iuolutā. Quādocūqz ergo ad loquēdū os suū apire voluisset. caput suū draco cōfestī i os eius mittēs: liguā ipsius mordebat. Capilli aūt huius mulieris: ad terrā vsqz descendebāt. Cūque in illā mirātes et pauidi aspiceremus: subito de ipsa profunditate et valde miserabiles audiuimus voces dicentes. Miserere nobis miserere: christe fili dei altissime. Nos itaque vehemēter exterriti. ponētes genua i terrā: orauimus dicētes cū lachrymis. Domine qui nos creasti. tolle animas nostras: quoniaz iudicia tua oculi nostri viderunt in terra. Surgētes aūt igēti luctu et merore simul et tiore venimus i locuz alium. i quo arbores multas et maximas vidimus habētes similitudinez ficorūz. In ramis autez ipsis volatilia multa. similia auibus celi. voce humana fortiter clamabāt dicētia. Parce nobis domine qui plasmasti nos parce nobis misericors: qz peccauimus āte faciem tuam super omnem terram. Nos autem orauimus dicentes. Domine misericordissime ostende nobis ista que vidimus miracula tua quoniam ignoramus quid sint. venit ergo vox dicēs. nō ē vestrū nosse misteria q̄ vidistis: uiā pgite uestrā. Inde igit cū igēti pauore egressi. deuenimus locū honorabilē ac speciosissimū: i q̄ q̄ttuor viri stabant habentes figuras venerabiles. tanq̄ mira pulchritudine decoras: vt credi aut fari omnino facile vix possit. isti siquidē coronas aureas gemmis et lapidibus honorifice cōpositas i capitibus habebāt: et i manibus palmas aureas gestabant. ignis vero maximus ac terribilis ante illos. et spatas acutissimas ante se tenebant. nos ergo ista cernētes. ac valido pculsi timore exclamauimus ad illos dicentes. domini et fui dei excelsi: miseremini nostri. vt spate et iste ignis. nobis nō preualeāt nocere. At illi respōdentes nobis dixerūt: nolite timere viā: quā vobis deus demōstrauit ite securi. nos eni dominus in isto posuit loco. vt viam hanc seruaremus et custodiremus vsqz in diem iudicij: qn orbē terre iudicaturus adueniet. Hec nos audiētes a sanctis viris illis. ac de longe eos salutātes: ptransiuimus locū ipsū. et p quadraginta ōtinuos dies ābulauimus. nullū omnino cibū sumētes: aquā tātū bibētes. Ambulātibus ergo nobis: subito voces populi inumerabilis audiuimus psallētiū: et odor suauissimus q̄si balsami optimi ac pciosissimi venit nobis: et sicut ō mellis fauo dulcissimo os nr̄z idulcorauit. De suauissimo igit odoris nectare: ac celestis melodia cātilene: sopor nos arripuit. Post modicū āt surgētes e sōno. vidimus ante nos ecclā: mirabili ornatu decoratā ac pciosissimā: que tota q̄si cristallina videbat: i medio aūt ipsius ecclesie altare honorificū: et de altari aqua egrediebatur que lactis candidissimi colorem habebat. Nos autem aquam ipsam i veritate lac sperauimus. In circuitu vero fontis illius: stabant viri sancti et honorabiles et cantabant canticum celeste: id est voces cherubin. Nos aūt hec ituētes timuimus valde. Ipsa vero ecclesia a parte meridiana: similitudinē habebat lapidis prasim pciosi: a parte australi colorē sāguinis mūdissimi p̄tēdebat: a parte aūt occidētali tota erat alba: istar lactis et niuis candidissime: stelle super ipsam ecclesiam plusq̄ huius mundi sidera lucebant sol. ibi septempliciter lucebat et calebat. q̄ in huius terre regione: alpes et arbores omnes plus alte: et folia ac fructus plures et dulciores q̄ istius mundi arbores habebant: sed et aues celi aliter resonabāt q̄ aues t̄re istius

omnis autem terra ipsa duplices habebat
colores: id est vna facies alba erat vt nix.
⁊ alia rubicundissimis colorib⁹ erat. Nos
igitur stupētes. ⁊ in eodē loco adorātes. ac
ipsos viros salutātes: cū timore egressi. ce
ptū iter arripere festinauim⁹. Deniq̄ post
hec centū īpleti sunt dies. vt domin⁹ testis
ē nobis q̄ nullo refecti sumus cibo. aqua
nos frequēti⁹ refocillātes: cū ecce subito
eūtib⁹ nobis. venit ppl'i inumerabilis mul
titudo viroꝝ ac mulieꝝ obuiā ī vnū con/
globati: nō aūt iter illos lōgiorē preterq̄
vni⁹ cubiti staturā vidim⁹. igitur visis illis
valde ptimuim⁹. tūc miserabilis ego ⁊ pec
cator theophilus: dixi fratrib⁹ meis ꝑgio
⁊ thymo. Soluētes capillos nr̄os veniam⁹
aduersus eos forsitā fugiēt a nobis. ⁊ libe/
rabit nos dn̄s de manib⁹ illoꝝ. Quod cū
ipsis visū fuisset bonū. solutis fasciolis ⁊ ca
pillis nostris: irruim⁹ sup eos repente. ipsi
aūt hoc cernētes. cōfestī filios suos arripi/
entes: stridētesq̄ dētib⁹. citi⁹ aufugerunt
oēs. Nos autē dn̄m collaudauim⁹ q eripu
it nos. ⁊ trāseūtes flumē. īuenim⁹ herbas
cādidas ⁊ albas sicut lac: dulces velut mel
altas vero vsq̄ ad vnū cubitū. Mādūcan
tes itaq̄ de herbis mellifluis. ac nos satu
rātes ex eis: gratiaꝝ actiōes creatori oīū
obtulim⁹ q nos p tanta seruauit picula: ac
gratuita nos sua gr̄a nutriebat. Nos inte
rea viā īuenim⁹ speciosā. ⁊ cadētes ī terrā
adorauim⁹ ⁊ collaudauim⁹ dn̄m misericor
dē: q eā nobis demōstrauit. Igitur p dies
plurimos ipsā viā sequētes. tādē ad spelun
cā puenim⁹ honorabilē. tūc signaculo san/
cte crucis mēbris vndiq̄ munitis. ī eādē
īgressi sum⁹ criptā: sed nullū ibi inueniētes
habitatorē. dixim⁹ iter nos. Mūdicia hec
nō ē nisi de manu hoīs. Maneamus ergo
hic vsq̄ ad vespeꝝ: ⁊ videre habebim⁹ loci
hui⁹ habitatorē. His ḡ dictis. vna hora vt
pote lassi resedim⁹: ⁊ subito odore suauissi
mo pfusi obdormiuim⁹. Rursū igiť puo in
teruallo excitati a sōno foras spelūcā exi/
uim⁹. ⁊ contra oriētē respexim⁹: ⁊ ecce subito
figurā hoīs a lōge pperātis vidim⁹. cuius
capilli capitis istar lactis candidissimi aut

niuis. quasi in aera volantes totum viri
corpus operuerūt. Ipse autē mox vt nos
a lōge respexit. semetipsū ī terrā proiecit
protin⁹: ac rursū eleuās se ad nos ita cla/
mare cepit. Si uos ex deo estis. facte cru/
cis signaculo munite vos. ad me vsq̄ pro/
perātes: sin aūt ex diabolo. fugite a me dī
ꝑuo. Hec eo dicēte: tali voce affati sumus
Bn̄dic nobis pater sancte. ⁊ noli turbari:
quoniā ⁊ nos ꝑui sum⁹ iesu christi dn̄i ⁊ sal/
uatoris nostri. Renūciauim⁹ siqdē seculo
huic vano: factiq̄ sum⁹ monachi. Talia vt
audiuit. ilico ad nos venit. ⁊ man⁹ suas ad
celū eleuās diutius orauit: ⁊ surgens ab
oratione capillos ab ore ⁊ facie sua tollēs
benedixit nos: ac locutus est nobis. Ipsi/
us vero capilli capitis ac barbe erāt cādidi
vt lac: faciesque eius sicut vultus angeli.
Erat enī sicut lignum secus aquarū de/
cursus plantatum. ⁊ pre senectute nimia
oculi eius nō apperiebantur: eo q̄ superci
lia eos cooperiebant vngule nempe ma/
nuum eius ac pedum longe nimis. barbā
vero ⁊ capilli corpus eius omne circunde
derunt: cutis illius quasi pellis testudinis
Tunc ipse cum lachrymis: ad nos exorsus
est ita. Fratres mei benedicti vnde estis:
vel vnde huc aduenistis. dicite nobis qua
liter se habeat genus humanum. vel quo/
modo fides christianorū. ⁊ si sarraceni vel
ethnici. hactenus christi populo persecuti
onem ingerunt. Nos itaque vt interroga
ti sumus. ei per ordinē responsum dedim⁹
simul dicentes angustias ⁊ pericula que
per omnem passi sumus viam. ⁊ quia vo/
luntas ac desiderium esset ire vbi celum
terre se iūgit appcruimus. Ipse autem ad
hec respondens ait. Filioli mei charissimi
audite me. Ab isto loco vltra ad paradisi
loca nō potest ire homo carne vestit⁹. Ego
enim peccator exiguus valde in hac etiā
voluntate laboraui. cupiens vltra proce/
dere: vt finem terre ac poli cernere quiuis
sem. sed nocte quadam astitit mihi in visu
domini angelus dixitque ad me. Ne vltra
procedas: neq̄ dominū tēptare presumas
Cui ego. quā ob causā inquā mi domine

l antea pgere nõ licet? At ille. de isto ingt loco viginti sunt miliaria vsq3 ad paradisũ vbi adã z eua i delicijs cõstituti fuerũt: su per ipsũ vero paradisuz celũ terre iungit. Posuit deniq3 dñs ante eũdẽ paradisum cherubĩ cũ ignea rũphea atq3 volubili ad custodiẽdũ vite lignũ: z habet a pedib9 vs q3 ad vmbilicũ similitudinẽ hoĩs: pectus si cut pectus leonis. manũ sicut christallũ ha bẽs gladiũ vt seruet paradisuz: nec aliqs illuc pximare valeat. Ego itaq3 hec audi ens ab ãgelo. ampli9 nõ respõdi: nec vltra pcedere tẽptaui. Igit ego theophilus z iti neris mei socii ac fratres. ista a sãcto audi entes: pstrato oĩ corpe collaudauim9 dñz z ipsuz seruũ xpi salutauim9. vespere autẽ facto dixit nobis. Fratres mei dilectissimi exite foras cellulã. z expectate paululuz: habeo enĩ leones duos q p diez foras am bulãtes. sero ad me reuertunt. ne ipsis su bito veniẽtib9 mali aliqd patiamini ab eis Nobis ergo cũ pauore paululũ exeuntib9 leones rugiẽdo extẽplo aduenerunt. Ipse vero man9 sup eos ponẽs. ac colla demul cẽs: ait illis. Filioli mei. boni fratres tres de seculo venerũt ad nos: ne faciatis illis malũ. Cõtinuo nos aduocans: dixit. Fr̃es venite z iã timere nolite. Nos vero cũ pa uore nimio intrãtes. salutauim9 illũ. z ve spertina sinaxi celebrata. resedim9: glãdes ac herbaꝝ radices p cibo sumẽtes. z aquã bibẽtes cũ silẽtio. Mane autẽ facto: locu ti sum9 viro sãcto dicẽtes. Pater sancte z dñe. obsecram9 tuã beatitudinẽ vt ꝯuersa tionẽ tuã nobis enarres. z quomõ huc aut vnde venisti. z q̊ noĩe voceris: edicito no bis. At sanct9 nobis tale dedit respõsuz. Ego inqt mi amãtissimi fratres z filii ma chari9 vocor: i regali ciuitate nat9 z nutri t9 fili9 viri romani. q iclit9 fuit z i iperiali pollebat ciuitate. Cũ autẽ puériles excef sissez ãnos. me renuẽte ac nolẽte pr̃ meus despõsauit mihi vxorẽ. diemq3 statuit nu ptiaꝝ. Interea thalamo adornato. cuz iaz frequẽtia populi fuisset iuitata. z spõsa se dente pater me9 hylarior effect9. cũctos i uitatos hortatur petere quicquid vellent

Omnib9 autez qui aderãt. iocis ac saltati onib9 itentis: furtiz exiui: z domum vidue cuiusdã familiaris itraui. ac septez dies cũ illa latitãs permansi. Ipsa autez dieb9 sin gulis domũ patris mei igressa. audiuitque q3 de mea iquisitione loquebãtur: z veni ens cũcta mihi replicãs dixit. Pater au tez meus cuz me vndique requirẽdo non iueniret. fleuit amarissime. sed z mater ac tota familia. Octaua exinde die. idest no cte dñica mulierez illaz salutaui. z egres sus in publicaz viaz: iueni viruz quendam canicie venerabilez: quasi ad ambulandũ stantez. Quez adorans dixi. Ubi pergere habes senior sancte? at ille hylari vultu ad me conuersus dixit. Ubi tu ire desideras. ego tecuz ire dispono: eo q itinera ipsa mi hi oppido sunt cognita. Tũc ego ꝯfortat9 cepi hominez sequi. Per domos vero ex inde intrantes vicinas. per viã panem ro gauimus accipere: et accepim9. Per plu rimos autem dies ambulãtes. tandez per uenim9 ad angustias viaruz omniuz: vn de vos venire dixistis. Cuz ergo ad trigi ta miliaria prope locuz istuz venissemus. quadaz die sedentibus nobis iter ipsa mu tua colloquia repẽte soci9 disparuit. Tũc ego nimiuz turbatus et quo me verterem ignarus. cadens i terraz plangebaz vali dissime. Et ecce confestĩ sine mora is q añ disparuit. cũ magna claritate apparuit: et ita affatus est me. Noli turbari dilectissi me. ego eniz suz angelus raphael i adiuto riuz tibi missus q te huc perduxi precepto altissimi. Dominus autez viaz tuaz prospe raz fecit. Loca siquidez tenebraruz. loca tormentoꝝ. loca penaꝝ pertransisti. in lu cez venisti: fontez aque viue et loca iusto ruz vidisti: Idcirco noli timere: sed surgẽs viaz tuaz proficiscere. Quo dicto rursus qui apparuit: disparuit. Ego vero interea viribus receptis. surgẽs ambulare cepi z a longe onagrũ ituitus: clamaui: dixiq3 illi Aue p christũ qui te creauit: ostẽde mihi viã per quã ambulez: ipse aũt cõcite occur rens. igressus est ante me p semitã quãdã paruulã et ãgustã. Quez ego subsecutus

suã: sicq duos cõpleuim⁹ dies: simul ambulãtes. Die aũt tertia aspexim⁹ ceruũ mire magnitudinis alõge. Quez onager vidẽs ꝛ ptimescẽs: declinauit a me: iteꝝ ego solus relict⁹ angustiat⁹ suã viã omnino nõ habẽs. Tũc ɔtra ceruũ clamãs dixi. Quia adiutoꝛiũ mihi tulisti: p deũ te cõiuro: semitã mihi ostẽde. Ad hãc vocẽ veluti aĩal domesticũ ad me declinãs: ãgustũ igressus ẽ callẽ: post tergũ me semp aspiciẽs. Sic ergo tres ĩsimul ambulauim⁹ dies. Tũ ecce quarta die ĩmẽsum ac terribilẽ offẽdim⁹ draconẽ: mediã distẽtũ p viã. Quẽ vt ceruus vidit repẽte fuga elapsus euasit. Ego iterim timoꝛe valido pculsus: i terrã cecidi deĩde cõfortatus i dño surrexi: ac me signo sancte crucis muniẽs: ad draconẽ dixi. Deũ oĩpotẽtẽ time: ꝛ noli mihi nocere. Tũc ipse terribiliter de terra se erigẽs: humana me affat⁹ est voce dicẽs. Ueni benedicte dñe. tu eni es seruus dei altissimi macharius. Angelus aũt sanctus raphael: figurã ꝛ vultũ tuũ mihi demõstrans: pcepit cõcite vt tibi occurrerẽ: atqꝫ pducerẽ i locũ a deo tibi pparatũ. Ego itaqꝫ quarto hodie die te hic expectaui: nihil omnino comedẽs. Hac vero nocte i nube lucidissima te sedẽtẽ aspexi: simul ꝛ vocẽ desup audiui dicẽtẽ mihi. Accelera vt eripias macharium seruũ dei q adest: vt tibi predixi. Quapropter surgẽs sequere me: ne dubites: sꝫ veni: ꝛ locũ mõstrabo tibi: vbi dñz debeas collaudare. His ergo dictis quasi vir iuuenis appuit: ꝛ mecũ ad spelũcã hãc vsqꝫ puenit. Cũqꝫ igressi fuissemus: repẽte euanuit. Tũc ego pctõr i parte altera pspexi duos leonis catl'os iacẽtes. mr ãt illoꝝ iuxta illos moꝛtua iacebat. Quaz ego foras eijciẽs sepeliui: ꝛ dñz collaudãs glorificaui: q tãta i me mirabilia fecit: ꝛ de tã grauib⁹ angustijs liberauit: ipos ãt leũculos frõdes arboꝝ dcerpẽs: ac illis poꝛrigẽs vt pprios enutriui filios: sicqꝫ duos insimul gete habitãtes ɔpleuim⁹. Cũ ecce post hec laque⁹ diaboli: cui⁹ nũq̄ a sũis dei cessat ĩuidia affuit. Nã die q̄dã hoꝛa q̄si septima e spelũca foꝛas egressus: sole feruescente resedi tũc subito subtile fasciolũ ꝛ oclis delectabile: iuxta me ĩ tra positũ aspexi: Ego vo i memetipo cogitãs dixi vñ i hac solitudine fasciolũ. Estimãs tñ q: i vitate eẽt fasciolũ oblit⁹q̄ ego miserrim⁹ me signo crucis munire: qm q̄dẽ sacroscẽ crucis signaculũ: oẽs inimici eneruat fãtasiã: misi manũ: ꝛ leuãs fasciolũ ĩportaui i spelũcã: alta nihilomin⁹ die egressus calceos femineos reppi iacẽtes ĩ tra: sꝫ nec tũc miser ego ĩsidias diaboli aduertẽs: nec crucis vexillo me mũiẽs calceos leuaui: ꝛ ĩ spelũcã portãs fasciolo iũxi. Tertia ãt iã die iteꝝ exiẽs diabolũ ĩ dcoꝛe vel spẽ mlieris: vestib⁹ pciosis ĩdutã stãtẽ iueni: ego vo mi(s)abilis nec sic q̄dẽ laq̄os inimici recoꝛdãs: nec aliquo mõ me signãs: sꝫ credẽs ĩ vitate q: mulier eẽt aio ad illã: vñ huc aduenisti: aut qs te ĩ hãc adduxit solitudinẽ? Illa cõtinuo flere amarissime cepit. Tũc ego misellus simul cũ illa veluti ɔpatiẽdo valde ploꝛaui. Post hec rñdẽs dixit: ego mi(s)rima o pr scissime filia sũ viri romani: q̃ cũ me ĩuitã ac nolẽtẽ dspõsasset iuuẽi cuidã nobilissimo romano ac dies nuptiaꝝ venirẽt ꝛ thalamũ ac ɔui uiũ oꝛdinarẽt ĩt nuptias ipas spõsus me⁹ dispuit. Cũqꝫ turbati oẽs huc illucqꝫ cũ ĩgredo turbarẽt: ego gauisa effecta clã exii ꝛ nocte eadẽ ĩt arripiẽs: nec itineris ducẽ aliquo mõ hñs p ãgusta mõtiũ ac valliũ errãdo hucusqꝫ pueĩ. Hec ego cũ audissẽ: ꝛ oĩa ita esse credidissẽ: simul ꝛ spõsã meã fore spãs. p man⁹ apphẽdi illã: ꝛ i hãc ĩtroduxi spelũcã. lachꝛyme vo ab ei⁹ oclis nullaten⁹ cessabãt. Tũc ego mi(s)iis ꝛ lachꝛymis ei⁹ ɔpatiẽs: ꝛ valde sr eã dolẽs: sedere eã iuxta me feci: sil' ꝛ glãdes illi ad mãducãdũ pbui. ñ. n. ĩsidias diaboli ĩtellexi: neq̄ vllaten⁹ crucis me signo mũiui: sed sil' sedẽtes diuti⁹ colloq̄a habuim⁹. Tũc cepi q̃i dlaboꝛe nimio sõno g̃uari: at illa mãib⁹ suis mea oĩa mẽbꝛa mlcẽdo palpauit ꝛ eo ãpli⁹ sõno g̃uat⁹ sũ. Quid morer? miser ego q antea nũq̄ cũ feĩa peccare ɔsẽsi: ĩ sõnis me pctm̃ ppetrasse cognoui nã sbito expgefcũs e sõno q̃si cũ feĩa discooptũ me ĩ tra iacẽtẽ iuẽi: ipa iã vo nõ appuit. Tũc ĩfelix ego ĩsidias diaboli sero aduertẽs foras speluncam citius exiui: ꝛ pect⁹ feriẽs igẽtes lachꝛymas

fudi. Ipsi interea leones q mecū aderant
meū itelligētes delictū: qntoti⁹ fugerūt
a me. hec aūt cū cernerē. fugisse scilicet leo
nes cū luctu nimio ac dolore cepi xpi mi
ficordiā deuote iuocare: qtenus z mihi pnie
normā ostēderet. ac leones ipsos redire iu
beret. Nec mora. clemētissim⁹ pr qui me
ad pniaȝ seruare voluit: illos cōfesti fecit
redire leones: mecūqȝ igressi i hāc spelū
cā. humū pedib⁹ suis ad vni⁹ staturā hoīs
aggerebāt. ego aūt hec itelligens collote
n⁹ ipaȝ itraui fossā: ipis ipās leōib⁹ ut i eo
dē me sepelirēt loco. Qd cū factū fuisset
ānos tres sepult⁹ i eadē fossa pegi. Intea
igēti pluuia descēdēte. rupta ē spelunca
desup caput meū vbi stabā: z lucē vidi. z
foras man⁹ emittēs herbas q in circuitu
sup caput erāt: decerpsi z comedi. Tribus
itaqȝ ānis euolutis. affuerūt leōes: z lumē
circa me vidētes. effodiebāt humū i q me
sepelierūt. ego qdē toto corpe san⁹ egres
sus sū: virtutē dīuinā i me sētiēs. Tūc glifi
cās dñȝ meū ihm xpm exiui de spelunca.
ponēsqȝ genua mea i terra qdragita dies
z qdragita noctes: i eodē imobilr pmāsi lo
co. collaudās z obsecrās deū z grā actio
nes offerēs. q tāta miaꝝ mūera nobis pec
catorib⁹ iugit pstat. His g opletis dieb⁹
respexi i spelūcā. z ecce qtuor āguli ei⁹dē
spelūce. luie celesti resplēduerūt valde. z
vidi saluatorē xpm i ceate viri. qsi aureā
hñtē i manibus virgā. ac dulcisona voce
mirabilē cātū psonātē. vox aūt illi⁹ vehe
mēs z fortis: qsi mille hoīuȝ audiebat. Cū
vero iā melodie celestis cātici explerent
repēte vox trib⁹ vicib⁹ isonuit dicens.
Amē z i sempiternū amē. in ipa igit hora
egressus a spelūca saluator. scādebat ad
ethera. z ecce cōtinuo maxia ignis colū
na. quasi nubes valida itrauit spelūcaȝ
z fcā sūt tonitrua z imēse chorusatiōes z
oīa celi volatilia ꝑȝ ppias audiui voces
canere dicētia. Sāct⁹ sāct⁹ sāct⁹ dñs ds
Ego itaqȝ dū hec cernerē. simulqȝ audirē
ppt visionis magnitudinē territ⁹ valde
sū. z i extasi rapt⁹ cecidi i terrā. z octo di
es ita pmāsi. tūc nāqȝ itellexi. qz saluator
mūdi xps dñs hāc igressus spelūcā bñdi
xerit: illāqȝ sāctificauerit. Tūc ego intro
gressus i eā p ignorātia ppria ac neglige
tia cepi satisfacere: collaudās z glificans
xpȝ saluatorē ac redēptorē nrȝ. z creato
rē oīuȝ. q tāta me sustinuit patia: z pduxit
ad pniam: z rursus talē mihi demōstrauit
clemētiā. Qñ aūt hec acta sūt: septē i hac
spelūca etatis mee qdragita ānos hēbā. ecce
nūc uob velut filijs carissimis oēȝ vitā meā
i vitate enaraui vos g si pugnas vl isidias
maligni hostis sufferre potestis ɔsiderate.
et hic nobiscū manete: sin al's ad mōasteriū ē
q egressi estis reuertimini. z dñs sit i itine
re vro. Nos aūt cū ista a sācto dei audisse
m⁹. cadētes i terrā glificauim⁹ dñȝ. q fec
mirabilia solus: z ad scm ꝑuūqȝ xpi locu
ti sum⁹ machari ñ dicētes. Pater btissime
machari ora p nobis ad dñȝ. vt ad nrm
remeare possim⁹ mōasteriū atqȝ cōuersa
tiōeȝ tuā scāȝ p oēs xpi ecctias enararre.
credim⁹ eni qz dñs idcirco nos pduxit ad
te. Tūc senior diuti⁹ sup nos orōeȝ fudit z
fusa orōe bñdixit atqȝ osculat⁹ ē nos oēs
z ɔmēdauit xpo: vt i pace dirigeret viam
nraȝ. deiñ tradidit nos leōib⁹ illis. precipi
ēs eis: vt trāsducerēt nos qusqȝ loca tene
braꝝ ptrāsirem⁹ vbi pdē septē dies z toti
dē noctes i tenebris iacuim⁹. dimissi g a
ꝑuo xpi sācto machario. pspe ad absidaȝ
alexādri pueim⁹: vbi leōes salutātes nos
ɔcito gradu ruersi st ad ꝑuū di. igit fauēte
xpo do. siñ āgustia aliq nraȝ ābulauimus
viā: z itroeūtes terrā psaꝝ. venim⁹ i cā
pū mirabilē q vocat assia. vbi sāct⁹ mercu
ri⁹ iterfecit apostatā iulianū. z igressi de
nuo sum⁹ ciuitatē kitissefodo: in q pueri
tres regescūt ñ lōge a babylōe. P⁹ hec ti
grin flumē ptrāseūtes. qntodecio die itra
uim⁹ hierusalē: z ad sepulchꝝ dñi nri ihu
xpi siue p cūcta loca orātes grarū actōes
xpo saluatori oīuȝ libauim⁹ q nos sua grā
icolūes ꝑuauit eūtes z redeūtes. īde igit
egressi. veloci cursu ad nrȝ peruenimus
monasterium et nostrum leguminum ac
fres nros oēs i pace z sospitate repientes
p ordinē q vidim⁹ z audiuim⁹ mirabilia
z misericordias dñi: sȝ z vitā z ɔuersationē
btissimi macharii illis enarrauim⁹. Quot

qui aūt hec audiebāt.laudabāt ꝛ glorifica/bāt.ꝛ hymnū dicebāt deo patri oīpotēti. ꝛ filio eiꝰ vnigenito dn̄o ac saluatori nr̄o necnō ꝛ spiritui viuificatori ꝛ illuminatori animaꝝ nostraꝝ qui trinus ī psonis: vna q̄ deitate nominat̄.viuit ꝛ regnat vbiq̄ deus benedictꝰ ꝛ laudabilis nūc ꝛ semꝑ ꝑ īmortalia secula seculoꝝ amē. Explicit vita sancti macharii romani iuxta paradisū. Incipit vita sancti Pasthumij.

Voniāz desiderio desiderasti semꝑ audire q̄ sancta sūt.ꝛ nos ne silentio tp̄a pagant̄: idcirco de operibꝰ domini tacere nō possumꝰ:q̄ ī seruis suis id sinēter ondit. At primū de sancto pasthumio dei suo sciēdū ē q̄ ordine eū dn̄s ad suā vocare dignatꝰ ē grām: sicut referētiū iactauit orō:que cōuersionis eiꝰ ordinē nouerūt. Hec vr̄e dilectiōi scriptis intiare curaui:quomō ꝑ rusticos dn̄s credētibus ī se manifestauit regni sui mysteriuȝ. Erat enī pasthumiꝰ mēphꝰ genere.gētilis natꝰ.ab īfātia inocēs ignarꝰ litteris:ꝛ ab omni peritia alienꝰ egyptioꝝ Ab coꝝ gētiliuȝ delubris semꝑ extraneus. Fuerat enī restiū spatariꝰ nūq̄ se adolescentū gregibus cōmiscuit. nec publici vsus fabulas aliquādo cognouit:pes eiꝰ ad saltādū nō ē ꝯmotꝰ. In vita sua nūq̄ de ore eiꝰ turpis sermo ꝓcessit:neq̄ auaritia ī cor eiꝰ aliq̄n ascēdit. Ad feminā oculos suos cū adhuc esset ī seculo n̄ leuauit: mēdaciū oī virtute vitauit.discordiā vel odiū aduersus ꝓximū suū.neq̄ ꝯtra extraneū nouerat.custodiebat pacē in aīo suo ꝑ omne tēpꝰ. Cū ḡ hec ab eo gererent̄ ꝛ ānoꝝ eēt trigīta septē.placuit deo eripere eū de corruptiōe peccatoꝝ.ꝛ ad incorruptionē vite et̄ne euocare.fert̄ itroiīsse ad eū āgelū dn̄i.ꝛ ipe plectā de spato plectebat. Aitq̄ ad eū angelus dn̄i. Pasthumi At ille ait. Quid ē. Et dixit ad eum angelus dn̄i. Quid ē ī manu tua? Ille ait.funis plectaciꝰ.ꝛ dixit ad eū āgelus domini Deū excelsū q̄ habitat ī celo nosti? pasthumiꝰ dixit.dn̄e nescio si ē deꝰ ī celo sum enī rusticꝰ ꝛ nulla ē mihi sapientia. Artimee īseruio ab īfātia mea. ꝛ nihil ab vrbanis hoībꝰ audiui qđ discerē:s̄ȝ ꝛ publicū sēꝑ fugi accessum.dixit ad eū āgelus dn̄i. Ora deū:ꝛ dabit̄ tibi sapiētia ꝛ intellectꝰ. Pasthumiꝰ dixit.deū n̄ noui orare nescio enī qđ dicā. Et accepit āgelus foliū lauri. ꝛ scripsit ī eo verba orōnis:ꝛ dedit illud pasthumio dicēs. Māduca illud. ꝛ erit amaꝝ ī ore tuo sicut fel.vētrē q̄ tuū īplebit obsecratōnibꝰ sapie:ꝛ dabit tibi formā orōis ꝛ sane doctrine. Et accipiēs pasthumiꝰ māducarat:ꝛ factū ē os eiꝰ amaruȝ. Porro vēter eiꝰ dulcedie ipletꝰ ē:ꝛ magnificauit dn̄m valde. Uere autē credimꝰ ī eo ipletū.illud ꝓphe ezechielis vel ioannis apl̄i. Libꝝ de manibꝰ āgeloꝝ accipiētes.comederūt:ꝛ adipleti sūt sapientia ad ꝓphandū. Itē āgelus dn̄i tetigit labia pasthumij. Et depulsa amaritudie lingua eiꝰ đs loq̄bat̄ īgētia dixitq̄ ad eū angelus.pasthumi fige genua tua ī trā. ꝛ faciem tuā ad orientem: et tunc dabitur tibi a deo quemadmodum possis orare. Et posuit pasthumiꝰ genua sua ī terrā. faciē q̄ etiā ad orientē:et īfusa est ei oratio: et ait. Bn̄dicā te dn̄e đs oīpotēs rex celestis: q̄ ignorātibꝰ te nomē tuū īnotescere facis: ꝑ dn̄ȝ nr̄ȝ ih̄m xp̄m filiū tuū nomē tuū efficiens manifestū: vt ppl̄s tibi cōgregaret ex oībꝰ gētibꝰ adoptiuū. Nā volēs mūdo succurrere laboꝛe laborāti: ꝓpter generis humani salutē: vnico filio non pepcisti. Per eū ḡ te obsecro et tuā misericordiā:et mihi ceco veꝝ lumē ī tenebris ꝯstituto ondas. Tu enī dn̄e nosti q̄ nullū sciebā omnino s̄monē:et dignatus es donare qđ loq̄rer ad te:et docuisti me q̄bꝰ te rogarē. Ex me ipso cognosco dn̄e đs meꝰ:q̄ ꝑ te ceci vidēt surdi audiūt.mutoꝝ ligue soluūtur:claudi ambulāt:leprosi mūdātur.paupes euāgelizātur pctōres vocāt̄. Quis erā ego.q̄ recordatꝰ es mei? In quo ꝑualet apđ te pusillanimitas mea.q̄ requisisti me? Quare nūc peto: vt a sordibꝰ me abluas pctōꝝ naturalis miserie mee: q̄ me lōgo tp̄e ꝑssit. viuebā enī eruditꝰ a parētibꝰ īfideliū more gē

tiliũ tãq̃ soci⁹ iumẽtoꝝ? Misisti eni mibi ãgelũ tuũ. ꝛ pcussisti femur meũ: a quisiq̃ mibi saxeũ pect⁹. Ueh eni taceñ de te. q̃ꝛ ignis vstiõe trucidaſ i sẽpiternũ. Ecce in breui cognoui. q̃m ñ ẽ gaudiũ ipijs apõ te nec pctõrib⁹ leticia post obitũ veiet. Nisi ad te ꝯuerteſ salui eẽ ñ pñt: ꝛ q̃m ñ ẽ visũ tibi pdere me dñe: rdẽptor hũilitatis mee oñde mihi i meli⁹. vt i pleno cognoscã dñꝫ ꝛ saluatorẽ ihꝫ. ꝛ ñ ẽ ali⁹ absq; te: q es bñ/ dict⁹ i secl'a. Hec orõ sácti pasthumii pma p quã eũ itroduxit angl's dñi ad vitã fidei regrẽdã. erat irẽt⁹ ex hoc btũs pasthumi⁹ qñ ad eũ ãgelus dñi remeare posset: fret⁹ ex hoc orabat. ꝙ eẽt eũ dñs sẽp visitatu/ r⁹. cũ aũt pauci dies trãsissẽt: ecce pasthu mi⁹ iuxta cõsuetudinẽ suã restim torq̃bat ex iũco. Et igressus ãgelus dñi ad eũ. aue pasthumi. Statimq; pauefact⁹ surrexit pasthumi⁹. Et ait illi ãgelus. Uis ducã te ad viꝝ sacerdotẽ dei. q te baptizet i noĩe pr̃is ꝛ filii ꝛ spirit⁹ sci? Et rñdit pasthumi⁹ dñe mi sãcte dei hoc ẽ mihi optabile iocũ dũq; valde: vt i pleno me viã doceas dĩ ꝛ q̃ sit pfecta salus opũ supnoꝝ. Et appre hẽdit eũ ãgelus dñi a vtice capilli capitis ei⁹: ꝛ duxit eũ ad quẽdã noĩe pscũ. sactuꝫ viꝝ. ꝛ timẽtẽ deũ. aitq; illi. huc doce q̃ sit via dñi sapie ꝛ itellect⁹: ꝛ baptiza eũ i no mĩe pr̃is ꝛ filii ꝛ spirit⁹ sácti. Porro sacer/ dos dñi audiẽs gratulat⁹ ẽ valde: ſ; sacer dos ñ itellexit ãgelũ dĩ eẽ. q itroduxit eũ ad se. Statiq; ãgelus i splẽdida mutatus essigie: refulsit i faciẽ sacerdotis i albis ve stib⁹. vultuq; decoro. Tũc xpi sacerdos timore pterrit⁹ cecidit ꝯsternat⁹ i terra. rursusq; angelus crexit eũ ꝛ ait. ne time as. cõseru⁹ eni tu⁹. ꝛ omniuꝫ fratrũ tuoꝝ ego sũ. Oportuit eni tibi mãifestare gl'iã dei nostri. vt scias quõ huc doceas vbuꝫ dñi: erudiẽs eũ ꝑn saluationeꝫ ei⁹. vt ui/ uat i eternũ corã dñõ. hec dicẽs discessit ab eis. Priscus aũt epũs accepto secũ pa/ sthumio: docuit eũ ieiunare. Cui manũ i/ ponẽs cathecuminũ fecit. atq; ita velocĩ baptizauit: docẽs eũ symbolũ sacramẽti Qui mox vt baptizat⁹ ẽ iplet⁹ ẽ spũ san/ cto ꝛ dixit hãc orõnẽ. Gratias tibi ago dñe ihu xp̃e. q p spiritũ sãctũ recõciliare me dignat⁹ es deo pr̃i: ꝛ redemisti me a morte et a pena eterna. quã nõ credẽtes i te cõsequũſ. peccatoꝝ suoꝝ põderib⁹ ag grauati. Sũt aũt peccata plũbo grauio/ ra: q̃b⁹ ego letor extract⁹: et de oĩbus ini quitatib⁹ et necessitatib⁹ liberat⁹ exulto Uere eni psonaꝝ acceptõ apud deũ nõ ẽ sed misicordia multiplex. Quõ igitur di gn⁹ ego ad sedes accederẽ creature tue: nisi tu me celesti digito tãgeres? Fenuꝫ male aridũ q̃d i corpis materia habitare pceperas. velociter mihi voluisti subueni re iimicũ legis tue q mihi i carne dñabaſ subuertẽs. a sordib⁹ aqua spũs sãcti rege/ neratiõe mũdasti. loquiſ i me aĩa renoua ta: que lõgo tẽpore iter oues pditas iace bat abiecta. Accepto ligno letat⁹ suꝫ q̃si nomĩs magni: cẽsus ipatoris militi isixo repaſ i grãm. Quasi mut⁹ accepi vocẽ. lo qui cupio filiis tuis. ꝛ hymnũ narrare i cõ fessione. q̃m absoluisti captiuũ migrãteꝫ. Quesisti stultũ p sapiẽꝫ. vitã donasti. egẽ tẽ ditasti. mortuũ resuscitasti. lõge positũ appropiquare tue maiestati fecisti: alienũ a ꝯuersatiõe isrl'. sociũ scõꝝ tuoꝝ per xp̃i grãꝫ eẽ voluisti. Ideo ꝯfiteor tibi. ꝛ psal/ mũ dicã nomĩ tuo cũ me docueris ordinẽ psallã tibi: ꝛ bñdicã noĩ tuo in eternũ: ꝛ in secula seculorũ. Igiſ pasthumi⁹ baptismũ ꝯsecut⁹ litteras nesciebat: ſ; tñ nomẽ dñi fidei augmẽto ꝛ robore dẽ die i diẽ cresce bat. Accẽdebaſ fraterne studio caritatis humilitatis vĩculo. ad vniuersos colliga t⁹ fuerat fr̃es. Caritatis iugũ vehemẽter amabat. cũctosq; fr̃es q aderant ecclesie ꝓpria loca ihabitantes: sollicite regrebat. Studiose psalmos dicebat. corp⁹ vo suũ ieiunijs affligebat: i orõne dei q̃tidie per noctabat. Agrestes delectabat herbas: ꝛ aquã frigidã bibebat. Cilitio sup corp⁹ op tũ fatigabat p heremũ currẽs vt misẽꝝ frãgeret corp⁹: asserẽs eẽ peccatũ aliq̃ñ ab ope si vacasset. verbositatẽ ꝑmõis ca/ uebat. diuinis libris accõmodabat aureꝫ iurare oĩno detestabaſ. mũdũ se i omi ora

tiōe sua exhibebat: plangere ñ desinebat: Nā cū freq̄ntia pateret̃ i corpe demonuȝ tēptamēta. ad nota orōnū p̄sidia cōuola/bat. ꝛ ne āpli⁹ somno idulgere videret̃. vt mortalia mēbra foueret. paululū s;p sa/xa regescebat: vt cū duritia lectuli dolori b⁹ ageret corp⁹. stati ad dī cōsurgeret op⁹ Panē eni suū ad mensurā accipiebat: ꝛ aquā ad mēsurā bibebat. Nūq̄ꝫ pleno vē tre a mēsa r̄cessit. nec siti suā nūq̄ꝫ satiauit dicēs. nō eē dignū. si carnis volūtas eēt i pleta. Obediētiā vero ꝛ fecit ꝛ docuit. Patiētia vero supbos ꝛ iracūdos hoīes hūiliter mitigauit. Sȝ qñ sathanas sugge stiōib⁹ suis cupiebat ꝓpositū īpedire. ocu los i celū leuabat: ꝛ stati scēm adesse sibi sētiebat auxiliū. Talis ei⁹ vita vsq; ad se nectā fuit: q̄lis ab ītio fuit. cū hec gererē tur i eo. vt oīno vsq; ad extremū suū de/spiceret corp⁹: ut si qñ īfirmitas febrium aut stōachi dolores. graui tormēto ei⁹ af ficerēt corp⁹: ñ dedit īdulgētiā morbo in firmitatis: nec calidis vsus ē reb⁹: nec ie/iunia minorauit. estimans ꝙ si corpori ca/lido cibo cōsuleret̃. a dño redēptio aīe ñ daret̃. Nā si aliqñ valitudo grauis ꝺbilia genua fatigaret: ita vt ad vigilias pasthu mi⁹ exurgere ñ valeret: orādo ꝛ psallēdo i stratu suo nō desinebat. Si ligua p̄ siti sic/caret̃. cordis itia rugiebāt: ne silētio ei⁹ ho stis aīe diabolus letaret̃. aut i ope dei vir sācť⁹ negligēs iueniret̃. Sȝ cū i tā districti ori vita pasthumi⁹ pmaneret. ad baptis/matorē suū prexit: ꝛ ab eo cōmēdātiā ora tionē poposcit. ꝛ sñ aliq̄ victu heremi po stulauit archana. ibi mľto tpe demorat̃: i nūeras demonū isidias ptulit. Sȝ dñs q de mūdo venerabilē cōuerterat viꝝ: q̄tti die cor ei⁹ armabat. ad sustinēdas v̄sutias demonū. Nota igiť fcťa ē sācto machario scȝ beati āthonij discipľo visū ē illi abire i heremū: ꝛ celebre ei⁹ factū ē nomē. Nam idē machari⁹. ab illustri viro ātonio mōa choꝝ fere qnq̄gita milia suscepat gubernā da: Eiusdē igiť macharij exit⁹ ꝺ secľo a ꝓ piq̄bat: domico gregi qs p⁹ ei⁹ excessuȝ magisterii noīe s̃brogaret̃: igrebat̃ Scūs itaq̄ꝫ machari⁹ cū ad scūȝ venisset pasthu

mi⁹ excepit cū libēter: p̄cipue cui⁹ iā ab āgelo famā audierat. nō g̃ ille vt hospes: sȝ ei⁹ subtiliter explorare ꝓpositū venerat. Porro macharij aspectib⁹ pasthumij ꝯpla cuit cōuersatio ꝛ cū suadere cepit: vt sācti Antonij anachoretaꝝ pricipis nō g̃uaret̃ visitare religas. Sȝ cū oī v̄tute reniteret̃ ꝛ abire penit⁹ noluissȝ. In sōnis pasthumi us sine aliq̄ cūctamīe ire iubet̃: diuine cō tradicere nō poterat maiestati. Itaq̄ꝫ cuȝ machario a gredit̃ iter: mľtitudīeȝ gre/gatiōis moāchoꝝ q̄ a solo gubernat̃ Ma chario īgressus. ꝺ quo sepe diximꝰ. corp⁹ sepelisse magr̃i. cū sp̄us ei⁹ vocat⁹ ē ex se/cľo. Qui cū se i extremo vite isti⁹ tpať as/piceret: aduocato ad se scō Pastumio ita exorsus ē ei: En fr̃ tp̄s resolutiōis mee in/stat. q̄propť audiēs bonū testiōniū ꝺ te: ñ nē senectutis mee ꝺbilitatis supposui gres sib⁹ ad ptigēdū vsq; ad te. Nūc igiť bñ fe cisti venire mecū. Suscipe g̃ p̄rno amore gregē dei ad regēdū. Noli q̄rere qꝺ tibi vtile ē: sȝ qꝺ mľtis vt salui fiāt: ne g̃ neges suscipiēdi hōris gr̃aȝ. mercedē a dño r̄cep tur⁹ tpe opptuno. Tūc scūs pasthumi⁹ pe dib⁹ ei⁹ ꝓuolut⁹ ait. Carissīe pr̃. qūs mihi tā magne mľtitudīs curā īpōis. rustico hōi lr̃as nesciēti: ꝓuide igiť ex eis meritū hōi nē g possit cū sollicitudīe: tātas aīas reget̃ ppľoꝝ. Tūc machari⁹ ait pastūio: excusa tiōes ñ audio: neq; cās recipio. hi eni oēs sub tua ditōe manebūt. nec ali⁹ ē tante ab stinētie vir q possit isti⁹ ppľi gubernar̃ ani mas: ac sollicite ptractare. ꝛ vt certi⁹ dicā dilectissīe fr̃. te electione sua dñs ꝺsigna uit ad suscipiēdū h⁹ misterij locū: neq̄ꝫ g̃ celesti poteris ꝯtradicer̃ iussiōi. nihil ex h̃ pasthumi⁹ locut⁹ ē machario. sȝ dū ei⁹ ver ba secū i aīo volueret: machari⁹ emisit sp̄ȝ statiq; ppľoꝝ igēs r̃ba itēte ad fun⁹ cur/rūt. ipi psallētiū mľtitudo. diuerſ ymnoꝝ vocib⁹ q̄si vno ore laudes ꝺo canebāt: do nec corp⁹ ad sepľcꝝ ꝺduceret̃ hūandū. ne mo tñ vehemēter dolebat. eo ꝙ scūs Ma chari⁹ tā velocit̃ monasteriū reliqueret: qm̄ dñs sibi ei pastumiū. gregi suo magr̃ȝ ꝓuiderat. Trib⁹ g̃ dieb⁹ post sci macha/rij ꝺcessū orabat Pasthumi⁹ vt acciperet

de celo fōtē doctrine ꝑ ihm i spū sācto vt possET tantam populoꝝ militiam docere prudētiā. Tertio igit̄ die venit ad eū ſ͛ꝫ cō suetudinē: q cū ɔuerterat angelus ⁊ locut⁹ ē ad eū: ⁊ ɔstituit eū monasterioꝝ doctorē ⁊ pricipē i eū locū a quo Macharì⁹ recesserat: deditq₃ ei formā spūaliū ꝑceptoꝝ: ⁊ abiit. Porro Pasthumi⁹ ɔgregatis frib⁹ cū ctis apiēs os suum locutus ē eis dicēs. Audite filioli ṽbū qd̄ dn̄s locut⁹ ē vob: pclarā ꝑceptoꝝ iustitiā ⁊ caritatis regulā sensib⁹ nr̄is volēs ifūdere. paťna eni voce loquor ad vos: i noīe dn̄i nr̄i ihū xp̄i: ⁊ spūs dī nr̄i. accepi eni formā d̄ manu angeli: vt dicam vniuersa q̄ acciderit sēsui meo ad vr̄aꝫ edificationē. Intēte igit̄ pbete aures: dȝ ipe mādauit: qd̄ d̄ ore meo ꝓcedit: Prima est eni mādati ɔfederatio: i oib⁹ vos obedire maiorib⁹. Secūda mādati ē subiectio: vt i timore casto ſuiatis dn̄o. Tertia positio ē: vt tēperāter ⁊ pie ⁊ iuste viuatis i h̄ seculo. Quarta mādati rō: vt corpora vr̄a affligatis ꝑ ola quo possitis acqrere aīaꝝ salutē: domare ieiuniis: mortificare carnē: qꝛ hec ē delectatio bonoꝝ opeꝝ. Quīta ɔstitutio oratōi frequēter istare: sic ⁊ Apl's idesinēter orare nos iubet. Orātes qppe semp ac ieiunātes: ⁊ fidei dona ī memoria mētiū tenebim⁹ ifixa vt possim⁹ scatētiū d̄monū superare naturā. Seqt̄ alid̄ gen⁹ erroris: i quo mai⁹ ē aīe dānū: supbie malū ꝑ ola eē cauēdū: hec angelū i pmordio mūdi d̄ celo deiecit: ⁊ nouim⁹ supbiā originale eē pctm̄. Ad quā excludēdā d̄ cogitatōib⁹ nr̄is. deū sēp ꝑcemur: vt docet̄ nob forma hūilitatis. Accedit ⁊ alia ifestatio mortis i corpore: si de sclari vitioꝝ cā monachoꝝ sollicitet quēq̄. Funiculū ṽo caritatis añ oīa iter vos habete: fide cōtinua i spe manētes: qm̄ ad regnū dī festinatis eťnitatis. Cura ḡ disciplie monachoꝝ pfecta ē dilectio. Hec vicťa caritatis ⁊ pacis exornāt sine auaritia. Igit̄ i dilectōe sincera modus sufficiēs ē p̄rib⁹: ⁊ q iuicē diligūt: ⁊ filii regni vocabūt̄. Perfecti iuicē diligētes ip. sūt: q mādučāt panē i regno dī sine macťa. Perfecti ḡ eritis si mūdū sacrificii caritas in odorē suauitatis zelo succēdēt. Gaudebit eni dn̄s ihs in vobis: qꝛ fecistis fideliter qd̄ ipe mādauit. Nā pma legis in mōte syna ordinatio hec ad Moysē data ē. Diliges igt dn̄ꝫ deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua. Secūdo diliges ꝓximū tuū sic teipꝫ. Uacat eni dilectio dī: nisi iūgat̄ ⁊ ꝓximi: plenū ḡ ꝑceptū ṽitatis. vt maneat i sēsu idiuidua regťa caritatis. Tūc ḡ dilectio btā erit i pleno: si colla obedientie posueritis ꝓposito. Obediētia q̄ꝫ in ɔgregatōe laudat̄. Nihil vob ꝓderit filioli si diligitis inuicē: ⁊ non vultis iuicē obedire. Dilectio sine obediētia ē: cū faciet criminosū ɔsciē egrū. Quō ei ḡmē seminales ipedit fruct⁹: sic iobediens bō frustra ieiunat: ⁊ oratōis nullū recipit fructū. Igit̄ q i vno eē cōcupiscūt: ⁊ viuere mēte ɔmuni disposuerīt: hi ɔsiliis maiorib⁹ ſuiāt. Quicqd ex cōsiliis ꝓcesserit patꝝ: h̄ faciat q ꝓcul ē. Quicūq₃ fr̄ oneris qppiā collo suo ptauerit. nec qdē sustinet d̄ humero suo on⁹ extare si abbas pn̄s fuerit repiens aquā scatiuā siue germinātē: pter abbatis ɔsiliū diuerterit ad bibēdū: aut alteri⁹ fr̄is tecū comitātis. etiā iunioris pctm̄ fecisti q pter bn̄dictōeꝫ aquā potasti. Et si calor solis exarserit: ⁊ volueris bibere: ⁊ abbas te domādū ꝓhibuerit. si vel mente murmuraueris: deliqsti. Deinde si i via calcaueris spinā: donec abbas ꝑceperit educādā. Procul abinuicē cōtextas vites sternite: Cū ad dormiēdū secedītis iterstīcium cubit⁹ hēbat̄: vn⁹ nedū ad inuicē ꝓximāt corpora nutriāt libidinis incētiua. Porro negociū noctis ꝓpt̄ lucifugas d̄mones et noctipetas. i spiritali ope pagat̄. Expertis aūt nulla d̄ sclarib⁹ causis donec ad gallicātū fr̄naꝝ orationū ɔmunis hora succedat alteri⁹ vocis cāt⁹: alteꝝ nō excitet adorādū: sꝫ cū suū pect⁹ tūdere cepit: q pmū expergtus ē ꝓuocet̄ etiā ille q dormit exurgere. Sepe eni sathanas cū sōno aīaꝫ captā nocturnis iuoluit tenebris. vt ab oratōis pr̄ocinio separata sit. cōpāte diabolo socioꝝ tenebraꝝ. Jō dico vob filioli: vigilate qꝛ nescitis q̄ hora fur veiat aīaꝝ. Studete igit̄ ɔplacere dō ɔuersatōeꝫ hn̄tes spiritalē. Diuina

mãdata i dilectõe di cũ sapiẽtia legis pce pta: i tabulis cordiũ vrõꝝ sint: nec qdẽ amplius sapiatis q̄ simplicitas ɔfirmat scripturaꝝ dei. Multi aũt d deo aliter sentiẽtes exciderũt a dilectõe di ꝛ ꝓximoꝝ suoꝝ. Qui g huiusmodi sunt audiãt Baruch pphaꝫ dicẽtẽ. Sic enĩ videns ppl'i sui dilectionẽ fraternitatis eẽ icorruptã: iter cũctos facit eos amicitie di fieri socios. Qm̄ qui diligũt deũ ƀ boni opis gloriã: iuicẽ i opib' bonis irritã faciũt vitã istius mũdi: ꝓphanãtes qcqd ex diabolo cogitationũ malaꝝ i cordib' dei ƀuoꝝ: qm̄ cupiũt anachoretũ pfrui vita: si corp' abdicãt adhuc i terra positi: iã celestia dlectẽtur: nihil terrenũ ꝓrsus exgrãt: vt iã seculariũ tenebrarũ causas ɔculcãtes ac ꝓsternẽtes. Uerũ qꝛ celestib' regionib' apti: vos satis placere ɔuenit creatori: virgines mẽte ꝛ corpore pmanẽtes. fruct' fidei ꝛ limã sermonis q̄ maxime conseruãtes. nephas est enĩ vt monachũ qs reph̄ẽdat i modico vel i maximo. Irreph̄ẽsibilis enĩ nos eẽ apl's docet: vt ƀmo noster i gratia sale sit ɔdit'. s. ɔdimẽto quo nos euãgelista cõdiuit dicẽs Uos estis sal terre. Qd peto vt nõ i vobis euanescat: ne forte cũ euanuerit: extra cõgregationẽ multitudinis foras ꝓiiciat': linguis inimicoꝝ quotidie cõculcandũ. Hoc aũt obsecro filioli: ƀ formã que mihi data ẽ de manu angeli: fugere nos linguã detrahẽtiũ iniqꝝ. q mordaci dẽte: etiã sine causa eccl'ie xp̄i isultare festinãt. Dissensiones q̄s habetis iter vos ꝓiicite abiuicẽ: sciẽtes dñz nr̄z nõ eẽ dissensiõis sed pacis. Si qua igit' scãdala inimico suggerẽte frater habet aduersus fratrẽ: ꝓpter obediẽtiã fide extãte dimittat: qm̄ ego non ex me loquor: ƀ ex deo: q i manu nuncii sui docuit me. Et si obediẽtia pbueritis hospitalitatẽ peregrinãti: ex p̄cepto dñi facitis. Si fieri põt nullo pacto miles dei debet irasci: nõ solũ ad socios: verũetiã ad extraneos. In quocũq̄ negocio nullus seculariũ ƀuũ dei audeat iudicare: qꝛ iter te ꝛ illũ distat si patiaris ɔiugatũ iudicio tecũ ɔtẽdere: melius ẽ enĩ monacho fraudẽ ꝛ iniurias sustinere: q̄ audiat' vox militis i clamore. Nõ decet monachũ causa pecunie eẽ negociatorẽ: ƀ celestiuꝫ bonorũ lucra mercanteꝫ predicet verbũ salutis: aĩas iuitet ad celũ: ad nihilũ deducat seculi desiderium. Cor enĩ xp̄ianũ exultat: maxime ƀui dei: tyrãnũ fraudatorẽ aiaꝝ diuine virtutis oratõe expugnat. Q si ƀorces aliquos itulerit: currat ad auxiliũ crucis: stati ille recedet: ꝟsutia ei' crebris oratõib' ꝛ ieiuniis deuicit'. filioli qd ad vr̄aꝫ ptiet curã: si aduersus vos cõueniãt dmonũ castra: potestis ꝛ vos multis adiuuari agminib' angeloꝝ Sꝫ cũ dmonũ catherue crescere ceperint oculos vr̄os ad celũ leuetis. dicẽtes. Dñe ih̄u xp̄e adiuua ifirmitatẽ meã. Tũc ƀmo vobis ꝓph̄e Helisei ɔueniet aduersus eos q de Samaria ɔph̄ẽdere eũ venerãt: qui terrẽti se puero suo rn̄dit. Aperi dñe oc'los ƀui tui: ꝛ videat ꝙ plures sũt nobiscũ. Statiꝫ g ad adiuuãdũ nos ãgeloꝝ di legiones aduenient: q fidei vr̄e auxiliũ prebeãt. Hec sũt filioli mãdata: q̄ vt pusillanimitas cordis iuenit: vobis diabolo certaminib' explanaui. Nolo aũt ea q̄ nobis ipo imittẽte acciderũt: silẽtio p̄terire: vt ꝛ vos possitis malitiis ei' resistere. Quadã die i mõte sedẽte: mihi igẽs velut militũ turba occurrit Quos dũ oculis cernerẽ veniẽtes: a lõge sathane ãgelos stati eẽ cognoui. Ego aũt exposito oĩ ƀrore: genib' ꝓuolut' humo: vt secederẽt orabã: dñꝫ inuocans redẽptorẽ. Tũc g turba q̄ venerat: velut stipula q̄ a vẽto rapi' nusq̄ cõparuit. Gr̄as g egi dño p ih̄z xp̄z dñz nr̄z: ꝙ meo certami finẽ ipo iuit cito: ꝛ orõeꝫ meã ilico exaudiuit. Multas itaq̄ isidias passus sũ: ꝛ ex oĩb' me eripuit dñs. Uñ. ꝛ vos filioli ɔstãtes estote: qꝛ mitis ẽ dñs ad liberãdũ nos. Amate g dñz odite malignum: ꝛ deus misericordie erit vobiscum: vt possitis eius isidias euadere. Amen. Finit vita sancti Pasthumii.

Prologus i vitã Beati Onuffrii heremite

Eati igitur onufrii

vitã: iter grecoꝝ ɔmẽta scriptã nuꝑ reppi: vt quodã a venerabili prudẽtissi

mo viro scilicet Gregorio.ipsi⁹ gesta nar rāte ɔgnoui: Hāc paphunci⁹ vir quoq₃ sā ctissimus: greco ſmōe retexit ab exordio Quē ego secut⁹.a greco trāstuli ī latinu₃ vtpote largiēte dño: ei⁹ ꝓbabilis vita ſ₃ vires meas manifestata: admiratiōe₃ le/ gētib⁹ pbeat ꝛ imitatiōem. Non ppēdite qso mei ſmonis rusticitatē: ſ₃ tāti laboris anīo reuoluite lōganimitatē: quā vir deo plen⁹ patiēter sustinuit: dū mūdane vani tatis gl'iam spreuit: ꝛ celeste regnū distri cte viuendo sibimet hereditauit. Inci/ pit vita ꝛ ɔuersatio btī Onuffrij heremite

Beate memorie pa

phūci⁹ quedā cogitatōnū ꝛ actuū suoꝝ secreta taliter referauit dicēs. Quo dā vero die dū ego Paphunci⁹ solus taci tusq₃ sederē. cogitaui ī corde meo ꝙ deser ta peterē ꝛ vniuersa loca sāctorū mona/ choꝝ. pieq₃ ɔuersatiōis hītum lustrarē: ac q̄liter deo mīstrarēt ɔsiderarē. Vñ factū ē vt tacit⁹ iter arripem: ꝛ ī heremū cursu desiderabili ꝑperarē. Panes itaq₃ cum aq̄ exigua mecū portaui: ne deficerē a la bore itineris cepti. Quarto nāq₃ die per/ acto. alimēta q̄ mecū vexi defecerūt: me/ aq₃ mēbra nullo victu refocillata vires p/ diderūt. Moxq₃ diuina illustrāte gratia mors īminēs ablata ē. assūptisq₃ viribus iter arripui: atq₃ dies alios quattuor ni/ hil gustādo pegi. His itaq₃ ɔpletis nimiū fessus humo ꝓstrat⁹: iacui velut mortu⁹ Extēplo q₃ celesti ɔsolat⁹ adiutorio assi/ stere mihi vidi viꝝ. gl'ia mirabilē. splēdo/ re terribilē. pulchritudīe laudabilem. ma gnitudine ꝓceꝝ: aspectu ꝑclaꝝ. Quē vt aspexi vehemēter obstupui: ſ₃ tñ ille vultu placido accessit. nūc man⁹. nūc labia mea tetigit: mihiq₃ vires potēter restaurauit. Cōtinuo let⁹ surrexi. deoq₃ fauēte p soli/ tudinē exīde. xvij. dieꝝ cursū direxi: qus/ q₃ ad locū quē dñs mihi famulo suo indi/ gno ꝓuidebat ondere pueni. illic ab itine ris labore cessaui: Igit̄ dū fessus regesce/ rē ꝛ q₃ pegre ꝓfect⁹ essē excogitarē viꝝ ꝓcul aspectu terribilē. vidi ī modū bestie pilis vndiq₃ circūseptū: tāta scilicet illi ca pilloꝝ ꝓlixitas erat: vt corp⁹ illius ipoꝝ diffusione tegeret. Pro vestimēto q̄q₃ fo liis herbisq₃ vtebat̄: qb⁹ subteriora renū tātūmō cingebat. Tali viso hoīe nimio p/ territ⁹ sū terrore. anxiat⁹ vltraq₃ credi po test timore ꝛ admiratiōe: qm̄ tā mira for/ ma meis oculis nūq₃ ondebat̄ in humana specie. qd facerē ignoraui: ſ₃ quātū valui fugā petii. mōteq₃ ꝓpinquū ɔcito cursu ascendi: ibiq₃ tremefact⁹ corrui. atq₃ me sub frōdiū dēsitate a facie illius abscōdi. mlta dās suspiria. Defect⁹ erā pene etate ꝛ labore abstinentie. hic vo dū me cerne bat ī mōte iacētē: voce nimia clamauit ꝛ dixit. Vir dei descēde de mōte. noli time re: ego eni sū homo passibilis tibi similis. His itaq₃ ɔsolat⁹ vbis mētē recepi: mox q₃ descendi. ꝛ ad viꝝ scm̄ pueni: atq₃ pedi b⁹ ei⁹ me timidus ꝓstraui. Ille q₃ me ꝓhi bēs añ se iacere: surge igt surge. tu es eni dī ſu⁹: vocaris Paphunci⁹ sāctoꝝ amicus Stati surrexi. ꝛ q₃uis fessus. tñ let⁹ añ eū sedi: iā ferueti desiderio qs ipe vel q̄lis ei⁹ eēt vita. cupiēs dinoscere: dicēs. Ecce vo tū adīpleuit: q me p hāc heremū direxit. En art⁹ mei fatiscētes. aliqd sētiūt solatiū ſ₃ mēs sitibūda nō adhuc iuēit refrigeriū Idcirco te senior corde deuoto deprecor atq₃ p illū ob cui⁹ amorē hui⁹ solitudinis deserta hitas te ɔtestor: vt vñ sis aut qūo voceris. seu qñ huc adueneris: aptis mihi vbis denūcies. Eteni vir dī recognoscēs q₃ libēti aīo sētētiā sui laboris audirē: di/ xit mihi. Qm̄ te frater dilecte auida mēte vite mee lōgas crūnas velle scire video: repetere me tibi nō dubites has ab exor dio. Ego licet īmerit⁹ vocor Onuffri⁹. ꝛ ecce nō min⁹ sūt q₃. lxx. āni ꝙ ī hoc deser/ to laboriose vixi. Cū feris igit̄ ɔuersat⁹ sū crebri⁹. ꝓ pane comedi iugit̄ herbaꝝ fru ct⁹: ī mōtib⁹ ꝛ ī spelūcis ꝛ ī vallib⁹ meū re clinaui mīsabile corp⁹. Tot ānis nemine₃ nisi te solu₃ aspexi: alimētū a nullo hoīu₃ sūpsi. Verūtñ ī monasterio hermopolim dicto nutrit⁹ erā. ī ꝓuincia Thebaida no minata: vbi simul pene cētū monachi de

gebant. Porro vita illoꝝ talis extitit. vt more ꝛ actiōe eq̄nimiter oēs viuerent. ꝛ vno corde ꝛ vno spū iugo ac disciplie sācte regl'e colla submitterēt: atq3 fluctus hui⁹ secl'i oīo ñ formidarēt. Quicq̄d vni cūctis placebat. Mēte sācta. fide pura. caritate pfecta. añ deū icedebāt: cui die noctuq3 oi māsuetudīe ꝛ patiētia mīstra re ñ cessabāt. Tāta his erat taciturnitas cū abstinētia. vt nullus auderet nisi cū iu sta iterrogatiōe vl' recto respōso reddere verbū. Ibi q̄3 pabulū sancte doctrīe ab adolescētia suscepi. ibi regularis normā a fribus didici. a q̄b⁹ amabiliter diligebar: ab his q̄liter īstituta mādatoꝝ dei seruare deberē. diligēter īstruebar. pfecto vitā beati patris nostri helye. venerabiles fra tres meos audiui frequēter laudare q̄ se i heremo in tāta abstinētia ꝛ orōne studuit affligere: vt maximā ỽtutē a dño pme ruisset accipe: ꝛ igneo curru trāsuect⁹. spi rit⁹ sācti dona q̄ habuerat discipl'o ipti ri: ac adhuc lōgeu⁹ senio. mortis penā nō vi dere. Insup ad exēplū beatū baptistā Jo annē ptulerūt. q̄ i noui testamēti serie cla rissim⁹ effulsit. p que pl'rima ānoꝝ spatia diuino māicipat⁹ officō. corp⁹ suū macera uit: donec i iordanis vnda mūdi redēpto rē baptizare dign⁹ existeret. atq3 ipm dei agnū eē digito demōstrauit. Ego ỽo cū3 talia eos recitātes audirē: dicebam illis. Quare seniores mei vitā ꝛ miracl'a eoꝝ obstupescitis. aut cur illorum facta tā assi due ɔmēoratis: An sūt vob ortōres qui desertū hitāt. an leuiores: At illi respōdē tes dixerūt. Fili fortiores nob sūt. q2 sine adiutorio hūano viuūt. Nos itaq3 alter ab altero ɔspicimur piterq3 diuinū officiū a nobis celebrat. Si qñ cibū cupim⁹: pa tū repim⁹. si qñ ifirmitas aut aliq̄ corpis ībecillitas irrepserit: stati cura factū cū oī sollicitudīe nos adiuuat. In edificiis luci de cōstructis hitam⁹: i q̄b⁹ ꝛ ab estu solis coopti sum⁹. ꝛ ab iundatiōe pluuie ꝛ a tur bie vēti. ac tēpestate manem⁹ defesi. mo nachi q̄ppe q̄ i deserto sūt: nihil ɔsolatiōis nisi a deo repiūt. Si qñ angustias aut tri bulatiōes ppessi fuerīt. vl' cū diabolo an

tiq̄ hūani generis inimico pugnāre cepe rit. q̄s eis astat: A quo adiuuāt: Si q̄bus hūanū deest solatiū. ɔstat eos hrē diuinū Etsi esuriūt. q̄s eis panē dabit: Si sitiunt q̄s eis aquā tribuit: vbi panis ꝛ aqua non erit: Maximus labor i desertis locis eē ñ dubitat: vbi nihil necessariū repit. Pri mū ḡ qñ i solitudīe definiūt hitare. i dī ti more certāt firmiter stare. In fame ꝛ siti. i labore ꝛ passiōe corpora sua cruciāt. cō tra diabolicas isidias viriliter dimicāt: ꝛ vt vincāt ɔtra tela neq̄ssimi ignea. gladiis spiritalib⁹ pugnāt. Antiqu⁹ eteni hostis toti⁹ iuētor iniq̄tatis. studet eos subuerte re ꝛ i ɔsortiū malitie sue iplicare. atq3 d̄ bo na volūtate quā icboabāt retrahere. ꝛ mē tes eoꝝ mūdanis voluptatib⁹ iteꝝ irreti re: vt i ope cepto fatiscāt psistere. Oipo tēs ḡ de⁹: q̄ ñ derelīq̄t sperātes i se. circū dat eos armis sue potētie: vt hos icursio sathane nō valeat psternere: q̄s ptegit celsitudo dīne misericordie. q̄ ppter ad eos āgeli dī iugiter mittunt. ac p man⁹ illoꝝ quecūq3 necessaria crebri⁹ eis admīstrant Aquā de petra hauriūt. q̄d iterptat xp̄s Scriptū ē eni. Sācti q̄ sperāt i dño hēbūt fortitudinē: assumēt pēnas vt aq̄le: vola būt ꝛ nō dficiēt. currūt ꝛ gressus eoꝝ nō labunt. ꝛ alibi. Qui sitiūt d̄ supno fōte cō diunt: ꝛ herbaꝝ folia i ore eoꝝ. tāq3 fau⁹ mellis dulcescūt. Si aūt aliqñ diabolus aduersus eos colluctat ptin⁹ surgūt: ma n⁹ suas ad dñm expādūt. pces añ diuinā maiestatē fideliter fūdūt. moꝝ auxilio ce lesti subleuāt: ꝛ dolosi iacl'a inimici penit⁹ dstruūt. Nō itelligis fili q̄liter i psalmo le git. q̄m ñ i finē obliuio erit paupis: patiē tia paupū ñ pibit i eternū: Et iteꝝ. Exau diuit eos dñs i die tribulatiōis: ꝛ d̄ omni āgustia liberauit eos. Eniuero vnusq̄sq3 ppriā mercedē accipiet: ẜm suū laborē. Beat⁹ ē eni vir q̄ sēp ē pauidus: ꝛ volūta tē dī in hac pñti vita ꝛ fragili studiosus agit. certissīe scias o fili. q̄m āgeli dī sāctis ac iustis viris q̄ttidie famulāt: atq3 ỽtute supna corpa ꝛ aīe illoꝝ iugiter illumināt Tali deniq3 rōe ego paup onuffri⁹ a scis simis patrib⁹ i meo mōasterio subtiliter

istruct⁹.cepi tacita mēte tractarꝫ: q̄ gl'iosa felicitate pfruūt̄ in celis: q certaīa laboriosa ,ppt̄ amorē dn̄i tolerāt i t'ris: cor meū ardebat: mēs mea desiderabilit̄ feruebat mundi gaudia penit⁹ spnere: p'riecꝫ celesti totis virib⁹ appropiq̄re. sic ṗsalmista docet dicēs Mihi aūt adherere deo bonū ē: poner̄ i dn̄o d̄o spez meā. Cūqz hec sollicit⁹ excogitarē. nocte silēt̄ ɔcit⁹ surrexi panē mecū d̄tuli cū exiguis legumib⁹ vt vix vsqz i q̄rtā diē sufficerēt: sicꝫ f'm d̄i dispēsationē. ꝛ ei⁹ pietatē ,pfect⁹ sū. vt mihi ostēderet mee habitatōis locū. Egrediēte aūt me d̄ monasterio: i mōtana veni i desertū cogitaui vt manerē ibi. Cōtinuo lumē splēdidū āte me. q̄si obuiās mihi vidi. Quo viso valde timui. Jdcirco q̄z putaui me d̄bere ad mōasteriū regredi vnde exiui. Extēplo nēpe d̄ radio ṗclari luminis vir aspectu pulcherrim⁹ accessit ad me: ꝛ dixit mihi. Noli pauescere. ego enī suz d̄i āgelus tibi ad custodiēdū ab ortu tuo ,puidētia diuina destinat⁹: vt iubēte d̄o tecū manerē. ꝛ te i hāc heremū ducerē. Perfect⁹ esto. hūilis īcede corā dn̄o: cū gaudio labora. cor tuū i oī custodia cōserua. viue sine q̄rela. i bono ope pseuera. Ego v̄o te n̄ d̄reliquā: donec aīaz tuā i pn̄tiaz sūme maiestatis offeraz. Hec eteni locut⁹ ē mihi āgelus iter iceptū mecū comitat⁹. Pergebam⁹ ita simul sex miliaria vl' septē: ꝛ ad quādā venim⁹ speluncā nimis d̄corā. Appropiaui volēs sciscitari: si forte q̄spiā it⁹ maneret. Scd'm ɔsuetudinē mōachoꝝ clamare cepi: bn̄dictiōez humillime petij. Jn̄ vir̄ sāctissimū exire vidi: quē ,pstrat⁹ hūoten⁹ adoraui. Jlle vero man⁹ suas mihi porrexit. de terra me eleuauit. osculū mihi pacis tribuit: atꝫ dixit Tu es enī frater me⁹ heremitice coopator vite: o fili igredere. De⁹ tibi ɔcedat. vt timor ei⁹ i te pmaneat: op⁹ tuū i illi⁹ cōspectu ɔplaceat. Stati cum eo specū itroiui. diesꝫ plr̄es apd̄ illū pausaui: opa ei⁹ cupiēs discere ꝛ solitariā hītatōez curiosi⁹ īuestigare: ipe q̄qz vt meū desideriū agnouit ɔsiliū honorabile mihi p̄buit: ac q̄liter isidias diaboli' supare deberē. v̄bis caritatiuis gratant̄ patefec it. Trāsactis itaꝫ

q̄busdā dieb⁹: talib⁹ admonuit me v̄bis dicēs Fili surge. mecū pge. iteriora deserti d̄bes itrare. ꝛ i alia speluēca solus habitare: ibi si viriliter dimicas oīa demōioꝝ tēptamēta supas. Jdcirco v̄o de⁹ i hoc deserto vl't te ,pbare: si mādatis ei⁹ fideliter velis obedire. Fidelia oīa mādata ei⁹. cōfirmata i secl'm secl'i: facta i veritate ꝛ eqtate. Uir etenim sāct⁹ hec dicēs. surrexit: mecū i iteriora deserti iter q̄tuor dieꝝ perrexit. Quita nāꝫ die deuenim⁹ i locū q Calidiomea dicit̄: ibi palme ,ppique erāt Tūc vir dei iq̄t. Ecce fili. vide locū quē dn̄s tibi p̄parauit ad manēdū. Fuit aūt ille mecū spaciū trigīta dieꝝ. edocēs me s'uare cautā dignitatē: doctrinā d̄i mādatorū. Quib⁹ itaꝫ pactis orōne sua sācta domino me ɔmēdauit: ꝛ separ⁹ a me ad propria remeauit. Per singulos v̄o ānos sōlit⁹ erat me visitare: ac q̄li idustria ꝛ simplicitate d̄berē viuere diuinis alloquijs n̄ cessabat admonere. Quodā āt tpe iuxta ɔsuetudinē ad me veniēs: iter v̄ba salutatōis ,pstrat⁹ i t'rā corruit: dn̄oqz remittēs aīaz obdormiuit. Qd̄ cū viderē nimis sū ɔtristat⁹: ꝛ deuolut⁹ humi lachrimis abortis vberrime fleui. Corp⁹ ei⁹ mox accepi: ꝛ sec⁹ calidiomeā t're ɔmēdaui. Dū āt ego paphūci⁹ a viro scīssimo onuffrio: ratōis hui⁹ loq̄lā audirē iq̄uā ad eū. Pr̄ scē laborē eē n̄ modicū iā sētio: quē ,p noīe dn̄i tolerasti i hac heremo. Uir scūs r̄ndit. Mihi fr̄ crede dilectissime: i d̄p'to sustinui vt sepi⁹ putarē me morte supari. Absp̄es erā mltotiēs vite: vt vix alitū i corpore sētirē remanere. Per diez estu ꝛ igne solis ardētis vrebar: rore ꝛ pruina ifect⁹: fame ꝛ siti d̄fect⁹. O quāta ꝛ q̄lia passus sū: q̄lia expt⁹ sū. Nō sufficit: neqz quēpiā d̄cet plagas ac labores enarrare: qs hō moritur⁹ ,p d̄i viuētis amore debet tolerare. reddet d̄s mercedē laboꝝ scōꝝ suoꝝ: cui⁹ diuitie sicut nō augētur: ita nequaq̄ꝫ minuētur. Per quē enīz famē: sitiz ꝛ frigus ꝛ estū: atqz multigenaꝝ cruciamēta molestiaꝝ sustinui: potēs est cū diuitiis celestib⁹ iter āgeloꝝ cateruas me ɔsolari: alimēta v̄o spreui corporalia: ut dignus acciperem spiritalia. Scūs enim angelus

quotidie panē mihi offerebat: ꝛ aquam ꝑ
mēsura ministrabat: vt corp⁹ meū ɔforta/
ret̄ ne dficeret: ꝛ iugiter i laude dei ꝑseue/
raret. Arbores palmaꝝ ibidē ɔstitute erāt
q̄ duodecies i anno dactiloꝝ fruct⁹ germi
nabāt. Quos p singulos dies colligens: ꝑ
pane edebā: mixtos herbaꝝ folijs: ꝛ erāt i
ore meo tāq̄ fauus mellis. Sicut i euāge/
lio legit̄: nō i solo pane viuit hō: sed i omni
verbo qđ ꝑcedit de ore dei. Frater Pa/
phnūci: si iplere studes volūtatē dei: oīa tibi
necessaria ꝑparātur ab eo. Vn̄ ipa veritas
admonet dicēs. Ne solliciti sitis aīe vestre
qd māducetis: aut qd bibatis: neq̄ corpori
vr̄o qd iduamini: scit enim pr̄ vester q2 his
oīb⁹ idigetis. Querite primū regnū dei ꝛ
iustitiā ei⁹: ꝛ hec oīa adīciēt vobis. Cūq̄
h̄ a btō viro Onuffrio itētius auscultarē:
mirās i sermonib⁹ ꝛ actib⁹ ac laborib⁹ illi⁹
dixi. Pater benigne die dn̄ico vel sabba/
to ɔmunionē ꝑcipiebas ab aliquo? At ille
rn̄dēs ait. Omni die dn̄ico ꝛ sabbato an/
gelū dn̄i paratū iuenio sacrosctm̄ corpus ꝛ
sāguinē dn̄i nr̄i ihu xp̄i secū deferētem: de
cui⁹ manu mihi ꝑciosissima donātur mune
ra: viteq̄ mee salus ꝑpetua. Verū etiā oēs
q vitā spiritalē ducūt i heremo monachi:
tali participātur gaudio. Hi h° sci heremi
te q hāc solitudinē habitāt: si fortasse aliqn̄
videre hoiēs desiderāt: ilico i celū ab ange
lo deportātur: visionē illic aīe iustoꝝ ful/
gētiū sicut sol i regno pr̄is coꝝ: ibi multitu
dinē ɔtēplātur angeloꝝ: suasq̄ aīas cetib⁹
mixtas btōꝝ. Quare oēs q i agone cōtē/
dūt: toto mēte: tuto corde: totis virib⁹ i bo
no ope feruēt: quaten⁹ gl'iā celestis pr̄ie cū
xp̄o ꝛ cū scis mereātur possidere. Ista de/
niq̄ oia venerādo Onuffrio narrāte: co/
gnoui iuxta sūmitatē ipi⁹ mōticelli vbi ob
uiauit mihi. Ita videlicet gaudiū meū iple
tū ē: vt oēs aduersitatē quā i itinere tule/
rā: traderē obliuioni. Credo iquā pr̄: inter
felices me deputari: q2 videre te ꝛ opa tua
egregia ꝑmerui. Verba tua nimis pulchra
oī dulcedine mellita: ita mei penetrāt cor/
dis itima. vt possi3 dicere cū psalmista. O
dulcia faucib⁹ meis eloqa tua super mel ꝛ
fauū ori meo. Qui ait: fili mecū vade: locū
mee habitatōis ɔspice: parcam⁹ paululū h°
bis. Cōtinuo surrexit piuit: secut⁹ sū. Duxit
me secū q̄si triū miliarioꝝ iter: venim⁹ ca/
lidiomeā i spiritalē locū: arborib⁹ palmaꝝ
gratāter ornatū ibi pces dn̄o fūdim⁹: eisq̄
ɔpletis i terrā sedim⁹: i diuinis altercātes
eloquiis. Sole iā iāq̄ ad occasū h°so: vidi
panē positū cū aqua exigua: Vir eteni dei
sētiēs me fatigari dixit mihi. Profecto fili
cerno te piclitari nisi cibū capias: Surge
ḡ ꝛ comede. Cui iquā. Viuit dn̄s: ꝛ bn̄dict⁹
ds me⁹ i cui⁹ cōspectu erim⁹: nō manduco
neq̄ bibo: donec caritate pura: pit̄ cibū su
mim⁹. Igit̄ vix eū coegi: vt faceret qđ vo
lui. Verūtn̄ vt meū agnouit dsideriū: panē
fregit: tribuit mihi: māducauim⁹ ꝛ saturati
sum⁹: nobisq̄ fragmēta fuerūt edētibus.
Noctē illā isomnē pene duxim⁹. diuinisq̄
laudib⁹ imorati sumus. Mane facto post
horā oratōis videbā vultū ei⁹ ita i pallore
mutatū: qd ei acciderit quesiui ab eo. Qui
ait. Nō expauescas frat̄ Paphnūci: quō oi/
potens ds recto itinere i hāc solitudinē di
rexit te: vt honorifice sepelias me: atq̄ cor
p⁹ meū ɔmēdes terre: Hac eteni3 hora aīa
carnis vīculis absoluit̄. atq̄ ad creatore3
suū i celeste regnū dportat. Frater amātis/
sime scio nāq̄ dsideriū tuū qn̄ redieris in
egyptū memorare mei i pn̄tia fratꝝ tuoꝝ:
ꝛ i ɔspectu oiu3 xp̄3 colētiū. Hec ē postula
tio mea quā ipetraui a dn̄o do. Siqs obla
tionē ob amorē nois mei an̄ cōspectū dn̄i
nr̄i Ihu xp̄i imolat: ab oi tēptatōe diaboli
ꝛ a vīclo prauitatis humane liber existit:
atq̄ cū scis angelis i regno celoꝝ eterno
hereditatis capax fiet. Siqs oblationē nō
valet offerre: vl' p̄ iopia redicere: ille ꝑ amo
re meo i noīe dn̄i elemosynā paupi tribuat
ꝛ ego orabo ꝑ eo i ɔspectu dei: vt dign⁹ i
celestib⁹ vita supna pfrui valeat. Siquis
neq̄ oblationē nec elemosynā potest offer
re: pro caritate mea icēsum dn̄o deo no/
stro in odorem suauitatis accendat: ꝛ ego
rogo pro eo vt gaudiū perenne possideat
Cui inq̄. Pater mi ne irascaris si loquar: si
incensū nec qs habet. nec facultatis aliqd

vñ te placare pt. vt tñ tua bñdictiōe nō careat in q̄cūq3 tribulatiōe te inuocat. Tūc ille rñdit. Siqs paup in deserto vel in aliq alio loco oblationē aut elemosynā seu icē suz nō habet ad immoladū: surgat ꝛ man⁹ suas ad dñm: extēdat. ter dñicā orationez idest pr̄ noster ꝓ me: cum intēta mēte ꝛ in noīe scē trinitatis psallat. Ego ꝟo ꝓ ipo ad dñm intercedo. vt vite celestis mereat̄ pticeps fieri cuz oib⁹ sāctis dei. Iteꝝ dixi ad eū. Dñe si dignus essez. aut si donis grē tue mihi liceret. p⁹ obituz tuuz locuz istuz libentissime obtinerē. At ille ait. Nequaq̄ tibi fili cōcedit̄. nec idcirco misit te dñs in pegrinationez isti⁹ solitudinis. vt hic obtineres locuz habitatiōis: sʒ vt cuz iustis q in deserto sunt gratuleris. ꝛ intimare ea studeas mūdo q̄ cognouisti i heremo. In egyptuz pge. ibi esto vsq3 ad finē vite tue: op⁹ bonuz pfice. ꝛ accipies coronā ppetue glīe Hec cuz hō dī loq̄ret̄: aduolut⁹ suz pedib⁹ illi⁹ dicens. Pr̄ care. scio eniz q2 qcqd petieris a dō dabit tibi dñs ꝓpt̄ imensuz laborez certaminis lōgissimi q̄ corp⁹ tuuz afflixisti. lxx. annis ꝓ noīe dñi. pbe q̄ mihi munera tue scē bñdictiōis: q̄ten⁹ tibi in ꝟtute efficiar similis. ꝛ tua intuentiōe spūs meus dirigat̄. ꝛ in futuro tecuz pticipari merear. Qui mox ē ɔ̄ rñdens ꝓtulit ista. Paphunci ne cōtristeris. petitio tua tribuente dño erit stabilis. Sta i fide: viriliť age. oculos cum mente ad deum erige. in mādatis corroborare: bonū facere impiger contende. ꝛ vitam eternam apprehende Protegant te āgeli dei. ꝛ cōseruent te ab omni cōsilio prauitatis: vt purus ante deum ꝛ imaculatus in die sui examinis iueniaris. Post hec surrexit. ꝛ ad dñm lachrimans orauit: genua flexit. atque subito dixit. In man⁹ tuas deus ɔmendo spiritū meū. Cumq3 hec: dixisset. lumē splēdiduz corpus eius obūbrauit. ꝛ i ipsius claritate luminis aīa sācta carne soluta ē. Repēte vero vocē āgeloꝝ multoꝝ audiui laudantiū deum. vt i discessu sāctissime aīe sancti Onuffrij. ethera scilicet angelicis canticis resonātia. gaudiū ineffabile astris itulerūt p que celestes exercit⁹ aīam militis celi celis inuexerūt. Mox oculi mei fletu profluūt. iteriora gemit⁹ ꝓducūt: lachrimaꝝ riui manarūt. plāctus mei miseri Paphūcij exuberāt: illō flebilis plāxi. q2 quē vix inueni. diutius habere non potui. Deinde tunicā meā p dimidiū scidi. vna parte idutus sum: i alterā collocaui corpus beatuz ꝛ sepeliui illud i sepulchro qđ excisū erat de petra. Tūc vidēs me solū remanere: iteꝝ cepi lugere. Ita merēs surrexi: spec⁹ q̄ illius habitaculū itrare volui. Deniq3 me astāte. ipsa spelūca cecidit cū magna ruina: ꝛ palme radicit⁹ erute simul ꝓcubuerūt. Cognoui itaq3 ego Paphuncius q̄ nō eēt volūtas dñi: me i illo loco habitare: secessi īde i egyptū redii: ibiq3 eccłie rettuli: q̄ vidi ꝛ audiui. Scūs igiť Onuffri⁹ obiit mense Junio. die. xi. id ē tertio idus eiusdē mēsis. Ibi beneficia eius prestātur vsq3 i p̄sentē diē: ad laudē ꝛ gloriā dñi nostri iesu xp̄i: cui est honor ꝛ potestas i scła scłoꝝ. Amē. Explicit vita sācti Onuffrii.

Incipit vita beati Abrahe heremite.

Fratres mei cupio vobis enarrare cōuersationē bonā pfectiq3 atq3 admirabilis viri Abrahe quā sic īchoauit: vt i ɔsumatōe ei⁹ glīā ppetuā mereret̄: sʒ paueo admirādā luculētā dē eo historiā retexere: cū imaginē ꝟtutū ei⁹ ɔsidero. Ecce eniz ɔuersatio qdē viri pfecta ē ꝛ optima: ego ꝟo īfirm⁹ ac rusticus. Eqdē imago ꝟtutis ei⁹ admirāda ac splēdida: colores aūt ꝟboꝝ qbus dēpigēda est: admodū tristes ac tetri sūt. Ac tñ licet ipitus: vl̄ ex parte tēptabo: q̄q̄ ɔphēdere pfecte nō valeā: enarrabo tñ iquātū sufficio: dē eodē viro disserere: qm̄ q scōs Abraam meruit nūcupari: nō facile humāo ore pōt referri. Extitit eniz nr̄is tpib⁹ angelicā vitā i terris agēs. Acq̄siuit nāq3 celestem glīā: adipisci ꝓmeruit. Et q2 a iuuētute: castitatis pudicitiā ɔseruauit tēplū sci spūs factus est: tāq̄ scificatū vas: ꝛ ita semetipm exhibuit deo: vt eū habitatorē i mētis sue hospitio haberet. Hic itaq3. b. abraā habu

et parētes valde locupletes q̄ eū tenere ac supra modū diligerēt:ita vt etiā affectuȝ humanū eoꝝ dilectio trāscēderet:desponsa uerūt ei puellā adhuc ī pueritia cōstituto expectātes ac desiderātes ī aliq̄ eū digni/tate seclari ꝓficere. Sȝ hic lōge alit̄ sētiēs ī ipo p̄mo adolescētie gradu eccl'iaꝝ iugi/ter cōuēticula frequētabat:ꝛ quecunq3 ibi ex diuinis scripturis recitabātur:aurē libē ter accōmodās audiebat.ꝛ ī cordis sui me moriā ita recōdebat:vt etiā cū absens eēt ea q̄ didicerat meditatōe ītētissima rumi/naret. Cūq3 memorati parētes ei⁹ tēpus nuptiaꝝ ꝓpiquabile indicarēt:cōpellebāt eū matrimonij vīculis obligari. Sȝ cū hec ille p̄mo rēnueret:postmodū molestiā eoꝝ iugē sedulāq3 nō ferēs:pudoris verecūdia supat⁹:acqescere purget̄. Cū itaq3 celebra tis nuptijs.spōsa ī thalamo resideret:repē/te quasi.lux q̄dā ī corde ei⁹ diuina gratia refulsit quā veluti ducē quēdā sui voti iuue niēs illico exiliuit ꝛ secut⁹ ē:atq3 ab vrbe egredit̄. Duob⁹ aūt fere milib⁹ ꝓcul a do/mo sua cellulā vacātē repit:vbi se cōstituēs ꝛ glificās deū:cū igēti leticia p̄manebat. stuporē ṽo maximū:tā parētib⁹ suis q̄3 vi/cinis de hoc facto icusserat. Qui exeūtes ī diuersa dispsi:vbiq3 dei hoīeȝ regrebant post dies aūt.xvij.ī memorata cellula eū orātē reperiūt. Btūs aūt vir:cum eos stu/pore pculsos aspiceret:qd me īquit vos ad mirātes aspicitis? Glorificate poti⁹ mise/ricordissimū deū:q me ex sceno inigtatum meaꝝ eripuit:ꝛ orate pro me:vt iugū hoc suauissimū sub quo me idignū suscipe di/gnat⁹ ē dn̄s:vsq3 ī finē valeā baiulare:cō/uersationēq3 meā bn̄placitam ꝑȝ volunta tē eius possim ī omnibus coaptare. Qui cum omnes eum audientes respondissent amen.deprecatus est eos:ne ei vellent cre bro molestiā obtētu visitatōis īferre. Qui b⁹ recedētib⁹ aditū cellule sue obstruxit:ꝛ cōcludēs semetipsū ītrisec⁹:paruissimū fe/nestre foramē reliqt:p qd̄ alimēta recipet Jtaq3 mētē ei⁹ remotā a turbulētis īter/pellatōib⁹ diuina grā illustrabat:ꝓficiēsq3 quottidie ī optima cōuersatōe:p̄mū q̄si fun damētū vite sue cōtinētiā possidebat:necnō vigilijs ꝛ oratōib⁹:cū fletu ꝛ humilitate at q3 caritate studebat. Cūq3 p oēȝ locuȝ de eo scā opinio diuulgaret̄:cūcti audientes ad vidēdū eū:ꝛ vt edificarēt:ab eo vndiq3 cōfluebāt. Sermo quoq3 ei sapiētie ac sci/entie ꝛ cōsolatōis a dō effluēter dat⁹ ē:q ī mētes audiētes q̄si luminare lucidissimū radiabat. Cōtigit aūt āno.xij.renūciatiōis ei⁹:vt parētes ei⁹ ex hac vita recedētes: auꝝ ei copiosū p̄diaq3 magna reliq̄rēt.qui rogās amicū quendā admodū sibi caꝝ:ad distribuēda vniuersa idigētib⁹ac pupillis officiū religiosū illi iniūgit:ne ipi⁹ oratōib⁹ īpedimētū:hui⁹ rei grā gigneret̄. Et cuȝ h̄ fecisset:secur⁹ aīo:ꝛ mente qeta permāsit. Hoc eni bono viro maximū studiū erat vt cor ei⁹ nullis t̄renis negocijs vīceret̄:ꝛ id/circo sup terrā nihil aliud possidebat:exce/pto vno sago:vnaq3 nihilomin⁹ tunica ci/licina q̄ vtebat̄. Catinū quoq3 pmodicū:ī quo edere seu bibere solit⁹ erat:habebat: necnō ꝛ vnū psiaciū:ī quo cubitare cōsue/uerat. Cū his aūt oīb⁹ hūilitatē sup modū ꝛ caritatē ad oēs equaliter possidebat:nec p̄ponebat ī honore locupletē pauperi: nec principē subiecto:vel nobilē ignobili p̄fe/rebat:sed oēs similiter diligēs honorabat: sine cuiusq3 acceptōe psone. Nec aliquā/do quenq̄3 ꝓcaciter icrepabat:sȝ erat ꝯmo eius caritatis suauitate cōditus. Quis au/diēs ei⁹ eloquiū satiari potuit aliquādo de his q̄ aliquādo ex ꝯmonis ei⁹ dulcedine ꝓ ferebātur? vel qs vultū illi⁹ scitatis imagi nē p̄ferētē respiciēs:nō magis vidēdi euȝ sepi⁹ desideriū sumpsit? Jn oī tpe abstinē/tie sue:regulā quā semel arripuit:nō muta uit.quīquagita annos īstitutū ꝓpriū omni alacritate cōpleuit:ꝛ ob nimiū amorē ac de siderium qd̄ habebat ī xp̄o:oē euū tpe illi⁹: quasi dies paucissimos reputabat:ꝛ totus rigor acerrimus cōuersationis eius:apud eum pro nihilo videbatur. Erat aūt haud ꝓcul ab vrbe illa vicus quodāmodo spa/ciosus ac magnus:ī quo vniuersi pariter a minimo eoꝝ vsq3 ad maximū pagani cru/delissimi existebāt:quos ab idoloꝝ cultu null⁹ oīno valebat auertere. Nōnulli qdē p̄sbyteri ꝛ diaconi ī hoc ipm illic ordiati ī

directi ab epo. sine vllo salutis eoꝝ fructu recedebāt. nequaꝗ̄ afflictiōis ferētes laboꝛē: qꝛ nō solū suaderi ⁊ ad ꝯsēsū animus eoꝝ ferox n̄ poterat flecti. veꝝ etiā ꝑsecutiōis i eos q monebāt. ac seditiōes vehemētissimas ꝯcitabāt. Sꝫ turba nihilomin⁹ mōachoꝝ. semel atqꝫ iteꝝ adire nitētes: nihil penit⁹ ꝓ cōuersatiōe eoꝝ agere potuerūt. Porro vna die residēs cū clericis suis eps beatissimi h⁹ viri hūit mētionē: dixitque ad eos. Ego talē virum tēpoꝛibus meis videre nō potui: ita i oī ope bōitatis ꝑfectū. ⁊ sic cūctis ꝟtutib⁹ adoꝛnatū. i qb⁹ elegit de⁹ hītare vt habet̄ nūc scissim⁹ Abꝛaā Rn̄dētes aūt clici: veꝝ eū affirmabāt. Et eps. Volo inqt eū i vico illo gētiliū oꝛdiare: potest eni eos patiā sua ac nimia caritate ad deū ꝯuertere. Et cōsurgēs ꝓtin⁹ ad cellulā sci viri cū scis ꝓficiscit̄ clicis. Cūqꝫ salutasset eū. statiqꝫ d̄ gētilib⁹ vici illi⁹ isinuat vt ad eos ob salutē eoꝝ pgeret rogat Qui cū audisset. tristis vehemēter effect⁹ ē: ⁊ ait ad epm. Queso inqt pr̄ sāctissime. pmitte mihi. vt meas iniqtates defleā: neqꝫ huiusmōi negociū ifirmo ⁊ exiguo existēti iniūgas: Ad quē rursus eps dixit. Per di grāꝫ inqt potēs es: ne vel ḡ i hac bona obediētia fieri cūctabūd⁹. Cui vir beat⁹ iteꝝ rn̄dens: dixit. Obsecro scitatē tuaꝫ: vt me mala mea plāgere pmittas. Et ait ad eum eps. Ecce totū mūdū ⁊ q̄ i eo sūt religsti. ⁊ vitā crucifixā āplexat⁹ es: attn̄ cū hec vniuersa ꝯpleueris. agnosce te obediētiā q̄ cūctis ꝟtutib⁹ eminet n̄ hr̄e. Hec ille cū audisset cepit flere amare: dicēs ad eū. Quid sū ego. canis moꝛtu⁹: ⁊ q̄ est vita mea. qm̄ talia d̄ me o scissime pr̄ iudicasti? Cui ait eps Ecce hic residēs tuā solūmō salutē acqris ibi aut plurimi p te: diuina grā opante: saluādi sunt. quoscūque ad dominum deum cōuertis. Cōsidera itaqꝫ vn̄ āplioꝛeꝫ mercedē habeas. vtꝝ. teipsū saluaueris solum aut si plurimos tecū ad salutē adduxeris. Tūc beat⁹ vir dei flēs ait. Fiat voluntas dn̄i: verūtn̄ ꝓpt̄ obediētiā q̄cūqꝫ iusseris pgā. Educēs ergo eū de cellula. in ciuitatē ilico itroduxit: ibiqꝫ per ipositionē manus pꝛesbyter oꝛdinatus. ⁊ statim ad vicuꝫ paganoꝛum sine moꝛa dirigitur. Quo dū sanctus Abꝛaam pergeret: pꝛecabatur dominum dicens. Clementissime ac benignissime deus respice infirmitatem meā gratiamque tuam celestem ad meum pꝛesidium dirige: vt gloꝛificetur nomen tuū sanctuꝫ. Perueniēs aūt ad vicū. vidēsqꝫ eos isania idolatrie eē detētos: ex imo pectore ingemiscēs: grauit̄ fleuit: ⁊ eleuās oculos suos ad celū dixit. Tu solus q sine peccato es deus. ne despicias opa manuū tuaruꝫ. festināterqꝫ direxit nūciuꝫ in ciuitatē ad amicū illuꝫ carissimū sibi: vt pecuniam ex reliquijs p̄rimonij sui deferret. Quā cū accepisset: iter paucos dies cōstruxit ecclesiaꝫ. Et velut spōsaꝫ optimā: multo eā mirificoqꝫ decoꝛauit oꝛnatu. Attn̄ duꝫ edificaret̄. quottidie hō dei p media simulacra gētiliū trāsiens. nihil penit⁹ loquebat̄: nisi in coꝛde suo oꝛabat solūmodo. gemitusqꝫ cū fletu mittebat ad dn̄m. Postqꝫ vero ecclesiaꝫ cōsumatā: q̄si munus quoddaꝫ cuꝫ lachꝛymis obtulit deo: ibi genub⁹ positis: has pces suppliciter i sua oꝛatiōe pꝛofudit Tu iquiēs oīpotens de⁹: q totū mundum erroꝛis depꝛessuꝫ caligine. ad cognitioneꝫ luminis tui p tuā presentiā deduxisti: hūc q̄qꝫ pplm̄ tuū dispsuꝫ cōgrega i sinū eccl̄ie tue. ⁊ illūina oculos mētis eoꝝ. vt respuētes simulacroꝝ culturā: te solum amatoꝛē hominū ac benignuꝫ deuꝫ cognoscant. Cūque hanc oꝛationē finisset. continuo egressus ab ecclesia. prexit ad tēpluꝫ gentiliuꝫ arasqꝫ eoꝝ ⁊ simulacra manib⁹ suis euertit atqꝫ destruxit. Qd̄ factuꝫ cū cerneret turba gentiliū. q̄si agrestes fere isiliūt: cūque laceratū multis verberib⁹ fugauerūt Ipse aūt clā nocte i ecclesia residēs. plagaruꝫ suaruꝫ maculas n̄ curabat: sꝫ tantūmō cū fletib⁹ ac gemitib⁹ vt salui fierēt. dn̄m pꝛecabatur. Facto aūt mane. aduenietes pagani inueniunt homineꝫ dei oꝛāteꝫ: ⁊ nimio stupoꝛe perculsi: quasi enei remanserunt. Unde ⁊ ad ecclesiam quottidie veniebant: cernentes oꝛnatuꝫ ecclesie se delectarēt. Cepit itaqꝫ quadaꝫ die vir beatus

Abraā depcari eos vt agnoscerēt dñz. Illi vo seniores effecti. fustib⁹ eū qī lapidē quē daz atqz exanimem ceciderunt: ꝛ deinde pedib⁹ ei⁹ fune ligat⁹. ex vicū traxerūt lapidib⁹ obruētes: mortuūqz eū arbitrātes. semimincē reliquerūt. Media aūt nocte i semetipsū reuersus cepit flere vehemētissime ac dicere: vt qd dñe dspexisti hūilitatē meā. ꝛ dspexisti dñe opa manuū tuaꝝ: Et nūc dñe respice fuū tuū. ꝛ exaudi depcationē meaz. ꝛ corrobora me: ꝛ absolue fuos tuos a vīculis diaboli. ꝛ pſta eis: vt cognoscāt qm̄ tu es solus: ꝛ pter te ñ ē ali⁹ ds. Deīde ꝯsurgēs ab oratiōe. itrauit i vicū: igressusqꝫ ecclesiā dño psalmos canebat. Rursus aūt facto diluculo eūtes viderū eū. ꝛ stupefacti atqꝫ i isaniā vsi nulla hñtes viscera mišicordie: acerrimis illuz tormētis crudelitqꝫ ꝯficiūt. ꝛ solito funib⁹ alligatū. ex vicū traxerūt. Hec aūt cū p triēniū pateref. q̄si ver⁹ adamas tolerabilit pdurabat nec tot tātisqꝫ isectationū tribulatiōib⁹ cessit: ſꝫ cū cederef. cū traheref. cū psecutiōes pateref. cū lapidaref. cū fame ꝛ siti laboraret: i oīb⁹ his q̄ ei acciderāt. nūqꝫ ad iracūdiā ꝓuocat⁹. nūqꝫ ad idignationē cōmot⁹ ē: nūqꝫ pusillanimitate fractus. nūqꝫ tedio fatigat⁹ ē: ſꝫ cū aspa oīa pateref: magis ac magis amor eius i eos ꝛ caritas augebat. mō admonebat. mō blādiebat. mō blandimētis suauissimi eloquij liniebat. seniores veluti pr̄es rogabat: iuuenes vt fr̄es adolescētes vt filios. cū ecōtrario ab eis subsannaref. irrideref. atque opprobria pateref. Quadā igit die hītatores vici illi⁹ ꝯgregati. nimioqꝫ stupore mirātes ac pterriti adiuicē colloquētes: cernitis i quiūt tā magnā patiāz viri. ꝛ ieffabilē circa nos caritatez. quō i tātis tribulatiōib⁹ q̄s ei itulim⁹. neq̄qꝫ ex h̄ loco discesserit necqꝫ alicui nr̄m malū vbū locut⁹ sit: ſꝫ cū gaudio magno sustinuerit vniuersa. Uñ nisi eēt: vt asserit: de⁹ viu⁹ quē p̄dicat. ꝛ regnū ꝛ padisus. vltio q̄qꝫ maloꝝ: nō hāc tribulationē pateref inanif. Illd etiā ꝯsiderādū. quō dos nr̄os. cū eēt solus: euertit: ꝛ i nullo eū ledere valuerūt Uere fu⁹ di ē hō hic: ꝛ cūcta va sūt q̄ d eo fama dispsit. Uenite itaqꝫ credam⁹ i deuz quē p̄dicat. Et hec iter se colloquētes: pil oēs i ecclesiā pgūt clamātes atqꝫ dicētes. Glia deo celesti: q misit famulū suū vt nos ab errore saluaret. Tūc beatus hō dei hec vidēs: leticia igēti replet⁹ ē. ꝛ facies ei⁹ q̄si ros matutin⁹ mutata ē. aperiēsqꝫ os suuz: ait ad eos. Pr̄es mei fr̄es ac filij venite dm⁹ gl̄iā deo: q illuminare dignat⁹ ē oculos mētis vr̄e. vt eū possitis agnoscere: ꝛ pcipite signaculū vite vt purificemini ab imūdicia idoloꝝ: ꝛ credite ex toto corde ꝛ aīo: qꝛ vn⁹ sit de⁹ celi ꝛ t̃re: ꝛ oīuz q̄ i eis sūt. sine initio. inenarrabilis ꝛ icōphēsibilis. dator luminis. ꝛ amator hominū. t̃ribilis ac suauis. ꝛ i filiū ei⁹ vnigenitū. q ē sapia ei⁹. ꝛ in spiritū scm̄: q viuificat oīa. vt celestes ex terenis effecti vitā celestē possitis adipisci. Respōdētes aūt vniuersi dixerūt. Ita pr̄: ita dux vite nr̄e: queadmodū dñūcias nobis ꝛ doces. ita credim⁹ ꝛ faciem⁹. Et ꝯfestī sanct⁹ Abraā assumēs sacrū baptisma. baptizauit eos i noīe pr̄is ꝛ filij. ꝛ spiritus sancti: a minimo vsqꝫ ad maximuz. Erant aūt oēs vsqꝫ ad mille aīas. Deīde p singulos dies diuinas scripturas eis legebat docebat eos de regno dei. de paradisi delitiis. de gehēne supplicijs. de iustitia. d fide ꝛ caritate. Illi vo sicut bona t̃ra pcipit semē bonū. ꝛ affert fructū aliud cētesimū aliud sexagesimū aliud trigesimū: ita vba eius libētissime audiētes. atqꝫ i timore dñi pficiētes fruct⁹ largissimos afferebāt. In cōspectu aūt coꝝ q̄si āgelus dei videbat: ꝛ q̄si quedā edificij ligatura. Sic eni caritas illoꝝ erat circa ipſꝫ. p doctrinā fmonis dulcissimi: vt hoc de eo merito crederef videre. Cōpleto igit āno postqꝫ crediderūt: vir btūs Abraā nō cessabat dieb⁹ ac noctib⁹ vbuz eis dñi p̄dicare. At vbi coꝝ studiuz circa deū fideqꝫ firmissimā vidit. ꝛqꝫ erga eū nimia essent caritate cōnexi. ꝛ honorez sibi maximū exhiberēt: verēs ne obtentu coꝝ abstinētie sue regulā destruere cogeref: cōsurgēs i medio noctis hāc orōnē fudisse fert ad dñm. Tu solus sine pctō dus: qui cū sis sāctus regescis in sanctis: q solus

amator es bonu3 ac misericors dñs.q mē tes occultare h⁹ multitudis illuminasti: q eos ab aduersarij vinculis absoluisti. ⁊ tue cognitiõis eis scientiã tribuisti.q̃so dñe: vt vsq3 i finē regere eos ⁊ ↄseruare digneris ⁊ auxiliũ tuũ gregi huic optimo quē possi dere voluisti.ꝑpetuũ copiosũq3 clemēter ipartias:⁊ quasi muro validissimo eos gra tia bonitatis tue circũdes.⁊ cor coꝝ sēper illumines: vt ea q̃ sũt tibi placita ꝑficiētes eternã vitã ꝑcipere mereãtur. mihi quoq3 īfirmissimo adminiculũ tribuas.neq3 repu tes i peccatũ.qđ ab eis festino discedere. Tu eni nosti vniuersoꝝ cognitor. q̄ te so/ lũ desidero:⁊ te mihi dñ3 esse cognosco. Cõsumataq3 oratiõe discedēs.tertio consi gnauit vicũ christi signaclo: abijtq3 latēter i aliũ locũ.⁊ ġb⁹ potuit latebris occultauit Mane aũt solito more ad ecclesiã3 turbe cõueniũt.Cũq3 eũ minime reperissent.ma ximo stupore percussi.⁊ quasi errãtes oues diuersis locis pastorē ꝓprium ꝑquirebãt: nomēq3 vlulãtes cũ lachrymis iclamant. Cũ aũt diutissime ꝑquirēdo eum inuenire nõ possent:nimio merore deiecti: ↄfesti qđ eis acciderat ꝑgētes: epõ nunciauerunt. Qui cũ hoc agnouisset ipse quoq3 admotũ tristis effect⁹. statimq3 plurimos ad regrē du3 dei hoiē3 destinauit:maxie, ob ↄsola/ tionē gregis eius eo q̄ cerneret eos flebi/ liter ↄtristari. Cũq3 ab oib⁹ tanq̃ lapis ꝑci osissim⁹ quereret.⁊ prorsus iueniri nõ pos set:habito cõsilio.cu3 clericis suis eps me moratũ vicũ igredit.cepitq3 ad eos ↄsola/ toriũ ꝓferre sermonē:⁊ dolorē maximum quē de discessu hois dei ↄceperãt.blãda ꝑ dicatiõe lenire. Cernēs aũt in fide xp̃i eos firmissimos.elegit ex eis viros ꝓbabiles quos p̄sbiteros ac dyaconos lectoresq3 cõ stituit. Audiēs vero hoc sãctissim⁹ Abra am,vehemēter gauisus ē:⁊ glorificãs deũ dixit. Quid retribuã tibi dñe de⁹ me⁹: beni gnissime pater atq3 amator hoiu3: suauissi me. Fecit igit alterã itrīsec⁹cellulã.⁊ semet ipsũ magna cũ leticia cõclusit. O miracu/ lũ carissimi:laudibus plenũ ⁊ gloria sēpiter na. In tãtis nãq3 afflictionib⁹ q̃s in sepe di

cto vico ꝑpessus ē:nũq̃ abstinētie sue regu lã fregit:neq3 i dexterã vel sinistra3 ab ea diuertit. Gloria ⁊ magnificētia deo.q ei ta le3 tolerãtiã tribuit:q̃ ⁊ alios possit ↄuerte re.⁊ sui ꝓpositi gratiã custodire. Cernens aũt diabolus bonoꝝ hoiu3, emulus. q̄ tã tas i eũ tribulationũ molestias excitãs:nõ i isĩdias dei hoiem trahere.nõ i aliquo mē te3 viri dei valuisset a dño separe.⁊ qđ ma gis ē.sicut auꝝ i fornace p̄sluris fulgētior redderet.atq3 i maiorē patiētiã ⁊ alacrita tē caritatis ꝑficeret. vehemēter irritatus ⁊ acriter efferat⁹ aduersus eũ cũ magna fã/ tasia aduenit: vt saltē sic ei pauorē icutiēs decipe eũ posset ac fallere. Igit cu3 staret i medio noctis ac psalleret.repēte lux co/ piosa veluti solis i cella ei⁹ refulsit. ⁊ vox q̃si cuiusdã multitudinis audita ē dicens. Beat⁹ es Abraa3. vere beat⁹ es ⁊ fidelis nullusq3 sicut tu i oĩ cõuersatiõe iuēt⁹ ē: q oēs volũtates meas explesti. Protin⁹ aũt vir sanct⁹ dolũ maligni cognoscēs. exalta uit vocē suã.ac dixit.obscuritas tua tecu3 sit i ꝑditionē.o plene dolo atq3 falacia.ego eni hõ peccator sũ.hñs tñ spei p̄sidia.ꝑ gra tiã dei i nullo tuas isĩdias ꝑtimescã. Neq3 eni plurime fãtasie pauorē mihi icutiunt. Nomē siq̄dē dñi mei ⁊ saluatoris iesu chri sti.quē dilexi ⁊ diligo.mihi validissim⁹ mu r⁹ ē i q̃ te icrepo imũde canis.ac tetre ⁊ mi serãde. Et dicēte eo hec:cõfesti vt sum⁹ab ocłis ei⁹ euanuit. Sãct⁹ aũt dĩ famulus: cũ mł̃ta alacritate:trãq̃lloq3 aio benedice bat dñ3. Rursus vero p⁹ dies orãte eo no ctu:tenēs securi diabolus.cellula3 ei⁹ co/ nabat euertere. Et cũ iã putaret ꝑforasse eã: voce magna clamauit ⁊ dixit. Festina/ te amici mei festinate celerit:atq3 itrocun tes vitã arripite.ait aũt cõtra cũ btũs abrã Oēs gētes circũdederũt me:⁊ i noie dñi vi dicabor i eis. At ille ꝓtin⁹ cũ hãc vocē au disset:euanuit.cella aũt bti viri iteq̃ atq3 illesa ꝑmãsit. Itē p⁹paucos dies cũ media nocte psalleret.maculã ei⁹ sup quã cõsiste/ bat:cepit vehemēs flãma cõburere. Tũc ille itrepid⁹ ignē cõculcãs dicebat. Super aspidē ⁊ regulũ ãbulabo.leonē ⁊ draconē

cõculcabo. ⁊ oem ỽtutē inimici i noie dñi mei ihu xpi: q mihi pbet auxiliu3. supabo. Diffugiēs itaq3 sathanas. voce magna ꝓclamabat: ego te ingens mala morte ꝯuincā. iueniāq3 artes qb⁹ te cōterā. q me nūc q̄si cōtēptibilē reputas. Quadā die igit̄ cibū eo sumēte. trāsfiguratꝰ ꝯmō i hitu adolescētis. cellulā eiꝰ igredit̄. ⁊ appropiquās catinū ciꝰ nitebat̄ euertere. Uir aūt dī manu illō retinēs māducabat intrepidꝰ. Tūc exiliēs diabolus. aliā fātasiā repēte cōfingit: ⁊ ecce q̄si cādelabrū statuēs añ eū. ⁊ lucernā ꝯsup ardentē. ore polluto ac fetido psalmos cātabat: voce magna. bti igens i via imaclati q ābulāt i lege dñi. Cūq3 ex eodē psalmo ỽba plima cecinisset. nullu3 ei s̄monē sctūs ille r̄ndit: donec cibū solitū pcepisset. Postq̄ ỽo de mēsa surrexit: cū oi cōstātia ait ad eū. Canis imūde ⁊ miserāde. atq3 ifirmissime ⁊ mendacissime: si nosti q bti sūt cur eis molestus es? Nam beati sunt reuera omnes qui ex toto corde diligūt deū. Rñdēs aūt diabolus ait. Id circo illis ifestꝰ sū. vt ab oi ope bono ꝓpediti: meis facinoribꝰ sociēt̄. Cui vir beatus ita r̄ndit. Nō tibi bñ sit maledicte. vt quez piā timētiū deū supare vel ipedire ꝓualeas: nisi forte eos q tibi sīles existētes adeo ꝓpria volūtate discedūt: Illos vicis ac fallis: qm̄ deꝰ nō ē i eis. Ab his aūt q diligūt deū tanq̄ fumꝰ a vēto. ita facile euanescis ac deficis. Una siqdē eo꞉ oratio sic te ꝑsequtur ac ꝯturbat: queadmodū puluis a vēto isectatꝰ dispgit̄. Uiuit aūt deꝰ meꝰ q est bñdictꝰ i secula: cuiq3 ē gloria mea q2 nō te ptimescā. etiā si oi tpe ibi ꝯstiteris. Sic aūt ꝓ nihilo te spnā. veluti si vnꝰ catulus ꝯtritꝰ ab aliq̄ ꝯtēnat̄. hec eo dicēte: cōfestī ille vt solebat euanuit. Rursūs pꝰ dies quinq3 cū psalmodiā suā noctis tpe cōsumasset: aliud fātasie argumētū ab initio cōfingit̄. Ecce eni q̄si turba plurima cernit̄ aduenisse ⁊ veluti trahētes iuicē: cū clamoribꝰ se mutuo cohortāt̄. vt hō dei i foueā ꝓijceretur Quos circūspiciēs vir beatꝰ. circūdederūt me inqt sicut apes. ⁊ exarserūt sicut ignis i spinis: ⁊ i noie dñi vidicabor i eis. Tūc sathanas exclamās ait. heu heu me. qd tibi ꝯ cetero faciā nescio? Ecce eni me i oibꝰ victū ac supatū intelligo: ⁊ vniuersas vires meas eē ꝯspectas. ⁊ me vndiq3 cōculcatū Uerūtñ nec sic qdē a te aliqñ discedā: donec supans hūilē mihiq3 subiectū faciā. Uir autē dī ait ad eū. Anathema tibi ⁊ oi virtuti tue pollutissime demō. gloria aūt ⁊ honor dño soli sctō ac sapiēti dō: q nobis dilectoribꝰ suis te tradidit cōculcādū. ⁊ idcirco ỽsurias tuas subsānamꝰ atque cōtēnimus. Agnosce itaq3 ifirmissīe atq3 ifelicissime. q2 nos neq3 te neq3 tuas priscimꝰ fātasias. Per mltū aūt tps: diuersis argumētis ac machinis. ꝯ vir fortissimū dimicās: non geuit cogitatiōibꝰ eiꝰ solidissimis. saltē pauorē certamis icutere: cui magis preliādo alacritatē caritatē i deū maxie sustētabat Diligēs nanq3 deū ex toto aīo. ⁊ cōuersationē suā s̄m volūtatē eiꝰ istituēs. affluent̄ gr̄a3 diuinā ꝓmeruit: ⁊ ꝓpterea n̄ valebat diabolus ledere eū. Perseuerāt̄ nāq3 pulsauerat vt ei thesauri diuie gr̄e pāderētur Cūq3 patefactꝰ fuisset igressus. tres sibi inde ꝑciosissimos lapides sūpsit: fidē. spem. ⁊ caritatē. qbꝰ i eo ꝑfecte ac firmit̄ virtutes reliq̄ ornabāt̄. Texēs itaq3 ꝑciosissimā coronā bonis opibꝰ. regi regu3 dño. a q̄ munꝰ accepat: offerebat. Quis eni sic ex toto corde deu3 ⁊ ꝓximū tanq̄ seipm dilexit? Aut qs ita laborātibꝰ cōpatiebat̄ ⁊ misericors existebat. Quē aliqñ mōachū audiēs bñ cōuersari. ñ ꝓ eo depcatꝰ ē dñm. vt liber ab oibꝰ diaboli laq̄is s̄uaret̄. ⁊ cursu3 vite sue iculpabilr̄ ꝯsumaret. Aut quē peccatorē vl̄ ipiū audiēs. ꝓ eo vt saluaret̄ cū lachrymis diebꝰ ac noctibꝰ dñm nō postulabat. Labia sua nō soluebat facile i risu3. corpusculū eiꝰ aut facies vel etiā pedes: a die ꝯuersiōis sue nūq3 diluti sūt. Sic nāq3 se exhibebat tanq̄ q̄tidie moritur꞉. O vere fr̄es gl'iosū miraclz. i tāta abstinētia. iugibusq3 vigilijs fletibus mixtis. cāmenije q̄3 ⁊ ꝯtritiōe corpis nūq3 aīo lassatus ē: nūq̄ ifirmatꝰ segnitia obtorpuit. nūq̄ tedio fatigatꝰ ē: s3 veluti esuriēs q̄sq3 aut sitiēs. sic ille auiditate quadā sustinens oīa: nūq̄ sui ꝓ

posset potuit dulcedine satiari. Erat aspe/
ct⁹ ei⁹ quasi flos qdã imarcessibilis. atq̃ i
facie ei⁹ puritas ai noscebat: vtpote: q di/
uina gratia i oib⁹ frueret: ꝛ iocũditate spi/
ritalis leticie regebat. In hora nãq̃ dor/
mitõis sue ita splẽdidissim⁹ vultu appare/
bat: quasi q nequaq̃ vite sue tẽp⁹ i absti/
nẽtia pegisset. Sꝫ ꝛ aliud i eo p dispẽsatõẽ
miraculũ gestũ est. In oib⁹ siqdẽ quiqua/
gita annis abstinẽtie sue vestẽ cilicinã qua
idut⁹ fuerat nõ mutauit. Uolo aũt dile/
ctissimi vnanimitatẽ vestrã: etiã aliud ne/
gociũ qd i senectute sua vir btũs gessit in/
struere. Est enim sapiẽtib⁹ ac spiritalib⁹ ple
nũ edificatõis: necnõ humilitatis atq̃ ↄpũ
ctõis exẽplũ. Res vo gesta huiuscemodi
est: Habuit vir btũs Abraã carnis ꝓpin/
qtate germanũ. quo defuncto: vnica filia
ei⁹ annoꝝ septẽ reliquit. Quã cũ parẽtib⁹
orbatam noti amicique patris eius vidis/
sent auunculo eius sine mora producunt.
Cũque eã senior cerneret: in cella sua ex/
teriori iubet icludi. Erat aũt i medio vtri/
usq̃ cellule fenestra pmodica p quã doce
bat eã psalteriũ: aliasq̃ scripturas: ꝛ cũ eo
in laudibus dñi vigilabat: ꝛ psalmos nihi/
lomin⁹ ↄcinebat: i oi atq̃ abstinẽtia emu/
lari suũ auũculũ nitebat. Alacriter quoq̃
i arepto istituto ꝓficiẽs: vniuersas vtutes
animi festinabat iplere. Uir nãq̃ scissim⁹
icessanter p ea cũ lachrymis dñz dpcaba
tur: ne mẽs ei⁹ cura terrenoꝝ actuũ iplica
ret: eo q ei⁹ pater moriẽs: ifinitas pecuni/
as ei reliqsset: quas cõfestĩ famulus xpi di
stribui iussit egenis atq̃ orphanis. Hec q̃z
auũculũ suũ pcabat q̃tidie vt p se dñm
oraret: q̃ten⁹ a cogitatiõib⁹ pessimis ꝛ di/
uersoꝝ laqueoꝝ diaboli eripet isidiis. Cõ
stãter igit istituti sui regulã obtinebat. Ex
ultabat aũt auũculus ei⁹. q sic eã prõptaz
sine vlla hesitatiõe i cũctis vtutib⁹ cerne/
ret pmoueri: i lachrymis scilꝫ. i hũilitate at
q̃ modestia i qete: ꝛ qd his sublimi⁹ ẽ. er/
ga deũ eximia caritate. Uigiti siqdẽ ãnis
cũ eo i abstinẽtia dgẽs: velut agna pudicis
sima. atq̃ icõtamiata colũba ↄuixit. Quo
tpe ãnoꝝ expleto. seuiebat aduersus eã di
abolus. ꝛ isidias solitas ptẽdebat. quõ eaz

posset suis cassib⁹ irretire: vt saltẽ sic mole
stiã sollicitudinẽq̃ btõ viro posset icuteret
ꝛ quãtulũcũq̃ mẽtẽ ipsius a dño separe.
Erat itaq̃ qdã ꝓfessiõe tm̃ mõ mõach⁹ q
sub obtẽtu edificatiõis ad eũ sepi⁹ pgere si
mulabat. Sꝫ ꝛ illã beatã p fenestrã nihilo/
min⁹ cõtẽplãdo. luxurie stimlis agitat⁹. cũ
ea colloq cupiebat. amor nãq̃ libidis cor
ei⁹ q̃si ignis succẽderat. Insidiabat itaque
mlto tpis spatõ ita vt vni⁹ ãni circulus vol
ueret: donec cogitationẽ eius vboꝝ suoꝝ
mollitie eneruaret. Deniq̃ apiẽs celle sue
fenestrã. egredit ad eũ: q eã ꝓtinus scelere
iniqtatis atq̃ libidis cõtamiauit. ac pdidit
Postq̃ vo tãti pcti facin⁹ ppetrauit expa
uit cor ei⁹: cõscidẽsq̃ ei⁹ cilitiũ q̃ erat idu
ta: faciẽ suã mãibus verberabat. cupiẽs ni
mio merore se morti tradere. atq̃ ãxieta
tis oppressa põdere. dũ dliberatiõis por/
tũ cerneret. i diuersis cogitatõnũ estibus
fluctuabat: plãgebatq̃ se nõ eẽ qd fuerat
ꝛ cũ eiulatu sepi⁹ ꝓferẽs. Ego igt iaz me
ex hoc mortuã sẽtio: pdidi dies meos i la/
bore abstinẽtie mee. orõnũ lachryme vigi
liaꝝq̃ opa ad nihilũ sũt dducta: deũ me
um exacerbaui. meipaz iteremi. Heu me
miserã: omĩ lachrymaꝝ fõte plãgẽdã. Sã
ctũ auũculũ meũ amarissĩo merore deps
si. opprobriũ aie mee opuit me: illusio dia
boli facta sũ. Quid mihi ifelici iaz vltra
viuere? Heu me qd egi? Heu me qd factũ
ẽ mihi? Heu me quid mali ppessa sũ. heu
me. vñ ꝛ q̃liter corrui. Quomõ obscurata
ẽ mẽs mea. Nõ intellexi quomõ lapsa sũ
nõ cognoui quomõ cõtaminata sũ. nescio
quõ cor meũ nubes tenebrosa contexit.
Quõ potui ignorare qd gererẽ. Ubi ab/
scõdar. vel quo pgã. aut i quã foueã me/
metipsã pcipitẽ. Ubi ẽ magisteriũ sãctissi
mi auũculi mei. Ubi monita college eius
effrem: q me docebãt i mea vginitate gra
tulãtes. vt ipollutã aiam imortali sponso
seruarẽ. Spõsus etenim tu⁹ dicebat scũs
ꝛ zelãs ẽ. Heu me qd agã. Nõ audeo iã ce
lũ aspicere cũ apud deũ ꝛ hoies me mor/
tuã eẽ cognoscã. Iã eni ad fenestrã illã ꝓpi
quare n̄ audebo. Quõ ego peccatrix ꝛ ple
na immũditie sordibus. rursum cũ sãcto

auũculo meo loq̃ tẽptabo? Qδ et si ausa fuero. nonne ignis ex fenestra exiliet qui me possit exurere? Mortuã itaq̃ se lõgo vlulatu pſtãs. nec vltra sibi spez salutis eẽ relictã. δſperatiõis imersa caligĩe pri/ n⁹ prexit ĩ aliã ciuitatẽ. atq̃ ĩ stabulo se q̃/ dã mutato pristino babitu collocauit. Ue rũz. cũ hec ruina pfate feĩe otigisset: huius modi visio beato viro oñdit p soporẽ. Ui/ dit nãq̃ draconẽ terribilẽ atq̃ ĩmanẽ. as/ pectuq̃ ipo fetidissimũ. et ĩ fortitudĩe sibi lãtẽ: q̃si exeũtẽ de quodã loco. et vsq̃ ad cellulã suã veniẽtẽ: et reperisse ibi colũbã atq̃ glutisse eã: et rursus ĩ suã foueã reme asse. Expgefact⁹ aũt ɔtristatusq̃ vehemẽ ter. fleuit amare: existimãs sathane psecu tionẽ aduersus dei ecclesiã ɔcitari. et ple rosq̃ a fide veritatis auerti. vel ne scisma aliqδ ĩ sãcta ecclesia gigneret. Prouolut⁹ itaq̃ genib⁹: pcat⁹ ẽ dñz dicẽs. Tu q es p sci⁹ vniuersoꝝ de⁹. amatoꝛ hoĩuz: tu nosti qd sibi velit hec visio. Rursuz p⁹ hec duos dies. vidit eundẽ draconẽ simili mõ ad cel lã suã venisse. et posuisse caput sub pedib⁹ ei⁹ fuisseq̃ diruptũ: colũbã q̃q̃ illã quã δ/ uorauerat viuã ĩ vẽtre ei⁹ reptã. et extẽ disse manũ suã ĩ viuãq̃ eaz cepisse. Expge fact⁹ aũt vocabat beatã illã semel atq̃ ite rũ putãs eã ĩ cellula eẽ: et dicebat. Cur te piguit filia maria: sic eteni fuit vocitata: iã duob⁹ dieb⁹ os tuũ ĩ dei laudib⁹ apire Sz cũ respõsuz ei nullũ daret et q eã p bi duũ psallẽtẽ solito more non audiret: ani maduertit visionẽ suã ad illã certissie pti/ nere. Tũc igemuit ac fleuit amare: ꝛ pro fũdẽs lachrymas ait. heu me. q2 agnã me az lupus crudelissim⁹ rapuit: ꝛ filia mea captiua effecta ẽ. Exaltãs q̃z vocẽ suã cũ lacbrimis dixit. Saluator mũdi xpe. con uerte ad me agnã meã mariã. atq̃ in oui/ le tuũ eã restitue: vt nõ senect⁹ mea cũ me rore de hoc mũdo recedat. Ne despicias δprecationẽ meã dñe: sz mitte veloci⁹ gra tiã tuã. vt eijcias eã de ore draconis ĩcolu mẽ. Itaq̃ duo dies q ei p visionẽ reuela/ ti sũt. duoꝝ ãnoꝝ curriculis finiũtur: qb⁹ lubricã vitã neptis ei⁹. q̃si ĩ vẽtre attroci ssimi draconis exegit: sz fact⁹ Abrahã vir δi. p omne tẽp⁹ die noctuq̃ nũq̃ p ea do minũ deprecãdo animũ relaxauit. Post duos vero ãnos. cũ vbi esset ꝛ queadmo dũ se gereret: cõperisset. rogabat quẽdaz sibi notissimũ. vt vsq̃ ad eã pgeret: ꝛ cun cta cognosceret diligent. Pergẽs itaq̃ il le quẽ miserat. ꝛ omĩa sub veritate. ꝛ qa ipsã q̃z vidisset renũciãs: rogat⁹ a sãcto vi ro. habitũ ei detulit militarẽ. ꝛ equũ pcul dubio ad sedendũ. Ostio itaq̃ patefacto egredit: statiq̃ habitu militari iduit. cala/ mãchũ. i. pilleũ quoq̃ lõgũ capiti suo vt facies ei⁹ velaret ĩposuit: sz ꝛ solidũ vnũ secũ portãs. ascẽdensq̃ equũ cõcit⁹ ppe/ rabat. Tãq̃ q̃spiã patriã cuiuslibet vel ci uitatẽ cupiẽs explorare: habitũ loci illius: ne facile agnoscat: assumit: sic beatus iste Abraam inimici habitu: vt eũ in fugã ver teret: vtebat. Uenite igit admiramini di lectissimi frẽs hũc fz Abraã. Prim⁹ itaq̃ Abraã egressus ad pliũ regũ: percutiẽsq̃ eos Loth nepotẽ suũ reduxit. Hic vo secũ dus Abraã: ɔ̃ diabolũ pfect⁹ est ad bellũ: vt eo δuicto neptẽ suaz cũ maioꝛi triũpho reuocaret. Itaq̃ cũ puenisset ad locũ: diũ tit ĩstabulũ: ac sollicitis ocl'is huc atq̃ illuc circũspiciẽs: vt eã videret pquirebat. Deiñ cũ mlta hora pterisset ꝛ vidẽdi eã minime tribueret occasio: subridẽs ait ad stabula/ riũ. Amice audiui q habeas puellã opti/ mã: quã si iuberes libẽtissime peruideręz. Qui cũ etatis ei⁹ ĩtueret caniciẽ: senectu te iã fessã. ad op⁹ luxurie δspauit: deĩde h ei rñsuz dedit. Est igt vt tibi copertũ ẽ etiã supra modũ speciosa: erat siqdẽ maria hec pene supraq̃ natura exigit foꝛme pulchri/ tudie δcoꝛa. cũq̃ senioꝛ nomẽ ei⁹ regreret Mariã vocari ille rñdit. Tũc hylari vultu q̃so ĩquit vt mihi pñtiã ei⁹ exhibeas: vt pos/ siz cũ ea hodie epulari multũ nãq̃ ex audi tu cõperi laudari puellã. Que cũ vocata adesset: atq̃ ĩ habitu meretricũ scũs eam auũculus ei⁹ pndisset: pene totũ coꝛp⁹ ei⁹ p doloꝛe solutũ ẽ: amaritudineq̃ aĩ leto vultu celauit: ꝛ lachrymas erũpẽtes viꝛili sexu retinuit: ne foꝛte si eũ feĩa cognouisset

fuge presidiũ flagitaret. Residẽtib⁹ itaq̃ eis atq̃ bibẽtibus: cepit cũ ea vir mirabilis ludere. Que ↄsurgẽs cõplexa ceruicẽ eius osculis demulcebat. Cũq̃ oscularet eũ: odorata ei⁹ corpusculũ suauissimo odore abstinẽtie fragrare: ꝛ recordata ẽ dieꝝ qbus cũ sũma abstinẽtia vixerat. ꝛ quasi quodã telo ꝑcussa. vehemẽter igemuit: lachrimasq̃ ꝓfudit: ꝛ tãq̃ viꝫ cordis nõ suf ferẽs. i hec ꝟba ꝓrupit. Veh veh mihi misere soli. Tũc stabulari⁹ stupefact⁹ ait. qd ẽ dña Maria: q̃ subito ĩ tam grauissima suspiria ꝓrupisti? Hodie duob⁹ ãnis hic ꝑmanes: ꝛ nunq̃ ex te gemit⁹ vel tristior ſmo audit⁹ ẽ: nũc ꝟo qd tibi contigerit nescio. Que respõdit ad eũ. Beata essem. si ãte triẽniũ fuissem defũcta. Ad hec. b. senior ne agnosceret: veluti cũ q̃dã serenitate ait ad eã. Modo cũ leticie nos intersu/m⁹: tu peccata tua ↄmemorare veisti? O admirãda clemẽtie tue dispẽsatio: de⁹ altissime. Putasne puella nõ dixit in corde suo. Quõ aspect⁹ viri h⁹ auũculi mei aspectũ simulat? Sꝫ solus tu amator hominũ a q̃ ẽ oĩs bona sapiẽtia. ita dispẽsasti ne eũ posset agnoscere. ꝛ fortasse ↄfusiõe turba/ta effugeret. Hoc aũt nõ ob aliud ẽ credẽdũ. nisi q̃a lachryme famuli tui auunculi ei⁹ huiuscemodi apud te obtinuere locũ: vt ex ĩpossibilibus possibilia facere dignareris. Proferẽs itaq̃ fact⁹ vir solidũ quẽ attulerat stabulario dedit: dixitq̃ ei. Fac nobis q̃so amice optimã cenã. vt cum hac puella epulari possim⁹: lõgi nãq̃ itineris ex iteruallo amore ei⁹ adueni. O ꝟa sapiẽtia. ſm deũ: o vere ĩtellect⁹ spiritalis. o uera ꝑdicãda salutis discretio. q̃nquaginta ãnis abstinẽtie sue nequaq̃ panẽ gustauerat: nũc carnes sine hesitatiõe vt saluaret aĩam ꝑditã mãducauit. Sãctoꝝ ãgeloruꝫ choros sup discretiõe beati hui⁹ miratos eẽ nõ dubito: quõ ĩdubitãter ꝓ salute cũ/cta ꝑfecerit. Venite igit̃ fratres ꝛ admi/ramini. sup hac pitia sãctissimi viri. ꝛ disci te abstinẽtie ꝟtutẽ discernere. vt ex ore draconis absorptã aĩam sic liberare possi tis: Igit̃ postq̃ epulati sũt: ꝓuocabat euꝫ puella vt ĩ cubiculũ ĩtroirẽt. At ille: eam⁹ inq̃t. Cũq̃ ĩtroissẽt. cernit lectũ ĩ sublime stratũ ĩ q̊ statĩ resedit alacriter. Quõ te appellẽ ꝑfectissime athleta xp̄i: vehemẽter ignoro. Cõtinẽtẽ te asserã. an ĩcõtinẽtẽ? Sapiẽtẽ an ĩsipiẽtẽ. discretorẽ ac ĩdiscre/torẽ? Quĩquagĩta ãnos ↄuersatiõis tue: sup humi spaciũ cubitaueras: ꝛ quõ sup huiuscemõi lectũ ↄstanter ascẽdis? Sed hec vniuersa fecisti ꝛ mãsionũ iter lõgissi/mũ arripiẽdo. ꝛ carnes comedẽdo. ꝛ vinũ bibẽdo ꝛ ĩ stabulũ diuertẽdo: vt saluares aĩaꝫ ꝑditã: ad laudẽ ꝛ gl'iã xp̄i. Nos auteꝫ si saltẽ ꝟbũ vtilitatis loq̃ cũ ꝓxi[illegible] volu m⁹: cũcta ĩportune discernim⁹. Sedente eo itaqꝫ sup lectũ: ait puella. veni dñe vt calciamenta de pedib⁹ tuis auferã. At ille ait ad eã. Obsera inq̃t hostiũ diligenter. volebat ꝟo puella ꝑmo discalciare eũ: sꝫ cũ ille ñ pateret̃. obseratis ostiis veit ad eũ. cui senior. Dña igit̃ maria: appropĩqua mihi. cũqꝫ appropĩq̃ssꝫ tenuit firmit̃ manũ ei⁹: q̃si q̃ putaret̃ osc'lari eã. Aufert q̊ꝫ calamãcũ. i. pileũ a capite suo: ꝛ erũpẽs vocẽ ĩ fletũ ait ad eã. Filia mea Maria. nõ me agnoscis? Nõne ego sũ q̃ te nutriui? qd tibi factũ ẽ o filia mea? Quis te interfecit? Ubi ẽ ille hit⁹ ãgelic⁹ quẽ hẽbat filia mea? Ubi ẽ ↄtinẽtia. vbi flet⁹. vigilie. vbi cõti/nẽtie? A celsitudĩe celi ĩ hãc foueã quõ ꝺ uoluta es filia mea? cur q̃ñ peccasti. ñ mihi ĩdicasti: ñ mihi ĩlico rettulisti? et ego certe ꝓ te pñiam agerẽ cũ dilectissimo meo Effrẽ. q̃re sic fecisti? Aut q̃re me dfuisti. ꝛ ĩ hãc molẽstiã ĩtolerabilẽ ꝺduxisti? Quis enĩ sine peccato ẽ. nisi solus de⁹? cũqꝫ hec aliaqꝫ m'lta dixisset. tãq̃ lapis ĩmobilis ĩ manib⁹ ei⁹ remãsit: timore parit̃ ꝛ ↄfusione suppleta. Rursus autẽ beatissim⁹ vir/cũ lacbrymis adiecit dicẽs. Nõ loq̃ris mihi o filia mea maria? nõ loq̃ris mihi ꝑs visceꝝ meoꝝ? Sup me sit h̄ peccatũ. ego ĩ die iudicii ꝓ te reddã rõem dño: ego ꝓ peccato h̄ satisfaciã deo vsqꝫ ad mediũ itaqꝫ noctis: huiuscemõi ꝟbis ↄsolabat̃ eã. cũqꝫ parũper fiduciã ꝑcepissꝫ. taliter flens ad eũ locuta ẽ. Nõ valeo te ĩgens ꝓpter con

fusionē vult⁹ mei attēdere. Et quō possū orōnē oco ꝓfūdere. qn̄ sic imūditia sceni bui⁹ polluta sū: ꝛ fact⁹ vir ad eā. sup me in gt sit iiqtas tua o filia mea. ex manib⁹ me is peccatū hoc de⁹ reqrat: solūmō audi me ꝛ veni cam⁹ i locū nr̄m. Ecce eni caris simus Effrē ꝓ te nimiū dolet: tuiqꝫ cā se dule dn̄m depcat. noli diffidere filia ď cle mētia dn̄i: licet tua sint peccata velut mō tes: ſꝫ illi⁹ mīsicordia oēm supeminet crea turā. Sicut legim⁹. accessit mlier imūda ad mūdū. ꝛ n̄ cū ignauit: ſꝫ ab eo poti⁹ ipa mūdata ē. lachrymis pedes dn̄i lauit. ca pillꝭ extersit. Si pōt scitilla pelag⁹ iflāma re. pn̄t ꝛ peccata tua ei⁹ mūditiā iqnare. nō ē nouū cadere i luctamie: ſꝫ malū ē ia cere deiectū: Renoca vn̄ extuleras pedeꝫ fortiter te cadēte risit inimic⁹: ſꝫ fortiorē te sētiat resurgētē. Misere q̄so senectuti mee. doleat tibi ꝓ caniciei mee labore ob secro: ꝛ exurgēs veni ad cellulā mecū. no li timere. lubricū eni ē gen⁹ mortaliū: ſꝫ si cut. citi⁹ cadit. sic iteꝝ veloti⁹ p ď adiuto riū surgit: q peccātes n̄ vult mori: ſꝫ viue re. Illa vō ait ad eū. Si scis qꝛ pn̄iam age re possū. ꝛ satisfactiōeꝫ meā suscipiat de⁹ ecce vt iubes: veniā. p̄cede ꝛ ego sequar sāctitatē tuā. ꝛ exosculor vestigia tua: qꝛ sic sup me doluisti vt ex voragie imūditie bui⁹ educeres me. Et ponēs caput suū ad pedes ei⁹: tota nocte flebat dicēs. Quid tibi dn̄e de⁹ me⁹ ꝓ oīb⁹ his retribuā: Di luculo aūt facto: ait ad eā. b Abrahā. Sur ge filia. ꝛ eam⁹ hinc ad cellulā nr̄aꝫ. Que r̄ndēs dixit ad eū. Habeo hic modicū auri ꝛ aliqd vestimētoꝝ. qd de his iubes fieri: Rn̄dēs aūt. b. Abrahā dixit. reliq̄ hic oīa hec: q̄ ex pte maligni q̄sita sūt. Et surgētes exierūt statiqꝫ ponēs eā sup equū trahebat pgēs queadmōꝫ pastor cū iuenit ouē pdi tā. cū gaudio sup humeros suos tollit. ita b. Abrahā gaudēs i corde suo. iter cū nep te faciebat. Cūqꝫ veīsset ad ꝓpriū locū il lā qdē vbi ipa fuerat i cella relusit: ipe vō i cella exteriori pmāsit: Hec itaqꝫ iduta cilicio. i hūilitate cordis atqꝫ oculoꝝ fl eti bus pdurabat. vigilijs q̄ꝫ atqꝫ artissimis abstinētie laborib⁹ semetipsā ꝯficiēs: ꝛ cū modestia ꝛ qete ad dn̄m idesinēter ꝓcla mās. facin⁹ ꝓpriū spe firmissīa venie plā gebat: tā sapiēter iugiter obsecratiōib⁹ va cās. vt nullus q̄uis sine viscerib⁹ n̄ ꝯpun geret: cū voces fletus ei⁹ audiret. Quis enim sic imisericors ē iuētus: q lamētātē eā agnoscēs: ipse q̄ꝫ n̄ fleret: Aut qs ď ei⁹ vera cordis cōpūctiōe nō egit gratias ďo nr̄o: Penitētia siqdē ei⁹. si nostris suppli catōib⁹ ꝯparet: oēm mensurā doloris exce dit. Sic eni ipensi⁹ dominū p̄cabat. vt sibi ignosceret qď gesserat. vt etiā signū. si sus cepta fuissꝫ ei⁹ penitētia: diuinit⁹ postula ret. Clemētissim⁹ itaqꝫ de⁹: q neminē vult pire: ſꝫ oēs ad pn̄iam reuerti. ita ꝯdignā sa tisfactōnē ei⁹ recepit: vt orōnib⁹ eius post triēnij plenitudinē. sanitas pl̄rimis redde ret. Impēsi⁹ nāqꝫ ad eā turba ppl̄i ꝯflue bat: q̄ ꝓ illoꝝ salute dn̄m efficaciter p̄ca bat. b. aūt Abrahā postea decē ānis i hac vita pdurauit. ꝛ cernēs optimā pn̄iam. cō uersiōemqꝫ ei⁹ neptis deū gl̄ificauit. sup oīb⁹: ac septuagesimo vite sue āno qeuit i pace. Beata aūt Maria qnq̄gita sue cō uersiōis ānos: cū magna ďuotiōe ac hūili tate cordis. ꝛ caritate erga deū ꝛ ꝓximū. sincera istitutiōe spiritalit̄ cōpleuit: ꝛ ita migrauit ad dn̄ꝫ. Finit uita sc̄i abrahe hēre

Incipit ꝓlog⁹ i vitā sc̄i pachomij abbatis

Domine venerāde ꝛ i xp̄o q̄ q̄ magnificentissīe Dyonisius exigu⁹. pio ueneratōis vr̄e ꝓposito. q̄ potui facultate r̄ndi. s. pa chomij vitā. sic i greco ē repta: fide t̄nsla toris exoluēs i q̄ re cū diu memorātē vr̄a cōpulissꝫ auctoritas. itegrū n̄ erat: vt qui q̄rēs iā spōsiōis extiterā ꝓmissa n̄ ꝯferre. p̄erti vobis q votū potiusqꝫ vires attēde re ꝯsueuistis. pl̄ra nāqꝫ ꝓ xp̄i gr̄a r̄legāda atqꝫ imitāda pagētes istituta ꝯgnoscere. q̄ten⁹ eoꝝ studiis facta ꝓpria cōponētes futuris sec̄lis documētū diuini muneris singl̄are p̄stetis. Fatemini qppe maximā vos opā dare v̄tutib⁹. q̄s diligitis i ꝯuer satiōe sc̄oꝝ: qb⁹ etiā illustriū opm q̄litate coheretis: qꝛ v̄tutē nullus amat nisi q se q̄t. ꝛ sil̄itudo moꝝ magnū ꝓfert ꝯiūctiōis iditiū. sicut eccōtrario vita dispar grādis

z i ipa sãguis affitate discordia. sicut freqn ter iter ppinqs feralia succedũt odia: sic iurgia nascũt ifesa: sic vsqz ad sãginẽ seuit iexplebilis z ceca militia. dũ bonis iuidẽt mali: liberalib⁹ cupidi: getis turbulẽti: stu diosis iertes: pacificis iplacabiles trãquil lis imites: modestis temerarij: sapiẽtibus stulti. simplicib⁹ callidi: mitissimis qz furio si. Sz melj⁹ hoꝝ mores aplica tuba redar guit. Nã cũ nouissimoꝝ picula tẽpoꝝ gen tiũ doctoꝛ exprimeret itulit dicẽs: Erũt. n. hoĩes seipos amãtes: cupidi elati superbi: blasphemi: parẽtib⁹ nõ obediẽtes: igrati: scelesti: sine affectõe: sine pace: criminato res: icõtinẽtes: imites: sine benignitate: p ditoꝛes: pterui: tumidi: voluptatũ amato res magis qꝫ dei. Hic btissimus Paulus q̃ supius defuerũt: ptulit: z mira breuitate collegit. oñdẽs eos ideo tales foꝛe: qꝛ vo luptatũ amatoꝛes existerẽt: z qꝛ vitiosissi mis se cupiditatib⁹ subiugarẽt. Hinc eniz mala cũcta pueniũt: dũ ds cõtẽpnit: volu ptates amãtur. Per has diabolus allicit vt decipiat: dlectat vt fallat: blãdit vt pi mat: z ne futura p̃sentib⁹: celestia terrenis et̃na breuib⁹ ãteponãt: isistit. Uoluptatũ i qt amatoꝛes magis qꝫ dei: hñtes speciẽ qdẽ pietatis: ṽtutẽ aũt ei⁹ abnegãtes: hẽ tãtũ noĩe vidẽtur eẽ xp̃iani nõ ope. Qui etiam velut iterioꝛes hostes pci⁹ exterioꝛib⁹ se uiũt: z i eccl'ia ɔstituti pia eccl'ie mẽbꝛa di scerpũt. Quos apl's nos ptin⁹ vitare p̃ce pit vt ab eoꝝ societate: nõ tã locoꝝ qꝫ moꝝ dissimilitudĩe diuidamur. Nec videat cui qꝫ miꝝ qꝛ hui⁹modi pestes iustis hoĩb⁹ ad uersent: qñ pleni dolis: pleni fallatijs: sibi quoqz nõ parcãt: z secũ ipi plerũqz dissen tiãt. Tales expertus vir btũs atqz glorio sus genitoꝛ dñs meus nõ solũ patienter ac foꝛtiter: sed etiã felicẽ finẽ p veritate que xp̃s est: cõstãter atqꝫ sublimiter suscepit: atqꝫ totius mũdi aduersa superauit. Cuius perfectã vite regulã: sanctoꝝ meritis pꝛo pemodũ cõsumatẽ: nimis ex aperto pefe ctoꝝ viroꝝ dicto: atqꝫ facũda oratione p scribi: vt tãta claritudo vestri generis: tã tũqꝫ decus ex aliqua nascat̃ parte: z ṽtus ammirãda viris vix antiqs effabilis: q̃ fa uente xp̃o a nobis hereditario iure pficit: lectõis officio posteris itimet̃. Finit plog⁹

Incipit vita sancti Pachomij abbatis:

Dñs n̄r ih̄s xp̃s sapiẽ fõs ɔsciẽ veꝝ lumẽ ṽbũ qz di p̄ris: p qd̃ fcã sũt oĩa humanã fragilitatẽ ad pctã pnã atqz p̃cipitẽ. rele uare volẽs plura circa nos remedia sue pie tatis oñdit. Abꝛahã nãqꝫ pr̃ n̄r: cũ diuinis iussionib⁹ obtẽperãs filiũ suũ offerret i sa crificio placuit do: z merito fidei: moꝝ z he redẽ accepit z meritũ. Cui etiã p semetipz ds iurauit dicẽs Nisi bñdicẽs bñdixero te mlt'iplicãs mlt'iplicabo te sic stellas celi mlt' titudĩe: z sic harenã q̃ ẽ ad hoꝛã maris inu merabilis. Et iteꝝ: In semĩe tuo bñdicent̃ oẽs gẽtes t̃re: De q̃ semĩe mãifeste nos edo cet apl's dicẽs. Nõ dic̃ z semib⁹ q̃i i mlt'is: sz q̃i i vno: z semi tuo q ẽ xp̃s. Oẽs etiã sci pph'e: tãte salutis archanũ r̃uelãte scõ spũ puidẽtes: sciẽtesqꝫ deũ nullo mõ posse mẽ tiri: ad sanãdosqꝫ lãguoꝛes n̄ros z celestem medicũ nũciabãt eẽ vẽtuꝝ: atqz vt celeri p̄ñtia sua psp̄iceret hũano gñi: ɔtinua sup plicatõe poscebãt. At mificoꝛs ds: q pia vo ta sẽp attẽdit: nec vnqꝫ dserit eos q se toto coꝛde q̃sierit pmissiões suas nouissimis die b⁹ ipleuit mittẽs filiũ suũ natũ ex mliere: fcm sb lege q p similitudĩe moꝛtalitatis n̄re carne pateret̃: eũqꝫ q hẽbat moꝛtis iperiũ sua moꝛte dstruẽt Deiqz diuinitate sua ma nẽs ipassibilis: a coꝛruptõe atqz d iteritu nos redemit: z a vict'is absoluit isolubilib⁹ iferoꝝ: pfectaqz dispẽsatõe n̄re redẽptõis oĩb⁹ gẽtib⁹ lauacꝝ regñatõis pctoꝝ idul gẽtiã ɔtulit: cũctosqz ad verã fidẽ p doctri nã aplicã ɔfluẽtes: iuxta illd qd i euãgelio ait: eũtes docete oẽs gẽtes: baptizãtes eos i noĩe p̄ris: z filii z spũsci gremiis ifinite pi etatis sue ãplex⁹ ẽ. Igit̃ cũ p vniuersã t̃rã: euãgelii p̃conia choꝛuscarẽt: z pl'res i ado ptionẽ filioꝝ p grãz xp̄i ɔcurrerẽt. inimic⁹ hũani gñis vehemẽt̃ exarsit: mlt'eqz seue rioꝛa tẽptationũ p̄lia qꝫ pri⁹ i suos di exci tauerat visus ẽ ɔmouere suspicat⁹ ifelix: qꝛ posset nob it̃ idulgẽtie celestis obstruere Sz hac ipa itẽtõe sua dcept⁹ ẽ: z elisus. Ad iutoꝛio nãqz diuini mũeris: a fidelib⁹ z vi gilãtib⁹ vires ei⁹ z isidie psternũt: vt ipi q dẽ ɔfusio famt'is ẽt xp̄i pẽnis glia ɔparet̃

Nā iuxta dñi ꝓmissionē cū examē patiētie ac fidei eoꝝ q ſpūalia bella prudēt̄ exercēt pagani iꝑatores exiſterēt: ⁊ vbiq̄ cōtra xp̄ianos ꝑſecutōis ꝓcelle ꝯſeuirēt: multi apd̄ egyptū martyres ſci ꝑ varia ſupplicia vſq̄ ad morte ī xp̄i noīe ꝓſiterūt: ⁊ ſimꝉ cū petro alexandrie vrbis ep̄o ꝑpetuas coronas ⁊ īmortalia p̄mia ſūt adepti. Creſcebat aūt īdies fideliū mꝉtitudo: ⁊ ꝑ oīa loca mirabiliter augebaꝰ: necnō ecclic̄ ꝗplurime martyꝝ memorie ꝯſtruebātur īpēſius: monaſteria quoq̄ frequētiſſima eoꝝ q ꝯtinētie ſtudētes renūciauerūt ſcl'o: ſolitudinis ipſiꝰ ſecreta decorabāt. Hi nāq̄ q de gētibus ī xp̄z crediderūt: ꝯſiderātes martyrū paſſiones. eorūq̄z ſinceꝝ circa xp̄z ꝯfeſſionis affectū: ceperūt ⁊ ip̄i gr̄a dñi ſcōꝝ vitā ꝯuerſationēq̄z ſectari: ⁊ huiꝰ īſtitutōis eē: vt etiā his illud aptaret̄ apl'i. Circuierūt ī melotis: ⁊ ī pellibꝰ caprinis: egētes. āguſtiati: afflicti qbꝰ nō erat dignꝰ mūdus: ī ſolitudinibꝰ errātes: ⁊ mōtibꝰ ⁊ ſpelūcis: ⁊ ī cauernis t̄re. Quietē deniq̄z ſolitudīs appetētes: gaudiū ꝓprie ſalutis ac fidei: diuino munere ſūt ꝯſecuti: ceteriſq̄z mox exēpla ſublimioris vite: ſacratiōiſq̄z p̄buerūt. Qibꝰ enī t̄renis exuti negociis: adhuc morātes ī corpore: angeloꝝ emulati ſūt ſcitatē ꝑ quā faſtigia ſcādētes celſa virtutū: vltra ammonitionē enituere mortaliū: ita vt ī nullo ꝓrſus antiq̄ſſimis p̄ribꝰ īferiores exiſterēt: eq̄parātes etiā illoꝝ merita: q ꝑ xp̄i iħu dñi nr̄i noīe certauerūt vſq̄z ad effuſionē ſāguinis: īuiſibiliū hoſtiū molimina deſtruētes: d̄ qbꝰ ait apl's. Nō ē nob̄ colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſāguinē: ſ; ⁊ aduerſus p̄ncipes ⁊ ptātes ꝯ mūdi rectores tenebrarū haꝝ: ꝯ ſpiritalia neq̄cie ī celeſtibꝰ. Quorū mꝉtiformes p̄cauētes īcurſus: ⁊ caput ſerpētis antiq fortiter ꝯterētes: ſēpiternis p̄miis ſūt potiti: d̄ qbꝰ ſcriptū ē. Qd̄ ocl'us nō vidit nec auris audiuit: nec ī cor hoīs: aſcēdit q̄ p̄parauit d̄s diligētibꝰ ſe. Quō tp̄e monachoꝝ monaſteria eſſe ceperunt.

Erat per idem tempus btī Antonii vita cūctis admirādū p̄clara ꝓpoſita: q magni Helie atq̄z Heliſei: necnō ⁊ ſci Joānis baptiſte emulator exiſtēs: ſecreta īterioris heremi ſtudio ſectatꝰ ē ſingulari: vitāq̄z celeſtiū ī terris geſſit amore v̄tutis. Cuiꝰ ſcūs Athanaſius alexādrie ciuitatis antiſtes: ꝓprio ſtilo teſtimoniū p̄buit: dignꝰ ſane relator cōuerſatōis Antonii: q iuxta ſupplicationem fratꝝ: vitā eiꝰ ꝓ mꝉtoꝝ ꝯmoditate ꝑſcriberet: ⁊ emulādū viris ſpiritalibꝰ exhiberet In quo ope ſci quoq̄z Ammon meminit: a quo ꝑ dei gr̄az primū poſita ſūt fūdamēta necnō ⁊ Theodoꝝ ſcm̄ admodū viꝝ: q cū ſene p̄fato fuerat: idē nobis pōtifex īdicauit: quē ſingulari ac ꝑfecto ꝓpoſito: ⁊ fide nō ficta deo ſubditū multiplcia rettulit diaboli machinamēta ſupaſſe. Igit̄ vbiq̄z diuina gr̄a copioſe diffuſa: illud qd̄ ī pſalmis ſcriptū canit̄: d̄clarauit expletū. Uiſitaſti terrā ⁊ īebriaſti eā: mꝉtiplicaſti locupletare eā. Nā ꝑ triſtitia ⁊ gemitu gaudiū ꝓuenit ⁊ leticia: ⁊ ꝑ ſollicitudine atq̄z miſeria: felicitas atq̄z ſecuritas ſucceſſit. Hinc itaq̄z p̄res monachoꝝ: viri mirabiles ī vniuerſis ꝓpemodū regionibꝰ extiterūt: quorū noīa ī libro viuētium ꝓbātur aſcripta: Pauciſſimi ſane tūc adhuc ꝑ egyptū ⁊ thebaidē monachi eſſe ferebātur. Poſt ꝑſecutionē nāq̄z Diocletiani ⁊ Maximiani crudeliū p̄ncipū plenitudo gētiū ītrauit ſicut diuinitꝰ p̄ordinatū ē: ⁊ fecūditas ecclie fructꝰ ampliſſimos cepit exhibere ſcis ep̄is iuxta doctrinā tūc aplicā: iter fidei ſincera quoq̄z ꝯuerſatione monſtrantibus. Qr Pachomius chriſtianitatem eſt adeptus.

Er idem tempus Pachomiꝰ qdā ſ; ritū ac traditionē parētū gētilis: apd̄ Thebaidē ꝯmanēs diuina gr̄a gubernāte xp̄ianꝰ effectꝰ eſt. Hic ab adoleſcētia ſua: p̄cipuā frugalitatis dicit̄ arripuiſſe v̄tutē. Idcirco aūt ꝓ glīa xp̄i q nos d̄ tenebris vocauit ad lucē ⁊ ꝓ vtilitate eoꝝ q iſta lecturi ſūt: ſtrictī cōuerſationē eiꝰ q fuerit a puulo: refero: q2 a tāta ꝑfectōe eiꝰ initia quoq̄z nō diſcrepāt. Pachomius adhuc puer idola deſtruxit.

Ic enim cum adhuc puer eẽt. cũ pentibus suis ad simulacꝝ quodǳ dã d̄monis sup ripã Nyli fluminis collocatũ. tanq̃ victias oblatur⁹ aduenit. Cũq̃ sacerdos ipurissim⁹ sacrilega solito celebrare voluisset p̄ntia Pachomij: d̄monis prsus euanuere p̄stigia. Cũ diu multũq̃ idẽ sacerdos hesitãs i modũ simulacri qđ colebat: mãsit imobilis: vehemẽter ammirãs. cur solita d̄mones rñsa ñ redderẽt. tãdẽq̃ imundo spũ reuelãte. cognouit pueri Pachomij causa: isolita puenisse silẽtia: atq̃ i hec verba prupit attonit⁹. Quid inimic⁹ d̄oꝝ huc venit. pcul hic eũ pcul pellite. ⁊ q̃ntoci⁹ amouete. Qđ cũ pẽtes ei⁹ audissẽt: eũq̧ suo cõspexissẽt separi ɔsortio. merore magno repleti sũt: eo p̄cipue q̄ inimic⁹ d̄oꝝ tali fuisset ɔtestatõe d̄clarat⁹. Ambigebãt ḡ pentes ei⁹ qđ de eo fieret: qꝛ ⁊ ãtea cũ paululũ d̄gustasset d̄ vino libatõis demonũ: ptin⁹ euomuerat illud. Hec itaq̧ cũ se viderẽt ñ posse discernere. qeuerũt. Instabat aũt vt egyptiacis inbuereꞇ litteris. ⁊ ãtiq̄ꝝ studiis iformareꞇ.

Qꝫ Pachomi⁹ ad militiam est raptus.

Odem tempore constantino post p̄secutionẽ i iperio pdurãte. ⁊ ɔtra tyrãnũ gerẽte p̄liũ: p̄cepta regalia cucurrerũt. vt electissimi quiq̧ iuuenũ ad tyrocinii militiã vbiq̧ tenerentꞇ: iter q̃s ⁊ Pachomi⁹ ãnos nat⁹ vigiti d̄cẽt⁹ ẽ. vt ipe postea rettulit. Cũq̧ naui fuiss̄ iter alios ad pegrina trãsuect⁹: ad ciuitatẽ q̃ndã vẽto vrgẽte d̄lati sũt. Ciues ḡ loci illi⁹ vidẽtes tyrones arci⁹ custodiri. ⁊ qđ illis accidiss̄ edocti. pietate moti sũtꞇ: ⁊ iuxta mãdatũ xp̄i. solatia maxĩo meroꝛe positis. ⁊ necessaria corpis attulerũt. Tunc Pachomi⁹ aiaduertẽs qđ ab eis factũ ẽ. ⁊ nimis ãmirãs. ab his q̄ simlꞇ aderãt iq̄siuit. q̄ eẽnt viri illi sic erga misericordia3 atq̧ hũilitatẽ pmpti ac faciles. audiuitq̧ xp̄ianos eẽ q̄ circa omẽs: ⁊ maxĩe pegrinãtes: ipẽderẽt pna liberalitatis officia. sciscitabaꞇ aũt qđ ipsa sibi vellet appellatio nois xp̄iani: dictũ ẽ ei. ⁊ hoĩes eẽ pios ⁊ vere cultores religiõis. credẽtes i noĩe ih̄u xp̄i filii dei vnigeniti: cũctisq̧ p viribus bñfaciẽtes: ⁊ spãtes a d̄o retributiõe3 bonoꝝ opu3 i futura vita pcipe. Hec audiẽs Pachomi⁹: corde ɔpũct⁹ ẽ. ⁊ illustrat⁹ diuino lumĩe. xp̄ianoꝝ mirat⁹ ẽ fidẽ: atq̧ diuini timoris igne succẽsus. paululũ p̄ntiũ ɔspectib⁹ sese subꞇ̄xit. ⁊ ad celũ manus eleuãs ait. Omĩpotẽs de⁹ q̄ fecisti celũ ⁊ terrã. si respiciẽs respexeris p̄cẽ meã. ⁊ sãcti tui nois verã ɔtuleris p̄fectãq̧ noticiã. ab hac me ɔpede meroꝛis exemeris: seruitio tuo me tradã oĩb⁹ dieb⁹ vite mee. ⁊ spreto seclo: iugiꞇ tibi adherebo. qui cũ orass̄ ad suos reuersus est comites: ⁊ die seq̄nti d̄ ciuitate illa pfecti sũt. Cũq̧ diuersa loca nauigio circuirẽt. si q̄n Pachomiũ voluptas corporis ⁊ mũdana titilasset ⁊ illecebrosa temptatio: stati ei sua aduersabaꞇ spõsio: memor qꝛ se dño fuituꝝ eẽ d̄uouerat. Nã diuia gr̄a suffragãte: iam ab ãnis puerilibus amator extiterat castitatis.

Qꝫ Pachomi⁹ sacꝝ baptismum suscepit.

Situr Constãtin⁹ iperator pietate ac fide q̄ xp̄o crediderat. victoriam d̄ hostib⁹ consecut⁹: tyrones iussit absolui. Sic Pachomi⁹ optata sibi libertate ɔcessa. ptin⁹ ad thebaydis vlteriora progrediꞇ: ⁊ igressus eccl̄iã que ẽ i vico. cui nomẽ ẽ Cinobostiũ. fit illico cathecumin⁹ ⁊ post paululũ gr̄a3 lauacri vitalis adipiscit. ⁊ ipsa nocte qua misteriis sacris ibut⁹ ẽ vidit i sõnis veluti rorẽ celit⁹ illapsũ. ei⁹ replesse dexꞇerã. ⁊ i mellis creuisse piguedinẽ: audiuit q̧ vocẽ dicẽtẽ sibi. cõsidera Pachomi qđ geriꞇ: Est eni h̄ signũ gr̄e: q̄ tibi a xp̄o collata ẽ. Hic itaq̧ diuino iflãmat⁹ affectu. ⁊ dilectõis ei⁹ iaculo salubri vulnere sauciatus: monachoꝝ se disciplinis atque institutionibus subiugauit.

Qꝫ pachomi⁹ monach⁹ fieri desiderauit.

Adiuit autẽ quẽdã anachoretã: cui nomẽ erat Palemõ. itra heremi secreta domino fuiẽtẽ: ad quẽ ɔfesti cũ eo cupiẽs ha

bitare prexit. et pulsās ostiū cellule ei⁹ pca bat īgressū. cui senex aliquātulū patefaci ens aditū dixit. Quid vis aut quē queris Erat enī seuer⁹ aspectu: eo q̄ m'lto tp̄e so litari⁹ vitā rigide cōuersatōis exegerat. Rn̄dēs aūt pachomi⁹ ait. De⁹ me⁹ misit me ad te. vt monach⁹ fiā. cui senior. n̄ enī potes hic īqt monach⁹ fieri nō enī parua res agit: si veri monachi cōuersatō casta pēset. nā plures huc dudū veniētes. affe cti tedio: pseuerātie nō tenuere vtutē. Et pachomi⁹. nō sūt eq̄les oīu3 mores. ideo p̄ cor vt me digneris excipe: et pcessu tp̄is tā volūtatē meā q̄3 possibilitatē plenius approbes. Et senior ait. Jā tibi p̄fat⁹ su3 q̄ hic fieri monach⁹ nullo mō possis. pge magis ad aliud mōasteriū. et cū ibidē cōti nētie opā dederis: tūc ad me regredere. teq3 sine mora suscipiā. Uerūtn̄ aniaduer tere qd̄ dico. Ego hic satis frugal'r vi uo Nā nimis ardua et durissima cōuersa tōe me castigo. nullius rei cibo minime vtēs nisi tātū panis et salis. Ab oleo aūt et vino: ī totū ,prsus abstineo. Uigilo dimidi um noctis: qd̄ spatiū vl' ī orōne solēni: vel ī meditatōe diuine lectōis īsinuo. īterdū q̄3 totā noctē duco puigilē. Hec aūt audi ens Pachomi⁹ expauit: vt solēt pueri ma gistroꝝ vereri pn̄tiā: s3 grā dn̄i roboratus omnē laborē tolerare ,pposuit: seniq3 rn̄dit Credo ī dn̄o ih̄u xp̄o. q̄ mihi foritudine3 patiētiāq3 p̄stabit: vt dign⁹ effitiar tuis adiut⁹ pcib⁹. ī sācta cōuersatōe p oīa vite mee curricl'a pmanere. Qr hereita pa lemō d̄dit pachomio habitū monachi.

Tunc sanctus Palemon spūalibus oculis ītuēs Pachomij fidē tādē patefecit aditū: cūq3 suscipiēs h bitu mona chi ɔsecrauit. Morabāt̄ g̃ simł: abstinētie atq3 pcib⁹ opā dātes. Texebāt q̄3 cilicia. et laborabāt manib⁹ suis iuxta btm̄ apl'm n̄ tm̄ ,p sua refectōis reqe: s3 vt hērēt vn̄ tribuerēt necessitatē patiētib⁹. in vigilijs etiā cū nocturnas orōnes celebrarēt. si qn̄ senior vidiss3 sōno Pachomiū p̄mi ducēs eū foras. harenā portare pcipiebat d̄ loco ad alteꝝ locū et tali exercitio mētē ei⁹ g̃ua tā sōni pōdere subleuabat. īstituēs ac for mās eū. vt sollicit⁹ eēt ī pcib⁹: dicēs ei. La bora Pachomi et vigila. ne qn̄: qd̄ absit: ab icepto te ,pposito moueat is q̄ tētat te: et īanis fiat labor noster. Que cūcta pacho mi⁹ obediēter ac sollicite suscipiēs: et īdies sācte ɔtinētie ,pfectib⁹ crescēs: venerabi lē senē nimis alacrē letūq3 reddebat: ita vt xp̄o semp ,p ɔuersatiōe ei⁹ grās ageret

De abstinentia heremite pachomij.

Et idem tēp⁹ sanctissimus dies paschalis ad uenerat et ait ad pachomiū senior. Qm̄ cunctoꝝ xp̄ianoꝝ vniuersalis est ista solēnitas: nobis q̄3 para q̄ vsui nr̄o sūt ɔgrua. Tūc ille ,pmpt⁹ ad obtēperādū id qd̄ sibi p̄ceptū ē īpleuit: et p̄ter solitū pa r ūper accipiēs olei. cū salib⁹ tritis admis cuit. Lapsanas enī id ē agrestia holera. et herbas alias p̄ter oleū: cōsueuerāt edere. Cū g̃ prepasset: ait ad senē. Feci qd̄ tua paternitas impauit cūq3 post orōnē. b. pa lemō accessisset ad mēsā. vidiss3q3 oleū cū salib⁹ apparatū: fricatis manib⁹ frontē: et vbertim fūdens lachrymas ait. Dn̄s me⁹ crucifix⁹ ē. et ego nūc oleū comedā? Cūq3 rogaret eū pachomi⁹ vt modicū qd ex eo pciperet: nullaten⁹ acqeuit. Tūc ,p more sal et panis ē allat⁹: et ad mādūcādū piter cōsederūt. Que senex crucis signo: sicut cōsueuerat: bn̄dicēs. cibū vterq3 sūpse rūt dn̄o grās: vt moris fuerat: hūilit̄ exhi bētes.

De quodam monacho superbo

Ma uero diex cū vigilātes simul palemon et pachomius accenderent ignem: quidam frater superueniēs apud eos ma nere voluit. Qui cū suscept⁹ esset: inter verba: vt fieri solet: erupit et dixit. Si qs fidelis ē ex vobis. stet sup hos carbones ignis: et orōe3 dn̄icā sēsim lateq3 ,pnūciet. quē beat⁹ palemō ītelligēs supbie tumo re ɔceptū: cōmonuit dicēs. Desine frater ab hac īsania: nec tale qd vlteri⁹ loq̄ris. q correptōne senis non ,pfecit ī melius: sed plus elatiōe mētis īflat⁹ sup ignē stare ce

pit audacter. nullo sibi penit⁹ iperāte: erat q̄ȝ ↄspicere quō coopante inimico humani generis. ⁊ dn̄o pmittēte. nequaꝗ̄ pust⁹ fuerit ignis attactu. Hoc ipm ꝟo qd̄ gessit ipune. ad augmētū pfecit ei⁹ isanie: ꝟȝ qd̄ scriptū est. Ad puos puas vias mittit dn̄s. Hoc itaqȝ cū fuisset factū. postera die idē frater mature pficiscens: ac velut expro/brātis eis aiebat. Ubi est fides vr̄a? Post nō multū ꝟo tp̄is cernēs diabolus cū sibi p oīa mācipatū: ⁊ facile ad q̄ vellet facinora eū posse ↄpellere: trāsfigurauit se i mu/lierē pulchrā. splendidis vestib⁹ adornatā ⁊ cepit ostiū celle ei⁹ vehementer extūdere. Qui cū apuisset: ait ei diabolus i habitu mulieris imutat⁹. Obsecro te q̄ nimis creditorib⁹ vrgeor. ⁊ metuo ne me aliqua picula cōprehendāt: recipias i tuā cellulā: q̄m debitū soluere neq̄o. q̄tenus p te salua facta gr̄as referā. Dn̄s enim me direxit ad te. Qui cecitate mentis penitus obscura/tus. nec valens discernere. qui esset. q sibi talia loq̄ret: diabolū mis in suū recepit exitiū. Tūc hostis nr̄e sube. vidēs eū ad omne scelus esse p̄cipitē: imisit ei turpē cogitatio nē. Qui mox cessit inimici suggestiōibus: ⁊ ei⁹ q̄si muliebres petiuit āplexus. Quē spirit⁹ imūd⁹ iuadēs elisit attrocit̄. ⁊ reuolu/t⁹ sup pauimētū veluti mortu⁹ diu multū q̄ȝ p̄māsit. Post aliquātos aūt dies tādē in se reuersus. ⁊ ↄ̄mētie pprie ꝟo penitēs. ad scm̄ palemonē venit: ⁊ cum magno fletu qd̄ sibi accidisset: exposuit: vociferās ⁊ di/cēs. Agnosce pr̄ agnosce: q̄ ego causa pditiōis mee existā. Tu eni me cōmonere di/gnat⁹ es: sȝ ego ifelix q te audire contēpsi. Quapropter obsecro vt me scis oratiōib⁹ tuis adiuuare digneris: ne sub igenti piculo ↄstitutū discerpat inimic⁹ ⁊ pimat. Cū/que ista cū lachrymis ⁊ fictib⁹ psēq̄ret ⁊ sā ctus palemō btūsqȝ pachomi⁹ lachrymas p eo funderent ↄpatientes: subito corre/ptus ab imūdo spiritu. ↄ̄ ↄspectu eoꝝ pro/siliit. ⁊ p deserta discurrens agebat̄ ifrenis. Peruenit aūt ad ciuitatē panos noīe. ac deiceps i fornace balnei p amētiaȝ. sese p̄/cipitās icendio ptin⁹ interiit. Quō pachomi⁹ man⁹ suas lauabat i sanguine peccōris.

Ecaudiens videnſq̄ȝ pa/chomius: magis ac magis icubuit abstinentie tenere mēsurā: ⁊ cū i oīb⁹ tunc maxime in orationib⁹ animuȝ ꝟuare puigileȝ. iuxta illud quod scriptū ē. oī custodia ꝟua cor tuū. intātum eū senex imitaret̄ attonit⁹. q̄ nō solū ↄsuetā abstinētie regulā alacer extrisec⁹ adiplebat: sȝ etiā itrisec⁹ ↄsciaȝ suā iuxta celestiū formā studebat exhibere purissimā. sic btūs apl's dicit. gl'ia nr̄a hec ē: testimoniū ↄscie nr̄e: cert⁹ ex h̄ magis sibi i ce/lestib⁹ pari mercedē. Nā cū diuias scripturas legeret. memorieq̄ȝ mādaret. nō id pas/siȝ negligēterq̄ȝ faciebat: sȝ vnūquodq̄ȝ p̄/ceptū solert̄ examinās: ac pia monita ptractās. studebat i dies ope pficere: q̄ memoria retētabat. Precipue vero hūilitatis ac patiē munere vtebat̄: ⁊ erga deū pximū q̄ȝ purissima dilectiōe p̄ m̄tis nitebat̄ ex/cellere. Hec aūt aliaq̄ȝ ei⁹ clara didicim⁹ a scis hoīb⁹ q̄ q simul cū eo m̄to tp̄e sunt morati: qb⁹ ēt vite sp̄ualis exēpla ↄtulerat p⁹ lectionē diuie legis. ea q̄ ad edificatione aīaꝝ ptinēt diligēt̄. Que cū m̄ta sint: ⁊ vires nr̄e puitatis excedāt. nō omnia p̄nti stilo perscripsimus. Nō eniȝ sumus idonei tanti viri merita: eloquio pari depromere

Qz secretiora heremi pachomius expetiit.

Situr pachomius. erga loca mōtis. vbi sci morabā tur. plena spinis nudis pedib⁹ icedebat: ⁊ cū ifigerēt̄ ei plurime letabat̄ pa/tiēter. ac fortit̄ ferēs recolēs q̄ dn̄s nr̄ in cruce clauis fuerit dignat̄ affix⁹. Diligebat aūt anachoresiȝ plurimū. freq̄nt̄ expetens solitudinē. ⁊ illic diu i oratiōe psistēs dn̄o supplicabat: vt tam se q̄ȝ hoīes oēs ab vniuersis inimici fraudib⁹ clemēter eriperet.

Qz vox de celo lapsa est ad pachomium.

Vodā uero tempore contigit. vt pachomius procul a cella sua progressus. veniret ad quen/daȝ vicum cui nomen est Tabennensis: in quo tunc nullus penitus habitator existe/

bat. Ubi cũ ꝑ amore diuti⁹ i oratiõib⁹ perduraret. vox ad eũ celit⁹ delata ẽ dicens. Mane istic o Pachomi: ꝛ mõasteriũ construe. Uẽturi sũt nãq; ad te q̃ꝫ plurimi. tua cupiẽtes istitutiõe ꝑficere: qb⁹ ducatũ prestabis. iuxta regulã quã monstrauero tibi. Et ꝓtin⁹ apparuit ãgelus dñi õferẽs ei tabulã: i q̃ erat oĩs forma istitutiõis ascripta q̃ docẽdi forẽt qcũq; ad ei⁹ magisterii studia ꝑuenissent. Quã regulã Tabennẽses bodieq; custodiũt eodẽ cibo semp vtẽtes ꝛ babitu: ipsã q̃ꝫ disciplinã sollicita circunspectiõe seruãtes. Nã mõachi q ibidẽ cõmanẽt. nõ solũ more: sꝫ ꝛ robore corpis ꝛ locorũ situ p̃ ceteris lõge diuersi sũt. ꝛ necesse ẽ eos diuersã regulã custodire. Hãc ĝ vocẽ Pachomi⁹ mẽtis sinceritate discernẽs quã illi diuina grã ꝛ merita vite cõtulerũt agnouit ad se celit⁹ delatã. regulasq; valde mirabiles approbauit. Tunc reuersus ad venerabilẽ senẽ rettulit queadmodũ voce sit diuina ꝯmonit⁹. obsecrãs: vt secũ pariter veniret ad locũ. q̃ posset dñi mãdata explere. Qui nolẽs eũ i aliquo cõtristare. vtpote carissimũ filiũ. p̃cib⁹ ei⁹ ilico paruit: atq; ad p̃fatã villã cũ eo ꝑuenit. modicãque ibi cellulã ꝯstruẽtes: letabãt̃ i dño ꝓmissionũ ei⁹ bñficia p̃stolãtes. Post aliquãtulũ ꝑ tpis ait Palemõ ad Pachomiũ. Qm̃ cerno grãꝫ tibi a deo esse collatã. ꝛ deinceps istic ꝑmanere disponis: veni statuam⁹ inter nos pactũ. vt ñ diuidamur abiuicẽ. sed q̃ꝫ diu i bac luce ꝑsamur. visitatiõe nos ꝯsolemur assidua. Utriq; placuit bec pactio quã oĩ tempore vite sue taꝫ beatus senex q̃ꝫ sanctus pachomius sollicitius sunt executi.

De obitu sancti palemonis beremite.

Iter bec venerabilis ideꝫ palemon. dolore plen⁹. q ex nimia ꝯtinẽtia illi ꝓuenerat: toto corpe graui cepit egritudinis icõmodo laborare. Nã sumebat escã potu sepi⁹ abstinẽs. itẽ solũmodo bibebat. nibil cibi ꝑcipiẽs. Rogat⁹ ab aliqb⁹ fratrib⁹ q ad eũ grã visitatiõis aduenerãt ne penit⁹ corpus õbile frãgeret: tãdeꝫ cessit oratiõibus cop. vt victu cõgruo attenuata mẽbra refoueret. Sꝫ nõ boc diutius ꝑtulit. Nã grauiores solito dolores expt⁹ relicta cibop i solẽtia: ad ãtiquũ victũ sine dilatiõe reuertit̃ dicẽs. Si martyres xp̃i alii p frusta lacerati. alii capite cesi. nõnulli etiã ignibus sũt cremati. ꝛ tñ vsq; ad finẽ fortit̃ ꝓ fide tolerauerũt: cur ego patiẽtie p̃nia puis cedẽs dolorib⁹ ipatiẽt̃ abiiciã. ꝛ õsiderio vite p̃ntis. afflictiões momẽtaneas inanit̃ expauescã? Deniq; suadẽtib⁹ acqeui cibos insolitos sumere: q mibi dolores auxerũt potiusq; vllã requieꝫ p̃stiterũt. Recurrã igit̃ ad p̃stina remedia. ꝛ ꝯtinẽtie subsidia ñ relinquã: i qb⁹ ẽ vt ego cert⁹ sũ. oĩs requies ꝛ ꝑ leticia. Nõ eni ꝓpt̃ boĩes bec arma suscepi sꝫ ob amorẽ xp̃i bis certare ꝓposui: Sic ita q̃ꝫ viriliẗ agẽs int̃ mẽsẽ diep valido lãguore ꝯsũpt⁹ ẽ: Ad quẽ pachomi⁹ veniẽs fouebat eũ vt p̃reꝫ õsculãs pedes ei⁹ atq; ꝯplectẽs: ꝛ veluti valefaciẽs: sic ei videbat̃ affari. Uenerabilis aũt senex. oĩ ꝟtutũ grã cumulat⁹. ꝛ plen⁹ diep: sic scriptũ ẽ quieuit i pace. Tũc scũs pachomi⁹ corp⁹ ei⁹ sepeliuit. cuius anima suscepta choris angelicis ad celos euecta est. Qr simul conuersabantur pachomius ꝛ frater eius Joannes

Uo peracto pachomi⁹ ad proprium diuersoriũ reuertit̃. Et non post mlt̃ũ tpis. german⁹ ei⁹ Joãnes noĩe: cũcta õ illo cõpiẽs venit ad eũ. Queꝫ cũ vidissꝫ gauisus ẽ plurimũ. nã ex q̃ baptizatus in xp̃ꝫ crediderat. ꝛ solitariã vitã elegerat: nullũ suop viderat ꝓpiquop. Igit̃ Joãnes vt vere pachomii frater. imitator ei⁹ effect⁹. cũ eo ꝑmãsit: vnũ bñtes idẽq; ꝓpositũ: eũdeꝫ q̃ꝫ circa deũ dilectiõis affectũ. Et q̃ i lege õi dieb⁹ meditabãt̃ ac noctib⁹ nullis terrenop negotiop curis aĩuꝫ õprimebãt. Nã ꝛ si quicq; superat illis. ex bis q̃ suis manibus operabantur: id cõtinuo distribuebãt egentibus. vt iuxta p̃ceptũ dñi ibũ xp̃i de crastino minime cogitarent. In tãta ꝑ vestimentop penuria sese cõstrinxerãt. vt nũq̃ꝫ lebetone alio vterentur: nisi cũ idumenti sordes necessitas coegisset eluere. Lebeton autem linea vestis est. instar colobii

q̄ monachi vtūtur hodieq3 p thebaydem ꝛ egyptū s3 .b. Pachomi⁹ ad humiliādū corp⁹ ꝓpriū iduebat se plerūq3 cilicio ꝛ p ānos xv. post illos igētes sudores atq3 labores abstinētie: nō iacēs somnū capiebat noctib⁹: sed i medio cellule sue residēs: adeo vt nec dorsu3 saltem ꝓ sustētatōe reclinaret. Cūq3 nimis ex h affligeret: ferebat tamen equanimiter hūc laborē: spe quodāmodo iā ꝑlibās eā requiē. que sibi parabat i celis. Plurimoꝝ nāq3 cōsiderās istituta dabat semp operā: cū ꝓprio fratre ad maioris ꝟtutis augmenta ɔsurgere. Opabātur aūt ꝛ sedilia: ꝛ vnusquisq3 sicut poterat ita viuebat: cū summa scilicet humilitate ꝛ patientia: ꝛ fide non ficta. De conflictu Pachomii contra iram et indignationem.

Inter hec Pachomi⁹ iterū diuinitus ammonit⁹: ꝓ regulis qb⁹ deberēt istitui q erant p eum dn̄o credituri: cepit cū germano suo habitaculū i quo manebāt capacius reddere: ꝛ edificiis ampliare q̄s plurimis eoꝝ vt dixi gr̄a: q seculo renūciantes ad seruiēdū xp̄o erāt sine dubitatōe ventu ri: quaten⁹ essēt spacia digna meniaꝝ i qbus eoꝝ posset recipi multitudo. Cū ergo scūs Pachomi⁹ hac itētōe qua dictū est: locoꝝ ambit⁹ extēderet ꝛ monasterii menia dilataret ide3 frater ei⁹ Anachoresim cogitās habitaculi diligebat angustias: et nimiū idigne ferēs: erat eni3 natu maior: ait btō Pachomio. Desine ab hac itētione tua. Quid agis rē supfluā: inaniter temetip3 dilatare ɔtēdēs? Qui cū hec audisset: grauiter qdē tulit q isolitā audisset iniuriā verūtn̄ nihil omnino ei rn̄dit: sed māsuete sustinēs sese ɔtinuit. Cōsequenti ꝟo nocte ad iferiora dom⁹ descēdēs: cui⁹ aliquā partē ipe ɔstruxerat: ꝓstrauit se i orationē: cepitq3 flere vehemēter ac dicere. Ueh mihi q2 prudētia carnis adhuc i me sibi vēdicat locū. Adhuc eni3 ꝺ3 carnem ambulo: sicut nup expt⁹ su3. Tāte nāq3 ɔuersatōis istituta suscipiēs: equū nō ē: vt me modo ipatientia ꝑcipitet: modo meror vexet: modo merito videar irasci. Misere mei dn̄e: ne pereā: nec diaboli decept⁹ fraude succūbā Si eni3 me tua gr̄a ɔ̄seruerit: ꝛ aliquā i me ptē suoꝝ actuū repperet it inimic⁹ durissime ei⁹ seruituti subiiciar: q2 scriptum ē. A quo qs supat: huic ꝛ seru⁹ adiicit. Et iterū scriptū ē. Si totā legē qs ipleuerit: offēdat aūt i vno. fcūs ē oiu3 reus. Credo dn̄e: q miserationes tue multe sunt: que me nullis meritis subnixū adiuuabūt: viāq3 scōꝝ tuoꝝ illuminat⁹ igrediar: ꝛ i anteriora me semp extēdens: obliuiscar ea q̄ retro sunt: Sic eni3 famuloꝝ tuoꝝ chor⁹: q tibi a scl'o placuit: tuo ꝓtect⁹ auxilio. diaboli vitauit icursus: ꝛ lōge lateq3 ꝓ m'ltoꝝ salute mirabili ꝺcore splēduit. Ego aūt dn̄e quō alios docere tēptabo: quos p me ad mōachoꝝ ꝓpositū vocare dignat⁹ fueris: cū nec passiones carnis aduersus aīa3 militātes ꝺuicerī3 nec legē tuā imaculatā mētē ꝟuari. S3 ɔfido xp̄e: q tua mihi ꝟt⁹ i oīb⁹ semp assistat: eaq3 gerā que tuis ɔspectib⁹ placeāt. Remitte clemētissime ds remitte ꝑcor oīa pctā mea: ꝛ cor meū tua iugit ispectōe purifica. Hec igitur cu3 lachrymis dn̄o ɔfitebat ꝛ fletib⁹ nocte ꝑuigil i oratōe ɔsistēs: ꝛ ꝑnimietate sudoris atq3 lachrymaꝝ: nā tp̄s erat estatis: ita pānū vbi orauerat humectū reddidit: vt fusa illic aqua crederet. Cōsueuerat aūt stās i oratōe man⁹ suas expādere. quas p aliquot horaꝝ spacia minime colligebat: sed extēsione diuturna: veluti cruci ɔfixū corp⁹ retinebat imobile: ꝛ sic animū suū ad vigilādū i pcib⁹ excitabat. Et q̄uis cēt i omni virtutū genere ꝑpotēs: icredibili tamē humilitate ꝛ mira māsuetudine: cū suo germano cohabitās eū p oīa sustinebat. Qui nō post multū tēporis: vite ꝑsentis cursu3 ipleuit. Cuius fun⁹ debito curauit honore Pachomius. Nā totā nocte3 sup eius cadauer: psalmis egit hymnisq3 ꝑuigilē: ꝛ aīa3 quidē eius dn̄o: cui ꝛ ipse crediderat: corpus ꝟo sollicite reddidit sepulture. Quomodo illicitis cogitationibus diabolo resistebat.

Nunc ifatigabilis pachomius arta ꝛ singulari conuer

ſatōe ſemetipꝫ affligēs: ſtudebat ītegrū ſe
atqꝫ īmaculatū ī oīb⁹ exhibere. Si quā/
do aūt eū cogitatio pulſaſſet illicita: mox
eā diuino munere repellebat atqꝫ ī timore
dñi perſeuerabat affixus: eternaꝝ memor
penaꝝ ⁊ doloꝝ ſine fine manētiū: ignis ſci
licet illi⁹ iextiguibilis. ut vermium coꝝ nū/
q̄ꝫ moriētiū. Cū his itaqꝫ Pachomi⁹ mo/
dis ⁊ ab illicitis abſtineret: ⁊ ad meliora ꝓ
ficeret: dilatādi monaſterij gerebat īmodi
ca ꝓ ſuſceptōe mltoꝝ: cui diabolus vehe/
mēter cepit obſiſtere: ſtridēſqꝫ ſup eū dēti
b⁹: veluti ſingularis fer⁹: tēptatōes ei va/
rias excitabat: ſi forſitan aduerſus eū frau
dib⁹ ſue repiſſet īgreſſuꝫ. Sꝫ hic ſcuto fi/
dei ꝯmonit⁹: vigilāter inimici declinabat ī
ſidias ſcās ſcripturas memoria retinēs at/
qꝫ decātās. De īſidiis ⁊ illuſiōib⁹ diaboli

Quadam vero die cū pachomius
ſupplicaret dño: ⁊ genua vellet ī
oratōe curuare añ ꝯſpectū ei⁹ demonū ꝑ/
ſtigiis lac⁹ apparuit. Huiuſcemodi nāqꝫ fi
guraſ inanes atqꝫ ſupfluas: hoſtis humani
generis ſemꝑ exhibere feſtinat: vt aliqua
ſubreptōe vel fraude mēs orātis a ꝓpria
ītētiōe diſtracta: ꝑces dño puriſſimas of/
ferre nō poſſit. Pachomi⁹ aūt machina/
mēta xp̄o reuelāte cognoſcēs: ꝑiterqꝫ de/
ſpiciēs: maxima fidei capiebat augmenta
hos q̄dē arguēs: deū v̄o ſolita grāꝝ actōe
bñdicēs. Cōſueuerat quoqꝫ ſcūs vir ꝓcul
a monaſterio ſuo cā oratōis ad loca remo/
tiora diſcedere. Qui cū exīde reuerteret̄ ī/
mūdi ſpūs illudētes: frequēter ſcō velut
ordine ꝑcedebāt: exhortātes alt̄ alteꝝ: q̄ſi
ante iudicē directis agminib⁹: ac dicētes
date locū homini dī. Pachomi⁹ aūt ſpe xp̄i
redēptoris armat⁹ ſpnebat coꝝ ridicl'oſa
figmēta: ⁊ ac ſi canū latrat⁹ ieptiſſimos ꝯ/
putabat. Qui magnā viri ꝯſiderātes ꝯſtā/
tiā: ꝙ ī nullo ꝓrſus tātis luctaminib⁹ frāge
ret̄: irruūt ſup eū magno cuneo ꝯglobati:
⁊ circūdātes ei⁹ habitaculū: niſſi ſunt illud
a fundamēto ꝯuellere. ita vt putaret ſcūs
locū fuiſſe collapſū. Qui manēs ītrepid⁹
ꝯſuetā cytharaꝫ ſpiritalis plectri modula/
tōe pulſabat: igēti voce decātās. De⁹ nr̄ re
fugiū ⁊ v̄t⁹: adiutor ī tribulatōib⁹ q̄ īuene/
rūt nos nimis: ꝓpterea nō timebim⁹ dum
turbabit̄ terra. Quo pſallēte: ꝓtin⁹ eſt ſcā
traquillitas: ⁊ īpet⁹ inimicoꝝ velut fumus
euanuit: paululū q̄dē recedētes: vt canes
q̄ fugati fuerīt ad p̄ſens videt̄ abſcedere:
ſed īpudētiores poſtea reuertūtur. Nā cū
idē ſcūs poſt oratōes ad op⁹ ſolitū ꝯſediſ/
ſet. iſtar gallinacii nimie magnitudinis co/
rā eo viſus ē inimic⁹: crebras iterās voces
⁊ clamores īcōditos excitās: deīde ſaliens
in eū ſuis: velut vnguibus fede lacerauit.
Qui ſigno crucis frōtē ſuā muniēs exuffla
uit ī eū: moxqꝫ fugat⁹ ē. Intelligebat eniꝫ
cūctas inimici verſutias: ⁊ timore diuino
ꝑdit⁹: illuſiones eiuſ ꝓ nihilo computabat.
Vñ frequēter ab eo laceſſit⁹: ī nullo lace/
ſcere poterat: ſꝫ tāq̄ꝫ turris īexpugnabilis
patiētiſſimus ad oīa certamina ꝑdurabat
Rurſus alio tēpore cohortes demonū: ta
li genere fantaſmatis: ſcm̄ dei famulū fal/
lere molliūt̄. Plures eni ꝯueniētes ī vnū
arboris foliū, corā eo magnis funib⁹ collige
re videbātur: ⁊ ſummo conamine trahere
dextra leuaqꝫ ductis ordi ib⁹: ac ſeſe mu/
tuo cohortātes: ſic īſiſtere nitebātur: ac ſi
magni lapidis mouerēt pōdus īmenſum.
Hoc aūt nequiſſimi ſpūs idcirco faciebāt
vt mētē ei⁹ ſi poſſent ī riſum forte reſolue
rēt: ⁊ īuenirēt vn̄ illi exprobrarēt. Quorū
Pachomi⁹ īpudētiā cernēs: īgemuit: atqꝫ
ad dñꝫ ſolitis ꝑcib⁹ ꝯuolauit: ſtatimqꝫ v̄tu/
te xp̄i tot⁹ eoꝝ cune⁹ eſt ad nihilū redact⁹.
Frequēter etiā cū reſideret ad mēſā deoqꝫ
grās ageret: appebāt illi ī habitu pulcher
rimaꝝ mulieꝝ: ſpecie differētiū ⁊ ꝓcaci ac
feda nuditate ꝯſpicue: eidē aſtare videbāt̄
⁊ ex appoſitis ꝯtigere. Sꝫ athleta fortiſſi/
m⁹: q̄uis ſentiret ex hoc ipo moleſtiā: tñ ex
teriores ocl'os claudēs: ⁊ īteriores ad dñꝫ refe
rēs: eoꝝ molimīa deridebat. Aderat. n. mi/
ſericors ds: q etiā nūc ꝯtritis ac rectis corde
cūctis adeſſe dignat̄ ⁊ dicit: nolite timere:
ego vobiſcū ſū oīb⁹ dieb⁹ vſqꝫ ad ꝯſuma/
tōeꝫ ſcl'i: ſuūqꝫ fidelē ſuabat ī oīb⁹. De v̄
berib⁹ q̄b⁹ affligebat diabolus pachomiū

Lia quoqz vice cũ idem scũs grauib⁹ dyaboli molestiis vgeret. sic ab eo est crudelit cesus: vt a vespa vsqz mane. totũ corp⁹ cũ mltis esset vberibus exaratũ. Et qꝫqꝫ dolorib⁹ cruciaret i manib⁹ nulla tñ dspatõe penit⁹ frãgebat: sz memor erat dñi q suos suos ñ deserit i tẽptatiõe. Tũc qdã mõach⁹ Apollo noĩe: gr̃a visendi venit ad eũ. Cui pachomius loquens. ea q̃ ptinent ad salutez: isidias diaboli mltiformes esse pnũciãs: cepit etiã illa q̃ circa se gerebãt exponere. q̃ntaqꝫ sibi p eoꝝ acerbitates illata essent vbera recẽsere. Ad quẽ monachus ait. Uirilit age: ꝛ cõfortet cor tuũ venerabilis pr̃. Sciens enĩ diabolus qr si te suis cedentẽ cõflictibus vicerit: cõsequent etiã nos q p viriũ possibilitate certaminuz tuoꝝ sectatores existimus. qꝫ maxĩa p te capimus exempla vtutũ: facile supabit: idcirco te uehement ipugnare nõ dsinit. Sz tu dñi ptectiõe munitus. ipetuz ei⁹ fortit accipe: ne qđ absit ꝛ p nob cogaris reddere rationez. Nã si tu. q nob gr̃a diuina platus es aliq̃ dsidia cesseris: mltis occasiõez ruinã causãqꝫ pstabis. Hec audiens pachomius. grãdes accepit vires aduersus dmonũ isidias: ꝛ glorificã deũ d fris pñtia: pcabat eũ: ne se deseret. Exinde dmoratus sepe veniebat ad senẽ. Qui p⁹ aliquãtũ tpis dũ solito pachomiũ visitãs. paucis cuz eo diebus remoratus esset. valida ifirmitate corept⁹. hũanis reb⁹ excessit: iuxta votũ senis. dies suos pfecta ꝯuersatõne consumãs. Expellit itaqꝫ sãctis manib⁹: psalmis ab eo ꝛ hymnis ꝛ canticis spiritalibus ex more celebratis. De securitate ꝛ potestate que a domino est consecutus.

Antã vero post hec fiduciam. b. Pachomi⁹ apud dñm acqsierat. ꝛ ita spe diuina magnificus hẽbat: vt sepenumero calcaret super spẽtes ꝛ scorpiões. ꝛ p oĩa maneret illesus: necnõ cocodrilli si qñ necessitas fluuiũ trãsire cõpelleret. eũ cũ sũma subiectõne portabãt: exponẽtes eũ ad locũ quẽcunqz pcepisset. Super his g deo gr̃as referẽs. q eũ ab vniuersis inimici fraudib⁹ fuauerit illesũ: orabat dicẽs. Bñdict⁹ es dñe de⁹ patrũ nroꝝ. q nõ despexisti hũilitatẽ meã neqꝫ sinisti me nimis ifirmũ. decipi vl illudi fraude diaboli: sz misericorditer ignorãtie mee discutiens tenebras. docuisti me facere volũtatẽ tuã. Nã cũ pusillus essẽ ꝛ abiect⁹. ac vite mee penit⁹ nesci⁹: timoris tui sẽsũ mihi largit⁹ es: vt tenebras exteriores ꝛ supplicia eterna deuitãs. te verã lucẽ gaudiũqꝫ perenne congnoscerem. De oratione qua orauit. vt contra inimicũ preualeret.

Umqz se videret assidua demonis ipugnatõne pulsari: tãqꝫ fortissim⁹ athleta nimis alacer p vite scitate certabat postulãs a dño vt si fieri posset quo modũ humane fragilitatis excederet: necessitatẽ sõni sͥparet: q̃tenus dieb⁹ ac noctib⁹ vigilãs: aduersarioꝝ machinamẽta dstrueret: sicut scriptũ ẽ. Persequr inimicos meos ꝛ ꝯphẽdã illos: ꝛ ñ cõuertar. donec dficiãt. Affligã illos nec poterũt stare: cadẽt subt⁹ pedes meos: ꝛ pcinxisti me vtute ad bellũ. Postqꝫ vero hec petitio ei⁹: qꝫtũ ꝯditio pmisit hũana ꝯpleta ẽ: iuisibilẽ tãqꝫ vidẽs sustinuit: i eloquiis celestib⁹ se pseuerãter exercẽs. Preces ãt ei⁹ icessabiles erãt: vt dñi volũtas i oĩb⁹ iplerer. De familiaritate ãgeli q locut⁹ ẽ cũ eo

Uodã aũt tpe cũ pachomi⁹ vigilaret i oratõe: apparuit illi angelus dñi: dicẽs. Uoluntas domini est o Pachomi: vt ei pura mente deseruiens: ꝛ iuxta formã que tibi ostẽsa est: cũctos istituas: ac deo exhibere cõtẽdas: Acceperat eniz dudũ tabulã: i q̃ erant hec adnotata. Regula monachorum quam pachomius ab angelo suscepit

Ingulis iuxta uires suas edere concedas ꝛ bibere: ꝛ p modo vescentium laborare compellas: ꝛ neqz comedere moleste: neqz ieiunare p bibeas: Ualidorib⁹ quidẽ ꝛ cõmedẽtibus validiora: leuiora vero ifirmioribus ꝛ ab

stinētib⁹ īponas. Facies aūt cellulas diuer sas. et trinos p vnāquanq; cellulā manere cōstituas. Diuz vo cibū ī vno loco paretur atq; cōsumat. Induātur aūt noctib⁹ lebitenos lineos. p̄cincti lūbos: habeantq; singuli meloté. id ē caprinā pellē cōfectā albā. sine q̄ nō comedāt neq; dormiāt. Accedentes tn̄ ad cōmunionē sacramētoꝝ xp̄i. et cingulos soluāt et meloté deponāt. cucullis vtentes tātūmō. Hoc erat etiā p̄ceptū vt iuxta numeꝝ elemētoꝝ et grecaꝝ litteraꝝ. xxiiii turme monachorum constituerent. ita vt singulis turmis īponerent singulaꝝ noīa literaꝝ. id ē alpha et deinceps vsq; ad o: vt cū īterrogaret archimādrita de aliq̄ ī multitudine tāta facili r̄nsione cognosceret. Uerbi grā. vt cū diceret alpha vel cetera. et rursus salutate vl' similia ꝓprio q̄dā signo noīs littere vniuscuiusq; turme mores exp̄meret. simpliciorib⁹ et inocētiorib⁹ iota nomē īponēs. difficiliorib⁹ aūt et tortuosis. x. cōpetent accomodās: ita vt p mō cōuersationis et ꝓpositi singulis turmis cetera elemēta cōtinerēt. solis spiritalib⁹ hec ipa q̄ significarēt. scire valētib⁹. Sz et h̄ ferebat ascriptū. vt pegrin⁹ mōasterij si veniret: habēs hītū diuersū. nullus cū eo comederet excepto eo q iter agēs id obseruare nō posset. Qui vo semel ad h̄ ītraret mōasteriū vt ibi iugit maneret. p tres ānos a studijs sacratiorib⁹ arceret. oparet tm̄ opa sua simplicit et ita post trieniū. stadiū certamis ītroiret Cū aūt cōmederēt. capita sua cucullis opirēt. ne frater frem videret mādūcātē: et vt nullus cōmedēs loq̄ret: nec p̄ter mēsā suos alubi circūferret aspect⁹. Necnō ab āgelo q cū Pachomio loq̄bat. h̄ q̄z cōstitutū ē vt diurne orōnes. xii. fierēt. et uesptine. xii. et nocturne. xii. Cūq; Pachomi⁹ diceret paucas eē: r̄ndit āgelus. Has cōstitui q̄s posset īfirmiores absq; labore p̄ficere ceteꝝ q p̄fecti sūt hac lege n̄ īdigēt. Apud se nāq; ī ꝓpriis cōstituti cellulis orare n̄ desinūt: q puritate mētis et diuina cōtēplatione pascūt. cūq; hoc dixiss;: nūci⁹ celestis abscessit. et pachomi⁹ solito deo gr̄as referēs: de visione certus ē reddit⁹ quā trina reuelatōe cognouerat. cepitq; cūctos suscipere. q se di miseratōnib⁹ offerebāt: q̄s etiā post lōgā cōuersatōnis expiētiā. monachoꝝ cetib⁹ aggregabat. īstruēs eos illecebras mūdi fugere: sāctisq; semp īstitutiōib⁹ īherere. primit⁹ aūt āmonēs: b. pachomi⁹ vt generaliter monach⁹ vniuerso renūciet. deīn iuxta euāgelicū p̄ceptū p̄tibus suis. et ad postremum sibimet: vt ita possit tollere crucē suā. et xp̄i vestigia venerāda sectari. Tali itaq; beati senis ammonitōne formati fruct⁹ peītētie dignos offerebāt: maxie considerātes eū iā etate ōfessū. īfatigabili studio spiritalis vite fuire. Nō solū nāq; se districtōri regle subdiderat: s; et toti⁹ monasterii sollicitudinē curāq; portabat. vltra vires oīb⁹ fuire cōtēdēs. Ad horā nāq; cōuiuii ipe pabat mēsā fr̄ibus: et solita exhibebat officia. Nec n̄ ī hortulis serebat holera: q̄ suis manib⁹ irrigabat. Si qs etiā mōasterii pulsasset ostium: vigilanter occurrens responsum reddebat. Infirmis autem diebus obsequebatur et noctibus: et ī his omnibus se maximum exemplum suis discipulis offerebat Quapropter hi q nup ad dn̄i fuitiū veīebāt alacriores ad oīa pietatis officia reddebant: q̄ ad aliud sollicitudinum on⁹ adhuc obedire n̄ poterāt. securos eē ab vniuersis diffētōib⁹ āmonebat. dicēs. In quo vocati estis fres. viriliter ī eo p̄sistite: psalmos dicite. libros alios et p̄cipue f̄m euāgeliū mēoria retiete. Sic eni fuiētes domino. et iuxta mādata ei⁹ īuicē diligentes vos q̄dē eritis p̄fecti: meū vo spiritū per oīa refouebitis. p̄sertim si omnia precepta celestia fueritis sollicitius executi.

De narratōe triū veniētiū ad pachomiū.

Erant autem tres hi viri q primitus ad pachomiū cōuenerāt: q̄ꝝ ista sūt noīa. postseꝑtesus et suris et obsis. qb⁹ di vbū pachomi⁹ freq̄nter īsinuās m̄tū eos iuuerat et ad emulatiōes spiritalis opis incitabat. Qui etiā cōtemplātes vitam senis: speculum esse virtutis nimis ammirabantur dicentes. Errant valde. qui putant hoīes

exinde iā a natiuitate parētū.q̄dā p̄uilegio btōs existere. vt arbitrij libertas adimat̄ ꝛ peccōres p pniaꝫ nō possint opaꝫ dare v̄tutib⁹. Ecce eni manifestissimā i h̄ venerabili p̄re dn̄i ꝯspicim⁹ largitatē q cū d̄ parētib⁹ ort⁹ sit gētilib⁹ ꝛ ꝓphanis: ad tātā se btitudinē diuini cult⁹ extēdit. vt oīa xp̄i mandata pfecerit. Vn̄ certū ē ꝛ nos ꝛ qcūq͂ voluerit: adiuuāte d̄i grā: normā sci viri posse subseq. sic̄ ꝛ ip̄e pfectissimoꝝ patꝝ emulat⁹ ē s̄citatē. Deniq͂ qd ē aliō qd̄ i euāgelio scriptū ē. dicēte xp̄o. venite ad me oēs qui laboratis ꝛ onerati estis ꝛ ego reficiā vos: nisi vt iniq̄ ꝓiciētes onera: q̄ dep̄mūt gen⁹ hūanū bono icōmutabili sine distractiōe iūgamur? Et iō pseueremus vsq͂ i finē cū h̄ sene vt glorificari cū ip̄o i illa penni btitudīe mereamur. Nā recte nos istruit. dn̄ico nō solū v̄bo: ſꝫ quod ē efficaci⁹. ꝓprio mirabilit̄ isormat exēplo. Tūc accedētes ad scm̄ Pachomiū dicūt ei. P̄r venerabilis. cur solus mōasterij curā sustines? Quib⁹ ille rn̄dit. Nemo iugū subito iumētis ipōnēs laborare ꝯpellit. ꝛ tāto p̄mit onere q̄ sub fasce d̄ficiāt: ſꝫ paulati assuescūt. ea leuiorib⁹ exercēs an̄ pōderib⁹: vsq͂ dū valeāt. ꝛ opportune possint ad opa grauiora ꝯsurgere. Eodē mō nos ꝯuenit mēsura ip̄a. q̄ nos mēsus ē xp̄s sic agere vobiscū: vt d̄ vr̄a p oīa gaudeam⁹ firmitate. Clemētissim⁹ aūt de⁹ q nūq͂ p̄ces hūilitatis mee d̄spexit. corda vr̄a i sua disciplina corroboret: vt oē op⁹ bonū pficere cū patīa ꝛ lōganimitāte possitis. scōꝝ p̄rum vestigia subsequētes: vt sincerā ac d̄o placitā ꝯuersationē nr̄aꝫ vidētes. alij ad xp̄i s̄uitiū veniant curāq͂ꝫ mōasterij p̄ris eq̄ labore sustētent. Pachomi⁹ m̄ltos suscepit i hītu mōachis q̄s acceperat

REgulas igitur tradidit: scꝫ vt laborēt: moderatū cibū: vilissimū vestimētū: sōnū etiā ꝯpetētē. Vn̄ factū ē. vt iuxta volūtatē dn̄i. q oēs homines ꝯuocat ad salutē. cūctaq͂ bonoꝝ icremēta largit̄. ad senē plurimi cōuolarēt. volētes parit̄ cōmorari: iter q̄s erāt pcusi⁹ ꝛ Corneli⁹ paulus q̄ꝫ Pachomi⁹ alt̄ ꝛ Joannes: q oēs imaculatā fidē bti p̄ris ꝛ doctrinā salutiferā libēter āplexi sūt. Statuitq͂ꝫ vt hi q poterāt mōasterii susciperēt curā: ꝛ ita i breui m̄ltiplicat⁹ ē mōachoꝝ numer⁹ Proīde cū solēnitas ex more deposceret vt mysterioꝝ celestiū pticipes fierēt. ex ꝓximis vicis p̄sbyteros cōuocabāt: q eis festiuitatē leticie spiritalis iplerēt. Nō enim patiebat̄ idē senex iter eos quēpiā: q clericat⁹ officio fūgeret̄. Dicebat eni m̄lto melius esse atq͂ cōmodi⁹ mōachis. nō solū prorsus honorē nō q̄rere p̄mat⁹ ꝛ gl̄ie: veꝝ etiā occasiōes huiuscemodi d̄ cenobijs āputari qm̄ frequent̄ hic iter frēs cōtētiōes ꝛ emulatiōes iutiles nascerent̄. Sicut eni scitilla ignis. cū i messeꝫ ceciderit: nō cito restrigit: ſꝫ iterdū toti⁹ āni fruct⁹ exurit: ita cogitatio feral̄ābit⁹. si mētes irrepserit monachoꝝ. vt vel p̄mi cupiāt esse vl̄ clerici. nisi cito suggestiōis hui⁹ ardoreꝫ de suo corde repulerit. ilico pdent cōtinētiā m̄ltis laborib⁹ acq̄sitā. Optet g̊ cū māsuetudīe ꝛ caritate cōmunicātes xp̄i eccl̄ijs clericos venerari: q2 h̄ expedit mōachis: nil'as aūt religiosas appetere dignitates. Si vero repim⁹ aliq̄s ex mōachis iā p̄dē clericos ab ep̄is ordīatos. āplectamur eoꝝ ministeriū q2 ꝛ i veteri testamēto nō oē vulg⁹ sacruꝫ p̄sumebat officiū: ſꝫ hi tm̄ q erāt d̄ tribu leui ad hec obsēqa mācipabāt̄. Si qn̄ igit̄ extrane⁹ fr̄ aduenerit. d̄ q̄ certū ē ꝙ sacerdotij fūgat̄ officio: nō exprobrem⁹ ei tāq͂ q sacra iura puaserit. ꝛ his se mysterijs isolent̄ igesserit. Quō nāq͂ꝫ h̄ d̄ eo suspicabimur: quē nobis ad celebrāda celestia sacramēta enixius obsecram⁹? Jmmo magis vt p̄reꝫ ꝛ nobis i hac re obediētē. plus venerari cōuenit: vtpote q sanctoꝝ vestigia sectet̄. ꝛ illibatuꝫ deo munus offerre nō d̄sinat: maxime si cōuersatio eius expectata cunctis ē ꝛ probata. Si vero qd̄ absit: i aliquo putat̄ esse collapsus. de eo iudicare nos non possumus. Deus eniꝫ iudex iustus. cōstituit sup eos ep̄os iudices: q beatoꝝ apostoloruꝫ successores ꝛ imitatores existūt: q pn̄t spiritali examine discernere negotia singuloꝝ. ꝛ eque de eis ferre iudiciuꝫ. Nos aūt

cōpatiamur ex imo pectore talib⁹.qꝛ ⁊ misericordes nos dñs noster esse commonuit cui supplicarī iugiter opꝫ: ne nos ī aliquā tēptationē patiarī iduci. Hec a memorato patre nō solū dicebātur vtiliter: sꝫ ⁊ cuꝫ oī sollicitudine seruabātur. Si qñ deniqꝫ venisset ad eū clericus q sub eius vellet regula viuere. dignitati ei⁹ honorē reddebat ecclīe obitū: ille ꝟo mōachoꝝ seruiēs īstitutis. tanq̄ patri se multa hūilitate subdebat. De humilitate beati Pachomij.

Ones autem xpi famulos beat⁹ Pachomi⁹ adeo diligebat vt eis semp ꝯpaterer̄ paterno affectu. Senib⁹ etiā ⁊ egrotātib⁹: necnō ⁊ paruulis misericordie opa ꝑpriis manib⁹ igerebat: ꝑ ceteris coꝛuꝫ mētes munimīe spirituali corroborās. Cūque ī fide ⁊ ope multi proficerēt. ⁊ magn⁹ fratrū numerus augeret̄: oēs propemodū satagebāt emulatores ei⁹ esse virtutis. Cōstituit igit̄ ex eis ꝑpositos: q sibi ad lucrādas aīmas q̄ ad eū q̄ttidie ꝯfluebāt adiutores existerēt. Plurimis eni: sicuti dictū ē: ad eū veniētib⁹. ⁊ multiplicit̄ ī ope spirituali crescētib⁹: magna q̄dam conuersatiōis ei⁹ videbat̄ esse diuersitas. Quibus senex iuxta datā sibi diuinitus regulā gratia christi sēper oīa moderātez. pro viribus ⁊ igeniis singuloꝝ mēsuras ⁊ formas opeꝝ custodiri cēsebat: alios quidēꝫ vt labore manuū victū quererent. alios vt fratruꝫ occuparent̄ obsequiis. ne hisdē cūctis tpibus vescerent̄: sꝫ vnusq̄sq ꝓ labore suo vel studio cōtinētie moderamīa retineret Sollicitudinē vero toti⁹ dispēsatiōis erga fratres ⁊ pegrinos. eidē cōmisit: q se ī ordine sequebat̄. Uniuersos aūt mōachos prōptos esse ad obedientiā ꝯmonebat. vt hoc cōpēdio facile pfectiōis apprehēderēt celsa fastigia. cordaq̄ sua ī timore christi diligent̄ excolerēt. sic enī deo potiusq̄ sibi viuere. dū fruct⁹ obediētie simplices exhiberēt. Hic aūt pater venerabilis q̄uis esset spiritalib⁹ actibus occupatus. si quādo tñ acciderat vt abesset: is cui mōasterii curaꝫ ꝯmiserat. sic adīplebat oīa solus: velut oīum famulus. Et hoc agebat sine aliq̄ ostētatiōe vel iactātia q̄ magnas spiritaliū viroꝝ solet euacuare ꝟtutes. Nā sūma mētis hūilitate cūctos edificabat ī dño: vtilit̄ vniuersa dispēsās. Oīa q̄ꝫ monasteria sollicite circuibat: vsq dū rursus ad eosdem filios suos patno repedaret affectu. Quos iueniens ī opere dñi sollicite vigilare gaudebat: multumque profectuum coꝛuꝫ letabatur augmētis. De caritate Pachomii.

Quodā vero tempore. videns aliquos mediocres hoīes in vicinis locis duꝫ pascerēt pecora. a cōmuniōe sacramētoꝝ xpi diuti⁹ abstinere: iniit ꝯsiliū cuꝫ scō Pycerio cētyroꝝ epo. vt ī vico coꝝ iā pene deserto cōstrueret̄ ecclīa: ad quā cōuenirent ⁊ misteria diuina pciperēt. Q̄d vbi factuꝫ ē. cū nec dū esset ordinati clerici. qui solennia plebi pagerent: ip̄e ad horaꝫ conuentus ecclesie cū monachis occurrebat salutiferas plebi paginas relegens: quia vt dixi. nondum ibidem lectores fuerant constituti. nec alii clerici qui misteria sacra celebrarent. Q̄z diu ergo presbiter ordinaretur ⁊ reliquus ordo clericorum. Pachomius veniebat: ⁊ sic alacriter ac inuerecū de lectoris implebat officium. ⁊ ita mentis ac corporis oculos habebat ītentos: vt videntes euꝫ populi non hominēꝫ: sed dei angelū crederent. Unde plures institutione eius ab errore conuersi: facti sūt christiani Erat enī circa proximi caritatē valde perfectus. ⁊ ītantū misericors vt si quando vidisset aliquos diaboli fraude deceptores eosque non veruꝫ deum colere: sed vanis inseruire simulachris: super coꝝ perditiōe īgemiscebat fortiter. ⁊ vbertiꝫ lachrymas pro eorum salute fundebat. Quomodo Pachomius scripta Origenis damnauit.

Er ideꝫ tēpus alexandrie ecclesie sanctus episcopus Athanasius preerat: vir omni ꝟtute mirabilis Qui cum solenniter thebaide circuiret ecclesias: ⁊ salutari doctrina in fide christi plebem instrueret. accidit vt ad loca taben

nensiũ nauigio pueniret. Qđ vbi pachomi⁹ agnouit stati cũ vniuersis mõachis in ei⁹ pperauit occursũ: oẽlq̃ gaudẽtes ꝛ exultãtes. cũ psalmis ꝛ hymnis. sũmũ xp̄i suscipe põtificẽ: ꝛ erat igens mltitudo frm q đ ei⁹ aduẽtu letabãt i dñõ. Pachomius xo nõ se oñdebat ãtistiti memorato: sed ex idustria subtrahẽs se iter mõacboꝝ turbas occultauit ex hac videlicꝫ causa. q anñat⁹ tẽtyroꝝ epus. đ eo scm̃ athanasiuꝫ sepius exorarat, viꝝ dicẽs esse mirabileꝫ. ꝛ vere famuluꝫ đi: queꝫ ad honoꝛeꝫ sacerdotij dignissime pmoueret. Jd ğ sciẽs Pachomius. nõ ei se manifeste mõstrauit iter mõachoꝝ agmia delitescens. vsq̃ dũ ideꝫ pteriret epus queꝫ itãtuꝫ venerabat. vt nullũ pstãtioꝛẽ ipis tpib⁹ hoĩeꝫ diceret. Cõperat eni scãꝫ vitã ei⁹. ꝛ psecutiões inumeras q̃s ab arrianis p xp̄i ptulerat noĩe: caritat ẽ q̃ꝫ quã erga vniuersos ꝛ maxie mõachos exhibebat. itento mirabat aĩo. cumq̃ꝫ toto coꝛdis affectu venerabat. Nec solũ hũc diligebat ardentius. sꝫ ꝛ oẽs recti fidei viros. summo studio pferebat. Hereticos aũt đtestebat plurimuꝫ. ꝛ maxie Origenẽ velut blasphemuꝫ ac pfiduꝫ vehementer hoꝛrebat: qui sub eracla venerabili alexãdrine ciuitatis epo đ ecclia pulsus est. qui q̃ꝫ scẽ scripture dogmatib⁹ exosa atq̃ꝫ đtestãda. q̃ nõnulloꝝ coꝛda subuerteret expositiõib⁹ suis admiscuit. ꝛ sicuti solẽt q veneni tẽptãt amaritudineꝫ melle ɔtegere: sic iste ppriũ vir⁹ erroꝛis. celestiũ v̇boꝝ dulcedie liniẽs rudib⁹ obiiciẽs dogmata ppinauit. Qua ppter vniuersos fratres sollicit⁹ ãmõebat vt nõ solũ ipsi oꝛigenis cõmẽta nõ legerẽt sꝫ neq̃ꝫ legẽtib⁹ qdẽ aurẽ penit⁹ admõerẽt. Vñ fert aliqñ repisse volumẽ ei⁹ ꝛ i aqua mersisse cõtinuo testat his verbis. Nisi scirẽ nomẽ dei i eo esse cõscriptũ: oẽs garulitates blasphemiaꝝ ei⁹ ignib⁹ cõcremassẽ. adeo recte fidei erat amatoꝛ: emulatoꝛq̃ꝫ veritatis. Sicut aũt inimicis ecclesie odio aduersabat hostili. ita catholicoꝝ pbabat ad gaudere pfectib⁹ ꝛ ipm xp̄m redẽptoꝛẽ omniũ. se i sacerdotib⁹ ecclesie cernere testabat. Si qñ vero fratrẽ detrahẽtẽ p quolibet negotio cognouisset. nõ solũ nõ credebat ei: sꝫ etiaꝫ auertẽs se mox ab eo. veluti a facie serpẽtis cõcit⁹ abscedebat: illud psalmigraphi frequẽter isinuãs: Detrahẽtẽ pximo suo occulte. hunc psequebar. Nullus, aiebat bonus de oꝛe suo profert quicq̃ mali: nec sanctis patribus venenato ore, prorsus obloquitur. De qua re multis quidem scripturis dei monstrabat idignantis offensã precipue tamẽ Marie pferebãt exẽplũ q̃ mox vt aduersus Moysen querelas obtrectatõnis effudit: pfusa lepra diuinũ iuditium vitare non potuit. Hec dicens vtilitatem maximam audientibus conferebat.

De monasterio quod Pachomius soꝛori sue construxit.

Omperit aũt germana soꝛoꝛ ei⁹ istitutionẽ senis pclarã atq̃ sublimẽ: cupiẽs videre eum, ad monasteriũ venit. Qđ vbi agnouit Pachomi⁹, huiuscemõi responsuꝫ ei p ostiariũ dirigit. Ecce soꝛoꝛ audisti de me qđ viuã ꝛ icolumis existã: pge igit i pace: ne ɔtristeris qđ te nõ videã coꝛpoꝛalib⁹ oculis. Qđ si volueris hãc ɔuersationẽ seq quã teneo vt possis apud deũ miĩcoꝛdiã repire: cogita tecũ diligẽter ꝛ tracta: et si cognouero sanctuꝫ coꝛdi tuo sedisse ppositũ: p̄cipiã fratribus meis q tibi pcul edificẽt mãsionem i qua cũ disciplina verecũdiaq̃ perSistas. Nec dubito q alias exemplo tuo dñs aduocabit: que tecũ maneãt: ꝛ per te merceãtur salutis eterne iuenire subsidiuꝫ Nullam nãq̃ requiem in hoc coꝛpoꝛe moꝛtis habere poterit homo: nisi qui pijs operibus deo placuerit. Hec audiens soꝛoꝛ eius fleuit amariter: ꝛ compuncta diuinitus ad exhoꝛtationem saluberrimam mox appullit animum. seq̃ xp̄o seruire professa est. Hanc ergo mẽtẽ germane sue Pachomius agnoscẽs deo grãs egit: q ei pmptã largitus est voluntatem: ꝛ protinus religiosioꝛib⁹ iperat fratribus: vt ei pcul a se monasteriũ ɔstruãt. Quod vbi factum est. ꝛ illa secũdũ timoꝛẽ dei vitã duceret: ɔuenerũt ad eaꝫ alie plurime: ꝛ breui tpe magne multitudinis mr̃. effecta est. Quas in

struēs ⁊ docēs: vt cor a cupiditatib⁹ carnalib⁹ abstrahētes: ad celestia: ⁊ māsura sup/ attollerēt: vt ipa parit̄ ⁊ viuēdo ⁊ loquēdo salutis eis itinera demōstrabat. Scūs aūt pachomi⁹ cuidā petro: etate iā grandeuo ⁊ venerāda senectute ɔspicuo p̄cepit: vt iter/ dū famulas dei visitaret: ⁊ scā exhortatōe sustolleret. Habebat enī mortificationē passionū oīu etiā sermonē sicut scriptū est sale ɔditū. Pachomi⁹ v̄o descripsit eis re/ gulas: qb⁹ vtētes: iugit̄ ɔuersatōis sue mo nimēta dirigerēt. Exceptis enī melotis q̄s femine nō habēt: oīs istitutōis eaꝝ forma monachis ꝓbat̄ eē ɔsimilis. Si qs aūt de fratrib⁹ habebat ī monasterio feminaꝝ ꝓ piquā aliquā vel sororē: eāq̄ visitare volu isset: mittebat̄ cū eo vn⁹ ex seniorib⁹ ꝓba/ te vite: ⁊ primū qdē videbāt eā q̄ sororib⁹ p̄erat. ⁊ deide sub ei⁹ p̄n̄tia ⁊ aliaꝝ q̄ erāt ꝓuectioris etatis sororē suā vel ꝓximā fra ter cū omni pudore ⁊ castitate cernebat: nihil ei deferēs: nec prorsus ab ea qcq̄ accipiēs Nō enī ꝓpriū qd habebāt qd sibi mutuo largirēt: eratq̄ satis vtrisq̄ solū visitatōis officiū: memoriaq̄ futuroꝝ cū spe felicitatis et̄ne. Si qn̄ v̄o vl̄ ad structurā vl̄ ad aliā rē femine monachis idigerēt: eligebat̄ ma gne ɔuersatōis vir: q fr̄ibus acq̄sitis p̄esset officijs: ⁊ cū timore dn̄i laborātes: refectio nis hora reuertebātur ad monasteriū: ca/ uētes apud eas qcq̄ cibi potusq̄ pcipere. Una v̄o regula tā viroꝝ q̄ feminarū ho/ dieq̄ pdurat. nisi q femīe melotis vt dixi minime vtunt̄. Et si defuncta esset virgo curātes fun⁹ ei⁹ reliquie: cūctaq̄ q̄ ad se/ pulturā ptinēt adiplētes. deferebāt vsq̄ ripā fluminis qd vtraq̄ monasteria diui/ dit: psalmos ex more cātātes. Tūc transe untes monachi cū ramis palmaꝝ ac frō/ dib⁹ psallētes. trāsuehebāt eā: ⁊ in sepul/ chris suis cum hilaritate condebant.

De conuersatione Theodori viri dei.

Ec talis ac tanta ɔuersatio lōge lateq̄ crebrescēs s̄cti Pachomii nomē vbiq̄ puehēs: vni/ uersos ad agēdas deo gratias excitabat. Nō pauci q̄ cōtēnētes hui⁹ mūdi nego/ cia. singularē mōachoꝝ ɔuersatiōē. ⁊ spi/ ritalia studia diligebāt: iter q̄s ⁊ Theodo rus adolescēs annoꝝ ferme: xiiii. xp̄ianis ort⁹ pentib⁹. ⁊ s̄m seculū valde claris: hoc mō cōuersus ē. Undecio die tybe. i. ad oc tauū yd⁹ ianuarias. qdā apud egyptū ce lebrat̄ ex more festiuitas. Cernēs itaq̄ domū suā nimis amplā ac splēdidā: ac bo/ nis oībus abundantē. p dei gratiā corde cōpūctus: alia secū cepit voluere. Quid tibi ꝓderit īfelix Theodore si totū mūdū lucrat⁹ fueris: ⁊ tēporalib⁹ vtens vsq̄/ quaq̄ diuitiis: si ab illis eternis bonis ⁊ ī/ mortalib⁹ excludaris? Nullus enī potest ⁊ presētib⁹ diuitiis pfrui. ⁊ pennis glorie p̄mia ꝓmereri. Sup his g̃ fortiter īgemi/ scēs: penetralia sue dom⁹ īgressus ē: ⁊ pci/ dēs ī faciē suā. cū lachrymis ait. Oīpotēs d̄s q occultoꝝ es cognitor: tu scis. q̄ nihil hoꝝ que sūt ī h̄ seculo amori tuo prepono. Propter qd obsecro te misericors. vt vo/ lūtatē meā dirigas. illumināns animā me am miserā. ne eterna morte contenebrata peccatis obdormiat: sed redēpta tuo mu/ nere. p omnia te collaudet atq̄ glorificet. Hec eo orāte venit mater illius ⁊ inuenit oculos eius plenos lachrymis: ⁊ ait. Quis te contristauit carissime fili: vt sequestre/ ris a nobis? Nam solliciti ac dolentes vbi que te querebamus: vt nobiscū pariter epu leris. Qui respōdit. Perge queso mater. ⁊ cibū sume: q̄ ego nunc māducare nō pos/ sum. Nec acquieuit precibus eius. vt cum ea comederet. Et cū ad scolā ambularet vt litteras disceret: ieiunabat vsq̄ ad ves/ perā. Frequēter aūt ⁊ biduana ieiunia trā sigebat. p duos annos omnibus p̄ciosis ⁊ delicatioribus cibis abstinens. seque ad p fectam continentiam: quantum etas illa patiebatur extendēs. Cepit itaque secum tractare. quatenus monasteriū expeteret: sancteq̄ regule māciparet. Et deserēs oīa queque habebat. quosdā religiosos viros repperit. optima istitutione viuentes: ha/ bitauit cū eis ī dn̄i timore ꝓficiens. Ut Theodorus susceptus ē a scō. pachomio.

Quodā vero tēpore cōtigit: vt post orōnē vesptinam: cū monachi resedissēt: τ diuina ɔsuete meditarent eloqa: vnusqsq3 ex eis disputās: audiente q3 Theodoro: tabernaculū veteris testamēti τ scā scōꝝ ad duos referret pplos: ad circūcisionē. s. atq3 pputiū: dicēs ꝙ exteri⁹ tabernaculū figurā gereret ꝑoris ppli iudeoꝝ: iteri⁹ aūt qđ ē scā scōꝝ vocationē ꝑsignaret oīu3 gentiū: q̄ ad sacratioris adit⁹ meruisset accessū: τ maioꝝ mysterioꝝ particeps extitisset ꝓ hostijs eni aīalū: τ ꝓ archa ī q̄ erat manna τ vga Aaron que fronduerat: τ tabule testamēti: ꝓ tabulis testamēti: pro thuribulo q3 τ mensa τ cādelabro ac ꝓpitiatorio. De⁹ verbū nobis ī sua īcarnatiōe clementer aperuit: τ illuminauit nos lumīe sue ꝑntie: nostroꝝq3 scūs ē ꝓpitiatio pctōꝝ: τ ꝓ manna corp⁹ ꝓpriū largit⁹ ē ad edēdum. Hec cū monachis q ꝑntes aderant: ide3 fratrib⁹ religiose differeret: adiecit dicēs. Hāc īꝑpretationē a scō pr̄e nr̄o Pachomio didici: q ī tabēnensi cenobio: monachos primitus cōgregauit: cū qb⁹ in dies dn̄o auxiliante ꝑficit. Et credo qꝛ tanti viri recordatus sū: pctā mea remittant vniuersa.

Audiēs ista Theodor⁹ accensus ē aīo: τ intra semetip3 depcatus ē dicēs. Dn̄e deus me⁹: si talis ē vir iust⁹ ī terris: dignum me fac vt eū videā: τ sequēs vestigia ei⁹ vniuersa mādata tua ꝑficiā: saluus quoq3 factus bona tua que diligētib⁹ te ꝓmisisti ꝓmerear. Hec dicēs cū lachrymis vinciebat amore diuino fortiter sauciat⁹. Post aliqs aūt dies: venit ad eos qdā venerabilis vir pecusi⁹ noīe: decorat⁹ vt visitaret frēs: simulq3 qlr̄ agerēt scire desiderans. Que3 valde Theodor⁹ precabatur: vt se comitē susciperet: τ ad scm̄ pachomiu3 dignaret adducere. Qui nihil differens: eū secū gratant assūpsit. Cūq3 puenissꝫ ad locū Theodor⁹: adorauit dn̄m dicēs. Benedictus es dn̄e: q sic celerit orōnē pctōris audisti: τ sicut abs te popōscerā desideriū meū cōplē dignat⁹es. Accedēs ḡ ad ostiū monasterij: mox vt vidit pachomiū: cepit flere ꝑ gaudio. Ad quē venerabilis pr̄ ait. Noli fili mi plāgere: qꝛ τ ego hō peccator sū: l3 dei op⁹ aggressus sim: τ hec dicēs: introduxit eū ī monasteriū. Qui cū vidisset frm̄ mltitudinē: illuminat⁹ mēte circa diuinū cultū: pio 3elo vehemēter īcaluit: ac ꝓcessu tpis magna ī ꝟtutib⁹ īcremēta ꝑcepit. Erat. n. largitate diuini muneris ꝑdit⁹: τ ī opib⁹ bonis ac ꝟbis mltū prudēs: τ humilitate atq3 ɔtritiōe cordis valde mirabil: ī ieiunijs sedulus: ī vigiliis ītent⁹: in orōne sollicit⁹ nūq̄ꝫ penit⁹ omittēs: qn spiritalr̄ gr̄e maiora munera sectaret. Consolabat aūt plurimos merore ꝺpressos: τ eos qui aliquo peccato deuiauerant: ammonitione humili atq3 beniuola corrigebat.

Theodorus mr̄em sua3 videre renuit.

Deniq3 tam ꝑclarā ac fulgente3 ɔuersationē ei⁹ pachomius cernēs: satis eū dilexit τ ī corde suo ɔfuit. Audiēs aūt mr̄ ei⁹: ꝙ apđ btm̄ pachomi⁹ moraretur: ad eū protin⁹ aduolat: secū deferēs epoꝝ scripta: que ꝑcipiebāt: vt ei suus filius redderet. Hāc ḡ susceperūt ꝟgines in monasterio: qđ a viroꝝ vt supra dcm̄ est haud ꝓcul aberat: q̄ mox mittit epl̄as scō pachomio: sil̄r obsecrās: vt filiū ꝓpriū videre pmitteret. Tūc aduocās theodorū pachomi⁹: ait ad eū. Cōperi fili ꝙ huc mr̄ tua venerit: vt te videre ꝺsideret: ecce nobis τ epoꝝ lr̄as attulit. Pergēs itaq3 satisfacito mr̄i: maxime ꝓpter scōs epos: q nob̄ ḡ eā dignati sūt scripta dirigere. Rn̄dit theodor⁹. Pri⁹me venerabil pr̄ certū facito ꝙ p⁹ tātā spiritaliū reꝝ cognitionē: nō dabo īde rōnē ī die iudicij: τ qđ ꝑcipis faciā. Hāc. n. iuxta mādatū xp̄i cū toto mundo deserui. Et quō eā ī offēsionē frm̄ nūc audeo ɔspicere? Nā pri⁹ aū manifestatione3 tāte gr̄e. filii leui parentes ꝓprios ignorarūt vt iustificatiōes legis īplerēt: q̄ꝫto magis ego q tāti muneris particeps scūs sū: parentes nō debeo diuine maiestati ppōnere: dicēte dn̄o ī euāgelio. q diligit pr̄em aut mr̄em sup me. nō ē me dign⁹. Dicit ei

pachomii⁹. Si putas id tibi nõ expedire fili mi: nõ te cogo. Hoc aũt eoꝝ ẽ: q pfecte renũciãt huic mũdo: ⁊ seipos pẽit⁹ abnegãt. Oportʒ.n.mõachos: iutiles ⁊ seculares salutatiões ⁊ colloqa vana diffugere. ⁊ his q mẽbra xp̃i sũt: pia mẽte sociari. Si quis aũt passiõe q̃dã sc̃ti capt⁹ dicit: parẽtes caro mea sũt: eos diligere debeo: audiat beatũ paulũ apl̃m p̄dicãtẽ. A q̃ qs supatur: huic ſuus efficit̃. Qui g̃ vincit̃ amore carnis: ſuus sine dubio ẽ carnis. Cũq̧ ñ acq̃euiss ʒ Theodorus mr̃i se p̄ntare decreuit ⁊ illa i ip̃o mõasterio cũ xp̃i pmanere ṽginib⁹: h̃ apð se sẽp tractãs. Si volũtas dñi fuerit: iter alios saltẽ mõacbos videbo eũ ⁊ pp̃t hãc occasiõeʒ meã q̃ʒ lucrabor aiaʒ: dũ i hac sc̃ã ɔuersatiõe p̄sisto. Cõstat igit̃. eos q rigorẽ p nõie xp̃i nõ p vana laude custodiunt: plurimas vtilitatis causas ceteris adhibere: lʒ videãtur ad breue tempus nonnullos offendere. De quibusdam reprobis monachis.

Situr sicut huius studiũ ad emulationẽ eoꝝ q meliora cupiũt imitari ptulim⁹: ita negligẽtias aliq̃ꝝ iustũ credim⁹ itimari: ad cautelã coꝝ q ista lecturi sũt. Q uidã mõachi ſʒ carnẽ viuẽtes nec veterẽ hoiem curãtes exuere: sc̃m pachomiũ fortit̃ affligebant: frequẽter ita salutarib⁹ eos monitis alloquẽs nullũ pfectũ eoꝝ penit⁹ sentiebat. Uñ tristis ⁊ anxi⁹: dño p eis supplicabat i pẽsius dicens. Dñator dñe: tu p̄cepisti nobis diligere pximos vt nosip̃os. Q2 ergo secreta cordis mei ag̃scis: obsecro ne me clamãtẽ ad te: p coꝝ salute despicias: sed misert⁹ eoꝝ da ill' timorẽ tuũ vt diuinã potẽtiã ag̃scẽtes: i ṽitate tibi deſuiãt. spe p missionũ tuaꝝ p oĩa roborati: q2 nimis affligit̃ aĩa mea p eis: ⁊ oẽs sẽsus mei turbãtur vsq̧quaq̧. Hec dicẽs siluit. Post aliquãtos ṽo dies vidẽs ꝙ nec p orõnẽ meliores effecti sũt: iteꝝ stãs ad orõnẽ p eis dño supplicauit: ⁊ q̃sdã puas ac ppas regulas eis orãdi atq̧ viuẽdi tradidit: vt saltẽ q̃ſi ſui statuta cõplẽtes: paulatĩʒ cõsuescerẽt ad filioꝝ mun⁹ lectiõis idustria pue-nire. Qui cernẽtes se post cõcupiscentias suas ire nõ posse: p̄ñtiã sc̃i pachomij formidãtes: sp̃ũ timoris nõ illi⁹ decepti sũt: abierũt retro post sathanã: ɔuersationẽ ei⁹ admirabilẽ ñ ferẽtes. His itaq̧ recedẽtib⁹. grex vniuersus i sui stat⁹ itegritate p̄mãsit magis ac magis ad icremẽta ṽtutũ assurgẽs: sicuti solẽt i agris optima frumẽta leti⁹ efflorescere: cũ fuerint ab eis ʒizania radicit⁹ ãputata. Hec aũt rettuli volẽs ondere: q2 sicut nihil obest hoĩb⁹ seculo deditis: si se tradiderĩt monachoꝝ istitutis: ita nihil vtilitatis offert monachis professio venerabilis: si negligẽtes extiterint: sʒ nec oratio paterna: nec condescensio eos poterit adiuuare torpẽtes. Q2 hospites sepatim a cenobitis hospitiũ hr̃e debent.

Onfessor interea dionysius p̄soyt ⁊ iconom⁹: id ẽ, dispẽsator: eccl'ie tẽtyroꝝ amicissim⁹ sc̃i pachomij: cõperit aliq̃ñ ꝙ ex alijs monasterijs ad cũ veniẽtib⁹ nõ cõcedebat cũ suis frĩb⁹ vesci: sʒ eos seque strãtos loco iuxta mõasterij fores excipiat. Cõtristat⁹ itaq̧ p̄mũ sup hac re: vẽit ad eũ: ⁊ icrepãtis poti⁹ assumẽs aĩuʒ: q̃ monẽtis aiebat. nec recte facis abba: caritatẽ frĩb⁹ deditã nõ eq̃lẽ oĩb⁹ exhibẽs. Qui correctionẽ ei⁹ cũ m̃lta lõganimitate: patiẽtiaq̧ʒ suscipiẽs: ita rñdit. Nouit dñs ppositũ meũ ⁊ p̃rna tua cog̃scat affectio: ꝙ nũq̃ cuiuslibʒ aĩam cupiã ɔtristare: ne dicã spnere. Quõ igit̃ h̃ auderẽ agẽ vt meũ dñm puocãs irritarẽ: q manifeste i euãgelio testat̃ dicẽs: q̃diu fecistis vni ex minimis frĩb⁹ mihi fecistis. Accipe satisfactiõeʒ venerabil' pr̃: q2 nõ velut vitãs atqʒ spernẽs eos q huc veniũt: h̃ qð asseris facio: sʒ q2 i cenobio ɔgregationẽ suscepi p̄limos q nup ɔuersi sũt ⁊ diuersos eoꝝ mores eẽ cog̃sco. Noui nõnullos itãtũ ip̃i⁹ ɔuersationis gnaros: vt nec mõachoꝝ habitũ nouerit. Jnt̃ q̃s sũt puuli. tãta simplicitate viuẽtes: vt nec dexterã valcãt scire neqʒ sinistrã. Jdcirco credidi eẽ cõmodi⁹: vt superueniẽtes frẽs seorsũ susciper̃. i honore maximo ɔstituti. Hic ergo nõ estimo p̄rib⁹ vl'

fr̄ib⁹q ad nos diuertūt nullā cōtumeliā fieri:sꝫ magis debitā reuerētiā cōmodare:ꝓ/ lertim:cū statutis horis ad reddēdū nobis cū deo vota sua ɔuenīāt:ꝛ post h̄ singli ad loca ɔ̄stinata cōcurrāt:gen opā dātes:me ꝑ ōm sollicitiꝰ vsib⁹ eoꝝ necessaria ꝓuidēte. Ob hec aūt p̄fatꝰ p̄sbyt̄ oī cū laude dignissimū ɔꝓbauit:certo cognoscēs:ꝙ ꝑ deū cūcta ageret: mltūq₃ releuat⁹ sci pachomij satisfactiōe let⁹ remeauit ad ꝓꝑia.

Qȝ vestimentum pachomii fluxum sanguinis restrinxit.

Mulier aūt qdā ī eadē tētiroꝝ ciuitate patiebat̄ fluxū sāguinis:ꝛ hac īfirmitate iaꝫ ꝓlixo tp̄e laborabat. Hec audiēs pachomiū dei esse cultorē scāq₃ cōuersatiōe mirabilē:īsuper ꝛ dionysiū p̄sbyteꝝ amicū ei⁹ eē carissimū rogat eū vt sui misereat̄:ꝛ q̄si ꝑ occasionem necessariā ad se pachomiū euocet. Cū venissꝫ pachomi⁹ ad ecclīaꝫ:ꝛ post orōnē dionysiū salutassꝫ:iuxta eū ꝓtin⁹ assedit. Cūq₃ loq̄rēt̄ adinuicē:mulier fiducia fidei roborata:credēsq₃ dicēti xp̄o:cōfide filia:fides tua saluā te fecit:post tergū ei⁹ latent̄ accessit: ꝛ cuculū qd̄ coopiebat caput ei⁹ tremēs attigit:statiq₃ sanata ē. Et ꝓcidēs ī faciē suā adorauit dn̄ꝫ:glificās ei⁹ clemētiā:ꝙ tāta ꝑ ꝑuos suos bn̄ficia credentib⁹ ɔtulissꝫ. Tūc scūs vir dionysi⁹ fcm̄ sētiens bn̄dixit mlieri:ꝛ ꝓtin⁹ repedauit.

Qȝ pachomi⁹ malū hoīeꝫ cum bonitate deuicit.

Liquādo ꝟo necessitas coegit:vt sepis munimie mōasteriū vallaret̄: ī q̄ ope laborātib⁹ fr̄ib⁹.ip̄e celit⁹ ferebat maximū auxiliū. Post aliq̄ntos aūt dies monach⁹ qdā p̄sbyter.mltoꝝ frūm p̄r exn̄s:q sollicit⁹ erat scūꝫ pachomiū crebro visitare:vēit ad eū cū vno fr̄e ꝓpt̄ ɔtētiōeꝫ q̄ ī mōasterio orta fuerat.ex hac videlicꝫ cā. Is ip̄e fr̄ q cū eo ꝑuenerat molest⁹ erat ei nimiū.clericat⁹ desiderās dignitatē:queꝫ sciēs īdignū tali munere diuerso mō ne h̄ ipꝫ fieret differebat. Et cū ap̄li⁹ ipoꝛtūitateꝫ ei⁹ ferre n̄ possꝫ.vēit ad scūꝫ pachomiuꝫ.cūcta negocij eidē pādēs:cert⁹ ꝙ ip̄e solus ɔtētiōes possꝫ absoluere. Qui cū cām penit⁹ cognouissꝫ.ait. Nōne ad h̄ venisti vt ꝑ me cognosces dn̄i volūtatē? Audi ḡ me ꝛ da ei qd̄ postulat:nihil ī hac ꝑte ɔ̄sperās. Foꝛtassis.n.ꝑ h̄ officiū liberabit̄ aīa ei⁹ d̄ captiuitate diaboli. Sepe nāq₃ origit vt hō malus effect⁹ bn̄ficijs.ad bonos se ɔferat mores. Desideriū nāq₃ melioꝝ p̄ū nouit ꝓꝓositū his dūtaxat aiab⁹:q̄ nō vsq₃ adeo negligēti toꝛpore ꝓlapsi sūt: vt possint studere ꝟtutib⁹. Nos ḡ fr̄ h̄ agere decet.qd̄ deo placet. Sic.n.dilectio ei⁹ ī nobis eē ꝓbabit̄:si ɔpatiamur alterutrū. Hoc accepto rn̄so:senioꝛ fecit qd̄ sibi fuerat īpatuꝫ. Sꝫ ille īsup voti cōpos effect⁹.ad btūꝫ pachomiū reuersus ē:iā mēte sobri⁹ atq₃ ɔpūct⁹ ꝛ cadēs ī faciē ɔfitebat̄ dicēs. O hō dei multū sublimatus es a d̄o:q discernēs ca q̄ ꝑtinēt ad salutē:malū ī bono vicisti. Si ḡ non fuisses erga me mitis atq₃ longanimis:sꝫ aliqd ī me rigidū ꝓtulisses:ab h̄ discessissēꝫ hītu et a deo ꝓrsus alien⁹ efficerer. Nūc aūt bn̄dictus tu dn̄o: ꝑ quē aīa mea salua fcā ē. Tūc alleuās eū d̄ t̄ra venerabil̄ senex hoꝛtabat̄ vt vitā sumeret congruā dignitati:neq̄n negligēs ꝑꝑetua in futuro toꝛmenta sentiret. Et osculans cum dimisit in pace quem etiam vsq₃ ad foꝛes monasterii pꝛosecutus est.

Qȝ mulierem a demonio vexatam liberauit.

Adhuc aūt scō pachomio ibi dē stāte:ecce vir a lōge festin⁹ veniēs ad ei⁹ vestigia ꝓuoluit obsecrās. vt filiā suā a demōio vexatā:ꝑ xp̄i grāꝫ curare dignaret̄. Quo relicto ꝓ foꝛib⁹ igressus ip̄e: tale ei rn̄suꝫ ꝑ ostiariū dirigit. Nō ē nob ɔsuetudo cum mlieribus loq:sꝫ si qd hēs ex vestimentis eius mitte nob qd̄ ī noīe dn̄i bn̄dicētes tibi ꝓtinus remittam⁹:ꝛ credimus ī xp̄o:ꝙ filia tua isto mō ab inimici liberet̄ icursu. Cūq₃ tunica puelle scō fuisset allata:seuere nimis ītuēs ait. Nō ē eius iste vestitus. Affirmante ꝟo p̄re atq₃ dicēte eius esse. rn̄dit. Cognoui ꝙ eius sit:sꝫ ꝟginitatē suam deo dedicans non seruat sanctimonie puritatē:ꝓpt̄ hoc eius inspiciēs tunicam.

⁊ intelligēs castitatē suā minime custodi/re: nō eius testat⁹ suz. Spondeat itaqȝ se in cōspectu dñi: deīceps viuere ɔtinenter ⁊ ꝓpitiabit̄ ei xp̄s sanāqȝ restituet. Pater igit̄ idignās ⁊ merēs filiā suā pscrutat⁹ ē: ⁊ sic esse vt sanct⁹ Pachomi⁹ dixerat, puelle ɔfessione cognouit. Que cū iuramē/to pollicita fuisset: nunq̄ȝ se talia gerere ꝓ ea vir bt̄s dño supplicauit: bn̄dicensqȝ oleū misit. Quo puncta sine mora curata ē: ⁊ glificabat dn̄z iugit̄: q̄ nō solū demone: sȝ etiam detestabili ɔuersatione caruisset: ⁊ in reliquum continentie se studijs p christi mancipauit auxilium. Quendaȝ possessum a demone liberauit.

Alii igitur opiniōe de scō viro vbiqȝ currēte ali⁹ nihilomin⁹ q filiū suū a dmone possessū sine itermissione deflebat: nec eū pducere poterat ad mōasteriū: genu obfixus supplicabat pachomio: vt pro eo pcaretur oīpotentiā xp̄i. Qui cū orasset dedit ei bn̄dictū panē: sollicite pcipiēs vt an̄ cibū ex eo paululū semp energuin⁹ sumeret. Cūqȝ esurisset fili⁹ ei⁹: ex ip̄o pane pticulā ei tradidit: Sȝ nō pmisit imūd⁹ sp̄us: vt exinde oīno gustaret: ex alijs aūt panib⁹ man⁹ suas ipleuit: cepitqȝ comedere. Pr̄ ḡ bn̄dictū p frusta cōminuēs: i exteriorib⁹ palmaꝝ iblatis: exide ossib⁹ imisit: ⁊ has ei tm̄mō palmas apposuit: vt nesciēs id qđ fcm̄ ē: bn̄dictionē pcipere mereret̄. Quas adapiēs frusta q̄ iiecta fuerāt: piiciebat: ⁊ ip̄as execrat⁹ palmas: nihil penit⁹ esce volebat accipe. Cūqȝ pr̄ eū sine cibo manere dieb⁹ plimis cōpulisset: fame coact⁹ đ bn̄dicto pane pcepit: ac protinus somno detētus a maligno sp̄ū liberatus ē. Quē secū pr̄ ad scī pachomij vestigia pduxit: laudās deū q p suos suos opatur magnalia ⁊ gl̄iosa: q̄rū nō ē numerus. Alias q̄rūqȝ sanitates: i v̄tute sancti sp̄us vir btīssimus faciēs: nō extollebat̄ nec vnq̄ȝ cor ei⁹ clatū ē: hēbat aūt hāc a dño gratiaȝ: vt idē sēp ⁊ eq̄lis eēt i oīb⁹: aīumqȝ i disciplīa dñi sollicitū ɔtineret. Et si qn̄ poscēs aliqd a dño petitionis sue nō cōsequeret̄ effectū. nō ɔtristabat̄ oīno sȝ patiētissime sustinebat sciēs hoc expedire vel sibi vel oīb⁹ qcquid diuīa misicordia cēsuissȝ qȝ frequēter itētione sincera videmur postulare ɔtraria: q̄ dñi bonitas cū n̄ ɔcedit p̄stare dignat̄: ⁊ tūc poti⁹ clemēter exaudit: cuȝ vota nr̄e igrantie nocte velata n̄ pficit. De conuersione sancti Siluani.

Uidā deniqȝ iuuenis Siluan⁹ noīe: de scbena ɔuersus ad sāctū Pachomiū venit: volēs i ei⁹ monasterio cōmorari. Que ū suscept⁹ eēt ifect⁹ puer sa ɔsuetudine secl̄i: nulli⁹ discipline regl̄is poterat coerceri: salutēqȝ ꝓpriam negligēs: dies suos vāitatib⁹ pristinis atqȝ peccatis occupabat: adeo vt nōnullos ex fratrib⁹ euerteret: ⁊ ad studiū simile cōmoneret. Qđ plimi non ferētes: scō pachomio suggesserūt: vt euȝ de mōasterio pelli pciperet. Ad quē veniens nō ānuit: sȝ eq̄nimiter ferēs āmonuit p̄fatū vt se corrigeret: ⁊ ab antiqua cōuersatiōe reuocaret. Pro q̄ etiam iugiter dn̄m exorabat. vt ei cōpūctionē cordis: solita pietatis abūdantia largiret̄. Cūqȝ memorat⁹ iuuenis i ꝓpria psisteret puitate: ⁊ alijs exēplū pditionis ondēderet: ad postremū visū ē oīb⁹: vt a scā ɔgregatiōe velut idignissim⁹ arceret̄ Sȝ beat⁹ Pachomi⁹ ħ idē credidit differē duȝ. Quē etiā mitissima atqȝ sapiētissima correptiōe ɔueniēs: ⁊ celestib⁹ erudiēs istitutis ita diuio timore succēdit: ⁊ sic aīa ei⁹ futuroꝝ fide cōpūcta ē: vt se deīceps abstinere nō posset a lachrymis. Emēdatus itaqȝ p oīa magnū ceteris documētu cōuersatiōis exhibuit. In oī nāqȝ loco ⁊ i oī opatiōe flebat iugiter: ⁊ nec tūc qdē. cū cibū iter frēs capet a lamētatiōe cessabat. Que res etiā pmonuit m̄ltos ex mōachis q ⁊ dixerūt. Tādē a plāctu te cohibe: nec tāta q̄s afflictiōe deiicias. Qui rn̄dit. Conor me qdē sic iubetis: a lachrymis tēperare nec possū. Pect⁹ eni meū veluti q̄dam flāma cōburēs qctū me eē nō finit. Rursuȝ ipsi dixerūt. Apđ te i secreto tuo vel certe i orationib⁹ plāgito: cū v̄o venim⁹ ad

mēsaꝫ.cibuꝫ sumere debes.⁊ a fletib⁹ ab/
stinere. Nā possibile ē aīaꝫ ⁊ sine istis exti
oꝛib⁹ lachꝛymis sēp ī cōpūctione ꝑsistere:
qa plures e frīb⁹ vidētes te flētē. mādu/
care nō pñt. Et cogebāt eū fateri: cur ita
se suis dilueret fletib⁹. Tunc ait ad eos.
Nō vultis vt plāgaꝫ.cū videā me foueri
multis obseqijs scōꝝ frūm: quoꝝ ⁊ puluis
pedū mihi venerād⁹ ē: nec eis me cōferre
dignū obsequū existimo. Nō ego plāgaꝫ qꝛ
bō ō scema multis pctis obnoxi⁹ officia tā
ta pcipiā. Timeo valde. ne sicut Dathā ⁊
Abyrō me q̃s ꝓpbanū hiatu suo trā deglu
ciat. Illi nāqꝫ ipsis ausib⁹ manibusqꝫ pol
lutis scā sibimet vsurpare tēptauerūt: ego
vo p⁹ tātā cognitiōēꝫ diuini muneris aīe
mee salutē ōsīdiosa ꝯuersatione neglexi.
Jō qppe ista recolens: non erubesco flere
coram oīb⁹: qa multa facinoꝛa mea eē co
gnosco: q̃ iugib⁹ lachꝛymaꝝ fōtib⁹ debeā
expiare. Qꝫ si ipaꝫ miſaꝫ aīaꝫ meā p lamē
ta diffūderē. nihil facerē magnū: qa nullū
ꝓ factis meis ī pñti dignū possū recipere
suppliciū. Cūqꝫ p dies singulos ideꝫ fr̄ ad
melioꝛa ꝓficeret: oēsqꝫ ꝓpemodū ī hūili
tate superet: ita de eo scūs Pachomi⁹ ce
pit coꝛā oīb⁹ dicere. Testoꝛ frēs ac filij co
rā deo ⁊ scīs ei⁹ āgelis: qa ex q̃ cenobiuꝫ h̄
fūdatū ē: nullū de frīb⁹ q mecū sūt vl̄ fue
rūt. hūilitatē meā secutū eē cognosco: nisi
vnū tm̄modo. Quo frēs audito: nonnulli
putabāt hūc eē theodoꝝ: alij petroniū: alij
vo oꝛsiſiū. Cūqꝫ rogaret theodor⁹ eū. vt
quis ille eēt ōpromeret: ⁊ scūs vir idicare
differret. rursus eū theodor⁹ vehemēt̄ vr
gebat. alij quoqꝫ maioꝛes ex frībus pluri
muꝫ depcabāt̄. vt diceret qs eēt: cui testi/
moniū tale phiberet. Tūc vidit pachomi
us. Si scirē eū de q̃ dictur⁹ suꝫ. vanegl'ie
stimulis icitari: nūq̄ eū ondērē: Sꝫ qa ꝓ
culdubio credo. qꝛ p xpi grāꝫ q̄tū laudes
accesserit. tāto ipe mun⁹ hūilitatis agnt:
idcirco vt eū possitis imitari sine metu: pa
lā btificare n̄ desino. tu qdē theodoꝛe ⁊ q/
cūqꝫ tui sūt similes. fortit̄ certātes ī mona
sterio diabolū vicistis. vt pafferem. ⁊ sub
vr̄is pedib⁹ alisiūis eū. p dei grāꝫ ꝯculcā

tes vt puluerē: sꝫ si qđ absit neglexeritis
ī aliq̄ ꝯsurgēs is q sub vestigijs vr̄is ē. ad/
uersus vos q̄ui furoꝛe bacbabit̄. Juuenis
aūt siluan⁹ quē dudū ꝓpt̄ negligētiaꝫ de
mōasterio pellere volebatis: ita ꝓstrauit
inimicū. ⁊ a suis sēsib⁹ fugauit: vt nusq̄ co
rā eo cōpareat: altaqꝫ humilitate eū per
oīa supauit. Et vos qdē frēs hūtes opa iu
stitie ī his q̃ gessistis glō꜡ ꝯfiditis: hic aūt
q̄to foꝛti⁹ pugnat. tāto se deterioꝛē oīb⁹ iu/
dicat: ex tota mēte totaqꝫ v̄tute iutilē se
reprobūqꝫ denūcians. Jō deniqꝫ ⁊ lachꝛy
mas hꝫ ī ꝓmptu: qa semetipm nimis hūili
at ⁊ iclinat: nec alicui⁹ momenti qđ gerit
existimat. Nihil aūt ita reddit inimicuꝫ in
ualidū: sicut hūilitas de coꝛde puro: cui tn̄
coꝛrectiōis opa ꝓbant̄ adiūcta. Sic itaq̄
viriliť añfat⁹ siluan⁹ p octo ānoꝫ curricl'a
deo militās: cursuꝫ vite sue finiuit ī pace.
De cui⁹ exitu testat⁹ btūs pachomi⁹ ē. qꝛ
mltitudo scōꝝ āgloꝝ: cuꝫ magna leticia
sumētes aīam ei⁹ velut dilectā hostiā xpi
ꝯspectib⁹ obtulerunt Pachomi⁹ moꝛ/
tuum indumentis suis spoliari iussit.

Eodem vero tēpoꝛe pa/
nos ciuita/
tis. eps Uarus nomie: p oīa vene
rabilis ac deo dedit⁹. recteqꝫ fidei feruen
tissim⁹ amatoꝛ existēs: audiuit dispositio/
neꝫ cōuersatiōis pachomij. Ad quē miss̄s
epl'is euocauit euꝫ. plurimis v̄bis exoꝛās:
vt etiā circa ciuitatē ei⁹ mōasteria optata
cōstrueret. Cūqꝫ multis ex causis p̄cibus
acqeuisset ep̄s: dū ꝓperat ad eū iussū cre
didit: vt pariť oīa mōasteria que ab eo cu
rabāt̄ iuiseret. Et cū vni ex ipis monaste
riis appꝛopiq̄sset: cuiusdā frīs occurrit ex
equiis: q vitā suā negligēť īsūpserat. Fra
tres aūt ip̄i⁹ mōasterij fun⁹ psequebātur
hoꝛoꝛifice psalmos solitos cōcinētes: p̄sē
tib⁹ q̃ꝫ defūcti parētib⁹ ac ꝓpīqs. Qui
cuꝫ vidissent pachomiū. feretꝝ cōtinuo. ō
posuerūt: vt tā ꝓ moꝛtuo q̄ ꝓ se dn̄o sup/
plicaret. Qui mox debitā oꝛoneꝫ psoluit:
⁊ conuersus ad frēs ait. Sinite psallere.
Precepitqꝫ defūcti vestimēta splendida
qb⁹ iuolut⁹ erat auferri. que coꝛaꝫ oībus

fecit exuri: et ita cadauer efferri iussit preter aliquam psalmodiam: atque sepelire fratrem. Igitur fratres cum parentibus eius: et vniuersis qui tunc aderant nouum genus spectaculi conuenientes: et obstupefacti nimium: precabantur senem: vt consuetam super eum psalmodiam celebrari permitteret. Cum non acquieuisset: ceperunt parentes defuncti culpantes eum dicere. Quid est hoc spectaculum nouum? Quis non miseretur mortuo licet sit inimicus? Sufficiens per se est ipsa calamitas. Noli quoso inferre mortuo quod nec belue facerent: nec tuam decet sanctitatem. Nam et nos hinc notamur maximo opprobrio. alii atque quamplurima suspitionum opprobria nascuntur. Utinam numquam ad istum locum venissemus: vtinam nec iste monachus fuisset effectus: non hunc eternum dolorem nobis infligeret. Rogamus ergo vt solitam psalmodiam defuncto restituas. Qui respondens ait eis. Uere fratres et filii: plus vobis de visibili re ac temporali curantibus: ego de inuisibili eius substantia sollicitudinem geram: et idcirco hec erga eum fieri iubeam. Et vos quidem maiores illi dolores: per hunc honorem quem putatis: acgritis: ego autem quantulamcumque ei requiem vel satisfactionem pro hanc iniuriam preparabo. Propter quod nec in futuro pro hoc exanimi corpusculo: sed pro immortali eius anima satagoque et hanc carnem rursus in resurrectione receptura est: et incorruptam et integram. Alias autem si hoc quod vultis annuero: veluti placens hominibus iudicabor: atque vt ad presens vobis satisfecisse videar: id despicio quod ei prodesse poterit in futuro. Fons enim bonitatis deus noster existens occasiones querit per quas opulenta super nos dona pietatis sue effundat: remittat nobis peccata: non solum in hoc seculo: sed etiam in futuro. Nam cum dicat in euangelio: qui blasphemauerit in spiritum sanctum: non remittetur ei neque hic neque in futuro seculo: dat patenter intelligi quod sunt quedam delicta que presenti: et post hanc vitam si pro eis supplicetur ignosci. Nos vero quos dignos iudicauit christi potentia diuine sue dispensationis exercere medicinam: si non vnicuique congruens adiutorium proferamus profecto veluti contemptores estimabimur: et audiemus illud quod scriptum est in propheta. Uidete contemptores et admiramini et disperdimini. Et ideo quod infinite defunctum a propriis malis aliquatenus exui: et quantulamcumque requiem in illo futuro examine promereri. Sepelite ergo eum sine psalmis vt dixi. Potens est enim deus benignus et clemens misericorsque misericors: pro supplicatione nostre puritatis cum in eterna sua requie collocare. Hec cum dixisset abierunt: et fratres quod venerabilis pater precepat eum in monte vbi constituta erant monumenta sepelire curarunt. ¶ Quod pachomius animam cuiusdam monachi vidit angelos ad celum deducere

Oratus est autem ibidem sanctus pachomius cum duobus monachis: docebat in primis singulos timorem domini: deinde qualiter aduersus diabolum dimicare deberent: et insidiarum eius per christi gratiam possent declinare potentiam. Tunc nunciatur ei quod frater de cenobosthiorum monasterio graui infirmitate detentus: benedictionem precis eius vltimam postularet. Hec audiens homo dei: confestim secutus est eos qui hec sibi retulerant. Cumque conatus proficisceretur: et duobus vel tribus milibus abesset a monasterio quod petebat: audiuit suauissimam vocem in aere personantem: suspiciensque vidit ipsius fratris animam velut curru ab angelis domini laudantibus: ad beatam vitam perhennemque sustolli. Comites autem Pachomii cum neque vocem audirent nec quicquam sentirent penitus: sed tantummodo cernerent eum ad orientem diu respicere: dicunt ei. Tu cur fecisti pater? Properemus vt possimus occurrere ei. Qui respondit. frustra iam currimus: hoc enim est quod diu considero: quemadmodum frater ipse ad gaudia perpetua perducatur. Quem cum rogarent vt eis exponeret quomodo vidisset animam: quantum poterat audire narrauit eis ex his que ipse compererat. Quidam igitur ex his euntes ad memoratum monasterium: et diligenter ingredientes qua hora frater ille dormisset: ea que a sancto didicerant viro: vera omnia cognouerunt. Hec autem rettulimus duabus ex causis: primum volentes ostendere beatissimum senem nimium fuisse perspicacissimum gratiamque possedisse propheticam ac longe posita intellectualibus oculis preuidisse: deinde vt tales semper imitantes: malorum consortia sollicite vitaremus. Et de his quidem vobis hactenus dicta sufficiant. ¶ Quod destructores edificii domus igne diuino combussit

Anctus ergo Pachomius ad antefactuȝ episcopū cuȝ suis mōachis veniēs: ab eo ī sūma veneratiōe suscept⁹ ē. Naȝ festiuitatē maximaȝ i ei⁹ celebrauit aduētu. dedit ei loca vbi spata ɔderet mōasteria: sicut dudū ꝑscripta coguerat: q̄ etiā venerabilis vir cū alacritate cōstruxit. Et cū macerie munimine circūduceret: ne qs facile possit irrūpere: qdaȝ pestilētes hoīes q̄s diabolus cecauit iuidia: nocte veniētes: q̄ ɔstructa fuerāt destruebāt. Sȝ nō ī lōguȝ malignitatis eoꝝ pena dilata ē. Naȝ cū senex discipulos suos ad tollerātiaȝ cōmoneret. ⁊ illi neqssimi iuxta cōsuetudinē ɔuenissent. vt facinoꝝ suoꝝ cepta pficerēt: ab āglis dn̄i ꝓtin⁹ expulsi sūt: ⁊ velut cera a facie ignis ad nihilū redacti sūt. Fr̄es ħ velocit̄ vniuersū cōsumauerūt edificiuȝ: ī q̄ btūs Pachomi⁹ ɔstituit mōachos. religiosos viros qbus famuleȝ p̄posuit. hilarē virū. ⁊ dono frugalitatis eximiuȝ. Quia ꝟo p̄dicta mōasteria ī suburbio fuerāt cōstituta. idē scūs ibi vult manere diuti⁹ vsqȝ dum his quos ordinauerat xp̄i munere formarēt.

De inquisitionibus philosophi.

Praterea phus qdaȝ ciuitatis ipsius audita fuoꝝ dei opinione. venit ad eos scire volēs qd essent: qdue ꝓfiterēt: ⁊ vidēs aliq̄s ex mōachis. ait ad eos. Uocate mihi pr̄eȝ vnum: qa de reb⁹ necessarijs cū eo disputatur⁹ suȝ. Cuȝ coguisset aūt scūs vir qa phus eēt: misit ad eū Cornelium ⁊ theodoꝝ: p̄cipiēs eis vt ad ea q̄ sciscitaret̄ prudēti r̄nsione satisfacerēt. Egressis igit̄ ad eū phus ait. Mult⁹ ad nos s̄mo delatus ē: ꝙ sapiētie geratis studiū: ⁊ iusta religionē vr̄aȝ geteȝ diligatis ipēsi⁹: isup etiā prudent̄ his q ꝓponūt aliqd satisfacere videamini. ⁊ iō de his q̄ legitis vos interrogare disposui. Cui theodor⁹ proferto qd vis ait. Et phs. Habes tu inqt mecū disputationeȝ: vt q̄ fuerit q̄sita dissoluas. Et theodor⁹ ait. Exp̄me iā qd̄ itēdis. Tūc phus ait. Quis n̄ nat⁹ mortuus ē? Quis rursus nat⁹ a morte subtract⁹ nō ē? Quis cū aūt cū sit mortu⁹. nō ē fetore corrupt⁹? Et ait theodor⁹. Nō grādis igt hec ꝓpositio tua o ph̄e. nā facile queris que soluā. Qui non nat⁹: mortu⁹ ē. hē ꝓthoplast⁹. Qui ꝟo natus ē nec tn̄ mortu⁹ ē: existit Enoch: q deo placuit ⁊ trāslat⁹ ē. Mortu⁹ aūt nec fetore corrupt⁹ vxor ē loth: que ɔuersa i statuaȝ salis vsqȝ nūc i eo hitu ꝓ icreduloꝝ ꝑdurat exēplo. Et iō ɔsiliū do tibi o ph̄e vt has ieptas ꝓpositiōes tuas ⁊ ianes deserēs questiōes ad xp̄ȝ ꝟuȝ deū quē colim⁹ sine dilatione ɔuertaris: remissionēq̄ tuorū pctōꝝ ꝓ et̄na salute nō despicias. Ad hec phs obstupefact⁹ nihil iqsiuit vlteri⁹: sȝ recedens acumen viri: responsionemqȝ tam celerem paratamqȝ miratus est.

De abstinentia monachorum.

Proinde pachomi⁹ in eisdeȝ mōasteriis nuꝑ extructis: dieb⁹ plurimis īmorat⁹: exinde ꝓfect⁹: atqȝ ad aliud monasteriuȝ qd̄ sub ei⁹ erat ditiōe ꝑuenit. Quē cū fr̄es oēs ī occursu ꝓperātes sūma veneratiōe suscepissēt. ifātulus quidā de ipā ɔgregatione q int̄ alios occurrerat clamare cepit ac dicere. Uere pr̄ ex q̄ hic ābulasti: null⁹ nobis nec olera nec legumen aliquod coxit. Ad quem scī⁹ grata mēte r̄ndit: Nō cōtristeris fili mi: coquaȝ. Jngressusq̄ monasteriū: p⁹ orōnē venit ad coquā: ⁊ ueniens fr̄eȝ q coqne p̄erat. phsyatos id ē tegites opantē: q̄s mattas vulg⁹ appellat: ait ad eū. Dic mihi fr̄: q̄ntū tpis habes ex q̄ nō coxisti fratrib⁹ olera vel legumina? Qui respōdit. Sunt duo fere mēses. Et sanct⁹ Pachomius ait ad euȝ. Quare cōtra preceptuȝ facere voluisti: vt tanta fratruȝ negligeretur vtilitas? Qui sub humili satisfactione respondit. Optaueram quideȝ venerabilis pater. quottidie implere mysterium meum: sed quia quicquid coquebaȝ non consumebatur a fratribus quia oēs abstinent: soli quippe pueri aliquid coctum percipiūt ne tanto labore per arta proiicerentur expensa: propterea pulmentuȝ non coxi. At ne ociosus essem: phsyatos

elegi cū frib⁹ texere: sciens vnū de his qui mihi deputati sūt ad op⁹ huiusmodi posse sufficē: vt puas escas: id ē olivas: ꝛ herbulas ad refectionē frib⁹ pareret. Hec audiēs Pacomi⁹: ꝛ qt sūt igt psyate qs te fecisse dixisti? Qui rńdit. Quīgēte. Et ille. Defer igt huc oēs vt videā. Que cū fuissent allate: ptin⁹ ad eas igne supposito iussit exuri Tūc ait ad illos. Sicut vos traditā vobis erga dispensatiōez frūz reglaz despexistis sic ego passiz labores vros icendio cōcremaui: qten⁹ cogscatis qꝫ pnitiosū sit prum istituta cōuellere: q pro aiaꝝ salute puisa sūt. An igratis ꝙ gliosū sit semp abstinere a pńtib⁹? Nā si qs ab ea re q i ei⁹ ē ptāte: diuina osideratiōe se otinet: magnū osegt a dño pmiū. Ab ea vo re cui⁹ vtēdi licētiā nō hz: qdā noscit necessitate cohiberi: ꝛ iō ppt abstinētiā coactā atqꝫ iutilez: frustra videt expectare mercedē. Deniqꝫ cū ptes esce apposite fuerit: ꝛ frēs pci⁹ his vtunt ppt deū: tūc apd euz sibi maximā spez reponunt. De cibis autē qs nō vidēt: nec eis ad pcipiēduz facultas vlla tribuit quō p psimonia pmia cōcedent. Jōqꝫ ppt exiguos sumpt⁹: tāta frūm ñ debuit inmitti cōmoditas. Et anachoretaꝝ puersa dogmata celit⁹ psensit atqꝫ corexit.

Ecce cuz Pachomi⁹ loqretur ad eos: ꝛ sufficiēter eoꝝ dlicta corripet: ostiari⁹ ad euz festin⁹ igressus est: magnos viros ꝛ anachoretas egregios idicās aduenisse: q euz vidē dsiderarent. Quos ilico iussit itrare: debitaqꝫ reuerentia salutās eos. Post orōnez: p frūz ducebat cellulas: ꝛ oīa eis mōasterii loca mōstrabat. Qui rogauerunt senē: vt cuz eo d qb⁹ cupent reb⁹ secreto loqrent Tunc itroduxit eos i cellā suā seorsuz: seditqꝫ cuz eis. Jllis autē d reb⁹ abditis atqꝫ archanis alti⁹ disputātib⁹: cepit scs odorez sentire deterrimū. Uidebat eniz eos occulto satis vti smone: ꝛ i scripturis paratos existere: nec poterat de itollerātia fetoris aliqd vel cogitare vel dicere. Ubi g de diuinis elogis diuti⁹ disputarūt: ꝛ hora ix. iā refectiōis tps idiceret: surgentes ipi mox abire voluerūt. Quos scs vir enixius hortabat vt cibū parit sumerēt. Qui noluerūt penit⁹ acqescere: dicētes festinare se añ occasuz solis ad ppa remeare. Et vale dicētes ei sine mora pfecti sūt. Tūc pachomi⁹ volēs certi⁹ cām fetoris agscere i orōnem psternit exorās dñz: qtenus sibi qles eēnt pādere dignaret. Moxqꝫ cogńuit ꝙ ipietatis eoꝝ dogmata qb⁹ pbant ibuti: tātaz pnitiē de eoꝝ cordibus exalarēt: Nec mora viros ipos isegt: ꝛ apphēsis ait Unū volo vos iterrogare smonez. Qui dixerūt. Jnterroga. Nūgd ait Origenis cōmēta legistis? Qui negātes dixerunt. Nequaqꝫ. Quib⁹ ait. Ecce contestor vos coraz dño. ꝙ oīs hō q legit Origenē ꝛ cōsentit his q pue disseruit. i pfūda pueniet iferoruz. hereditasqꝫ ei⁹ erūt vmes ꝛ exteriores tenebre. qb⁹ iniqꝫ aie sine fine puniens. En ego qd mihi manifestū ē a dño vobis sollicite nūciaui. ex hoc inocēs ero: videritis si ea q sūt vera respueritis: Qd si mihi vultis acqescere: deoqꝫ placere: p oīa cūctos Origēis libros in flumē mergite. ne ab illis vosipsi mergamini. Hec dicēs discessit ab eis. ꝛ redigēs ad exercitiū solite vtutis: cepit frēs i orōne osistere: cum qb⁹ alacriter hymnos cantilene spiritalis explicuit. De visione posteroruz seruorum prelatorum atqꝫ subditorum.

Monachis vo ad vescēduz oueiētib⁹: venerabil senex i cella vbi osueuerat supplicare dño se recepit: ꝛ obserās ostiū orabat itēte: memor visiōis quā aliqñ ospexerat: ꝛ obsecrabat dñz qten⁹ ei dclararet statū mōachoꝝ q futur⁹ eēt vl q p⁹ ei⁹ obitū i tāta cōgregatiōe cōtigerēt: ꝛ ab hora nona vsqꝫ ad illō tps: q frater q nocturnis in orōnibus perat vocē mitteret. ꝛ ad preces solitas excitaret: istātiaz sue supplicationis extēdit. Cūqꝫ pcaret attenti⁹: subito circa mediā noctē visionē cernit: q eū iuxta petitionē ppaz de statu posteroruz suoꝝ pleni⁹ edoceret. Nā mōasteria sua vehemēti⁹ dilatāda: nōnllos qppe pie victuros ꝛ otinēter agńuit neglecturos etiā plimos

vidicit: sūāqꝫ salutē penit⁹ pdituros. Uidit
ḡ sic ipe narrauit mltitudinē monachoꝝ
i valle q̄dāꝫ pfūda satis atqꝫ caliginosa
cōsistere: ⁊ alios ex ide velle cōscendere
nec valere: qdā eni occurrebāt ex aduer/
so sibi nec iuicē vigscere poterāt: nec d̄ p/
fūdo illo ⁊ tenebroso loco p̄sus emerge/
re: alios aūt frustra conātes p̄ lassitudine
ruere atqꝫ ad iferos puenire: alios iacen/
tes mi̅sabili ac lachrymosa voce deflere
nōnullos vo cū maxīo labore cōscēdere:
qb⁹ i ascensu ipo lux ptinus occurrebat i q̄
cōstituti referebāt d̄o grās: q̄ euadere po
tuissēt. Ita pachomi⁹ itellexit q̄ nouissimis
eēnt euētura tpib⁹: cecitatē mētis eoꝝ q
p⁹ futuri sūt: ⁊ errorē cordis: bonoꝝ defe/
ctū valde doluit: maxīe vo q̄ ppositi tūc
negligētes ac d̄sides forēt: ꝫ cōcordia di/
scordiose vterent: placētes stulte mltitu/
dini: ⁊ ostātes hituꝫ mōachoꝝ: nullaqꝫ bo
na opa p̄ferētes: sit aūt pessimis p̄matuꝫ
tenētib⁹. ipmq̄ nomē scē cōuersatiōis ig/
rātib⁹ necesse ē emulatiōes ac iurgia gnā
ri: ⁊ qs p̄sit ac maior sit ābitiosa lite cōten
dere: ⁊ reprobari qdeꝫ bonos ac malos eli
gi: nec pbitate moꝝ: ꝫ ātiqtate vl ordine
vnūquēq̄ velle ceteris āferri. vñ neqꝫ
aliq̄ bonis viris loqndi fiducia suberit p
vtilitate cōi: ꝫ erūt i silētio ⁊ qete: aut cer
te sub colore honestatis: magnis persecu/
tionibus affligentur. Et quideꝫ opus sin
gulare cēsere: cū oīa pene q̄ sūt regls sub
nixa diuinis: humāis cōmutabunt illece/
bris. Tunc pachomi⁹ exclamauit ad do/
minuꝫ dicēs. Omps de⁹ si sic erit: vt qd p
misisti cenobia ista cōstitui? Si.n. i tpe no
uissimo: q fribus perūt: puersi futuri sūt q̄
les erūt illi q sub eoꝝ regimie vsabūt. Ce
cus.n. ceco ducatū p̄bēs. vterqꝫ i foueaꝫ
cadūt. Heu me: qa frustra ⁊ supuacue la/
boraui. Memēto dñe studioꝝ meoꝝ que
tuo munere pfecisti: memēto famuloꝝ tu
oꝝ. q tibi tota mēte deseruiūt: memēto te
stamēti tui. qd̄ vsqꝫ ad cōsumationeꝫ scli
ā tuis pmisisti custodiri cultorib⁹. Tu no/
sti dñe. qa ex q̄ suscepi hūc hitum mōachi
nimis hūiliat⁹ suꝫ i conspectu tuo: nūq̄
saciatus sine pane ⁊ aqua: vel q̄libet cre
atura alia quā fecisti. Hec eo dicēte: vox
ad euꝫ facta est dicens. Ne glieris pacho
mi cū sis hō ⁊ idigeas misicordia: qa cun/
cta q̄ odidi: mea misatione subsistūt. Qui
ofestiꝫ pstrat⁹ in t̄rā: misicordiā dñi postu
labat dicēs. Omps d̄us veiant mihi misa
tiōes tue ⁊ viuā: ⁊ ne auertas misicordias
tuas a me: qa misicordia ⁊ vitas tua semp
susceperūt me. Scio.n. ego dñe: qa nutāt
⁊ claudicāt vniuersa: sine ptectionis tue
auxilio. Hoc cū dixisset. astiterūt sup euꝫ
āgli lucis: ⁊ iuuenis i medio eoꝝ. iessabili
pulchritudie atq̄ claritate resplēdēs: q i/
star solis ex se fulgoris radios emittebat:
hñs sup caput coronā spineā. ⁊ leuātes a
t̄ra pachomiū āgeli dicūt ei: Qm̄ petisti
a dño misicordiam. ecce veit tibi misicor
dia tua. de⁹ glie ihs xp̄s fili⁹ d̄i p̄ris vnige
nit⁹. qui missus ē in hunc mundum: ⁊ pro
salute generis humani crucifixus ē: spine
am ferēs i capite coronā. Et pachomi⁹ ait
Oro dñe: nūqd ego te crucifixi? Et dñs
placidior ait ad eū. Nō tu qdē crucifixisti
me: sed parētes tui. Uerūtñ aiequior esto
⁊ cōfortetur cor tuū: qꝛ posteritas tua ma
nebit i seculū. nec vsqꝫ i finē mūdi defici/
et: ipsiqꝫ q post te futuri sūt de profūda il/
la caligine liberabūtur. quotqt vixerit ab
stinēt. ⁊ curā salutis prope gesserit. Mō
nāqꝫ qui pñtia tua se cōtinēt. tuaqꝫ sequē
tes exēpla virtutū. maxīa gratie luce re/
splendēt: post te vero q i hui⁹ seculi caligie
fuerit imorati: qꝛ prudenter itelligēt. q̄ pe
tēda sūt. que ve fugiēda: ⁊ spontanea vo/
luntate nullo humanit⁹ vtentes exēplo. d̄
tantis exilierit tenebris. oēmqꝫ iustitiam
seruātes. eternā vitā toto corde dilexerit
amē dico tibi q cū istis erūt. qui nūc tecū
i sūma cōtinētia ⁊ sanctitate pclari sūt: eā
dēqꝫ salutē ac requiē sortient. Hec dicēs
dominus ascendit in celū. Sic autem il/
lustratus aer est vt splendor lucis illius nō
possit humanis sermonibus explicari.

Exhortatio resistēdi cōtra diabolum.

Tunc pachomius sup his
que sibi ostēsa sūt synaxim cū vni/
uersa fraternitate ouenit. Et officio facto

solẽniter adipleto: cũcti monachi iuxta cõsuetudinẽ corã sene ad audiendũ vbũconstiterũt. Qui apiẽs os suũ: docebat eos dicẽs. Filioli mei. quãtacũqꝫ ẽ vtus ĩ nobis atqꝫ possibilitas: ꝓ salute nr̃a certare fortiter. ꝛ aduersus armatũ hostẽ viriliť dimicare: priusqꝫ veniat tp̃s in q̃ nosmetipos si tũ inertes facrimꝰ ac desides: miserabili lamẽtatiõe plangamꝰ. Nõ negligamꝰ dies nr̃os q̃s largitꝰ ẽ nobis dñs: sꝫ operemur in eis cũ tota alacritate vtutẽ. Dico. n. vobis qm̃ si sciretis. quãta sanctis ĩ celestibꝰ bona parata sũt. ꝛ que tormẽta maneãt eis q a virtutis itinere deuiarũt. ꝛ cognita veritate nõ in ea digne v̈sati sũt: sũmis vtutibus eterna supplicia vitãtes. hereditatem illã beatã: que dei famulis ꝓmissa ẽ. festinaretis adipisci: quã nemo nisi malꝰ ac perditꝰ fugit. ac negligit: qꝛ qd amittit penitꝰ nescit. quẽ iã iamqꝫ respicere oportet ꝛ terrenis absolui cupiditatibꝰ. vt mala p̃terita deflẽdo iugiť idulgẽtiã dñi ↄsequatur: ꝛ sic ad meliora conuersus iter suũ dirigat quatenꝰ in exitu vite letꝰ existẽs. ad celestẽ regẽ cũ magna laude ꝑueniat: qm̃ terrestre hoc hitaculũ d̈serẽs. aĩa ad cognitõnẽ sue substantie properat: qm̃ celestibꝰ sociata virtutibꝰ ad p̃rem luminũ ꝑuenire festinat. Quid extolliť hõ ꝑ vanam gloriaꝫ? Quid erigiť puluis? Quid superbit terra ꝛ cinis? Plangamꝰ nosipos potiꝰ dũ tẽpus habemꝰ: ne cũ fuerit expleta singulis determinata dilatio. tũc iueniamur tẽpꝰ penitentie exposcere. qm̃ iã accipe nõ meremur. In hac. n. vita nobis peccata d̈flere ꝓmissũ ẽ. in iferno aũt a sc̃to Dauid ꝓpheta dictũ est. q̃s confitebiť dño? Nimis aĩa illa ꝓbabiť infelix. ꝛ oĩ lachrimaꝝ fõte plãgẽda. que seculo renũciãs iteꝝ seculi actibus iplicať: ꝛ inutilibꝰ dudũ curis exuta rursũ redit ad dura fuitutis obsequia. Et iõ carissimi fratres. ab hͦ istabili mũdo: ꝛ post paululũ trãsituro: ꝑpetuã beatãqꝫ vitã nobis nõ patiamur auferri. Uereor aũt ꝛ totꝰ penitꝰ intremisco. ne carnis nr̃e parentes vsi seculi rebꝰ ꝛ vite p̃ntis occupati negotijs: q putãt nos d̈fuisse mundi mala. ꝛ ab hinc iã vita frui ꝑpetua: suo nos iudicio cõdẽnẽt: dicẽtes nobis. Qũo lassati estis in seruitis nr̃is. tãtis obsessi miserijs? Exuta nãqꝫ tã magna tristitia vobis ẽt meror accessit. ꝛ penis nr̃is vester ignis adiectꝰ est. Rami quippe vr̃i fructꝰ ferunt inutiles: nec fructus q̃s ĩ flore mõstrauerũt: ediderũt. Sꝫ ꝛ illud propheticũ: ꝛ si vobis ingerãt: expauesco. Ideo ĩ depcatiõnẽ venerũt. d̈relicti facti sũt ꝛ abhominabiles: et corona capitis eoꝝ sublata est. Ciuitates ad austꝝ site clause sũt: nec ẽ q apiat eas. Tollať igiť ipiꝰ: ne videat gloriã dĩ. Hec cogitãtes fr̃es mei. totis certemꝰ viribus ne ab hoste superemur. Ille sẽp ĩsistit vt pimat. nos sollicite vigilemꝰ: ne q̃d absit eiꝰ fraude pimamur. Ante oĩa p̃ oculis habeamꝰ vltimũ diẽ: ꝛ momẽtis singulis eternoꝝ doloꝝ supplicia formidemꝰ. His eniꝫ causis aĩa se cõsuescit agnoscere. corpusqꝫ ieiunijs ac vigilijs dep̃mẽs. ip̃a ĩ merore luctuqꝫ continuo ꝑseuerat: donec spiritus sancti calore succensa: superne cõtẽplationis mereatur auxiliũ. ꝛ a contagijs exuta t̃renis: diuis iugiť exacieť alloquiis. Alias etiã q semper hec cogitat. puritatẽ mẽtis obtinet. humilitatẽ cordis acqrit: vanã gloriã respuit: oĩ seculari prudẽtia carere cõtẽdit. Philosopheť q̃ carissimi fr̃es. aĩa spiritalis quottidie aduersus crassaꝫ carnis sue materiã. oĩqꝫ circũspectione cum ea taliter agat: quatenus ad meliora sibi cõsentiat. Et cũ vespe ꝑuenit ad stratuꝫ singulis mẽbris corpis sui dicat. Donec simul simꝰ. obedite mihi suadẽti. que recta sũt mecũqꝫ dño cũ alacritate fuite. Manibꝰ suis dicat. Ueniet tp̃s qm̃ iactãtia nr̃a cessabit. qm̃ pugillꝰ amitteť iracũdia ñ erit qm̃ palme q̃ ad rapias extẽse sũt: ↄqescẽt. Pedibꝰ dicat. Erit qm̃ ad iniqtatẽ ñ valebitis ꝓrsus occurrere: qm̃ prauitatis itinera ñ poteritis itrare. Cũcta ẽꝫ mẽbra sua sitr alloqť. ꝛ dicat eis. Anteqꝫ mors nos abiuicẽ dirimat. ꝛ sepatio que d̈ pc̃o p̃mi hois accidit ipleať: certemꝰ fortiť. stemꝰ ꝑseuerãť. viriliť dicemꝰ sine torpore atqꝫ pigritia dño fuiamꝰ. vsqꝫ dũ rursus veniat

z tēporales abstergēs sudores nr̄os ad im mortalia nos regna pducat. Fūdite lachrimas oculi. ō mōstra caro tuā nobilē fuitutē collabora mecū ī pcib⁹ qb⁹ ō ofiteor: nec cū regescē vis atq3 dōmire. ppetua nobis cruciamēta ↄgras. Et iō vigila sēp ī opib⁹ tuis. qz si ea sobrie gesseris: bonoꝝ tibi retributio copiosa pueniet. Qd si neglexeris tormētoꝝ genera mifanda succedent: et tūc audiet vlulat⁹ aīe ōflētis ad corpus. Heu me qz colligata sū tibi: z pp te penā ppetue ↄdēnatiōis excipio. Si h̄ itra nos assidue tractem⁹. efficimur ꝟe tēplū dn̄i z spirit⁹ sc̄t⁹ h̄itabit ī nob: nec vlla nos fane poterit vlt̄⁹ circūuēire ꝟsutia. Sup decē milia q̄3 pedagogoꝝ magroꝝ doctrinā timor dn̄i p cogitatōes huiuscemōi nos erudiet: prudētesq3 cōstituet z quecūq3 būa no sēsu ñ valem⁹ attigē: h̄ nobis sp̄us sc̄us īspirabit. Naz qd orem⁹: vt beat⁹ ait ap̄ls sic oportet nescim⁹: s3 ipe sp̄us postulat p nobis gemitib⁹ inenarrabilib⁹: s3 ne vos mītū laborare cogam⁹ huic terminū s̄monib⁹ nr̄is īponim⁹. Deus pacis z gr̄e cōfirmet nos. atq3 corroboret ī timore suo fr̄es Amē. Hec dicēs sine mora discessit: z cōmēdās eos dn̄o profectus ē. Qr pachomius ī spiritu meruit scire secreta hoīum.

Umq3 pgeret ad mōasteriu3: cui cognōmē erat thabenēse: cu3 theodoro z cornelio: ceterisq3 q̄ptimis fr̄ib⁹: substitit parūper ī itinere: velut interrogās aliquē ō q̄dā secreto negocio: z coḡuit ī sp̄ū vnū ō mandatis q̄ pfixerat ī mōasterio fuisse neglectu3. Precepat. n. q ī pistoria arte laborabant: vt si qñ facerent oblatiōes nihil loq̄rent̄ supuacuū: s3 apō seipos salutaria meditarent̄ eloqa. vocauit ḡ theodoꝝ q ipi⁹ mōasterij cura3 gerebat: z dicit ei. Uade secreto sollicit⁹ īqre: qd fr̄es fero cū oblationes facerēt sūt locuti: z qcqd deph̄enderis: ad me referre curabis. Qui pgēs diligent̄ īuestigauit oīa: z ea q̄ didicit sc̄ō nunciauit. Qui dixit. Nunc existimāt fr̄es: q ↄditiōes q̄s eis dedim⁹ suadās h̄ūane sint z nesciūt: qz p ↄtēptu etiā3 minimi mādati magnū piculū negligēti maneat: Nōne septē dieb⁹ isr̄l silētiū circa hiericotinam ciuitatē ↄcordit̄ tenuit: deīde tpe ↄstituto pp̄ls exclamans ptin⁹ cepit: z ita p̄ceptu3 dī q̄ꝗ datū p hoīe3 nulla dissimulatione cōtēpsit. Nūc ḡ deiceps mōachi p̄cepta nr̄a custodiāt: vt h̄ eis pctm̄ negligēti remittat̄. Si qdē z nosipi q̄ alijs ī dicim⁹: oī sollicitudīe custodim⁹. Tūc igressus monasteriū p⁹ orōne3: vēit ad fr̄es q pbsyat os̄ opabant̄: sedēsq3 cū eis cepit z ipe texere. Trāsiēs aūt puerul⁹ q ↄstitut⁹ erat ad obsequ3 eius: q septimanā faciebat: īrēdit texēte3 btm̄ pachomiū. z dicit ei. Nō bn̄ pr̄ ↄparis. alio mō abba theodorus ītexit. Et mox surgēs ait ad pueꝝ. Qūde mihi fili quō texere debeā? Et cū didicisset ab eo: sedit rursus ad op⁹ suū. mēte trāqllus z in h̄ sc̄o supbie sp̄m ↄpmēs. Nā si s3 carnem q̄tulūcūꝗ sapet: neq̄ꝗ pueri mōitis acq esceret: s3 poti⁹ icrepasse3 eū q vlt̄ etatē lo q p̄sumeret. Diabol⁹ oñdit se pachomio.

Lio vero tpe cū se remouisset ab oī conspectu: z ī secreto suo moraret̄ introiuit ad eū diabol⁹: h̄itu simulato: z ex aduerso cōsistēs: aue ingt pachomi. Tunc ipe reuelāte sibi sp̄ū sc̄ō: visione3 rēnuens īimici: cogitabat itra se atq3 dicebat. Aduent⁹ xp̄i trāqllus ē: z visio ei⁹ oī timore libera z gaudio plena ē: ptin⁹ .n. z humane cogitatiōes abeūt: z ōsideria et̄na succedūt: ego aūt nūc turbat⁹ varijs cogitationib⁹ estuo. Et ↄtinuo surgēs ac signo crucis se muniēs: extēdit man⁹ suas: vt ipsu3 ↄph̄ēderet. Et exufflās ī eū dixit. Discede a me diabole: qa maledictus es tu. z visio tua z artes īsidiaꝝ tuaꝝ: nec habes locu3 apō famulū dei: z fact⁹ veluti puluis: cellā3 ei⁹ molestissimo fetore compleuit. ita vt ipsam cōfūderet heremū voce magna pclamās. Mō te lucratus eē3: z sub mea ptāte redegisse3: s3 p̄cellsa ē virtus xp̄i. Jō debeo tēptare vos ī oībus. Uerūtī quātu3 possu3 vos īpugnare non desinā: oportet eni me opus meum sine intermissione implere. Pachomius vero confitebatur

dño cōfortatus spū sancto: grās agēs ei: de miris erga se bñficiis atqȝ muneribus

Qr ꝟtus diaboli ostēsa ē Pachomio.

In hoc etiam monaste/rio quadā nocte cū Theodoro deambulās subito ꝓcul ītuitus est grandeȝ fantasiaȝ multaȝ seductiōeȝ ita cōpositaȝ. Erat enī ī hītu mulieris excedentis oēȝ humanaȝ pulchritudineȝ: ita vt forma eius ac dispositio ꝛ visus exponi nō possit: hanc videns etiaȝ Theodorus turbatus ē valde. ꝛ vultus ei⁹ īmutatus est. Quē venerabilis senex vidēs nimiū formidare. ɔfide in dño ait o Theodore ne aliquaten⁹ expauescas Hec dicēs stetit in oratiōe. supplicās dño vt stupēda illa fantasia. diuine maiestatis potētia solueret. Cunqȝ siml' orarēt. cepit illa ꝓxima fieri: quā pcedebat plurima demonū mltitudo. Cū ergo pces suas Pachomi⁹ explicasset: illa veniens ait ad eos Quid supflue laboratis: dū ꝯ me nihil agere possitis? Ego nāqȝ potestatem accepi a dño tēptare quos volo. Et interrogauit eā Pachomi⁹ dicens. Quid vis eē. vl' vnde venis. aut quē tēptare tu queris? Que ait. ego sū diaboli virt⁹. ꝛ mihi caterua demonum subiecta ē. Ego sū que semia ī terra pcipito. ꝛ caligie mortifere voluptatis inuoluo. Ego Judā qȝ ɔcepi ꝛ ab apl'at⁹ deieci fastigio. Et te igit̄ o pachomi expetiui a dño. ꝛ īpugnare ñ cesso: nec possū amplius opprobria demonū sustiere. qꝛ vniuersis īpugnatiōib⁹ ac ƥlijs meis supior extitisse mōstreris. Null⁹ eniȝ me sic tu sine virib⁹ reddidit. Nā iuuenib⁹ ꝛ senib⁹. necnō ꝛ pueris doctrina tua me subdidit: ꝛ vt ab eis penit⁹ ɔculcarer effecit. tātuȝ ɔgregās ꝯ me exercitū monachoꝝ. ꝛ muro īexpugnabili. dei timore circūdans ita vt ministri mei nō valeāt ex vobis quemqȝ sua mltiplici fraude seducere. Hec nobis oīa ɔtingūt. pp verbū dei factū hoīeȝ: q vobis potestarē tribuit. nr̄aȝ ɔculcare ꝟtutē. Et pachomi⁹ ait. Quid igit̄? Me soluȝ sic dicis tēptare venisti an ñ alios? Et te ait. ꝛ qui tui sūt silr̄s. Jterū sanct⁹ vir īterrogauit eā dicēs. Ergo ꝛ Theodoꝝ? Jlla rñdit. et te ꝛ theodoꝝ expetiui. ꝛ potestatē accepi tēptar̄ vos: sȝ appropinq̄re vobis pēit⁹ nequeo. Et īnterrogātib⁹ eā. cur ñ possit id agere: rñdit. Si vobiscū pugnauero ñ q̄uā vobis vtilitatē ɔmodi ministrabo. maxīe tibi o Pachomi: q ad tātā celsitudīeȝ puēisti. vt corporis oclis. gl'iā dñi dign⁹ sis hīr⁹ ītueri Sȝ nūqd ī ppetuū cū tuis mōachis hītab q̄s nūc ꝛ oronib⁹ ꝓtegis ꝛ exhortatōe corroboras. Erit tp̄s p⁹ obitū tuū. qñ int' eos ꝓut libuerit ōbachabor: ꝛ agā ō hij q̄cūqȝ placuerit mihi. Tu nāqȝ facis vt nūc a tāta mōachoꝝ ɔgregatōe ɔculcer. Et sāct⁹ vir. Uñ scis igr̄ īfelix. Qz forsitā p⁹ nos meliores erūt. q xp̄o sincera volūtate fuientes. eos q ad disciplinā dñi ɔfugient. ꝛ doctrinis spiritalib⁹ ībuēt. ꝛ pijs exēpl' edificēt. Noui ait illa. qꝛ ꝯ caput tuū mō mētitus sis. Tūc Pachomi⁹ ait. tu mēdac ꝓ pncipatū geris: naȝ pscire nihil oīno puales. Hoc. n. soli⁹ dī ē. ꝛ maiestatis ei⁹. ac psciētie ꝓpuȝ: cūcta pnoscere. Que rñdit. Secūdū pscīaȝ qdē: vt dicis: nihil pēit⁹ noui: coniciendo tñ plura cog̃sco. Et pachomio sciscitāte. qūo diiciat? ait illa: Ex pcedētibus: q̄ sūt euentura ɔsidero. Et vir sāctus ait ad eā. Qūo dicere possis exprime? Et illa. oīs igt rei pncipiū ꝓcessu tpis ad cōscitū tendit augmentū. Deinde ad ōtrimētū demergit. Sic ḡ ꝛ de diuina hac vocatione diicio q̄ inter initia sua celesti roborata psidio signis ꝛ pdigijs varijsqȝ virtutib⁹ creuit. Cuȝ igit̄ senescere cepit. opprobriorū minuetur incrementis. aut tēporis diuturnitate lacescēs. aut negligentie torpore deficiēs. Tūc igitur aduersus huiuscemodi potero preualere. Sȝ ꝛ nūc op⁹ meum ē supplantare quos possū. Magnos viros tēptare non desino. Cui pachomi⁹ ait. Si vt dicis: magnos tēptare viros ñ desinis. propriūqȝ opus tuū: aiaꝝ pditiōeȝ esse professa es: vtpote que cūctos excell' in malitia demōes. dic qūo aduersus dei famulos nūc nō potes pualer̄. Et illa Jā tibi inquit ante predixi. ex quo mirabilis incarnatio xp̄i facta est in terris: nos sine

viribꝰ ꝓrsus existere: ita vt ab his qui credũt i noie eiꝰ illudamur vt passeres. Verumtamẽ ⁊ si ifirmi sumꝰ redditi: nõ vsqȝ adeo gerimꝰ ocia: vt ñ quos possumꝰ ꝺcipe molliamur. Nũqꝫ qppe cessimꝰ aduersari generi vr̃o: ferẽtes malas cogitatiões i aĩabꝰ eoꝝ q̄ ꝯ nos decertare ꝯtendũt. Etsi nobis titilãtibꝰ ãnuere eis ex pte aliqua senserimꝰ: tũc ãpliꝰ neq̃ssimas cogitatiões imittimꝰ: ⁊ diuersaꝝ voluptatum icẽdia ministramꝰ: ⁊ ita ꝑliãtes accerrime subitramꝰ eos nr̃eqꝫ ptãti subijcimꝰ. Si ꝟo viderimꝰ ea q̃ suggerũt a nobis eos e ꝯrio ñ solũ ñ suscipe: ꝟuȝ nec libẽt attẽdere: fide que i xp̃o ẽ vigilãt ⁊ sobrie se munire sicut fumꝰ dissipat i aere. sic ab eoruȝ cordibus pellimur ⁊ fugamur. Nõ oibꝰ etiã viribꝰ nr̃is pmittimur cũ oi hoie ꝯgredi: non oẽs pñt nr̃os ipetꝰ sustinere. Nã si ꝯcederet nobis passiȝ ꝯ oẽs tota nr̃a formidie depugnare multos possemꝰ q nũc tuo tuet labore ꝺcipere. Sȝ qd agimꝰ: qa iuuant pcibꝰ tuis ⁊ ꝟtute ac potẽtis crucifixi muniũt. Tunc scũs Pachomiꝰ: voce magna cuȝ gemitu dixit ad eã. O idormitabilis neqtia vr̃a q̃ nũqꝫ aduersus genꝰ hũanũ seuire ꝺsistit: donec iteꝝ diuina ꝟtꝰ: id ẽ dei filiꝰ ꝺ celis aduenieẽs: ex itegro vos cõsumat ⁊ pdat. Hec dicens: increpauit cateruã demonũ sub nomine christi. Que mox dissipata ẽ: ⁊ ad nihilum dissoluta. Mane autem facto: cõuocans pachomiꝰ oẽs fratres qꝟ sãctitate vite vel antiqtate tpis eũ pcedebant: exposuit eis cũcta q̃ viderat a malignis spiritibꝰ. Insinuauit etiã p ep̃las suas absentibꝰ: muniẽs eos i disciplina atqȝ timore dñi: ⁊ istruẽs ꝓuidẽter: vt in nullo ꝓrsus fantasijs demonũ cedãt: nec isidiarũ multiformia pstigia extimescãt. Qui videntes ⁊ audiẽtes q̃ p diuinã grãȝ ab eo miracula gerebãt: corroborati atqꝫ solidati: fide cum omni alacritate laborem continentie sufferebant.

Ꝙ Pachomius sanauit quem scorpio percussit.

Preterea alicuiꝰ fratris q patiẽtie senis emulus ⁊ imitator erat: cũ staret ad orõnes: pcussit scorpiꝰ pedẽ: ⁊ adeo virꝰ ĩfudit vt vsqꝫ ad cor eius dolor excuteret: ⁊ spm̃ paulominꝰ exalaret. Qui lȝ sic effectꝰ extremo cruciatu: ñ tñ se cõmouit a loco suo donec finiret orõ ꝓ q̃ stati pachomiꝰ pces xp̃o fudit: ⁊ ꝓstine sanitati restituit.

Ꝙ ifirmitas corporis qñqȝ ꝓficit ad salutẽ.

Theodoro quoqꝫ ꝗuis passio capitis ĩfli/cta dolores acerrimos excitabat Qui cũ rogaret pachomiũ: vt eũ suis releuaret orõnibus: ait ad eum. Putasne fili qꝫ alicui cõtingat dolor aut passio aut aliqd huiusmõi sine pmissione dei? Idcirco in dolore sustine: ⁊ i hũilitate tua patiẽtiã habe: ⁊ qñ voluerit dñs tibi ꝯfert sospitatẽ. Quod si ⁊ diutiꝰ ꝓbare dignat: esto gratꝰ vt fuit pfectissimꝰ ⁊ patiẽtissimꝰ Iob q mltas tribulatiõuȝ ⁊ cruciatuũ tẽptationes excipiẽs: dñȝ bñdicebat. Et sic ille: tu q̊ȝ ꝓ doloribꝰ tuis maiorẽ regem a xp̃o pcipies. Bona qppe ẽ abstinẽtia: ⁊ i orõne pseuerãtia: tñ ifirmꝰ pmiũ magnũ adipiscitur: cũ lõganimis ⁊ patiẽs inuenit. Et qr nobis de magnanimis viris smo precessit necessariuȝ reor vnius adhuc viri tolerãtiã: que cunctam laudem trãscẽdit humanaȝ ꝓferre i mediuȝ ꝓ vtilitate multoruȝ.

De patientia zachei monachi.

Zacheus qdam monachus: pꝰlõgũ ꝯtinẽtie tẽpus: regio morbo correptꝰ: sequestratã a fribꝰ habuit cellã: tota vita sua pane tm̃ ⁊ sale cõtẽtꝰ. Sẽp autẽ psyatos operabat: tãtãqꝫ cõtritionẽ ꝓpter dñȝ habuit vt sepenumero funiculos intorquẽs: compungeret manꝰ eiꝰ ⁊ sãguinis guttas effluerẽt: itantũ vt ex ipo ope magna viri tolerantia mõstraret. In tanta igit ifirmitate corporis cõstitutꝰ: nũqꝫ frm̃ collectaȝ deseruit: sȝ ad explendas oẽs diurnas orõnes: sollicite ꝯuolauit. Nũqꝫ dormiuit interdiu. Cõsueuerat aũt p singulas noctes ꝑusqꝫ caperet sõnuȝ quedam de scripturis meditari. totaque membra sua christi signaculo muniẽs: glificabat iugiter dñm: ⁊ ita paululuȝ qescebat. Deinde circa no/

ctis medium surgēs vsq ad matutinas orōnes alacriter pmanebat. Hui9 aliqñ manus gdā frater īspiciēs: opis nimietate atq violētia fortiter sauciatas: ꝛ resp̄sas sāguīe: dicit ei. Quid ita pr durissimo labore te discrucias: maxīe tali īfirmitate depssus? An forte metuis qꝫ apd deū ꝯtrabas offensā: vel ocij crimē icurras: si nō sedulo fueris opat9? Scit dñs qꝫ poteris ꝛ qꝛ nemo tātis tribulatōib9 afflict9 vllū valet op9 attigere: pcipue tu q nlla necessitate ꝯstringeris. Nā si pegrini pter deū sufficiētiā vsq largimur: qntomagis tibi tāto prī cū deuotiōe puim9. Ad quem ille rñdit. Impossibile ē mihi ñ opari. Et fr ait Si hoc igt tibi placꝫ: saltē man9 tuas oleo pūge: ne tm̄ sāguinem pfluētes ī labore deficiāt. Qui ꝯsilio acqescēs: fecitqꝫ hortat9 ē cū ꝛ itātū vulnerate man9 ei9 guate sūt: vt nequaq posset sufferre cruciat9. Ad quē visēdū beat9 pachomi9 veniēs ait. Putabas frat qꝫ te oleū posset iuuare? Quis ꝟo te coegit ita sedulo laborare: vt sub ptextu opis ī h visibili oleo magisq in deo spē pōceres? Aut nūqd ipossibile ē sanare te? Aut īgrat egritudies singlo nrisq cōmonitionib9 idiget: vel despicit nos: q ē natura mificors? Sꝫ vtilitatē ꝯsiderans aīa nrā sinit ad momētū pati tristitiā vt tollerātie ppetua pmia largiat. Sup ipm igit oēꝫ curā nrām: sollicitudinēqꝫ iacteni9: ꝛ qñ voluerit vl quō iudicauerit: ipe terminū dolorib9 nris benign9 iponet. Qui rñdēs ait. Ignosce mihi venerabilis pr: ꝛ ora p me dñs: vt ꝛ h mihi delictū remittere p sua pietate digneē. Asserebant aūt plimi de h sene: qꝫ p annū integrū fleuit: p9 biduanū ieiuniū parū cibi pcipiens. Hūc scs pachomi9 mōachis ppōebat velut exēplū bono opuꝫ: firmamētūqꝫ ꝟtutū. Ad quē etiā eos q erāt ī merore positi dirigebat: qꝛ ꝛ hēbat ꝯsolatoriū ꝟbū sicut nullus ali9. Qui vsqꝫ ad finē fortiter decertās in senectute scā: p dolorib9 tanti: eterna solatia recepturus migrauit.

De obitu sancti Pachomij.

Ertus itaqꝫ Pachomi9 qꝫ talētū sibi creditum: nūq psus abscōderet: sꝫ oib9 progans ꝛ hūc ꝛ alios qꝫplurimos pfecte ꝯuersationis ad xpꝫ añ pmiserit die festū leta mēte celebrabat. sup tātis ac talib9 fructib9 a dño sibi ꝯcessis: de qb9 nr hic smo: qꝛ diu pductus ē: deo grās refero. Post brissimū ꝟo pascal festi diē: mltis frib9 ad dñs pmissis ad postremū ipe qꝫ beat9 pachomi9 īfirmatus ē: ꝛ ministrabat ei theodor9: cui9 sepe meminim9. Et qꝫuis eēt toto corpe attenuat9 ac debilis. faciē tñ hēbat hylarē atqꝫ fulgētē: ita vt ex h qꝫ videntibus: pie mētis ac sincerissime ꝯscie sue mōstraret indicia. Ante duos ḡ dies scē dormitiōis sue conuocans vniuersos frēs ait ad eos. Ego qdē carissimi viā patꝝ secur9 ingredior: iaꝫ video me a dño pximus euocari. Uos ḡ memētote ꝟbo q a me frequēter audistis: ꝛ vigilātes ī precibus: sobrii estote in operibus vestris. Nulla sit ꝯiunctio cū sectatoribus miletii vel arrii seu christi pceptis aduersātib9. Cū illl āt ꝯuersamini q deū metuūt: ꝛ possunt pdesse vobis in cōuersatione scā et aīabus vestris pstare solatia. Ego iaꝫ delibor: et tēpus mee resolutionis instat. Eligite igitur ex vobis frēm me pñte: q post deū plit oībus curāqꝫ vestra gerat animaꝝ. Quātum ꝟo mea discretione ppendo petroniū ego ad hoc opus idoneū dico: vrm autē est: quod expedit vobis: eligite. Receperūt ergo ꝛ hoc obedientissimi filii cōsiliū pris. Erat enim petronius potēs in fide: humilis ī cōuersatione: itellectu prudentissimus: bonis moribus: discretione perfectus. Pro quo precem domino sanctus pachomius fudit: quia ꝛ ipsum in monasterio cognomento thinobosthioꝝ egrotare comperat Cuilibet absenti cunctam fraternitatem commendauit in domino: mittens ad euꝫ protinus vt veniret. Et signaculo xpi se muniens: atqꝫ angelū lucis q fuerat ad se directus. aspectu ītuēs hylari. sanctā reddidit animā. xiiij. die mensis chon sm egyptios. quod ē iuxta romanos ad septimū dieꝫ Iduuꝫ mayarū. Cuius venerabile corpusculū: discipuli ei9 sicut decebat p more curantes totā noctē sup illud duxe-

re puigilē: psalmos hymnosq; canētes: se quenti xpo die sepelierūt cū i mōte vbi fa crat cōstitutū. Jlli aūt q missi erāt ad scū; petroniū eū deduxerūt adhuc ifirmitate ipa laborātez. Qui paucis dieb⁹ totā frāti tatez gubernās. et hic i pace defūct⁹ ē: reli quēs p⁹ se viꝝ iustū et acceptissimū dō oꝛ sīseuz nomīe. Hec igit̄ nos ex multis coꝝ meritis descripsimus pauca: et ex magnis pauca digessim⁹: ñ vt illis honoꝛ aliqs pre staretur: nec.n. fas est eos nr̄is idigere pre conijs: qbus sufficiēs ē etna laus et idefici ēs gl'ia: quā coꝛā xpo et scis āgelis ei⁹ ade pti sūt: et pleni⁹ cū suis coꝛpib⁹ i resurrecti one oīuz cōsequēt. Fulgebūt.n. sicut sol i regno dei: q gl'ificātes se gl'ificare testat⁹ ē: sed vt nos emulatoꝛes coꝝ p nr̄is effici amur virib⁹: cū vitas eoꝛuz p̄clarissimas agnoscētes. eas imitari xpo donāte cōten dim⁹: p̄cib⁹ sēp adiuti beatoꝝ patrū: p̄riar chaꝝ: pphaꝝ. aploꝝ. martyrū. oīuzq; san ctoꝝ p qs oīpotens et clemēs de⁹ nr̄ btā et coetna et ɔsubstātialis et isepabilis trinitas pr̄ et filius et spūscūs gl'ificet̄ iugit̄ et collau det̄. qa ipi dbet̄ oīs laus et gloꝛia in secula seculoꝝ Amē. Explicit de scō Pachomio.

Jncipit de Xpiano monacho.

Uidaz cenomanēsis. nomīe Xpian⁹. iuuenis cō uersus ē i heremitoꝛiū quoddā i archiepātu thuronēsi qd d̄r gastinetum. vbi cū foꝛtit̄ tēptaret̄ a carne sua. affligebat se: i qdragesima ieiunabat et abstinēs se ab oī potu. p̄t̄ vnū diē in septimana. Jn hyeme stabat vestit⁹ in aq̄ frigida vsq; ad collū: disciplinā sibi dabat vsq; q̄ xge dirūperent̄. Qd cū qdā die h faceret: et se cedisset vsq; ad sāguinē: audiuit vocem a parte occidētis dicētez. Nil pdest tibi qd facis. Jste de⁹ quē iclamas. nō dabit tibi quod petis: sed cōuertere ad me et auxilia boꝛ tibi. Quod ille audiēs: itellexit vocez eē inimici. Et cū oꝛasset dūz vt auxiliaret̄ sibi cōtra tēptatiōes: pposuit aggredi peregrinationē ad diuersos scōs. vt ita finiret vitaz suaz pegrinādo. Et cū diu hoc cogitasset. accepto baccl'o egressus ē nudis pedibus. Et cum venisset ante quandam ecclesiam: flexis genubus rogauit deum: vt daret ei bonum consilium: vix ab oratione surrexerat. Et ecce sensit fetoꝛem magnum per quod intellexit diabolum astantem: qui ei suggerebat relinquere habitū religiōis et locū suuz: et grās agēs dn̄o de tali signo: reuersus ē ad fr̄es suos. Hic aliquādo i festo sci Stephani doꝛmiebat ad matutīas. Et cū legeret̄ illa lectio vbi legit̄: et lapidauerūt stephm̄. expgefactus ad h vbuz: rephēdit se de sōnolentia dicēs: Ueh mihi qa sic doꝛmio ad obsequū dei. Jste scūs nō doꝛmiebat quādo lapidabat̄: et p psecutoꝛib⁹ oꝛabat: et ego mis̄ debuerā rogare istuz scūm martyrē. vt oꝛet p me: et p⁹ h cepit itētissime vigilare et rogare scūz stephm̄ vt oꝛaret p se. Jn crastino cū eēt i refectoꝛio: añq; aliqd gustaret. vēit vox ad eū dicēs. Tu itēdis ad terrenas escas: et ñ cogitas de gl'ioso pthomartire q oꝛat p te. Tūc apti fuīt oculi eius et leuās ocl'os i celū: vidit martyrē orātē p se: sicut vox ei dixerat. Qd cū dixisset statiz surrexit: et petiit locū secretū i quo oꝛaret. et dixit. Scē Stephāe. quas tibi grās agā d h tāto bñficio tuo. Nihil hēo ppriū qd tibi dem. Sz tñ h do tibi: q āmodo p amore tui ñ iduar lineis: s; laneis tm̄: qd et fecit. Hic cuz postea moneret ceteros. vt in bono pposito psisterent narrabat dicēs. Eraz aliqñ i castineto: iacens in lecto pleno paleis i solario quodā. Et cū velles re pausare: sētiebā nescio qd. qd se mouebat sub renibus meis. Dixi quoq; hoc magistro meo: sed illa motio non quieuit. Quadam autem die inspirante mihi domino: cepi euertere palcā lecti mei et euersa palea cum nil inuenirem: leuaui vnū de asseribus solarij: sub quo inueni vnum pedulem et in eodem magnam massam denarioꝛum. Quos cum inuenissem: relictis illis cucurri ad magistrum nostrum: et confessus sum quid inuenissem. Jlle iussit mihi vt afferrem illos ad se. Quod cum fecissem omnes fratres iussit congregari: qui omnes excōmunicauerunt illum qui hoc

fecerat. Quod cũ audiſſet carpẽtari⁹ quidam dixit ſe hoc feciſſe: ⁊ petiuit veniam humiliter correctionẽ ꝑmittens. Magiſter aũt indulſit ei: ⁊ iniunxit ei penitẽtiã. Sed denarios male acq̃ſitos retinere noluit. immo diuiſit eos pauperibus ⁊ egenis. Explicit vita ſancti Xpiani monachi. Incipit prefatio in vitam ſancti Joannis eleymonis epiſcopi alexandrini: alias elemoſinarij appellati.

Cogitãte me ac diu tacite ſollicitecꝫ mecũ cõſiderante: quid in domo dei cõmodius ac digni⁹ operari potuiſſem: ne ea videlicet ꝑſumerem: que mihi ex miniſterio credito cõmiſſa nõ ſunt: nec rurſus illa arriperẽ: que ingenioli mei vires excedũt: ſm illud Salomonis: mel inueniſti comede quod ſufficit tibi: ne forte ſatiat⁹ euomes illud. Et alibi. Altiora te ne queſieris: ⁊ fortiora te ne ſcrutatus fueris. Ecce ſubito quidam ſtrenui ac ſtudioſi viri me cohortari voluerunt: vt in latinũ ſmonẽ vterẽ Leontiũ de vite reſiduis ioãnis alexãdrini antiſtitis: quẽ greci propt̃ multiplicẽ cõpaſſionem quam erga oẽs poſſidebat: merito ⁊ abſolute eleymona id eſt miſicordẽ appellant: q̃tenus tãtus vir: nõ tm̃ ſmõe greco verũetiã latino elogo pollentib⁹ vtilitati eſſet ⁊ cõmodo. Quapropt̃ quia me dignũ ad tãtũ opus atcꝫ ydoneũ minime ꝑſpexi: leuaui oculos meos ĩ mõtes vnde veniret auxiliũ mihi: ſicqꝫ ſolatia patrũ. ⁊ orõnes adhibens tã ꝑficuũ virũ nõ paſſus ſũ celare latinis: Sed licꝫ mẽbranas inciderĩ: ſcedulas ꝑparauerĩ: nõ tñ hunc in codicẽ auſus ſũ añcꝫ a dominatione vr̃a o miles beate: licẽtiam adipiſci ꝑmerui. Necꝫ enĩ fas ẽ. vt abſqꝫ vicario dei: abſqꝫ clauigero celi. abſqꝫ curru ⁊ auriga ſp̃ualis iſraelis: abſqꝫ vniuerſali pontifice: abſcꝫ vnico papa: abſcꝫ ſingulari paſtore: abſqꝫ ſpeciali patre: abſqꝫ te oĩuꝫ arbitre aliqd cõſumet̃ aut diuulget̃. Tu enĩ tenes claues dauid: tu accepiſti claues ſcientie In archa qppe pectoris tui. tabule teſtamẽti: ⁊ mãna celeſtis ſaporis requieſcũt. Tu. n. quod ligas nemo ſoluit: qđ ſoluis: nemo ligat: qđ aperis: nemo claudit: qđ claudis nemo apit. Uiceꝫ nãqꝫ ĩ t̃ris poſſides dei. Cum auteꝫ hunc beatum in latinum vertereꝫ eloquium: nec grecorũ idiomata: nec eoꝝ ordinẽ verborum ſeq potui vel debui. Nõ. n. verbum e verbo: ſed ſenſuꝫ e ſenſu excerpſi. Sꝫ nec latinas regulas vſquequaqꝫ ſuare curaui: dum tantũ ĩtentio mea illo tẽderet. ex quo vtilitas naſceret̃ legentibus. Qua de re ãgelice dñe: nõ perſonam tantillitatis mee ĩtuens: non aſtutiaꝫ inueſtigans: non verboruꝫ faleras regrens: ſed potius pio cordis oculo: ꝑfectuꝫ legentiũ prenoſcẽs: vt tantus vir tancꝫ exemplar ⁊ ſpeculuꝫ ſit oĩb⁹: veſtra apoſtolica auctoritate trãſlationeꝫ hãc: ſi veſtro arbitrio placet firmate: ſi diſplicet emẽdate: dũmodo latinitas ſe tanto nõ doleat eſſe ſale ꝓuataꝫ. q̃ grecia ſe gaudet opime conditam. Suſcipe ĝ ſcũꝫ a pctõre ĩterp̃tatuꝫ: ⁊ noli attẽdere ꝑ quẽ trãſlatus ſit: ſed qs trãſlat⁹ ſit. Neqꝫ enĩ ꝑpter fiſtulaꝫ plũbeaꝫ aquaꝫ lipidiſſimaꝫ deſpicias: neqꝫ ꝑpter ſpinas q̃ ꝑducunt: roſam q̃ producit ſpnas. Cuſtos ꝟo ⁊ amator tuus: quãdo voluit Pharaoni ⁊ Nabuchodonoſor iniquis regibus: ſomnia quibus futura prenoſcerent̃ oſtendit: ⁊ Cayphã ĩpiuꝫ qđ expediebat ꝑtulit: quinimo quando voluit aſine loqui articulata verba ꝑmiſit. Salue preſul amate deo. ꝑ ſcl'a ſalue: toti⁹ atqꝫ orbis papa btẽ vale. Finit ꝓlog⁹. Incipit narratio Leõtij epi neapoleos ciprorũ inſule ĩ vitã ſcĩ Joãnis eleymonij alexãdrini epiſcopi.

Ntẽtio quideꝫ vna eſt: noſtra quoqꝫ ⁊ eorum q ante nos fuerũt: ſtudioſoꝝ ⁊ ſanctoꝝ viroꝝ: ſuper p̃nti memorabilis viri vite narratiõe: id ẽ vt in omnibus qdeꝫ imitatio pia ⁊ vtilis fiat: gloria auteꝫ ⁊ magnificẽtia ſancte ⁊ adorande trinitati referat̃: ⁊ in h̃ ſicut ⁊ ĩ omnib⁹ que ſemper in generationeꝫ ⁊ generationẽ propria luminaria oſtendit: ad

illuminãdos qui i tenebris ꝛ i umbra mortis sedẽt pctõres. Quoniã vero amici xpi nõ valde miramur. qui ante generationẽ nr̃az fuerũt viri qui deo placita cõuersatione vixerũt. s3 de diabolica opatiõe illos ꝑmones semꝑ dicim⁹ ad alterutrũ: qa sub viris q ante nos fuerũt nõ erat iniquitas hominũ multiplicata sicut mõ: vt predixit diuina scriptura. eo ꝙ abundauit iniquitas refrigescit caritas multoꝝ: iõ non valem⁹ ad coꝝ consurgere meritũ. Hui⁹ rei gratia. ad p̃ñtez sancte hui⁹ vite narrationem ex parte venimus ostẽdere etiã diebus nr̃s volẽtes: ꝛ ꝓpositũ suuz cogentes excellẽtiores nobis demõstrari: ꝛ angustã ꝛ artam viam posse incedere: ꝛ obstruere os loquẽtium iniqua: ꝛ anime noxios itellectus vitare. Jaz quidẽ ꝛ alij añ nos optima atq3 excellẽtissima de hoc admirabili viro ꝛ sũmo sacerdote Joãne philosophati sũt potẽtes existentes i opere ꝛ in ꝑmone. Dico. n. ioannẽ ꝛ sophroniũ dei cultores ꝛ amatores ꝟtutũ: ꝛ pietatis ꝓpugnatores. attamẽ q̃uis tales essẽt de dignitate ꝛ merito studij viri isti⁹ ꝛ ipi omiserũt ꝛ idipsum ꝑpessi sũt: qđ nõnulli studiosi agricole vineã vberez ꝛ fructuosã vindemiantes. Nã relinquũt vtiq3 ex fructu bñdictionem: etiaz nolẽtes: se retro sequẽtib⁹ egenis: eligẽtibus id ẽ colligẽtib⁹ racemos vineam. ex qbus sumus ꝛ nos minimi. Naz ꝛ oẽs sancti isti: q̃uis oi fortitudie sua: fructiferã hanc oliuã: que i domo dei: vt ait psalmista plãtata est ꝓpter multiplices reuera oliuas que i ea sũt: zelo dei vindemiare studuerit: attamẽ latuit eos mult⁹ oliue fruct⁹ dño dispẽsante. Nostrã ergo vilem ꝛ frigidaz alacritatẽ suscipite. vt duo vidue minuta: nõ. n. illis ꝯtrahẽtes: neq3 q possimus eorũ a deo donataz sapientiã imitari: iusti gesta scripture tradere festinauimus: sed pmo quidẽ velut itelligimus nõ iustuz eẽ ea que pñt vtilitatẽ audientibus facere: silentio occultare: ne ꝛ nos icidam⁹ in iudiciuz fui illius: qui talẽtum in terra abscõdit. Secũdo aũt vt i hac narratione nr̃a correctiores ꝛ ꝺlectabiles hystorie ꝯscribãt. que scripte nõ sunt ab optimis viris. in laudib⁹ sctissimi reuera atq3 beatissimi ioãnis. Deinde ꝟo quia sapientes ꝛ potẽtes in ꝑmone. amatores hystorie erãt: sapiẽter ꝛ sublimiter materiã depinxerũt: qđ maxime ꝛ pamplius erexit nos ad pñtez sollicitudinẽ: vt eo q inest nobis pedestri. deformi: hũiliq3 caractere enarramus: vt possit ꝛ ydiota ꝛ sine litteris de his que dicuntur proficere.

De Zacharia ꝛ de ratione menne: ꝛ ꝙ iste sanctus omnino non iurauerit.

Cum peruenissem alexandriaz ego idignus ad amplectẽdos sanctos ꝛ victores martyres: kyrrum: ꝛ ioannem ꝛ eorum iocũdis epulis ꝛ refectione frueremur conuenientibus ꝛ colloquẽtibus ibidez quibusdam viris venerabilibus atq3 philosophis. ꝛ disputarem⁹ de scripturis ꝛ de anime institutione: venit ad nos quidaz peregrin⁹ petẽs elemosynã. Dicebat. n. se nuꝑ de captiuitate persaꝝ ereptũ. Accidit igit̃ vt nullus de cõsedẽtib⁹ inueniret̃: habẽs ꝓcium aut nũmum. Unus q̃ de cõsedentibus habebat illic astantẽ mercenariũ callide datorez: accipientem tres tm̃ nũmos p singulos annos: hñtem vxorẽ ꝛ duos filios. Cũq3 recessisset qui petebat ꝓsecut⁹ est cũ igeniose: ꝛ abstulit a se quã ferebat cruciculã argẽteã: ꝛ dat ei dicẽs se nõ hr̃e aliud aliqd vsq3 ad siliquã vnã in vita sua. Ego igit̃ de hoc qđ acciderat: imo qđ gestum viderã: per grãz dei iuentus sum cõsiderare qđ fecerat: ꝛ cõpunct⁹ enarraui statim ꝓpe me sedenti: mẽne nomĩe viro industrio ꝛ timenti deũ: q ꝛ erat ordinans dispensationẽ sctissime ecclesie sub nobili ꝛ beatissimo Joanne p̃riarcha. Qui cuz me intuitus esset admirãtem ac laudantẽ euz qui elemosinã fecerat dixit mihi. Ne mireris eo ꝙ ex traditione ꝛ doctrina huiusmodi actionis opator extitit. Et dicente me ad eum. quõ ꝓpter charitatẽ prodesto mihi: ipse respõdens ait. Sctissimo ter beato p̃riarche nr̃o ministrans pmansit io anni: ꝛ tanq̃ fili⁹ ꝓprius patris idustriam

suscepit: dicente scō ad eū. Humilis Zacharia: esto misericors et verbū promissionis habe ex deo pro infirmitate mea: qa neqȝ i vita mea neqȝ post mortē deerit a te deus. quod fuat vsqȝ hodie. Multas.n. bndictiones mittit ei deus: sed nō dimittit qcq̄ quod nō statiȝ det pauperibus: ppemodū ostrigens et in nihilū redigens domū suā. Multotiens in exultatiōe inuenerūt eū qdā: dicentē deo. sic sic: aut tu mittēdo. aut ego dispgendo: videbimus verbo qs vincat. liquet .n. qm̄ tu viues dn̄e: et vite nr̄e ministratores. Porro āt qn̄ iuxta euentū nō hȝ ad horam aliqd quod det a se petenti: otristatus dicit ad tabernariū aut ad aliū negociatorem. Da mihi vnū tremissen.i.tertiam ptē solidi auri. et fuiaȝ tibi vno mense vel duobus: vt vis: et vbi vis: qm̄ esuriūt valde q in domo mea sūt. Et sumens dat egēti: rogās vt nemini dicat. Cū ḡ sensisset me ideȝ dei cultor mennas tāq̄ euāgeliū audientē se: dicit mihi cū opunctione. In hoc miraris dn̄e? Iā si iuenisses scm̄ pr̄iarchā qd faceres? Aio ei. Quid āpli videre? Tūc dixit mihi. Crede p indulgētiam dei. ipse me fec̄ p̄byterū et vicedn̄m scissime eccl̄ie et vidi i eo opa: vniuersā pene naturā excedētia. Et si dignatus fueris i fuilia mea hodie veniēdo scificare nos: enarrabo tibi gesta: q̄ ipse ispector eoꝝ factus aspexi: Cūqȝ hoc dixisset tenui manū et erexi eū: apphendēsqȝ duxit me i a deo fuatam domū suā. Itaqȝ cū voluisset nobis mensā dignatus apponere dixi ad eū. Nō iustū est o dn̄e aie cibū relinqntes: corpus an̄ aiaȝ reficere: sed magnū cibū q nō perit sumamus: et postmodū corpori necessitatem p̄stemus. Cū ḡ cepisset vitam sci sine mēdacio recitare: p̄mū ingt et precipuū bonū eius fuit: qm̄ oīmodis nō iurauit. Petii igitur chartaȝ et attramētariū: et que dicebātur per ordinem annotabam. De stipēdiis pauperum quos dominos appellauit.

Promotus ergo et i throno residens in amica xp̄i magna ciuitate alexandria decreto diuino veracit̄: et nō ex hominibus necq̄ p hoīes. hoc p̄mū forte factuȝ et premiū oībus demōstrauit. Mittēs.n. mox dispēsatores. et eum q dicebat̄ sup paceȝ: dixit coraȝ oībus ad eos i honorabili secretario. Nō iustū ē o fr̄es: ante alterius cuiusq̄ curā hr̄e. q̄ xp̄i. Omni verbo m̄ltitudine que ouenerat audito verbo opūcta ac sustinente: dicit iteꝝ ille btūs. Euntes ḡ p totā ciuitatē oscribite mihi usqȝ ad vnum oēs dn̄os meos. Illis aūt non intelligentibus qui hi dn̄i essent: sed rogātibus dicere et mirātibus q nā pr̄iarche dn̄i existerēt: respōdit rursus āgelicū illud os et ait. Quos vos egenos et mēdicos vocatis: istos ego dominos et auxiliatores p̄dico. Ipi eni nobis vere et auxiliari et celorū regnū donare poterūt. Et cū h̄ multa velocitate vidisset factū xp̄i imitator: p̄cepit eis p singl'os dies stipēdia tribui: et p propriū dispēsatorē p̄bere eis sufficientē necessitatē: plus aūt erāt q̄ septē milia qngenti. Tunc q̄si pastor verus et nō mercenarius: cū sacroscō ouili: et cū ouenientibus scis viris ep̄is: ad eccl̄iam scām pgēs: osecratus ē diuino iudicio. De equā mēsurā et pōdus statuerit.

Iustū vero ē. et h̄ gestoruȝ eius nō postponere bonū. In crastinū eni iteruȝ mittēs p totā ciuitatē eosdē d̄i amicos yconomos et cancellarios: et reliquos qbus erat dispositio ciuitatis credita nō pmisit mēsurā q̄lēcunqȝ vel pondus puū et magnū i tota ciuitate: sed oīa i vna cāpana.i.iusta et eq̄li statera: modio et artabe.i. mensura modios tres cōtinēs: et ētiā pteȝ modii vēdere et emere cōtestabat̄: scribēs i subscriptiōe sua: oditionē p oēȝ regionē. hn̄tem formā hāc. Iohēs humilis et exiguus fuus fuoruȝ dn̄i nr̄i. oībus sub pauptate nostra dgētibus: qq̄ ab eodē dn̄o nr̄o regimini subeē noscūt. Hec egregio btō Paulo: p eū q in eo loqbat̄: xp̄o iubēte. et oībus legē ponēte: obedite p̄positis vr̄is et subiacete eis: ipsi .n. puigilāt q̄si rōnē p aiabus vr̄is redditu ri: credit tātilitas mea: verbo diuino obedientes: vos suscipere petitiōes nr̄as: vt ex deo et nō ex hoīe: vn̄ h̄ sciēs moneo chari-

taté vrãz: vt neqꝗ̃ i ꝗ̄piãz vꝛum appareat huiuſcemõi p̄uaricatio. Deniqȝ vt ait diuina ſcriptura: ſtaterã magnam ⁊ p̄uaȝ odio habuit de⁹. Si ꝟo qs appuerit: poſt p̄ñtẽ ſubſcriptiõis nr̃e ↄditiõeȝ: iſtiuſmodi crimẽ icidẽs: vniuerſas facultates ſuas i̾digẽtib⁹ nõ volẽs ſine mercede apponet. Ergo vt dignũ memoꝛia: ⁊ h̄ ip̄ȝ publicũ preceptum hic ponere curauimus.

De munera accipiẽtes coꝛrexit.

Elatum ẽ aũt aliqñ huic diuinit⁹ ſapiam ↄſecuto ꝙ p̄ xenia eccl̃ie rectoꝛes ẽptas pſonas accipẽt: circa diſpoſitiões captiuoꝛũ. Qđ nihil negligẽs cõuocauit oẽs ⁊ nemineȝ penit⁹ exaſperãs: ſupauxit mercedes ꝗ̃ eis p̄us dabãt: ponẽs ꝟbuȝ ꝗ̃ten⁹ mũera a q̊libȝ oĩmodis nõ accipent: qm̃ inquit ignis ↄſumet domos mũera accipiẽtiuȝ. Ex tũc igit̃ p̄ grãȝ dei abũdauerũt dom⁹ coꝛ: ita vt quidã ex eis additã ſibi mercedũ quãtitatẽ dimitterent.

De licentiã ⁊ ↄfidẽtiã ſe adire volẽtib⁹ d̄derit.

Iſcens ꝟo aliquãdo itex̃ȝ ille ter diues: ꝙ quidã iĩuriã paterẽt̃ ab aduerſarijs ſuis et volẽtes adire euȝ. timoꝛe cãcellarioꝝ et eccleſie d̄fẽſoꝝ atꝗ̃ ei aſtãtiũ ꝓhiberẽt̃ ↄſiderauit tale q̄d deo acceptũ negotium et quarta et ſexta feria publice ponens ſellam et duo ſcamna. ſedebat ante eccleſiam: colloquẽs q̄buſdam ſtrennuis viris aut ſcã euãgelia p̄ manib⁹ tenẽs nullũ tãti obſequij appꝛopiꝗ̃re ſibi p̄mittens: excepto vno defẽſoꝛe eccl̃ie: licẽtiã ⁊ ↄfidẽtiã dare feſtinãs: ſe adire volẽtib⁹: q̄b⁹ ⁊ ↄfeſtiȝ qđ dignũ erat: p̄ eccl̃ie defẽſoꝛes faciebat: ⁊ p̄cipiebat vt nemo coꝝ guſtaret ꝗ̃uſꝗ̃ oꝛdinarẽt capt̃ȝ: et audiẽtib⁹ dicebat Si nos hoĩes exiſtẽtes p̄miſſioneȝ ſẽp̄ p̄ petitionib⁹ nr̃is hẽm⁹ igrediendi domũ d̄i ⁊ petitiões nr̃as facere ei videliçȝ i tractabili ac oĩ creature ſupeminẽti: atꝗ̃ opaȝ dam⁹: ꝗ̊ p̄ces nr̃e ĩpleant̃. necnõ et rogamus eũ vt nõ tardet: ſȝ illđ ꝓp̄he dem̃ ꝓtinus exclamam⁹. cito ãticipet nos miſicoꝛdia tua dñe: ꝗ̊mõ putas nos ↄſuoꝝ nr̃oꝝ petitiões: cũ oĩ feſtinatiõe d̄bemus pagere: memoꝛes dñi dicẽtis: i ꝗ̊ mẽſura menſi fueritis remetiet̃ vobis: et per ꝓphete voceȝ iteꝝ p̄hibentis: quemadmodũ p̄feciſti erit tibi. Una ꝗ̊ dierũ ſitimõ hic mirabilis ꝓcedẽs: et i ſolito loco p̄ſidẽs vſꝗ̃ ad horã quĩtã ⁊ nemĩe accedente: meſt⁹ ⁊ ↄlachꝛymãs receſſit. nullo aũt audente eũ iterrogare cãm meroꝛis ſcs ſophꝛoni⁹ ait ad eũ ſecreto. Illic. n. erat tũc. Que cã ẽ d̄i curatoꝛ: retinẽti ſaiuȝ tuũ ſcm̃ triſtitie Oẽs q̄ppe nos repẽte ↄturbauit. Qui dixit ei mãſueta voce: Hodie hũilis iohẽs ꝗ̃lẽcũꝗ̃ mercedẽ a ꝗ̊piã ñ hũit: neꝗ̃ xp̄o ꝓ inũeris pctis ei⁹ aliq̄d obtulit: ſĩc nec aliqñ Cui ſãct⁹ ſophꝛoni⁹ diuinit⁹ iſpirat⁹ r̃ñdit. Mox. n. itellexit cãȝ ob quaȝ iſdẽ triſtabat̃ p̄ñarcha. Hodie ꝟo gaudere et letari opoꝛtet beatiſſime: Ueracit̃. n. beatiſſim⁹ es: ita pacificãs a xp̄o creditũ tibi gregem vt nullã h̄eat cõtra ꝓximũ ſuũ litẽ aut dubietatẽ: ſȝ velut angelos ſine litigio. ⁊ ſine iuditio hoĩes eẽ feciſti. Ille autẽ vere mitis paſtoꝛ. credẽs qđ dictũ erat. verũ eſſe oculos i celũ extẽdẽs dicebat. Grãs ago tibi de⁹. q2 ⁊ imeritã puſillanimitatẽ meã ſacerdotio fũgi. ⁊ me exiguũ ⁊ peccatoꝛeȝ ſacerdotẽ tuũ vocari. ⁊ paſcere rõnabileȝ gregẽ dignat⁹ es. Mox ꝟo puſillanimitate oĩ depoſita: gaudiũ i hũilitate multum illi affuit. Hunc ꝟo: vt q̄daȝ aiũt: in h̄ imitatus ẽ ⁊ conſtantius. qui poſt Eraclium iperatoꝛem extitit: cuius ⁊ filius erat.

De eos q̄ a pſis fugerãt benigne ſuſcepit.

Uius ſãcti patriarche tẽpoꝛibus aſcẽdentes pſe captiuarũt ⁊ depꝛedati ſunt ſyriam. Itaqȝ pene omnes qui effugiebant manus perſarum. ſine deo. ad nomen huius ter beati tanꝗ̃ ad poꝛtum ſine fluctu accurrebant: ab eo ⁊ ipſi ſuffragio ⁊ ſuſceptione perfrui poſtulantes. Quos beatus iſte hoſpitio recipiebat: ⁊ conſolabatur: non tanꝗ̃ captiuos: ſed quaſi natura veraciter frẽs. Cõtinuo ꝗ̊ plagatos quidẽ ⁊ iſirmos. i xenodochiis ⁊ noſochonus idest egenoꝝ domib⁹ fecit recũbere p̄ci

piēs curā eis ꝛ medicinā ḡtis ipēdi: ꝛ tunc recedere: qm̄ vnusqsqȝ eoꝝ ꝓpria volūtate vellet. Illis ꝟo q sani ꝛ egeni veniebāt ad rogaȝ: mascl'is qdē singulas siliqs dabat. mulierib⁹ aūt ꝛ puellis tāq̄ ifirmioribus mēbris binas. Uenientib⁹ ḡ qbusdā indutis ornamētis aureis ꝛ dextralib⁹ ꝛ q̄rentibus elemosynaȝ: referebant ð eis p̄riar che: hi qbus erat roga credita. Ad q̄s beatus ille toruo oc'lo ac seuera voce vsus ē̄ q̄ mitis eēt ꝛ visu hilaris dixit. Sigdē humilis ioānis imo xp̄i dispensatores vultis esse diuīo p̄repto sine calliditate obedite dicēti: oi petēti te tribue. Si aūt vēiētes curiose inuestigaueritis. de⁹ curiosoꝝ ministroꝝ nō indiget neqȝ humilis iohes. Si eniȝ q̄ danī mea existerēt ꝛ mecū nata essent. fortasse bn̄ i meis tenax existerē. Si ꝟo q̄ danī ð̄i sūt: vtiqȝ i suis p̄ceptuȝ suuȝ custodiri vult. Si aūt ex incredulitate ꝛ modica fide illð timetis: ne forte multitudo eoꝝ qb⁹ danī supet itroitū pecuniaꝝ ego vr̄e pusille fidei cōicari n̄ patior. Eteni si bn̄placito dei actū ē. vt essē ego idignus dispensator eius muneꝝ si tot⁹ mūdus ꝯgregaret alexandrie elemosyne idigēs: imēsos thesauros dei nō angustabūt neqȝ scām ecclīam.

De elemosyna que ei in similitudine puelle apparuit.

Amqȝ illos dimisisset. vniuersā q̄ circūdederat istos defectionē ꝛ modicā fidē scidēs loq̄bat̄ his q eis consedebant: ꝛ admirantur de data ei a deo cōpassione. Cū esseȝ ingens adhuc in cypro: iuuenis q̄si annoꝝ qndeciȝ vidi vna nocti um i somnis puellā quādaȝ: cui⁹ spes sup̄ soleȝ splēdebat: ornatā sup̄ oēm hūanū sēsuȝ: q̄ venit ꝛ stetit an̄ lectū meuȝ: ꝛ pulsauit me latere. Expgefactus ꝟo vidi eā in veritate stātē: ꝛ estimaui eam eē mulierē: figura igit̄ crucis signat⁹ dixi ei. Que es tu? ꝛ quō ausa es itrare sup me dū dormirē? hēbat ꝛ coronā de oliuaꝝ ramis super caput suuȝ: tūc illa hylari vultu ꝛ subridēdo dicit mihi. Ego suȝ p̄ma filiaruȝ regis. Cūqȝ hec audisseȝ statiȝ adoraui eā. Tūc dic̄ mihi. Si me possides amicā: ego te ducā i ꝯspectu ipatoris. Etenim nemo hȝ potestatē apud euȝ: sicut ego. Ego qppe feci eū in t'ris hoīeȝ fieri ꝛ saluare hoīes. Et hec dicēs disparuit. Ego ꝟo imemetipsuȝ reuersus itellexi visionē ꝛ dixi. Credo cōpassio ac elemosyna ē: q̄ hȝ i capite ex oliue folijs coronā. Eteni ꝟacit cōpassio ꝛ benignitas erga hoīes deuȝ carne vestiri fecit. Statiȝ ḡ vestiui me ꝛ nullū domus mee excitās: i ecclesiaȝ abij. Erat. n. iā aurora. Et cū irē obuiaȝ fr̄i frigore vexato: expoliaui me idumēto cap̄no. ꝛ dedi ei: dixiq̄ int̄ me. Ecce i h̄ sciā si vtiq̄ ꝟa ē visio quā vidi: an demoniaca. Et ꝟitate testāte nōdū eccl'iaȝ comprehēderā: ꝛ subito obuiat mihi qdā albis indut⁹ vestimētis dat mihi ligaturā centū numismatū dicēs. Accipe hec frater. ꝛ dispēsa vt vis. Ego aūt p̄ gaudio stati hec suscipiēs. reuersus sum volēs reddere ei ligaturā illā: q̄si nihil idigens: ꝛ ampli⁹ nō vidi aliqnē. Tunc dixi veraciter nō eē fantasiaȝ. Ex illa vero hora. sepe dabaȝ conferri aliquid ꝛ dicebaȝ videbo si mittat de⁹ mihi vt dixit centupla. Et cū tēptassem dn̄ȝ malefaciēs: ꝛ satis factus essē diuersis modis p eas res: dixi. Cessa misera aīa: tēptādo itēptabileȝ Tot igit̄ certitudines hn̄te ex deo humili aīa mea: hi increduli fortasse hodie venerunt. ꝛ me i ð̄ficiētiā secū cadere hortant̄.

De peregrino qui eum temptauit.

Orione existente eadem populi m̄ltitudie in ciuitate. qdam peregrinoꝝ vidēs tantā cōpassionē ei⁹. voluit tēptare eū: ꝛ indutus vestimenta vetera. adijt eū eūteȝ ad visitādos q in nosochomio. idest i infirmaria iacebāt. Bis. n. p ebdomadaȝ vel ter ibat illuc. Et dicit ad eum. Miserere mei. qm̄ captiuus sū. Dicit datori. Da ei sex numismata. Deinde cū hec accepisset. vadit ꝛ mutat hitū. ꝛ obuiat ei aliunde ꝛ ꝓcidit ei dicens. Misere mei qr coartor. Dicit d̄nuo p̄riarcha datori. da ei sex nūmos aureos. cū vero isset. dicit ille distributor ad aureȝ illius patriarche. Per

orationes tuas dn̄e idem ipse accepit scḋo Fecit ꝟo seipsꝫ pr̄iarcha tanq̄ nesciret. Venit itaq̄ tertio iterꝫ accipe: ⁊ tetigit dator pr̄iarchā q auꝝ ferebat: significās ꝙ ipse eēt. Tūc r̄ndit ei dei amic⁹: ille veraciter mis̄icors. Da ei xij. nummismata: ne forte xp̄s me⁹ sit: ⁊ temptet me. De Nauclero et de argento de stanno facto.

Nauclerus qdāꝫ pegrinus dāna ꝑtulit et accedens huic btō viro: rogabat euꝫ mltis lachrymis: vt cōpateret̄ ⁊ ei sic̄ oib⁹ alijs. Precepitq̄ eū accipe quinq̄ libras auri. Cūq̄ꝫ accepisset has abiēs emit anthecā. i. archā: ⁊ misit i nauiꝫ. Mox accidit vt ex̄ forū naufragiuꝫ ꝑtulisset: naui ꝟo nō pdidit. Accessit iteꝝ ad eū: de bona ei⁹ volūtate ꝑsumēs: ⁊ dixit. Misere mei vt de⁹ mundi mis̄tus ē. Cui ille pr̄iarcha dixit. Crede frater nisi miscuisses pecūie eccl̄ie illas pecūias q̄ tibi remāserāt: nullaten⁹ naufragiū ꝑtulisses. De malis hūi sti eas ⁊ pdite sunt cū eis: ⁊ q̄ fuerūt ex bonis: verū p̄cepit denuo dari ei decē libras auri denūciās ei: ne ꝯmisceret eis alias pecunias. Emēs p̄terea anthecā ⁊ nauigās vno die vētō valido flante: ꝓiect⁹ ē i terraꝫ: ⁊ oīa pdidit ⁊ ip̄am nauiꝫ ⁊ nō sūt saluate nisi aīe tm̄. Voluit ḡ p̄ ꝯfusiōe ⁊ āgustia isdeꝫ Nauclerus necare seip̄m: sꝫ de⁹ q sēp saluti hoīuꝫ p̄uidet: reuelauit h̄ btō pr̄iarche. Et cū audisset qḋ acciderat ei: nūciat ei venire ad se: nihilomin⁹ dubitās Tūc asꝑsit se puluere. ⁊ tunicā scindēs: indecēt̄ accedit ad eū. Cūq̄ꝫ vidisset eū i tali hītu ille sāct⁹: redarguit eū ⁊ dixit. Mis̄eatur tui dn̄s bn̄dict⁹ de⁹. credo ei ꝙ ab hodierna die neq̄q̄ naufragiuꝫ incidas: vsq̄ꝫquo mariaris. hoc ꝟo tibi ꝯtingit: eo ꝙ ⁊ ip̄a nauis tua ex iīusticia eēt possessa. Mox ḡ iussit tradi ei vnā magnā nauim plenā frumēto: viginti milia modioꝝ: de illis nauibus q̄ scissime eccl̄ie subiecte ministrabāt. Quā recipiēs exijt ab alexandria: ⁊ affirmabat ipse Nauclerus asseuerans viginti dieb⁹ ac noctibus vehemēti vento nauigauimus nō valētes oīno scire quo issemus neqꝫ p stellas neqꝫ p loca excepto ꝙ gubernator videbat illū pr̄iarchaꝫ secū tenētēꝫ temonē: ⁊ dicēteꝫ sibi. Ne timeas bn̄ nauigas. Igit̄ p⁹ vicesimā diē apparuim⁹ i insulis britanic: ⁊ descendentibus nobis i terrā: inuenimus illic famē magnā. Cū ḡ dixissem⁹ p̄mo ciuitatis ꝙ frumētū portarem⁹: dixit. Bene deus adduxit vos. Quicqd vultis eligite. aut p singulos modios nūmisma vnū: aut eiusdē ponderis accipite stanū. Elegim⁹ itaq̄ꝫ dimidiū sic: ⁊ dimidiuꝫ sic. Reꝫ aūt vadit dicere p̄mo: i exptis muneꝝ d̄i: icredibileꝫ qdē ⁊ sine fide: his ꝟo q expiētiaꝫ miracl̄i ei⁹ hn̄t credibilē atq̄ꝫ acceptā. Nā p̄terea alexādriaꝫ cū gaudio reuersa qeuim⁹ i pētapoli ⁊ asportauit Naucler⁹ de illo stāno vt venūdaret illḋ. hēbat itaq̄ꝫ illic ātiquū sociuꝫ i negocijs petēteꝫ ex eodem stāno. Dat ei i sacco quīquaginta libras. At ille volens ꝓbare spēm si bona esset: soluit illud in igne. ⁊ iuenit argētū p̄muꝫ. Putauitq̄ꝫ se eē tētatū: ⁊ rettulit ei saccū dicēs Deus īdulgeat tibi. Nunqd inuenisti me impostorē. i. iniquū erga te: q: argētum ꝓ stāno dedisti mihi? Expauescēs ꝟo d̄ p̄mone illo nauclerus dicit. Crede: ego ꝓ stanno illud hēo. Si ꝟo ille q fecit de aqua vinū ipse p orōnes pr̄iarche fecit ex stanno argentuꝫ: nihil miruꝫ. Et vt satisfiat: veni ad nauiꝫ: ⁊ videbis cetera istius metalli sotia. quod accepisti. Ascendentes itaq̄ꝫ inuenerūt stannū argentū optimū factuꝫ ⁊ nō ē pegrinum miraculum. o philo xp̄i. Qui eniꝫ quinq̄ꝫ panes multiplicauit: et rurs⁹ aquā egypti trāsmutauit i sanguinē ⁊ ꝟgā in s̄pēteꝫ trāsmutauit ⁊ trāstulit flāmaꝫ i rorē in mltis scīs: facill⁹ ⁊ hoc tam gloriosuꝫ miraculuꝫ opatus ē: q̄ten⁹ ⁊ famuluꝫ suum ditaret: ⁊ Nauclero misericordiam suam prestaret. De diuite qui in paupertatem ceciderat.

Descendente sanctissimo isto viro aliquādo in eccl̄iaꝫ dn̄ico die: accessit ad eū hō: q multas possederat facultates: ⁊ fures ingressi domū eius despoliauerūt eū:

vsq3 ad stramētu3: ꝛ cū multa q̄stio eēt fa cta ꝛ nō inuenisset q hec ꝑpetrauerāt: cō pulsus est multa nimis paupertate depcari cū magna reuerentia sciss̄imū illu3 p̄triar chā dicēs ei ꝛ calamitatē suā. Victus ḡ illius mērū: fuerat eni ex clarissimis ꝛ ma gnis ꝑncipib᷒: dicit ad aurē illi᷒ cui auru3 creditū erat: vt daret ei q̄ndeci libras au ri. Cū aūt has datur᷒ abiret: app̄hēdit cō siliu3 logothete. i. rōnatoris ꝛ yconomi: ꝛ ex diabolica opatiōe iuidētes. n̄ dederūt ei nisi q̄nq3 libras. Cū ḡ reuertitur de col lecta. īdē honorabiliss̄im᷒ archiep̄s dat ei ī scriptis: mulier vidua hñs vnicū filiū no ticia3 xenij q̄nq3 cētenarioꝝ auri. Cū aūt suscepisset ꝛ honorabile secretū dimisisset ꝯuocauit dispēsatores ꝛ dixit eis. Quot li bras dedistis illi q ad me accessit? Qui di xerūt dn̄e vt iussit sacratissima scitas vr̄a: q̄ndeci libras. Cū aūt cog̃uisset ꝑ inhītātē ī se gr̃a3. illos eē m̄titos adducit eū q acce perat: ꝛ interrogauit eum qd accepisset? Illo ṽo dicēte q̄nq3 libras ꝓferēs de ho norāda manu sua ille fact᷒ pictaciū qd sibi traditū fuerat: dixit eis. A vobis exq̄rat de᷒ ꝛ illa alia decē cētenaria: q̄m si dedis setis q̄ndeci3 libras vt dixit hūilitas mea: q attulit quīq3 cētenaria q̄ndecim daret. Et vt certos vos faciā: mittēs adduca3 q has attulit. Et mittēs duos venerabiles viros vt accerserēt reuerēda3 feminā: q̄ ī baptisterio pictatiū ei porrexerat: cui ꝛ idi cauerat dicēs. Bn̄dictionē quā de᷒ mihi ostēderā misit ī cor tuū: ferēs tecū: Uēi ad hūilitatē meā. Que cursi3 surgēs app̄hen dit vestigia sc̄i viri vna cū q̄ntitate auri. Cū ḡ suscepisset ille p̄triarcha oblationē: et orasset sup eā: ꝛ sup filiū ei᷒ sufficienē dixit Obsecro te nōne: hec tātu3 voluisti dare xp̄o: an aliud aliqd? Cū aūt sensisset deife rū illud qd fecerat cog̃uisse: tremore cōp̄s sa dixit. ꝑ scās dn̄i mei orones: ꝛ scīn meu3 mēna3. xv. cētenaria scripserā ī pictacio: ꝛ an̄ vnā horā cū starē ī sinaxi vt darē hoc tibi dn̄o meo: dissoluēs illō īportune legi. Ego enim indigna ancilla tua scripsi hoc ꝓpria manu: ꝛ iueni decē deleta a scipso. Tūc stupefacta intra me metipam: dixi. vtiq3 nō ē volūtas dei: vt dem nisi q̄nq3. Dimittēte aūt p̄triarcha reuerendā illā fe minā: ceciderūt ad pedes ei᷒ dispēsatores q trāsgressi sūt volūtatē ei᷒: petētes idul gentiā: ꝛ affirmantes nihil tale se vlterius acturos esse.

De Nicera patricio: et de lagunculis auro plenis.

Intuens nicera patricius huius viri ṽtuti bus pleni magnanimitatē: ꝛ sine pcitate manu expēsa3: ꝛ tāq̄ ex fōte iugit oīb᷒ p̄stātē īstictu q̄rūdā diabolū imitātiū subit ad scm̄ ꝛ dicit ei. Regnū artat̄ ꝛ pe cūie eget tā: q2 sine pcitate erogant̄ que deferunt̄ tibi pecunie: da eas ipio da eas in publicu3 saccellū. Jlle ṽo de hoc qd di ctū fuerat ipturbat᷒ manēs: dicit ad eu3. Nō iustu3 ē dn̄e: vt arbitror patrici: ea q̄ sup celesti regi oblata sunt: terrestri dare. Si ṽo ꝛ oīno tale aliqd iudicasti: crede hu milis Joānes ex eis nimū nō dabit tibi: s3 ecce sub hūili lectulo meo est apotheca xp̄i: vt volueris fac. Surgēs itaq3 stati3 patrici᷒: vocat de suis hoīb᷒ qui portare deberēt: ꝛ īponit sup eos pecunias totas sub lecto iuētas: nō relinquēs ex eis nisi vnu3 centenariū. Et cū descēderēt q por tabāt huiusmōi pecuniā. ascēdebāt q̄dam alij portātes pusillas lagūculas: hñtes pe cunias missas p̄triarche de affrica supscri ptas: alias qd ē mel optimū: alias ṽo mel sine fumo. Cū ḡ descēdēs patrici᷒ legeret supscriptiōes lagenaꝝ: insinuat p̄triarche vt sibi mitteret de tali melle: q̄ ad op᷒ suū vteret̄. Nouerat eni3 eū mali eē īmemo re3. Ascēdēte igit̄ q lagunculas hēbat cre ditas ꝛ respōsa reddente ꝛ idicante pecu nias eē ꝑ melle in vasis: stati3 vere miris pastor misit ei vnā laguncula3 superscri ptam mel optimū faciens ei ꝛ pictacium ꝯtinēs ita. Dominus qui dixit nō te dese ra3 neq3 derelinqua3. sine mēdatio est: et deus ver᷒: idcirco deum qui oībus esca3 ꝛ vitā prebet: homo corruptibilis ꝯstrin gere nō pōt. vale. Precepit aūt abeūtib᷒ ꝛ portantibus lagunculam vt diceret ei

vt ante se faceret eam aperiri: et dicerent ei, quod omnes quas viderat deferri lagunculas: pecunijs essent pro melle replete. Contigit vero sedente eo ad mensam: nunciauerunt eos qui lagunculas portabant: et pittacium patriarche. Ascendentibus itaque eis cum vidisset vnam tantum lagunculam dixit ei patricius. Dicite ei. Credo domine magnam iracundiam aduersum me retines: nam vnam solam non mitteres mihi. Tradito autem pictatio eodem: et bullam dissoluentibus et euacuantibus coram omnibus pecuniam agnouit: et reliquas lagunculas quas vidit similiter plenas esse. Cum ergo legisset quod homo corruptibilis deum constrigere non posset compunctus de sermone dixit. Et viuit dominus: neque niceta constriget eum. Homo etenim et ipse peccator et corruptibilis est. Et relinquens mox prandium et sumens secum quotquot pecunias ab honorando patre abstulerat: et lagunculam que ab eo transmissa fuerat: et de suo centenaria tria apprehendit honoranda vestigia nullo in obsequium proprium sumpto: sed in humilitate multa ascendens: rogabat eum quasi alijs accusantibus: modo indulgentiam a deo exposceret: satisfaciens ei: quod etsi penitentiam ei daret: promptissime hanc susciperet et custodiret. Admirans archiepiscopus velocem viri conuersionem: nihil de commisso conquestus est: sed magis consolabatur eum verbis consolatorijs. Talis autem amborum confirmata est extunc a deo caritas vt compater iam dicti fieret patricij. De sterilitate ciborum et de eo qui diaconatum peciit.

Vi Abrahaz in hoc quod expediebat temptauit vt eius fidem soli deo cognitam, vniuersus mundus imitetur discens temptauit et memorabilem istum Joannem. Modus autem illius temptationis: forma vtilitatis sanctis eius ecclesijs extitit. Est autem forma hec. Inestimabili multitudine fugientium a persis sicut iam dictum est: et adueniente alexandriam: et sterilitate multa ciborum facta: eo quod non subiret fluuius nilus secundum consuetudinem et auro cuncto erogato quod possederat patriarcha: misit et mutuo accepit a multis probis circa decem centenaria. Et bis iterum consumptis. et ad huc fame manente. et de cetero mutuum dare ei nullo volente: sed omnibus pertinaciam famis timentibus. et necessitate compresso patriarcha eorum qui ab eo alebantur. et in multa cura et oratione beato perseuerante: sensit quidam ciuitatis habitator eam que circumdederat sanctissimum illum ariditatem. et omnimodam egestatem: bigamus existens desiderat diaconus ecclesie fieri. et per necessitatem que factum vndique circumdederat. volebat suadere ei: vt eum consecraret: fecit ei deprecationem continentem ita. In facie quippe ei non audebat tale aliquid dicere sanctissimo et ter beato patri patrum ioanni vicario christi. De peccatore et postulatore a cosma indigno seruo seruorum sanctitatis vestre. Ediscens sanctissime domine que obtinet honorandum caput tuum secundum promissionem dei: imo pro peccatis nostris escarum penuriam: non iustum existimaui seruus tuus: in refectiones conuersari domino meo in subtilitate. i. tenuitate et paupertate manente. Sunt igitur indigno seruo tuo frumenti ducenta milia modiorum: et auri libre centum octoginta: quas rogo dari christo per te dominum meum: tantum ego indignus in minysterio tui dyaconatus frui merear: vt per talem cum te domino sancti altaris ministrationes emunder a peccatorum meorum luxuria. Domine. n. vere dei predicator per sanctum apostolum: quoniam ex necessitate et legis translatio fit. hec suscipiens diuinitus sapiens et virorum aduocans ait ad eum. Tu es qui preces nobis per notarium tuum et filium misisti. Quo dicente: etiam domine: misit omnes foras hebdomadarios. et misericordissimus nolens coram omnibus hunc confundere: et cepit dicere ad eum. Oblatio quidem tua valde iusta et tempori necessaria: sed maculosa: et nosti quod in lege: ouis siue parua siue magna: nisi immaculata esset non in sacrificium offerebatur: et ideo ad sacrificium Cain non respexit deus. Quam vero dixisti frater quod ex necessitate et legis translatio fiat: de lege veteri hoc dicit apostolus: Nam quomodo ait frater domini iacobus: quod quicunque obseruauerit totam legem: offendat autem in vno factus est omnium reus. De fratribus vero meis egenis: et de sancta ecclesia: deus qui eos nutriuit ante quam ego et tu nasceremur: et ipse nunc nutriet eos tantum si sermones eius illesos custodierimus. Ille. n. qui tunc quinque panes multiplicauit. potest et decem horrei mei modiis benedicere

Quapropter illud dico ad te fili. qꝛ in actibus apostoloꝝ dictū ē: non est tibi portio neqꝫ hereditas in hac parte. Cūqꝫ hūc tristē ꝛ sine effectu dimisisset. nūciatꝰ ei duas ecclesie magnaꝝ nauiū ad terrā eē submissas: q̄s miserat in siciliā propter frumētum. Hoc autē audiēs ille beatus: cadens in terrā. grās egit oīpotēti dō dicens. Gratias refero tibi dn̄e: quō nō permisisti suo tuo. pecunijs vendere gratiā tuā. Uere ingrentes te dn̄e. ꝛ sancte ecclesie tue regulas custodientes: n̄ deficiēt oī bono.

De duobus clericis. in culpā cadētibꝰ.

Quibusdam duobus clericis in culpām cadētibus. hoc ē manū in alterutꝝ iniiciētibꝰ: hos excōicauit canonice. per aliquot dies. Hoꝝ qdē vnus libenter suscepit icrepationē ꝛ cognouit culpā suā. alter vero malitiosus existēs. gaudēs p̄ceptū suscepit. Occasionē. n. q̄rebat misꝰ ne ingredereꝰ ecclesiā: sꝫ lniāꝫ hēret p̄seuerandi i nephādis actibus suis. Irascebaꝰ autē cōtra sanctū patriarchā ꝛ quātū in se erat minabatur ei nocere. Quidā vero dicebāt. ꝛ ipsū eē qui ꝑdiderat pecunias ecclesie ad patriciū nicetā: q̄s ꝛ rapuit manu vt p̄scriptū ē. Nūciatū est igiꝰ ei. qꝛ ille mali memor malitia resuaret: ꝛ nō rectaꝫ erga beatū hunc volūtatē haberet. Ille. aūt vere pastor memor dicti illiꝰ. q̄s infirmaꝰ ꝛ ego nō ifirmor. ꝛ iterum. vos q̄ potestis ifirmitates ipotentiū portare: voluit hunc accersire ꝛ decenter admonere. et soluere eū ab excōicatione. videbat. n. lupū conātē rapere ouē. Dispensatione vo dei actū est. vt innotesceret oībꝰ. patriarche imemor mali aīmꝰ. oblitus ē accersire eū: ꝛ soluere ab excōicatione: Cū ergo ad sanctum dn̄icum diē puenisset. ꝛ facto altari astitisset vt incruētū. i. ipollutū sacrificiū offerret iā diacono generalē oratiōeꝫ pene cōsumante sāctū velum exaltaturo. in mētē malitie imemoris venit. ꝛ statiꝫ diuini p̄cepti recordans asserentis: si offers munus tuū ad altare. ꝛ ibi recordatꝰ fueris: qꝛ frater tuus hꝫ aliqd aduersū te: relique ibi munus tuū ꝛc. itimat diacono facienti oratiōnē quā diaconꝰ solitus facere erat: vt reinciperet a capite. ꝛ si ipleret iteꝝ recapitularet. vsqꝫ dū pueniat eiꝰ sanctificatio. Finxit. n. se tanq̄ si euꝫ ventris necessitas cōpulsasset. Et veniēs i honorabile cimiliarchiū. i. secretariū p̄ncipale misit stati fere vigīti hebdomadarios. q̄rentes iā dictū malimodi clericū. Intētio. n. pastoris h̄ erat vt educeret d̄ ore leonis ouē Deꝰ vo q volūtatē timētiū se facit fec p̄ manibus iueniri mox clericū. Et veniēte eo. ꝛ vitate testimoniū phibēte. por p̄riarcha genu flexit dicēs. Indulge mihi fraꝰ. Ueritus ḡ illiꝰ honorabile pōtificiū. ꝛ coꝝ q̄ aderāt presentiā. magis vo timēs iudiciuꝫ dei ꝛ horrens ne forte ignis d̄ celo cadē hora cōsumeret eū: videtē honorādā illā canitiē humo iacētē. genu flexit ꝛ ipse petēs veniā ꝛ misicordiā. Et dicēte p̄riarcha: dn̄s nobis oībus idulgeat: surrexerūt ꝛ igressi sūt ābo ecclīā: ꝛ tūc cū mlto gaudio ꝛ leticia astitit altari. cū mūda ɔsciētia volēs dicere dō: dimitte nobis d̄bita n̄ra sicut ꝛ nos dimittimꝰ debitoribꝰ n̄ris. Ita āt sana extūc ꝛ ɔpūcta mēte. factꝰ ē lector ille: vt p̄sbiteri ɔsecratiōe potiri mereref.

De litigio quod habuit cū patritio.

Referi qdā sanctoꝝ patꝝ dixerūt. Angeloꝝ est nullatenꝰ litigare: sꝫ i omnimodā ꝛ ppetua pace ɔsistere: hoīnū vo ē altercari. ꝛ stati reconciliari: d̄monū āt ē litigare ꝛ totā diē trāsire irecōciliatos. Hoc prefaca p̄fati sumꝰ amatores xp̄i pp p̄sētē narrationē. Placuit alio tp̄e huic nobili: vna cū memorato niceta patricio: d̄ q̄dā publica re altercari. Modꝰ āt litigij erat talꝰ. necessariū ē. n. dicē cū sit aīe vtiꝰ. Patriciꝰ qdē disponē volebat foꝝ pp lucra publica p̄riarcha āt id n̄ patiebaꝰ: paupuꝫ i h̄ ꝑcurās salutē. Mltū ḡ corā secretario ɔtēdētes. ꝛ iflexibiles manētes: recesserūt ābo abiuicē irati ꝛ irecōciliati. Erat aūt hora q̄nta ꝛ qdē p̄riarche erat refragatō ꝛ amaritudo ꝑ mādato d̄i: patricij āt pp pecuniaria lucra erat. Tn̄ ait ille iustꝰ neqꝫ ꝑ rōna

bili neqꝫ ꝑ irrationabili occasione debet hõ irasci. Adueniēte ergo hora vndecima. mandat p archipsbiteꝝ vna cū clero pr̄iarcha patritō: h̄ dignū memoria v̄bū. Dn̄e sol ad occasū ē. Cū āt h̄ v̄bū ille audisset. n̄ tolerās cordis sui ardorē: sꝫ tāq̄ diuino igne inflamat⁹ sancti ſmone ɔpūct⁹ ē. infectusqꝫ lachrimis stati tot⁹ fact⁹ est. ⁊ surgens venit ab beatū hūc. Queꝫ cū vidisset ait. Bene venisti filius ecclesie. obediens voci eius Mittentib⁹ igit̄ ābob⁹ metanoeā. i. penitudineꝫ siue recognitioneꝫ ⁊ āplexantib⁹ alterutꝝ sederunt ⁊ apiens os suū pr̄iarcha dixit. crede mihi dn̄e. nisi quia vidi te valde tribulatū d̄ h̄ iā n̄ pigritarer ego venire ad claritateꝫ tuā. Et. n. dn̄s ⁊ d̄us n̄r. ipe circuibat ciuitates ⁊ castella ⁊ domos visitādo hoīes. Oib⁹ āt hūilitate sūmi sacerdotis edificatis ⁊ admiratione plenis r̄ndit ad eū patrici⁹. crede pr̄. q2 vlteri⁹ nō capient aures mee coꝝ v̄ba. q litigiosas mihi suggerūt res tūc sapiens doctor dixit ei. crede fili ⁊ frat̄: si oib⁹ his voluerim⁹ credere mltoꝝ peccatoꝝ erim⁹ dn̄i maxie i tp̄e h̄ qn̄ facti sūt mlti hoīm inuicem odientes. Mltotiens. n. ⁊ mihi suadē temptauerūt hi q suggerebāt mihi dispositiones reꝝ: ⁊ cū facereꝫ sepe fineꝫ vt seduct⁹ fuerā post modū alii qdaꝫ suggerebāt mihi: qđ fueri dcept⁹ⁱ capl̄o. cū g scđo ⁊ t̄tio h̄ fuisseꝫ ppessus: dedi t̄minū mihimetipi absqꝫ vtrorūqꝫ parte: ne dareꝫ diffinitionem alio in capitulo. Oz si q suggerebant mihi mētirent̄: ipi penā soluerēt quā accusat⁹ ferret: si ꝯ eū calūnia v̄aciter fuissꝫ iiecta. Et ex eadē die iprouide suggerere mihi ɔtra aliqueꝫ oīno aliqd: null⁹ iā ausū hꝫ: qđ deposco ⁊ moneo magnū decorē tuuꝫ fili sil̄r facere. Sepe. n. ⁊ cedes iiustas faciūt q sublimitatē creditam hn̄t: si fuerint v̄bis suasorijs cōmoti: ⁊ si sine cruciatu reciderit q̄ ad eos veiūt capl̄a. Et pr̄iti⁹ tāq̄ a đo iust⁹ pact⁹ ē ei⁹ mādatū se custodire oi tp̄e. ille sū. De Gregorio nepote suo

Ste me morabil̄ hēbat quēdaꝫ nepotē nomine gregoriū. Una itaqꝫ dieꝝ faciēs iste cū qdā ciuitatis tabnario rixa: ɔuitiis ab eo seuere affect⁹ ē: q amare dolēs: non solū qa publice: verūetiā qa a viliori inhonorat⁹ eēt: maxie v̄o qa erat nepos pr̄iarche: subijt ad eū i ɔclaui: eo i secreto morāte. flēs vehemēt̄. Cū aūt hūc estuāteꝫ ⁊ lachrymātē vidisset mitissim⁹ pr̄iarcha introgat cām detinētis eū āxietatis: scire hanc volēs. Cūq̄ ille n̄ posset p̄ amaritudine q̄ circūdederat eū exp̄mere ſmonē hi q pręsto fuerūt. qn̄ eū exhonorari a negociatore cōtigerat: ceperunt recitare archiep̄o causā. ⁊ qa n̄ debuerat iqunt ita scitas v̄ra cōtemni: vt ꝑprios suos ac propinquos a despectis exhonorari pateret̄ hominib⁹. Jlle aūt verus medicus volens p̄mo veluti emplastro quodaꝫ curare nepotis sui furiā: ⁊ tn̄ tanq̄ ferro incisionē ⁊ liberationē passiōis: p sapiētissimū os suuꝫ hic afferre: talib⁹ v̄bis cepit extinguere morbū ⁊ dicere. Et oīno ausus ē aliqs os apire: ⁊ cōtradicere tibi. Cred e fili mi pr̄i tuo qm̄ faciā i eo hodie reꝫ: vt tota alexādria miret̄. Cūqꝫ vidisset eum remediū recepisse: ⁊ tristitiā cūctā ꝑiecisse: ꝑutāteꝫ videlicꝫ q̄ ageret ꝯ euꝫ q se ɔtumelijs affecerat: et faceret euꝫ flagellari p eū q sup foꝝ erat ɔstitut⁹: ⁊ a varijs pōpis dehonestari: dicē ei dosculās pect⁹ ipi⁹ fili mi: si ex v̄itate humilitatis mee nepos existis ꝑpara teipꝫ ⁊ flagellari: ⁊ cōuicia pati ab oī hoīe. Vera eni cognatio n̄ ex sāguie ⁊ carne: sꝫ ex v̄tute mētis ağscit̄. Cōfesti igit̄ accersiuit eū q sup caupones erat ɔstitut⁹: ⁊ p̄cepit ei ne ab illo caupone acciperet: neqꝫ ɔsueta sua neqꝫ publica: neq̄ pēsionē ergasterij ei⁹. Et ipe. n. scīssime eccl̄ie erat. Et oēs expauescētes imobilē lōganimitatē ei⁹ itellexerunt eē h̄ qđ dixit: qm̄ faciā i euꝫ rē: vt miret̄ tota alexādria: videlicꝫ: q2 nō soluꝫ vicissitudinē n̄ reddidit: verūetiā ꝑ vltione adiutoriū ipēdit. De damiāo dyacono

Anciatū ē aliqn̄ huic btō q̄ qdā cl̄icoꝝ maliciā i corde aduersus quēdaꝫ reseruaret: ⁊ irecōciliat⁹ ei pmaneret. Jlle v̄o q̄rebat hui⁹ nomē ⁊ g̃duꝫ. Jn crastinuꝫ

ergo die unico didicit huc Damianu noie diaconu at ee officio. Precipit itaq3 archidiacono. vt sibi qn ide damian9 ad ecclesiā veniret demōstraret. Igitur cū in crastinū statō dnico die fieret. venit idē diaconus ad statōez: z vidēs archidiaconus. ondit eū priarche. Ob cā.n.tm̄modo otro uersiā astabat tūc pontifex sancto altari: quid vero vellet facere nulli credidit. Cū g venisset diacon9 damian9 vt susciperet ab eo sācta cōmunionē. fm ppriū gradū: tenuit manū illi9 ille sanct9. z dixit. Uade pus recōciliari frī tuo. z tūc veniēs digne suscipe imaculata imemor malitie xpi misteria. Reuerit9 g corā tāta multitudie clericoz cōtradicere illi: maxie i tali loco z in tali horrēda hora spopōdit h facere. z tūc d sanctis mysteriis dedit ei: Igit ex tunc oēs clerici z layci custodiebāt se. ne inter se malitiā retinerēt: timētes ne z ipos confūderet. triūpharetq3 quēadmodū . illuz diaconū. De eo q habuerit sciā3 diuinaz scripturarum:

Abebat quidē sanctissimus h vir scia3 diuinarū scripturarū. nō āt in sapientia fmonis tanq ex inani glia: s3 p eādē ipas opū actiōes. z mandatoz obseruationem z i secreto quottidiani consilii sui: null9 sermo ociosus audiebat: nisi forte ordinatio rei ciuilis exigeret: s3 aut relatiōes scōru3 patrum aut scripturales questiones: aut dogmata pbleumata. ppter multitudiez nec nominandorū hereticoz. q regionem circūdederat. Si vo alicui aliqs detrahere incipiat huc priarcha p alterā sermocinatōez vt sapiēs. ingeniose remouebat. et si itez pmanebat. nihil qdē ei dicebat: sed huc annotās pcipiebat hebdomadario. ne sineret. vlterius eū intrare cū his q nūciabantur quatenus p eū ceteros tēparet atq3 erudiret. De eo q ipfectū sibi iussierit tumulu3 preparari.

Infinitionem autē z aliaz quam affectauit h sāct9. nō ē postponere. Audiēs.n. q postq coronatus ipatoz nullus vniuersi senat9 z astātiū exercitus antiquū memoriale ei aliqd nūciet: s3 moz hic q dicunt monumentoz edificatores. sumāt quattuor vl qnq3 minu..as marmoz pusillas. d diuersis colorib9. z ingrediant ad eū z dicāt. Dn̄e qli metallo iperiū tuu3 iubet fieri monumētū tuū: Insinuātes v3 tibi. q2 tāq hō corruptibil z transitori9: curaz hēto tue aīe. z pie regnū dispone. Imitatur z iste beat9 vaciter hanc dignā laude traditionē. z pcepit sibi monumētū edificari. vbi z reliq pdecessores ei9 priarche iacebāt. ipfectū vo manere. vsq3 ad obitū suū vt ipfecto existēte. p celebrē festiuitatē assistēte clero igrediētes q dicebant studiosi dicerēt ad eū. Dn̄e monumētū tuu3 ipfectū est. pcipe ergo vt consumetur: eo q nescias q hora fur veniat. Hoc autē faciebat ille sanctus. vt ita fieret: volēs imitationē bonā z post se futuris relinq̄re priarchis. De his que hierosolymam misit.

Omino ob mltitudinē peccatoz nostroru3 p mittēte. propria tēpla que erant hierosolymis ac pcutiēdis a deo psis cremari discēs hic sanctissim9 patriarcha i mlta egestate eē scm̄ z modestū priarchā hierosolymoz. Ad horu3 reuelationē z reedificatōez mittit ei numismata mille z mille saccos plenos frumēto. z mille legumina mille libras ferri. mille restes siccatorū pisciū: q menomene dicuntur: mille vascula vini. z mille egyptios oparios mittēs ei p litteras. Da mihi veniā vere xpi operator nihil dignū tēpl xpi mittēti. Uellē.n. crede mihi si eēt ɔueniens. z ipe eo venire z operari in domo sancte xpi resurrectionis. Ueruntamen illud rogo honorādum caput tuum. vt nullatenus hoc iputes minimo homini exiguitatis mee: sed poti9 hoc petas a xpo. vt ibi me conscribat. vbi veraciter conscriptio beata consistit.

De vili ei9 strato. z opertorio pcioso.

Rripit ille sāct9 z h bonum dico v3 quo infimo stratu recūberet. z vilib9 opimētis i cellula sua vteretur. Quod cum au

disset quidam possessorum ciuitatis ascen
dēs ad eū ꝛ vidēs ꝙ opertorio scisso ꝛ la/
neo tegeret: trāsmisit ei cooptoriū numis/
matū trigītasex rogās multū eū vt eo coo
periret ad memoriā mittētis. Ille vero h̄ su
scipiēs: ꝓpt mītā viri postulationē cooper
tus ē hoc vna nocte: p totā pene noctē di
cebat ad semetipsū vt recitabāt cubicula
rij ei⁹. Quis dicet ꝙ hūilis ioānes. hēbat
eni semp vbū istud i ore pallio trigitasex
nūmismatū tegar: ꝛ frēs xp̄i frigore necē
tur. Quāti sūt mō qui dētib⁹ stridūt p gla
cie: quāti sūt mō q p̄siatbū hūtes subt⁹ di/
midiū ꝛ supra dimidiū. ꝛ nō possunt exten
dere pedes suos s; dormiūt vt glom⁹ tre/
mētes. Quāti i mōte dormierūt icenati ꝛ
sine lucernis: hūtes duplū cruciatū tā; ex
frigore q̄ȝ ex ieiunio. Quāti desiderāt sa/
turari de folijs bolez: que ꝓijciunt de co/
quina mea. Quāti vellēt tingere panē su
u; i scemate qđ ꝓijciūt coqui mei. Quāti
cupiūt vt odorare vinu; qđ funditr i cella
rio meo. Quāti sūt in ciuitate ista in hora
hac pegrini nō hūtes vbi hospitēt: ꝛ i foro
iacēt fortasse. ꝛ pluuia madefacti. Quāti
putas hūt totū mensē vt etiā duos nō gu
stantes oleū: Quāti sūt q nō hūt alteꝝ ve
stimētu; in estate ꝛ alteꝝ i hyeme. ꝛ ita mi
serijs affligūt. Tu vero expectans etiā eterna;
iocūditatē asseq. ꝛ vinū bibis: ꝛ pisces im/
manes deuoras. ꝛ i cubiculis demoraris:
mō aūt cū oibus malis: ꝛ i cooptorio trigi
ta sex nūmismatū te calefacis. Ueraciter
ita viuēs. ꝛ i tali laxatiōe cōuersās: nō ex
pectabis illic pparatis gaudiis frui: s; au/
dies vtiq; qđ ꝛ diues ille audiuit. Rece/
pisti bona i vita tua: paupes vero mala: nūc
ergo cōsolant: tu vero cruciaris. Bñdictus
de⁹ hūilis iohēs alia nocte nō cooperiet
illo. Iustū ē. n. ꝛ bene acceptum deo. vt te
gant cētūq̄dragintaq̄ttuor frēs ꝛ dñi tui
q̄ȝ tu infelix. Uenūdabāt vero q̄ttuor reca
nelle nūmismate vno. Mox ḡ trāsmisit il
lud i crastinū vt venūdaret. Et videns is
q obtulerat emit illud trigītasex nūmisma
tibus: ꝛ rursus obtulit p̄triarche. Cū vero in
crastinum vidisset illud: emit hoc similit. ꝛ
rursus obtulit p̄triarche. deposcēs vt tege
ret ab eo. Cū aūt tertio hoc fecisset: dic ei
ḡtulabūd⁹ ille scūs: videbim⁹ qs deficiet.
ego an tu: Erat. n. opulēt⁹ valde: ꝛ suauit
q̄n vindemitabat eū ille scūs paulati ab
eo multa auferēs: ꝛ dicebat sēp ꝙ posset
aliqs intētiōe dandi paupib⁹ expoliare di
uites. ꝛ ipsu; etiā ipocamisiū. i. vestimētū
qđ subt camisiā ē ab eis bēiuole auferre.
ꝛ nō peccar: ꝛ maxie si sūt aliq imisicordes
ꝛ auari. Duo. n. lucrat talis: vnū gdē quia
aīas illoꝝ suat: alteꝝ aūt qñ ꝛ ipe ex hoc
mercedē nō modicā h;. Attulit autē ꝛ ad
credulitatē vbi. ꝛ testimoniū verax. quod
circa scm̄ epiphaniū ꝛ ioānē ep̄m hierosoli
moꝝ scm̄ est: quomō scūs epiphani⁹ p ar/
tem tulit argentum patriarche videlicet
Joannis eiusdem: ꝛ dedit pauperibus.

De Petro theolenario.

Ignum ꝛ cōgruū p̄dicto capitl'o: refere
bat semel corā oib⁹ iste scūs dicēs. Habe
bā inqt quēdā; ministrū i apothecā mea i
cypro: fidelē valde: ꝛ vginē vsq; ad obitū
suu;. Hic ḡ narrabat mihi. qa i affrica exi
stēte me: facta ē res huiusmōi. Permane
bā eni ait cū q̄dam theolenario diuiti ve/
hemēt: ꝛ imisicordi. Semel ḡ paupib⁹ in
hyeme sedentibus ad sole;: seq; calefaciē
tibus ceperunt singuli domos elemosyna
torū collaudare: ꝛ ꝓ eis orare p singulos
eorum: similit ꝛ domos elemosynam non
facientiu; vitupare. Inter que vero venit
in medium eoꝝ: ꝛ nomen senioris mei the
olenarij: ꝛ ceperūt singuli introgare ꝓxi/
mum. Uere tu frater accepisti aliquando
de domo illa benedictionem. Et oibus
introgantibus inuicē. nullus inuentus ē:
accepisse aliquando de domo eius aliqd.
Dicit ergo vnus ex eis: quid dabitis mihi
ꝛ ego accipia; hodie ex eo benedictionē?
Et faciētib⁹ cū eo pactū: vēit ꝛ stat foris
portam domus expectans. qñ ad domu;
suam reuerteret. Ex dispensatiōe dei pue
nerūt simul. ipse igrediēs portā ꝛ animal

portās siligīes a mācipio cā prandij ipius Uidēs igit egenū nō inueniēs lapidē p furorē arripit siligiem de clitella: et iactauit i faciē ei⁹. Ille vo suscepit eā: et abijt vt satisfaceret cōfrib⁹ suis: q ex eisdē māib⁹ ei⁹ accepisset eā. Itaqz p⁹ duos dies egrotauit īfirmitate ad mortē idez theolenari⁹ et vidit i somnis seipsū rōnez ponētez: et suos act⁹ oēs sup staterā appēdere. In vna quidez acie ɔgregabāt mauri qdā deformes: alīa aūt acies alioꝝ quorūdaz erat cādidatoꝝ et terribiliū spe. Qui nihil īueniētes boni vt et ipi appēderēt eō aduersū mala opa q̄ collecta erant a mauris i acie ipoꝝ nimis turbabāt et tristabāt: et mēte cōsternabāt ad alterutꝝ: et dicebāt. Ergo nihil h̄ bēm⁹? Tūc dicit vn⁹ eoꝝ: vere nihil hēm⁹ nisi vnā siligīez quā dedit ante duos dies xpo: et ipsaz nō volūtarie. Emittētib⁹ eis siliginē eq̄litas facta ē. Tūc dicūt theoleario: hi q apparuerāt ei cādidati. Uade et auge ad siliginē hāc. Nā vo mauri isti te apphēdēt. Euigilās g̃ agnouit que visa sunt ab eo nō eē mēdacia sz vera. Oia vo que a iuuētute sua ɔmisat: et q̄ꝝ ipse erat oblit⁹ videbat ethiopes illos ɔgregare. et ɔportare ad librā: et dicebat. Ueh veh si vna siligo quā iactaui p furorē ita pfuit: a quātis malis se libat: q dat i simplicitate sua bōa idigētib⁹? Et deceps ita modest⁹ et prudēs atqz sūm⁹ elemosinator fcūs ē vt etiā corpori pp̄o ñ pceret. cōtigit vo aliqñ s̄z ɔsuetudinē pcedere eū diluculo ad theloneū: et obuiat ei nauta qui a naufragio nudus vt nat⁹ est euaserat: et cecidit añ euz rogās vt ptetionē apud eū ipetraret. Ille g̃ putās q egen⁹ eēt: expoliauit se esophoriū suūz qd illi⁹ meli⁹ erat. et dat ei. rogauitqz eū vt h̄ ipe vestiret. pgens vo ille erubescēs vestiri hoc: dedit illud vēditori vt venūdaret. Et cū recederet thelonearius vidit h̄ suspēsuz. et tristat⁹ ē vehemēt: et ascēdēs domū suā nihil passus ē gustare. sed claudens ostiū ɔclaui sui: sedebat plorās: et cogitās qa nō fui dign⁹ vt mei memoriaz haberz egen⁹. Cū g̃ āxiaret obdormiuit: et ecce vidit quēdaz speciosū tāq̄ solē. ferētē crucē sup caput suū: et elophoriū qd dederat naute assistētē sibi et dicentez. Quid ploras dñe petre? Hoc. n. erat ei nomen. Ille vo dixit vt ad deū disputans. Quia dñe ex qb⁹ largiris nobis dam⁹ alicui: et i turpe lucrū vtūt accipiētes. Tūc dic ei. Cogscis h̄. Et oñdit ei: qa sint⁹ vestit⁹ esset ei⁹ esophorio. Dicit ei. Ecce ego illo vestior: ex q dedisti mihi h̄: et grās ago volūtati tue bone. quoniā frigore affligebar et cooꝑuisti me. Ad se g̃ reuersus admirat⁹ est: et cepit btificare egenos et dicē. Uiuit dñs si iopes xp̄s me⁹ sūt: nō moriar et fiā tanq̄ vn⁹ ex eis. Accersito vo notario suo quē et emerat: dicit ei. Secretū volo credere tibi: et crede si ppalaueris me barbaris vēdaz te: aut si ñ audieris me. Dat vo ei dcē libras auri: et dicit ei vade et eme tibi negociū: et sume me et duc i scām ciuitatē: et vende me cuilibet xp̄iano: et pciū da paupib⁹. Notario aūt recusāti: dicit ei iterū. Qm̄ si me nō vēdideris: ego vēdaz te barbaris: vt pdixi tibi. Obediuit g̃ ei notari⁹ et puenientib⁹ eis ad scā loca: iuenit idē notari⁹ amicū suuz carū. fabꝝ argentariū q damna īciderat. Ad locutionez vo venientib⁹ ambob⁹: dicit ei notari⁹. Audi me zoile: et eme s̄uū vnū: qa hēo bonū: vt dicat bō q patriti⁹ sit. Et audiēs argentari⁹ q s̄uum hēret admirat⁹ ē: et dicit ei. Crede mihi qa nō possideo vñ illū emere possi. Dic ei rursuz notari⁹. Accipe mutuū et eme eū: multū. n. est bon⁹: et bñdicet tibi de⁹ p eū. Acqeuit g̃ ei: et emit eū sordib⁹ vestib⁹ idutuz: i nūmismatib⁹ trigita. Reliquens aūt eū notari⁹ abijt cōstantinopoli: satisfaciens q nulli hoc manifestaret: et q de precio nequaq̄ sibi retinendo aliquid defraudaret sed hoc totū paupcrib⁹ daret. Ergo aliqñ idem petrus coquinabat domino suo. aliquando autem lauabat pānos eius: nūq̄ aliquando in quolibet horum assuetus. Afflixit autem seipsum: et ieiunio multo. Cum vero vidisset se benedici dominus eius super omnem benedictionem: dicit ei vereūdat⁹ enormē eius vtutez et hūilitatē. Uolo hūilis petre liberare te: et vt sis

de reliq frater me⁹. Ille vo noluit. Uiderat eni cũ frequent̃ cõuicia pferre: ꝛ pcuti a ꝯfuis suis. Hẽbãt aũt eũ tãq͂ amẽtẽ: ita vt et nomẽ ei iponerẽt amẽtis. Quotiẽscũq3 g̃ tribulabãt eũ ꝯfui sui ꝛ doꝛmiebat i tribulatiõe: apparebat ei qui i affrica illi apparuerat. vestit⁹ esopboꝛio ei⁹ tenẽs et illa trigita nũmismata i manu dicens ei: Noli mest⁹ eẽ frat̃ petre. ego suscepi ꝛ p̃ciu3 tui. ƒ3 sustẽta vsq3 dũ cog̃scaris. Post aliqd̃ vo tp̃s: venerũt a p̃ria ei⁹ qdã argẽtivẽditoꝛes: vt oꝛarẽt ad loca scã: ꝛ iuitauit eos ad prãdium dñs dñi petri: ꝛ cu3 mini straret stati3 ille coguit eos. Ipsi autẽ dũ prãderẽt: ceperũt aũgurare eũ: ꝛ iuicẽ ad aures dicere. Q͂ simulat puer iste dño petro theolenario. Ille vo occultabat q̃ntũ poterat vultũ suu3. Itez g̃ cõmedẽtibus eis: ceperunt dicere ad eũ q eos iuitauerat. Uere putam⁹ res tibi magna euenit dñe zoile: eteni nisi erram⁹ publicã p̃sonã i ministerio tuo hẽs. Neq3 sciebãt certi⁹: quia erat d̃ cogna ꝛ d̃ ieiunio cõmutat⁹ vultus ei⁹. Diu igit̃ cõsiderãtibus eũ. dicit vn⁹ ex eis. Uere dñs petr⁹ theolenari⁹ ẽ: ꝛ surgã tenebo eũ. Ualde eni impatoꝛ audiẽs tristat̃ d̃ eo: q2 dudũ ñ cõparuit. Foꝛis itaq3 stãs audiuit hec ꝛ ponẽs catinu3 a se nõ est igressus: ƒ3 recto cursu cucurrit ad portã. Erat itaq3 ei q eũ tũc hẽbat ostiari⁹ mut⁹ ꝛ surd⁹ a natiuitate: q p nutũ tm̃ apiebat ꝛ claudebat. festinãs g̃ fu⁹ d̃i exire: dic̃ surdo ꝛ muto. Tibi dico i noĩe xp̃i. Ille vero audiuit stati ꝛ dixit. Etiã dñe. Itez vo ille. ait api. R̃ndit surdus ꝛ mut⁹ sc̃bo. Ego dñe. Stati g̃ surrexit: ꝛ aperuit ei. Et excũte eo subijt ostiari⁹ ꝛ clamauit coꝛã oĩb⁹ gaudẽs ꝛ exultãs: q2 audiuit ꝛ locut⁹ est dñe dñe: Poꝛꝛo oĩb⁹ q i eade3 domo erãt pterritis qm̃ audiebãt eũ loquẽtẽ. Iteru3 dic̃ ille q̃ndã mut⁹. Ille q cognabat exijt currẽs: ƒ3 videte ne forte fuga lapsus sit magn⁹ eni3 fu⁹ d̃i ẽ. Qñ discedebat: dixit mihi. Tibi dico i noĩe dñi: ꝛ mox vidi de oꝛe ei⁹ exeũtẽ flãma3: ꝛ tãgẽte3 aures meas: ꝛ stati audiui ꝛ locut⁹ sũ. Et exilientes ꝛ sequẽtes eũ cũcti vlteri⁹ nõ viderũt eũ.

Tũc p̃nia3 oẽs agebãt q i domo illa erãt ꝛ ipe dñs ei⁹ q petrũ emerat q2 i tali exhonorãtia hũilissent eũ: ꝛ maxĩe hi q vocabãt eũ amẽte3. Hec sunt btĩssimi a deo honorati ioãnis p̃riarche narratiões. Nõ solu3 .n. d̃ vita sua ꝯtẽt⁹ erat volẽtẽ p̃ficere edificare verũetiã d̃ d̃o acceptis ꝛ veracib⁹ relatiõib⁹ suis: ꝛ dicebat sẽp hec audiẽtib⁹ Si p̃po sanguini nõ pepcerũt q̃dã hoĩum ƒ3 hũc dederunt i man⁹ frĩm: imo xp̃i: quõ putas nos cũ alacritate ꝛ hũilitate debem⁹ de facultatib⁹ nr̃is dare xp̃o ꝛ egenis atq3 paupibus vt recõpẽsationẽ recipiamus a iusto: ꝛ mercedũ redditoꝛe d̃o: i illa timẽda ꝛ hoꝛrẽda retributionis die. Qui nũc seminat pce: pce ꝛ metet: ꝛ q seminat i bñdictiõibus. i. large ꝛ magnanimit̃: mltiplicit̃ ꝛ metet: h̃ ẽ bona illa hereditabit q̃ oẽ3 mẽtẽ trãscẽdũt.

De sc̃õ Serapione

Omnibus ergo rectis moribus iste factus adoꝛnatus: nec h̃ carebat: valde eni3 diligebat eloq de actib⁹ sc̃oꝝ patrũ: ꝛ eoꝝ q elemosyne cultoꝛes fuerunt. Uñ cũ vna dieꝝ recitaret d̃ vita sci serapiõis q vocabat̃ sindoni⁹ ꝛ iueniret eũ vt fert̃ amictũ suũ dedisse egẽo: ꝛ iteꝝ paululũ p̃cessisse illic ꝛ frig⁹ patiẽti obuiasse: ꝛ illi tunica3 p̃buisse: ꝛ q2 nudus sedebat tenẽs scm̃ euãgeliũ: ꝛ iterrogat⁹ a q̃da3 qs te expoliauit abba: demõstrans scm̃ euãgeliũ ait. iste. Et alio tpe hoc ipm̃ euãgeliũ vẽdidisse ꝛ dedisse elemosyna3: ꝛ discip̃lo suo dicẽte: abba euãgeliũ vbi ẽ: ꝛ illo dicẽte ad eũ: crede fili: q dixit mihi vẽde q̃ hẽs: ꝛ da paupib⁹: ip̃3 vẽdidi ꝛ dedi eis: vt i dic iudicij hẽam⁹ fiduciã abũdãtioꝛe3 ad deu3. Et q2 alias iteꝝ vidua mulier petisset ab eodẽ sc̃õ serapione elemosyna3: qm̃ esuriebãt filij ei⁹: ꝛ nõ hñte3 eũ aliqd oĩno tradidit se ei vt vẽderet eũ ad mimos grecos: q̃s ꝛ xp̃iãos fecit i paucis dieb⁹: hec legẽs sc̃s d̃ sc̃õ serapione dic̃ ad eos. Ue vbe o philo. xp̃i qd p̃dest hoĩ colloquẽti d̃ actionib⁹ sc̃oꝝ patꝝ: Credite mihi q2 vsq3 hodie putabã q᷑ vl' aliqd facerẽ. datis q̃s habere possũ pecũijs: nesciebã aũt q᷑ ꝛ seipos

venderēt. quadā cōpassiōe supati. Quia accusationē aduersus monachū nō recipiebat: et de eo quem iussit flagellari.

Semper quidē honorabat monachicū scema scs hic: et colebat et cōpatiebatur vbi maxīe aspiciebat monachū corpalib⁹ vtilitatib⁹ angustatū. Hēbat aūt et hoc sup mltos pcipuū. qr accusationē qlēcūqꝫ siue mēdacē siue veracē: non suscipiebat ꝯ aliquē: circūamictū monachico hītu. Semel. n. euenit ex imissiōe qrūdā criminatoꝝ ptulisse eū aliqd tale. qdā mōacho girante i ciuitate cū puella vna iuuēcula et petente elemosynā p dies aliqt: qdā q hoc viderāt scādalizati. et existimātes ꝙ mlier ei⁹ eēt: attulerūt pr̄iarche ꝯ eū qrelas dicētes. Propter qd a deo honorate: derogat talis coangelice mōachice vite scemate. puellā quādā hn̄s mulierē. Mox ḡ di famul⁹ putās phibere ꝯ deū cōmissa peccata: tāqꝫ q ad hoc ab eo eēt puect⁹: pcepit mlierē qdē flagellis cedi: et separari ab eo: ipm autem verberari et i carcere secreto recludi. Dū ḡ cuꝫ oī celeritate iussio scī in op⁹ pcederet. apparuit ei nocte p visū monach⁹ oñdēs ei dorsuꝫ suū putrefactū: nōcentes eni ceciderāt eū eccle defēsores dicēs ei. Ita placet tibi dn̄e pr̄iarcha: hac vna vice errasti vt hō: crede mihi: qꝛ ō pximo ē vita et mors. Et hec dicēs discessit ab eo. Mane autē facto recordat⁹ est ille beatus visiōis nocturne: et sedebat sup lectū suū mest⁹: mititqꝫ stati et ꝯuocat p cancellariū suū monachū de loco i q erat reclusus: cogitās itra se ille beat⁹ pr̄iarcha si similis eēt illi: q nocte sibi apparuerat. Cū ḡ venisset cū labore mlto. neqꝫ eni pter plagas moueri poterat: cūqꝫ vultū ei⁹ vidisset pr̄iacha: remāsit sine voce imot⁹ nō valēs loq: sola aūt manu sua inuit. vt se in lectulo suo locarēt. In semetipꝫ vo reuersus et signat⁹: rogauit mōachū pcīctū lintheo. vt sine verecūdia despoliaret se qtenus videret dorsū ei⁹: si ita eēt sicut et i sōnis viderat. Uix ḡ suasus vt id ageret. despoliauit se. Cū vo despoliaret vt monstraret dorsuꝫ suū viro scō: p admirādus dei ꝯsiliū solut⁹ ē q erat idut⁹ amict⁹: et cecidit i terrā: et viderūt eū oēs eē eunuchū. Sꝫ qꝛ recēs erat: nulli hoc existebat manifestū. Uidētib⁹ ḡ eū oib⁹ et scō pōtifice. et maxime dorsi ei⁹ pniciosa vbera: mittēs mox segregauit illos q huc icōsiderate tractauerūt. Uenerabilissimo aūt monacho cōplura rōnabat: i igrātia dicēs se i eū peccasse: et i deū vex. et in hoc admōebat eū ille scs. Nō ingt o fili. ita sine custodia i ciuitatib⁹ ꝯuersari oportꝫ: eos q scō āglico vro idumēto circūamicti sūt: maxie et feminā circūducere ad scādalū alioꝝ vidētium. Tūc mōach⁹ cū oī hūilitate rōneꝫ reddebat scō dicēs. Crede dn̄e ñ mētiar. Haze erā aū paucos dies: et exeūte me de ciuitate vt vēireꝫ et salutarē scm̄ abba cyrū: obuiauit mihi hec hn̄ visa puella foris portā vespe incūbēte: et accurrēs ad pedes meos: rogabat vt mecū ambularet. Dicebat. n. se hebreā eē: et velle fieri xpianā: et cepit eadē enarrare vbis horribilib⁹ vt ñ pmitterē pire eā. Timēs itaqꝫ ego iudiciū dei sūpsi eā estimās ꝙ ñ imitteret tēptatiōeꝫ sathanas spadomib⁹. nesciebā vo ꝙ nēini pcat. Igit vēientib⁹ nob scissime pr̄ et orōneꝫ pficiētib⁹ baptizaui eā ad scm̄ abba cyrū. et gyrabā cū ea i siplici corde: exposcēs modicū sūptuꝫ qten⁹ itroducerē eā in monasteriū. Cū hec audisset pr̄iarcha dixit. Pape qt abscōsos suos hꝫ de⁹: et nescim⁹ nos hūiles. Et enarrabat his q pstō erant visionē quā viderat nocte de eo. et protulit pr̄iarcha cētum nūismata ō manu datur⁹ ei. De: aūt amic⁹ ille vo monach⁹ ñ ē passus aliqd accipe ex eis dignū mēoria vbuꝫ ad pr̄iarchā locut⁹ ē dicēs. Ego hoc ñ postulo dn̄e: Mōach⁹. n. si fidē hꝫ hoꝝ ñ idiget. Si aūt hoꝝ eget fidē ñ hꝫ. Qd maxie āpli⁹ satisfecit oib⁹ q audierāt ꝙ su⁹ di iste mōach⁹ eēt. Genuflexit igr pr̄iarche et exijt i pace. Extūc igr pl⁹ honorabat et hospitio recipiebat monachos: et bonos estiatos et malos: et edificabat mox xenodochiuꝫ seorsū: et appellauit hoc receptaculū oiuꝫ mōachoꝝ. De hoc ꝙ exibat ad mortuo/

rū obseqa ⁊ q̄ morituris p̄sidebat d̄ eo etiam q̄ in persidam captiuus ductus est.

Mortalitate aliquādo ciuitatē opprehēdēte: ibat ⁊ ipse sanct⁹ vt videret funer obseqa. valde. n. dicebat h̄ eē profi cuū ⁊ sepulchrorū p̄siderationē. Mltotiēs v̄o assidebat ⁊ his q̄ morituri. vexationes in exitu aīe patiebātur ⁊ ip̄e eorū oculos p̄prijs manib⁹ claudebat memoriā hēre ex h̄ sempiternā volēs: ⁊ curā p̄prij exit⁹. p̄cipiebat āt ⁊ collectiōes pro d̄functis ipin gere. ⁊ sine dubio p̄ficere. ⁊ enim dicebat. q̄ ante paucū tēp⁹ captiuus duct⁹ ē ad p̄sas qdā. ⁊ d̄scēdēs in p̄sidā retrusus est in carcere q̄ appellabat̄ lethe: hoc ē obliuio. Quidā ḡ fugientes illic. veniētesq̄ i cyp̄r ⁊ interrogati a parētib⁹ illi⁹. si forte vidissent eū: r̄ndētes dixerūt eis: q̄ nos p̄prijs manibus sepeliuim⁹ eū. Nō aūt erat iste d̄ quo iterrogabāt eos: s̄ alius indissimilit̄ cū simulans. Dixerūt v̄o eis: ⁊ mēsē. ⁊ diē obitus sui. Illi v̄o tanq̄ p̄ mortuo faciebāt ei tres collectas: per singulos annos. Post q̄ttuor itaq̄ annos venit i cyp̄r: fuga lapsus a persis. Dixerūt ḡ ei sui. Vere frater nos audiuim⁹ q̄ mortuus eēs: ⁊ memoriā tui faciebam⁹ ter in anno. Cū v̄o audisset: q̄ i anno ter facerēt p̄ eo memoriā interrogat eos i quo mēse hec celebrarent Et illis dicētib⁹. sanctis theophaniis: ⁊ dominica sancta. atq̄ sācta pētecoste: dixit ille. q̄ trib⁹ istis tēporib⁹ anni veniebat q̄dā cādidat⁹ vt sol. ⁊ dissoluebat me a vīculis ferreis: ⁊ a custodia: ⁊ mouebar deambulando tota die. ⁊ nemo recognoscebat me: ⁊ in crastinū īueniebar vīcula ferrea portās. Dicebat igit̄ sāct⁹ ep̄s. quia ex hoc discimus habere dormientes quietē: q̄n do pro eis collecta facimus. De eo q̄ rogauit pro filio. ⁊ nauis sue saluatione.

Quod in actibus apostolorū audiuim⁹ factū: h̄ frequēter ⁊ huic cōpatiētissimo accidebat. Videntes. n. multi idesinētē ei⁹. ⁊ inscrutabilē circa gentes p̄passionē mouebant̄ mltotiēs ad vēdēda multa d̄ substātiis suis: ⁊ ferentes p̄bebant d̄i deuoto ministro. Unde ⁊ quidā veniens vna dier offerre ei septē libras auri ⁊ dimidiam satisfaciens facto: q̄ non possideret aliud aliquid in auro. Petebat autem ab eo cum multis genuflexionib⁹ vt oraret quatenus dominus de⁹ filiū ei⁹ saluaret. Habebat enim vnum solūmodo filium quasi annorū quindecim. vt reduceret nauim eius cū bono ab affrica. Illuc enim abierat. Accipiens igitur sūmus sacerdos quantitatem auri de manu eius ⁊ miratus est eum tam esse magnanimū ad offerendā totam quantitatē auri quā possidebat. Orauit quidē ei: ⁊ in facie mltum: ⁊ sic eum dimisit. Tamē propter ei⁹ multam fidē. posuit subtus sanctā mensā ligaturam quātitatis p̄triarcha in oratorio cubiculi sui: ⁊ sinaxis fecit stati perfectam sup eā. p̄ illo q̄ hāc obtulerat: satis abundeq̄ d̄ū rogās: q̄ten⁹ ⁊ filiū ei⁹ saluaret. ⁊ nauē cū salute reduceret. scd̄m q̄ fuerat postulatus ab illo: Nec dū ḡ triginta trāsactis dieb⁹ d̄funct⁹ ē fili⁹ hoīs illi⁹ q̄ obtulerat septē libras ⁊ dimidiā p̄triarche: ⁊ i tertia die mortis pueri recepit ⁊ nauī suā ab affrica: in q̄ erat ⁊ frater german⁹ eiusdē viri creditor. Et veniēs iuxta forū naufragiū pertulit ⁊ p̄didit totū quo erat plena. ⁊ non sūt saluate nisi aīe ⁊ vna scapha vacua. Cū ergo ⁊ hūc casū didicisset euenisse sibi d̄ns nauis ⁊ pat̄ pueri: scd̄m v̄bū prophete paulomin⁹ hitauit in iferno aīa ei⁹. Nōdū. n. tribulatione filii sui extīcta: cōprehēdit eū ⁊ nauis. Relata sunt itaq̄ oīa q̄ acciderant ei p̄triarche ⁊ pene plusq̄ is q̄ hec p̄pessus fuerat. i tristicia morabatur. maxie p̄p filiū eius vnicū. Nesciēs ḡ q̄d faceret: rogat mīficordissimū deū. vt cōsolaret̄ virū inmēsa pietate sua. Conuocare. n. eū ⁊ p̄solari in facie sāct⁹ erubescebat: verūtamē mādauit ei vt nullaten⁹ desperaret: neq̄ v̄o sine iusto iuditio d̄us facit aliquid. s̄ oīa in hoc q̄d nos ignoram⁹. Ergo vt nō p̄dat mercedē quā fecit in septem ⁊ dimidia libra auri. et fidem quam possidebat circa sanctum patriarchā: iam

vero vt τ nos in tēptationib⁹ que nobis euenīūt. qñ aliqd boni fecerim⁹. ipertur/bati τ gratias referētes ad deū permane amus. vidit in somnis iā dictus vir philo xp̄s postera nocte quēdā q̄si in h̄itu san/ctissimi p̄riarche dicētē sibi. Ut qd tribu laris frater. τ merore dissolueris? Nonne tu me rogasti vt peterē a deo: vt salu⁹ fie ret filius tuus? Ecce saluus factus ē. Cre de mihi si viueret. prauus τ immūdus hō fieret. τ de naui tua vere nisi dn̄s placa/retur ꝑ bono qđ fecisti paruitati mee sen tentia erat data. q̄ten⁹ tota vt iacet: cum eiabus i ꝓfundū ꝑgeret: τ ꝑderes frēz tu ūz. Sꝫ surge τ glīfica deū. q dedit tibi eū τ saluauit filiū tuū mūduz. de hoc seculo vano. Euigilās itaqꝫ vir īuenit cor suū cō solatū. τ vniuersā tristiciā ei⁹ eiectā: τ idu/tus vestimēta sua. venit cursim ad hono/rabilissimū p̄riarchā. τ iactat se ad pedes ei⁹ grās agēs dō τ ei. τ enarrās visionem quā viderat. Quā audiēs iustissim⁹ dixit glīa tibi benigne τ misericors dn̄s: q τ de/precationē peccatoꝝ exaudis. Iterumqꝫ ad hoīez dixit. Nequaq̄ o fili grām hanc orationi mee ascribas. sꝫ dō τ fidei tue: h̄ enīz oīa ista īpetrare valuit. Erat enī val de hūilit̄ sētiēs sāct⁹. ꝟbis. s. atqꝫ prudētia:

De episcopo amatore pecunie.

Ergebat aliquando h̄ be/atus ad visitan/dos paupes. in locū q dicit̄ cesari/um: illic. n. eis fecerat q̄si tholos q̄sdā pro/lixos. ligneis tabulis pauimēto strato ad requiescendos eos: τ simul cū storis τ ra/conis ꝑ totā hyemē: q̄dā coꝝ eūte secum epoꝝ q cū eo erāt: amatore pecunie passi/bili modo p̄sso. Dixitq̄ beat⁹ p̄riarcha ad eū. Amā ac honora frat̄ Troile frēs xp̄i. hoc enim ei erat nomē. Nūciauerat. n. q/dā patriarche: q̄ trigīta libras auri porta ret. in ipa hora domestic⁹ eiusdē epī troili vt emeret spēz argenti anaglisi grā mēse sue. Ep̄s āt tanq̄ verit⁹ ꝟmonē p̄riarche. īmo ad horā calefactus: singula dari oīb⁹ fratribus. ꝑcepit ei q triginta libras illas portabat. Celeriter ergo huiusmodi auri q̄titas erogata ē. Recedētib⁹ itaq̄ vtrisq̄ patriarcha. s. τ q inuitā: vt ita dicā: elemo/sinā fecerat. e p̄o troilo i ꝓpriis episcopiū velut quedā amēs τ aīe ꝑiculosa. in eū co gitatio irruit. ꝑꝑ pecuniaꝝ dationē: horro ris τ amoris pecunie τ crudelitatis τ ne/gligentie genimē eū seq̄bat: febre extra naturā mixta. ꝑꝑ qđ egrotus īuitus in le/ctū cecidit. Hebdomadario ḡ a sāctissimo patriarcha ad eū veniente τ ad mēsā eius dē patriarche eū inuitāte recusauit: frigo/re. n. τ febre se vexari ꝑ quadaꝫ causa di/cebat. Igitur cuꝫ hoc audisset p̄riarcha. mox agnouit causā q: ꝑꝑ exitū triginta li braꝝ: īfirmatus est ille īuit⁹ elemosinator. Erat. n. vt predictū ē valde īmisericors: τ amator pecunie. Nō sufferens ḡ beat⁹ se qdeꝫ super mēsā reficere: illū auteꝫ sup le/ctum cruciari grauiter: ꝑuenit celerit̄ ad eū ille vere sine supbia τ dixit ad eū hyla ri vultu. fac caritatē fili troile. Estimas q̄ in veritate dixeriꝫ tibi fratribus huiusce/modi datū. crede mihi. ꝑ iocū dixi tibi da/re. Ego. n. volui p̄stare eis singula numis mata ꝑꝑ sanctaꝫ festiuitatē: sꝫ q: nō habe/bat distributor me⁹ secū sufficiētē quanti tatē. huius rei grā mutuaꝫ dedisti eā mihi: τ ecce attuli tibi illas trigīta libras. Ut ve ro vidit quātitatē ep̄s amator pecunie in/ honorabili manu sapiētis existētis medici τ pastoris. febris qdeꝫ subito disparebat. frigus etiaꝫ recedebat. fortitudo quoqꝫ τ corporis ei⁹ calor ad eum reuertebant. vt ex hoc nō posset latere hanc cē causaꝫ re/pente cōprehēdentis eū cōmutatiōis. Su scipiēs ꝟo auꝝ ab honorandis manibus patriarche. τ nihil oīno cōtradicēs expe/ctabat a b eo patriarcha conscriptionē ab renunciatiōis mercedis eaꝝ. q̄ date sunt triginta auri libraꝝ. Fecit auteꝫ hoc cum gaudio troilus ep̄s scribēs ꝓpriis mani/bus ita. De⁹ dn̄o meo iohi beatissimo pa/triarche huius alexandrinoꝝ magne ci/uitatis. da mercedē trigīta libraꝝ que da te sunt tibi: qm̄ ego recepi mea. Hoc scri/ptuꝫ itaqꝫ sanctus accipiens' sūpsit secū. τ eundē ep̄m ad prandiū: vt. n. iā dictū est

Statim sanus factus ē. volēs ḡ mercedis redditor ds:corripe eū.simul aūt ⁊ ad miserationē ɔtribulatoꝝ ⁊ conpassionē erigere ōndit ei eadē die dormiēti post prādiū patriarche i somnis:q̄ mercede priuat⁹ esset. Uidit eniȝ: vt ait:domū cui⁹ pulchritudinē atq̄ magnitudinē:nō pōt ars hoīuȝ imitari ⁊ ianuā hui⁹ totā aureā:⁊ sup ianuā titulū ɔscriptū:māsio eterna:⁊ requies troili epi. Cūq̄ hoc iquit:legisseȝ gauisus suȝ:sciebā eniȝ donādā mihi ab iperatore:talis dom⁹ epulationē. Nōdū aūt huiusmodi tituli supscriptionē:plegerā ⁊ ecce qdā regi⁹ cubicularī⁹ habēs secū ⁊ alios obsequij diuini ⁊ cū puenisset ad talē nitētis domus januā dixit ad ꝑprios officiales.Deponite titulū istū.Et cū deposuissent:iteꝝ dixit.Mutate eū:⁊ ponite quē misit orbis fraꝝrex.Et attulerūt ⁊ fixerūt aliud aspiciēte me.supscriptū ita.Mansio etna: ac reqes ioānis archiepi alexādrie empta libris trigīta.Et cū hoc vidisseȝ:surrexi a somno:⁊ maguo summoq̄ pastori q̄ visa sunt ei i sōnis enarrauit:ꝑficiēs ea de causa troilus eps:⁊ fact⁹ ē extūc elemosinator magnific⁹. De nauibus quaꝝ enthecā iuit i perditionem.

Dominus q diuitias in tpe quodam btō iob abstulit:fecit simile ⁊ huic oī bonitate pleno:scō pr̄iarche ioāni. Nauib⁹ enī scīssime ecclīe sue ɔphēdētib⁹ violētā hiemē i loco q dicit̄ adhira proiecerūt oīa sua q̄ naues portabāt:erāt ꝟo oēs naues simul Erat aūt sūma mlta valde:enthecaꝝ suaꝝ habebāt eniȝ tm̄ vestiméta ⁊ argētū:⁊ alias res altiores:vt ɔputaret̄ pōdus qđ iuit i pditionē quātitatis cētenarioꝝ trigintaquatuor. Plus eniȝ erāt q̄ crederint naues:capiētes p singulas:decē milia modioꝝ.Uenietib⁹ ꝟo alexādriā ⁊ pgētib⁹:statiȝ reliq creditores ⁊ primi naute i ecclīaȝ ɔfugerūt.Scūs ꝟo hoc audiēs:⁊ cāȝ ꝑpt quā fugerāt:mittit eis verbū manib⁹ suis scriptū.habens ita.Dn̄s dedit frēs:dn̄s vt voluit abstulit:sicut dn̄o placuit:ita fcm̄ ē: sit nomē dn̄i bn̄dictū.Exite filij nihil ex h̄ veriti.dn̄s enī sollicit⁹erit đ.crastino.Ascēdit itaq̄ pene dimidiū ciuitatis i secretū: die aūt altero volebāt ɔsolari nobilē istū: ipe ꝟo ꝑoccupās cepit oīb⁹ dicere. Nequaq̄ o fili ⁊ frēs:cā nauiū difficultatis tristemini:nā humilis ioānes credite:iuēt⁹ ē culpabilis:qppe nisi extollētiā haberē. nullo modo h̄ ferrē. Sȝ qr extolebar i his q̄ đi erāt:⁊ estimabā q̄ magna opa facerē: dās q̄ hoīuȝ erāt:h̄ mihi euenit:volēs ḡ ds vt h̄ itelligerē ista pmisit:Elemosyna enī n̄ vigilātē plerūq̄ȝ i extollētiā eleuat:iuit⁹ ꝟo casus humiliat sustinētē. Ait enim diuina scriptura. Paupertas viꝝ hūiliat:⁊ iteꝝ dauid h̄ sciēs:dicebat: Bonū mihi q̄ tu humiliasti me:vt discā iustificatōes tuas. Dū enī maloꝝ fact⁹ sū noxi⁹:qr datione p vanā glīā pdebā ⁊ qm̄ p viciū meū pdite sūt tāte pecunie habeo nūc iudiciū aīaꝝ q̄ i arto sūt.Ueꝝ dilectissimi:q tūc tpe iusti illi⁹ iob fuit ds:⁊ nūc idē ipe ē:q nō ꝑpt egestatē:meā:sȝ ob idigētiū necessitatē:ū đrelīqt nos. Ipe enī dixit.nō te đserā:neq̄ đreliquā.Et rursus.Querite pmū regnū đi: ⁊ iusticiā ei⁹:⁊ hec oīa adiiciētur vobis.Volētes ḡ ɔsolari eū ciuitatis hitatores:vt dictū ē:ipi magis iuēti sūt ecōtra ɔsolationē ab ei⁹btitudine recepisse. Nimis ḡ breue tps pterijt ⁊ i duplū restituit ds ⁊ nouo nr̄o iob facultates.⁊ iterum erat ipse magnanimus circa misericordiam:fortasse auteȝ et religiosior:q̄ antea fuerat. De ministro cui duas auri libras dedit.

Dextremā paupertatē puenieti cuidā de domesticis ministris: ꝑpria manu iste scūs vt nullus sciret duas libras auri dedit:⁊ audiēs ab accipiēte: qm̄ hec accipiēs dn̄e:vlteri⁹nō habeo vultū itēdēdi i honorabilē ⁊ angelicā faciem tuā vere dignū laude: vt sapiēs locut⁹estꝟbū: Nōdū iquiēs sanguinē meū ꝑ te frater effudi sicut mandauit mihi dn̄s meus xp̄s iesus⁹. De duce qui mutuum dare distulit.

Istrict⁹ qdā ab his q pēsionē exigebā::cū nō haberet qđ daret:erat enī regio i magna difficultate:eo q̄ fluui⁹ nilus fm

ↄsuetudinē ñ irrigaret aqs trā:ipe abiens deprecat⁹ est ducem quendam magnatorum. vt mutuas sibi daret qnquaginta libras auri: ⁊ dicebat se dare pignora si vellet dupla. Repromisit ergo dux dare ei:ad presens vero distulit. Exactorib⁹ vero ↄstringentib⁹ eū: vadit ⁊ ipse ad portū a quo cūcti recipiunt: videlicet ad mitissimū ⁊ dignū admiratiōe p̄triarchā. Et nōdū pene ꝓpriā necessitatē ei narrauerat dixit sāct⁹ ad eū. O fili:si volueris. ⁊ q̊ vestior idumentū. Eteni cū admirabilibus suis bonis ⁊ hoc possidebat. ꝙ non poterat videre aliquē de necessitatib⁹ lachrymātē. ⁊ nō statim se ꝓpriis rigaret lachrymis: vnde ⁊ mox petitiōem volētis ab eo mutuū accipe adipleuit. Et sequenti nocte videt dux ꝙ staret sup altare quidam cui offerebant multi oblatōes: ⁊ p vn am quā ponebāt:accipiebant centū ꝓ ipsa de altari. Erat aūt ⁊ p̄triarcha post tergū ei⁹ Jacebat ḡ vna oblatō ante eos in vno scāno: ⁊ dicit qdam duci. Uade dn̄e dux accipe oblationē illā ⁊ offer ad altare: ⁊ tolle ꝓ ea centū oblatōes. Jllo ṽo pigritante: cucurrit p̄triarcha:licet post eū staret: ⁊ tulit hanc ante eū ⁊ obtulit: ⁊ accepit sic oēs centū de altari. Euigilans itaꝙ nō poterat discernere somniū. Misit aūt ⁊ adduxit eū q volebat mutuum accipere vt p̄staret ei. ⁊ cum venisset: dicit ei dux. Accipe qd̄ petisti mutuū. Rn̄dens ille dixit ei. Ante tulit mercedem tuā domine p̄triarcha. Etenim te dn̄o differente me ↄpulsus sum ad illū tāꝙ ad portū confugere: mlta eni erat vis iquietudinis exactoꝝ. Cū ḡ audisset hoc dux ille: statim recordatus ē somnii. ⁊ dixit. Uere bene dixisti: ante tulit mercedē tuā. āte tulit eniꝫ ⁊ veh illi. qui vult facere bonum: ⁊ differt ⁊ enarrauit oib⁹ soniū qd̄ viderat. De muliere que a genero suo iniuriā patiebatur.

Ergente aliquādo illo viro sancto. ad templum sanctorum victoriosorum martyrum tyr ⁊ ioannis in gloriosa eorum memoria orationis gratia: exeūte eo portā ciuitatis suscepit eū mulier ꝓcidens. ⁊ dicens. Uindica me: q̄ ñ iniuriam patior a genero meo Quibusdā ergo de obsequio eius qui habebāt cōfidentiā apud eū dicentib⁹. q̄ cū reuersus fueris: causam eius facies. Respondit sapiētissimus. Et quomodo deus orōnem nostram suscipiet. si ego istā postposuero: Quis mihi spopondit. vt viuaꝫ ego i crastinum: ⁊ ibo ad xp̄m pro ea rationem redditurus: Et non recessit de loco illo: vsꝗ qd̄ satis ei erat. fieri faceret.

De sāctis videlicet Johē ⁊ Sophronio

D voluntatem igitur memorabilis hui⁹. que tota i deo erat. misit ei deus viros sapientes. ⁊ semper memorandos ioannē ⁊ sophronium. Consiliarii enim erant veraciter boni: quibus ⁊ tanquā patrib⁹ discrete obediebat. ⁊ gratias agebat tanquā constantibus: maxime ⁊ viriliter agentibus militibus pro pietate religionis. Etenim sācti spiritus virtute freti. ⁊ cuꝫ seuerianis ac ceteris circa regionem existentibus immundis hereticis: sapientia sua ac disputationibus pugnam habentes ⁊ cōflictū multa quidem castella. pluresꝗ ecclesias similiter ⁊ mōasteria ab ore talium bestiarum tanꝗ boni pastores euellere studuerunt: propter quod ⁊ maxime plurimum honorabat sanctos hos ille vere sanctissimus. Sermo eius ↄtra percussorem.

J uero alicubi aliquē durū ⁊ ĩhumanū ⁊ pcussorē circa proprios seruos sentiebat ille beatus hunc primum ↄmonebat: ⁊ cū multa lenitate rogabat dicēs. Fili venit qdē ad aures peccatrices meas. ꝙ ex operatiōe inimici modicū duri⁹ circa ꝓprios pueros tuos feraris: sꝫ rogo ne des locū ire. Non eni vt pcutiam⁹ eos dedit nobis hos de⁹ sꝫ vt fuiāt. fortasse ṽo nec ꝓpter hoc: sed vt sustententur a nobis ex qb⁹ de⁹ p̄stitit nobis. Qd̄ eni mihi dic. ⁊ dedit hō ⁊ emit eum: q ad imaginē ⁊ similitudinē dei cre

at⁹ honorat⁹ ē. Nūqd enī3 tu dñs ei⁹ aliqd plus illo possides i ꝓprio corpore:manum aut pedē vel auditū siue aīa3:' Nūquid nō similis est tibi p oīa:' Audi luminare glorio sum paulum dicētē. quotquot i xp̄o bapti zati estis:xp̄3 iduistis. Nō est iudeus neq3 grec⁹ nō est seru⁹ neq3 liber:oēs enim vos vnū estis i xp̄o. Si ergo equales sumus in xp̄o ⁊ ad iuicē equales efficiamur. Eteni3 xp̄s formā serui assumpsit: docēs nos nō su perbire ꝯtra ꝯseruos nr̄os. Un⁹ eni ē dñs oiu3 in celis habitās:⁊ humilia respiciens: nō dixit sublimia s3 humilia respicit. Quā tum enim ⁊ aur̄ dedimus: vt honorificatū ⁊ emptū cū sanguine diuino: ⁊ dñico:no bis seruituti subiiciam⁹:ꝓpter eū celū ꝓpt̄ eū terra:ꝓpter eū stelle:ꝓpter eū sol:ꝓpt̄ eum mare: ⁊ que i eo sunt. Est aūt:quia ⁊ angeli ei ministrāt:propter eum xp̄s seruo rū pedes lauit ꝓpter eū crucifixus ē:⁊ ce tera oīa ꝓpter eū passus est. Tu aūt q̄ū g a deo honoratur ihonoras:⁊ quasi non sis eiusdem nature nō parcens feris. Dic ob secro:velles quotiēs culpas vt mox redde ret tibi de⁹:' Nequaq̄. dic. quomodo oras quottidie dicēs. Dimitte nobis debita no stra sicut ⁊ nos dimittimus debitorib⁹ no stris:' His ⁊ his similibus verbis: de ihabi tāte i se thesauro:monens hunc absoluit:⁊ nisi didicisset istum emendatum:prepara bat ⁊ istruebat sensum afflictu3: vt fugam arriperet ⁊ venditionem peteret. ⁊ hunc comparans iustus. statim liberū statuebat

De puero orphano quem ditauit.

Vdiens aliquando

cuiusdam elemosynatoris pueru3 orphanū derelictū:parentibus ipsius mo rientibus:⁊ in multa paupertate cōuersa ri hūc: dicebāt enim hi qui i testamēto pa tris eius īuenti sunt testes quia non dimi sit ei dñe pater eius moriens: vsq3 ad vnū nummisma:sed habens decem libras auri adducit eu3 ipsa hora quando testamentū scribebat:⁊ dicit ei. Has decem libras:ha be fili mi. Quid vis dimittam tibi istas:an dominam meam dei genitricem curatorē ⁊ prouisorem:' Puero vero eligente scām dei genitricem:precepit dare cūcta pau peribus. Et ecce inquiūt sanctissime i mul ta inopia consistit:nocte ac die domū dñe noster nō deserēs. Cū ergo hec audisset a sciētib⁹ scūs hic:nemini aliqd dicēs:addu cit quendam tabellionem:⁊ narrabat ei rē dās ei terminū vt nulli crederet:quā pre cepit ei facere rē:dicēs ei. Uade ⁊ in vete ribus cartulis scribe: testamentum nomi ne theopenti:⁊ fac in eadem carta me ⁊ pa trem pueri consobrinos fratres:⁊ vade ⁊ dic iuueni. Scis frater:q̄ genus existens patriarche:non debueras ita in pauperta te versari:⁊ ostende ei cartam. ⁊ dic. Quo niam si erubescis: ego ordino causam tuā apud patriarcham:⁊ vide quid tibi dicet. Cū ergo oīa que iussa sūt ei a p̄riarcha:ta bellio fecisset: venit ad eum dicens:quia pactus est puer mihi: vt ego loquar causa3 suā dño:⁊ magnas grāruactiones referebat mihi. Dixit vero scūs. Uade ⁊ dic ei:qr locut⁹ su3 p̄riarche. Et dixit:qm̄ ⁊ ego scio: quia habuit ꝯsobrin⁹ meus filiū:sed ex vul tu hunc nō recognosco. Bene ergo facis adducēs hūc ad me. Adducēs ergo eū por tat ⁊ cartā secū. Cu3 vero peruenissent:tulit eū secreto ille iust⁹:⁊ cepit deosculari eu3 ⁊ dicere. Bene venit fili⁹ ꝯsobrini mei. Di tauit igitur eu3 ⁊ vxori tradidit in alexan dria:⁊ domum ⁊ oīa q̄b⁹ opus habuit do nauit ei. demonstrare festinans:qm̄ nō de reliquet dñs sperantes i se. De ipostore q. xx. libras auri mutuo accepit ab eo.

Apretermisse aūt

⁊ huius mādati cura3 habens hic admirabilis legem ponentis: volenti mu tuari a te:ne auertas aliquando:non ꝓhi buit aliquē huiusmodi ab eo suffragiū po stulantem. Unde hoc sciens quidam mali gnus ⁊ impostor:petijt ab eo vt sibi mutu as daret viginti libras auri. Erat autē de his qui dicuntur gallodromij. Gallodro mij dicuntur māgones discurrētes:⁊ frau de decipiētes. Cōtemnēs ergo scm̄:quēad modu3 ⁊ alios multos:dicebat:quia nihil

mihi dedit. Quesierũt itaq3 ecclesie pastores τ ordinatores. vt ĩ carcerē hũc mitterent: τ publicarēt ei⁹ substātiā. At imitator dicētis. estote misericordes sicˀ τ pater vr̄ mĩsicors ē: q solē suũ oriri facit sup bonos τ malos. τ pluit sup iustos τ iniustos: nequaq3 istis cõsensit vt eũ affligerēt. His aũt turbātib⁹ ɔtra eũ. vtpote q p̄riarche illuserat. τ dicētib⁹ ad eundē scm: nõ iustũ ē dñe: vt qđ merito paupes accipent. h̄ luxuriosus accipiat: rn̄dit ecõtra ille ter brũs dicēs. Credite frēs qꝛ si extra volũtatē accipetis aliqd ab eo. duo mādata trāsgredieni. τ vnũ adiplebitis: qn̄ τ ad paupes data fuerit huiuscemõi quātitas: Unũ quidē qꝛ apparebitis ĩpatiētes circa dãnũ. τ efficiemini alijs forma mala alteꝝ aũt qm̄ nõ obediētes eritis dñõ deo dicēti: ab eo q abstulerit tua ne repetas. Expedit ğ o filii: vt efficiamur oib⁹ exēplũ patiētie. Etenĩ apl's dicit. Quare n̄ magis ĩiuriā sustinetis: q̄re nõ magis fraudē patimini: Et bonũ ē qdē veraciter frēs. omĩ petēti dare. excelsius aũt τ honorabili⁹ etiā nõ petēti. ei aũt q aufert vestimētũ sine volũtate a nobis. dare τ tunicā: āgelice vere nature imitatio. ĩmo diuine ē. Ex his eniʒ q̄ habem⁹. dñs p̄cepit bñfacere pxio. Bonũ igr facies frī tuo. iuxta qđ possidet man⁹ tua: n̄ ex his q̄ ex litte τ ɔtētõne τ ab iniuria auferuntur. De abbate vitalio.

Enex quidā magn⁹ q̄si ānoꝝ sexagita. audiēs tales res beati voluit tēptare eũ. si posset h̄bis suaderi. τ ad scādalũ facile iclinare. τ vt ɔtigit si ɔdēpnaret aliquē. Et habitās pri⁹ ĩ mõasterio abbatis seridonis. exiit τ venit alexādriā: τ sumit ɔuersatõe3 hominib⁹ qdē rep̄hēsibilē: s3 deo gratā: q dat vt ait dauid: singl'is scđm cor eoꝝ. Ingrediens itaq3 ciuitatem. scribit oēs q̄ note erāt meretrices: τ cepit laborare opuscula τ accipe p singulos dies siliquā vnā. Cũ ğ occũberet sol māducabat. τ intrabat ad vnā meretricũ τ dabat ei ereos nũmos τ dicebat. dona mihi noctē istā: τ noli fornicari. Et manebat iuxta eā nocte illa: obseruās eā ne fornicaret̄. Stabatq3 a vespi in vno āgulo cellule vbi dormiebat mulier. psallēs τ orās p ea: τ mittēs genuflexiões vsq3 ad aurorā. τ exiēs accipiebat h̄bu3 ab illa. q̄ nulli diceret actõe3 ei⁹. Ita agebat sēp quousq3 vna eaꝝ maīfestauit vitā ei⁹. q̄ nõ vt fornicaret̄ ĩtraret ad eas. sed vt saluaret. Orauit senex τ cepit mulier a demonio vexari. vt p illā cetere timerēt τ nõ manifestarēt eũ omĩ tēpore vite ei⁹. Dicebāt ğ qdā ei: q̄ a demonio vexabat̄ Quid ē: Reddidit tibi de⁹ qm̄ mētita es. Ut fornicet̄ enĩ ĩgredit̄ pessim⁹ iste: τ non ad aliud aliqd. Iā enĩ τ sāct⁹ vitali⁹: h̄ enĩ nomē erat ei: volēs hoīm gl'iam fugere. τ aīas a tenebris reuocare: dicebat audiētib⁹ cũctis cũ laboraret ĩ ope: τ solueret vespi. Eam⁹ mõ dñe: olim nõna talis expectat te. Ubi erat ergo ordo ipsius: multis ğ criminātib⁹ τ illudētib⁹ ei dicebat. Nunqd ego nõ vestio corp⁹ vt oēs: Aut monachis solis irat⁹ ē de⁹: Uere: τ ipi homies sũt vt oēs. Dicebat itaq3 ei qdā. Accipe tibi unā mlierem abba. τ muta vestimētũ tuũ. vt non blasfemet̄ de⁹ p te. τ habebis iudiciũ q̄ scādalizant̄ animaꝝ. At ille rn̄debat eis iteꝝ: dicebat ğ se demõstrare q̄si iratũ. Uere nõ obaudiā vobis: ite a me. mõ nihil aliud faciā. vt vos nõ scādalizemini. nisi accipiā mulierē. quaten⁹ curā habeā domus. τ faciā malos dies qui vl't scādalizari: scādalizet̄. τ det frõtē ĩ parietē Quid vultis ex me: Nũqd iudices ɔstituti estis a deo: Ite: đ vobis curā habetote vos p me nõ reddetis đo rationē. Unus ē iudex. τ sācta dies iudicii: q singulis reddet secũdũ opa eoꝝ. Dicebat aũt hec clamās. Quidā ğ eccl'e defēsorũ. hec multotiēs audiētes ab eo: referebāt qđ fiebat: De⁹ h̄o sciēs. q̄ nollet ille sāct⁹ offendere abbatē vitaliũ: ĩdurauit cor ei⁹ ne crederet eis. Recordabat̄ enĩ āte memorati eunuchi. sed ĩcrepauit vehemēter q cõtra vitaliũ abbatē accusatõnē ei afferebāt. dicēs ad eos. Quiescite accusare mõachos An nescitis qđ circa sācte memorie ɔstantinũ ĩpatorē actũ fuisse cõscriptões q̄ de

eo legūtur ↄtineāt: Quoniā ait qdā nō timētes deū cū celebraret secūda synodus i nicea: ceperūt ↄtra se dare in scriptis. famas turpes btō illi iperatori: qdā clerici qdē existētes qdā monachi: ꝛ ad faciē adducēs scūs dei ↄstātinus accusatorē: ꝛ accusatuꝫ vtrūq; audiuit. Et cū iuenisset multas taliū criminatoꝝ veras esse accusationes: icēdit omnes que date sunt in scriptis malas opiniones dicens. Vere si propriis oculis vidissem sacerdotē dei: aut aliqueꝫ coꝝ q monachico habitu circūamicti sunt peccātē: clamidē meā explicarē: ꝛ cooperirē cū: ne ab aliquo videretur. Nā ꝛ in seruū dei illū videlicet eunuchū: ita putastis: ꝛ misistis me extra viaꝫ: ꝛ feci anime mee peccatū magnū ↄfundens ergo eos multum absoluit. Seruus aūt dei vitalius a ꝓpria operatione nō cessabat. Depcabat̄ ergo vt qbusdā post mortem eius i somnis manifestaret de⁹ de se: vt iputaret̄ i pctm̄ bis q scādalizabātur i eū: eo ꝙ rē quā agebat dicerēt scādalo esse plenā: ꝛ nō haberet homo peccati iudiciū ex ea: qcqd locutus fuisset. Multas igitur de talib⁹ mulierib⁹ i cōpūctionē induxit: hec operatio eius: ꝛ maxime quādo videbāt eum nocte extēdētem manus: ꝛ orātē pro vnaquaqꝫ eaꝝ: ꝓpter quod quedā eaꝝ a fornicatiōe cessabāt: quedā vero accipiebant viros ꝛ pudice conuersabātur: quedā vero ꝛ modis oib⁹ mūdū relinquētes: singularē vitā ducebant. Nullus tamen sciuit vsqꝫ ad eius dormitionē: ꝙ ipsi⁹ admonitiōe ꝛ oratione: ipudice muliercule a fornicatiōe cessarēt. Unde quadā die exeūte eo a prima taliū mulieꝝ diluculo: obuiat ei quidam homo imūdus: itrās ad fornicādū cum ea: ꝛ cuꝫ vidisset scm̄ vitaliū ex ea egredientē dedit ei alapam in faciem dicens ad eum vsquequo pessime illusor xp̄i: nō emēdas te ab his nequitiis tuis: Qui dixit ad euꝫ. Crede mihi accipies alapā a me humili vt tota alexandria colligatur ad clamores tuos. Nondū breui tēpore trāsacto dormiuit cum pace in cellula sua sanctus vitalius: nemine sciente omnino. Habebat eniꝫ valde pusillā cellulā: super locū q dicebatur porta solis. Unde ꝛ plerūqꝫ cum collecta celebraretur iuxta cellulam eius i ecclesia matre: ↄueniētes quedā mulierculaꝝ harū ad alterutras dicebant. Eamus eamus: iterum abbas vitalius collectā habet. Et veniētibus eis: curabat eas Igit̄ dormiente eo: vt p̄dictū ē: i ꝓpria cellula ꝛ nullo sciēte: mox quidā demon tāq; ethyops deformis astat ei: qui dederat alapam abbati vitalio: ꝛ dat ei alapaꝫ dicens. Suscipe alapam: quaꝫ misit tibi abbas vitalius. Et cadēs statiꝫ cepit spumare. Cōgregata ē igit̄ secūdū ꝓphetiā vitalii. pene tota alexādria. i uiolentiam quam patiebatur a demone. ꝛ maxime quia sonitū date ei alape audierūt quidā quasi ad vnius iactum sagitte. Post aliquantas vero horas: in mentem rediens: is qui patiebatur: scidit vestimenta pectoris sui: ꝛ cucurrit ad cellulam clamans ꝛ dicens. Culpā feci tibi: serue dei vitali: miserere mei. Cucurrerūt vero cū eo oēs audiētes. Cū ꝑuenisset ad cellā sancti: exijt iterū demonium iactās eum omnibus aspicientibus: Et cum ingrederentur intro hi qui cum eo cucurrerūt: inuenerunt sanctum stantem i geniculis suis: ꝛ orātē: ꝛ dn̄o alaꝫ tradētē ꝛ in pauimento scripturā huiusmodi. Uiri alexandrini nolite ante tempus aliquid iudicare: quousq; veniat dn̄s. Confitebatur vero ꝛ homo q a demonio vexabat̄: quod scō fecerat: ꝛ quod dixerat scūs ei. Recitata sūt ergo beatissimo ioāni patriarche oīa: que circa scm̄ vitaliū acta sunt: ꝛ descēdens cum clero: venit ad corpus sancti vitalii: ꝛ cū vidisset superscriptionem: dixit: Uere hāc humilis ioānes ꝑ deū euasit. naꝫ alapā quā accepit q patitur: ego acciperē. Tūc itaq; omnes fornicarie: ꝛ que abrenūciauerūt ex eis ꝛ viros susceperāt: cum cereis ꝛ lampadibus preibant eum flentes ꝛ dicētes: perdidimus saluteꝫ ꝛ doctrinam. Enarrabāt eniꝫ iā ↄuersationeꝫ eius omnibus: ꝛ qm̄ nō ꝓpter turpē rem ad nos itrabat: ꝛ quia nunq; aliquando vidimus euꝫ super latus dormiētē: aut vnam ex nobis

tenēte manu sua. Et reprehēdētibus eas quibusdā ꝛ dicētibus: quare hec nō oībus dicebatis: sed scādalizabat̄ in eo tota ciuitas? Enarrabāt iā capitulū qḋ circa eā gestū est que a demonio vexationē sustinuit: ꝛ q꞉ hoc timētes tacebam⁹. Sepulto ergo eo cū multo honore: pmansit is q ab eo correct⁹ ꝛ san⁹ fcūs est: faciēs memoriā ei⁹. Postmodū aūt ꝛ renūciauit seculo ingressus monasteriū abbātis seridonis ī gazā ꝛ suscepit cellulā abbatis vitalii: ꝑ fidē. ꝛ ī ea pmāsit vsq̄ ad mortē suā. at scissim⁹ p̄triarcha. multas grās egit deo: q꞉ nō pmisit eū peccare ī ꝑuū suū vitaliū. Mlti aūt multū extūc ī alexādria ꝓfuerūt sibi: ꝛ hospitio recipiebāt monachos: ꝛ muniebātur ꝛ vt nō ↄdēnaret̄ aliq̄s ab eis que venerat. Fecit aūt ꝛ sanitates post mortē honorabile nomē scī vitalii ꝑ diuinā grāz. cuius oratōib⁹ det nobis dn̄s bonā ↄuersationē: ꝛ misericordiā ī die. qn̄ manifestabit abscōdita hominū: ꝛ nuda faciet ↄsilia cordium

De eo q conuicia patriarche inferebat:

Recipiens aliquando dari cuidā petēti elemosynaz: decē nūmos ereos tātū: cōuicia patiebat̄ ab eo ī facie atrocit̄ ille brūs: q꞉ nō dederat ei quotquot voluit. His aūt qui de obsequio erāt querētib⁹ cedere eū q ↄuiciabat: īcrepauit eos vehemēter p̄triarcha dicēs. Sinite eū frēs: habeo ego sexaginta annos blasphemās p opa mea xp̄m: ꝛ vnū conuicium non portabo ab isto? Et precepit datori soluere sacculum: vt sineret pauperem tollere quantum vellet precium.

De interrogatione circa elemosinatores.

Ii vero aliquando audiebat sapiētissimus: qm̄ elemosinator est talis: adducebat eū ī hylaritate seorsū: ꝛ dicebat ei. Quomō fcūs es elemosinator naturaliter: an teip̄z cogēs? Vn̄ qdā eoꝝ q ab eo īterrogabātur verecūdati occ̄ltabāt: qdā aūt dicebāt ei. Propter qḋ vn⁹ īterrogat⁹ a scō rn̄dit ita. Crede mihi dn̄e: quia nihil do aut facio boni: veruntn̄ ipsum quod facio ꝛ prebeo: ex q̄bus ꝛ orationes tue largiūtur: ita facere assueui. Erā prius valde immisericors ꝛ crudelis: ꝛ semel damna pertuli: et in subtilitatem deueni: cepit cogitatio mea dicere mihi: vere si esses elemosinator: non relinqueret te deus. Statui ergo per singulos dies dare quinq̄ ereos nummos pauperibus: ꝛ cum cepissem dare: statī sathanas prohibebat me dicēs. Uere quinq̄ nummi isti sufficiunt domui tue ad holera: aut ad balneum percipiendum: ꝛ statim tanq̄ sic de faucibus natorum meorum priuarē eos: nihil dabam. Cum vero vidissem quod superarer a vicio: dico puero meo per singulos dies furare me nesciente quinq̄ nummos ꝛ da elemosinam. Sum ego enim trapezeta domine. Ille vero benefaciens. cepit furari denarios. Erat autē aliquando ꝛ siliqua. Cum ergo vidisset. quia benedicebamur: ꝛ diuitiis abūdabam⁹: cepit ꝛ tremisses furari ꝛ dare. Semel itaq̄ admirans benedictiones dei: dixi ei. Uere multum ꝓfuerūt fili quinq̄ nūmi illi: volo ergo vt des decē. Tunc dicit mihi ꝛ puer subridēdo: vade ora furtis meis. Nam vere hodie non haberemus quē manducassemus panē. sed si est fur iust⁹: ego suz. Tūc ergo dixit: quoniā tremisses dabat ꝛ siliquas: ꝛ iā ex fide illius: assueui domine ex aīo dare. Edificatus ergo sanctus valde dixit ad eum. Crede mihi: multas conuersationes patrum legi: tale aliquid non audiui.

De principe q maliciam seruabat in alterum

Maliciam reseruante quēdā idustriū: ↄtra aliū p̄ricipē. audiens hic magnus ioannes: monuit eum sepe: ꝛ suasit ad concordiam: ꝛ non potuit eū ↄuertere ad pacē. Semel ergo mittit ꝛ adducit eū scūs: quasi ꝓ republica: ꝛ facit missas in oratorio suo: nullum habēs secū nisi ministrū suum. Cū ergo scā benedixisset p̄triarcha: ꝛ orationē dn̄icā incboasset ceperūt dicere tm̄ tres illi pr̄ nr̄. Et cū puenissent ad sermonē quo dicit̄: dimitte nobis debita nostra: sicut ꝛ nos dimittim⁹

debitoribus nris: innuit domestico patriarcha vt taceret. Siluit vo et priarcha. et remāsit pnceps solus dicēs versum: dimitte nobis sic et nos dimittim⁹. Et stati cōuersus scūs: dicit ei māsueta voce: vide i qli terribili voce dicas dō. qm sicut ego dimitto: ita et tu dimitte mihi. Et tanq̄ ab igne stati cruciatū ferēs predict⁹ pnceps cecidit i facie3 ad pedes sancti dicēs: Quecūq3 iusseris domine faciet suus tuus: Et recōciliatus est inimico suo extūc cū omni veritate

Quid erga quēlibet superbum agebat.

Superbum autem si

videbat aliquem beatus. hunc q̄dem non arguebat in facie: quando autē eum in secreto suo sedentem videbat afferebat de humilitate sermones. vt per tale magisterium sensim percuteret superbu3. et modestum faceret. dicens ita. Miror domini mei. q modo nō recordat mīsa aīa mea hūilitatis quā demōstrauit nobis super terrā apparēs fili⁹ dei: s3 itumesco et extollor sup fratrē meū. si fuero modicū aut pulchrior eo. aut ditior. aut gloriosior: aut pricipatū officij cuiuscūq3 habuero: nō itelligēs diuinā vocē q̄ dicit discite a me q2 mitis sū et hūilis corde. et inuenietis requiē aīab⁹ vestris neq3 sctoꝝ voces cogitās: qm̄ qdā terrā. qdā cinerē. qdā vero vermē et nō hoiem. qdā aūt ipeditioris et tardioris lingue se nominabāt. et q2 esaias qm̄ deū videre meruit: vt capit hō: tunc imūda labia se habere pnunciauit. Quid eni non sim humilis? Nōne de luto factus sum. vnde sūt et lateres? Nōne omnē quam puto habere gloriam. vt flos feni marcescit? His ergo et huiusmodi verbis sapientissimus quasi de se dicens: eum qui languorem inflationis et superbie habebat cauterio conburens pdebat. Intelligebat eni is q vuln⁹ habebat: q de eo patriarcha hec itimaret

Sermo eius ad hūilitatis exemplum.

Et hoc frequenter

ille a deo honoratus afferebat in medium: ad humilitatis argumentum dicens. Quod si cōsiderassemus et cogitassemus dei misericordiam et bonitatem nec i celos subleuaremus oculos nostros sed semper in humili habitu. ac prudentia degeremus. Ut enim preteream qualiter non existente: vt essemus produxit nos factor et peccato et inobedientia deceptos. iterum viuificauit. et proprio sanguine redemit a morte: et omnē terrā. et ipsum celum in obsequium hominum subdidit: sed et nunc qualiter peccātes non dissipat. sed longanimiter magis expectat: immobilis illa natura. et patiens ille oculus. et nobis plerūq3 blasfemantibus. ipse consolatur et blanditur per miserationem sua desursum pluuias pter vitam nostrā tribuēs. Quātos malos operarios pgētes: vt occidāt aut furētur: tetigit vt nō capiātur et puniāt: quātos existētes i pelago: vt pdētur obuiātes sibi naues: et occidāt q i eis sūt: nō pmittit i pfūdū dimergi: s3 ipat mari: ne absorbeat eos: expectās cōuersionem malitie ipsoꝝ: quāti petierāt corpus et sanguinē eius sacrosanctū: et patitur et longanimiter agit: non reddens eis hic aliquid difficile: quantos in itinere latrocinantes nō tradit i cibum obuiantibus sibi bestiis. quātos eūtes cōcaua terrarum et itinerū seditiones operātes ptegit: vt non cōsumantur a custodiētibus canibus: vel etiam hominibus. Et me iterdum aut cū meretrice recumbēte: aut cū his qui se inebriant: aut cū turpia loquētibus cōuersante: aut cetero quolibet scti huius iplicato pctō. Apis qdē circūfertur: et valles et alueos circuit querēs colligere mihi fructū: vt dulce faciat mihi guttur: quod feda et iniqua pnūciat: vua aūt festinat per calorem maturari: vt replcat os et letificet cor: quod factorem suum preuaricatū est. Flores iuicem se preoccupāt vt delectēt oc'los: q fornicationib⁹ et alienis mulierib⁹ ad luxuriā inuiunt: sic⁹ turbaī quatenus pueniat vt repleat manū per magnitudinē: et os p dulcedinē: qui tenet et basiat alienā mulierē. Talia ergo igt opa frēs agētes: et tales retributōes accipiētes a benigno dō: qualē

debueram⁹ habere prudētiā. cōsiderātes nouissimā nr̄am ꝛ horrēdā horā. Multuꝫ eni ꝺ memoria mortis ꝛ exitu aīe disputabat semꝑ ille btūs. ita vt frequēter qdā ad eū supbo scemate itrarēt: ꝛ ridēti vultu ꝛ ī cōsiderato oculo. ꝛ exirēt humili more. ꝛ ꝯpūc a facie. ꝛ lachrymātib⁹ oculis. Propt̄ qꝺ ꝛ dicebat. Quia: vt estimo ego hūilis: sufficit ad salutē assidue ꝛ dolēter cogitare. ꝛ sollicitudineꝫ habere de morte: quoniāꝫ nemo nobis ī hora illa ꝯpatietur. aut comitabit̄ ex vita ista: nisi opera bona nostra. Et quomodo āgelis veniētib⁹ ꝛ properātib⁹ turbat̄ tūc aīa. si iuēta n̄ fuerit bene preparata. Quomodo rogat. vt addat̄ sibi modicuꝫ tp̄us vite Et audiet: Tēpus eni qꝺ vixisti: bene nō cōsumpsisti. Et iteꝝ dicebat tāq̄ꝫ de semetipso. Quomodo humilis ioānes trāsire poteris bestias hariūdi neti. quādo obuiabūt tibi exactores: Ueh qualis timor ꝛ tremor obtinet animaꝫ tūc ratione ponētē. tātis exquisitorib⁹ amaris ꝛ imisericordibus. Eteniꝫ sanctus iste ī memoria semper retinebat. ꝙ sancto symeoni q ī colunis stetit. ꝑ reuelatōēꝫ factū ē notū: quia: vt ait: exeūte aīa e corpore obuiant ei cuꝫ ascenderit a terra ī celū. chori demonuꝫ: singuli ī proprio ordīe. Obuiat ei chorus demoniorū superbie: iuestigat eā si habeat opera eoruꝫ. Obuiat chorus spirituuꝫ detractionis: aspiciūt. si aliquādo oblocuta sit. ꝛ penitētiam nō egerit. Obuiant iterū supius demones fornicatiōis: scrutātur si recognoscāt ī eo voluptates suas. Et quādo a terra vsq̄ ad celū missa anima positura ratione peruenerit. seorsuꝫ ab ea sācti āgeli stabūt: ꝛ nō adiuuabūt eā nisi bonitates sue. Hec ꝯsiderās hic nobilis perterritus ꝑ tali hora. ꝛ sollicit⁹ fact⁹ ē: ferēs ī memoriā ꝛ sācti hylariōis eloquiū. q cuꝫ e vita egressurus esset formidauit. ꝛ dixit aīe sue. octogīta ānos o hūilis aīa habes fuiēs christo. ꝛ times exire: Exi: qꝛ misericors ē. Et dicebat sibi p̄triarcha. Si is qui octogīta ānos fuiuit christo. ꝛ mortuos suscitauit ꝛ signa fecit. timuit amarā illā horaꝫ: qd habes tu hūilis ioannes dicere. aut facere. qn̄ obuiauerint in facieꝫ tuā crudeles illi. ꝛ imisericordes exactores ꝛ exquisitores: Aut quātā poteris ratione reddere ad eos qui exquirunt de mendacio. ad eos qui de detractione. ad eos qui de crudelitate. ad eos qui de auaritia. ad eos qui de memoria mali. ad eos qui de odio. ad eos qui exquirūt de periurio: Et dicebat. Deus in eis increpa: nam omnis fortitudo hominum eis resistere non valet. Tu domine da nobis ductores sanctos angelos. q custodiāt ꝛ gubernēt nos. Multa eniꝫ est contra nos eorum insania: multus tremor. multus timor. multum periculū pelagi aeris huius. Si enim de ciuitate in ciuitateꝫ super terrā ambulantes deprecamur eos qui nobis ductores sunt. ne ī precipitia cadam⁹. aut ī agrestium feraꝝ loca aut ī flumina īfinita aut iaccessibiles ꝛ inuios mōtes. aut in latronum manus. aut ī heremū incomprehensibilem aut inaquosam ꝛ pereamus. quot ductoribus fortibus ꝛ diuinis custodibus opus habemus. pergentes longa via hac ꝛ eterna videlicet. que ex corpore est egressio: ꝛ ad celum ascensio: Hec sunt sapientia plene beati ad se ꝛ ad omnes doctrine: hec sunt eius quottidiane cure atq̄ meditationes. Quid fecerit ꝑ his q post euāgeliū lectū statione debebat

Multam autem ꝛ de sancta statione curam habebat. ꝛ sollicitudinem demonstrabat. Una enim dierum: volens multos resecare. vt non egrederentur post solutionem sancti euangelij de ecclesia: ꝛ ociosis sermonibus pro oratione vacarent. quid fecit: Reliquit mox postq̄ꝫ lectum est sanctum euangelium ecclesiam. ꝛ ipse exijt ꝛ sedit cum turba: omnibus vero obstupescentibus: dixit ad eos iustus. Filii vbi oues illic ꝛ pastor Aut intrate intro ꝛ ingrediar. aut manete hic: ꝛ hic manebo. Ego ꝑpter vos descēdo ī sanctā ecclesiā: nā poterā facere mihimet missas ī episcopio. Semel ergo ꝛ bis fecit hoc ipsuꝫ scema: ille beatus. Erudiuit ꝛ in hoc plebem magnifice ꝛ emendauit: time/

bāt enim. nec iterum idipsum scema faceret cis ille semper memorandus. Loqui in ecclesia non permittebat.

LOqui autē in sacrario oīno nō pmittebat: sʒ ī ɔspectu oīuʒ foras mittebat eū dicēs Siquidē vt orares venisti huc. ī hoc mētē tuā ⁊ os tuū vacare exopta. Si vo ꝓpt̄ locutionē: scriptū ē. dom⁹ dī. dom⁹ oratiōis vocabit: noli ġ cā facere speluncā latronuʒ. Et nec in monachica vita. nec in clero moratus est.

HOc autē erat admirabili⁹ sanctissimi hui⁹ pr̄iarche: qm̄ nec mōachicā vitā ducēs. neqꝫ ī clero morat⁹ ī eccl'ia: sʒ ⁊ femine legitime dudū cōiūct⁹. ita tenuit vigorē eccl'e ab ipo initio q̄ patriarcha ɔsecrat⁹ ē. ⁊ ī talē sublimitatē exaltatus est: vt multos heremitaꝝ ⁊ in arta vita degentium superaret. De hoc ꝙ statuit duos ordines monachorum.

NOlens autē nec huius boni expers esse videlicet monachice vite ɔnumeratiōis: studet rē talē Cōgregās duos ordīes mōachoꝝ. statuit eis oēm vtilitatē tribui d̄ villis suis ī. ciuitate sua: ⁊ faciēs eis cellulas ī duob⁹ oratorijs. scē dī genitricis: ⁊ scī ioānis. q̄ ipse a fundamentis edificauerat: dicens d̄ amātissimis monachis ita. Ego post deū vtilitatē corporalē vr̄am ꝓcurabo: vos autē spūalis habetote mee curā salutis. Vespertina ⁊ nocturna vigilia. mihi apud deū imputet̄. quicqd vo in cellulis vr̄is officij feceritis: ꝓ vr̄is sit aīab⁹. Hoc aūt fecit volens sollicitiores efficere dī amicos monachos. Vn̄ ⁊ pmansit deo talis grata constitutio ordinum: ⁊ ad similitudinē monasterii ex his ciuitas pene viuit: in diuersis locis peruigiles hymnodias deo referens.

De euitāda cōmuniōe hereticoꝝ

ET hoc beat⁹ iste ita omnes docebat: ⁊ contestabat̄ dicens nu laten⁹ aliqñ hereticoꝝ cōmunionis. imo coīquinatiōis participemini etiā si omni vita vestra ex aliqua ipulsione vel necessitate. cōmunioni catholice ecclesie nō iueniētes sine cōmunione pmanseritis. Si eni ait vxorem corporalem legittime possidentes. ⁊ in regione aliqua longinqua absqꝫ illa tpe multo morantes relinquere hāc ⁊ alii copulari. a deo ⁊ legibus ꝓhibemur: si vero hoc egerim⁹ punimur. quō putas deo per rectā fidē ⁊ catholicam ecclesiā coniuncti. vt ait apl's aptaui vos vni viro virginē castā exhibere xp̄o. ⁊ sāctā fidē adulterauimus per communionē hereticoꝝ: in futuro seculo tormenti quod expectat hereticos crimus facti participes. Communio enim ait ideo dicitur eo ꝙ communem faciat: et firmet cōmunicantem: quibus communicat. Ne igitur queso ait o filii huiusmodi oratoriis applicetis. De eo ꝙ non condēnauit aliquē.

CUm omnibus bonis suis ⁊ hoc btūs hic possidebat dico videlicet. ꝙ vt dictū ē: nō cōdēnaret proximū: nec condēnantes reciperet. Dicā vero eius ⁊ doctrinam. de hoc omnibus proficuam. Juuenis quidam rapiēs monacham fugit constantinopolim. hoc discens iustus tristis factus est vsqꝫ ad mortē. Tēpore aliquo transacto: consedente eo vna dieꝝ ī honorabili cimiliario cum qbusdam clericis: ⁊ sermonē anime vtilem mouente venit in medium ⁊ memoria iuuenis: qui ancillā dei rapuerat: ⁊ ceperūt qui cū sancto consedebāt anathematizare talē iuuenem: tanqꝫ qui duas animas perdiderat: suā videlicet ⁊ sanctimonialis. Cōpescuit ergo ⁊ resecauit eos beatus dicēs. Ne sic filii ne sic: nam ostendam vobis: qr ⁊ vos duo pctā facitis: vnū quia transgredimini mādatum dicentis. nolite iudicare vt non iudicemini: Deīde qr nescitis certius si adhuc peccent ⁊ se nō peniteāt. Legi eni vitā patris aliqd tale habentē: quia ī ciuitatem quandam duo monachi abierunt in ministeriū. Et cū transiret vnus p locū: clamabat ei vna fornicaria: dicens. Salua me pater vt xp̄s meretricem. ille vo hominū

confusionem omnino non curans: dixit ei. Sequere me Et tenens eam per manum eius: exijt publice de ciuitate omnibus aspicientibus. Facta est ergo fama quia abbas accepit mulierem dominam porphiriã. ita eni vocabat mulier. Pergẽtibus ergo eis vt mitteret eã i mõasteriũ. iuenit mulieri i vna eccl'a puer i terrã piectũ: et sustulit eũ vt nutriret illũ. Itaqz post ãnuz qdẽ venerãt i patriã. vbi erat abbas et porphyria q̃ fuerat de meretricib⁹: et vidẽtes eam habere puerulũ. dicũt ei. veraciter bonuz abbati pullũ genuisti. Nõdum eni scm̃ scema accepat. Eũtes ergo q viderãt eã typ. inde eni abbas tulerat illã: diffamauerant qr genuit de abbate porphyria: et nos vidim⁹ puerulũ oculis nostris similantem ei. Qñ ergo cognouit ex deo abbas obitũ suuz dicit nõne pelagie. Sic eniz mutauit nomẽ ei⁹. quãdo tradidit ei scm̃ scema. Eam⁹ tyrum. qr habeo illic responsum. et volo vt venias mecuz. Illa vero nõ valẽs ɔtradicere ei secuta ẽ eũ: et venerũt ambo. habẽtes et puer septez annoruz existẽtez secum Cũ ergo egrotasset abbas i ifirmitate ad mortez. ascenderunt ad visitationez ei⁹ ð ciuitate vsque ad centuz aĩas: et dic. Affer prunas. Itaqz cũ venisset thuribulũ plenũ prunis. tulit et euacuauit eas i vestimẽtuz suũ: et dixit. Credite fratres: qr sicut deus rubuz custodiuit icombustuz ab igne sicut nec hãc tunicã meaz icenderunt prune iste ita nec ego agnoui peccatuz mulieris. ex quo nat⁹ sũ. Et oẽs mirati sũt. ꝙ non ardebat vestimẽtũ ab igne. et glorificauerũt deuz habẽtẽ occultos suos. Ex occasiõe aũt nõne pelagie quondam meretricis. alie fornicarie secute sũt eaz: abrenũciãtes mũdo cũ ea pergentes i monasteriũ ei⁹. Seruus autẽ dei monach⁹. qui totõderat eaz post q̃ satisfecit omnibus: tradidit deo spirituz in pace. Ideo inquit dico vobis o filii: ne p̃cipites ad condemnanda et iudicanda sitis aliena. Multotiens enim peccatum fornicationis vidimus. penitentiam vero eius quã fecit occulte nõ aspeximus. Sic est cũ furtuz facientez quendaz videm⁹: suspiria vero eius. et lachrymas quas producit deo nescimus. Et quidez habem⁹ euz quasi furez aut fornicatorem aut periurum: apud deuz vero forsitan recepta est occulta ei⁹ penitentia et confessio. et est ab eo preciosus Omnes igitur admirabãtur super doctrina industrii pastoris huius atque magistri

De duob⁹ clericis calciamenta facientib⁹.

Duobus clericis calciamenta facientibus. et iuxta se laborantibus: vnus quippe habebat filios multos: et vxorẽ et patrẽ et matrẽ. vacabat vero ecclesie sine intermissione: et oẽs post deũ alebat arte sua. Alter autẽ q̃uis doctior esset illo: eo ꝙ nõ permaneret i ecclesia sz etiaz dominicis dieb⁹ laboraret: nec seipsuz tm̃ nutrire valebat. Inuidebat ergo iste vicino suo. et vna vice non sufferens inuidiam: dicit ei cum ira. Unde diues fact⁹ es sic? Ego vacans plus arti mee q̃ tu: in paupertatem deueni. Dicit vero ei: volẽs facere eum vacare ecclesie. Inueniõ precium in terra. et inde paulatim diues fact⁹ sum: sed si vis semper voco te et veni mecum: et quicquid inuenerimus accipies dimidium. Cũ ergo acquiesceret ille. et sequeretur eum euntem ad ecclesiam. sine intermissione benedixit ei deus: et diuitez fecit euz: Tunc dixit ei ille bonus consiliarius vidisti frater vnuz mendaciuz propter deuz quantuz profuit aĩe tue et sube tue? Crede nihil iueniebaz aliqñ in terra. vt estimasti gratia p̃cii: sed qm̃ dixit dñs. querite p̃muz regnũ dei. et hec oĩa adiiciẽtur vobis. idcirco occasionez feci tm̃ vt seducerẽ te et ecce nõ sine causa laboraui: sed inuenisti et superinuenisti. Hoc igitur discens factus patriarcha. fecit illum bonum consiliariuz presbyterum tanq̃ dignũ: erat eniz lector.

De vocatione eius ad dominum.

Equidem hacten⁹ ante memoratus dei cultor mennas qui fuerat vice dominus sancte ecclesie alexandrinorum magne ciuitatis: enarrauit nobis. Dicentibus vero nobis in pre

dictis in quodam capitulo. q in mutua spuali dilectione patriarcha et niceta patrici9 adinuicē colligati essent: dignū iudicium talis exhibitionis presens existit captm. Qñ permittente deo pro peccatis nris futurū erat vt traderet alexandria sine deo persis. reminiscēs pastor dicētis. cū psecuti vos fuerint i ciuitate ista. fugite in aliam fugam arripuit in ppriā patriā: videlicet i cyprū i ciuitatē suam. Unde occasione accepta prefatus niceta patrici9: dixit ad sanctuz Obsecro si iueni gratiā āte te: ne dedigneris fatigari vsq ad reginam ciuitatum. et bene acceptas preces tuas. donare piissimis impatoribus. Ille vero multe fidei viro consentiēs. obediens ad hoc factus ē deo et voluntati eius: et a se quantum honorē daturus erat. circa beatū ostendere volens. Fatigata igitur naui mltipliciter a vi ventoꝝ in qua sanctus cū pricio erat et in profundū pene iam mersa: videt sepe memoratus pricius et optimates et qui cū eo erant. vna nocte in qua tēpestas facta est patriarchā modo cū paupib9 per nauim vbiq circūcurrentem. modo aūt iteꝝ cū eis manus in celū extendentē: et ab alto adiutorium abstrahentē. Cunq interduz puenissent ascēdentes: videt expgefactus a deo vocatus hic: quendam eunuchum chorusćantē forma. et aureū sceptrum in dextra manu tenentem. assistentē sibi et dicentem. Ueni iube: rex regnātium querit te. Nihil g stati negligēs aduocat priciū nicetam: et dixit ei cū multis lacbrymis. Tu quidem o dñe. ad terrenum impatorē me vocasti: sed pueniens celestis. ante vocauit exiguitatem meaz. Et rettulit ei eunuchi: imo angeli visionē: q apparuerat sibi: Sauisus g et tristis factus idem gloriosissimus vir: impedire sanctum non potuit. Abūde vero sctis ei9 replet9 orōnibus. et impatorib9 has deferens: cū multo honore redire ei in cyprum iussit. De testamento qđ fecit beat9 Jōhes eleymonis.

Dueniente ergo i ppriā eo ciuitatem que amatūcba vocabaī: testamē tum ppriū scribere. cito ministris suis pcepit. Uelociter vero et sine dilatione cartam et chalamum pñtantibus: pcepit sacrū illud os scribere sic. Johēs huus pter eam vero q supposita est mihi sacerdotii dignitatē: dei grā liber. Gratias ago de9 tibi. qm exaudisti me pro misera anima mea. rogantē bonitatem tuam: ne inueniretur morienti mihi nisi vna tremissis. Inuenienti enim me in honorabili episcopio sancte ecclesie alexandrinorum magne ciuitatis. quam p indulgentiam dei suscepi. qñ in ea cōsecratus sū: circiter octoginta centenaria auri. et que intrauerunt mihi ab amicis xpi. pene numerū hōinis transcendunt: in memet mentez colligens et cognoscens hec oīa dñatoris omium eē festinaui ea q dei erant: deo dare. Unde et q remansit mihi. hoc tremisse dei et hoc existens: iubeo dari his qui sunt dei. O gloriosa res: o deuotionem sancti. Non itendit sicut debuisset suis. qđ patiuntur multi qui in diuitiis sunt: q dei dona. aut ex iniusticia collecta tāq ppria et tanq si ea secum ferre possunt: thesaurizant. et nō large egenis pbent. sz illa q̄rebat. q semp manent: et aliqñ nō minuūt. Unde sine mēdacio repromissionib9 nō ē fraudat9. q asseuerāt ex persona dei: qm qui glorificāt me glorificabo. Uere eni magnifice glorificauit sanctum hūc: q in suis bonis glorificauit dñm semp. Non eni ferens nobis hic tēporali vita sua cōquiescere. sancta et digna laude qd egit: Xenodochia. geronthocomia atq monasteria a fundamentis edificans: et choros sāctoꝝ monachoꝝ statuens. icessabilem vere iusticie memoriā possidet: per ea que celebranī in eis bona opa. Quod enim de his qui mala agūt: et successores pprioꝝ maloꝝ post mortem in vita hac relinquūt. ait dño paulus apls qm quorūdā peccata manifesta sūt pcedētia ad iudiciū. quosdā aūt et subsequuntur De quibus vnus. et iste extitit. Et qm non fabula. neq ad grām est qđ dictū constat testimoniū nobis phibeat plane. qđ mox in pciosa ei9. dormitōe gestū ē pdigium

Tradēte enim eo ⁊ cōmendante propriā animam in manu dn̄i. vt ait alicubi sacra litera. iustoꝝ aīe in manu dei sunt: ⁊ hanc ei vt sacrificiū īmaculatum offerente. cū cōdendum esset honorabile eius corpus honorifice ⁊ cū congruo sacerdotū ritu in quodā oratorio sancti miraculoꝝ factoris tyronis. fit quoddā tale signum gloriosum. Jacebant ī quodam tumulo. vbi ⁊ iust⁹ hic reponendus erat. duoꝝ quorūdā epōꝝ. qui ante eum dormierant. sancta veraciter corpora. q̄ ⁊ in natura exanimi interim degentia. tanq̄ȝ si viua essent: reuera equalem sanctoꝝ honorē tribuerunt Cū enī beati corpus īter duos illos epōs ponendū esset. honorantes sūmū pastorē pastores: ⁊ multam ei⁹ fiduciā apud deuȝ reuerentes. ⁊ mirantes simul dei iussionem. tanq̄ȝ viua corpora sua separantes in medio sacrum hunc susceperūt. honorē ⁊ ipsi ei p̄ceptōe dei sicut a deo honorato offerentes: ⁊ omnibus statim ostendētes q̄ a deo ei donata ē: gloriā atq̄ȝ sublimitatem. Quod maximum gloriosissimū miraculum. non vnus neq̄ȝ decem. neq̄ȝ centum viderūt. sed oīs turba q̄ conuenit ad preciosam ei⁹ sepulturam. De muliere q̄ peccatū suū scriptū dedit beato Johi.

Illud aūt eius gloriosius qđ qdeȝ adhuc uiuens ī carne cepit miraculū sed postq̄ȝ migrauit ad deum compleuit: sermo commemorare tēptabit. Mulier qdā de ea q̄ sanctum protulit ciuitate existens. cum audisset venisse arbodo. ⁊ angelum ei ibidem apparuisse. ⁊ vocationem ad communē domū ei denūciasse: peccamē grauissimū ī se recognoscēs. qđ nec auditus hominum posset intrare affirmabat: fidem in ambiguam sumēs. ad sanctū cursum p̄uenit. ⁊ pedes eius cōprehēdēs. cū lachrymis multis clamat: ⁊ dicit secreto sācto. o ter beate. habeo misera. qđ ad aures hominū venire nō potest: ⁊ scio ꝙ si vis. potes id mihi idulgere. dixit eī vobis p̄sbiteris. dn̄s qm̄ q̄cūq̄ȝ solueritis sup terrā erūt soluta ⁊ ī celis ⁊ q̄cūq̄ȝ ligaueritis sup t̄rā erūt ligata ⁊ ī celis: ⁊ q̄ꝝ remiseritis peccata remittūt̄ eis: ⁊ q̄ꝝ retinueritis retēta sūt. Hec ꝟba audiēs a muliere sāct⁹. ⁊ timens si petitioneȝ ei⁹ refutaret. noxiū ei ī tormentis fieret: dum possȝ liberari a ꝓprio pctō p̄ fidē: quā habebat ī eū. dicit ad eam humiliter. Si vtiq̄ȝ credis o mulier deo. ꝙ p̄ fidelitatem meā ignoscat̄ tibi crimē qđ dicis. cōfitere mihi hoc. Que dixit Nō possū dn̄e dicere peccatū h̄: neq̄ȝ eniȝ potest audit⁹ hominū portare illud. Dicit ad eam iteꝝ sāctus. Et si erubescis vade ⁊ scribe illud si nosti litteras: ⁊ affer mihi. Illa iteꝝ r̄ndit: Uere dn̄e nō possum. Expectans ḡ modicū sāct⁹ tacēs: dixit ei. Non potes scribere ⁊ bullare ⁊ afferre mihi? Tunc dixit ei possū dn̄e. hoc facio. Rogo ḡ honorabilē ⁊ coangelicā aīam tuam ne soluat̄: neq̄ȝ ullo mō inueniatur a quolibet peccatū hoc aliqñ. Uerbū igit̄ accipiens a dō honorabilis. ꝙ nullus hō solueret aut legeret ei⁹ pictaciū. abiens scripsit ꝓpria manu peccatū: ⁊ bullās portauit beato. Suscipiēs ḡ sāct⁹ pictaciū. post qnq̄ȝ dies ad dn̄ȝ ꝑfect⁹ ē. nemini aliqd de huiusmōi pictatō aut disponēs aut īdicans. mulier ꝟo fortuitu. imo dispēsatōe dei. ñ existēs ī ciuitate die ī qua trāslatus ē in pace de seculo isto ad aliud patriarcha: volente ⁊ in hoc demonstrare deo. quantā apud eū vtpote ꝓpri⁹ famulus fiduciā possidebat Sed post vnā diem recōditiōis p̄ciosi ei⁹ lipsam adueniēs: cū audisset dormitōem ei⁹ amens ⁊ desipiens ꝓpemodū facta ē existimās pictaciū qđ dederat: ī episcopio relictū: omnibus faceret culpam eius manifestam. Cito ergo resiliens. ⁊ priorem fidem suam indubitabilē super animam resumēs: archam a deo honorati apprehendit. ⁊ sicut viuenti ei veraciter. ita turbata p̄hibebat. Hō dei. tibi hoc peccatū non potui enumerare. eo ꝙ supra modū existeret graue: ⁊ nūc omibus factū est forsitan manifestū ⁊ cognitum. vtinā nō tibi rem meam manifestarē. Heu heu mihi. putās ɔfusionis absolutionē īuenire. cōfusio oīb⁹ facta sū. ꝓ medela blasphemiā recepi.

Quid mihi ad te op⁹erat. causā aīe mee patefacere. Tamē nō ōficiā neqꝫ diffidā neqꝫ remouebo a tumlo lachrymas meas: vſqꝫ dū satiſfactionē ō petitiōe mea accepo. neqꝫ eni mortu⁹ es ſcē ōi: ſꝫ viuis. Scriptū ē eni. qꝛ iuſti i ppetuū viuēt. Jterūqꝫ eadē vba aſſumēs: dicebat. Nihil bō ōi peto a te niſi vt certū facias coꝛ meū. qd nā ō dato tibi pictatō factū ſit? De⁹ ḡ q dixit ad chananeā. fides tua te ſaluā fecit: ipē ꝛ me certā ō pictatō facere poteſt. Trib⁹ dieb⁹ pſeuerās ad ſepulchꝛ bti. cibū aut potū oīno nō guſtās: tītia vero nocte dū rurſū lachꝛymis eoſdē duros ac fideles ſmones btiſſimo diceret: ecce egredit̄ ōi famulus de tumulo ſuo. oculati apparēs cū duob⁹ epis. q cū eo iacebāt: vno hic ꝛ altero idē ei aſſiſtētib⁹. ꝛ dicit ad eā. Uſqꝫ q̄ mulier. hoſ qui hic ſūt ꝯmoues ꝛ nō dimittis eos queſcere? Jnfuderūt eni ſtolas nr̄as lachꝛyme tue. Et hec dicēs: dat ei ꝑpꝛiū pictatiū bullatū dicēs. Suſcipe. recognoſcis h̄? ſolue: aſpice. Et i ſeipāꝫ ex viſiōe veniēs vidit iteꝝ ſcōs igrediētes i ꝑpꝛium locū: ꝛ ſoluēs iuenit litteras ſuas ōletas. ꝛ ſubſcriptionē ſub eis: habētē ſic. Propt̄ ioānē ſuū meū: ōletū ē pcm̄ tuū. Quis loqtur potētias dn̄i. o amici ꝛ fr̄es? qs ita miſicoꝛs ꝛ amatoꝛ hoīuꝫ. faciēs voluntatē timētiū ſe ꝛ gl̄ificans gl̄ificātes ſe ꝛ p miracloꝝ opatōes magnificās eos? Nō aūt i loco ſolū i q̄ pcioſa ei⁹ doꝛmitō facta ē. gr̄a quā habuit apud deū maifeſta ē ſꝫ vbicūqꝫ lōgi⁹ claruit. Quid ſauin⁹ monach⁹ de ei⁹ doꝛmitiōe viderit.

Ad eni eni die i q̄ ad deuꝫ ex hac vita beat⁹ iſte ꝑfect⁹ ē qdā eoꝝ āgelicā vitā ꝛ ſcema mōachoꝝ habens vir mirabil' ꝛ īduſtri⁹ ſauin⁹ noīe. alexādrie habitans vidit q̄ſi i exceſſu mētis fact⁹ diuinit⁹ honorabileꝫ ioāneꝫ epiſcopio egredienteꝫ cum clero oī cerea poꝛtātē. ꝛ ad ipatoꝛē eūtē tāqꝫ eunucho q̄dā: vt ipē dicebat ſauin⁹: cubiculario hūc vocātē ꝛ poſtqꝫ ianuā exijt: qō ſignificat ꝑpꝛij coꝛpis ſepatōꝫ: vnā puellā vt ſolē ſuſcipienteꝫ euꝫ. ꝛ manu tenenteꝫ. ꝛ ſup caput coꝛonā: ex olee ramis circūamictā. Mox ḡ agnouit ſcūs ſauin⁹. migrationeꝫ p̄riarche ad dn̄m: ipā hoꝛa fuiſſe factā. Quapꝛopt̄ adnotātes qdā menſeꝫ ꝛ dieꝫ: erat eni celebꝛis ſci martyris mēna ꝛ qbuſdā veniētib⁹ ō cypꝛo. ꝛ pcūctātes qdā q habitabāt alexādrie de migratiōe ſci p̄riarche agnouerīt verā fuiſſe viſioneꝫ: eo qꝫ eadeꝫ hoꝛa fieret i q̄ obijt btūs ꝛ maxīe ō exēplo puelle. q̄ manu tenebat eū. Acceperat eniꝫ repꝛomiſſiones ab ea ſanctus ſicut in pcedentib⁹ vbis vite ei⁹ dixim⁹: qꝛ ſi me poſſides amicam. ego te an̄ imperatoreꝫ introducaꝫ: Qō ꝛ reuera fecit. Quid habitatoꝛ qdaꝫ alexandrie ō ipſo viderit.

Omnes auteꝫ ex hoc tm̄ omnes ſatiſfactioneꝫ acceperunt. qꝫ elemoſyna ꝛ miſericoꝛdia quā habuit circa egentes. euꝫ i celoꝛuꝫ regnuꝫ deduxerunt: ſꝫ qꝛ alius eoꝝ q habitabat ciuitateꝫ alexandriaꝫ. timens deū vidit ipā nocte in q̄ ꝛ ſcūs ſauin⁹: oēs paupes ꝛ oꝛphanos atqꝫ viduas. olee ramos baiulantes. ꝛ i p̄riarche obſequio euntes: ꝛ ad eccleſiaꝫ pgentes. Nō ſoluꝫ aūt duo. aut deceꝫ. aut centuꝫ ſatiſfactiones ſunt. p q̄s ſci m⁹ clare. qm̄ ſcōꝝ numeꝝ meruit mēoꝛabilis hic: ſꝫ ecce ꝛ alie q̄ ſbſeqns foꝛma oñdit De vnguēto qō ō ſepulchꝛo ei⁹ emanauit.

Immodia eniꝫ āniuerſaria poſt multū tpis doꝛmitionis ſci celebꝛata. in tēplo mēoꝛati ſci tichonis. vbi pcioſū lipſanuꝫ. i. ſepulchꝝ btiſſimi p̄riarche ioānis repoſitū ē: erat aūt q colebat̄ ſacra vigilie hymnodia. ānue recoꝛdatiōis ſci miracloꝝ factoris tichonis. voleſqꝫ oīpotens dn̄s oñdere oīb⁹ q̄li honoꝛe ſuū ſuū ſcm̄ ioānē dignum fecerit. placuit de honoꝛabili eius lipſano vnguēti ſaniferā ſanitatē emanare. q̄ vniuerſi in leticiaꝫ verſi gratiaꝫ rettulerūt pr̄ ꝛ filio. ꝛ ſpūi ſcō. vidlꝫ deo noſtro: q ꝑpꝛios ſcōs gloꝛia gl̄ificat infinita. De hoc qꝫ in cypꝛo i diuerſ ſcis talia ōi gratia operet.

Et vt nullus amicus chꝛiſti tāti miraculi icredulus ſit eteni vſqꝫ nūc videt̄ in amica chꝛiſti. cypꝛoꝝ inſula. in diuerſis

sanctis talia di gratia opari. et tanq̃ ex fon tib⁹ vnguētoꝝ suauitatē d preciosis coꝝ lipsanis pfluentē: ad gloriā eiusdē boni tatis et ad honorē sanctorū eius: atq̃ ad profectū q post futuri sunt hominum q̃te nus secundū imitationē eoꝝ conuersan tes eisdē et nos honorib⁹ digni efficiamur a iusto mercedum retributore deo. Efficia mur igitur dilectissimi et nos consumato res prescripturarum rectitudinum. sancti huius patris ioannis eleymonis. et quasi i cole existentes. et peregrini in vita ista. in eternum thesaurizemus futurum bonū: p largam que indigentibus tribuitur do nationem. Enimuero secundū diuinitus inspiratū apostolū. qui seminat. i benedi ctionibus de benedictionibus et metet: et pro corruptibilibus eterna que oculus n̄ vidit. nec auris audiuit. et in cor hominis n̄ ascenderunt. que preparauit deus diligen tibus se: que omnes nos impetremus per gratiam et misericordiam domini nostri. cū quo est patri vna cū sancto spiritu gloria et honor. et imperiū nunc et semper: in secu la seculorū amen. Explicit de sancto Jo anne eleymone patriarcha alexandrino

Incipit vita sancte Eugenie ꝟginis: cuius passio. viii. kalendas Januarij agitur.

AN septimo igitur consula tu suo cōmodi us imperator direxit illustrissimū virum philippum ad egyptū. vt prefectu ram ageret alexādrie: et omnes potestates que per totam egyptū administrantur ei⁹ arbitrio desuirent. hic itaque cum vxore claudia. cum duobus filiis auito et ꝑgio. et cum filia eugenia. ab vrbe romana ad vr bem alexandriam dum venissent et roma na grauitate ageret prefecturā atque oēs prouinciam egypti romanis legibus ordi naret. cunctis quidem magicam curiosita tem sectantibus finē imposuit: iudeos ve ro nec nuncupationem nominis habere p misit. christianos aūt procul ab alexādria tantū debere esse ꝯstituit. Ipse vero plus licet philosophorum amicus q̃ fautor ido lorum. romanis tamen superstitionibus ac si religiosus cultor instabat non rationi sed traditioni concordans. Eugeniam igi tur filiā suam dū litteris liberalibus per fectissime docuisset. et tam latino eā q̃ gre co eloquio instruxisset: etiā philosophiam docere permisit. Erat enim acris ingenii et tam memorie capax: vt quicquid audiē do semel vel legendo potuisset arripere ppetuo retineret. Erat ergo eugenia pul chra facie. et elegāti corpore: sed pulchrior mente et formosior castitate. Igitur cū qui todecimo etatis anno ab aquilio aquilini consulis filio peteretur sponsa: interroga tur a patre. vtrū petenti iuuene illustrissi mis orto natalibus consentiret. Illa respō dit. Maritus moribus non natalibus eli gendus est: ipso eniz: non parentibus eius vtendū est. Igitur cū aliis atque aliis po scentibus animo castitatis obsisteret: per uenit ad manus eius beatissimi pauli apo stoli doctrina. Et licet sub paganissimis pa rētibus ageret: esse tamē cepit animo chri stiana. Et quoniam iussi fuerant christiani ab alexandria vrbe discedere: rogat parē tes: vt spectandi gratia permitteretur pre dia sua in suburbio alexandrie posita cir cuire. Cumque statim vt poposcerat impe trasset. et ab vrbe properaret ad villam: au dit christianos psallentes atque dicentes. Omnes dii gentium demonia: deus autē noster celos fecit. Hec ita audiens suspi rauit et fleuit: et dicit ad eunuchos pueros. nomine prothum et iacintū. Scio vos me cum litteris eruditos. et digna simul et indi gna hominum legimus gesta: philosopho rum quoque sillogismos. vano labore con structos studio scrupulosissimo transegi mus: aristotelica argumenta et platonis ideas. et epicuri sectas: et socratis monita: et stoicorum: et vt breuiter cuncta cōplectar quicquid cantat poeta. quicquid orator inuenit. quicquid philosophus cogitat. vna hac sententia excludūtur. qua tripudiātes christianos audiuimus: omnes dii gentiū demonia. de⁹ autē noster celos fecit. Con fessio et pulchritudo i ꝯspectu ei⁹: sctitas et magnificentia in maiestate eius: Igitur iu

bet cōferre sermonē: ⁊ apostolus legitur ⁊ ꝓpheta laudatur fit cōcordia fidei: ⁊ qua arte ⁊ penetralia sapientie diuine absq₃ sui separatōe perueniāt: ꝯsilio ardenti diffinit Dominam me inquit vobis vsurpata pote stas attribuit: sed sororem sapientia fecit. Simus ergo fratres sicut diuina sapien/tia ordinauit: non sicut se iactat humana te meritas. Pergamꝰ pariter ad christianos ⁊ sicut ordinauero: properemus: Elenum audio dici episcopū: cuiꝰ est habitatio illa in qua die noctuq₃ audiuntur deo suo cā/tare. quos etiam nos quotiens transimus psallentes audimus. Sed hic episcopus varijs dicitur ecclesie sue occupationibꝰ detineri. His autem qui in diuinis laudi/bus vacant theodorum quendam presby teꝝ ꝯstituit: cuius tāta miracula narran/tur: vt etiā cecos suis orationibus illumi/net: ⁊ demones effugiet: ⁊ infirmantibus afferat sanitatem: sane ad diuersorium hu ius ꝯgregationis in quo deo canitur: nul/lam patitur venire feminarum. Hoc ergo cōsiderans tēdere me arbitror: vt crastina nocturna ꝓfectio ordinata: ꝑ ipsos nobis trāsitū prebeat. Vobis itaq₃ duobꝰ iuxta basternā ambulātibus: ⁊ ceteris presidē/tibus ad locum deponar a vobis: ⁊ vacua pertranseūte basternos tres herili habitu simul ad dei homines ꝑperemus. Placuit vtrisq₃ cōsiliū: ⁊ sequēti nocte sicut ordina uerat: adimpletur. Tātam aūt credētibꝰ sibi xp̄s grām exhibere dignatꝰ ē: vt ea/dem hora. qua ad monasteriū ꝑuenerunt factus helenus superueniret ep̄us. Et qꝛ mos ē apud egyptū. qū circueunt mona/steria ep̄i: psallentium eos sequat̄ exerci/tus. superuenit idem helenus heliopolis episcopus. ⁊ cum eo amplius q̄₃ decē mi/lia viroꝝ psallentium. ⁊ dicētium. Via iu stoꝝ recta facta ē: ⁊ iter sanctoꝝ prepara/tū est. Audiens hec eugenia: dixit ad soci os. Cōsiderate vim carminum. ⁊ videtis ad nos respicere: quicqd modulatis voci/bus psallūt. Deniq₃ cū de deo vero: nr̄ tra etatꝰ in dispositiōe mutui sermonis habe/re: audiuimus hoc cantare. Qm̄ omnes dij gentium demonia: deus autem noster celos fecit. Et ecce nunc arripientibus no bis iter. quo recedere cupimus a culturis idolorum: ⁊ vt ad christianam culturam perueniamus gratiam promereri ecce mi lia hominum nobis occurrunt. vna voce clamantium ⁊ dicentium. Via iustorum recta facta est: ⁊ iter sāctoꝝ ꝑparatū. In/telligamus q̄ quo pergat hic populus. ⁊ si ad hoc habitaculm vadunt. q̊ nos ire di/sposuimꝰ: iungamur canentibus turbis ⁊ aduenientibus ꝯputati igrediamur vt so/tii: quousq₃ noticias colligamus. Igitur cu₃ se iunxissent psallētibꝰ igrunt qs esset senior: q solus vehiculo aselli vteretur in medio populi sequētis ⁊ ꝑcedētis. audiūt ꝙ hic esset helenus ep̄us. ab īfātia christia nus: qui dum infantulus ī monasterio cre sceret. tante sanctitatis virtutibus auge batur. vt si qn̄ missus fuisset ignē e vicino petere ardētes prunas vestimento defer/ret illeso. Denique ante īquit paucos dies venit quidā₃ magus: qui verboꝝ argumē tis populu₃ dei conabatur euertere dicēs falsu₃ istu₃ esse ep̄m: se missu₃ esse a xp̄o ad docēdu₃. Hic aute₃ erat versutissimus: ⁊ de scripturis diuinis populum seducebat. Denique oīs turba christianoꝝ accessit ad hūc quem videtis patre₃ nostrū: ⁊ dicit ei Audiuimꝰ ₃area₃ ꝙ ipse sit missus a xp̄o: cōstitue die₃ ī quo eu₃ aut recipias tibi so ciū. aut si potes conuincas falsa dicentem Igitur constituitur dies ⁊ locus in medio eliopolis ciuitate: venit ₃areas magus cū artibus suis. venit ⁊ helenus episcopus cū oratiōibꝰ suis. Cūq₃ populū salutasset. ait Nūc ꝓbabitis spiritꝰ q sūt a deo. Et con/uersus ad ₃area₃ cepit verboꝝ ingens ha bere luctamē: sed quia versutꝰ erat nimis ⁊ concludere eū sermonū ratione non po/tuit. respicimus populum fortiter ledi. ꝙ ₃areas superior abscederet in verbis: mo dicum silentiū postulauit. ⁊ ait ad populū Pauli apostoli ī hac p̄te monita oīno tenē da sunt: dicit eni₃ thimoteo discipulo suo Noli verbis contēdere: ad nihilū enī vtile ē nisi ad subuersionē audientiū: sed nec hoc

testimoniū nō q̄si cauti. s3 q̄si timidi ꝓferamꝰ: accēdat̄ ignis ī media ciuitate. ꝛ ingrediamur p̄ īt flāmas. ꝛ q vstus nō fuerit: credamꝰ ꝙ hūc misit xp̄s. Tūc oībus sn̄ia placuit: statim deniqꝫ ignis copiosus accēsus ē. Tūc btūs elenꝰ iubet zareā ītroire flammas. Cui zareas īqt igredere tu p̄mus. q h̄ ꝓposuisti. Cōsignās se igit̄ beatissimꝰ pat̄ elenꝰ expāsis manibꝰ īgētes flāmas ītrat: ꝛ stās illic dimidia fere hora. neque capillis neqꝫ vestimētis ex aliq̄ pte violatis vt zareas q̄ȝ ītroiret simılit̄ īpabat. S3 zareas reluctare cepit ꝛ fugere. At vbi iuitū illū pp̄lus ī ignibꝰ tradidit: stati eū circūdās flāma cepit exurere. Et īmittēs se beatus elenꝰ. licet semiustū viuū tñ eripuit. quē cū decore eliminauit pp̄lus. ō finibꝰ regiōis huiꝰ. Hūc aūt sic videtis q̄tidie q̄cūqꝫ prexerit: ī dī laudibꝰ comitat̄. Audiēs hec btā eugenia īgemuit: ꝛ ꝓcidit ad pedes eiꝰ q sibi retulerat ista ꝛ ait. Obsecro te: vt me illi vna cū istis duobꝰ frībꝰ meis insinues: ex idolis enī ꝯuerti volumꝰ ad xp̄m. Et q2 sic h̄ diffiniuimꝰ ꝛ frēs sumꝰ. etiā h̄ ab eodē īpetrare volumꝰ. vt nūqꝫ nos patiat̄ abiuicē separi. Et ille nūc īqt. silete q̄usqꝫ igressus mōasteriū ad qd pgit paululū regescat ꝛ cū opportunū fuerit. ītimabo illi oīa ꝑm v̄bū tuū. Interea dū appropiq̄sset mōasterio ad qd pgebat. ecce ꝛ illi egrediūt̄ obuiā p̄ri: hymnū dn̄o dicētes. Suscepimꝰ deus misicordiā tuā: ī medio tēpli tui. Ingrediētibꝰ ep̄s ꝛ pop̄lus: etiā ītrat eugenia cū iacincto ꝛ ꝓtho comitibꝰ suis: tm̄ ei nota cuȝ quo ꝑmonē habuerat. ꝑfectis igit̄ matutinis laudibꝰ. paululū regeuit ep̄s. ꝛ iussit sibi ad sextā p̄parari. vt diuina misteria celebraret: vt dum sextam cepisset. nonam ad refectōeȝ ieiunātiū oportune p̄ueniret. Regescēs aūt ep̄us somniū vidit: ī q̄ ad simulacꝝ femīe ducebat̄: vt illi sacrificaret. Tūc dixi īqt ī sōnio: his q me tenebāt. permittite me: vt loquar cū dea v̄ra. Et cuȝ me p̄misissēt loq: dixi ei. Cognosce te creaturā dī esse ꝛ descende: ꝛ noli te p̄mittere adorari. At illa his auditis descēdit ꝛ secuta ē me dicēs. Nō te deserā: q̄usqꝫ me cre atori meo restituas. ꝛ ꝯditori. Igit̄ cū ista ī aīo episcopi voluerēt: accessit ad euȝ eutropiꝰ. cū q̄ fuerat locuta eugenia. ꝛ dixit ei. Tres pueri frēs vnaniter culturā simulacroꝝ reliquētes: xp̄o ꝑuiētiū numero ī isto monasterio se sociari ꝺsiderātes. ꝛ hodie vestigia tua ꝑsequētes. huc igressi sūt. poscētesqꝫ me cū lacbrimis postulauerūt vt mereant̄ noticie tue beatitudinis reuelari. Tūc beatꝰ elenꝰ dixit. Gratias tibi ih̄u bone refero. q me p̄uenire fecisti huius rei noticiā. Tūc ꝯuocari ad se p̄cepit pueros: ꝛ app̄hēdēs manū eugenie fudit orōnē. Quā cū ꝯplessȝ. tulit seq̄strati eos ꝛ gratissimo vultu qdnā dicerētur: iterrogat: vt̄ cuiꝰ natōis essent credidit igrēdū. Ad hec eugenia r̄ndit: ciues īqt romani sumꝰ: vnꝰ ex his duobꝰ fribꝰ meis ꝓthꝰ dicit̄ aliꝰ iacīctꝰ. Ego v̄o eugeniꝰ nūcupor. Cui btūs elenꝰ dixit. Recte te eugeniū vocas viriliter enī agis: ꝛ ꝯfortet̄ cor tuū ꝓ fide xp̄i. Ergo recte vocaris eugeniꝰ. Nā ꝛ hoc scias: q2 sp̄ū scō nos ꝛ te eugeniaȝ corpore añ p̄uidimꝰ: ꝛ q̄lit̄ huc venceris: ꝛ qd isti tui sint. nō me passus ē p̄terire. S3 h̄ mihi dn̄s reuelare dignatꝰ ē: ꝙ gratissimū ei hītaculū ī corpore tuo p̄parasti. custodiēdo v̄ginitatis p̄miū: ꝛ p̄ntis t̄pis blādimēta fallacia respuēdo. Scito āt te ꝓ castitate m̄lta passurā: s3 ñ te ꝺsit ille. cui te ex ītegro tradidisti. Ad ꝓthū āt ꝛ iacīctū ꝯuersus ē. In corpore ꝑuitutis positi: īgenuā dignitatē aīo tenuistis fortit̄ ꝛ tenetis. Uñ vob me tacēte xp̄s dn̄s loqt̄ dicēs. Amē amē dico vobis iā nō dicā vos ꝑuos sed amicos. Uñ ꝛ vos btōs ānūcio: q2 ꝯcordastis sp̄ūi scō: q2 vnanimit̄ ꝯsēsistis monitis salutaribꝰ: simt̄ ad gl̄iā p̄uenietis ꝑcepturi. Hec btūs elenus nullo alio teste p̄ter deū locutꝰ ē ī medio ꝛ iussit eā sic ī virili hītu p̄manere: ꝛ ñ cū ꝺsuerūt: q̄usqꝫ baptismatis scīficatōe instructi mōasterio ad qd festinauerāt sociarēt̄. Redeamꝰ aūt ad illō t̄ps. q̄ ꝓthꝰ ꝛ iacīctꝰ aufe rentes eugeniā abierunt. Basterna igit̄ iumētis ambulātibꝰ ꝛ pueris q p̄ibāt: vacua p̄uenit ad m̄reȝ. Uidētes āt eminꝰ ꝓ perātes pueros. ꝛ basternā venietē occurrerūt

cum gaudio vniuersi: et inuenientes vecto
rium vacuū. oēs simul mugitū reddiderūt.
fit quoqꝫ repēte totius ciuitatis strepitus
Quis enim audire poterat: prefectum fi/
liam karissimā pdidisse: erat itaqꝫ planct⁹
iestimabilis. fletus imensus: lugebāt vni
uersi confusi. parentes filiam. sororē frēs
sui dn̄am: et tenebat vniuersos meror et in
finita animi tribulatio. Fitqꝫ p totā puin
ciam inqsitio. interrogant aruspices. inq
runtur vitones: sacrificiis qꝫ et sceleratis
superstitonibus demonia interrogant: vt
vbi venisset eugenia indicarēt. Hoc solū
omnes dicebāt: qꝫ eā dii de celo rapuissēt
Credidit factū pr. et fletū ad consolationē
reuocans. dat festa responsis et deoꝝ illā
numero consecrans: ex auro puro ei⁹ fecit
fieri simulacrum. Qd̄ ita cepit excoli: vt
non minorē honorē qꝫ diis suis exhiberēt
Mater tamen eius claudia. et frēs auitus
et sergius. nulla poterāt ratōe cōsolationē
accipere: sed erant itolerabiliter lugētes
eā. Beata aūt eugenia virili habitu et ani
mo. in pdicto viroꝝ monasterio pmane/
bat: atqꝫ ita in diuinis eruditōnib⁹ pfecit
vt intra secundū ānū oēs scripturas dn̄i/
cas memoria retineret. Tanta in ea erat
animi trāquillitas. vt vnam illā omnes di
cerēt ex numero esse angeloꝝ. Quis eni
deprehenderet qꝫ esset femina. quā virt⁹
xp̄i et virginitas imaculata protegebat:
vt mirabilis eēt et viris: Sermo eni ei⁹
erat hūilis in caritate. clarus in mediocri
tate: vitiis carens et facundiā fugiēs: oēs
i humilitate superabat. Nullus illa ad orō
nem inueniebatur anterior. efficiebatur
aūt omnibus omnia. tristem consolabat
leto congaudebat. irascentē vno sermōe
suo mitigabat. superbientē ita suo edifi/
cabat exemplo: vt ouem subito e lupo fa
ctam se credere delectaretur. Tantam a
deo est gratiam consecuta: vt quecūqꝫ in
dolore positū visitasset. statim omis dolor
recederet. et omnis salubritas adueniret.
Comites autē eius iacinctus et prothus
comitabantur eam: et erant in omnibus
obtemperantes ei. Tertio igitur ānō cō/
uersionis eius. abbas qui preerat fratri
bus in monasterio: migrauit ad dominum
Post cuius abscessum oībus visum ē: vt
sibi beatā eugeniā eligerēt abbatē. Tūc
beata eugenia metuens se feminā ɔtra re
gulā viris pponi. Itē timēs. ne oēs vnani
miter deprecantes sperneret: ait ad eos.
Obsecro vos: vt euāgeliū i pn̄ti adhibea
tis. Qd̄ cū fuisset allatū dixit. Quotiēscū
qꝫ xp̄ianis aliqd eligendū ē: xp̄s ē āte cūs
auscultādus. Uideamus ergo in hac electiōe
vr̄a: quid ipe pcipiat: vt et vr̄is iussis et ipi
us monitis intendamus. Et reuoluens
codicē venit ad locū et cepit legere dicēs
Dixit aūt ihs discipulis suis. Scitis quia
principes gentiū. maiores sūt his qbus do
minantur: et principatū eoꝝ gerunt. Apd̄
vos aūt non est sic: sed si qs in vobis vult
primus esse: sit vester vltimus. et si quis in
ter vos voluerit esse dn̄s. sit vester seru⁹
Et his dictis adiecit. Ecce inqt et vestris
iussis obtemperans. decreui primatū su
scipere. et domini iussionibus obedire: vlti
mum me vestre caritati constituo. Exhy/
laratur omniū causa in consensu eius: ipa
tamē āte oēs opus monasterij. qd̄ ifirma
solebat exercere psona suscepit: in omib⁹
aquā portare. ligna cōcidere mūdicias ad
hibere. In eo deniqꝫ loco habitaculū sibi
elegit. vbi hostiari⁹ monasterij manebat
ne vel ipso se supiorē ostenderet. Sane refec
tōnē fratꝝ sollicite curabat. et psallēdo dō
ordinē fortiter custodiebat: et tertiā. sextā
nonā. vespertinis vel nocturnis. atqꝫ matu/
tinis horis. tā cautissime isistebat: vt vide
retur iā perisse deo. sit horaꝝ vel quippiam
spatij. absqꝫ diuinis laudib⁹ aliqua pterif
sent: Ita deniqꝫ i hoc ope esse deo carior
cepit: vt demones ex obsessis corporibus
pelleret. et cecoꝝ oclos apiret. Sed qꝛ mul
ta singillatī narrare itendo p ordinē quan
tū pmittit breuitas accedam⁹: Matrona
quedam alexādrina ceteris matronis p/
stantior. noīe melācia: audiēs opinionem
eius. venit ad eā. qꝛ quartano tipo grauis
sime et iam p annū et eo apli⁹ vexabat. quā
cū beata eugenia oleo punxisset. et oēm

ↄtinuo violētiā fellis euomuit: ⁊ sanissima reddita pedibus ad suū diuersoriū ꝓperauit. qđ ī vicino monasterii possidebat. Ordinat interea munera ciphos argenteos tres. īplet solidis ⁊ hos salutatōis sue gratia. mittit ad beatam eugeniā. Cui grauiter remittēs q̄ miserat ait: abundam⁹ ⁊ superabundamus omībus bonis. Unde te parens carissima melancia: vt ista egentibus magis ac necessitatē patiētib⁹ diuidas. hortor ⁊ moneo. Audiens melancia ↄtristata ē: ⁊ veniēs cepit rogare ⁊ ampliora ꝓmittere. Fit assidua circa beatā eugeniam. ⁊ in nullo deprehēdens ꝙ esset femina: elegātia decipit̄ iuuētutis. Uidēs eā iuuenē p veritatē putabat esse terrenū se aūt nō sanctitate eius. sed aliqua arte existimans fuisse saluatā. In cōcupiscentia eius elabit̄. ⁊ putās amplioris pecunie cupidiorē: cepit īfinita offerre ⁊ āpliora ꝓmittere. Cūq₃ sepi⁹ eadē ꝑcaretur. ⁊ grato animo oblata sibi ab eugenia cerneret reddi: declinat ad maiorē interitū. egritudinē simulans. Quā cū beata eugenia rogata visitaret: sedenti ante lectū suū sācte eugenie talia cepit ꝓducere. Intollerabilis circa te amor pect⁹ meū exagitat. nec vllū remediū fatigationi mee repire potui: nisi vt te oīum rerū meaꝝ dnm̄ instituam. Quid teipm̄ vanis ⁊ inanibus abstinētiis crucias? Ecce possessionū locupletatio infinita: ⁊ ecce auri pondus īmēsum. ⁊ argenti ministeriū copiosum. ⁊ familie infinit⁹ ē numerus. dignitas generositatis ē mihi: hoc anno absq₃ filiis viduata sum. succede pro eodē in facultatibus meis. ⁊ nō solū rerū meaꝝ. sed me⁹ esto iā dn̄s. Cumq₃ hec ⁊ his similia loqueret̄: dixit ad eam eugenia. Recte nomen tuum nigredinis testatur ꝑfidiam: magnū enim te diabolo habitaculum ꝑparasti. discede a seruis dei deceptrix. ⁊ illecebrosa melācia: nos enim aliter militam⁹. Habeant opes tue tui similes dominos: nos delectat mendicare cum xp̄o. Affatim diues est. q cū xp̄o pauper est. Fugiat a te imagines cōcupiscentie: non est enim salutis tue ista q̄ te iuasit isania. Draconis habitaculū facta venenū effūdis: s₃ nos xp̄i iuocato noīe venenoꝝ tuoꝝ virus euadim⁹ ⁊ misericordiā dn̄i iuenim⁹. Tunc illa deceptōis sue pudorē nō ferēs: sperās se detegi. nisi prior ipsa detegeret. reuersa alexandriā. adire ꝑfectū statuit hoc ordīe dicens. Scelestē iuuenē simulātē xp̄ianā₃ religionē icurri. ⁊ ad me arte dū medendi gr̄a q̄ dicit̄ posse ifirmātib⁹ ꝓdesse venire ꝑmitterē. vnā me ex illis estimans. de q̄ꝝ pudore bacchat̄: ausus ē ipudenter alloq. ⁊ vbis ꝓcacib⁹ ad crimē hortari. ⁊ nisi dedisse₃ vocē ī pn̄ti ancille mee fuisse₃ liberata solatio. more barbarico sue me libidini captiuass₃. Audiēs hec ꝑfect⁹ nimio furore iflāmat̄. ⁊ iubet ad loca monasterij destinari: q eū vinctū ferro cū oībus cōmorantibus deponerēt. Deponunt̄ itaq₃ oēs ī vinculis. ⁊ quia vni⁹ carceris eos nō ferebat loc⁹: p diuersas custodias diuidūt̄. Post hec statuit̄ dies funeris: in q̄ alii ad bestias. alii vero ad ignes. alii ad diuersa supplicia dānarent̄. Fit rumor īmensus ipudens q̄₃ fama cūctā egypti ꝑagrat prouinciā. Omnes credūt: oēs cōdēpnant. ⁊ oībus verisile videt̄: melanciā illustrē feminā mētiri nō posse. Quid mlta? Uenit dies funerū cōstituta. ⁊ ī q̄ vniuerse ciuitates ī vicino posite cōueniūt. vt viderēt ferarū tradi morsibus corruptores itroducuntur ī cathenis. ⁊ a collarib⁹ ferreis cū beata eugenia: ⁊ nullo agnoscēte ꝙ eēt femīa clamor ppl̄i diuersis sentētiis igruebat. Tūc iubet̄ adduci ꝓpigus: vt n̄ p internūcios eā ꝑfect⁹ audiret: s₃ ex ore eius addisceret veritatē. Aptant̄ acculei. ⁊ vbera. flāme. tortores. ⁊ cetera q̄ solēt abscondita cordis exculpere: ꝑparāt̄. Tunc ꝑfect⁹ philipp⁹ dixit. dic sceleratissīe xp̄ianoꝝ hoc vobis xp̄s vr̄ tradidit in mādatis: vt opam corruptiōib⁹ detis. ⁊ pudorē atq₃ verecūdiā matronalē fraudulēta astutia capiatis? dic nūc furcifer. q̄ te temeritas coegit vt illustrē feīa₃ mellāciā appeteres ⁊ igressus sub spē medici: castitatē generosissimā ad lupanariā ignominiā ꝓuocares

Audiens hec btā eugenia: capite demisso ne possit agnosci: tali ridit pfecto risū. Dñs me⁹ iesus xp̄s cui ego seruio: castitatē docuit: ⁊ itegritatē corporis custodiētib⁹ vitā pmittit eternā. Hāc aūt melāciā falsaz testē nūc possum⁹ declarare: sed meli⁹ est vt nos patiamur mala q̄ illa: dū conuicta fuerit aliqd patiat ne ⁊ fruct⁹ patiētie nostre depereat: sed tamē: si p victoriā pricipū testet vestra sublimitas: vt nō i eā ipaz retorqueatis sententiā: ⁊ hec fallax testis nihil patiat mali nūc pbabim⁹ crimē qd nobis obiicit: redūdare i eā. At vbi testatus est p pricipū salutē pfect⁹: pmittēs ad oīa que postulabat effectuz: dixit eugenia. O melācia nigredinis nomē ⁊ tenebrosa melācia: applicari fecisti aculeos: suspēdi pricipis xp̄ianos. Dāna. pcute. icēdi: bene nos accipis: nō tamē tales habet famulos xp̄s qualis tu testaris. Tamē adduci pcipe ancillā: quā testē nr̄i criminis esse dixisti: vt ex ore possit denudari mendacium. Cūq3 applicata fuisset i ɔspectu iudicis: cepit dicere. Istū iuuenē ipudicissimū: frequēter qdē circa viles psonas detectū i adulteriis ipsa ipunitas ad hoc eū pduxit: vt etiā dn̄e mee: circa primā horā diei cubiculū ipudēter igressus: primo qdē sermone quasi pro salute ei⁹ veniret: idicaret. Secūdo p sua ɔcupiscētia: ⁊ tertio etiā ad violētiā si cursim ego egressa: familiā nō vocassem: que hodie hui⁹ criminis testis est. Tūc prefect⁹ ex familia adesse iubet aliquos: q ita gestū esse suo testimonio ɔfirmarēt. Cūq3 applicarētur singuli: ita esse vt illa dixerat testabātur. Tūc iudex vehementer ɔmotus ait. Quid ad hec fauste dictur⁹ es: quē tot reuicūt testes: tātaq3 idicia manifestant. Ad hec btā eugenia ait. Tēpus loquēdi ē q2 tēpus tacēdi trāsiit. Optauerā qdē crimē obiectū i futuro iudicio denudari: ⁊ castitatē meā illi soli ostendere cuius amore seruāda est. Tamen ne glorietur i seruos xp̄i fallax audacia: ⁊ paucis pandā verbis veritatē: nō ad iactātiā humane declamationis: sed ad gloriā nōis xp̄i. Tanta enim est virtus nominis ei⁹ vt etiā femine i timore ei⁹ posite: virilē obtineāt dignitatem: ⁊ neq3 ei sexus diuersitas fide pōt inueniri: supior: cū btūs paulus apostolus magister oīu3 xp̄ianoꝝ dicat: q apud dn̄3 nō sit discretio masculi ⁊ femine: omnes eni3 i xp̄o vnū sum⁹. Huius ergo normā aio feruēte suscepi et ex cōfidētia quā i xp̄o habui. nolui esse femina: sed virginitatē imaculatā tota animi itentione cōseruans: viꝝ gesi cōstāter i xp̄o. Nō eni3 iunitā honestatis simulationē assumpsi: vt vir feminā simulare. sed femina viriliter agēdo: viꝝ gessi: virginitatē que i xp̄o est: fortiter amplectēdo. Et dicens scidit a capite tunicam qua erat idura: ⁊ apparuit femina. Et stati3 ad pfectū ait. Tu mihi qdē fm carnem pater claudia mater ē: ⁊ frēs hi duo q tecū sedēt auitus ⁊ sergis. Ego aūt eugenia filia tua: que p amore xp̄i mūdū oēm cum delitiis suis respui. tāq̄ stercus. Ecce prothus ⁊ iacictus eunuchi mei: cū qbus scolā xp̄i igressa sum: xp̄s aūt tā idoneus ibi extitit: vt victricē libidinū omnis pollutionis me faceret p misericordiā suā: cui credo vsq3 i finē iugiter permāsurā. Agnoscentes itaq3 pater filiā: ⁊ sorores frēs: serui dn̄am: currūt statim ad eā: ⁊ effundētes lachrymas i cōspectu populi: amplexib⁹ eius incumbunt. Nunciatur factum claudie matri: ⁊ stati3 cursu concito ad spectaculum venit. Deferuntur vestimenta auro texta: ⁊ licet inuita induitur atq3 in excelso tribunali posita in sublime attolitur: ⁊ ab omni populo clamat: vnus xp̄s: vnus ⁊ verus deus xp̄ianoꝝ. Sane sacerdotes ⁊ ep̄i qui multo populo xp̄iano amphiteatrū erāt: vt dū fuissent iterfecti hi q accusabātur ab eisde3 sepelirentur ingrediuntur: deo hymnum dicentes: atq3 omnes vna voce clamantes. Dextera domini glorificata est in virtute: dextera manus tua dn̄e cōfregit inimicos Tollitur ergo i triūpho eugenia: ne tanto gaudio ppl̄i: ei⁹ defuisset pbatio castitatis Visus est ignis de celo descendens: qui ita circundedit domū melancie: vt nec vestigium alicuius rei q̄ ad eā pertinebat remāserit. Fit gaudiū populi: cū timore dei: eccle

sia que iã quasi viduata octauo anno clausa fuerat reserat. Reuocat xpianorum ppls: baptizat pfect⁹ i fascib⁹ ostitutus: baptizantur filii ei⁹: baptizat mr ei⁹ claudia. Restituit puilegia xpianis: ꝛ mittit relationẽ ad seuerum iperatorẽ de xpianis: ꝛ memorat satis reipublice xpianos pdesse: ideo debere eos absq3 psecutõe aliqua i vrbib⁹ habitare: Cõsentit relatõib⁹ iperator: ꝛ fit tota alexandria ciuitas: quasi vna ecclesia. Eratq3 oib⁹ ciuitatib⁹ gaudiũ: ꝛ dignitas xpiani nois florescebat. Sed qꝛ semp scitatez emulatio sequit inimici: ꝛ contra bonitatẽ pugnat malitia: consilio diaboli aliqui ex honoratis alexandrie: cultores idolorum accipientes egre: q christianis priuilegia tribuisset: veniẽtes ad regẽ dixerũt. statũ reipublice oturbatũ a philippo q cuz nono anno i fascibus irrephensibiliter administrauerit: nũc decimo ãno perdidit oia. Deniq3 deorum imortalium deseruit cerimonias: ꝛ omnem ciuitatem ad culturã cuiusdã hominis: quẽ iudei occiderunt ouertit. Nõ est legib⁹ vestris nulla reuerẽtia. Passim quisq3 vt voluerit templa reuerẽda igreditur nõ vt colẽdi beniuolentiã pstẽdat: ꝛ nõ vt deos esse quos colimus sed vt dicat: ifinitas blasphemias saxa aut metalla. potiusq3 diuini nominis signa. hec ꝛ similia mlta dicta sunt seuero: ꝛ antonio augustis. Qui omoti dixerũt ad eũ huiuscemodi decreta. Diuus parẽs noster: omodus quodã august⁹: nõ vt pfectum: sed vt regẽ te alexãdrie ordinauit: atq3 constituit vt dum in vita maneres successorem nullũ susciperes. Unde his beneficiis ei⁹ sup addere cupientes statuimus. vt diis oipotẽtibus solitã culturã exhibeas: ꝛ deposita dignitate etiã propriis facultatibus cedas. Accepta igitur hac augusti auctoritate: simulat egritudinẽ quousq3 vniuersa distraheret ꝛ donaret per oẽs puiciã ecclesiis ꝛ paupib⁹. Ipse aũt pfect⁹ i timore dei ꝛ in cultura xpi: etiaz alios confortabat in xpo. Interea omnis alexandria conspirat in episcopatum eius: ꝛ cepit eum res publica habere prefectũ: quia successor ei nõdũ venerat: ꝛ ecclesia habere epz: qꝛ merito si dei sibi eum elegerat sacerdotez. Durauit aũt i episcopatu: vnuz annum ꝛ mensibus tribus. Post hec aũt spacia temporum: veniens perennius pfectus: dũ alexãdrie quereret percutere eũ ꝛ nõ posset. qꝛ omnis ciuitas in amore eius durabat: imisit ei qui se fingerẽt xpianos: ꝛ ingrediẽtes percusserũt eũ i oratõe dñica ostitutũ. Post traduntur percussore pfecto pennio. Ille aũt osciius iussionis sue. ꝛ quasi audiendos custodie mãcipauit: post paucos autem dies principum indulgentia relaxatos dimisit. Beatissim⁹ aũt philippus: post pcussuram trib⁹ diebus i corpore esse pmissus est: non ad aliud nisi: ad corda dubia confirmanda nam vt migraret ad dñm. martyrii se noluit corona fraudari: ꝛ ipse hanc vt reciperet orauit. Nam qui in corpore positus demonia fugabat: ꝛ illuminabat oratiõe cecos: quãtomagis se noluisset palma puari: Poterat vtiq3 quod volebat impetrare sine dubio: ꝛ ita recepit vt particeps nominis philippi esset particeps ꝛ corone. ꝛ susciperẽt martyres collegã: quẽ merito ecclesia susceperat sacerdotem. Juxta atria itaq3 ibi: sancta eugenia filia eius monasterium xpi virginib⁹ collocauerat: illic suum iussit collocari corpusculum: i quo loco btissima claudia xendochiũ fabricabat: ꝛ constituit pdia que susceptionibus pegrinãtiũ deseruirẽt. ipsa aũt cũ auito ꝛ sergio filiis ꝛ cum btã eugenia regressa est romam. Igitur filios philippi cũ omni gaudio senatus recepit romanorum: ꝛ vnũ proconsulẽ carthaginem: alium vicarium africe dirigunt. Ad beatã aũt eugeniã cũ multe matrone cõuenirẽt: ꝛ pene oẽs virgines quascũq3 potuisset: notas aut amicas faceret etiã xpo credere. ꝛ i virginitate dñica permanere quedã ex regio genere virgo basilia: cupiebat eã attingere. Sed qꝛ causa nois xpiani ad eã ire nõ poterat: rogabat per internuncium fidelem. vt eã de religione xpiana istrueret. Tũc btã eugenia cõuocat ad se btissimos comites suos pthũ ꝛ iacẽtuz ꝛ dicit eis. Accigimini militia ad quã vos

duocat xp̄s: quo vos basille offerā sub spē muneris: vt vos eā i xp̄o faciatis ancillā. Fit itaq; huius muneris gratia: et suscipit basilla quasi famulos qua nos quasi apostolos honorabat. Vacabat autem cū eis omni hora: et quasi eunuchos seruitio habēs: nō dieb⁹ nō noctib⁹ a colloquiis dei et oratōibus cessabat. Igit cornelius cū esset i vrbe roma: sacre legis antistes: ꝑuenit ad eā latēter: et baptizauit eā. Cōfirmata aūt btā basilla i timore dei: ꝓcurāte misericordia xp̄i: pene oīb⁹ noctib⁹ mutuis se fruebātur aspectib⁹: ipsa et btā eugenia. Oīb⁹ itaq; viduis xp̄ianis ꝯuētus erat ad btām claudiā: et oīb⁹ virginib⁹ cōuētus erat ad beatā eugeniā. Scūs aūt cornelius papa vrbis rome omni vespe sabbati que lucescit i dn̄ico die: dabat eis noctē hymnis ꝑuigilē. et pulloꝝ canoribus noctis quiete agebat ei⁹ sacrosca mysteria: et ita cōfirmabat eas sabbatoꝝ. Eugenia āt et basilla vt memoraui: oībus se pene noctibus fruebātur i xp̄o et alterno se elogo renouabāt. O quātas p eugeniā v̄gines saluator iuenit. quātas etiā p basillā xp̄s spōsas obtinuit quāte p claudiā viduitatē prōpta volūtate seruarūt: quāti iuuenes p ꝓthū et iacinctū xp̄o dn̄o crediderūt. Ualeriano itaq; et galieno iperātibus: orta seditio de xp̄ianis est: eo ꝙ ciprian⁹ carthaginē euerteret: et corneli⁹ romā. Data est ergo auctoritas ad paternū ꝓcōsulē: vt cyprianum occideret. Cornelius aūt q2 a multis romanis etiā illustrib⁹ fouebat: erat i abditis. Tūc btā eugenia vidēs basillā ait: Reuelatum est mihi a dn̄o: ꝙ ꝓ virginitate passura sis. Et basilla ad eugeniā respōdit. Et mihi iquit dignat⁹ est dn̄s d̄mōstrare: ꝙ martyrij coronā duplicē capias: vnā quā apud alexādriā ꝓ iustis laborib⁹ acquisisti: et aliā quā i effusione tui sanguinis ꝯsecutura es. Tūc btā eugenia expandēs manus suas: dixit. Dn̄e iesu altissimi fili⁹: q ad salutē nostram venisti p virginitatē matris tu p virginitatis p̄miū: oēs quas mihi credidisti: perduc ad regnū glorie tue. Residētibus autem scis virginib⁹ xp̄i: que erāt cum eugenia et basilla: dixit oīb⁹ btā eugenia. Ecce videmus tempus est. in quo succiduntur botri: et pedibus conculcantur: sed post hec regalibus conuiuiis apponuntur. Absq; eorum sanguine: nulla potestas imperii. nulla illustris dignitas decoratur: et vos palmites mei. et meorum viscerum botri. estote parate in domino. virginitas enim est prime virtutis indicium. deo proximū. similis angelis: parens vite: amica scitatis. via securitatis. domina gaudii: dux virtutis fomētum⁹ et corona fidei: adminiculū et subsidiū caritatis. Nihil ita nobis laborandum nihil ita est enitendū: nisi cum virginitate viuamus: aut quod est gloriosius pro virginitate etiam moriamur. Que sunt huius blādimenta fallacissima: et cum gaudio temporali veniūt: et cū perpetuo dolore discedūt: faciūt momētaneū risu3 vt eternū fletum infligāt: tribuunt fugitiuos flores vt marcidiores perseuerātes aduectēt: mētiuntur securitatē trāseūtis tēporis: vt ppetui seculi cruciatibus tradant. Ideoq; carissime virgines: q̄ mecū i agone virginitatis nuncusq; accurristis: permanete i amore dn̄i melius quem cepistis. Tempus flēdi temporaliter sine fastidio et horrore sufferte: vt tempora gaudii eterni cum omni possitis dilectione suscipere. Ego enim cōmēdaui vos spiritui sancto: et credo ꝙ vos mihi integras omnes illibatasq; constituat. Nolite itaq; faciē meam ex hoc corporaliter querere: sed gesta et actus p spiritū cōtēplatiuū. Et his dictis osculata est vniuersas: et flentes fortissimo animo consolabatur. Dicentibus autem sibi vale inuicē basilla et eugenia oratione facta discedūt:

Ecce eode3 die perrexit vna ex ancillis ad pompeiū sponsum basille. q̄ et dixit: Certe dn̄a3 nostram basillam nouimus ab imperatore meruisse sextus et eo amplius est ānus: quā tu i tenero etatis āno. vt postea acciperes: distulisti. sed patruelē ei⁹ helenū scias esse christianū. et hanc ita factam xp̄ianam. vt tibi omnino nō nubat. Nam et duos eunuchos ꝓthum et iacinctū simulauit se illi donum offerre eugenia: quos

illa quasi dños extolit. ⁊ quottidie pedes eoꝝ ac si deorū imortaliū osculat᷒: q̄a ipsi auctores sūt artis magice. quā xp̄iani cō/mittunt: his auditis pompeius stati cucurrit ad helenū patruelē ei⁹. q ⁊ nutritor ei⁹ erat ⁊ tutor: ⁊ dicit ei. Intra h̄ tibi demū nuptias meas celebrare disposui. ꝑ q̄ re fac me videre spōsā meā: quā mihi dñi re/rū. īuictissimi principes fieri cōiugē p̄cepe rūt. Ille his auditis agnouit proditū nego ciū. ait ad eū. quousq3 āni transirēt infan/tie eius. meā circa eā tutelā ꝑ germanita te p̄ris eius ⁊ pro ipso nutrimēto exercui: nūc vero q2 cepit sui esse arbitrii. ī sua vl't esse potestate. Unde si illā videre deside/ras: ei⁹ erit arbitrii. nō mei īperii: Audiēs hec pōpei⁹. vehemēti⁹ cepit ardere ⁊ per/gens ad basille domū. vt nūciaret̄ ianitori bus impabat. Cui ista sunt a basilla man/data causā te vidēdi penit⁹ nullā me habe re cognoscas: neq3 videndi neq3 salutādi his auditis turbat⁹ ē vehementi⁹. ⁊ omni pene senatoꝝ fauore vsus ꝓstrauit se co/rā impatore dicēs. Subueniāt romanis uestris sacratissimi pricipes. ⁊ d̄os nouos quos eugenia secū adduxit ab egypto ve niens: ab hac vrbe sepate. Diu ē eni ꝙ hi q xp̄iani dicunt̄. reipublice nocēt: q irridēt legū nostraꝝ sacrosācta cerimonia. ⁊ om/nipotētes deos nostros. ac si vana simula cra despiciūt. Iura. q̄3 ipsius nature puer tūt separāt ꝯiugiū. gratiā spōsaꝝ sibi asso/ciant: ⁊ dicūt iniquū esse. si spōsū suū spō/sa accipiat: Quid faciem⁹ piissimi impera tores: Inuēti sunt dij q homines ꝓhibeāt ⁊ quibus ista videbūt. si nati nō fuerīt qui bus valeat impari. Ubi repatio romana/rū viriū. vbi romani exercit⁹ rediuiua cer tamina: Pro quib⁹ victrices dextre vr̄e hostiū ceruices inclinabūt: si iam vxores habēde nō erūt si sponsas āmittim⁹ ⁊ tace/mus. hec ⁊ his similia dū ꝓsequeret̄. ⁊ om nis senat⁹ eā flebili querela depromeret. Decreuit galien⁹ august⁹: vt aut spōsū suū basilla accipet aut gladio iteriret eugeniā vero aut sacrificare diis. aut crudeliter in terire. ⁊ dedit licētiā: vt quicūq3 xp̄ianu3

penes se abscōderet. puniret̄. Couēit basil la vt spōsum recipiat. dicit se illa regē re gum habere spōsum: q est xp̄s fili⁹ dei. Et cū hec dixisset: gladio trāsfossa ē. Tēti sta tim ꝓtbus ⁊ iacinct⁹ trahunt̄ ad tēplū: s3 orōnē illis faciētib⁹. simulacꝝ iouis ad q̄d ducebantur sacrificare cecidit ad pedes eoꝝ. ⁊ ita ꝯminutū est. vt vbi fuerit nō pa reret: Non virtute diuine. sed magice ar/ti hoc imputans: iubet eos decolari nice/tius vrbis prefectus. Qui etiam acquisi/tam ad se eugeniam: cepit de magicis arti bus ab ea flagitare sermonem. At illa cō stanter os suum aperiens dixit. Pollice/or tibi. ꝙ ars nostra vehementior magis est: nam magister noster habet patrem si/ne vlla matre. ⁊ matrē absq3 patre. Deni/que sic eum genuit pater. vt omnino femi nā nunq̄ sciret. sic eū genuit mater vt ma sculū omnino nō nosset: hic ip̄e habet vxo rem virginem. que illi quottidie filios cre at etia3 inumerabiles ei filios parit quot/tidie carnem eius carnibus cōiungit. Os cula eius circa ea3 sine intermissione soci antur. in amore suo īuicē omnino ꝑdurat. ⁊ tanta ītegritate subsistunt: vt omnis vir ginitas. ⁊ omnis caritas. ⁊ oīs integritas ex eorū cōiugio dirimatur. Audiēs hec ni cecius obstupuit. ⁊ ne ad impatorē perue niret ꝙ eam libenter audiret: iussit eam ad templum duci diane. ⁊ ita spiculator ī/minens dixit ei. Redime vitā tuam. patri moniū tuum eugenia: ⁊ sacrifica dee dia ne. Tunc beata eugenia expandēs man⁹ suas: cepit orare ac dicere. Deus q cordis mei archana cognoscis. q virginitate3 mē am sinceram in tuo amore fuasti: qui me filio tuo dño meo ih̄u xp̄o sociare dignat⁹ es. q spiritū sanctū tuū ī me regnare fecisti adesto mihi nūc ī confessione nōis tui. vt cōfundant̄ oēs q adorāt hoc ydolū. ⁊ qui glorian̄t ī simulacris suis. Et dum oraret fit terremot⁹ ī eodē loco. ⁊ ita tēpli ipsius fundamenta mersa sunt cum ipso idolo vt nihil aliud remanserit. nisi sola ara q̄ fu it ante ianuam tēpli. ad quā stabat sancta eugenia. Hec in insula licaonie gesta sunt

corã oib⁹ q sequebãtur agonẽ eugenie fit cõcursus populi romani: ꝛ varia acclamatio. Alii dicũt inocẽtẽ. alii magã. Nunciatᷣ ista pfecto. pfect⁹ ipatori. Impator eaꝫ iubet ligari saxo. ꝛ pcipitari i tyberi: sꝫ statiꝫ saxũ disruptũ ẽ. Btã vo eugenia ita sedẽs supfluuiali aque efferebatᷣ. vt oib⁹ xpianis appareret illũ fuisse cũ eugenia in flumine ne absorberetᷣ. q fuerat cũ petro in mari ne mergeretᷣ. Itẽ idẽ sublatã i thermaꝝ seuerianaꝝ fornacib⁹ mittitᷣ. q sic stati extincte sũt vt thermaꝝ calor refrigesceret. ꝛ oĩa icẽdia lignoꝝ ad nihilũ deuenirẽt. Sic dñicꝫ chaos fecerũt. vt vlterius exhiberi non possẽt. Mittitᷣ post hec i custodiã tenebrarũ. ꝛ p decẽ dies iubetᷣ nullũ cibũ accipe: ꝛ lumẽ penit⁹ nõ videre. Ibi autẽ tãt⁹ quottidie abundabat splẽdor. vt dũ egrederetᷣ btã eugenia: qsi lumẽ aliqd radiaret. Apparuit aũt illi saluator. ferẽs i manu panẽ niuei cãdoris: ꝛ imense suauitatis ꝛ gratie: ꝛ dixit ei. Eugenia accipe cibum de manu mea ego sũ saluator tu⁹ quẽ tota mẽtis animi itentiõe dilexisti ꝛ diligis. Eodẽ die te i celis recipiã: a quo ego dscẽdi ad terrã. Et hec dicẽs abscessit: Ipso aũt die natalᷣ dñi missus ẽ gladiator qui eã i custodia positaꝫ pcussit: ꝛ sublatũ ẽ corp⁹ ab affinibus christianis. ꝛ positũ est non longe ab vrbe via latina i predio eius proprio: vbi multoꝝ sãctoruꝫ ipsa sepelierat membra. Claudia aũt mater eius. cũ ad ei⁹ sepulchruꝫ fleret apparuit ei vigilanti in medio noctis silẽtio. auro texta cyclade induta: cum multo pplo virginũ. ꝛ dixit ei. Gaude ꝛ letare qr ꝛ me introduxit xps in exultationem sanctoꝝ: ꝛ patrem meum in patriarcharum numerum. Ecce die dominico. ꝛ te suscipiet in gaudiũ sempiternum. Cõmẽda filiis tuis fratrib⁹ meis custodire signacl'uꝫ crucis: ꝛ efficiantᷣ nr̃i pricipes. Ecce loquente ei facta ẽ claritas quã oculus sufferre nõ poterat: ꝛ angeli transeuntes hymnũ dicebant deo. ienarabilib⁹ vocibus. hoc solũ itelligebatᷣ. q nomẽ ihu xpi ꝛ spirit⁹ sãcti i ipsius laudibus resonabat. Gl'ia ꝛ honor pr̃i ꝛ filio ꝛ spiritui sãcto: ꝛ nũc ꝛ sẽp: ꝛ i secl'a seclˀoꝝ amẽ. Finit vita beate Eugenie

Incipit pfatõ amphilogii epi yconii: in vitã ꝛ conuersationem sancti patris nostri Basilii archicesaree capadocie episcopi.

Dilectissimi non erat i decoꝝ filios fideles patris contristari defunctione. ꝛ lachrymam ei dare iustum quemadmodum vsque nunc omnes conpassibiliter tulimus. Postquam autem lamentationis caliginem: fm qd scriptũ ẽ amouimus. ꝛ ad gtificã nos postulationeꝫ apud omniũ verũ deũ nr̃m admouim⁹. necessariũ credimus memorabilia ꝛ vera ac magñ miracl'a ipsi⁹ pr̃is ꝛ magistri nr̃i basilii scripture tradere: vt ñ tẽporali pcussiõe obliuionis pfũditati tradãtur. Trib⁹ siqdẽ sacratissimis ꝛ mirabilib⁹ viris: gregoriũ dico in theologia decoꝝ: ꝛ gregorium mirabilem nysensis ciuitatis: sed ꝛ effrem beatissimum: aliis aliter epytaficis sermonibus viꝝ ifulgẽtibus: visum est ꝛ mihi tãꝗ abortiuo vt aptiꝰ loquar i manibus habẽti: ab eisdeꝫ venerabilibus viris editas narrationes: q his defuerũt supplere. vt fideli filio patri debitũ reddẽti. Si eniꝫ scit nubes occl'tare solẽ: multo facili⁹ tẽporalis pcussio bonis enarratõib⁹ obducere nouit obliuionem: Ergo quomodo magnus pastor nr̄ ꝛ resonatus i orbe celestiũ virtutũ collocutor. ac angelicoꝝ ordinũ comministe: magniloquus ecclesie predicator. solida ortodoxorum dogmatum columna: naturã reꝝ existẽtiã expssit: inimicũ trinitatis eiecit videlicet iulianũ apostataꝫ: valẽtis os blasphemũ obstruxit: arrianoꝝ debellauit malã gloriã: xpianoꝝ plane corroborauit rectã gloriã: pastor acqsit⁹ eccl'e pplˀi: regale sacerdotiũ: circumornat⁹ ouiũ xpi aries. diuine fidei doctor gl'iosus: ꝛ viuẽs: ꝛ post trãsitũ magnis splẽduit miraculis ꝛ oratõe eius sicut dictũ est: facta est iuliani dei odibilis: extollẽtis i altũ cornu: ꝛ loquẽtis aduersus deũ iniustitiã: quomodo valẽs ipsius auunculus apprehẽdens idigne iperialẽ purpurã: ꝛ arrianoꝝ male gl'ie patron⁹ venit ad eam: q apud nos est

cesaris:illustrẽ ciuitatẽ cõquirẽs et p huius modi pñs tẽpus narrabo. Sz ad ppositũ reuertamur:ex natiuitate ei⁹ vsqz i finẽ virtutes ipsi⁹ enarrãtes. Explicit pfatio. Incipit narratio. De tpe q̃ btũs basili⁹ doctrie vacauit et ↄuersiõe magri sui Euboli

Asilius itaqz solus vt sic dicã:i terra eq̃lez et decẽtez oñdit vitã opib⁹ et verbis diuina sapiẽtia vitã ↄponẽs:oĩa xpo dãs.sed et aĩaz atque corp⁹ necnõ smonũ man⁹:qdẽ gẽtilẽ errorẽ:sicut aranee telã dirupit. Hic septennis fact⁹.da t a genitorib⁹ litteris:vacãs autẽ doctrinis qnquẽnio fructũ acq̃siuit multã philolophalẽ disciplinã:dulcedini nature. deinde reliq̃ẽs patriã :capadoc⁹ eni erat natione:apprehẽdit matrẽ verborũz athenas. Castitate et multa abstinẽtia decorat⁹ adijt pceptorẽ grecoꝝ sapie noĩe eubolũ: et sic scipsũ dedit doctrinis ãmirãdis.etiã et magr̃is.factiqz sũt ipsi⁹ ↄscolastici.gregorius magn⁹ nazãzi postea fact⁹ eps.q et apostolice sedis gubernacula i duo et decẽ ãnorũz pgubernauit tpa:iulianus etiã a paruo christian⁹ atqz libani⁹. Is aũt ab oĩb⁹ virãmirãdus.posuit in corde suo nihil sumere panis et vini:donec supna puidentia itellexerit diuine sapiẽtie archana. Morãs q̃qz i doctrinis qnqz et decẽ ãnis:omneqz grecalẽ philosophiã pcurrẽs.i fine astronomiam.ac optima q̃qz colligẽs et nullaten⁹ iuenire valẽs p ipa oĩa creatorẽ.i vna noctiũ vigilãte eo diuin⁹ quidẽ splẽdor fidei accẽdit eum plustrare toti⁹ religiõis scripturã. Surgẽs ergo abiit i egyptũ. Et accedens vni archimãdritarũ porphirio noĩe. supplicauit sibi dari libros sacros:ad cõphẽsionẽ diuinoꝝ dogmatũ: Quod cõsecut⁹ mãsit ibi delectãs meditatiõi diuinoꝝ sermonũ :et aqua ac herbis se enutriẽs Annuali vero tpe ibidẽ cõmorãs.et verbũ veritatis fide ↄsiderãs pmãsit:scrutãs veritatis sermonez :Sicqz postulauit dimitti se hierosolymã oratiõis gratia:et que ibi sũt videndi miracula. Iã autez superorãs illũ: dimisit eũ. Ueniẽs nãque vbi grecorũz philosophiaz didicit.cepit psuadere multis philosophis et multitudini gentiliuz.atque afferre christo ostendens eis viã salutis.que rebat nihilominus et suuz preceptorez eubolũ qui erat opinatissimus verbi :ad retributionez in ipsuz laboris afferre imaculate fidei.sicut se bene currentẽ ad eã: oẽs etiaz euz sicut magistruz sequebantur.qui philosophiaz sectabantur. Querẽs autem illuz per omnia eruditoria.iuenit illuz i suburbano.conquirentez in sermone euz ceteris phĩs. Hoc eniz erat apud illos festinabatur aut dici quid aut audiri.plus noui. disputante ergo eo reprehendit euz superueniens basilius. Et hi qui cum illo erant rephẽdit.quis inquiunt:te o philosophe: ipse autẽ ait. Aut de⁹ aut basilius. Recognoscens igitur basiliuz:coessentes sibi dimisit eubolus.et coherere basilio. tribusqz dieb⁹ icibati permanẽtes cõquirebantur adinuicez. Interrogauit ergo eubolus basiliuz dicẽs. Que est diffinitio philosophie Qui ait. Prima diffinitio philosophie:est meditatõ mortis. Ille admirãs dixit. quid ẽ mundus: Qui ait. Qui ẽ sup mundũ. Et dulces qdẽ sũt mũdi smones:amarus aũt valde illi mũdus.q eũ continet viciose. Et altera ẽ voluptas corporis.et altera incorporee nature:et sit hec coesse cuidã nõ ꝺ licitis est. Nemo eni potest duob⁹ diis seruire. Uerũtamẽ vt virtus ẽ.frãgim⁹ esuriẽtibus panẽ scie:et p maliciã itectos p virtute ducim⁹ subtectũ. Si aũt et nudi i videmus.circũamicimur:et vt pprii seis nõ despicimus. Hec dicẽs.et exacuẽs eũ p boli ce. saluatoris q̃ erga nos ẽ clementia per penitẽtiaz tres cathinos mẽti pposuit: vestibulũ cogitatiõis. Supliminare quidem portaruz. virtutẽ adducentẽ prudentiam. virilitatez.iusticiã.castitatez:que autez sinistra pte suasionẽ.in vtraque vero parte eius itẽperantiaz.libidinẽ.ebrietatẽ. ipudicitiã.segniciẽ.criminationẽ. linguositatez.incantationez.et q̃ odaz taliuz examen penitentiaz aũt decenter stantẽ : intremẽtez.subridentez.lenez.aduersarios quidez increpantẽ.propriorũz aũt idigentez popu

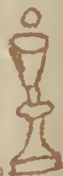
lorum: iuxta eā uero abstinētiā intellectū lenitatem. venerabilitatem. timorem. clementiam. τ multoꝝ bonoꝝ plebē: ipsi⁹ historie mens diuina cautela audiētib⁹ aūt zeloꝝ meliorum occasio. Hec egoipse videns benigne factus sum: τ isto ductus sū o eubole: Sūt eni in nobis non imagines neq̧ enigmata: sꝫ ipa plane vitas ducens ad salutem. Resurgem⁹ ei oēs hi i vitam eternā. τ hi i opprobriū τ ɔfusionē eternā τ astabimus tribunali christi. sicut docent nos magni vocib⁹ ꝓphete. esaias. hieremias. ezechiel. daniel τ dauid rex: atque diuin⁹ paulus p⁹ illos: Ipe ei pnīe dator. τ ipi⁹ retributiōis dn̄s: q ouē q̄siuit ꝑditam τ apostatā pueꝝ ex p̄ris sinu cū ml̄tis diuitiis. τ seipsū ꝑdige ɔsumētem: τ postea reuertentē. fame afflictū sincere āplexat⁹ ē τ veste splēdida ornauit. ac ānulo iduit ꝓcioso: suadetq̧ peccāti puero seuiēti. sic fri idulgētiā dare. Iste i inuido dn̄s ꝓualens benignitate: qui equaleꝫ mercedem circa undecimā horā veniētib⁹ tribuit: τ nobis penitētib⁹ ac suscipiētib⁹ ex aqua τ spū s̄ācto regeneratiōeꝫ. dabit eni que ocl's n̄ vidit. τ auris n̄ audiuit. τ i cor hoīs n̄ ascēderūt: que ꝑparauit de⁹ diligentib⁹ eū. His ex sensu fact⁹ eubolus dixit. O basili celestis demonstrator trinitatis. ꝑ te credo i vnū deū patrē omipotētē: τ deiceps vsq̧ expectās resurrectiōꝫ mortuoꝝ. τ vitaꝫ seculi futuri amē. Ego aūt i hoc q̄ i me est ostēdi tibi. q: oīa que mihi sūt in man⁹ tuas dās. reliquū tēpus vite mee tecū ero: si placitū i cōspectu dn̄i fuerit suscipiēs ex sancta aq̄ τ spiritu regeneratiōꝫ. Basilius dixit. Benedictus dn̄s deus noster: āmodo τ vsq̧ i seculū o eubole. q splēduit lucē verā i mēte tua: τ trāstulit te ꝺ mltimodo errore. in agnitiōꝫ ipsius misericordie. quia vero: vt dixisti: mihi coesse vis: ostēdaꝫ tibi quomō saluti nostre ꝓuideam⁹. vinculis isti⁹ vite nos liberantes venūdem⁹ oīa que nobis sunt. τ dem⁹ idigentib⁹. τ sic in sāctā ciuitatē habeam⁹: ipsi visuri que sūt ibi miraculoꝝ τ apud deū acgram⁹ fiduciā: τ sic vterq̧ que eoꝝ erāt dispēsantes ad sāctū baptisma indumēta tm̄ ex ipsis ementes. hierosolymā ibant: conuertētes ad deū gētiliū mltitudinē magnā. Quomō Eubolus baptizatus est in iordane.

Pꝛehēdentes autē hierosolymā. τ omnem locū sacꝝ fide τ amore requirētes. τ ipsis locis q ē super oīa deū adorātes: manifesti fiūt epo ciuitatis noīe maximino. Et se ei ꝓsternētes: postulabāt ɔsequi regeneratiōeꝫ in iordanis fluuio diuinā. Quos vidēs idē vir sanct⁹. plen⁹ cū esset benignitate. adimpleuit postulatiōeꝫ eoꝝ. τ simul cū fidelib⁹ viris venit ad iordanē. Basili⁹ aūt iuxta ripaꝫ fact⁹ ꝓiecit se i humū. τ cum lachrymis τ clamore forti postulabat signū reuelari ei⁹ fidei. Resurgēsq̧ cū tremore despoliauit se vestimētis suis τ cū ipsis vere vetusto hoīe: τ descēdēs i aquā orabat. Descendēs aūt sacerdos baptizauit eum. Et ecce fulgur ignis venit sup eos. τ colūba ex eodē fulgore venit i iordanē τ turbās aquā reuolauit i celū: Astātes aūt i tremore facti glorificauerūt deū: baptizat⁹ vo basili⁹ exiuit de aq̄. Admirās q̄ꝫ maximin⁹ eps: basilii i deū dilectōeꝫ. orās vestiuit eū resurrectōis xp̄i idumētis. baptizauit autē τ eubolū atqꝫ vngēs eos sancto crismate. tradidit illis viuificā ɔmunionē. Postulauitqꝫ basiliū dei sacerdos ꝑ orōnē sumere cibū: qđ τ fecit dicēs. Ihu xp̄e de⁹ noster credo euāgelice tue voci. τ spero i tua benignitate: comedēs τ bibēs ɔtra egredientē nobis diabolū. coopationē nobis sācti spirit⁹ fieri. Stupēs vo sacerdos dei i fide ei⁹: reuersus ē cū ipsis i sāctā ciuitatē. Annuali aūt tēpore inibi ɔmorātes. cōmuni sētētia venerūt anthiochiā: τ ibi gradū diaconi suscepit. Quō basilius episcopus factus missam composuit: τ saluatorem nostrum cum apostolis sanctis vidit.

Onueniētes ergo cet⁹ eporuꝫ sci spiritus coopatōe. elegerūt basilium ad episcopatus sedem τ consecratus gubernabat ecclesiam dei prouidentia.

Post quoddam autem tempus postulauit deum: vt daret illi gratiam et sapientiā atque itellectū: ꝓpriis sermonibus offerre i sanguineū sacrificiū illi et venire sup eū sancti spūs aduētū. Post dies vero sex sicut i extasi fcūs: propter aduētū sci spūs septima die apprehēdēte: cepit ministrare deo p singulos dies. Et post aliquot tēpus: fide et oratōe cepit ꝓpria manu scribere ministratōis mysteria: atque i vna nocte adueniēs ei dñs i visione cū aplis: ꝓpositionē panis faciēs i scō altari excitauit basiliū dicēs ei. Secūdū tuā postulationē repleat os tuū laude vt p ꝓprios sermones offeras mihi sanguineū sacrificiū: Qui nō ferēs oculis visionē surrexit cū tremore. Et accedēs ad scm̄ altare. cepit dicere: scribēs i cartha sic. Repleat os meū laude: vt hymnum dicat glie tue: dñe deus q creasti nos: et adduxisti i vitā hanc. et ceteras oratōes sci ministerii. Et post finē orationū: exaltauit panē sine intermissione orās et dicens. Respice dñe iesu xpe d̄s nr̄: ex scō habitaculo tuo: et veni ad sacrificādū nos: q sursum patri tuo cōsides et hic nobis iuisibiliter coes: dignare potēti manu tua tradere nobis: et per nos omni poplo tuo: scā scīs: pplus rn̄dit. Unus scūs vnus dñs nr̄ ihs xps: cū scō spū: i glia dei patris amē. Et diuidēs panem i tres partes: vnā qdē cōmunicauit timore multo: alterā aūt reseruauit ↄsepelire secū: tertiā vero iponēs colūbe auree q̄ pepēdit sup altare. Eubolus siqdem et cleri pricipes stātes ante portas tēpli: viderūt lucē itelligibilē i tēplo: et viros gliosos cādidas vestes habētes: et audiētes vocē ppli glorificantis deū: basiliūque cernentes altari astātē: stupefacti i visione ceciderunt i facies suas: glificātes deū. Exeūte aūt basilio ꝓstrauerūt se ad pedes eius. Interrogauit aūt causam adoratōis et pn̄tie eorum: q rettulernnt ei ammirabilē visionē quā viderūt i tēplo. Tūc basilius grās agēs sine itermissione dño ꝓpter eius admirabilia: vocauit aurifabrum et fecit colūbā ex auro puro: atque i ipam deposuit: vt diximus portionē: pēdēs eā sup scām mēsam: i figura illius scē colūbe: q̄ apparuit ei i iordane dño baptizato. Hoc āt facto exorsus est sermonē ↄsolatōis: dicere ad pplm. Et ↄgregata ē mltitudo ifinita i ecclia: inter quos erat et magnus abbas effrem: de quo postea narrabimus: quomō ex diuina ostēsione visor fcūs est btissimi pris nr̄i Basilij. De hebreo q vidit ifātē partiri i manibus Basilii tēpore sacrificii.

Iuino quidē ministerio illo agēte: hebreus qdā se sicut xpianus pplo cōmiscuit: officij ministeriū et muneris explorare volēs: vidit ifātē partiri i manibus sci basilij. Et cōmunicātibus oibus: venit et ipe hebreus: data que ē ei hostia vera caro scā. Inde accessit ad calicē sāguine repletū et ipius fcūs ē particeps: atque d̄ vtrisque seruās reliqas abiēsque i domū suā ondit vxori sue ad ↄfirmatōem dictorum: et narrauit q̄ ꝓpriis oculis viderat. Credēs ergo vt vere: quia horribile et admirabile est xpianorum mysterium: in crastino venit ad basiliū: postulās se sine dilatiōe accipere quod i xpo est signaculū: basilius aūt scūs nō deferens: sed consuetam eukaristiā volenti oēs saluare offerēs: baptizauit eum cum omni domo sua credēte dño. De quodā negāte xpm scripto suo ꝓprio cirographo

Eladius aūt ipsius sanctissime memorie visor et minister factus ab eo perfectorum miraculorū et successor sedis post obitum iam dicte memorie apostolice basili: vir mirabilis et oi virtute decoratus: enarrauit mihi quia senator quidam fidelis nomine protherius: abiit ad sancta et venerabilia loca: et ibi filiā suam consecrare: ac in vno de bene actionalibus domibus monasteriorum mittere atque sacrificium deo offerre volens. Sed ab initio homicida diabolus inuidens diuine voluntati mouit vnum de seruis suis et icēdit ad puelle amorem. Is āt cum fuisset huiusmodi ichoatōis idignus. et nō audēs appropinquare ad ꝓpositum alloquitur vnū abbominādorum incantatorum ꝓmittens se: si meruerit dñari ipsius puelle: multam auri tribuere ei quātitatē. Malefic' vero

xit ad eũ. Dñe: ego ĩ istud non pualeo. Sed si vis mitto te ad meũ procuratorez diabolum. & ipse pficiet volũtatez tuaz. Qui ait ad euz. Quecunque dixeris mihi faciam. Et ait ad euz: Abrenuncia xpo in scripto. Dixit ei. Etiã. Iniquitatis aũt operator dicit ei. Si ĩ isto patus extiteris cooperator tibi fiã. Qui ait ad eũ. paratus sũ: tantũ vt ɔsequar meũ ɔ̃sideriũ. Et faciens maligni tatis magister eplaz ad diabolũ. misit eã ad illũ habẽtẽ sensũ istũ. Qm quidẽ mi domine & procurator oportet me a xpianoꝝ religione abstrahere. & tue adducere volũtati vt multiplicet̃ ps tua. misi tibi hũc qui pñtes meas defert litteras. cupiditate ĩ puellã exarsũ: & postulo eũ actionẽ istã ɔseq̃ vt & ĩ isto glorier & cũ mlt̃a alacritate ɔgregẽ placidiores tuos. Et dãs eplaz dixit. vade ƀm talẽ horã noctis sta sup monumẽtũ gẽtil. & exalta carthã ĩ aere: & astabũt tibi q̃ d̃bent te ducere diabolo. Qui alacriter hoc faciẽs iactauit miserã vocẽ. iuocãs diaboli auxiliũ. Et ɔtinuo astiterũt ei principes ptãtũ tenebraꝝ: spiritalia neqtie & apphẽdẽtes errantẽ. cũ gaudio magno duxerunt eũ vbi erat diabolus. Et ostẽderũt ei ipsũ sedẽtẽ ĩ sede alta: & ĩ circuitu ei⁹ malignitatis spũs stãtes. Et suscipiẽs missas a malefico litteras. dixit ad misuz. Credis ĩ me? q̃ ait. Credo. Et abnegas xpm tuũ? q̃ rñdit: abnego. Dicit ei diabolus. Perfidi estis vos xpiani Et quãdo qdẽ me op⁹ hẽtis tũc venitis ad me: qñ aũt ɔsequimini ɔ̃sideriũ vestꝝ. negatis me: & acceditis ad deum vestruz q̃ est benignus ac clemẽtissim⁹. & suscipit vos: s3 fac mihi mãu: scriptã xpi tui & baptismatis abrenũciatõe volũtaria. & q̃ ĩ me ẽ ĩ sct̃a volũtaria ꝑfessiõe: & q̃ mecũ sis in die iudicii. ɔdelectãs mihi ĩ pparatis eternis tormẽtis: & ego stati ɔ̃sideriũ tuũ adimplebo. Qui disposuit ꝓpria manu scriptũ. sic q̃sit⁹ fuerat. Stati aũt aĩarũ corruptor draco tortuosus. misit illos q̃ sũt sup fornicationẽ d̃mones: & iflãmauerũt puellã in amore iuuenis. Que ꝓiciẽs se ĩ trã: cepit clamare ad patrẽ. Miserere mei miserere mei mi pater: q2 dire torq̃or ꝓpter talẽ puerũ nostꝝ: Miserere viscerib⁹ tuis. ostẽde ĩ vnigenita tua paternũ amorẽ: & coniũge me puero nr̃o quẽ amo. Si aũt nõ vis hoc facere. videbis me p⁹ modicũ amara morte moriẽtẽ: & ƀmonẽ dabis ꝓ me deo ĩ die iudicij. Paẽ aũt ei⁹ cũ lachrymis dicebat: Heu mihi peccõri. q̃d ɔuenit miƀe filie mee Quis meuz thezauꝝ furat⁹ ẽ? Quis meã iquinauit filiã? Quis dulce lumẽ oculorũ meoꝝ extixit? Ego celesti te volebã nubere spõso xpo. & angeloꝝ cohabitatricẽ constituere. & ĩ psalmis & hymnis & canticis spiritualib⁹ deo canere festinabã: & per te saluari sperabã. tu autẽ in amorez lasciuietatis ĩsanisti. Sine me sicut volo desponsare te dõ. ne ducas senectutẽ meã cũ tribulatione ad iferos: neq3 nobilitatẽ pentũ tuorũ confusione opias. Illa aũt pro nihilo reputans q̃ a patre dicebantur: instabat clamãs. Pater mi pater mi. aut fac desideriũ meũ: aut post morientez me videbis. Pater ergo in magna defectione factus. ac imensurabilitate tristicie absortus ac amicoruz ɔsilijs credulus. hortãtiũ ei deferre volũtatez eius: aut seipsã exponere cõcredens pater. precepit fieri desideriũ puelle ne exitiali se traderet morti. Et adduxit q̃situz puerũ. ac propriã filiã: dansque ei oẽz substantiaz suaz. dixit filie sue. Uade filia vere misera. Multũ enĩ plãges penitẽs ĩ nouissimo: quãdo nihil habes ꝑficere. Iniquo ergo coniugio facto. & diabolica facinorositate completa. ac modico trãseunte tẽpore: designatus ẽ a q̃busdã puer non introire ecclesiã. neq3 appropinquare ĩmortalibus & viuificis mysteriis: & dicunt misere cõiugi eius. Scis q2 vir tuus quẽ elegisti. non est christian⁹: sed peregrin⁹ fidei & alien⁹. Tenebraruz & dolorose plage repleta. prosternit se in humũ. & cepit discerpere seipsã ungul̃ suis & pcutere pectus ac clamare. Nemo nõ obediens pentibus saluus fuit vnq̃. Quis ãnunciabit patri meo meaz confusionem? Heu mihi misere. in quãtã profũditatez pditiõis descendi? Cur nata sũ. & nata continuo rapta nõ fui Ista ergo lamentari eam discens erratissimus

vir eius : accurrit ad eā: cōtēdēs nō haberi itā veritatē. Illa aūt i cōsolationē veniē/te suadilibus ei⁹ sermonibus dixit ad eū: Si vis mihi satisfacere ꝛ misere aīe mee: crastina ego ꝛ tu vnanimiter eamus ad ecclesiā: ꝛ corā me participa icōtaminatorū mysterioꝝ xp̄i: ꝛ sic satisfacta ero. Tūc co/act⁹ dixit ei sentētiā capituli. Cōtinuo deponēs illa muliebrē ifirmitatē ꝛ ꝯsiliū bo/nū ꝯsiliās illi: cucurrit ad pastorē ꝛ ad discipulū xp̄i scm̄ basiliū: aduersus ipietatē clamās. Miserere mihi. miserere mei sancte dei miserere mihi discipule dn̄i: que cū demonibus causā egi. Miserere mihi mise/rere ꝓprio patri nō obediētē. Et docet eū reꝝ gestaꝝ ordinem. Scūs aūt dei vocās pueꝝ: sciscitatus est ab eo: si ista in hunc modū se haberēt. Qui ad scm̄ dei cū lachrimis ait: etiā scē dei si ego siluero: opa mea clamabūt. Et enarrauit ei etiā ipse a pricipio vsq̄ i finē ꝯsequētē: diaboli malā operationē. Tūc dicit ei scūs basilius. Vis reuerti ad dn̄z deū nr̄z? Ad quē puer. Utiq̄ volo: sed non valeo. Dicit ei scūs. quare? Respōdit puer. Scripto abnegaui xp̄z ꝛ ꝓfessus sū diabolo: dicit ei scūs. Nō sit tibi cure. Benignus est enim deus noster: ꝛ recipiet te penitētē: ꝯpatitᷣ etiā maliciis nostris. Et iactās se puella ad pedes sci euāgelice depcata est eū dicēs. Discipule xp̄i dei nr̄i: quantū potes adiuua nos: dicit ad puerū scūs. Credis saluari? qui ait: Credo dn̄e. adiuua icredulitatē meā. Et ꝯtinuo apprehēdēs manū ei⁹. faciēsq̄ signū xp̄i i ipo: ꝛ orās reclusit eū in vno loco interioris sacri periboli. Et dās ei regulā. collaborabat ei ꝑ tres dies. p⁹ q̄s visitauit eū: ꝛ dicit ei. Quō hēs fili? dicit ad eū. In mag dn̄e sū defectōe Sācte dei nō fero clamores eoꝝ. ꝛ terrores ac iaculatōes seu lapidationes eoꝝ: tenētes manu scriptā meā. causantᷣ me dicētes. Tu venisti ad nos: nō nos ad te: ꝛ dicit ei sanct⁹. Noli timere fili tm̄ crede. Et dās ei modicā escā faciensq̄ sup eū xp̄i iteꝝ signaculū: ac orās reclusit eū. ꝛ post paucos dies visitauit eū. ꝛ dicit ei. quō habes fili? Dicit ei. pater sācte a lō/ge clamores eoꝝ audio ꝛ minas: sȝ nō video eos. Et iteꝝ dās ei escā. ꝛ orās claudēsq̄ ostiū: abiit. Et q̄dragesimo die rediit: ꝛ dicit ei. Quō habes frater mi? Rn̄dens di/cit ad eū. Bn̄ habeo sācte dei. vidi eni te hodie i visu pugnātē ꝓ me: ꝛ vincētē dia/bolū. Mox ḡ sanct⁹ ſm ꝯsuetudinē faciēs oratōes eduxit eū. ꝛ adduxit eū i dormitoriū suū. Mane aūt facto vocauit cleꝝ sa/crū: ꝛ monasteria: ꝛ oēm xp̄i amabilē po/pulū. ꝛ dixit eis. Filioli mei dilectissimi: oēs grās agam⁹ dn̄o. ecce eni ouē pditā debet pastor bon⁹ i hūeris suis reportare ꝛ offerre ecclesie. quapropᷣ debitū ē ꝛ nos vigiliā facere nocte ac postulare ei⁹ beni/gnitatē: vt nō corruptor animaꝝ vincat etiā in hoc facto. Et alacriter populo aggregato. per totam noctē postulauerunt deū cū bono pastore cū lachrymis cla/mantes pro eo Kirie leison. Et mature cū omni multitudine populi accepit sanctus puerum. ꝛ tenens dexteram manum eius ducebat illū i sanctā dī ecclesiā: cū psalmis ꝛ hymnis. Et ecce diabolus omnium festinans in tristē vitā cum oī perniciosa virtute aduenit. ꝛ iuisibiliter apprehēdēs puerū. conabatur rape eū de manu sācti. Et cepit clamare puer. Sācte dei adiuua me Et tanta instantia iprob⁹ aggressus est vt etiā memorabilē virū cōpelleret trahens puerū. Cōuersus ergo sanct⁹ ad dyabolū dixit. Improbissime ꝛ aiarū corruptor. pater tenebraꝝ ꝛ perditionis. non sufficit tibi tua perditio qua te ꝛ eos q sub te sunt affecisti: nisi etiā ꝛ dei mei temptes plasma? Diabolus autē dixit ad eum. Preiudicas me o basili. ita vt plurimi ex nobis voces audirent demonū hec dicentiū. clamāte populo kyrieleyson. Sāct⁹ aūt dei ait ad illum. Increpet te dn̄s diabole. qui respondens ait ad eū. basili preiudicas me. Nō ego abii ad eū: sȝ ipse venit ad me: Abne/gauit xp̄m suum: ꝛ mihi professus ē: Et ecce manu scriptā habeo: ꝛ in die iudicii ad cōmunē iudicē eū duco. Sāct⁹ dei dixit Benedict⁹ dn̄s de⁹ me⁹ nō deflectet populus iste man⁹ ꝯ altitudīe celi: donec red

das manu scriptā. Et cōuertēs se dixit populo. Erigite man⁹ vr̄as i celū clamantes cū lachrymis kirie eleysō xp̄e eleysō kirieleyson. Et stente populo i horā mltā extēsas habēte man⁹ i celū. ecce manu scripta pueri p aerē delata. ꝛ ab oib⁹. visa venit ꝛ iposita ē manib⁹ memorabilis p̄ris nostri basilij. Suscipiēs āt eā ꝛ gr̄as agens deo. gauisus fact⁹ ē valde: ꝛ corā omi pp̄lo dixit ad pueꝝ: Cognoscis litterulas has frater? Qui ait ad eū. Etiā scē dī manu scripta mea ē. Et dirūpens manu scriptā sāct⁹ basili⁹. ꝑduxit eū ad eccl̄iaꝫ: ꝛ dignū fecit sācto misterio ꝛ cōmunioni mysterioꝝ xp̄i Et faciēs susceptōeꝫ magnā: refrigerauit oēꝫ pp̄lm. Et ducēs pueꝝ ac istruens. seudans ei reg̃laꝫ decētē. reddidit cū mulieri ei⁹ itacibili ore glorificantē ꝛ laudātē deū amē. De muliere cui⁹ peccā p orōeꝫ dleuit

Mulier quedā diuitiis ꝛ nobilitate ornata ꝛ ceteris vite isti⁹ vāis mīstratōib⁹ supeleuata: q̄si viduitatē ɔplectēs: idecorose vsa ē ꝑtāte castrimargie ꝛ ꝑdigalitati sēp iseruiēs. nihil placidi dō possidēs: sed porcoꝝ more se sceno voluptatis iuoluēs sero qn̄qꝫ dispēsatōꝫ dei ad mētē rediēs. imēsurabilitatē suoꝝ delictoꝝ illuiata silēter sola cogitabat: ꝛ mltitudinē peccatoꝝ suoꝝ flebiliter suspirās dicebat. Heu mihi peccatrici ꝛ prodige. quō me excusabo de actis delictis meis? Tēplū sp̄us sācti corrupi. ꝛ aīaꝫ i corpore habitātē pollui. Heu mihi abiectissime. Putas dicā me sicut meretricem anteriorē: an publicanū: sꝫ nemo sicut ego peccaui: maxime post scm̄ baptisma. Quō g certa ero: q̄ penitētē suscipiet me de⁹? Et hec cogitāte ea. q oēs vult saluare ꝛ ad agnitionē venire veritatis: i mēte ei misit dī iuuētute vsqꝫ i senectutē pctā sua scribere i cartha. Que pscripta nouissime oīum scripsit: quod erat ei maximum peccatuꝫ: ꝛ plumbo signauit eā. Cōsiderās aūt tempus opportunū: quādo sanctus basilius ad ɔsuetas oratōes ibat ad sanctā ecclesiam cucurrit clā: ꝛ ꝓiecit cartham secus pedes ei⁹: ꝛ sup faciē iactans seipsam clamabat dicēs miserere mei sancte dei sup oēs peccatrici. Stās aūt btūs xp̄i famulus: sciscitabat̄ ab ea causaꝫ doloris. Que ait. Ecce dn̄e oīa pctā mea scripsi i ista cartha ꝛ iniquitates: meas: ꝛ sigillaui eas. Tu autē sancte dei sigillū ne ammoueas: sed tantū per orationē tuā ea dele. Qui enim dedit mihi talē cogitationē: omnino exaudiet te ꝑ me postulātē. Magnus aūt basilius: tollens carthā ꝛ respiciēs i celum ait. Dn̄e tibi soli est opus istud. Qui enim mūdi pct̄m tollis ꝛ vni⁹ aīe istius facili⁹ delere potes pct̄m omnia enim nostra delicta numerata sūt apud te. misericordia aūt tua inumerabilis ꝛ iuestigabilis ē. Et hec dicēs: itrat eccl̄iā tenēs carthā: ꝛ prosternēs seipsū ꝛ ponens carthā secus altare māsit p omneꝫ vigiliā orans: ꝛ crastino per omne scm̄ mysterium deprecās deū. Et post cōpletioneꝫ sanctoruꝫ misterioruꝫ. vocauit mulier eꝫ secrete astantibus paucis clericis: ꝛ ostendens eis carthā dixit ad eā. Audisti mulier: quia nemo pōt dimittere peccā nisi solus de⁹? Que dixit. Audiui scior. ꝛ per hoc admoui te ad intercessioneꝫ misericordissimi dei. Et hec dicens soluit carthā: ꝛ iuenta est tota iscripta. māsit aūt magni peccati. scelestū opus nō deletū. Uidēs aūt mulier. pusillanimis effecta ē: ꝛ percutiēs pectus suū manibus cecidit ad pedes episcopi clamās miserere mei serue dei altissimi. ꝛ quēadmoduꝫ pro omnibus iniquitatibus meis certasti: sic ꝛ pro ista postula ꝛ omnino delebitur. Archiepiscopus autem lachrymatus est: propter indulgentiaꝫ dicens. Surge mulier. quia ꝛ ego peccator suꝫ: indigens indulgētia. Qui deleuit tua peccata quanta voluit potens. est tollere ꝛ istud a te: qui tollit peccata mundi: Si custodieris amodo nō peccare ꝛ vias domini ambulaueris: non tantum indulgebit tibi: sed ꝛ gloria digna eris. Uade ergo ad heremuꝫ. ꝛ iuenies viruꝫ sanctū ꝛ nominatū i omnibus nomine effrē. Isti da carthaꝫ: ꝛ postulans placabit deū pro te. Mulier auteꝫ concite a sancto ad heremuꝫ cucurrit: ꝛ transiliens lon

gitudinez vie ad predictū sibi locuz magni heremite peruenit: Et pulsans ostiuz clamabat dicēs miserere mei sancte dei. Qui presciens propter quā causā astiterit: dixit ei. vade a me mulier. qr hō peccator suz: idigens z ipse auxilii. Jlla aūt proiecit carthā dicens. Archieps basilius misit me ad te. vt orans ad deū deleat iniquitatē meā que i ipsa cartha cōscripta iacet. Ceteras oēs ipse scūs orās deleuit: tu autē pro vna noli pigritari ꝯprecari deū. Ad te eni misſa suz. Non filia non. Qui eniz pro multis ꝑualuit placare deū: z ꝑ vno poterit plus me. vade ergo z noli stare: vt cōprehēdas eū añ eius trāsitū. Mulier autez concite a sancto effrez reuersa est cesareaz. z intrante ea in ciuitatē: obuiauit corpus portantibus sancti basilij. Et videns cepit clamare voluens se in humo: z causabatur cum sancto dicens. Heu mihi misere. heu mihi sancte dei. propter hoc misisti me ad heremuz vt imolestatus a me transires: z ecce in acta reuersa suz: inuanum pertransiens pelagus vie. videat deus. z iudicet inter me z te: quia placare potens deuz ad alteruz me misisti. Et hec clamās proiecit carthaz super feretruz: subtiliter enarrans de causa omni populo. Unus autez de clero volens videre quale peccatum esset: tulit carthaz: Et absoluens inuenit eam super totuz inscriptam: z clamauit voce magna dicēs ad mulierem. Jnscripta est cartha o mulier quid laboras nesciens in te factam clementiam? Multitudo ergo videns ā mirabile miraculuz glorificauit deuz qui dedit potestatē hominibus super terrā dimittere peccata: dans etiā gratiā ſuis suis z post mortez sanare omnē īfirmitatez. z omnē languorē: sed z peccata fide accedentiū dimittere. De ioseph hebreo īterserit historie. Hic ioseph egregi⁹ in arte medicinalis discipline valde probatus: simul z illustris cuz fuisset in ipsa peritia sūmaz scientiaz habebat tactu eius vene prescire caute ante tres vel quinque dies. si quis deberet de his transire tumultibus: ad meliorē stabilitatez Inuidiosuz autez multitudine medicoruz dei fer pater noster basilius: ex diuino splendore presciens. ꝙ deberet dari ei diuini baptismi donum valde amabat euz z assidue ad colloquiuz vocabat illuz docens euz regiaz viaz salutis z veritatis āmbulare. postulabatque illuz discedere de polluta religione: z ꝑ baptismū īduere xpm. Qui ñ acqescebat dicens. qr ī fide qua natus sū. ī ipsa z finiaz. Sanct⁹ autez dei dixit ei. Crede ioseph: nec tu nec ego de istis transibim⁹ tumultibus. donec renouet te dñs meus iesus xps. per aquaz z spm. sine istis eni īpossibile est introire in regnū celoꝝ. Nunquid z patres tui nō baptizati fuerunt in nube z mari. z biberunt ex spiritali sequenti eos petra. Petra aūt erat christus. Qui in nouissimis diebus ex virgine incarnatus. z propter nostram salutē hūanatus: z mirabilia agens passus ac ꝑ patribus tuis crucifixus z sepult⁹: z tertia die resurgēs in celuz ascēdit. z sedet ad dexterā patris: z veniet ī multa gloria cū angelis suis iudicare viuos z mortuos z reddere vnicuiqz ſm opa eius. Jmpossibile est ergo: sicut dictū est: omnē hoiez in regnū dei introire. nisi per aquā z spiritum z participationē viuificoꝝ z incontaminatorū mysterioruz corporis z sanguinis iesu christi. Et talib⁹ oratiōib⁹ ꝓbat⁹ operari⁹ dei cultor colloquebaṫ cū eo: ipse autez nō audiebat euz. Quādo vero ꝓsperauit de⁹ qui segregauit euz ex vtero matris sue. suscipe eū sācti spirit⁹ gratiā: debēs sāct⁹ de his trāsferri tumultibus duxit cū occasiōe ad se medicialis discipline: z dicit ei. Quo modo vides que erga me sunt? Ille a tactu vene sentiens virtute eius mortez imminere: dixit ad domesticos ipsi⁹: que ad sepulturaz sunt indumenta preparate. iste eniz pene moritur. Dicit ei magnus basilius. Nescis quid dicis. Dicit ad euz ioseph hebreus. Crede dñe: sol cū sole occidet hodie Et dicit ei sanct⁹. Et si non morior vsqꝫ ad matutinū. quid? Dixit hebreus. Nō ē possibile dñe hoc fieri. vix eni vna hora erit aīa tua ī te. Sed dispone iaz ecclesiaz tuam z res tuas: non eni obscurabit dies hodie in

te. Dicit ei sanctus. Et si vixero i crastinum usq ad horam sextaz. qd facies? Qui ait. Ego moriar. Dicit ei sanctus. Etiã vt mori aris peccato: viuas aũt i xpo tuo: dicit ei hebreus. Scio qd dicis: z facio iussionem tuam. si sicut dicis fit. Cũ iuramẽtis horri bilib⁹ pmittẽs. qz si vixerit sĩ discipulus oĩno accipe sancti spirit⁹ gratiã. dei cultor pater noster postulauit deũ. additõez vi te dari sibi: vt illũ hebreũ saluaret. misit g̃ sanctus mane: z vocat hebreũ. Qui diffi dens aduenit putãs oĩno eũ mortuũ: z vi dens illũ viuẽtẽ i stupore fact⁹ ẽ. z piici ens se ad pedes ei⁹ dixit. i vero corde di co. nõ ẽ de⁹ magn⁹ sicut xpianoz z nõ est de⁹ ampli⁹ eo. Nego g̃ xpe odibilẽ religio nem iudeorum: z accedo fideliter veritati xpianoz. iube ergo sine dilatiõe dari mibi in xpo signaculũ: z sanctũ baptisma: z toti domui mee. dicit ei sanctus dei. Ego ma nibus meis baptizo te: z omnem domum tuam. Procedens ergo iterum medicus. z tangens dexteram manum eius. dixit ei. lasse facte sant virtutes tue domine. z natura ualde defecit. Dicit ei sanctus. Ha bem⁹ nature creatorẽ ɔfortantẽ nos. Et surgẽs venit i sãctã dei ecclesiaz: z corã oĩ pplo baptizauit eũ cũ tota domo ei⁹: vo cans nomẽ illi⁹ iohes. Cõmunicãs aũt eũ viuificis misteriis. assũpsit eũ z duxit in dormitoriũ suum. dans ei escã: z docebat eũ q̃ sũt eterne vite: adiiciẽs euz ouili suo cũ mulierib⁹ z filiis nouiter electũ militẽ: medic⁹ aũt sequẽtib⁹ dieb⁹ ptrãsibat bñdi ctõales domos: z dabat donatã sibi d me dicina pecuniã: z qd ei erat residuũ. Et cir ca horã nonã stetit magn⁹ pr̃ nr̃ basili⁹ ad ministeriũ misse i sancta ecclesia simul cuz electis cleri: z ciuitatis capitaneis: z iteruz cũ ipsis panẽ. dimisit eos: instruens z oscu lans eos i osculo scõ. z nouũ christi militez cõmẽdãs etiã z oẽs dño: atque dispositaz sibi consepelire sũpsit tertiaz partez: que a dño data fuit ei cõmunionis: z recũbens i lecto gratias egit extẽse dño z do nostro. i pegrinatiõe a corpore. z fide medici. z ad huc gratie cũ esset i ore eius reddidit dño spirituz. z additus est principibus sacerdo tuz. predicatorib⁹ quoque magnis. magni verbi tonitruũ. Vidẽs aũt ex hebreis fi delis medicus. qui sicut dixit hõ dei z ma gnus pricepe sacerdotũ basili⁹: sic z requi euit: cadens super pectus eius cuz lachry mis. dicebat. vere serue dei basili. si nõ vo luisses: nec modo mortuus fuisses: Crasti na autem congregata est multitudo. z du xit honorificuz corpus eius qui vicit mate rialez istationez i sanctã ecclesiã: cũ omni oblatione aromatũ z thymiamatũ sepeli entiũ. Audiẽs autẽ gregorius nazãti epũs currẽs z ipse aduenit: z vidẽs honorificuz corpus pcidit sup illud. Et lamẽtans mul tũ ad orationẽ hortabat populũ. i hymnis z canticis spiritualibus: cũ decẽti honore gloriosaz memoriã magni sacerdotis face re simulq cõcurrẽtib⁹ duodeci epis. z mul titudie ciuitatis: deposuerũt eũ i archaris mũ marmoreũ. i tẽplo sancti z gloriosi mar tyris isichii. vbi z leonci⁹ añ eũ eps cũ ce teris dormit. Regeuit autez angelicã vi tã i tra agẽs magn⁹ basili⁹. mẽse ianuario die prima: quito ãno iperii valẽtis z valẽ tiniani: memoriã sue vite d reliquẽs eccl'ie q̃ ẽ s̃z opationẽ sci spũs ɔscripta cũ eo i ce lesti libro: i gl'iã z laudẽ dñi nri ihu xpi. cui cũ pre ẽ gl'ia sit z scõ ac viuifico spũ: nũc z semp z i scl'a secloz am̃. Explicit vita bea tissimi basilii archiepiscopi cesarie capado cie. Incipit vita sancti patris Effrem.

Fratres enarratio nem volo facere de basilio memo rabili z effrem syro que sunt apud deum z pr̃e nr̃o visore: que etiaz de sancto z non mentiente ore eius audiui: Est autem sic. Effrem memorabilis cũ eẽt i heremo qua dam splendore spũs sci illustrante: videns quẽdã de amatoribus eius: z iterrogatõe discẽs mirabilia opa pr̃is nostri basilii: sine intermissione postulabat reuelari sibi qua lis esset magnus basilius. In extasi ergo factus: vidit columnam ignis cuius caput pertingebat celũ: z vocẽ desuper dicentẽ audiuit. Effrem effrẽ: quẽadmodum vi

vidi columnã istaʒ ignis talꝰ ꝛ magnus est basilius. Et continuo accipiens interpretes. eo ꝙ nesciebat loqui grecaʒ linguam venit ad magnaʒ ecclesiaʒ magni nominis cesaree capadocie pueniẽs i ipsa sancta festiuitate sancte theophanie ꝛ: itrãs clam vidit procedenteʒ i ecclesia magnũ basiliũ ꝛ dicit sequẽti se. Inuanũ laborauimꝰ: vt suspicor: frater. Iste eniʒ i tali ordine cum sit non est queadmodũ vidi. vidit eni euʒ indutuʒ stola candida. ꝛ qui circa euʒ erant sacꝝ clerũ candidiferũ: Et procedente eo stãs i loco occulto ecclesie. desperabat pro huiusmodi materia dicẽs secũ. Nos g portauimꝰ põdus diei ꝛ estus. nihil ↄsecuti sumus. ꝛ hic i tali cũ sit stipatiõe ꝛ honore humano. columna ignis est. Miror valde. Ista igiꝰ eo sic loquẽte: mitit sanctus basilius archidyachonuʒ suũ dicens. Uade circa portã occidẽtalẽ: ꝛ i angulo ecclesie iueniẽs abbatẽ effrem. habentẽ cucullã. cũ altero quodã cũ parua barba pusillũ ꝛ cetera de vultu eiꝰ: ꝛ dices ei. Iube. intra presbyteriuʒ: vocat te pater tuus archiepũs. Et discẽs dominus effrem per interpretẽ que dicebantur respondit dicens. Errasti frater: nos peregrini sumus. Et abiens archidyaconus: rettulit beato basilio ista. Magno auteʒ basilio sacros libros legente. videns sanctus effreʒ linguaʒ igneaʒ loquenteʒ per os eius. Et dicit sanctꝰ archidyachono. vade ꝛ dic ei. Domine effrẽ iube intra sãctũ pſbyteriũ: Obstupuit ergo i istis sanctus effreʒ glorificãs deuʒ. ꝛ genu flectẽs respõdit dicens. vere magnus basilius: hic colũna ignis. vere spiritus sãctꝰ loquitur per os eiꝰ. Postulauit aũt archidyaconũ excusare se: ꝛ vt magis post ministerium in secretario salutaret euʒ. Intrans itaque post cõpletioneʒ ministerij basiliꝰ magnus in secretarium vocauit sanctum effrẽ: ꝛ i domino salutationẽ reddidit ei dicẽs. Bñ veisti o pater filioꝝ heremi. bñ venisti g multiplicasti discipulos xp̄i i ipsa heremo: ꝛ demones eminasti i xp̄o. In qbꝰ labor tuꝰ pater veisti videre pecõrẽ hoieʒ. det tibi deꝰ mercedẽ ſm laborẽ tuũ. Et respondens ei honorificentissimus effrem ꝛ perdicens omnia que in corde eius erãt colenda simul cum coessente suo abbatem communicauit de sanctis manibus eius ꝛ faciente eo caritatem: dixit sanctus effreʒ Pater honorificentissime: vnam postulo gratiam a te: annue eam dare mihi. Qui ait ad eum. Iube ꝛ dic que videntur tibi. Multa enim debeo maxime pro labore tuo ad meam presentiam. Dicit ei honorificentissimus effrem. Scio pater sancte quia quantacunque postulaueris a deo tribuet tibi ꝛ volo vt depreceris dominuʒ quatenus loquar grece. Qui ait. super virtutem meaʒ postulasti. Sed quia fideliter petisti. veni pater honorificentissime. ꝛ heremi magister. postulemus dominum. potest enim facere voluntatem tuam. Scriptum est enim. Uoluntatem timentium se faciet. ꝛ deprecationem eorum exaudiet: ꝛ saluos faciet eos. Et facientes orationem in multaʒ horam: resurgentibus eis: dixit magnus basilius. Cur domine effrem. non accipis ordinationem presbyterij: quia decet te: Dicit ei per interpretẽm sanctus effreʒ. Quia peccator suʒ: Respondit ei sanctus. Utinam peccata tua ego habuissem. ꝛ dicit ei. Flectamus genua. Et iacentibus eis in humo. posuit manum suaʒ in sanctum effrem magnus sacerdos: ꝛ dixit ei que sunt dyaconi. Et dixit. iube. surgere nos fac. Aperta ergo lingua eius: dicit sanctus effrem greca lingua. suscipe. salua. miserere. ꝛ custodi nos deus gratia tua. Tũc impletum est quod scriptum est in propheta. Tunc saliet claudus sicut ceruus: ꝛ apta erit lingua mutoruʒ. Et loquente eo grece in ipsa hora: glorificauerunt deuʒ omnipotentem ꝛ exaudientem postulationem deprecantium ꝛ timentium se. Et spiritualiter letantes per tres dies. atque ordinãs sanctus sacerdos interpretem in dyaconẽ ipsum vero beatum effrem in presbyteruʒ dimisit eos in pace: glorificantes deum in oĩbus que audierũt ꝛ viderunt. sicut locutꝰ ẽ ad eos. Finit vita beati patris Effreʒ. ꝛ percõsequẽs liber prius vitaſpatꝝ

Incipit registrũ secũdi libri de vita sanctorum patrum.

Prologus in partem secundaz de vita sanctoꝝ Patrum.

Ere munduz quis

dubitet meritis stare sanctoꝝ: horũ scilicet quoꝝ i hoc volumine vita ꝑfulget. qui omnem luxurie notam tota mente fugierunt: mundoqȝ relicto heremi vasta secreta rimantur: ibiqȝ per terribiles rupes formidolosis antris excubantes: nec esuriunt nec sitiunt: quia dextera dei sustentat τ pascit eos. Horum meritis subleueris. Horum supplicationibus peccatorum veniã merearis mi dñe fidose. Nõ ergo spernas simplicitatez τ ipollitos sermones: nec enim operis est diuine doctrine sophistice et eloquenter signare. ser-

mones sed suadere mentes hominum in fide et operibus veritatis. Ex patrib⁹ nāq3 sāctorum patriarcharum et prophetarum. id est Abraham ysaac et iacob moysi et helye et ioannis. ideo ɔscripta est fides et cōuersatio. non tm̄ vt illos glorificaret. quos certe de⁹ glorificauerat. et i regno suo gloriosos habebat: sed vt legētibus posteris cōferrent veritatis doctrinam et exempla salutis. Finit prologus Incipiūt adhortationes sanctorum patrū profectiōesq3 monachorum. ceteri quoq3 subsequentes libelli: quos de greco in latinum. transtulit sanctus. Hieronimus cardinalis p̄sbiter.

Uidam sanctorum

seniorum patrum interrogantibus semōachis de cā abstinētie dixit. Oportet filioli vt odio habeamus omnem requiem presentis vite. siue delectatiōes corporeas ac ventris suauitatē. et honores ab hominibus non requiram⁹: et dabit nobis dominus ih̄s celestes honores. et regem i vita et̄na: gloriosāq3 leticiā cū āgelis suis.

Idem aūt senior § i

dixit. quia naturaliter inest homini esurire: oportet sumere cibū ad necessitatem corporis sustentandā. non tamen in passione seu saturitate ventris: Nam et sōnus naturaliter inest homini: sed nō in sacietate siue resolutione corporis. quo possum⁹ humiliare passiones ac vitia carnis. Sacietas enim somni mētē sensumq3 hominis stupidum pigrūq3 reddit: vigilie aūt tā sensum q̄3 etiam mētem subtiliorem ac puriorem efficiūt. Ita enim et sancti patres dixerūt. q2 vigilie sancte purificāt et illumināt mentem. supflue aūt vigilie īducunt frenesin et dolorem capitis et totius corporis. Sed etiam irasci naturaliter inest homini: non in conmotione passionis: sed vt irascatur contra semetipsum. ac vicia sua: vt facile emendare et a se abscidere possit. Nec nō etiam si quid prauum et contra precepta dī videamus agere alios. oportet nos contra vicia eorū vehemēter ɋdē irasci: ipsos [...]do diligēter corripe et increpare, ac monere vt emēdati saluētur. et ad vitā et̄nā pueīāt.

Erat quidā senior § ii

in heremo interiori. per multos annos in abstinentia: et i omni studio spiritali nimis laborās. Adueīentesq3 ad eum quidam fratres: admirati sūt eius pseuerantiam dicentes. Quōdo toleras istum tam aridum et squalidum locū pater? Quibus ille respondens ait. Omnis labor totius tēporis quē hic dego: nondum vnius hore tormentorū eternorum gehenne spaciū habet. Oportet inquit nos in paruo tempore vite istius sustinere laborē. et macerare passiones corporis nostri: vt inueniamus in illo futuro ac eterno seculo. quod nunq̄3 deficit perpetuam repausationem.

Referebāt nobis § iii

sancti seniores de quodam fratre dicentes. q̄ quodam tempore ita impugnabatur a demonibus: vt statim hora diei prima. tantam famē et defectionem corpori eius facerēt: vt penitus sustinere nō posset. Ueruntamen ille dicebat in corde suo Quia qualitercūq3 esurio: oportet me vel vsq3 horā tertiam expectare. et tunc cibum sumere. Cūq3 facta fuisset hora t̄tia: iterū dicebat cogitationibus suis. Etiam et nūc violenter oportet me sustinere: vsq3 ad horam sextam. Cunq3 aduenisset hora sexta: infundebat panem et aquam. dicens Hum hic panis infunditur. oportet me etiā horam nonam expectare. Cunq3 hora aduenisset nona secundum consuetudinem cōplebat omnes orationes suas: et psalmodiam secundum regulam. et pōebat panē vt comederet. Hoc ergo p plurimos dies sustinuit. Quadam ergo die similiter ab hora prima vsq3 ad nonam fecit. Cunq3 hora nona sedisset vt cibum caperet: vidit ɔ sportella vbi panis. id est paximaci a reposita erāt. surrexisse fumū magnū: et egressum esse p fenestrellam cellule eius. Itaq3 ex illo die nec esuries nec defectio corpori facta est. sed magis ita corroboratum ē

in fide ꝛ abstinentia corꝑis eius: vt etiã nec postbiduum delectaret eum cibũ accipe. Ita gratia dei auxiliante certamini eius: per patiẽtiam suam. frater extinxit castrimargie idest gule ꝯcupiscẽtie passionem.

Egressi sunt ali §. iiii

quando de monasterio fratres: ad visitãdum eos. qui in heremo ꝯmorabãtur patres. Cum aũt venissẽt ad quendã heremitã seniorem. suscepit eos cum grandi gaudio: ꝛ sicut cõsuetudo ẽ apposuit eis mensulam. videns enĩ eos fatigatos ꝺ itinere ideo ãte horã fecit eos reficere. ꝛ quicqd habebat ĩ cella sua apposuit vt ederẽt. ꝛ repausauit eos. Facto autẽ vespere: orationes ꝛ psalmos secundum cõsuetudinẽ cõpleuerunt. Similiter etiã ꝛ nocte fecerunt. Supradictus autẽ senior separate ĩ alio loco gescebat sibi. ꝛ audiebat loquentes inter se ꝛ dicentes. Quoniã isti heremite magis melius ad refectionem cibantur. ꝙ qui in monasterijs conuersantur. Hec autẽ senior audiens tacuit: Et cum illuxisset dies arripuerunt iter: vt ad aliũ heremitam pergerent: qui in vicio eiusdẽ senis habitabat. Cum autem egrederent dixit eis senior. Salutate eum ex me: ꝛ dicite ei. Obserua ꝛ noli irrigãe holera. Ipse vero intellexit causam: ꝛ tenuit eosdem fratres: deditqꝫ eis vt operarentur texẽtes sportas. sedensqꝫ cuꝫ eis ipse operabatur. Uespere autem ad luminaria addidit super consuetudinẽ alios psalmos. ꝛ post completas orationes dixit eis. Nos quidem consuetudinem non habemus cibari quottidie: sed propter vestrum aduentuꝫ oportet nos hodie cenare. Et apposuit eis paneꝫ ꝛ sal dicens. Quia propter vos debemus amplius aliquid cenare. misit autẽ modicum acetum ꝛ sal ꝛ modicuꝫ olei. Et cum surrexissent de mensula: cepit iterum psallere vsqꝫ prope lucẽ. Et dixit eis. Nõ possumus propter vos omnem canonem psallere: ideoqꝫ repausate modicum: quia de itinere fatigati estis. Cũ aũt factuꝫ fuisset mane hora prima. voluerũt recedere ab eo: sed non permisit eos senior dicens. Magis iubete facere nobiscum aliquãtos dies. Non enĩ dimitto vos hodie: sed ꝑpꝰ caritatẽ teneo vos vt alios tres dies Illi aũt hec audiẽtes surrexerũt nocte: ꝛ ãteꝙ lucesceret fugierunt ex eodẽ loco

Quidaꝫ de sã §. v

ctis senioribus salutãdi causa profectus ẽ ad aliuꝫ seniorẽ heremitaꝫ. Qui cũ oĩ gaudio suscepit eum. Pro cuius aduẽtu parauit ad refectionem lenticule cibum coctũ Dixerũtqꝫ inter se. vt prius ex more cõplerent orationes ꝛ psalmodiã: ꝛ postea cibũ caperẽt. Cuꝫ aũt igressi fuissẽt: psallebãt. totũqꝫ psalteriũ ꝯpleuerũt. Nam et ꝺ scripturis sanctis tãꝙ legentes duos ꝓphetas absentes habentes recitauerũt. Iãqꝫ dies abierat: nox similiter recedebat. Dũ ergo orarẽt ꝛ itente psallerẽt: illuxit alia dies. ꝛ tũc intellexerunt ꝙ iam nox trãsisset. Iterũ autẽ iter se de verbo dei loquẽtes. ꝛ speciales ibi sẽsus exponẽtes. factũ ẽ vt circa horã nonaꝫ salutantes seinuicẽ ita reuersus ẽ qui venerat senex ad cellulam suam. Nam refectionẽ cibi qui paratus fuerat obliti sunt accipere: duꝫ cibum spiritualem pceperunt. Uespere autẽ facto inuenit senior ollam plenam sicut parata fuerat: ꝛ contristatus dixit. heu quomodo obliti sumus pulmentum istud.

Referebat nobis §. vi

abbas Zenõ. quia aliquãdo dũ ꝓficisceretur ad palestinã fatigatus de labore itineris: resedit sub arbore. Erat aũt ĩ ꝓximo ager plenus cucumere. Cogitauit aũt in corde suo vt surgeret ꝛ tolleret sibi ad refectionẽ de ipsis cucumeribus. Nihil. n. ĩquit grãde ẽ qꝺ habeo tollere. Rñdẽsqꝫ ipse sibi in cogitationibus suis. ait. Quia fures precipientibꝰ iudicibꝰ. in tormenta mittunt: oportet ergo meipsuꝫ ꝓbare si possum sustinere tormenta que latrones patiũtur. Exurgẽs aũt eadẽ hora stetit in estu quinqꝫ dies fixitqꝫ corpus suum ꝛ dixit cogitationibꝰ suis. Quia non possuꝫ sustinere tormẽta: ideo oportet me furtuꝫ non facere: sed magis exercere scꝺm cõsu

etudinem opera manuum et de laboribus meis reficere: sicut sancta scriptura dicit in psalmis: labores manuum tuarum quia manducabis: beatus es et tibi bene erit. Quod certe quottidie in conspectu domini psallimus.

Discipulus cu §vii

iusdam sancti senioris impugnabatur a spiritu fornicationis: sed auxiliante gratia domini resistebat viriliter pessimis et immundis cogitationibus cordis sui ieiuniis et orationibus: et in opere manuum affligebat se vehementer. Beatus autem senior videns eum ita laborantem dixit ei. Si vis o fili deprecor dominum ut auferat a te istam impugnationem. Ille vero respondens dixit. Video pater: quia et si laborem sustineo: sentio tamen fructum in me proficere bonum. quia per occasionem impugnationis huius et amplius ieiuno: et amplius in vigiliis et orationibus tolero. Verumtamen deprecor te ut ores pro me misericordiam domini: ut det mihi virtutem: quatenus possim sustinere et certare legitime. Tunc senior sanctus dixit ei. Ecce nunc cognoui fili quia fideliter intelligis: quod hoc spiritale certamen per patientiam ad salutem eternam: anime tue proficiat. Ita enim sanctus apostolus dicit. Bonum certamen certaui: cursum consumaui: fidem seruaui: decetero reposita est mihi corona iustitie: non solum autem mihi: sed et omnibus qui diligunt aduentum eius.

Et alius etiam §viii

frater vehementer impugnabatur ab immundo spiritu fornicationis. Exurgens autem noctu abiit ad quendam sanctum et probatum in virtutibus seniorem: et confessus est ei: quia patiebatur impugnationem ab spiritu fornicationis. Hec cum audisset senior: consolabatur eum: doces spiritualibus verbis de virtute patientie dicens: sicut scriptum est: viriliter age et confortetur cor tuum: et sustine dominum. Reuersus est frater ad cellulam suam: et ecce iterum impugnatio insistebat ei. Ipse autem festinauit denuo pergere ad supradictum seniorem. Videns autem eum senior: iterum docebat eum ut patienter et indefesse sustineret: dicebatque ei: crede fili: quoniam mittet tibi dominus ihesus christus auxilium de celo sancto suo: ut possis superare passionem hanc. Confortatus autem frater monente sancto seniore. remeauit ad cellulam suam: et iterum impugnatio valde conturbabat cor eius. Et statim eadem hora noctis reuersus est ad seniorem: et deprecabatur eum ut intentius pro eo dominum exoraret: Dixitque ei senior. Ne pertimescas fili: neque resoluaris: neque abscondas cogitationes tuas: ita enim confusus spiritus immundus discedit a te. Nihil enim ita allidit virtutem demonum: quomodo si quis secreta immundarum cogitationum reuelauerit sanctis ac beatissimis patribus. Viriliter age fili. et confortetur cor tuum: et sustine dominum. Ubi enim durior est pugna: ibi gloriosior erit et corona. Denique sanctus propheta esaias dicit. Numquid inualida est manus domini ad saluandum: aut aggrauata est auris eius ut non exaudiat? Considera ergo filiole: quia certamen tuum expectat dominus: tibique contra diabolum dimicanti parat eternitatis coronam. Ideo monet nos sancta scriptura dicens: quia per multas tribulationes oportet nos introire in regnum celorum. Hec autem audiens frater. confirmatum est cor eius in domino: et permansit apud seniorem: noluitque ultra reuerti ad cellam suam.

Beato abbati §ix

Moysi qui habitat in loco qui appellabatur petra quodam tempore in tantum imposuit durissimam impugnationem demon fornicationis: ut non preualeret sedere in cellula sua: sed abiit ad sanctum abbatem Isidorum: et rettulit ei violentiam impugnationis sue Cumque de scripturis sanctis abbas Isidorus proferens testimonia consolaretur eum et ut ad cellulam suam reuerteretur rogaret eum noluit abbas moyses pergere ad cellulam suam. Tunc abbas isidorus pariter cum abbate moyse ascenderunt in superiora cellule sue. Et dixit ei isidorus. Respice ad occidentem et vide. Cumque respiceret vidit multitudinem demonum vehementer cum furore perturbari: et quasi ad prelium preparatos: festinantesque pugnare. Dixit autem ei abbas isidorus. Respice iterum ad orientem: et vide. Cumque respiceret: vidit innumerabilem multitudinem sanctorum angelorum: gloriosum et splendentem super lumen solis celestium vir

tutum exercitũ. Ait autem ei abbas Isi/dorus. Ecce quos in occidente vidisti. ipsi sunt q etiã ĩpugnant sanctos dei. Naȝ q̃s ad oriẽtẽ cõsperisti: ipsi sunt quos ad adiutoriũ sanctis suis mittit. Cognosce ergo. q2 plures sunt nobiscũ sicut dicit Helise⁹ propheta. Verũ etiaȝ sanctus Joannes dicit Quia maior ẽ qui in nobis est. Ꝙ qui ĩ hoc mũdo. et his auditis cõfortat̃ in dñ̃o scũs abbas Moyses: ⁊ reuersus ẽ in cellulã suam. gratias agens ⁊ glorificans dñi nostri iesu xp̃i bonitatis patientiam.

Erat quidam .§ x.

frater in heremo scithie: prõptus ⁊ alacer ĩ opus dei ⁊ spiritali cõuersatiõe. Huic aũt inimicus generis humani diabolus immisit cogitationes vt recordaret̃ cuiusdã nō te sibi mulieris pulchritudinẽ: ⁊ conturbaretur ĩ cogitationib⁹ suis vehementer. Cõtingit ãt ex dispensatione dñi ihu vt alius quidã frater de egypto veniret ad visitãdũ eũ in charitate xp̃i. Et dũ inter se loq̃bantur euenit sermo: vt diceret ille frater de egypto. q2 mortua est illa mulier. Ipsa autẽ erat in cui⁹ amore ĩpugnabat̃ suprad ict⁹ frater. Hec cũ audisset ille. post paucos dies abiit ad locũ illũ. vbi positũ erat corpus illius defuncte mulieris: ⁊ aperuit noctu sepulchꝝ eius ⁊ cũ pallio suo tersit saniẽ putredinis eius: ⁊ reuersus ẽ ad cellulã suã. Ponebatq3 fetorẽ in conspectu suo. ⁊ dicebat cogitationib⁹ suis. Ecce habes desideriũ quod querebas sacia te ex eo. et ita ĩ illo fetore cruciabat semetipȝ vsq3q̊ cessaret ab eo sordidissima ĩpugnatõ.

Duo fratres § xi

monachi abierũt in ꝓximã ciuitatẽ. vt distraherẽt q̃ manib⁹ suis ꝑ totũ annũ opati fuerãt. Un⁹ ãt ex eis egressus ẽ vt quedaȝ sibi necessaria emeret. ali⁹ ãt solus in hospitio remãsit ⁊ instigante dyabolo cecidit in fornicatiõ3. Cũ autẽ reuersus venisset frater: dixit ei: Ecce distraxim⁹ que necessaria erãt reuertamur nũc ad cellulam nostrã. Respondens aũt frater: dixit ei. Nō possũ reuerti. Cũq3 depcaret̃ eũ frater suus dicens: q̃propter nō reuerteris ad cellã. Ille confessus ẽ ei dicẽs. Quia ego cũ discessisti a me. cecidi in fornicationẽ: ideo nolo reuerti. Volẽs aũt lucrari⁊ ⁊ saluare aiam eius frater suus cũ sacramẽto dixit ei. Quia ⁊ ego cũ separatus fuisse a te lapsus sũ similiter ĩ fornicationẽ: verũtamẽ reuertamur ad cellulã. ⁊ ponam⁹ nos ĩ penitẽtiã: Omnia. n. possibilia sũt deo. vt penitẽtibus nobis ĩdulgentiã donare digne tur. vt in eterno igne tormẽtis ⁊ penis inferni tartaro nõ cruciemur: vbi penitẽtia nõ est. sed ignis sẽper sine cessatione ⁊ dira tormenta. Ita ergo reuersi sũt ad cellulã suã. Abierũt aũt ad sanctos patres. ⁊ ꝓstrauerũt se ad vestigia eoꝝ cũ multo vlulatu ⁊ lachrimis gemẽtes: ⁊ confessi sũt illis. que euenisset eis ruine tẽptatio. Quicq̃d autẽ preceperũt sancti seniores. ⁊ docuerũt eos ĩ cã pnie ita oĩa fecerũt. Ille ĝ ali⁹ fr̃ q̃ n̄ peccauerat ꝑ fre q peccauerat penitẽtiã agebat. quasi ⁊ ipse peccasset eo ꝙ multã charitatẽ circa eũ hẽret. Videns ãt domin⁹ laborẽ charitatis ei⁹. infra pauca tẽpora reuelauit sanctis prĩb⁹ qualis eẽt causa: ⁊ q2 pp charitatẽ illi⁹ q nõ peccauerat. ⁊ se afflixerat ꝑ salute fratris: idcirco indulgẽtiã donauit ei dñs q peccasset. Ecce hoc ita ẽ sicut scriptũ est: q2 posuit animã suã pro salute fratris sui.

Alius etiam § xii

frater molestiã sustinebat ab spiritu fornicatiõis. Abiit ãt ad q̃ndã ꝓbatissimũ seniorem: ⁊ p̃cabat̃ eũ dicẽs. Pone tibi sollicitudinẽ beatissime pr̃. ⁊ ora ꝓ me: q2 grauiter me ĩpugnat passio fornicationis. Hec cũ audisset senior orabat intẽte diebus ac noctibus ꝓ eo deprecãs dñi misericordiam Iteꝝ aũt veniebat idẽ frater ⁊ rogabat seniorẽ vt magis ĩtenti⁹ ꝓ eo oraret. Sili ãt cũ oi sollicitudĩe: beat⁹ senior orabat ĩtẽtius ꝓ eo. Frequẽter ãt veniẽtẽ ad se monachum. vidẽs senior: ⁊ deprecãtem se vt oraret: valde contristatus: mirabatur q2 non exaudiret domin⁹ orationẽ eius: Ea/

dē autē nocte reuelauit ei domin⁹.q̄ circa illū monachū erat negligētie ⁊ ignauie resolutio: ⁊ delectatiōes corporee cordis ei⁹ Ita autē ostensum ē sancto seniori. Uidit sedentē illuz monachū. ⁊ spiritū fornicationis in diuersis mulierꝫ formis ante illū ludētez: ⁊ ipsū cū eis delectari. Uidebat aūt ⁊ angelū dn̄i astātem. ⁊ indignātē grauiť contra eūdez fratrez: q2 nō surgebat neqꝫ prosternebat se in orationib⁹ ad deuz. Sz magis delectabatur cogitationibus suis. Hec autē ostensa sunt per reuelationem sancto seniori. Cognouit āt q2 culpa ⁊ negligentia illius monachi erat: vt nō exaudirenť orationes eius. Et tunc dixit ei senior. Quia tua culpa ē frater qui condelectaris cogitationibus malis. ipossibile est enim discedere a te spiritū fornicationis imundum. aliis orantib⁹ ⁊ deū ꝓ te deprecantibus: nisi ⁊ tu ipse laborē assumas. in ieiuniis. ⁊ orationibus. et vigiliis multis cū gemitu deprecans tu misericordiaz suam ⁊ adiutoriū sue gratie p̄beat tibi dn̄s ih̄s xp̄s vt possis resistere cogitationibus malis. Nam ⁊ medici q corporibus hoīuz medicamēta conficiunt ⁊ adhibent: q̄uis oīa cū sūma diligētia faciāt: verūtn̄ si ille q ifirmať a noxiis cibis. vł ō aliis q̄ solent ledere ifirmitates abstīere noluerit: nihil ei proficit cura ⁊ diligentia et sollicitudo medicorum. Similiter etiam et in anime languoribus eueniet. Licet enim omni intentione ⁊ ex toto corde. sancti patres qui sunt medici spirituales exorent misericordiam domini saluatoris nostri pro eis. qui orationibus eorum se postulant adiuuari: nisi ⁊ ipi cum omni intentione mentis. taz in oratiōib⁹ q̄z i omni ope spūali que deo placita sunt: fecerint. non eis ꝓficient negligentibus ⁊ resolutis. ⁊ de salute anime minime cogitantibus orationes sanctoꝝ. Et hec audiēs frater ꝯpunctus est corde. ⁊ cum omni sollicitudine fm doctrinam senioris. tam in ieiuniis q̄z in oratiōib⁹ ⁊ vigiliis semetipsū affixit. et meruit misericordiam domini. Et recessit ab eo spiritus inmunde passionis.

Erat quidam § xiii

monachus ⁊ habitabat in heremo. Quedam autē puella ex genere ⁊ cognatione eius post plurimos ānos ꝯperit in quo loco supradict⁹ monachus habitaret: ⁊ instigante diabolo abiit in desertum. requirens eū. Quo inuento ingressa est cellulā eius. asserens ei q2 ex genere ⁊ parentela eius fuisset: mansitqꝫ ibi apud eū ⁊ cecidit in ruinā peccati cum ea. Erat autem alius monachus ⁊ ipse in heremo degens Qui cū ad refectionis horaz venisset: gello cū aqua quē ad potum sibi p̄parauerat vertebat se: ⁊ tota illa aqua fundebatur i terra. Hoc aūt per aliquot dies cum ad refectionē venisset ita fiebat: ⁊ effūdebať aqua in terrā: vt nō posset bibere. Cogitauit aūt apud semetipsuz: vt abiret ad illuz aliuz mōachum: ⁊ diceret ei de gellone q vtebat se ⁊ tota aqua effūdebať. Iterꝫ cuz i itinere vespe facto: i q̄dam antiq̄ ⁊ dirruto tēplo ydoloꝝ dormiret: audiuit demones inť se loquētes: q2 in ista nocte p̄cipitauim⁹ illū mōachū i fornicationē. Et hec audiēs admirabať. Cū aūt illuxisset dies p̄uenit ad mōachū. ⁊ inuenit euz q̄uissima tristitia oppressū: ⁊ dixit ei. Quid faciā frr: q2 qua hora reficere voluero: statiz gello quē ad vsuz aque hēo vertit se. ⁊ effundiť aqua: ⁊ nō habeo qd̄ possim bibere? Tūc r̄ndit ei supdictus mōach⁹ dicēs. Tu q̄dez venisti ad me interrogare quia gelunculus vertit se ⁊ effundiť aqua? Ego aūt qd hēo facere: q2 i hac nocte cecidi i fornicationē. Rn̄densqꝫ frater dicit ei: ⁊ ego hoc iaz cognoui. Dixit autē ei ille. Et vn̄ hoc potuisti cognoscere? Et ille ait. Duz i itinere nocti quiescerē audiui demones inť se loquētes ⁊ gloriātes de lapsu tuo. ⁊ nimis cōtristat⁹ suz. Tūc r̄ndit ei ille monach⁹ dicēs: Ecce ego egredior: ⁊ vado i seculuz: Hec ille audiēs deprecabať eū dicens. Noli h̄ agere frr: sed magis patienť sustinens p̄mane in hoc loco. Nā mulierez expellamus ⁊ reuertať ad locū suuz. Manifeste. n. ista exq̄sitio artis maligni diaboli est. Magis

aũt oportet vt maneas ĩ h loco ĩ afflictiõe cordis ꝛ corporis: et cũ itimi cordis gemitu. ac lachrimis vsq in exitũ vite ꝺprecarĩ saluatoris nr̃i pietatẽ vt possis iuenirĩ misericõdiã ĩ die illo terribili magni iudicii ꝺi.

Erat quidam §. xiiii

frater in heremo. hitabat ãt in loco q dicebatĩ cellia: ꝛ ĩpugnabãt eũ ꝺmones in passione fornicatiõis. Cogitauit aũt apud semetipꝫ dicẽs. Qꝛ forsitã oportet me magis ĩ ope manuũ laborare: vt extenuetur carnalis sẽsus me⁹. Erat ãt idẽ frater arte figulus. Exurgẽs ãt fecit ĩ luto ꝛ plasmauit q̃si figurã mulieris: et dixit cogitationibus suis. Ecce vxor tua. necessariũ est ꝰ vt sup cõsuetudinẽ addas in ope manuum tuaꝝ ꝛ post aliquantos dies iteruꝫ similiter fecit ex luto et plasmauit q̃si filiaꝫ sibi. ꝛ dixit cogitationib⁹ suis. Ecce generauit vxor tua filiã. necessariũ est ergo vt magis magisq ampli⁹ exerceas opa manuum: vt possis pascere ꝛ vestire. et te. ꝛ vxorẽ ꝛ filiã tuã ꝛ ita p̃ nimio labore macerauit corpus suũ: vt nõ preualeret iam subportare tantũ laborẽ. Tunc dixit cogitatiõibus suis. Quia si non p̃uales nimiũ ĩ istũ sustinere laborẽ: neq mulierẽ requiras. Uidens ãt deus feruens ꝓpositũ mentis eius ꝑ certamine castitatis: abstulit ab eo molestiam impugnationis demonum. Et glorificauit ꝺuꝫ sup magnitudinẽ grẽ eius.

Quidã frater §. xv

ĩnterrogauit beatũ abbatẽ Poemen dicens. Quid faciã pater: qꝛ ĩpugnat me passio fornicationis: ꝛ rapior ĩ passionẽ furoris? Et respõdẽs dixit ei sãct⁹ senior. Ideo vtiqꝫ dauid ꝓpheta dicebat qꝛ leonẽ qdẽ ꝑcutiebã: nã ꝛ vrsũ frequẽter suffocabaꝫ. Hoc aũt ita itelligit. qꝛ furorẽ ab aĩo meo abscĩdebã: fornicationẽ ãt ĩ laborib⁹ affligebã. Explicit de spũ fornicatiõis. De virtute patientie et hũilitate: §. xvi.

Dicebant sancti seniores patres ꝺ quodã monacho iam seniore in scithie heremo cõmanente: quomodo seruus quorũdam erat: ꝛ per singulos annos descendebat de heremo in Alexãdriã. vbi cõmanebãt domini ei⁹ ꝺferẽs ei pẽsionẽ. sicut solẽt serui dare dominis suis. Sed dñi eius magis reuerẽtiã ꝑ timore habẽtes circa eũ honorabãt occurrentes ꝛ salutãtes eũ. Petẽtesqꝫ vt ꝑ eis dominũ exoraret. Ille ãt mittebat aquã in peluim. ꝛ festinabat lauare pedes dñoꝝ suoꝝ: cũ oĩ humilitate obsequm eis cupiẽs exhibere. Ipsi vero nolebãt acquiescere vt pedes eoꝝ ablueret: ꝫ dicebãt ei Noli beatissime pr̃ grauare aĩas nr̃as. At ille respondens dicebat. ego seru⁹ vester sũ. Nã vos eẽ dños meos omnipotẽs de⁹ constituit. ꝛ grãs ago domino vr̃o: qꝛ dignati estis me permittere vt seruiã deo viuo ꝛ vero: creatori ac dominatori celi et terre: ꝛ ideo detuli vobis pẽsioneꝫ seruitutis mee. Dñi autẽ eius cõtendebãt: nolentes accipere quã ꝺtulerat pensionẽ. Respõdẽs ãt monachus dixit eis. Si nolueritis accipere pẽsionẽ meã. ita decreui vt ñ reuertar in heremũ: sed hic in presenti ꝑmaneo ꝛ seruio vobis. Hec autẽ audientes domini eius. acqeuerũt suscipere pensionẽ ne contristareĩ: sed magis reuerteretur ad loca heremi ad cellulã suã. Illud ãt quo ĩpensioneꝫ suã ẽt nolentib⁹ dabat dominis suis. statim vt accipiebant pauperibus erogabant. Interrogãtes aũt eundẽ seniorẽ fratres dixerunt ei. Obsecramus te pater vt dicas nobis cur cũ tanta intẽtione ꝑ seruitio tuo. pensioneꝫ etiã nolentibus ꝛ nimis resistentibus tibi dñis ingessisti? Ad hec respõdens senior dixit. Ego fratres ideo festino ꝑ seruitio quod tanq̃ dominis meis debeo pensionẽ per singulos annos adĩplere eis vt qcqd iã cũ adiutorio domini in ieiuniis ꝛ orationib⁹. seu ĩ sãctis vigiliis: vl̃ in oĩ ope spirituali. xp̃o dño adiuuãte laborauero. hoc mihi ĩ eterna vita. ꝛ ad salutẽ anime mee ꝓficiat. vt forsitã si pẽsionẽ ꝑ seruitio meo minime ĩtulero: iam tot⁹ spiritalis labor meus ad illoꝝ mercedẽ ꝓficiat. q me pmiserunt xp̃o dño deseruire ꝛ spiritaliter conuersari.

Erant duo § xvii
fratres secundum carnē quidē germani. verūtñ vterq3 in spirituali ꝓposito monachi existētes: insidiabaturq3 eis malign⁹ diabolus vt quōcūq3 eos separaret abinuicē. Quadam igit̄ die ad vesperā s3 consuetudinē ille iunior frater accēdēs lucernā. posuit super candelabꝝ. Faciente aūt malicia demonū ruit cādelabꝝ. ⁊ extincta ē lucerna. Per hāc occasionē īsidiabatur eis malignus diabolus. vt in lites eos incēderet. Surgēsq3 senior. cepit percutere cū furore frēz suū. Ille vo postrat⁹ ī trām dpecabat germanū suū dicens. Magnanim⁹ esto dn̄e: ⁊ ego rursus accēdo lucernaz. Ergo q2 ñ rñdit ei turbulētū sermonē: statiq3 malign⁹ spūs ɔfusus recessit ab eis Et pgēs eadē nocte nūciauit pncipi dmonū dicens. Qm̄ pp humilitatē illi⁹ monachi q prostrat⁹ ī terra veniā postulabat de fratre suo: ñ preualui in eis: vidensq3 de⁹ humilitatē eius. effudit super eū grāz suā ⁊ ego sentio me valde torqueri atq3 cruciari. qm̄ nō pualui separare eos abinuicez Hec aūt oīa verba audiēs sacerdos ydoloꝝ q ibi cōmanebat: cōpūct⁹ ē in timore dn̄i ⁊ amore ih̄u xp̄i. Cōsiderās. n. quā magna seductio ⁊ pditio aīaruz est cult⁹ ydolorum. reliquens omnia festinanter perexit ad sāctos patres ad mōasteriū: ⁊ rettulit eis omnia que p malitiaz demones inter se loquebantur. Cunq3 monitis salutaribus instruxissent eū sci patres de doctrīa salutari baptizat⁹ ē: ⁊ sācti propositi mōachoꝝ vitā arripuit: ⁊ adiuuante ⁊ cooperante gratia dei: factus est pbatissimus monach⁹. tātūq3 veneratus ē. ⁊ tenuit vtutez humilitatis. vt omnes nimiā humilitatez ei⁹ admirarētur: Dicebat eniz. qm̄ oēz virtutem aduersarioꝝ nostrorū demonū soluit humilitatis itētio. Deniq3 ⁊ dn̄s noster ih̄s xp̄s p humilitatez triūphauit diabolū. ⁊ omnē eius virtutē cōtriuit. Addebat etiā dicēs qm̄ frequēter audisset demones iter se loquētes: quia qn̄ ad iracūdiaz succēdim⁹ corda hoīm. si quis sustinuerit patiēt̄ ɔuicia iniuriaꝝ: ɔuers⁹ magis rogauerit ea q̄ ad pacē sūt dicēs qa ego peccaui. stati sētim⁹ oēz nr̄az vtutez mācescē qa approximāt eis grē diuīe potentie

Referrebat aūt § xviii
beatus senior poemē frīb⁹ dicēs. Quōdā fuit quidā nup mōachus in Constātinopoli tēporibus Theodosij impatoris. habitabat autē ī parua cella foris ciuitatē prope prasciuz q vocat̄ ī septimo: vbi solēt īperatores egressi d ciuitate libēter dgere. Audiens aūt imperator q ibi esset qdam monachus solitarius. qui nunq̄ egrediebātur de cella: cepit deambulando pergere ad eum locū vbi erat supradict⁹ mōach⁹: precepitq3 sequētibus se eunuchis: vt nullus approximaret ad cellulam monachi illius. Ipse autez solus perrexit: pulsauitq3 ostium. Surrexit autem monach⁹ ⁊ aperuit ei: ⁊ non cognouit eum q esset īperator. Tulerat enim sibi coronaz de capite suo vt non cognosceretur. Post orationē autē resederunt pariter. Et interrogauit eum imperator dicens. Quomodo sancti patres degūt ī egypto: Respōdēsq3 monachus ait: Omnes exorāt deū p salute sua. Aspiciebat autē imperator intēte cellulam ipam. ⁊ nihil in ea vidit nisi paucos panes siccos in sporta pēdentes: ⁊ dixit ei. Da mihi benedictionē abba: vt reficiam⁹. Statizq3 festinauit mōach⁹. ⁊ misit aquā ⁊ sal: ⁊ misit bucellas: ⁊ comederūt parit. Porrexitq3 ei calicem aque ⁊ bibit. Tūc Theodosius imperator dixit. Scis quis sum ego: Respondens monachus dixit Nescio quis sis domine. Dixit ei. Ego suz Theodosius iperator: ⁊ ob deuotionē veni huc. Hoc cum audisset monachus prostrauit se ante illuz. At ille dixit ei. Beati estis vos monachi qui securi ac liberi de negotiis seculi. tranquilla ⁊ quieta perfruamini vita: ⁊ solummodo de salute animarum vestrarum habetis sollicitudinē: quomodo ad vitam eternam: ⁊ ad celestia nobis: vobisq3 promissa premia puenire possitis. In ueritate enim dico tibi: quia cer

te in palatio natus sũ: ꝛ nũc ĩ regno dego: ꝛ nũꝗ sine sollicitudine cibũ capio. Post hec aũt valde honorifice salutauit eũ imperatorꝛ ꝛ ita egressus ẽ ab eo. Eadẽ aũt nocte cepit ĩtra se cogitare famulus dĩ dicens. Qm̃ nõ oportet iã me in hoc loco eẽ. Multi enim nõ solũ de populo. sed etiã ð palatio ꝛ de senatorib⁹ ꝗplurimi exẽplũ imperatoris secuti: ad videndũ me venturi sunt: ꝛ honorẽ mihi tanꝗ ꝑuo dei deferendo nõ cessabũt. Et illi quidẽ hec ꝓpter nomen dñi facturi sũt: ego autẽ timeo ne forte malign⁹ dyabolus mihi meritũ surripiat: ꝛ libent̃ incipiã eos suscipere: ꝛ cõdelectetur cor meũ laudes ꝛ honores eoꝝ: ꝛ per hec iam incipiã ꝟtutẽ humilitatis ꝑdere: ꝛ laudes atqꝫ honores hoĩuꝫ delectari.: Hec igit̃ oĩa homo dei secũ cogitãs eadẽ nocte fugit inde: ꝛ prexit in egyptũ ad scõs patres in heremo. Itaqꝫ cõsideremus dilectissimi f̃res: quãta sollicitudine virtutẽ humilitatis custodire famulus dĩ studuit: vt in celesti regno eṫnam gloriam ꝓ labore scẽ vite sue: quẽ ꝓpter nomẽ dñi exercuerat: ꝑcipere a xp̃o dño mereret̃.

De hoc autem § xix

ipso sancto Poemen: referebãt alij sancti seniores dicẽtes. Quia quodã tẽpore cũ aduenisset iudex ꝓuincie: audiensqꝫ scãm opinionẽ beati poemenis: desiderabat videre eũ. misitqꝫ nũciũ ad deprecandum: vt susciperet eum. Beatus aũt Poemen cõtristatus ẽ valde cogitans apud semetipsum: qꝛ si ceperint ꝑsone nobiles venire ad salutãdũ ꝛ honorãdum me: manifestũ est: qꝛ ꝛ alij multi etiã populares hoĩes frequẽtabũt me: ꝛ necesse ẽ ꝑ hoc vt ꝑturbetur secreta vite mee cõuersatio. ꝛ humilitatis grãm quã cũ labore tanto auxiliante dño a iuuentute mea studui custodire. forsitã surripiẽte maligno diabolo perdã: ꝛ vane glorie incurrã laqueos: hec ḡ apð semetipsũ ꝑtractãs: deffiniuit quaten⁹ excusaret ꝛ nõ susciperet iudicẽ. Contristatus autẽ iudex quia nõ eũ suscepisset: ait ad officium suũ. Qm̃ non merui videre hominem dei pctĩs meis ĩputo. Uerũtamen nimis desiderauit ꝑ quãcunqꝫ occasionẽ videre scm̃ virum. Excogitauit ḡ huiusce modi causã. que occasionem ei ꝑberet videndũ eum. Cõprehendẽs. n. filiũ sororis ꝫ b. poemenis. misit ĩ carcerẽ: vt ꝑ istam occasionẽ aut susciperet iudicem: aut certe ipse veniret ad rogãdũ iudicẽ. Dixitqꝫ ad officiũ suũ vt nõ cõtristet̃ sanct⁹ senior. mãdate ei si voluerit venire ad me: necesse ẽ vt statĩ educam⁹ eũ de carcere. Talis eiꝫ est cã eius: que nõ possit ĩpune trãsire. Audiẽs aũt hec mater iuuẽis idẽ soror sci poemenis: abijt ĩ heremũ vbi erat frater suus: stabatqꝫ ad ostiũ cellule eius cũ multo fletu ꝛ vllulatu: rogãs eum vt descẽderet ad iudicẽ. ꝛ rogaret ꝓ filio suo. Beat⁹ autẽ poemẽ ñ solũ ad eã nihil dixit: ſꝫ nec ostiuꝫ ei aperuit vt ingredere t̃ ad euꝫ. Tunc cepit illa maledicere ei ac dicere. Durissime ꝛ ĩpijssime ꝛ ferrea viscera gerẽs quõ te tantus dolor fletus mei non flectit ad m̃isicordiã: qm̃ vnicũ ip̃m filiũ hẽo queꝫ ĩ periculo mortis video constitutũ. Tunc senior mandauit ei ꝑ fratreꝫ q ei ministrabat dicẽs. Uade dic ei. Poemen filios nõ genuit: ꝛ ideo nõ dolet. Hec audiẽs iudex dixit amicis suis. Scribite ad euꝫ: vt vel epistolã precatoriã faciat ad me: quaten⁹ possim eũ dimittere. Tunc iaꝫ ꝗ plurimis suadẽtib⁹: scũs senior scripsit ad iudicẽ dicẽs. Jubeat nobilitas tua diligẽt̃ regrere causaꝫ illi⁹: ꝛ si quid dignũ morte admisit moriat̃: qtenus ĩ hoc p̃nti seculo exoluat crimen peccati sui: vt euadat eternas ac perpetue gehenne penas. Sin auteꝫ nihil dignum morte cõmisit: quod iustuꝫ videtur legibus: ita iube discernere.

Fuit etiã de § xx

magnis p̃trib⁹ qdã senior noĩe Agathon: nomĩatissim⁹ ĩ ꝟtute hũilitatis ꝛ patiẽtie. Quodã aũt tp̃e prexerũt ad visitandũ eũ f̃res. Audientes. n. de eo ꝙ magnã hũilitateꝫ hũerit: volentesqꝫ ꝓbare si ꝟe hũilitatis patiẽtiã possideret: dixerũt ei. Multi scãdalizant̃ in te p̃r. qꝛ nimis vicio supbie

tenearis. et iō alios dspicias. et p nihilo eos habeas: sz et detractiōes aduersus frēs nō cesses loqui. Affirmāt etiam qplurimi. q hec iō agas: qr fornicatiōis vicio tenearis: et ne solus videaris errare: idcirco aliis ñ cesses dtrahere. Ad hec rñdens senior ait Hec oīa que dixistis vicia i me esse cogno sco: nec possum negare tantas iniquitates meas. Procidēsqz pnus in terram adora bat eosdē fratres dicens. Deprecor vos fratres. vt intentius pro me misero. et mul tis peccatis obnoxio xpm dnm exorare ñ cessetis: vt indulgētiā tribuat iniquitatib⁹ meis multis ac malis. Ad hec supradicti fratres addentes dixerūt ei. Nō te lateat etiam hoc: quia hereticum te esse qpluri mi affirmant. Hoc aūt cū audisset senior. dixit eis. Licet in aliis mltis peccatis ob noxi⁹ sim absit hoc ab aīa mea. Tunc om nes qui ad eum venerant prostrauerūt se in terram ad pedes eius: obsecrantes euz ac dicentes. Precamur te abba. vt dicas nobis cur tanta vicia et peccata dicētib⁹ nobis de te in nullo ɔmot⁹ es: de vbo aūt heretici valde te commouisti. et abbomiat⁹ es: nec sufferre potuisti auditum. Dicit eis senior. Illas priores culpas ac peccata ppē humilitatez sustinui: vt peccatorē me esse crederetis. Nouim⁹. n. si custodiat humili tatis vtus. magn⁹ fruct⁹ est anime. Nam dñs et saluator noster iesus xps. cum ei iu dei mltas ɔtumelias et conuicia irrogas sent: patienter cuncta tollerauit. vt nobis humilitatis preberet exēpla. Immissi eniz falsi testes multa aduersus eū falsa dixe rūt. et vsqz ad mortem cūcta sustinuit. Ita enim et apostolus Petrus predicabat di cens. Xps passus ē pro vobis: vobis reli quens exēplum: vt sequamini vestigia ei⁹ Oportet igitur vt patienter cū humilita te cūcta aduersa sustineamus. Sermonē autez quez obiecistis de heresi non potui sustinere: quia heresis separatio ē a deo. Hereticus enim separatur a deo viuo: et vero: et coniungitur diabolo et āgelis ei⁹ Alienatus enim a xpo. nō habet deū quē exoret pro peccatis suis: qa ex omni par te perit. Si autē conuersus fuerit ad verā et catholicaz sancte ecclesie fidem: suscipit a bono et pio saluatore nostro xpo. et recō iūgit deo vo creatori et saluatori nro xpo.

Consilium inter § xxi.

se habuerūt seniores patres. et omnes mo nachi habitātes i herēo scithie: et ɔsēserūt vt pater Isaac psbiter eis ordinaret: i ec clesia q in heremo sita ē: vbi conuenit die et hora statuta multitudo mōachor: q i il la heremo ɔuersatur. Audiēs autē supra dictus abba huiuscemōi ɔsiliū fugit i egy ptū: et abscōdit se in qdā agro inter frucce ta arbitrans idignū se eē honore psbiterii Qplurimi aūt frm sequebāt. vt ɔprehen derēt eū: Cū aūt applicuissēt ad vespam i eodē agro. vt reficerēt fatigati d itinere. erat. n. nox. dimiserūt asellū qui eis supt⁹ portabat i itinere vt pasceret. Cum aūt pa sceret asellus puenit in locum vbi supradi ctus abbas ysaac latitabat. Cūqz illuxis set dies. regrētes mōachi asellū puenerūt ad eūdē locū vbi se senior occultauerat. et admirātes valde dispēsatiōez diuinaz con phēdētes ligare et ɔstrigere eū voluerūt: et ita producere. Venerabil' aūt senior nō pmisit dicēs. Iā nō possum ɔtradicere vo bis quia forsitā volūtas dei ē: vt licet indi gnus suscipiam ordinem presbiterii.

Erant duo fra § xxii

tres monachi pariter i cellula commoran tes: quorum humilitatez et patientiā mul ti etiam de sanctis patribus collaudabāt: Audiens vero quidam sanctus vir voluit pbare si verā pfectāqz humilitatem habe rent. venit ad visitandum eos. Cūqz cum gaudio suscepissent euz et ex more cōples sēt orationes egressus foris cellulam vidit paruum ortum: vbi sibi holera faciebant. Apprehensoqz bacculo cū toto impetu ce pit omnia holera cedēdo confrīgere: ita vt nihil omnīo remāeret. Videtes aūt supra dicti frēs. nihil pēit⁹ dixerūt: sz nec vultuz tristē aut turbatū hñtes. Et rursus igressi cellulā. vesptias orōes ɔplētes: adorātes

eũ dixerunt. Si pcipis pater ibim⁹ ꝛ euꝫ q remansit caulē coquētes gustem⁹: qꝛ iā hora ē vt cibum sumam⁹. Tũc senioꝛ adorauit eos dicēs/ Gratias ago deo meo: qꝛ video spiritũ sanctũ requiescere in vobis ꝛ ideo hortoꝛ vos ac moneo fr̄es carissimi vt vsqꝫ i finē custodiatis sācte hũilitatis ꝛ patiētie virtutē: vt ipa in regno celesti vos magnos ꝛ sublimes in conspectu domini faciat apparere.

Erat quidam §.xxiii

in cenobio iā senex ꝓbatissim⁹ monachus ꝛ icurrit grauissimā egritudinē ꝯfectusqꝫ nimia ꝛ intollerabili ifirmitate per lōguꝫ tēpus laboꝛabat in doloꝛib⁹ multis. nec inuenire poterāt fratres. qliter succurrerent egritudini ei⁹: qm̄ ea que necessaria erant infirmitati eius. non habebantur i monasterio. Audiens autem quedā famula dei de afflictiōe ifirmitatis ei⁹. depꝛecabatur pr̄eꝫ monasterij. vt eũ ad cellulā suā tolleret. ꝛ ministraret ei: maxie autē: qꝛ faciliꝰ inuenire possꝫ i ciuitate q̄ necessaria eius egritudini videbātur. Precepit ḡ pr̄ mōasterij: vt poꝛtarēt eũ fr̄es ad cellulā famule dei. Ipsa vero cũ oī veneratiōe suscipiens eũ pꝛopter nomē dñi: mīstrabat ei pꝛo retributione mercedis eterne quā credebat a xp̄o saluatoꝛe nr̄o recipe. Cũqꝫ per tres ꝛ āpli⁹ annos sedule obsequereť famulo dei: ceperũt hoīes mēte coꝛrupti. ſꝫ scabiē mētis sue suspicari. ꝙ nō sincerā haberet senior ꝯsciētiā ꝺ virgine q̄ ministrabat ei. Audiens aũt hec senioꝛ exoꝛabat diuinitatē xp̄i dicens. Tu dñe deus nr̄ q solus nosti oīa. ꝛ vides qꝛ multi sũt doloꝛes egritudinis ꝛ miserie mee ꝛ afflictiōes tāte infirmitatis: q̄ me ita p tanta cōsumit tēpora. vt necessariũ habeaꝫ obsequiũ hui⁹ famule tue. que mihi pp nomē tuuꝫ mistrat. Tribue ei dñe de⁹ meus cōdignā mercedē in vita eterna. sicut dignat⁹ es pꝛomittere pp bonitatē tuā his q pp nomē tuũ exhibēt egenis ꝛ infirmis suũ misteriũ. Cum aũt appꝛopinquasset trāsitus eius conuenerunt ad eũ qꝫ plurimi sancti senioꝛes et fr̄es de mōasterio. Et dixit eis senioꝛ. Obsecro vos dñi ꝛ patres ꝛ fratrēs. vt cũ defunct⁹ fuero: tollatis bacculũ meũ ꝛ plātetis eũ sup sepulcꝝ meũ: ꝛ cũ radices miserit feceritqꝫ fructũ: tũc scietis. quia mũda ē ꝯsciētia mea a famula dei q̄ mihi mīstrabat. Si aũt nō frōduerit: scitote qꝛ ñ sum mũdus ab ea. Cũ ḡ vir dei exiss꞉ ꝺ coꝛpoꝛe. ſꝫ ꝑceptũ ei⁹ sci pr̄es plātauerũt bacculuꝫ ei⁹ sup sepulchꝝ ipi⁹. ꝛ frōduit: accedētiqꝫ tēpoꝛe ꝓtulit fructũ. Et admirati sũt oēs gloꝛificātes deũ. Ad tale. n. miraculũ etiā ꝺ vicinis regionib⁹ multi ꝯueniētes: magnificabāt graꝫ saluatōis. nā ꝛ nos ipaꝫ arbusculā vidim⁹ ꝛ benedixim⁹ dñꝫ q ꝓtegit i oīb⁹ i sinceritate ꝟitate sibi ſuiētes.

Quodam tem §.xxiiii

poꝛe ad beatũ abbatē apolo duxerũt quēdā vexatũ: q foꝛtiť a demonio toꝛquebať cũqꝫ p triduũ obseruarēt qui cũ eo venerāt obsecrātes senē vt eũ in nomie xp̄i fusis ad deũ pꝛecib⁹ curaret. Rñdens senioꝛ dixit eis ñ cē se hui⁹ meriti. vt ꝺmōib⁹ imperaret. Cũ aũt ꝑsisterēt q venerāt rogantes eũ flētes ꝛ nimis ꝺpꝛecātes: tandē acqeuit. cũ aũt i noīe dñi saluatoꝛis nr̄i ipaꝛꝫ ꝺmōi dicēs. Exi imũde spirit⁹ ꝺ plasmate dei. Tũc rñdēs ꝺmō dixit ei. Ego qdē imperāte ꝟtute xp̄i egredioꝛ: tñ interrogo te ſmonē vt dicas mihi. Quid ē qđ scriptuꝫ ē i euāgelio. q sũt hedi: ꝛ q̄ sũt oues? Rñdens aũt senioꝛ dixit ei: hedi qdē iiusti sũt inť q̄s ꝛ ego sũ peccatoꝛ q m̄ltis peccatis obnoxi⁹ sũ: oues āt dn̄s nouit q̄ sũt. Tunc exclamauit ꝺmō voce magna dicens: pp hũilitatē tuā stare oīno ñ possũ. Et statim egressus ē ꝺ hoīe quē obsederat. Uidētes aũt oēs q astabāt: ꝺderũt gloꝛiaꝫ deo.

Referebāt §.xxv

sācti senioꝛes nob̄ dicētes: qꝛ fuit qdā mōach⁹ i heremo scithie. Uēit āt ad visitādos scōs pr̄es i loco q dr̄ cella. vbi multitudo mōachoꝝ diuisis hitāt cellulis. cũqꝫ ñ iueniret ad pn̄s cellulā vbi possꝫ manere: qdā de senioꝛibus habens aliam vacantē cellulam dedit ei dicens. Interim repausa in hac cellula donec inuenias vbi pos

fis manere. Cūq3 ad visitandum eū3 conuenirent q̃plurimi fratres. desiderantes ab eo audire verbum salutis eterne habebat enim spūalem gratiam docēdi: fr̄bu3 dei videns ille senior q ei ad habitādū prestiterat cellam: iuidie liuore cor eius vulneratu3 ē z indignari cepit ac dicere. Qm̄ ego tātis tpib' i h̄ loco habito. z ad me non veiūt frēs nisi rarissime. z h̄ i dieb' festis: z ecce ad istū ipostorē pene quottidie frēs q̃plurimi vadunt. Dixitq3 discipulo suo. Uade z dic ei. vt egrediat̄ de cellula illa: qm̄ necessaria mihi est. Cū aūt prexisset discipulus ei' ad illum frēm dixit ei. Mandauit abbas me' sāctitati tue. Jube mihi mādare qualit̄ habeas. audiui eni3 te ifirmari. Jpse vō mādauit ei dicēs. Ora pro me dñe pr̄: q2 valde stomachu3 doleo. Reuersus aūt discipulus dixit abbati suo. Nimis rogat sanctitate3 tuam. vt vl' duos dies iubeas ei idutias dare vt possit ei aliam cellā puidē: Trāsactis aūt trib' dieb' itex misit discipulum suū dicēs. Uade dic ei vt egrediat̄ de cellula mea. Na3 si rursus distulerit: dices ad eū. Quia continuo vēio et cū bacculo cedēdo expello eū de cella mea. Pergēs aūt discipul' ad supradictū frē3 dixit ei. Qm̄ valde sollicitus ē abbas meus de infirmitate tua ideo misit me requirēs si meli' habeas. At ille hec audiēs dixit. Grās ago dñe sancte caritati tue. q2 sollicit' es de me: verūtn̄ precib' tuis melius habeo. Reuersus autem discipulus. dixit abbati suo. Etia3 z nūc deprecatur sanctitatē tua3. dicens: vt vsq3 ad diem dominicum expectes eū z statim egrediet̄. Cu3 autem aduenisset dominicus dies. et non egrederetur: accipiens vectē senior. inflāmat' inuidie et iracundie spirtu pergebat vt cedendo expelleret eū de cella sua. Accedens autem discipulus eius: dixit ei. Si iubes pater precedo te et video ne forsitā aliqui fratres ad salutandum eum venerint. z si viderit te scandalizentur. Precessit: ergo discipulus et ingressus ad eu3 dixit. Ecce abbas meus venit ad salutandū te egredere ḡ celeri': z cū gratiarū actiōe ocurre ei: q2 p nimia caritate z dilectiōe venit ad te. Qui statim surgens. cū nimia alacritate occurrit. Cūq3 vidisset eu3 añq̃ approximaret ad eū pstrauit se pron' i terra3. Adorabatq3 senē cū grarū actione. dicens retribuat tibi dñs carissime pr̄ bona eterna p cellula tua: quā mihi propter nomē eius pstitisti. z i celesti hierusalē int̄ sāctos suos xp̄s dñs preparet tibi māsiones Hec autē audiens senior: cōpūct' ē corde z proijciens bacculu3. cucurrit in ãplexus ei' et osculatus ē eū: z inuitauit illū ad cellulam suā: vt pariter cū gratiarū actione. sumerent cibu3. Uocauit aūt senior supra memoratū discipulum suū: z interrogauit eū dicens. Dic mihi fili si dixisti verba isti fratri. q̄ ppter cellula3 mādaui vt diceres ei? Tūc discipulus ei' cōfessus ē ei dicens. Uere dñe dico. quia ppter humilitatem quā tibi exhibere debeo tanq̃ pr̄i z dño. iō nō audeba3 rn̄dere tibi qn̄ me mittebas ad eū. Uerūtn̄ nihil eo2 dixi ei q̄ mādabas ad eū. Hec audiēs senior. stati3 pstrauit se ad pedes eius dicens. Ex hodierna die tu me' pr̄ es et ego discipul' tu': qm̄ te festināte et moderāte: ac cū timore dī agēte et meā et illi' fratris aīa3 de peccati laqo xp̄s dñs liberauit. p fide. n. et sācta solicitudīe et itētōe discipuli q pfecre i caritate xp̄i diligēbat abbatē suum: et anxie timebat ne p iuidie et iracūdie viciū aliqd tale ageret pr̄ su' spiritalis. et pderet oēs labores sāctos. q̄s ab ifantili etate i xp̄i fuitio p vite etne pmijs laborauerat. Jdoq3 dominus donauit gratia3 suā vt i pace xp̄i pariter letarentur.

Dicebāt san § xxvi

cti seiores d discip'lo abbatis Pauli noie Joānes qm̄ magnā hr̄et humilitatē. et vtutē obediētie: vt etiā difficiles cās. iperāte ei abbate i nullo cōdicēt. s3 nec leuit̄ in aliq murmuraret. Cū. n. necessariū eēt i monasterij vtēsilib' fim' bouū. misit eū abbas i pximo vt regreret ibi fimū bouū. et cū celeritate afferret ad mōasteriū. Erat aūt i loco illo mala bestia leēa. Stati ḡ egressus discipulus eius Joannes ibat f̄m precepṫū abbatis Cūq3 pgēt. dixit abbati suo.

Dñe pat: audiui q̄ plurimos dicētes: qa i illo loco mala bestia leena fit. Tūc senior q̄si iocularíter dixit ei. Si venerit super te tene ꝛ alliga eā. ꝛ adduces eā tecū. Cū aūt venisset ad locū iā vespere: stati egressa leena irruit super eū. Et ille comprehēdens tenere eā voluit: illa vo excutiens se ď manib᷒ ei᷒ aufugit. Sequebat̄ autē ille dicēs: quia abbas me᷒ precepit: vt alligatā perducā te ad euꝫ. Cōtinuo aūt stetit bestia: ꝛ tenens eā reuertebat̄ ad mōasteriū. Dū autē retardaret in itinere: abbas nimis sollicitus pro eo tristabat̄ grauiter: Et ecce subito superuenit discipulus ei᷒ tenēs ligatā leenā. Quod cū vidisset senior. admiratus valde. gratias agebat saluatori nr̄o dño. Dixit aūt discipulus ei᷒. Ecce dñe sicut p̄cepisti adduxi leenā ligatā. Volens aūt hūiliare sensū ei᷒ senior: ne extolleret se in cogitatiōib᷒ suis discipulus suᷣ ait ei. Sicut tu īsensibilis es: ita etiā ꝛ istā īsensibilem bestiā adduxisti: solue ergo et dimitte eam vt pergat ad locum suum.

Quidam de §. xxvii.

scis seniorib᷒ misit discipulū suū ad haurienda aquā: ꝛ lōgi᷒ erat pute᷒ a cella senioris. Oblit᷒ ē aūt secū tollere funē discipulus ei᷒. quo hauriret aquā. Cūq3 puenisset ad puteū. ꝯtristat᷒ ē valde: qa lōge erat cellula eoꝝ. Quid ageret: q̄ se verterꝫ nesciebat. Dubitabat enim ad cellulam sine aqua reuerti. Tunc anxi᷒ nimis. ꝓstrauit se in orōneꝫ cum lacrimis: dicens. Domine miserere mei secūdum magnam misericordiam tuaꝫ: qui fecisti celum et terram. mare ꝛ omnia que in eis sunt. qui fecisti mirabilia magna solus. miserere mei propter filiū tuū qui misit me. Et cum exurrexissꝫ ab orōne exclamauit: dicēs: O putee. seruus xp̄i abbas me᷒ misit me. vt hauriam aquam. Stati autē ascendit aqua sursum vsq3 ad os putei. Et cū implesset lagenam suaꝫ fr̄ abscessit. glorificās potētiā dñi saluatoris. aqua aūt reuersa est i locum suuꝫ

Fuit quidam § xxviii

fr̄ i mōasterio nōie Eulalius nimis gratia humilitatis ornat᷒. Si qd igit̄ vt solet culpabile admisisset frēs negligētiores: excusātes semetipos supradictū fratreꝫ asserebāt culpabilē. Cūq3 argueret̄ a seniorib᷒ fratrib᷒ ñ negabat. sꝫ prosternebat se i trā adorās eos se dicebat peccasse ꝛ negligēt̄ fecisse: Cū aūt iteꝝ ac frequenter accusarēt cū ꝛ fm regulā monasticā. biduana ac triduana ei ieiunia idicerēt. ille oīa patiēt̄ tolerabat. Ignorātes aūt frēs qꝛ hec oīa pro humilitate patiēter sustineret: conueīentes pariter. et maxime seniores fratres ad patrem monasterij. dixerunt. Considera pater quid faciendum sit. Quādiu eniꝫ possum᷒ sustinere negligentias et damna q̄ fr̄ ille Eulali᷒ facit in monasterio: Jam pene oīa vasa ꝛ vtēsilia mōasterij ꝯfracta sunt ꝛ extermiata p negligentiā ei᷒. Quomodo ḡ iste talis tolerādus ē: Rñdens pater mōasterii ait. Interim paucos dies sustineamus fratres: ꝛ postea ordinabimus de eo quod cōpetit fieri. Hec dicēs dimisit fratres Ingressus vero cellulaꝫ prostrauit se in orōnibus obsecrans misericordiā dñi: vt ei manifestare dignaretur. quid ordinare aut definire possꝫ de sepe dicto fratre. Tunc reuelatū ē ei quid ageret. Conuocauit ergo oēs fratres abbas: dixitq3 eis. credite mihi fratres: quia magis opto mattulam fratris Eulalii cū humilitate ꝛ patientia eius q̄ oīa opera eoꝝ dūtaxat q murmurātes in cordib᷒ suis operātur in mōasterio: vt autē ostēdat vobis dñs q̄le meritū habet ipse idem frater apud deum p̄cipio vobis vt deferāt̄ mihi mattule oīuꝫ fratꝝ. Quas cū ꝯtulissent iussit vt accēderēt ignē. Et misit i eū oīuꝫ fratꝝ mattulas. Que stati ꝯbuste sūt. p̄ter mattulā fratris Eulalii. q̄ integra reperta ē. ꝛ ñ ē ꝯbusta. Cūq3 h̄ vidissēt frēs timuerūt valde ꝛ ꝓstrauerūt se i terrā. veniaꝫ ꝛ īdulgētiā a xp̄o dño postulātes ꝛ collaudātes admirabāt̄ nimiā patiētiā fratris: Eulalii ōnisq3 ex eo honorabāt ꝛ magnificabāt eū tāq̄ vnū ď magnis prib᷒. istosāt honores ꝛ laudes nō potat sustiere fr. Eulalius dicens.

Veh mihi infelici. quia perdidi humilitatē meam: quam per tanta tempora: xpō auxiliante: acquisiui. ꝛ nocte egressus d̄ monasterio fugit in heremū. Ubi nullus eum agnouit. ꝛ ibi in spelunca habitauit. Noluit enim tpales hominum laudes: sed celestem eternamq3 gloriam a saluatore nostro in futuro seculo percipere.

Beati abbatis § xxix

Anastasij laudabilem virtutem patientie oportet vt cognoscatis. quatenus admirabilem magnanimitatē ꝛ trāquillitatē animi eius considerantes: imitemur exēplū: Hic itaq3 Anastasius habebat codicē in pgamenis valde optimis scriptu3. q decē ꝛ octo valebat solidis. Totum enim vetus ꝛ nouum testamētum ɔtinebat. Cū aute3 quidam frater venisset ad eū visendi gratia: vidit in cellula ei⁹ codicem ipm. ꝛ concupiuit furatusq3 ē eū ꝛ abijt. Supramemoratus autem abbas Anastasius. cū requisisset eade3 die ad legendum codicem suum ꝛ non inuenisset: intellexit quia frater ille furatus esset eum. Et noluit mittere post ipm. nec requirere cu3: ne post furtum etiā periuria adderent. Descēdēs aūt frater ille. in eam que in proximo erat ciuitatem: voluit distrahere codicem illu3. Petebat aūt in precio eius solidos sedecim. Dicit ei ille qui eu3 emere volebat. Da mihi codicem vt possim probare: si valet solidos sedecim. Dedit ergo ei codicē. Statim aūt frater ille cū ipo codice perrexit ad sāctum Anastasiū: ꝛ rogabat eū dicens. Jube ɔsiderare pr̄ codicem istu3. ꝛ existimare eu3 si valeat solidos sedeci: qm̄ tanto precio petit qui distrabit illu3. Dixit aūt abbas Anastasius. q2 bon⁹ ē codex: ꝛ valet tanto precio. Reuersus aūt q eu3 emere volebat dixit distrabēti. Ecce accipe pciū: q2 ostendi codicē abbati Anastasio ꝛ dixit mihi quia bon⁹ ē codex: ꝛ valet tantum. Interrogauit aūt frater ille si nihil beatus Anastasius dixit aliud. Cui respondens ille ait. Crede mihi quia penitus nihil mihi aliud dixit. Hec cum audisset frater ille: dixit ei. Quia iā recogitaui frater. ꝛ nolo distrahere codicem meum. Cōpunctus enim corde festinanter perrexit ad abbatē Anastasium. ꝛ prostrauit se in terrā ad pedes eius: ꝛ precabatur cum fletu ꝛ lachrimis petēdo. vt susciperet codicem suum. S3 n̄ acquiescebat ei abbas dicens. Uade cum pace frater. Ecce iam cu3 voluntate mea habe ipm codicē. Ille autem psistebat cu3 lachrimis petēdo cū. dicens. Quia si non susceperis codicē pater: nullo mō requiescet anima mea. post hoc ille recepit codicem suum. Nā frater ille permansit apud beatum Anastasiū in cellula eius: vsq3 ad extremum vite sue

Fuit quidā § xxx

heremita Pior noīe. de ātiqs patrib⁹ quē beatus Antonius adoloscentem ī sancto proposito monachorū instruxit. Demoratus est autē apud beatū Antonium ānos paucos. Cumq3 vigīti ꝛ quinq3 ānos etatis haberet: abijt ad aliū secretu3 heremi locum. vt solitarius habitaret: hoc etiam volente ꝛ ɔsentiente beato Antonio. Dixitq3 ei sanctus Antonius. Uade Pior: ꝛ habita vbi volueris: ꝛ cum tibi per aliquā rationabilem occasionē reuelauerit deus venies ad me. Cum aūt peruēisset hic ipe Pior ad locum qui situs ē iter nitriā ꝛ heremū scithie. effodit puteum cogitās apud semetipsum: qm̄ qualēcunq3 aquam inuenero oportet me contentū esse. quod ꝛ factum est ad augumentum meritoꝝ ei⁹ talis occasio. Tantū enim salsa ꝛ amara inuenta est aqua. vt siquis ad eum visitādi gratia vēiret: ī proprio vasculo sibi aquā deportaret. Remoratus ē in eodem loco annis triginta. Dicebant ergo ei fratres. vt recederet d̄ loco ipo: ppter amaritudinem aque. Ipse autē dixit eis. Si amaritudinē ꝛ laborē fugimus abstinentie. ꝛ volum⁹ ī hoc mūdo requiē habere post exitū vite hui⁹ nō pcipiemus illa eterna ꝛ vere dulcia bona. nec fruemur illis ppetuis padisi delitijs. dicebāt ergo frēs quia tm̄ vnum paximatiū. ꝛ qnq3 oliuas ī cibo ac

cipebat: et hoc deambulādo foris. Etiā et hoc affirmabāt de eo multi sctōr patrū quia trigīta et amplius annis. ex quo egressus est d domo patrū suor. nūq ei suasū fuisse. cum etiā defūctos audisset parētes suos: vt pgeret ad requirēdū seu ad visitādū ppīquos suos. Uerūtñ soror eius cum esset vidua: habēs duos filios iam adolescētulos: misit eos ī heremū ad regrēdū fr̄em suū Pior. Qui cū diuersa monasteria circuisset. requirētes eū: vix tādē inuenientes eū. dixerūt ei. Nos filii sororis tue sumus: que nimio dsiderio optat te videre. ante exitum suū. Ipe vero nō acgeuit petitioni eor. Perrexerūt aūt adolescētes ad hoīem dei beatū Antoniū indicātes ei p qua causa venerāt. Misit aūt beatus Antonius et vocauit eū ad se Dixitq ei: Quare frater tāto tpe nō venisti ad me? Qui respōdēs dixit ei. Precepisti mihi beatissīme pater: vt cū per aliquā occasionē. reuelasset mihi dn̄s venirē ad te et ecce vsq hacten⁹ nō mihi reuelatum ē. Dicit ei beatus Antonius. Uade vt videat te soror tua. Tūc assumpsit secū alium monachū. et prexit ad domū sororis sue: et stans foris ppe ianuā atrii. clausis oculis: vt nō videret sororē suā: stetit. Illa aūt veniēs proiecit se ad pedes ei⁹. De nimio. n. gaudio angustiata ē. Dicit ei Pior. Ecce ego sū frater tuus: Uide ergo me q̄ntū volueris Et p⁹ h̄ stati reuersus ē ī heremū ī cellulā ei⁹ Hoc aūt fec ad crudiēdū mōachos. vt ñ daret eis licētia. cū libitū eis fuerit: visitare parētes vl' ppinquos suos

Etiam abbas §. xxxi.

Joānes q omanebat ī monte. q. vocat Calamus habebat sororē: que ex ī fantia ī sācto proposito conuersabat. Ipa enim erudiuit et docuit eundē abbatē Joānem. vt relinqueret vanitates seculi hui⁹: et ingrederetur monasteriū. Per vigintiquatuor annos nō ē egressus de monasterio: nec visitauit sororem suam. Illa vero nimis dsiderabat videre eum. Nā frequēter scribebat et mittebat ad eū epistolas. petebatq vt ante exitum eius de hoc corpore veniret ad eum: et in caritate xp̄i de presentia sua letaret. Ille aūt excusabat: nolebatq de monasterio egredi. Uenerabilis aūt famula dei soror eius: iter scripsit ad eū dicens. Quia si nolueris veīre ad me. necesse habeo vt ego veniā ad te: vt post tanta tēpora adorare merear sanctā caritatē tuam. Hec cū audisset supradictus Joānes contristatus ē nimis: et cogitabat apud semetipm̄. dicēs. Qm̄ si pmisero vt ad me veniat soror mea: decetero licentia dat. vt et et alii parentes et ppīqui nostri veniāt ad visitādū nos. Ideoq tractauit apud se. vt magis ipe pergeret: et visitaret sororē suā. Accepit etiā alios duos secū fratres de monasterio et cū venisset ad ianuā monasterii sororis sue: clamauit dicēs. Benedicite: et audite pegrinos. Egressa ē aūt soror ei⁹ cū alia famula dei. et apuit ianuā: et penitus nō cognouit fratrē suū. Ipe autē congnouit sororē suā. sed nō ē locut⁹ vbū ne forte cognosceret in voce eū. Mōachi vo qui cū ipo erāt: dixerūt ad eam. Rogamus te dn̄a mater. vt iubeas nobis aquā dare ad bibēdū: quia d itinere fatigati sum⁹. Cū aūt accepisset et bibisset. faciētes orationē et grās agentes deo: recesserunt et cōuersi sunt ad monasteriū suū. Post aliquātos aūt dies iterū scripsit ad eū soror sua: vt veniret et videret eū an̄ exitū suū et orationē faceret ī monasterio ei⁹. Tunc ille rescripsit ad eam. et misit epistolā p monachū de mōasterio suo. dicēs. Quia pstāte grā dei ego veni ad te. et nullus me cognouit. ipa. n. e egressa es ad nos et dedisti nobis aquā. et accepi de manib⁹ tuis et bibi: et grās agēs deo. reuersus sū ī monasteriū. Sufficiat g̊ tibi qa vidisti me. et ñ sis vlterius mihi molesta. sed ora p me īcessanter ad dominū nostrum iesum christum.

Et alius qui §. xxxii.

dā monachus abiit ad sororē suā. vt visitaret eam. Audierat enim eam egrotantem in monasterio. Erat autem ipsa famula dei nominata in sancta conuersatione.

Itaqꝫ nõ acquieuit illa suscipere ꝛ videre fratrez suum: vt non per occasionem eius ingrederetur monasterium feminarum: sed mandauit ei dicens. Uade dñe pat̃ ꝛ ora ꝑ me: ꝑstante eni grã dei videbo te in futuro sclo in regno dñi nostri ihũ xpi.

Etiaz de ab §. xxxiii

bate Theodoro oportet nos exẽpla virtutũ proferre. Dicitaqꝫ beat⁹ Theodor⁹ discipul⁹ fuit sancti pachomii viri d̃ sctis patribus: q fuit pater ĩfinite multitudinis monachoꝝ: multoꝝqꝫ monasterioꝝ pater in partib⁹ Thebaide. Cũ eni in omnibus sanctitatis fulgeret ꝟtutibus: etiam prophetie gratiã a deo promeruit. Multa.n. futura reuelabat ei domin⁹. Quodã autẽ tempore soror eius germana venit ad monasteriũ in quo idẽ beat⁹ theodor⁹ ꝯuersabat̃: vt post multa tẽpora videret germanum suuz. Cũqꝫ nunciassent ei de aduẽtu sororis eius. misit cõtinuo duos mõachos qui obseruabãt ad ianuã monasterii: mandauitqꝫ per eos sorori sue dicens. Ecce soror audisti ꝛ cognouisti quia viuo: ne cõtristeris qa minime me vidisti sed ꝯuerte cor tuuz: ꝛ magis cõsidera vanitatẽ ꝛ instabilitatem pñtis mundi. ꝛ apprehende scẽ vite cõuersationẽ: vt ꝑuenire possis ad eternã vitã: ꝛ ad celestia bona que ꝑparauit diligentibus se dñs: ꝛ faciẽtibus mãdata ei⁹. Tracta ergo apud te: quia hec ẽ sola ꝛ firma spes: vt spe faciat homo ꝑcepta d̃i. vt mereat̃ homo ꝑuenire ad gloriosa ꝑmissa domini saluatoris xpi. Hec autẽ cum audisset illa. statiz cõpuncta est corde: lachrymasqꝫ fundebat ĩ cõspectu domini. Et p⁹ paululũ ingressa est in monasteriũ ꝟginũ famularũ dei: quod in codẽ vico ꝯstructũ erat: ꝛ procedẽti tempore multiplicabat̃ ĩ sancto ꝓposito famula xpi. Hec ita gesta cũ audisset mater eoꝝ deprecata est ẽpos ꝛ dederunt ei epistolas ad supradictũ scm̃ pachomiũ patrem monasteriorũ pro filio eius. Cũqꝫ venisset applicuit in monasterio famulaꝝ d̃i: ꝛ direxit epistolã ad p̃rem monasterii obsecrãs vt videret filiũ suũ. Beatus autẽ Pachomius vocauit ei⁹ filiuz Theodoꝝ: ꝛ dixit ei. Audiui fili: quia mater tua aduenit ꝑpter te. Itaqꝫ propt̃ ep̃las epoꝝ qui scripserũt ad me: vade ꝛ videat te mat̃ tua. Dicit ei theodor⁹. Precepisti mihi dñe vt videam matrẽ meam. Si g̃ abiero videre eam post tantam sciaz sp̃alem: vereor ne culpabilis ĩueniar apd̃ deũ. Et enim oportebat me fortitudinem animi mei ad exẽplũ alioꝝ fratrũ demonstrare. Audiẽs autẽ mater quia non acqeuit videre eã: affectu feruens in filiũ: noluit remeare ad domũ suã: sꝫ permãsit ĩ monasterio virginũ dicens. Quã si permansero hic: sepe etiam videbo filium meũ: cum inter alios fr̃es egredit̃ ad monasterii cãos: ꝛ monitis ꝛ exhortatiõe ei⁹ proficere possum in scã cõuersatiõe: doctrinaqꝫ eius cõfirmat cor meũ: vt merear ꝑuenire ad eternam requiẽ: quã promisit dñs noster ihs xps diligẽtibus se. Multa autẽ ꝛ magnifica per sanctũ Pachomiũ fecit dominus mirabilia. Nam ꝛ demonib⁹ obsessos frequent̃ ĩuocato xpi nomine curauit. Multis etiam diuersas egritudines sustinentibus. ꝛ paliticis orõib⁹ ei⁹ mistus ẽ dñs. vt supra patuit in eius gestis ꝛ vita.

Multo tem §. xxxiiii

pore beatus abbas Pachomius contra ĩmundissimas demonum impugnationes certamẽ bonum certauit: sicut athleta ꝟitatis: tanq̃ꝫ ꝛ beatus Anthonius. Deniqꝫ intentissimis precibus exorauit dominuz. vt somnũ nõ caperet per aliquod temp⁹: quatenus diebus ac noctib⁹ peruigil maneret contra aduersarios demones dimicãdo: donec prosterneret ꝛ superaret eos: sicut dicit̃ in psalmo. Et non cõuertar: donec deficiant. Prestitit ergo ꝛ cõcessit ei dominus petitionem eius. Impossibiles enĩ ꝛ ĩbecilles sũt d̃mones: cũ quis nr̃z ex tota fide ꝛ ex tota ĩtẽtiõe cordis: feruẽte scõ d̃siderio. ꝛ adiuuãte nos ꝟtute saluatoris nr̃i ihu xpi: otẽdim⁹ ꝯ eos. Referebãt nobis fr̃es d̃ codẽ btĩssimo p̃re pachomio qui fuit: ut diximus: monasteriorum mul

to rum in regione Tabēnensiotaꝝ prepositus. Referebāt ergo de eo: quoniaꝫ frequēter dicebat fratrib⁹ quia sicut mihi testis est deus: sepe audiui imundos spirit⁹ demonum loquētes inter se diuersas ac varias artes suas: quas contra seruiētes deo maximeqꝫ ɔtra monachos habent. Quidam enim dicebant. Quia ego certamen cōtra durissimum hominez habeo: ꝛ quotiens ei imitto peruersas cogitatiōes ille statiꝫ surgit ꝛ prosternit se ī oratiōe cū gemitu. orans adesse sibi diuinū auxiliū. Ego autem illo exurgēte cuꝫ grandi ɔfusione egredior. Item alius demō dicebat ego ad illuꝫ quem obseruo: cum ei cogitationes imiso: ɔsentit ꝛ suscipit ꝛ facit eas Sepe eniꝫ exardescere eum in iracundia facio. ꝛ in ɔtentiones rixe. ꝛ pigritiaꝫ orationis: ꝛ dormitionē in psalmodia: ꝛ nō cōtradicit mihi. Ideoqꝫ frēs mei dilectissimi semꝑ oportet vt custodiatis sēsuꝫ ꝛ animum vr̄um. inuocātes nomē dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i: ꝛ ſm ꝑcepta dei cōuersamini: tā ī orōnibus ꝛ psalmodia: sicut dicit ap̄ls: instantes orationi: ꝛ vigilantes ī ea. Ideoqꝫ cuꝫ cōpunctiōe ꝛ timore cordis vigilātib⁹ nō preualebit inimicus. Ipse autem beatus pater pachomi⁹ docebat fratres: vt semꝑ memores eēnt ꝟbi dei in saluteꝫ aīaꝝ suarum. Postmoduꝫ vero discedebant vnusquisqꝫ fratrū in cellulas suas oꝑantes manibus suis: ꝛ meditātes que d̄ scīs scripturis didicerāt. Impossibile ē eniꝫ aliquem apud eos ꝟbuꝫ ociosum loqui: sed ea tm̄ q̄ de scīs scripturis didicerāt: erant int̄ se loquētes. exponētes d̄ capl̄is scripturaꝝ: q̄ ad timorem domini confirmarent et illuminarent animas eoruꝫ.

Fuit quidā vir §xxxv

magn⁹ de scīs seniorib⁹: cui talē grāꝫ donauerat xp̄s. s. reuelāte ei spiritu sācto. vt videret quod alij nō videbāt. Referebāt g̃ sancti seniores: quia aliquādo q̄plurimi sedebant frēs: ꝛ simul loquebāt inter se: ꝛ loquebant̄ d̄ scīs scripturis: que ad salutē pertinent animaꝝ. Stabāt aūt circa eos sancti angeli letātes in hilari vultu considerantes: delectabant̄. n. de eloquiis dn̄i. Cū aūt aliud quodcunqꝫ loquerent̄: statī sancti angeli recedebāt longi⁹ indignātes cōtra eos. Ueniebant autē porci sordidissimi ꝛ volutabant se īter eos. Demōes enī in specie pecoꝝ delectabant̄ sup̄flua ꝛ vaniloquia eoꝝ. Beat⁹ aūt senior hec vidēs abiit in cellulā suaꝫ: ꝛ per totā noctē cum grandi fletu ꝛ vlulatu gemebat miserias nostras. Exhortabat̄ g̃ sanctos patres per mōasteria: ꝛ cōmonebat frēs dicēs. Cohibete a multilogo. ꝛ ab ociosis sermonibus linguā: per quā malus interit⁹ anīe generatur: ꝛ nō intelligim⁹ qm̄ per hec ꝛ deo ꝛ sanctis angelis odibiles sum⁹. Dicit enim scriptura diuina: ꝑ multiloquiū nō effugies peccatū. Hec enim infirmam ꝛ vanam efficiunt mentem: atqꝫ animā nostraꝫ.

Fuit quidaꝫ §xxxvi

vir ī palatio sublimis sub Theodosio īperatore: nomine Arsenius: cui⁹ filios idest Archadium ꝛ Honorium augustus de baptismo suscepit. Hic itaqꝫ Arseni⁹ desiderio diuini timoris accensus: relinquēs oēꝫ seculi gloriam temporaleꝫ: perrexit ad heremum scithie: vt inter sanctos patres secretam et quietam ab omni strepitu hui⁹ mundi ageret vitam separatus ab illecebris ꝛ delectationibus corporalib⁹: vt cū tota mentis intentione adhereret dn̄o saluatori: sicut scriptum est. Adhesit aīa mea post te: me suscepit dextera tua. Dicebāt g̃ de eo sancti seniores: qa sicut cum in seculi cōuersatione eēt: nimis ꝑciosis vestimētis pre omnib⁹ vtebat̄: ita post moduꝫ ī heremo scithie degens: studebat vt ab oīb⁹ monachis viliora ꝛ despectiora vestimenta hēret. Dicebat etiaꝫ abbas Daniel. qm̄ sanctus Arsenius referebat fratribus dicens: quasi de alio audisset. sed quātuꝫ datur intelligi ipse talem vidit visionem. Sedebat inquit quidam de senioribus monachis in cellula sua: ꝛ subito venit ad eum vox dicens. Egredere foras ꝛ ostendaꝫ tibi opera hominum. Et surrexit inquit: ꝛ

egressus est foras. Duxit aũt eũ et ostēdit ei ethiopē nigrum cum secure cedētē ligna. et facientē grandem sarcinā. et temptabat sublevare sarcinam illā: et p magnitudine non poterat portare eā: sed redibat et cedebat iterũ alia ligna et addebat sup sarcinam illā. Iterũ aũt ostendit ei aliũ hominem stantē super lacũ: et hauriētē aquā: et mittentem eā in collectaneum: et de alia pte per foramina defluebat aqua subter in eodē loco. Iterũ dixit ei. veni seqre me: et ostēdā tibi aliud. Et vidit q̄si quoddā edificium tēpli: et duos sedentes i equis: portātes super scapulas suas vtriq3 lignũ vnũ. idest pticam longā volentes pariter ingredi portā tēpli illius: et nō permittebat eos lignũ quod ex adverso portabant ingredi per portam illā. Non eni humiliabat se alter alteri: sed cōtendebat vterq3 pariter ingredi volentes: et non pualebant. Nec eni humiliabat se vnꝰ eorũ. vt alteri locũ daret. Exposuit ḡ ei has visiones dicens. Hi qui lignũ portant: hi sunt qui habēt iugũ scm̄ monachorũ: sed iustificātes seipos in cordibus suis cũ exaltatione supbie nō hũiliantur i inuicē. Noluerũt eni ābulare in hũilitate viaȝ salvatoris domini nostri ihu xpi: qui dixit: discite a me quia mitis sum et hũilis corde: et invenietis requiē aīabus vestris: ideoq3 ppter superbiā cordis sui remanserũt foris. de regno regis celorum xpi exclusi. Qui aũt cedebat ligna et super sarcinā addebat adhuc homo ē qui oneratus est multis peccatis: et super sarcinā peccatorũ suorũ addit semp alia pctā: quē oportebat vt magis penitētiā ageret de prioribus peccatis: sed negligēs vicia emendare peccatorũ priorũ. magis alia addit supra priora peccata. Ille aũt q aquas de lacu hauriebat: homo est qui aliqua bona operatur: sed quia mala etiam ampliꝰ peccatum operatur: ideo pereunt et delentur etiā bona opera que fecit. Oportet ḡ hominē: sicut ait apostolus: cum timore et tremore salutē suā operari. Dicebat autē abbas Daniel de abbate arsenio. quia cũ operaretur sportas ex palmaȝ foliis mittebat aquā in pelulm vt infunderent palme: et cũ feteret hramosa aqua odore non permittebat vt aliam aquā mutarēt: sed super illā fetidā addebat aquā vt semper feteret. Interrogabant autē fratres eum dicentes. Cur nō permittis pater vt aqua mutetur: sed pessimo fetore tota cellula tua repletur? Respondens autē. b. senior ait. Quoniā p thimiate et muscata et illa diversa que in seculari conversatione sine itermissione fruebar: oportet nũc me. duȝ in hoc tēpore sum sustinere istiusmodi fetorem pro suauissimo illo odore: vt i die iudicii de illo gehēne inenarrabili fetore liberet me dominus: et non cũ illo divite q epulabatur in isto mundo delitiose et splēdide condemnetur anima mea. Quidam de fratribꝰ dixit beato arsenio. Ecce beatissime pater meditari festino d̄ scripturis sanctis que didici: et non sentio cōpunctionem in corde: quoniā non intelligo virtutem divine scripture: vnde et valde contristatur anima mea. Respondens autē beatus Arsenius ait. Oportet te fili incessā ter meditari eloquia domini. Audiui eni q dixit beatus abba Poemen: et alij multi sanctorum patrum: quoniam incantatores illi qui serpentes solent incātare nō intelligũt ipsi verba q̄ loquunt: sed serpētes audiētes intelligũt virtutē verborũ illorum: et cōquiescunt et subdunt eis. Sic etiā et nos faciamus. Quis eni non valeamus intelligere divinarũ scripturarũ virtutem: tamē demones audiētes divini verbi virtutē terrent: et effugati discedũt a nobis: non sustinentes eloqa spũs scī: q̄ p servos suos pphas et apostolos ē locutus.

Quodam tem. xxxvii.

pore cũ i vicino beati macharii homicidiũ fuisset ppetratũ et cuidā innocēti homini i pingeret crimē admissũ: surgens ille q calumniā patiebat fugit ad cellulam hti macharii. Affuerũt etiā et illi q eũ purgebant et alligabāt eum dicētes periclitari seipos nisi cōprehenderēt et legibus traderēt homicidā. Ille vero cui crimē ipingebatur

cum sacramētis affirmabat cōsciuz se non esse sanguinis illius. Et cuz diu ab utraqz parte certamen haberet: interrogauit sanctus Macharius vbi sepultus eēt qui dicebatur occisus. Cūqz designasset ei locū cuz ipsis pergit ad sepulchrū atqz ibi fixis genibus inuocato xpi nomine ait ad eos qui assistebāt. Nunc domin⁹ ostendet: si vereus ē hic qui a vobis perurget. Et eleuata voce ex nomine clamabat defuncto. Cūqz ei de sepulchro vocat⁹ respondisset: ait ad eū sanctus macharius. Per fidem xpi te obtestor: vt dicas nūc si ab isto hoīe qui propter te accusatur occisus es? Tūc ille clara voce de sepulchro respondit dicens: non se esse ab eo interfectū. Et cum obstupefacti omnes decidissent ad terraz ac pedib⁹ ei⁹ voluerentur: rogare eum ceperunt vt interrogaret illū a quo esset occisus. Tunc sanct⁹ vir ait: hoc ego non iterrogabo. Sufficit eni mihi vt liberetur īnocens. non est autē meū vt reus probetur. Forsitā eni cōpungitur adhuc pro scelere qḋ cōmisit: ⁊ aget pniam vt saluet aīa ei⁹.

Alio itidem §. xxxiii

tempore cum sancto Machario quidam frater vuam detulisset: ipse qui scḋm caritatez non que sua sunt sed que alterius cogitaret: ad aliuz fratrem infirmum eaz detulit: qui infirmior pro egritudine videbatur. Tunc infirmus gratias egit deo pro fratris officio ⁊ suscepit eaz: sed ⁊ ipe nihil minus plus de proximo q̄ꝫ de semetipso cogitans ad alium detulit eā infirmuz fratrem. Et iterum ille ad alium. Et sic cuz ꝑ omnes cellulas que lōge a semetipis erāt per heremū disperse vua illa circunlata esset: ignorantibus eis quis eā primus misisset ad vltimum defertur ipi qui eam miserat. Gratulatus autem sanctus machari⁹ ꝙ tantam videret in fratribus abstinentiam: tantamqz caritatem: ad acriora semet ipsum spiritalis vite exercitia extendit.

Illud etiam § xxxix

ad fidez cōfirmatū nobis de. co ē. ab his qui ex ore eius audierūt: qm̄ quodā tēpore nocte in spē monachi demon ad hostiuz cellule ei⁹ pulsauerit dicēs. Surge abba Machari. ⁊ eam⁹ ad collectā vbi fratres ad vigilias cōgregant̄. Sed ille gratia dī repletus falli nō potuit. Intellexit eni diaboli eē fallaciā. ⁊ ait. O mendax ⁊ ṽitatis inimice: quid. n. tibi ꝯsortij. qḋ societatis ē cū collecta ⁊ cōgregatiōe scōꝝ? At ille ait Latet ḡ te o Machari ꝙ sine nobis nlla collecta agit̄: nullaue cōgregatio mōacorūz. Ueni deniqz ⁊ videbis ibi operā nr̄aꝫ Dixit aūt scūs machari⁹. Imperet tibi domin⁹ demon īmūde: ⁊ cōuersus ad orōnez petiit a dn̄o: ut sibi ōnderet si h̄ veꝝ esset quod ē gl̄iatus demō. Abiit ḡ ad collectā vbi iā vigilie a fr̄ibus celebrabant̄. Et iteruꝫ ī orōne dn̄m depcabat̄: vt ei ṽitatem hui⁹ rei ōnderet. Et ecce videt quasi paruulos q̄sdā pueros ethiopes nigros ꝑ totā ecc̄liā discurrere huc atqz illuc: ⁊ velut volitando deferri. Discurrētes aūt illi ethiopes pueri. singulis quibusqꝫ fr̄ib⁹ in orōne positis atqz psallētib⁹ alludebāt: ⁊ si cui ḋ eis oc̄los duob⁹ digitulis ꝯpssissent statiꝫ dormiebāt. Si cui ṽo in os misisset digitū oscitare eū faciebāt. Itē post psalmū cum ad orādū se ꝓiecissent fr̄es pcurrebāt iterum singulos: ⁊ ante alium quidem iacentem in oratione quasi in mulieris speciem vertebātur: ante aliuz quasi edificantes ⁊ portātes aliquid: aut diuersa queqꝫ agētes apparebant. Et quecūqꝫ demōes q̄si ludentes formassent: hec orantes illi ī cordis sui cogitatione versabāt. Ab aliquātis tamen fr̄ibus ubi aliquid hoꝝ agere cepissent. quasi violēter repulsi precipites deiiciebant̄: ita vt ne aū eos stare aut transire auderēt. aliis ṽo etiā s̄ ceruicē ⁊ dorsa ludebāt. Hec cū vidisset scūs machari⁹ ingemuit ḡuit. ⁊ lachrymas ꝓfundēs ad deuz dixit. Respice dn̄e. ⁊ ne sileas neqꝫ mitigeris de⁹: ſꝫ exurge ⁊ dispgant̄ inimici tui qm̄ aīa nr̄a repleta ē illusiōib⁹. P⁹ orōnē aūt examinādē ṽitatis grā: seorsū vocatis singlis q̄busqꝫ fr̄ib⁹ aū q̄ꝝ faciē vidꝫat demōes diuerso hitu ⁊ variis imagib⁹ ludē

tes regrit ab eis si i orratione vel edifican di cogitationes habuerint. vel iter agendi vel alia diuersa que vnicuiqz per demões imaginata viderat: ⁊ singuli eorum ita cõfitebantur in corde suo fuisse cogitationes: sicut ille arguebat. Et tunc vere intellectuz est ꝙ omnes male ⁊ superflue ⁊ vane cogitationes: que vel psallentibus vel somniorum aut orationū tẽpore vnusqsqз in corde suo ceperit. illusione ⁊ istinctu demonum fiant. Nam ab his qui omni custodia seruant cor suū in timore ⁊ amore domini illi tenebrosi ethiopes: ⁊ he q̃s emittunt cogitationes repelluntur: xp̄o enim mens cõiuncta: ⁊ precipue i tẽpore orõnis intenta: nihil malū nihilqz suփfluū recipit.

Quidam frater §.xl

requisiuit abbatez Sysoiū: queadmodū in cella propria ꝺgere deberet. Cui ille respondens dixit. Comede panem tuum cū sale ⁊ aqua ⁊ non erit tibi necessitas aliquid coquendi: aut longius euagandi.

Requisitus abba §xli

poemen queadmoduz oporteat ieiunare: respondit. Ego volo monachum ita quottidie parum comedere: vt non satiet̃. Naz biduana ⁊ triduana ieiunia vane glie vacant. Hec .n. oĩa examinauerūt sancti patres: ⁊ inuenerunt quia bonum est quottidie ieiunare ⁊ parum comedere: vt sitiant quottidie et esuriant. Hanc .n. viā regiā leuẽ nobis esse demonstrauerunt.

Abbas silua §.xlii

nus dum cum discipulo suo Zacharia ad quoddā monasteriuz peruenissent anteq̃ȝ egrederentur fecerunt eos monachi paꝝ comedere. Postq̃ȝ ergo egresse sunt inuenit discipul⁹ eius aquaz. ⁊ volebat bibere Cui abbas siluanus. Zacharia. Hodie ieiuniū ē. At ille dixit. Nunqd hodie comedim⁹ pater? Et dixit ei senex. Illa esca caritatis erat fili: nos āt nr̄z ieiuniū teneam⁹.

Quidam de §xliii

fratrib⁹ i panepho ad abbatē Joseph ꝑrexerūt vt regrerēt ꝺ susceptiõe fratꝝ: si liceret cū his illo tp̄e vl' fiduciā hr̄e vl' leticiā. At ille anq̃ȝ regreret cū: dic discipl'o suo. Quod factur⁹ sū hodie fili ne mireris. Et posuit duo sedilia illis q venerāt: ⁊ dic eis. sedete. Et posuit vnū a dextris suis et alterū a sinistris: ⁊ igressus cellulā suā misit sibi vestimēta corrupta. ⁊ egressus transiit i medio eoꝝ. Et iterū ingressus misit alia meliora qb⁹ solebat die festo vti: et egressus ē postea ad eos. Iteꝝ āt igressus quottidiano vestimento suo vestitus venit ⁊ sedit inter eos. Illi autem mirati sūt ⁊ obstupuerunt ꝑp hoc factum. Dicit eis senex. Uidistis quid feci? Cuz autez illi innuissent dicit eis. Et qd feci? Et dicunt ei Primū vestimēto corrupto vsus es: ⁊ postea alia meliora. Et dic eis. Nūquid mutat⁹ sū. ex illo ihõesto. aut ex illo meliore? Dicūt ei. nõ. Quib⁹ senex ait. Si ḡ idē ego sū i vtrisqz. ⁊ nō sū mutat⁹: ⁊ sicut illud p̄mū ñ me nocuit. ita nec s̄m mutauit. Sic ḡ debem⁹ facere i occursiõe frm: vt qñ p̄sẽtes sint: cū fiducia ⁊ leticia suscipiamus eos. Qñ aūt soli sum⁹: op⁹ ē vt luct⁹ ⁊ abstinentia pmaneāt i nobis. Illi ꝟo audiẽtes q̃ in cordibus suis habebāt. anteq̃ȝ requirerēt eū: glorificauerunt deū ⁊ leti discesserūt.

Dicebat vnus §xliiii

ex patrib⁹. qa. inuenitur hō multuz comedēs: ⁊ adhuc esuriens se continet. ne satietur. Alter aūt paꝝ comedit ⁊ satiat̃. Qui ergo multum comedit ⁊ adhuc esuriens se continet: maiorem mercedem habet. q̃ȝ ille cui parum comedit et saciatur.

Dixit quidam §xlv

senex. Ne qꝺ desideraueris aliqñ māduces. Comedens autē quod tibi a dño trāsmissuz fuerit: grās age sine intermissione.

De quodā sene re §xlvi

ferebāt fr̄es. qa ꝺ̄siderasꝫ ede cumerē: quē cū attulissꝫ. suspēdit ante oclos suos: ⁊ ne vinceret̃ acupiditate ñ tetigit eū. sꝫ magis

agebat penitentiam: puniens semetipsuz ob hoc: quia ipsum desiderasset.

Quidam ex se §xlvii

nioribus factus e ifirm⁹.z p multos dies non poterat escā vllaz pcipere. Compulit autē eū discipulus suus: dicēs. Si iubes pater: facio tibi paz placente. Et fecit ei. Erat aūt ei vasculū paruuz habēs mel: z aliud vas simile hñs oleum de lini semine expressuz: z erat fetidum: z in re nulla alia pfuit nisi forte in lucerna. Et decept⁹ frater misit in escā senis de illo. sperās qa mel misisset. Cum autē gustasset senex. nihil locutus ē: sed tacēs comedit. Tertia vo vice cū ei daret, dicit ei. Nō possuz comedere fili. Jlle vo tanq̄ volēs adhortari eum dixit. Ecce abba bona sunt: z ego comedo ex ipis. Et postq̄ gustauit z sensit rez quā fecerat: cecidit i faciē dicēs. Ueh mihi abba: qm̄ occidi te. Jstud pctūm posuisti sup me. qa locut⁹ ñ es. Dicit ei senex. Nō contristeris fili pp h̄. Si. n. voluisset d̄s vt bonuz comederē: tu mel misisses. nō h̄ qd̄ misisti.

Dixit abbas §. xlviii

Poemen. nisi Nabuzardan princeps cocoz venisset in hierusalem templum domini non arsisset igne: hoc autem est. quia nisi desideriū castrimargie in anima venerit sēsus hoīs nō succēdit i pugnā diaboli.

Abbas ma §. xlix

chari⁹ q̄ciēscūq3 cū fratrib⁹ facta charitate reficiebat. Hoc i propo corde statuerat vt q̄tos vini calices oblatos hausisset. tātis diebus nec ipsā aquā gustaret oīno. Cū g ei frēs vinū porrigerēt. cū gaudio sumebat: vt postea se siti maceraret. qd̄ cū discipul⁹ ei⁹ vidisset patefacto senis ɔsilio ne ei vinū porrigerēt: cōiurabat tormēta illi potiꝰ eē q̄ pocula manifestās.

Facta congre §. l

gatione i ecclesia cū eēt festiuitas. z ceteri mōachi comederēt vn⁹ mistrātib⁹ dicit. qz nihil coctū comedo sal mihi d̄ferri p̄cipito. Quo v̄bo mister audito cū clamore audiētib⁹ ceteris. alii ipauit dicēs: Qm̄ coctū ille fr ñ comedit paz illi salis afferto. Tūc beatus Theodorus dixit ei. Oportuit te magis frater carnes in cella tua comedere q̄ hūc p̄sentibus frib⁹ audire s̄monē.

Quidaz pere § li

grin⁹ frat̄ venit ad abbatē Siluanū i mōte Syna z vidit q frēs opāt̄. Et dicit eis: q̄re opamini escā q̄ perit: Maria āt bōaz partē elegit. Tūc senex dicit discipl'o suo zacharie da illi codicē vt legat z mitte illū icellulā q̄ nihil h3. hora āt nona circūspiciebat fr ille viā si forte vocaret eū senex ad comedēdū. Postq̄ vo trāsiit hora ix. vēit ad senē: dicēs ei. Nūqd hodie ñ comederūt frēs, abba: Cūq3 senex fateret̄. ait ille Quare me ñ vocasti: tūc dixit ei abbas Siluan⁹. Tu hō spūalis es: z nō hēs necesse hāc escā. nos aūt tāq̄ carnales op⁹ habem⁹ comedere: iō opamur. tu autē bonā ptem elegisti. Legis. n. omni die. z nō vis carnalē escā accipere. Quod cū audisset: cepit penitere ac dicere. Jndulge mihi abba. Tūc rñdit illi Siluan⁹. Ergo necessaria est martha Marie: propter martham enim z Maria laudatur.

Dicebat de abba § lii

te Joanne breuis stature. qz dixerit aliqñ fratri suo maiori. Uolebā eē secur⁹ sic angeli sūt securi: nihil opantes. s3 sine itermissione s̄uiētes d̄o. Et expoliās se q̄ vestitus erat. abiit i heremū. z fec ibi hebdomodā vnā. z reuersus ē ad frem suū. Et dū pulsaret ostiū. rñdit ei añq̄ apiret: dicēs Quis es tu: Et ille dixit. Ego sū Johēs. Et respōdēs frater: dixit ei. Johēs āgelus fact⁹ ē. z vltra iter hoīes nō ē. Jlle vo pulsabat: dicēs. Ego sū. z nō apuit ei: s3 dimisit eum affligi vsq3 māe. Postea vo apiēs ei dixit. Si homo es, opus habes iterz operari: vt pascaris. Et ille penitentiam agens dixit: Jgnosce mihi frater. quia peccaui.

Quidam frater § liii

impugnabatur a spū blasphemie. et erubescebat dicere. Et quoscunqz audisset magnos senes. pgebat ad eos vt illis declararet: sed mox cū peruenisset iterū verecūdabatur illis dicere. Cum ergo frequēter ad abbatē Poemen veniret. vidit eū senex habentē cogitatiōes: et dicit ei. Ecce frequenter venis ad me habēs cogitatiōes. et sic iterū remeas: tecū illas reportās. Dic ergo mihi fili quid habes? At ille dixit. in blasphemia ipugnat me diabolus: et erubescebaz dicere. Et mox vt apparuit. leuior fuit eius ipugnatio. Et dicit ei senex. Nō cōtristeris fi li. Quādo hec cogitatio ad te venit. Dic. Ego hac causa nō indigeo. blasphemia tua super te sit sathanas. Hanc. n. causaz aīa mea nō vult. Quācunqz autez causam noluerit. non diu permanebit. Et ita sanus factus frater ille discessit.

Dixit abbas moy § liiii

ses per has quattuor res passio gignitur. p abundātiā esce et pot⁹. et p sacietatē somni et p otiū. et ornatis vestib⁹ incedēdū

Dixit abbas Poe § lv

men. queadmodū ipatoris spatari⁹ semp illi assistit armatus: ita et aīaz aduersus demonē huiusmodi oportet esse sēper parataz.

Dixit quidaz § lvi

senex. Sic venenata aīalia fortiores herbe vel pigmēta expellūt: ita cogitationes sordidas. oratio cuz ieiunio repellit.

Abbas macha § lvii

rius dum ī illa solitudine in qua solus erat maneret. iferior aūt plena esset fratrib⁹: sero per viam circūspiciebat: et vidit dnōmonem venietē ī figura hoīs. vestitum tunica linea perforata: et per singula foramina vascula parua depēdebant. Et dicit illi senex. quo vadis maligne? et respōdit ei: Vado commouere fratres hos qui sunt inferius. Cui senex dixit. Et pter qd tot vascula fers tecū. At ille dixit. Gustum fero fratrib⁹. et ideo tāta fero: vt si vnū displicuerit. ostendā aliud. et si illud nō placet porrigā aliud: et fieri nō potest nisi vnū ex ipis aliqđ placeat eis. Et hec dicēs discessit. Permāsit aūt senex iterū viā circūspiciēs vsqz q̄ rediret: et cū rediret dic ei. Salue/ris. Dic et ille. Quō istđ mihi verbū dicis. qa oēs mihi contrarii facti sunt. et nullus meis cōsiliis acqescit: Et dicit ei senex. Ergo nullū habes amicū? At ille rn̄dit vnū habeo amicū vel ipe cōsentit mihi et quotiēs me viderit conuertit huc atqz illuc. Cūqz nomē eius ab eo reqsisset: ait. Quia Theopētus dicit. Discedēte illo. mox surrexit abbas Macharius. et descēdit ad iferiorez heremū. Qđ cū audissēt frēs. egressi sūt illi obuiā: et vnusqsqz sperās. q apđ se maneret: pparauit se. At ille regrēs cellā Theopenti. ad eum prouect⁹ ē. Cūqz cū gaudio illuz suscepisset: et essēt vterqz simul soli. Dicit ei senex. Queadmodum ē tecū fili? At ille respondit. Oratiōib⁹ tuis bn̄ sū. Et senex ait nō vos ipugnāt cogitatiōes. At ille rn̄dit. Interī bn̄ sū. Erubescebat. n. dicere. Et dicit ei senex. Ecce quot ānos sum in solitudīe. et ab oīb⁹ honoror. et ī hac etate cū sim senex: molestāt me cogitationes mee. Rn̄dit Theopēt⁹. Crede mihi abba. qa similit et mihi faciūt. Tūc senex singulas cogitatiōes q̄si se ipugnātes fingebat vsqz q̄ totū illi Theopēt⁹ cōfiteret. Post hec dicit ei. Queadmodū ieiunas? At ille dixit ei. vsqz ad nonā. Cui senex ait: Vsqz ad vesperā ieiuna. et de euāgelio vl' đ aliis scripturis sine cessatiōe sēper aliqd meditare: et qtiēs tibi aliqua inmūda cogitatio supuenerit. nūq̄ deorsū aspicias. sz sursū et mox dn̄s tibi adiutor est. Et mox ita discessit abbas Macharius in ppriā solitudinē. Iterūqz viā circūspiciēs. vidit demonē redeūtem: et requirit cuz. Quo vadis? At ille rn̄dit. Simili modo cōmouere fratres. Cū aūt reuerteret: reqsiuit eū queadmodū agerēt fratres. At ille dixit. Male qm̄ oēs agrestes effecti sūt: et cū quem habui amicū obediētē mihi. et ipe nescio qūo cōuersus ē: et iuraui n̄ ibi accedere nisi post multum tempus. Et hec dicens: discessit.

Quidam frater §. lviii

requisiuit quendam senem. Quid faciam pater. quia nõ possũ sufferre cogitatiões? Cui senex dixit. Ego i hac causa nũq̃ ipugnatus sum. Scãdalizat⁹ aũt frater ipe venit ad alteꝝ senem: ꝛ dicit ei. Ecce qd mihi dixit ille senex. Scandalizat⁹ suz i ipo. qm̃ sup naturã humanã locutus est. Dicit ei ille senex secundus. Non simpliciter tibi dixit ille hõ dei hũc sermonẽ. Uade ğ ꝛ age pñitẽtiã apud ipz: vt dicat tibi virtutẽ ṽbi illi⁹. Reuersus ğ fraẽ venit ad senẽ. ꝛ cepit ei dicere. Indulge mihi abba. qm̃ isipiẽt egi: vt tibi vale nõ dicerẽ. ꝛ sic egrederer Sz rogo te. explana mihi: quõ nõ es ipugnat⁹? Dicit ei senex. Ex q̊ fact⁹ sũ monachus. non sũ satiat⁹ neqz pane neqz aqua neqz sõno: ꝛ hec causa ñ me pmisit habere pugnam quam tu dixisti. Et egressus est ab eo frater ille iuuatus ab eo.

Interroganti ite. §. lix

rum cuidam super cogitatiões dixit abba Poemẽ. Monach⁹ si ventrẽ suũ ꝛ linguã tenuerit. ꝛ vacatiõem nõ fuerit sectatus: ɔfidat. qꝛ nõ moritur. ꝛ viuit i ppetuũ.

Duo fratres ad §. lx

abbatẽ Helyã venerũt. ipugnati a cogitatiõib⁹ suis. Et vidẽs eos senex ꝙ essẽt corpulẽti: tãq̃ ad discipulũ suũ subridẽs ait Uere frater. ego erubesco ꝓ te: qꝛ sic enutristi corp⁹ tuũ. cũ certe ꝓfitearis te mõachũ: Palor. n. ꝛ macies cũ humilitate decus ẽ mõachi. Itez dixit. qꝛ mõach⁹ edẽs multum. non confidat etiã operans multum. qui autem parum edit. etiam si parũ operetur: confidat et viriliter agat.

Abbas Arsenius §. lxi

dũ sederet i cãpo. qdã mulier ṽgo. diues timẽsq̃z deũ. ac ꝓpterea abbatis Arsenii fama compta. d̃ Romana ciuitate vt euz videre mererẽ. aduẽit i Alexãdriã. Que cum honorifice a Theophilo fuisset suscepta. ipi⁹ ciuitatis archiepo. rogauit eũ q̃tenus psuaderet. b. Arsẽiũ. vt eã suscipe dignaret. Ipe igit ad eũ ꝓfect⁹ ẽ dicẽs. Quedã mulier romana. ꝛ dignitate ꝛ opibus ꝛ opiniõe ceteras ãtecellẽs: videre te ac bñdici d̃siderãs. de tã lõgiqua regiõe pueñit: cui occurras: exposco. Sz cũ ñ acqeuisset occurrere ei Arsẽi⁹. illa cognoscẽs h̃: aĩalia sua sternere ꝑcipit: dicẽs. Cõfido i deo meo. qꝛ videbo illũ: nec ab hac itẽtiõe fraudabõ. Nõ. n. hoĩes vẽi ɔspicẽ. qꝛ ꝛ i nr̃a sup sũt ciuitate: sz ꝓpħam videre desideraui. Cũ ğ vẽisset ad cellã beati Arsenii. cõtigit vt foris illũ deãbulãtẽ ɔspiceret. Ac mox ãte pedes eius i faciẽ ꝓsternit. Quam ille cũ festiatiõe sustẽtãs: ita cõpellabat: dicẽs Si faciẽ meã tm̃ videre desideras: ecce ituere. Illa ṽo pre verecundia oculos non audebat attollere. Dicit ei senex. Si qd de meis actibus compisti: h̃ debueras itueri. Quõ ergo ꝛ tãtũ pelag⁹ nauigare p̄sũpsisti? An ignoras te mulierẽ eẽ. qb⁹ q̊cũqz ñ licet exire? An vt romã rediẽs. aliis te feminis gl'ieris vidisse Arsẽiuz. vt fiat peruiũ mare ad me vẽientiũ femiaꝝ? At illa rñdẽs. ait. Si vult de⁹ nullam huc pueñire pmittit. Sz vt ꝓ me ores. ꝛ i memoria me habere digneris: exoro. Cui Arsẽius dixit Oro deũ meũ. vt d̃leat tuã ex corde meo memoriã. Quo illa ṽbo pcepto. i ciuitatẽ regrediẽs: egritudie p̄ tribulatiõe cõrepta ẽ. Ad quã cũ visitatiõis causa vẽissz eps. ꝛ qd rei eẽt: iquireret. Illa ṽmõez sẽis quẽ vltimũ d̃ memoria sui dixerat: enarrauit. ac ꝓpterea se velle mori p̄ tristicia: ɔfiteẽ. Sz eps tali casz cõsolaẽ allogo. Nũqd nescis te eẽ mulierẽ? Et qa p feminã solet inimic⁹ hominẽ ipugnare. ideo vultũ tuũ ex corde suo d̃lere dixit. Nã pro aĩa tua dñm d̃precaẽ. Quib⁹ ṽbis mulier recreata est.

Dicebat abbas §. lxii

Moyses. si voluerit imperator inimicorũ ciuitatẽ aliquam expugnare prius escam eorum et aquam interdicit: ꝛ ita inimici eius fame ac penuria compulsi subiiciuntur regno ei⁹. Et ita passiões carnales si i ieiunio ꝛ fame d̃presse fuerit d̃cresciũt. ꝛ non

sũt fortes aduersus aiaʒ. Quis eniʒ tã fortis vt leo? Et tñ ꝓpter ventrẽ suũ itrat in caueã. ꝛ oĩs virtus ei⁹ humiliatur.

Quidã iuue § lxiii

nis volebat renũciare mũdo ꝛ frequẽter egressũ reuocabãt eũ cogitatiões: iuoluẽtes eũ variis negociis. Erat enim diues. Una ğ die egressũ eũ dmones circũdederũt ꝛ multũ puluerẽ ante eũ excitauerunt Ille vero cõfestiʒ despoliãs se ꝛ iactãs vestimẽta sua currebat nudus ad monasteriuʒ Declarauit aũt de⁹ vni seni dicens. Surge ꝛ suscipe athletaʒ meũ. Exurgẽs ğ senex. obuiauit illi nudo. ꝛ cognoscẽs cãʒ admirat⁹ ẽ ꝛ dedit illi hĩtũ monachalẽ. Qñ ãt veniebãt aliq fres ad ipʒ senẽ pquirere eũ d oditiõib⁹ variis. rñdebat eis. de renũciatiõe ãt sciscitãtib⁹ dicebat. Nunc requirite freʒ q2 ego ad renũciatiõeʒ ipi⁹ nõdũ puẽi

Quidam fra § lxiiii.

ter renũciauit seculo. ꝛ cũ dispsisset res suas paupib⁹. qdã sibi retinuit i ꝓpa rõne: ꝛ venit ad abbatẽ Antoniũ. Qd cum senex cõpisset dicit ei. Si vis vade i vico. ꝛ eme tibi carnes: ꝛ ipone tibi corpore tuo nudo ꝛ veni ad me. Cũ ğ hoc fecisset frat: taʒ canes q̃ aues. oẽ corpus suũ pp carnẽ rapiẽdã. tã dentib⁹ q̃ vnguib⁹ diruperũt. Cum ergo venisset ad Antoniũ. requisitus ẽ: si fecisset qd pceperat. Illo aũt dmõstrante corp⁹ suũ laceratũ. dicit ei sc̃t⁹ Antonius Quicũq renũciãt seculo ꝛ volũt adhuc habere pecunias: sic a dmonib⁹ lacerãtur.

Quidam fra § lxv

ter reqsiuit senẽ dicẽs. vis vt teneam mihi duos solidos. pp infirmitatẽ corporis. Et videns senex cogitatiões ei⁹ q vellet retinere eos dixit. Retine. Reuersus ğ i cellaʒ frater cepit cũ cogitatiõib⁹ ꝓpriis colluctari dicẽs. Putas benedixit mihi senex an ñ? Exurgẽs ğ venit ad senẽ. rogãs ꝛ dicẽs. pp deũ dic mihi ṽitatẽ: q2 cõturbor a cogitatiõib⁹ meis. pp illos duos solidos. dic illi senex. Quia vidi cogitatiõeʒ tuam volẽtẽ retiere eos dixi tibi vt retieres. nã ñ ẽ bonũ vt plus teneas q̃ necesse ẽ cõpori. duo ğ solidi st spes tua. ꝛ si otigẽit vt pereãt nũqd de⁹ ñ cogitat d nob? Iacta ğ cogitationẽ tuã sup dñʒ qm̃ ipi cura ẽ d nobis.

Quidam mona § lxvi

chorꝫ tm̃ euãgeliũ possidẽs. vẽdidit illud ꝛ esuriẽtib⁹ dedit dignũ memorie imitãs smonẽ. Ipʒ ingt ṽbũ venũdedi: qd mihi sẽp dicebat: vẽde q̃ possides ꝛ da paupib⁹.

Cũ quidam § lxvii

vir rogaret abbatẽ Agathonẽ vt pecuniaʒ illi⁹ susciperet i ꝓpria rõne nolebat ille dicẽs. Nõ est necesse mihi q2 opa manuum meaꝝ me pascũt. Cũ ãt ille psistẽs diceret vl pp idigẽtes dignare suscipe. rñdit. Duplex verecũdia ẽ. q2 ñ indigẽs suscipio et aliena pstãs vaneglorie subiacebo.

Dicebat ab § lxviii

bas Pa l⁹ si aliqs res voluerit monach⁹ i cella sua hẽre pter eas sine qb⁹ ñ põt viuere: frequẽter cogit d cella sua egredi. ꝛ ita a dmõe dcipit. Dic ãt ipe Paul⁹ i vna qdragesima cũ sextario lẽticule: ꝛ paruo aque vasculo perdurauit ꝛ vnaʒ mattam faciens eandem texebat ꝛ retexebat. ne tantummodo foris exiret.

Abbas Ma § lxix

chari⁹ cũ eẽt i egypto. ꝛ egressus fuisset de cella sua. reuersus iuenit quẽdã furãtẽ id qd i cella sua hẽbat. Stetit ğ ꝛ ipe tãq̃ pegrin⁹. ꝛ caricauit aĩal cũ illo cũ multa requie. ꝛ pduxit eũ dicẽs. nihil i hũc mũduʒ itulim⁹. dñs dedit. dñs abstulit. sicut ꝛ ipe voluit ita factũ ẽ. bñdict⁹ dñs i oĩb⁹.

Quidaʒ fra § lxx

ter veniens ad cellam cuiusdam magni senis igrediebat ꝛ furabatur ei victũ. Cum autẽ videret senex. non illum arguebat: sed amplius operabat dicens. Puto frat ille necesse habet. Habebat aũt grandeʒ tribulationẽ senex ex penuria panis. Cuʒ autẽ idem senior moreretur. ꝛ circũdedissent eũ fratres: ille vidẽs cũ fratreʒ q so/

lebat: furari ei panē suū: dicit ei. Accede huc ad me frater. Et apprehendit manus eius: et osculatus ē dicēs. Gratias ago mani bus isti' fratris: quia per eas arbitror me intrare in regnū celoꝝ. Ille aūt cōpunct' de hoc vbo: et agens penitētiā factus ē et ipe strenu' mōach' ex actib' senis q̄s vidit.

Abbas agathō §. lxxi
dispensabat semetipsū. et in oib' cū discretione polebat: tā in opere manuū suarum q̄ in vestimento. talibus. n. vestibus vtebat' vt nec satis bona nec satis mala cuiq̄ apparerent.

Dixit quidam §. lxxii
senex. ira per has quattuor res exurgit. p cupiditatē auaritiā dādi et accipiēdi: et si q̄s q̄. velit suā defēdere sētētiā. et si q̄s vult se honoribus sublimari: et si quis doctor ēē vult. plus oib' sapientē sperās. Ira ēt per hec quattuor humanos sensus obscurat. Si odio habuerit hō ꝓximū suū: aut si illi inuiderit: aut si ꝓ nihilo duxerit: aut si detractauerit. Passionis āt huius retributio quattuor modos habet. primū ex corde. secūdū ex facie: tertiū ex lingua. quartū ex facto. Si ergo potuerit quis ita portare malū. vt ne ingrediatur i cor nō peruenit vsq; ad faciē. si aūt venerit i faciē custodiat ne loquatur illud. Qd̄ si locutus fuerit vel hoc custodiat. ne reddat in facto s; mox dimittat. Tres. n. gradus sūt hoīum i passione ire. Nā qui volūtarie nocetur et iniuriat' et parcit ꝓximo suo hic secūdū naturā xp̄i est. Qui āt nō ledit nec ledi vult. hic secūdū naturā Adā est. Qui vero nocet aut iniuriatur. aut calūniā ingerit. aut vsuras exigit: h' secūdū diabolū est.

Quidā ex fra §. lxxiii
tribus passus ab alio iniuriā. venit ad abbatem Sysoiū: et contumelie genus exponens addebat cupio me vindicare pater. Senex āt rogare eū cepit. vt relinqueret deo vindictā. At ille inq̄t n̄ desistā nisi fortiter vendicauero. Cui senex ait. Quatenus semel hoc in animo statuisti vel nunc oremus. Exurgens āt senex. his verbis cepit orare. Deus iā nobis nō est necessarius vt ꝓ nobis sis sollicitus. quia nosipi: sicut frater iste dicit: et volum' et possumus nos vindicare. Quod cū ille frater audisset. ante pedes senis effusus. veniā postulabat: promittēs se cum illo cui irascebatur nunq̄ dīnceps certaturum.

Quidā fra §. lxxiiii
ter dū ab alio iniuriaret' venit et nūciauit seni. Cui ille r̄ndit satisfac cogitatiōi tue q̄m n̄ vult frat' iniuriari te: s; peccata tua. nā in oī tēptatōe q̄ tibi ↄtigit p hoīes: n̄ arguas eū: s; tantummodo dic. quia pp peccata mea ↄtingunt mihi hec.

Dicebat fre §. lxxv
quēter abba Poemē: malitia nūq̄ te excu pet. Si q̄s tibi malū fecerit tu illi bonum redde: vt per bonum vincas malū.

Quidā fra §. lxxvi
ter q̄to plus eū aliq̄s iiuriabat' aut d'ridebat tātoplus ille gaudebat dicēs. Isti sūt q nobis occasionē p̄bēt ad ꝑfectū nostrū. q āt beatificāt nos ↄturbāt aīas n̄ras. Scriptū ē. n. q̄m hi q bt̄ificāt vos decipiūt vos.

Alter senex §. lxxvii
si q̄s detraxisset ei ille festinabat: si vicin' ei erat p se ip̄m bene illū remunerare. Qd̄ si lōgi' manebat. trāsmittebat ei munera.

Quidā fra §. lxxviii
ter rogabat abbatē Sysoiū dicens. Si latrones aut barbari sup me irruerit occidere me volentes. et ego si preualere potuero. iubes occidam eos? Cui ille r̄ndit. Ne facias oīno. s; totū te dō cōmitte. q̄cq̄d. n. tibi aduersi cōtigerit: ꝓfitere hoc tibi propter peccata tua venire. Diuine. n. dispensationi debes totū ascribere.

Erat quidam §. lxxix
heremita magnus in monte qui dicitur

adhibeus: et venerunt super eum latrones. Cum autem ille vocem fecisset de vicinis locis. fratres alii confluentes: comprehenderunt eos. Quos transmissos in civitatem iudex misit in carcerem. fratres quidem illi mesti facti sunt: quia propter ipsos latrones traditi essent iudici. et venientes ad abbatem poemenem. renunciaverunt ei factum. qui scripsit ad heremitam Si recordareris primam proditionem. nunquam secundam perpetrasses. Quo ille sermone cum compunctus esset in omni illa regione nominatus et per multum tempus de cella sua non exiens surrexit statim: et venit in civitatem et excutiens latrones de carcere publice liberavit eos a tormentis.

Cuiusdam §lxxx

philosophi discipulus peccavit et cum sibi indulgeri vellet dicit ei philosophus. Non tibi indulgeo nisi in his tribus annis portaveris onera aliorum. Cui reverso post tres annos: cum iam peccato satisfecisset. Dicit ei philosophus. Nec nunc tibi adhuc indulgeo nisi aliis tribus annis dederis his mercedem qui te in iuriis et divitiis affligunt. Quod etiam cum ille complesset dicit ei magister suus. Veni modo et ingredere athenIensium civitatem: ut illic sapientiam possis discere. Erat autem ibi quidam senex sapientia studiosus. et sedebat ad portam omnesque ingredientes experiendi causa iniuriis affligebat. quod cum idem iuveni illic ingredienti faceret: ille exorto cachinno risit. Cui senex ait. Quid est hoc quod agis. ego te iniurio: et tu rides? Cui iuvenis ait. Et non vis ut rideam. cum tribus annis mercedem dederim ut hoc paterer quod hodie a te gratis patior? Tunc senex dixit ei. Ingredere ergo civitatem. quia dignus es. Hoc autem solebat abbas Joannes referre: et his ipse addebat dicens. Hec est porta dei per quam patres nostri per multas tribulationes et iniurias ingressi sunt civitatem dei:

Quidam § lxxxi

frater requisiuit senem dicens. Dic mihi pater unam rem: quam custodiam: et salver per eam. Respondit ei senex. si potueris iniuriari. et affici iniuriis. et portare ac tacere. magna est hec res et super alia mandata.

Interroganti §lxxxii.

bus quibusdam fratribus abbatem Moysen sermonem ille hortatus est discipulum suum Zachariam: ut eis aliquid diceret. Tunc ille pallium suum deposuit subtus pedes suos. et conculcavit illud et dixit. Nisi quis sic fuerit conculcatus: monachus esse non potest.

Dicebat ab §lxxxiii

bas Machari⁹. Ille vero est monachus. qui se in omnibus vicit. Nam si quis alium arguens. ad iracundiam movetur propriam passionem implet. Nec enim ut alterum salvet. seipsum debet perdere.

Quedam fra §lxxxiiii

trem sub presentia abbatis Antonii alii fratres collaudabant: sed cum temptasset eum senex: repperit quod non sufferre iniuriam. Et dixit ei senex. Tu quidem frater similis es edificio. quod deforis habeat ingressum ornatum per posticia tamen a latronibus expugnatur.

Quidam fra §. lxxxv

ter requisiuit abbatem Isaac dicens. Abba. quare te ita demones timent? Respondit senex. Ex quo factus sum monachus: statui apud me ut iracundia me foris guttur meum non procederet: et ideo timent me demones.

Cum venissent §.lxxxvi

quidam de patribus ad abbatem Achillem: viderunt eum sanguinem expuentem. Et requisiuit quid hoc esset. At ille respondit. Sermo erat fratris qui me contristaverat: et repugnavi ut non illum dicerem: sed petivi dominum ut tolleret a me: et factus est ille sermo sanguis in ore meo: et postquam expui requievi. Sed et ipsam tristiciam et sermonem illum oblitus sum.

Quidam fra §lxxxvii

tres venerunt ad quendam sanctum senem sedentem in solitudine: et invenerunt infantes pecora pascentes et aliquotiens inter se loquentes verba turpia. Postquam autem de singulis cogitationibus requirentes a sene acceperunt responsum

dicẽt ei. Queadmodũ potes sustinere ab ba voces ĩfantiũ istoꝝ: ⁊ nõ pcipis eis vt nõ ita vociferẽtur? Et dicit eis senex. In ꝟitate fratres plurios dies hũit cogitatõ mea. volens illis aliqd dicere. ſ3 redargui memetipſ3: reputãſ mihi. Si paꝝ hoc ñ por to. quõ ſi maior mihi tentatio aduenerit portabo? Et ideo illis nihil dico: vt fiet mi bi cõsuetudo portandi. Itẽ dixit. Siqs lin gua3 suã ñ tenuerit in tẽpore ire nec passi onẽ carnis sue aliquando poterit cõtinere

Abbas Joã § lxxxviii

nes dũ sederet iter fratres. ⁊ singuli eũ ð proprijs cogitationibus ingrerent: atq3 ille responsũ oib⁹ daret: qdã senex ex inuidia dicit ei. Sic est hic Joannes. quõ mulier meretrix ornãs semetipã3 vt cõgreget si bi amatores. Cui abbas Joannes ait. Ue rũ dicis abba: ⁊ nõ ẽ aliter. nã ⁊ ħ ipsũ de⁹ tibi reuelauit. Respõdit illi iteꝝ ille senex dicens. Nã ⁊ vas tuu3 Joannes veneno plenũ ẽ. At Joannes ait illi. Sic ẽ Abba vt dixisti. ⁊ hoc dicis: qꝛ illa tñmodo q̃ de foris sunt vides: si ea que intrĩsecus sũt vi deres quãtoplus haberes qδ diceres. Et post hoc quidã ex discipulis ei⁹ dicit ei. nõ es conturbatus abba in ꝟbo senis huius cui ille rñdit. ñ. ſ3 sic sũ de foris ita sũ ð ĩnt⁹

Erat quidam § lxxxix

senex in Egypto ⁊ anteq̃3 veniret illuc ab ba ·poemẽ. grãdẽ venerationẽ hẽbat ab oĩbus. Cũ ãt abba poemẽ de scithia illuc subijsset: multi relicto illo sene veniebant ad hũc. ⁊ pp ea cepit illi iuidere ⁊ ðtrahere Quod audiẽs abba poemẽ cõtristat⁹ ẽ: et dicit fratrib⁹ suis. Quid facim⁹ qꝛ ĩ tribula tiõe3 miserũt nos hoĩes. vt illũ senẽ tã san ctu3 relinquerẽt ⁊ nos q nihil sum⁹ respice rent Quõ sanabim⁹ hunc virũ magnũ. ve nite ergo faciam⁹ paucas escas ⁊ portan tes pgamus ad eũ: ⁊ paꝝ vini. ac parit eu3 eo gustem⁹: forsitã in ħ possum⁹ aĩum eius placare. ·Profecti g̃ pulsauerũt ostiũ eius audiẽs ꝟo discipul⁹ illius senis dixit. Qui estis? At illi dixerũt. Dic abbati tuo quo mã poemẽ venit vt benedicat ab eo. Qδ cũ ille per discipulũ suũ audisset Rñdit ad eũ. Uade hic ñ eni3 mihi vacat. Illi tñ restiterũt in isto dicentes qa nõ hinc disce dim⁹ nisi digni fuerim⁹ adorare eũ. Quoꝝ cũ ille humilitatẽ ⁊ patiẽtiã puidisset ↄpũ ctus apuit ostiũ: ⁊ osculãtes seinuice3 gu stauerũt pariter. Dicit g̃ eis ipe senex. In ueritate nõ sunt ea sola q̃ audiui. sed ⁊ cen tupla opera vidi in vobis. Et ab illo die amicus carissimus factus ẽ ei.

Abbas Mu § xc

tues aliqñ edificauit sibi cellulam in loco qui dicit Eracleona. Et dũ ibi a mł'tis mo lestaretur. alterũ locũ introgressus ẽ ⁊ si militer etiã ibi cõstruxit hitaculũ. S3 per insidias diaboli quidã frater iuẽt⁹ ẽ ibi: q p inuidiã sẽp irã cũ eo habuit. pp qδ surre xit inde. ⁊ ad propu3 reuersus ẽ vicũ. ⁊ fe cit sibi illic quoq3 cellula3: ⁊ reclusit se ĩ eã ·Post tps aũt aliquãtũ ↄgregati sũt senes de illo loco vñ egressus ẽ. Deducentes se cũ illũ fratrẽ cũ quo habuit litẽ: quatenus rogarẽt eũ vt rediret ad cellã suã. ·Postq̃3 autẽ in vicinũ locũ venerũt: tã melotes su as q̃3 illũ fratre3 ibidẽ dereliquerũt. Ipsi ꝟo pfecti sũt ad senẽ. Et pulsãtib⁹ illis. ap ta fenestra respexit eos. ⁊ cognouit ⁊ dicit eis. Ubi sũt melotes vr̃e? At illi respõde runt. Ecce hic in vicino sũt vna cũ fratre illo. q tecũ irã habebat. Hoc postq̃3 senex audiuit ⁊ illos cognouit. pre gaudio ostiu3 p qδ ingressus fuerat. cũ securi cõfregit: ⁊ egressus cucurrit vsq3 ad locũ vbi erat il le frater: ⁊ cepit ipse por penitẽtiã apud eũ agere. ⁊ amplexatus ẽ eũ. Et introduxit illos in cellam suam. ⁊ per tres dies con uiuatus ẽ cum eis: qui nunq̃3 hẽbat ↄsue tudinem vt ieiunium solueret. Et postea surrexit ⁊ profect⁹ est cũ illis.

Abbas agathon § xci

solebat dicere. Nunq̃3 litem habens cum aliquo dormiui. sed nec permisi aliquẽ me cũ litẽ hñtẽ dormire. q̃tũ ad ꝟtutẽ meam ptinuit: nisi pri⁹ cũ illo ĩ pace reuerteretur.

Erant duo se §xcii

nes in vna cella pariter sedentes.⁊ nunq̃
iter se vel qualecũqꝫ parũ in contẽtione
habuerũt. Dicit ergo vnus ad alterũ. Fa
ciamus vel nos vnam litẽ. sicut ⁊ alii ho/
mines. At ille alter dixit ei. Nescio quẽ/
admodũ fit lis. Dicit ei ille. Ecce ego pono
laterem in medio.⁊ dico qꝛ me⁹ ẽ.⁊ tu dic
quia nõ est tuus: sed meus: ⁊ ex hoc fit cõ
tentio ⁊ rixa. Et cum posuissent laterem ĩ
medio. dicente vno quia me⁹ est: ille alter
primo respondebat. ego meum esse spero.
Cum ille alter iterum diceret nõ est tuus
sed meus. Tunc ille respondit. Et si tuus
est tolle illuꝫ. Quo dicto nõ inuenerunt
quemadmodũ litigarent.

Quodam §xciii

tempore orante beato Machario abba/
te vox ad eum personuit dicẽs. Macha
ri nec duꝫ ad mensurã duaꝝ mulierũ per/
uenisti: que in ꝓxima hitãt ciuitate. Quo
audito. senex exurgẽs arrepto bacculo. ĩ
designatã peruenit ciuitatẽ. cũqꝫ ostium
q̃site domus atqꝫ ĩuente pulsaret: egressa
vna ex illis cũ magna exultatiõe eũ susce
pit. Quas vtrasqꝫ senex cõuocatas ita est
allocut⁹. pp vos tm̃ laboreꝫ veniens ex so
litudine longinqua sustineo vt opera ve
stra cognoscerem que mihi vos condecet
enarare. Cui ille sic dixerunt. Crede no
bis sanctissime pr: quia nec presenti nocte a
maritorum lectulis fuim⁹ separate. Qua
lia ergo opa nobis exquiris? Sed senex ĩ
p̃cibus p̃sistebat vt ei vite sue ordineꝫ de
clararẽt. Cui tũc ille cõpulse dixerũt. Nos
nulla inter nos sum⁹ cõsanguinitatis affini
tate cõiuncte. Contigit aũt vt duob⁹ fra
tribus iungeremur. ⁊ cũ his quĩdecĩ ãnis
in domo vna pĩter p̃manẽtes: neqꝫ turpe
verbũ altera dixit ad alterã. neqꝫ litẽ ali/
qñ cõmisim⁹. sꝫ ĩ pace hactenus vixim⁹ ⁊
consensu tractauim⁹: quaten⁹ pariter reli
ctis maritis. ĩ congregatiõe religiosaꝝ vir
ginũ ꝓficisceremur: ⁊ multis p̃cibus hoc
a cõiugib⁹ ñ valuim⁹ obtinere. Quo non
adepto. inter nos ⁊ deũ posuimus testam
tuꝫ. vt vsqꝫ ad mortẽ nr̃am secularẽ v̄buꝫ
nõ loqueremur omnino. Que cũ audisset
beatus Macharius dixit. In v̄itate non
est virgo neqꝫ maritata: neqꝫ monachus
neqꝫ secularis sed deus tantum ꝓpositũ
querit. ⁊ spirituꝫ vite omnibus ministrat.

Frater quidã §xciiii

erat ĩ congregatione inquietus.⁊ frequen
ter mouebatur ad irã. Dicit in seipso. Va
do ⁊ solus habito in aliquo loco.⁊ cum nõ
habeo cum quo dicam vel audiã: ero qe/
tus: ⁊ quiescit a me passio ire. Egrediẽs
g̊ manebat in spelunca solus. Una autem
die iplẽs sibi surisculã aque: posuit sibi in
terrã. Contingit aũt vt subito v̄sat ẽ. Il/
le v̄o iplebat secũdo. Et iteꝝ versa ẽ. Dei
de tertio ĩplens posuit. Et iteruꝫ v̄sa est.
Qui cõmotus furore tenuit vasculũ ⁊ fre
git. In se aũt reuersus cognouit qa ab eo
dẽ demone iracũdie sit illusus: ⁊ dixit. Ec
ce ⁊ solus sũ ⁊ vicit me. Reuertar g̊ in cõ/
gregationem qa vtiqꝫ labore ⁊ patientia
op⁹ est: maxime dei adiutorium. Et esur/
gens reuersus est in locum suum.

Beatus macha §xcv

ri⁹ d̃ semetipso referebat dicẽs. Dũ essem
iuuenis ⁊ tñ ĩ cella residerẽ: ĩuitũ me tenẽ
tes clericũ ordinauerũt ĩ vico. Cũ aũt ibi
esseꝫ nolẽs sed ĩ solitudinẽ refugisse: ⁊ qui
dã mihi sclaris ope meo vẽdito ministra/
ret ɔtigit quãdã v̄ginẽ pstupꝝ vẽtris on⁹
accipere. Que dũ a parẽtib⁹ a q̊ fuisset cõ
p̃ssa reqrit. Dicit illa. Anachoreta ille nr̃ h̄
ĩ me scelus ppetrauit. Egressi g̊ parentes
puelle ɔp̄hẽdẽtes me: suspẽderũt meo col
lo vasa fictilia ⁊ p singl'as semitas circun/
ducebãt me cede mactãtes. atqꝫ ĩsup his
vocib⁹ vna cũ cachĩno ĩsultãtes hic mõa
ch⁹ filie nr̃e vim ĩtulit. Cũqꝫ me vsqꝫ ad ne
cẽ fustib⁹ pene m'ctasset: qdã ex seniorib⁹
dixit. Usqꝫ quo hunc pegrinũ mõachũ ceden/
do iſfecistis. Sꝫ ⁊ mihi ministrãti e rubore
fuso ĩiurias irrogabãt dicẽtes. Ecce qd fe
cit h̄ tu⁹ scũs cui tu testĩoniũ phibebas po

rentes āt puelle dixerunt: nulla hunc rōe dimittim⁹: nisi ꝑ alimētis puelle pstandis aliqs ꝑ ipso satisfactor accesserit. Quod dū ministrāti mihi vt faceret innuisse: iter posita me sua fide suscepit. Itaqꝫ regressus ad cellulā. quantascūqꝫ inueni sportellas ei cōtribuebā. qbus venditis: victum mihi cōiugiqꝫ mee ministraret. Dicebā aūt Ecce Machari inuenisti tibi vxorē: necesse est ergo amplius opari. vt eā valeas enutrire. Et tā dieb⁹ q̄ noctib⁹ opabar: vt ei victū ministrarē. Sciebā. n. qꝛ de⁹ iudex ꝛ testis ē in oībus. Sed qn̄ illi tēpus pariēdi aduenit. diebus plurimis magnis stridoribus cruciata parere nō potuit. Que gd rei cēt: ab obstetricibus regritur. Illa vo respondit. Quia anachorete illi cām n̄ habenti: crimē iposui. Naꝫ me iuuenis vicinus noster ille cōpressit. quod cū ille q mihi ministrabat audisset: gaudio repletus. festinus aduenit dicēs. infelicē illā puellā prius q̄ fateretur. qꝛ tibi calūniaꝫ frustra contexuit parere nullatenus potuisse vociferans: sꝫ ꝛ oēs vicinos postulans venire. ꝛ ad te missi veniā a te postulare. Que ego cognoscens. ne me ipsi homines molestarent. festinus abscendens in scithi pueni: ꝛ hec est causa nr̄i ad ista loca aduētus.

Quidam fra §xcvi

ter requisiuit abbatē Poemenem dicens Quid faciā pater. qm̄ cōturbor a tristicia? Dicit ei senex. Neminē ꝑ nihilo despicias nullum condemnes nulli detrahas ꝛ dabit tibi dominus requiem.

Dicebat abba §xcvii

Poemen de abbate Isidoro. qꝛ solus ipse se cognouisset. Nā quotiens illi cogitatio sua dicebat. quia magn⁹ es: tūc ꝛ ipse respondebat ad se. nunquid talis suꝫ qualis Antonius. aut certe abba Pābo: vel reliqui patres: qui dō placuerūt? Quotiēs ḡ hec cogitabat: reqescebat. Qn̄ vero inimicus cōturbās eū suggerebat ei desperationē. ꝛ penas dicens qm̄ post hec oīa iturus es i tormn̄ta. Dicebat iteꝝ ipe. qꝛ q̄uis ego i tormēta mittar tn̄ vos sub⁹ me iuenio.

Abbati Moy §xcviii

si frequēter apparuerūt spiritus mali dicentes. Preualuisti nobis Moyses. ꝛ nihil tibi possumus facere: ꝛ quotiēs te in dsperationē humiliare volumus exaltaris. quotiēs autem exaltare ita te humilias. vt nullus de nobis accedat ad te.

Cum quidam §xcix

abbatē Sysoiū frequēter taleꝫ sermonē requireret: quid faciā pater qm̄ cecidi: respondit surge. At ille respōdit. Exurrexi Et iterū le cecidisse confessus est. Ait senex. Et iteꝝ surge. Cū autē frater frequēter se surrexisse: ꝛ frequenter se cecidisse narraret eodē sermone senex vtebat᷑. exclamās. Non cesses exurgere fili. Cui frater. Usqꝫ quo possū surgere pat᷑ explana. Tunc senex ait. Quousqꝫ aut i bono opere aut in malo dephēsus occumbas. In quo enim opere homo dephēsus fuerit i eo iudicabitur.

Quidam senex §c

tēptabatur a cogitationibus grauiter p annos decē. ita vt iā desperaret dicēs pdidi iam animā meā: si quatenus semel peri iam reuertar ad seculū. Cū autē proficisceretur. venit ad eū vox dicens. Decē anni i quibus certasti corone tue erūt. Reuertere ergo in locū tuū. ꝛ ab oī mala cogitatiōe libero te. Et statiꝫ regressus permansit in incepto ope. Nō est ergo bonuꝫ desꝑare se quēq̄ pp cogitationes. Ille. n. magis nobis coronā prouident si vtiliter eas pertractantes transierimus.

Quodaꝫ tempo §ci

re abbas Antoni⁹: dū resideret in heremo spiritu temptat⁹ accidie dicebat ad deuꝫ Dn̄e saluari dsidero: sꝫ cogitationes varie nō me pmittūt. Quid faciā i tribulatione mea vl' quō saluari valeā. dignare ondere? Et p⁹ paululū surgēs quēdaꝫ sibi similē dspicat᷑. sedētē torquētē funiculū: ꝛ surgē

tē.ex.opere z orātē. Erat aūt ad emendationē angelus Antōii destinat⁹: A quo etiam hūc sermonē audiuit. Et tu ita faciens Antōi:saluaberis. At ille sūmo gaudio cumulatus.accepta confidētia: saluabatur

Quidam fra §.cii

ter requisiuit senem:dicēs. Quid faciā pr. qm̄ nulla opera facio monachi:sed ī negligētia constitut⁹comedo z bibo z dormio: z de hora ī horā transgredior.de cogitatione in cogitationē. z propterea contristor z deficio: Cui senex ait. Tu sede ī cella tua z fac quod potes sine pturbatione animi: z confido in deum. quia qui sedet in cella sua propter deum: inuenitur in loco illo vbi est Abbas Antonius.

Alter frater re § ciii

quisiuit abbatem Achillē dicens. Cur sedens in cella mea patior accidiā: Cui senex ait. Quia nec dum vid.sti requiē fili. quā speram' neqꝫ tormēta q̄ timem⁹. Si enim ea diligenter inspiceres etiam si vermibus plena esset cella tua vsqꝫ ad collū tu tñ in ipsa iaceres sine accidia.

Quidam frater § ciiii

abbatē Antoniū requisiuit dicēs. Quid obseruādo deo placebo. Respōdit senex. Quod demādo tibi custodi. Quocūqꝫ vadis.deū semper habeto pre oculis tuis: z quodcūqꝫ opus exerces. sume ex diuinis scripturis exempla: z in quocūqꝫ loco resederis.ne inde citius mouearis ꝫ patiēter in eodem loco consiste. Hec enim.tria custodiens: saluus efficieris.

Quidam frater § cv

cū expetisset sermonē abbatē Moysen. dicit ei senex. Uade z sede ī cella tua. Cella aūt tua omnia te potest instruere: si ibi permanseris. Sicut enim piscis ex aqua educt⁹ statim morit. ita z monachus perit si foris cella sua voluerit tardare.

Quidā frater § cvi

requisiuit abbatē Poemenē. Si melius ē remoti⁹ an cū aliis mārere. Rn̄dit senex. bō si seipm̄ rep̄hendit: vbi pōt p̄sistere. Si aūt se magnificat nusq̄ stat.sicut scriptū ē q se existimat aliqd esse cū nihil sit. ipse se seducit. Quicqd.n: boni fecerit homo ne exultet in eo:quia mox perdet illud.

Aliquando venit § cvii

ad abbatē Zenonē ī Syriā aliqs fr egyptius z cepit cogitationes p̄prias accusare. p̄nte sene. Ille aūt admirat⁹ dixit. Egyptii v̄tutes q̄s habēt:celāt.z vicia q̄ ñ hñt: manifestāt. Siri aūt z greci. v̄tutes quas nō hñt:p̄dicant.z vicia que hñt abscondunt.

Quidam senex § cviii

dixit. Qui ab hoīb⁹ ap̄li⁹ honorat aut laudatur.ñ paruū aie damnū patit. q aūt penitus ab hoīb⁹ ñ honorat: de sup gloriam a deo accipiet. Idem dixit. Fieri ñ pōt.vt simul z herba nascat z semē. Ita īpossibile ē vt laudē gloriā secularium hñtes:simul etiā z fructū faciam⁹ celestē. Idē dixit. Sic thesaurus māifest⁹ minuet: ita z v̄tus deperit publicata. Nā sic cera a facie ignis soluit.ita z aīa p laudes resoluta: perit ab itentiōe sua. Idē dixit. Qn̄ cogitatio vane gl'e vl' supbie te īpugnat: pscrutare teipꝫ si oia dei mādata seruasti: si inimicos tuos diligis: si gaudes ī gl'ia inimici tui z otristaris ī deiectiōe ei⁹: si apud te habes: qm̄ seruus inutilis sū.z plus oīb⁹ hoīb⁹ peccās: z neqꝫ tunc tñ aliquid grande sapias tāq̄ aliquid boni feceris: sciens q elata cogitatio omnia illa bona dissoluit.

Quidam senex § cix

cū vēisset ad aliū senē:dicit ei. Ego iā mortuus sū seculo huic. At ille alter rn̄dit. Ne ɔfidas ī teipm̄: donec egrediaris ō corpe h. Nam z si tu dicas quoniam mortu⁹ sū. diabolus tamē necdum est mortuus. cuius innumerabilia sunt artis mala.

Dicebant de quo § cx

dā sene q a fecerit qnq̄gīta annos.nec pa

nē comedēs:nec facile aquā bibēs. Et di cebat:qꝛ extīxi fornicationē. ꝛ auaritiā. ꝛ vanā gl'iam. Et vēiēs ad eū abbas Abra/ hā.audiēs ꝙ h̄ dixisset:dicit ei. Tu dixisti hūc ſmonē? Et ille r̄ndit. Etiā. Et dixit ei abbas Abrahā. Ecce itras ī cellā tuā ꝛ ī/ ueiēs sup mattā tuā mulierē potes ñ cogi tare qꝛ mulier ē. Et ait. Nō ſʒ repugno co/ gitatiōi mee: vt ñ tāgā illaʒ. Dic ei abbas Abrahā. Ecce ñ iterfecisti fornicatiōeʒ.qꝛ viuit passio ipa:ſʒ alligata ē. Iteꝝ ſi ambu las ī via ꝛ vides lapides ꝛ testas vasoꝝ. ꝛ iter ipas iacēs auꝝ potes mēte tua auruʒ qđ vides velut lapides reputare? Et r̄n/ dit. Nō.ſʒ resisto cogitatiōi mee: ne colli/ gā illud. Et dicit ei Abrahā. Ecce ḡ viuit passio.ſʒ alligata ē. Et dixit iteruʒ abbas Abrahā. Si audieris de duob⁹ f̄ribus.qꝛ vn⁹ diligit te ꝛ bona loquit̄ de te:ali⁹ aūt odit ꝛ đtrahit tibi.ꝛ venerit ad te vterqʒ: equaliter suscipis? Et dixit. Nō. ſʒ extor/ queo aīo meo: vt sil'r bn̄faciā ei q me odit ſic̄ ꝛ illi q diligit me. Et dixit ei Abrahaʒ. Uiuunt ergo passiones:ſʒ tm̄modo a san/ ctis viris quodāmodo ligantur.

Quidā senex habi § cxi

tabat ī iferiorib⁹ ptib⁹ herēi:ꝛ sedebat ge scēs: vn⁹ aūt secularis religiosus ministra bat ei. Cōtigit aūt vt fili⁹ secularis illi⁹ īfir maret̄. Multis ḡ ꝓcib⁹ postulabat seneʒ. vt vēiret ī domū suā: ꝛ faceret orōnē pro īfāte. Exurgēs aūt senex ābulabat cū eo. Ille aūt ꝓcessit ꝛ igressus ī domū suā di/ xit. Uēite ī occursū anachorete. Quos cū vidissʒ đ lōge egressos cū lāpadib⁹ sēsit ꝙ ad se vēirēt. Despoliās itaqʒ se vestimēta sua misit ī flumē. ꝛ cepit ea lauare. stās nu dus. Ille aūt q ministrabat ei: erubuit et rogauit hoīes dicēs. Reuertimini: senex eniʒ nr̄ sēsū pdidit. Et vēiēs ad eū: ait illi. Abba ad qđ h̄ fecisti? Omnes enim qui te viderūt: dixerūt. qa demonē habet se/ nex. Cui ille. Et ego hec volebam audire.

Cum quidam § cxii

iudex ꝓuicie abbatē Moysen vellet ado rare: audiēs ille fugiebat đ loco suo Et cū obuiā forte illi fuissʒ.reqsiuit iudex ab eo dicēs. Dic nobis. vbi ē cella abbatis Mo ysi? At ille r̄ndit. Quid illū vultis vidē. ho minē stultū ꝛ hereticū. Qđ cū audissʒ iu/ dex vēiēs ad ecctiā: rettulit clericis dicē Ego qdē diuersa audiēs đ abbate Moy/ se. volui ab eo bn̄dici: ſʒ qdā vēiēs mihi ob uiā mōach⁹ rettulit de eo ꝙ eēt heretic⁹. Qđ cū audissēt clerici: ꝯtristati sūt. ꝛ cepe/ rūt iterrogare eū qual'eēt mōach⁹ ille. q h̄ ei dixisset. Ille aūt r̄ndit. Senex erat ꝛ ve t̄rimis īdut⁹ vestimētis. lōg⁹ ꝛ niger. Et tūc cognoscens ex reuelatiōe coꝝ. qꝛ ipe eēt moyses: satis miratus discessit.

Abbas Syso § cxiii

ius cū hītarʒ ī mōte ī q̄ erat beat⁹ Antōi⁹ reclusus: qdā secl'aris ad eū cū filio ꝓprio ꝑcipiēde bn̄dictionis grā ꝓperabat. Cōti git aūt vt īfās moreret̄ ī via. Quē p̄r sine vlla ꝑturbatiōe mētis sublatū cū fiđ por/ tauit ad senē. igressusq̄ cellulā: tā se q̄ īfā tē ꝓiecit ī t̄rā. vt ē moris postulātiū bn̄diti onē. Orōe āt expleta exurgēs p̄r egress⁹ ē: filii corpuscl'o đrelicto āñ pedes abbatis Quē cū ad huc senex orādi cā iacē sparet: surge igt fili ꝛ egredē: đfūctū.n.eē nescie/ bat. Cōfestīq̄ puer exurgēs egress⁹ ē. Cū q̄ vidissʒ p̄r ei⁹: obstupuit. regressusqʒ ī cel lulā adorato sene: tā cāʒ filii q̄ luctū cū fiđ narrauit. Sʒ senex valđ mest⁹ effect⁹ ē. nō eni a se qcq̄ tale volebat audiri factū. Sʒ per discipulū suum homini illi ne cuiq̄ ad transitum suuʒ hoc diceret imperauit.

Cum quidaʒ § xiiii

in ecclesiaʒ secularis veniens ab inmundo spiritu teneretur. ꝛ cum omnes orationeʒ fecissent. ꝛ nullatenus spiritus immundus ab eo egrederetur: dicunt ergo inter se f̄res. Quid possum⁹ huic sp̄ui facē? Nemo pōt illū excutē nisi abbas Besariō. Sʒ si dixerim⁹ h̄: ille nec ad eccl'iaʒ acqesçit vē/ re. Sʒ faciam⁹ talit̄. qm̄ āñ oēs solet ad ec/ clesiā vēire: hūc q patit̄ faciam⁹ sedē. ꝛ po/ stea dicam⁹ abbati. Abba suscita hūc dor/ miēte. Fecerūt ita. Et vēiēte abbate Be sarione: steterunt omnes in oratione. ꝛ di/ cūt ei. Abba suscita etiā istuʒ dormiētem. Ille aūt excitauit eum dicens. Surge

ꝛ egredere foras. Et mox ab eo egressus ē spūs imūdus ꝛ san⁹ effect⁹ ē ex illa hora

Erat quidaȝ ha §.cxv

bēs filiū paliticū i egypto ꝛ attulit eū i cellā bti Besarionis abbatis: ꝛ reliq̄t eū sup ostiū plorātē: ꝛ discessit lōge. Cepit ḡ ifās flere. Cū aūt senex p fenestrā vidissȝ eū dixit. Quis te huc ꝯtulit fili? Cui ifās rñdit. Pr̄ me⁹ ꝯtulit me: ꝛ ipe discessit: cui senex dixit. Surge ꝛ adiūgere illi. Et mox san⁹ effectus surrexit: ꝛ p̄uenit ad pr̄em suum.

Dixit abbas §.cxvi

mutues. Quātū hō ḋo approxīauerit: tm̄ se pctōrē videbit. Esaias.n. pp̄ha videns dn̄ȝ: miſeȝ se ꝛ imūdū vocauit. Nos ḡ nō sim⁹ hic sine sollicitudīe. Dic.n. scriptura. Qui stat: videat ne cadat. In icerto ḡ nauigam⁹ in h̄ mūdo. Sȝ nos q̄dē q̄si i trāq̄llo mari nauigare videmur: sclares v̄o q̄si in piculosis locis. Nos q̄si i die sole iusticie illustrati: illi v̄o i ig̃rātia q̄si p noctē. Sȝ frequēter ꝯtigit: vt sclaris i tenebrosa nocte nauigās ppaȝ naui saluet. nos aūt dū i trāq̄llo nauigamus: sepi⁹ ex ipa securitate negligim⁹: ꝛ p̄mū hūilitatis gubernaclm̄ relinq̄ntes: sepe piclosa naufragia patimur. Sic.n. ipossibile ē naui firmā fieri sine clauis: ita ipossibile ē hoīeȝ sine hūilitate saluari. Idē dixit. Hūilitas nec ipa irascitur: nec alios pmittit irasci. Idē dixit. Humilitas ē si quādo peccauerit in te frat̄ tuus: anteꝗ̄ peniteat ille indulseris ei.

Abbas macha §.cxvii

ri⁹: dū diluclo palmaꝝ folia portās ad cellā suā reuerteret̄ occurrit ei diabol⁹ cū falce pacuta: volensq̄ꝫ eū pcutere n̄ valebat. Qui exclamās dixit. Magnā a te viȝ patior o machari: q̄ cū te cupio nocere nō valeo. dū te q̄cūq̄ȝ facis. ego magis exuperē. Tu ḡ ieiunas iterduȝ: ego nullo vnꝗ̄ cibo reficior. Tu sepe vigilas: me vero sopor nūꝗ̄ oppressit: Sed in vna re me vincis ipse pfiteor. Cū ab eo rem ipaȝ beat⁹ macharius reqsisset hūilitas tua dixit solam me vicit. Hec dicēte iimico: ꝛ extēdēte btō machario manus suas ad orationem: spiritus imundus inter auras euanuit.

Quēdam ex § cxviii

senib⁹ monachoꝝ heremita q̄dam spū malo correpte⁹ ꝛ spumās fortiter in maxillam pcussit. Senex aūt pbuit illi alterā maxillaȝ vt feriret. Diabolus aūt n̄ sufferēs icēdium hūilitatis eius statim discessit.

Quidam ex pa § cxix

trib⁹ dicebat. Oīs labor monachi sine humilitate vanus ē: Hūilitas eni pcursor est caritatis. Sicut Johs erat precursor ihū. oēs trahens ad euȝ: ita ꝛ hūilitas attrahit ad caritatē. i. ad ipȝ deū. q2 ḋus caritas ē.

Quodam tempo § cxx

re abbas machari⁹ duȝ ad mōteȝ Nitrie ascēderet: discipulo suo vt paꝝ pcederet ip̄erauit. Qui cū ante illū p̄iret: obuiā hūit quēdam sacerdotē idoloꝝ. cursu ꝯcito venienteȝ ꝛ lignū grāde portantē. Cui exclamans ait. Quo curris demō? At ille irat⁹ tantis eum plagis affecit. vt exanimē pene relinq̄ret. Et relicto eo sacerdos idoloȝ iteꝝ currebat: pgressusq̄ȝ paꝝ obuiauit btō machario. Qui ait ad euȝ. Salueris liberator salueris. At ille admirat⁹ respōdit. Quid i me boni ꝯspexisti: vt me ita salutares? Cui senex ait: q̄a vidi te laborātē. ꝛ curris ignorans. Cui sacerdos dixit. Et ego salutatiōe tua ꝯpūct⁹ magnū fuū ꝯ te cog̃ui. Nā alter nescio q̄s miſabilis mōach⁹ occurrēs mihi iiurias fecit: sed ꝛ ego plagas illi p v̄bis iposui. Tūc apphēdens pedes bti macharii clamabat dicēs. Nisi me monachū feceris nō ꝯsistā. Per gētesq̄ȝ pariē venerūt ad locuȝ vbi cesus fr̄ iacebat. Quē. vtriq̄ȝ tollētes: qm̄ ḡdi n̄ poterat: manib⁹ i eccliaȝ ptulerūt. Cū āt fr̄es vidissēt sacerdotē illū btm̄ machariū comitātē: stupefacti cū admiratiōe mōachū euȝ pficiūt: ac mlti pp illū ex paganis facti st̄ xp̄iani. Dicebat ḡ abbas machari⁹ q̄a sermo supbus ꝛ malus etiā bonos viros

conuertit ad malum: sermo vo humilis & bonus etiam malos mutat in melius.

Sepe dicebat §. cxxi

beatus Anthonius. nisi pistor mole oc'los operiret mercedē suam recipiēs: ipse consumeret. Ita & nos p dei dispensationē tegumen accipim⁹: vt ea que operamur bona non valeam⁹ attendere: ne nosipsi beatificantes possim⁹ extolli: & mercedez propriam amittem⁹. Nam & ob hoc quādo relinqmur i sordidis cogitationib⁹: nec esse ē vt hoc tantūmodo pvideamus: vt nosipos & nostram sententiā cōdēnemus: & ea que sūt in nobis sordida. illud paruū bonū opus nostrum ī nobis obscuret. Nūquaz enim homo bonus est: etiā si bonus eē desideret: nisi deus habitauerit in ipo: qa nemo bonus nisi solus deus. Oportet ergo vt nosipos sēp incusem⁹. Qn̄ enim se qsqz reprehendit: mercedez ppriā non amittit. Item beatus Anthoni⁹ rettulit se vidisse omnes laqueos inimici: super vniuersam terram extētos. Et cū suspirans dixisset: quis hos poterit trāsire? vocē ad se dicētē audiuit. humilitas sola ptrāsit antoni: quā nullo modo valēt superbi cōtingere. Itē beat⁹ antonius duz ī cella propria oraret: venit ad eū vox dicens. Antoni nondum peruenisti ad mensurā coriarij qui ē in alexādria. Quo audito senex surgēs mane arrepto baculo ī ciuitatē alexandriā festinus venit. Cūqz ad designatū hominē fuisset igressus: ille viso tāto viro obstupuit. Cui senex dixit. Refer mihi opa tua quia propter te relicto huc veni. Qui respondens ait. Nescio me aliquādo aliqd boni perpetrasse. Unde ex cubili pprio mane cōsurgēs anteq̄ȝ in opere meo resideā dico q̄ omnis hec ciuitas a minore vsqz ad maiorē īgrediūtur regnuz dei ppt̄ iusticias suas: ego aūt solus pter peccata mea penā hereditō sempiternā. Quod verbuz anteq̄ȝ quiescā sero ex cordis mei recenseo veritate. Quod audiēs beat⁹ Antoni⁹: respondit. In ueritate fili sicut bon⁹ aurifex sedens ī domo tua cum requie regnū dei adeptus es: ego aūt velut sine discretiōe omne tempus meū in solitudine conuersatus: nec dū verbi tui assumpsi mensuram.

Quidam frater §. cxxii

requisiuit abbatē poemonē dicens. Quid ē pr̄ quod ait apostolus: Oīa munda mundis. At ille dixit ei. Si quis ad hunc s̄monem poterit puenire vt eū intelligat. videbit se minorē esse toti⁹ creature. Cui frat̄. Et quō possum me minorez videre ab eo q homicida ē? R̄ndit senex. Si potuerit homo ad hunc s̄monē apostoli peruenire: & viderit hominē q forte occidit aliuz: dicat ī semetipo: Iste quidē hic solum peccatuz fecit.: ego aūt oī hora homicidiū cōmitto me ipm peccando interficiens. Et cū frat̄ requireret: quō hoc possit fieri? R̄ndit. Hec sola iusticia est hoīs: vt semetipm reprhēdat. Tūc. n. iust⁹ ē cū sua pctā cōdēnat.

Dum sederent §. cxxiii

quidā fratres ppe abbatem poemonem: vnus aliū quēdā frēz laudauit dicēs. Bonus ē ille fr̄ qm̄ mala horret. cui senex ait. Et qd ē mala horrere? At ille nesciēs qd ei r̄nderet petebat dicēs. Dic mihi quid ē malum horrere? Cui senex ait. Ille horret mala qui sua peccata horret: & omnem fratrem suum beatificat & diligit.

Quidam fra § cxxiiii

ter reqsiuit abbatē poemonē dicēs. Quomō pōt homo vitare ne loquat̄ malū d̄ pximo suo? Respōdit senex. Ego & prim⁹ me⁹ due imagines sum⁹. Cum ḡ meā imaginem rep̄hendero: inuenitur imago fr̄is mei apud me venerabilis. Quādo aūt meaz laudauero: tunc fr̄is mei imaginē p̄uaz respicio. Tunc ḡ de alio non d̄trecto: si sēper meipm reprehendo: quia magnum virum despicit: qui seipm non considerat.

Dixit abbas §. cxxv

yperici⁹: qa sicut leo terribilis ē onagris. sic monach⁹ pbatus: cogitationib⁹ concupiscētie. Dixit itez qd̄ sup ieiuniuz frenū est

ieiunium velut equus feruens desiderio femine rapit. Dixit iterum qui supra. Siccatum ieiunio corpus monachi: animam de profundo eleuat: et siccat fistulas delectationum. Dixit iterum qui supra. Castus monachus in terra honorabitur et in excelso coronabitur. Dixit iterum qui supra. Monachus qui non retinet linguam suam in tempore furoris, neque corporalium passionum retentor erit aliquando. Dixit iterum qui supra. Bonum est manducare carnem et bibere vinum: quam manducare carnes fratrum. Dixit iterum qui supra. Susurrans serpens euam eiecit de paradiso. Huic ergo similis est qui proximo suo obloquitur. quia audientis se animam perdit: et suam non saluat. Dixit idem qui supra. Acta est aliquando festiuitas in scithi: et dederunt seni in calice vinum. Qui abiiciens ait. Tollite a me mortem istam. Quod videntes alii qui cum ipso edebant: nec ipsi biberunt. Alia vice allatum est vasculum vini de primitiis vt daretur fratribus ad singulos calices. Introiens autem quidam senex: et videns quia vinum acceperant fugit in criptam. Que cecidit. Et cum audissent sonum currentes inuenerunt fratres semianimem iacentem: et ceperunt eum obiurgare dicentes. Bene tibi contigit: quia vanamgloriam habuisti. Abbas autem refrenans eum dixit. Dimitte filium meum: bonum opus fecit: et viuit dominus quia non reedificabitur cripta hec temporibus meis vt cognoscat mundus quia propter calicem vini cecidit cripta.

Solebat di §. cxxvi

cere abbas ioannes paruam sarcinam dimisimus. i. nosipsos reprehendere. et grauem portare elegimus. i. vt nos iustificemus et alios condemnemus. Aliquando factus est conuentus in scithi: et loquebantur patres de quodam fratre culpabili: abbas autem pior tacebat: postea autem surgens egressus est tollens saccum impleuit arena: et portauit in humeris suis. et mittens in sportella modicum de hac harena portabat etiam ipsam in ante. Interrogatus a patribus quid hoc esset. Ille respondit. Saccus iste qui multum harene habet mea peccata sunt quoniam multa sunt: et posui ea retro me: ne doleam pro ipsis et plorem: ista autem modica hare-na peccata sunt fratris isti⁹ et sunt ante faciem meam: et in ipsis excrutior iudicans fratrem. Quod non oportet ita fieri: sed peccata mea ante me magis esse: et de ipsis cogitare et rogare deum vt ignoscat mihi. Audientes autem patres dixerunt. Vere hec est via salutis.

Venit abbas §. cxxvii

isaac de thebaida in congregationem fratrum: et vidit quendam de fratribus culpabilem et adiudicauit eum. Cum autem regrederetur ad heremum venit angelus domini: et stetit ante ostium celle eius dicens. Non te dimitto intrare. Ille autem rogabat vt eius culpa manifestaretur. Et respondens angelus dixit. Deus misit me vt dicerem tibi. Ubi iubes vt mittam illum fratrem quem adiudicasti? Et statim abbas isaac penitentiam egit dicens. Peccaui ignosce mihi. Et ait angelus. Surge, ignouit tibi deus sed custodi decetero ne adiudices quenquam priusquam iudicet eum deus.

Contigit fratri §. cxxviii

cuidam culpa in cenobio et dum a ceteris increparetur ad abbatem profectus est anthonium. Et assecuti sunt eum fratres volentes eum reducere: ceperuntque ei culpas exprobrare. Ille vero fecisse culpam denegabat. Inuentus est ibi abbas paphuncius cui cognomen erat cephalus. qui talem retulit in congregatione fratrum auditam parabolam. Vidi inquit in rippa fluminis hominem vsque ad genua in limo dimersum: venientes autem vt eum porrecta manu extraherent vsque ad collum dimerserunt. Tunc beatus anthonius de beato paphuncio ait: Ecce homo qui ex veritate potest animas saluare. Quo fratres illius sermone compuncti agentes penitentiam: eum qui discesserat ad cenobium reuocauerunt.

Dixit quidam § cxxix.

de senioribus. Si videris aliquem peccantem: ne mittas culpam in eum: sed in illum qui impugnat eum apud temetipsum dicens. Ueh mihi: quia sicut iste nolens victus est sic et ego hodie vel cras: et plange et inqui-

re dei solatium. Nemo enim vult pec care sed omnes decipimur.

Quidam timo §cxxx

the⁹ anachoreta: negligentē frēm aliquē audiēs. introgante ipi⁹ abbate: qd illi fri faceret: dedit ɔsiliū vt eū expelleret. Cū ergo ille fuissʒ expulsus: tēptatio venit ad thimotheū. Et cū ploraret in ɔspectu dei: ꝛ diceret miserere mei: vēit ad eū vox dicēs. Thimothee iō tibi h̄ venit. qa fratreʒ tuū i tpe sue temptationis despexisti.

Dicebant autē § cxxxi

qa narrauerit aliquis scōꝝ patruʒ vidisse se q̄ttuor ordines i celo: quorū prim⁹ erat hominum infirmorum ꝛ grās agētiū deo: Secūdus ordo erat hospitalitatē sectātiū ꝛ instātium ministrātium eis. Tertius ordo in heremo cōuersantiū: ꝛ nō vidētiū homines. Quart⁹ ordo erat: qui ad obedientiam spiritalib⁹ patrib⁹ se subiiciunt ꝑpt̄ deuʒ. Utebatur ḡ ordo obediētiū torquē aureaʒ ꝛ maiorē gloriam q̄ꝫ alii habebāt. Ego autē dixi ei: qui mihi hec omnia ostēdebat. Quomodo iste ordo q paru⁹ ē maiorē gloriā habet q̄ꝫ alij ordines? Et respōdens dixit mihi. Quia q hospitalitateʒ sectant̄ scōm propriā volūtatē idipm faciūt: similiter q in heremo se religāt arbitriose de seculo recesserūt. Hic aūt ordo qui se ad obediēdū dedit: omnes voluntates suas abiiciēs pendet ad deū ꝛ ad iussionem spūalis patris: ꝑpterea ꝛ maiorē gloriam hʒ. Quapropt̄ o fili: bona ē obediētia que ꝑpter deū fit. Intēdite ḡ filii: ꝟtutis huius aliqd̄ ex pte vestigiū. Obedientia salus ē oīuʒ: obediētia genitrix ē omniū virtutū: obediētia regni celoꝝ inuētrix est: obediētia celos apit ꝛ hoieʒ de terra eleuat: obediētia cohabitatrix est angloꝫ: obediētia scōꝝ oīum cibus ē. Ex hac. n. ablactati sūt ꝛ per hāc ad perfectioneʒ ꝑuenerūt

Quidam senex §cxxxii

dixit. Quia si quis fri suo iniūxerit causā cū timore dei ꝛ cuʒ hūilitate: ꝑmo ille qui ꝑpter deū fit. cōpellat fratrem suuʒ obedire ꝛ facere quod iiūctū ē ei. Si aūt obedire quis cupiēs non scōm timoreʒ dei. sʒ ex auctoritate ꝛ ꝑpria volūtate fratri voluerit imperare: videt deus abscōsa cordis ꝛ non illū pmittit vt obediat impanti ne faciat quod illi preceptū est: quia manifestū est opus dei quod fit ꝑpter deum. ꝛ manifesta ē omnis auctoritas que ꝑ iactātiaʒ ordinatur. Quecunqʒ enī ex deo sūt a principio humilitateʒ habent: que auteʒ ex auctoritate ꝛ iracūdia aut scurrilitate vel conturbatione ex diabolo sunt

Abbas siluan⁹ § cxxxiii

habebat discipulum nomine Marcuʒ: cuius obedientia erat magna ꝛ propterea senior diligebat eum. Habebat autem ꝛ alios vndecim discipulos: qui contristabantur: eo ꝙ illum plus diligeret. Quod postq̄ꝫ alij senes audierunt mesti venerūt ad eum vt ei renunciarent: quia fratres illi qui cum eo erant contristabantur. Sʒ anteq̄ꝫ illi aliquid faterentur: ipse cum illis ad singulorum cellas profectus est. Et vnunquēqʒ nomine proprio vocauit dicens. Egredere foras frater: quia opus te habeo. Et nullus ex illis voluit egredi. Uenerunt autem post omnes ad cellam marci: ꝛ cum pulsasset ostium vocauit nomen eius. Ille autem mox vt audiuit vocem senis foris egressus est. Et ingressus abba in cellā marci: quoniā scriptor erat. repperit quaternioneʒ quem scribebat: ꝛ inuenit ꝙ in qua hora vocatus est: litterā quam faciebat mediam dereliquit. tantūmodo vt obedientiaʒ adimpleret. Noluit autē post auditam voceʒ senis litteraʒ o quaʒ ceperat percomplere. Unde illi alii senes dixerunt ei. In veritate queʒ tu diligis ꝛ nos iaʒ diligim⁹: quia ꝛ deus eum propter suam obedientiam diligit.

Senex § cxxxiiii

quidam solitarius habuit quendam ministruʒ manentem in possessione. Cōtigit autem semel: vt tardante ministro defice

rēt necessaria seni. Et cū tēp⁹ī tercessisset 7 nō veniret minister ille defecerūt q̄ neces saria habebat senex ad victuз: 7 qđ opera retur manib⁹ suis. Qui cū affligeret. non habēdo quod laboraret. neqз vñ viueret: dicit discipulo suo. Vis vt vadas ad posses sionē illam. 7 voces nobis ministrū qui so let nobis afferre que op⁹ sūt nobis Jlle re spondit. Qđ iubes: facio. Differebat aūt senex non presumēs mittere fratrem. Et cum sustinerēt 7 tribularentur non venien te ministro illo. dixit iterum senex ad disci pulum suuз. Vis ire ad possessionem 7 ad ducere eum? Et ille respondit. Quod vis: facio. Timebat autem 7 discipulus ei⁹ de scendere ad possessionem ne forte scanda lizaretur aliunde: sed ne inobediens esset patri suo: acquieuit abire. Dicit auteз ei se nex. Vade 7 credo ī deum patrum meoꝝ quia ꝓteget te ab omni tēptatione. Et fa cta oratione direxit eum. Veniens autem frater in possessionem: requisiuit vbi mane ret minister ille. Et inuenit hospitium ei⁹. Contigerat autem eum cum suis omnib⁹ ad memoriam parentum suorū extra pos sessionem inueniri: 7 non inuenit ibi quē quam excepta vna filia eius. que vt pulsā tem fratrem audiuit. venit ad ostium 7 a peruit ei. Et cum interrogaret eam de pa tre suo: illa hortata est eum vt intraret ho spitium. simul etiam 7 trahebat eum. Jlle vero non acquiescebat intrare. Sed cum diu cogeret. preualuit euз introducere ad se. Et complexa est euз 7 cepit illicitare eū ad conmixtionem corporis eius. Jlle autē videns se trahi ad luxuriam. 7 cogitationi bus confūdi. ingemiscēs clamabat ad do minum: dicens. Domine propter oratiōes patris mei libera me in ista hora. Et dum dixisset subito inuentus est ad flumen per gens ad monasterium. 7 restitutus est ille sus ad abbatem suum.

Duo fratres § cxxxv.

carnales venerunt habitare in quodā mo nasterio. ex quibus vnus erat preclare cō tinentie: alter obedientie magne. Cui dice bat pater. Fac hoc 7 faciebat. 7 fac illud 7 faciebat: manduca mane 7 manducabat. De qua re magnam in monasterio opinio nem habebat quia ita obediens existebat Victus est frater ille continens aduersus euз inuidia. Et dixit in semetipso. Ego ꝓ bo istum si habet obedientiam. 7 accedens ad patreз monasterii dicit ei. Mitte me cum fratrem meum. vt eamus alicubi. Et dimisit eos abire. Et assumens eum frat ille abstinens voluit eum temptare. Et cū veniret ad flumen vbi erat multitudo co codrillorum. dicit ei. Descende in flu men 7 transi. Et mox ille descendit. Vene rūt cocodrilli 7 lingebant corpus eius: in nullo ledētes eū. Quod cum vidisset fra ter eius: dicit ei. Ascende de flumine. Et cum iter ageret. inuenerunt corpus hu manum iacens in via. Et dixit ille absti nēs ad fratreз suum. Si habuissemus ali qd vetustuз. iactarem⁹ super corpus illud Et rñdens ille obediēs frī dixit. Magis orem⁹ forsitā surget. Et stātib⁹ illis ad ora tionē. atqз orātib⁹ intēte: surrexit mortu⁹ ille. Quo facto gl'iat⁹ ē abstinēs fr̄. 7 dixit Pro cōtinētia mea suscitat⁹ ē mortu⁹ hic Oia aūt hec reuelauit de⁹ abbati mona sterii eoꝝ 7 qlif tēptauerit frēз suū đ coco drillis. 7 qūo suscitat⁹ fuerit mortu⁹. Et cū venissent ad monasterium. dicit abstinēti illi abbas. Quare ita fecisti frī tuo? Ecce tm̄ per obediētia ei⁹. surrexit mortuus ille.

Quidā ex sēi § cxxxvi

bus de scithi. discipulum suū transmisit in egyptū. vt ei camelū deferret: qui sportel las q̄s fecerat portaret ī egyptū. Cuз aūt deduceret cameluз alter senex obuius ei dicit ei. Si scissem fr̄ quando ibas in egy ptū: dixisseз tibi vt 7 mihi alterum came lū deduceres. Qđ cū ille fr̄ ꝓprio abbati dixisset. pre multa caritate dicit ei. Vade fili. 7 duc camelum ad illū dicens ei. quia nec dum parati sum⁹. cōple necessitatem tuam 7 vade tu cū ipo camelo. vsqз ī egy ptū: 7 iteruз reduc nobis camelum. 7 nr̄a vasa portem⁹. Cū ḡ fecissз frater sic. 7 imis

set ad illũ senē dicēs. Abbas pambo dixit ga nos nec dũ parati sum⁹ tolle ⁊ comple necessitatē tuā. Caricauit autem senex camellũ ⁊ iuit in egyptũ. Cũ aũt discarricasset: iterũ ille fr̄ reducebat camellũ ⁊ dixit. Ora ꝓ me pr̄. Cunqȝ senex regsisset quo pgeret. rn̄dit. In scithim vado: vt etiā nostras sportellas huc afferā. Quod cum audisset senex: cōpunct⁹ cepit penitere dicēs lachrymando. Indulgete mihi dulcissimi: quia caritas vestra fructũ meũ abstulit.

Alter senex § cxxxvii

cum pfecisset sportellas suas ⁊ iā retinacula misisset eaꝝ: audiuit vicinum suũ dicentem. Quid faciam qm̄ nũdine prope sunt: ⁊ nō habeo vnde mittā retinacula in sportellas meas: Et mox igress⁹ dissipauit ꝓpria retinacula: ⁊ attulit ad fratreȝ dicēs Ecce ista superflua habeo: tolle ⁊ mitte ī sportellas tuas. Et ita p̄ nimia caritate fecit vt fratris opera cōplerentur. sua autem imperfecta reliquit.

Abbas ioan § cxxxviii

nes gr̄a caritatis omnem malitiā ē oblit⁹ Hic cũ a q̄dam fr̄e mutuasset solidũ vnuȝ ⁊ cōpasset linũ vñ oparetur: venit vnus fr̄ petēs eũ parum lini vt faceret sibi saccum. At ille dedit ei cũ gaudio. Itē alter venit petēs eum linũ ⁊ dedit ei. Necnon ⁊ aliis plurimis veniētib⁹ ⁊ petentib⁹ dedit oīb⁹ cũ gaudio. Post hoc ille qui mutuauerat solidũ. venit repetēs eum. At ille dixit ego vado ⁊ afferrā tibi ⁊ nō habēs vñ redderet surrexit ⁊ ꝓfect⁹ ē ad abbatē Jacobũ. vt peteret eũ quaten⁹ redderet illi a quo mutuauerat. Et dũ iret per viā inuenit solidũ iacētē ⁊ nō eũ tetigit: sȝ fc̄ta orōne reuersus ē ī cellulā. Et cũ iteꝝ fr̄ ille repeteret rōnē suā dic ei. Uñcunqȝ mō ōfero illũ. Et iterum ꝓfect⁹ iuenit solidũ. vbi an̄posit⁹ erat. ⁊ facta orōne reuersus ē. Et ecce iteꝝ venit fr̄ ille molestās eũ ꝓ solido. Tũc senex dixit. modis oīb⁹ mō vado ⁊ affero illũ. ⁊ dũ ꝓficisceret̄ īuenit eodē loco solidũ iacētē ⁊ facta orōe tulit eũ ⁊ venit ad abbatē Jacobũ. Et dicit ei abba veniēs ad te iueni hũc solidũ ī via. Fac ḡ caritatē ⁊ predica hic ī ciuitate. ne forte aliqs pdiderit illuȝ. ⁊ si iuēt⁹ fuerit dn̄s ei⁹ redde illũ. Profect⁹ ē ḡ senex ⁊ p tres dies pdicauit. ⁊ nemo īuent⁹ ē q pdidisset solidũ illũ. Tunc ḡ Joānes dicit ad abbatē Jacobũ. Si nemo illũ pdidit reddo illũ fr̄i illi. qm̄ debeo illi ⁊ veniens ad te mutuare aut certe tollere in caritate reddere illi debitũ meũ inueni illum. Et mirat⁹ ē senex queadmodum debens ⁊ inueniēs nō statim tulit eũ ⁊ reddiderit nisi bis ⁊ tertio reuersus eēt ⁊ pdicasset. Hoc aũt erat eius mirabile. qz si qs volebat ab illo aliqd mutuari. non dabat per manus suas: sȝ dicebat fratri. Uade ⁊ tolle tibi qd̄ opus habes: et cũ reportaret iterum dicebat: vade et reporta ī loco vñ tuleras. si aũt nihil ōtulisset. nihil ille pēt⁹ dicebat.

Abbas poemē § cxxxix

dicebat. Uolũtatē tuā nunq̄ȝ adimpleas sȝ magis humilia teipm̄: vt facias voluntatem proximi tui. Itē abbas poemen qñ vocabatur vt extra volũtatē suā comederet. ibat plorās: ne iobediēs fratri suo contristaret eũ. Idem mactās ꝓpriā volũtatē humilia t⁹ volũtatē sequebatur alterius.

Quidaȝ anachore § cxl

ta sedebat in speleo iuxta cenobium. multas virtutes faciēs: ⁊ cuȝ aliqui monachi venissent de cenobio. conpulerũt euȝ hora non consueta comedere. Et post hoc dicunt ei fratres. Contristat⁹ es abba. qz hodie extra consuetudinē fecisti? Quib⁹ ille respondit. Tunc mihi est tribulatio quando propriam fecero voluntatem.

Abbas paphũci⁹ § cxli

non gustabat vinũ aliquando. Semel aũt ambulans deuenit super latrones. Et cuȝ in via eos inuenisset bibentes. cognitus ē a principe latronum. qui sciebat eum q vinum non biberet: sed videns qz esset ex laboris itinere fatigatus. impleuit cali

cem grandez vino et gladiū tenēs i manu sua: dixit seni. Nisi biberis hunc calicem occidā te. Et cognoscēs senex. quia ex mādato dei vult facere. volens eū lucrari tulit et bibit. Princeps aūt latronuz cepit ei dicere. Indulge mihi abba. quoniā contribulaui te. Cui senex ait. Cōfido in deū meum. qa propt calicem vini faciat tecum misericordiā et i presenti sclo et i futuro. Dicit ei pīceps latronū. Et ego cōfido in deo: qz ab hodie nemini malefacio. Et sic lucratus est senex omne collegium latronum.

Erant duo fra §. cxlii

tres: vnus ex ipsis senex erat. q rogabat iuniorez dicens: Rogo vt parit habitemus fr. Ille aūt respondit. Ego peccator sum: et non potes mecū habitare. Ille vero rogabat eū dicens. Possumus. Erat autez ille senior mūdus. et nolebat audire qz monachus habebat aliquando cogitatiōem prauā. Et dicit ei ille iunior pmitte quiescere hac vna septimana: et iterū loquamur. Cū ergo post septimanā senex venisset ad eū. ille volens experiri eū dicit ei. In grandez temptationē incidi i septimanā hac abba. Profectus enī i vicū ppt necessitatem peccaui. Et dicit ei senex Et vis penitere. Cū aūt ille pmisisset: ait senex. Ego tecū porto mediū peccati illius: Tūc ille frater dixit. Nō possumus ābo parit mācre. Et māserūt pariter vsqz ad tēpus trāsitiōis sue.

Quidā senū dice §cxliii

bat. Quicqd horret homo mali omnio ne faciat alteri. Horres enim sigs detrahit tibi: tu ne detrahas alteri. Horres si quis tibi calūniam fecerit vel siquis tibi aliqd abtulerit. et tu siue hec siue alia his similia ne facias alicui. Qui. n. hoc verbuz seruauerit potest illi sufficere ad salutem.

Abbas poemen §cxliiii

et abbas nub. postqz in desertū venerunt desiderabat mater eorū videre eos et sepe veniebat ad eorum cellam: nec tamen potuit illic contēplari eos. Captato itaqz tēpore. occurrit eis cum ad ecclesiam festinarent. Qua visa reuersi velociter ostiuz celle clauserunt. Ille autez stans foris cus lachrimis q̄rebat eos. Tunc abba nub egressus ad beatum poemen ait. Quid faciemus de hac matre nostra: que plangit ad ostium? Tunc exurgēs abba poemen ad ostiū. Quo non aperto audiēs eam iugiter lamentari. dicit ei. Cur tātos clamores cum iam etate defessa sis. et planctus effundis? Illa autē voce filii cognita. amplius exclamauit: dicens. Quoniam vos videre desidero filii. Quid ē enī si vos videro? Non ne sū vestra genitrix? Nōne vos his meis lactaui vberibus? Jam oī moraz cōtractione repleta sum. et audita voce tua: oīa viscera mea prae desiderio cōturbata sunt. Cui poemē ait. Hic nos magis an in futuro seculo videre desideras? At illa dixit. Quid ergo si vos h nō videro. qsi illic p certo visura sim. Sene aūt rñdēte. q si te h cohibere potueris. nec nos videas: illic pculdubio nos videbis. Tūc illa discessit cū gaudio dicēs. si pcerto illic vos visura sū. hic vos videre iam nolo.

Joannes minor cxlv

thebeus.. discipulus abbatis āmonis: per duodecim annos cuidam seni infirmanti fecit obsequium. Senex tamen cum vidisset eum laborantem nunqz illi sermonē blandum: aut placitum locutus est. Cum autem transiret sedentibus aliis senibus tenuit manum eius et dicit ei tertio. Salueris. Salueris Salueris. Et tradidit illum senibus dicens. Iste non homo s angelus est: qui tot annis mihi infirmanti. nec tamen bonum sermonem audiens fecit obsequium cum magna patientia.

Abbas agathon §cxlvi

veniens in ciuitatem vt opa sua vēderet inuenit quendā peregrinum iacentez i angiporta infirmum nullum habentem qui ei curam adhiberet. Et permansit ibi senex. et conduxit sibi cellam: et ex ope manuum suaz prestabat ifirmo illi obsequi

um: Permansit autem ibi mensib⁹ quatuor, donec sanaret infirmum. Et sic ad cellam suam regressus est.

Quidam ma § cxlvii

gnus senex infirmāti discipulo suo dixit. Ne cōtristeris fili ex īfirmitate vel plaga corporis tui. Sūma eni religio est vt in infirmitate qs agat deo gratias. Si ferrum es: per ignē eruginē amittis. Si vero aurum es: p ignem probatus a magnis ad maiora venies. Ne anxieris ḡ frat. Si eni de⁹ te vult in corpore torqueri: tu qs es vt eius potestati resistas: aut moleste feras? Sustine ḡ & roga deū vt q̄ ipe vult illa ↄcedat.

Senex quidam § cxlviii

cum frequēter infirmaret̄ corpore & lāgueret: cōtigit vt vno anno nulla eum egritudo cōtingeret. Et ppterea flebat & grauiter ferebat dicēs. Reliquisti me domine: & noluisti me presenti h̄ anno visitare.

Dicebant de § cxlix

q̄dam sene. q̄a cū moreret̄ in scithi: circunsteterūt frēs lectū eius: & vestierunt eum: & ceperunt flere. Ille aūt apuit oclos suos & risit: & adiecit iter ridere. Hoc autem factū est tertio. Quod cū vidissent frēs: rogauerūt eum dicētes. Dic nobis abba: q̄re nobis flentib⁹ tu ridebas? Et dic̄ eis. Primo risi: quia vos timetis mortē: scd̄o risi: q̄a non estis parati. Tertio risi. q̄a a labore ad requiem vado. Hec cum dixisset: statim clausit oculos in mortem.

Abbas pamon. § cl

in ipsa hora quando transibat iam de corpore dixit aliis viris sanctis astantibus sibi. Quia ex eo quo veni in hunc locum solitudinis & fabricaui mihi cellulam: & habitaui in ea. extra manuum mearum laborē non recolo me comedisse panem: neq₃ me locutum fuisse sermonem quem me protulisse peniteret. vsq₃ in hanc horam. & sic vado ad dominum. quomodo qui nec initium seruiendi deo adhuc fecerim.

Abbas agathon § cli

dum moreretur: per tres dies oculos aptos tenuit. non eos mouens. fratres autem tangentes eum dixerunt. Ubi nunc es abba? At ille dixit. In conspectu iudicii dei sto. Et dicunt ei fratres. Nunquid & tu times? Quibus ille respondit. Interea quātum fuit ad virtutem meam semper consideraui: vt mandata dei mei facerem. Sed homo sum. & vnde scio: si opera mea deo placent? Cui fratres dixerunt. Non confidis in opera tua. quia secundū deum sūt? At ille rn̄dit non confido in conspectu dei quia aliud est iudiciū dei. & aliud hoium.

Abbati sysoio § clii

cum tempus dormitionis eius aduenisset & multi alii senes conuenissent: viderunt faciem eius fulgore quodam radiantem Et dicit eis ipse. Ecce abbas Antoni⁹ venit ad nos. Et post parum ait. Ecce & chorus prophetarum. Et iterum facies eius clariore luce aspera est. Et dixit eis. Beati quoq₃ apostoli assunt. Uisusq₃ est cum quibusdam loqui. Cum ergo postularent ab eo patres vt cum quibus loqueretur ediceret. ait ille. Angeli inquit venerunt auferre animam meam & supplico illis: vt paululum me pro penitentia agenda sustineant. Dicunt autem ei patres. Tu iam non indiges penitentiam aggere abba. At ille respondit. In ueritate dico vobis quia nec initium penitētie me reminiscor arripuisse. Ex quo dicto senserunt ꝙ in timore domini esset perfectus. Tunc i splēdore solis effigie relucente eius. dicit ad eos ipse. Uidete videte: quia dominus venit. In hoc sermone reddito spiritu oīs locus ille grato odore repletus est.

Beatus arse § cliii

nius dum tempus eius vt migraret d̄ hoc seculo approximaret. dicebat ad discipulos suos. Nemo super me faciat caritatem nisi in sola oblatione. Ego si feci caritatem inuenio illam. Turbatis autem disci

pulis e'us quasi iam tempore propinquan te: dixit eis. Nec dum hora mea venit cum autem venerit non tacebo. Sed tamen stabitis mecū ante diuinum iudiciū. si ali cui de meo corpusculo aliqd velut reliq‑ as dederitis. Illis autē respondentibus. Et quid faciemus pater. quia nescim⁹ ho‑ minē sepelire? Respondit ille. Nunqd ne scitis funē ī pedib⁹ meis mittere ꝛ ita me ad montē trahere. Pili āt oculoꝝ eius ex iugi fletu ceciderant. Nā per omne tēp⁹ vite sue sedens ꝛ operans pannū in sinu suo hēbat pp lachrymas defluentes ex oculis eius. Dū ḡ moreretur cepit flere. et cū fratres illi⁹ requirerēt dicētes. Quid fles pater? Nunqd ꝛ tu times? Ille respō dit. In ueritate timeo. Et iste timor q nūc mecum est semper in me fuit ex quo fa‑ ctus sum monachus. Cum autem vidisset abba poemen. quia transijt dixit. Beatus es abba arseni. quia te tantū in hoc secu lo planxisti. Qui enim hic se non plāxerit: illic se lugebit. Aut ergo hic ex voluntate aut illic pro tormētis: īpossibile ē hominē non plangere. Abbas daniel narrauit de eodem beato arsenio. q: nunꝙ voluerit loqui ꝺ questionib⁹ scripturarum. cum ma gnifice posset si voluisset. sed neqꝫ episto‑ lam cito scripsit ad aliquem: Quando aūt ad cōuentū veniebat. p⁹ columnam sedebat ne qs videret faciē eius: ꝛ ne ipse aliquē videret alium. Erat autem visio eius an‑ gelica sicut Jacob capillis canus ꝛ ornat⁹ elegās corpore. siccus tamē. Habebat āt barbam prolixam omnino attingentē vsqꝫ ad ventrem eius. Longus autē erat: sed senio longinquo curuatus. moritur anno‑ rum nonagintaquinqꝫ. Hic fecit ī palatio diue memorie theodosii maioris qui fuit pater archadii ꝛ honorii annos quadragī ta. Et decem annos ī loco qui dicitur tro oin supra babyloniā contra ciuitatē que dicit memphis. Et tres ānos ī canapo ale xādrie. Alios duos ānos reuersus iterū ī trooin. et ita dormiuit ī pace ꝯsumās cur sū suū vir bon⁹ ꝛ spū sācto plen⁹ ꝛ fide.

Beatus atha § cliiii.

nasi⁹ episcopus: rogauit aliquando abba tem pamon: vt iret in alexandriam. Qui descendens cum fratribus. cum vidisset quosdam seculares dixit eis. Surgite ꝛ sa lutate monachos. vt benedicamini ab eis. Frequenter enim isti loquuntur cū deo ꝛ os eorum sanctum est. Et cū vidisset il ī mulierem theatricā lachrymatus est. Et reqsierūt astantes cur plāgeret. At senex rn̄dens dixit. Due me res ad has lachry mas ꝯpulerūt. Una quidē perditio illius mulieris. Secunda vero. quia ego tantā curam nō habeo placendi deo quantam hēt hec mulier vt hoib⁹ turpibus placeat.

De quodam sene §. clv

dicebatur. quia quotiens illi sua cogitatio dicebat. dimitte hodie ꝛ cras penitebis ipse iterum respondebat. Non ita sed ho die debemus penitere: et cras voluntas dei fiat in nobis.

Quidā expa § clvi

tribus de aliquo referebat episcopo: eo q audisset duos de plebe sua viros nimie ī puritatis adulteros. Rogauit ergo deū vt si ita esset sibi ostenderet. Cū ergo post oblationem consecratam vnusquisqꝫ ad communionem accederet: singulorum fa cies intelligebat ꝛ animos. Peccatoꝝ. n. facies nigras īspiciebat vt carbonē: ꝛ ocu los eoꝝ sāguīe repletos. alios ꝟo vidit cla ra facie ꝛ vestib⁹ albis idutos. Cū aūt cor pus domini suscepissent: ī quorundā vulti bus lumen in quorundam flāma videba‑ tur. Ut autem agnosceret de illis quorū crimina audiebantur cōmunionē illis por rexit ꝛ vidit vnum ex eis clara facie. ꝛ ho norabili albisqꝫ vestibus circundatū. Al terum vero nigrum ꝛ horribili vultu. Et postqꝫ diuini gratiam mysterii percepe‑ runt. illum vis quedam illustrabat: istum vero alium quasi flamma succēdebant. Orauit autē eps de singulis q̄ et ostēsa

fuerant se doceri. Astitit autem angelus domini dicens ei. Oia que de ipsis audisti vera sunt. sed ille vnus in sordibus suis permanet ꝛ in voluntate peccandi. ideo illum nigra facie ꝛ flāma succendi vidisti. Ille vero alter. similis eius quidā erat sicut audieras. sed ideo illum clara facie illustrari vidisti. quia recordatus de his q̄ primū fecit. abrenunciās illis malis operibus cū lacbrimis ꝛ gemitibꝰ dei misericordiā postulabat promittēs ꝙ si preterita ei fuissent remissa peccata. vlterius ad eadem nō rediret. ꝛ ideo priorībꝰ deletis criminibus ad hanc gratiam quā vidisti peruenit. Cum autē episcopus gratiā dei miraretur eo ꝙ non solū de tormentis tam turpis vite hominē eruerit: sed etiā tanto honore decorauerit. respondens angelus dixit. Bene miraris. homo enim es. Nam dominus noster ac vester. naturaliter bonus ꝛ humanus ē. cessantibus a peccatis: penitentibus eniꝫ se per confessionē non solum peccata dimittit. sed etiam honore efficit dignos. Sic enim dilexit deus hominem: vt vnigenitū suū filiuꝫ pro peccatoribus destinaret. ꝛ pro ipsis daret ad mortē. Qui ergo dū inimici eius essēt mori pro ipsis elegit: quanto magis quando illi proprii fiant. Hoc ergo scias. quia nullū peccatum humanū bonitatē dei vincit: si tantummodo per penitentiam vnusqsqꝫ ea que prius fecerat aboleuerit mala. misericors eni deus. ꝛ infirmitatem generis vestri scit. ꝛ passionū fortitudinē. ꝛ diaboli virtutē vel malitiaꝫ: ꝛ cadentibus quidēꝫ hominibus in peccatū tanꝙ filiis indulgens expectat emēdationē. penitentibus vero tanꝙ lāguidis cōpatitur. ꝛ mox soluens peccata eoꝝ: iustorum illis etiā premia tribuit. Audiens vero hec episcopus miratꝰ est nimis ꝛ glorificabat deū.

Abbas pau §. clvii

lus simplex habebat hanc gratiam. vt ingredientes in ecclesiam aspiceret. ꝛ ex ipsa facie eoꝝ vniuscuiusqꝫ cogitatiōes seu male essent seu bone sentiret. Cum ergo venissēt ad ecclesiā. ꝛ ingrederētur: senex vidit eos clara facie ꝛ leto animo ingredi: ꝛ angelos eoꝝ pariter cum gaudio cū ipsis. Unum autem nigrum vidit ꝛ nebulosum habentem corpus ꝛ demones hinc atqꝫ inde trahentes eum ad se misso freno in naribus: ꝛ angelum sanctum eius a longe sequentem tristem. Beatus ergo paulus cepit flere ꝛ pectus suum tundere. sedēs ante ecclesiam propter eum quem talem viderat. Omnes autem alii senes videntes eum sic flentem ceperunt rogare vt sigd in ipsis vidisset manifestaret: aut cum eis ingrederetur in congregationē. Ille autē nolebat ingredi: sed semper flebat ꝑpter eum quem sic viderat. Post paululuꝫ autem cum absoluta congregatione discederent. iterum omnium vultus circumspiciebat. si tales egrederentur quales ingressi sunt: ꝛ vidit illum queꝫ ante vidit nigrum ꝛ nebulosum: egressum de ecclesia clara facie ꝛ candido corpore ꝛ demones a longe sequentes eum: sanctum āt angelū eius prope eum hylarē. ꝛ gaudentē super eum nimis. Tunc paulus exurgens cū gaudio vociferabatur benedicens deuꝫ ac dicēs Quanta misericordia ꝛ benignitas dei est quanta miseratio eius ē: Et ascendens in altiorē locum. magna voce dicebat. Uenite ꝛ videte opa dei: venite ꝛ videte quēadmodū vult oēs hoīes saluos fieri: ꝛ ad agnitionē veritatis venire. Uenite adoremus eum dicētes: quia tu solus potes peccata tollere. Cum autem omnes conuenissent exposuit eis paulus quid vidisset ante ꝙ ingrederentur in ecclesiam ꝛ que postea: ꝛ petebat illuꝫ fratrem queꝫ sic viderat vt ei manifestaret cogitationes suas ꝛ actus: vel quemadmodum tantam commutationē illi deus donasset. Ille autem ante omnes cepit referre dicens. ego sum homo peccator. ꝛ in multis tēporibus sum deditus. Ingressus autem nunc in ecclesiam dei audiui verba Isaie prophete. magis autem dei p ipsum loquentem. Lauamini. mundi estote ꝛ tollite malitias ā animabus vestris ante conspectum meum

Discite benefacere: querite iudicium. Et si fuerint pctā vestra tanq̄ coccinū velut nix dealbabūt: et si volueritis et audieritis me bona terre comedetis. Ego autē miser et fornicator cōpunctus ī hoc s̄mone pphe. et ingressus intra pectus meū dixi ad d̄m Dn̄e tu es q venisti saluare pctōres. Hec ergo que nūc p pphām pmisisti: ope com ple in me indigno pctōre. Ecce enim amo do profiteor tibi et ex toto corde profite/ or quia hoc vlterius non faciam malum: sed renūcio omni iniusticie: et amodo ser/ uio tibi et ī cōsciētia mūda. Ab hodie ergo domine et ab hac hora suscipe me penitē tem et adorantem te: et renunciantē oīb⁹ peccatis. Juraui et statui apud me serua re oīs tuas iustificatiōes. Sub hac ergo spōsione egressus sum de ecclesia: statuēs apud me nihil de priorib⁹ peccatis vltius facere. Tūc omnes senes exclamauerūt dicētes ad dn̄m voce magna. O q̄ magnifi cata sūt opa tua dn̄e: oīa ī sapiētia fecisti.

Abbas iose §. clviii

phel dū cū aliis senib⁹ ad abbatē poeme/ nem venisset: quidā ex parētibus p̄dicti se nis attulit īfātē: cui⁹ facies p corruptionē fuerat deprauata: et sedens pater e⁹ cū eo foris monasteriū plorabat. Cum aūt vn⁹ senex ad vocē flentis egressus eēt. et inter rogaret eū cur ploraret: ille rēspōdit. Pa/ rens sum isti⁹ abbatis poemenis. et ob hoc veni vt hunc infantem quē tēptatio con/ terit vidisset. et timuimus illum huc affer/ re. Et nunc si cognouerit q2 hic sum. adhuc expellit me hinc. Ego autē videns vos pa tres qui ad eū venistis: presumpsi venire huc. Quomodo vis ergo abba miserere mei. et tolle infantē hunc: et defer intus te/ cū vt oret pro eo. Quē cū senex attulisset in cellā sapienti vsus consilio. nō illū obtu lit p̄mo abbati poemeni. sed a minoribus fratribus incipiens dicebat. Signate hūc infantē fratres facientes oratiōnē. rogās per singulos senes. Post oēs ōtulit illū ad abbatē poemenē. At ille nolebat eū conti gere. Cū autē rogarent eum vt sicut oēs ita et ille oraret. exurgēs senex īgemuit. et orauit dicēs. Deus sana facturā tuam ne dominentur illi inimicus. Et signauit in/ fantem moxq3 patri sanus ē redditus.

Requisitus qui §clix

dā ex p̄ribus si pfectū bonū esset egestas rn̄dit. Magna ē penuria. Nam qui eā vo luntarie sustinet: tribulationem quidē car nis hēt. aīe vero sue inuenit requiem.

Quidam fra §clx

ter requisiuit senem dicēs. Si paucos nū/ mos mihi debet frater: iubes vt repetam eos? Cui senex ait. Semel tātūmodo dic illi cum humilitate. At ille dixit. Quid si semel dixero. et nihil mihi dederit quid fa ciā. Tūc senex ait. Vlteri⁹ nihil ei dicas. At ille dixit. Et qd faciā q2 n̄ possū vīcere cogitatiōes meā. nisi fuero illi īportunus. dic ei senex. dimitte cogitatiōem tuā crepa re. tm̄mō ne ɔtristes f̄rem tuū: q2 mōach⁹ es.

Quidam fra §clxi

requisiuit senē: dicēs. Quomō potest aīa hu militatē adipisci. Jlle rn̄dit. Si sua tm̄mō et nō alteri⁹ mala ɔsideret. Dicebat aūt q2 perfectio hominis humilitas est. quantū/ cunq3 enim deposuerit se homo in humili tate: tm̄ proficit in altū. Sicut enī supbia si ascēderit in celum vsq3 ad inferos dedu citur: ita humilitas si descenderit vsq3 ad īfernum. tūc exaltatur vsq3 ad celos.

Abbas ma §clxii

charius dum ambularet in deserto. caput cuiusdam hominis aridum inuenit in terra Quod postq̄ bacculo suo cōuertit. vocē visum ē emittere. Quod senex quidnā eēt interrogat. At ille respondit. Ego quidem princeps erā sacerdotū ydolo2. qui ī h̄ lo/ co habitabāt. Tu aūt es abbas machari⁹ spiritu diuino replet⁹. Quacūq3 enī hora misertus eo2 fueris qui ī pena sūt. et p eis oraueris consolatiōem aliquam sentiunt. Cui senex. Et que est consolatio vestra vl' pena responde. At ille altius īgemiscens

Quantum inquit celum distat a terra. tantū
ignis ē alt⁹ in q̄ medio sum⁹ a pedib⁹ vsq₃
ad caput vndiq₃ pfusi: nec cuiq̄ licet faci/
em alterius intueri: ſʒ facies nr̄o dorso cō
iuncte sunt. Cū ḡ oras p nobis ex parte vi
dem⁹ alterutꝝ ꝛ hoc nobis p consolatiōe
cōstat. His auditis lachrimas fudit dicēs
Ueh diei illi i quo hō mādata dei trāsgres
sus ē. Et iterꝝ ab eo si eēt altera pena ma/
ior inquit. Cui ille respōdit. Sūt nobis alii
multo inferi⁹. Cumq₃ q esset illi iterroga
ret dixit. Nos quidē q deum nō cognoui/
mus misericordiā quātācūq₃ patimur: illi
vero q cognitū negauerūt. grauiorib⁹ et
ineffabilib⁹ penis subtus nos cruciantur.
Quibus auditis beatus macharius capi
te alti⁹ terre defosso discessit.

Quidam fra § clxiii.

ter requisiuit a sene dicēs: abba cur a de/
monibus grauiter īpugnamur? Respon/
dens senex dixit. q: arma nr̄a piicim⁹ a no
bis idest patientiam. humilitatē. mansue
tudineʒ. atq₃ obedientiam

Quidam fra § clxiiii

ter requisiuit abbatē sysoiū dicens. Pu/
tas abba si modo psequit nos diabolus si
cut antiquos patres. Rn̄dit magis modo
homines psequtur nostre etatis. q: appro/
pinquant penarꝫ genera. vbi ille cū legio/
nibus suis angustabit: dū sit stagnuʒ vbi cū
igne ꝛ sulphure erit arsurus: Ideo homini
bus infestatur. nec tātū infirmos quosq₃
appetere dignatur. quos vbi voluerit cito
subuertit: ſʒ fortes magis ꝛ magnos sub/
plantare per diuersa pcipitia aggreditur.

Quidā fra §. clxv

tres requisierunt abbatē siluanū. per quā
viā adeptus esset tantā prudentiā. Rn̄dit
eis ille dicens. nunq̄ dimisi morari cogita
tiones malas in corde meo que deum pro
uocarent ad iram.

Beatus anto § clxvi

nius dicebat. Si pōt fieri quantos passus
ambulet monachus. vel q̄t calices aque
bibit in cella sua habet declarare seniori/
bus. vt non deuietur in ipsis.

Abbas Poe § clxvii

mē dixit i nullo sic gaudet inimicus quō i
illo q n̄ vult cogitatiōes suas manifestare.

Quidaʒ fra § clxviii

ter dixit ad senem. ecce abba frequēter in
terrogo seniores patres vt dicāt mihi cō/
monitionē p salute aīe mee: ꝛ quicquid dixe/
runt mihi. nihil retineo. Erāt aūt seni duo
vasa vacua. et dicit ei senex. Uade ꝛ affer
vnū ex illis vasis ꝛ mitte aquā. ꝛ laua il/
lud ꝛ effunde. ꝛ pone nitidū in locū suum.
Fecit ḡ ita: frater semel ꝛ bis. Et dic ei se
nex. Utraq̄ vasa simul affer. ꝛ cū attulis/
set dicit ei. Quale est ex vtrisq₃ mundius
Rn̄dit frater. Ubi aquā misi ꝛ laui. Tunc
senex dicit ei. Sic ē ꝛ aīa fili que frequēt
audit vba di. q̄uis nihil retieat ex his q̄ i
terrogat. tn̄ plus mūdat q̄ illa q̄ n̄ reqrit.

Quidam senex § clxix

dixit. Qn̄ opa bona exercet monach⁹. ve
niēs diabolus locū n̄ inuenit in eo ꝛ statiʒ
discedit. Si āt malū opus exercet veniens
frequenter spiritus dei ꝛ videns malū op⁹
nō ad eū accedit. sed recedit. Si autem ex
toto corde iterꝝ reqsit⁹ fuerit cito reuertet.

Quidam senex § clxx

dixit vsq₃ tunc debet laborare monachus
vsq₃ quo possideat xp̄m. Qui āt semel illū
adeptus fuerit. iā non laborat. Permittit
tn̄ dn̄s laborare electos suos. vt rememo
rētur tribulationū labores. vn̄ semetipsos
custodiant: timētes ne tātos labores amit
tāt. Nā ꝛ filios israel ideo deus p desertū
quadragita ānos circūduxit. vt rememo/
ratis tribulatiōib⁹ n̄ redirēt retrorsū.

Quidam fra § clxxi

ter interrogauit senem dicēs. dic mihi pr̄
q̄re nūc laborātes mōachi n̄ accipiūt gra
tiā sic āti q̄ pr̄es? Cui senex dixit. tūc tanta

caritas erat. vt vnusquisq; pximū suū sursū fberet. nūc vero postq̄ caritas refrixit. tot9 mūd9 i maligno posit9 ē singuli pxios suos ad iferiora dducūt. z iō sic grāz n̄ sortimur

Quidaz frater § clxxii

reqsiuit senē dicēs. putas abba cognoscunt facti viri qn̄ venit i eos grā? Rn̄dit senex dicēs. n̄ sēp cognoscūt. Nā cuiusdā magni senis discipul9 cuz peccasset i aliq̄ re irat9 senex dixit ei cū clamore. Uade z morere. z stati ille cecidit z dfūct9 ē. Cūq; senex vidisset eū mortuū timor igēs irruit sup eū: z cū magna humilitate orauit. rogās deū z dicēs. Dn̄e ihu xpe resuscita illū z iā vlterius sine osideratōe. talē nō loqr fmonez. z cū hec dixisset: stati surrexit discipul9 ei9.

Abbas poemē § clxxiii

dixit. hō q alios docet z n̄ facit ipe q docet sitis ē fōti alto q oīuz res lauat z oēs satiat potu. seipz āt lauare n̄ pōt: s; hēt z imūditias z sordes limox. Itē dixit. doce aīaz tuā seruare: que ligua tua alios docet.

Quidā ana § clxxiiii

choreta cū venisset ad abbatē poemenē. suscepit eū senex cū leticia. Et cū se alterutrū āplexi fuissēt: cepit anachoreta d scripturis sāctis z d reb9 celestib9 oferre. Tūc senex vertit faciē suā ad alium fratrē z non dedit anachorete respōsū. Ille vero videns q nō loqret cū eo. egressus ē tristis: z dic discipulo illi9. Sine causa tāti itieris labores assūpsi. vt veīrem ad eū q mihi loq dedignat. Ingressus aūt discipulus ad abbatē poemenē dixit. Propt te huc veīt abba iste hō magn9. tātā glīaz i locis suis habēs z tu nō vis loq cū ipo? Rn̄dēs senex dixit Iste hō de supiorib9 est. z celestia loqtur. ego aūt d iferiorib9 sū z terrena vix loqui possū. Si mihi locut9 fuiss; aliqd de passionib9 mōachi. forsitan z ego rn̄disse illi. Si aūt d celestib9 loqtur. ego me nescire ofiteor. Egressus g discipl's dic ad anachoretā. Senex iste nr̄ nō vult de altiorib9 q̄stiōib9 loq: s; si quis ei de passionib9 locut9 fuerit rn̄det illi. At ille copūct9 i h fermōe: igressus ad senē dixit. Quid faciam abba. quia dominant mihi passiōes cordis mei? Tūc senex respexit eū gaudēs. z dixit ei. Modo bn̄ pr veīsti. Aperio g os meū z iplebo illud bonis tuis. Et h sermone adiutus est anachoreta et dixit. In veritate bona est hec via. quaz tenes et vera. Et agens seni gratias. reuersus est in ppriā regionez.

Quidam senex § clxxv

dicit. Si quis aut de scripturis aut de quacunq; causa locutus fuerit. ne contendas cum eo: sed siquidez benedicit cōsenti ei: si vero male dic ei. Tu scias quō loqris. Ait apl'us. Noli otendē verbis. Hoc obseruans: z hūilitatē possidebis: z odiū euitabis. Naz si psistas cōtēdēs: z vis defēdere fmonē tuuz nascet scādalū. Frequēter g dū laudas altex: fit etiā ex iustificatione otētio. De q̄cunq; aūt re q̄uit cōtenderis: nō paruā noxietatē senties: z nullo modo requiē possidebis. Magis autē stude silētium: z de nullo es sollicitus. Attende meditationi tue tam mane q̄ vespere z impetum inimicorum non timebis.

Quidam § clxxvi

frater interrogauit senem dicens. Usq; quo est obseruandum silentium pater? Respondit senex. Usque quo interrogaris. In omni enim loco si taciturnus fueris: requiem possidebis.

Abbas poe §. clxxvii

mon dicebat. Sicut apis quocunq; vadit mel opatur: ita z monach9 quocūq; pgit si propter opus dei perrexit dulcedinem bonorum actuum semp potest perficere.

Abbas § clxxviii

mutues venit aliquādo de loco qui vocatur ragithā in partibus gebolome. Erat autem cum eo etiam discipulus eius. Uidens autem euz epūs loci illius: tenēs cum inuitum presbyterum fecit. Et dum pariter comederēt: dicit ei episcopus. Indulge mihi abba: scio enī q̄a hunc honorē nolebas: sed ego a te benedici desiderās

hoc p̄sumpsi facere. Cui senex pro humili/tate ait. Et mea cogitatio pax volebat. s3 ī hoc laboro. q2 diuidi h eo a fratre q me cū ē. z solus nō sufficio orationes meas implere. Dicit ei eps. Si scis eū esse dignum ordino ego z illū. Respondit abbas mutu es. Si quidem dignus sit: nescio. vnū aūt scio q2 melior me ē. Ordinauit āt z illum. Utricq3 tñ ipsi ita permanserunt vsq3 ad finē suum. vt non ad altare quātū ad obla/tionē sacrandā accederēt. Unde dicebat senex. Confido in deū meu3: q2 nō habeo grande iudiciu3 pp hāc ordinationem: q2 oblationem nō mihi p̄sūpsi offerre. Nā ordinatio hec illoꝝ est q sine culpa sunt. iusti z immaculati. Ego autē bene me cognosco.

Quidam fra § clxxix

ter beatū Macharium postulabat. vt ei ser/mone3 diceret. per quē posset saluari. Cui senex ait. Oportet fugere hoīes. z sedere ī cella: z pro peccatis iugiter lamentari: z qđ super omnes virtutes est: tam linguā coercere q̄3 ventrem.

Abbas arse § clxxx

nius dū adhuc secularis ī palatio moraretur orauit dominū dicens. Dn̄e ostende mihi viā p quā possim saluari. Et audiuit voce3 dicente3 sibi. Arseni fuge hoīes z saluaberis. Cū ḡ recessisset ī solitudine3 z eūdem sermone3 oraret rursus audiuit sibi voce3 dicente3. Arseni fuge. tace. z quiesce Hec. n. sunt p̄ncipia salutis. Cū ad eūde3 Arseniu3 Theofilus archieps venisset aliquē ab eo audire s̄monem edificationis. tunc sanctus arsenius ait cūctis q aderāt Si dixero vobis aliqd custodietis? Qđ cū illi gratāter p̄misissēt addidit ille. Quocūq3 loco audieritis arseniu3 illuc vlteri9 ne accedatis. Itē cu3 eu3 vellet archieps videre: misit primo videre si apiret ei. At ille remandauit ei dicēs. Si sol9 veneris aperio tibi. si autem cu3 plurib9 vltra hic nō sedebit arsenius. Qđ cu3 audisset eps ceptū iter distulit ne pp se d̄ loco illo heremita discederet. Uenit aliqñ isde3 abbas arsenius ī quēda3 locu3. z erat harūdine/tu3: z motum ē vento. Et ait senex ad fra/tres. Quis est hic mot9? Et dicūt ei. Harundines sūt. Dicit senex. Uere si quis sedet cū quiete. z audierit vocem auis: non habebit cor eius eande3 quiete3: quanto/magis vos hn̄tes sonū harūdinū hax dicebāt aūt d̄ eo. q2 erat cella ei9 lōge millia trigintaduo. z non exibat cito: sed alii ei faciebant ministeriū. Quando autem ī solitudine3 redactus est locus qui vocatur scithi exiuit plorans z dicens. Perdidit mundus roma3. z monachi scithia3.

Quidam fra § clxxxi

tres dū linū ex thebaida pergerēt cōparare: dixerunt per occasiōe3 beatū videam9 arseniū. Quod cū daniel discipulus ei9 nūciasset: precepit vt p qua causa illuc aduenissēt de alexandria ab eis inqreret. Cu3 ḡ renunciasset q̄ pp̄ter linū pergerēt cō/parandū. Respondit arseni9. Ergo facie3 meā non videbūt: q2 non propter me: sed propter opus suū aduenerūt. Uade itaq3 z susceptis eis fac obsequiū z dimitte eos dicens. q2 senex non pōt vobis occurrere. Cum quidam ad eūdē beatū arsenium ex fratribus aduenisset. volēs videre eū: pulsauit ostiū. Abbas aūt arseni9 sperans suū eē discipulū aperuit ei. Sed postq3 alterū esse conspexerat. mox se in terrā p̄iecit. Illo autē surgere cum postulante respondit Nō hinc exurgā nisi discesseris. Per multas āt horas rogat9 a fratre nō acquieuit. donec discederet ille qui venerat. Astite/runt aliqñ abbati arsenio demones ī cella sedenti. z tribulabāt eū. Superuenerūt aūt ei fratres q ei ministrare solebant: stātesq3 extra cellā audiebant eum clamante3 ad dominum z dicentē. Domine non me d̄re/linquas. quia nihil boni feci coram te: sed presta mihi secundum benignitatē tuā saltē modo assumere initia bene viuendi. cū interrogaret aliquando abbas arseni9 quēdam senem egyptium de cogitatiōib9 suis Alius videns eum dixit ei. Abba arseni quomodo tu qui tanta eruditione ī latina

τ greca lingua edoctus es::rusticuз istum de cogitationibus interrogas? Et ille respondit dicens. Latinam quideз τ grecaз linguam quantuз ad seculum pertinet apprehendi:sed alphabetū rustici huius nec dum discere potui. Senes dicebant quia dederint aliquādo quidam in scithi fratribus paucas caricas:τ quia pauce erant: non transmiserunt ex eis abbati arsenio: ne velut iniuriam pateretur. Ille autem cum hoc audisset nō est egressus iuxta morem ad collectam cum fratribus dicens. Excomunicastis me. vt non mihi daretis eulogiam quam trasmisit dominus fratribus:ex qua non fui dignus accipere. Quod cum audissent omnes edificati sunt in humilitate senis. Et vadens presbiter portauit de caricis illis τ adduxit eū in congregatione gaudentem. Dicebant autem de eo:quia nemo poterat comprehēdere moduз cōuersationis eius. Sedente eodem abbate arsenio aliquādo in iteriorib⁹ egypti cum illic īportunitateз pateretur: visū est ei derelinquere cellaз:τ nihil ex ea tollere secum:τ sic profectus ē ad discipulos suos paranitas. alexandrum τ zoilum. Dixit ergo. Tu alexander surgens nauiga. Et zoilo dixit. Ueni mecuз vsqз ad flumen:τ quere mihi nauiculam alexandriā nauigantem:τ nauiga etiam tu ad fratrē tuum. Zoilus autem turbatus in verbo est τ tacuit. τ ita diuisi sunt ab inuicem. Descēdit autem senex circa partes alexādrie τ egrotauit egritudine magna. Discipuli autem eius dixerunt ad inuiceз. Putas ne aliquis nostrum contristauit seneз: τ propterea diuisus est a nobis? Et non inueniebant inter se contristationis causaз. neqз quia aliquando ei inobedientes existerent. Cū vero sanatus fuisset senex dixit ad seipsum: vadam ad fratres meos. Et ita nauigans venit ad locum qui dicit̄ petra: vbi erant supradicti ministri ei⁹. Cuз vero iuxta flumen esset:puella quedam ethiopissa veniens tetigit perā eius. Senex autem increpabat eaз. Illa vō dixit. Si monach⁹ es vade in montē. Compunctus autē in hoc vbo Arsenius dicebat ad seipsuз. Arseni si monach⁹ es vade in montē. Et inter hec occurrerūt ei Alexander τ zoil⁹ discipuli ei⁹. Et cuз cecidissent ad pedes eius proiecit se etiā senex ī terrā τ flebant simul. Dicit aūt senex. Nō audistis quia egrotaui? τ dixerunt ei. Etiam audiuimus:τ ille dixit. Quare non venistis videre me. Et dicit ei alexander. Quia diuisio tua a nobis acceptabilis nō fuit. qm̄ τ multi ex ea contristati sunt dicēes. Nisi inobedientes fuissent seni. neqꝫ se separasset ab eis. Et dic̄ eis senex. et ego cognoui quia h̄ diceretur. Sed τ iteruз dicturi sunt hoīes. quia non inueniens colūba requiē pedibus suis:reuersa ē ad noe in archā. In hoc igitur verbo curati sunt animi discipuloꝝ eius:τ permanserūt cuз eo vsqз ad vltimū vite ipsius tēpus

Abbas besa § clxxxii

rion duз ambularet cuз discipulo suo per heremuз. venerunt ad quandā speluncā: τ ingressi ibi inuenerunt fratreз sedenteз τ funiculuз operantem:qui neqз respexit eos neqз salutauit:neqз aliquid locutus est eis. Dixit ḡ eis abbas besarion. eamus hinc:quia hic senex nō vult loqui nobiscū: Et profecti sunt ad abbatē Joannē. Cum autē reuerterentur ad eandem speluncā. τ dicit abbas besarion: Ingrediamur iteruз ad hunc fratreз:si forte vel modo persuadeat illi deus: vt loquatur nobiscū. Et cuз ingressi fuissent inuenerūt corpus tantūmodo mortuuз. Et dixit discipulo suo. Ueni frater cōponamus illud:quia ꝑpter euз huc nos dominus trāsmisit. Cuз autē sepelirent. inuenerunt quia mulier esset: et admirati sūt τ dixerūt. Quēadmodū τ mulieres cōluctant̄ τ vīcūt demonia. Et glorificantes deum qui est omnium protector:recesserunt inde.

Beatus ma § clxxxiii

chari⁹ aliqñ narrabat dicēs: venerūt ad me quodā duo iuuenes. τ vn⁹ quidem iā pleno:alī adhuc īcipiēte barbitio. Qui cū

ignorantes meipsũ iterrogarent: vbi eét abbatis cella macharii: atq3 me scrutantes cur eum requirerent. opa eius inquiũt magna et vitã preconabile3 cognoscentes eum videre summo desiderio festinam⁹. Cũq3 ego meipsu3 esse quẽ quererent p fiterer: mox meis pedib⁹ prouoluti: vt illos mecũ habitare pmitteres postulabãt. Quos cũ viderem velut diuitiaꝝ opulẽtia delicatos. nõ posse mecũ illic residere respondi. Et si hic inquiũt tecum manere non possumus: alio tamẽ loco nos pficisci definita semel sentẽtia mentis impellit. Quo ego audito cepi intra meipm ita reputare. Si hinc illos abegero: scandalum patient. Cu3 enim labor ipse cõpellat eos hinc fugere: cur de mea murmurent volũtate: tunc dixi illis. Venite ɔstruite vobis cellas si potestis. At illi locũ sibi tantũmõ demõstrari poscebant. Quibus ego alueolum cũ secure et sacco pleno panibus cũ modico sale contradidi: petrã durissimam ostendi. qua incisa habitaculũ sibi preparent: quod lignis de palude allatis cõtegerent. Arbitrabar autẽ ego pro iniuncto sibi hoc labore discedere. At illi interrogauerũt me: qd illic alii fratres solerẽt opari Respõdi ego funiculu3. Et sublatis foliis palmaꝝ principiũ illi⁹ texture ostendi vt sportellas facere: quas ministratorib⁹ p pane recipiendo dare commonui. et ita discessi. Illi vero cũ summa patientia que a me fuerunt iperata fecerũt. ac per tres annos ad me nullaten⁹ accesserunt. Et qa alii fratres de longinqs regionib⁹ veniebant ad me: illi vero nec aliquid requirerent: nec ad illos accedere3. nõ leuiter admirabar: videns eos in ecclesia tantu3 ob lectionem cum silentio et oratione percipe. Desiderans ğ scire cõuersatiõe3 eoꝝ. hebdomada integra ieiunans: rogaui dñm vt mibi opera eoꝝ dignaretur ondere. Et p⁹ hoc pfectus ad eos pulsaui hostiũ. Quo apto tacentes adorauerũt me vterq3. Et postq̃ facta ex more orone cõsedi: ille maior innuit minori et egressus ẽ foras. Sedebat aũt ipe funiculũ torquẽs: nihil loquẽs omnino. Hora vo nona pulsat ostium ad quẽ apto minor igressus ẽ. Et maiore iteru3 innuẽte egressus. cibũ q̃ reficeremur excoxit: eodẽq3 nutu iussus mensa3 cũ paximaciis trib⁹ apposuit. tacensq3 stetit. Quibus ego dixi. Surgite comedamus. Quo facto allato vasculo q̃ aquã solebãt portare potauim⁹. Ablata autẽ mẽsa cu3 vesperasceret dicunt ei. Discedis? At ego illic me velle regescere respõdi. Mattam ğ mibi in vno angulo collocauerũt et ipsi i altero angulo q̃si quieturi: et zonas suas et analabios posuerũt. Cũ aũt quasi ad dormiẽdũ se ppararent: iteꝝ ego rogaui dñ3 vt mihi eoꝝ opa declararet. Et ecce dissipato tecto lux clara cellulã q̃si medi⁹ dies ipleuit: quã tñ illi nõ senserũt. S3 p⁹q̃ arbitrati sunt me dormire surgentes cinxerũt se: atq3 ad celũ man⁹ extenderunt Quos qde3 ego quid facerẽt ituebar. Illi vo me videre nõ poterãt. Et ecce vidi tanq̃ muscas demões veniẽtes: et in illi⁹ minoris ore atq3 oculis residere volẽtes: sed angl's dñi rõphea ignis armat⁹: tã illũ circũdabat: q̃ demões abigebat. Ad maiorẽ aũt ppe accedere nõ audebãt. Diluculo vo se in eodẽ stratu piecerũt. et ego velut expgefact⁹ exurgo. Qd cum et illi ita fecissẽt. Ille maior hũc mibi smonem locut⁹ ẽ. Vis pat duodeci psalmos decantemus: Ac me ɔsentiẽte. Ille minor frater gnq3 psalmos cũ sex vsib⁹ ɔcãtauit: et vnũ alleluia. Et p singulos versus fax ignis egressa ascẽdebat ad celũ. Item et maior cũ ɔcantaret. q̃tiens labia deducebat ad psallẽdũ: velut funiculũ ignis d ore eius ad celũ tẽdebat. Postq̃ vo ego aliquãtulũ ɔcantaui. egrediẽs vt p me dignarẽt orare expetiui. Illi vo tacẽtes meis sunt pedib⁹ puoluti. Et cogñi qm̃ qde3 maior eẽt pfect⁹ i timore dĩ: minorem vo adhuc dmões ipugnarẽt. Post paucos vo dies maior frater est in pace recept⁹ tertio die etiam minor est deum assecutus.

Abbas moi § clxxxiiii

ses ɔmõebat fres dicẽs Quattuor sũt monachis pncipalia obsuãda. i. tacẽdi: suãdi mandata dĩ: hũiliãdi semetipsum: et ãgustia

paupertatis. Oportet ergo monachum ut semper lugeat: semper suorum memor sit peccatorum: et omni hora ponat sibi mortem ante oculos suos.

Sancti patres § clxxxv

cōgregati pphetauerūt de vltima generatiōe. Ex qbus vnus pcipuus noie isquirio dixit. Nos quidē adhuc mandata dei implem⁹. Interrogauerūt eū alii pres dicentes. Quid hi. q post nos futuri sūt? At ille respōdens dixit. Media forte cōplebunt mādata dei: et eternū requirēt dn̄z. Dixerūtqz sancti pres. Post hos autē qui veniūt. qd facturi sunt. Respondēs dixit. Homines generatiōis illi⁹ mandatorū dei opera nō habebunt. et precepta dei obliuiscent. Superabūdabit āt tūc iniqtas et refrigescet caritas multoꝝ. Veniet vero sup eos tēptatio. Et q īuēti fuerit i illa tēptatiōe pbati: et nobis et prib⁹ nr̄is meliores existūt. et feliciores et pbabiliōes.

Quidā frater § clxxxvi

abbatem regsiuit agathonē dicēs. Volo pater manere in cōgregatione cū frībus. Dic mihi quō habitē cū eis. Respondit ei senex. Obserua hoc pre oībus: vt qualis p̄ die ingrediaris apud ipos: tales etiā reliquos dies peragas cū humilitate.

Quodā tem § clxxxvii

pore mazines cū superuenissent in scithi: et multos ex patribus interfecissent abba poemen cū alio abbate seniore sibi noie nub. et cū aliis qnqz patrib⁹ fugiēs inde: venit in locū terenetudinis: et inuenerūt ibi tēplum quoddam desertū. manserunt ibi septē dies: donec cognoscerēt vbi mā surus esset vnusqsqz in egypto. Dicit ergo eis abbas nub qui erat seior. Septimana hac vnusquisqz mācat apud se. et cū altero nō loquatur. Cū autem sic facerēt. erat in templo illo statua cuiusdam idoli. Abba ergo nub exurgēs mane lapidabat eā. et vespere veniens dicebat ad eam. Peccaui idulge mihi. et p totā septimanā similiter fecit Die autē sabbati cū pariter conuenissent dicit ei abba poemen. Quid voluisti hac tota facere septimana. vt hō fidelis ydolo diceres indulge mihi. Dicit ei senex. Hec ergo propter vos feci. Dicite mihi. nūquid hoc idolum quando lapidabā locutum est aliquid aut iratum. Et iterum quando indulgentiam petebam. nunquid exaltauit se aut gloriatum. est? Cui abba poemē respondit. Non vtiqz. Tunc senex dixit: fratres ecce sumus septem: si vultis ergo vt pariter maneamus. fit idolum istud nobis exemplum: nequando iniuriatus aliquis irascatur. nec quādo ab eo venia petitur glorietur vel extollatur. Sin autem non ita vultis vnusquisqz vbi vult pgat. At illi proiiciētes se in terrā sponderunt se ita facturos et sic permāserūt p multos ānos cū multa humilitate et patiētia. Quattuor horis dormiebant in nocte. et quattuor psallebāt. et quattuor operabāt. deinde vero vsqz ad nonam legebant findentes folia palmaꝝ: et. post hoc victum sibi preparabāt. colligētes qsdā herbas terre

Fuerūt et § clxxxviii

alii septē similiter pbatissimi viri q in ea heremo q saracenis contigua ē habitabāt cellul' qdē haud lōge a se diuisis. s3 ipsi vinculo caritatis cōnexi quoꝝ vn⁹ vocabat petr⁹ ali⁹ stephan⁹. tti⁹ ioānes. qrt⁹ geōgi⁹ qnt⁹ theodor⁹. sext⁹ felix septim⁹ laurus: Hi ergo i sterili ac vastissima solitudine et pene hoib⁹ ihitabili cōmorātes: semel sibi in septimana vidēdos se pbebāt. Sabbatorū nāqz die hora diei nona cōueniebāt singuli d locis suis ad locū sibi cōdictū: offerētes vnusqsqz si qd iuenire poterat: Et vn⁹ qdē deferebat nuces: alius lactorōces: alius dactilos alius ficus: alius herbas vsibiles idest lapsanū pastinacas caricas et petrissiliū. Iste quippe erat pcipuus coꝝ victus: panem nāqz et oleū vel potū extra vsū habebant. Tantūmō supradictis herbis et pomis sustētabantur. Vestimentū eis palma solūmodo prebebat: aq̄ i locis illis minime iueniebat. Neqz. n. aliter potabantur q̄ exeūtes mane ac discurrē

tes p diuersas herbas colligētes ros. q af fluētissime ibi cadit: ⁊.ide tm̄modo bibebant. Cūq3 vt dixim⁹ i vnū cōuenirēt locū agētes deo gr̄as sumebant cibū. Post refectionē ꝟo vsq3 ad vesꝑam sedētes meditabant̄ de scripturis sactis. Nō.n.discurrebat inter eos secularis fabula n̄ cura seculi.nō actio terrenaꝝ rerū3:s3 solūmodo collatio spiritalis regni celestis d̄siderabilis cōmemoratio futura beatitudo. gloria iustoꝝ pena peccatoꝝ.sāctoꝝq3 omniu3 reges q ia3 inter beatas paradisi sedes letant̄. Hec conmemorātes. suspirabāt ex imo pectore:⁊ flebāt vberrime. Cūq3 p totam noctē vigiles pmāerēt celebrātes domino laudes.die dn̄ico hora nona loquendi secu3.⁊ vidēdi se terminū capiebāt. Redibat eni3 vnusq̄sq3 ad cellam suā:i qua solus soli deo dieb⁹ ac noctib⁹ vacabat. In his igitur studiis eos positos. sarracēi late p heremū discurrētes reppcrūt ⁊ irruētes sup eos d̄ heremo eiecerūt.atq3 ligantes eos pedib⁹ suspēderūt.ml̄tisq3 iniuriis affectos ad extremū focū subt⁹ eos d̄ herbis amarissimis ꝯgesserūt. vbi icredibilit̄ cruciati lum̄ oculoꝝ ex amaritudīe fumi amiserūt. Et postq̄ꝫ ml̄tis tormētis eos afflixerūt semiuiuos eos dimiserūt. Ex qb⁹ vnū nouim⁹ i q̄dā loco plurimo postea supuixisse tempore.ceteri vero vbi nam fuerint deuoluti: penitus ignoramus.

Interrogauit §clxxxix

qda3 frater abbatē poemenē dicēs. Quid est quod dominus in euāgelio ait. Nemo hac dilectione maiorē habet q̄ꝫ vt qs aīa3 suam ponat ꝑ amico suo. Quomodo hoc fiet. R̄ndit senex. Si qs audit verbū malū a proximo suo.et cum possit ipse similia respondere illi:pugnat tamē in corde suo portare laborē.⁊ vim sibi facit ne forte respondeat illi et cotristet illū:iste talis aīa3 suam ponit pro amico suo.

Requisitus ab §cxc.

bas Moyses dixit. Si non ꝯcordat. act⁹ et oratio i vanū laborat hō. Cū.n.orat qs ꝑ seipo vt idulgentia illi peccatoꝝ detur obſuet ne faciat illa iteꝝ. Qn̄.n.voluntatem peccandi quis dimiserit.⁊ ambulat ꝑmanēs in timore dei.istum mox cum gaudio suscipit deus.

Sanctum se §cxci

nē regauit fr̄ dicēs Quid faciet hō i oī tēptatiōe veniēte sup se.⁊ oī cogitatiōe imissa ab inimico. Respōdit plāgere debet i cōspectu.bōitatis d̄i.vt succurēs auxiliet̄ ei: Scriptū ē.n.dn̄s mihi adiutor ē ⁊ ego despiciam inimicos meos

Quidam senex §cxcii

dixit. Sic ad succēsa3 ollā musce nō apꝑpinquāt:si vero tepida fuerit insidēt in ea ⁊ faciūt vermes:ita ⁊ monachu3 succēsum igne diuini amoris fugiunt demones: tepidum vero illudunt ⁊ insequuntur.

Abbas siluan⁹ § cxiii

sedens aliquādo cū fr̄ib⁹ i speleo factus ē in excessu mētis:⁊ cecidit i faciē suā: ⁊ p⁹ multū surgēs plorabat. Et iterrogauerūt fratres eū dicētes. Quid hēs pat̄? Ille vero tacebat ⁊ flebat. Cōpellentib⁹ aūt illis dixit. Ego ad iuditiū raptus sū.⁊ vidi multos de habitu n̄ro eūtes in tormēta:⁊ multos sclares ad regnū. Et lugebat senex.⁊ nolebat deīceps exire de cella sua. S3 si exire cogebatur operiebat capucio facie3 suā dicēs. Quid necesse est videre lumen istud tēporale in quo nihil ē vtile.

Quida3 senex §.cxciiii

dixit fratri:omni die vicinam tibi mortem esse cogita:quasi iam clausus in monumēto:nihil de hoc seclo cures. Timor d̄i permaneat i te omni hora. Crede te hoībus oībus inferiorē esse. Nō detrahas alicui: quia de⁹ cognoscit omnia: s3 esto pacific⁹ cū omnib⁹.⁊ dabit tibi domin⁹ regem.

Cum quidam §: cxcv

fratres queadmodū orarēt btm̄ Macharium requisissent: respondit illlis dicens.

Nō sunt necessaria nobis superflua verba. sed extēdere man⁹ ac dicere. De⁹ quomodo vis ꝛ sicut tibi placet ita fiat. Si āt tēptatio irruerit aut īpugnatio dicendum est. Dñe de⁹ clementissime auxiliari digna re nobis. tu enim scis quid nobis expediat fac nobiscū misericordiam tuaꝫ.

Abbas Joan § cxcvi

nes dicebat. Similis debet eē monachus homini sedenti sub arbore grandi. q respiciēs feras diuersas ꝛ serpētes veniētes ad se: cū ñ potuerit eis resistere subiit ī arborē ꝛ saluat̄. Jta ꝛ monachus sedeat ī cella sua. ꝛ respiciēs prauas cogitatiōes. iaculationesqꝫ veniētes super se. cū nō potuerit eis resistere: confugiat ꝑ oratione ad dñm cui oīa possibilia sunt ꝛ saluabitur. Jtē dixit. similis eē debet monachus homini habenti a sinistra ignē: ꝛ a dextra aquam vt quotiens succensus fuerit ignis tollat de aqua ꝛ extīguat illū. Sic oportet ꝛ monachū facere omni hora vt quando cogitatō turpis succēsa fuerit ab inimico. tūc aquā .i. orōes ꝯtiuas effūdat ꝛ extīguat illā.

Abbas zenon § cxcvii

dum eēt in scithi. egressus ē nocte de cella sua ambulare ꝑ heremū. Et factuꝫ est dum lōgius ꝓcessisset errauit. tres noctes diesqꝫ ambulās: ꝛ cecidit fatigat⁹ vsqꝫ ad mortē. Et ecce stetit ante eū infans habēs in manu sua panē. Et dixit ei. exurge ꝛ comede: At ille exurgens orauit. timuit eni fātasiā esse. Cui infās dixit. bene fecisti ꝙ orasti. modo ḡ surge ꝛ comede. cui abba zenon ñ acquieuit nisi secūdo ac tertio orasset. Et cū ille laudaret q2 orabat. Jā tunc surrexit ꝛ comedit. post hec dicit ei infās: q̄tū temp⁹ ambulasti, tū longe es a cella tua. Sꝫ surge sequere me. Et mox inuentus ē ante cellā suā: Dicit ḡ ei senex: Jngredere in cellā meā ꝛ fac orationē. Et ingresso sene in cellā suā. ille non cōparuit.

Abbas daniel § cxcviii

referebat de beato arsenio eo ꝙ sabbatorū die vespere. solē relucētē post dorsum suuꝫ dimittebat in orone ꝑsistens. extendensqꝫ ad celū manus: ñ desistebat orare nisi iterū sequēti die sol surgēs oculos ei⁹ īplesset. Ceteras autē noctes ꝑuigiles ducebat ꝛ prope diluculo cū vellet paꝝ pro nature fragilitate quiescere. dicebat somno. Ueni male serue. Et mox claudens oculos gescere paꝝ sōni sedendo surripiebat. et statiꝫ exurgebat.

Venerunt ali § cxcix

quādo ad abbatē luciū ī ennatū monachi q dicebātur cochiti. hoc ē orātes. Et interrogabat eos senex dicens. qđ ē op⁹ manuum vestraꝝ. et illi dixerūt. non cōtingim⁹ aliquod op⁹ manuū: sꝫ sicut. dicit apostol⁹ sine intermissione oram⁹. dicit eis senex. ꝛ non māducatis: Jlli autē dixerūt. etiā māducam⁹. et dicit eis senex. Qñ ḡ comeditis qs orabit ꝑ vobis: Et iteꝝ interrogauit eos dicēs. Nō dormitis: Et dixerunt dormim⁹. et dicit senex. ꝛ cū dormitis qs ꝓ vobis orat: ꝛ non īuenerūt ad hec qd responderēt illi. ꝛ dicit senex. Jgnoscite mihi fratres. q2 non facitis sicut dixistis. ego autē ostēdo vobis. q2 operans manib⁹ meis sine intermissione oro. Sedeo. n. iuuante deo infūdēs mihi paucas palmulas. et facio ex eis plectas ꝛ dico. Misere mei de⁹ secūdū magnā misericordiā tuā. et secūduꝫ multitudinē miserationū tuaꝝ dele iniq̄tatē meā. et dicit eis oro ē an nō: ꝛ dixerūt etiā. Et dixit iteꝝ. Qñ ꝑmaneo tota die laborās et orans facio plus minus qndecim nūmos. et pono ex eis ad ostiū duos. ꝛ residuū māduco ꝛ q accepit illos duos denarios. orat ꝓ me tēpore q̄ ego māduco vel dormio. Atqꝫ ita ꝑ grāꝫ dei īplet̄ mihi qđ scriptū ē. Sine intermissiōe orate.

Abbas macha § cc

rius dū semel ď scithi portās sportellas q̄s texerat graderet̄. vie laboris defessus resedit et dixit. de⁹ tu scis. q2 amplius nō valeo ambulare. et mox īuētus ē ad fluuiuꝫ vñ adhuc mltū aberat iteruallū itineris.

Abbas ammon ve § cci

niēs ī dserto ad quedā locū haurire aquā vidit basiliscū: ⁊ iactās se in faciē suā dixit Dn̄e aut ego moritur⁹ sū: aut ista bestia. Mox basilisc⁹ per vͣtutē dei dissipatus ē.

Abbatis besario § ccii

nis discipul⁹ noīe dulus: cū quadā die cū ipo pariter iuxta litt⁹ maris ābularet: cōtigit eū mltū sitire ⁊ dixit sei. Sitis me macerat pr̄. At beat⁹ besariō. facta orōne iussit eū aquā de mari tollere ⁊ bibē. Qd cuȝ fecisset ⁊ dulcissimā aquā repisset. vasellū qd secū portauit: ipleuit. Qd cū vidisset abbas besarion. dixit ad eum. Quare iplesti vas aqua fili? At ille dixit. Indulge mihi pr̄: timeo ne forte i añ sitiā. Cui senex dixit. Indulgeat tibi dn̄s fili. quia ⁊ vbiqȝ de⁹ ē. ⁊ potest tibi dulcē aquam prestare.

Senex quidam § cciii

narrauit. ꝙ aliqs fr̄ cū cōuerti voluisset. ⁊ prohiberet a matre sua ipe n̄ agescebat ab itētiōe sua dicēs. Saluare volo aīaȝ meā Illa vͦo mltū renitēs. cū dsideriū ei⁹ ipedire nō posset: postea pmisit. Abiēs aūt fact⁹ ē mōach⁹ sub negligētia vitā suā expēdēs. Cōtigit aūt vt mr̄ ipsi⁹ moreret̄. ⁊ post tēp⁹ aliqd ⁊ ipe infirmat⁹ est ifirmitate magna: Et cū fact⁹ fuisset i excessu mētis. venit ad iudiciū ⁊ iuenit matrē suā. cū his q i pena iudicabāt̄. Illa aūt vt vidit eū obstupuit ⁊ dixit. Quid ē h̄ fili? Et tu i hūc locū dduct⁹ es cōdēnād⁹? vbi sūt sermones tui qs loquebaris dicendo. Saluare volo aīam meā? Cōfusus autē i his q̄ audierat ipe dolore stupid⁹ fact⁹ ē. ⁊ stabat n̄ habēs qd matri sue respōderet. Iuxta dispēsatione aūt misericordis dei. posteaꝙ̄ hec vidit cōtigit vt repararet ⁊ euaderet ab ifirmitate: ⁊ cogitās apud se diuinit⁹ factā eē huiusmodi visioneȝ: icludēs se decetero sedebat ⁊ cogitabat d salute sua: pēitēs ⁊ plorās d his que egerat sub negligētia prius. Tāta aūt erat ei itentio. vt mlti cuȝ rogarēt idulgere sibi paululū: ne forte lesionē aliquā pateret̄ de fletu. quē supra moduȝ sibi iducebat. Ille tūc nullo mō consolari volebat dicēs. Si iproperiuȝ matris mee sustinere n̄ potui. q̄modo xp̄i ⁊ sctōꝝ angelorum eius aduersum me confusioneȝ potero in die iudicii sustinere?

Quidam frater § cciiii

sedebat i egypto. i magna humilitate. pci/pu⁹. ⁊ habebat sororē i ciuitate meretricē: q̄ mltis aīab⁹ pditio fuerat. Frequēt̄. n. isultabāt senes fratri illi. ⁊ vix potuerūt eū psuadere. vt veniret ad eā. q̄ten⁹ p ammonitionē ei⁹ posset peccatū qd p eā fiebat reuicere. Cū aūt vēiret ad locū qdā ex notis vidēs eū pcessit et nūciauit illi dicēs: Ecce fr̄ tu⁹ vēit ad te. Illa aūt p gaudio. relictis amatorib⁹ suis qb⁹ ministrare osueuerat capite discoopto ad occurrēdū fratri egressa ē. Dū g̊ tēptaret eū cōplecti. dixit ei. Soror mea carissima. parce aīe tue q̄mō mlti ꝓpter te peunt. Et quēadmodū poteris sufferre amara illa et etn̄a tormēta? Illa aūt ɔtremiscens dicit ad eum. Scis fr̄ qa mihi ē salus vel āmō? Cui ille dixit. Si volueris est tibi adhuc salus. Illa aūt iactās se ad pedes fratris sui petebat vt eā secū dduceret i dsertū. Cui fr̄ dixit. Uade opi caput tuū et seq̄re me. Cui illa. Eam⁹. opor̄ȝ. n. me iter hoīes dformari nudo capite ābulātē. ꝙ̄ i officinā peccati mei iteꝝ igredi. Dū aūt parit̄ ābularent mōebat eā ad pēitētiā. Uidēs aūt qa qdā obuiarēt sibi dicit ei. Qm̄ nec duȝ oēs sciūt ꝙ soror mea es. secede paꝝ d via doec trāseāt. Et post tragressos illos vocat eā. Eam⁹ soror viā nostrā. Illa aūt nō r̄nden te pquirēs iuēit eā mortuā. et vestigia pedū eius plena sāguie. Erat. n. discalciata Cū aūt senib⁹ renūciasset. fcm̄ ɔtēdebat īt se d saluatiōe ei⁹. Māifestauit āt de⁹ vni seni d ipa. eo ꝙ nulla illi cura fuit i itiere d corporali vsu: s̄ȝ vuln⁹ ꝓpriū ɔtēnēs et i tā grādi pditōe sua suspirās iō p dnotiōe cordis eius suscepit deus penitentiam eius.

Quodam tem § ccv

pore cuȝ beat⁹ antoni⁹ a sancto athanasio alexādrie epō pp cūfutatiōnē hereticoꝝ

i vrbe eēt adduct⁹ prexit ad cū didim⁹ vir eruditissim⁹ capt⁹ oculis. Cumqꝫ multa ꝺ scripturis sanctis loq̄rētur inter ceteras sermocinationes quas de scis voluminibus hēbant: cum antoni⁹ miraret̄ īgeniū eius ꝛ acumen animi eius collaudaret: sciscitans ait ad eū. Nuꝫ tristis es ꝙ oculis carneis careas. Et cuꝫ ille pudore reticeret: iterꝯ tertioqꝫ eum interrogās anthonius: tandē elicuit vt merorē animi simpliciter fateret̄. Cui antoni⁹ ait. Miror prudētem virū eius rei dolere damnū. quaꝫ formice ꝛ musce ꝛ culices hn̄t: ꝛ nō poti⁹ letari illi⁹ possessione: quā sci ꝛ apl̄i meruerūt. Meli⁹. n. ml̄to ē spū videre q̄ȝ carne. ꝛ illos oculos possidere: ī q̄s pcci festuca non possit icidere: q̄ȝ illos q solo visu p ꝯcupiscētiā possūt hoīeꝫ ī iteritū gehēne mittere.

Quidam frater §. ccvi

ex nitria parcior magisq̄ȝ auarior: ꝛ nesciens triginta argenteis dn̄m ihm̄ vēditum cētū solidos: quos lina texēdo collegerat moriens dereliquit. Initū est autem cōsilium inter monachos: nam in eodem loco circiter gnq̄ȝ milia diuisis cellulis habitabant: quid facto op⁹ eēt. Alii pauperibus distribuēdos esse cēsebant: alii dādos ecclesie. nōnulli parētib⁹ eius remittendos. Macharius vero ꝛ pambo ꝛ isidor⁹ et ceteri seniores patres. sancto in eis loquēte spiritu. decreuerūt infodiēdos esse cum domino suo dicentes: Pecunia tua tecuꝫ sit in perditiōe. Ne hoc crudeliter quisq̄ȝ putet factū: tant⁹ error ꝛ pauor per totaꝫ egyptū cūctos mōachos īuasit: vt vnū solidū dimisisse grādis apꝺ eos sit criminis

Erat quidam §. ccvii.

adolescēs grecus in egypto constitutus ī cenobio: qui nulla continentia. nulla operis magnitudine flammas poterat carnis extinguere. Cūqꝫ ad patrem monasterii hec eius temptatio fuisset perlata hac ille eum arte seruauit. Imperauit cuidam viro graui ꝛ aspero: vt virgis atqꝫ cōuitiis insectaretur adolescētem: et post irrogatam iniurias primus veniret ad querimoniam. Cūq̄ȝ imperata sibi perficeret. insuper vocati testes ꝓ eo loquebant̄ qui contumeliā adolescenti fecerat. At ille cepit flere contra mendacium quottidie gemēs quottidie lachrymas fundēs sedebat sol⁹: quia amaritudine repletus erat: omniqꝫ auxilio destitut⁹ ad ihu pedes iacebat. Quid multa? Ita tot⁹ annus deduct⁹ ē. Quo expleto interrogatus adolescēs super cogitationib⁹ pristinis: an adhuc molestie aliquid sustineret: respondens dixit. Pape viuere mihi non licet: quēadmodū fornicari libet. Ita ergo hac arte spiritali p̄re ꝓcurāte adolescēs supata libidīe saluat⁹ ē. Finit liber adhortationū patruꝫ.

Incipit libellus de profectu patrum.

Interrogauit quidam frater abbateꝫ antoniuꝫ dicēs. quomodo placebo domino? Et respōdens senex dixit. Que mādo tibi custodi. Quocūqꝫ vadis deū sēp habe p̄ oculis: ꝛ ī his q̄ agis testificationē scāꝝ scripturarum adhibe: et in q̄cunqꝫ loco sederis. nō cito īde mouearis. Hec tria custodi: et saluus eris. Interrogauit abbas pābo abbatem antoniū dicens. quid faciaꝫ? Respondit ei senex. Noli eē in iusticia tua cōfidens: neqꝫ peniteāris de re trāsacta: et cōtinens esto lingue tue et vētris. Dixit scūs gregorius: ꝙ tria exigit de⁹ ab omni homine qui est baptismū cōsecutus. videlicet. fidem rectā ex tota anima: veritatē. lingue cōtinentiam et castitatē corporis. Dixit abbas euagri⁹: ꝙ dicebāt quidam patrū: ꝙ siccior et nō ineq̄lis vict⁹ caritati cōiunctus: citi⁹ introducat monachū in portū īpassibilitatis. Itē dixit. Nūciata ē cuidā monacho mors p̄ris sui. Et ille ait ad eū q nūciabat. Desine ingt blasphemare: Me⁹ eni pat̄ īmortalis ē. Dixit abbas machari⁹ abbati zacharie. Dic mihi quod ē opus mōachi? Dixit ei. Me interrogas p̄r. Et dixit ei abbas machari⁹. Certus sū ꝺ te fili zacharia: ē. n. q̄ꝺ me pulsat vt interogē te. Dixit ei zacharias. Quan

tum est ad me pater hoc puto: quoniā qui/cunqꝫ semetipm necessitatibus subiecerit atqꝫ coegerit ipe est monach⁹. Dicebāt de abbate Theodoro cui pnomen est fir/me: quia hec tria capitula haberet supra multa: idest nihil possidendi. abstinēdi. ho mines fugiendi. Dixit abbas Joannes nauus. Ego volo hominē ex omnib⁹ vir tutibus percipere. Jtaqꝫ per singulos di es surgens mane de omni ꝟtute sume pri cipiū: ꝛ mandata custodi in magna patien tia cū timore ꝛ longanimitate. in caritate dei cuꝫ bono proposito anime ꝛ corporis: ꝛ humilitate multa: in patientia ꝛ tribula tione cordis ꝛ obſuatione: ī oratione mul ta ꝛ supplicationib⁹ cuꝫ gemitibus: ī pu/ritate ꝛ mundicie lingue ꝛ custodia oculo rum: in iniuria patiens ꝛ non irascens: pa cificus ꝛ nō reddēs malum pro malo: non attendens ad inuidiā aliorūꝫ: neqꝫ temet ipm exaltās: sed esto subditus ꝛ humilior omni creature: renūciando omni materie corporali: ꝛ his que sc̄dm carnē sunt in cru ciatu in certamine. in humilitate spūs: in bona voluntate ꝛ abstinentia spūali: in ie iunio. in penitētia. ī fletu. in certamīe pu/gne: in discretione iudicii. in castitate aīe: in perceptione boni cū quiete: ī opere ma nuuꝫ tuaꝝ: in nocturnis vigiliis: in fame ꝛ siti: ī frigore et nuditate. in laborib⁹ iclu dens te ī sepulchro tanq̄ iā mortu⁹: vt vi deat tibi eē pxia mors oī die. Dixit ab bas ioseph thebe⁹. Quia tres ordiēs sūt honorabiles in cōspectu domini Prim⁹ quando homo infirmat̄ ꝛ adiiciunt̄ ei tem ptationes: et cū gratiaruꝫ actione suscipit eas. Secūdus aūt est: quādo aliqs omnia sua opera facit munda coram domino: ni hil habens hūanuꝫ. Tertius vero ē quan do aliquis sedet in subiectione et pceptis patris spiritualis: et omnib⁹ propriis renū ciat voluptatibus. Narrauit abbas cassi anus de quodā ioanne abbate qui erat p̄/mus cōgregatiōis: qꝛ magn⁹ fuerit in vita sua. Hic cum moritur⁹ eēt et discessur⁹ cū hylaritate et proposito mentis ad dn̄ꝫ cir cunsteterūt eū fratres: rogantes verbuꝫ aliquod cōpendiosum et salutare loco he reditatis sibi ab eodē relinqui: p quod pos sent ascendere ad perfectionē q̄ est ī xpo. Jlle aūt īgemiscēs ait. Nunq̄ feci propri am voluntatem: nec aliquē docui quicq̄ quod ego primus ipe non fecerim. Fra ter interrogauit seneꝫ dicēs. Que res sic bona est quam faciam vt viuam in ea? Et dixit senex. Deus solus scit: quod bonuꝫ ē: sed tamen audiui: quia interrogauit vn⁹ patrū abbatē nesteronē magnū qui erat amic⁹ abbatis antonij. Et dixit ei. Quid est op⁹ vt faciā? Et respondit ei. Nō sunt oīa opera equalia Scriptura dicit. Quia abraaꝫ hospitalis fuit. ꝛ de⁹ erat cum eo. Et helyas diligebat quietē: ꝛ erat cuꝫ eo deus. Et dauid hūilis erat: ꝛ de⁹ erat cuꝫ ipo. Quod ḡ vides animā tuā sc̄dm deum velle h̄ fac: ꝛ custodi cor tuū. Dixit abbas pastor. Quia custodiēt semetipꝫ ꝯsidera re ꝛ discretionē habere: hec tria opatiōes mōachi sūt. Frater quidā interrogauit eū dicēs. Quō debet homo ꝯuersari? Re spondit ei senex. Uidim⁹ danielē quia nō est inuenta in eo accusatio: nisi de seruitio qđ exhibebat deo suo. Dixit iterū. Quia paupertas ꝛ tribulatio he sunt opatiōes solitarie vite. Scriptū est eni. Quia si fue rint hi tres viri. noe: iob. ꝛ daniel. Noe p/sonā hēt nihil possidentiū. Job aūt psonaꝫ tribulantiū. Daniel ꝟo discernentiū. Si ḡ fuerint he tres actiōes in hoīe. deus hītat in eo. Dixit abbas pastor. Quia si duas res oderit monach⁹: potest liber esse ab h̄ mundo. Et dixit frater. Que sūt iste? Et dixit senex. Carnalē repausationem ꝛ va nam gloriaꝫ. Dicebant de abbate pam bo: quia in ipsa hora q̄ discedebat ex hac vita: dixit astantibus sibi scīs viris. Quia ex quo veni in hunc locum solitudinis: et fabricaui mihi cellaꝫ ꝛ hītaui hic: extra la borē manuuꝫ meaꝝ non recolo me come disse panē nec penituisse de ꝟmōe quē lo/cutus suꝫ vsqꝫ ad hāc horaꝫ: ꝛ sic vado ad dn̄m: q̄si q nec initiuꝫ fecerīꝫ ꝟuiendi dn̄o Dixit abbas sysois: esto ꝯtēptibil'. ꝛ volū tates tuas p⁹ tḡū tuuꝫ piice: ꝛ esto liber

z secur⁹ a scl'arib⁹ curis: z habebis regē.
Abbas chames cū esset moritur⁹ dixit fi/
liis suis. Nolite habitare cū hereticis. nec
habeatis noticiam iudicum: neqȝ sint ma/
nus vestre aperte ad aliquid ꝯgregandū.
sed sint magis extense ad tribuēdū. Fra
ter interrogauit senē dicens. Quomodo
venit timor dei i hoīeȝ? Et dixit senex. Si
hȝ homo hūilitatē z pauptatē. z ñ iudicat
alteꝝ: sic venit in eū timor dñi. Dixit senex
Timor z humilitas z egestas victualiū z
planct⁹ in te sint. Dicebat ḡ quidā senuȝ.
Quicquid odio habes. alii ne facias. Si
odis q tibi male loquitur: neqȝ tu male lo
quaris ꝯ aliq̄. Si odio hēs qui tibi calum/
niaȝ facit: neqȝ tu facias alicui calūniam.
Si odio habes q tibi calūniā dicit aut in
iuriis afficit: aut aufert qꝺ tuū est. aut ali
quid tale facit: tu nihil hoꝝ facias cuiquā.
Qui ḡ hoc ꝟbum custodire pōt. sufficit ei
ad saluteȝ. Dixit quidaȝ senex. Uita bo
ni monachi est opa. obediētia. meditatio.
z vt nō iudicet aut nō loquatᷣ aut non mur
muret. Scriptū est eniȝ. Qui diligitis do
minum odite malum. Monachi igitᷣ vita
hec est. Non īgredi cū iniusto. nec videre
oculis suis mala: neqȝ curiose agere. aut
audire aliena. neqȝ manib⁹ rapere: ſȝ ma/
nibus tribuere. neqȝ supbire corde: neqȝ
cogitatione malignari: neqȝ ventrē imple
re: sed cū discretione omnia agere: ecce in
his est mōach⁹. Dixit quidā senex. Ro
ga deū vt det luctum in corde tuo z humi
litatem et respice semper in peccatis tuis
et non iudices alios: sed esto subdit⁹ om/
nibus z ne habeas amicitias cū muliere
neqȝ cū puero neqȝ cū hereticis. Abscide
a te fiduciā. z retine līguā tuā z vētrē: z ab
stine a vino. Et si aliqs loquitᷣ tecū de qua/
cūqȝ causa. noli contēdere cum eo: ſȝ si bñ
dicit. dic etiam. si autē male dic ei. tu scis
quod loqueris Et ne contendas cū eo de
his que locut⁹ ē. z tunc erit mens tua paci
fica. Finit liber de profectu patrum.

Incipit liber de Quiete.

Jxit abbas Anto
ni⁹: Sic pisces si tardauerit ī sicco moriūtᷣ
ita z mōachi tardātes extra cellā. aut cū vi
ris secularib⁹ inmorātes a qetis ꝓposito re
soluūtᷣ. Oportet ḡ sicut piscē ad mare ita
z nos ad cellā recurrere. ne forte foris tar
dātes obliuiscamur interioris custodie.
Dixit iterum. Qui sedet ī solitudīe et qui
escit a trib⁹ bellis eripitᷣ. Jd ē audit⁹. locu
tiōis z visus: z ꝯtra vnū tantūmō habebit
pugnā. id ē cordis. Abbas arseni⁹ cū ad
huc esset ī palatio. orauit ad dñm dicens.
Dñe dirige me ad saluteȝ. Et vēit ei vox
dicēs. Arsēi fuge hoīes. z salu⁹ eris. Jdē
ipe descendēs ad mōachalē vitā: rursū ora
uit eundem sermonem dicens: Domine
dirige me ad salutem. Audiuitqȝ vocem
dicētē sibi. Arseni fuge. tace. qesce. hec. n.
sūt radices ñ peccandi. Uenit aliqñ beate
memorie theophilus archieps ad abbatē
arseniū cū quodā iudice. et interrogabat
senē archieps volēs ab eo audire ꝟmonē
Paulisp aūt tacens senex. postea rñdit ad
euȝ dicēs. et si dixero vobis custoditis. Jl
li āt ꝓmiserunt se custodire. et dixit eis se
nex. Ubicūqȝ audieritis arseniū appropin
quare nolite. Alia iterū vice volēs archi/
eps videre eū: misit primo videre si aperi
ret senex. et remādauit senex ei dicēs. Si
venis aperio tibi. sed si tibi aperio omnib⁹
aperio: et tunc vltra hic iā ñ sedebo. Hec
ergo audiens archieps dixit. Si cū psecu
turus vado nequaq̄ vadā ad homineȝ sā
ctū. Uenit aliquando abbas arsenius in
quēdam locum: et erat ibi arundinetum z
motū est a vēto. et dixit senex ad fratres
Quidē mot⁹ hic dicunt ei. harūdines sunt.
dicit eis senex. Uere si qs sedet cū qete
z audierit vocē auis: ñ habebit cor ei⁹ eā/
deȝ qeteȝ: quantomagis vos habentes so
nū harūdinū haꝝ. Dicebāt autem de eo
qr erat cella eius longe ī miliaria trigīta
duo: z non exibat cito: sed faciebant alii ei
ministeria. Quando vero in solitudinem
redact⁹ ē loc⁹ q vocatᷣ scitbi exiuit plorans
z dicens. perdidit mūdus romā et mona/
chi scitū. Sedente eodē abbate Arsenio

aliquãdo i canopo: venit vna matrona virgo d roma valde diues ꝛ timẽs deũ: vt videret eũ: ꝛ suscepit eã theophilus archiepẽs Illa autẽ rogauit eũ vt ageret cũ sene vt videret eũ. Qui abiens ad eũ rogauit dicens. Aliqua matrona venit de roma: et vult te videre. senex autẽ nõ acquieuit ei Supradicta autẽ matrona audiẽs hec iussit sterni animalia dicens. Credo in deum qꝛ videbo eũ. Sũt eniꝫ ꝛ in ciuitate nostra multi homines: sed ego veni sola prophetã hunc videre. Et cuꝫ venisset ad cellam eiusdeꝫ senis: iuxta dei ordinationẽ inuentus ẽ opportũe foras cellã senex. Et vidẽs eũ supradicta matrona. prostrauit se ad pedes eius. Ille autẽ leuauit eã cũ indignatione. ꝛ intuẽs eã dixit. Si faciẽ meã videre vis. ecce vide. illa aũt pre verecũdia ñ considerauit faciẽ eius. Et dixit ei senex. Nõ audisti opera mea? Me eniꝫ videre quid necesse ẽ? Quomodo aũt p̄sumpsisti tãtaꝫ nauigationẽ assumere. Nescis quia mulier es ꝛ nõ debes exire quoq̃? An idcirco venisti vt vadas romã ꝛ dicas aliis mulierib⁹ qꝛ vidi Arseniũ ꝛ faciant mare viã mulierũ veniẽtiũ ad me? at illa dixit Si voluerit me deus reuerti romã: nõ pmitto aliquã venire huc: Sed ora pro me et memor esto mei semper. Ille autẽ respõdens dixit ei. oro deum vt deleat memoriã tui de corde meo. Que audiẽs h̄ egressa ẽ turbata. Et cũ venisset in ciuitatẽ: pre tristitia febricitare cepit. Et nunciatum ẽ archiepõ qꝛ infirmaret: ꝛ venit ad eã consolandã. interrogans quid haberet. Illa ãt dixit ei. vtinã non venissẽ huc. dixi eniꝫ seni: memor mei esto: et dixit mihi. Oro deũ vt deleat memoriã tui de corde meo. ꝛ ecce pre tristitia moriar. et dixit ei archiepẽs. nescis qꝛ mulier es: ꝛ inimicus per mulieres sanctos viros ĩpugnat? Propterea h̄ dixit senex. nã pro anima tua sẽper orat: et ita curata ẽ mens eius. ꝛ discessit cũ gaudio ad propria. Dixit abbas euagrius abscide a te affectiones multoꝝ. ne mẽs tua ĩ perturbatione fiat: ꝛ quietis dissipat modum. Frater quidã applicuit in scithi ad abbatẽ Moysen: petens ab eo sermoneꝫ et dixit ei senex. Uade ꝛ sede in cella tua et cella docebit te vniuersa. dixit abbas Moyses. hõ fugiẽs hominẽ: similis ẽ vue mature qui auteꝫ cum hominibus cõuersat̃ sicut vua acerba erit. Dixit abbas nylus. Impenetrabilis manet a sagittis inimici qui amat getẽ. qui ãt miscetur multitudini. crebra suscipit vulnera. Dixit abbas pastor. Initiũ maloꝝ ẽ distẽdere mẽtẽ. dicebat iterũ Quia bonũ ẽ fugere tẽporalia. Quando enim homo est iuxta corporale bellũ. assimilabitur viro stanti supra lacum profundissimũ: vt qua hora visum fuerit inimico eius. facile eũ deorsũ impingat: si autẽ a corporalib⁹ lõge fuerit assimilabitur viro lõge posito a puteo. ꝛ volẽs eum inimicus proiicere deorsũ: dum cuꝫ violenter trahit. deus ei auxiliuꝫ dirigit. Dicebat aliquãdo abrahã discipulus abbatis sysoi ad eũ. Pater senuisti eam⁹ parumper iuxta mundũ. Dicit ei abbas sysois. Ubi nõ ẽ mulier ibi eam⁹. Dicit ei discipulus ei⁹. Et vbi ẽ locus ñ habens mulierẽ nisi forte i solitudĩe? dĩc ei senex. Ergo i solitudinem me tolle. Dixit abbatissa matrona. multi i monte positi ea que sunt popularia agentes perierũt. Melius ẽ eniꝫ vt cũ multis sit ꝛ solitariã vitã agat volũtate q̃ cũ solus sit eẽ cum multitudine proposito mẽtis. Dixit senex. sẽp debet monachus emere gẽtẽ sibi: vt cõtẽnat etiã si corporale dtigat euenire dispẽdiũ. Narrauit qdã senex qꝛ tres studiosi diligẽtes se facti sũt monachi. Et vn⁹qdẽ ex eis elegit litigãtes i pacẽ reducere iuxta illud qđ scriptũ ẽ. Beati pacifici. Secũdus vero visitare infirmos. terti⁹ vero abiit qescere in solitudinẽ. primus g̃ laborãs pp lites hoĩuꝫ ñ poterat oẽs sanare. ꝛ tedio vict⁹ veniebat ad eũ q fuiebat ĩfirmis ꝛ inenit etiam ipꝫ aĩo dficiẽtẽ ꝛ ñ pualẽtẽ mãdatũ pficere. ꝛ concordãtes hi duo abierũt videre illũ q in heremũ discesserat: narraueruntq̃ꝫ ei tribulatiões suas. ꝛ rogauerũt vt dissereret eis qd ipe pficeret. ꝛ reticẽs paululũ mittit aquã in cip hũ. ꝛ dixit eis. Atten

dite i aquā. Et erat turbulēta. Et post mo dicū dicit. Attēdite mō qmō limpida facta ē aqua. Et cū intēdissent i aquā: vidēt tāq̄ in speculo vult⁹ suos. Et tūc dicit eis. Sic ē qui i medio hominū ɔsistit. p̄re turba eni3 ñ videt peccata sua. Cū aūt quieuerit ⁊ maxime i solitudie: tūc delicta sua conspiciet. Finit libellus de quiete.

Incipit liber de compunctione.

Dicebāt de abbate

Arseio q̄ totū tp̄s vite sue sedens ad op⁹ māuū suap: pānū hēbat i sinu p̄p̄ lachrymas q̄ crebro currebāt ex oclis ei⁹

Frater quidā interrogauit abbatē ammonē dicens. Dic mihi aliquod verbum. Dicit ei senex. Uade et tale3 fac cogitationē tua3. sicut faciūt iniqui qui sunt i carcere. Illi enim interrogant homines. vbi est iudex: et quādo venit? et ipa expectatiōe pēap suap plorāt ita et mōach⁹ d̄b3 sēper suspectus esse. et anima3 suam obiurgare dicēdo: Ueh mihi qūo astare hēo añ tribunal xp̄i. et qūo habeo ei actuū meop reddere rationem. Si igit̄ sic semp meditat⁹ fueris: poteris saluus esse. Dixit abbas euagari⁹. Cū sedes i cella: collige ad te sensum tuū. et memor esto diei mortis: et tūc vide corporis tui mortificationem. Cogita cladē. suscipe dolorē. horreat tibi mūdi isti⁹ vanitas. esto modestus et sollicitus: vt possis semp i eodē getis p̄posito permanere. et ñ infirmaberis. Memorare et iā eorum que in inferno sunt. cogita apud te ipsū quomō sūt modo ibi anime. in q̄ amaro silentio. aut i q̄ pessimo gemitu. vel in quali metu aut certamine. aut in q̄li expectatione et dolore: et sine mitigatione isinite lachryme sūt anime. Sed et diei resurrectiōis nouissime memor esto: et illud diuinū horrēdum atq3 terribile imaginare extremū iudiciū. Adduc ad mediū reposita peccatorib⁹ ɔfusiōe3 quā passuri sūt i cōspectu dei ⁊ xp̄i ei⁹. ⁊ coram angelis ⁊ archāgelis potestatibus ⁊ vniuersis hoib⁹ S3 ⁊ supplicia oia igne3 eternū. vermem ɔscientie imortalem. tartari tenebras ⁊ sup oia dētiū stridores: timores ⁊ tormēta Adhuc etiā ad memoriā ⁊ bona q̄ sūt iustis reposita. fiduciā ante deū patrē ⁊ xp̄3 ei⁹ corā angelis ⁊ archangelis ⁊ potestatibus atq3 oi plebe regnū celop. ⁊ dona ei⁹. gaudiū ⁊ rege3. Utrorūq3 hop cōmemoratione3 habe apud te ⁊ super iudicia qdē peccatop īgemisce plora vestire luctu: imaginē metuēs. ne ⁊ tuipe hec incurras: sup bona vero iustop reposita gaude ⁊ exulta ⁊ letare ⁊ his qdē frui festina. ab illis vero effici alien⁹. Uide ne obliuiscaris aliqñ siue itra cellā tua3 sis. siue foris alicubi: et memoriā hop ne abiiciat mēs tua. vt p hec sordidas saltē ⁊ noxias cogitatōes possis euadere. Dixit abbas helias. Ego tres res timeo: vna3 qñ egressura ē aīa mea d̄ corpore. Aliā quādo occursur⁹ sū d̄o. Tertiā quādo aduersum me p̄ferenda fuerit sententia. Sancte memorie theophilus archiepūs cū moritur⁹ esset dixit. Beatus es abba arseni. quia semp hanc horā ante oculos habuisti. Dicebant patres: quia manducātib⁹ aliquādo fratrib⁹ in caritate risit vnus fratrū ad mēsam. Et vidēs eū abbas Joānes fleuit dicens. Quid putatis h3 iste frat̄ in corde suo quia risit cum debuisset magis flere: quia agapē mādu cat. Dixit abbas iacobus. quia sicut lucerna obscurū cubiculum illuminat: ita timor domini si venerit in cor hominis illuminat eu3 ⁊ docet omnes virtutes ⁊ mādata dei. Interrogauerunt quidam patp abbatem macharium egyptium dicentes. Quomodo sic. ⁊ quādo māducas ⁊ quādo ieiunas: ⁊ corpus tuu3 siccū ē. Et dixit ei senex: sicut lignū in manu hominis cū quo fructices in igne versant atq3 reuersant semp ab igne ɔsumit̄. ita si homo mūdauerit mētē suā i timore dei. ipe timor d̄i etiā ossa ei⁹ ɔsumit. Misfūt aliquādo senes de monte nytro ad abbatē macharium in scithi. rogantes vt veniret ad eos: alioquī sciret oē3 multitudinē sī. ipe nō veniret ad se eē venturā: qñ desideraret eū videre. añq̄ migraret ad dñ3. Qui cum venisset ad montē: cōgregata est ois mltitudo. fra

truz ad eū. Rogabant aūt senes. vt face ret verbū ad fratres. Ille aūt lachrymās ait. Ploremꝰ frēs ꝛ producāt oculi nostri lacrimas: anq̄ eamꝰ hic. vbi lachryme no stre corpora nostra ꝯburāt. Et fleuerunt oēs ꝛ ceciderūt proni i facies suas: dicen tes. Pater ora ꝑ nobis. Preteriēs aliqñ abbas pastor i egypto. vidit mulierē i mo numēto sedētē ꝛ flētē amare. Et dixit. Si veniāt oīa delectabilia mūdi huiꝰ: nō trāsferūt aīuz istiꝰ a luctu: ita ꝛ mōacbꝰ sēper debet luctū habere i semetipo. Alia vice trāsibat cū abbate anub i partibꝰ dyolchi. ꝛ vēiētes circa mōumēta mortuoꝝ vidēt mlierē nimis cedētē se: et flētē amare Qui stātes itendebāt i eā. Paululū autē ꝑcidentes. occurrerūt cuidā: et iterrogauit euz abbas pastor dicens. Quid habet mulier ista. q̄ sic plorat amare. Dic̄ ei mortuus ē maritꝰ eiꝰ ꝛ filiꝰ et fr̄. Et rñdens abbas pastor. dixit abbati anub. Dico tibi: q̄ nisi hō oēs volūtates carnis sue mortificauerit et possederit luctū hūc: ñ pōt monachꝰ fieri. Tota. n. vita mulieris istius. ꝛ mēs in luctu ē. Dicit iterum abbas pastor Luctus duplex est: qui opat̄: ꝛ q custodit. Frater quidā iterrogauit eū dicēs q̄d facio: Dicit ei. Qñ venit abrahaz i terrā promissionis. mōumētuz sibi cōparauit: ꝛ per sepulchrum trām i hereditatē accepit. Dic̄ ei fr̄. Quid ē sepulchrum: Et dixit senex: Locus flēdi ꝛ lugendi. Sācte memorie athanasiꝰ. rogauit abbatē pābo: vt descēderet de heremo i alexādriā. Qui cū ꝺscēdisset. vidit ibi mulierē theatricā et lachrimatus ē. Interrogatꝰ aūt ab his q aderāt quare fuerit lachrimatꝰ: due inq̄t res me mouerūt. Una de illiꝰ perditiōe. Alia q̄a ego nō habeo tale studiū placēdi deo. quale habet ista vt hoībus turpibus placeat.

Abbas siluanꝰ sedens aliquādo cū fratribus factus est in excessu mentis: et cecidit in faciem suam. Et post multum temporis surgens plorabat: et rogauerūt euz fratres dicentes. Quid habes pater: Ille autem tacebat et flebat. Compellentibus āt eū. dixit illis. Ego ad iudiciū raptꝰ suz. ꝛ vidi multos de habitu nr̄o euntes ad tormenta ꝛ multos seculares ī regnum celorum. Et lugebat senex. ꝛ nolebat deinceps exire ꝺ cella sua: sꝫ ꝛ si exire cogebat operiebat capitio faciē suam dicēs. Quid necesse ē videre lumē istud temporale i q̄ nihil ē vtile: Dixit sancte memorie syncletice. Labor ē ꝛ certamē magnū i primis q̄ ꝯuertuntur ad dñm. nam postea inenarrabile gaudiuz. Sicut eniz qui ignē accendere volūt: priꝰ fumātur et ex fumi molestia lacrimantur: sic qui obtinent quod volūt Etenim scriptum est. q2 deus noster ignis consumens est. Itaqꝫ oportet nos diuinum igneꝫ cum lachrymis atqꝫ laboribus in nobis ipsis accendere. Dixit abbas hipericius. Nocte ꝛ die laboret monachꝰ vigilans. ꝛ in orationibus permanens. pūgens autem cor suum producat lachrymā ꝛ celitus prouocat misericordiam. Applicuerūt fratres ad abbatem felicem habentes secum aliquos seculares: rogauerunt eum vt diceret eis sermonem. Illis autē diutius rogantibus: dixit ad eos. Sermonem vultis audire: Qui dixerūt. Etiā pater. Dixit ꝰ senex. Modo non est sermo. quondaꝫ autē interrogabantur seniores et faciebant fratres que dicebant ab eis: tribuebat deus quomodo loquerentur: Nunc aūt qm̄ interrogant quidē non aūt faciunt que audiūt: abstulit deus gratiam a senibꝰ. vt non inueniāt quid loquātur: qm̄ qui operetur. non ē. Quod cū audissent fratres. ingemuerūt dicētes. Ora ꝑ nobis pater. Narrauerūt de abbate or. ꝛ de abbate theodoro. q2 misissent caprinā pellē i cellā suā: ꝛ dixerūt sibiinuicē Si nos visitauerit deus modo. quid faciemus: Et flentes reliquerūt locum ex lateribꝰ. ꝛ sic recesserūt in cellas suas. Narrauit quidā senex. q̄ aliqs fr̄ cum conuerti vellet: ꝓhiberet̄ a matre sua. Ille aūt nō gescebat ab intētione sua dicēs. Saluare volo animā meaꝫ. Mater vero eius multū resistēs. et cū ꝺsideriū eiꝰ īpedire ñ posset. postea ꝑmisit. Abiēs aūt filiꝰ eiꝰ factꝰ est mōacbꝰ: et sub negligentia vitam suā

expendit. Contigit aũt vt mater ipsi⁹ moreretur. ꝛ post aliquãtum tempus etiã et ipe infirmat⁹ est ĩfirmitate magna. Et cũ factus fuisset in excessu mentis raptus ẽ ad iudicium: et inuenit matrem suam cuꝫ his qui iudicabantur. Illa aũt vt vidit eũ obstupuit et dixit. Quid est hoc fili? Et tu in loco hoc condemnatus es? Ubi sunt sermones tui. quos loquebaris dicendo. saluare volo animam meaꝫ? Confusus autẽ in his que audierat. ipso dolore stupefactus est. ꝛ stabat non habens quid matri sue respondere posset. Juxta dispensationem autem misericordie dei: posteaq̃ hec vidit. contigit vt repararetur: ꝛ euaderet de instanti infirmitate. Et cogitans apud se diuinitus factã esse huiusmodi visitationem. includens se de cetero sedebat ꝛ cogitabat de salute sua: penitus ꝛ plorãs de his q̃ egerat sub negligentia pri⁹. Tanta aũt ei itentio erat. vt mlti eum rogarẽt indulgere sibi paululũ. ne forte lesionem aliquã pateret̃ de fletu: quẽ supra moduꝫ sibimet indicebat. Ille aũt nullo modo consolari volebat dicẽs. Si improperiuꝫ mr̃is mee sustinere nõ potui: quõ xp̃i ꝛ sanctoꝝ angeloꝝ eius aduersũ me confusionẽ potero in die iudicii sustinere. Dixit quidaꝫ senex. Si possibile esset in aduentu dei p⁹ resurrectionẽ. pre timore exire aĩas hoĩuꝫ omnis mũdus moreret̃ a terrore atq̃ formidine. Quale est. n. videre celos scissos. ꝛ deum reuelatũ cum ira ꝛ indignatiõe. ꝛ militias innumerabiles angeloꝝ. ꝛ totũ simul hominũ gen⁹ intẽdere. Propter qḋ sic debem⁹ viuere. vt pote. qui de singul' motib⁹ nostris rationẽ exigẽdi sum⁹ a dõ. Frater interrogauit senẽ dicẽs. vnde est abba cor meuꝫ durũ. ꝛ non timet deum? Dixit ei senex. Puto si homo teneat in corde suo increpationẽ: possideat timorẽ. Dicit ei frater. Quid ẽ increpatio.. Dixit ei senex. Ut in omni re increpet homo aĩam suam: dicendo ei. Memor esto. quia oportet te occurrere deo. Dic. aũt ꝛ hoc. Quid volo ego cũ homine? Existimo aũt. qꝛ siquis in his permanet veniat ei timor dei.

Uidit senex q̃ndã ridẽtẽ. ꝛ dicit ei. Coraꝫ celo ꝛ t̃ra rationẽ toci⁹ vite nostre reddituri sum⁹. ꝛ tu rides? Queãdmodũ vmbraꝫ corpoꝝ nr̃oꝝ vbicũq̃ nobiscũ circũferentes: sic. d̃bem⁹ fletũ ꝛ ꝯpũctionẽ nobiscuꝫ habere vbicũq̃ sum⁹. Fr̃ qdã iterrogauit senẽ dicẽs. Abba dic mihi aliqḋ v̄bũ. Dic ei senex. Qñ pcussit de⁹ egyptũ. non erat dom⁹ ĩ hñs luctũ? Fr̃ iterrogauit aliũ senẽ dicẽs Quid facio. Dic ei senes. Flere debem⁹ semp. Cõtigit enim quẽdã senũ mori aliqñ: ꝛ p⁹ mltã horã iteꝝ in seipꝫ reuerti: ꝛ iterrogauim⁹ eũ dicẽtes. Quid vidisti ibi abba. Et narrauit nobis plorãs ꝛ dicẽs. Audiui ibi vocẽ lugubrẽ sine cessatiõe dicẽtẽ: Uhe mihi: vhe mihi. vhe mihi. Sic ꝛ nos semp dicere d̃bem⁹ Int̃rogauit frat̃ quẽdã. senẽ dicẽs. Qñ desiderat aĩa mea lachrimas. sic audio senes lachrymantes ꝛ ñ iuenio ꝛ tribulat̃ aĩa mea. Et dixit ei senex. Filii israel p⁹ q̃dragita annos itrauerũt in terrã ꝓmissiõis. Lachrime g̃ sũt t̃ra repromissiõis. ad q̃s si pueneris iam non timebis belluꝫ. Ita eniꝫ vult de⁹ affligi aĩam. vt semp desideret ingredi terram illam. Finit libellus de ꝯpũctione

Incipit liber de continentia.

Fatres aliqñ volentes venire ad abbatẽ antõiuꝫ de loco scitbi. igressi sũt nauẽ vt irẽt ad eũ Et iuenerũt ĩ ipa naue senẽ: q ꝛ ipe ad antoniũ ire volebat. Ignorabãt aũt eũ fr̃es ꝛ sedẽtes in naui loquebant̃ sermones patrũ. ꝛ de scripturis. ꝛ rursus d̃ ope manuũ suaꝝ. ille aũt senex p oĩa tacebat. Cũ aũt venisset ad portũ: agnouerũt ꝛ ipũm senẽ pficisci velle ad abbatẽ antoniũ. Cuꝫ aũt venissent ad eum. dicit̃ eis abbas antoni⁹ Bonum comitẽ itineris inuenistis senem hunc. Dixit aũt ꝛ seni. Bonos fratres inuenisti tecuꝫ abba. Dicit ei senex. Boni sunt quidem: sed habitatio eorum non habet ianuam Quicũq̃ intrat in stabuluꝫ: soluit asinum. Hoc autem dicebat quia quod cũq̃ eis ascẽdebat in os. loquebant̃. Dicebat abbas daniel de abbate Arsenio. g

totā noctē vigilans ptransierit:tota enim nocte vigilabat. Et quando volebat circa mā͞e propter istā naturā dormire. dicebat somno. Ueni serue male. Et surripiebat parum somni sedendo: et stati surgebat. Dicebat abbas Arsenius. Sufficit mōacho si dormit vnā horam:si tamē ē pugnator

Dicebat de eo abbas daniel. Quia tātos ānos mansit nobiscum. et mensurā paruam vict⁹ dabam⁹ ei in āno: et quotiēs veniebam⁹ exinde comedebamus et nos. Dixit itex. Quia nisi semel in āno non mutabat aquā palmax .sed tātū adiiciebat:faciebatq; flectā d̄ ip̄is palmis. et cōsuebat vsq; ad sextā horā. Interrogauerūt ḡ eu; seniores. cur n̄ mutaret aquā palmax. q̄ fetebat? Et dixit eis. Pro thimiamate et vnguentorū odorib⁹ quib⁹ in seculo vsus sū: opus est vti me fetore isto. Itex qn̄ audiuit q᷑ maturasset omne genus pomorum: dixit. Afferte mihi. Et gustauit semel tantum parum ex omnibus gratias agens deo. Dicebāt d̄ abbate agathōe. Quia per triēnium lapidem in ore suo tenebat: donec taciturnitatem disceret. Aliquādo iter agebat abbas agathon cum discipulis suis .et inueniens vnus ex eis paruissimum fasciculum cicercule viridis in via dicit sēi. Pater si iubes tollo illud. Intendit vero senex: et admirans dixit. Tu illud ibi posuisti? Respondit ei ille frater. Non. Et dixit senex. Quomodo vis tollere quod non posuisti? Uenit aliqn̄ quidam senum ad abbatem achillem. et vidit eum iactantem sanguinem de ore suo et interrogauit eum dicens. Quid est hoc pater? Et dixit senex. Sermo est fratris cuiusdam qui me contristauit. et omnino conatus sum conseruare illud apud me: et deprecatus sum deum vt auferretur a me et factus est sermo ille sanguis in ore meo. et expuo illum et requiem inueni. et dolorē illum oblitus sum Uenit aliquando abbas achilles in cellam abbatis esaie in locum scithi: et inuenit eum comedēte;. Miserat enim in catinulo salem et aquam. videns autem quia abscondit illu; p⁹ flectas de palmis: dicit illi. Quid manducabas? Ille respondit. Ignosce mihi abba. q̄ palmas incidebā et ascēdi in cauma. et propterea intinxi modo bucellam in sal. et misi in ore meo et exaruerūt fauces mee. Et quia nō d̄scēdebat bucella quā i ore meo miseram propterea cōpulsus sum supfundere modicū aque in sal. vt vel sic possem glutire: sed ignosce mihi. Et dicebat abbas achilles. venite et videte esaiam iuscellu; comedente; in scithi. Si vis manducare ius vade in egyptu;. Dicebant de abbate amoy. q̄a egrotaret. et in lecto plurib⁹ ānis decūbēs nūq̄ relaxauit animū suū vt itēderet interiora celle sue. et videret q̄d haberet. Multa eni; deferebantur ei velut infirmo s; itroeūte discipulo suo ioāne et exeūte claudebat oclos suos ne videret qd̄ faciebat: sciebat eni; q̄ fidelis mōachus esset. Dixit abbas benyamī q̄ erat p̄sbiter in cellis: q̄ applicuissēt frēs i scithi ad quē da; senē. et voluissēt ei dare modicū olei: et ille eis dixit: Ecce ibi iacet paruulu; vasculum. qd̄ attulistis mihi an̄ tres ānos. et qūo posuistis illd̄ sic remāsit. Audiētes āt frēs āmirati sūt ɔtinētiā sēis. Narrauerūt d̄ abbate dyoscoro d̄ nāsyas. q̄a panis ei⁹ erat ordeace⁹ et d̄ faria lēticule. et p singlos ānos pōebat sibi legē cuiuscūq; vni⁹ obſuātie: id ē n̄ occurrere vno āno alicui. aut n̄ loq. aut n̄ gustare aliqd̄ coctū. aut n̄ comedre aliq̄d pomox aut olex et i oi ope suo ita faciebat: et h̄ p ānos sigl'os faciebat

Dixit abbas euagrius. q̄ dixerit senex. ppterea āputo a me delectatiōes carnales. vt etiā iracūdie occasiōes abscidam. scio. n. eā aduersū me sēper pugnare p delectatiōib⁹. et ɔturbare mētē meā et itellectū meū expellere. Misit aliqn̄ sāctus epyphani⁹ epūs cypri⁹. ad abbatē hylarionē. rogās eū et dicēs. Ueni vt nos videam⁹. anq̄ d̄ corpe exeam⁹. Qui cū vēisset ad iuicē: māducātib⁹ eis allatū ē d̄ auib⁹ q̄ddā. Qd̄ tenēs eps dedit abbati hylarioni. Et dixit ei senex. Ig̃sce mihi pater q̄ ex quo accepi habitum istum non manducaui quicq̄ occisum. Et dixit ei sanctus

ephiphanius. Ego autem ex quo acce pi bitū istū non dimisi aliquē dormire qui hēbat aliquid aduersū me. neqȝ ego dormiui habēs aliqd aduersus aliquē. Et dixit ei senex. Ignosce mihi pater: qȝ tua cōuersatio maior ē mea. dicebāt d̄ beato palladio qȝ fecerat viginti annos ī cella et nō leuauit oculos suos sursū: vt videret tectū ei⁹. Abbas zenon ābulās aliqñ ī palestina cū laborasset resedit vt mādu caret iuxta cucumerariū. Suadebat āt ei aīm⁹ suus dicēdo. Tolle tibi vnū cucumerē ꝛ māduca. Quātū āt ē? Qui rñdēs cogitatui suo dixit. Fures ad tormēta vadūt. Proba ḡ teipsū ī h̄ ſi potes ferre tormēta. Qui cōsurgēs stetit ī caumate qnqȝ dieb⁹. cōfigēs se ipsū in sole. Dicebat āt q̄ſi anim⁹ ei⁹ ad ipm Nō possū portare tormēta. dicit ḡ ad aīuȝ suuȝ. si ñ potes portare tormenta: ḡ ñ rapias vt manduces. Dixit abbas theodorus Inopia panis thabefacit monachi corpus Alter autēȝ gdā seniorꝫ dicebat qȝ vigilie plus thabefaciūt corpus. Dixit abbas ioānes breuis stature. Quia si voluerit rex aliqs ciuitatē inimicorꝫ tenere prius aquā tenet et escas eorꝫ q sūt in ciuitate et fame piclitantes tūc subiiciūt ei: ita est et passio ventris. Si in ieiunio et fame conuersetur homo inimici ei⁹ qui sollicitāt aīaȝ ei⁹ isfirmātur. Dixit iterꝫ qȝ ascēdens aliquando p viam que ducit ad scithim. vt distraherem flectas palmis. vidi camellarium loquētēȝ ꝛ commouentem me ad furorem: ego vero dimisi quod portabam et fugi. Dixit abbas ysaac presbiter cellarꝫ. Scio fratrē metētē in agro qui voluit māducare spicā tritici: ꝛ dixit dño agri. Vis māduco vnā spicā? Ille autē audiens miratus ē ꝛ dixit ei. Tuus ē ager pater: ꝛ me iterrogas? Intantū ergo scrupulosus erat memorat⁹ frater. Interrogauit quidā fratrē abbatē Isidorū seniorē scithi dicens quare sic te fortiter timēt demones: Dixit ei senex. Quia ex quo factus sū monach⁹ studeo ne pmittā iracūdiā vsqȝ ad fauces meas ascendere. Dixit iterꝫ qui supra quadraginta annos eē: ex quo sētiret quidē motū peccati in mente sua: nunq̄ tñ consentiret neq̄ concupiscentie neqȝ iracundie. Narrauit abbas cassian⁹ d̄ quodā abbate Joanne. quia fuerit apud abbatē esynū ī sūmitate heremi habitātē per annos q̄draginta. ꝛ qȝ hēbat circa ipsū multā caritatē. et per hāc caritatis fiduciā interrogauit euȝ dicēs. Tanto tēpore sic remotus ꝛ a nullo hoīuȝ facile molestiā patiens. dic mihi qd pfecisti. At ille dixit. Ex quo cepi solitarius esse: nunq̄ me sol vidit manducātē. Dixit autē ei ꝛ abbas Joānes nec me irascētē. Dixit iterꝫ quia narrauit nobis abbas moyses: qꝫ ei abbas serapion dixit. Quia dū essem iuuenis ꝛ sederē cū abbate meo theone ꝛ manducareȝ⁹ surgens a refectione secūdū opa dyaboli rapui vnuȝ paneȝ paximatē. et māducaui eū occulte. nesciēte abbate meo. Cū ḡ perseuerarē aliquanto tempore hec faciens. cepit mihi ipsū vicium dominari et non preualebaȝ meipsū retundere. sed solūmodo adiudicabar a ppria conscientia: ꝛ seni dicere confundebar: Contigit autē secundū dispensationē diuinā vt quidā venirent ad senē vtilitatis anime sue causa: et interrogabāt eum de propriis cogitationibus. Respōdēs āt senex dixit. Quia nihil sic noxiū est monachis et letificat demones. quomodo si celent cogitationes suas spiritualibus patribus. Locutus ē āt eis de cōtinētia. Et cū hec dicerentur. cogitans ego qȝ de⁹ reuelauit seni de me: conpunctus cepi flere et ieci paximatē de sinu meo: quē male cōsueuerā rapere: et prosternens me ī pauimento postulabā de pteritis veniā: et orationē pro cautela in futurꝫ. Tunc dixit senex. O fili liberauit te de captiuitate ista etiam me tacente cōfessio tua et demones tenebāt cor tuū per taciturnitatē: nūc aduersum teipsuȝ confitēdo interfecisti: quē hacten⁹ tibi domiari pmiseras neqȝ cōtra dicēs: neqȝ alio mō īcrepās eum: āmodo autē nequaq̄ locū habebit ī te quippe q in corde tuo ī aperto excussus ē. Necdum autē finito sermone senis. et ecce ope qd̄ dixit apparuit: qȝ velut lāpada ignis egressa ē de sinu meo: ꝛ īpleuit totam domum fetido odore. ita vt putarēt qui aderāt: qȝ

sulphuris plurimũ fuisset incensũ. Et dixit senex. O fili. Ecce verbo℞ meo℞ liberationis tue per signũ quod factũ est: prestitit dñs documẽtum. dicebãt de abbate Machario. Quia si vacauit inter fratres. ponebat sibi terminũ. ⁊ quãdo inueniebatur vinũ pp fratres bibebat: sed ꝓ vno calice vini. die integra aquã non bibebat Et fratres qdam volentes eũ recreare dabant ei vinũ: sed ⁊ senex cũ gaudio sumebat vt seipsum postea cruciaret. Discipulus autẽ eius sciens causã: dicebat fratribus. Propter deũ rogo ne detis ei vinuȝ qꝛ in cella se postea cruciatu domat. Qđ cognoscentes fratres vltra ei vinum non dederunt. Abbas Macharius maioꝛ in scithi: dicebat fr̃ibus post missas ecclesie: fugite fratres. Et dixit ei vnus frat℞. Pater vbi habemus fugere amplius a solitudine ista? Et ponebat digitũ super os suũ dicens. Istud est qđ fugiendũ dico. Et sic intrabat i cellã suã. ⁊ claudens ostium sedebat solus. Dixit idem abbas macharius Si aliquem increpare volẽs ad iracundiaȝ cõmoueris propriã passionẽ iples: non enim aliũ sic saluare debes. vt teipsũ perdas. Dixit abbas pastoꝛ. Nisi nabuzardã archimargirius venisset: non crematũ fuisset templum domini. Ita ⁊ nisi quies gule ⁊ ventris venerit in aĩaȝ nequaq̃ mẽs coꝛꝛuet. ⁊ pugnans contra inimicũ. Dicebant de abbate pastoꝛe. Quia dũ vocat⁹ fuisset ad comedẽdũ cõtra voluntatẽ suã ibat lachꝛymando ne inobediens esset fratrib⁹ suis ⁊ contristaret eos. Narrauernnt quidam abbati pastoꝛi đ quodã monacho qꝛ non bibebat vinũ. Et dixit eis. qꝛ oĩno potus mõacho℞ nõ ẽ. Dixit ite℞ abbas pastoꝛ. Quia sicut fumo expellunt apes vt tollatur dulcedo opis eo℞: ita ⁊ coꝛpoꝛalis qes timoꝛẽ expellit ab aĩa ⁊ aufert ab ea omne opus bonũ. Narrauit quidã senũ de abbate pastoꝛe ⁊ fratrib⁹ eius. qꝛ habitarent in egypto. ⁊ cum desideraret mat̃ co℞ videre eos ⁊ non posset. obseruauit vna die. ⁊ euntibus illis ad ecclesiã obtulit se eis: Illi ãt vidẽtes eam conuerterũt se ad cellã. ⁊ intrãtes clauserũt ostiũ in facieȝ ei⁹. Illa ãt ad ostiũ stãs clamabat plorãs cũ nimia miseratiõe. Audiens ãt eam abbas anub. intrauit ad abbatẽ pastoꝛeȝ dicens. Quid faciemus vetule isti. ita ante ostiũ flenti? Surgẽs aũt abbas pastoꝛ venit ad ostiũ: et itro stans audiuit eã plorantẽ mirabiliter nimis ⁊ dixit. Quid sic clamas vetula. Illa ãt cũ voceȝ ei⁹ audisset multomagis clamauit ploꝛãs ⁊ dicens Uolo vos videre filii mei. Quid ẽ. n. si videro vos? Nunqd non suȝ mater vestra? Aut non ego lactaui vos? En tota sũ iam canis plena: sed ⁊ audiens vocẽ tuaȝ turbata sũ. Dixit ei senex. Hic nos vis videre an in illo seculo? Dicit ei. Et si non videro vos hic. videbo vos illic filii mei. Dicit ei si potes equanimiter ferre vt hic nos non videas: videbis nos illic. et ita discessit mulier gaudens ⁊ dicẽs. Si oĩno visura vos ero illic. nolo vos hic videre o fili mei. Dicebant đ abbate pyoꝛ. Quia ambulando comederet. ⁊ interrogante eum quodã q̃re sic manducaret respondit. Non hoc vti velut opus aliqđ ageret: sed velut quoddam superfluũ vti. Alii autẽ đ hoc ipso interroganti respondit. Ut non vel in comedendo coꝛpoꝛaleȝ delectationeȝ hẽat aĩa Dicebant de abbate petro cognomento pyanio. q erat in cellis. qꝛ vinum non bibebat. Quando autẽ senuit: rogabãt euȝ vt modicũ vini sumeret. Qui cũ ñ acqesceret tepefaciebãt aquã. ⁊ ita offerebãt: Et dicebat. Credite mihi filii: qꝛ velut conditũ illud accipio. Et adiudicauit se tepida aqua esse contẽtũ. Facta ẽ aliqñ celebratio missa℞ in monte abbatis antonii: ⁊ inuẽtũ est ibi vasculũ vini. Et tollẽs vnus de senibus paruũ vas idest calicem. portauit abbati sysoy ⁊ dedit ei. ⁊ bibit semel. et secundo accepit et bibit. Obtulit etiaȝ ei tertio sed non accepit dicens. quiesce frater. an nescis quia sathanas ẽ. Frater quidã iterrogauit abbatẽ sysoy dicẽs. Quid facio. qꝛ occurro ad ecclesiam et frequenter fratres pro caritate ad cibum retinẽt me. Dixit ei senex. Onerosa res est. Di

eit ergo abraham discipulus eius. Si oc/
currit in sabbato τ dnica ad ecclesiā. τ bi
berit frater tres calices: mltū ne ē? τ dixit
senex. Si nō esset sathanas: nō eēt multū
Frequēter dicebat abbati sysoy discipu/
lus suus. Surge abba τ mādučem⁹. Ille
aūt dicebat. Adhuc ñ māduca uim⁹ fili?
Et ille respōdit. Nō pr. Dicebat aūt senex.
Si nec adhuc māducauim⁹. affer τ mādu
cem⁹. Dixit aliqñ cū fiducia abbas sysoy.
Crede qz ecce triginta ānos habeo φ non
deprecor deū ꝓ peccato. sz orās hoc dico
Dñe ihū xp̄e ꝓtege me a lingua mea: τ vs
qꝫ nūc p singulos dies curro in ipsa opa τ
delinquo: Venerūt aliqñ abbas siluanus
τ discipulus eius zacharias. ad quoddam
monasteriū: τ fecerūt eos gustare modicū
āteqꝫ ambularēt. Et exeuntibus eis inue
nit discipulus eius aquā in via: τ volebat
bibere. Dixit ei abbas siluanus. zacharia
ieiuniū ē hodie. Cui ille dixit. Nōne hodie
māducauim⁹ pr. Dixit ei senex. illud mādu
care caritatis fuit. nos āt teneam⁹ ieiuniū
nrz fili mi. Dixit scā syncletice: Qz oportet
nos. q huiusmōi ꝓpositū suscepim⁹: castitatē
q̄ sūma ē. tenere. Eteni apud seclares vide
tur castitas obseruari. sed adest eis stulti/
cia: ꝓpter qḋ aliis sensib⁹ peccant. nā τ as
piciūt idecenter. τ rident iordinate. Dixit
iterū que supra. Quia sicut venenosa ani/
malia acriora medicamēta a se expellunt
ita cogitationem sordidam ieiuniū cū orō
ne depellit ab anima. Dixit itez. Nō te se/
ducant diuitū hui⁹ seculi delicie tanqꝫ ali/
quid vtile habētes in se: eteni illi delecta/
tionis causa. arte diuerso mō condiendi ci
bos onerāt. Tu autē ieiunio τ abiectione
ciboꝝ abundantiaz deliciaꝝ illoꝝ supgre
dere. sed ne satieris pane neqꝫ desideres
vinū. Dixit abbas sysoy. qa peregrinatio
nostra ē: vt teneat homo os suū: dixit ab/
bas yperici⁹. qa sicut leo terribilis est ona
gris: sic monachus ꝓbat⁹ cogitatiōibus
ↄcupiscentie. dixit itez. Jeiuniū frenū est
monacho aduersus peccatū: qui autē abii
cit ieiuniū. velut equus feruēs desiderio
femie repitur. dixit itez. Siccatū ieiunio
corpus monachi. animā de profundo ele
uat: τ siccat fistulas delectationū ieiuniū
monachi. dixit itez. castus monachus in
terra honorabit: τ in celis ab excelso coro
nabitur. idem ipse dixit. Monachus q nō
retinet linguā suā in tēpore furoris: neqꝫ
passionū corporaliū retentor erit aliquā/
do. dixit itez. Verbum malū nō proferat
os tuum: qm̄ vitis nō affert spinas. dixit
itez. Bonū ē manducare carnē τ bibere
vinū: φ manducare in obtrectatōne car/
nes fratz. dixit itez. Susurrans serpens
euam de paradiso eā eiiecit. huic ḡ similis
est. qui proximo suo obloquitur. qm̄ τ au/
dientis se animā perdit. τ suam non saluat
Facta ē aliquando festiuitas i scithi: τ de
derunt seni vinum bibere in calice. qui ab/
iiciens dixit. Tolle a me mortē istā. quod
videntes alii qui cum ipso edebant. nec ip
si biberunt. Alia vice allatū est ibi vascu/
lum vini de primitiis vt daretur fratrib⁹
ad singulos calices. τ introeunte quodaz
fratre τ vidente quia acciperent. fugit in
criptam q̄ cripta mox cecidit. Et cum au/
dissent sonū. currentes inuenerunt fratrē
semianimem iacentē: τ ceperūt obiurgare
eum dicentes. Bene tibi contigit: qa va/
nam gloriam habuisti. Abbas autē refo/
uens eum dixit. dimittite filiū meū bonū
opus fecit: τ viuit dominus. quia nō reedi
ficabitur cripta hec tēporibus meis: vt co
gnoscat mundus. quia propter calicē vini
cecidit cripta i scithi: Ascendit aliquando
presbiter de scithi ad epm̄ alexandrinum
τ quando reuersus est i scithi interrogaue
runt eū fratres. quō ē ciuitas? ille autem
dixit eis Credite mihi fratres ego ibi faciē
hominis nullius vidi. nisi tm̄ episcopi. Jlli
autē audiētes mirati sunt τ dixerūt. quid
putas facta est in illa oīs multitudo? Pre
sbiter vero refouit hesitātes dicēs. Extor
si animo meo: ne ituerer faciē hominis. ex
qua relatiōe ꝓfecerūt fratres: vt custodi
ant se ab extollētia oculoꝝ suoruz. Venit
aliqñ quidā senex ad aliū senē: ille autē di
xit discipulo suo fac nobis modicū lēticu/
le: τ fecit. Et infunde nobis panes: τ infu/

dit. Et manserunt sic vsque ad alterius diei horam sextam: loquentes de rebus spiritualibus. iterũ dixit senex discipulo suo. Fac nobis modicum lenticule: fili mi Ille respondit. Ab hesterno die feci pater Et ita surgentes sumpserũt cibum. Alter quidam senex venit ad quendã patrum. ille autem coxit modicum lenticule: et dixit ei. Faciamus opus dei et gustemus. Et vnus quidem coꝝ compleuit totũ psalterium. alter vero ex corde. duos prophetas maiores lectoris ordine recitauit: et facto mane. discessit senex ille qui venerat. et obliti sunt sumere cibum. Esuriit quidam frater a mane. et pugnabat cum animo suo ne mãducaret: donec fieret hora tertia. Et facta hora tertia: exegit a se ut fieret hora sexta: Et facta sexta: infudit panem et sedit vt manducaret: Postea vero surrexit dicens. manebo sic vsq͂ ad horam nonam. hora autem nona fecit orationẽ. ⁊ vidit opus diaboli. sicut fumum exeuntem a se: ⁊ ita cessauit esuries eius. infirmatus est quidaꝫ senũ. ⁊ cũ non posset sumere cibum multis diebus: rogabatur a discipulo suo vt faceret aliquid ei ⁊ reficeret. Abiit aũt ⁊ fecit de farinula lẽticulas ⁊ zippulas. Erat autẽ ibi vasculũ pẽdens. in quo erat modicũ mellis. ⁊ aliud ĩ quo erat rafanealeõ id ẽ lini oleũ ⁊ fetebat: ita q͂ tñ ad lucernã pficeret. Errauit aũt frater. ⁊ p melle de lini oleo misit in pulmentũ. Senex vero cũ gustasset nihil locutus est: sed tacitus mãducauit. Cõpellebat autem eum iteꝝ mãducare ⁊ extorquẽs sibi mãducauit. Et dabat ei tertio. ille autẽ noluit mãducare dicẽs. Uere nõ possum fili mi. Discipulus aũt hortabat̃ cũ dicẽs. Bonũ ẽ abba: ecce ⁊ ego mãduco tecũ. Qui cũ gustasset ⁊ cognouissꝫ qd̃ fecerat: cecidit pnus in faciẽ dicẽs. Ueh mihi pater. quoniã occidi te. Et tu peccatũ h̄ posuisti sup me. q: nõ es locut⁹. Et dixit ei senex. Nõ ɔtristeris fili. si voluissꝫ deus vt mel mãducarẽ. mel habuisti mittere ĩ zippullas istas. Narrauerũt de sene quodã. q: desiderauit aliqñ mãducare cucumerẽ quẽ cũ accepisset: appẽdit eũ prius ante oc͡los suos. Et cũ esset vict⁹ desiderio. domãs seipsũ. penitẽtiã agebat: quia vel omnino desiderasset. Frater qdam aliquãdo abijt visitare sororẽ suam: ĩ monasterio egrotãtẽ. Erat autẽ fidelissima. ⁊ nõ acqeuit aliquando videre virũ. neq͂ occasionẽ dare fratri suo: vt pter illã veniret in mediũ feminaꝝ. Et mãdauit fratri suo: Uade frater. ora p me: q: cũ gratia xp̄i videbo te ĩ regno celoꝝ. Monachus qdã occurrit ancillis dei in itinere quodã. qbus visis diuertit extra viã. Cui dixit abbatissa. Tu si pfect⁹ esses monachus: nõ respexeras nos sic vt agnosceres. q͂ femiẽ eramus. Intrauerũt aliquãdo fratres in alexandriã. iuitati a theophilo archiepiscopo vt presẽtibus his facta orõne destrueret tẽpla paganoꝝ. Et mẽducãtibus eis cum archiepõ: ministrate sunt eis carnes vituline. ⁊ mãducabãt nihil discernẽtes. Et accipiẽs archieps vnũ capadiũ. dedit iuxta se recũbẽti seni dicẽs. Ecce istud capadiũ id ẽ stuckleĩ: bonũ ẽ. mãduca abba. Ille ãt respõdẽs dixit. Usq͂mõ credebã q͂ olera mãducarẽ. Nã si carnes sunt nõ mãducabo. Et vltra nemo acqeuit gustare. Frat̃ quidã ĩ cella attulit panes recẽtes: ⁊ iuitauit ad mẽsã seniores. Et cũ manducassent singulos paximates: pausauerũt. Frater vero sciẽs laborẽ abstinẽtie coꝝ: cepit cũ humilitate. supplicare dicẽs. Propter deum mãducate hodie: donec satiemini. Et mãducauerũt alios denos paxiates. ecce igit̃ quantũ supra q͂ opus erat. mãducauerũt pter deũ veri monachi: ⁊ simpliciter abstinẽtes. Egrotauit qdã senũ aliquãdo magna ĩfirmitate: ita vt ex eius viscerib⁹ mlt⁹ sãguis efflueret. Et attulit qdã frater nixas siccas. ⁊ fecit pultes. Et misit eas ibi. ⁊ obtulit seni: ⁊ rogabat eum dicens. Comede. quoniam forte expedit tibi. Intuens autem eum senex diutius dixit. Uere dico tibi frater. quia volebaꝫ vt me dimitteret deus in hac infirmitate esse: alios triginta annos. Et nullo modo acquieuit senex in tali egritudine vel mo

dicē sumere cibi ita vt tolleret frater qđ portauerat: ⁊ rediret ad cellā suā. Alter se/nex sedebat longe i heremo ⁊ contigit fra/trē venire ad eū. ⁊ inuenire eū infirmantē Qui lauans ei faciē: fecit ei refectionē: ex bis que attulerat: quod cū vidisset senex dixit. Uere frater oblitus erā ꝙ haberent homines de cibo solaciū. Obtulit ei etiaꝫ ⁊ calicē vini. Quod cū vidisset: plorauit di cens. Non sperabā me vsqꝫ ad mortē bibe re vinū: Statuit quidā senex: vt quadra/ginta diebus nō biberet. Et si quando fie/ret cauma: lauabat surisculā ⁊ ipleuit eam aqua: ⁊ appendebat eaꝫ ante oculos suos. Qui cuꝫ interrogaretur a fratribus. qua/re hoc faceret. respondit dicens: Ut cū vi/dēs quod desiderabā nō gustauero: maio rē ardorē sustineaꝫ: ⁊ ꝓpter hoc maiorem mercedē a dn̄o consequar. Frater qui/dā iter agens: habebat secū matrē suā: iaꝫ senē. Qui cū venissent ad quendā fluuiū. nō poterat vetula illa transire. Et tulit fi/lius suus palliū suū ⁊ inuoluit exinde ma/nus suas: ne aliquo modo contingeret cor/pus eius. Et ita portans eam transposuit fluuiū. Dixit aūt ei mater sua. Ut quid sic operuisti manus tuas fili mi? Ille aūt di/xit. Quia corpus mulieris ignis est: ⁊ ex eo ipso ꝙ ɔtigebā te: veniebat mihi cōmemo ratio aliaꝝ feminaꝝ in animo. Dicebat quidā patrū. Quia sciret fratrē in cella. ie/iunātē tota hebdomada pasche. Et cū sab bato sero venisset ad missaꝫ: cōmunicans mox fugiebat: ne cogeretur a fratribus in ecclesia manducare apud se. tātū modicas herbas elixas cū sale mādūcabat sine pa/ne. Fratres conuocati sunt i scithi vt mā ducarent palmas: ⁊ erat ibi aliquis infir/mus pre nimia abstinentia. qui tussiens ex creauit flegma. Quo vomente: de sputo eius venit super aliū fratrē: Qui cū a cogi tatione sua cōpelleretur dicere ei. quiesce iā ⁊ non excreees super me: vt superaret co gitationes suas: tulit quod excreauerat: ⁊ mittens in ore suo: statim comedit illud. Et tunc cepit ad seipsum dicere. Aut nō dicas fratri quod eū contristet: aut manduca qđ horres Explicit liber de continentia.

Incipit liber contra fornicationem.

Dixit abbas antoni us: Estimo ꝙ habeat corpus mo/tuꝫ naturalē conspersum in se: qui nolente animo non operatur: sed tantūmodo signi ficatur in corpore: quasi ipassibilis motus. Est aūt ⁊ alius motus. ex eo ꝙ nutrit cor/pus: ⁊ fouetur cibis ⁊ potibus: ex quibus ⁊ calor sanguinis excitat ad operandū cor/pus. Propter quod dicit apostolus. Noli/te inebriari vino in quo est luxuria. Et rur sum dominus in euangelio: discipulis mā/dans dixit. Uidete ne grauentur corda ve stra crapula ⁊ ebrietate. Est aūt adhuc ⁊ alius quidā motus certantibus in conuer satione: ex insidiis ⁊ inuidia demonū veni ens. Itaqꝫ scire cōuenit quia tres sunt mo tus corporales: vnus quidē naturalis: ali us aūt ex plenitudine ciboꝝ: tertius vero ex demonibus. Dixit abbas. Geroncius petrensis. Quia multi tēptati sunt a corpo ralibus delectationibus: ⁊ cū non appro/ximarent corporibus: mēte fornicati sunt: ⁊ que corporaliter virginitatē seruant. ſm animū fornicantur. Bonū est ergo dilectis simi facere quod scriptū est: omni custodia vnumquenqꝫ cor suuꝫ seruare. Dixit ab/bas cassianus. Quia dixerat abbas moy/ses: bonū est non abscondere cogitatiōes sed senibus spiritalibus ⁊ discretionē habē tibus manifestare eas: non his qui tantū tp̄e senes sūt: qm̄ multi ad etatē respiciētes cogitati ⁊ ōes dicentes eis: quia experimē tum non habebant pro consolatiōe: ad de sperationem vltimam peruenerunt. Erat quidam frater omnino in conuersatione sollicitus. Et cuꝫ valde a fornicationis de mone turbaretur venit ad quendam senē ⁊ retulit ei cogitationes suas. Ille autem audiens quia expers erat: indignatus est: ⁊ miserabilem dicebat esse fratrē illū: ⁊ idi gnū monachi habituqꝫ eiusmodi cogitatio nes reciperet ⁊ Hec audiēs frater dsperās seipsum: reliquit propriam cellam: ⁊ ad se/culū redibat: Secundum autē dispensati/

onē dei occurrit ei abbas appollo: ⁊ vidēs eū ꝑturbatū: ⁊ nimiū tristē. iterrogauit. eū dicēs. Fili. que est causa tāte tristitie tue? Jlle aūt pri⁹ ex multa ɔfusione animi sui: nō respōdit qcq̄. Postea aūt cū multū rogaret a sene: que circa se agerētur: ɔfessus est dicēs. Quia cogitatōes fornicationum īquietāt me. quod cōfessus suz seni illi ⁊ secūdū verba eius: iā mihi spes salutis nō est desperās ergo meipsum ad seculuz redeo. Hec āt pater appollo audiēs velut sapiēs medicus multū eū rogabat: ⁊ monebat dicēs. Noli mirari fili: neqz desperes de teipso: ego eniz i hac etate atq̄ cōuersatione valde ab huiusmodi cogitatiōib⁹ īquietor Ne ergo deficias ī huiusmodi occasione: que nō tātū humana sollicitudine quātum dei miseratōe curatur: tātū hodie dona mihi quod peto: ⁊ reuertere ī cellā tuā. Fecit aūt frater ille sic. Abbas aūt appollo discedens ab eo: perrexit ad cellā illius senis: q ei desperationez fecerat: ⁊ stans foris deprecatus est dn̄z cū lachrymis dicēs. De⁹ qui tēptationes vtiliter īfers: cōuerte bellū quod patit̄ frater ille ī hūc senez: vt per experimētū ī senectute sua discat: quod tēpoꝛe lōgo nō didicit: quatenus ɔpatiatur his qui huiusmodi tēptationib⁹ perturbātur. Qui cū oꝛationē cōplesset: vidit ethiopē stātē iuxta cellā: ⁊ sagittas dirigētē cōtra illū senē: quibus quasi perforatus: statim tanq̄ ebrius a vino huc atq̄ illuc ferebatur. Et cū non posset tollerare: egressus ē d̄ cella eadē via: qua ⁊ ille iuuenis ad seculū redibat: Abbas aūt Appollo intelligens quod factuz erat: occurrit ei: ⁊ accedēs ad eū dixit. Ubi vadis ⁊ que causa ꝑturbatōis tueque obtinuit te? Jlle autem sentiēs quia itellexisset sanctus vir: que ei euenerāt: pre verecūdia nihil dicebat. Dixit aūt ei abbas apollo. Reuertere ī cellā tuā ⁊ decetero agnosce īfirmitatē tuam: ⁊ cogita apud temetipsuz: qꝛ ignot⁹ sis a diabolo vsq̄ modo aūt ɔtēpt⁹: ꝓpter qd̄ nec meruisti ſ3 vires virtutū: habere ɔtra diabolū luctamēta. Quid aūt dico luctamēta: q nec vna die aggressionē ipsius poꝛtare potuisti? Hoc aūt tibi ɔtigit: quia iuuenē illū a cōmuni aduersario inpugnatū suscipiens: cū debuisses eū contra diabolicū certamē cōsolatoꝛiis verbis monere: etiā ī desperationē misisti: nō cogitās illud sapientissimū preceptū. quo iubemur eripere eos qui ducūtur ad moꝛtez: ⁊ itez non negligas redimere occidendos: sed neq̄ parabolā saluatoꝛis nostri dicentis: harundinē quassatā non deberi confringi: ⁊ linum fumigans non extingui. Nemo eniz ferre posset insidias aduersarii: neq̄ ebulientis nature ignez extinguere: vel retinere: nisi dei gratia cōseruaret infirmitatē humanā que in nobis salutari dispensatione cūcta disponit. Oēs ergo dn̄z depꝛecemur: vt ⁊ aduersuz te dimissuz flagellū auertat. quoniā ipse ⁊ dolere facit ⁊ itez saluti restituit ꝑcutit: ⁊ manus ipsius sanat: humiliat et exaltat: moꝛtificat ⁊ viuificat: deducit ad inferos ⁊ reducit. Hec dicens orationē īpleuit: ⁊ statiz ab illato sibi bello senex liberatus est. Quē cōmonuit abbas Appollo: vt peteret sibi dari linguā eruditam: vt sciret tp̄s quo opoꝛteret loq sermonē. De cogitatione foꝛnicationis īterrogatus abbas syrus alexandrinus: ita respondit. Si cogitationes non habes. spem nō habes. Quoniā si cogitationes non habes: opera habes: hoc est. Qui cogitatione aduersus peccatū nō pugnat neq̄ contradicit: coꝛporaliter peccat. Qui eniz coꝛpoꝛaliter peccat: cogitationuz molestias nullas habet. Jnterrogauit aūt quidā senex fratrē dicēs. Ne ɔsuetudinē habes colloqui mulieri? Et dixit frater. Nō: Et ille dixit. Ueteres: ⁊ noui pictoꝛes sunt cogitatōes mee ⁊ cōmemoꝛationes quedam inquietantes me ex similitudine mulierū. Senex aūt dixit. Moꝛtuos non timeas: sed viuentes fuge: hoc est consensum: ⁊ in opere ipso peccatum: ⁊ extende magis oꝛationem tuam: Dixit abbas mathois. Si quidam frater veniens dixerit: deterioꝛem esse q obloquitur: q̄ qui foꝛnicatur. Et respondit ipse senex. Durus est sermo. Dixit ergo ei frater. Et quomodo vis esse: hanc rem? Di-

xit ei senex. Oblocutio quidē mala est: cetere tamen inuenit curā: et plerūqꝫ penitētiā agit: qui oblocutus est dicens. male locutus sum et transit: fornicatio aūt naturaliter mors ē. Dixit abbas pastor. Sicut spatarius principis assistit ei cōtinue semper paratus: ita oportet et animā semper paratam esse aduersus demones fornicationū. Uenit aliquando quidā frater ad abbatē pastorē: et dixit ei. Quid facio pater quia affligor a fornicatione? Et perrexi ad abbatē ibistionē: et dixit mihi. Non debes eā longo tēpore permittere habitare ī te. Dixit abbas pastor. Abbatis ibistionis act⁹ sursū in celo sunt cū angelis: et latet eum: ego autem et tu in fornicatione sumus. Si ergo teneat monachus ventrē et linguam: et manserit in solitudine: confidat: quia non moritur. Narrauerunt de abbatissa Sara. quia manserit tredecim ānos fortiter a fornicationis demone impugnata: et nunqꝫ orauit vt recederet ab ea huiusmodi pugna: sed hoc solū dicebat. da mihi fortitudinē deus. Dixerūt iterū de ea. Quia infestior fuerit ei aliquando iminens fortius idem fornicationis demon: mittens in cogitationē eius seculi vanitates. Illa aūt nō relaxans animū a timore dei: et a ꝓposito abstinentie: ascendit semel super lectū suū orare. et apparuit ei corporaliter spiritus fornicationis et dixit ei. Tu me vicisti sara. Illa aūt respondit. Ego te non vici: sed dominus meus iesus xp̄s. Frater quidā stimulabatur a fornicatione: et erat stimulus velut ignis ardens in corde eius nocte ac die: Frater aūt decertabat: non ꝯdescēdēs neqꝫ ꝯsentiens cogitationi sue: Post multū autē tēpus discessit stimulus ab eo: nihil preualens propter perseuerātiā eius: et statim lux apparuit in corde eius Alius frater stimulatus a fornicatione: et surgens nocte perrexit ad quendā senem: et dixit ei cogitationes suas: et ꝯsolat⁹ est eū senex. Ex qua ꝯsolatiōe ꝓficiēs frater reuersus est ī cellā suā. Et ecce iterū spūs fornicatōis tēptauit eū. Ille aūt frater iterum abijt ad senē. Factū est aūt hoc sepi⁹. Senex vero nō ꝯtristauit eū: sed loquebatur ei que ad vtilitatē eius pertineret: dicēs. nō ꝯcedas diabolo vt relaxes animū tuū: sed potius quotiēs molestus est tibi demō dic veni ad me: et īcrepatus discedit. Nihil enim sic extediat demonē fornicatōis quō si reuelētur stimulatōes eius: et nihil eū sic letificat: quomodo si abscōdāt̄ cogitatōes eius. Uenit ergo frater vndecies ad senē: accusans cogitatōes suas. Postea aūt dixit frater seni. Ostēde caritatē abba: et dic mihi verbū. Et dixit ei senex. Crede fili: qr si permitteret deus cogitatōes meas qb⁹ stimulatur animus meus ī te trāsferri: non eas portares: sed omnino corrueres deorsum. Hec aūt dicēte sene ꝑpter nimiā humilitatem eius: quieuit stimulus fornicatiōis a fratre. Itē ali⁹ stimulat⁹ a fornicatōe: cepit decertare et extēdere abstinētiā suam ꝑ quatuordecim annos: cogitationē suā custodiēs: ne cōsentiret cōcupiscētie sue. Postea aūt veniēs ad ecclesiam: manifestauit vniuerse multitudini qd̄ patiebat̄. Et datū est mādatū: et oēs affixerūt se ꝓ eo. hebdomada iugiter orātes dn̄m: et quieuit stimulus eius. De cogitatōe fornicatōis: dixit quidam senex heremita. Dormiēs vis saluari? Uade labora: vade affligere: vade quere et īuenies: vigila: pulsa: et aperiet̄ tibi. Sūt enim ī seculo pācraciarij. q cū nimis edūt et stāt: et fortes apparuerūt: coronas accipiūt Aliquotiēs aūt et vnus a duobus cedit̄: et cōfortat⁹ plagis: cedētes se vincit. Uidisti quātā virtutē ꝑ carnis exercitiū acqsiuit? Et tu sta et cōfortare: et dn̄s expugnabit ꝓ te inimicū. De eadē ip̄a cogitatōe fornicatōis dixit alter senex. Esto velut q trāsit ī platea aut ꝑ tabernā. et capit cuiuscūqꝫ capture odorē. aut alicui⁹ assature: et q vult īgredit̄ et māducat: q aūt nō vult odorat̄ tm̄ tū: et p̄terit: ita et tu excute a te fetorē: surge et ora dicēs. Domine fili dei adiuua me: Hoc autem fac etiam aduersus alias cogitatiōes. Neqꝫ enim eradicatores sumus cogitationum: sed luctatores aduersus easdem cogitationes. Alter senex dixit. Hec de negligentia patimur. Nā si ꝯsideremus

quia deus habitat in nobis:non alienum vas īferemus intra nos. Dñs eni3 xp̄s ha/bitans in nobis atq3 cohabitās nobis: re/spicit vitā nostrā. Unde ⁊ nos portātes eū ⁊ contēplantes. negligere non debemus: sed sanctificare nosmetipsos: sicut ⁊ ille sā/ctus est. Stemus super petrā ⁊ rumpatur malignus: non formides ⁊ committet ad/uersus te. Psalle cum virtute dicēs. Qui ɔfidunt in dn̄o sicut mōs syon: nō cōmoue bitur in eternū: qui habitat in hierusalem. Frater quidā interrogauit senē dicens. Si incurrerit m[illegible]chus in peccatū. affli/gitur velut qui de profectu in deteriorem statum peruenerit: ⁊ laborat donec resur/gat: Qui aūt a seculo venit: velut qui ini/micū fecerit ⁊ proficit. Et respōdens senex dixit. Monachus tēptatione3 incurrens: sic est tāq3 domus que cadit: ⁊ si sobrius fu erit in cogitatione reedificat eā que corru/erat domū inueniens materias ad edificiū profuturas: habens posita fundamēta: la/pides: arenā: ⁊ cetera: que huiusmodi sunt edificio necessaria: atque ita velociter pro fabricata proficit. Ille aūt qui nec effodit: nec fundamentū misit: nec habet aliquid eorum que sunt necessaria: sed ī spe dimit tens: si quomodo aliquādo perficiatur: ita est ⁊ monachus. si in temptationē ceciderit ⁊ conuersus fuerit ad dn̄3: habet plurimū apparatū: videlicet meditationē diuine le gis: psalmodiā. opus manuū: orationē: ⁊ ce tera: que sunt sancte religionis fundamēta Qui aūt recens est ⁊ nouus in couersatōe donec ista discit: ille primū ordinē inueniet Frater quidā cū a fornicationis spiritu te neretur. perrexit ad quendam senem ma/gnum: ⁊ rogabat eum dicens. Ostende pa ter caritatem: ⁊ ora pro me: quia a fornica tione sollicitor. Senex autem deprecatus est dominum pro eo. Et iterum secūdo ve/niens ad senem: dixit eundem sermonem. Similiter ⁊ senex: non neglexit rogare p̄ ipso dicēs. Domine reuela mihi vnde ī hoc fratre operatio sit ista diaboli: quonia3 de precatus sum te ⁊ requiē nōdū īuenit? Et reuelauit ei dn̄s que agebātur circa frēm illū. ⁊ vidit eū senex sedentē: ⁊ spiritū forni cationis circa eum. ⁊ quasi ludentem cum ipso. ⁊ angelus domini stabat missus in ad iutoriu3 eius: ⁊ idignabatur aduersus fra trem illum: quia non se prosternebat deo: sed quasi delectabatur in cogitationibus suis: totam mentem suam ad hoc inclinans Et agnouit senex quia causa magis ab eo dem fratre esset: ⁊ annunciauit dicens Tu consentis cogitationi tue frater? Et do/cuit eu3 quomodo talibus cogitationibus deberet resistere: ⁊ respirans frater per do ctrinam senis illius ⁊ orationem: frater in/uenit requiē a tēptatiōe sua. Tēptatus est aliquādo discipulus alicuius senis magni: a fornicatione. Senex vero cū videret eū laborantē: dixit ei. Uis rogo deum vt sub/leuet a te molestiā istā? Ille aūt dixit. Ui/deo abba. quia ⁊ si laboro: tamen ex pōde/re laboris huius fructificari me sentio: sed hoc roga deū ī cogitationibus tuis: vt det mihi tollerātiā per quā sustineam. Dixit ei abbas suus. Modo agnoui quia ī magno profectu es fili: ⁊ supergrederis me. Dice/bant de quodā sene quia descendit de sci/thi. ⁊ habebat filiū adhuc sugentē lac: qui quonia3 in monasterio nutritus est: nescie/bat quid essent mulieres. Qui cu3 factus esset vir: ostendebāt ei nocte demones for mas ⁊ habitus mulierum: ⁊ hoc nunciauit patri suo: ⁊ mirabaī. Aliquādo ergo ascen dit cū patre suo in egyptū: ⁊ videns mulie res: dixit patri suo. Ecce iste sunt que veni ebant ad me nocte in scithi. Et pater dixit ei. Isti sunt monachi de seculo. fili. alio sūt habitu vtuntur isti: ⁊ heremite alio. Et mi ratus est senex: quomodo ⁊ in scithi ostēde rent ei demones imagines mulieru3: ⁊ sta tim reuersi sunt ī cellam suam. Frater qui dam erat probatus temptationibus in sci/thi: ⁊ immittebat ei aduersarius memoria3 mulieris cuiusdam pulchre ī animo: ⁊ affli gebat eū valde. Et ɔtigit secūdum dei di/spensationem: vt alter frater descendens de egypto: ⁊ applicaret in scithi: ⁊ cum lo/querentur: nunciauit ei dicens. Uxor illi⁹ mortua est. Erat autē ipsa mulier de qua

inquietabatur frater ille. Quod cũ audisset tulit vestimentũ suũ nocte. et ascendit vbi eã sepultã audierat. et fodit locũ et extersit saniem putredinis eius in vestimẽto suo et reuersus habebat illud i cella sua. Et cũ nimis feteret. ponebat illos fetores ante se: et improperans cogitationi sue dicebat. Ecce desideriũ quod querebas: habe illd et satiare ex eo. Et ita ex huiusmodi fetore castigabat semetipm: donec emorerentur concupiscentie eius. Uenit quidã i scithi aliquando vt fieret monachus: qui etiam accepit filiũ suũ secũ nuper ablactatum. Qui cũ factus fuisset iuuenis. ceperunt impugnare demões et sollicitare eũ. Et dixit patri suo. Uado ad seculũ: quia non valeo carnales cõcupiscentias sustinere. Pater autẽ eius consolabatur eũ. Dixit ergo illi iuuenis. Iã sustinere non valeo pater: dimitte me redire ad seculũ. Dixit ergo ei pater suus. Audi me fili adhuc semel. et tolle tibi quadraginta panes. et folia palmarũ dierũ quadraginta: et vade in heremũ interiorẽ. et esto ibi quadraginta diebus. et voluntas domini fiet. Qui obediens patri suo. surrexit et abiit in heremũ. et mansit ibi laborans et faciens plectas de palmis siccis: et panẽ siccũ comedens. Et cũ ibi dies viginti quieuisset. ecce videt opus diabolicũ quoddam venire super se. et stetit corã ipo velut mulier ethyopissa. fetida et turpis aspectu. ita vt fetorẽ eius ferre nõ posset. Et abiiciebat eam a se: et illa dicebat ei ego sum qui in cordibus hominum dulcis appareo. sed propter obedientiam tuã et laborẽ quẽ sustines. nõ permittit me deus seducere te sed ostẽdi tibi fetorem meũ. ille aũt surrexit et gratias agẽs deo. venit ad patrẽ suũ: et dixit ei. Iã nolo ire ad seculũ pater. vidi enim opationẽ diaboli: et fetorẽ eius. Cognouerat aũt et pater eius de hoc ipso: et dixit ei. Si mansisses quadraginta dies. et custodisses vsq in finẽ mandatũ meũ: maiora habuisses videre. Senex quidã sedebat i longinqua heremo. qui habebat vnã parentẽ. et desiderabat eũ videre post multos annos: et qsi uit in quo loco habitaret. Et surrexit et venit in viã heremi illius. et inueniens camelarios adiunxit se illis: et ingressa est cum illis heremũ. Hec enĩ trahebatur a diabolo. Que cũ venisset ad ianuã senis: cepit signis indicare seipam dicens: Ego sũ parens tua. et mansit apud eum. erat aũt alius monachus sedẽs i iferioribus partibus heremi qui implebat sibi suriscula aque: et hora qua manducare voluisset. subito versabatur suriscula et effundebatur aqua qui inspirãte deo dixit in semetipo. Ingrediar in heremũ: et dico hoc qd mihi euenit de aqua senioribus. Et surgens abiit. et cum sero factũ esset. dormiuit in tẽplo quodã ydolorũ iuxta viã: et audiuit nocte demones dicentes. Ista nocte pcipitauimus illũ monachũ in fornicationẽ. qd cũ audisset cõtristatus est: et perueniens ad senẽ. iuenit eũ tristẽ. et dixit ei. quid facio abba: qr impleo mihi vasculũ aque: et in hora manducandi effunditur? Et dixit ei senex. Tu venisti ad me iterrogare me. qr suriscula tua versat: ego autẽ qd facio. qr hac nocte cecidi in fornicatiões? qui respondit. et ego cognoui. et dixit ei. Tu vnde scis? qui dixit. Dormiebã in tẽplo: et audiui demones loquẽtes de te. Et dixit senex. Ecce ego vado ad seculũ. Ille aũt rogabat eũ dicens. Noli pater: sed permane i loco hoc: mulierẽ vero dimittamus hinc. Hoc eniẽ ex occursu inimici ptigit. Quo audito: senex sustinuit extẽdẽs et aggrauãs conuersationẽ suã cũ lachrymis: donec rediret i priorẽ ordinẽ suũ. Dixit senex qdã. Quia securitas et taciturnitas et occulta meditatio: pariunt castitatẽ. Frater qdã iterrogauit senẽ dicẽs. Si ptigit hoiẽ i tẽptationem cadere: quid fit propter eos qui scãdalizãtur i eo? Et narrauit senex dicẽs. Diaconus quidã erat nominatus i monasterio egypti. Dux autem quidam curialis insecutionem iudicis pateretur: venit cũ omni domo sua ad monasteriũ: et operante iniquo: icurrit diaconus ille i mulierẽ eius et facta est omnibus fratribus pfusio. Ille autẽ abiit ad quendã senem: et indicauit ei rẽ. senex vero ha

bebat occultā cellā interiorē: quā cū vidisset diaconus ille: dixit. Sepeli me hic sic viuū: ꝛ non indices cuiꝗ̄. Et intrauit in obscuritatē celle illius: ꝛ egit penitentiā illic ex veritate. Contigit aūt vt post multū tēporis. non ascenderet aqua de flumine nili. Et cū oēs letanias facerēt. reuelatū est cuidā sanctorū. quia nisi veniret diaconus qui absconditus esset apud illū talē senē: non ascenderet fluminis aqua. Quod cū audissent mirati sunt: ꝛ venientes eiecerūt eū de loco in quo erat. Et orauit ꝛ ascēdit aqua: ꝛ qui aliquando in ipso scandalizati fuerant edificati sunt postea in penitentia eius: ꝛ glorificauerunt deū. Duo fratres perrexerūt ad ciuitatē vt venderēt qđ fuerat operati. Et cū a se inuicē in ciuitate fuissēt diuisi incurrit vnus in fornicationē. Ueniens autē postea frater eiꝰ: dixit ei. Reuertamur ad cellā nostrā frater. Ille autē respondit dicens. Non veniā. Et interrogauit eū ille dicens. Quare frater? Et ille respōdit. Quia cū discessisses a me. incurri ī tēptationē ꝛ fornicatus sū. Ille autē alter frater volēs lucrari eū cepit dicere. Quia ꝛ mihi sic contigit: ꝛ quando separatus sū a te incurri ꝛ ego in fornicationē. Sed eamus ꝛ simul penitentiā agamꝰ cū omni labore: ꝛ deꝰ ignoscet nob pcc̄m. Qui cū venissent ad cellā rettulerunt senibꝰ qđ eis cōtigerat: ꝛ dederūt eis illi mādatū qualiter penitentiā agerēt. Ille tamē vnus nō pro se ſ3 pro alio fratre penitētiā agebat: tanꝗ̄ si ꝛ ipse peccasset. Uidens aūt deꝰ laborē ꝛ caritatē eiꝰ. intra paucos dies manifestauit vni de senibꝰ. ꝙ pro multa caritate fratris qui nō peccauerat. idulsit illi qui fornicatꝰ est: ꝛ vere hoc est ponere animā suā pro fratre suo. Uenit aliqn̄ frater ad quendā senē: ꝛ dixit ei. Frater meus soluit me egrediēs huc atq3 illuc: ꝛ ꝑ h̄ ego affligor Et rogabat eū senex dicendo. Equanimiter porta frater: ꝛ deꝰ videns laborē sustētationis tue reuocat eū ad te. Neque eni possibile est vt cū duricia ꝛ austeritate. facile ab intētiōe sua aliquis reuocetur quia nec demon expellit demonē: sed magis benignitate eū reuoca ad te. Quī ꝛ dn̄s deꝰ noster. consolādo ad se homines trahit. Et narrauit ei dicens. Quia fuerunt duo fratres in thebayda: ꝛ cū vnus ex his in fornicationē cecidisset: dicebat ad aliū. Reuertar ad seculū. Alter vero plorabat dicens Nō te dimitto frater discedere ꝛ perdere laborē tuū: ꝛ virginitatē tuā. Ille vero nō acquiescebat: dicendo: Non hic sedeo. sed vado aut veni mecū. ꝛ iterū redibo tecum aut certe dimitte me. ꝛ permanebo in seculo. Uadens autē frater: nunciauit hoc cuidā seni magno. Dixit autē ei senex. Uade cū ipso: ꝛ deus illū per laborē tuū non dimittet corruere. Qui consurgens abijt cū eo ad seculū. Et cū peruenisset ad quendā vicū: videns deus laborē illius. qui ex caritate ꝛ necessitate fratrē suū sequebatur abstulit concupiscentiā a fratre eius. ꝛ dixit fratri suo. Eamus iterū ad heremū frater. Ecce iā puto quia peccaui cū muliere quid lucratus sū ex hoc? Et reuersi sunt illesi in cellā suā. Frater quidā tēptatus a demone: profectꝰ est ad quendā senē dicēs Quia illi duo fratres simul sunt: ꝛ male viuūt. Cognouit autē senex quia a demōe illuderetur: ꝛ mittēs vocauit eos ad se. Et cū factū esset vespere: posuit mattā illis duobꝰ fratribꝰ: ꝛ cooꝑuit eos ī vno lecto: dicens. Filij dei magni ꝛ sācti sūt. Dixit vero discipulo suo. Hūc fratrē claude ī cella seorsū: ipse enī passionē quā illis obiicit habet ī se. Frater qdā dixit seni. Quid facio quia occidit me sordida cogitatio? Dixit ei senex Mulier qn̄ vult ablactare filiū suū amarū aliquid superungit vberibꝰ suis: ꝛ cū venerit īfās ex ꝯsuetudine sugere lac sentiēs amaritudinē refugit. Mitte ergo ꝛ tu ī cogitationē tuā amaritudinē. Dixit ei frater Que ē amaritudo quā debeo mittere? Dixit ei senex. Cogitationē mortis. ꝛ tormētorū q̄ ī seculo futuro peccatoribꝰ preparant̄ Frater quidā interrogauit senē de huiusmodi cogitatione: ꝛ dixit ei senex. Ego nūꝗ̄ stimulatꝰ sū de hac re. Et scādalizatꝰ est ī eo frater ille. Et abiit ad aliū senē dicens Ecce hoc mihi dixit ille senex. ꝛ scādalizatꝰ

sum in eo quia supra naturam est quod di
xit. Dixit ei senex. nō simpliciter tibi dixit
hoc ille homo dei. sed surge ꝛ vade: ꝛ peni
tentiā age apud eum. vt aperiat tibi virtu
tem sermonum suoꝝ. Surrexit ergo ille fra
ter ꝛ venit ad senem. agens in conspectu
ei⁹ penitētiā: ꝛ dixit. Ignosce mihi pater
qꝛ stulte feci. nō dicens tibi vale discedēs
a te: sed obsecro te vt interpreteris mihi
quomodo nunꝙ̄ sollicitatus sis a fornica
tione. Dixit ei senex. Quia exquo factus
sum monachus: non sum satiatus pane ne
qꝫ aqua. neqꝫ somno. ꝛ appetitu eorū qui/
bus pascuntur alii: ꝛ crucians me nō per/
mittebar sentire fornicatiōis stimulos: ꝛ
exiuit frater ille ꝓficiens ex relatiōe se/
nis. Frater quidā iterrogauit quendā se
nem dicēs. qd facio qꝛ cogitatio mea sem
per in fornicatōe itenta ē: ꝛ non me quie
scere sinit vna hora: ꝛ affligitur ex hoc ani/
ma mea? Ille aūt dixit ei. quādo dmones
cogitationes i corde tuo semināt ꝛ sentis
hoc nō colloquaris cū aio tuo. qm̄ demonū
ē talia suggerere: ꝛ licet nō negligāt hec
immittere: tamē nō extorquēt. in te ē ḡ ꝛ
suscipere ꝛ nō suscipere. Scis aūt qd fece
rint madyanite. qm̄ ornauerūt filias suas
ꝛ statuerūt eas in conspectu isrlitaꝝ. non
tamē alicui extorserūt vt ɔmiscerenṫ cū
eis sed qui voluerūt icurrerūt in eas. Alij
autē ɔminati sunt idignātes. ꝛ cū interitu
eoꝝ qui presumpserāt vlti sunt fornicatō
nē: ita agendū ē ꝛ de fornicatōe. Respon
dens aūt frater dixit. ꝛ quid faciā quia fra
gilis sum ꝛ superat me passio hec? Ille āt
dixit ei. Intentus esto ad huiusmōi. Demo
nes quando faciunt initiū loqui in corde
tuo. non respondeas eis; ſꝫ surgens ora ꝛ
age penitētiā dicēs. Fili dei miserere mei
Dixit aūt ei frater. Ecce meditor abba ꝛ
non est ɔpunctio in corde meo: quia nescio
virtutem verbi. ꝛ ille dixit. Et tu tātū me
ditare. audiui enī quia dixit abbas pastor
sed ꝛ alii patres hoc verbum: quoniam
incantator virtutem verborum que di/
cit: nescit. sed serpens audit: ꝛ scit virtutem
eoꝝ que icātātur: ꝛ serpens subiicitṫ icātan

ti ꝛ humiliaṫ. Sic ꝛ nos ꝗuis ignoremus
ꝟtutē illoꝝ ꝟboꝝ que loqmur: demones
tamē audiētes terrenṫ atqꝫ discedūt. Di/
cebāt qdā senes. qa cogitatio fornicatōis
fragilis ē velut papirū. Si ḡ iactaṫ i nobis
ꝛ nō acquiescētes ꝓijciam⁹ illā a nobis: fa
cile rūpiṫ. necessariū igiṫ ē: ut sit discretio
i cogitatōe q̄ agnoscam⁹ qꝛ his q cōsētiūt
eis n̄ sit spes salutis illis āt q n̄ ɔsētiūt repo
sita sit corona. Duo fratres ipugnati a for
nicatōe: abierūt ꝛ acceperunt vxores: po
stea aūt dixerūt adiuicē. Quid lucrati su
m⁹ qa deseruim⁹ āgelicū ordinē ꝛ venim⁹
i imūdiciā hāc: ꝛ post hec i ignē ꝛ tormēta
vēturi sumus? Redeam⁹ igiṫ iteꝝ ad he/
remū. ꝛ agam⁹ penitētiā: d̄ his que presū/
psim⁹. Et veniētes ad heremū: rogauerūt
patres vt susciperēt eos penitētes: ꝛ cōfi/
tentes ea que gesserāt. ꝛ clauserūt eos an
nū itegrū senes. ꝛ ābobus equaliter ad pē
sum dabanṫ panes: ꝛ ad mēsurā aq̄ simili
ter. erāt aūt visiōe ɔsimiles. ꝛ dū cōpletū
fuissꝫ tp̄s penitētie: exierūt ꝛ viderunt pa
tres vnū pallidū ꝛ tristē nimis: aliū ꝟo ro
bustū ꝛ claꝝ. Et mirati sunt: qm̄ cibū ꝛ po
tū equaliter acceperāt. ꝛ iterrogauerunt
eū q tristis ꝛ afflict⁹ erat: dicētes. qd exer
citabaris cū cogitatōnib⁹ tuis i cella tua?
Et ille dixit. Pro malis que feci: penas i
quibus venturus eram in animo meo re/
uoluebam. ꝛ pre timore adheserunt ossa
mea carni mee. Interrogauerunt autem
ꝛ alium dicentes. Tu quid cogitabas in
cella tua? At ille respondit. Gratias deo
referebam q eruit me de inquinamento
mundi huius ꝛ de futuri seculi penis: ꝛ re/
uocauit me ad hanc conuersationem an/
gelicam. ꝛ reminiscens assidue dei mei le/
tabar. Et dixerunt senes. Equalis est am
borum penitentia apud deum. Senex q/
dam erat in scithi. qui cum incurrisset in
egritudinem magnam: seruiebant ei fra/
tres. Et videns senex quia laborarent: di
xit. Uado in egyptum: vt non soluam fra
tres istos a laboribus suis. ꝛ dixit ei ab/
bas Moyses. Nō vadas: qm̄ fornicatio/
nem incursurus es. Ille aūt. cōtristatus di

cebat. Mortuum est corpus meum: ꝛ tu mihi ista dicis? Surgens ergo abijt i egyptum. quod cum audissent homines circũquaq; habitantes: offerebãt ei multa. Uenit etiã ad eũ quedã virgo fidelis: volens obsequiũ suũ seni illi infirmanti impendere. Et post aliquantulũ tẽporis cum paululũ de egritudine qua tenebatur meliꝰ habuisset: incurrit in eam. At illa ↄcepit. Interrogata aũt a vicinis locis vnde concepisset: illa respõdit. De sene illo. Illi autẽ non credebant ei. Senex vero dicebat: ego hoc feci. Sed custodite infantẽ quẽ peperit. que cũ genuisset puer ꝛ ablactatus fuisset: tulit senex infantẽ in humeris suis: ꝛ die q̃ erat festiuitas magna in scithi occurrit ibi: ꝛ intrauit ecclesiam corã multitudine fratrũ. illi autẽ videntes eũ fleuerunt. qui dixit fratribus. Uidetis infantẽ hũc? Filius est inobedientie. Cauete ergo vos fratres. eo ꝙ in senectute hoc feci et orate pro me. et pergens ad cellã suam ad initiũ prime conuersationis sue reuersus ẽ. Frater quidã tẽptatꝰ ẽ pessime a demone: i specie pulchrarũ mulierũ. Trãsformati nãq; demones iugiter ꝑ quadragita dierũ spaciũ: ꝑseuerauerunt pugnãtes aduersus eũ. vt traherẽt eũ ad turpẽ ↄmixtionẽ. Illo autẽ viriliter reluctante ꝛ minime superato: deus aspiciẽs bonũ eius certamen: donauit ei. vt nullũ vltra calorem carnalis ↄcupiscẽtie pateret. Solitarius qdã erat i inferiorib' ꝑtibus egypti: ꝛ hic erat nominatissimus. quia solus i ecclesia sedebat i deserto loco: Et ecce iuxta operationẽ sathane mulier qdã ihonestã audiẽs ð eo: dicebat iuuẽibꝰ. Quid mihi vultis dare: ꝛ ðcipio istũ solitariũ vestrũ? Illi aũt cõstituerũt certũ qd vt darẽt ei. Que egressa vespere: venit in cellã eius velut errãs. ꝛ cũ pulsasset ad cellã eiꝰ: egressus ẽ ille. ꝛ vidẽs eã: turbatꝰ ẽ dicẽs. Quomõ huc venisti? Illa ãt velut plorãs dicebat. errando huc veni. Qui cũ misatõe viscerũ pulsaret: itroduxit eã in atriolũ celle sue: ꝛ ipe itrauit iteriꝰ i cellã suã: ꝛ clausit eã. Et ecce ifelix illa clamabat dicẽs Abba. bestie comedunt me hic. Ille ãt iterũ turbatꝰ ẽ: timẽs etiã iudiciũ dei dicebat. Unde mihi venit ira hec? Et apiens ostiũ itroduxit eã itro. Cepit aũt diabolus velut sagittis stimulare cor eiꝰ in eã. Qui cũ itellexisset diaboli esse stimulos: dicebat in semetipso Uie inimici tenebre sunt: filiꝰ aũt dei lux ẽ. Surgẽs ergo icendit lucernã. Et cũ inflãmaretur desiderio dicebat. Quoniã q talia agũt: i tormẽta vadũt. ꝓba ergo teipsum ex hoc si potes sustinere eternum ignẽ. Et mittebat digitũ suũ in lucernam Quẽ cũ icendisset ardorẽ nõ sẽtiebat ꝓpter nimiã flãmã cõcupiscẽtie carnalis ꝛ ita vsq; mane faciẽs icendit oẽs digitos Illa aũt ifelix vidẽs quod faciebat senex ille pre timore velut lapidea facta est. Et veniẽtes mane iuuenes ad senẽ illũ dicebãt. Uenit ne huc mulier sero? Ille aũt dixit. Etiã. Ecce vbi dormit. Et itrãtes inuenerũt eã mortuã: ꝛ dicũt. Abba mortua ẽ mulier. Tũc ille excutiẽs palliũ suũ quo vtebatur: ostendit eis manus suas dicẽs. ecce qd fecit mihi filia ista diaboli: ꝑdiditq; oẽs digitos meos. Et narrãs eis quod factum fuerat dicebat. Scriptũ est: ne reddas malum pro malo. Et faciens orationem super eam: suscitauit eam. Que conuersa: caste egit residuum tempꝰ vite sue Frater quidam impugnabatur a fornicatione. Contigit autem eum venire in quẽdam vicum egypti. ꝛ videns filiam sacerdotis paganorum: adamauit eã: dixitq; patri eius. Da mihi eam vxorem. Ille aũt respondens: dixit ei. Non possum eam tibi dare: nisi interrogauero deum meum: Et abiens ad demonem quem colebat: dixit ei. Ecce monachus quidam venit volens accipere filiam meã. Do eam illi? Et respondens demon dixit. Si negat deũ suum ꝛ baptismũ ꝛ propositum monachi: da eam ei. Et veniẽs sacerdos: dixit. Nega deum tuum ꝛ baptismũ ꝛ ꝓpositũ monachi: ꝛ do tibi filiã meã vxorẽ. Ille vero ↄsensit: ꝛ statim vidit velut colũbã exire de ore suo: ꝛ volare i celũ. Pergẽs autẽ sacerdos ad demonem: dixit. Ecce ꝓmisit

tria ista se facturū. Tunc respondens diabolus: dixit ei. Non des ei filiā tuaȝ in vxorem: quia de⁹ eius non integre recessit ab eo: sed adhuc adiuuat eū. Et veniens sacerdos dixit. Non possum eam tibi dare vxorem: quia adhuc de⁹ tu⁹ adiuuat te: ⁊ nō recessit a te. Hec audiēs frater dixit ī semet ipso: Si tantaȝ bonitatem ostendit in me deus: cum ego infelix negauerim ipsum: ⁊ baptismum ⁊ propositum monachi: bonus autem deus etiam si cum tam grande scelus commisi: nunc vsque adiuuat me. cur ego recedaȝ ab eo? Et in semetipsū reuersus: recepit sobrietatem mentis. ⁊ venit in heremū ad magnū quendaȝ seneȝ: ⁊ narrauit ei reȝ que fuerat facta. Et respondens senex: dixit ei. Sede mecū in spelunca ⁊ ieiuna tres hebdomadas continuas: ⁊ ego deum depreco: pro te. Et laborauit senex ꝓ fratre illo: ⁊ deprecatus est deum dicens Obsecro domine dona mihi animaȝ hanc ⁊ suscipe penitentiaȝ ei⁹. Et exaudiuit orationem eius deus. Et cū completa fuisset prima hebdomada: venit senex ad illū fratrem: ⁊ interrogauit eū dicēs. Aliquid ne vidisti? Et respondens frater dixit. Etiaȝ Vidi colūbaȝ sursū in altitudine celi: contra caput meū stanteȝ Et dixit ei senex. Attende tibimetipsi: ⁊ deprecare deū attente. Secunda vero hebdomada venit senex iterū ad fratreȝ: ⁊ interrogauit eū dicens. Vidisti ne aliquid? Et respondit. Vidi colūbaȝ venienteȝ iuxta caput meum. Et precepit ei senex dicens. Sobrius esto mente ⁊ ora. Et completa tertia hebdomada: venit iteꝝ senex: ⁊ interrogauit eū dicens. Ne aliquid plus vidisti? At ille respōdit dicens. Vidi colūbaȝ que venit ⁊ stetit super caput meū: ⁊ extendi manū meaȝ vt teneretȝ illaȝ: illa auteȝ surgens intrauit in os meū. ⁊ gratias agens deo senex: dixit fratri. Ecce suscepit deus penitentiam tuam. Decetero attende temetipm: ⁊ esto sollicitus. Et respondens frater dixit. Ecce āmodo tecū ero: donec moriar. Dicebat quidaȝ de thebeis senibus. ꝙ ipe esset fili⁹ sacerdotis idoloꝝ: ⁊ cū paruulus sederet in tēplo ⁊ vidisset patreȝ suū frequenter ingredi: ⁊ sacrificia offerre idolo. ⁊ ꝗa semel occulte post ipm intrauerit ⁊ viderit sathanaȝ sedenteȝ ⁊ omneȝ militiaȝ eius astanteȝ ei. Et ecce vnus de principib⁹ veniens adorauit eū. Cui diabolus ait Unde venis tu? Et ille respondit. In illa prouincia eraȝ ⁊ suscitaui illic bella. ⁊ perturbationes plurimas ⁊ effusioneȝ sanguinis faciens: ⁊ veni nūciare tibi. Et sathanas īterrogauit eū In quāto tēpore hoc fecisti? Et ille respondit. ī trigīta dieb⁹. Et sathanas iussit eū flagellari dicēs. Tanto tēpore hoc fecisti? Et ecce alius veniēs adorauit eū. ⁊ illi dixit. Unde venis tu? Et respōdit demō. In mari eraȝ ⁊ suscitaui commotiones: ⁊ dimersi naues: ⁊ multos homines occidens: veni nūciare tibi. Et dixit ei sathanas. Quanto tēpore hoc fecisti? At ille respōdit. Sunt dies viginti. ⁊ hūc similiter iussit flagellari dicēs. quare ī tantis diebus hoc solū fecisti? Et tertius venit: ⁊ adorauit eū dicens Dixit autem huic. Tu vnde venis? Et respondit. In illa ciuitate fui. et dum ibi fierent nuptie excitaui lites: et multas effusiones sanguinis feci. insuper et ipm sponsum occidi: et veni nunciare tibi. et dixit in quantis diebus hoc fecisti? Et respondit decem. Iussit autem et hunc flagellari: tanꝗ moras fecerit. Venit autem et quartus demon adorare eum: et dixit ei. Unde venis? Qui respondit. In heremo eram. ecce quadraginta anni sunt ꝙ impugnaui monachum quendā et vix nocte ista preualui: vt facereȝ eum fornicari: Quod diabolus audiēs. surrexit et osculatus est eum: et tollens coronam quam ipse habebat: ⁊ posuit in capite illius: et fecit eum in vna sede consedere secum dicens. Magnam rem fortiter egisti. Hoc ego cum audissem et vidissem: dixi intra meipsum Uere magnus est ordo monachorum. Et egressus sum et factus sum monachus Dicebant de quodam patre. quia secularis fuisset et postea conuersus: et de concupiscentia vxoris sue frequenter stimularetur: et narrabat hoc patribus.

Qui cũ vidissent ꝙ operari⁹ esset: ⁊ maiora faceret q̃ ei dicebant: iponebant ei taꝫ multa: vt debilitaretur corpus eius ita vt nec surgere posset. Deo autē dispensante: venit quidaꝫ pater vt applicaret in scithi. Et cũ venisset ad cellã eius: vidit eã apertã: ⁊ pertransiuit admirans quomodo nemo egressus esset in occursũ ei⁹. Et reuersus stabat dicens. Ne forte frater qui ĩ ea habitat infirmetur. Et cũ pulsasset intrauit: ⁊ inuenit eũ nimiũ infirmuꝫ Et dixit ei. Quid habes pater? Et narrauit ei dicēs Ego de seculari vita sũ ⁊ sollicitat me mō inimicus in vxore mea: ⁊ narraui patribus ⁊ imposuerunt mihi conuersationis onera diuersa. ⁊ cũ obedienter iplere vellē ⁊ ecce defeci: ⁊ tamē stimulus crescit. Audiēs hoc senex: contristatus est ⁊ dixit ei. Equidē patres vt potentes viri: bene tibi iposuerunt onera quibus graueris: sed si me paruulũ audis: iacta hec a te ⁊ sume parũ cibi in tēpore suo: ⁊ recolligens vires tuas fac aliquantulũ operis dei: ⁊ iacta in domino cogitatũ tuũ: quoniã tuo labore hãc rem non poteris superare. Corpus eni nostrũ velut vestimentũ est: si illud diligenter tractaueris stat. si autē neglexeris illō putrescit. Qui cũ audisset eũ: fecit ita: ⁊ intra paucos dies recessit stimulus ab eo

Monachus quidam solitarius antiquus ⁊ in conuersatione proficiens sedebat in monte in partibus antinoii. sicut audiuimus a notis monachis: cui⁹ verbis ⁊ actu multi proficiebant. Et cũ talis esset: excitatus ē diabolus ad inuidiã ꝯtra eũ: sicut ⁊ ꝯtra oēs viros virtutũ: imisitq; in aniaꝫ eius cogitationē talem. vt ei qui in tali cõuersatiōe esset: nō deberet seruiri ab alio aut ministerium exhiberi: sꝫ magis ipsum debere aliis ministrare. Qꝫ si aliis non exhiberet ministeriũ: saltem sibiipsi finiret dicens. Uende ergo ĩ ciuitate sportellas q̃s facis: ⁊ eme tibi que opus sunt ⁊ reuertere ad locum tuũ: ⁊ nulli sis onerosus. Hoc aũt suggerebat ei diabolus: inuidens quieti eius: ⁊ opportune vacatiōi eius ad dominum ⁊ vtilitati multoꝝ. Undiq; eni inimicus venari eum ⁊ capere festinabat. Ille vero tanq̃ bone cogitatõni acquiescēs descendit de monasterio suo. Et qa erat omnibus admirandus. ignorans tamē huiusmodi isidias astutie: notus ỽo ⁊ famosus omnibus a qbus videbat̃ existens. cũ post longuꝫ tēpus mulierē vidisset: pro ĩcautela sua supplantatus est: ⁊ incurrit in eam. Et veniēs in desertũ sequēte diabolo vestigia eius: cecidit iuxta flumen: ⁊ cogitans qꝛ inimicus gauisus ē de ruina ei⁹ voluit seipsum desperare: maxime quia spiritum domini contristauerit: ⁊ sanctos angelos: ⁊ venerabiles patres: quoꝝ multi etiam in ciuitatibus habitantes superauerunt diabolum. Et cum nulli horum se similē facere posset: cõtristabatur valde: ⁊ non recordabatur: quia deus est qui virtutem tribuit his qui ad eum deuotissime cõuertuntur. Peccatus vero ⁊ nō videns peccati sui curam: voluit se in flumen illud iactare: vt perfectum gaudiuꝫ faceret inimico: ⁊ ex multo animi dolore infirmatus est corpore: ⁊ nisi postea misericors deus auxilium prestitisset ei: ad perfectum gaudium inimici sine penitentia moreretur. Nouissime autem in se reuersus cogitauit maiorem laborem in afflictione penitentie demonstrare: ⁊ supplicare deo ĩ fletu ⁊ luctu: ⁊ ita rediit iterum ad monasterium suum. Et damnans ostium cellule sue: sicut solet super mortuum: ita flebat supplicans deo. Ieiunans autem ⁊ vigilans cum omni anxietate: extenuauit corpus suum: ⁊ nec sic satisfactum putabat in animo suo: ꝙ congrue penituisset. Fratribus autem ad euꝫ sepius venientibus vtilitatis causa: ⁊ pulsantibus ostium: ipse dicebat non posse se aperire: dicendo. sacramento me constrinxi: vnum annum deuote me penitentiam agere: sed orate pro me. Nec enim inueniebat quomodo eis se excusaret: quoniam illi scandalizabantur: hec audientes de eo: quia erat apud illos honorabilis et magnus valde monachus: sed fecit totum annum intente ieiunans: et deuote penitentiam agens. Die autem pasche: ipse

nocte resurrectiōis dominice: tollēs lucernaȝ nouaȝ ⁊ reficiens eā: posuit in cacabo nouo. ⁊ cooperiēs cooperculo: surrexit ad orationeȝ dicens. Misericors ⁊ miserator deus: qui ⁊ barbaros saluare vis. ⁊ ad veritatis tue agnitionē venire: ad te confugi fidelissimū saluatoreȝ: miserere mihi: quia te plurimū exacerbaui ⁊ inimicū gaudere feci: ⁊ ecce mortuus sū obediens ei. Tu domine ⁊ impijs. ⁊ his qui sunt sine misericordia misereris. sed ⁊ proximis misericordiā impendi precipis: misere humilitati mee: apud te eniȝ nihil impossibile est quoniaȝ secus infernū. dissipata est sicut puluis anima mea. Fac misericordiaȝ: quia benignus es ⁊ misericors figmento tuo: qui ⁊ corpora que nō sunt: in die resurrectionis suscitaturus es. Exaudi me domine quia defecit spiritus meus: ⁊ infelix anima mea thabefacta est: etiaȝ ⁊ corpus meuȝ quod coinquinaui. ⁊ iaȝ viuere non valeo: pro eo q non credidi. Ignosce peccatū per penitentiaȝ: duplex habēs peccatuȝ ex desperatione. Viuifica me cōtrituȝ: ⁊ igne tuo precipe hanc lucernaȝ accendi. vt ⁊ ego accipiens fiduciaȝ misericordie ⁊ indulgētie tue residuo tempore vite mee: qđ mihi donaueris mandata tua custodiaȝ: ⁊ a timore tuo non recedaȝ: sed deuote seruiaȝ tibi omnibus diebus vite mee: ⁊ hec in nocte ipsa resurrectionis cuȝ multis lachrymis dicens: surrexit vt videret si accensa esset lucerna. Et detecto cacabo: vidit q non esset accensa. ⁊ cecidit iteruȝ in facieȝ suaȝ: rogans deuȝ ⁊ dicens: Scio domine quia certamen factuȝ est vt coronarer ⁊ non in pedibus steti. eligens propter carnis delectationeȝ tormentis impioruȝ addici. Parce mihi domine. ecce enim iteruȝ confiteor tue bonitati turpitudineȝ meam coraȝ angelis tuis: ⁊ coraȝ iustis omnibus: ⁊ nisi quia scandalizari possent. omnibus etiam hominibus confiterer. Deus meus misere mei. vt ⁊ alios erudiaȝ domine viuifica me. Et ita tribus vicibus orans exauditus est: ⁊ surgens inuenit lucernaȝ ardenteȝ clare: ⁊ exultans confortatus est in spe: admirabaturque de dei gratia qui ita ⁊ de peccatis eius indulsit: ⁊ satisfecit iuxta petitioneȝ eius: ⁊ animuȝ ipsius: ⁊ dicebat. Gratias tibi ago domine quia etiā vite seculi huius mihi indigno misertus es in magno ⁊ nouo signo hoc peccatoribus fiduciaȝ tribuens. Parcis eni ⁊ misereris animabus quas creasti. Ita aūt perseuerante eo in confessione. illuxit dies ⁊ letabatur in domino oblitus cibi corporalis. Ignē aūt lucerne illius toto tēpore vite sue seruauit. oleū sub inde infundens: ⁊ faciēs desuper quomodo minus extingueretur. Et ita rursus diuinus spiritus habitauit in eo. ⁊ fact⁹ est apud omnes insignis humilitateȝ exhibens in confessione: ⁊ actione gratiarū domino cuȝ leticia. Cui etiaȝ ante aliquot dies mortis sue: reuelatū est de trāsitu suo.

Explicit liber contra fornicationeȝ. Incipit liber q mōach⁹ nihil debet possidere

Frater quidaȝ renūcians seculo. ⁊ dans que habebat pauperibus: retinens autē pauca in sua ratione. venit ad beatuȝ Antonium. qđ cum agnouisset senex: dicit ei. Si vis monach⁹ fieri: vade in illuȝ vicū ⁊ eme carnes: ⁊ impone corpori tuo nudo: ⁊ sic veni huc. Et cuȝ sic fecisset frater ille: veniebant aues ⁊ canes: ⁊ corpus eius lacerabant. Cuȝ auteȝ peruenisset ad senē interrogabat si fecisset quod ei dixerat. Illo autē ostendente corpus suū laceratū. Dixit sanctus Antonius Qui renunciant seculo: ⁊ volunt habere pecunias: ecce ita impugnati a demonibus discerpuntur. Narrauit abbas Daniel de beato Arsenio: quia venit aliquando magistrianus: deferens ei testamentū cui⁹dā senatoris pētis ei⁹ q reliqrat ei hereditatē magnā valde ⁊ accipiēs testamētū voluit illud scindere. magistrianus autem cecidit ad pedes eius dicens. Deprecor vt non scindas illud: quia amputabitur mihi caput. Et dicit ei arsenius. Ego prius mortuus suȝ q ille. ipse autem q modo mortuus est quomodo fecit me heredeȝ? Et remisit testamentuȝ nihil accipiens. Egrotauit aliquando memoratus abbas arsenius in sci

tibi. ⁊ opus habuit in necessitate sua vsque ad vnam siliquam nummos. ⁊ cum non inueniret: accepit a quodam velut elemosinā: ⁊ dixit. Gratias tibi ago domine. quia me dignum fecisti pro nomine tuo ad hoc peruenire: vt egens elemosinam postularem. Narrauerunt de abbate agathone: quia longo tempore cellam sibi cum suis discipulis fabricaret. Quam cum perfecissent. ⁊ cepissent illic habitare. vidit in ipsa prima hebdomada quoddam non vtile sibi: ⁊ dixit discipulis suis: illud qđ dominus dixerat discipulis suis. Surgite eamus hinc Discipuli autem eius contristati sunt valde dicentes. Si omnino voluntatem habebas migrādi hinc: vt quid tanto labore sustinuimus edificantes longo tēpore cellam? Incipient autem homines scandalizari in nobis et dicere. Ecce iterū migrāt nusq̄ sedentes. Ille autem cum eos vidisset pusillanimes effectos: dixit eis. Et si scandalizantur aliqui: sed iterum sunt alii qui edificentur: et dicant. Beati sunt isti qui propter deum migrauerunt et sua omnia contempserunt. Veruntamen dico vobis qui vult venire mecum veniat: quia ego interim vado. Illi autem prostrauerunt se in terram: rogantes vt concederet eis secum abire. Dixit abbas euagrius fuisse quendam fratrem qui nihil habuit de substantia sua nisi tantum euangelium. et ipsum vendidit in pauperum nutrimentum dicens quoddam verbum: quod memorie dignum est commendari. Ipsum verbum inquit vendidi quod iubet: vende omnia que habes: ⁊ da pauperibus. Abbas theodorus cognomento firme: habebat tres codices bonos. ⁊ cū venisset ad abbatē macharium dixit ei. Quia habeo tres codices: ⁊ ꝓficio ex lectione eorū: sed ⁊ patres petunt eos ad legendū. vt ⁊ ipsi proficiant. Dic ergo mihi quid debeo facere? Et respondit senex, dicens. Boni sunt quidē actus: sed maius est omnibus nihil possidere. Qđ cū audisset: abiit ⁊ vendidit memoratos codices: ⁊ dedit indigentibus preciū eorū. Narrauit quidā patrū de abbate Joanne persa: quia ex multis virtutibus suis ad profundā simplicitatē atque innocentiā venerit. Hic aūt habitabat i arabia vicina egypti: ⁊ mutuauit aliquando a fratre quodam solidū vnū ⁊ emit linū vt operaretur: ⁊ venit alius frater rogans eū ⁊ dicens. Dona mihi abba aliquantulū lini: vt faciam mihi vestimentū quo vtar. Et dedit ei cū gaudio. Similiter alter veniens rogauit eū vt daret ei aliquantulū lini. vt faceret sibi tegumentū: ⁊ dedit ei. Et multis alijs petentibus: dabat similiter cū gaudio. Postea vero venit dominus solidi quē mutuo acceperat: volens accipere quod mutuauerat. Et dixit ei senex. Ego affero tibi eum. Et cū non haberet vnde redderet: abijt ad abbatē Jacobū dispensatorē: vt rogaret eū vt daret ei solidū. Et dū iret inuenit in terra iacentē solidū ⁊ non tetigit eū: ⁊ fecit orationē ⁊ reuersus est in cellā suā. Et venit iterum frater ille: ⁊ cepit ei molestus esse pro solido. Et dixit ei. Ego reddā tibi. Et abijt iterū senex: ⁊ inuenit solidum in terra ubi erat prius: ⁊ rursus facta oratione reuersus est i cellā suā. Et ecce frater iterum cepit molestus esse ei. Et dixit senex. Adhuc semel expecta me: ⁊ affero tibi solidū tuum. ⁊ surgēs venit ad illū locū: ⁊ inuenit ipsum solidū ibi. Et facta oratione tulit eū: ⁊ venit ad abbatē Jacobū ⁊ dixit ei. Abba cū venirē ad te: inueni hunc solidū in via. ostēde ergo caritatē ⁊ predica illū: ne quis perdidisset eū. Et predicauit abbas: ⁊ nemo ē inuētus qui perdidisset solidū illū: Tūc ergo dixit senex abbati iacobo. Si ergo eum nemo perdidit: da eū illi fratri: quia ipsi debeo solidum. Et cum venirem ad te vt tu mihi solidum prestares. ⁊ redderem debitum inueni eum in via. Et miratus est abbas Jacobus quomodo cōpulsus pro debito inuenisset: ⁊ non statim tulisset eum. Et reddidit solidum illi fratri: Et hoc mirabile erat de ipso. quia si veniebat quis mutuum petere aliquid ab eo. non per seipsum dabat: sed dicebat fratri mutuū postulanti. vade tolle tibi ipsi: quod opus habeo Et quando referebat ei. quod mutuum acce/

pisset: dicebat ei. Repone illud iterum in locū vnde tulisti. Si aūt nihil referebat ille qui mutuū acceperat: senex nihil dicebat ei. Narrauerunt quidā patrū quia venerat aliquādo frater aliquis i cōuentū cellarū corā abbate Isaac vestitus modico cucullo: et dixit ei abbas Isaac. Hic monachorū est habitatio: tu aūt secularis es et nō poteris hic esse. Dicebat aūt fratribus abbas Isaac. Patres nostri et abbas pābo vetustis et de multis partibus vtebantur resarcitis vestibus: nūc aūt preciosis vestibus vtimini: Discedite hinc desertas is enim locū hunc. Quādo aūt pfecturi erant ad messem: dicebat eis. Iā vobis nulla mādata dabo: quoniā nō obseruatis. Dixit abbas Cassianus. Quia sincletius aliquis nomine: cū renunciasset seculo: et facultates suas pauperibus diuidēs: aliqua sibi retinuisset ad pprium vsum: nolēs perfecte ex omnibus renūciātiū humilitatem: et cōmunis monasteriorū vite suscipere regulam: ad quē sancte memorie pater basilius hoc dixit. Et senator esse desisti: et monachum te nō fecisti. Dixit quidā frater abbati pistāmodi. Quid faciā: quia dux mihi est vēdere: quod manibus meis laboro: Et respōdens senex dixit. Quia abbas sysois et ceteri vendebāt opus manuū suarū. Hoc enim nō ledit: sed quādo nō vēdis: semel dic preciū speciēque quam tradis: et si vis relaxare modicū pcii i te est sic enim requiē iuenies. Iterum dixit ei frater. Si habeo qd sufficiat necessitatibus meis aliunde, videtur tibi vt non cogitem de labore manuū: Respondens senex dixit. Quantum vis habeas. tamē non negligas operari. et quantū potes: fac tm̄ nō conturberis animo. Frater interrogauit abbatem sarapionem dicens. Dic mihi vnū verbum. dixit ei senex Quid tibi habeo dicere: Tu tulisti ea q̄ erant viduarū et orphanorū: et posuisti in fenestra: viderat enim eam codicibus plenam Interrogata ē: beate memorie sincletice si perfectum bonum esset nihil habere. At illa dixit: et valde bonum est his q possunt etenim hi qui tolerare possunt: tribulationē qdē carnis habent: sed anime requiē possident: quoniam sicut fortia vestimenta dū calcantur et pedibus sepius reuersantur. lauantur atque candidantur: ita fortis anima per voluntariam paupertatē amplius cōfirmatur. Dixit abbas hyperici⁹. Thesaurus monachi ē voluntaria pauptas. Thesauriza ergo tibi frater in celo. quia ad requiescendū ibi sine fine sunt secula. Erat quidam sanctorū phylagrius nomine. Hic habitabat i hierosolymis. et laborabat operando: vt pane tantū non egeret. Et dum staret in platea. volens vendere quod manibus suis fuerat operatus. contigit vt caderet cuidam sacellus cum solidis mille. et inueniens eum senex: stetit in eodem loco dicens. Necesse est modo eum qui perdidit huc venire. Et ecce veniebat q perdiderat plorās: et tulit eū seorsū et reddidit illi sacellū suū. Quem ille rogabat vt accipet aliquā partē ex eo. sed senex nullatenus acquieuit. Tunc ille cepit clamare et dicere. Uenite et videte hominē dei et quod fecit. Senex autē occulte fugiēs: exiuit d ciuitate ne agnosceretur de eo qd fecerat: et honorarēt eū. Interrogat⁹ est senex qdā a fratre. quid faceret vt saluus esset. Ille aūt expoliās se vestimento suo cinxit lūbos suos atque extendens manus suas dixit. Sic debet nudus esse mōachus ab omni materia seculari: et crucifigere se aduersus tēptationē atque certamina mundi. Quidā frater rogauit senem quendam. vt acciperet pecunias suis necessitatibus profuturas. Ille autem nolebat. vtpote: qui opere manuum suarum esset sibi sufficiens. Sed dum ille persisteret obsecrando. vt saltem pro idigentium necessitate susciperet: respondit senex et dixit. Duplex mihi opprobrium est: quia et cum non indigeam: accipio et aliena tribuens vanam gloriam colligo. Uenerunt aliquando quidā grecorū vt darēt elemosynā in ciuitate ostracē: et assūpserūt sibi iconomos ecclesie vt ostenderent eis q necessitatē maiorē haberēt. Illi āt duxerūt eos ad quēdā leprosū et dederūt ei. Ille āt nolebat accipere dicēs. Ecce modicas

palmas habeo quas opor. ꝛ facio plectas ꝛ ex eis mãduco panẽ. Iterũ duxerũt eos ad cellã vni⁹ vidue: que erat cũ filiis suis. Et cũ pulsarent ad ostiũ: cucurrit filia ei⁹ ad ostiũ nuda. Mater autẽ eius abierat ad quoddam opus: erat enim cãdidatrix. Et dabant filie eius vestimẽtũ ꝛ nũmos Illa autẽ nolebat accipere. dicẽs venisse matrẽ suã ꝛ dixisse sibi. cõfide: quia volu it de⁹. ꝛ inueni opus quod faciã hodie. vn de sumam⁹ victũ nostrũ. Et cũ venisset mater eius: rogabant eam vt acciperet. ꝛ noluit dicẽs Ego habeo curatorẽ meum deum ꝛ vos cũ vultis tollere a me hodie Illi autẽ cognoscẽtes fidẽ ei⁹: glorificaue runt deum. Uenit quidã vir magn⁹ igno tus. portãs aurum in scitbi: ꝛ rogabat pre sbiterũ heremi vt aurũ illud erogaret fratri bus. Dixit autẽ presbiter. Nõ opus habẽt fratres. Et cũ nimis vehemẽs esset. ꝛ non acquiesceret: posuit sportã cũ solidis in in gressu ecclesie. Et dixit presbiter: qui op⁹ habet: tollat illud sibi. ꝛ nemo tetigit: qui dã etiã nec aspexerũt. Et dixit ei senex. Sus cepit deus oblationẽ tuã: vade ꝛ da illud pauperibus. Et valde edificatus discessit Obtulit quidã frater seni pecuniã dicens ei. Habe hanc pecuniã ad expensas tuas quia senuisti ꝛ infirmus es. Erat enĩ lepro sus. hic autẽ respondens dixit. Tu post se xaginta ãnos venisti auferre a me nutri torẽ meũ? Ecce tantũ tẽpus habens ĩ ĩfir mitate mea: nihil indigui deo tribuente ꝛ pascente me. Et non acquieuit accipere. Narrauerunt senes de quodã ortulano qͥ laboraret: ꝛ omnẽ laborẽ suũ expẽderet in elemosinã: ꝛ tantũ sibi retineret: quantuꝫ ad victuꝫ ei⁹ sufficeret. Postea vero satha nas ĩmisit in cor eius dicens. Collige tibi aliquantulaꝫ pecuniã: ne cũ senueris aut egrotaueris opus habeas ad expẽsas. Et collegit ꝛ ĩpleuit lagenã de nummis. Cõti git aũt eũ ĩfirmari ꝛ putrescere pedẽ eius: ꝛ expendit quod collectũ fuerat in medi cos: ꝛ nihil ei prodesse potuit. Postea vero venit quidam de expertis medicis: ꝛ dixit ei. Nisi incideris pedẽ tuum: putrefiet. Et constituerunt vt inciderent ei pedem. Illa aũt nocte rediens in semetipsuꝫ: ꝛ penitẽ tiã agens de his que gessit: ingemuit ꝛ fle uit dicens. Memor esto dñe operũ meorũ priorũ que faciebã cũ labore in ortu meo: ex quo pauperibus ministrabã. Et cũ hoc dixisset: stetit angelus dñi: ꝛ dixit ei. Ubi sunt nũmi quos collegisti? Et vbi est spes tua de qua tractasti? Tunc intelligens di xit. Peccaui dñe ignosce mihi: ꝛ ammodo vlterius hoc non faciã. Tunc angelus dñi tetigit pedem eius: ꝛ sanatus est: statimqꝫ exurgens abijt in agrum operari. Uenit ergo medicus secũdũ tẽpus constitutũ cũ ferramentis: vt secaret pedẽ eius: ꝛ dicũt ei. Exijt mane operari in agrum. Tunc ad mirans medicus: perrexit in agrũ vbi ope rabatur frater ille. ꝛ videns eum fodien tem terram glorificabat deum: qui reddi derat ei talem sanitatem. Frater interro gauit senem quendam dicens. Uis tene am mihi duos solidos propter infirmitatẽ corporis? Uidens autem senex cogitatio nem eius: quia vellet tenere. dicit ei. Eti am. Et vadens frater in cellam suam: con terebatur in cogitationib⁹ suis dicẽs. Pu tas verũ mihi dixit senex an nõ? Et surgẽs iterũ venit ad senẽ. agẽs penitẽtiã ꝛ rogãs eũ dicẽs. ꝑpter deum dic mihi veritatẽ. quia affligor cogitationibus meis: propter duos solidos. Et dixit ei senex. Quia vi di te voluntatem habere retinendi eos: di xi tibi vt teneres: veruntamen non est bo num tenere plus q̃ opus est corpori. Si er go duos solidos retinueris: in ipsis inueni etur spes tua. ꝛ si contigerit vt pereant. de us iam non cogitat de nobis. Cogitationẽ ergo nostram iactemus in domino: quoni am ipsi cura est de nobis. Explicit liber de eo q̄ monachus nihil debeat possidere.

Incipit liber de patientia siue fortitudine

SAnctus abbas antonius. cum sederet aliquando in heremo: animus eius tedium ꝛ confusionem cogitationum incurrit: ꝛ dicebat ad dominum. Domine volo saluus fieri: sed non

permittunt me cogitationes mee. Quid facio in hac tribulatione. aut quomõ salu⁹ ero? Et modice assurgẽs: cepit foras exire: ⁊ vidit quendã tanq̃ seipm sedẽtẽ atq̃ operãtẽ. deinde surgentẽ ab operib⁹ ⁊ orãtem: ⁊ iterũ surgentẽ ⁊ plectã de palmis facientẽ: inde rursus ad orationẽ surgẽtẽ Erat aũt angelus domini missus ad correptionẽ ⁊ cautellã dandã antonio: ⁊ audiuit vocẽ angeli dicentis. Sic fac ⁊ salu⁹ eris. Ille ãt hoc audito: magnũ sũpsit gaudiũ atq̃ fiduciã: ⁊ ita faciẽs: salutẽ quã querebat inuenit. Frater interrogauit abbatem agathonẽ dicens. Mandatum mihi venit. ⁊ ẽ mihi pugna grauis in loco ĩ quo est ipsum mandatũ. Volo ergo ꝓpter ipꝫ mandatũ pergere illuc: ⁊ pauesco bellum Dixit abbas ãmonas. Quia quatuordecĩ annos fecerat in scithi. deprecans deum die ac nocte: vt daret ei virtutẽ superãdi iram. Dixit abbas bisarion. Quia quadraginta noctes manserit inter spinas stãs ⁊ nõ dormierit. Frater q̃dã sedens singularis turbabat̃: ⁊ pergẽs ad abbatẽ theodorum de firme: dixit ei q̃ꝫ turbaret̃. Senex aũt dixit ei. Vade humilia mẽtẽ tuã ⁊ subde te ⁊ habita cũ aliis: Abiit aũt ĩ mõtẽ ⁊ mansit cũ aliis: ⁊ reuersus postea ad senẽ dixit ei. Nec cũ aliis hominib⁹ habitãs: q̃etẽ inuenio. Et dixit ei senex. Si solitari⁹ nõ quiescis: neq̃ cũ aliis. cur voluisti te monachũ facere? Nõne vt sustineas tribulationes? Dic aũt mihi. quot ãnos habes in isto habitu. Et dixit ei. Octo. Et dixit ei senex. Crede mihi. ego habeo in isto habitu septuaginta ãnos ⁊ nec vnã die potui requiẽ inuenire ⁊ in octo ãnis vis requiem habere? Interrogauit aũt eũ iterũ frater q̃dã: dicẽs. Si fiat subito sonit⁹ ruine alicui⁹. fit ne timor ibi abba Et dixit ei senex Si celũ terre adhereat: theodor⁹ non formidat. Poposcerat enim precib⁹ a dño. vt auferret̃ ab eo formido: propterea iterrogauit eum frater: Dicebãt de abbate theodoro ⁊ beato lucio de nono alexandrie. quia fecerunt quinquaginta annos seducentes animos suos ⁊ dicentes. transacta hyeme ista: migrabimus hinc: ⁊ iterũ quando fiebat estas dicebãt quia transacto estiuo: discedim⁹ hinc ⁊ sic faciebãt toto tempore conuersatiõis sue: semp reminiscẽdo patres. Dicebat abbas pastor de abbate Johãne breui statura: quia rogauerat deũ. vt tolleret ab eo omnes passiones: ⁊ fieret secur⁹: ⁊ veniẽs dixerit cuidã video me quietũ: ⁊ nullã habentẽ pugnã ⁊ dixit ei senex. vade ⁊ roga deũ. vt iubeat in te moueri pugnã: quoniã pugnando ꝓficit anima. Et cũ redisset pugna vlterius nõ orauit vt auferret̃ ab eo: sed dicebat. Domine da mihi tolerantiã sustinẽdi has pugnas. Venit abbas machari⁹ maior ad abbatẽ antoniũ in montẽ. Et cum pulsasset ostium: exiuit ad eũ ⁊ dixit ei. tu quis es? Et ille ait. Ego sum macharius Et claudens ostiũ intrauit. ⁊ dimisit eum foris. Et cũ vidisset postea patiẽtiã eius: aperuit ei: ⁊ congaudens ei dicebat. multum tempus est ex quo videre te desiderabam: audiens de te. Et exhibens ei hospitalitateꝫ: refecit eum. erat enĩ de multo labore fatigatus. Vespere autẽ facto infudit sibi abbas antonius modicas palmas: ⁊ dixit ei abbas macharius. da mihi vt ⁊ ego infundam quod operer. Ille aũt dixit. non habeo plus. ⁊ faciens fasciculũ maiorem: infudit eum. ⁊ sedentes hõ ⁊ colloquentes de vtilitate animaꝝ: faciebant flectam: ⁊ ipsa flecta descendebat per fenestram in speluncam. ⁊ ingrediens mane sanctus antonius: vidit collectionem flectarũ abbatis sancti macharii: ⁊ admiratus ẽ: ⁊ osculans manus ei⁹ dicebat. multa virtus de istis manibus egreditur. Descendit aliquando ipse machari⁹ de scithi ad locum q̃ dicitur therenuthin: ⁊ itrauit dormire in monumentum. vbi erant antiquitus sepulta corpora paganorum ⁊ traxit vnum corpus sub caput suũ tanq̃ plumatium de scirpo. demones autem vidẽtes fiduciam eius: torquebant̃. ⁊ volẽtes terrere eum: vocabant quandam mulierem dicentes. nonna veni nobiscum ad balneum. ⁊ alter demon de sub ipo. tanq̃

ex mortuis illis. respondit dicens: Peregrinum quendam habeo super me: non possum venire. Senex aūt non expauit: sed confidēs tundebat corpus illud. dicēs Surge ꝛ uade. si potes. Quod cū audissēt demones: clamauerunt magna voce dicētes. Uicisti nos: ꝛ fugierūt confusi. Dicebat abbas mathois. Uolo aliquod leue opus: ꝛ cōtinuo cogito ꝙ graue ꝛ ꝙcito finitur. Narrauerunt de abbate myleto: qꝛ cū habitaret aliquādo cū duobus discipulis suis. i finibus persaꝝ: exierūt duo filij impatoris ſm cōsuetudinē in venationez ꝛ miserūt retia per longū. p miliaria quadraginta. vt quodcūqꝫ intra retia iuenirētur: occiderent. Inuentꝰ est aūt senex cuz duobus discipulis suis iuxta retia. ꝛ cū vidissent eū pilosum ꝛ terribilē aspectu: admirati sunt: ꝛ dixerūt ei. Homo es an spiritus aliquis? Dic nobis. ꝛ dixit eis. Homo sū peccator: ꝛ exiui flere peccata mea ꝛ adoro filiū dei viui. Illi autē dixerūt ei non est alius deꝰ. nisi sol ignis ꝛ aqua: ipos adora ꝛ sacrifica eis. Et ille respondēs ait Iste res creature sunt: ꝛ erratis. sed obsecro vos. cōuertimini ꝛ agnoscite deū verum: q ꝛ ista creauit: ꝛ cetera omnia. Illi autem deridentes dixerūt. Condemnatum ꝛ crucifixū dicis esse verū deū? Et ille respondit. Etiā ipm q crucifixit peccatum: ꝛ qui occidit mortē hūc dico esse verum deū. Illi autē tam ipi ꝙ fratribus q cū eo erant inferebant tormenta: ꝛ cogebant eos sacrificare. Et duos quidē fratres post plurima tormenta: decapitauerunt. senem autē diebꝰ multis torquebāt Postea vero statuerūt cū i quodā loco: ꝛ sagitabant in cū quasi in signū. vnꝰ a dorso: ꝛ alius a pectore. Et dixit eis senex. Quoniā facti estis ad consensum in vnuz vt effundatis sanguinē innocentē: crastina in momento hac hora que modo est. sine filiis remanebit mater vestra: ꝛ priuabitur aspectu vestro: ꝛ ppriis sagittis sanguinē vestrū inuicem effundetis. Illi aūt subsannantes verba eius: exierūt i crastinum: vt venarentur. Et cōtigit vt euaderet de retibus eoꝝ vnus cerüꝰ: ꝛ ascenderunt equos: ꝛ currebant vt cōprehenderēt ceruū. Qui cū iactassent sagittas post ipm: inuicem se peremerūt: ꝛ mortui sunt iuxta verbū quod pdixerat senex. Dixit abbas pastor. quia signū monachi: in temptationibus apparet. Dixit iteꝝ qui supra quia ysidorus psbiter in scithi. allocutus fit aliquando plebem fratrū dicens. Fratres: nunquid non ad laborandū venimꝰ in hunc locū? Et nūc video: quia nullus hic labor est. Ego igit collecta plebe mea vado vbi est labor: ꝛ ibi inueniā requiem Dixit sancta sincletice. Si in monasterio cū aliis cōuersaris: non mutes locū: lederis enim omnino si facias hoc. Etenim si galina dereliquerit oua sua fota: sine pullis ea exire faciet: ita monachus vel virgo frigescit: ꝛ mortificat i fide: de loco ad locū trāseundo. Dixit iteꝝ aliud quia diabolus cū per stimulos paupertatis nō mouerit: diuitias adhibet ad seducendum: ꝛ dū per cōtumelias ꝛ opprobria nō preualet: laudes ꝛ gloriam adhibet. Si autem satietatem corporis immittit: ꝛ cum delectationibus seducere non potest. per molestias que contra votum eueniunt: animam conatur euertere. Infirmitates enim quasdam graues immittendo: aduersus eum qui temptandus est adhibet ꝛ per eas pusillanimes faciens monachos: conturbat caritatem eorum: quam habent ad deum. Sed quamuis concidatur corpus ꝛ febribus validis inflammatur: insuper etiam si intolerabili siti affligatur: siquidem peccator es qui hec sustines: recordare futuri seculi penas: ꝛ eternum ignem: ꝛ indicibilia tormenta ꝛ ita nō deficies ad ea que in presenti contingunt: insuper et gaude quia visitauit te deus: et ideo famosissimum illud dictum in lingua habeto: castigans castigauit me dominus: et morti non tradidit me. Si ferrum es: per adhibitum tibi ignem amittis eruginem. Q si iustus es. et hec pateris: de magno ad maiora promoueris. Aurum es: sed per ignem probatior eris.

Datus est tibi angelus sathane stimulus carnis tue: exulta videns cui similis factus es. Pauli enim apostoli: simile donum accipere meruisti: Si febribus et rigore frigoris castigaris: memor esto qd scriptura dicit. Transiuimus per ignē et aquā: residuū est qd sequit: vt itroducamur i refrigeriū. Obtinuisti primū: expecta secūdū: agens que virtutum sunt. clama verba prophete dicētis: Paup et iops et dolēs ego sū. Perfectus enim eris: per huiusmodi tribulationē trinitatis. Ait enim. In tribulatōe dilatasti me. In his ergo maxime exercitiis animas nostras pbemus: ante oculos eni habemus aduersariū nostrū. Dixit itex: si ifirmitas molesta nobis fuerit: nō cōtristemur: tanq̄ qui pro infirmitate ac vulnere corporis nō possimus stare ad orandū aut ad psallendū. Hec enim nobis omnia p destruendis corporeis desideriis necessaria sunt: quoniam ieiunia et labores propter turpes delectationes nobis ɔstituta sunt: Si ergo egritudo ista retundit superflua: de his obseruandis oratio est. Sicut enim magno et forti medicamine egritudo: ita egritudine corporis vitia reciduntur. Hec est magna virtus: quādo in ifirmitatibus tolerātia fuerit: et per gratiarū actionē mittitur ad deū. Si amittamus oculos: nō feramus grauiter. extollētie enim istrumētū amisimus: sed interioribus oculis gloriam dñi speculemur. Surdi si fuerimus: nō curemus: qr auditū vanū amisimus. Man⁹ nostre ex aliqua passione debilitate sunt: sed interiores paratas habemus. Aduersus tēptatōes inimici: ifirmitas totū corp⁹ nostrū tenet: sed iteriori homini nostro sanitas crescit. Dixit iterū q supra. Qui in seculo isto aliqua crimina cōmiserūt etiā nolētes mittūt i carcerē: et nos p peccatis nostris redigamus nosmetipsos i custodiam: vt volūtaria mētis nostre vidicta: futuras a nobis penas ammoueat. Si ieiunas: nō tibi iuenias occasionē dicēdi: qr exacerbatus egritudinē incurristi: qm̄ et q non ieiunāt: similes egritudines icurrūt. Incboasti aliqd boni: nō reuoceris p impedimēta inimici. qm̄ ipe inimic⁹ patiētia tua destruet. Etenim q nauigare ceperit: primo pādētes vela: pspex vētū iueniūt. postea aūt si ɔtrari⁹ eis vēt⁹ occurrerit: nō mox i cursu ɔtrarii vēti: aut exonerāt: aut dserunt nauē: sed paululū sustinētes aut pugnātes aduersus pcellā: itex rectū cursū iueniūt Ita ergo et nos ɔtrariū spm̄ icurrētes: crucē p velo erigam⁹: et sine piculo scli istius: nauigiū explicabim⁹. Dicebāt de btē memorie virgine sara: q supra alueū fluminis sexagita annos habitauerit: et nūq̄ iclinata sit: vt flumē ipm aspiceret. Dixit abbas iperici⁹. hymni spiritales sint i ore tuo et meditatio assidua subleuet pōdus tēptationū supueniētiū tibi. Hui⁹ eni rei exēplū manifestū est. Nā sarcina alicui⁹ oneris: viator pgrauatus: flādo et respirando oneris et vie paulatim laborē iminuit. Dixit itex q supra: oportet aduersus tēptatiōes armari: qm̄ modis oib⁹ supueniūt: sic enim supueniētib⁹ pbati appcbim⁹. Dixit qdam senex. Si venerit homini tēptatio: vndiq ei multiplicātur tēptatōes: vt pusillanimis fiat: et murmuret. Et narrauit senex ita: Frater qdā erat i cella: et venit sup eū tēptatio: et siqs eū videbat nec eū salutare volebat: neq i cellā recipe. Etsi op⁹ habebat panē ei nemo mutuauit: etsi de messe veniebat: nemo eū: sicut erat consuetudo: vt reficeret iuitabat. Uenit aūt semel i messe per cauma: et nec panes habuit in cella sua: et i omnib⁹ his gratias agebat deo: videns aūt deus patiētiā eius: abstulit bellū tēptationis ab eo. Et ecce quidam statim ostiū eius pulsauit: trahens camelū onustum pane ab egypto. Quod cum vidisset frater ille: cepit flere dicens. Domine non sum dignus vel modice tribulari. Et cum transisset tribulatio eius: tenebant eū fratres i cellis suis: et in ecclesia et repausabāt eum: Dicebat senex propterea nō promouemur: quia nescimus mensuras nostras Neq patientiam habemus i opere quod cepimus: sed sine aliquo labore: virtu/

tez volum⁹ possidere. Quidā frater interrogauit senez dicens. Quid facio quia cogitatio mea non dimittit me. vel vna hora sedere ī cella mea? ꝛ dixit ei senex. Fili reuertere ꝛ sede in cella tua: ꝛ labora manibus tuis: ꝛ ora deū incessanter. ꝛ iacta cogitatū tuū in domino: ꝛ ne quis te seducat exire inde. Et dicebat. Quia erat quidam adolescens secularis habens patrē: ꝛ desiderabat fieri monachus. ꝛ dum multū supplicaret patri suo. vt dimitteret eū cōuerti nō ei acquiescebat. Postmodū aūt rogat⁹ a fidelib⁹ amicis: pater vix acquieuit. Et egressus frater ille adolescēs: introiuit monasteriū: Et factus monachus cepit omne opus monasterij perfecte agere: ꝛ ieiunare quottidie. Cepit etiaz ꝛ biduanas abstinere: similiter autez ꝛ semel in hebdomada reficere. Uidebat autez abbas su⁹ ꝛ mirabatur: ꝛ benedicebat dominū in abstinentia ꝛ labore ipsius. Contigit ergo post aliquod tempus. ꝛ cepit frater ille supplicare abbati suo dicens. Rogo te abba vt dimittas me: ꝛ vadaz in heremū. Dixit ei abbas. Fili. noli hoc cogitare: quia non potes sufferre talez laborez: ꝛ ignoras temptationes diaboli: ꝛ versutias eius. ꝛ si cōtigerit tibi tēptatio: non inuenis ibi qui te consoletur a perturbatione inimici: que tibi illata fuerit. Jlle aūt cepit āplius instare ꝛ rogare: vt eū permitteret abire. Uidēs autem abbas eius quia eū retinere non posset: facta oratione dimisit eū. Postmodū aūt dixit abbati suo. Rogo te abbas. vt concedas qui ostendat mihi viā ꝛ iter quomodo pergere debeaz. Et ordinauit cū eo duos monachos monasterij: ꝛ abierunt cum eo. Ambulantibus aūt eis per heremuz vna die ꝛ altera: defecerunt pre estu ꝛ ꝓicientes se in terraz: iacebant. ꝛ soporati modico sōno: dormierunt. Et ecce aquila venit percutiens eos alis suis: precessit procul ꝛ sedit in terra. Et euigilantes viderunt aqlaz: ꝛ dixerūt ei. Ecce angelus tuus: surge seqnere eū. Et surgens ꝛ valedicens fratribus. sequebatur aquilaz: ꝛ venit vsque dū staret. Que mox surgens: volauit vsqz ad vnū stadiū: ꝛ iterum resedit. Similiter frater sequebatur eaz: ꝛ iterū volauit: ꝛ sedit non longe. Et factū est hoc per horas tres. postmodū aūt dū sequeretur eaz diuertit se aquila in dexteraz partez sequentis se: ꝛ non cōparuit. Frater ergo ille nihilominus sequebatur. ꝛ respiciens vidit tres arbores palmarū ꝛ fontez aque ꝛ speluncaz modicaz: ꝛ dixit. Ecce locus quez mihi preparauit dominus. Et ingressus speluncaz cepit in ea sedere: sumens cibū dactilorūz ꝛ de fonte aque bibens: ꝛ stetit ibidē sex annos: neminez hominez videns. Et ecce vna die venit ad eum diabolus in similitudine abbatis cuiusdaz senioris: habens vultum terribilez. Uidens autez eum frater ille: timuit: ꝛ procidens in orationez surrexit. Et dixit ei diabolus. Orem⁹ iterū frater. Et surgentibus eis: dixit diabolus. Quantuz tēporis habes hic? Et frater respondit. Habeo annos sex. Dixit ei demon. Ecce vicinuz meuz nesciebaz: ꝛ non potui cognoscere nisi āte dies quattuor. ꝙ hic habitares ꝛ cogitaui mecū dicens. Uadaz ad hominez del istū. ꝛ conferaz cū eo qđ potest saluti esse anime mee. Et hoc dico frater qꝛ nihil proficimus sedentes in cellis nostris. quia corpus ꝛ sanguinez christi non percipimus ꝛ timeo ne efficiamur externi ab eo si nos ab hoc misterio elongauerimus. Sz dico tibi frater. Ecce hinc per tria miliaria sūt monasteria habētia presbyteros. eam⁹ illuc omni dominico die: aut p⁹ duas hebdomadas. ꝛ accipiamus corp⁹ ꝛ sanguinez christi ꝛ reuertamur ad cellas nr̄as Placuit aūt fratri illi suasio diabolica. ꝛ veniēte dominico die: ecce diabolus venit ꝛ dixit ei. Ueni eamus: quia hora est. Et exeūtes perrexerūt ad predictū mōasteriū in quo presbyter erat. ꝛ ingressi ecclesiā: miserunt se in orationē. exurgēs aūt ab oratione frater ille: respiciēs nō īuenit eū quē adduxerat secū: ꝛ dixit. Ubi putas perexit. an ad cōmunē necessitatē ābulauit? Et cū diu sustineret ꝛ nō īueniret: exiēs foras regrebat eū. Et cūn repperisset: dixit ad fratres loci illi⁹ iterrogās eos. Ubi ē abbas ille se

nex: q mecū ecclesiam igressus est? Et di/cunt ei. Nos neminē aliū vidimus nisi te tm̄. tunc cognouit frater ille. qa demon fuisset: ꝛ dixit. Uidete cū qua argutia dia/bolus me eiecit de cella mea. Sed tamen nō multū inde anxior: qa ad bonum opus veni. Percipiā ergo corpus ꝛ sanguinem xp̄i: ꝛ sic reuertar ad cellā meā. Et post fa/ctas missas in ecclesia. volenti reuerti fratre illo ad cellā suā: tenuit eū abbas monasterii ipius: dicens. Nisi referas nobiscū non te dimittemus reuerti. Et cū percepisset cibū: ꝛ reuerteret̄ ad cellā suaꝫ. ecce iterum diabolus venit in similitudine cuius/dam iuuenis secularis: ꝛ cepit eū respice/re a summo capitis vsqꝫ ad pedes: ꝛ dice/re. Ipe ē iste an nō est hic? Et cepit eū considerare. Et dixit ei fr̄. Quid me sic re/spicis? At ille ait. Puto nō me cognoscis. nā post tantū tēpus quō habes me cogno/scere? Ego enī sum vicinus patris tui: fi/lius illius. Quid aūt? Nōne est dictus pa ter tuus sic. ꝛ mater tua tale nomē non ha buit. ꝛ soror tua sic nō est dicta. ꝛ tu sic nō vocaris. ꝛ mancipia illa ꝛ illa sic non sunt dicta? Mater vero tua ꝛ soror ante tres annos mortue sunt. pater vero tuus mo/do defunctus est. ꝛ te fecit heredē dicens Cui habeo dimittere substantiā meā: nisi filio meo viro sancto: qui reliquit seculum ꝛ abiit post deū. Ipsi ergo dimittā oīa bo/na mea. Modo vadāt aliqui qui eū requi/rāt vt veniēs distrahat oēꝫ substātiā meā: ꝛ eroget eaꝫ pauperibus ꝓ aīa sua ꝛ mea. Et perrexerūt multi requirētes te: ꝛ mini me iuenerūt. Ego aūt veniēs ex occasione ꝓ causa quadā: huc cognoui te. Unde non facias moras: sed veni ꝛ vēde oīa: ꝛ fac fm voluntatē patris tui. Respōdēs frater ille dixit. Nō necesse habeo reuerti ad seculū Et dixit ei diabolus. Si nō veneris: ꝛ pe/rierit substātia illa: i cōspectu dei tu exīde reddes rationē. Quid enim tibi mali dico vt venias ꝛ eroges ea pauperib⁹ ꝛ egenis queadmodū bonus dispēsator: vt nō a me retricib⁹ ꝛ male viuētib⁹ extricet̄: qđ pau/perib⁹ dimissum est? Aut quid onerosum est. vt venias ꝛ facias elemosynā secūduꝫ voluntatē patris tui: ꝓ aīa tua ꝛ sua: ꝛ re/uertaris ī cellā tuā? Quid mlta? Suadēs fratrē deposuit ī seculū: ꝛ veniēs cū eo ad ciuitatē: reliquit eū. Uoluit aūt frater ille igredi domū patris sui tanqꝫ iā defuncti: ꝛ ecce ipse pater ei⁹ viu⁹ egrediebat̄: ꝛ vidēs eū: non cognouit: ꝛ ait ad eū. Quis es tu? Ille vero turbat⁹ nihil potuit respōdere. Et cepit eū iterato pater ei⁹ iterrogare vn̄ esset. Tūc ꝯfusus dixit ei. Ego suꝫ fili⁹ tu⁹. Et ait ei. Ut qd reuersus es? Erubescebat aūt ei dicere qđ verū erat: ſꝫ dixit. Caritas tua fecit me reuerti: qꝛ desiderabā te vide re. Et remāsit ibi. Post aliquātulū aūt tē/poris: icurrit ī fornicationē: ꝛ mltis suppli/ciis afflict⁹ a patre suo. ifelix ipe non egit penitētiā: sed remāsit ī seculo. ideoqꝫ dico fr̄es: qꝛ mōach⁹ nūqꝫ đbet qlibet mō suasus ab aliquo egredi đ cella sua. Uenerūt qdā in heremum ad quendam senem magnū: ꝛ dixerūt ei. quō cōtentus es hic abba. ꝛ sustines laborē hūc? Et dixit senex. Tot⁹ labor tp̄is mei quē hic sustineo n̄ ē idone⁹ cōparari ad vnū diē tormētoꝝ: q̄ peccato/rib⁹ ī futuro seculo ꝑparāt̄. Dicebat senex. quia antiq nō cito migrabāt de loco ad lo cū: nisi forte pro trib⁹ reb⁹. id ē siqs erat q cōtristaret̄ aduersus aliū. ꝛ satisfaciēs ei ꝑ oīa: nō potuisset eū placare. aut iteꝝ si cōti/gisset vt a plurib⁹ laudaret̄. aut si ī tēptatio nē fornicatiōis īcidisset: Frater qdā dixit abbati arsenio. quid facio abba quia affli git me cogitatio mea: dicēs. Nō potes ie/iunare neqꝫ laborare: vel īfirmos visitare qꝛ ꝛ hec merces ē? Uidēs aūt senex diabo lica semina eē: dixit ei. Uade māduca ꝛ bi/be ꝛ dormi tātūmō đ cella nō exeas. qꝛ ꝑ/seuerātia celle: ꝑducit mōachū ī ordinē su/um. qui cū fecisset tres dies extediat⁹ ē. ꝛ iueniēs paucas palmas scidit eas: ꝛ iteꝝ ī crastinū cepit plectā facere ex eis. qui cuꝫ esuriret: dixit ītra se: Ecce alie pauce sunt palmule: explico eas: ꝛ māduco. Et cū ex/pēdisset eas: iteꝝ dixit. Lego paꝝ ꝛ sic mā duco. Et cum legisset: dixit. dico aliquan/tos psalmos: ꝛ iam securus manduco. Et

ita paulatī ꝓficiebat deo cooperāte: donec venireret ad ordinē suū. ꝛ cū accepisset fiduciā aduersus cogitatōes malas: vincebat eas. Interrogatus senex quare frater sedens ī cella tediū pateretur: dixit. Quia adhuc nō vidisti: neqꝫ resurrectionē, neqꝫ accensa tormenta. Nā si hec vidisses: etiā si ita esset cella tua plena vermibus. et vsqꝫ ad collū tuū mergereris in ipis: sustineres vtiqꝫ ꝛ non extediareris. Quendā senez rogabant fratres. vt quiesceret a graui labore. Ille aūt respondit eis. Credite mihi o filij quia Abrahā penitebit cū viderit magna ꝛ preclara dona dei. cur nō amplius fuerit ī laborib⁹ decertat⁹? Frater iterrogauit senē: dicēs. Tribulatōes mee nutant: ꝛ tribulor. Et ille dixit ei. Tu sede in cella tua: ꝛ cogitatōes iterū veniunt Sicut enī si asina ligata sit. ꝛ pullus eius nō stringat̄. licet currat huc atqꝫ illuc: semper tamē ad matrē suā reuertit̄ vbicūqꝫ illa fuerit. ita erunt cogitatiōes eius. q propter deū tolerabiliter in cella sua resederit. quia etsi ad modicū nutant: sꝫ iterū reuertūt̄ ad eū. Senex quidā sedebat ī heremo q lōge habebat aquā a cella sua vltra duodeciꝫ miliaria. Ubi dū semel iret haurire aquā: ↄ̄fecit ꝛ dixit. Quid necesse ē vt hunc laborē patiar? Uenio ꝛ habito circa aquā hāc. Et cū h̄ dixisset: vidit quēdā sequētē se: numerātē vestigia sua. Interrogauit aūt eū senex dicēs. Quis es tu? Et ille dixit. Angelus dn̄i sum: ꝛ missus sū numerare vestigia tua: ꝛ dare tibi mercedē Quod cum audisset senex: forti animo factus est ꝛ promptior: ꝛ adhuc longius posuit cellam suam ab aqua illa. Dicebāt patres. Si tibi contigerit temptatio in loco quo habitas: non deseras locum in tēpore tēptatōis: q si deserueris: quocūqꝫ prexeris: āte te iuenies quod fugiebas: sꝫ patiēs esto donec tēptatio transeat. ne discessio tua aliis scandalū fiat: ne forte aliis q circa locū ipm habitāt: tribulationem īgerat discessio tua. Frater qdā erat ī ↄgregatione īquietus: ꝛ frequenter mouebat̄ ad irā Dixit ḡ ad semetipm. Uado ḡ ꝛ solus alicubi habito. ꝛ cū nō habuero cū quo dicā vel audiā: ero qet⁹. ꝛ qescit a me passio ire Egrediēs ḡ manebat ī spelūca solus. una āt die īplens sibi surisculā aq̄: posuit illā in terra: ↄtigit āt vt subito versaret̄. Ille scdo īpleuit scdo: ꝛ iteꝝ versata ē. deīn tertio īplēs posuit eā ꝛ iteꝝ v̄sata ē. Qui ↄmot⁹ furore: tenuit vasculū illud. ꝛ fregit. In se āt reuersus cognouit. qꝛ ab eodē demone iracundie sit illusus: ꝛ dixit. Ecce solus sū ꝛ vicit me passio hec. Reuertar ḡ ī ↄgregatōem: qꝛ vbiqꝫ labore ꝛ patiētia opus ē ꝛ maxīe adiutorio dei. Frater interrogauit senē dicēs. Quid facio pater qꝛ nihil operor monachile: sꝫ in negligentia quadam sum manducans ꝛ bibens ꝛ dormiens. insuper ꝛ ī cogitationibus turpibus: ꝛ multa perturbatione trāsiens ab opere ad opus: ꝛ a cogitatōe in cogitationē? Dixit autem ei senex. Tu sede in cella tua: ꝛ fac quod potes sine perturbatione. ita est enim parum illud quod modo facis: sicut quando abbas antonius magna ꝛ pluris in heremo faciebat. Credo enī in deo: qꝛ quicūqꝫ sedet in cella ꝓpter nomē eius ꝛ custodit cōscientiā suā: inueniat̄ ꝛ ipe ī antonii loco. Interrogatus senex. quomodo oporteat vigilanter monachū non scandalizari. qn̄ videt aliquos ad seculū reuertētes: respondit. Intueri debet monachus canes qui venant̄ lepores. ꝛ sicut vn⁹ ex eis videns leporem: insequit̄. ceteri autē tantūmō canē videntes currētē: aliquando cū ipo currūt. postea vero laxātes post se reuertunt̄: solus āt ille q videt leporē sequit̄: donec ↄp̄hēdat: nec īpedit⁹ ab itētione cursus sui: p illos q post se reuertunt̄ sꝫ neqꝫ de p̄cipitiis neqꝫ de siluis neqꝫ de vepribus curās: sꝫ ꝛ spinas aliquotiēs icurrēs gradit̄ ꝛ pungit̄. ꝛ nō qescit donec ↄprehēdat: ita ꝛ mōachus vel q dn̄m nostruꝫ ihm xp̄m querit: cruci indesinenter intendit. ꝛ que occurrant scandala: omnia preterit: donec ad crucifixū perueniat. Dixit senex Sicut arbor nō potest fructificare. si sepius trāsferat̄. sic nec mōach⁹ frequēter migrās d̄ loco ad locū: pōt fructificare. Fra

ter quidaȝ duȝ sollicitaretur a cogitationibus suis vt exiret a monasterio indicauit hoc ipm abbati. Abbas aũt dixit. Uade sede in cella tua ⁊ da parietibus celle tue in pignore corpus tuũ. vt non exeas inde: cogitationeȝ aũt tuã dimitte: dicens. Cogitet quid vult tãtũ ne eiicias de cella corpus tuũ. Dixit senex. Cella monachi est caminus ille babilonis: vbi tres pueri dei filiũ inuenerũt: sed ⁊ colũna nubis ex qua deus locutus est moysi. Frater quidã nouẽ ãnis mãsit ĩpugnatus a cogitationibus suis. vt exiret de cõgregatione fratrũ: ⁊ quottidie tollebat pelliculã suã: in qua iacere solitus erat vt exiret. Et quãdo fiebat vespere: dicebat ad semetipsũ Crastina die hinc discedã ⁊ mane dicebat in cogitatione sua: extorquebo mihi hic stare ⁊ hodie propter dominũ. Qui cũ ĩplesset noueȝ ãnos. de die in dieȝ ita faciens: abstulit ab eo dominus omneȝ tẽptationem eius. Frater quidã incidens in tẽptationẽ tribulando perdidit regulã monachaleȝ. ⁊ cũ vellet iterum obseruationi regulari dare principia: a tribulatione ĩpediebatur. ⁊ dicebat in semetipso. Quãdo habeo me iterum inuenire. sicut aliquãdo erã? Et deficiens aĩo non preualebat vel inchoare opus monachi. Ueniẽs aũt ad quendã seneȝ narrauit ei que agebantur circa ipm. Senex autẽ audiẽs ea de quibus affligebatur: adhibuit ei tale exẽplũ: dicens. Homo quidã habuit possessionẽ. ⁊ de negligentia eius in sentes redacta est: ⁊ repleta est tribulis ⁊ spinis. Uisuȝ est aũt ei postea vt excoleret eã dixitq; filio suo. Uade ⁊ purga agrũ possessionis illius. Et venit filius eius vt purgaret Qui cũ respexisset: vidit multitudinẽ tribulorũ ⁊ spinarũ creuisse ei: ⁊ deficiẽs animo dixit ĩ semetipso. Quando habeo hec omnia eradicare ⁊ purgare? Et proiciẽs se ĩ terrã cepit dormire. Hoc aũt fecit multis diebus. Post hec venit pater eius volens videre quod fecerat: ⁊ ĩuenit eũ nihil operatũ. Et dixit ei. Quare vsq; modo nihil fecisti? Et dixit iuuẽis ille patri suo. Mox vt veniebã operari pater. cũ vidisseȝ hãc multitudinẽ tribulorũ ⁊ spinarum: reuocabar ab assumptiõe laboris: ⁊ pre tribulatione proiiciebã me in terrã ⁊ dormiebã. Tũc dixit pater suus. Fili ad mẽsurã latitudinis quã iaces ĩ terra occupas. per singulos dies operare: ⁊ ita paulatĩ proficiet opus tuũ: ⁊ tu pusillanimis nõ efficieris. Qđ cũ audisset iuuẽis: fecit sic. ⁊ ĩ paruo tẽpore purgata ẽ ⁊ exculta possessio. Et tu itaq; frater paulatĩ operare: ⁊ nõ deficies: ⁊ deus per gratiã suã restituet te iterũ ĩ priorẽ ordinẽ tuũ. Hoc audito frater ille abiit ⁊ cũ omni patiẽtia sedens: faciebat sicut edoctus fuerat a sene: ⁊ sic ĩueniẽs requiẽ promouebatur per dominũ christũ. Senex quidã erat q frequẽter egrotabat cõtigit aũt eũ vno ãno nõ egrotare. Qui grauiter affligebatur ⁊ plorabat dicens. Dereliquit me deus: ⁊ non visitauit me. Dixit quidam senex quia frater aliquãdo stimulabatur a cogitationibus suis per annos nouem: ita vt metu ipo desperaret de salute sua: ⁊ adiudicans semetipsum dixit. Perdidi iam animam meam: ⁊ iam quia perii: vadam ad seculũ. qui cum abiret: facta est ei in via vox dicens Temptationes quas nouem annis sustinuisti: corone tue erant. reuertere ergo in locum tuum: ⁊ subleuabo te a cogitationibus malis. Unde agnoscitur. quia non est bonum desperare se aliquẽ pro his que ĩ cogitatione eueniunt. Hec eteniȝ cogitationes magis coronã nobis prouidẽt: si bene eas exegerimus. Senex quidã erat ĩ thebaida sedẽs ĩ spelunca. ⁊ habuit quendã discipulũ probatũ. Consuetudo aũt erat vt senex vespere doceret discipulũ ⁊ cõmoneret eũ que erant anime profutura. post ãmonitioneȝ vero faciebant orationẽ. ⁊ dimittebat euȝ dormire. Contigit autẽ laycos quosdã scientes multã abstinentiã senis. venire ad euȝ. ⁊ cũ consolatus eos fuisset: recesserũt Post quorum discessum: sedit iteruȝ senex vespere post missas secundum consuetudinem admonens illum fratrem. ⁊ instruens eum. ⁊ cum loqueretur: grauatus est somno. Frater autem sustinebat donec excitaretur senex ⁊ faceret ei iuxta consuetudinem orationem. Cum ergo non euigilante

illo sene: diu sederet discipulus: cõpulsus est cogitationũ suaꝝ molestiis vt recederet ꝛ dormiret. Qui extorquens sibi restitit cogitationi ꝛ resedit. Iteꝝ autem cõpellebatᷣ somno ꝛ nõ abiit. Similiter factũ est vsqꝫ septies: ꝛ restitit aĩo suo. Post hec iã media nocte trãsacta euigilauit senex: ꝛ inuenit eũ assidentẽ sibi: ꝛ dixit ei. Usqꝫ modo nõ discessisti? Et ille ait. nõ: q꞉ non dimiseras me pater. Et dixit senex. Et quare me non excitasti? ꝛ ille respõdit. nõ te presumpsi pulsare: ne te cõtribularẽ. Surgẽtes aũt ceperũt facere matutinos: ꝛ post matutinorũ finẽ: dimisit senex discipulũ. Qui cũ sederet solus: factus ẽ in excessu mẽtis: ꝛ ecce quidã ostendebat ei locũ gloriosum ꝛ sedẽ in eo: ꝛ super sedẽ septẽ coronas. Interrogabat autẽ illũ q ei hec ostẽdebat: dicens. Cuius sunt hec? Et ille dixit. Discipuli tui. ꝛ locũ quidẽ ꝛ sedẽ ꝓ cõuersatione sua donauit ei deus: has autẽ septem coronas nocte ista ꝓmeruit. Hec audiens senex mirat⁹ ẽ: ꝛ tremefactus vocauit discipulũ: ꝛ dixit ei. Dic mihi quid feceris nocte hac? Et ille dixit. Ignosce mihi pater: quia nihil feci. Senex autẽ existimans quia humiliãdo se nõ ꝯfiteret᷑: dixit ei. Crede non quiesco nisi dixeris mihi qd fecisti: vel qd cogitasti nocte hac. Frater aũt nihil sibi cõscius quid egisset. nõ inueniebat quid diceret: dicebat seni. Ignosce mihi pater: quia nihil feci nisi tm̃ hoc. ꝙ cõpulsus sum motu cogitationũ meaꝝ vt discederẽ ꝛ dormirẽ septies: sed qa a te dimissus ẜm cõsuetudinẽ nõ fuerã: nõ recessi. Audiẽs hoc senex statim ĩtellexit quia quotiẽs cogitationi sue restitit: totiẽs coronabatᷣ a deo. Et fratri quidẽ nihil horũ dixit: causa vtilitatis eius: sed aliis narrauit hec spiritalibus patribus. vt discamus quia ꝓ paruis cogitationib⁹ deus nobis coronã tribuit. Bonũ ergo est. vt extorqueat sibiipi homo ĩ omni re propter deum. Etenim: sicut scriptũ ẽ: regnũ celorũ vim patitᷣ: ꝛ violenti diripiũt illud. Egrotauit aliquãdo senex qdã qui solitarius habitabat. ꝛ quia nõ habebat qui ei seruiret surgebat. ꝛ quodcunque inuenisset in cella sua manducabat. Et cũ ꝑ aliquot dies ita faceret: nemo veniebat ad visitationẽ ei⁹ Transactis vero triginta diebus ꝛ nullo veniente ad eũ misit dominus angelum suum qui ministraret ei. Et cum sic fieret per septem dies: recordati sunt fratres ꝛ dixerunt. Eamus ꝛ videamus ne forte infirmetur ille senex. Cum ergo venissent ꝛ pulsassent: discessit angelus ab eo. Senex deintro clamauit. Discedite hinc fratres. Illi autem leuantes a cardine ostium intrauerunt: ꝛ interrogauerunt eum quare clamauerit. ꝛ ille dixit. quia triginta dies habui laborans in infirmitate ꝛ nemo visitauit me: ꝛ ecce iam septem dies sunt ꝙ dominus angelum suum misit vt ministraret mihi: qui cum venissetis. recessit a me. Et hec dicens dormiuit in pace. Fratres autem mirati sunt: ꝛ glorificauerunt deum: dicentes. quia non derelinquet dominus sperantes ĩ se. Dixit quidam senex si te occupauerit infirmitas corporis: noli pusillanimis fieri quia si te dominus deus vult corpore debilem fieri: quis es qui sic moleste suscipias? Nonne ipse pro te cogitat de oĩbus? Nũqd sine ipo viuis? Patiẽter ḡ fer: ꝛ roga eũ vt donet tibi que expediãt: h̄ ẽ vt quod volũtas ipi⁹ ẽ: facias: ꝛ sede cũ patiẽtia mãducãs qđ habes ĩ caritate. narrauit qdã patrũ dicẽs. qa cũ essem ĩ oxirinco: venerũt ibi pauperes vespere sabbati. vt acciperẽt agapẽ ꝛ dormiẽtib⁹ eis: erat ibi quidam habens tantum modo mattã cuius medietateꝫ sibi subtermittebat: ꝛ medietate cooperiebatᷣ. Erat aũt ibi validum frigus. Et cum exisset ad vrinam: audiui eum murmurantem ꝛ gementẽ pre frigore ꝛ consolabatur seipm dicẽs. Gratias tibi ago dñe. quanti sunt mõ ĩ custodia diuites. q etiã in ferro sedẽt atqꝫ pedes habẽt ĩ ligno cõstrictos: q nec vrinã suã libere faciũt? ego autem velut imperator sum. extendẽs pedes meos ꝛ vbi volo ambulo. hec illo dicente: ego stabam audiens verba eius. Ingrediẽs aũt narraui ea fratribus: ꝛ audientes multuꝫ

edificati sunt. Frater interrogauit senē dicens. Si fuero ī aliquo loco ꝛ nata mihi fuerit tribulatio: ꝛ nō habuero cui me cōmittam: ꝛ indicē illi passionē animi mei. quid faciā? Dicit ei senex. Crede in deo: q2 ipse mittet angelū ꝛ gratiā suā: ꝛ ipse tibi est cōsolatio: si ī caritate rogaueris eū. Et addidit dicēs. Audiui eni3 q2 ī scithi tale aliqđ factū est. Erat enī ibi quidā qui sustinebat tēptationes: ꝛ nō habēs fiducia3 in aliquo cui cōfiteret: parabat a sero melotā suā vt discederet. Et ecce noctu apparuit ei grā dei ī specie virginis: ꝛ rogabat eū dicens. Nusq̄ȝ vadas: sed sede hic mecū: nihil eni3 ex his male fit que audisti. Qui credēs verbis ei⁹. sedit: ꝛ stati3 sanatū ē cor ei⁹. Finit liber đ patiētia siue fortitudine. Incipit liber q̄ per ostētationē nihil fieri debeat.

Adiuit aliquando abbas Antonius de quodā iuuene monacho: q2 signū quodda3 huiusmodi fecerit ī via: cū vidisset quosdā senes iter agētes: ꝛ laborantes in ambulando: iussit onagris vt venirēt ꝛ portarēt eos: donec venirēt ad se. Illi aūt senes indicantes hoc abbati Antonio: dixit abbas antoni⁹. Videtur mihi monachus iste similis esse naui onerate oībus bonis: de qua īcertū est vtꝝ peruenire possit ad portū. Et post aliquā tu3 tēporis: subito cepit abbas antoni⁹ flere: ꝛ trahere sibi capillos ꝛ lugere. Qđ cū vidissent discipuli ei⁹: dicūt ei. Quid ploras abba? Et respōdit senex. Magna colūna ecclesie cecidit modo. Dicebat aūt de monacho illo iuuene. Et adiecit. Uenite ꝛ ambulate ad eū: ꝛ videte quod factū est? Perrexerūt igitur discipuli eius: ꝛ īuenerūt monachū illū supra mattā sedētē ꝛ flētē peccatū qđ fecerat. Uidēs aūt discipulus senis: dicit eis. Dicite seni vt obsecret deū: decē tātū dieꝝ dare mihi inducias: ꝛ spero me satisfactuꝝ sibi. Qui tamē infra quinq3 dies mortuus est. Laudatus est q̄dā a monachis frater apud abbatē antoniū. Ille aūt cū uenisset ad eū. tēptauit si portaret iniuriā: Et cū cognouisset: q2 non posset ferre: dicit ei. Similis est domui q̄ a facie qdē ornata est: deretro vero a latronibus expoliata. dicebāt de abbate arsenio ꝛ de abbate theodoro de firme q2 sup omnia humanā gloriā odio haberent. Abbas ergo arsenius: nō cito occurrebat alicui: abbas vero theodorus occurrebat q̄de3. sed velut gladius. Eulogius quidā nomine discipulus fuit Ioānis archiepiscopi. qui eulogius p̄sbyter erat. ꝛ abstinēs atq3 ieiunās biduanas leuādo. aliquādo etiā ꝛ vsq3 ad hebdomadā trahebat ieiuniū: panē tantummodo comedēs ꝛ sal: ꝛ per hoc laudabatur ab hoībus. Qui venit ad abbatē Ioseph: ī loco qui vocat̄ paneso: credēs se aliqua3 duriorē ↄtinētiam īuenire apud eum. Et suscipiēs eū senex cu3 gaudio quod habuit: fecit ei pro caritate parari. dixerūt aūt discipuli eulogii. Nō comedit p̄sbyter nisi panē ꝛ sal. Abbas aūt Ioseph cautus mādu cabat. Qui cū fecissent tres dies: nō audierūt eos aut psallētes aut orātes. Occulte eni3 erat op⁹ eoꝝ ꝛ exierūt nihil edificati. Deo aūt dispēsante: facta est caligo: ꝛ errātes in via reuersi sunt ad senē: ꝛ priusq̄ȝ pulsarēt ostiū: audierūt eos psallētes. Et cū aū ostiū expectassent diu: audita voce psallētiū postea pulsauerūt. Et suscepit eos iteꝝ senex gaudēs Hi aūt qui cū eulogio erāt: ꝑpter cauma tulerūt furistulā: ꝛ dederūt ei vt biberet. Erat aūt permixta de mari ꝛ flumine: et nō potuit bibere. qui cum hec ī animo suo cogitaret: cepit rogare senē: vt disceret īstitutū eius: dicens. Quid est hoc abba q̄ a primo non psallebatis: sed nunc cepistis postq̄ȝ nos sumus egressi: ꝛ q2 aquā volui bibere. ꝛ īueni eam salsa3? dixit ei senex. Frater aliquis motus est ꝛ ꝑ errorē miscuit aquā marinā. eulogius vero rogauit senē: volens agnoscere veritatē. Et dixit ei senex. Paruus iste calix pro vino est qđ caritas prouidet: hec autem aqua est quā fratres assidue bibunt. Et in his verbis docuit eum habere discretionem cogitationū: ꝛ abscidit ab eo omne3 humanitus mouentiū mentis eius: ꝛ factus est cōmu-

nis: manducans de cetero omnia que apposita sunt ei. Didicit etiã ipse in secreto operari: et dixit seni. Pro certo in caritate sunt opera vestra. Dixit abbas Zenon: discipulus abbatis siluani. Nunq̃ maneas in loco nominato: neq3 sedeas cũ hoie habẽte magnũ nomẽ: neq3 mittas fundamẽtũ vt edifices tibi cellã aliquãdo. Uenit aliquãdo frater quidã ad abbatẽ theodorũ de firme: et fecit tres dies rogans eũ: vt audiret ab eo sermonẽ. Ille autẽ non respondit ei: et egressus est tristis. Dixit ergo discipulus suus. Abba quare ei non es locutus? Ecce egressus est tristis. Et dixit ei senex. Crede mihi: propterea nõ dicebã ei sermonẽ: quia negociator est: et in alienis verbis vult gloriari. Alius frater interrogauit eũdem senẽ: videlicet abbatem theodorum: et cepit loqui et exquirere de reb⁹: que necdũ fuerat operatus. Et dixit ei senex. Adhuc tibi: nec nauẽ inuenisti: nec vasa tua in ea posuisti nec nauigare cepisti: et iam i illã ciuitatẽ vbi disponebas peruenisti? Cum ergo prius operatus fueris rem de qua loq̃ris tũc ex ipa reloq̃re. Dixit abbas Cassian⁹. Quidam venit fr̃ qdã ad abbatẽ Serapionẽ: et hortabat eũ senex: vt f̃m morẽ orationẽ faceret. Ille aũt dicens se peccatorẽ et ipso habitu monachi indignũ: non acquiescebat. Uoluit autẽ etiã pedes eius lauare. et hisdẽ verbis iter̃ vsus nullatenus acquieuit. Fecit autẽ illũ gustare: et cepit senex in caritate monere eum dicens. Fili si vis proficere permane in cella tua: et attẽde tibiipsi: et operi manuũ tuarũ: non enim tantũ procedere expedit: quantu3 sedere. Ille aute3 hec audiens exacerbatus est et vultũ mutauit: ita vt nec latere posset senẽ. Dixit ergo ei abbas Serapion. Usq3 modo dicebas peccator sum: et accusabas teipsu3 tanq̃ indignũ iã viuere: et nunc quia te cũ caritate admonui: ita exacerbari debuisti? Si eni3 vis reuera humilis esse: que tibi ab alio iponuntur. Disce portare viriliter: et non odiosa verba effundere tibiipsi in malum. Hec autem audiens frater: penitentiam gessit coram sene: et multũ proficiens discessit. Audiuit aliquando iudex p̃uincie de abbate Moyse: et perrexit in scithi vt videret eum. Et nunciauerunt quidam seni de aduentu iudicis: et surrexit vt fugeret in paludem. Et occurrit ei ille iudex cum suis: et interrogauit eum dicens. Dic nobis senex vbi ẽ cella abbatis Moysi. Et dixit eis quid vultis eum querere? Homo fatuus est: et hereticus. Et veniẽs iudex ad eccliã dixit clericis. Ego audiẽs de abbate Moyse: veni vt viderẽ eum: et ecce occurrit nobis senex pergẽs i egyptũ et iterrogauim⁹ eũ vbi esset cella abbatis moysi: et dixit nobis. Quid eũ q̃ritis. Fatu⁹ est et heretic⁹. Audiẽtes aũt clerici: contristati sunt dicẽtes. Qualis erat senex ille: q hec de scõ hoie locut⁹ est ad vos. At illi dixerũt. Senex vestimẽto vetustissimo vtẽs lõg⁹ et niger. Et illi dixerũt. Ipe est abbas Moyses: et qz noluit videri a vobis: ideo vobis hoc de se dixit. Et multũ edificatus iudex: discessit. Frater iterrogauit abbatẽ mathoen dicens. Si abiero manere in aliquo loco: quõ vis vt agã ibi? Dixit ei senex. Si habitaueris in loco: ne velis tibi illic nomẽ facere de aliqua re dicẽdo: aut nõ venio i cõuẽtu fratrũ: aut nõ mãducabo hoc vel illud. Hoc enim nomẽ vanũ tibi faciũt: postea iportunitatẽ patieris: quonia3 hoies vbi hec audierũt: ibi currẽt. Abbas nesteron maior ambulabat i heremo cum aliquo fratre: et vidẽtes draconẽ: fugerũt. Et dixit ei frater: et tu times pater? Et respõdit senex non timeo fili: s3 expedit quia draconẽ vidẽs fugi: qm̃ nõ habui effugere spm̃ vane glorie. Uenit aliquãdo iudex p̃uĩcie: videre abbatẽ pastorem: et nõ acquiescebat senex. Iudex autem tenuit filiu3 sororis eius velut malefactorem: et redegit eum i carcerem dicẽs. Si venerit senex et rogauerit pro eo: dimittã eu3: et venit mater pueri ad fratrem suũ abbate3 pastorẽ et cepit plorare ad ostium eius. Ille aute3 omnino nõ dedit ei respõsum. Illa autem compulsa dolore: icrepabat eum: dicens. Et si viscera ferrea habes: et nulla te compassio mouet: flectat te saltem miseratio.

sanguinis tui. Ille vero mandauit ei. Pastor filios nō genuit: ideo non dolet. Audiens aūt hec iudex: promisit dicēs. Uel verbo iubeat: ꝛ ego eū dimittā. Senex aūt remādauit dicēs: Examina causā ſm legē. ꝛ si dign⁹ ē morte: moriat. si aūt nō ē fac quomodo vis. Dixit idē abbas pastor: doce cor tuū ſuare: quod doceat alios ligua tua. Dixit iterū. Quia homines ad loquēdū perfecti videri volūt: ꝛ in operādo id quod loquūt: minores sūt. Uenit aliquādo abbas adelfi⁹: q fuit epus. nylopolcos ad abbatē sysoi ī mōtē. Discessurus vero erat: ꝛ fecit eū gustare a mane. Erat aūt ieiuniū. Et cū ponerēt mēsā: ecce fratres pulsauerunt. Dixit aūt senex discipulo suo. Da eis modicas pultes: quia de labore sunt. Et dixit ei abbas adelfius. Dimitte interī. ne dicant abbas sysois a mane comedit. Et itēdit eū senex: ꝛ dixit fratri. Uade tu ꝛ da eis. Cū ergo vidissent pultes: dixerūt ne peregrinos aliquos habetis? Putas ꝛ senex vobiscū comedet? Et dixit frater. Etiā. ceperunt ergo cōtristari: ꝛ dicere. Ignoscat vobis deus. quia senem ista hora permisistis māducare. An nescitis: quia plurimos dies laborat⁹ ñ ē? Audiēs hec epus: cepit corā sene penitētiā agere: dicens. Ignosce mihi abba q: ego qdē humanū aliqd cogitaui: tu aūt quod dei ē fecisti. Et dixit ei abbas sysois. Nisi de⁹ glorificauerit hoīē: gloria hominum nunꝙ stat. Interrogabat abbas amonas de loco qui dicit raythu abbatem sysoi dicens. Quādo lego scripturas: tūc vult cogitatio mea ornare ſmonē: vt paratus sim ad interrogata rñdere. Et dicit ei senex. Non est opus: sed magis de puritate mentis prouide tibi securitatē: ꝛ dicēdi ſmonem. Uenit aliquādo iudex prouincie videre abbatē symeonē. ꝛ ille tulit lorum quo cingebatur: ꝛ ascendit in arborē palme ut purgaret eam. Illi autē venientes: dixerunt ei. Ubi est senex q hic in solitudine habitat? Et ille respondit: Non est hic solitarius aliquis. Et cum hoc dixisset iudex discessit. Alia iterū vice alter iudex venit videre eum: ꝛ precedētes clerici dixerunt. Abba paratus esto quia iudex audiens de te: venit vt benedicatur a te. Et ille dixit. Etiā ego preparabo me. Et cooperiēs se sacco: ꝛ tollens in manu sua panem ꝛ caseum: sedit in ingressu celle sue: ꝛ cepit manducare. Uenit ergo iudex cum officio suo videntes eum: spreuerunt eum dicentes. Hic est monachus solitarius. de quo talia audiebamus? Et statim discesserūt: ꝛ reuersi sunt ad se. Dixit sancta sincletice. Sicut thesaurus maīfestus cito expēdit: ita ꝛ virtus quelibet cū īnotuerit vel publicata fuerit: exterminabit. Sicut ergo cera exoluit a facie ignis: ita ꝛ aīa laudibus inanitur ꝛ amittit virtutis rigorem. Dixit iterum. Sicut impossibile est vno eodēq; tēpore ꝛ herbam esse ꝛ semen: ita īpossibile est: vt secularē gloriā habentes: celestē faciāt fructū. Aliquādo ī cellis festiuitate celebrata: edebāt fratres ī ecclesia. Erat āt ibi frater qdā q dixit ministris. Ego nō māduco coctū aliqđ. sed tm̄ sal. Et vocauit minister aliū fratrē corā multitudine dicēs. Ille frater nō comedit coctū affer ei sal. Tūc surrexit qdā senū: ꝛ dixit ei. Expedierat tibi hodie ī cella tua comedere carnes: ꝙ audiri hāc vocē corā tātis frībus. Frat qda abstinēs a cibis ꝛ nō māducās panē: venit ad quēdā senē: Oportune aūt illic etiā alii superuenerāt peregrini: ꝛ fecit senex modicū pulmētū propter eos. Et cū sedissent māducare: frater ille abstinēs posuit sibi soli cicer īfusū ꝛ māducabat. Et cū surrexisset a mēsa: tulit eū senex secrete ꝛ dixit ei. Frater si venis ad aliquē: nō ostēdas illi ɔuersationē tuā. Si aūt ɔuersationē tuā tenere vis: sede ī cella tua et nusꝙ exeas. Ille aūt acqescēs verbis senis: fcūs est cōmunis vite: ī eo qđcūq; apud fratres īuenisset. Dixit qdā senex: humana ꝓuidētia oēs pinguedinē hoīs amputat: ꝛ reddit eū siccū. Dixit senex. Aut fugiēs fuge homines: aut irridens mundum ꝛ homines q in mundo sunt stultum temetipsū in pluribus facito. Finit liber de eo ꝙ ꝑ ostēsionem nihil fieri debeat. Incipit liber de eo: ꝙ non oportet iudicare quenꝙ.

Ontigit aliquando fratri in cõgregatione abbatis helie tẽptatio. ⁊ expulsus inde: abijt in montem ad abbatem antonium. Et cum mansisset aliquanto tempore apud eum: remisit eum in congregationem vnde exierat. Illi autem videntes eum iterum expulerunt Qui similiter perrexit ad abbatez antonium dicens: Noluerunt me suscipere pater. misit ergo senex ad eos dicens. Nauis naufragiuz pertulit in pelago: ⁊ perdidit onus qd̕ portabat: ⁊ cuz labore vacua nauis perducta est ad terraz: Uos ergo liberatã naui ĩ terra vultis submergere. Illi aũt cognoscẽtes. quia abbas Antonius eũ remisisset: stati receperunt eũ. Quidaz frater peccauerat: ⁊ iussit eũ presbyter exire de ecclesia. Surrexit aũt abbas bysarion ⁊ exiuit cuz eo dicens. Et ego peccator sũ. Uenit abbas Isaac de thebaida in congregatione fratrũ ⁊ vidit quendaz culpabilez de fratribꝰ: ⁊ adiudicauit eũ. Cũ aũt exisset ad heremũ: venit angelus dñi ⁊ stetit ante ostiũ celle eiꝰ dicẽs: nõ te dimitto intrare. Ille autẽ rogauit dicens. Que est causa? Et respõdit angelus domini dicẽs Deꝰ me misit vt dicerez tibi. vbi iubes vt mittã fratrẽ illũ culpabilẽ quẽ adduxisti? Et stati abbas Isaac penitẽtiã egit dicẽs. peccaui ignosce mihi. Et dixit ei angelus. Surge ignoscit tibi deꝰ: sed custodi decetero ne adiudices quẽq̃ priusq̃ deus adiudicet eũ. Frater quidã aliquãdo ĩ scithi iuẽtꝰ est culpabilis: ⁊ fecerũt seniores conuẽtũ ⁊ miserũt ad abbatẽ Moysẽ vt veniret. Ille aũt noluit venire. Misit aũt ad eũ presbyter dicens Ueni quia plebs fratrũ te expectat. Et ille surgẽs venit. Tollẽs aũt secũ sportã vetustissimã: ĩpleuit eã harena ⁊ portauit. Illi aũt: exierũt obuiaz ei dicẽtes. quid hoc est pater? dixit aũt eis Peccata mea sũt post me currẽtia ⁊ non video ea. Et veni ego hodie aliẽa iudicare peccata. Illi aũt audiẽtes: nihil locuti sunt fratri: sed ignouerũt ei. Interrogauit abbas Joseph abbatẽ pastorẽ, dicẽs: dic mihi abba. quomodo monachꝰ fiaz? Et dixit ei senex. Si vis requiẽ ĩuenire ĩ hoc seculo ⁊ ĩ futuro. ĩ oĩ causa dic. qs sũ ego: ⁊ ne iudices quẽq̃. Frater qdã ĩterrogauit eũ itez dicẽs. Si videro culpã frĩs mei: bonũ ẽ celare eũ? ⁊ dixit ei senex. quacũq̃ hora tegimꝰ culpã fratris nostri. teget etiã deus nostrã: ⁊ quacũque hora prodiderimꝰ culpas fratrũ: ⁊ deꝰ similiter nostras prodet. Offẽdit aliquãdo frater ĩ congregatione. Erat aũt ĩ ipsis locis solitariꝰ quidã: q iã lõgo tẽpore foras nõ exibat. Ueniẽs aũt abbas d̕ cõgregatione illa ad eũ: ĩdicauit ei de fratre illo q offẽderat. Et ille dixit. Expellite eũ. Expulsus aũt frater de cõgregatione: misit se ĩ fossatũ: ⁊ flebat ibi. Cõtigit aũt vt alii fratres eũtes ad abbatẽ pastorẽ: audirẽt eũ ĩ fossato plorãtẽ. qui descẽdẽtes ad eũ: ĩuenerũt eũ ĩ magno dolore cõstitutũ. Et rogauerũt eũ vt iret ad senẽ illũ solitariũ: ⁊ nõ acquieuit dicens. ĩ loco hĩ moriar ego. Ueniẽtes aũt fratres ad abbatẽ pastorẽ narrauerũt ei de eo. Et rogauit eos vt irent ad eũ dicẽtes: Abbas pastor vocat te ad se. quod cũ dixisset: p̱rexit ad euz Et vidẽs eũ senex afflictũ: surrexit ⁊ osculatꝰ ẽ eũ ⁊ aggaudẽs ei: rogabat vt sumeret cibũ. Misit aũt abbas pastor vnuz de fratribus suis ad illũ solitariũ: dicens. Audiẽs de te: multi anni sunt q̄ te videre desidero: ⁊ pro pigritia nostra amborum: non potuimus nos inuicez videre. Modo enĩ deo volente. ⁊ occasione facta: fatiga te vsque. huc vt nos mutuo videre possimus. erat enĩ non egrediẽs de cella sua. q cũ audisset: dicebat. Nisi deus inspirasset seni illi de me: non misisset ad me. Et surgens venit ad eum. ⁊ salutãtes se inuicez cũ gaudio sederunt. dixit autez ei abbas pastor. duo homines erãt in loco vno ⁊ ambo habebãt mortuos suos. Reliqt autẽ vnus mortuũ suũ: ⁊ abiit plorare mortuũ alteriꝰ. Audiens autem senex: compunctus in sermone eius recordatus est quod fecerat: ⁊ dixit ei Pastor sursuz in celo: ego autez deorsũ in terra. Frater quidam interrogauit abbatez pastorez dicens. Quid fac o qz pusilla

nimis fio dū sedeo in cella? Dicit ei senex: Nullū spernas neq₃ condemnes: ꝛ nulli obloquaris. ꝛ deus prestabit tibi requiē: ꝛ erit sessio tua sine perturbatione. Factus est aliquando conuentus in scithi: ꝛ loquebantur fratres de quodā fratre culpabili. Abbas aūt pyor tacebat. Postea aūt surgens egressus est: ꝛ tollens saccuz ꝛ impleuit illū harena. ꝛ portauit eū in humeris suis: ꝛ mittens in sportella modica de eadem harena: portabat etiā ipsaz in ante. Interrogatus aūt a patribus quid hoc esset: respōdit. Saccus iste qui multā harenā habet: mea peccata sunt: ꝛ quoniā multa sunt posui ei supra dorsuz meū: ne doleā ꝑ ipis ꝛ plorē. Ista aūt harena modica: peccata sunt istius fratris: ꝛ sunt ante faciē meā: ꝛ i ipsis exerceor iudicās fratrē meū: Qđ nō oportet ita fieri: sed magis mea peccata ante me esse: ꝛ de ipsis cogitare: ꝛ rogare deū vt ignoscat mihi. Audiētes aūt patres dixerūt. Uere hec est via salutis. Dixit senex. Nō iudices fornicatorē si tu castus es: quoniā similiter legē preuaricaris. Etenī qui dixit nō forniceris: dixit nō iudices. Ad quēdā solitariū venit presbyter cuiusdā basilice: vt ɔsecraret ei oblationē ad cōmunicādū. Ueniēs aūt quidā ad illū solitariū: accusauit apud ipsuz eundē presbytez. Qui cū ex cōsuetudine iterū venisset ad eū: vt cōsecraret oblationē scādalizatus ille solitarius nō aperuit ei. Presbyter hoc viso discessit. Et ecce vox facta est ad solitarium dicens. Tulerūt sibi homines iuditiū meuz. Et factus est velut in excessu mētis: ꝛ videbat q̄si puteū aureū: ꝛ aquā bonā valde. Uidebat aūt ꝛ quēdā leprosuz hauriētē ꝛ refūdētē i vas: ꝛ cupiebat bibere ꝛ nō bibebat: ꝑpter qđ leprosus esset ille q hauriebat: Et ecce iterū vox facta ē ad eū dicēs. Cur nō bibis ex aqua hac? Quā causā habet q implet? Haurit eni solūmodo ꝛ refudit i vas: ꝛ nō iquinat ab eo aqua. In se aūt reuersus solitari⁹: ꝛ cōsiderās virtutē visionis: vocauit p̄sbytez ꝛ fecit eū sicut ꝛ pri⁹ scificare sibi oblationē. Fuerunt duo fratres magne vite in ɔgregatōe ꝛ meruerūt singuli videre gratiā dei i alterutro. Factū ē aūt: vt aliquādo vn⁹ ex eis egrederet i sexta feria extra ɔgregationē: ꝛ videret quēdā māducātez mane: ꝛ dixit ei. Hac hora māducas i sexta feria? Die aūt sequēti: facta est celebratio missaꝝ secūdū ɔsuetudinē. Intuēs ꝯo frater ei⁹: vidit grāz q̄ ei data fuerat discessisse ab eo: ꝛ ɔtristat⁹ est. Qui cū venisset in cellā: dicit ei. Quid fecisti frater: qꝛ nō vidi sicut pridē grāz dei i te? Ille aūt respōdēs dixit. Ego neq₃ i actu neq₃ i cogitatiōibus mihi ɔscius suz: alicui⁹ mali. Dixit ei frater ei⁹: Ne aliquod verbū aut ſmonē ociosuz locut⁹ es? Et recordat⁹ dixit. Etiā hesterna eniz die vidi quēdā māducātē: ꝛ dixi ei. Hac hora māducas in sexta feria hoc est pctm̄ meū: sꝫ laborā mecū duas hebdomadas: ꝛ rogem⁹ deū: vt mihi idulgeat. Et fecerūt ita. Et p⁹ duas hebdomadas: vidit frater grāz dei: iterū veniētē sup fratrē illū ꝛ ɔsolati sūt d eo: q solus bon⁹ ē: grās referētes. Explicit liber đ eo ꝙ nō oportet iudicare quēq₃. Incipit liber đ discretōe

Dixit abbas antoni⁹

Quia sunt quidam ɔterentes corpora sua in abstinentia ꝛ quia nō habēt discretionē: lōge facti sunt a deo. Fratres qdā venerūt ad abbatē antoniū. ꝛ nūciauerūt ei fātasias quas viderāt. vt cognoscerēt ab eo vtrū vera essent: an a demonib⁹ illuderētur. Habebāt aūt asinū secum: ꝛ mortuus est eis i via. Cū ergo venissent ad senē: preuenit eos dicēs. Quomodo mortuus est asin⁹ ille i via? Dicūt ei. vnde scis pater? Et ille dixit. Demones mihi ostēderūt. Dicūt ei. Et nos ꝑpterea venimus interrogare te: qꝛ vidimus fantasias: ꝛ plerūq₃ fiūt i veritate: ne forte erremus. Et satisfecit eis senex sumpto exēplo de asino ostendens qꝛ a demonibus sint ista. Superuenit autem quidam venationem faciens in silua agrestium animaliū: ꝛ viderat abbatem antonium gaudentem cū fratribus ꝛ displicuerat ei. Uolens autem senex ostēdere: quia oporteret aliquando condescen

dere fratribus. dixit ei. Pone sagittam in
arcu tuo et trahe: et fecit sic. Et dixit ei. Ite
rum trahe. Et traxit. Et rursus dixit. Tra/
he adhuc. Dicit ei venator. Si supra modū
traxero: frangitur arc⁹. Dicit ei abbas an/
toni⁹. Ita est et in opere dei: si plus a men/
sura tendim⁹ fratres cito deficiunt. Expe
dit ergo in vna et eadem re. laxare rigorem
eorum. Hec audiens venator cōpūct⁹ est: et
multū proficiens in ſmone senis discessit:
et fratres confirmati reuersi sunt ad locum
suum. Frater quidam dixit abbati antonio
Ora pro me. Et respondit ei senex. Nec
ego tui misereor nec deus: nisi tu pro te ipso
sollicitus fueris. et poposceris a deo. Dixit
iterum abbas antonius. Quia non permit/
tit deus bella excitari in generatione hac.
quoniam scit quia infirmi sunt: et portare nō
possūt. Dixit aliquando abbas euagrius
abbati arsenio. Quomodo nos ex tāta eru
ditione et scientia nullas virtutes habem⁹.
hi autem rustici in egypto cōuersantes. tan
tas virtutes possident: Respondit ei ab/
bas arseni⁹. Nos quia mundane eruditio/
nis disciplinis intenti sumus nihil habem⁹.
hi autem rustici egyptii ex propriis labori/
bus acquisierunt virtutes. Dicebat beate
memorie beatus arsenius peregrinus mo
nachus in aliena prouincia habitans nul/
lis rebus se mediū faciat et quietus erit. In
terrogauit abbas marcus abbatem arseni
um dicens. Bonum est nō habere aliquā i
cella ɔsolatoꝝ. vidi.n. quedā frēz hñtē puū
ollus in cella et eradicabat illud. Et dixit
abbas arsenius: Bonū quidē ē: sed secūdū
exercitationem hoīs cuiusque agēdum est.
Etenim si nō habuerit virtutem huiusmo/
di tolerare: iterū plātaturus est ea. Narra
uit abbas petrus q fuit discipulus abbatis
loth dicēs. Eram aliquādo i cella abbatis
agathonis. et venit qdā frater ad eum dicēs.
Uolo habitare cū fratrib⁹: sz dic mihi quo
modo habitem cū eis. dicit ei abbas. Sicut
i prima die quādo igressus fueris ad eos.
ita custodi pegrinationē tuā oib⁹ dieb⁹ vi
te tue: nec assumas fiduciā. dicit ei abbas
machari⁹ Quid enī fiducia facit: dicit ei
senex. Sic ē sicut est⁹ grādis q quādo exar
sit. omnes fugiūt a facie ei⁹: qz est⁹ etiā ar/
borū fruct⁹ corrūpit. dicit ei abbas macha
ri⁹: Sic mala ē fiducia: Respondit abbas
agathō. Nō ē peior altera passio ꝙ̄ fiducia
genitrix enī est omniū passionū. Conuenit
ergo operario mōacho nō sumere fiduciam
vel si solus i cella sit. dicebat abbas dani/
el. Quia cū moritur⁹ esset abbas Arseni⁹
delegauit nobis dicēs. Uidete ne velitis
pro me agapē facere: quoniā si feci ego ꝓ
meipso: id iuenio. dicebāt de abbate aga/
thone. Quia abierūt qdā ad eū audientes
qz magne discretionis vir esset. et volentes
eū ꝓbare si irascere͡t. dicunt ei. Tu es ab/
bas agathō. Audiuim⁹ de te quia fornica/
tor es et sup͞b⁹. Et ille respōdit. Etiā sic est.
Et dicūt ei. Tu es agathō verbosus et de/
tractor: Et respōdit. ego sū. dicūt ei iterum
Tu es agathō heretic⁹: Et respōdit. Non
sū hereticus. Et iterrogauerūt eū dicētes
dic nobis cur tāta dicētib⁹ nobis i iniuria
tua patiēter tulisti. Nūc autem ſmonē qz
dixim⁹ hereticus es: nō sustinuisti: Et re/
spondens dixit eis. Illa prima mihi ascribo
Utilitas enī anime mee est: ꝙ autem dixi/
stis hereticū me esse non acquieui: qz sepa
ratio est a deo: et nō opto separari a deo. Il
li aūt audiētes admirati sūt discretionem
ei⁹: et edificati discesserūt. Interrogat⁹ idē
abbas agathō. an esset maior labor corpo
ris: aut custodia iterioris hoīs dixit. Nō si
milis ē arbori. Corporalis igit' labor: velut
folia arboris custodit: iterioris āt custodia
hoīs fruct⁹ ē. Qm̄ ḡ sz ꝙ scriptū ē: oīs ar/
bor ñ faciēs fructū bonū excidet: et in ignē
mittet' oportet ꝓpē fructū nr̄m oēz i nob sol
licitudinē eē: hē mētis habere custodiam
Op⁹ tñ habem⁹ etiā tegumēto et ornatu fo
lioꝝ q ē corpalis labor. Erat āt abbas aga
thō sapiēs ad itelligēdū et ipiger ad laborā
dū et sufficiēs i oib⁹. itēt⁹ etiā et assidu⁹ ad
laborē manuū: parc⁹ i cibo atq; vestimēto:
Idē abbas agathō cum fact⁹ fuisset ouēt⁹
pro quadam causa i scitbi. et fuisset ipa cau

sa ordinata:postea venit τ dicit eis. Nō bñ
ordinastis causaȝ. Illi āt dixerūt ei. Tu q̄s
es qui ista loqueris. Et ille respōdit fili⁹ ho
minis. Scriptū est eni. si vere vtiq̧ iustiti
aȝ loquimini: iuste iudicate filij hominuȝ.
Dixit abbas agathō: Iracūdus si mortuos
suscitet: nō placet deo propter iracūdiam
suaȝ. Uenerūt aliquando tres senes ad ab
bateȝ achilleȝ. τ vnus ex eis habebat opi/
nioneȝ malaȝ. Dicit aūt ei vn⁹ de senibus.
Abba fac mihi vnaȝ sagenaȝ ad piscandū
Et ille dixit ei. Non faciaȝ. Et alius dixit
ei. Fac nobis vt habeam⁹ memoriā tui in
monasterio nostro. Et ille respondit. Non
mihi vacat. Dicit ei tertius ille qui habe/
bat malaȝ opinioneȝ. Mihi fac sagenam:
vt habeaȝ de manibus tuis benedictioneȝ
abba. Et ille statiȝ respondit ei. Ego tibi fa
ciaȝ. Dixerūt aūt ei secrete. duo priores se/
nes quibus non acquieuit. Quomodo sic
quia nobis rogantib⁹ noluisti facere. τ hu
ic dixisti: ego tibi facio. Respōdit eis senex
Uobis ideo dixi non faciaȝ. quia nec mihi
vacat. τ vos non contristabimini. huic aūt
si non fecero: dicturus est. quia de opinio/
ne mea que mala est audiuit senex: τ ideo
non voluit facere sagenaȝ: τ statiȝ incideba
mus funeȝ ad sedanduȝ animū eius: ne tri
stitia absorberet̄ huiusmodi. Dicebant de
quodaȝ sene: quia fecerat quinquaginta
annos. neq̧ paneȝ comedens. neque faci/
le aquaȝ bibens. Et dicebat. Quia extin/
xi fornicationeȝ τ auaritiaȝ τ vanaȝ gloriā
Audiēs aūt abbas Abrahā q̄ hec dixissȝ
venit ad eū τ dixit ei. Tu dixisti hūc ser/
monem? Et ille respondit. etiā. Et dixit ei
abbas abraham. ecce intras in cellā tuaȝ
τ inuenis super mattā tuā mulierē. putas
te nō cogitare quia mulier ē? Et dixit. nō
sȝ expugno cogitatōnem meā vt non tan
gā illā mulierē. Dixit iteꝝ abbas abrahaȝ
Ecce igit̄ non interfecisti fornicatōem q̄
viuit passio ipa: sed alligata est. Iteꝝ. Si
ambulas i via τ vides lapides τ testas va
soꝝ τ in ipsis iacēs auꝝ. putas te illud ve
lut lapides reputare? Et respondit. ñ. sed
resisto cogitatōi mee: ne colligā illud. Ite
rū dixit ei abbas abraham. Si audieris
de duobus fratribus. q̄ vnus diligit te τ
bona de te loquit̄. alius āt odit te τ detra/
hit tibi. τ venerūt ābo ad te. nūqd vtrosq̧
equaliter suscipis. Et dixit. Nō: sed extor
queo mihi: vt similiter benefaciā ei q me
odit. sicut τ illi q me diligit. Et dixit ei ab/
bas Abraham. Uiuūt ergo passiones: sȝ
tm̄modo a sanctis viris quodāmō religāt̄
Narrauit qdā patrū q̄ senex aliquis erat
in cella studiose laborās: τ vestiebat̄ mat
ta. Qui cum perrexisset ad abbatē ammo
nem vidit eum abbas ammonas vtenteȝ
matta: τ dixit ei Hoc tibi nihil prodest. Et
dixit ei ille senex. Tres cogitatōnes mihi
moleste sunt. vna que me cōpellit vt alicu
bi in heremo recedam. alia vt peregrina
petam. vbi me nemo cognoscat. tertia vt
includam me in cella. vt nullum videam:
τ post biduo comedam. dixit ei abbas am
monas. nihil tibi ex his tribus expedit fa/
cere: sed magis sede in cella tua τ comede
parum quottidie: habens semper i corde
tuo publicani illius. qui in euangelio legi
tur: ſmonem: τ ita poteris saluus esse. Di
cebat abbas daniel. quia quantum cor/
pus viruerit: tantū anima siccatur. τ quā
tum corpus fuerit siccatum: tantum aīa
virescit. dixit iterum abbas daniel. quia
quantum corpus fouetur: tantum anima
siccatur. Et quantum corpus siccatum
fuerit: tm̄ aīa fouet̄. Narrauit iteꝝ abbas
daniel. Quia qñ erat i scithi abbas arseni⁹
erat ibi monach⁹ qdā rapiēs ea q̄ habebāt
senes: abbas aūt arseni⁹ volēs eū lucrari:
τ senib⁹ qetē pstare: tulit eū i cellā suā: τ di
xit ei. Quicqd op⁹ habes ego tibi dabo: tm̄
nō rapias. Et dedit ei auꝝ τ nūmos τ re/
scellas τ omne quod in expensu suo habe/
bat dedit ei. Ille autem iterum rapiebat:
Senes vero videntes quia nō quiesceret:
expulerunt eū dicentes. Quia si inuenit̄
frater habens infirmitatē corporis aliquā
oportet sustinere eū. si aūt furatur τ ad/
monitus nō quiescit: expellite eū: quoniaȝ
aīe sue detrimentū facit: τ oēs in eo loco
habitātes conturbantur. Uenit in ini/

tio conuersationis sue abbas euagrius ad quedã senẽ: ꝛ dixit ei. Dic mihi abba ꝑmonẽ quõ saluus fiã: Ille autẽ dixit ei. Si vis saluari. quãdo ad aliquẽ vadis nõ pri⁹ loq̃ris: añq̃ ille de te inquirat. Euagri⁹ aũt cõpũct⁹ in hoc ꝑmone pniã egit in conspectu senis ꝛ satisfecit ei dicẽs. Crede mihi. codices multos legi ꝛ talẽ eruditionẽ nũq̃ inueni. Et multũ proficiens exiuit. Dixit abbas euagri⁹. Mentẽ errantẽ ꝛ nutantẽ solidat lectio ꝛ vigilie ꝛ oratio: ocupiã vero feruentẽ madefacit esuries. ꝛ labor ꝛ sollicitudo: iracũdiã aũt perturbatam reprimit psalmodia ꝛ longanimitas ꝛ miſicordia: sȝ hec oportunis tẽporib⁹ ꝛ mẽsuris adhibita Si aũt iportune ꝛ sine mẽsura fiũt: ad paruũ tẽpus proficiunt: que aũt parui tẽporis sunt noxia magis q̃ vtilia erũt. Traseũte aliquãdo abbate effrẽ. vna prostituta ex imissione cuiusdã: cepit ei blandiri. cupiens eũ si posset ad turpẽ cõmixtionẽ illicere vl' si hoc non posset: saltẽ ad iracundiã prouocaret: q̃m nũq̃ vidit eũ quisq̃ irascẽtẽ vel litigãtẽ. Ipe aũt dixit ad eã. Sequere me Cũ venisset aũt in locũ populorũ: dicit ei. Ueni huc. ꝛ sicut voluisti: cõmisceor tecũ. Illa aũt vidẽs multitudinẽ: dixit ei. Quõ possum⁹ hoc hic facere tanta multitudine astãte cõfũdimur eni: Ille aũt dixit ei. Si hoĩes erubescis: quantomagis erubescere ðbes deũ. qui reuelat occulta tenebrarũ: Illa aũt ɔfusa ꝛ confutata: recessit absque opere voluntatis sue. Uenerũt aliq̃n ad abbatẽ zenonẽ quidã fratres ꝛ interrogauerunt eũ dicẽtes. Quid est quod scriptũ ẽ in libro iob: nec celũ mundũ esse in conspectu dei: respõdit aũt senex dicẽs. Reliquerũt fratres peccata sua: ꝛ celestia scrutant. Hec ẽ aũt iterpretatio ꝑmonis: quez requisistis vt q̃m solus de⁹ ẽ mundus: dictũ sit neq̃ celũ mundũ esse in conspectu eius. Dixit abbas theodorus de firme. Si habes amicitias cũ aliquo. ꝛ cõtingit eũ temptatiõnẽ fornicatiõis incurrere si potes da ei manũ ꝛ trahe illũ sursũ. si autem errorẽ aliquem fidei icurrit. ꝛ nõ tibi acquiescit reuerti: cito icide amicitias ei⁹ abs-te: ne forte remorans trahari s cũ eo in ꝓfundũ. Uenit aliquãdo memorat⁹ abbas theodorus ad abbatẽ Iohannẽ. q erat eunuchus ex natiuitate. ꝛ cũ loquerent. dixit abbas theodorus. Quando erã i scithi opus anime erat opus nostrũ. opus autez manuũ: tanq̃ in transitu habebam⁹: nunc autẽ factũ ẽ opus anime velut in transitu opus. venit aliq̃n quidã patrũ ad eundem patrẽ theodorũ: ꝛ dixit ei. Ecce quidã frater reuersus est ad seculũ. Et dixit ei abbas theodorus. In hoc nõ mireris: si autẽ audieris q̃m preualuit quis effugere de ore inimici: hoc admirare. Dixit memoratus abbas theodorus. Multi elegerunt i hoc seculo temporalem quietem: anteq̃ dominus eis prestaret requiẽ. Dicebãt de abbate Ioanne breuis stature: q: dixerit aliquando fratri suo maiori. Uolo esse securus sicut angeli sunt securi nihil operantes: sed sine intermissione seruientes deo. Et spolians se eo quo erat idutus: abiit i heremũ. Et facta ibi hebdomada vna reuersus est ad fratrem suũ. Et dũ pulsasset ostiũ respondit ei anteq̃ aperiret dicens. Quis es tu: Et ille dixit. ego suz Ioãnes. Et respõdens frater eius: dixit ei. Ioãnes angelus factus est: ꝛ vltra inter hoĩes nõ est. Ille aũt pulsabat dicens Ego sum. Et nõ aperuit ei: sed dimisit euz affligi. Postea vero aperiens dixit ei: Si homo es: opus habes itez operari vt viuas: si autẽ angelus es: quid queris intrare cellã. Et ille penitentiã agens dixit ei. Ignosce mihi frater quia peccaui. Uenerunt aliquãdo senes quidã i scithi: eratq̃ cũ eis abbas Ioãnes gnanus: Et dum comederent surrexit quidam presbyter vir magnus vt daret per singulos vasculum paruũ aque ad bibendum: ꝛ nemo acquieuit accipere ab eo nisi solus Ioannes breuis. Admirati sunt autem ceteri ꝛ dixerunt ei. Quomodo tu cum sis omnium minor: presumpsisti ministerio vti viri senis ꝛ magni. Et dixit eis. Ego quando surgo dare aquam gaudeo si omnes biberint: vt mercedem acq̃rã. Nũc igitur ꝓpterea ego suscepi: vt faci

am eum qui surrexit inuenire mercedem ne forte etiam contristetur nullo suscipiente ab eo. Hec cum dixisset. admirati sunt omnes de discretione eius. Interrogauit aliquando abbas pastor abbatē Joseph dicens. Quid faciam. qn̄ appropinquant mihi alique tēptationes? Resistā illis an permittā intrare? Dixit ei senex. dimitte intrare & pugna cū eis. Reuertens ergo i scithi sedebat. Et contigit vt veniens quidam a thebaida in scithi: narraret fratribus interrogasse se abbatem ioseph. quando appropinquat mihi tēptatio resistā ei an permittam intrare: & dixerit ei omnino non permittas temptationē i te: sed statim ab scide eam. Audiens aūt abbas pastor qꝫ sic dixerit huic. q venerat a thebayda abbas ioseph: surgens iterū abiit in paneso ad abbatem ioseph. Et dixit ei. Abba ego tibi cōmisi cogitatiōes meas: & tu aliter dixisti mihi aliter aūt fratri de thebaida. Et dixit ei senex. Scis quia diligo te. Et respondit. etiā. Et ait. Nōne tu dixisti mihi: vt sicut mihipi: ita tibi dicerē qd sentirem. Eteni si intrauerint tēptatiōes & dederis eis locū atqꝫ acceperis eas: probatiorē te faciunt. Ego aūt velut mihipi: sic & tibi locutus sum. Sunt aūt alii qbus nec appropinquare expedit passiones: sꝫ statim debent abscidere eas. Item dixit abbas pastor. Ueni aliquando in eracleos iferiorē ad abbatē ioseph: & habebat i monasterio suo arborē siccomorū pulchrā nimis & dicebat mihi a mane. vade collige tibi & mā duca. Erat aūt sexta feria. Ego autē non comedi propter ieiuniū. Et iterrogaui eū dicēs. Dic mihi propter dominū deum rationē huius rei qua dicebas mihi. vade & manduca. Ego quidē propter ieiuniū non abii: sed erubescā quia mandatū tuū non fecerā: cogitans quia sine ratiōe mihi hec non preceperas. Ille autē respondit. Patres seniores non loquunt ab initio fratribus recta: sed magis distorta. Etsi viderit qꝫ ea que distorta sunt: faciūt iā eis nō loquunt nisi quod expedit: agnoscētes quoniā in omnibus obediētes sunt. Frater interrogauit abbatē ioseph dicēs. Quid faciā: qꝫ nec molestiā ferre possū nec laborare: & dare elemosinā? Et dixit ei senex. Si nō potes horū aliquid facere. vel serua ꝯscientiā purā ab omni malo ꝓximi tui: & ita saluus eris: deus eni aīam sine peccato querit. dixit abbas Isaac thebeus fratribus suis. Pueros non adducatis huc: qꝛ ꝓpter pueros in scithi quattuor ecclesie heremus facte sunt. interrogauit aliquādo abbas lōginus abbatē luciū: dicēs. habeo tres cogitatōes. vnā vt ad pegrina vadā Et respōdit ei senex. Si non tenueris linguam tuā. vbicūqꝫ prexeris nō eris peregrinus. sed refrena linguā tuā: & eris hic peregrinus. Et dixit abbas longinus. Alia cogitatio mea ē. vt ieiunē biduanas leuando. Et respōdit ei abbas lucius. esaias ꝓpheta dicit: Si curuaueris velut circulū ceruicē tuā. nec sic erit acceptū ieiuniū tuū: sꝫ magis cōtine mētē tuā a cogitatōibus malis Et dixit abbas lōginus. Tertiū ē dispositū meū. vt declinē hoīum aspectus. Et respōdit ei abbas lucius. Nisi prius correxeris vitā tuā inter alios ꝯuersādo: necqꝫ solus habitās corrigere te preualebis. dixit abbas machariꝰ. si recordamur malorū q̄ nobis inferunt ab hoibus āputamus mēti nostre virtutē recordādi dn̄i. si autē recordamur malorū q̄ demones excitant erimus imperforabiles. dicebat abbas mathois: nec sathanas scit qua passione aīa seducat: & ideo seminat quidē in ea zizania sua: sed metere nescit. Seminat interdū semina fornicationū. aliqn̄ detractionū & ceterarū similiter passionū & i quā passiones aīam viderit declinare: hanc ei ministrat: Nā si sciret ad quod ꝓcliuis ē aīa: nō ei diuersa ac varia seminaret. Narrauerūt de abbate natherio. q fuit discipulus abbatis siluani. qꝛ cū sederet i cella sua in mōte syna: mediocriter gubernabat vitā suā i his que erāt necessaria corpori. quādo aūt factus ē epūs in pharan: multū coartabat animū suū in duritia ꝯtinētie. Et dixit ei discipulus suus. Abba qn̄ eramus in heremo: non te sic cruciabas? & dixit

ei senex: Fili illic solitudo erat ꝛ quies ꝛ paupertas: ꝓpterea volebaȝ gubernare corpusculum meum ne infirmarer ꝛ que rerem quod nō deberem. nūc aūt hic se culuȝ ē: ꝛ ocasiones sunt excidende plurime. etsi infirmitatē incurrero: sunt hic q succurrāt: ne perdā ꝓpositū mōachi. Frater interrogauit abbatē pastorē dicens: Perturbatio mihi fit: ꝛ volo derelinquere locū istū. Et dixit ei senex. Pro q̄ causa? Et ille dixit. Quia audio ṽba; de quodā fratre. q̄ me n̄ edificant. ꝛ dixit ei senex Non sunt vera que audisti Et ille dixit ei. Etiam pater quia verū est. Nā frater qui dixit mihi fidelis est. Respondit ei senex. Non est fidelis qui dixit tibi. nam si esset fidelis: nequaq̄ diceret tibi talia. Deus enī audiens vocē sodomoꝝ non credidit: nisi descenderet ꝛ videret oculis suis. Et ille dixit. Ego vidi oculis meis. Hec audiens senex: respexit in terrā ꝛ tenuit parvam festucā: ꝛ dixit ei. Quid est hoc? Et ille respondit festuca est. iteꝝ intendit senex ad tectū celle ꝛ dixit. Quid est hoc? Et ille respōdit: Trabes ē q̄ portat tectū Et dixit ei senex: Pone ī corde tuo: quia peccata tua sic sunt sicut trabes hec. illius autem fratris de quo loqueris: velut hec parua festuca. Audiēs aūt abbas sysois hunc ſmonē: admiratus ē ꝛ dixit. In quo te beatū faciaȝ abba pastor? Uere enī velut preciosus lapis: ita verba tua gratia ꝛ gloria plena sunt. Uenerunt aliquando regiōis illius presbiteri ad monasteria vicina. in quib⁹ etiā erat ꝛ abbas pastor: ꝛ ītrauit abbas anub: ꝛ dixit ei. Rogemus p̄sbiteros istos hodie: accipere hic in caritate dona dei. ille aūt stans diu non dedit ei responsum. Abbas vero anub cōtristat⁹ exiit. Dixerūt ergo abbati pastori q iuxta eū sedebāt. Quare nō dedisti ei respōsuȝ Et dixit eis abbas pastor. ego causā non habeo. iā enī mortu⁹ suȝ: mortu⁹ nō loqˀ. nō igiˀ reputetis me qꝛ hic vobiscū sū: Abiit qdā frater de monasterio abbatis pastoris ī peregre: ꝛ applicuit ad quedā solitariū. Erat enī habēs illic cū oībus caritatē ꝛ multi veniebant ad eū. nunciauit aūt ei frater ille: q̄dā de abbate pastore. Qui audiens virtutē animi eius: desiderabat eū videre. Cū aūt reuersus fuisset frater ille in egyptū: post aliquantū tēporis surgens predictus solitarius venit ad peregrinandū in egyptū: ad eundē fratrē q prius applicuerat apud ipsum. dixerat eniȝ ei vbi maneret. Uidens aūt eū ille: miratus est ꝛ gauisus valde: dixit aūt ei ille solitarius Ostende caritatē quā habes in me: ꝛ duc me ad abbatē pastorē: ꝛ tollens eū duxit ad senē: ꝛ nunciauit ei de eo dicēs. Quidā magnus homo ꝛ multā caritatē habens ꝛ honorē plurimū in ꝓuincia sua: venit desiderās te videre. Suscepit ergo eū senex cū gratulatione: ꝛ salutātes se inuicē: resederunt. Cepit autē loqui pegrinus ille frater de scripturis sanctis: ꝛ de rebus spiritalib⁹ atq̄ celestibus. abbas aūt pastor auertit faciē suā ꝛ nō dedit ei responsū. Uidēs aūt ille quia nō loquereˀ ei: cōtristat⁹ exiit: ꝛ dixit fratri illi qui euȝ adduxerat: In vanū iter istud assumpsi. Ueni enī ad senē: ꝛ ecce nec loqui mecū dignaˀ. Intrauit autē frater ad abbatē pastorē: ꝛ dixit ei. Abba ꝓpter te venit magn⁹ hic vir habens tantā gloriā in loco suo quare nō es locutus cū eo? Respōdit ei senex. Iste de sursum est. ꝛ de celestibus loquiˀ: ego aūt deorsum sum: ꝛ de terrenis loquor. Si ergo mihi locutus fuisset de passionibus anime. ego vtiq̄ respōderē ei. si aūt de spiritalibus ego hec ignoro. exiens ergo frater dixit illi. Quia nō cito senex ille d̄ scripturis inquirit. sed si qs ei loqˀtur de passiōib⁹ aīe respondet ei. Ille aūt cōpunctus itrauit ad senē: ꝛ dixit ei. Quid faciā abba: qa passiones aīe dominanˀ mei? ꝛ intuitus eū senex: gaudens dixit ei. Modo bene venisti: nunc aperio os meū. ꝛ implebo illud bonis. Ille aūt valde edificat⁹: dicebat. Uere hec est via caritatis. ꝛ gratias agens deo: qa tam sanctū virū videre meruerit: reuersus ē. in regionem suaȝ. Frater quidā interrogauit abbatē pastorē: dicens. Feci peccatū grāde: ꝛ volo triēniū

penitere. Dixit autē abbas pastor. Multū est. Et dixit frater. Jubes ne vnū annū Et dixit iterū senex. Multū est. Qui aūt p̄sentes erāt: dicebāt. Usqz ad quadragita dies? Senex iterū dixit multū est. Et adiecit dicēs. Ego puto qz si ex toto corde homo penituerit ꝛ nō apposuerit facere iterū vnde penitētiā agat: etiā triduanā: penitētiā suscipiat deus. Interrogauit aliquādo eū abbas ammon de imūdis cogitatōib⁹ que ī corde hoīs generātur: ꝛ de vanis desiderijs. Et dixit ei abbas pastor. Nūquid gloriabitur securis sine eo qui icidit ī ipsa? Et tu ergo nō eis porrigas man⁹: ꝛ ociose erūt. Interrogauit eūdē sermonē abbas. Esaias ꝛ dixit ei abbas pastor. Sicut capsa plena vestib⁹. si dimissa fuerit tēpore lōgo: putrefiūt vestes ī ca: ita ꝛ cogitatōes ī corde nostro: si nō fecerim⁹ eas corporaliter: tēpore lōgo exterminabuntur aut putrefiūt. Interrogauit abbas ioseph abbatē pastorē de eadē re. Et dixit abbas pastor. Sicut clausus serpēs vel scorpio ī vase ꝛ obturat⁹: ꝓcedēte tēpore omnino morit: ita maligne cogitatōes q̄ studio demonū pululāt: patiētia ei⁹ cui īmittūtur paulatī deficiūt. Interrogauit iterū abbas ioannes abbatē pastorē dicēs: Quō op⁹ est ieiunare? Et dixit abbas pastor. Ego volo vt quottidie māducās: subide paululū subtrahat sibi ne satiet. Dixit ei abbas ioseph. Ergo quādo eras iuuenis: non ieiunabas biduanas leuādo. Et dixit senex. Crede mihi: qz ꝛ triduanas ꝛ bebdomada: sꝫ hec oīa ꝓbauerūt senes magni ꝛ īuenerūt qz bonū ē quottidie māducare: p singulos dies paꝝ min⁹: ꝛ ostēderūt nobis regularē hāc viā. qr leuior est ꝛ facilis. Dixit abbas pastor. Nō habites ī loco: vbi vides aliquos habētes aduersuꝫ te zelū malū: qz nō ibi ꝓficies. Frater qdā venit ad abbatē pastorē ꝛ dixit ei. Semino agꝝ meū: ꝛ facio ex ipso agapē. Dixit ei senex. Bonū op⁹ facis. Et discessit cū ꝓposito animi: ꝛ adijciebat ad agapem pluſq̄ faciebat: hoc autem audiens abbas anub: dixit abbati pastori. Nō times deuꝫ: qz sic locutus es fratri illi. Et tacuit senex. Post duos aūt dies misit abbas pastor ad fratrē illū ꝛ vocauit eū ad se ꝛ dixit ei audiēte abbate anub. Quid me īterrogasti illa die quādo mens mea alubi erat? Dixit ei frater. Hoc dixi. Quia semino agrū meū: ꝛ d̄ hoc qd̄ colligo: ex ipso facio mihi agapē. Et dixit ei abbas pastor Putaui qz de fratre tuo q̄ laicus est: diceres. Si aūt tu facis hec: nō est hoc op⁹ monachi. Ille aūt audiēs ꝯtristatus est ꝛ dixit Alia opa nō facio nec scio nisi hec: ꝛ nō possum seminare agrū meū. Cū ergo discessisset: cepit abbas anub penitentiam agere apud abbatē pastorē: dicens. Ignosce mihi: dixit ei abbas pastor. Ego ab initio sciebā quia hoc nō est opus monachi: sed secūdū animum eius locutus sū ei. ꝛ excitaui animū eius ad ꝓfectū caritatis. Nūc aūt abijt tristis: ꝛ tamē idipsuꝫ opus facit. Frater quidā īterrogauit abbatē pastorē: dicens: Quid est illud quod scriptū est: q̄ irascitur fratri suo sue causa? Et ille respōdit. Ex omni re qua te grauare voluerit frater tuus: si irasceris aduersus eum. donec oculum tuū dextrum eiicias: ꝛ a te proiicias. sine causa irasceris ei: si autem aliquis voluerit te separare a deo: pro hoc irascere. Dixit abbas pastor. Si peccauerit homo ꝛ negauerit: diceretq̄: non peccaui: non increpes eum: quia frangis propositū animi eius: si autem dixeris ei non contristeris frater: sed obserua te decetero: excitas animum eius ad penitentiam. Dixit iterum qui supra. Bonum est experimentū: etenim per experimentū homines probatiores fiunt. Item dixit qui supra. Si quis docet aliquid: ꝛ non facit quod docet similis est puteo qui omnes ad se venientes satiat: ꝛ omnium diluit sordes: se autē ipsum purgare non potest: sed omni spurcitia ꝛ immunditia plenus est. Dixit iterum idem. Est homo qui se ipsum cognoscit. Dixit iterum. Quia est homo qui videtur ore tacere. cor autem eius cōdemnat alios. Hic ergo sine cessatione loquitur: ꝛ est alius a mane vsqz ad vesperam loquens: ꝛ taciturnitatem tenet. Hoc

aūt ideo dixit: qꝛ nūq̄ sine audiētiū vtilitate locut⁹ est. Itē idē dixit. Quia si sint tres ī vnū ex quib⁹ vnus bene qescat: ali⁹ īfirmeť ꝛ gratias agat: tertius vero ministret eis ex sincera volūtate: hi tres similes sunt velut etiā si vnius sint operis. Itē dixit. Malitia nequaq̄ expellit malitiā. sed si quis tibi male facit: tu bene fac ei vt per bonū opus tuū: destruas malitiā illius. Dixit itē. Qui querelosus est: monachus nō est. Qui malū ꝑ malo reddit. monach⁹ nō est: ꝛ q iracūdus est: monach⁹ nō ē. Frater qdā venit ad abbatem pastorē: ꝛ dixit ei. Multe cogitatōes veniūt ī animū meū ꝛ periclitor ī eis. Et eiecit eū senex sub aere nudo: ꝛ dixit ei. Expāde sinū tuū: ꝛ apprehēde ventos. Et ille respondit. Non possum hoc facere: ꝛ dixit ei senex si hoc nō potes facere: nec cogitationes prohibere poteris ne ītroeāt: sed tuū est resistere eis. Frater qdā īterrogauit eū dicēs: dimissa est mihi hereditas quid faciā ex ea? Dixit ei abbas pastor. Uade. ꝛ post tres dies veni ꝛ dicā tibi. Uenit aūt sicut prefiniuit: ꝛ dixit ei senex. Quid tibi habeo dicere? Si dixero: da eā ecclesie: clerici sibi faciūt cōuiuiū ex ea: si aūt dixero: da eā parētibus tuis: nō est tibi merces: si vo dicā: da pauperib⁹: securus eris. Quicqd ḡ vis: vade ꝛ fac: ego causas non habeo. Dixit itē abbas pastor. Si venerit tibi cogitatio de rebus corpori necessarijs ꝛ delegaueris semel: ꝛ iterū venerit ꝛ delegaueris qd fiat: iā tertio si venerit: nō ītēdas ei: otiosa est enī. Frater qdā dixit abbati pastori. Si videro rē aliquā: vis vt dicā illā? Dixit ei senex. Scriptū est. Qui respōdit verbū antequā audiat: stultitia est illi ꝛ opprobriū. Si ergo īterrogatus fueris: dic: sin alias tace. Dixit itē abbas pastor: qꝛ dixerat abbas ammon. Est homo qui portat toto tpe vite sue securī ꝛ ñ pōt deiicere arborē. Est aūt alter q habet vsū īcidēdi: ꝛ in paucis plagis dīicit arborē. dicebat aūt securī discretionē esse. Itē dixit. Uolūtas hoīs murus eneus est: ꝛ lapis repercutiēs: īter ipm ꝛ deū. Si ergo homo reliquerit hec. dicat ꝛ ipse qđ ī psalmo scriptum est: ꝛ ī deo meo trāsgrediar murū: ꝛ deus meus impolluta via eius. Si enī iusticia subuenerit volūtati: laborat homo. Frater quidā īterrogauit abbatē pastorē: dicens. damnū anime mee patior: qꝛ sum cū abbate meo. Quid ergo iubes? Maneā adhuc apud eū? Et sciebat abbas pastor: quia lederet anima eius ꝑ abbatē suū: ꝛ mirabatur: quare vel īterrogaret eū. si manere deberet cum eo Et dixit ei. Si vis: esto. Et discedēs māsit apud eū. Uenit itē dicēs abbati pastori. Grauo animā meā. Et non dixit ei abbas pastor: discede ab eo. Uenit tertio ꝛ dixit. Crede mihi: iā nō ero cū eo. Et respōdit ei abbas pastor. Ecce modo saluatus es: vade: ꝛ nō sis vltra cū eo. Et subiūxit: Homo qui videt damnū pati animā suā: nō opus habet īterrogare etenī de occultis cogitationibus īterrogat quis: vt seniores ꝓbare possit: de manifestis aūt peccatis nō est opus īterrogare: sed statim abscidere. Interrogauit abrahā qui erat discipulus abbatis agathonis: abbatē pastorē dicēs Quare me demones sic īpugnant? Et dixit ei abbas pastor. Te īpugnāt demōes? Non pugnant nobiscum demones quando volūtates nostras facimus: quia volūtates nostre demones facte sunt: ꝛ he sunt que tribulant nos vt faciamus eas. Si autem vis scire quales sunt. cum quibus demones pugnant: audi cū moyse ꝛ cum similibus eius. Dixit iterum abbas pastor quia frater quidam interrogauit abbatē moysen dicens. Qualis homo mortificat se a proximo suo? Et respondit ei. Nisi posuerit homo in corde suo: quia triennium iam habeat in sepultura: non attingit ad hoc verbum. Frater interrogauit abbatē pastorem dicens. Quomodo oportet monachum sedere in cella? Et dixit ei senex. Sedere ī cella quantum ad id quod in manifesto ē hoc ē: vt faciat opus manuū: ꝛ semel comedat. ꝛ taceat ꝛ mediteť. Occulte vero proficere in cella hoc est: vt portet vnusquisq̄ opprobrium suum in omni loco quocunq̄ perrexerit: ꝛ vt ministerij ho

ras custodiat. et de occultis non negligat. Si aũt contigerit tẽpus vt vacet ab opere manuũ. intret ad ministeriuȝ operis dei: et id sine aliqua cõturbatione consumet. Finis autẽ boꝝ est. vt comitatũ simul conuersantiũ bonoꝝ teneas: et reuoceris a maloꝝ comitatu. Uenerunt aliquãdo duo fratres ad abbatẽ pãbo. et iterrogauit eũ vnus ex eis dicens. Abba ego biduo ieiuno. et duos paximates mãduco. putas saluo animaȝ meã. an seducor? Et cũ plurimũ rogarent eũ. alter dixit. Ego colligo de opere manuũ meaꝝ duas siliquas diurnas. et parũ ex eis retineo ad victũ. aliud aũt expendo i elemosinã: putas saluus ero an seducor Et cũ plurimũ rogarent eũ: ille non respõdit eis. Post quattuor aũt dies cũ discessuri essent: rogabãt eos clerici dicentes. Nolite contristari fratres: deus vobis prestabit mercedẽ: sic enĩ cõsuetudo est senis huius. et non cito loquitur nisi ei deus dederit. qd loquat. intrauerũt ḡ ad senẽ et dixerũt ei. Abba ora ꝓ nobis. Et ille dixit eis ãbulare vultis? Dixerunt etiã. Et intuens eos intra semetipsũ. et accipiens opera eorũ scribebat in terra: et dicebat. Pambo biduo ieiunat. et duos paximates manducat. putas in hoc erit monachus? Nõ. iteꝝ dicebat. Pãbo laborat in die duas siliquas et dat in elemosinas putas in hoc est mõachus? Nec dũ. Et paululũ reticens dixit ad eos. Bonũ quidẽ est qd operaris: sed si custodias conscientiã tuã cũ proximo tuo ita saluaberis. In his ergo sic edificati fratres cũ gaudio discesserunt. Frater quidã iterrogauit abbateȝ pãbo: dicens. Quare me prohibẽt spiritus aliqd bonũ facere proximis? Dixit ei senex. Non sic loquaris. alioquin deũ mendacẽ facies: sed dic magis. oĩno misericordiã nolo facere. Preueniens enĩ deus dixit. dedi vobis potestatẽ calcãdi super ſpẽtes et scorpiones. et super omnem virtutẽ inimici. Cur ergo tu imũdos spiritus nõ conculcas? dixit abbas palladius. Oportet aĩaȝ ſm volũtatẽ christi cõuersãtẽ: et discere fideliter q̃ nescit. et docere manifeste que nouit. Si aũt vtrunq͡ cũ possit non vult: insanie morbo laborat. Initium enĩ recedẽdi a deo fastidiũ doctrine est: et cũ nõ appetit illud qd sẽper anima esurit que diligit deũ. Frater quidã dixit abbati sysoy: Quare non recedunt a me passiones? Et dixit ei senex. Quia vasa earundẽ passionũ intra te sunt: sed da eis pignus suum. et discedunt. Uenit quidã frater ad abbatẽ siluanũ in montẽ syna: et vidit fratres laborantes: et dixit seni. Nolite operari cibũ qui perit: maria enĩ optimã partẽ elegit Et senex discipulo suo. voca zachariã. et mitte fratrẽ istũ in cellã vbi nihil sit. Et cũ facta fuisset hora nona: intendebat ad ostiũ si mitterent et vocarẽt eũ ad manducãdũ. Et cũ nemo loqueretur ei: surgẽs venit ad senẽ. et dixit ei. Abba hodie fratres non comederũt? Et dixit ei senex. Etiaȝ comederũt. Et dixit ei frater. et quare me nõ vocasti? Et respõdit senex. Tu hõ spiritalis es et nõ indiges hoc cibo: nos aũt carnales sumus. et volentes mãducare propterea operamur manibus nostris. Tu vero bonã partẽ elegisti. legẽs tota die: et nolens sumere carnalẽ cibũ. Qui cũ hec audisset: prostrauit se ad penitentiã dicẽs. Ignosce mihi abba. Et dixit ei senex. Puto opus habet oĩno maria marthe: ꝑ marthã enĩ maria laudat̃ dixit sancta syncletice. Qui sensibiles diuitias ꝺ labore et periculis maris colligũt. quãdo multa lucrãtur: tũc plura desiderãt et que habẽt velut nihil reputant: ad ea vero que nec dũ habent omnẽ intentionẽ animi intendunt: nos autẽ et eoꝝ que querenda sunt nihil habemus. et nolumus possidere que necessaria sunt. propter timoreȝ dei. dixit iteruȝ que supra. Est quedaȝ tristitia vtilis: et est tristitia que corrumpit. Tristitia ergo vtilis est: vt pro peccatis nostris ĩgemiscamus. et pro ignorantia proximorũ: et vt nõ cadamus a proposito. vt perfectioneȝ bonitatis attingamus. Hec est species vere tristicie. Est enĩ et aduersarii nostri ad hoc quedã cõiunctio: imittit eniȝ tristiciaȝ sine aliqua ratione. quam tediũ appellauerũt. Oportet ergo taleȝ spirituȝ sepius orando et psallendo magis depelli. dixit iterũ que

supra Est enī extēsa ex imissione diabolis: et dura abstinentia. nam et sequaces eius faciūt hoc. Quando ergo discernimus diuinam et regalē abstinentiā a tyrānica atque diabolica. hec obseruāda sūt: id est vt i omni tēpore conuersationis tue vna regula ieiunii sit tibi. nō subito quattuor aut quinque dies cōtinuos ieiunes. et iterū multitudine ciborum soluas virtutē. hoc enī letificat diabolū. Sēper enī qđ sine mensura ē: corruptibile est. noli ergo subito arma tua expendere ne nudus inuentus in bello. facile capiaris. Arma enī nostra corpus nostrum est. aīa vero nostra miles ē. Utrisque ergo diligentiam presta: vt paratus sis ad id qđ necesse est. Uenerunt aliquādo duo senes magni de partibus pelusij ad abbatissā sarā. Et cū ābularent dicebant adinuicē humiliemus vetulā istam. Et dicunt ei. Uide ne extollatur animus tuus et dicas: quia ecce viri solitarii veniūt ad me que mulier sū. Et dixit eis abbatissa sarra. sexu qdē mulier sū: sed nō aīo. Item dixit abbatissa sara. Si poposcero a dō. vt omnis homines edificentur ex me īuenior ante ianuas singulorū penitētiam agēs: sed magis oro. vt cor meum cum omnibus parū sit. Dixit abbas ipericius. Iste est vere sapiēs. qui facto suo alios docet: nō qui verbis. Uenit aliquando quidam mōachus ab vrbe roma. qui in palatio magnū nomē habuit. et habitabat i scithi i ciuitate ecclesie. Habebat autē secū vnum puerū: qui ministrabat ei. vidēs aūt presbiter ecclesie īfirmitatē eius. et cognoscēs quia de deliciis esset vir ille: ex eo quod ei deus donauit: vel quod ecclesiam intrabat: trāsmittebat ei. Qui cum fecisset viginti et quinque ānos i scithi: factus est vir cōteplator. preuidēs et nominatus. Audiēs autem quidam de magnis mōachis egyptiis opinionem eius venit videre eum: sperās corporalem cōuersationem apud eum plus arduam īueniri. Qui cum itrasset. salutauit eum: et faciētes orationem sederūt. Uidēs autem eū egyptius vestitum mollibus rebus. et mattam de papiro. et pellē stratā sub ipso et modicū capitale de cartica sub capite eius: sed et pedes mūdos habētes cū caligulis. scādalizatus est itra se de eo: quia ī illo loco nō erat cōsuetudo taliter cōuersandi: sed magis duram abstinentiam habere cōsueuerant. Senex autem ille romanus habēs cōtēplationem. siue preuidētie gratiam intellexit. quia scādalizatus fuisset egyptius mōachus in eo: et dixit ministro suo. Fac nobis hodie propter abbatem qui venit: bonam diem. Et coxit parua olera que habebat: et surgentes hora cōpetēti māducabāt: habuit etiam et modicum vini. propter īfirmitatē suam: et illud biberūt. Et cū factum esset vespere: dixerūt duodecim psalmos et dormierūt: similiter aūt et nocte. Surgēs āt mane egyptius. dixit ei. Ora pro me pater. Et egressus est nō edificatus in eo. Et cum paululum discessisset volēs eū senex ille romanus sanare misit post eū et reuocauit ipsū. Qui cum venisset: cum gaudio iterum suscepit eum: et interrogauit eum dicens. Ex qua prouincia es? Et ille dixit. Egyptius sum. Cuius ciuitatis? Et rñdit. Ego oīno nō fui đ ciuitate nec habui aliqñ i ciuitate. Et dixit ei. Antequam monachus esses qd opabaris i possessiōe q̄ mānebas? Et ille rñdit. Custos erā agrorum. Et dixit ei. vbi dormiebas? Rñdit. in agro. Et dixit. habebas aliqđ stratum? Respondit. Ego in agro vbi haberē stramenta in quibus dormirē? Et dixit Quomodo dormiebas? Respondit. In terra nuda. Et dixit. Quid manducabas in agro: aut quale vinū bibebas? Item respondit. Que sūt esce aut qualis potus i agro? Et dixit. quomomo ergo viuebas? respondit. Manducabam panem siccum. et si inueniebam quodcunque de salsamētis. et bibebā aquam. Et dixit senex. Grandis labor. Et dixit. erat ibi vel balneū in possessione vbi lauareris? et ille dixit. Nō. Sed i flumine lauabar: quādo volebā: Cū ergo hec oīa ab eo senex ex respōsione ipsius exegisset. et cognouisset modū prioris vite eius atque laboris: volens eū proficere narrauit ei vitā suā preteritā quā habebat. cum esset secularis dicens. Me miserū quē vides đ magna illa ciuitate romana sū: in palacio habēs maximū locum

apud iperatore. et cum audisset egyptius initia verborum eius compunctus est: et sollicite que dicebantur audiebat. Et ille adiecit Reliqui ergo roma: et veni in solitudinem istam. Et iterum dixit. Me quem vides habui domos magnas. et pecunias multas: et contemnens eas veni in istam paruam cellam. iterum dixit. Me quem vides lectos ex auro vestitos habui. habentes preciosissima stramenta et pro his dedit mihi deus stramentum hoc de papiro. et hanc pellem: Sed et vestes mee inestimabili precio digne erant: pro illis vtor his vilibus rescellis. iterum dixit. in prandio meo multum auri expendebatur. et pro illo dedit mihi deus modica olera hec: et paruulum calicem vini: Erant autem et qui seruiebant mihi plurimi seruii: et ecce pro illis huic vni deus inspirauit vt ministraret mihi. pro balneo autem profundo: modico aqua pedes meos lauo: et calligulis vtor propter infirmitatem meam Et rursum pro calamis et cythara. vel alia musice opera qua delectabar in conuiuiis meis: dico mihi duodecim psalmos in die et duodecim similiter in nocte: sed et pro peccatis meis que ante faciebam. modicam requiem exhibeo: paruum et inutile ministerium deo. Unde rogo te abba vt non scandalizeris propter infirmitatem meam. Et hec audiens egyptius. atque in semetipsum reuersus: dixit Ueh mihi: quia ego de tribulatione et plurimo labore seculi. magis ad repausandum in conuersationem monachi veni: et quod non habebam tunc. modo habeo: tu autem ex multa delectatione seculi voluntate propria in tribulationem venisti: et ex magna gloria atque diuitiis venisti in humilitatem. et hanc paupertatem Ex quo egyptius multum proficiens discessit et factus est ei amicus: et sepe veniebat ad eum sue vtilitatis causa. Erat enim vir discernens. et repletus bono odore spiritus sancti. Dicebat quidam senex. Non necesse est verborum tantum. sunt enim plurima verba in hominibus in tempore hoc: sed opera necessaria sunt. Hoc est enim querere. non verba que non habent fructum: sed opera. Frater aliquis interrogauit quosdam patrum dicens. Si polluitur aliquis quando res sordidas cogitat: Et cum de hoc inquisitio fieret apud eos: aliqui dicebant etiam polluitur. Alii dicebant non. quia si polluitur non possumus saluari nos qui idiote sumus: sed hoc pertinet ad salutem: si ea que cogitamus. corporaliter non fecerimus. Ille autem frater qui interrogauerat non sibi sufficere iudicans variam responsionem patrum: abiit ad senem probatiorem. Et interrogauit eum de hoc. Et respondit senex. Secundum mensuram vniuscuiusque requirit ab eo. Rogauit ergo ille frater senem: dicens. Peto propter dominum absolue mihi verbum hoc. Et dixit ei senex. Ecce forte iacet hic vas aliquod desiderabile. Et adiecit dicens. Etsi intrauerit duo fratres. ex quibus vnus habens mensuras magnas exercitate vite: alter vero paruas. Si ergo cogitatio illius perfecti mota fuerit ad aspectum vasis illius. et dixerit intra se: volebam habere vas illud. et non permanserit in hoc. sed cito absciderit huiusmodi appetitum: non est pollutus. Si vero ille qui necdum ad mensuras maiores attigit concupierit vas illud: et exercitatus fuerit cum cogitatione sua. desiderio compellente. et tamen non tulerit illud: non est inquinatus. Dixit quidam senex Si quis manserit in aliquo: loco et non fecerit fructum loci illius locus ipse expellit eum vtpote qui non fecerit opus loci. Dixit quidam senex. Si quis fecerit rem aliquam voluntatem suam querens non est secundum deum: si id tamen per ignorantiam fecerit. postea oportet eum reuerti ad viam domini. Qui autem voluntatem suam non secundum deum. et neque ab aliis vult audire: sed velut doctum se putat. qui huiusmodi est: vix peruenit ad viam domini. Interrogatus est senex quidam. quid esset quod legitur in euangelio: via angusta est et arta. que ducit ad vitam. Et respondens dixit ei. Angusta et arta via hec est vt cogitationibus suis homo violentiam faciat: et abscidat propter deum voluntates suas: hoc est etiam quod scriptum est de apostolis. Ecce nos reliquimus omnia: et secuti sumus te. Dixit quidam senex. Sicut ordo monachorum honoratior est secularibus: ita et peregrinus monachus speculum debet esse indigenis monachis per omnem modum. Dixit quidam patrum. si manserit operarius in loco. vbi non sunt operarij

non potest proficere. Hec est enim virtus operarii: certare vt ab opere non minuat. Nā ꝛ piger si manserit cū operario proficit etsi non proficit: non tamē descendit inferius. dixit qdā senex. Quia homo si verbū quidē habeat. opera aūt non habeat: assimilabitur arbori habenti folia. fructum autem non habenti. Sicut enim arbor fructibus plena. etiā foliis viret: ita ꝛ ſmo ɔsequitur hominē q habet opa bona: dixit senex: Quia aliquādo quidā lapsus in graui peccato. ꝛ ɔpunctus ad penitentiā abiit indicare seni cuidā. ꝛ nō dixerat ei qđ fecerat: sed quasi iterrogauit dicens. Si alicui ascēdit cogitatio talis. habet ne salutē? ille vero qꝛ nesciebat discretionē: respōdit ei. pdidisti animā tuā. Ħ audiens frater dixit. Ego si perii: vado ad seculū. Pergens aūt frater ille deliberauit ire. ꝛ indicare cogitatiōes suas abbati siluano. Erat enī hic siluanus magn⁹ discretor. Ueniens ergo ad eū frater. nō dixit ei quod fecerat: sed iterū eo modo quo ꝛ prius seni illi dixerat. hoc ē si ascēderit alicui tales cogitatōes. habet ne salutē? Aperiens aūt abbas siluanus os suum: cepit de scripturis dicere ei. Nō omnino iudiciū ē tantū cogitatōibus de peccato. Audiens aūt frater ꝛ suscipiēs ṽtutē dictoꝝ i aīo sūpta spe. idicauit ei etiā actū suū. Audiens aūt abbas siluanus qđ egerat. tanꝙ bonus medicus posuit cathaplasma anime eius. de diuinis scripturis assūptū: dicēdo eē penitētiā his. qui pro caritate vera cōuertunt ad deū. Post aliquot aūt annos. ɔtigit abbatē memoratū ad illū senē applicare. q ei despatōez fecerat: ꝛ narrauit ei ista. ꝛ dixit. Ecce frater ille. q de responso tuo desperauerat ꝛ ad seculū redibat: velut stella splēdida ē in medio fratrū. Hec autē ideo rettuli: vt sciam⁹ quale periculū sit. qn̄ aliquis siue in cogitatōe siue i actu aliquod idicat peccatū his q discernere nesciūt. dixit quidā senex: nō quia itrāt cogitaōes male ɔdemnamur ex eis sed si male vtimur cogitatōib⁹. Fit enī vt p cogitatōes naufragiū patimur: ꝛ iteꝝ de cogitatōib⁹ coronemur. dixit qdā senex ꝛ. nō des ꝛ nō accipies cū secularib⁹ hominib⁹ ꝛ nō habeas noticiā cū muliere nec habeas diu fiduciā cū puero. Frater qdā īterogauit senē dicēs. Quid faciā qꝛ mlte cogitatiōes sollicitāt me. ꝛ nescio quō repugnē eis? dixit senex. non repugnes ɔtra oēs ſ; contra vnā. Omnes enim cogitatōes monachoꝝ: vnū habent caput. necessariū ergo est cōsiderare. que ꝛ qualis sit. ꝛ aduersus illā reniti: ita enī ꝛ residue cogitatiōes humiliantur. Aduersus malas cogitationes dixit quidā senex. Obsecro fratres vt sicut ɔpressim⁹ act⁹ malos: ɔprimam⁹ etiā cogitatōes malas. dixit iteꝝ quidā senex. Qui vult heremū inhabitare: debet esse doctor. vt non doceri egeat: ne detrimentū sustineat. Interrogatu est senex a quodā fratre dicēte. Quomodo inuenio deū: vtrū in ieiuniis. vel laborib⁹ vel ī vigiliis. aut in mīsericordia? Et respondit. in his que enumerasti: ꝛ in discretōe. dico eī tibi. qꝛ multi afflixerūt carnez suā: ꝛ quia sine discretōe hoc faciebāt. abierūt vacui nihil habētes. Os nostrū p ieiunio fetet: scripturas omnes didicim⁹. ex corde dauid consumauim⁹. ꝛ quod de⁹ requirit: n̄ habem⁹. silicet caritatē ꝛ humilitatē. Frater interrogauit senē dicens. Abba ecce ego rogo senes. ꝛ dicūt mihi de salute aīe mee. ꝛ nihil retineo ex verbis eoꝝ. Quid autē interrogo eos nihil proficiens. cum totus sim in immunditia? Erant autē ibi duo vasa vacua: ꝛ dixit ei senex. Uade ꝛ affer vnū ex vasis istis. ꝛ mitte ī eo oleuz ꝛ accende intus stupā: ꝛ refunde oleum. ꝛ pone vas in locū suū. Et fecit sic. ꝛ dixit ei. Fac iterum sic. Et cū fecisset hoc sepi⁹ dixit ei senex. Affer modo vtraque vasa. ꝛ vide quod eoꝝ mundius sit. Et respondit. illud in quo oleū misi. Cui senex dixit Sic ē ꝛ anima de his que īterrogat. Quis eniz nihil retineat eoꝝ que audit: tamen plus ipsa mundatur. ꝙ illa que omnino nec interrogat queꝙ. Frater quidam sedebat in cella sua quiescens. ꝛ volebāt demōes seducere eū sub specie angeloꝝ

Excitabāt enim eū vt iret ad collectam: et lumē ostendebant ei. Jlle autem venit ad quēdā senē: et dixit ei. Abba veniūt angeli cū lumine et excitāt me ad collectā: et lumē ostēdūt mihi. Et dixit ei senex. Nō audias eos fili quoniā demones sunt: sed quādo veniūt excitare te. tu dic. Ego quando volo: surgo: vos aūt nō audio. Accipiens aūt frater preceptū senis: reuersus est ad cellā suā: et sequēti nocte iterū demones secūdū cōsuetudinē veniētes: excitabāt eum. Jlle vero sicut preceptū sibi fuerat: respōdebat eis dicens. Ego quādo volo surgo vos aūt nō audio. Et illi dixerūt ei. Malus senex ille falsator seduxit te: ad quē frater venit. volēs mutuare pecuniā et cū haberet. mētitus est dicēs: se nō habere: et nō dedit ei. Ex hoc ergo cognosce: quia falsator est. Frater ergo surgēs diluculo venit ad senē: et nunciauit ei hec ipsa: Senex vero dixit. Verū est qr habebā: et qr frater venit querēs mutuare et nō dedi ei: sed sciebā qr si darē ei. damnū anime sue faceret. Cogitaui ergo potiꝰ vnū mādatū preterire: quā decē preuaricari: ex quibus ī tribulationem venire potuissemus pro illo: si a me pecuniā accepisset. Tu aūt demones q te seducere volūt: nō audias: Et multū cōfortatus de verbis senis: abiit ī cellā suā. Venerūt aliquādo tres fratres ad quēdā senē in scithi: et vnus ex his īterrogauit eum dicēs. Abba: cōmēdaui vetus et nouum testamētū memorie. Et respōdēs senex dixit. Replesti verbis aerē. Et secūdus īterrogauit eū dicēs. Vetus et nouū testamētum ego scripsi p meipsum. Dixit aūt et huic. Et tu replesti fenestras de cartis. Et tertius dixit. Mihi ī foculari herbe ascēderunt. Et respōdens senex dixit ei. Et tu expulisti a te hospitalitatē. Narrauerūt quidā patrū de quodā sene magno: quia si veniebat aliqs īterrogare eū sermonē: ille cū magna fiducia dicebat. Ecce ego suscipio personā dei et sedeo ī sede iudicii. Quid ergo vis vt faciā tibi? Si dixeris mihi miserere mei: dicet tibi deus: si vis vt miserear tui. miserere et tu fratribus tuis: et ego misereor tui. Si aūt vis vt ignoscā tibi: ignosce et tu pximo tuo. Nūquid a deo est causa? Absit. Sed ī nobis est si voluerimus saluari. Dicebāt de quodā sene ī cellis: qui erat magnus laborator: et semel cum faceret opus suū: ɔtigit aliū quēdā sanctū virū venire ad cellā eius: et audiuit eū deforis litigātē cū suis cogitationibus: et dicētē. Usquequo propter vnū verbū omnia illa ammitto? Jlle aūt foris stās. putabat quia cum alio aliquo litigaret: et pulsauit vt ītraret: et pacificaret eos. Jngrediēs aūt et vidēs: quia nemo alius erat ītro: habēs etiā fiduciam apud senē: dixit ei. Cū quo litigabas abba Et ille respōdit. Cū cogitationibus meis. quia quatuordecim libros memorie cōmēdaui: et vnū verbū modicū audiui foris: et cū venissem facere opus dei: omnia illa pdebā: et hoc solū quod foris audierā: venit ī memoriā meā: ī hora ministerii mei: et ppterea litigabā cū cogitationibus meis. Fratres quidā de cōgregatione venerūt in heremū: et applicuerunt ad quendā heremitā: et suscepit eos cū gaudio. Et sicut est cōsuetudo heremitis. vidēns eos de labore esse: posuit mensam extra horā: et quod habuit in cella apposuit eis: et repausauit eos. Et cū factū esset sero. Dixerunt duodecim psalmos: similiter et in nocte. Cū aūt senex euigilasset: audiuit eos inter se dicētes. Quia solitarii isti plus repausant ī heremo. quā nos in cōgregatione. Mane aūt cum ambulaturi essent ad alium vicinum eius: dixit eis. Salutate eum ex me. et dicite ei. Obserua et noli irrigare olera. Jlle autem cum hoc audisset: ītellexit verbū: et tenuit eos vsque ad vesperum laborantes ieiunos. Cum autem sero factum esset fecit prolixius opus dei: et postea dixit. Cessemus modice propter vos: quia de labore estis. Et dixit iterum. Nos quidē quottidie non solemus manducare: sed ppter vos gustemus modicum. Et apposuit eis panem siccum et sal: et dixit. Ecce propter vos solennitatem habemus hodie: Et misit parum aceti illis in sal: et surgentes ceperunt psallere vsque mane. Et dixit eis. p

pter vos nō possum⁹ iplere regulā nostrā sȝ modice pausate qꝛ peregrini estis. Mane aūt facto volebāt fugere. Jlle aūt rogabat eos dicēs. Manete apud nos aliquā tulū tpis: sin alias: vel ꝓpter mādatū tres dies ƀȝ ꝯsuetudinē heremi facite nobiscū Jlli aūt vidētes qꝛ nō relaxaret eos: fugerūt occulte. Frater qdā iterrogauit quēdā patꝝ dicēs. Si ꝯtigerit me somno grauari: ꝛ trāsierit hora ministerij mei. anima mea pꝛe verecūdia nō vult iplere op⁹ suū Et dixit senex. Si te cōtigerit vsq₃ mane dormire: qn̄ euigilas surge: ꝛ claude ostiū ꝛ fenestras tuas. ꝛ fac opus tuū. Scriptū est eniȝ. Tuus est dies: ꝛ tua est nox. Jn oī eniȝ tēpore glorificatur deus. Dicebat aliqs senex Quia est homo comedēs mltū ꝛ adhuc esuriēs. ꝛ est alter homo qui parū comedit ꝛ satiatur: maiorē tamē mercedē habet ille qui plus comedit ꝛ esuriēs permanet. illo qui paꝝ comedit ꝛ satiatur. Dixit quidam senex. Si contigerit inter te et alium sermo aliquis tristis: et negauerit ille dicens: non dixi sermonem hunc: nō certes cum eo vt dicas tu dixisti: quia exacerbabitur. vt dicat tibi. etiā dixi. Frater aliquis interrogauit senem quendam dicens. Soror mea pauper est: si do ei elemosynam: nonne est sicut vna de pauperib⁹? Et dixit senex. Non. Dixit autem frater. Quare abba? Et respondit senex. Quia carnalis sanguis trahit te modicum. Dixit quidam senex. Quia oportet monachum neq₃ auditorem esse obtrectantium neq₃ obtectare. neqȝ scandalizari. Dixit quidam senex. Non omnia que dicuntur placeant tibi. neqȝ omni sermoni consentias. Tardius crede: ꝛ quod verum est citius dic. Dixit quidam senex. si ascenderit verbum in cor fratris sedentis in cella: et reuoluens illud ī animo: nō potuerit ad mensuram verbi pertingere: neqȝ tractus fuerit a deo: assistūt demones: ꝛ ostendunt ei de verbo illo quod ipsi volunt. Dicebant quidā senum. Quando congregabamur ī initio adinuicem ꝛ loquebamur aliquid: quod vtile erat animabus nostris: efficiebamur seorsuȝ ꝛ seorsum: ꝛ ascendebamus ī celū: nūc aūt quādo cōgregamur ī obtrectationibus occupamur ꝛ alterutꝝ trahimus in profundū. Dixit alter quidā senū. Siquidē interior homo noster sobrie agit: potest etiā exteriorē custodire: si vero non est ita: qua possumus virtute cu stodiamus linguā nostrā. Jtē dixit qui supra. Opus spiritale necessariū est: quia in hoc venimus: magnus eniȝ labor est ore dicere. qđ nō fit ope corporali. Alter quidā fratrū dixit. Quia oportet omnino hoīeȝ habere itra cellā opus qđ laboret. si enim in ope dei occupat̄: venit ad eū diabolus de die ī diē: sȝ nō iuenit locū īquo maneat: Si aūt rursuȝ dominādo ei inimicus ī captiuitatē redegerit eū. venit iteꝝ spūs dei frequēter: sed si nos ei nō facimus locū ꝓpter maliciā nostrā discedit. Descēderūt aliquādo monachi de egypto ī scithi: vt viderent seniores loci illius. Et cū vidissent eos extenuatos fame. pꝛe nimia abstinentia ipatienter comedere: scandalizati sunt in eis. Hoc aūt presbyter agnoscēs voluit sanare eos ꝛ ita dimitti: ꝛ pdicauit ī ecclesia dicēs. Jeiunate: ꝛ extēdite abstinētiā vestrā fratres. Uolebāt aūt egypti q illuc venerāt discedere: ꝛ retinuit eos. Cū autē ieiunassent primo apporiati sunt. Fecerūt aūt eos ieiunare biduo ꝯtinuato. Jn scithi aūt habitātes ieiunauerūt hebdomada. Et facto sabbato māducauerūt egyptij cū senibus. Turbātibus aūt se ad māducandum egyptiis: vnus de senibus tenuit manus eoꝝ dicēs. Cū disciplina manducate: quō monachi. Unus vero ex egyptiis repulit manus eius dicens. Dimitte me quia morior: tota hebdomada nihil coctum comedēs. Et dixit ei senex. Si ergo vos bidui īteruallo non māducantes impatienter tulistis: quare scādalizati estis in fratribus q semper eo ordine hebdomada leuando abstinentiam seruant. Jlli auteȝ penitentiaȝ coram eis egerunt: ꝛ edificati in abstinentia eorum abierunt cum gaudio. Frater quidam renuncians seculo ꝛ accipiens habitum monachi: statim reclusit se dicens.

Uollo esse solitari⁹. Audiētes autē vicini seniores venerūt τ eiecerūt eū τ fecerūt eum circuire cellas fratrū. τ penitētiā corā singulis agere τ dicere. Ignoscite mihi. quia nō sū solitari⁹: sed adhuc initiū monachi nup assumpsi. Dixerūt qdā senes. Si videris iuuenē volūtate sua ascēdentē in celū. tene pedē eius τ ꝓiice eum in terraꝫ qꝛ nō ita expedit ei. Frat̄ dixit seni cuidaꝫ magno. Abba: volebā īuenire senē iuxta volūtatē meā. τ morari cū ipo. Et dixit ei senex. bene queris dn̄e me⁹. ille aūt affirmabat huiusmōi esse desideriū suū: non intelligens qd̄ locutus est senex ille. Sꝫ cuꝫ videret eū senex existimātē qd̄ bene sentiret: dixit ei. Ergo si inuenis senē secūdum voluntatē tuā vis manere cū illo? Et ille dixit. Etiā omnino hoc volo: si inuenio cū ꝑm meā voluntatē. Dixit ei senex. Non vt tu seq̄ris voluntatē senis illi⁹. sed vt ille voluntatē tuā sequat̄: τ ita in eo repauses Sensit āt frater ille qd̄ dicebat: τ surgēs prostrauit se ad penitētiā dicēs. Ignosce mihi pater. quia valde gloriabar. estimās me bene dicere: cū nihil tenereꝫ. Duo fratres carnales renunciauerūt secl'o: quoꝝ vnus qui etate minor erat. primus cepat cōuersari. Et cū venisset ad eos quidā patrum. τ applicuisset apud eos. posuerunt peluim: τ venit qui minor etate erat vt lauaret pedes senis. Senex autē tenēs manus eius remouit eū: τ cū qui maior erat etate: fecit īplere opus: qd̄ p̄rimi ī monasterio facere ꝯsueuerāt. Dixerūt aūt astantes fratres. Abba ille minor ī ꝯgregatiōe primus est. Respondēs eis senex. Ego tollo ꝑmatū minoris: τ trado ei q etate p̄cedit. Dixit quidā senex. Prophete cōscripserūt libros. patres aūt nostri venerūt post eos τ operati sunt in eis plurima. τ iteꝝ successores illoꝝ commēdauerūt eos memorie. Uenit auteꝫ generatio hec que nunc est: τ scripsit eos in cartis atqꝫ membranis: et posuit in fenestris ociosis. Dicebat quidā senex. Quia cuculla qua vtimur signū est innocentie: subarmale quo humeros et ceruicem alligamus. signū est crucis: zona autē qua cingimur signū est fortitudinis: Conuersemur ergo iuxta id quod habitus noster significat: quia omnia cum desiderio facientes: nunq̄ deficiemus. Explicit liber de discretione. Incipit liber de eo. Quod oportet sobrie viuere.

FRater quidam rogauit abbatē Arseniū: vt audiret ab eo sermonē: Dixit aūt ei senex. Quātacūqꝫ tibi virtus est: conare vt iterius op⁹ tuū ꝑm deum sit: τ vincat exterioris hoīs passiones. Dicebat iteruꝫ. Si querimus deū apparebit nobis: τ si tenebimus eum manebit nobiscum. Dixit abbas agathon. Nō debet monachus permittere cōscientie sue: vt accuset eum in quacunque re. Cuꝫ auteꝫ moriturus erat memoratus abbas agathon: tres dies mansit imobilis apertos tenens oculos. Pulsauerunt aūt euꝫ fratres dicentes. Abba vbi es? Et ille respondit. In conspectu diuini iudicii assisto. Dicunt ei. Et tu times? Et ille respōdit. Interiꝫ laboraui virtute qua potui in custodiendis mandatis dei: sed homo sum τ nescio vtrum placuerint opera mea coram deo. Dicunt ei fratres. Et non confidis in operibus tuis. quia secundum deuꝫ sunt? Et dixit senex. Non presumo nisi venero ante deum. Aliter enim sunt iudicia dei: τ aliter hominum: Cum auteꝫ vellent adhuc interrogare eum alium sermonem dicit eis. Ostendite caritatem. τ nolite mecum loqui: quia occupatus sum: Quo dicto: statim emisit spiritum cum gaudio. Uidebant autem eum colligentem spiritū quemadmodum siquis salutet amicos suos dilectos. Habuit autem custodiam magnam in omnibus: τ dicebat. Quia sine custodia: ad nullam virtutem homo ascendet. Dicebant de abbate āmois: quia quādo ibat ad ecclesiam. non permittebat discipulum suum iuxta se ambulare. sed de longe sequi. Sed τ si appropinquasset ad eū. vt interogaret eum de quacunque re: mox dicebat ei. τ stati repellebat eū retro dicēs: ne forte cū loqmur aliqd d̄ vtilitate

anime. incurrat etiam sermo. qui non pertinet ad rem: propterea nō te permitto morari iuxta me. Dicebat abbas ammois abbati aseo. In initio quomodo me vides modo? Et ille dixit ei. Sicut angelum dei pater. Et iterum dixit ei postea Nunc quomodo me vides? Et ille dixit. Quomodo sathanā. Etenī si bonū sermonē mihi loqueris: velut gladius mihi est. Dicebat abbas alones. Nisi dixerit homo in corde suo ego solus et deus sumus in mundo isto requiem non habebit. Dixit iterum. Quia si vult homo in vna die vsqʒ ad vesperam peruenit ad mensurā diuinitatis. Abbas bisarion moriens dicebat. Debet monachus totus oculus esse: sicut sunt cherubin et saphin. Iter agebāt aliquando simul abbas daniel. et abbas āmonis. dixit abbas āmonis. Putas aliquādo et nos sedebimus in cella pater? dixit ei abbas daniel. quis enī a nobis aufert deū? nam et foris modo deus est: et iterū in cella deus est. dixit abbas euagrius. Magnū quidē ē sine impedimento orare: maius autē est psallere sine impedimento. Itē dixit q supra. Memor esto semper exitus tui. et nō obliuiscaris eterni iudicii: et non erit delictū in aīa tua. dixit abbas theodorus de hennato. quia si nobis reputat deus negligentias tēporis quo oramus. et captiuitates q̄s patimur dū psallimus: non possumus salui fieri. dixit abbas theonas. Quia impedit mens nostra et reuocatur. a contēplatione dei: propterea captiui ducimur in carnalibus passionibus. Uenerunt aliquando fratres quidā tēptare ioannē breuē. quia nō dimittebat mentē suā diffundi in cogitationibus seculi: neque loquebatur causā huius mūdi. Et dicunt ei. Gratias agimus deo: quia multum pluit isto āno. et rigant̄ cōpetenter arbores palmarum. et bene incipiūt producere ramos et īueniūt vnde laborēt fratres. q solēt manuū suarum operibus occupari. dixit ergo Joānes abbas. Sic est quādo spiritus sc̄tus descēdit ī corda sāctorum: virescūt quodāmodo et īnouant̄: et proferūt folia ī timore dei. dicebāt iterum de eodē ioanne quia fecerit aliquādo plectā et duas palmas. et expenderit eas ī vna sporta: et nō ītellexit donec iūgerent̄ parieti. Erat enī mens eius occupata ī contēplatione dei. Senex quidā erat ī scithi habēs quidē tolerantiaʒ corporalē: sed non valde scrupulosus erat in retinēdis q̄ ante audierat. Abijt ergo iste ad abbateʒ Joannē breuē vt interrogaret eū de obliuione: et audiēs de eo sermonē. et rediēs ī cellā suā. oblitus est quod dixerat ei abbas Joānes. Iterum abiit et interrogauit eū. Audiens aūt ab eo similiter sermonē: reuersus ē: Mox aūt vt peruenit ad cellā suā. oblitus est quod audiuit: atqʒ ita multotiēs vadēs atqʒ reuertēs. dominabat̄ ei obliuio. Post hec vero rursus occurrens seni dixit. Nosti abba. quia oblitus suʒ quod dixisti mihi? Sed ne tibi molestus esseʒ. ideo nō veni. Dixit ei abbas Joānes. Uade īcēde lucernā et īcendit. Et dixit ei: Affer alias lucernas: et incende ex ea. Et fecit sic. Et dixit abbas Joannes seni. Ne aliquid lesa ē lucerna: quia ex ea alias incendisti? Et dixit nō: Et respondit. Ita nec Joānes ledit̄ si tota scithis veīat ad me: nec īpediet me a caritate dei. Quando ergo vis veni: nihil hesitans. Et ita per patientiā vtrorūqʒ abstulit deus obliuionē a sene. Hoc enī erat opus habitātiū ī scithi: vt animarēt eos q īpugnabātur a quacūqʒ passione: et extorquebāt sibi laborē vnde ītuicē lucrarētur bona. Interrogauit frater quidam abbatem Joannem dicens. Quid faciam. quia frequenter venit quidam frater vt tollat me secum ad opus quod laborat et ego miser sum infirmus et deficio in tali opere? Quid ergo faciam de mandato domini? Respondens senex dixit ei. Caleph filius Jephone. dixit Jesu filio Naue. Quadraginta annorum eram quando misit me Moyses seruus domini in terram istam: et nunc octoginta annorum sum. et quemadmodum tunc eram fortis: ita nunc valeo intrare: et exire ab bellum. Itaqʒ et tu si potes: vt sicut īgrederis ita et egrediaris vade cū illo: si aūt n̄ potes id facere: sede ī cella tua plorās peccata tua: et si te inuene

rint lugentes. non te cōpellent exire. Dixit abbas isidorus qui erat presbyter in scithi Ego quando eram iuuenis. et sedebā in cella mea. nō habebā numerū psalmorum quos dicebā in ministerio dei: nox enim et dies in hoc mihi expendebatur. Narrauit abbas Cassianus. de quodā sene in heremo sedente. qz rogauerit deum vt donaret ei ne dormiret aliquando cū spiritaliū rerū ratio fieret: si autem detractionis aut odij causa verba essent. statim in somnū corrueret vt huiusmodi venenū aures non acciperent. Hic dicebat diabolum studiosum esse. vt moneret homines ad verba ociosa: impugnatores autem totius doctrine spiritalis atque rei. Hoc autē vtebatur exēplo. Loquente me inquit aliquando de vtilitate animarum ad quosdā fratres: tam profundo somno occupati sunt. vt nec palpebre oculorum moueri possent. Ego autem volens ostendere opus demoniacum esse: ociosa verba introduxi. Ad qđ illi gaudētes statim a somno sunt relicti. Ego autē ingemiscēs dixi. Usque nūc de celestibus loquebamur. et omniū vestrū oculi somno grauissimo tenebantur: quando autem sermo ociosus inuentus est. omnes prompti audire cepistis. Proptē qđ rogo carissimi fratres cognoscentes opus maligni demonis esse. attendite vobismetipsis: custodientes vos a somno quando aliquid spiritale facitis vel auditis. Abiit aliquando abbas pastor cum esset iuuenis ad quendā senē: vt interrogaret cū tres sermones. Cū peruenisset aūt ad senē. oblitus est vnū ex tribus sermonibus: et reuersus est ad cellā suā. Et cū tetendisset manū vt teneret clauē. recordatus est sermonis illius quē fuerat ante oblitus: et retraxit manūa claue: et reuersus est ad senē. Senex aūt dixit ei. Accelerasti venire frater: At ille dixit ei. Quia cū tetēdissē manū tenere clauē. recordatus sū sermonis quem querebā: et non aperui cellā. sed mox ad te sum reuersus. Erat aūt longitudo vie multa nimis. Dicebat autem ei senex. vere gregū pastor: nominabitur enim nomē tuū in tota terra egypti. Uenit abbas Ammō ad abbatem pastorem: et dixit ei. Si vado ad cellā vicini. aut si ille ad me venerit propter aliquid: reueremur inuicem. ne incurrat aliqua fabula incōpetēs et aliena a proposito monachi. Et dixit ei senex. Benefacis: necessariā enī habet iuuētus custodiam Dixit ei abbas Ammon. Senes ergo quid facturi sunt? Et dixit ei. Jā senes proficientes atque firmati. nō habēt i se aliud quid. aut peregrinū in ore suo. vt id loquantur. Et ille dixit. Si ergo fit necessitas cū vicino loqui. videtur tibi vt de scripturis cum eo loquar: aut de verbis et sententiis seniorū? Et dixit ei senex. Si non potes tacere. bonū est magis vt de verbis seniorū loquaris. qꝫ de scriptura: periculū est enī nō paruū. Interrogatus abbas pastor de iquinamentis: respondit. Quia si stabilimus actiuā vitā nostrā in sobrietate: nō inueniemus in nobis inquinamenta. Dicebāt de abbate pastore. Quia cū exiturus erat ad opus dei faciendū: sedebat prius discernēs cogitationes suas iugiter vna hora: et sic egrediebatur. Dixit abbas. Quia interrogauerit quidā abbatē Paysionē. dicens. Quid facio anime mee. quia insensibilis facta ē. et non timet deū? Et dixit ei. Uade et iūge re homini timenti deū. Et cū illi inheseris: doceberis et tu timere deum. Dixit iterum: qz principiū et finis est timor domini. Sic enī scriptū est. Initiū sapientie timor domini. Et iterum quādo Abraā perfecit altare: dixit ei dominus. Nunc scio quia times deum. dixit iterum. discede ab omni homine: qui in locutione icessanter cōtentiosus est. dixit iterum. Interrogauit aliquando abbatē Petrū abbas Loth: dicēs. Quādo sū in cella in pace est anima mea: cū aūt venit frater aliquis ad me et rettulerit mihi verba eorū que foris sūt: turbatur aīa mea. Et dicit mihi abbas Petrus: quia dicebat abbas Loth. Clauis tua aperuit ostiū meū. Et ego dixi ei. Quid est verbū hoc? Et dixit. Si quis venit ad te. et interrogas eū quō habes? vnde venis qualiter agitur circa illos fratres. susceperūt te an nō? Et tūc aperis ianuam fratris tui. et audis que nō vis. Et ego dixi

ei. Ita est: Sed quid faciat homo cū vene
rit frater aliquis ad eum? Et dixit mihi se/
nex. In luctu omnino doctrina est. Ubi au
tē omnino nō ē luct⁹: ipossibile est custodi/
re mentē. Et dixi ei. Quādo in cella sum
mecū est luctus. cū autē aliquis ad me ve
nerit aut cū egredior de cella. non inuenio
luctū. Et dixit senex. Nec dū tibi subiect⁹
est. sed velut ad vsū pro tēpore adhibetur
Et dixi ei. Quis est hic ſmo? Et dixit mihi.
Si laborat homo pro re aliqua ſm virtu
tē. quacūque hora quesierit eā. ad vtilita/
tē suā inueniet eā. Frater quidā interroga
uit abbatē Sysoi: dicēs. Desidero cor meū
custodire. Dixit ei senex: Et quomō possu/
mus custodire cor nostrū. si lingua nostra
ianuā apertā habuerit. Sedente aliquan/
do abbate siluano in monte syna: discipu/
lus su⁹ volens abire ad quoddā ministeriū
suū: dixit seni. Dimitte aquā: z riga hortū
Ille autē egrediens ad dimittendā aquā.
tegebat faciē suā de cucullo suo: tātū ad pe
des suos intendens. Contigit autē vt ipsa
hora quidā superueniret ad eū: z vidēs eū
a longe considerauit quid fecisset. Et cū p
uenisset ad eum: dixit ei. Dic mihi abba. vt
quid tegebas ꝯ cucullo faciē tuā: z sic ada/
quabas hortū? Et dixit ei senex. Ne vide
rēt oculi mei arbores. z occuparetur mēs
mea ab opere suo. in contēplatione earū.

Interrogauit abbas Moyses abbatem
Siluanū: dicens. Potest ne hō per omnē
diē facere initiū conuersationis sue? Re/
spondit ei abbas Siluanus. Si est hō ope/
rarius: potest per diē z horā incboare initi/
um conuersationis sue. Interrogauerunt
aliquādo abbatē Siluanū quidā dicētes.
In quali ꝯuersatione operatus es vt acci
peres prudentiā istā? Et ille respondēs: di
xit. Nunꝗ permisi in corde meo cogitatio
nē morari: que exacerbabat deū. Dixit ab
bas Serapion. Quia sicut milites īperato
ris cū ante ipsū stāt. nō debēt dextra aut si
nistra respicere: ita z monachus assistat in
conspectu dei. z intentus sit oī hora in timo
re eius. nihilq; sit quod de aduersis malis
eū terrere possit. Dixit sācta sincletice. Fi/
lii omnes saluari volumus: sed propter ne
gligentiā nostrā a salute deficimus. Dixit
iterū que supra. Sobrie viuamus: quia per
sensus corporis nostri. vel si non velimus
fures ingrediuntur. Quomodo eni potest
non fuscari domus. si fumus exterius ascē
dēs fenestras apertas inuenerit? Dixit ite
rū que supra. Oportet nos aduersū demo
nes vndique armatos existere. quoniā z ex
terius ingrediuntur z deintro mouentur.
siquidem z anima nostra id patitur. Sicut
eni nauis que aliquādo exterius fluctuū
mole opprimitur. aliquando vero interius
crescente sentina demergitur: sic z nos ali
quando operū exterius cōmissorū iniqui/
tate dānamur. aliquando vero interius ne
quitia cogitationū adiicimur. Unde opor
tet non solū exterius spirituū inmundorum
nos ipetus obseruare: verū etiā interiorū
cogitationū immunditias exhaurire. dixit
iterū que supra. non habemus securitatē
in hoc seculo. Et eni apostolo dicente. qui
stat: videat ne cadat. In incerto quidē na
uigamus. quia sicut dauid psalmista dixit
velut mare est vita nostra: sed tamē in ma
ri quedā petrosa sunt. quedā vero bestiis
plena. qdā āt z trāqlla. Nos qdē ī trāqlla
parte maris nauigare videmur. seculares
ꝟo hoies ī locis piculosis: z iter nos ī die
nauigamus sole iusticie nobis prebēte du
catū. illi aūt in nocte ignorantie deportan
tur: sed tamen plerūque contigit. vt secula
res illi in tēpestate z in obscuro nauigātes
pro metu periculi ad deū clamando z vigi
lando saluent nauē suā: nos autem in tran
quillitate. neglecto deo demergimur: dū
ab ipso gubernaculo iusticie derelinqmur
Dixit abbas iperici⁹. Cogitatio tua sēper
sit in regno celorū. z cito in hereditate acci
pies illud. dixit iterum vita monachi iuxta
imitationē angelorum fiat: comburens at
que consumens peccata. dixit abbas Or/
sesi⁹. Puto quia nisi homo custodierit cor
suum: omnia que audit z videt. obliuisci/
tur z negligit. deniq; inimicus si inuenit in
eo locū: supplantat eū. Sicut eni lucerna
oleo z lichino pparata lucet: si āt p neglige

tiā non acceperit oleū. paulatim extinguitur. atque ita conualescunt tenebre aduersus eā: sed et mus veniens ad eā. volens nixum eius comedere. priusq̄ perfecte extinguatur. non potest propter calorem ignis. Si autem viderit. q̄ nec lumen habet nec calorem iā retinet ignis: tunc volens trahere nixum ei⁹. deiicit eā ipsā lucernā in terrā que si testea fuerit. minutatur. si autē erea a domino suo denuo reparatur: ita etiam si neglexerit anima paulatim recedit ab ea spiritus sanctus. donec perfecte extinguatur calor eius. atque ita inimicus cōsumit et deuorat propositum illius: sed et corp⁹ nequiter exterminat. Si autem quis per affectū quem habet in deo bonus fuerit: simpliciter autem ad negligentiam raptus fuerit. deus qui misericors est. excitat in eo mentem suā. et memoriā penarum que in futuro seculo peccatoribus preparantur: et curat vt sobrius sit. et custodiat se deccetero cum magna cautela. vsque ad tēpus visitationis sue. Venit quidā senex ad alium senem: et cum loquerentur. vnus ex eis dixit. Ego iam mortuus sum huic seculo. Alter vero dixit. Ne confidas in temetipso. donec exeas de corpore. Nā si de te dicis quia mortuus sis: sathanas mortuus non est. Dixit quidam senex. debet monachus quottidie mane et sero cogitare in semetipso: quid fecit eorū que vult deus. et quid non fecit: et ita tractans omnem vitā suam. penitentiā agendo. monachus esse poterit. Sic enim abbas Arsenius vixit. Dixit quidā senex. Quia si q̄s aurū vel argētū perdiderit: pōt īuenire qd̄ pdidit: q̄ aūt tēpus perdiderit nō potest īuenire: q: tēpus irreparabiliter transiit. Dixit senex. Sicut miles et venator proficiscētes ad propositū sibi laborē. nō cogitant vt vulneretur aliquis: an illesus permaneat: sed vnusq̄sq3 p se solo certat: ita oportet et monachū esse. Dixit senex Sicut nemo potest ledere eū qui ad latus ē īperatoris: ita neq3 sathanas nobis aliqd potest nocere: si aīa nostra adheserit deo. Scriptum est enim. Appropiquate mihi: et ego appropiquabo vobis. Sed q: frequēter extollimur: facile rapit īimicus miserā animā nostrā ī ignominiā passionis. Frater quidā dixit seni cuidā: nihil pugne video ī corde meo. Et dixit ei senex. Tu sic es velut q̄drigemina porta: vt quicūq3 voluerit: īteret: et qcūq3 voluerit exeat et nō ītelligis q̄ agāt. Nā si haberes ianuā: et clauderes eā: nec pmitteres ītrare p eā cogitatōes malas: tūc videres stātes foris: et pugnātes aduersū te. Dicebāt d̄ quodā sene. q: quādo ei cogitatōes sue dicebāt dimitte hodie: et crastino penitere: ɔtradicebat eis ille dicens nō: sed hodie penitentiam agā: crastino aūt fiat volūtas dn̄i. Dixit senex: Nisi exterior homo noster sobrie incesserit: īpossibile est custodiri interiorem. Dicebāt senes. quia tres sunt virtutes sathane. que precedunt vniuersa peccata. Prima est obliuio peccatorum: Secunda negligentia. Tertia ɔcupiscentia. Etenim si obliuio venerit. generat negligentiam. de negligentia concupiscentia nascitur: de concupiscentia vero corruet homo. Si enim ita est sobria mens. vt obliuionē fugiat. ad negligentiam non venit: etsi neglexerit et concupiscentiam non receperit nunquam cadet opitulante gratia christi Dixit quidam senex. Taciturnitati operam da: et nihil cogites vane. et meditationi tue intende. siue quiescens siue surgens cum timore dei: et hec faciens non timebis malignorum impetus. Dixit senex cuidam fratri. diabolus est inimicus: et tu domus. Inimicus ergo non cessat iactare super te. quicquid sordidum inuenerit. effūdens in te vniuersas immundicias: tuum est autem non negligere. vt proiicias foras que ille iactauerit. Nam si neglexeris. replebitur tibi tua domus sordibus: et nequaq̄ valebis ītrare ī eā. Sed ab initio que ille iactauerit: tu eiice paulatī. et manebit dom⁹ tua mūda p gratiā xp̄i. Dixit qdā senū. Qn̄ coopiūt oculi animalis tūc circuit ad molēdū: sin āt discoopertos habuerit oc̄los n̄ ābulat ī circuitu mole sic et diabol⁹ si occurrerit opir̄ oc̄los hoīs. ī oī peccato hūiliat eū: q̄ si v̄o fuerit oc̄li ei⁹ apti

facilius potest fugere ab eo. Dicebant se/
nes. Quia in mõte abbatis Antonii sede/
bant septem custodes tempore dactilorũ
ex quibus vnus abigebat ab eis volucres
Erat autem ibi senex: qui in die qua eum
dactilorum custodia contingebat. clama/
bat dicẽs. discedite deintro male cogitati
ones. deforis aues. Frater quidam in cel/
lis infundebat palmulas suas. Et cum se/
disset facere plectas: dixit ei cogitatio sua
vt iret ad quendam senem visitare eũ. Et
iterũ cogitans in semetipso: dicebat. Post
paucos dies vadam. Et rursus dicebat ei
cogitatus suus. Si inter hec morietur. qd
facies? Sed vadam modo vt loquar ei pro
pter estiuum tempus. Iterum autẽ cogi/
tauit: dicens. Sed cum incido scirpum ad
mattas fit tempus. Et rursus dixit. Exten
do palmulas istas ⁊ tunc vado. Rursus di
xit in semetipso. Sed hodie bonum aerẽ
facit. Et surgens reliquit palmas infusas
⁊ tollens melotem suam ibat. Erat autem
senex quidam vicinus ei vir preuidus. qui
cum vidisset eum in impetu ambulantem
clamauit dicens. Captiue captiue. vbi in
curris? Ueni huc ad me. Qui cũ venisset
dixit ei senex. Reuertere in cellam tuam
Ille autẽ frater narrauit ei fluctus quos
pertulerat in cogitationibus suis: ⁊ reuer/
sus est in cellam suam. Et cum ingressus
fuisset in eam: prostrauit se ⁊ penitentiam
egit. Hoc autem facto: voce magna subi
to demones exclamauerunt: dicentes. vi
cisti nos monache. vicisti nos. Et facta est
matta ei⁹ super quã iacebat velut ab igne
vstulata. demones autem euanuerũt ve/
lut fumus ⁊ exterminati sunt: sicqȝ frater
ille didicit versucias eorum. dicebant de
quodam sene. qui moriebatur in scithi ⁊
circumdederunt fratres lectulum eius. ⁊
vestierunt eum: ⁊ ceperunt flere. Ille au/
tem aperuit oculos suos. ⁊ risit: ⁊ adiecit
iterũ ridere. hoc autẽ factũ est tertio.
quod cum viderent fratres: interrogaue/
runt eũ: dicentes. dic nobis abba. quare
nobis flentibus tu rides? Et dixit eis. pri
mo risi. quia vos timetis mortẽ. Secũdo
risi. q2 non estis parati. Tertio aũt risi. q2
ex labore ad requiẽ vado: ⁊ vos ploratis
Hoc aũt cũ dixisset. statim: vtpote mortu
us: reclusit oculos senex. Uenit aliquan/
do frater manens in cella ad vnum de pa
tribus. ⁊ dixit ei: Quia a cogitatione sua
affligeretur. Et respondit ei senex. Tu ꝓ
iecisti in terra feramentũ magnũ. qd̃ est
timor dei: ⁊ accepisti in manu tenere arũ/
dineã virgã. qd̃ sunt cogitationes male
Accipe ergo tibi magis ignẽ. qd̃ ẽ timor
dei: ⁊ quãdo appropinquat tibi cogitatio
mala. velut calamus igne timoris dei cõ/
buretur: necqȝ enĩ preualet malitia aduer
sus eos qui habent timorem dei. dixit qui
daȝ patrũ. Nisi prius odio habueris: non
potes diligere. Nisi ergo oderis pctm̃: nõ
facies iusticiã. sicut scriptũ ẽ. Declina a ma
lo ⁊ fac bonũ. Uerũtamẽ ĩ omnibus his ꝓ
positus animi vbiqȝ requirit̃. Adã enim ĩ
paradiso ꝯsistens preuaricatus est mãdatũ
dei. Iob aũt in stercore sedens custodiuit.
Unde cõstat: quia ꝓpositũ bonũ querit d̃s
ab homine: vt semper timeat eũ. Explicit
liber de eo q2 oportet sobrie viuere: In/
cipit liber de eo vt sine itermissione oret̃.

Icebant de abbate

Arsenio quia a vespere sabbati lu
cescente dominica relinquebat post se so/
lem: ⁊ extendebat manus suas ad celum
orãs: donec mane dñico sol illustraret ascẽ
dens faciem eius: et sic residebat. Inter/
rogauerunt fratres abbatem Agathonẽ
dicẽtes. Pater que virtutum ĩ conuersa/
tõe plus habet laboris? Et dicit eis. Igno
scite mihi: quia puto non esse alium laborẽ
talem: q̃ꝫ orare deum dum enim voluerit
homo orare deum suum: semper inimi/
ci demones festinant interrumpere oratio/
nem eius: scientes quia ex nulla re impe /
diuntur: nisi per orationem fusam ad deũ:
siquidem omnem alium laborem quem ho
mo in conuersatione religiosa positus assũ
pserit: q̃uis instanter ⁊ toleranter agat. ha
bet tamen ⁊ possidet aliquam requiẽ: ora
tio autem vsqȝ ad vltimam exalationem:

opus est vt habeat magnum certamen. Narrauit abbas Dulas q fuit discipulus abbatis Bisarionis dicēs. veni aliquādo ī cellā abbatis mei ꝛ inueni eū stātē ad orationez: ꝛ manus eius erāt extense in celum. Permansit aūt hoc faciēs iugiter q̄tuordecim dies: ꝛ post hec vocauit me ꝛ dixit. Sequere me. Et exeūtes preximus ibe/remū. ꝛ cū sitirē: dixi ei. Abba sitio. Ille aūt tollens melotē discessit a me quantus ē iactus lapidis. ꝛ facta oratōe attulit eā plenā aqua. ꝛ bibi. Tūc preximꝰ in ciuitatem Lyco. ꝛ venimꝰ ad abbatē Johānem ꝛ salutantes eū fecimꝰ oratōem. Deinde sedētes cepit loqui abbas Bysariō de visione quā viderat: quia exiuit: inqt precептū a dño. vt destruant̄ tēpla. Et factū est sic: ꝛ destructa sunt. Dixit abbas euagrius Si deficis aīo: ora. Scriptū ē eni. ora cuz timore ꝛ tremore ꝛ labore: sobrie ꝛ vigilanter: Itaq3 oportet nos semp orare: maxime ꝑpter malignos ꝛ nequicias vagantes. ꝛ īuisibiles inimicos nostros. q nos pcipue in hoc impedire nitunt̄. Dixit iterum. Quādo cogitatio ɔtraria in cor venerit: noli alia pro aliis ī oratōe q̄rere: sed aduersus eā que te impugnat. gladiū lachrymarū exacue. Mandatū ē: sancte memorie: Epyphanio epō cyprio. ab abbate monasterii sui. quod habuit in palestina. qꝛ oratōibꝰ tuis nō neglexīmꝰ regulā: s3 cū sollicitudine tertiā. sextā ꝛ nonā atq3 vesperā celebramus. Ille autē reprehēdens eum mādauit ei. Cōstat vos vacare ab oratōe ceteris horis: eum autem qui vere ē monachus. oportet sine intermissione orare. aut certe psallere ī corde suo. Dixit abbas esaias. Quia presbiter pelusij cu3 fierent agape: atq3 fratres in ecclesia comederēt ꝛ loquerent̄ sibinuicē: increpās eos dixerit: Tacete fratres. Ego eni scio fratrem manducantē vobiscū: ꝛ oratio eius ascendit in cōspectu dei velut ignis. Uenit abbas Loth ad abbatem Joseph: ꝛ dixit ei. Abba secundum virtutem meam facio modicam regulam. ꝛ paruu3 ieiunium. ꝛ orationem. meditationem. ꝛ quietem: ꝛ secundū virtutem meā studeo purgare cogitatiōes meas. Quid ergo debeo decetero facere? Surgens ergo senex. expandit manus suas in celū. ꝛ facti sunt digiti eius velut decē lampades ignis. Et dixit ei. Si vis efficere totus sicut ignis sic age Uenerūt aliquādo ad abbatē Lucium in hennato monachi quidā. qui dicebantur euscithi. hoc ē orantes: ꝛ interrogauit eos senex dicens. Quod ē opus manuum vestrarū? Et illi dixerūt. Non contingimus aliquod opus manuū: sed sicut ait apostolus: sine intermissione oramus. dixit eis senex. Et non māducatis? Illi autē dixerūt ei. Etiā manducamus. Et dicit eis. Et qñ manducatis. qs pro uobis orat? Et iterū interrogauit eos: dicens: Non dormitis? At illi dixerūt. dormimꝰ. Et dixit senex. Et cū dormitis. quis ꝑ vobis orat? ꝛ nō inuenerūt. quid ad hec respōderent ei. Et dicit eis. Ignoscite mihi fratres: quia ecce nō facitis sicut dicitis. Ego autē ostendam vobis. quia operans manibus meis sine intermissione oro. Sedeo enim iuuāte deo infundēs mihi paucas palmulas. ꝛ facio ex eis plectā ꝛ dico. miserere mei deus. ſm magnā misericordiā tuā. ꝛ secūdū multitudinē miseratōnū tuarū: dele iniquitatem meā. ꝛ dicit eis. Oratio est. an nō? Et dixerunt ei. etiam. Et ille dixit. Quando ꝑmansero tota die laborās ꝛ orās corde vel ore. facio plus minus sedeci nummos: ꝛ pono ex eis ad hostiu3 duos. ꝛ resī duos māduco. ꝛ qui acceperit illos duos denarios: orat ꝑ me tēpore quo ego māduco vel dormio. atq3 ita ꝑ gratiā dei impletur in me quod scriptum est. sine intermissione orate. Interrogauerunt quida3 abbatem Macharium: dicentes. Quomodo debemus orare? ꝛ dixit eis senex. Non opus est multū loqui in oratione. s3 extendi manus frequenter. ꝛ dici: domine sicut tu vis ꝛ sicut tu scis miserere: mei Si autem instat bellum in animo: dicite dñe adiuua me. ꝛ quia ipe scit que expediunt: facit misericordiam nobiscum. dicebant de abbate Sylói: quia nisi cito de/

poneret manus suas quādo stabat ad orationem: rapiebatur mens eius in superiora. Si ergo contingebat cum eo aliquem fratrem orare. Festinabat cito deponere manus: ne raperetur mens eius et moraretur. Dicebat aliquis senex. quia assidua oratio corrigit mentem. Dicebat quidam patrum. quia sicut impossibile est vt videat quis in aqua turbida faciem suam: sic ꝛ anima. nisi purgata fuerit a cogitationibus alienis. contemplatiue non potest orare deum. Uenit quidam senex aliquando in montē Syna. ꝛ cū exiret inde occurrit ei frater in via. ꝛ ingemiscens: dicebat seni illi. Affligimur abba ꝑpter siccitatem qꝛ nobis non pluit. Et dicit ei senex. Quare non oratis ꝛ rogatis deū? At ille dixit. Et orationē facimus. ꝛ deprecamur assidue deū: ꝛ nō pluit. Et ait senex. Credo qꝛ non oratis attentius. vis autē scire qꝛ ita est? Ueni stemus pariter ad orationem. Et extendēs in celū manus orauit. ꝛ statī pluuia descendit. Quod cū vidisset frater ille: timuit. ꝛ ꝓcidens adorauit eū. Statī aūt senex fugit illinc. Narrauerunt fratres: dicentes. Quia venimus aliquando ad quosdā senes. ꝛ cū ex more facta esset oratio: salutātes iuicē sedimus. Et postq̄ꝫ locuti sumus: cū discederemꝰ: poposcimꝰ vt rursus fieret oratio. dixit autē vnus illorū seniorum ad nos. quid enim? Nonne orastis? Et nos diximus etiā. Sed quādo intrauimus pater tunc est facta oratio: ꝛ ex illa hora vsq̄ꝫ modo locuti sumus. Et ille dixit. Ignoscite mihi fratres: qꝛ vobiscum sedens qdam senex ꝛ loquens. centū ꝛ tres orationes fecit. Hoc cū dixisset facta oratōe dimiserunt nos. Explicit liber de eo ꝙ sine itermissiōe d̄beat orari.

Incipit liber d̄ hospitalitate ꝛ misericordia

Erierunt aliquando quidam patrum ad abbatem Joseph in panefo: vt interrogarent eum. de susceptione fratrum. qui superueniunt ad eos. si deberent sibi relaxare abstinentiam cum ipsis ꝛ congaudere cum eis: ꝛ priusq̄ꝫ interrogarent eum. dixit senex discipulo suo: Considera quod facio hodie ꝛ expecta. ꝛ posuit duo sedilia ꝛ scirpo in fasciculis ligata. vnum ad dexterā suā. ꝛ vnū ad sinistram. ꝛ dixit. Sedete. Et intrauit in cellā suam. ꝛ vestiuit se res vetustas. ꝛ exiēs ꝓcessit in mediū illoꝝ. Et iterū itrauit ꝛ vestiuit se rescellis suis. quibus prius indutꝰ fuerat. ꝛ egressus iteꝝ sedit in medio eoꝝ. Illi aūt stupētes d̄ eo quod fecerat senex interrogauerūt euꝫ quid hoc esset: ꝛ dixit eis. Uidistis quid feci. qui dixerunt. etiaꝫ ꝛ ille dixit. Ne mutatus sum ego propter contumeliosā vestē. ꝛ dixerunt. non dixit iterū senex: ne lesus sum de meliori veste Et responderunt. non. ꝛ ille dixit. Sicut egoipse sum in vtrisq̄ꝫ. ꝛ sicut priori veste mutatus non sum. nec sequenti lesus: ita debemus in fratrū susceptione facere. sicut in euangelio sancto dominus loquit̄ date inquit que sunt cesaris cesari: ꝛ que sunt dei deo. Quando ergo est presentia fratrū. cū gaudio debemus suscipere eos quando vero soli sumus. opus habemus lugere. Illi autē audientes admirati sunt ꝙ ea que in corde coꝝ erant vt interrogarent: prius agnouit. ꝛ glorificauerūt deū. Dixit abbas Cassianus. Quia venimus a palestina in egyptum ad quendam patrum: ꝛ cum hospitalitatem nobis impendisset: interrogauimus eum. quare tempore susceptionis fratrum regulam non custodiret ieiunij. sicut in palestina fit. Et respondit. Jeiunium semper mecum est: Uos autem non semper mecum tenere possum. Et ieiunium quidem quamuis vtile ꝛ necessaria res sit. in nostra voluntate est: caritatis autem plenitudinem. Lex dei exigit a nobis. Unde suscipiens vos in christo: debeo exhibere que caritatis sunt. Cum omni sollicitudine: cum autem dimisero vos regulam ieiunij possum recuperare: quoniam non possunt filij sponsi ieiunare q̄ꝫdiu cum illis est sponsus: cum autem ablatus fuerit sponsus tunc ex sua potestate ieiunabunt. Dixit iterum qui supra: Quia venimus ad

aliū senē: et fecit nos gustare: et hortabatur nos iā satiatos adhuc sumere cibū. Et cū dixissem: quia iā non possum: ille respōdit. Ego hodie superuenientibus fratribus sexies mēsā posui: et cū singulos hortor. etiā ego sexies manducaui: et adhuc esurio: tu vero semel manducans ita satiatus es: vt iā māducare non possis? Datū est aliquādo mādatū i scitbi vt ieiunarent illa hebdomada: et facerent pasca. Contigit aūt: vt in ipsa hebdomada venirēt ad abbatē Moysen fratres qdā ab egypto: et fecit eis pulmentū. Et cū vidissent vicini fumū: dixerunt clericis ecclesie que illic erat. Ecce Moyses soluit mādatū: et coxit apd se pulmentū: Illi aūt dixerunt. Quando venerit loquemur ei et nos. Facto aūt sabbato videntes clerici magnā conuersationē abbatis. Moysi. dicunt ei corā omni plebe. O abba Moyses: mandatū quidē hominū soluisti: sed dei mandata fortiter alligasti. Frater quidā venit ad abbatē pastorē in secūda hebdomada quadragesime: et dicens ei cogitationes suas: atque i eius respōsione inueniens requiē. Dixit ei. In modico ipedire habui ne venirē ad te hodie. Et dixit ei senex quare? Et ille dixit. Metuebā vt propter quadragesimā non mihi aperiretur. Et respōdit ei abbas pastor. Nos nō didicimus ianuam ligneā claudere. sed magis lingue ianuā cupimus clausam habere. Frater quidam dixit abbati pastori Si dedero fratri meo modicū panis aut aliquid aliud: demones polluunt illud. vt videatur ad placendum hominibus fieri Dixit ei senex. Si ad placendum hominibus fiat tale opus: nos tamen debemus fratribus prebere quo egent. Dixit autem ei et parabolam talem. Duo homines erāt agricole habitantes i vna ciuitate. et vnus ex eis seminans: collegit pauca et sordida alius negligens seminare omnino nihil collegit. Si ergo fiat fames: quis duorum potest euadere? Et respondit frater. Ille qui fecit quāuis parum atque modicum. Et dixit ei senex. Ita et nos seminemus pauca: etsi immūda: ne famis tēpore moriamur. Frater quidā venit ad quendam solitariū. et cū ab eo egrederetur dixit. Ignosce mihi abba: quia ipediui regulā tuā. Ille respondit et dixit ei. Mea regula est vt recipiā te in hospitalitatē: et cū pace dimittā. Solitarius quidam habitabat non longe a congregatione fratrū. operationes faciens plurimas. Contigit aūt quosdā venire ad monasteriū illud: vbi congregatio erat: et pergētes ad solitariū illū: fecerunt cū extra horā manducare. Postea vero dixerunt ei fratres illi: Non contristaris abba? Et ille respondit eis. Mea tristitia est: si fecero ppriā voluntatē. Dicebant de quodā sene in Syria. quia iuxta viam heremi habitabat et hoc erat opus eius: vt quacūque hora veniret monachus de heremo: cum fiducia faciebat eum reficere. Uenit ergo aliquādo vnus solitarius: et ille petebat ab eo: vt gustaret: Qui cum nollet gustare dicēs: ego ieiunium non violabo: contristatus senex dixit ei. Ne pretereas puerum tuum obsecro: neque despicias: sed veni oremus. ecce enim arbor est hic: que cui nostrum orante et genu curuante inclinata fuerit: ipsam sequamur. Curuauit ille solitarius genu i oratione: et nihil factum est. Flexit autem senex ille qui eum susceperat genu: et statim curuata est etiam arbor illa cū ipso: Quod cum vidissent gauisi sunt: et gratias egerūt deo semper mirabilia facienti. Uenerunt aliquando duo fratres ad quendam senem Consuetudo autem erat seni: non manducare quottidie. Qui cum vidisset fratres: gaudens suscepit eos: et dixit. Ieiunium suam mercedem habet. Et iterum. Qui manducat propter caritatem: duo mandata implet: quoniam voluntatem propriam dereliquit. et mandatum implebit reficiens fratres. Erat quidam senum in egypto habitans in deserto loco. Erat etiam alter longe ab eo Manicheus: et hic erat presbyter: ex his quos ipsi vocant presbyteros: qui cū vellet pergere ad eiusdē erroris hominē: cōprehēdit eū nox in loco illo quo erat vir ille scūs. et orthodoxus: et anxiebat volēs pulsare vt maneret apd eū

Sciebat eniꝫ qꝛ cognosceret ꝙ esset Ma
nicheus: ⁊ reuocabatur a cogitatiōe sua:
ne forte nō acquiesceret suscipere eū. Cō/
pulsus aūt necessitate pulsauit: ⁊ aperiēs
ei senex: ⁊ cognoscens eū: suscepit cū hyla
ritate: ⁊ coegit eū orare: ⁊ reficiens eū col
locauit vbi dormiret. Manicheus aūt co
gitās in se nocte mirabatur dicens: quo/
modo nullā suspicionē habuit de me? Ue
re iste seruus dei est: Et surgēs mane. ce/
cidit ad pedes eius dicens. Ab hodie or/
thodoxus sum: ⁊ non recedā a te. Et dein
ceps permansit cū eo. Monachus quidā
thebeus accepit gratiā ministerii a deo: vt
singulis indigētibus ministraret. quod ne/
cessariū esset. Contigit aūt aliquādo ī quo
dā vico vt faceret agapem: ⁊ ecce mulier
quedā venit ad eū vt acciperet: ⁊ hec erat
vestita vetustissimis rebus. Quā cū vidis/
set ita vetustis rebus indutā: īpleuit ma/
nuꝫ vt daret ei multū. Clausa est aūt ma/
nus eius: ⁊ leuauit parū. Alia vero venit
ad euꝫ vestita bene: ⁊ videns vestes eius.
misit manū vt daret ei parum: ⁊ aperta est
manus eius leuauit multuꝫ. Et requisiuit
de vtrisq̄ mulieribus illis: ⁊ cognouit: qꝛ
illa que bonis vestibus vtebatur: de hone
stis mulieribus ad paupertatē venerat: et
quia pro opinione nataliū suoꝝ: bonis fue
rit rebus induta: illa vero alia accipiendi
causa vestierat se vetustis. Monachus q/
dā erat qui habuit fratrem secularem pau
perculuꝫ: ⁊ quicquid laborabat: prestabat
ei. sed quantum ille prestabat tantum ille
paupior fiebat. Pergēs āt monachus ille.
idicauit hec seni cuidā. Senex āt dixit ei.
Si me vis audire: vltra nihil p̄be ei: sꝫ dic
illi. Frater quādo habui: dedi tibi: tu ergo
modo labora: ⁊ ex eo quod laboraueris: p̄
be mihi: ⁊ quicquid tibi attulerit: accipe ab
eo: ⁊ vbi scis peregrinum aut senem pau/
perem da illud: ⁊ roga eos: vt orent pro eo
Ille autem frater hec audiens: fecit ita: et
venienti ad se. fratri illi seculari locutus est
quemadmodum dixerat senex: ⁊ discessit
tristis. Et ecce prima die tollēs d̄ horto mi
nuta olera: attulit ei. Accipiens autem fra
ter eius dedit senibus: ⁊ rogauit eos vt ora
rent pro eo. Qui cū accepisset benedictio/
nē. reuersus est in domū suā. Postea vero
iterū attulit olera ⁊ tres panes: ⁊ accipiēs
frater eius: fecit sicut prius: ⁊ cōsecuta be/
nedictione: iterꝫ discessit. Tertio veniens
attulit multas expensas: ⁊ vinum ⁊ pisces
Quod cū vidisset frater eius: miratus est.
⁊ vocauit pauperes ⁊ refecit eos. Dixit aūt
illi seculari fratri suo. Ne opus habes ali/
quātos panes? Et ille dixit. Nō dn̄e: quo/
niā quando accipiebam aliquid a te. velut
ignis ītrauit ī domū meā ⁊ consumebat il/
lud: nūc aūt quādo a te nihil accipio: supa/
būdo: ⁊ deus benedixit mihi. Pergēs aūt
frater indicauit hec oīa que facta fuerant
vni seni. Et dixit ei senex. Nescis quia res
monachoꝝ ignis est: ⁊ vbicūq̄ īgredit̄: cō
sumit. Hoc aūt vtile est fratri tuo: vt de la
bore suo misereat̄: ⁊ orationē a sanctis vi/
ris accipiat: ⁊ ita benedictionē ꝯsequēs mł
tiplicabit̄ labor eius. Dicebat quidā senuꝫ:
Quia quidā faciebat multa bona frequē/
ter. ⁊ diabolus īmitebat ei scrupulositatē
ī animū de paruis rebus: vt alioꝝ oīum q̄
faciebat mercedē amitteret. Sedēte eniꝫ
me aliquādo ī oxirinco: iuxta quēdā p̄sby
terꝝ qui faciebat multas elemosynas. ve/
nit mulier quedā vidua postulās ab eo mo
diū tritici: ⁊ dixit ei. Uade ⁊ affer modiuꝫ
⁊ mēsura tibi. Ille aūt mēsurās modiū ipꝫ
ad maius: dixit ei. Maius est. Et fecit ve
recūdiā vidue illi. Cū vero discessisset vi/
dua illa: dixi ego ad p̄sbyterꝝ. Mutuasti
vidue isti hoc triticū: aut qd? Et ille dixit.
Nō. Sed donaui ei. Ego aūt dixi. Ergo si
totū gratis dedisti. quō ī modico sic scru/
pulosus esse voluisti: ⁊ verecūdiam fecisti
mulieri? Senex quidā cuꝫ alio vno fratre
habebat cōmunē vitā. Erat aūt ille senex
misericors. Contigit aūt vt fieret fames: ⁊
ceperūt qdā venire ad hospiciū eius vt ac
ciperēt agapē: Senex vero omnibus ve/
niētibus ministrabat panē. Uidēs aūt fra
ter qd̄ fiebat: dicit seni. Da mihi partē meā
de panibus: et quod vis de parte tua fac.
Senex autē diuisit panes: ⁊ faciebat mo

re solito elemosinam de parte sua. Multi autem concurrebant ad senem: audientes quod omnibus daret. Videns autē deus propositū voluntatis eius: benedixit panes. frater autē ille qui acceperat partem suam. et nulli dabat: consumpsit panes suos. et dixit seni. Quoniam modicū ē quod adhuc habeo de panibus meis abba: suscipe me ad communem vitam. Et dixit ei senex. Quomodo vis facio. Et ceperunt iterum simul esse et cōmuniter vivere. Facta autem iterum abundantia victualium: veniebant iterum indigentes vt acciperent agapem. Contigit autem vna die vt intraret frater ille. et videret quomō deficerent panes. Venit autem et pauper postulans agapem. Senex autē dixit fratri illi. da ei panem. Et dixit. Jam non habeo pater. Et dixit senex. Intra et quere. Ingressus autem frater: attendit et vidit repositiones in quibus panes haberi solēt repletas panibus. Quod cum vidisset timuit. et tollēs dedit pauperi. atque ita agnoscens fidem et virtutem senis glorificavit deum. Explicit de hospitalitate et misericordia. Incipit liber de obedientia.

Fate memorie abbas Arsenius dixit aliquando abbati Alexādro. Quando perextenderis palmulas tuas: tunc veni vt gustemus. Si autē aliqui peregrini supervenerint. comedā cū eis. Abbas ergo Alexander levius et modestius operabatur. Et cū facta fuisset hora māducandi supererat ei adhuc de palmulis suis. Volēs autem custodire sermonem senis: sustinuit. donec explicaret palmulas. Abbas autem arsenius cum videret quia tardaret: gustavit. existimans quia forte peregrini ei supervenerint. et cum eis gustaverit. Abbas aūt alexander postea quam explicuit vespere perrexit ad abbatem Arsenium: et dixit ei abbas arsenius. Peregrinos aliquos habuisti? Et dixit. non. Et ille dixit. quare ergo non venisti? Et respondit. quia dixisti mihi quando defecerint palme tunc veni. ego autem habui sermonē tuum in animo et nō veni: quia vsque ad hanc horam non est cōsumatum opus Et admiratus est senex scrupulositatem obedientie eius: et dixit ei. Citius disiungere ab opere tuo. vt et ministerium psallendi facias. et aquam tibi advehere concurras: alioquin citius periclitabitur corpus tuum. Venit abbas abrahā ad abbatem Arem: et dum sederent simul. supervenit quidam frater. et dixit abbati Areni. Dic mihi quid faciā: vt salvari possim? Et dixit ei senex. Vade et toto āno isto vespere manduca panē et salem: et veni et iterū loquar tibi. qui pergens fecit ita. Completo autem anno: venit iterum frater ille ad abbatem arem. contigit autem vt rursus apud eum inveniretur abbas abrabam Et dixit iterum senex illi fratri. Vade et ieiuna isto anno: et post biduū manduca. cum vero discessisset: dixit abbas abrahā ad abbatem arem. quare omnibus fratribus leve iugum īponis. istū vero fratrem gravi sarcina onerasti? Et dixit ei senex. Alij fratres quomodo veniūt q̄rere. ita et discedunt: hic vero quia propter deū venit audire verbū. operarius autē magnus est. et quicquid ei dixero. cū omni sollicitudine facit. propterea et ego loquor ei verbum dei Narraverunt de abbate Joanne brevis stature. quia perrexit aliquādo ad quendam senē thebeum genere. cōmorantē ī scethi: qui sedebat in heremo. Tollens autē aliquando abbas eius lignū siccū plantavit: et dixit ei. Per singulos dies mitte ei ad pedē eius lagenā aque: donec fructum faciat. Erat enim lōge ab eis aqua. vt a sero pergeret et mane rediret. Post tres āt annos vixit lignum illud: et fecit fructum Sumēs autem ex fructu eius senex. attulit ad ecclesiā: et dixit fratribus. Accipite et māducate de obediētie fructu. Dicebant de Joanne qui fuit abbatis Pauli discipulus: quia magne obedientie fuerit. Erat autem in quodam loco nemoroso: et habitavit in eo leena pessima. Vidēs aūt circa ipsum locū senex stercora leene ipius. dixit Joāni. vade et affer stercora illa. et ille dixit ei

Et quid facio abba propter leenam illā? Senex autem subridens: dixit ei. Si venerit contra te: liga eam et affer huc. perrexit ergo frater illuc vespere: et ecce venit leena super ipm. Ille aūt fm verbū senis impetū fecit super eā: vt teneret eam. Fugit aūt leena: et sequebat eā ille dicēs Expecta: quia abbas meus dixit vt ligē te. Et tenens eam alligauit. Senex autē expectando eum diutius sedebat et tribulatione affligebatur magna. Et ecce tarde venit: et habebat leenā illam ligatam. Quod cum vidisset senex: admiratus est Uolens autē humiliare illū: cecidit eum et dixit. Stulte: canē fatuū adduxisti mihi Soluit autē eā statim senex. et dimisit redire ad locū suum. Dicebant de abbate Siluano. qz habuerit in scithi discipulum nomine Marcū. et hic fuerit magne obedientie: quicq etiā scriptor ātiquarius erat Diligebat autē eum senex: propter obedientiam suam. habebat etiam alios vndecim discipulos. qui contristabant quod diligeret eum plus eis. Quod cum audissent vicini senes. quia plus eum ceteris discipulis suis diligeret: moleste tulerūt. Una autem dierum venerunt ad eum. Quos assumens secum abbas Siluanus egressus est de cella sua: et cepit singulorum suorum cellas pulsare: dicens. Frater veni quia opus te habeo. Et vnus ex eis non ē mox secutus eum. Uenit autem ad cellā Marci. et pulsauit: dicens. Marce. Ille autem cum audisset vocē eius. statim exiuit foras: et misit eum ad quoddam ministerium. Abbas ergo Siluanus dixit senibus. Ubi sunt ceteri fratres? Et igressus est in cellam Marci. et inuenit quaternionem quem eadem hora incboauerat. in quo litteram o faciebat: et audita voce senis. non fixit nec girauit calamum vltra: vt ipleret et cōcluderet litteram quam in manu habebat. Et dixerunt senes. Uere abba. quē tu diligis et nos diligimus: qm et deus diligit eum. Uenit aliqn supradicti Marci mater vt videret eū: et habebat secū plurimū obsequiū. Ad quā cū exisset senex: dixit ei illa. abba: dic filio meo vt exeat ad me: vt videam eum. Ingrediens autē senex dixit marco. Egredere: vt videat te mater tua. Ille aūt vestitus erat concisso et reconsuto panno. et caput et facies eius tincta fumo et fuligine cogne erat Qui propter abbatis obediētiā egressus est quidem: sed clausit oculos suos. et ita salutauit matrem suam: et eos q venerant cum ea dicens. Sani estote. Et nemo ex eis nec mater sua eū cognouit: quia ipse esset. que iterū misit ad senē: dicēs. Abba mitte filiū meum vt videā eū. Et dixit marco. Nonne tibi dixi: egredere vt videat te mater tua? Et dixit ei marcus. Egressus sum iuxta verbū tuū pater Uerūtamē rogo te: ne mihi vltra dicas vt exeam: ne inobediēs tibi videar esse. Egressus autē senex: dixit matri eius. Ipse est qui exiuit ad vos: et salutauit vos: dicens. Sani estote. et ꝯsolatus ē eā senex: et eā discedere fecit Uenerūt aliqn q̄tuor fratres de scithi ad abbatē pambo. vestiti pelliceis tunicis: et indicauit vnusquisqz eorū virtutē alterius. non presente eo de quo loquebat. Unus namqz ex eis ieiunauit multū. alter vero nihil possidebat. tertius aūt habebat plurimā caritatem. de quarto vero dicebant quia vigintiduos annos haberet in obedientia pmanens senioris. Respondit aūt eis abbas pambo: dicēs. dico vobis qz isti9 virtus maior ē q̄ ceterorū: qz vnusquisqz vestrū virtutē quā possidet voluntate ppria retinuit. hic autē voluntatē suā abscidens. aliene se voluntatis seruū fecit. Tales enim viri confessores sunt: si vsqz ad finem ita permanserint: Uenit quidam ad abbatem sysoi thebeū volēs fieri monachus: et interrogauit eū senex. Si qd haberet i seculo. et ille dixit: habeo vnū filium Et dixit ei senex. Uade iacta eū in flumē et tunc eris bonus monachus. Qui cū abisset proiicere eū in flumē: misit senex vnū de fratribus qui prohiberet eū. Qui cum vellet iactare puerū: dixit ei frater. Quiesce: Quid facis? Et ille rn̄dit. Abbas mihi dixit. vt piciā eū. et dixit ei fr. Sz iterū

abbas dixit. Nō pīscias eū. Ille aūt relīquēs filiū suū venit ad senē: et fact⁹ ē proba tissim⁹ mōach⁹. Dixit scā sincletice. Quia in ɔgregatōe cuilibet ɔuersanti: magis obedientiā q̄ ɔtinētiā pponim⁹ q̄m ɔtinētia arrogātiā habet obediētia aūt hūilitatē ɔgruā pollicetur. Dixit iterū q̄ supra. Oportet nos cū discretōe aīas gubernare: et ī ɔgregatōe manentes nō q̄ nr̄a sūt q̄rere: neq̧ fuire p prie volūtati: quoniā velut exilio relegati nostra dedimus vni secūdū fidē patri: a rebus secularibus alienati. Unde ergo egressi sumus: nihil vlterius requiramus. Illic enim gloriā habuimus illic abundātiā ciborū. hic aūt est etiā panis ipsius īopia. Dixit abbas iperiti⁹. Quia ministeriū monachi est obedientia: quā qui possidet: quicquid poposcerit a deo īpetrabit: et cū fiducia crucifixo astabit. Etenim dn̄s sic venit ad crucē: factus scilicet obediēs vsq̧ ad mortem. Dicebāt senes. Quia si habet qs ī aliquo fidem: et tradiderit se ei ad subiectionem. nō debet intendere in mandata dei: sed patri suo spirituali omnē voluntatē suam committere: quia illi per omnia obediens: non incurrit peccatum apud deum. Dicebant senes: quia ista querit deus a christianis: vt obediat quis diuinis scripturis: quoniā inde accipiet loquendorum et agendorum formam: et vt ɔsentiat prepositis et patribus orthodoxis. Frater quidam de scithi vadens ad messem: applicuit ad quendam senem magnum: et dixit ei. Dic mihi abba quid faciam. pergens ad metendum? Respondit ei senex. Etsi tibi dixero: acquiesces mihi? Respondit ei frater Etiam obedio tibi. Dixit ei senex. Si mihi acquiescis surgens vade et renuncia messui huic: et veni: dicam tibi quid facias. Ille autem frater renunciauit messioni: et venit ad senem Dixit autem ei senex. Intra cellam tuam: et fac quinquaginta dies continuos: semel comedens in die panem cum sale: et iterum indicabo tibi aliam rem. Et fecit sic: et rursus venit ad senem. Senex autem videns quia vir operarius esset: dixit ei. quomodo oporteret eum esse in cella sua. Et discedens frater in cellā suā: prostrauit se pronus in terrā: tres dies et tres noctes plorās in conspectu dn̄i. Post hoc vero cū dicerent ei cogitationes sue. exaltatus es magnus factus es ipse tēperans vitia cogitationum suarum: humiliter reuocabat culpas suas in conspectu suo dicens. Et vbi sunt omnia illa peccata mea que feci? Si autē iterum in cogitatione eius ascendebat: quia multū neglexerit de mādatis dei: dicebat et ipse itra se. Sed exhibeo paruū seruitiū deo meo: et credo quia faciet mecū misericordiā. Hoc igitur modo cū deuicisset spiritus malarum cogitationum: apparuerūt ei maligni spiritus visibiliter dicētes. Turbati sumus a te. Et dixit eis. Quare? Et dixerūt. Quia si te exaltamus recurris ad humilitatē si vero nos te humiliamus: tu te erigis ī altū. Dicebāt q̄dā senes. Quia nihil sic querit deus ab his qui primitias habent conuersationis: q̄ obedientie laborem. Senex quidam solitarius. habuit quendam ministrum manentem in possessione. Contigit autem semel. vt tardante ministro: deficerent necessaria seni. Et cum tempus intercessisset: et non veniret minister ille: defecerunt etiam que necessaria habebat senex ad victum: et quod operaretur manibus suis. Qui cum affligeretur non habendo quod laboraret: neq̧ vnde viueret: dixit discipulo suo. vis ire ad possessionem illam et vocare nobis ministrum: qui solet afferre que opus sunt nobis? Et ille respondit. Quod iubes: facio. Differebat autem adhuc senex: non presumens mittere fratrem. Et cum diu sustinerent: et tribularentur non veniente ministro: dixit iterum senex ad discipulum suum. Uis ire vsque ad possessionem: et adducere eum? Et ille respondit. Quod vis: facio. Timebat etiam discipulus ille descendere ad possessionem: ne scādalizaretur aliunde: sed ne iobediens esset patri suo acquieuit abire. Dixit autem ei senex. Credo in deum patrum meorum: quia proteget te ab omni temptatione. Et facta oratione direxit eum. Ueniens au

tem frater i possessionē requisiuit vbi maneret minister ille: ⁊ iuenit hospitiuꝫ eius. Cōtigerat aūt eū cū suis omnibus ad memoriā parentū suoꝝ extra possessionē inueniri: excepta vna filia eius. Quo pulsante ianuā: filia audiuit: ⁊ venit ad ostiū ⁊ aperuit ei. Et cū interrogaret eā de patre suo illa hortata est eū vt itraret hospitiū: simul etiā trahebat eū. Ille vero non acquiescebat intrare. Sed cū diu cū cogeret. preualuit eū introducere ad se: ⁊ cōplexata est eū: ⁊ cepit illicitare ad cōmixtionē corporis sui. Illa aūt videns se trahi ad luxuriā ⁊ cogitationibus confundi igemiscens clamabat ad dominū dicens. Domine ꝓpter orationes patris mei libera me. i hora ista Hoc cū dixisset: subito inuentus est ad flumen: pergens ad monasteriū: ⁊ restitutus est illesus ad abbatē suū. Duo fratres carnales venerunt habitare in monasterium quoddā: ex quibus vnus erat preclare cōtinentie alter obedientie magne. Cui dicebat pater. Fac hoc ⁊ faciebat: māduca mane: ⁊ manducabat. De qua re magnā opinionē in monasterio habebat: quia ita obediens existebat. Punctus est autem inuidie mucrone. frater eius ille continens aduersus eum: ⁊ dixit in semetipso. Ego probabo eum si habet obedientiam. Et accedens ad patrem monasterii: dixit ei. Mitte mecum fratrem meum vt eamus alicubi. Et dimisit eos abire. Et assumens eum frater ille abstinens: voluit eum temptare Et cum venissent ad flumen: vbi erat multitudo cocodrillorum: dixit ei. Descende in flumen ⁊ transi. Et ille mox descendit. Venerunt autem cocodrilli ⁊ lingebant corpus eius: in nullo ledentes eum. Quod cū vidisset frater eius: dixit ei. Ascēde de flumine. Et cum iter agerent inuenerunt corpus humanum mortuum iacens in via. Tunc dixit abstinens frater: ad fratreꝫ suum. Si habuissemus aliquid vetustuꝫ tractaremus super corpus illud. Et respondens frater ille obediens: dixit. Magis oremus: ⁊ forsitan resurget. Et stantibus ad orationem atq; orantibus surrexit mortuus ille. Quo facto gloriatus est ille abstinens frater: ⁊ dixit. Pro cōtinentia mea surrexit mortuus hic. Omnia aūt hec reuelauit deus abbati monasterij eoꝝ: ⁊ qualiter tēptauerit fratrē suū de cocodrillis: et quomodo suscitatus fuerit mortu⁹. Et cū venissent in monasteriū: dixit abbas abstinēti illi. Quare ita fecisti fratri tuo? Ecce tamē ꝓpter obediētiā eius surrexit mortuus ille. Alter quidā secularis vite habens tres filios renūciauit seculo: ⁊ venit ad monasteriū: reliquēs filios suos i ciuitate: Et cū fecisset tres annos i monasterio. ceperūt ei cogitatōes sue filios ad memoriā frequēter adducere. ⁊ ɔtristabat̄ ꝑ eis valde. Neq; eniꝫ dixerat abbati filios se habere Uidens aūt abbas eū tristē: dixit ei. Quid habes quod tristis es? Et narrauit ei: quia tres filios haberet in ciuitate: ⁊ q2 vellet eos ad monasteriū ei⁹ adducere. Precepit aūt abbas vt adduceret eos. Qui cū perrexisset ad ciuitatē: iuenit duos ex eis iam fuisse defunctos: vnū vero solūmodo remāsisse. Quē assumens venit ad monasteriū ⁊ requirēs abbatē nō eū iuenit illic. Interrogauit aūt fratres vbi esset abbas. Et illi dixerūt. Usq; ad pistrinū perrexit. Ille vero tollēs filiū suū quē adduxerat: abijt i pistrinū. Et vidēs eū abbas veniētē salutauit: ⁊ tenēs ifantē quē adduxerat amplexatus ē eū: ⁊ osculabat̄. Et dixit patri ei⁹ Amas eū? Et ille dixit. etiā. Et rursus dixit ei. Omnino diligis eū? Et respondit: Etiā. Hec audiens abbas. dixit ei. Tolle ergo si amas eū: ⁊ mitte eū i furnū: sic modo dū ardet furnus. et tenēs pater filium suū iactauit eum i furnū ardentem. statim q3 factus est furnus velut ros. Ex qua re acquisiuit gloriam in tempore illo: quēadmodum Abraham patriarcha. Dixit quidā abbas senex. Quia frater qui ad obediētiam patris spiritualis animū dederit: maiorem mercedem habet: q̄ ille qui in heremo solus recesserit. Dicebat autem. Quia narrauerit aliquis patrum vidisse se quatuor ordines in celo: quoruꝫ primus ordo erat hoīm infirmoꝝ ⁊ gratias agentiū deo

secundus ordo hospitalitatem sectantium: et instanter ministrantium in his. tertius ordo in solitudine conuersantium: et non videntium homines. quartus ordo eorum qui ad obediendum spiritualibus patribus se subiiciunt propter dominum deum. Utebatur autem ordo obedientium torque aurea et corona: et maiorem quam alii gloriam habebat. Ego autem dixi ei. qui mihi ostendebat omnia hec. Quomodo iste ordo qui paruus est. maiorem quam alii gloriam habet? Et respondens dixit mihi Quia qui hospitalitatem sectantur. secundum propriam voluntatem idipsum faciunt. similiter et qui in heremo se obligant: arbitrio suo de seculo recesserunt. hic autem ordo qui se ad obedientiam dedit: omnes voluntates suas abiiciens pendet ad deum et ad iussionem spiritualis patris: propterea et maiorem gloriam pre aliis habet. Quapropter o filii bona est obedientia: que propter deum fit. Intendite ergo filii virtutis huius aliquod ex parte vestigium. Obedientia est salus omnium fidelium et omnium virtutum. Obedientia est regni celorum inuentrix. Obedientia celos aperiens et homines de terra eleuans. Obedientia cohabitatrix est angelorum. Obedientia sanctorum omnium cibus est. Ex hac enim multi ablactati sunt: et per hanc ad perfectionem peruenerunt. Explicit liber de Obedientia Incipit liber de Humilitate.

Abbas Antonius deficiens in consideratione profunditatis iudiciorum dei: postulauit dicens. domine. quomodo aliqui paruo tempore vite sue moriuntur. et alii vltra decrepitam veniunt senectutem: et quare quidam egeni sunt et alii facultatibus ditantur? et quomodo iniusti opulenti sunt. iusti vero paupertate premuntur? Et venit ei vox: dicens. Antoni ad teipsum intende: hec enim iudicia dei sunt et te scire ea non conuenit. dixit abbas Antonius abbati pastori. Hoc est magnum opus hominis. vt culpam suam super se vnusquisque ponat coram domino: et expectet temptationem vsque ad vltimum vite sue tempus. dixit iterum abbas Antonius. Uidi omnes laqueos inimici tensos in terra: et ingemiscens dixi. quis putas transiet istos? Et audiui vocem dicentem. Humilitas. Uenerunt aliquando senes ad abbatem Antonium. et erat cum eis etiam abbas Joseph. Uolens autem abbas Antonius probare eos. mouit sermonem de scripturis sanctis. et cepit interrogare a iunioribus quid esset hoc. aut illud verbum: et singuli ei dicebant prout poterant. Ille autem dixit. Nec dum inuenistis. Post omnes vero dixit abbati Joseph Tu quomodo dicis esse verbum hoc? ille respondit. nescio. Et ait antonius. Tu solus inquit inuenisti humilitatis ianuam. Astiterunt aliquando abbati arsenio demones in cella sedenti: et tribulabant eum. Superuenerunt autem et fratres. qui ei ministrare soliti erant: et stantes extra cellam audiebant eum clamantem ad dominum et dicentem: domine non me derelinquas: quia nihil boni feci coram te: sed presta mihi secundum benignitatem tuam saltem modo habere bene viuendi principia. dicebant de eo qui supra. Quia sicut dum in palatio esset. nemo melioribus vestimentis eo vsus est: ita et dum in conuersatione moraretur. nemo eo vilioribus vtebatur. Cum interrogaret aliquando abbas Arsenius quendam senem egyptium de cogitationibus suis: alius videns eum dixit. abbas arseni. quomodo tu qui tante eruditionis es in latina lingua et greca. rusticum istum de cogitationibus tuis interrogas? et ille respondit. Latinam quidem et grecam eruditionem secundum ad seculum apprehendi: sed alphabetum rustici illius necdum discere potui. dicebant senes. quia dederint quidam fratribus aliquando in scithi paucas caricas. et pro hoc quod pauce erant. non transmiserunt ex eis abbati arsenio: ne velut iniuriam pateretur. ille autem cum hoc audisset: non est egressus iuxta morem ad opus dei cum fratribus celebrandum: dicens excommunicastis me: vt non mihi daretis eulogiam quam transmisit dominus fratribus: ex qua ego non fui dignus accipere. Quod cum audisset omnes. edificati sunt in humilitate senis: et vadens presbyter portauit ei de

caricis istis: et adduxit eum in congregatione gaudentem. Dicebant autem de eo. quia nemo potuerit comprehendere modum conversationis eius. Sedente autem eodem abbate arsenio aliquando in inferioribus partibus egypti: cum illic importunitates pateretur. visum est ei derelinquere cellam illam. Et nihil ex ea tollens: dixit discipulis suis alexandro et zoylo. Tu alexander ascende navem. et tu zoyle veni mecum usque ad flumen. et quere mihi naviculam in alexandriam euntem: et ita navigabis et tu ad fratrem tuum. Zoylus autem turbatus est in verbo suo. et tacuit atque ita divisi sunt abinvicem. Descendit autem senex circa partes alexandrie et egrotauit egritudine magna. Discipuli autem eius dicebant adinvicem. Putasne aliquis nostri contristauit eum. et propterea divisus est a nobis? Et non inveniebant in se ingratitudinis causam. neque quod inobedientes ei aliquando fuissent. Cum vero sanus factus fuisset senex: dixit ad semetipsum. Uadam ad patres meos. et ita navigans: venit in locum qui dicitur petra: ubi erant supradicti ministri eius. Cum vero esset iuxta flumen: puella quedam ethiopissa veniens. tetigit melotem eius. Senex autem increpauit eam. Illa vero dixit. Si monachus es: vade in montem. Compunctus autem in hoc verbo senex: dicebat ad semetipsum. Arseni. si monachus es: vade in montem. Et inter hec occurrerunt ei alexander et zoylus discipuli eius. Et cum cecidissent ad pedes eius. proiecit se etiam et ipse in terram et flebant simul. Dixit autem senex. Non audistis. quia egrotaui? Et dixerunt ei. Etiam audiuimus. Et ille dixit. Et quare non venistis videre me? Et dixit alexander. Quia divisio tua a nobis non fuit tolerabilis. quoniam multi ex ea contristati sunt: dicentes. Nisi inobedientes fuissemus seni: nequaquam se separasset a nobis. Et dixit ei senex. Et ego cognoui quia hoc dicerent: sed tamen iterum dicturi sunt homines: quia non inveniens columba requiem pedibus suis reuersa est ad Noe in archam. In hoc ergo verbo curati sunt animi discipulorum eius: et permanserunt cum eo usque ad ultimum vite sue tempus. Quo morti appropinquante turbati sunt: et dixit eis. Nondum venit hora. cum autem venerit: indicabo vobis. Iudicari autem habeo vobiscum ante tribunal christi: si permiseritis quenquam de corpore meo aliquid facere. Et illi dixerunt. Quid ergo faciemus. quia nescimus mortuum vestire vel sepelire? Et dixit senex. Nescitis mittere funem in pedem meum. et trahere in montem? Cum autem traditurus esset spiritum. viderunt fratres eum flentem: et dicunt ei. In veritate tu times mortem pater? Et dixit eis. In veritate enim timor qui in hac hora mihi est semper fuit in me. ex quo factus sum monachus: et timeo valde. Atque ita in pace obdormiuit. Ille autem sermo semper in ore illius erat. Arseni propter quid existi? Loqui me semper penituit: tacere nunquam. Audiens autem abbas Pastor quia ab hac vita discesserit arsenius: lachrymatus est et dixit. Beatus es abba arseni: quia fleuisti temetipsum in seculo isto. Qui enim se in hoc mundo non fleuerit: sempiterne plorabit illic. siue igitur voluntarie hic. siue illic tormentis cogentibus impossibile est non flere. Narrauit abbas daniel de abbate arsenio: quia nunquam voluit loqui de questione aliqua scripturarum. cum posset magnifice loqui si vellet. sed neque epistolam cito scripsit ad aliquem. Quando autem ad conventum post aliquantum temporis veniebat. post columnam sedebat: ne quis videret faciem eius. et ne ipse attenderet alium. Erat autem visio eius angelica sicut Iacob. canis ornatus crinibus elegans corpore: siccus tamen. Habebat autem barbam prolixam omnino attingentem usque ad ventrem eius. Pili oculorum eius pre nimio fletu ceciderant. longus autem erat: sed senio longinquo curuatus. Mortuus est autem annorum nonaginta quinque. Hic fecit in palatio diue memorie Theodosii maioris. qui fuit pater archadii et honorii. annos quadraginta: et decem annos in loco qui dicitur throbem. supra babyloniam. contra

ciuitatē mēphis: et tres annos in canopo alexandrie. et alios duos annos reuertēs iterum in thrabhen fecit: et ita dormiuit consumans in pace et ī timore dei cursum suum vir bonus et plenus spiritu sancto et fide

Narrauit abbas Joānes. qz abbas anub et abbas pastor et residui fratres eorum ex vno vtero nati. monachi fuerunt in scithi: et quando venit illic gens mazicorum. et desolauerūt locum ipsum. primo discesserunt illinc. et venerūt in locum qui dicitur theremithym. donec deliberarent vbi habitare deberent. et manserūt illic in tēplo quodā antiquo paucos dies. Dixit autem abbas anub abbati pastori. Ostende caritatem tu et fratres tui. et singuli seorsum habitemus: et non veniamus ad nos inuicem hebdomada hac. Et respondit abbas pastor. Faciamus qualiter vis. Et fecerunt sic. Erat autem ibi in tēplo statua lapidea et surgebat quotidie abbas anub. et faciem statue illius lapidabat. vespere autem dicebat. ignosce mihi: et tota hebdomada ita fecit. Die aūt sabbato occurrerunt sibi inuicē et dixit abbas pastor abbati anub. Uidi te abba hebdomada ista lapidantem faciem statue huius. et iterum penitentiam agentem apud eam: fidelis autem homo hec non facit. Et respondit senex. hanc rem ego propter vos feci. Quando me vidistis lapidantem faciem statue istius. an locuta est aliquid. an furuit? Et dixit abbas pastor. Nō iterū quādo apud eā penitentiā egi. an turbata est. aut dixit: ignosco? Et respōdit abbas Pastor. Nō. et ille dixit. Ergo et nos qui sum⁹ septem fratres. si vultis vt maneamus simul. efficiamur velut statua hec: q̄ contumelijs affecta nō conturbat̄: si aūt nō vultis ita fieri. ecce quatuor ingressus sunt templi huius. vnusquisq3 qua vult: exeat et quo vult: vadat. Illi autem hec audientes prostrauerunt se in terrā: et dixerunt anub. Quomodo iubes pater ita fiat: obediemus tibi in omnibus q̄ dixeris nobis. Postea aūt rettulit abbas pastor: dicens Quia manducam⁹ simul omni tēpore vite nostre. operantes et facientes omnia secundū verbū senis: quodcūq3 dixerit nobis. Cōstituit aūt vnū ex nobis dispensatorem. qui quodcūq3 nobis apposuisset: manducabamus. et impossibile erat vt diceret aliquis ex nobis. affer aliud aliquid aut diceret nolo illud manducare: et sic trāsiuimus omne tēpus vite nostre cū quiete et pace. Dicebāt de abbate āmone. Quia venerūt quidā ad eum petentes vt iudicaret iter eos. Senex aūt dissimulabat. Et ecce q̄dam mulier ad aliā mulierē iuxta se stantem dicebat: Senex iste fatuus ē. Audiuit autē eā senex. et vocās illam ad se: dixit ei. quantos labores putas sustinui in solitudinibus diuersis. vt acquirerē fatuitatē istā: et propter te hodie perditurus sū?

Narrauerūt de episcopo ciuitatis que vocatur oxirincus nomine abbas affusus: qz cū esset monach⁹: nimis dure tractauerit vitā suā: et cū factus esset episcopus voluit ipsa duritia vti ī ciuitate quā ī heremo habuerat: et nō p̄ualuit. Jdcirco p̄strauit se ī cōspectu dn̄i dicens. Putasne dn̄e p̄pter episcopatū discessit a me gratia tua? Et reuelatū ē ei qz nō: sed qz tūc solitudo erat: et cū nō esset homo: deus tuus susceptor erat nūc āt hic ī seculo es vbi hoīes auxiliant̄ tibi. dixit abbas daniel. Quia erat ī babilonia filia cuiusdā primarii: demoniū habēs. Pater āt ei⁹ diligebat monachū quēdā. dixit aūt ei monachus ipse. Nemo potest curare filiā tuā: nisi quos scio solitarios: etsi perrexeris ad eos: nō acquiescēt hoc facere p̄pter humilitatē. Sed hoc faciamus vt quādo veniūt afferētes venalia que operātur: dicatis vos emere velle quod vendunt: et dū venerint ad domū preciū accepturi: dicemus eis vt faciant orationē. et credo: quia saluabitur filia tua Exeuntes ergo in plateā: inuenerunt vnū discipulū senem sedentē vt venderet sportellas suas et tulerunt eum secū in domū: vt quasi precium sportarum acciperet. Et cum intrasset monachus ille in domum: venit puella illa que a demonio vexabat̄: et dedit alapā monacho illi. Jlle autem conuertit ei et alterā maxillam: secūdum diuinum prece/

ptum. Demon aūt coactus clamare cepit. O violentia mandato℞ iesu xp̄i expellit me hinc. Et statim mundata est puella illa Cum autē venissent ad senes īdicauerūt eis quod fuerat factū: ꝛ glorificant deum ꝛ dixerunt. Consuetudo est diabolice superbie: humilitate mandato℞ ih̄u xp̄i corruere. Dixit abbas euagrius. Principiuꝫ salutis est. si teipsum redarguis. Dixit abbas Serapion. quia multos labores corporales feci. plusq̄ filius meus zacharias ꝛ non perueni ad mensurā humilitatis ꝛ taciturnitatis eius. Abbas moyses dixit fratri zacharie: Dic mihi quid faciā? Ille aūt hoc audiens. iactauit se pronus in terraꝫ ad pedes eius: dicens. Tu me interrogas pater? dixit ei senex. Crede mihi fili zacharia: quia vidi spirituꝫ sanctū descendentē in te: ꝛ ꝑpterea cōpellor iterrogare te. Tunc tollens zacharias cucullā suā de capite suo. misit illā sub pedibus suis: ꝛ conculcans eā dixit. nisi ita ꝯculcat⁹ fuerit homo. nō potest monachus eē. Dixit abbas pastor. Quia interrogauerat abbas moyses fratrem zachariā. tēpore quo moriebatᷣ dicens. Quid vides? Et ille dixit. Nihil melius q̄ tacere pater. Et dixit ei Fili verū ē: qꝛ tacere bonū est. hora autē mortis eius sedens abbas Jsidorus: respexit in celū ꝛ dixit: Letare letare fili mi zacharia qꝛ aperte sunt tibi ianue regni celorū. Sancte memorie Theophilus episcopus alexandrinus. venit aliquādo ad montē Nytrie. ꝛ venit ad euꝫ abbas montis illius: ꝛ dixit ad euꝫ episcopus. Quid āplius inuenisti ī via ista pater? Et respondit ei senex. Culpare ꝛ reprehendere meipsuꝫ: sine cessatione. Et dixit ei episcopus. Non est alia via sequenda nisi hec. Quando abbas theodorus cū fratribus manducabat. accipiebant calices cū reuerentia ꝛ taciturnitate: nec dicebāt. sicut mos est: ignosce. Dixit auteꝫ abbas Theodorus. Perdiderūt monachi ingenuitatem suaꝫ. ꝛ non dicunt ignosce. Dicebant de codeꝫ abbate Theodoro. qꝛ cum factus esset diaconus ꝛ in scithi: non acquiescebat ministrare. ꝛ huc atqꝫ illuc fugiebat. ꝛ iterum senes adducebant eum: dicentes. Non derelinquas ministeriū tuuꝫ. Dixit autem abbas Theodorus. Dimittite me ꝛ deprecor deū ꝛ si ostenderit mihi. quia si debeo stare in loco ministerii huius faciaꝫ. Et duꝫ depreca retur deum: dicebat. Si voluntas tua est domine vt steꝫ in hoc ministerio: demōstra mihi. Et ostensa est ei columna ignis de terra vsque ad celuꝫ: ꝛ vox sonuit dicens. Si potes fieri sicut columna hec: vade ministra. Jlle auteꝫ audiens. statuit apud se nullatenus acquiescere ministrare. Qui cum venissent ad ecclesiaꝫ. penitentiaꝫ apud eū egerunt fratres: dicentes: Si non vis ministrare vel salti calicē tene. Et non acquieuit dicēs. Si me nō dimittitis discedā de loco isto. Et ita discesserūt ab eo. Dicebat abbas Joānes breuis. Quia ianua dei est humilitas: ꝛ patres nostri ꝑ multas ꝯtumelias gaudētes ītrauerūt ciuitatē dei. Dixit ite℞ q̄ supra: Quia humilitas ꝛ timor dei: superant vniuersas virtutes. dixit abbas Joānes thebeus. Quia debet monachus ante oīa humilitatē habere: hoc est enim primū saluatoris mādatū dicētis. discite a me: qꝛ mitis suꝫ ꝛ humilis corde. Et alubi Beati pauperes spiritu: quoniā ipso℞ est regnū celo℞. Collecti sunt aliquando fratres qui habitabāt ī scithi: ꝛ ceperūt intra se q̄rere de melchisedech sacerdote. Obliti sunt aūt vocare abbāteꝫ coprē. Postea autem vocantes eum: interrogabāt eum de eadem questione. Jlle autem tundens tertio os suū dixit ueh tibi copresquia que tibi mandauit deus vt faceres: dereliquisti: et que a te non requiri: illa scrutari presumis. Hec audientes fratres: fugerūt singuli in cellas suas. Narrauit aliquando de seipso abbas Macharius dicens: Quando eram iuuenis et sedebam in cella mea: tenuerunt me et fecerunt me clericum inuitum. Et cum nollem acquiescere ad ministrandum: fugi ad alium locum. ꝛ venit ad me quidam secularis quideꝫ homo: sed vita religiosus: ꝛ tollebat a me op⁹ qđ faciebam manibus meis: ꝛ ministrabat

mihi que necessaria erãt. Contigit autẽ tẽptante diabolo. vt virgo quedam in vico suo viciata lapsuz incurreret: et cuz in vtero habere cepisset. interrogabatur quis esset de quo in vtero haberet. Jlla autez dixit: quia hic solitarius est: qui mecum dormiuit. Exeuntes autez de vico illo. cõprehenderunt me: et adduxerunt ad vicum. et appenderunt in collo meo cacabatas ollas. et ansas vasoruz: et miserunt me circuire per vicuz illuz. et per viaz ducebant dicentes. Hic monachus corrupit filiam nostraz: tollite. tollite eũ. Et ceciderũt me pene ad mortẽ. Superueniens autez quidaz senuz dixit. Quo diu monachuz istuz ceditis peregrinum? Jlle autem qui mihi solebat ministrare necessaria. sequebatur retro cũ verecundia. Etenim et ipsum contumeliis multis affecerunt: dicentes. Ecce solitarius monachus cui tu testificabaris quid fecit? Et dixerunt parentes puelle illius: Quia non dimittem⁹ euz: donec fideiussorez prebeat. qui pascat eaz. Et dixi illi qui mihi ministrare solebat: et fidem dedit. Et reuersus suz in cellaz meaz et dedi ei quantas habui sportellas: dicens. Vẽde eas: et da illi mulieri mee manducare. Dicebã autez i animo meo. Machari ecce inuenisti tibi mulierez: opus habes modo ãplius laborare. vt pascas eaz. Et operabar non soluz in die: sed etiaz in nocte. et trãsmittebaz ei. Cuz autez venisset tẽpus infelici illi vt pareret: artabatur per plurimos dies et nõ pariebat. Dicũt ergo ei. Quid est hoc? At illa dixit. Ego scio quare ista patiar. Et interrogata a parentibus suis quare? respondit. Quia monacho illi crimen illud i posui. et fallens ĩplicaui euz: cuz iste non habeat culpaz: sed iuuenis ille talis hoc fecerit. Audiens autez hec verba minister meus. gaudens venit ad me: et dixit. Quia nõ potuit parere puella illa. donec confiteretur: quia tu nulluz crimen in ea habuisses. sed quia mentita sit aduersum te. Et ecce omnes habitatores vici illius volunt venire huc ad te. glorificaturi deũ: et penitentiã apud te acturi. Ego autez audiẽs ista a ministro meo: ne affligerent me homines surrexi et fugi huc in scithi: et hoc est principiũ cause propter quã hic habitare cepi. Preteriens aliquando abbas Machari⁹ a palude. ad cellaz suam. et reuertens portabat palmulas: et ecce occurrit ei diabolus ĩ via cũ falce messoria. Voluit autez percutere euz de falce illa. et non potuit. Et dixit ei. Multaz violentiam patior a te machari. quia nõ possũ preualere aduersũ te. Ecce enĩ quicquid tu facis: et ego facio. Jeiunas tu: ego penitus non comedo. vigilas tu: ego omnino non dormio. Unum est autẽ solũ: in quo me superas. Et dixit ei abbas Machari⁹. Quid est illud? Et respondit diabolus. Humilitas tua. per quã non preualeo aduersũ te. Perrexit aliquando abbas Mathois de raythu. in partib⁹ gebalen. Erat aũt cũ eo frater ei⁹. Et venit episcop⁹ loci illi⁹ ad memoratũ senẽ: et fecit eũ presbiterũ. Et dũ gustarẽt simul: dixit episcop⁹. Jgnosce mihi abba. quia scio quod nolueris hanc rẽ: sed vt benedictionẽ tuã acciperẽ. presũpsi hoc facere. dixit ei senex cũ humilitate: Et anim⁹ me⁹ modicum volebat hoc. Verũtamen ĩ hoc grauiter fero quia cõpellor separari a fratre meo qui mecũ ẽ neque eniz sufficio omnes orationes quas simul faciebam⁹ ĩplere. Et dixit episcop⁹ Si scis quia dignus est. ego et ipsuz ordino Et dixit ei abbas Mathois. Equidem si dignus est: nescio. vnum autem scio. quia melior me est. Ordinauit autem et ipsum episcopus. et ita vtrique recesserunt de hac vita: vt nunquam se ad sacrificandum oblationem altaris proximarent. dicebat autem senex. Credo in deum quia forsitaz non sustineam graue iuditium propter ordinationem quam suscepi: dum oblationẽ non audeam consecrare. Hoc enim officium illorum est: qui sine querela viuunt. dixit autem abbas Mathois. Quantum se homo approximat ad deũ. tantuz se peccatorem videt. esaias eniz propheta videns dominũ miseruz se et imundũz dicebat. naz vir labijs pollut⁹ sũ. dicebant de abbate Moyse. Qui cũ fact⁹ eẽt cleric⁹: ĩposuerũt ei hu-

merale. ꝛ dixit ei archiepiscopꝰ. ecce factꝰ es cāditatꝰ abba Moyses. ꝛ ille respōdit Putas deforis dn̄e papa. aut ꝛ intus? Uolens autē ep̄us eū probare: dixit clericis. Quando intrat abbas moyses ad altare. expellite eū: ꝛ sequimini eū vt audiatis qd dicat. Cū aūt cepissent eū mittere foras: dicebant ei. exi foras ethiops. Jlle vero egrediēs dicebat. Bene tibi fecerūt cinerente ꝛ cacabate. quia cum homo non sis quare te ī medio hominū dare p̄sūpsisti? Cū abbas pastor ī cōgregatione esset. audiens de abbate nesterone: desiderauit eū videre ꝛ mandauit abbati eiꝰ vt mitteret euꝫ ad ipsuꝫ. Qui cuꝫ nollet euꝫ solū dimittere: non direxit eū. Post paucos aūt dies dispensator monasterii rogauit abbatē. vt permitteret eū ire ad abbatē pastorē: ꝛ diceret ei cogitationes suas. Abbas autem cū eū dimitteret: dixit ei. Tolle ꝛ fratrem istū tecū. quia mandauit mihi de ipso senex ꝛ non presumens eū solū dimittere. distuli vsque modo. Cū ergo venisset dispensator ad senē. locutus est ei de cogitationibꝰ suis: ꝛ ille sanauit euꝫ responsione sua. Post hec aūt interrogabat senex fratrē illuꝫ: dicens. Abba nesteron. quomodo acquisiuisti virtutē hanc. vt quando imergit tribulatio aliqua in monasterio. nō loquaris: neque te mediū facias? Et cū diu cogeretur frater a sene: dixit ei. Jgnosce mihi abba: quia quando intraui in initio in congregatione istā: dixi aio meo. Tu ꝛ asinus vnuꝫ estote. Si ergo asinus vapulat ꝛ nō loquitur: iniuriaꝫ patitur ꝛ non respondet: ꝛ sic tu: quēadmodū in psalmo legitur: vt iumētū factus sū apud te. ꝛ ego sēper tecū. Dicebant de abbate Olympio in scithi quia seruus esset. ꝛ descendebat per singulos annos in alexandriā. portans mercedē dominis suis. ꝛ occurrebant ei ꝛ salutabant eū. Senex autē aquā mittebat in peluī: ꝛ afferebat vt lauaret pedes dominis suis. Jlli aūt dicebant ad eū. Noli pater: ne graues nos. Jlle vero respondebat eis. Ego confiteor quia seruus vester sū: ꝛ gratias ago. qꝛ dimisistis me liberꝫ seruire deo. Sed tamen lauo vobis pedes: ecce ꝛ suscipite mercedes meas. Jlli aūt contennebant: ꝛ non acquiescebant. dicebat ergo eis. Credite mihi: quia si nō vultis recipere mercedes meas: remanebo hic ꝛ seruio vobis. Jlli auteꝫ reuerentiā eius habentes. dabant in potestatē eius vt faceret quod vellet. Et reuertentē d̄ducebāt eū cū honore: prebētes ei que necessaria erāt. vt faceret pro eis agapē: ꝛ ex eo factus est nominatus monachꝰ in scithi. dicebat abbas Pastor. Quia semper homo humilitatē ꝛ timorē dei habens respirare debet incessabiliter. sicut flatuꝫ quē naribus attrahit vel emittit. Jnterrogatꝰ est abbas pastor a quodā fratre. quomodo debeo esse in loco in quo habito? Et respondit ei senex. Habeto prudentiā velut aduena: ꝛ quocūque in loco fueris. ne queras verbū tuū corā te habere potentiaꝫ: ꝛ quiescis. Dixit iterū: quia si proiecerit se quis in conspectu dei. ꝛ non seipsū extulerit. ꝛ miserit post terguꝫ suuꝫ propriaꝫ voluntateꝫ. ferramenta sunt quibus anima operatur. Jteꝫ dixit. Non metiaris temet ipsū: sed adherere ei qui bene conuersatur dixit iteruꝫ. quia frater interrogauit abbatē aloniuꝫ dicens. quid est contēptus? Et dixit senex. Ut sis infra animalia irrationabilia: ꝛ scias quia illa non contennūtur dixit itē qui supra. quia humilitas terra ē in qua dn̄s sacrificiū fieri mandauit. Rursus dixit. quia si hō ordinē suuꝫ custodiat: non conturbabitur. iterū dixit. quia sedentibus aliquādo senibꝰ ad manducandū. stabat abbas aloniꝰ ꝛ ministrabat: ꝛ vidētes laudauerūt. ille aūt oīno nihil respōdit. dixit ergo ei quidam secrete. quare non respondisti senibꝰ laudantibꝰ te? Et dixit abbas aloniꝰ. quia si r̄ndere eis. īuenir er d̄lectatꝰ laudibꝰ meis. Narrauit abbas ioseph quia sedētibꝰ nobis aliquando cū abbate pastore. nominauerūt abbatē agathonē. ꝛ diximꝰ ei. iuuenis ē. quare eū appellas abbateꝫ? Et dixit abbas pastor. quia os suū fecit eū appellari abbatē. dicebāt d̄ abbate pastore. qꝛ nūq̄ voluisset s̄monē dimittere supra v̄bū alteriꝰ senis: sꝫ magis lau-

dauerit sẽper: q̃ ille dixisset. Uenit aliquã do: sancte memorie theophilus eps̃ alex andrinus in scithym. Congregati autẽ fratres: dixerunt abbati pambo. Dic vnũ sermonẽ pape: vt edificet animus eius i hoc loco. Et respondit senex. Si in taciturnitate mea non edificatur. neq̃ in sermone meo edificabitur. Narrauit frater pystus dicens. Quia iuimus septẽ fratres solitarii ad abbatẽ sysoi. habitantẽ in insula clismatos: et cũ rogaremus eũ vt diceret nobis aliqd. ille respõdit. Ignoscite mihi. qz ydiota homo sũ: sed veni aliqñ ad abbatem Or. et ad abbatẽ atrẽ. et erat i infirmitate abbas Or decẽ et octo annis. et cepi supplicare eis. vt dicerẽt mihi aliqd vbũ Et dixit abbas or. Quid tibi habeo dicere? quicqd vides: fac. Deus enĩ illius ẽ. q sibi vltra q̃ potest extorquet et violẽtiaz facit ad omnia. Hi tamẽ ambo non erant de vna puĩcia: hoc ẽ abbas Or et abbas atrem. Fuit autẽ inter eos magna gratia donec exirent ambo de corpore. Abbas aũt atrem sũme obediẽtie erat abbas vo or multe humilitatis. Feci ergo apd eos paucos dies. inuestigans virtutez eoꝝ: et vidi mirabile quid: quod fecit abbas atrẽ Attulerat enĩ eis quidã piscem modicũ: et voluit illũ facere abbas atrem. seniori abbati or. Posuerat ergo abbas atrem cultellũ. et incidebat piscẽ illũ: et vocauit eum abbas or dicens. Atrem atrem? Ille vero statiz dimisit cultelũ i medio pisce iciso et nõ pericidit eũ: et cucurrit ad eũ. Et miratꝰ sũ tantaz obedientiaz eius: quia nõ dixit expecta donec incidero piscez. Dixi autem ego abbati atrez: Ubi inuenisti obedientiam hanc? Et ille mihi respondit. Non est mea. sed istius senis est. Et tulit me: dicẽs. Ueni et vide obedientiaz eius. Coxit ergo modicũ piscem male: ita vt perderet eũ voluntarie: et apposuit eũ seni: et manducauit nihil loquẽs: et dixit ei. Bonũ ẽ senex. Et ille rñdit. bonũ valde. Post hec attulit ei illd modicũ nimis bñ coctũ: et dixit. ecce istud pdidi senex: male istud coxi. Et ille rñdit. Etiã modice tibi male exiuit. Et cõuersus ad me abbas atrẽ dixit. Uides qz hec obediẽtia istiꝰ senis ẽ? Et exij ab eis et qcqd vidi h feci sm virtutez meã. Hec dixit abbas sysoi fratribꝰ. Unus autez ex nobis rogauit eũ dicens. Ostende caritatẽ: et dic nobis et tu vnũ smonez. Et dixit. Qui habet quod innumerabile est in scientia: perficit omnẽ scripturã. Itez alter ex nobis dixit ei. Quid est peregrinatio pater? et respondit. Tace et i oĩ loco quocũq̃ veneris dic. Non habeo causaz: et hec est peregrinatio. Uenit quidã frater ad abbatẽ sysoi in mõtez abbatis Antonij: et loquentibus eis: dicebat abbati sysoi. Modo adhuc non peruenisti ad mensurã abbatis Antonii pater Et respondit ei senex. Ego si haberẽ vnaz cogitationẽ abbatis Antonij: efficerer totus velut ignis. Uerũtamẽ scio hoĩez: qui cũ labore potest ferre cogitationes suas. Itez aũt iterrogauit eũ frater ille dicens. Putas sic persequebatur sathanas antiquos? Et dixit ei abbas sysoi. Modo plus quia tẽpus eius appropinquauit et turbatur. Uenerunt quidã alii ad eũ vt audirẽt ab eo sermonẽ: et nihil eis loquebatur: sed semper dicebat. ignoscite mihi. Uidentes aũt sportellas eius: dixerũt discipulo eius Abrahã. Quid facitis de sportis istis? Et respõdit eis. Huc et illuc eas expendimus. Hoc aũt audiẽs senex: dixit: Et sysois hic et ide mãducat. Illi aũt audiẽtes edificati sunt valde. i humilitate senis: atq̃ cũ gaudio recesserũt. Frater quidã iterrogauit abbatẽ sysoi dicẽs. Uideo meipsum. qz memoria mea ad deũ itẽta sit. Et dixit ei senex. Nõ est magnũ hoc. vt mẽs tua cum deo sit. Magnũ aũt est sĩ teipsũ videas sub omni creatura. hoc aũt et labor corporalis corrigit: et ducit ad humilitatis viam. Dixit btẽ memorie sincletice. Sicut ipossibile est nauẽ fabricare sine acutis: ita ipossibile est hoĩez sine humilitate saluari. Dixit abbas iperitius. Arbor vite est i excelso: ascẽdit ad eã humilitas monachi: Dixit itez q supra. Imitare publicanũ illum: ne cũ pharisco dãneris: et seqre mãsuetudinẽ moysi: vt sũmitates cordis tui resecãs cõ

uertas in fontes aquaꝝ. Dixit abbas Orsisius. Si fragmen crude tegule i fūdamēto mittat̄. vbi iuxta sit fluuius. non sustinet vnū diē. cocta autē permanet velut lapis: ita est homo qui carnalē sapientiam habet ꝛ non est tēptationū igne excoctus sicut ꝛ Joseph. Huiuscemodi eni verbo dei resoluitur. qui cū initiū fecerit: multis tēptationibus in medio hominū agitat̄. Bonū est enī vt quis nouerit mensuras suas. ꝛ declinet in initio pondus: fortes autē in fide imobiles sunt. Nam de ipso sancto Joseph si velit aliquis loqui: dicet q꞉ nec terrenus erat. Quanto tēptatus. in quali prouincia. vbi nec vestigiū erat diuini cultus. Sed deus patꝝ eius erat cū eo. qui eripuit eū ex omni tribulatione: ꝛ nūc est cū patribus suis in regno celoꝝ. Et nos ergo agnoscentes mēsuras nostras certem⁹ vix enī possum⁹ nos effugere iuditiū dei. Senex quidā erat solitarius vacans ī heremo: ꝛ dicebat in semetipso quia perfectus esset in virtutibus. Hic orauit dcū dicens. Ostende mihi quid desit perfectioni mee. vt faciā. Uolens autē deus humiliare cogitationes eius: dixit ei. Uade ad illū archimandritā: ꝛ quicquid tibi dixerit facito. Reuelauit autē deus archimādrite illi. antequā ille veniret ad eū dicens. Ecce ille solitarius veniet ad te. dic ergo illi vt tollat flagellū. ꝛ vadat ꝛ pascat tibi porcos. Ueniens ergo senex pulsauit ostiū. ꝛ ingressus ē ad archimandritā illū. Et cū se salutassent: sederūt. Et dixit ei solitari⁹ ille qui venerat. Dic mihi quid faciā vt sim salu⁹? Et dixit ille. Facies quodcūq꞉ dixero tibi? Et respōdit. etiā. Et dixit ei. Ecce tolle flagellū ꝛ vade pasce porcos. Hi aūt q eū nouerāt ꝛ audierāt ꝺ eo: cū audierāt q꞉ porcos pasceret: dicebāt. Uidistis illū magnū solitariū ꝺ quo audieram⁹? Ecce stupuit cor eius. ꝛ a demonio vexatur ꝛ pascit porcos. Uidens autē deus humilitatem eius: q꞉ ita patienter sustinebat opprobria hominū: precepit eū iterū redire ad locū suum: Quendā senē monachū solitariū. Homo q a demōio vexabat̄ ꝛ fortiter spumabat: ꝑcussit in maxillā. Senex vero conuertit ei aliā maxillā. Statī demon non ferēs incendiū humilitatis illius mox exiliuit ab eo. dixit senex quidā. Qn̄ cogitatio superbie aut elationis cor tuū intrauerit scrutare cōsciētiā tuā. Si oīa mandata diuina custodisti: si iīmicos tuos diligis. si gaudes in aduersarii tui glorificatione. etsi cōtristaris ī minoratōe eius: ꝛ si cognoscis teipm esse inutilē seruū ꝛ omniū peccatoꝝ deteriorē eē. Sꝫ nec tūc ita de te sentias: quasi omnia correxeris sciens q꞉ huiusmōi cogitatio tua vniuersa resoluet. dixit senex cuidā: Non appones cor tuū aduersus fratrē dicens. quia tu illo sobrior ꝛ cōtinentior ꝛ intelligētior sis. sed subditus esto gratie dei ī spū paupꝫtatis: ꝛ ꝑ caritatē non fictā: ne spū exaltationis elatus perdas laborē tuū: sed esto spiritali sale conditus ī christo: Dixit senex. Quia si quis plusquā dignus est honoratur aut laudatur amplius patitur detrimētū qui aūt omnino nō fuerit ab hoībus honoratus: hic in celestibus honorabitur. Frater aliquis interrogauit senem dicens. Bonum est assiduc penitere? Et respondit ei senex. Uidimus Jesum filium naue quia cum pronus iaceret in facie apparuit ei deus. Interrogatus senex quare ita inquietaretur a demonibus. respondit. Dico quia arma nostra abiicim⁹: quod est cōtumelia: ꝛ humilitas patientia ꝛ paupertas. Frater quidam interrogauit senē dicens. Si quis frater tulerit ad me de foris cogitationes suas: dicā ei vt nō eas afferat ad me? Et respondit ei senex. Noli. Et dixit frater. Quare? Respondit ei senex: quia nec potuimus id custodire: et ne forte cum dicimus proximo ne faciat illud: inueniamur et nos postea idipsū facientes. Et dixit frater. Quid ergo debet fieri? Et respondit ei senex. Si voluerimus taciturnitatem seruare: sufficit proximo modus ipse. Interrogatus est quidā senex: quid esset humilitas. Et ille respondit. Si peccanti fratri in te ignoueris: antequā apud te penitentiam agat. Di-

xit senex. In omni temptatione non cul/pes hominē sed temetipsum tantuз dicēs. quia pro peccatis meis hec euenerunt mihi. Dixit senex. Nunq̄ preterivi ordinē meum. vt altius ambularez: neqз sum aliquando in humilitate positus. Oīs eni cogitatio mea in hoc erat vt deprecarer deum: quousqз spoliaret me veterem hominem. Frater quidā interrogauit senem dicens. Quid ē humilitas? Et respōdit ei senex. Ut benefacias his qui tibi male faciant. Et dixit frater. Ut perueniat homo in hanc mensurā quid faciet? Respondit ei senex. Fugiat eligens taciturnitatē. Frater aliquis interrogauit senē dicens: Quod est op⁹ peregrinationis? Et ille dixit ei. Scio fratrē peregrinantez qui cuз inuentus eēt in ecclesia. z contigisset ibi fieri agapen: sedit ad mensaз vt manducaret cum fratribus. Dixerunt autez quidā/ Istū hic quis tenuit? Et dixerunt ei. Surge z vade hinc foras. Qui surrexit z abiit. Alii vero contristati d̄ expulsiōe ei⁹ egressi sunt z reuocauerūt eū: post hec interrogauit eum quidā dicens. Quid putas est in corde tuo: quia expulsus es: et iteruз reuocat⁹? Et ille dixit. Posui ī corde meo quia equalis essem cani. qui quando insectatur foras egredit̄: quando autez vocatur ingreditur. Uenerunt quidā aliquando de thebaida ad quendam senem. habētes secuз vnū qui a demonio vexabatur: vt curaretur ab illo sene. Senex vero cū diu rogaretur. dixit demoni. Exi d̄ factura dei. Et respondit demon. Exeo. sed interrogo te vnum sermonē. vt dicas mihi Qui sunt hedi: z qui sunt agni. Et dixit senex. Hedi quidē tales sūt q̄lis ego: agnos vero deus scit. Et audiens demon clamauit voce magna dicēs. Ecce propter istaз humilitatē tuaз ego exeo. Et exiuit eadē hora. Manebat quidaз monach⁹ egypti⁹ ī suburbano cōstātinopolitane ciuitatis: z dū trāsiret Theodosi⁹ iunior imperator p viam illā: reliquit omnes qui ī obsequio eius erant: z venit solus ī cellā ei⁹: z pulsans ad hostium monachi: aperuit ei monach⁹. Uidens autē euз agnouit q2 imperator esset: sic tamen suscepit eū tanq̄ vnum ex officio militantium. Cum ergo introisset fecerunt orationez z sederunt. Cepit autem eum interrogare imperator dicēs. Quomodo sunt patres ī egypto. Et ille respondit. Orāt pro salute vestra omnes. Imperator autē circunspiciebat in cella eius si quid haberet: z nihil ibi vidit nisi paruam sportellā. habentem modicū panis z lagenā aque. Et dixit ei monachus. Gusta modice. Et īfudit ei panem: z imisit oleū z sal: z mādicauit z dedit ei aquā bibere. Dixit aūt ei īperator. Scis quis sim ego. Et ille dixit ei: Deus te scit quis sis. Tūc dixit ei. Ego suз Theodosi⁹ imperator. Ille autē statim adorauit salutans eum humiliter: z dixit īperator. Beati estis vos monachi: qui securaз vitā habetis. et nō cogitatis de hoc seculo. Ueritatē dico: quia in īperio natus sū et nunq̄ ita delectatus suз pane et aqua. sicut hodie. Satis enim et libenter comedi. Et cepit ex tunc honorare euз imperator. Senex ergo egrediēs fugit: et iteruз venit in egyptuз. Dicebāt senes. Quia quando tēptamur tunc magis hūiliamur quoniaз deus sciens infirmitatem nostrā protegit nos: si autem gloriamur aufert a nobis protectionem suā: et perimus. Cuidam fratri apparuit diabolus trāsformatus in angeluз lucis: et dixit ad euз. Ego sum angelus gabriel. Quare clausisti oculos tuos. Ego sum missus ad te. Ille autē dixit ei. Uide ne forte ad alium missus sis ego enim non sum dignus vt angelus mittatur ad me: diabolus autē statim non cōparuit. Dicebāt senes. Quia si vel pro veritate angelus tibi appareat non suscipias facile: sed humilia temetipsuз dicēs. Non sum dignus videre angeluз. viuēs in peccatis. Narrauerūt de alio sene: qa sedens in cella sua et sustinens temptationes viderit demones manifeste: et cōtemp-serit eos. Cum autem diabolus se videret vici a sene: venit et ostēdit se ei dicēs. Ego suз xp̄s: quare clausisti oculos tuos.

Et respondēs senex dixit ei. Ego hic xp̄m nolo videre: sed in alia vita. Audiens autem hec diabolus non comparuit. Alterum senem volentes seducere demones dixerunt ei. Vis videre xp̄m? Et ille dixit. Anathema vobis: et de quo dicitis. Ego autem meo christo dicenti credo. Si quis vobis dixerit ecce hic christus. ecce illic. nolite credere. Quo dicto statim non cōparuerunt. Narrauerunt de alio sene. quia perseuerauit ieiunās septuagīta hebdomadas: semel in hebdomada reficiens. Hic postulabat a deo de quodam sermone scripturarum sanctarum: et non reuelabat ei deus. Dixit ergo in semetipso ecce tantum laborem assumpsi et nihil profeci: vado ergo ad fratrem meum et requiram ab eo. Qui cum egressus clausisset hostium vt abiret: missus est ad eū angelus domini dicens. Septuagīta hebdomade quas ieiunasti non te fecerūt proximū deo. nūc vero quādo ita hūiliatus es: vt ad fratrem tuum pgeres missus sum tibi indicare sermonem. Et apiens ei de re quā q̄rebat. discessit angelus ab eo. Dicebat senex qdam. Quia si quis timore dei et hūilitate iniungit fratri aliqd facere: sermo ipse qui propter deū egreditur: facit fratrē illū subiectum existere: et īplere quod fuerat īperatum: si autē quis volens iubere fratri. et non hoc sm̄ timorē dei fecerit: sed quasi p auctoritatem: volens sibi in eo potestatē defendere: deus videt occulta cordis. nō pmittit eū audire vel facere qd̄ iubet. Mālfestū est enī opus quod sm̄ deū fit: et iterum manifestum est: qd̄ p voluntate aut potestate iniungit: qm̄ quod a deo ē cū hūilitate et obsecratiōe īperat qd̄ autē ex potestate est: cū furore et pturbatione: vtpote qm̄ a maligno ē. Dixit senex volo uīci magis cū hūilitate q̄ vincere cū superbia. Dixit senex: non cōtēnes astantē tibi: qm̄ nescis vtrum in te sit spiritus dei: an ī illo. Assistē tē aūt tibi dico eū: q minister tu⁹ ē. Frater aliqs interrogauit senē dicēs. Si hito cū illis fratrib⁹ et video aliquā rem īconuenietē vis vt loq̄r? Et dixit ei senex. Si sunt aliq maiores tibi aut coetāei. tace magis: et reges habebis. In hoc enī q̄ te minorē facies. etiam securum te reddes. Dicit ei frat. Quid ergo facio pater? pturbat enī me spiritus. Dicit ei senex. Si laboras: cōmōe facito semel humiliter Si autem non obediūt tibi: relique laborē tuū in cōspectu dei. et ipse te cōsolabitur. Hoc est enim vt proiicit se dī cultor coram deo: et relinquat ipse voluntates suas. Attende aūt tibi vt secundum deū sit solitudo tua: et tamē quo modo video. bonū est tacere. Humilitas enim tibi est taciturnitas. Frater qdam interrogauit senē dicēs. Quid ē profect⁹ hominis? Et rn̄dit ei senex. profect⁹ hominis est humilitas. Quātum enim quis ad humilitatē inclinatus fuerit. tantum eleuabitur ad profectum. Dixit senex. Quia si quis dicat alicui ignoscite mihi. humilians se: combure t demones temptatores. Dixit senex. Si acquisieris taciturnitatē nō habeas apud temetipsum. quasi aliquā virtutem iam obtinueris: sed dic quia idignus sum loqui. Dicebat senex quidā. nisi velauerit pistor oculos āimalis circueuntis ad molam. conuerteret se āimal et comedet labores suos: ita et nos velamē accipimus secūdum dispensationem dei. ne videamus q̄ operamur bona. et beatificātes forsitan nosmetipsos pdam⁹ mercedem nostrā. Propterea ergo relinquimur p interualla temporum simul et semel sordidas cogitationes assumere: vt cū easdem cogitatiōes aspicimus. nosmetipsos pprio inditio condemnemus. He enim sordide ipse cogitatiōes: velamen sint ipsius modici boni opis. Quādo aūt hō se ipsū accusat. ñ pdit mercedē suam. Dixit senex qdā volo magis doceri q̄ docere. Item dixit. Non doceas añ temp⁹: alioquin oī tēpore vite tue minoraberis itellectu. Interrogatus ē quidā senex. qd ē humilitas? Et rn̄dens dixit. Humilitas magnū opus est et diuinū. Via aūt humilitatis hec ē. vt labores corporales assumi debeāt. et ascribat seipsum hō peccatorem: et ponat se subiectum omnibus. Et dixit frater. Quid ē

esse sub hominib⁹? Respondit senex. Hoc est esse subiectū hominibus: vt non attendat quis aliena pctā: sed sua semp aspiciat: et deprecetur sine intermissione deū. vt ignoscat. Rogauit quidā frater senē dicens. Dic mihi vnā rē quam custodiā et viuā per eam. Et dixit ei senex. Si potueris contumeliam pati et sustinere: magnū est hoc. et super omnes ꝟtutes. Dixit senex. Qui cōtemptum et iniuriā et damnū patiēter fert potest saluus eē. Dixit senex cuidā. Nō habeas noticiā cū abbate: neq; frequēter adiungeris ei: qm̄ ex hoc fiduciā sumes: et desiderare incipies vt teneas etiā ipe primatum. Frater quidā erat in ɔgregatione: et omne pond⁹ quod fratribus iminebat ipe suscipiebat: ita vt se etiā in fornicatione accusaret. Quidā autē fratres ignorantes act⁹ ei⁹ ceperūt murmurare aduersus eū dicentes. Quanta mala fec hic: et nec operat. Abbas autē sciens que agebat fr ille dicebat fribus. Volo vnam mattulā isti⁹ fratris cū hūilitate: q̄ȝ omnes vr̄as cū superbia. et vt demonstraret ex dei iudicio: q̄lis esset frater ille: attulit oīa q̄ opati fuerāt alii frēs et mattā eius de q̄ querebāt: et accendit ignē. et iactauit i medīū: cōsumptaq; sunt opera et matte illoꝝ oīa: matta autem fratris illius illesa pmāsit. Hoc aūt vidētes illi fratres timuerūt et penitētiā corā illo egerūt hūtes eum de inceps velut patrē. Interrogatus ē q̄dam senex quomō quidā dicerent videre se aspectū angeloꝝ. et respōdit dicens. Beatus est qui pctm̄ suum semp videt. Frater aliqs cōtristabatur aduersus aliū fratrē. Quod audiēs ille venit satisfacere ei. Ille aūt nō aperuit ei ostiū celle sue. Perrexit ḡ ille ad quēdā senem: et dixit ei cām. et rn̄dit ei senex. Vide ne q̄si iusticiā adhibeas cāe apd̄ teipm̄ i corde tuo tāq̄ȝ culpatur⁹ frēs tuū: vt q̄si illū rephēdas et teips̄ iustifices: et ppt̄ea n̄ tetigit de⁹ cor ei⁹ vt apiret tibi. Verūtn̄ hoc est qd̄ dico tibi vt si vł ille peccauit i te pōas i corde tuo q̄ tu i illo peccaueris: et frēȝ tuū iustifica: et tūc dn̄s dat i corde illi⁹ ɔcordare tecū. et narrauit illi exemplum tale: dicens. Duo quidam erant seculares et religiosi: et colloquentes secū. egressi sunt: et facti sunt monachi. emulationem autem habentes vocis euangelice: sed non secundum scientiā: castrauerunt se quasi propter regnum celorum: Audiens autem hoc archiepus: excōmunicauit eos. Illi autē putantes q̄ bene fecissent. indignati sunt contra eum: dicentes. Nos propter regna celorum castrauimus nos: et excōmunicauit nos. Eamus et interpellemus aduersus eū. hierosolimorum archiepiscopuȝ. Abeuntes ergo: indicauerunt ei hec omnia et dixit eis archiepiscop⁹ hierosolimitaꝝ. et ego vos excommunico. ex quo iterum contristati. abierūt antiochiam ad archiepiscopum. et dixerunt ei omnia que acta fuerāt circa se. Et ille similiter excommunicauit eos et dixerunt ad semetipsos. Eamus romā ad patriarcham: et ipse nos iudicabit de omnibus istis. Eūtes ergo ad sūmū archiepiscopū romane ciuitatis: suggesserunt ei que fecerunt eis memorati episcopi. dicentes. Venim⁹ ad te: q̄ tu es caput omnium. dixit eis et ipse. Et ego vos excomunico: et segregati eritis. Tunc defecerunt extorres totius cōsilii: et dixerūt ad semetipos: Isti episcopi sibiinuicē deferunt et cōsentiūt. propter quod in synodis cōgregātur: sȝ eamus ad illū virū dei sanctū epiphaniū. episcopū de cipro q̄ propheta ē et personā hominis nō accipit. Cū autem pximarēt ciuitati ei⁹ reuelatū ē ei de ipis et mittēs in occursū eoꝝ. mādauit eis: Ne itretis ciuitatē istā. Tūc illi i se reuersi: dixerunt. In ꝟitate nos culpabiles sum⁹. Ut qd̄ ḡ nosipos iustificam⁹? Nūqd̄ q̄ illi nos iniuste excōmūicauerūt. etiā et iste pp̄heta? Ecce. n. de⁹ reuelauit d̄ nobis. et rephēderūt semetipos valde similiē et culpā quā fecerāt. Tūc vidēs deus q̄ corda nouit: q̄ se i ꝟitate culpabiles fecerāt reuelauit epo epyphāio. et vltro misit et adduxit eos. Et consolatos eos suscepit in cōmunionem. et scripsit de eis archiepiscopo Alexandrie: dicens. Suscipe

filios tuos: quoniam in veritate penitētiā egerūt. Et addidit senex, qui hoc exemplum narrauerat: dicens. Hec est sanitas hominis & hoc est quod vult de⁹, vt homo culpā suam proiiciat ante deum. Hec cū audisset frater: fecit secundū verbū sēis. & pergēs pulsauit ostium fratris. Ille autē mox vt sensit eū, primus apud illum de intus penitentiam gessit. aperuitq̄ statim ostium, & osculati sunt seinuicem ex animo: & facta est inter vtrosq̄ pax magna

Duo monachi qui erant etiā carnales fratres. habitabant simul: & volebat diabolus separare eos ab inuicem. Semel ergo vnus qui erat iunior etate incendit lucernam. & posuit eam super candelabrum. Fecit autem opera sua demon & euertit candelabrum: pro qua re cecidit eum maior frater cum ira. Ille autem penitentiā egit: dicens ei. Habe patientiā in me frater: et iterum accēdam eam. Et ecce virtus domini venit: et torquebat demonem illū vsq̄ mane. Demon autem nunciauit principi suo: quid factum fuisset. Et audiuit sacerdos paganorum id quod retulerat demon. & egressus fact⁹ est monach⁹: et ab initio conuersationis sue tenuit humilitatem: dicens. Humilitas soluit omnem virtutem inimici sicut ego audiui demones loquentes dicendo. Quia quando perturbamus mōachos. conuertitur vn⁹ ex eis. & agit penitentiam: et destruit omnem virtutem nostram. Explicit liber de Humilitate. Incipit liber d̄ p̄nia.

Icebāt fratres de

abbate Gelasio. qui habuerit codicem in membranis: valētem solidos decem & octo. Continebat enim vetus & nouū testamētū totū. & positus erat codex ipe in ecclesia: vt qui vellet de fratrib⁹ legeret in eo. Superueniens aūt qdā fr̄ peregrinus applicuit ad senē. & videns codicē illū concupiuit. & furat⁹ ē eum. & exiuit atq̄ discessit. Senex autem non est secutus post eum vt comprehenderet eum. cū vtiq̄ intellexisset quod fecerat. Ille aūt pergens in ciuitatē: querebat cui venderet eū. Et cū inuenisset qui vellet emere. cepit sedecim solidos preciū ipsi⁹ postulare Ille vero volens comparare dixit. Da mihi primum vt ondam eum et sic dabo tibi preciū. Dedit ergo illi codicē ad ostēdendū alicui. Quem accipiēs ille qui emere cupiebat. attulit eum ad abbatē Gelasium. vt probaret si bon⁹ esset codex: aut si tantū valeret. Dixerat enim ei et quātitatem quam venditor postulabat. Et dixit senex gelasius. Eme illū quia bon⁹ codex est: et valet hoc preciū quod dixit tibi. Ille aūt retulit venditori aliter: et nō sicut audierat a sene. Dixitq̄. Ecce ostendi codicem illū abbati gelasio. et dixit mihi quia bonus est: sed non valet quantū dixisti. Ille hoc audiens dixit ei. Nihil aliud dixit senex? Et respondit. Nihil. Tūc dicit ei. Jam nolo vendere codicem istū Cōpunctus autē venit ad senē. penitētiā agens: et rogans eū vt codicem reciperet Senex autē nolebat eum recipere. Tūc dixit ei frater. Quia si nō recipis eum: nō possum securus esse. Et dicit ei senex. Si nō potes securus esse nisi recipiā: ecce recipio eū. Et remansit frater ille apud eū. vsq̄ ad exitū suum: proficiens de patientia senis. Factus ē aliquando conuentus in cellis pro quadam causa. et locut⁹ quidem Euagri⁹ abbas. Et dixit ei p̄sbiter mōasterioꝝ. Scim⁹ abba Euagri: q̄ si esses in patria tua forte aut episcopus eras aut multorū caput: nunc aūt hic velut pegrinus sedes. Ille vero cōpunctus non quidem turbulenter aliquid respondit: sed mouens caput: respiciens ad t̄rā digito scribebat et dixit eis. Reuera fratres ita est. Sedente aliquando abbate Joanne breui statura. ante ecclesiā. circundederunt eum fratres: et exquirebāt ab eo singuli de cogitatiōibus suis. Quidam autem senex hoc audiens: accensus inuidia dixit ei. Suriscula tua abba Joannes. plena veneno est. Et respondit ei abba Joannes. Ita est abba. Hoc autem dixisti q̄rea que foris sunt tantūmodo vi

des. Si autē videres que intro sunt. quid eras dicturus? Dicebant de Joāne minore ꝺ thebaida. qui fuit discipulus abbatis Antonii. qꝛ duodecī ānos fecerat i ministerio. seruiēs seni i infirmitate eius: ꝛ pꝰ hec sedebat super mattā. Senex vero contristabatur pro eo. Et cū multum laborasset cū illo: nunꝗ̄ dixit ei. sanus esto. Quādo autē iam moriturus erat. residentibus senibus loci. tenuit manū eiꝰ. ꝛ dixit. Sanus sis. sanꝰ sis. sanus sis. Et tradidit eum senibus: dicens. Hic angelus ē. non hō. Dicebāt de abbate hisidoro q erat in scithi qꝛ siqs habuisset fratrē infirmū aut pusillanimē aut iniuriosū. ꝛ volebat eum expellere foras. ille dicebat. Adducite eum ad me. Et apprehendēs eū: patientia sua curabat animū fratris illius. abbas Macharius in egipto positus iuenit hominē q adduxerat animal. ꝛ rapiebat q̄ habebat. Ipse vero vt peregrinus astitit furi ꝛ adiuuabat eū ad animal onerandū: ꝛ cū omni quiete deduxit eū: dicens i semetipo. Nihil intulimꝰ in hunc mūdum: sed dominus dedit. et sicut ipse voluit ita factuȝ est: bn̄dictus in oībus deus. Facta aliqn̄ cōgregatiōe fratrum in scithi cū voluisset senes probare abbatē moysem contempserunt eum dicentes. Ut quid iste ethiops in medium nostrū venit? Ille aūt audiēs tacuit Cum vero dimissus fuisset conuentꝰ: dixerunt ei hi q iniuriose euȝ tractauerāt. Nec modo non es turbatus? Et ille respondit Turbatus sum: et non sum locutꝰ. Pasysius frater abbatis pastoris habuit effectum cum quodam monacho ex cella sua. Abbas autēȝ pastor nolebat hoc. Qui cōsurgens iuit ad abbateȝ āmona: et dicit ei Frater meus Paysiꝰ habet cū quibusdā affectū quod ego nō libēter fero. Dicit ei abbas āmonas. Abbas pastor ad huc viuis: vade in cellā tuā. ꝛ pone in corde tuo qa iā ānū habes i sepulchro. Dixit abbas pastor. Oīs labor qcūqȝ euenerit tibi: ex taciturnitate superat. Quidā frater lesus ab alio fratre vēit ad abbatē sysoi thebeum: ꝛ dixit ei. Lesus sū a quodaȝ fratre ꝛ volo me ego vindicare. Senex autē rogabat eū dicēs. Noli fili: sȝ dimitte magis deo vindictā. Ille atem dicebat. Non quiesco. donec me fortiter vindicauero. Dixit autē senex. Quia hoc semel statuisti apud te surge oremus. Et surgens senex: dixit. Deus iam nobis non es necessariꝰ: qa nosipi ꝛ volumꝰ ꝛ possumꝰ nos vidicare. Hoc autem audiens frater. cecidit ad pedes senis illiꝰ dicēs. Jā n̄ contēdā cū fratre illo. sȝ rogo: igsce mihi. Quidā vidēs quēdā religiosum portantē mortuū i lecto: dicit ei: mortuos portas? vade. ꝛ viuētes porta. Dicebāt ꝺ quodā monacho. qꝛ quot qs appetisset aut exacerbassȝ eū: tantomagis ille ad eū cōcurrebat: dicēs. Quia huiusmōi causa hoīes corrigunt. ab his qui in conuersatione studiosi sunt. Nā qui eos beatificant magis confūdunt aīas eoꝝ. Scriptū est enim. Quia qui beatificant vos. seducūt vos. Uenerūt aliquādo latrōes in monasteriū cuiusdaȝ senis: ꝛ dixerūt ad eū. Oīa que in cella tua sunt: tollere volumus. Et ille dixit. Quantū vobis videtur tollite filii. Tulerūt ergo quodcūqȝ iuenerūt in cella senis: ꝛ abierūt. Obliti sūt auteȝ ibi sacculū quod erat absconditū i cella. Senex vero tollens eum. secutꝰ ē post eos clamans ꝛ dicēs. Filii tollite quod obliti estis in cella. Illi vero admirantes patientiā senis: reuocauerūt omnia in cellam eiꝰ et penitentiā egerunt omnes ad inuicem dicentes. Hic vere homo dei est.

Fratres quidam venerunt ad quendam senem sedentem in deserto loco. ꝛ inuenerunt foris extra monasterium puerum pascenteȝ pecora ꝛ loquenteȝ verba que non decebant. postq̄ȝ vero viderunt senē ꝛ indicauerunt ei cogitationes suas: ꝛ de responsione eius se profecisse senserūt. dicunt ei. Abba quomodo acquiescis tecū habere pueros istos. ꝛ nō precipis eos vt constringātur. Et dixit senex. Credite mihi fratres dies habeo multos ex quo volo eis precipere. ꝛ redarguo meipsum dicēs. Si hoc parum non portauero. quomodo maiorem temptationē si permiserit mihi

deus inferri: portare possum. Et pro/pterea nihil eis dico. vt fiat cõsuetudo portandi ea que superuenerit. Narrauerunt de quodam sene. qui habuerit puerulum cohabitantem secum: ⁊ videns eum quia fecerit opus quod non expediebat ei dixit ei semel. Non facies hanc rẽ. ⁊ ille nõ obediuit ei. Hoc autem senex videns. abiecit de cogitatione sua curam illius: iactãs ꝓ/prium iudiciuꝫ super ipo. Puer autẽ clausit ostium celle in qua erãt panes per tres dies: ⁊ dimisit senem ieiunuꝫ: ⁊ non dixit ei senex. vbi es. aut quid facis foris: habebat autem vicium senem. qui cum agno/uisset: qa tardaret puer ille fecit pulmentũ modice ⁊ dabat ei per parieteꝫ: ⁊ rogabat vt gustaret. Et dicebat seni: Quid tardat frater ille foris: Senex vero dicebat. Qñ ei vacauerit. reuertetur. Narrauerunt aliqui. Quia philosophi quidam aliquan/do voluerunt probare monachos: ⁊ venit vnus monachus transiẽs: stola indutus et bene vestitus: Et dixerunt ei philosophi. Tu veni huc monache. Jlle vero indignatus iniuriis agressus est eos. Trãsijt et alter monachus. magnus rusticus genere ⁊ ipi dixerunt ei: Tu mõache male senex veni huc. Jlle vero cursim venit: ⁊ cepe/rũt ei alapas dare. Jlle auteꝫ cõuertit eis aliam maxillaꝫ. Statim vero philosophi illi surrexerunt: ⁊ adorauerunt eũ dicẽtes Uere hic ẽ monachus. Et fecerunt eũ sedere ĩ medio sui. ⁊ interrogauerũt eum dicẽtes. Quid ẽ quod plus facitis nobis ĩ solitudine ista: Jeiunatis ⁊ nos ieiunamus. Castigatis corpora vestra. Et nos castigamus. Sed quicqd aliud facitis: ⁊ nos faci/mus. Quid ergo plus facitis nobis sedentes ĩ heremo: Respõdit eis senex: Jn gratia dei ſpamus nos: ⁊ mentem nostrã cu/stodim⁹. Et illi dixerũt ei. Nos hoc custo/dire ñ possum⁹. Et edificati: dimiserũt eũ Senex quidam erat habens probatuꝫ discipulũ: quem aliquando cõtristans expulit foras. Jlle vero expectabat sedens fo/ris. Et aperiens senex ostium inuenit euꝫ: ⁊ penitentiam egit apud eum dicens. Ab hodierno die tu pater meus. quoniam humilitas et patientia tua vicit pusillanimitatem animi mei. Ueni ergo intus. ammodo enim tu pater et senex ego autem iuuenis ⁊ tuus discipulus: quoniam opere tuo superasti senectutem meam. Dicebat quidam senum ꝙ audierit ab aliquo viro sancto esse iuuenes: qui ducatum prebeãt senibus ĩ vita ista: ⁊ narrauit dicẽs. Quia erat quidam ebriosus senex. et operabat̃ vnam mattam in die: ⁊ vendebat eam in vicino vico: ⁊ bibebat quod accipiebat ꝺ̃ precio eius. Postea ergo venit ad eum iuuenis quidam frater: ⁊ manebat cum ipo qui similiter operabatur ⁊ ipse mattã vnã Tollebat autem senex ⁊ vendebat: et ambarum mattarum precium expendebat in vino. Jlli autem fratri afferebat tantũ/modo modicum panis ad vesperã: Et cuꝫ hoc triẽnio iugiter faceret. nihil locut⁹ est frater ille. Post hec vero dixit frater ille in semetipso. Ecce nudus sum: ⁊ paneꝫ cũ egestate comedo. surgam ergo et discedã hinc. Jterum autem cogitauit ĩ semetipo dicens. Ubi habeo ire: Sedebo hic. Ego enim propter deum sedebo in hac vita cõmuni. Et statim apparuit ei angel⁹ domini dicens. Nusqꝫ discedas veniemus eũ ad te cras. Et rogauit frater senem dicẽs Non discedas hinc alicubi. quia venient hodie mei tollere me. Cum ergo facta eẽt hora qua solebat senex descendere ad vicum dicit fratri. Non venient hodie fili: iam enim tarde est. Et ille dixit ei. Omnino scias quia venient. Et dum hec loqueretur: dormiuit in pace. Senex autem flebat: dicens. Heu heu me fili: quia multis annis sub negligentia viuo: tu autem paruo tempore saluam fecisti per patientiam animam tuam. Et ex illo die factus est se/nex sobrius et probatus. Dicebant de quodam fratre: qui seni cuidam magno vicinus erat. quia ingrederetur et rape/ret quicquid habebat senex in cella sua. Uidebat aũt senex. et nõ obiurgabat euꝫ sꝫ extorqbat sibi pl⁹ solito maib⁹ opari dicẽs. Credo op⁹ habꝫ iste fr. Et exigebat a se

maiorē solito laborē ꝛ astringebat ventrē suum: vt cum indigentia comederet panē suum. Cum autem mori cepisset senex ille circunsteterunt eum fratres. ꝛ respiciens in eum qui furabatur ꝛ dicit ei. Junge te huc ad me: ꝛ tenuit ꝛ osculatus est manus eius dicens. Gratias ago istis manibꝰ fratres: quia propter ipsas vado ad regnum celoꝝ. Jlle autem conpunctus ꝛ penitētiam agens factus est ꝛ ipse probatus monachus exemplum sumens de actibꝰ magni senis illiꝰ. Fuit quedā meretrix nomine Thais tante pulcritudinis. vt multi ꝑpter eam venditis substātiis suis pene ad vltimam peruenirent paupertatē: ꝛ amatores sui pre zelo litibus inter se consertis frequenter puelle limina sanguīe iuuenū replebātur. Quod cū audisset abbas Paphūcius sumpto habitu seculari ꝛ vno solido. profectus est ad eam ad quandam ciuitatem egypti deditqꝫ ei solidum quasi ꝑ mercede peccandi. Jlla accepto precio ait illi. Jngrediamur domum. Cum autē eēt ꝛ lectum preciosis vestibus stratum ascēdere inuitaretur dicit ad eam. Si est interius cubiculum in ipsū eamus. Jllaqꝫ dixit. Est quidem cubiculum vbi nullus ingreditur. sꝫ deo non ē locus qui diuinitatis eius oculis abscondatur. Quod cū senex audisset dixit ei. Et scis esse deū? Cū autem respondisset se scire deum ꝛ regnū futuri seculi necnon ꝛ tormenta peccatorum. Dixit ei senex. Si ergo hec nosti: cur tantas animas perdidisti. vt non solū pro tua. sed et illoꝝ animabus reddita ratiōe damneris? Jlla vero hec audiens prouoluta ad pedes abbatis paphūtii exorabat dicens. Scio esse penitentiā pater. ꝛ confido remissionem peccatorū sortiri te exorante. Tantum peto tribus horis indutias. vt post hoc vbi iusseris ad te veniam: ꝛ quodcūqꝫ preceperis faciam. Cumqꝫ locum illum abbas constituisset quo venire deberet illa collectis omnibus quecunqꝫ ex peccato susceperat: perlatisqꝫ in mediā ciuitatem combussit: clamās. Venite oēs qui peccastis mecum: et videte quomodo ea que mihi contulistis exuram: Erat autem precium eorum bonorum quadringentarum librarum auri. Cumqꝫ omnia consumpsisset in locum quem ei abbas cōstituerat perrexit. Quam ille reperto virginum monasterio .i. cella parua claudēs ostium celle plumbo signauit paruamqꝫ fenestram reliquit per quam ei victus modicus inferretur. iussitqꝫ omnibus diebus parum panis ꝛ paululū aque a ministris ministrari. Cum autem senex ostio plumbato discederet ait Thais. Quo iubes pater vt ex naturali meatu aquam meam fundā? At ille respōdit. Jn cella. Sic enim digna es. Cum iterū quemadmodum deum deberet orare inquireret. Dixit ei senex. Non es digna nominare deum neqꝫ in labiis tuis nomen diuinitatis imprimere. sed nec ad celum manus expandere: quoniam labia tua iniquitate sunt plena et manus tue sordibus inquinate: sed tantummodo incunbens contra orientem aspice hunc sermonem semper iterans: q me plasmasti miserere mei. Cū ergo tribus annis ita fuisset inclusa. condoluit ei abbas Paphuntius: et mox profectus est ad abbatem Antonium vt ab eo requireret: si remisisset illi deus peccata an non. Cum ergo causam rei narrasset conuocatis discipulis suis abbas Antonius precepit vt illa nocte omnes vigilarēt et in oratione persisterent singilatim: quatenus vni alicui ex his declararet deus causam pro qua abbas Paphuntius venerat. Cum ergo singuli secessissent ꝛ incessanter orassent abbas Paulus maior discipulus beati antonii abbatis. vidit subito in celo lectum preciosis vestibꝰ adornatum quem quattuor virgines clara facie custodiebant. Cunqꝫ Paulus intrasse diceret. Non est hec gratia alterius nisi patris mei Antonii: vox ad eum diuina facta est: ñ patris tui Antonii: sꝫ Thais meretricis est. qd cum mane facto abbas paulꝰ retulisset: cognita dei voluntate abbas paphuntiꝰ cū gaudio discessit: ꝛ ꝓfectꝰ ad mōasteriū in q̄ erat iclusa ostiū

quod obstruxerat dissipauit. Illa vero petebat vt adhuc permaneret diutius inclusa. Cum vero aperuisset ostium dixit. Egredere: quoniam deus dimisit tibi peccata tua. Illa respondit. Testor deū quoniam ex quo hic ingressa sum: ex omnibus peccatis meis feci velut sarcinam: et statui ante oculos meos. Et sicut non discedit anhelit⁹ de narib⁹ meis vna hora. sic nec discesserunt peccata mea ab oculis meis sed flebam illa semp considerans. Cui abbas respōdit. Non propter penitētiā tuā dimisit tibi de⁹ peccata tua: sed qa semp hunc timorē habuisti in animo. Et cū eā inde eduxisset: quindecim dies superuixit tantū et quieuit in pace. Quidam frater sedebat in cella in egypto: magna humilitate precipu⁹. Habebat autē sororem ī ciuitate meretricem. que multis animabus perditio fuerat. Frequenter ergo monebant senes fratrem illū: et vix potuerunt ei persuadere vt veniret ad eam: quaten⁹ per admonitionē eius posset peccatum qđ per eam fiebat terminari. Dum ergo veniret ad locum: quidā ex notis videns eum: precessit et nunciauit mulieri dicens. Ecce frater tu⁹ venit ad te de heremo. Illa aūt pre gaudio relictis amatoribus suis quib⁹ ministrabat: capite discooperto ad occurrendum fratri egressa est. Et cum vidisset eum: dum temptaret illum amplecti dixit ei ille. Soror mea carissima: parce iā anime tue: qm̄ propter te multi pereunt. Considera quanta habes tormenta ꝑparata: nisi cito penitere festinaueris. Illa autem cōtremiscens dicit ad eum. Et scis frater. quia est mihi salus: vel ammodo? Cui ille dixit. Si volueris: adhuc salus tibi est. Illa aūt iactans se ad pedes fratris sui petebat vt eam secum duceret in desertum. Cui frat̄ suus dixit. Vade et cooperi caput tuum: et sequere me. Cui illa respondit. Eamus ait velociter. Oportet enim me deformare: et inter homines poti⁹ nudo capite deambulare: q̄ in officinam peccati mei iterum ingredi. Dum autem pariter ambularēt monebat eam frater ad penitentiam. Videns autem ille: quia quidam fratres obuiarent ei: dicit ad eam. Quoniam nec oēs omnes sciunt: q soror mea sis: parū de via secede: donec isti transeant. Quod cum fecisset: postq̄ transierunt illi vocauit eam frater suus dicens. Veni soror mea eam⁹ viam nostram. Illa autem non respondit ei. Perquirens ergo ille. inuenit eam mortuam: et vestigia pedum eius plena sanguine. Erat enim discalciata. Tunc ille flens et eiulans nūciauit senioribus patrib⁹ oīa que facta fuerant. At illi contendebāt inter se de saluatione ei⁹. Manifestauit autem domin⁹ vni seni de ipa: eo q nulla cura illi fuit de re corporali: sed vt propriū vuln⁹ sanaret neglexit omnia sua: et suspirauit grauiter. et fleuit pro peccato suo: ꝓpterea suscepit deus penitentiam eius.

Explicit liber de Penitentia

Incipit liber de Caritate

Dixit abbas Antonius. Ego iam non timeo deum sed amo: quia amor foris mittit timorem Dixit iterum: quia de proximo est vita et mors. Si enim lucramur fratrem: lucrabimur christum. Si autem scandalizam⁹ fratrem in christū peccamus. Abbas āmon de loco nitrie venit ad abbatem anthonium: et dixit ei. Video quia maiorem laborē q̄ tu sustineo. et quomodo nomen tuum magnificatum est in hominibus sup me. Et dixit ei abbas antonius. Quoniā et ego diligo deū plus q̄ tu. Venit aliquādo abbas hylarion de palestina ad abbatem antonium in montem: et dicit ei abbas antoni⁹. Bene venisti lucifer: qui mane oriris. Et dicit ei abbas hylarion. Pax tibi columna lucis: qui sustines orbem terrarum. Dixit abbas marcus abbati arsenio. Quare nos fugis? Et dixit ei senex. Scit deus quia diligo vos: sed nō possum esse cum deo et hominibus. Superiorum enim virtutum milia et milium milia vnā habent voluntatē: hn̄t hoīes autē multas volūtates. Nō possum ego deū dimittere: et venire et eē cū hoīb⁹. Dixit ab

bas agathō. Quia ſm voluntatē meā nūq̄ dormiui: retinens in corde dolorē quēq̄ aduerſus aliquē: neq̄ dimiſi dormire aliquem habentem aduerſum me aliquid.

Aſcendente aliquādo de ſcithi abbate Joanne cum aliis fratrib⁹ errauit qui eis ducatum prebebat in via. Erat enim nox: ⁊ fratres dixerunt abbati Joāni. Quid faciam⁹ abba: quia errauit frater iſte de via ne forte moriamur errantes? Et dixit eis ſenex. Si dixerimus ei aliquid ɔtriſtabit. Sed ecce facio me ipm̄ quaſi defunctū: ⁊ dico me non poſſe ambulare: ſed iaceo hic vſq̄ mane. Et fecerunt ſic. Sed ⁊ reſidui dixerūt. Nec nos ibim⁹: ſedebimus tecū. Et ſederunt vſq̄ mane: ne obiurgarent fratrem illū.

Senex quidā erat in egypto anq̄ veniret illuc abbas paſtor. Ille autē ſenex habebat noticiam hominum: ⁊ multū honorē. Cum ergo aſcendiſſet abbas paſtor de ſcithi cum ſuis dimiſerūt homines ſenē illum: ⁊ venerunt ad abbatem paſtorem. Ductus autē inuidia ſenex male loquebatur de eis: Hoc audiens abbas paſtor contriſtabatur: ⁊ dixit fratrib⁹ ſuis: Quid faciemus de ſene iſto magno: quia nos in tribulationē miſerūt homīes derelinquentes ſenē. ⁊ ad nos qui nihil ſumus attēdentes? Quomodo ergo poſſumus ſanare eum? Et dixit eis. Facite aliquid ad guſtandum: ⁊ tollite vaſculum vini ⁊ eamus ad eum ⁊ ſimul guſtemus: forſitan per hoc poſſumus ſanare animū ei⁹. Tulerunt ergo quos parauerant cibos: et perrexerunt ad eum. et dū pulſaſſēt oſtiū: reſpondit diſcipulus eius dicēs. Qui eſtis. et illi dixerunt. Dic abbati tuo quia abbas paſtor ē: et deſiderat benedici per vos. Hoc autem nunciāte ei diſcipulo ei⁹ ille mandauit dicens: Vade q̄r mihi nō vacat. Illi aūt perſeuerantes in caumate dixerunt. non diſcedimus niſi meruerimus benedictionem ſenis. Senex autē vidēs perſeuerantiam eoꝝ et humilitatē cōpūctus aperuit eis: et intrantes guſtauerūt cum eo. Cū vero manducarēt dixit ſenex In veritate dico minus eſt quod audiui de vobis: centuplū enim eſt quod video in opere veſtro. Factus eſt ergo eis amicus ex illo die. Dixit abbas paſtor. Conare ſecundum virtutem tuam. nulli oīno facere malū: et caſtū ſerua cor tuū cū oī homine. Iterum dixit. non eſt aliquid maius in dilectione q̄ vt aīam ſuā ponat q̄s pro ꝓximo ſuo: Etenim ſi q̄s audiens ſermonē triſtē cū poſſet ipſe id facere: certet atq̄ ſuſtineat ⁊ non contriſtet eum. vel etiam ſi leſus in re aliqua patiēter tulerit nō retribuēs ɔtriſtāti atq̄ ledenti ſe eo modo huiuſmodi hō aīam ſuā ponit ꝓ ꝓximo ſuo

Contigit aliquando abbatem pambo iter cum fratrib⁹ in partes egypti facere ⁊ videns q̄ſdam ſeculares ſedentes dixit eis. Surgite ⁊ ſalutate et oſculamini monachos vt benedicamini. frequenter enim cū deo loquūtur ⁊ ſancta ſunt ora eoꝝ. Dicebāt de abbate papbūtio quia non cito bibebat vinū. Aliquando autē in itinere ambulans. ſuperuenit in conuētū latronū ⁊ inuenit eos bibentes. Cognouit autem eum qui erat primus latronum. et ſciebat quia non biberet vinū: Vidēs ergo eum de multo labore impleuit calicem vini et alia manu tenuit gladium euaginatum: ⁊ dixit ſeni. Si non biberis occidam te. Senex vero ſciens quia mandatum dei vult facere et volens eum lucrari. accepit et bibit. Ille vero princeps latronū penitentiā apud eū egit dicēs: Ignoſce mihi abba. quia cōtriſtaui te. Et dixit ei ſenex Credo ī deo meo quia per hunc calicē faciat miſericordiam tecum ⁊ in hoc ſeculo ⁊ in futuro. Et reſpondit latro. Et ego credo in deo quia amodo non faciam alicui quicq̄ mali et lucratus ē ſenex omne collegium illorum latronum. per id quod ſe propter deum dimiſit voluntati eorū.

Dixit abbas hiperitius: Eripe proximum a peccatis quāta tibi eſt virtus ſine improperio. quoniam deus conuertentes a peccatis non repellit a ſe: Verbum autem malitie ⁊ nequitie nō hītet in corde tuo aduerſus fratrem tuum vt poſſis digne orare. pater dimitte nobis debita noſtra ſicut ⁊ nos di

mittimus debitoribus nostris Duo fratres erant in cellis. vnus autem ex eis senex erat: Et rogabat eũ qui erat iuuenis dicens. Maneamus simul frater. Et ille dixit ei. Peccator sũ ꝛ nõ possũ manere tecũ. Ille autẽ rursus rogabat eũ dicens. Etiã possum⁹. Erat autẽ senex ille mundus: et nolebat audire ꝗ monach⁹ haberet in cogitatu fornicationẽ. Et dicit frater. Dimitte me vna hebdomada: et iterũ loquamur. Uenit ergo postmodum iuuenis ille: ꝛ volens senem probare dicebat. In magnam temptationẽ incurri hebdomada ista abba. Pergens eñ pro ministerio quodã in vico incidi in mulierẽ. Et dixit ei senex. Est tibi penitẽtia. Et dixit frater: etiã. Senex autẽ dixit. Ego tecũ porto medietatẽ peccati huius. Tũc dixit frater ille. Nõ scio quia possum⁹ simul esse: Et manserunt simul vsq₃ ad exitum suũ. Dixit quidã patrũ: si quis te petierit rẽ aliquam ꝛ violẽter prestiteris ei: sit volũtas animi in id qḋ datur: sicut scriptũ ẽ: quia si quis te angariauerit vnũ miliariũ vade cum ip̃o duo. Hoc autẽ est vt si quis a te petierit rẽ₃ aliquã: des ei ex aĩo ꝛ spiritu. Dicebant de quodam fratre quia cum fecisset sportas ꝛ iposuisset eis ansas: audiuit vicinum suum aliũ₃ monachũ dicẽtẽ. Quid facio quia proximũ est mercatum: ꝛ non habeo ansas quas imponam sportellis meis. Ille vero resoluit ansas quas imposuerat sportelis suis. ꝛ attulit eas fratri illi vicino dicens. Ecce istas ansas supfluas habeo: tolle eas ꝛ ipone sportis tuis. Et fecit op⁹ fratris sui proficere ad quod opus erat: ꝓprium autem opus reliquit iperfectũ. Dicebant de quodã sene i scithi quia egrotauit ꝛ voluit mãducare modicũ panis recentis. Hoc autẽ audiẽs quidam exercitatorũ fratrũ: tulit melotẽ suã. ꝛ misit in eam panẽ siccũ: ꝛ vadens in egyptum mutuauit illa pro pane recẽti ꝛ attulit seni. Et cũ₃ vidissent frẽs panes illos recentes mirati sunt. Senex aũt nolebat gustare dicens. Quia sanguis frĩs illi⁹ ẽ. Et rogauerũt illũ frẽs dicẽtes. Propter dñ₃ comede: ne vacuũ sit sacrificiũ fratris istius. Atq₃ itaq₃ rogat⁹ cõedit. Frater quidã₃ interrogauit quendã senẽ dicẽs. Duo sunt fratres ex quibus vnus quiescit i cella sua. protrahens ieiuniũ sex dierũ: ꝛ multum sibi labore₃ iponens: alter vero egrotantibus deseruierit. Cuius opus magis acceptũ ẽ deo: Respõdit ei senex. Si frater ille qui sex dieb⁹ ieiuniũ leuat. appendat se per nares non põt esse equalis illi q ifirmantib⁹ deseruit. Interrogauit quidam senem quenda₃ dicens quõ sunt modo quidam laborãtes in cõuersatiõe: ꝛ nõ accipiunt grã₃ sicut antiqui. Dixit ei senex Quia tũc caritas erat: ꝛ vnusq̃sq₃ ꝓximũ suũ trahebat sursu₃: nunc autẽ refrigescẽte caritate vnusq̃sq₃ ꝓximũ suũ deorsu₃ trahit: ꝛ propterea gratia₃ non meremur accipere. Perrexerũt aliquãdo tres fratres ad messem: ꝛ susceperũt certũ spaciũ sexagita modiorũ: quod meterẽt. Un⁹ aũt ex eis ip̃a prima die ifirmari cepit: ꝛ reuersus ẽ ad cellã suã. Duo aũt remanserũt: ꝛ dixit vn⁹ alteri. Ecce fr̃ vides ꝗ incurrit egritudinẽ fr̃ nr̃. extorque ḡ tu anĩo tuo paululũ: ꝛ ego meo similiter: ꝛ credim⁹ in deo: ꝗ ꝑ orõnẽ frĩs nr̃i iplebim⁹ nos duo opa: ꝛ metam⁹ partẽ ip̃i⁹. Cum ḡ explicassent messem toti⁹ loci quem susceperãt venerũt recipe mercedes suas. ꝛ vocauerũt frẽ₃ illũ dicẽtes. Ueni fr̃ accipe laborẽ tuũ₃: Et ille dixit eis. q̃lẽ mercedẽ accipia₃ ꝗ nõ messui: Et illi dixerũt ei. Orõnib⁹ tuis consumata est messis: veni ergo ꝛ accipe mercedes tuas. Facta ergo plurima contentiõe inter eos de hac re illo scilicet dicẽte: nõ accipiã. ꝗ nõ laboraui: illis ꝟo nõ acq̃escẽtib⁹: nisi ꝛ ip̃e acciperet ꝑtẽ suã₃: abierunt ad iudiciũ cuiusdã magni senis: et dixit ei ille fr̃. Perreximus tres vt meteremus in agro cuiusdã viri ad mercede₃. Cu₃ autẽ venissemus ad locu₃ quem messuri eram⁹: ip̃a prima die i egritudinẽ cecidi: et reuersus sũ in cellã meã nec vna die metere cu₃ eis ꝑualẽs et nũc cogũt me frẽs isti dicẽtes: veni accipe mercedes vbi nõ laborasti. Dixerũt aute₃ et illi frẽs

Reuera nos tres perreximus metere: et suscepimus spatiuz sexaginta modiorum qd metercremus. Et si fuissemus toti tres cum grandi labore vix potuissem⁹ explicare illud: orationib⁹ aūt fratris huius nos duo velocius q̄ tres potuim⁹ ꝛ demessuimus agrū. ꝛ diximus ei veni: accipe mercedes tuas: ꝛ non vult. Hoc audiens senex miratus est ꝛ dixit vni de monachis suis. Percute signum in cella fratrū: vt cōgregent se huc omnes. Qui cū venissent dixit eis. Uenite fratres: ꝛ audite hodie iustum iudiciū. Et indicauit eis omnia senex. ꝛ adiudicauit fratri illi vt accipet mercedes suas: ꝛ faceret ex his mercedib⁹ qd ipse vellet: Et discessit frater ille otristatus. ꝛ plorans: quasi preiudiciū passus. Dicebat quidā senex: quia patres nostri cōsuetudinem habuerūt venire ad cellas nouoruz fratrū: qui solitarii habitare volebāt conuersari: ꝛ visitabant eos: ne quis eorum temptatus a demonibus lederetur a cogitatione sua. Et si quando aliquis eorum inueniebatur lesus adducebant eum ad ecclesiā. ꝛ ponebatur peluis cum aqua: ꝛ fiebat pro eo oratio qui i temptationibus laborabat ꝛ lauabant omnes fratres manus suas in peluim: ꝛ perfundebatur aqua illa ille frater qui temptabatur. atq₃ ita statiz purgabatur frater ille. Duo senes multis ānis simul conuersati sūt: ꝛ nunq̄ inter se litez habuerūt. Dixit autē vn⁹ alteri Faciam⁹ ꝛ nos vnā litē. sicut hoīes faciūt. Et ille respōdit fratri dicēs. nescio qualiter fiat lis et ille dixit ei. Ecce pono in medio laterculum ꝛ ego dico meū ē hoc: tu aūt dicis nō s₃ meū ē. et ita fit litis initium. Posuerunt ḡ testā i medio sui: et dixit vnus eorum. Meum ē hoc. Et alter dixit nō: s₃ meū ē. Et ille respondit ei. Etiam tuū ē: tolle ꝛ vade. et discesserūt nec contēdere inter se potuerunt. Frater aliquis interrogauit senē quēdā dicens. Si video fratrem de quo audio aliquā culpā nō possum suadere aīo meo. vt introducam eū i cellā meā: si autē videro bonum fratrem ip₃ libenter suscipio. et dixit ei senex: Si facis bonū bono fratri: par boni facis illi alteri duplum ipende. Ipse est enim qui infirmatur. Dixit quidam senex nunq̄ desideraui opus quod mihi vtile esset: et fratri meo dispēdiū faceret. huiusmodi habens spem quia lucrum fratris mei opus fructificationis mihi est. Quidam frater erat minister cuiusdam fratris. Contigit autē q vulnus fieret i corpore senis ꝛ sanies multa ex eo cum fetore profflueret. Dicebat autem cogitatio sua fratri illi qui deseruiebat. Discede hinc: quia non potes sustinere fetorem putredinis istius. Ille vero frater vt reprimeret huiusmodi cogitatione. tulit vas aque ꝛ lauabat vuln⁹ senis illi⁹ et recollegit ipaz aquā ī vase: ꝛ q̄ticīs sitiebat ex ipsa bibebat. Cepit autem iterum cogitatio sua sollicitare eum dicens. Si non vis fugere vel non bibas fetorem hunc. Frater autem ille laborabat. et toleranter ferebat bibens lauaturam vulneris illius: Et cum ita ministraret seni. Uidit de⁹ laborem caritatis illius et illam lauaturam in aquaz mundissimam vertit et senem inuisibili medicamento sanauit. Explicit liber de Caritate

Incipit liber d̄ puidētia ꝛ Cōtēplatiōe.

Frater quidam abiit ad cellam abbatis Arsenii in scithi. et attendit per fenestram: et vidit senem totum quasi igneum. Erat autē frater ille dignus qui talia intueretur. Et cū pulsasset. egressus est senex. et vidit fratrē illuz stupētez: Et dixit illi. estne diu q hic pulsas? vidisti ne aliqd? Et ille rn̄dit ei. Non. Et colloquens cuz eo dimisit eū. Dixit abbas daniel qui erat discipul⁹ abbatis arsenii. quia narauerit ei abbas Arsenius tanq̄ de aliquo alio dicens: puto tamen q de se dicebat. Quia cuz sederet in cella sua quidam senuz: vox venit ei: dicens. Ueni et ostendam tibi opera hominum. Et surgens exiit. et duxit eum in quendam locum. et ostendit ei ethiopem incidentem ligna et faciētē sarcinā gran

dem et tēptabat portare eam et non poterat et pro eo vt auferret sarcinā illaʒ: ibat iterū et incidebat ligna et addebat ad sarcinā. Hoc autē faciebat diutius. et pcedēs paululū ostendit ei hominē. rursus stātem super lacū et implentē aquā ex eo et effundentē in cysternā pertusam. que cysterna ipsam aquam iterum refundebat in lacū et dicit ei iterum veni et ostendaʒ tibi aliud. et ecce vidi templum. et duos viros sedentes in equis: et portātes lignū transuersum: vnus contra vnū: volebant autē per ianuam introire in tēplum. et non poterāt propter lignū illud quod in transuerso portabant. et non inclinantes se vn⁹ post vnū vt fieret lignum illud directū remanserūt foris extra ianuaʒ tēpli. et cū interrogasset quid hoc esset: ille respondit ei. Hi sunt qui portant velut cū superbia iustitie iugum et non humiliati sunt vt corrigerent se. et humiliter ambularent in vta xpi. propter quod et remanent foris a regno dei. Ille autem qui ligna incidit homo ē in peccatis multis et pro eo vt agat penitentiam et subtrahat se de peccatis suis. alias iniquitates adhibet super iniquitates suas. Qui autem aquam implet. homo ē qui opera quidem bona facit. sed habet in eis etiam et mala permixta. per hoc pdit et bona opa sua. Quapropter conuenit omnē hominē sobrium esse in considerandis operib⁹ suis ne in vanum videatur sustinere labores. Narrauit iteruʒ abbas Daniel dicens: dixit pater noster Arsenius de quodaʒ sene in scithi qui erat magn⁹ i hac vita. simplex autem in fide: et errauit pro eo ꝙ erat ydiota: et dicebat non eē naturaliter corpus xpi panē consecratū quē sumim⁹: sed figurā eius eē. Hoc audientes duo senes ꝙ diceret hunc sermonē: et scientes qꝛ magna esset vita eius et conuersatio cogitauerūt qꝛ innocenter et simpliciter diceret hoc venerunt ad eum et dicunt ei. Abba audiuimus sermonē cuiusdam infidelis qui dicit quia panis quem sumim⁹ non naturaliter corpus xpi ē: sed figura eius. Senex autē ait eis. ego sum qui hoc dixi. Illi auteʒ rogabant eum dicentes: Non sic teneas abba: sʒ sicut ecclesia catholica tradidit. nos autē credimus quia panis ipse corpus xpi ē: calix ipse sanguis xpi secundum veritatem et non secundum figuram: sed sicut in principio puluerē de terra accipiēs plasmauit hominē ad imaginem suam et nemo potest dicere qꝛ non erat imago dei: Quis de terra et puluere sit: ita et panis quem dixit quia corpus meum ē credimus quia secundum veritatē corpus xpi est. Senex autem ait eis. Nisi re ipsā cognouero: non mihi satisfaciat ratio vestra. Illi autem dixerunt ei deprecemur deum hebdomada hac de misterio hoc et credimus quia de⁹ reuelabit nobis. Senex autem cum gaudio suscepit sermonē istum: et deprecabat deum dicens. domine tu cognoscis quoniam non per malitiā incredulus sum rei huius: sed per ignorantiam errem: reuela ergo mihi domine iesu xpe quod verum est Sed et illi senes abeuntes in cellas suas rogabant et ipsi deum dicentes. Domine iesu xpe reuela seni isti misterium hoc. vt credat et nō perdat laborē suum. Exaudiuit autem domin⁹ vtrosqꝫ: et hebdomada cōpleta: venerunt dominica die in ecclesiam. et sederunt ipsi tres soli super sedile de scirpo: quod in medū fascis erat ligatum. medius autem sedebat senex ille. Aperti sunt autem intellectuales oculi eoꝝ: et quando sunt positi panes in altare videbatur illis tantummodo tribus tanꝙ puerulus iacens super altare. et cum extēdisset presbiter manus vt frangeret panē descendit angelus de celo habens cultrū in manu et sacrificauit puerulum istum. sanguinem vero eius excipiebat in calicem. Cum autem frangeret presbiter in paruis partibus panem. etiam angelus icidebat membra pueri i modicas partes. Cū autē accessisset senex vt acciperet sanctam cōmunionem: data est ipsi soli caro sanguine cruentata. Quod cū vidisset: pertimuit et clamauit dicens. Credo domine quia panis qui in altari ponitur. corpus tuum est et calix sanguis tuus est. Et statim fa-

eta est illa caro i manu eius panis scõz mysteriũ: ⁊ sumpsit illud in ore agens gratias domino deo. Dixerunt autem ei senes. deus scit humanam naturam: quia nõ potest vesci carnib⁹ crudis: ⁊ propterea trãsformauit corpus suum in panem: ⁊ sanguinem in vinum. his qui illud fideliter suscipiunt. Et egerunt gratias deo de sene illo: quia non permisit deus perire labores eius: ⁊ reuersi sunt ad cellas suas cũ gaudio. Iterum ipse abbas Daniel narrauit de alio magno sene qui habitauit in inferiorib⁹ partibus egypti. quia diceret per simplicitatem. q̃ melchisedech ip̃e sit filius dei. Hoc autem iudicatum est sancte memorie Cirillo archiepiscopo alexandrino de eo: ⁊ misit ad eum. Sciens autez quia signifer esset ipse senex. ⁊ qcquid peteret a deo reuelaretur ei: ⁊ quia simpliciter diceret hoc verbũ: vsus est huiusmõi ratione dicens. Abba rogo te quia in cogitatione mea est q̃ Melchisedech ipse sit filius dĩ: ⁊ rursus alia cogitatio mea dicit. quia melchisedech non sit de⁹: sed homo sit: ⁊ summ⁹ sacerdos dei fuerit. Quoniaz ergo hesito de hoc: idcirco misi ad te. vt depreceris deũ: quaten⁹ tibi reuelare dignetur de hoc quid veritas habeat. Senex aũt de cõuersatione sua p̃sumens cũ fiducia dixit. Da mihi tres dies idutias ⁊ ego d̃precor deũ d̃ hac re ⁊ renũcio tibi qđ mihi fuerit reuelatũ d̃ hoc. Intrans ḡ in cellã suã. deprecabatur deuz de verbo hoc ⁊ veniẽs p⁹ tres dies dixit sancte memorię Cirillo epõ. Hõ ẽ Melchisedech. Archiepiscop⁹ respondit ei. Quomodo cõstat apud te abba? Et ille dixit ei. Deus ostendit mihi omnes patriarchas. ita vt singuli eoꝝ coram me transirẽt ab Adam vsq; ad melchisedech. Et angelus mihi assistens dixit. Ecce iste est melchisedech. Et ideo archiep̃e certus esto: q2 sic est. Abiẽs autem senex: per semetipsum predicabat quia homõ esset melchisedech: ⁊ gauisus ẽ magnifice sancte momorie Cirillus episcopus. Puer erat adhuc sancte memorie effrẽ. ⁊ vidit somnium siue reuelatiõez. q2 nata sit vitis in lingua eius. ⁊ creuit ⁊ impleuit totam terram fructifera nimis: ⁊ ga venirent omnia volatilia celi. ⁊ comederunt de fructu vitis illius Quantuz autẽ manducabant: eo amplius implebat fructu. Iterum vidit quidam sanctorum in somnis ordinem angelicum descendentez de celo secundum preceptum dei. habentẽ i manu librũ: h̃ est thomũ scriptũ int⁹ et foris. Dicebant autem adinuicem. Cui debet cõmitti h̃: Quidã dicebãt illi alii aũt dicebant d̃ alio. R̃nderũt aũt et dixerũt. vere vtriq; q̃dẽ sãcti sũt et iusti q̃s dicitis verũ tñ hoc eis cõmitti ñ potest. Multa etiam alia nomina sanctorum dicentes: Postea dixerunt quia nemini potest hoc alteri committi nisi effrem. Et vidit senex ille cui hoc in somnis apparuit: quia effrem dederũt thomuz illum. Mane autem surgens audiuit effrem docentem et velut fontem ebulientem de ore ipsius: ⁊ cognouit senex qui somninm viderat: q2 spiritus sancti est operatio quod egrediebatur de labiis effrem. Dicebant de abbate Zenone. quia cum moraretur in scithi: exiit nocte de cella sua velut ad paludem et cum errasset: fecit tres dies ⁊ tres noctes ambulans ⁊ laborans: ⁊ cum defecisset: cecidit semianimus. Et ecce puerulus stetit ante eum habens panem ⁊ surriscu lam aque: ⁊ dicebat ei. Surge manduca. Ille autem surgens orauit extimans q2 fantasma esset. Puer autem respondens dixit ei. Benefecisti. Surgens ergo accepit ⁊ maducauit: et post hoc dixit ei. Quãtum ambulasti. tantum longe es a cella tua: sed surgens sequere me: Et statim inuentus ẽ in cella sua. Dixit ergo ei senex. veni intra: ⁊ da nobis orationem. Et cuz itrasset senex: ille subito non cõparuit. Dicebat abbas Joannes. quia vidit quẽdaz senum in excessu mentis tres monachos stantes trans mare: ⁊ facta ẽ vox ad eos ex alia parte littoris dicẽs. Accipite alas igneas ⁊ venite ad me. Et duo quidez ex eis acceperunt alas. ⁊ volauerunt ad aliud littus vnde facta est vox: terti⁹ vero

remāsit τ flebat fortiter τ clamabat. Po
stea vero date sunt: et ipsi ale non ignee:
sed infirme et debiles: ita vt cū omni labo
re mergendo et surgendo nimis afflictus
veniret illuc. Sic ē et generatio hec. Que
si accipit penas. non tamen igneas ſʒ vix
īfirmas et dbiles potest accipere. Abbas
Macharius habitabat ī loco nimis deser
to. Erat autem solus in eo solitarius: in infe
riori vero parte erat alia solitudo. in qua
habitabant fratres plurimi. Obseruabat
autem senex ad iter: τ vidit sathanā veni/
entem in habitu hominis. vt pertransiret p
cellam eius. Uidebatur autē quasi tunica
cū vti linea. omnino vetusta τ tota cribra
ta: τ per oīa foramina eius pendebāt am/
pulle. Et dixit ei senior. Ohe maior vbi va
dis? Et ille respōdit. Uado cōmouere fra/
tres. Senex aūt dixit ei: Ad qd tibi ampul
le iste? Et dixit. Gustū fratrib⁹ porto. Et
dixit ei senex. Et omnes ad gustandū. to/
tas. ampullas cū gustu portas? Et rndit.
Etiam. Etsi vnum alicui non placet: offe
ram aliud. Si autem nec illud: dabo terti
um: τ sic per ordinē oībus oblatis. fieri nō
potest nisi vel vnus placeat ex eis. Et cū
hec dixisset: transiit. Et obseruabat senex
custodiens vias: donec ille iterum remea/
ret. et cum vidisset eū: dixit ei Sanus sis.
Et respondit ei. Unde mihi salus? et di/
xit ei senex. Quare? Respōdit. Quia mo
do omnes sanctificati sunt: et nemo mihi
acquiescit. Et dixit ei senex. Neminez er
go amicum habes illic? Et ille respondit.
Unum tantūmodo fratrē habeo ibi: τ ipe
mihi solus acqescit: τ quādo videt me con
uertitur ad me velut ventus. Senex vo
dixit ei. Et quis vocatur frater ille? Re/
spondit Theoctiscus. Et cum hec dixissʒ
pertransiit. Surgens aūt abbas macha
rius perrexit ad inferiorem heremū. Qd
cum audissent fratres acceperunt ramos
palmarum τ occurrerunt ei obuiam: τ sin
guli eorum parabant cellas suas: incerti
ad quē declinaret. Senex autem inquire
bat quis inter eos Theoctiscus vocaret
in loco illo. Et inueniens eum intrauit
in cellā ei⁹. Theoctiscus ergo suscepit euʒ
gaudens. Cuʒ ergo cepisset secrete loqui:
dicit ei senex. Quomodo est circa te frat?
Et respondit orationib⁹ tuis bene. Et di
xit senex. Ne impugnant te cogitatiōes
Et ille respondit: interduʒ bene sum. Eru
bescebat enī dicere ei. Et dixit ei senex.
Ecce quot annos habeo in conuersatiōe
loci istius: τ omnes honorant me: τ tamē
in hac senectute infestus ē mihi spirit⁹ for
nicationis. Et respondit Theoctiscus: di/
cens. Crede abba τ mihi. Senex autem si
mulabat alias quoqʒ cogitationes sibi eē
molestas: donec faceret illum confiteri.
Deinde dicit ei. Quomodo ieiunas. Et il
le dixit ad nonam. Dicit ei senex. Ieiuna
vsqʒ sero τ abstine. τ cōmēda euāgelia. vt
memoriter retineas ea: sed τ alias residu
as ex animo meditare scripturas. et si tibi
ascēderit cogitatio mala: nunqʒ deorsum
aspicias. ſʒ sēper sursū. τ stati te dn̄s adiu/
uabit. et senex corrigēs frēʒ illū: reuersus
ē ī solitudinē suā. et cū iter obseruaret: vi
dit iterum demonē illū et dicit ei. Ubi va
dis iterū? et ille respondit cōmouere fra/
tres: et abiit. Duʒ autē reuerteret dicit ei
senex. Quomodo sunt fratres illi? τ ille re
spōdit. Male. Senex aūt dixit Quare? τ
ille respondit. Quia oēs sancti sūt. et ma/
ius malū. qꝛ et vnum quē habui aīcū obe
dientē mihi etiam ipe nescio vnde subuer
sus est. τ nec ipse acquiescit mihi: sed omni
bus sāctior factus est: et propterea iuraui
iam non ambulare ad illum. nisi post mul
tum tempus. et hec dicens transiit relin
quens senem. Senex vero intrauit ī cel
lam suam adorans et gratias agens deo
Abbas Macharius volens consolari fra
tres: dicebat. Uenit huc aliquando cum
matre sua puer qui a demonio vexaba/
tur: Et dicebat matri sue. Surge
eamus hinc. Illa autem dicebat: Non
possum pedibus ambulare fili. Et di
cebat ei filius eius: Ego te porto. Et
admiratus sum astutiam demonum quo
modo eos exinde fugare volebat.

Dicebat iterum de consolatione scithi

ad fratres. Quando videritis cellā edificatam iuxta paludē: scitote q2 prope ē desolatio scithi. Quando autē videritis arbores: iam ante ianuam est. Quando vero videritis pueros tollite melotes vestras z abite. Abbas moyses qui habitabat in petra: impugnatus ē aliquādo a fornicatione: z cum non preualeret tenere se in cella. perrexit z indicauit hoc abbati ysidoro. Et rogauit eum senex. vt reuerteretur in cellam suam. Ille autē non acquieuit dicens non possum abba. Et sumpsit eum. z leuauit eum secum in domum z dixit ei. Attende ad occasum. z attēdens vidit multitudinē demonum: z hi cōfusi erāt z turbantes se ad pugnandum. Dicit ei iterum abbas ysidorus. Respice ad orientez z attēdit. z vidit inumerabilem multitudinem angelorꝫ in gloria. Dixit autez abbas ysidorus. Ecce isti sūt qui missi sūt ad auxiliandum sanctis. qui vero ad occasuz ascēdunt. hi sunt qui impugnant nos. Plures ergo sunt qui nobiscum sunt q̄3 qui aduersuz nos sunt. Et ita agens gratias deo. abbas moyses sumpsit fiduciam. z reuersus est in cellam suam: Dixit abbas Moyses in scithi. Si custodierimus mandata patrꝫ nostrorum. ego presumens de deo: spōdeo vobis quia barbari huc non venient. Si autem non custodierimus: desolandus est locus iste. Sedentibus aliquando fratrbus apud eundem abbatem Moysen dixit eis. Ecce barbari hodie in scithi veniunt: sed surgite z fugite Dicunt ei illi. Et tu non fugies pater. Ille autem dixit eis. Ego per tot annos expecto diem istum: vt ipleatur sermo domini mei iesu xpi dicētis. Omnes qui accipiūt gladium: gladio peribunt. Alii autē dixerunt ei. Neq3 nos fugiemus: sed tecuz moriemur. Et dixit eis. ego causaz nō habeo vnusquisq3 vestruz videat quomodo stet Erant autem septem fratres cum eo. z dixit eis. Ecce barbari appropinquāt ianue z statim barbari intrantes occiderūt eos. Unus autez ex eis timore carnali perterritus fugit z abscondit se post plectas de palma: z septem coronas vidit descendentes z coronantes abbatez Moysen. z sex fratres qui cū eo fuerant interfecti: Dicebant de abbate syluano q2 voluit aliquādo pergere in syriam. z dixit ei discipulus suus Marcus. Pater noli exire hinc sed neq3 ego te dimitto abire. Expecta ḡ hic alios tres dies. et cū expectaret abbas tertia die dormiuit ī pace Marcus discipulus eius. Dicebat abbas Joānes. qui exiliatus est a Marciano. quia venimus aliquando de syria ad abbatē pastorem z volebamus eū iterrogare de duritia cordis. Senex autē grece nesciebat: neq3 interpres inueniebatur. Uidens autem nos senex tribulatos cepit greca lingua loqui dicens. Natura aque mollis ē. lapidis aūt dura. Et si vas aqua plena pendeat supra lapidē. ex quo assidue stillans gutta cadat in lapidē. perforat eum: ita z sermo diuinꝰ leuis ē: cor autem nostrum durum. Audiens ergo homo frequenter diuinū sermonē aperitur cor eius ad timendū deuz. Dixit abbas pastor. Scriptum est. quēadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te deus Sicut ergo cerui in solitudine serpentes plurimos glutiunt. z cum veneno eorum accēsi fuerit ad aq̄s puenire desiderāt: ita z monachi ī solitudinibus hītātes: accēdūtur d̄monuz malignorꝫ veneno. z propterea d̄siderāt sabbato z dominica die venire ad fontes aq̄rꝫ hoc ē ad corpus z sāguinē dñi nr̄i ihu xp̄i: vt purgētur ab oī amaritudine demonū malignorꝫ. interrogauit aliq̄s frater abbatē pastorē dicēs. Quid ē q̄d scriptū ē. nō reddas maliū ꝓ malo: Dixit ei abbas pastor. Hec passio quattuor modos hēt. Primū de corde: secūdum de aspectu. tertiū d̄ ligua. quartuz ñ reddere maliū ꝓ malo. Si. n. potueris pugnare cor ñ venit ad aspectū. custodi etiā ne loq̄ris. Si āt z locutꝰ fueris: cito corripe: ne facias malum ꝓ malo. Narrauit sāctꝰ Basilius eps dicēs fuit ī quodā monasterio feminarum quedam virgo que stultam se esse ac demonez habere simulabat: que adeo ab

omnibus alijs horrori habebat. vt nec ci/bum quidē cū ea caperent. Talē qdē ele/gerat vitā: vt a quoquina nunq̄ recedens totius illic monasterii officium ipleret. Et erat secūdū vulgare prouerbiū vniuerse domus spongia ipletu a se reb⁹ probans quod in sctis libris scriptū legim⁹. Si qs inquit ex vobis putat se sapiētē eē in hoc mūdo fit stultus. vt sapiens fiat. Nec igit̄ inuolutū pannis habebat caput ita quoq̄ oībus seruiebat. cetere aūt virgines ton/se cuculis coopiuntur. Nulla aliquando potuit hanc de quadrigentis virginib⁹ vi dere aliquādo manducantē: nunq̄ per oē euū suū sedit ad mensā: A nulla vl' modi cā partē panis accepit. sed micas tm̄ ōter/gens mensarum: et abluens ollas. his so/lis alimoniis contēta viuebat. Nulli vn/q̄ fecit iniuriaz. nulla personarum ipsius murmur audiuit. nulli aut paruz aut satis vnq̄ locuta ē. Et certe cū ab omnibus ce deretur: cum omnium viueret odio: male dicta omnium sustineret. sanctō piterio p batissimo viro semperq₃ in deserto viuē ti: astitit angelus dñi quadā die sedenti in loco qui dicitur porphirite: affatusq₃ ē eū his verbis. Cur inqt grande aliquid te eē credis vt sanctus ⁊ in huiusmodi degens loco? Uis videre mulierem sanctiorē te. vade ad tabenēsiotarum monasterium fe minarum. ⁊ vnam ex eis illic inuenies in capite habentē coronam: ipsamq₃ cogno/sce te esse meliorem. Que dum contra po pulum tantum sola diebus ac noctib⁹ pu gnat. cor ipsius a deo nunq̄ recessit. Tu autē in vno loco residens. nec̄ quoq̄ ali/quando progrediens: per oēs vrbes ani/mo et cogitatione vagaris. Statimq₃ ad predictum monasteriū venit: ⁊ magistros fratrum rogauit: vt introducerent eū ad habitaculum feminaꝝ. Quem mox illi. et vita gloriosū. ⁊ etate prouectioris viden/tes: cum fiducia magna introduci fecerūt Ingressus autē desiderauit omnes soro res inspicere: inter quas solā illā propter quā venerat non videbat. Ait autē ad po stremū. Oēs inquit mihi adducite: deesse enim mihi videtur aliqua ex vobis. Dicūt ad eum. Unaz adhuc stultā habem⁹ intrin secus i quoquina. Sic eniz eas que a dmo ne vexantur appellāt. At ille. Exhibete inquit ipsam ad me: vt eam videam. Quo audito: supra memoratā vocare ceperunt Que cū nollet audire sentiens: vt credo aliquid aut fortassis hoc ipsū diuina reue/latione cognoscēs: dicunt ei. Sanctus pi terius desiderat videre te. Erat enim vir magnus fama et nomine. Cūq₃ ad eū fu isset adhibita. vidissetq₃ pāno frontē ipsi⁹ inuolutā proiecit se ad pedes eius dicens Benedic me inquit. Que similiter ad ipsi us pedes se proiecit dicens. Tu benedic me domine. Omnes autem sorores obstu puerūt simul dicentes. Noli abba talem iniuriā sustinere. fatua ē enim ista quā cer nis. Tunc sanct⁹ pyterius ipsis omnibus ait. Uos inqt estis fatue. nam hec vestra ⁊ mea nonna ē. Sic enim vocant illi feminas spirituales. Et deprecor deū ait: vt dign⁹ ipsa in die iudicii merear inueniri. Quo au dito oēs simul ad pedes ipsius pciderunt singule se peccasse in eā variis modis con fitentes. verbigratia. Alia enim abluens sordes catbini. supra eā se fudisse dicebat Alia vero colaphis eam a se verberatam sepe memorabat. Alia nares ipsius syna pe impletas a se esse deflebat. Cetere quo q₃ diuersas referebant se ei iniurias irro/gasse: pro quibus omnibus sanctus ille fu sis deo precib⁹ egressus est. Post paucos autem dies illa non ferens tantam gloriā tantoq₃ se nolens honore soroꝝ cumula ri. grauariq₃ se credens excusationib⁹ sin guloꝝ: egressa de monasterio illo occulte. quo ierit. in quē se miserit locū. vel quo fi ne defecerit: ad nullius potuit noticiā per uenire. Beate memorie paulus simplex discipulus abbatis antonii narrauit patri bus talem rem. Quia aliquando veniens in monasteriū visitādi gratia ⁊ pro fratꝝ instructione post consuetam adinuicē con solationē intrauerit ecclesiam dei. missas more solito celebrare. Beatus ergo pau lus intuebatur ad vnumquēq₃ itroeūtiū

in ecclesiaz quali animo intraret. Habe/ bat enim et hanc gratiam datam sibi a deo vt si videret vnūquēq3 cuius animi esset: sicut nos facies nostras videmus ad inui cem. Ingredientibus ergo omnibus cla ra facie et splēdido vultu. s3 et vniuscuiusq3 angelo gaudente. vnum vidit nigru3 et ob scurum corpore toto. et demones ex vtra q3 parte tenentes et trahētes eum ad se/ ipsos: et capistrum in nares eius mittētes sanctum vero angelum eius de longe lu gubrem tristēq3 sequeutem. Paulus ve ro lacrimans. et manu frequenter pect9 tundens. sedebat ante ecclesiam: plorans eum valde qui ei talis apparuerat. Qui autem videbant quod faciebat et taz subi tam eius mutationem ad lachrymas: et ad luctum. interrogabant rogantes eu3 qd videret timentes ne quid in reprehensiōe omnium vidisset. pro quo hec faceret. Po stulabant etiam vt ad missas intraret cu3 eis. Paulus aute3 repellens eos: et negās se ingressurum. sedebat foras ianuam ta/ cens et plorans nimis eū. qui ei taliter ap paruerat. Post paululum autem dimisso ecclesie conuentu. iterum intendebat sin/ gulos exeuntes vt quoru3 introitū agno uerat sciret quales exirent. Et ecce vidit illum virum nigrum et obscurum toto cor pore prius. exeuntem ab ecclesia: clarum quidem vultu. candidum vero corpore. de mones autem qui ante eum tenebant. po/ stea de longe sequentes. sanctum vero an gelū iuxta ipsū ābulātē letum et prōptum et gaudentē super eum valde. Paulus ve ro exiliens cum gaudio: clamabat benedi cens deum et dicens. O ineffabilis dei mi sericordia et benignitas. o diuitie miserati onis eius et innumerabilis bonitas. Cur/ rens aute3 et ascendens super altū gradū: magna voce dicebat. Uenite et videte opera domini q3 terribilia sunt et omni stu pore digna. Uenite et videte eu3 qui vult omnes homines saluare: et ad agnitionem veritatis venire. Uenite adoremus et pro cidamus ante eum: vt dicamus quia tu so lus potens es peccata dimittere. Ad hāc vocē eius. oēs solliciti cucurrerunt cupiē tes audire que dicebat. Et conuenientib9 omnibus referebat paulus que vidisset anteq3 ecclesiam intrarent. et que postea: et interrogabat virum illum vt diceret ei causam: pro qua ei tantam subito inmuta tionem deus donauerit. Homo ergo ille conuictus a paulo cora3 omnibus qui cir ca ipsum erāt. aperte narrauit: dicēs. Ego homo peccator sum. et multo tempore in fornicatione vixi vsq3 nunc: ingressus aūt modo ecclesiam dei audiui vocem esaie prophete cum legeretur. magis autē vo/ cem dei loquentis in eo. vbi dicit. lauami ni mundi estote: auferte malum de anima bus vestris coram oculis meis. discite be ne facere et si fuerint peccata vestra tan q3 fenicium velut nix dealbabuntur: et si volueritis et audieritis me bona terre mā ducabitis. Ego inquā fornicator ī hoc ser mone compūctus sum nimis. et īgemiscēs intra conscientiam meam: dixi ad deum. Tu deus qui venisti in mundum peccato res saluos facere et qui hec que modo le cta sunt p pphetas pmisisti: comple effe/ ctu et opere etiam in me idigno peccatore Ecce enim amodo pmitto tibi. et spondeo sermone et cōfiteor corde. quia ab hodie iā non ero fornicator: sed abrenūcio sordib9 seculi. et seruio tibi ammodo in conscien/ tia munda. hodie ergo domine et in hora hac suscipe me penitentem et interpellan tem te et renūtiātē omne peccatum. In his igitur promissiōib9 ait egressus sū de ec/ clesia statuens in animo meo nihil vltra agere mali corā oculis dñi. Quod cu3 au dissent omnes. clamauerunt vna voce ad dominū dicētes. q3 magnificata sunt opa tua domine. omnia ī sapiētia fecisti. Qua propter cognoscentes hoc xpani ō sāctis scripturis et diuinis reuelationibus. quā tā deus habeat bonitatem circa eos q ad eū deuote confugiunt et p penitentiam emundant priora delicta. q non solum non cogūtur penas exoluere pro peccatis antea commissis. verumetiam. consequi bona promissa: Non ergo desperemus ō

nostra salute. quia sicut p esaiam pphetā pmisit dn̄s. eos qui peccatis īuoluti sunt lauari. ⁊ sicut lanā albā et niuē dealbari. et bonoꝝ celestiū q̄ in ciuitate celestis hierusalem sunt: repleri. ita et nūc iteꝝ p sanctū ezechielez prophetam iureiurādo pmisit dicēs. Uiuo ego īquit dicit dn̄s. qa nolo mortem peccatoris: sꝫ magis vt conuertat̄ ⁊ viuat. Hucusqꝫ de greco ī latinū trāstulit pelagiꝰ dyaconꝰ romāe ecclesie. Et ab hinc deorsuꝫ Joannes eiusdem ecclesie subdyaconus.

Biit aliquando zacharias ad abbatem suuꝫ siluanū ⁊ inuēit eū ī excessu mētis: ⁊ erant manus eius extense in celū. ⁊ cū vidisset ista: clausit ostiū ⁊ exiit. Et intrans circa horā sextā atqꝫ nonā inuenit euꝫ eodeꝫ mō. Circa decimā vo horā pulsauit: ⁊ ingressus inuenit eū quiescētē: ⁊ dicit ei. Quid habuisti hodie pr̄? Qui dixit ei: Infirmatꝰ sū hodie fili mi. Ille vo tenēs pedes eiꝰ dicebat. Nō te dimitā: nisi mihi īdicaueris quod vidisti. Respōdit ei senex: Ego in celū raptꝰ fui. ⁊ vidi gloriam dei: ⁊ illic steti vsqꝫ modo. et nūc dimissꝰ sū. Dixit sācta sincletice. Efficiamur prudētes sicut serpētes: ⁊ simplices sicut columbe: vt astute itelligamꝰ laqueos diaboli. Nā prudentes sicut serpētes dictū ē vt nō ignoremꝰ impetꝰ diaboli ⁊ artes eiꝰ. Eteni simile aliqd ex alio simili scelere superatur. nā ⁊ simplicitas colūbe demōstrat puritatē actiōis: Dicebat qdā patrū. Quia dū sederēt aliquādo seniores ⁊ loquerētur d̄ bōis edificatiōibꝰ. erat īter eos vnus puidēs ⁊ vidit angelos manus agitantes ⁊ laudātes deū. vt aūt venissꝫ locutio secularis: discedebāt āgeli. ⁊ volutabāt̄ porci ī medio coꝝ plēi fetoribꝰ ⁊ poluebāt eos. Cū aūt rursus loquerent̄ de edificatiōe. veniētes iterū angeli laudabant deum. Dixit quidā senex. Hoc ē quod scriptuꝫ est: super duobus ⁊ tribus peccatis tyri auertam me. super quatuor aūt nō auertā. videlicet cogitare maluꝫ ⁊ cōsētire cogitatui ⁊ locutiōi: quartū vero ē perficere opꝰ In hoc ergo ñ auertit̄ ira dei. Dicebāt de qdā sene magno in scithi. qꝛ quotiēscūqꝫ edificabat cellulā egrediebatur cū gaudio: ⁊ ponēs fūdamētū. ñ discedebat donec ꝯsumaret̄. Aliqñ ergo exiēs ad fabricandā cellā cōtristabat̄ valde et dicūt ei fratres. Quare tristis ac mestꝰ es abba? Qui dixit eis. Desolādus ē locꝰ iste filii. Ego enim vidi qm̄ ignis accensus ē in scithi: ⁊ accipiētes fratres palmas cedentes extīxerūt euꝫ. et iterū accēsus ē. et accipientes rursus fratres palmas cedentes: extinxerunt euꝫ. Tertio accensus est et repleuit totam scithim: et iam nō potuit extingui: ideoqꝫ ergo contristor ac mestꝰ suꝫ. Dixit qdam senex scriptuꝫ est: iustus vt palma florebit. Significat autē hic sermo bonorum actuuꝫ: altum et rectum ac dulcem fructum. Est vero in palma vnuꝫ incardiuꝫ. et ipsum candidum: omnem habens operationeꝫ in se simile autem ⁊ sup iusto reperitur. Unuꝫ enim ei ⁊ simplex ē cor: ad deum tantūmodo respiciens. Est autem et album. habēs illuminationeꝫ fidei: et omnis operatio iusti in corde ipsius est. Nam ⁊ acumen stimulorum eiꝰ aduersus diabolum est propugnaculuꝫ. Dixit aliquando alter senex. Sunamitis heliseuꝫ suscepit: eo ꝙ non haberet affectum cū aliquo homine. Dicitur sunamitis personam anime habere: heliseus vero personā sancti spiritus designare. Quacunqꝫ ergo hora recedit anima a seculari conuersatione ⁊ perturbatione. aduenit ei spiritus dei: ⁊ tūc poterit parere cuꝫ sit sterilis. Aliꝰ quidā patruꝫ dixit. Quia oculi porci naturale habēt figmētū: ita vt necessitate semp intēdāt in terrā: nec aliquādo possūt respicere ad celum. Sic ergo et aīa eius q ī dulcedine voluptatū delectat̄ semel delapsa ī luxurie cenū: difficile potest respicere ad deū. aut sape aliqd dignū deo. Fuit qdā magnꝰ inter preuidētes: h affirmabat dicēs qa virtuteꝫ quā vidi stātē super baptisma: eādē etiā vidi sup vestimētū mōachi: qñ accepit habitū spiritualē. Cuidā sēi data ē grā vidēdi q̄ fiebāt: ⁊ dicebat

Quia vidi in cenobio aliquādo meditantem fratrem in cella. et ecce demon veniens stabat foris cellā. ꝛ dum frater ille meditaretur non preualebat ingredi. cū autē cessabat meditādo: tunc demon ingrediebatur cellam. Dicebant de quodā sene. qꝛ deprecatus ē deum vt videret demones ꝛ reuelatum est ei: Non opus habes videre eos. Senex autē rogabat dicens: quia domine potes me protegere gratia tua. Post hec dominus reuelauit oculis eius ꝛ vidit eos quia tanq̄ apes sic circundāt homines stridentes dentibus suis: angeli vero dei increpabant illos. Dixit quidā senex: qꝛ duo fratres erant ei vicini: vnus peregrinus. et alius incholis: Erat autem peregrinus ille modicū negligentior: ille vero incholis studiosus valde. Cōtigit aūt vt dormiret ille peregrinꝰ in pace. At ille senex vicinus eorum cum eēt preuidus. vidit multitudinē angeloꝝ deducentium animā eius: ꝛ cum peruenire et ad celum vt intraret. facta est questio de illo: ꝛ venit vox desuper dicens. Manifestum ē quia modicum negligentior fuit peregrinus: ſꝫ propter peregrinationem eius aperite ei. Et post hec dormiuit ꝛ ille īcholis: ꝛ venit oīs cognatio eius ad eū. Cernēs vero senex ille non venire angelos ad deducendum animam eius miratus est. ꝛ cadens in faciem suam in conspectu dei dixit. Quomodo peregrinus ille cū negligentior fuerit talem gloriam habuit. ꝛ hic cum studiosus eēt nihil huiusmodi meruit? Et venit vox ei dicens. Hic studiosus cum venit vt dormiret aperuit oculos suos ꝛ vidit parētes suos flētes ꝛ consolata ē anima eius. Peregrinus vero ille licet negligētior fuerit tamen nullum suoꝝ vidit. ꝛ ingemiscēs fleuit ꝛ deus consolatus ē eum. Narrauit alter patrum quidam. Quia erat aliquis solitariꝰ in heremo nylopoleos. ꝛ ministrabat ei quidā secularis. sed fidelis. Erat aūt ī eadem ciuitate homo q erat diues ꝛ ipsus. Contigit ergo vt moreretur ille diues ꝛ deducebat eū tota ciuitas simul. ꝛ eps cū lampadibus: Egressus autē et ille qui ministrabat illi solitario secundum consuetudinem portans ei panes. ꝛ inuenit quia comederat eum belua. Et cecidit in faciē suam ī conspectu domini dicens. Non surgam hinc donec demonstretur mihi a deo que sint hec. Quia ille quidem impius talem apparatum habuit in deducendo. hic vero qui seruiuit deo die noctuqꝫ ista pertulit. Et ecce angelus domini veniens dixit ei: Ille impius habuit paruū bonum ī hoc seculo et recepit illud hic. vt illic nullā requiē inueniat. iste autē solitarius q homo erat ornatus ad omnem virtutē. habebat vero et ipse vt homo modicū aliquid culpe. et recepit hic illud. vt ibi inueniat purus coram deo. Et ita consolatus in his verbis abijt. glorificans deum super iudicia eius quia vera sunt. Sancti patres d̄ scithi ꝓphetauerunt de vltima generatione dicentes. Quid operati sumus nos. Et respondens vnꝰ ex illis vir magne vite nomine cyrion dixit. Nos mādata dei custodimus. At illi responderunt dicentes: Hi vero q fuerit post nos qd erūt facturi. qui dixit eis. Dimidiū opis nostri opaturi sunt Et dixerunt ei. Hi aūt q post ipsos fuerint qd facient. Qui rn̄dit. Omino non habebit opationem generatio illa. venture sūt autem illis tēptationes. et q repti fuerint ꝓbati ī tempore illo meliores q̄ nos et patres nostri erunt. Narrauit quidam senex dicēs. qꝛ erat quedā virgo ꝓuecta etate valdeqꝫ ꝓfecerat in timore dei: et interrogata ē a me. q̄ res ad hāc eā adduxerat cōuersationē. At illa ingemiscēs ita cepit dicere. Mihi quidē venerande pater cū adhuc essē paruula erat pater modestus ac māsuetꝰ moribꝰ. debilis vero et īfirmꝰ corpore: qui ita vixit curā sui agēs. vt vix aliquādo in publico videretur ab his q ī eodē hītabant vico. Terrā autē suā assidue operabatur: ꝛ ibidem semper occupabat vitā suā. Si qn̄ fortasse sanus fuisset. fructꝰ culture sue domū portabat. Plurimū aūt tēporis in lecto e languoribꝰ d̄tiebatur: tātaqꝫ erat taciturnitas vt ignātibꝰ eū sin̄ voce crederent eē. Mat vo mihi erat

econtrario curiosa absq3 modo: atq3 vltra omnes mulieres que erant i regione hac turpior. Sermones vero eius ita ad vniuersos mouebantur: vt putaret omne corpus ipsi⁹ lingua esse. lites frequētius cōmittebantur ad omnes ab ipsa: inebrietate q̄t vini cū viris luxuriosis demorabat. Dispensabat autē ₇ ea que int⁹ domi erāt tanq̄ meretrix pessima: vt etiā substantia multa valde nō potuerit nobis sufficere. Nam huic a patre meo delegata erat dispensatio dom⁹. Corpus autē suū ita turpitudine abutebat: vt pauci de vico ipso potuissent effugere libidinē ei⁹. Nunquā corpori ei⁹ morbus occurrit: nec dolorem aliquem sensit vel aliquantulū: sed a natiuitate vsq3 ad vltimuz diem suū. integrū sanumq3 corp⁹ suuz possedit. Inter hec cōtigit vt pater meus longa egritudine fatigatus moreretur: ₇ cōtinuo aer cōmotus est. ₇ pluuia ₇ chorruscationes atq3 tonitrua aerez cōturbabāt: ₇ neq3 nocte neq3 die ymber cessando triduo super lectū sine sepultura fecit eum manere: ita vt homines vici illius mouētes capita admirarentur q̄ tantum malū vniuersos lateret dicentes. Siccine dei inimicus erat iste. vt nec terra eū recipiat ad sepulturā. Sz tamen ne intra domum membra eius dissoluta ingressum habitātibus prohiberēt. imminente adhuc aere tempestate ₇ pluuia descendente: vix aliquo modo sepulture euz tradidimus. At vero mater mea post hec licentia plurima accepta cum improbitate maxima corporis sui libidie vtebatur. et prostibulum deinceps faciēs domum nostram. in tanta luxuria vixit atq3 deliciis. vt dum ad huc paruula essem. deficeret nobis substantia nostra. Uix eniz aliquando cum timore sicut mihi videtur morte illius adueniente. tantam meruit funeris prosperitatem: vt etiam putaret aer simul in exquiis deducere funus illi⁹. Ego autem post obitū eius puellari egressa etate et desideria titillationis corporis mei. ieiuniis refrenans. quadam die ad vesperam vt fieri solet cogitare cepi atq3 considerare cuius vitam magis eligerez imitandam: vtrum matris. aut patris qui modeste et mansuete ac sobrie vixit: Sz rursus cogitabam illud quia nihil in vita sua consecutus sit boni pater meus. sed p̄ omne temp⁹ in infirmitate et tribulatiōe consumptus ē: et ita finem suū accepit: vt nec sepulturam eius terra reciperet: Si igit̄ bona esset huiusmōi cōuersatio apud deum. quare ergo tāta mala assecut⁹ ē q̄ sic viuere delegit? Sed bonū ē iquit cogitatus meus sicut mater mea vixit me quoq3 viuere tradere voluptati et luxurie ac libidini corpus meum. Etenim nullum opus illa turpe pretermisit in ebrietate oē tp̄s incolumis atq3 prospere degens. ita q3 vitā suā expleuit. Quid ergo? Sic oporret me viuere sicut mater. Melius ē eniz propriis oculis credere. que ve manifeste sūt cognita et nihil pretermittere. Et cum hoc placuisset mihi misere. eiusdem me cōstituere vite. superuenit nox et continuo mihi sopor accessit. Post hos sermōes astitit mihi quidam grandis quidem corpore aspectu autem terribilis: deinde intuēdo me perterrēs iracunda visione et aspera voce iterrogabat me dicens. Dic mihi inquit qui sunt cogitat⁹ cordis tui? Ego autem aspectu eius et habitu tremefacta: ne q3 aspicere in eum audebam. Maiori vero voce vis⁹ iterū iussit vt ea que mihi placerent sibi pronunciarem. Ego autem pre timore dissoluta et omnē oblita cogitatum nihil esse dicebam. Ille vero negāti mihi reuocabat ad memoriam vniuersa que in corde meo meditata fuerā. Ego autem cōuicta et ad precē conuersa: supplicabam veniam consequi et causam ei narrabam huiusmodi cogitatus. Qui ait mihi. Ueni ergo et vide vtrosq3 patrez scilicet et matrem. et cuius deinde volueris tibi elige vitam. Et apprehendens mihi manum trahebat me. Ducens autem me in quendam campum magnum habentē paradisos multos et diuersos fructus: variasq3 arbores et pulchritudinem inennarabilem: et introduxit me illuc. Occur

rens autem mihi pater meus amplexat⁹ est in me. et osculabatur: filiaꝫ me vocãs. Ego vero circumplexa eum rogabam vt manereꝫ cum ipso. At ille. Nunc inquit nõ potes hic esse: si vero volueris mea vestigia sequi. venies huc non post multũ tempus. Cũ aũt adhuc ego deprecarer vt manerem cũ ipso: trahẽs me rursus manu q ibi me duxerat. veni ait ostendam tibi et matreꝫ tuaꝫ que in igne exuritur: vt scias ad cuius eorũ imitationẽ declinare velis vitam tuaꝫ. Statuens: autem me ĩ domo tenebrosa atqꝫ obscura. omni stridore et perturbatione repleta: ostẽdit mihi fornacẽ ignis ardentẽ. ⁊ picem ferventeꝫ. ⁊ quosdaꝫ illic terribiles aspectu stantes super fornacem. Ego aũt inspiciens deorsũ video matrem meam in fornace vsqꝫ ad collum dimersam. stridentem dentibus et igne ardentem: et vermium multoꝝ fetorem fieri. Videns autem me mater. cũ vlulatu clamabat filiam me vocans. heu me filia de propriis operibus et peccatis meis hec patior quia quasi deliramenta mihi videbantur vniuersa. que de sobrietate erãt. Opera enim fornicationis et adulterii nõ videbantur mihi habere tormenta. ebrietatem quoqꝫ et luxuriam non arbitrabar lucrari penas. et ecce propter exiguas delicias: quanta exoluo tormenta: ecce pro contẽptu dei quales recipio mercedes. Apprenderunt me vniuersa immobilia mala. Nunc tempus auxilii o filia. nunc recordare nutrimentorũ que a me consecuta es: nunc retribue beneficium si quid boni aliquando a me accepisti. Miserere mei filia quia in igne ardeo: et ab ipso igne non ↄsumor: miserere mei qa ĩ huiusmodi cruciatibus examinor. Miserere mei filia: ⁊ porrigens manũ tuã: educ me de loco hoc: Me auteꝫ recusante hoc facere propter eos qui ibi astabant rursũ cum mater clamabat. Filia mea adiuua me: ⁊ noli despicere fletuꝫ proprie matris tue. Memẽto doloris mei ĩ die parturiẽtis te: ⁊ ne me despicias q̃ gehẽne ignibus deperco. Ego aũt a voce ei⁹ lacrimis cõmota humãuꝫ aliqd patiebar: ⁊ cepi eũ clamore ↄdolẽs ei igemiscere. Exurgẽtes vobi qui in domo mea erãt. ⁊ accẽdẽtes ignẽ causã mugitus mei interrogabãt. Ego autem narraui eis que videraꝫ: ⁊ sic iaꝫ vnũ hoc deliberaui: vt patris mei sequerer vitam certa facta per ineffabileꝫ misericordiaꝫ dei: q̃ pene reposite sũt his: qui male viuere non metuunt. Alia si quidem multa beata virgo ex ipsa visione cognoscẽs per reuelationem dei: multam esse a deo: ⁊ bonorum operum retributionẽ: ⁊ malorũ actuum et turpis vite: maximas eẽ penas anũciabat. Ideoqꝫ dilectissimi: efficiamur melioris consilii nobismetipsis: vt beati fieri sine fine possimus. Narrauit iteꝝ idem senex đ quodã episcopo: vt maxime ex eo fiduciam capiam⁹: q̃ facilis sit deus ad veniam: si tm̃ nos peniteat commissi o peccatorũ. Nunciabat̃ igitur a quibusdam eidem episcopo: inter fideliuꝫ turmas duas consistere mulieres: que abrupta seculi gradiendo ĩpudice inuenirentur et viuerent. Episcopus autem ex his que ei nunciata sunt commot⁹: suspicatus est ne forte et alie huiusmodi essent ⁊ ad deprecandum deum se conuertit. certus inde rogans effici: qđ et meruit. Post diuinã enim illam atqꝫ terribilẽ consecrationem. dum accederẽt singuli ad participandum sancti misterii sacramẽta. per vultus eorum cernebat animas quibus vnaqueqꝫ subiaceret peccatis. Et peccatoꝝ quidem hominum videbat facies nigras quosdam vero ipsorum tãq̃ ab estu exustas facies habentes oculos autem rubeos ac sanguineos: Iustos autem videbat claros aspectu: et candidos amictu. Et alii qdẽ dũ acciperẽt corpus domini exurebãtur ⁊ incẽdebant̃ aliis aũt sicut lumen efficiebat̃ ĩ se: et per os ingressũ omne eoruꝫ corp⁹ illustrabat. Erãt autẽ int̃ ipos etiaꝫ q solitariã vitaꝫ elegerãt: et hi qui in coniugiis erãt: q et ipi ita esse videbãt. Deinde cõuertit se et cepit etiã mulierib⁹ ipa distribuere misteria vt cognosceret q̃les et ipaꝝ essẽt aĩe: et vidit simili mõ fieri nigras

atq3 rubeas facies eaꝝ. sanguineas quoq3 et albas. Inter ipas autē aduenerūt ⁊ ille due mulieres que accusate erāt apud eum propter quas maxime ad hāc precē et preuidentiā venerat. Cernit aūt ipsas dum accedunt ad sanctū misterium clarū habentes vultum et honorificū3: candida quoq3 stola circūamictas. Deinde cum ⁊ ipse participate fuisset misteria xpi: facte sunt sicut a lumine illustrate. Rursu3 episcopus ad solita3 se precem conuertebat. supplicans deo discere cupiens modu3 reuelationū que ei demostrate fuerant. Astitit autem angelus domini: et de singulis interrogare precipiebat. Sanctus vero episcopus continuo de illis duabus sciscitabatur mulieribus: si vera esset illa prima accusatio an falsa. At vero āgelus affirmabat omnia vera esse que dicta de eis erant. Episcopus quoq3 ait ad āgelu3 Et quomodo in perceptione corporis xpi splendide erant facies eaꝝ: albam etiam stolam habebant lumineq3 fulgebant nō paruo. Ait autem ei angelus. Eo ꝙ penituerint de actib⁹ suis et discedētes ab his lachrymis et gēitib⁹ atq3 elemosynis pauperum. per confessionem diuinum meruerunt numerum. de cetero nequaq̄ in hisdem malis se casuras promittentes: si tm̄ de prioribus delictis vēiā mercantur: et meruerunt per hoc diuinā inmutationem ⁊ a criminibus absolute sunt: ⁊ viuent deinceps sobrie ⁊ iuste ac pie. Episcopus autem mirari se dicebat: non tm̄ de immutatione eaꝝ: hoc enī multis contigit fieri: s3 de dei dono: qui non solum eas tormentis minime subiecit: sed etia3 tantā eis donare dignatus ē gratiā. Ait autē ad eum angelus. Amiraris h̄ iuste q̄i hō. dn̄s autē omnipotēs ac de⁹ nr̄ ⁊ vr̄ cū naturalit̄ sit bon⁹ ac misericors: hos qui discedūt a ꝓpriis delictis. ⁊ per confessiōe3 accedūt ad eū nō tm̄ perire nō patit̄. s3 etiā furorē suū aufert ab eis: ⁊ honore dignos facit. Etenī sic de⁹ dilexit mundū: vt filiū suū vnigenitū daret ꝓ eo. Quia igit̄ cū inimici essent hoīes mori ꝓ eis elegit: ml̄tomagis domesticos effectos eos et pn̄iam agētes super his q̄ gesserāt. absoluit a pc̄is: ⁊ eis que ab ipo pparata sunt bona p̄stabit pfruenda. Hoc ergo scito. quia nulla d̄licta hominū vicūt clemētiā dei tm̄. vt per penitentia3 ea q̄ pridem qs gesserat mala abluat acti⁄b⁹ hōis: Cū enim sit misericors de⁹ scit in firmitatē generis humāi ⁊ passionū fortitudinē ⁊ diaboli potētiam atq3 astutiam ⁊ lapsis hominib⁹ in peccatis quasi filiis ignoscit: ⁊ expectat correctionē eorum: patientiam habens in ipsis. conuertentibus vero atq3 eius exorantibus bonitatem tā q̄ infirmis compatitur: ⁊ absoluit confesti vincula eorū: et donat eis bona que preparata sunt iustis. Ait autem episcopus ad angelum. Obsecro te. dic mihi etiam vultuum differentias. ⁊ quibus peccatis vnusquisq3 eorum subiaceat: vt etiam de his cognoscens ab omni liberer ignorātia Angelus autem dixit ad eu3: Hi quidem qui splendido atq3 hilari vultu sunt in sobrietate ⁊ castitate ⁊ iusticia viuūt: modesti quoq3 ⁊ condolentes ac misericordes sūt Hi vero qui nigras habent facies: fornicationis ⁊ libidinis operarii sūt ceterisq3 sceleribus ⁊ delictis implicati. Hi vero qui apparuerunt sanguinei atq3 rubei. in malignitate et iniusticia viuunt: ⁊ amantes detractiones: blasphemi dolosi: et homicide sunt. Rursum dicit ei angelus. Adiuua eos. siquidem salutem eorum desideras. Propterea etiam meruisti orationum tuarum effectum vt videndo discas discipulorum tuorum peccata. et per ammonitiones atq3 obsecrationes meliores eos per penitentiam facias ei: quoq3 qui pro ipsis mortuus est et resurrexit a mortuis ih̄u xp̄o domio nostro gtu3 facias. Quātacunq3 igitur tibi virt⁹ est et studiu3 ⁊ dilectio circa dominum tuu3 xp̄m ih̄m: oē3 eoꝝ gere ꝓuidentiā vt cōuertātur a propriis peccatis ad cōmunē dn̄3 et māifesta qb⁹ d̄lictis subiaceāt. ne ꝓpriā desperent salutē. Ex h̄ pc̄itētib⁹ qdē illis ⁊ ↄuertēti b⁹ ad deū aīab⁹ eoꝝ salus erit ⁊ epulatio futuroꝝ bonoru3: tibi xo erit pl̄rima merces imitant deū tuū qui celos quidē reliquit ⁊ in terris demoratus ē pro salute ho

minus. Referebat quidam patrum quia tres sūt res honorabiles apud monachos quibus oportet nos cum timore et tremore et gaudio spūali accedere. Uidelicet communicatio sanctorum sacramentorum: et mensa fratrū: et peluis in qua fratrum pedes lauantur. Proferebat autē et exemplum tale dicens. Quia erat quidam magnus senex prouidus. et cōtigit eum manducare cū pluribus fratribus: et comedentibus illis videbat in spiritu idem senex sedens ad mensā quosdā edentes mel: alios autē panes. alios uero stercus. Et mirabatur intra semetipsum: et deprecabatur deum dicēs. Domine reuela mihi mysteriū hoc: quod idem cibus omnibus appositus ē super mensam: et in mā ducando ita imutatus videtur: vt quidam edant mel: quidam aūt panē: alii vero stercus. Et venit ei vox de sup dicens. Illi qui mādūcant mel. hi sunt: qui cū timore et tremore et grāp actione edunt ad mensā et incessanter orant: et oratio eorum sicut incēsum ascēdit ad deū: ideoque mel comedūt. Qui aūt panē māducant hi sunt qui gratias agētes percipiūt ea que a deo donata sūt illis. Alii vero qui stercus māducāt: hi sunt qui murmurant et dicūt: hoc bonū ē. id malum est. hec autem talia non oportet cogitare: sed magis glorificare deū atque laudes ei offerre: vt in nobis impleatur illud quod dictum est. Siue manducatis siue bibitis siue aliud quid facitis: oīa in gloriam dei facite. Explicit liber de preuidentia et contēplatione.

Incipit liber de sanctis senioribus qui signa faciebant.

Dixit abbas Dulas discipulus abbatis bysarionis. quia ambulantibus nobis secus littus maris. sitiui et dixi abbati bysarioni. abba sitio valde. Et cum fecisset senex orationē dixit mihi. bibe de mari et dulcis facta ē aqua: et bibi. Ego aūt hausi modicū in vase ne forte iterū sitirē quod cum vidisset senex dixit mihi. Ut quid aquā portas? Dixi ei. Ignosce mihi ne forte iterum sitirem. et ait senex. deus qui hic est et vbique est. alio tempore cum ei necessarium esset fecit orationē et trāsiuit chrisoroan fluuiū pedibus. Ego aūt admiratus inclinans rogaui eū dicens. quomodo sentiebas pedes tuos dum ambulares in aqua? Et ait senex. Usque ad talū sentiebam aquam: reliqua autē erant solida sub pedibus meis. Rursum euntibus nobis ad alium senem venit sol ad occasū. et orās senex dixit. obsecro domine. stet sol donec perueniam ad seruū tuum. et factum ē sic. Uenit aliquando quidā demonium habens in scithi. et facta est oratio pro ipso in ecclesia. et nō egrediebatur demō ab eo quia durus erat. Dicunt autem adinuicē clerici loci illius. Quid faciemus huic demoni? Nemo enim pōt eū eiicere. nisi abbas bysarion. Et si rogauerimus eum pro ipso neque in ecclesiā veniet. Hoc aūt faciamus. Ecce venturus ē mane ante oēs in ecclesiā faciamus eū qui vexatur sedere in loco ipsius et cū ingreditur. stemus ad orationē et dicamus. Excita frem illū abba. Fecerūt autē sic. Ueniente itaque mane sene illo. steterunt ad orōnē: et dicūt. Excita frem illū abba. et dixit illi patiēti. Surge egredere foras. Et confestim exiuit demon ab eo: et sanus factus ē ex illa hora. Dixerūt seniores fres aliquādo abbati helie in egypto de abbate agathone. quia bonus fr ē. Et dicit ei senex. Secundū generatiōem suam bonus ē: Qui dixerunt ei. Secūdum antiquos aūt quid? At ille rñdens ait. Jam dixi vobis quia secūdum generationē suam bonus est. secūdum antiquos vero vidi hominē in scithi qui facere poterat vt sol staret in celo. sicut fecit ihs filius naue. Et hec audiētes obstupuerūt: et glorificauerūt deū. Dicebāt de abbate machario illo maiore quia ascēdēs de scithi portabat sportas: et fatigatus resedit. et orauit dicēs. Deus tu scis quia iā nō pualeo. Et mox eleuatus inuētus ē trās fluuiū mē. Habebat quidā hō filiū paraliticū in egypto et adduxit eū ad cellā abbatis macharii et relicto eo ad ostiū flēte recessit lōgius. Respiciēs autem senex vidit puerum plorantē et dicit ei. Quis te adduxit huc Qui dixit. Pater meus proiecit me huc:

et abiit. Et dixit ei senex. Surge et apprehende eum. Qui statim sanus factus ē: et surgens apprehendit patrē suū3 et sic abierunt in domū suā. Dicebat abbas sisoys: quādo erā i scithi cū abbate machario ascēdim⁹ metere cū eo septē nomia: et ecce vna vidua colligebat spicas p⁹ nos: et non cessabat plorās: Uocauit ḡ senex dn̄s agri illi⁹. et dixit ei. Quid ē anicule huic ꝙ sic plorat? Qui dixit ei: quia vir eius habuit depositum cuiusdam: et mortuus est non loquens: et nō dixit vbi posuit illud: et vult dn̄s depositi illi⁹ accipere eā: et filios eius i fuitutem. Et ait ei senex. Dic illi vt veniat ad nos: vbi requiescim⁹ in caumate. Et cum venisset dicit ei senex. Ut quid sic ploras. Que ait. Uir meus defunct⁹ est accipiens cōmendatū alicuius ꝛ non dixit moriens vbi posuerit illud. Et dicit ei senex. Ueni ꝛ ostende mihi sepulchrum viri tui. Et assumptis secū fratribus abiit cū ea: et cu3 venissent ad locu3 vbi posit⁹ erat vir ei⁹ dixit ad illa3 senex. Recede hinc in domū tuā: et orantibus illis vocauit senex eū qui mortuus fuerat. dicens. Ubi posuisti alienū depositum? Qui respondens dixit ei. In domo mea absconditum est sub pede lectuli mei. Et ait illi senex. Dormi iterꝝ vsq3 in diem resurrectionis. Uidentes autem fratres: p̄ timore ceciderunt ad pedes eius. Quib⁹ dixit senex. Non propter me factū ē hoc. nihil enim sum: sed propter illā viduam et orphanos ipsius fecit deus re3 hanc. Hoc aute3 scitote: quia sine peccato vult deus esse animam. ꝛ si quid petierit accipit. Ueniens autē nunciauit vidue illi vbi positū erat illud comendatum. At illa sumens illud reddidit domino suo. ꝛ liberauit filios suos: ꝛ q audierūt hoc glorificauerūt deū. Transiens aliquando abbas emilius per quendā locū vidit quendā monachum detentū a quibusdam tanꝙ homicidam. Accedens autē senex interrogauit cām. ꝛ cōperto quā ob cām calumniarētur ei: dicit ad eos qui eum tenebant. vbi est ille qui occis⁹ ē? Et oñderūt ei. Tūc approximās ipsi defuncto dicit omnibus. Orate. Ipse vero expandente manus ad deū: surrexit is qui defunctus erat ꝛ dixit ei corā omnibus. Dic nobis quis est qui interfecit te? Qui respondens ait. Ingressus ecclesiam cōmendaui pecuniam presbytero: ipse xo surgens occidit me: ꝛ portans ꝓiecit me i monasteriū abbatis hui⁹. Sed rogo vos vt tollant̄ ipse pecunie ab eo: ꝛ dent̄ filiis meis. Tunc ait ad eum senex. Uade dormi donec veniat dominus ꝛ resuscitet te. ꝛ confestim obdormiuit. Uenerunt aliquādo plures seniores ad abbatē pastorē ꝛ ecce quidā de cognatis ipi⁹ abbatis habebat filium: ꝛ erat facies eius ꝑ operationem diaboli ɔuersa retrorsū. Uidens aūt pater eius multitudinē patꝝ: accipiēs puerū sedebat foris plorans. Cōtigit aūt vt vnus senioꝝ egrederet̄ foras. Qui cū vidisset patrē pueri ait illi. Quid ploras hō? Qui ait. Cognatus su3 abbatis pastoris: ꝛ ecce contigit huic puero temptatio ista: ꝛ volens eu3 isti seni offerre vt curaret eū timui. Non enim vult nos videre: ꝛ nunc si cognouerit quia hic sū ꝑsequēs mittit ꝛ minat me hinc. Ego vero videns presentiam vestra3 presumpsi venire huc. Ergo quō vis miserere mei: ꝛ introduc intus puerum istu3 et orate pro ipo: et accipiēs eū senex intrauit et vsus est prudenter: et nō stati3 eū obtulit abbati pastori: s3 incipiēs a minimis fratrib⁹ dicebat. Cōsignate puerū istu3. Cum autē fecisset omnes ꝑ ordinem cōsignare eū: ad vltimū obtulit eum abbati pastori: qui nolebat tangere eum: At illi rogabant eū dicētes vt omnes: ita et tu pater fac. Et ingemiscens surrexit ꝛ orauit dicens. Deus salua plasma tuu3: vt non dominetur ei inimicus. Et consignās curauit eum: ac reddidit patri suo sanum. Narrauit qdā frm̄ d̄ aliq̄ abbate paulo qui erat in iferiori parte egypti habitans iuxta thebaidam. Hic ergo paulus tenebat manibus eos qui dicuntur cornuti aspides ꝛ serpentes ꝛ scorpiones. ꝛ scidebat eos per medium. Uidentes autē fratres admirati sunt: ꝛ interrogabant eum dicē

tes. Dic nobis quid operatus es. vt acciperes gratiam istam? Qui ait eis. Ignoscite mihi fratres. si quis possederit puritatem omnia subiiciũtur ei sicut ade. Quia quãdo erat in paradiso ante preuaricationẽ mandati omnia terrestria obediebant ei animalia quoqз. Temporib9 iuliani apostate cũ ascenderet in persidem missus est demon ab eodem iuliano vt velocius vadens ad occidentem adduceret ei responsum aliquod inde. Cum autem peruenissз demon in quendam locum vbi quidã monachus habitabat. stetit ibidem per decez dies immobilis: ꝛ nõ poterat vltra progredi quia monachus ille non cessabat orando neqз nocte neqз die ꝛ regressus est demon sine effectu ad eum qui miserat illum Dixit ei Julian9. Quare tardasti? Respõdit ei demon dicens. Et morã feci: ꝛ sine actione reuersus sum. sustinui enim decẽ dies monachum nomine publium. si forte cessaret ab oratione vt transirem ꝛ nõ cessauit: ꝛ prohibitus sum transire: ꝛ redii nihil agens. Tunc impiissimus iulianus dixit: Cum regressus fuero faciam in eo vindictam. Et inter paucos dies interemptus ẽ per prouidentiam dei. ꝛ continuo vnus ex prefectis qui cũ eo erant: vadens vendidit omnia que habebat ꝛ dedit pauperibus ꝛ veniens ad senem illum factus est monachus magnus: et sic quieuit in domino. Uenit aliquando quidam secularis ad abbatẽ sysoi in montẽ abbatis antonii habens filium secum. qui in itinere mortuus fuerat ꝛ non est conturbatus: sꝫ cũ fiducia tulit eum secum ꝛ procidit cum illo tanq̃ penitentiam faciens. vt benediceretur ab eodem sene. Post pusillum vero surgens reliqt cadauer ante pedes senis ꝛ egressus est foras: Porro senex putabat qꝫ penitentiã ageret ante pedes suos: ꝛ dicit ei Surge vade foras: non enim sciebat quia mortuus erat. et statim surgens egressus est. ꝛ videns eum pater eius expauit. ꝛ intrans adorauit senem: ꝛ dixit causam. Et audiens hoc senex contristatus est. Nõ. n. volebat hoc fieri. Precepit itaqз ei discipulus illius senis. vt nemini diceret hoc vsqз ad obitum illius senis. Tẽptatus est aliquando abraham discipulus eiusdẽ abbatis sysoi a demone. et videns euз senex quia cecidit: surrexit ꝛ expandit manus suas in celum dicens. Deus velis nolis non te dimittam. si eum non curaueris. Et ilico curatus ẽ frater ille. Senex quidã erat solitarius iuxta iordanẽ fluuium. et ĩgressus propter cauma in speluncam et inuenit ibi leonẽ: ꝛ cepit fremere leo dẽtib9 suis ac rugire. Dixit autem ei senex. quid angustiaris? Est locus q capiat me ꝛ te. Si vero non vis: surgens egredere hinc. Leo autẽ non fremens egressus est inde foras. Ascendit quidam senex aliquando de scithi in terminitym. et ibi diuertit. et vidẽtes homines laborẽ abstinentie eius obtulerunt ei modicum vini. Alii autem audientes de ipso. adduxerunt eum ad hominez quendam demonium habentẽ. Cepit aũt demon ille maledicere senem illũ dicens Ad istum potatorem vini me adduxistis? Et senex quidem propter humilitatem nolebat eum eiicere. propter ĩproperium vero eius dixit. Credo in xp̃o priusq̃ finez faciam bibendi calicez istum: egredieris ab eo. Et cuз cepisset senex bibere: clamauit demon dicens. Incẽdis me. Et anteq̃ cõsumeret bibens exiuit demõ p grãз dei. Misit qdaз patꝛ discipulũ suum haurire aquã. Erat aũt puteus procul valde a cella ipsorum. et oblitus est funem portare secum. Dũ vero venisset ad puteum frař ille et cognouisset qa ñ portauerat funẽ solito more fecit orationẽ. ꝛ clamans dixit. Lace abbas me9 iussit me lagenã istaз ĩplere aq̃. Et ɔtinuo ascẽdit aqua vsqз ad sũmũ putei. et impleuit frater ille lagenam suaз ꝛ restituta ẽ aq̃ iterũ ĩ locũ suũ. Explicit liber d̃ sãctis seniorib9 q signa faciebãt.

Incipit liber de conuersatione optima diuersorum sanctorum.

Rettulit abbas dulas dicẽs. Qꝛ ambulantes aliq̃do in heremo ego et abbas meus bysarion venimus se

eus quandam speluncā in quā ingressi inuenimus ibi quendā fratrem sedentem ac operantē plectaꝫ de palmis: qui noluit respicere ad nos: neqꝫ salutare: nec omnino voluit loqui nobiscū. Dixit autem senex. eamus hinc: forsitan non ē animus fratris illius loqui nobiscum. Egressi vero inde ambulauimus illico videre abbatem Joannem. Redeuntes vero venimus iterū per eandē speluncam vbi fratrem illū prius videramus: ꝛ dixit mihi senex. Ingrediamur ad fratrē istū: si forte reuelauit ei dñs vt loquatur nobiscū. Intrantes aūt inuenimus eum quia dormierat i pace. At vero senex ait mihi. Ueni frater ꝛ colligamus corpus eius. in hocipm enim misit nos deus. Cum aūt colligeremus euꝫ: inuenimus quia mulier erat: ꝛ admiratus ē senex. dicens. Ecce quomodo ꝛ mulieres colluctātur aduersus diabolū in heremo: ꝛ nos in ciuitatibus dehonestamur. Glorificantes ergo deum qui protegit diligētes se. recessimus inde. Dicebat abbas vindemius. ga narrauit abbas macharius dicens. Sedente me aliquādo in scithi. descenderūt duo adolescentes peregrini. vnus quidē ipoꝝ barbatus: alius vero nō adhuc. ꝛ venerūt ad me dicentes. Ubi est cella abbatis macharii? Ego autem dixi eis. Quid cū vultis? Responderunt. Audientes de eo: de scithi venimus videre eū. Dico eis. Ego sum. Qui penitentiam agentes dixerunt. Hic volumus manere pater. Ego autem cum vidissem eos delicatos: ꝛ quasi nutritos diuitiis dixi eis. Nō potestis hic sedere. Dicit ille maior. Et si non possumus sedere hic pergemus alubi. Dixi ergo apud animum meū. Ut quid eos persequor ꝛ scandalizantur? Labor ipse faciet vt a nobis fugiant. Tūc dixi eis: venite facite vobis cellam si potestis. Dicunt illi. Ostēdite nobis tantummodo locum ꝛ faciemus. Dedi autem eis securiꝫ ꝛ sportam plenā panibus ꝛ salem. ostendi etiam eis durā petram dicens. Excidite hic ꝛ adducite vobis ligna de palude. ꝛ cum imposueritis tectū sedete in eodem loco. Ego autem putabam quod fugerent propter nimium laborem. Post hec interrogauerūt a me quid operaturi essent. Dico eis. Plectaꝫ de palmis. Et sumens folia palmaꝝ de palude ostendi eis initiuꝫ plecte: ꝛ quomodo coniungere deberent. quibus etiaꝫ dixi. Facite sportas ꝛ date custodibus ecclesie: ꝛ illi vobis afferēt panes. Post hec ergo ego recessi ab eis. ipsi autem patienter omnia quecunqꝫ dixi eis fecerunt ꝛ non venerunt ad me per tres annos. Sustinui autem et ego luctando cum animo meo dicens. Putasne que sit eoꝝ operatio. quia non venerunt interrogare me d̄ cogitationibus suis. Qui enim de longinquo sunt veniunt ad me: isti vero de proximo non venerūt ad me. Nā nec ad aliū abierūt nisi solum ad ecclesiam cū silentio accipere oblationē. Igitur ego oraui deum ieiunans vnaꝫ septimanam. vt demonstraret mihi operationem eoꝝ. Surgens autē post illāꝫ septimanaꝫ abii ad eos videre quomodo sederent: ꝛ cuꝫ pulsassem aperuerūt mihi: ac salutauerūt me tacentes: faciensqꝫ orationem sedi. Innuens autē ille maior minori vt egrederet̄. Ipse vero maior sedit facere plectā nihil loquēs: ꝛ circa horā nonā significauit pcutiens ꝛ venit ille minor ꝛ fecit modicaꝫ cocturam pulmēti. Apposuit vero ꝛ mensā. innuente ei illo maiore: ꝛ posuit super eam tres paximates: ꝛ stetit tacens Ego autem dixi. Surgite manducemus. Et exurgētes manducauimus. Attulit vero lagūculam ꝛ bibimus. Cuꝫ aūt factū eēt vespere dicunt mihi. vadis hinc? Respōdi. ego non: sed hic dormiā. posuerūt autē mihi mattam in vna parte ꝛ sibi in angulo ex alia parte. Tulerūt etiā cingulos suos. ꝛ semicincia sua ꝛ posuerunt se dormire simul super mattam ante me. Cum autem se reclinassent oraui ad deū vt mihi reuelaret operationem eorum. Et apertum est tectum celle: ꝛ facta ē lux tanqꝫ per diem. ipsi vero non conspiciebant lumen illud. Cum vero putarent quod ego dormirē: tetigit ille maior minorem in latus: ꝛ surrexerunt atqꝫ cinxerunt se: expandentes quoqꝫ manus in celum steterunt cuꝫ silentio: ego quidem videbam eos. ipsi

vero me non videbant. Videbaz ergo demones sicut muscas venientes super illũ minorem. et alij quidẽ veniebant vt sederent super os eius. Alii vero super oculos et vidi angelum domini habentẽ gladiũ ignis circumuolantem eum atqz secantẽ ab eo demones. Illi autem maiori fratri non poterant appropinquare. Circa mane vero reclinauerunt se: et ego feci meipsuz quasi euigilantẽ. et ipsi fecerunt similiter Dixit autem ille maior hunc sermonem tãtum. vis dicemus hos duodecim psalmos Dixi etiam. et psallebat ille minor qnqz psalmos senos versus. vna cum alleluia: et per vnunquẽqz versum exibat lãpas ignis de ore ipsius. et ascendebat in celũ. Similiter et ille maior cum aperiebant os suum psallens tanq̃ fumus ignis egrediebatur de ore ipsius et pertigebat ad celum. et ego dixi. modicũ ex animo sicut et illi opus dei. exiens autẽ dixi. Orate pro me. Illi vero satisfecerunt mihi tacentes. et cognoui qr ille maior perfectus esset: et illum minorez ĩpugnaret adhuc inimicus. Post paucos autem dies dormiuit ille maior frater: et tertio die ille iunior: et cum aliqui patrum venirent ad abbatẽ macharium ducebat eos in cellam ipsorum: dicens venite et videte martirium horum peregrinorum. Duo quidam patrum rogauerunt deum: vt ostenderet eis in quã peruenerint mensuraz. et venit illis vox dicens. Quia in villa illa q̃ ẽ in egypto. est secularis quidaz eucaristus nomine. et vxor eius vocatur maria: nondum adhuc peruenistis in mensurã ipsorum Exurgentes autem illi duo senes uenerunt in vicum illum. Qui percunctantes inuenerunt cellulam ipsius. et vxorem eius et dicunt ad eam. vbi est vir tuus. At illa dixit eis. Pastor est ouium: et ipsas pascit. et introduxit eos in domum suam. Cũ vero sero factum eẽt venit ipse eucaristus cuz ouibus. et videns illos senes parauit illis mensam: misitqz peluiz. et lauit pedes eorum. qui dixerunt ei. Nõ gustabimus q̃cq̃ nisi indicaueris nobis operationem tuam Tũc eucaristus cum humilitate dixit eis. Ego sum pastor ouium. et hec vxor mea ẽ Cum vero perseuerassent illi seniores rogantes eum vt omnia denunciaret eis. et ipse nollet dicere. Dixerunt ei. Deus misit nos ad te. Audiens autem eucaristus hoc verbũ timuit: dixitqz. Ecce oues istas habemus a parentibus nostris: et quicqd ex ipsis donauerit nobis deus. diuidimus in tres partes. Partem vnam pauperibus. et vnam partẽ in susceptione peregrinorum et tertiam partem in vsuz nostruz. ex quo autem accepi vxorem meã: neqz ego pollutus sum neqz ipsa sed virgo est. Singulariter autem remoti a nobis dormimus. et noctu quidem induimus nos saccos. in die vero vestimenta nostra: et vsqz nunc nemo hominum hoc cognouit. Cum autẽ hec audissent illi patres admirati sunt: et recesserunt glorificantes deuz. Venit aliquando abbas Macharius ille egyptius de scithi in montẽ nytrie in die oblatiõis ad monasterium abbatis pambo: et dixerunt ei seniores loci illius. Dic fratribus verbũ edificationis pater. qui ait eis. ego nondum factus sum monachus: sed vidi monachos. et dixit. Sedente me aliquando in cellula in scithi: perurgebant me cogitationes mee dicentes. Surgens vade vsqz in desertum: et cõsidera qcqd illic videris. et permansi luctans cũ animo meo per quinqz annos dicens: ne forte sit a demonibus ista suggestio. Cuz ergo perseuerarem ista cogitare. abii i heremum. et reperio ibi stagnũ aquarum et insulã in medio eius. veniebãt quoqz diuersa animalia heremi istius: et bibebant ex eo. Inter que vidi duos hoĩes nudos: et contremuit corpus meũ. putabã. n. qr spiritus eẽnt. Cũqz illi vidissent me trepidantẽ locuti sunt ad me dicentes. Noli timere. etenim nos hoĩes sumus. Dixi itaqz illis. vnde estis: et quomodo in hanc heremũ venistis: Qui dixerunt. de cenobio sumus et factus est nobis cõsensus et egressi sumus. et ecce egressionis nr̃e q̃draginta ãni sũt. Erat aũt vnus ex eis egyptius: alius vero thebeus. Interrogabãt aũt me et ipi dicẽtes. Quõ ẽ mũdus et si ascẽdit

equa secundum tempus suum. si etiam habz mundus abundantiam suam. Respondit eis Etiaz. Quos et ego interrogaui. Quo modo possum fieri monachus. Dicunt mihi. Nisi quis renunciauerit omnibus que in mondo sunt: non potest fieri monachus Quibus dixi. Ego infirmus sum: et nō possum sicut vos. Responderunt mihi. Si nō potes sicut nos sede in cella tua: et plange peccata tua. Interrogaui ergo eos dicēs In hyeme nō sentitis frigus aut i estate nō icēdit corp⁹ vestrū cauma. At illi dixerūt. De⁹ fecit nobis hāc dispēsationē vt neqꝫ i hyeme frig⁹: neqꝫ i estate ardore sentiam⁹ Ideoqꝫ dixi vobis qa ego nondū fact⁹ sū monachus sed vidi monachos: ignoscite mihi. Sedebat aliquando abbas sysois solus in monte abbatis antonij. Moram autē faciente ministro eius venire ad euz per menses decez non vidit hominez. Ambulans autem in montem: inuenit quēdā capiētē agresta animalia. Cui senex dixit vnde venis: et quantuz temporis habes hic. At ille dixit. vere abba habeo vndecim menses i mōte isto: et nō vidi hominem nisi te. Audiens autez hec senex. intrauit in cellam suam: et percutiebat seipsuz dicēs: Ecce sysoi existimabas te aliquid fecisse et neqꝫ vt secularis hic ita fecisti. Idez ipse sysois abbas sedens in cella. semper claudebat ostium suum. Dicebant autem de ipso quādo i die dormitiōis sue cum sederent circa eū patres resplenduit tanqꝫ sol facies eius. et dixit ad eos. ecce abbas antonius venit. et post pusillum rursus dicit eis. ecce chorus ꝓphetarum venit. et iterum amplius facies eius refulsit et dixit. ecce chorus apostolorū venit: et dupliciter refulxit adhuc facies ei⁹: et ecce ipe quasi cuz aliqb⁹ loquebat. deprecati sunt aūt illū senes dicentes. Cuz quo loqueris abba. Qui dixit eis. ecce venerunt angeli accipere me: et rogo vt dimittar penitere modicum. dicūt ei seniores. non īdiges penitētia pr. dixit autē illis: vere fratres nescio meipm vel initiū fecisse pn̄ie. et cognouerunt oēs qꝛ pfectus ē. et rursum subito facta ē facies ei⁹ sicut sol: et timuerunt oēs. dixit aūt illis. videte: ecce dn̄s venit dicēs. Afferte mihi vas electiōis heremi et ɔtinuo reddidit spūz. et fact⁹ est splēdor magn⁹ et replet⁹ ē totus locus ille odore suauitatis. dicebant d̄ abbate or. qꝛ neqꝫ mētitus ē vnqꝫ neqꝫ iurauit neqꝫ maledixit hoīez neqꝫ sermonē noxiū locutus est alicui. Idē abbas Or dicebat discipulo suo. Uide ne aliquando alienū verbū adducas in cellā istā. duo quidā magni senes ambulabāt i heremū q̄ ē iuxta scithi: et audientes murmur vocis cuiusdaz d̄ terra q̄sierūt introituz spelunce. in quam ingressi repierunt ibidē quandam aniculā virginē factā iacēte et dicūt ei. Quomodo huc venisti annus: aut qs est qui tibi ministrat Neminem enim inuenerunt in ipa spelunca nisi solam ipsam iacentē infirmam. At illa dixit. Tricesimum octauuz habeo annum in spelunca hac herbarū radicibus viuens: et seruiens xp̄o: et non vidi hominez nisi hodie. Misit enim vos deus vt sepeliatis corpus meum. Cūqꝫ hoc dixisset quiuit in pace. Patres v̄o illi glorificauerūt deum et recondito corpusculo eius recesserunt in locum suū. Narrauerunt de quodam solitario qui exiuit in heremum vestitus lineo sacco tantū: Cunqꝫ perambulasset iter trium dierum ascendit supra petrā et vidit sub ipsa viridem herbā et hominez pascentem tanqꝫ bestiam. Descendens autem occulte tenuit eū. Senex vero ille cū eēt nudus: nec posset ferre odorē hominū angustiat⁹ est: et vix tandem euadens de manib⁹ ei⁹ fugiebat. Ille v̄o frater exiit currens post ipm et clamās. Expecta me. quia propter deum te sequor. At ille ɔuersus dixit ei. Et ego propter deū fugio abs te. Frater aūt ille post hec proiecit lebitonem quo erat indutus et sequebatur eum. Quem cū vidisset senex. qa abiecissꝫ īdumētū suū sustinuit eū et cū appropiquassꝫ ei dixit ad illū senex. Quādo ꝓiecisti materiā mūdi abs te et ego te expectaui. Rogabat aūt fr ille dicēs. Pr dic mihi v̄bū: quō saluus fiā. Qui dixit ei fuge homines

et tace. et saluus eris. Narrabat quidam solitarius fratribus qui erant in raithu ubi sunt septuaginta arbores palmarum in loco ubi applicuit moyses cum populo quando egressus est de terra egypti sic dicens. Cogitaui aliquando debere me ingredi in interiorem heremum. si forte inuenirem aliquem interius habitantem in heremo: et seruientem dño nostro ihesu christo. Ambulans autem quattuor dies ac noctes inueni speluncam. et cum appropinquassem respexi intus et vidi sedentem hominem: et pulsaui secundum consuetudinem monachorum: vt egredientem salutarem eum. At ille non mouebatur. requieuerat enim in pace. Ego autem nihil dubitans introiui: et cum tenuissem scapulam ipsius confestim dissolutus est: et factus puluis est. Deinde aspiciens vidi colobium pendens. Cum vero et hoc tenuissem dissolutum est. et in nihilum redactum. Cum autem ex hoc hesitarem. egressus sum inde et deambulabam in deserto: in quo rursus aliam repperi speluncam: et vestigia hominis ibidem. Factus sum autem alacrior: et applicui ad ipsam speluncam. Ut vero iterum pulsaui. et nemo mihi obaudiuit: ingressus sum quoque nullum inueni. Stans autem foras speluncam dicebam intra meipsum: quia huc oportet venire hunc seruum dei vbicunque fuerit. Cum vero preterirent dies vidi bubalos venientes: et illum seruum dei sequentem eos nudum: sed capillis suis coperientem que inhonesta erant corporis sui. Qui appropinquans mihi existimabat me spiritum esse: et stetit ad orationem. Ego autem hec intelligens dicebam ei. Serue dei et ego homo sum: vide vestigia mea et contrecta me: quia caro et sanguis sum. Cum vero post orationem dicto amen respexisset me. et consolatus fuisset: introduxit me in speluncam: et interrogauit me dicens. Quomodo huc aduenisti? Cui ego dixi. Regrendi gratia seruorum dei veni in hanc solitudinem: et non me fraudauit deus a desiderio meo. Ego autem interrogaui eum rursum dicens. Quomodo et tu huc venisti? et quantum temporis habes: aut quid est alimentum tuum: vel quomodo cum sis nudus non indiges vestimento? Qui dixit mihi. Ego in cenobio eram thebaide: et opus meum erat lini textura. Subintrauit autem in animum meum cogitatus: vt exiens inde singulariter sederem: et poteris inquit quietus esse et suscipere peregrinos: et maiorem mercedem possidere ex eo quod acquisieris de opere tuo. Ut autem consensi cogitationi huic. et opere perfeci eam: exiens edificaui mihi monasterium: ibique veniebant qui mihi iniungebant opus. Cumque iam multum esset quod congregaueram: festinabam pauperibus ac peregrinis illud distribuere. Sed aduersarius noster diabolus inuidens mihi. sicut semper ita etiam et tunc futuram in me retributionem machinabatur auferre. eo quod festinabam labores meos deo offerre. Uidens autem vnam virginem sacram iniungentem mihi species: et eas me perficientem atque reddentem: immisit ei vt rursum mihi demandaret alias species. At vbi iam consuetudo facta est et fiducia maior: postremo etiam tactus manuum et risus. ac simul conuescere ad vltimum concepimus dolorem et perfecimus iniquitatem. Cum autem mansissem cum ipsa in eadem ruina sex meses: postea cogitaui dicens. Quia aut hodie aut crastino aut post multos annos morti addictus eternum habebo supplicium. Si enim vxorem quis hominis violaret: penis eternis legitime subiaceret quantis tormentis dignus est: qui christi stuprauerit sponsam. Et sic occulte in hanc heremum recucurri: omnia relinquens illi mulieri. Ueniensque huc inueni speluncam hanc atque fontem hunc: et istam palmam afferentem mihi botriones duodecim datillorum. Per singulos menses affert vnum botrionem. qui mihi sufficit triginta dies: et post hunc maturatur alter. Post tempus autem multum creuerunt pili mei: et cum dirumperentur iam vestimenta mea ipsis verecundiorem partem operio corporis mei. Dum autem rursus interrogarem cum si in primordiis difficultatem habuisset ibidem ait mihi: In initiis valde afflictus sum dolore iecoris: ita vt humi iacens non possem stando psalmum dicere: sed prostratus in terra clamabam ad altissimum. Cum autem in spelunca essem in dolore valido atque defectione: vt etiam nec egredi iam possem: vidi virum intrantem et iuxta

me stantem: ac dicentem mihi. Quid pateris? Ego confortatus ab eo medicum dixi ei. Epar doleo. Qui dixit mihi. Ubi doles? Cum vero ostendissem ei digitos manus sue in directū coniungens diuisit locum istuz tanq̄ per gladium. Et auellēs iecur ostendit mihi vulnera: z raso iecore in manu sua: in pannum ipam scabiez misit: atqz rursum ipsum iecur iponens mãibus suis locum ipsum reclusit: z ait mihi. Ecce sanus factus es: serui dño nostro iesu christo sicut oportet. Et ex tunc factus sum sanus: z sine labore iam suz hic. Ecce autē multū illū rogaui vt manerem in interiori spelunca: z ait mihi. Non potes sufferre impetus demonum. Et ego hoc ipz considerans rogabam vt orans pro me dimitteret me: Qui cuz orasset dimisit me hec vobis narraui edificationis gratia.

Dicebat rursus alius quidā senex qui etiam dignus factus est episcopus ciuitatis oxirinci tanq̄ ab alio hec audisset: sz ipe erat qui hoc fecerat. Uisuz est mihi inquit aliquādo intrare in interiorem heremum que est circa oassa: vbi genus est mazicoruz: vt viderem si forte inuenirē aliquem xp̄o seruientez. Sumēs igitur paucos paximates: z quasi dieꝝ quattuor aquā i vase: iter meuz faciebam. Transactis vero quattuor diebus consumptisqz cibis expectabam quid agerē: z confidens dedi me ad pergenduz. Ambulaui quoqz alios q̄ttuor dies sine cibo perdurans. Cūqz ieiunium z laborez itineris corpus meū iā nō ferret i pusillanimitatē iaz perueni: ac sic iacebā in terra. Ueniens aūt quidaz digito suo tetigit labia mea z tāq̄ medicinali instrumento curauit me. Statiqz confortatus sū: ita vt putarem me neqz ambulasse neqz famem pertulisse. Cū ergo tantaz in me sensissem virtutē surgens perambulabaz desertū. Preteritis itaqz aliis q̄ttuor diebus rursum fatigat⁹ defeci. Cunqz extendissez manus meas in celū: ecce vir ille qui pridem me cōfortauerat iteꝝ digito suo quasi liniens labia mea cōfortauit me. Peracti sunt autē dies decez z septez z post hoc inuenio tuguriū z arborez palme: z virū stantē: cui⁹ capilli capitis erāt pro idumento ipi⁹: z pre canitie candidi p totum. Erat aūt z terribilis aspectu. Cūq̄ vidisset me stetit ad orōnē: z expleto am̄. cognouit me esse hoiem: tenensqz manuz meā interrogauit me dicens. Quomodo huc aduenisti? Et si adhuc constant oia q̄ sunt in mūdo: z si adhuc etiā sūt psecutiones? Ego aūt dixi ei. Quia vr̄i gra g i veritate xp̄o dño huius hanc pambulo heremum: psecutio vero cessauit p potentiam xp̄i. Edissere nūc mihi obsecro te. z tu quō huc aduenisti? At ille cū lamentatiōe plorās cepit dicere mihi. Ego episcop⁹ erā: et psecutiōe facta multis mihi illatis supplicus: cū sufferre non possē tormenta postea sacrificaui. In meipm deide reuers⁹ agui inigtatē meā: z dedi meipm ad moriēdū i hanc heremū: z suz degēs hic ānis q̄draginta nouē i cōfessiōe z obsecratione ad deū: si forte dimittat mihi peccatū meū. Et victum mihi qdez pstitit dn̄s ex hac palma: cōsolationis ꝟo indulgētiā nō accepi: nisi p⁹ q̄dragita octo ānos. i h̄ aūt āno cōsolat⁹ sū. hec aūt dicēs repēte surrexit: z currēs exiit foras: z stetit ad orōnem diu. Cū autē cōplesset orōnez venit ad me. Intuēs aūt ego faciē eius exterritus trepidaui fact⁹ eniz erat quasi ignis. Dixitqz mihi Noli timere. Dn̄s eni te misit vt funeri tradas corp⁹ meū atqz sepulture. Duz autē cōsumasset hec dicēs: statim extēdēs manus pedesqz finē fecit: diffutā g̃ tunicaz meam ego mihi dimidiā tenui: z dimidiā inuoluto scō ei⁹ corpusculo abscōdi i terra. Recōdito aūt illo cōtinuo palma illa aruit: z tuguriū illō cecidit. Ego aūt multū fleui obsecrās deū si q̄ mō pstaret mihi palmā illā z fōtē z pseuerarē illo i loco residuū tp̄s meuz. Ut aūt nō ē h̄ factū dixi apō me: vtiqz nō est volūtas dei. Orās g̃ tēdebaz iterū ad seculuz: z ecce homo ille q pri⁹ liniuit labia mea: veniēs apparuit mihi atqz cōfortauit me: et ita cōualui puenire ad fratres et narrauit eis hec. rogās eos ne dsparēt de mīscordia dei: sed p patiētiāz expecta

rent deum. Frater quidā interrogauit senez dicens. Nomē ē qd saluat aut op⁹? Respondit ei senex. Op⁹. Et ait senex. Scio fratrē orātē aliquādo: ⁊ statim exaudiebatur oratio ei⁹. Subintrauit autē animo ei⁹ cogitat⁹: vt vellet videre aīaz peccatoris ⁊ iusti: quō abstrahatur a corpore ⁊ non volens deus cōtristare cuz i desiderio suo: dum sederet in cella sua: ingressus est lup⁹ ad eū. ⁊ tenēs ore suo vestimenta ipius fratris trahebat eū foras. Surgens aūt frater sequebat eū: lupus autez duxit euz vsqz ad aliquā ciuitatē. ⁊ dimittens illum recessit ab eo: cuz vero sederet foras ciuitatem in monasterio quodā erat qdaz habitans qui habebat nomē q̄si magni solitarij. ipe vero infirm⁹ erat expectans horam mortis sue. Frater igitur ille q ibidez venerat: videbat p̄parationē fieri cereorum ⁊ lampadaruz propter solitariū illū. tanq̄ per ipsum deus panem ⁊ aquam inhabitantibus ciuitatē illaz prestaret atqz saluaret eos: ⁊ dicebant. quia si hic senex vitaz finierit omnes simul moriemur. Facta autē hora exitus ipius: vidit frater ille tartaricum inferni descēdentem super solitarium illū habentem tridentez igneū: ⁊ audiuit vocem dicentem. Sicut anima ista non me fecit quiescere neqz vna hora in se: sic neqz tu miserearis ei⁹ euellēs eā. Defigiens igit̄ tartaricus ille quē tenebat igneum tridentem in corde solitarii illius: per multas horas torquēs illum abstraxit animam eius. Post hec autē igressus frater ille ciuitatē. inuenit hominē pegrinuz in platea egrotum non habentē qui ei curam adhiberet et mansit cū eo die vna: et cū venisset hora dormitionis eius. conspexit frater ille Michaelem et Gabrielem descendentes propter aīaz ei⁹: et sedens vnus a dextris et alius a sinistris eius rogabant animam illā vt egrederetur: et nō exibat quasi nolens relinquere corpus suū. Dixit autē Gabriel michaeli. Assume iā animaz istā vt eamus: cui michael respōdit. Jussi sum⁹ a domino vt sine dolore eiiciatur. ideoqz cū vi nō possumus euellere eam: Exclamauit ģ Michael voce magna dicens. Dn̄e qd vis de aīa hac q2 non acqescit nobis vt egrediatur. Uenit autē vox. Ecce mitto Dauid cū cythara. et oēs psallentes hyerusalē: et audiēs psalmodiam ad vocem ipsorum egrediatur: Cunqz descendissēt omnes in circuitu anime illius. cantantes hymnos ⁊ audiens psalmodiam ad vocem ipsoruz egrediebat̄. Tūc demum exiliens anima illa sedit in manibus michaelis et assumpta est cuz gaudio

Dixit iterum idem qui supra de quodā sene. quia veniens aliquando in ciuitatē vt venundaret vasa que operat⁹ fuerat et cū explicuisset ea. otigit eū sedere ante ianuā cuiusdā diuitis qui iam moriebatur Sedens ergo senex ille vidit equos nigros ⁊ ascensores eoꝝ nigros ⁊ terribiles habētes singulos bacculos igneos in manibus suis. Cuz vero iaz peruenissent ad ianuam diuitis: statuerunt equos suos foris: et intrauit vnusquisqz cum festinatione. Jnfirmus autem ille vidēs eos clamauit voce magna dicens. Domine adiuua me. At illi dixerunt ei. Nunc memor dei factus es. quando tibi sol obscuratus est? Quare vsqz in hodiernum diē non exquisisti eum. dum ad huc tibi erat splendor diei? Nunc autem in hac hora non est tibi portio spei neqz consolationis. Dixerunt patres fuisse quendam macharium qui scithiuz primus monasteriuz fecit. Est enim locus ipse vasta heremus longe a nytria: habens interuallus itineris diei ⁊ noctis et grande periculum est euntibus ibidez: Si enim modicum qs aberrauerit vagat̄ periclitās p heremum. Sunt autez illi omnes perfecti viri. nec aliquis iperfectus potest i eodē loco tā feroci perdurare qa omnio arduus est: et absqz consolatione eoꝝ que necessaria sunt. Hic igitur p̄dictus vir machari⁹ cum homo esset de ciuitate. coniūct⁹ē aliq̄n machario illi maiori. et cū vellēt d transfretādū nylū fluuiū. otigit eos igredi nauē maiorē i q̄ tribūi qdā duo. cū multa itrauerāt extollētia habētes itus redā totā ereā et equos qb⁹

freni a urel erant:ꝛ obsecundantes quosdam milites ꝛ pueros torques vtentes aliquos atqꝫ aureos habentes cingulos: Videntes ergo tribuni illi hos duos monachos veteres panno indutos ꝛ in angulo sedentes beatificabant exiguitatem ipsorum. Unꝰ vero ex tribunis illis ait ad eos Beati estis vos monachi qui mūdo huic illusistis. Respondens autē ille vrbanꝰ macharius dixit ad eos. Nos quidem mūdo isti illusimus: vobis autē hic mundus illusit. Scito tamē quia non volens hoc dixisti. vtriqꝫ enim beati dicimur idest macharii. At ille tribunus conpunctus in verbo eius ꝛ regressus domi expoliauit se vestimentis suis ꝛ cepit eē monachus faciens elemosinas multas. Dicebant de eodē abbate machario maiore quia dum ambularet aliquando per heremum iuenit caput hominis mortui in terra iacens. Quod cū moueret virga palme quā in manu tenebat. locutuꝫ est caput illud ad eum. cui dixit senex Quis es tu? Respondit ego erā sacerdos gentilium qui cōmanebāt ī loco hoc: tu vero es abbas macharius qui habes spiritum sancti dei. Quacūqꝫ ergo hora misertus fueris eoꝝ qui sunt in tormentis et oraueris pro eis tunc consolantur pusilluꝫ. Dixit ei senex ꝛ que ē ipsa consolatio? Respondit quantum distat celum a terra tantum est ignis sub pedibus nostris ꝛ super caput nostrum. Stātibus ergo nobis in medio ignis: non est vt quis facie ad faciem videat proximum suum. Ait ergo senex cum fletu. Veh illi diei in qua natus est homo si est hec cōsolatio supplicii. Rursuꝫ dixit senex est ne peius tormentuꝫ his? Respondit. Maior pena subtus nos est. Dicit ei senex. Et qui sunt in ipsa. dicit ei nos qui ignorauimus deum. vel ad modicuꝫ habemus aliquid misericordie. Hi vero qui cognouerunt deum. ꝛ negauerunt eum: nec fecerunt voluntatem eius. hi sūt subtus nos. Et post hec sumens senex caput illius sepeliuit. Orante aliquando eodem abbate machario in cella sua. venit ei vox dicens. Machari. nondum peruenisti ad mensuram illarum. duaꝝ mulierū illius ciuitatis. Surgens ergo senex mane accepit virgam suam palmeam ꝛ cepit pergere in ciuitatē. Cum vero peruenissꝫ in eam reperto loco pulsauit ianuā. Egressa autē vna suscepit eum in domum suam ꝛ cum sedisset nominibꝰ propriis vocauit eas que cum venissēt sederuut cuꝫ eo: Ait autem ad eas senex. Propter vos tantuꝫ laborem itineris arripui. dicite mihi nunc opera vestra que vel quomodo sint. At ille mulieres dixerunt. Crede nobis Abba quia neqꝫ hac nocte fuimus sine viris nostris. Quam ergo operationem possumꝰ habere. At vero senex cum satisfactiōe rogabat eas: vt manifestarēt ei actum suuꝫ Tunc dixerunt ei. Nos quidem secūdum seculuꝫ extranee nobis sumus: placuit autem nobis nubere duobus fratribus secūdū carnem. Quindecim enim annis nos hodie due habitabamus ī hac domo: ꝛ nescimus si aliquando littigauimus adinuicem: aut sermonem turpem dixit vna ad alteraꝫ: sed in pace et concordia peregimꝰ totum tempus nostrum. Subintrauit aūt nobis in animū ingredi in monasterium virginū. et rogati viri nr̄i ñ nobis ꝯsēserūt in hoc. Cum ergo minime valuissemus obtinere huiusmodi propositum: disposuimꝰ vtreqꝫ testamentum inter nos et deuꝫ vt vsqꝫ ad mortē ꝑ os nostrum non egrediatur sermo secularis. Audiens autē hec abbas macharius dixit. In veritate qꝛ non est virgo neqꝫ sub marito agens neqꝫ monachus neqꝫ secularis: sed deus secunduꝫ vniuscuiusqꝫ propositum oībꝰ prestat spiritum sanctum. Dicebāt patres de aliquo sene magno qui cum ambularet ī heremo vidit duos angelos comitantes secū: vnū a dextris ꝛ vnū a sinistris suis. Dum vero ambularent inuenerunt cadauer in via iacens: ꝛ cooperuit senex ille nares suas propter fetorem. Fecerunt autēꝫ et angeli similiter. Et profecti pusillum dixit eis senex. Et vos hec odoratis? Qui dixerūt ei Nequaq̄: sed propter te cooperuimus et nos. Nam imunditiam huius mundi non

odoramus nos. neqȝ appropiat nobis: sed animas que fetorem peccatorum habent ipsarum fetorem nos odoramus

Incipiūt septem capitula que misit abbas moyses abbati pirmenio: et qui cu stodierit ea. liberabitur a pena.

Dixit abbas moyses qȝ debet hō quasi mortu⁹ esse socio suo mori amico suo: vt non diiudicet euȝ in aliqua causa. Dixit iterū. Quia debet homo mortificare seipsuȝ ab omni re mala. priusq̄ȝ egrediatur de corpore: vt nō ledat vllū hominē. Dixit iterū. Nisi habuerit homo ī corde suo quia peccator est deus ñ exaudiet eum. Dixit ei fr. Quid est in corde habere. qȝ peccator ē? Et dixit senex. Si qs attēdit peccata sua: ñ videt peccata proximi sui. Dixit rursuȝ idē senex Nisi cōuenerit act⁹ orōni in uanū laborat homo. Et dixit frat. Quid ē cōsēsus actus cū oratione? Respondit senex vt ea pro q̄bus oram⁹: iā nō faciam⁹. Quādo eniȝ homo dimiserit volūtatē suaȝ: tūc ei reconciliabitur de⁹. ꝛ suscipiet orōnes eius. Interrogauit eū fr. In oī labore hominis qd ē qđ eū iuuat? Dixit ei senex. De⁹ ē qui adiuuat. Scriptū ē eni. De⁹ noster refugiuȝ et virtus adiutor in tribulatiōib⁹ q̄ īuene runt nos nimis. Dixit fr. Ieiunia ꝛ vigilie quas facit hō. qd efficiunt? Dixit ei senex Qm̄ ipa sīt q̄ faciūt hūiliari aīaȝ. Scriptū ē .n. Uide hūilitatē meā ꝛ laborē meuȝ: et dimitte oīa peccata mea. Si ḡ fecerit aīa labores istos: miserebit̄ ei de⁹ ꝑpt̄ eos. Interrogauit fr senē dicēs. qd faciet hō ī oī tēptatiōe vēiēte sup se. aut ī oī imissiōe inimici. Ait illi senex. Flere debȝ ī ɔ̄spectu bōitatis dī vt adiuuet eū ꝛ reqescet velociť si rogat itēte. Scriptū ē. n. dn̄s mihi adiutor ñ timebo qd faciat hō. Interrogauit eū iteꝝ fr dicēs. Ecce hō cedit seruū suuȝ ꝑpt̄ aliqđ peccatū quod egit. quid dicit seru⁹ ille. dicit ei senex. Si bonus seruus ē. dicet peccaui miserere mei. dicit ei frat Nihil aliud. Dicit ei senex. Non ex q̄ eni culpam super se posuerit ꝛ dixerit. peccaui: statiȝ miserebitur ei dn̄s suus. Finis autē horū ē: non iudicare proximū. Qn̄. n. man⁹ dn̄i occidit omne primogēituȝ in tra egypti: non erat dom⁹ in q̄ non eēt mortuus. Dicit ei frater. Quid ē ꝟbū hoc. Respōdit ei senex. qa si cōspexerim⁹ peccata nostra. nō videbim⁹ peccata ꝓximi. Stulticia ē homini habēti mortuū suuȝ relicto eo abire ꝛ flere mortuū proximi sui. Mori aūt proximo tuo ē portare peccata tua ꝛ sine cogitatu esse ab oī hoīe quia iste bonus ē ꝛ iste malus ē: et ne facias maluȝ vlli homini. neqȝ cogites malū in corde tuo ī aliquē neqȝ spreueris aliquē faciētē maluȝ neqȝ acquiescas faciēti malū proximo suo. ꝛ noli gaudere cū eo q malū facit ꝓxio suo h̄ ē mori ꝓxio suo et noli oblog̃ d̄ aliq̄ homine. sȝ dicito. qa de⁹ cognoscit vnūq̄ueq̄ȝ Noli ergo obedire detrahēti: neqȝ cōgaudeas ei ī detractiōe. Noli audire obloquētem proximo tuo: quia scriptum ē. nolite iudicare et nō iudicabimini. Non habeas inimicitias cum aliquo homine neqȝ retineas contumelias in corde tuo. neqȝ odio habeas eū qui inimicat̄ tibi: ꝛ non sentias inimicitias eius. Noli ɔ̄spicere eū q inimicitias habet cū proximo suo ꝛ h̄ ē pax. In his temetipsū consolare. Est labor sed sempiterna requies. Dixit alius senex. Propter te inquam o homo saluator est nat⁹ propter te venit fili⁹ dei: vt tu salueris. Factus est homo manens deus factus est puer: factus est lector. Accipiens nanqȝ librū legit in synagoga dicēs. Spiritus domini super me eo q vnxerit me. euangelizare pauperibus misit me. Factus ē subdyacon⁹. Faciēs nāq̄ d̄ fune flagellū: oēs eiecit de tēplo oues vēdētes ꝛ boues. Fact⁹ ē dyacon⁹: ꝑcigens eni se lintheo lauit pedes discipulorū suoꝝ: ꝑcipiēs eis fratꝝ pedes lauare. Fact⁹ ē presbiter qa resedit in medio magistroꝝ populum docēs. Fact⁹ ē episcopus: qa accipiēs panē: bn̄dixit ac fregit ꝛ dedit discipulis suis. Flagellat⁹ ē propter te. vt redimeret te. Crucifixus et mortu⁹ ē: ꝛ tertia die resurrexit: ꝛ assūpt⁹ ē. Oia hec ꝑpter nos suscepit in se oia

iuxta dispensationē oīa per ordinē omnia consequenter operat⁹ est vt saluaret nos ꝛ tu propter eum nil toleras. Scimus sobrii vigilem⁹. vacem⁹ orationibus: ꝛ que placita sunt ei faciētes. vt saluari possim⁹ Joseph nonne i egyptuȝ ē venditus i terraȝ alienam? Tres pueri in babiloniā captiui ducti sunt. nūquid ibi cuiusꝗ habuerunt noticiaȝ? Tamen deus patrocinat⁹ ē eis suscepitꝗ ꝛ glorificauit eos: qa timebant eū qui dat animā suā deo. nō habet propriam voluntatē: sȝ expectans dei arbitriū. non laborat. Nam si tuā vis facere voluntatem nō cooperāte deo: nimiū fatigaueris. Interrogauit frater abbatem pastorē dicens. Quid ē quod scriptū est: nolite cogitare de crastino? Dicit ei senex. Ad hominē respicit hoc qui in temptatione ē cōstitutus ē et deficit. vt nō cogitet quātum temporis in ea facturus sit: sȝ potius quod hodiernū ē. ꝛ quottidianū futuꝝ libenter suscipiat. Interrogauit fr̄ abbatem ioānem dicēs. Quomodo aīa habēs ꝓpria vulnera. ñ erubescit detrahere ꝓximo suo? Cui respōdit senex ꝑ parabolam Erat quidam pauꝑ homo habēs vxorem q cū vidisset aliqñ aliam mulierē pulchriorē: ipsam quoꝗ sortit⁹ ē in cōiugiū. Erāt autē vtreꝗ nude. Sed cū essēt in quodā loco nundine: rogauerūt eum ambe dicētes. Tecū desideram⁹ venire. Quas mittens nudas i doliuȝ cum nauicula trāsfretauit: venitꝗ ad locū: Facto aūt meridie cū vna earū ppl'o recedēte vidisset silentiū. exiliuit de dolio in quēdā locū vicinū velociter: ꝛ veteres atqȝ cōscissos pānos repperiēs. ꝑcinxit se: de hic fiducialiter visa ē ambl'are. Altera ṽo nuda sedēs intrinsecus dicebat marito. Ecce meretrix ista nuda est: nec cōfundit̄. Cui maritus cū dolore ac stupore rn̄dit. O miraculū. Hec vt cūqȝ confusionē suā cooperuit. tu vero vndiqȝ nuda: nō erubescis culpare vl' ex parte vestitā. Ita ē omnis detractor: qui propria mala non vidēs: aliena semꝑ accusat Dixerūt quidā fratres abbati antonio: volum⁹ a te audire ṽbū quō saluari possim⁹

Tūc ait senex. Ecce scripturas audistis: sufficiat vobis. Qui dixerunt: ꝛ a te volumus audire ṽbū. Rn̄dit ei senex. Audistis dominū dicētē: si quis te ꝑcusserit in sinistrā maxillā: prebe illi ꝛ alterā. Dicūt ei: H implere nō possum⁹. Dicit eis. Si ḡ alterā ꝓbere non potestis: saltē i vna percussi ferte patiēter. Respōderūt ei. Nec hoc possum⁹. Dicit eis. Si nec hoc potestis vultis ne ꝑcutere magis ꝗ̄ ꝑcuti? Dicūt ei. Nec hoc volum⁹. Tunc senior ait discipulo suo Sucos ꝓpara frib⁹ istis: qr nimis infirmati sūt. Inde dixit eis. Si nec hoc nec illud potestis. Quid faciā vobis? ergo sola orō necessaria ē ꝓ vobis. Dixit abbas ioānes qbusdā frībus. Quia fuerunt tres philosophi simt' amici. q̄ꝝ vn⁹ moriēs. alteri reliqt filium suum commendatum: qui in etate iuuenili prouectus. nutritoris sui adulterauit vxorem. Quo scelere cognito. missus est foras. deinde cum plurimum peniteret. non ei concessit ingressum sed ait illi. Uade et esto tribus annis inter damnatos. qui metalla in flumine colligunt: ꝛ sic tibi indulgeo culpam tuam. Quo post triēnium redeunte. rursus ait. Uade alios tres annos. ꝛ da mercedes vt iniurias patiaris. Ille ergo fecit sic tres annos alios Qui dixit ei. Ueni ergo nunc in ciuitatē atheniēsiū: vt philosophiam discas. Erat autem ad portam ciuitatis quidam senex philosophus sedens qui intrantes ciuitatem contumeliis afficiebat. Iniuriauit ergo et iuuenem illum. At ille iniuriatus risit. Cui senex ait. Quid est hoc ꝙ ego tibi iniurias facio. et tu rides? Et dixit iuuenis. Non vis vt rideam qui tribus annis vt iniurias paterer dedi mercedes. ꝛ hodie eas gratis patior. Prorsus ob hoc risi. Dixitqȝ ei senex. Ascende ꝛ ingredere ciuitateȝ. Cunqȝ hoc retulisset abbas ioannes dixit: hec porta dei: et patres nostri per multas iniurias eam gratulantes ingressi sunt. Dicebat abbas ioannes ꝺ aīa q̄ ꝺ̄siderat pēitere. Quedā pl'cherima meretrix fuit i q̄dā ciuitate q̄ habebat plurimos amatores. Quidam autem vir

de ducibus veniens ad eã dixit. Promit te mihi castitatem tuam: et ego te accipiam in vxorem. Illa igitur promittente ac cipiens eam introduxit in domum suam. Cũq3 a suis amatoribus quereret. agnito q ille tã magn9 vir sortitus eã fuisset i vxo rẽ dixerunt. Si accesserimus ad ianuam hominis tã potẽtis. cognoueritq3 deside ria regrentiũ: procul dubio puniemur: Sz veniẽtes post dorsũ dom9 vtamur solito sibilo. cũq3 sibilãtiũ illa sonũ audierit. de scendet ad nos: et inueniemur inoxii. Que cũ audisset. signauit aures suas et exiliens interriora dom9 ingressa ẽ atq3 clausit. H ita locutus senior: dicebat meretricẽ esse aiaz: amatores aũt ei9 eẽ vitia: ducẽ vero vl' principẽ dicebat eẽ xpz. domũ autẽ ei9 celorũ ppetuã mãsionẽ: sibilatores aũt demões eẽ malignos. hec g si casta fuerit et fidelis sẽp currit ad deũ. Dicebat abbas pastor. Scriptũ ẽ in euãgelio. Qui hẽt tunicã vendat eã et emat gladiũ. H intelligit sic. Qui hẽt reqez dimittat eã et teneat gladiũ idest pugna aduersũ diabolũ. Dicebat q supra. Qz senior quidã i partibus egypti sedebat in cella. cui frat aliqs et virgo qdã ministrabãt. Accidit aũt vna die. vt vterq3 sibi ad senẽ veniẽtes occurrerẽt. Cum ergo facto iã sero. et ad sua remeare non possẽt. posuit mattã senior inter vtrosq3 vt dormirẽt. Frater vero ille carnis sue pugnã ñ sufferẽs. miserãdã virginẽ stuprauit et perdidit. Consumatoq3 peccato mane discessit. Senex aũt cũ cognouisset. et futura pspiciẽs: tacuit i pñti. Redeũtes itaq3 psequẽte eos sene. neq3 aliqđ tristitiã demõstrãte: vbi recessit ab eis ita adinuicez loquebãtur. Putasne intellexit hic senex facin9 nrm an nõ? Reuersiq3 ãbo ad eum et penitẽtia ducti dixerũt ad eũ. Pat sancte itellexisti quẽadmodũ nos se duxerit inimic9 atq3 pstrauit an ñ? q rñdit. Intellexi fili. dicũt ei: Et vbi fuit i illa hora mõtis nre cogitatio tua? Dixit eis. Mea cogitatio illa hora illic erat vbi crucifixus ẽ xps Stabã aũt et flebã. tã p me qz p vobis. Sed quia penitẽtia vestra de9 repromisit admoneo vt curando vulneri qđ p negligẽtiã ptulistis diligentius insistatis. Accepta igit ab eo regula penitẽtie: recesserũt iã fortiter certãtes donec vasa electa fieri potuissẽt. Philosophus quidam iterrogauit sanctũ Antoniũ. Quomodo ingt sustines pat qui codicũ consolatione fraudaris. Ille respondit. Me9 codex o philosophe: natura rerũ ẽ creatarz: que mihi q̃ties verba dei legere cupio adesse consueuit. Dũ qdã venisset ad abbatẽ macbariũ meridiano estu et nimia siti succẽsus aquã quereret ad bibẽdũ respondit. Sufficit tibi vmbra hec. qz multi viatores aut nauigantes nunc indigent nec fruũtur. Apud eundẽ senẽ cũ verba đ continẽtie exercitio haberẽ. age ingt fiducialiter o fili: naz et ego p viginti annos cõtinuos. non pane non aqua. non sõno satiat9 sũ: panẽ quidẽ pẽsatum accipiẽs. aque vero mensuram. somnum autẽ parietibus dumtaxat me i clinans. surripe paululũ festinabã. Quidã frater interrogauit senẽ. vtrum cum matre vel cũ fratrib9 ad eos pficiscens mã ducare deberet. Cui senex respondit. Cuz muliere ingt non mãducabis. Interrogauit quidã frater abbatẽ ysidorz de cogitatu fornicatiõis. Rñdit senex. qđ qdẽ veniat cogitatio fornicatiõis aĩuz pturbans atq3 occupans. sed actũ iplere non preualens neq3 proficiens: sed tantum impedit ad virtutem. Sobrius autem vir a se eaz discutiens ad orationem statim conuertitur. Item de eodem cogitatu respondit senex. Si cogitationes non habemus: ferarum similes erimus. Sed sicut inimicus quod suum est exigit: nos quoq3 quod nostrum est implere debemus. Insistamus orationi et inimicus fugabitur. vaca meditationi dei. et vincis. Perseuerantia boni victoria est. certa viriliter. et coronaberis. Dixit abbatissa syncletica. Aduersarius noster facile a nihil possidentibus superatur. Non enim habent quo ledantur quia pleriq3 memores angustie atq3 temptationum a deo separantium i ablatis pecuniis ceterisq3 facltatib9 fle

re consueuerūt. Rursus que sup. Qui visibiles inquit diuitias ex multis laboribus atqꝫ marinis periculis colligunt dum plura lucrant plurima ɔcupiscunt ⁊ pn̄tia quidē tanq̄ nihil existimāt. nos ꝟo necessaria pro timore dei renuntim⁹ possidere. Dixit quidā senex. Qui aīam suā ligat memoria malitie: similis ē igni inī paleas occultato. Dixit quidā senex: si ingt de vita eterna cuiq̄ ꝯmonē facis dic ꝟbum audienti cū ɔpunctiōe ⁊ lachrymis: alioqui nō dicas. ne fias inutilis: alienis ꝟbis alios ꝯuos facere festinās. Pctōri nāqꝫ dixit deus. Quare tu enarras iustitias meas: ⁊ assūmis testamentū meū per os tuum. Dic ḡ canis sū: imo canis melior me est: pp quod ⁊ amat dn̄m suū: ⁊ ad iudiciū dei nō est ventur⁹. Interrogauit quidā frater seniorē dicens. Quō aīa mea diligit imundiciā: Dicit ei senex. Aīa gdeꝫ corporales plerūqꝫ desiderat passiōes: sed spūs dei ē q eā ɔtinet. Flere ḡ debem⁹: ⁊ imūdicias nr̄as attendere diligenter. Uidisti mariaꝫ magdalenā queadmodū cum se ad sepulchrū dn̄i inclinasset ⁊ fleret: vocauit eam dn̄s. Sic erit ⁊ aīe: Interrogauit fr̄ seniorēꝫ dicēs. Quid sunt pctā. Dicit ei senex Pctā sūt cū homo sua delicta velut nihil despiciēs. alios docere conat. Propterea dn̄s dicit in euāgelio. Ipocrita. eiice p̄mū trabē de oculo tuo: ⁊ tūc videbis eiicere festucā de oculo fr̄is tui. Interrogauit frater seniorē dicens. Quid agaꝫ qa aīus me⁹ ī paruo labore me vulnerat. Dicit ei senior. Nō. n. miramur ioseph: cū eēt puer in egypto: ī terra colētiū idola. queadmodum tēptatiōes viriliter ptulit: ⁊ de⁹ glificauit eū vsqꝫ in finē. Uideam⁹ ⁊ iob ꝙ se vsqꝫ in finē nō relaxauerit: tenēs deū vn̄ eum nullus a spe q̄ in deū est mouere p̄ualuit. Interrogat⁹ ē senior a q̄dam militāte si deus recipet penitētē. Qui cū euꝫ pluribus edificasset ꝯmonibus: postremo ait ad eum. Dic mihi dilectissime: si clamis tua ɔscissa fuerit: piicis ne eā. Qui respondens ait. Non. Sed resartiens vtor ea: dicit ad eū senior. Si ḡ tu parcis ꝓpo

vestimēto. de⁹ sue imagini n̄ idulget. Erat qdā fr̄ i cellula qui p⁹ expletas missas cuꝫ dimitteret ecclīaꝫ: expectabat donec oēs egrederent: ne aliqs eū teneret ad mādu/candū. Una ḡ diex expleto cōuentu ante oēs egressus ē: ⁊ currebat ad cellā suam. Quē ituēs p̄sbyter currētē mirat⁹ ē. Cūqꝫ trāsacta septimana venisset fr̄ ille in collectā ecclie dixit ei p̄sbyter. Dic mihi fr̄. Que cā fuit circa te. q p omnes quidē conuent⁹ remanebas vltim⁹ oīum ꝙ i collectiōe p̄terita: an̄ oēs egressus es: Cui frat ille respōdit. Quia abstinebā ne mihi coq̄rem. ⁊ ideo expectabā vt aliqs me teneret ad manducanduꝫ. illa ꝟo collecta priusq̄ venireꝫ in ecclīam coxi mihi pusillū lēticule: iōqꝫ cōsumato sacro mynisterio. an̄ oēs exiui. Audiēs aūt hec p̄sbyter dedit mādatum i ecclīa dicēs. Fr̄es an̄q̄ veniatis ad collectā ecclie cogte vobis pusillū coctu/re: vt ꝓpt illud cū alacritate festinetis recurrere i cellulas vr̄as. Uenit aliqn̄ iudex regiōis alicui⁹ ꝯ puīcia abbatis pastoris. Uenietes aūt oēs hītatores loci illius rogauerūt ip̄m abbatē vt veniens rogaret eū. Qui dixit eis. Sinite me tres dies: ⁊ tūc veniā. Orauit ḡ senex ad dn̄m dicens. Dn̄e noli mihi dare grāꝫ hanc: alioquin nō pmittūt me hoīes sedere in loco isto. Ueniēs ḡ senex rogauit iudicē. At ille dixit. Pro latrone rogas abba: Gauis⁹ ē aūt senex: qa nō obtinuit apd̄ iudicē gr̄iā quā postulauit: ⁊ sic rediit i cellā suā. Dicebāt seniores: qa quādo itrabat moyses i nubē cū deo loq̄bat: quādo autē exibat de nube loquebat cū populo. Sic ⁊ monach⁹ donec ī cella sua ē cū deo loquit: egrediens aūt de cella loquit cū demonib⁹. Uenit quidā adolescēs ad abbatē machariū vt sanaret a demonio: ⁊ dū esset foris stans: ecce aduenit qdam fr̄ de aliq̄ monasterio: ⁊ ɔcubuit in pctm̄ cū adolescēte illo. egressus aūt senex cernit fr̄ēm illū peccantē cū paruulo illo. Et nō icrepauit euꝫ dicēs. Si deus q plasmauit eos. ⁊ videns patiētiā in illis hꝫ. q si vellet icēderet eos ego qs suꝫ vt arguā eos: Dicebant ꝯ q̄dā

sene q habitabat i iferiorib⁹ ptib⁹ egypti
Quia sedebat getus. ⁊ vn⁹ secularis mini
straret ei. Cōtigit aūt vt fili⁹ illi⁹ secularis
ifirmaret: q mltū rogabat senē vt veniēs
oraret p puero Surgēs q̄ senex. abiit
cū ipo. Precurrēs aūt ille. secur⁹ itroiuit
i domū suā dicēs. Ueite obuiā solitario il
li scō. Uidēs aūt senex eos alōge exeūtes
cū lāpadib⁹. cognouit qa sibi veirent i oc
cursū: ⁊ exuēs vestimēta sua misit illa i flu
mie. ⁊ cepit lauare ea stās nud⁹; Minister
aūt ei⁹ ille layc⁹ erubuit. vidēs eū nuduz:
⁊ rogauit hoīes illos dicēs. Reuertimini
qa senex ille mēte excessit. Ueiēsqz ad se
nem dixit ei. Quid h̄ fecisti: Oēs. n. dice
bāt qa demōiū habet senex iste. q dixit. Et
ego hoc volui audire. Interrogauerūt q
dā seiores abbatē pastorē: dicētes. Si vi
derim⁹ aliquē frēz peccātē. arguem⁹ eū:
Rn̄dit eis abbas pastor. Ego iteri si neces
se hūero trāsire ide. ⁊ videro eū peccātez
ptereā ⁊ n̄ arguā eū. Sz qa scriptū ē q. vi
derūt oculi tui his testimōiū phibe. iō di
co vobis. qa si n̄ palpaueritis māib⁹ vr̄is
nolite testificari. Aliqn̄. n. qdā fr̄ seduct⁹
ē i huiuscemodi re: ⁊ appuit ei q̄si q̄ fr̄ qui
dā cū muliere peccaret. Qui cū p mltū i
pugnaret a cogitatiōib⁹. existimās simlr co
ire eos abiit ⁊ pulsauit eos pede suo. dicēs
Cessate iā. Et ecce erāt māipuli messis tri
ticee. Ideoq̄ dixi vobis: nisi et māib⁹ ve
stris palpaueritis. nolite testificari. Dice
bāt d̄ qdā fratre qa sedebat i heremo ⁊ se
ducebat a d̄mōib⁹ p mltos ānos: ipe vero
existimabat qa āgeli eēnt. Egrediebatur
aūt pr̄ ei⁹ sm carnē p tēp⁹ ⁊ visitabat euz.
Una aūt diez pr̄ tulit bipēnez secū dicēs
qa reuertēs afferaz mihi pauca ligna. Et
pueiēs vn⁹ d̄mō. dixit ad filiū ei⁹. Ecce di
abol⁹ vēiet ad te i similitudie pr̄is tui ha
bēs bipēnē vt ipugnet te. Tu q pueniens
tolle illā bipēnē ab eo occide eū. Igit pat
sm ɔsuetudiez vēit. ⁊ accipiēs fili⁹ ei⁹ bipē
nē ab ipo pcussit eū ⁊ occidit: ⁊ ɔtiuo adhe
sit ei spirit⁹ malign⁹ ⁊ suffocabat eū. Re
ferebāt sci seiores nobis dicētes. Qula fu
it qdā mōach⁹ i heremo scithi. Ueit aūt ad
visitādū scōs pr̄es q habitabāt i loco q di
cit cellia. Ubi mltitudo mōachoꝝ diuisis
habitabāt cellulis. Cūq̄ n̄ inueiret ad p̄ns
cellulā vbi posset māere qdā d̄ seiorib⁹ hn̄s
cellulā vacātē d̄dit ei dicēs. Interī repau
sa i hac cellula doec iueias vbi possis māe
re: Cūqz ad visitādū eū cōueirēt q̄ plrimi
frēs. d̄siderātes ab eo audire v̄bū salutis
et̄ne. habebat. n. grāz sp̄ualem docēdi v̄bū
dei. Uidēs q ille seior q ei ad habitādū p
stiterat cellulā iuidie liuore cor ei⁹ vulne
ratū ē: ⁊ idignari cepit ac dicere. Qm̄ ego
tātis tpibus i h̄ loco habito. ⁊ n̄ ad me ɔueiū
unt fratres nisi rarissime. ⁊ hoc i dieb⁹ fe
stis. ⁊ ecce ad istū ipostorē pene q̄tidie fra
tres q̄ plrimi cōueiūt: Dixit aūt discipu
lo suo. vade ⁊ dic ei vt egrediat d̄ cella il
la q̄niā necessaria ē mihi. Cū q perrexisset
discipulus. ei⁹ ad frēz illū: dixit ei: Man
dat abbas me⁹ scītitati tue q̄lit te hēas au
diuit. n. te infirmari. Ipe v̄o remādauit ei:
dicēs. Ora p me dn̄e pr̄. qa valde stoma
chū doleo. Reuers⁹ aūt discipul⁹ dixit ab
bati suo. Nimis rogat scitatē tuā vt vl' du
os dies iubeas ei iducias dare: vt possit
sibi aliā cellā pvidere Trāsactis autē tri
b⁹ dieb⁹. Iterꝝ misit discipulū suū dicens
Uade ⁊ dic ei: vt egrediat de cella mea.
Nā si rurs⁹ distulerit: dices ad eū. Quia ɔ
tiuo vēio ⁊ cū bacculo cedēdo expellā eū
de cella meā. Pergēs aūt discipul⁹ ad su
pradictū frēz: dixit ei. Qm̄ valde sollicit⁹ ē
abbas me⁹ de infirmitate tua: iō misit me
regrēs si meli⁹ habeas. At ille hec audiēs.
remandauit: dicēs. Grās ago sancte cari
ti tue: qa sollicit⁹ es d̄ me. verūtamē pcib⁹
tuis meli⁹ habeo. Reuersus aūt discipul⁹
dixit abbati suo. Etiā ⁊ nūc satis depcat
scitatē tuā: dicēs. vt vsqz ad dn̄icū diē ex
pectes eū ⁊ stati egrediet. Cū aūt aduēis
set dn̄ic⁹ dies. ⁊ nō egrederet: accipiēs ve
ctez senior. iflamat⁹ iuidie ⁊ iracūdie spiri
tu: pgebat vt cedēdo expelleret eū de cel
la. Accedēs aūt discipul⁹ ei⁹ dixit ei. Si
iubes pr̄ pcedo te. ⁊ videbo ne forsitā aliq
frēs ad salutādū eū venerit. ⁊ si viderint
te scandalizēt. Precessit q discipul⁹ ⁊ in

gressus ad eum dixit. Ecce inquit abbas meus venit ad salutandum te. Egredere ergo celerius: et cum gratiarum actione occurre ei. quia pre nimia caritate et dilectione veniet ad te. Cumque vidisset eum antequam appropinquaret. prostrauit se pronus in terram: adorabatque senem cum gratiarum actione dicens. Retribuat tibi dominus carissime pater bona eterna pro cellula quam mihi propter nomen eius prestitisti et in celesti hierusalem inter sanctos suos xps dominus tibi gloriosam preparet mansionem. Hec audiens senior conpunctus est corde et proijciens baculum cucurrit in amplexum eius et osculatus est eum et inuitauit illum in cellam suam. et pariter cum gratiarum actione perceperunt cibum. Uocauit aut senior supra memoratum discipulum suum. et interrogauit eum dicens. Dic mihi fili. si dixisti isti fratri verba mea que propter cellam illi mandaui. vt diceres ei? Tunc discipulus eius confessus est ei dicens. Uere dico tibi pater quia propter hūilitatē quam tibi exibere debeo tanquam patri spiritali: non audebam tibi respōdere aliqd quando mittebas me ad eum. Uerumtamen nihil eorum dixi ei que mādabas ei Hec audiens senior statim prostrauit se in terram ad pedes discipuli sui dicēs. Ex hodierna die et deinceps tu mihi pater esto et ego discipulus tuus: quoniam te cum timore et caritate dei hec agente et meam et illius fratris aīaz d peccati laqueo xps dns liberauit. prouocāte eū et scā sollicitudīe et itentiōe discipli q pfecte i caritate xpi diligebat abbatē suū et āxi9timebat ne p i uidie et iracūdie vitiū aliqd tale ageret patri ei9 spiritali: et pderet oēs labores qs ab ineūte etate i xpi suitio p vite etne pmiis laborauit. Ideoque dns donauit grāz suā: vt i pace xpi pariter letarent. Cōsiliū iter se habuerūt sci pres. et oēs mōachi hitātes i heremo scithi: et cōferūt vt beat9 pr ysaac psbit eis ordiaret i ecclesia. q i ipā heremo sita ē: vbi conuenit die et hora statuta mltitudo mōachoꝝ q i ipā heremo cuersā tur. Audiens aūt supradict9 abbas ysaac. huiusmodi consiliū fugit i egyptū et abscōdit se in quodā agro iter frutecta: arbitrās idignū se eē psbyterio. Quē plimi fratres monachi sequebātur: vt conphēderēt eū Cū autē applicuissēt ad vesperū i eodem agro vt reficerētur fatigati d itinere. erat enim nox: dimiserūt asellū q eis sūpt9 portabat itineris vt pasceret. Cū aūt pasceretur asellus. puenit i locū vbi supradictus abbas ysaac latitabat: cūque eluxisset dies requirētes mōachi asellū peruenerūt ad eundem locū vbi senior se occultauerat. et admirantes valde diuinam dispensationem comprehendentes ligare et constringere voluerunt eum et ita perducere. Uenerabilis autem senior non permisit dicens. Jam non possum contradicere vobis. quia forsitan voluntas dei est: vt licet indignus suscipiam ordinem presbiterii.

Erat quidam in cenobio iam senex probatissimus monachus et grauissimam egritudinem incurrit. confectusque nimia et intollerabili infirmitate. per longum temp9 laborabat in doloribus multis. nec inuenire poterāt fratres qualiter succurrerēt egritudini eius: quoniam ea que necessitas infirmitatis eius expetebat. non habebant in monasterio. Audiens autem quedam famula dei de afflictione infirmitatis eius deprecabatur patrem monasterii vt eum ad cellulam suam tolleret. et ministraret ei. maxime quia facilius inuenire posset in ciuitate que necessaria eius egritudini videbātur. Precepit ergo pater monasterii. vt portarent eum fratres ad cellulam famule dei. Ipsa vero cum omni veneratione suscipiens eum propter nomen domini ministrabat ei: et propter retributionem mercedis eterne quam credebat a xpo saluatore nostro se accepturam. Cūque per tres annos sedule obsequeret et ministraret famulo dei. ceperūt homines mente corrupti sm scabiē mētis sue suspicari: q nō sinceram hēret senior conscientiā de virgine q ministrabat ei. Audiēs aūt hec senior. exorabat diuinitatem christi

dicēs. Tu dñe deus nr̃. q solus cognoscis oīa. et vides q̄a multi dolores sūt egritudinis et miserie mee. et afflictiões tāte ifirmitatis q̄ me ita tāto cōsumūt tpe. vt necessarium habeā obsequū hui⁹ famule tue q̄ mihi ꝓpt̄ nom̄ tuū ministrat: tribue ei dñe de⁹ me⁹ cōdignā mercedē i vita et̃na. sicut dignat⁹ es ꝓpt̄ bōitatē tuā ꝓmittere his. q ꝓpt̄ nomē tuū egēis et ifirmis suū exhibēt ministeriū: Cū aūt a ꝓpiquassꝫ dies transit⁹ ei⁹ d̄ h̄ mōdo. cōuenerūt ad eū q̄ plurimi sc̄i sēiores et frēs de mōasterio. Et dixit eis sēior. Obsecro vos prēs et fratres. vt cū d̄fūct⁹ fuero tollatis bacculū meū: et plātate eū sup sepulchrū meuꝫ. et cū radices miserit fecerit qꝫ fruct⁹. tūc scietis q̄a mūda ē cōsciētia mea a famł̄a dei q̄ ministrat mihi. Si aūt ñ frōducerit. scitote q̄a ñ sū mōdus ab ea. Cū g̃ vir dei exisset d̄ corpore. sc̄m p̄ceptū ei⁹ sacti sēiores plātauerūt bacculū ei⁹ sup sepulchrū ei⁹: et frōduit Accedētiqꝫ tp̄e ꝓtulit fructū: et admirati sūt oēs glorificantes deū. Ad tale. n. miraculū etiā de vicinis regiōib⁹ mł̄ti vēientes: magnificabāt grām saluatoris. Nā et nos ipāꝫ arbusculā vidim⁹. et bn̄dixim⁹ dominū: q ꝓtegit oēs i sinceritate et veritate sibi seruientes. Explicit liber d̄ conuersatione optima sc̄oꝝ patꝝ et p cōsequēs secūda ps hui⁹ opis. Incipit t̄tia ps libri. Uitaspatrū. videlicet d̄ regł̄a vł ꝯuersatione egyptioꝝ monachoꝝ et eoꝝ q d̄gūt apud palestinam vł mesopotamiam

Incipit ꝓlogus

Requēter ac sepius a me frēs flagitatis vt vobis gratia edificationis regressus d̄ ptib⁹ trāsmarinis edisserā mee peregrīatōis hystoriā: vł q̄lit̃ i. oriēte fidēs xp̄i floreat: qō sit p̄ncipiū. q̄ sc̄oꝝ q̄es. que sc̄oꝝ īstituta mōachorū. q̄ heremitaꝝ vita vł ꝯuersatio. Si vł i heremo viuere xp̄ianis lꝫ: quātisqꝫ signis ac v̄tutib⁹ i s̄uis sulis xp̄s operet̃. quēadmodū etiā mihi ꝓspera fuerit nauigatio. que vł q̄ me iter t̃renū ꝑduxerit: Uestris g̃ adiut⁹ orōnib⁹ faciaꝫ vt d̄siderare vos video: et queso vt libētissime ad ea que narro. aurē accomodetis.

Finit prologus De monacho solitario qui in finibus cyrenorum. in paruo tugurio conmanebat. Capitulum i.

Ante hoc trienniuꝫ quo tempore hinc abii. vbi a narbona naui soluim⁹: quinto die portuꝫ africe intrauimus adeo prospera dei nutu nauigatio fuit libuit animo adire cartagineꝫ loca visitare sanctorum: et precipue ad sepulchrū cypriani martiris adorare. Quitodecimo igit̃ die ad portum regressi. profectiqꝫ in altum alexādriam petentes. reluctante austro. pene in sirtiꝫ illati sumus: quod prouidi naute cauentes iactis anchoris naui sistūt: Sub oculis autē terra continens erat inquam scafis egressi: cum vacua omnia ab humano cultu cerneremus ego studiosius explorandorum locoꝝ gratia lōgius processi: tribus fere a littore milibus. paruum tugurium inter arenas conspicio cuius tectū quasi carina nauis erat contiguum terre. satis firmis tabulis constructum. Nō quod ibi ymbrium ulla vis timeatur. fuisse autem illic pluuiaꝫ nec aliquando quidem auditum est: sed quod vētorum tanta vis est. vt si quando vel clementiore celo aliquantum spirare flatus ceperit: maius in illis terris q̄ in vllo mari naufragium sit. Nulla ibi germina: sata nulla proueniunt: quipppe in istabili loco arentibus arenis. ad omnem motum ventorum cedentibus. Uerum vbi aduersa quedam a mari promontoria ventis resistunt. terra aliquantulum solidior herbā raram atqꝫ hispidam gignit: ea ouibus est pabulum satis vtile. Incole loci illius lacte viuunt. Qui solertiores sunt vel vt ita dixeriꝫ ditiores: ordeaceo pane vtuntur. Ea ibi sola messis est: que celeritate prouentus: per naturam solis siue aeris vētoꝝ casus euadere solꝫ. Quippe fert̃ a die iacti semis tricesimo die maturescere

Confluxere aūt ibi hoīes nō alia rō facit q̄ꝫ ꝙ oēs tributo liberi sūt. Extrema ſi quidē cirenoꝝ ora ē deſerto illi ɔtigua. qđ int̄ egyptū ꝛ affricā īterjacꝫ: p qđ olī catho ceſa rē fugiēs duxit exercitū. ḡ vt ad tuguriuꝫ illud. qđ emin⁹ cōſpexerā: ptēd i: īuenio ibi ſenē ī veſte pellicea. molā manu ꝟtentē. Cōſalutat⁹ accepit nos benigniſſime. Eiectos nos ī illđ litt⁹ expōim⁹. ꝛ ne ſtati repetere curſū poſſem⁹ maris mollitie ꝺtineri Egreſſos in t̄rā: vt ē mos hūani īgenii. natură locoꝝ. cultūqꝫ hītātiū voluiſſe cogſcere xpianos nos eē. id p̄cipue q̄rere an eēnt aliq īter illas ſolitudīes xpiani. Tūc ꝟo ille flēs p gaudio ad genua nr̄a ꝓuoluit: iterū ac ſepi⁹ nos ꝺoſculās īuitat ad orōnem Deīde expoſitis ī terrā ferinis pellib⁹ facit nos diſcūbere. apponit prādiū ſane locupletiſſimū: dimidiū panē ordeaceū. Eramus aūt nos q̄ttuor: ipē erat qnt⁹. Faſciculū herbe etiā ītulit: cui⁹ nom̄ mihi excidit q̄ mēte ſimil̄ ē exuberās foliis ſaporē melliſ p̄ſtabat. Hui⁹ p̄ dulci admodū ſuauitate: ꝛ ꝺlectati ſum⁹ ꝛ ſatiati. Septem. n. diebus apud illū fuim⁹. Poſtera igit̄ die. cū aliq ex icol̄ ad nos ɔfluere cepiſſēt: cognoſcimus illū hoſpitē nr̄ꝫ eē p̄ſbiteꝝ. qđ ſūma nos diſſimulatōe ille celauerat. Deīde cū ipō ad eccl̄iā ꝓceſſimus. q̄ fere duobus milib⁹ a ɔſpectu nr̄o iteriectu montis excluſa aberat. Erat āt vilib⁹ texta ꝟgultis: n̄ multo ābitioſioꝛ q̄ꝫ nr̄i hoſpitis tabnaculum: ī q̄ qs niſi curu⁹ poſ̄at ɔſiſtere. cū hoīuꝫ mores quererem⁹: illud p̄clarū aīaduertimuſ nihil eos neqꝫ vēdere neqꝫ emere. Quid ſit fraus atqꝫ furtū neſciūt: auꝝ atqꝫ argētū neqꝫ hn̄t neqꝫ hēre cupiūt. Nā cū ego p̄ſbitero illi ꝺcē aureos obtuliſſē: refutauit. Et cū nollet eos accipe aliq̄ꝫtulū veſtimētoꝝ ei īdulſim⁹. Qđ cū ille benigne accepiſſꝫ reuocātib⁹ nos ad mare nautis diſceſſim⁹ ab eo. De dictis origenis q̄ꝫ heretica ſint. Capitulū ij.

Roſpero igit̄ curſu ſeptio die alexādriā ꝑuenim⁹. vbi feda inter epōs atqꝫ mōachos certamia gerebāt̄. Ex ea occaſione. vl̄ qꝛ cauſa illa ꝙ ɔgregati ī vnū ſepius ſacerdotes frequētib⁹ ꝺcreuiſſe ſinodiſ videbāt̄ ne qs origenis libros legeret aut hēret. Qui tractator ſcāꝝ ſcripturarū pitiſſim⁹ hēbāt̄: ſꝫ epī q̄dā ī libris illi⁹ īſanius ſcripta memorabāt. Que aſſertores origenis n̄ auſi ꝺfēdere: ab hereticis poti⁹ fraudulēter iſta dicebāt: ꝛ iō nō pp illa ſolū q̄ ī rephēſiōe merito notarēt̄. veꝝ etiā ꝛ reliqua eē dānāda: cū legētiū fides facile poſſet hēre diſcrimē ne falſa ſequerēt̄. ꝛ tn̄ catholice diſputata retīeret. Nō eē aūt miꝝ ſi ī libris neotheoricis ꝛ recent̄ ſcriptis fraus heretica fuiſſꝫ opata. que ī qbuſdā locis n̄ timuiſſꝫ īpete euāgelicā ꝟitatē. Aduerſū h̄ epī obſtīatius renitētes ꝓ ptāte cogebāt recta etiā vniuerſa: cū prauis ꝛ cuꝫ ipō auctore dānare. Qꝛ ſatis ſup his ſuffi cerēt libri qs ad ſe iā recepiſſet eccleſia reſpuēdāqꝫ eē penit⁹ lectiōeꝫ. q̄ pl⁹ eēt nocitura inſipiētib⁹ q̄ꝫ ꝓfutura ſapiētib⁹. Mihi aūt ex illis libris quedā curioſius īdagāti admodū mlt̄a placuerūt: ſꝫ aliq̄ rephēdi ī qb⁹ illū praua ſēſiſſe nō dubiū ē que ꝺfenſores ei⁹ falſata cōtēdunt. Ego miroꝛ vnū eūdēqꝫ hoīeꝫ: tā diuerſuꝫ a ſe eē potuiſſe: vt in ea parte q̄ ꝓbat̄: nemīeꝫ p⁹ apoſtolos hēat eq̄lē: ī ea ꝟo que iure rephēditur. nemo ꝺformi⁹ doceat̄ erraſſe. Nā cū ab epīs excerpta ex libris illi⁹ mlt̄a legerētur que ɔ catholicā fidē ſcripta cōſtarēt: locus ille vl̄ maximā parabat īuidiā ī q̄ editū legebat̄. Qꝛ dn̄s nr̄ ih̄s xp̄s ſicut ꝓ redēptiōe hoīs in carne veniſſꝫ crucē ꝓ hoīſ ſalute ꝑpeſſus. mortē ꝓ hoīs eṫnitate guſtaſſet. ita eēt eodē ordīe paſſiōis etiā diabolū redēptur⁹. Qꝛ h̄ bonitati illi⁹ pietatiqꝫ ɔgrueret: vt q pditū hoīeꝫ reformaſſꝫ: ꝓlapſū q̄ꝫ āgelū liberaret. cuꝫ h̄ atqꝫ alia huiuſmodi ab epīs proderēt̄ ex ſtudiis partiū orta ē magna ſeditio. Que cū reprimi ſacerdotū auctoritate n̄ poſſꝫ: ſeuo exemplo ad regēdā eccleſie diſciplinā p̄fect⁹ aſſumit̄: cui⁹ terrore diſpſi frēs. ac p diuerſas oras mōachi ſūt fugati: ita vt ꝓpoſitis edictis ī nulla ɔſtar̄e ſede ſinerēt̄. Illđ āt me admodū promouebat: ꝙ hieronym⁹

vir maxie catholicus: et sacre legis peritissi mus. origenē secut⁹ p̄ tpe putabat: quē nūc idē ipe hierony. pcipue ꝛ oīa illius scripta dānaret. Nec ꝟo ausus sū de q̄ꝗ temē iudicare. pstātissimi tn̄ viri doctissimiqꝫ ferebāt i h certamie dissidē. sed tn̄ siue illud error ē: vt ego sētio: siue heresis putat: nō solū repmi n̄ potuit mltis aiaduersioībus sacerdotū: sꝫ neq̄ꝗ tā late se potuissꝫ effūdere. nisi ꝯtētiōe creuissꝫ. Istiusmōi g tur batiōe cū veni alexādriā fluctuabā: me qdem eps illi⁹ ciuitatis benigne admodū ꝛ meli⁹ q̄ꝗ opinabar: excepit. secūqꝫ tenere tēptabat. Sꝫ n̄ fuit aīus ibi ꝯsistere vbi recēs frne cladis feruebat inuidia. De ꝯuersatiōe Hiero: hierosolymitani. Ca. iii.

Situr ide egressus bethleē oppidū petii quod ab hierosolymis sex milib⁹ sepabat ab alexādria aūt sedeci māsiōib⁹ abest ab ecclīa loci illi⁹. quā hieronym⁹ p̄sbyt̄ regebat. Nā prochia ē epi: q hierosolymā tenꝫ. Mihi iā pdē hiero. supiore illa mea pegrinatiōe ꝯpt⁹: facile obtiuerat: vt nullus p̄t illū mihi expetēdū recti⁹ arbitrer. Uir. n. p̄ter fidei meritū: dotēqꝫ ꝟtutū n̄ solū latinis atqꝫ grecis: sꝫ ꝛ hebraicis etiā lr̄is erudit⁹ ē: vt se illi i oī sciētia nemo audeat cōparari. Nā sex mēses apud ipꝫ fui cōuersatus. Cui iugis ē aduersū malos pugna: cōsciū ppetuūqꝫ certamē ꝯ odia pditoꝝ. Uere fateor. pixisse mihi videt i aliqbus opusculis vicia mltoꝝ. imo q nihil peīt⁹ omisit qđ n̄ carpet. laceraret: exponēt. Precipue auariciā. nec min⁹ vāitatē isectat⁹ ē: mlta đ supbia. n̄ pauca đ supstitōe disseruit. Ceterū đ familiaritatib⁹ ꝟgiū ꝛ mōachoꝝ. atq̄ꝗ etiā clericoꝝ: q̄ꝗ vera q̄ꝗ fortia disputauit. Uñ a qbusdā dicit n̄ amari. Oderūt eū heretici: qa eos ipugnare n̄ desinit. Oderūt eū clerici: qꝛ vicia eoꝝ isectat ꝛ crimia. Sꝫ plāe cū bōi hoīes admirāt ꝛ diligūt. Naꝫ q eū hereticū eē arbitrāt: insāiūt. Uere dixeri. catholica hōis scia. sana doctria ē: totus sēp i lectōe. tot⁹ i libris ē. Nō die n̄ nocte quescit: aut legit aliqd semp aut scribit. Qđ nisi mihi fuisset fixū aio: ꝛ pmissū đo teste an̄ ppositū heremū adire vl' exiguū tpis pūctū. a tāto viro discedere noluissē. Huic g traditis atqꝫ ꝯmissis oīb⁹ meis oīqꝫ familia q̄ me ꝯ volūtatē aī mei secuta tenebat iplicitū: exōerat⁹ q̄dāmō gui fasce peīt⁹ ac liber egress⁹ sū ad alexādriā. Uisitatis ibi frib⁹ ad supiorē ide thebaidā: id ē ad egypti extrēā ꝯtēdi: Ibi. n. vaste patētis heremi solitudies. plimū ferebāt hr̄e mōachoꝝ. Lōgum ē si oīa cupiam referre q̄ vidi: pauca nāqꝫ pstrigā. De abbates frib⁹ suis eoꝝ licētia i heremo cōstitutis victū administrāt. Cap. iiii.

Aud lōge ab heremo ꝯtigua nilo mlta sūt mōasteria. habitāt i vno loco pleriqꝫ cētēi: qbus sūma vis est. sub abbatis ipio viuere nihil arbitrio suo agere p oia ad nutū illi⁹ potestatēqꝫ pēdere. Ex his g si q maiorē virtutē mēte ꝯcupiuerit vt acturi solitari aꝫ vitā ac se ad heremū cōferāt nōnisi pmittēte abbate discedūt. Hec illoꝝ prima virtus ē parere alieno ipio. Transgressis g ad heremū abbatis illi⁹ ordiatōe. panis ꝛ qlibet ali⁹ cib⁹ mīstratur. De frater in heremo pascit pāe celico. Capi. v.

Asu per illos dies qb⁹ illuc aduenerā cuidaꝫ solitario q nup ad heremū secesserat neqꝫ āpli⁹ ab h mōasterio q̄ꝗ sex milib⁹ tabernaculū sibi ꝯstituerat panē abbas p duos pueros miserat. Quorum maior habebat etatis ānos qndeci. minor duodecēnis ānis erat. His g ide redeūtib⁹: aspis mire magnitudis venit obuiā: cui⁹ occursu nihil p̄territi vbi pedes coꝝ p̄uenit: q̄si icātata carmib⁹ cerrula colla ꝺposuit. minor ex pueris māu eā apphēsā ac pallio iuolutā ferre cepit. deinde mōasteriū q̄si victor igressus: i occursū frm captiuā bestiā resoluto pallio nō sine iactātie tumore deposuit. Sꝫ cū isātiū fidē atqꝫ ꝟrutē ceteri pdicarēt. Abbas ille altiori cōsilio ne ifirmior etas isolesceret. vtrūqꝫ virgis cōpescuit multū obiurgatos: cur ipsi qđ per eos opatus fuerat dn̄s prodidissent: opus illud non sue fidei sed diuine fuisse

ꝟtutis discerent:poti⁹ do in humilitate ſ/
uire:nō in signis ⁊ ꝟtutib⁹ gl'iari:q₂ melioꝛ
eēt infirmitatis cōſcīa ꝟtutum vanitate.
Hoc vbi ille fr̄ audiuit solitarius ⁊ piclita
tos īfantulos serpētis occursu.⁊ ipos īsup
multa vbera victo ſpente meruiſſe abba
tē obsecrat ne sibi post hec vllus panis aut
cibus aliqs mitteret. Jamq̧ octauus dies
fuerat emēsus q̄ se hō xp̄i.intra piculū fa/
mis ɔcluserat ipe. Arebāt mēbra ieiunio
sed dficere mēs celo itēta nō poterat. coꝛ
pus inedia fatiscebat:fides firma durabat
cum interī admonit⁹ abbas ille per spiri/
tū. vt discipulū visitaret pia sollicitudine
cognoscere cupiēs.qua vite substātia vir
fidelis aleret. Qui mīstrari sibi panem ab
hoīe noluiſſ₃ ad requirēdū eū ipe abbas
pficiscit. At ille vbi emin⁹ senē venire cō
spexit:occurrit ei obuiā₃.agit grās ducit
ad cellulam.cum ingressi parit ābo conspi
ciūt palmiciā sportā.calido pane cōgestā₃
foꝛibus affixā₃ de poste pēdere:ac primū₃
panis callid⁹ sētit odoꝛe. tactu vero ac si
añ paululū foco eēt erept⁹ oñdit. egyptij
tñ foꝛma ñ cernit panis.obstupefacti ābo
mun⁹ celeste cognoscunt:cū ille hoc abba
tis aduētu pstitū fateret.abbas vero illi⁹
fidei ac virtute id poti⁹ ascriberet:ita am
bo celestē panē cū magna exultatiōe fre
gerūt. Qd cū abbas ad mōasteriū post re
gressus fratrib⁹ rettulisset.tāt⁹ oēs icēde/
rat ardoꝛ aīaꝝ. vt certati₃ ad heremū ⁊ sa
cras solitudīes ire pperent. Jn h̄ mōaste
rio duos ego iā senes vidi.q p q̄draginta
ānos ibi dgere.ita vt nūq̄ ide discessisse fe
rebāt. Siqdē id de eoꝝ ꝟtutib⁹.⁊ abbatis
ipi⁹ testimōio.⁊ oīu₃ frū₃ audieri ſmōe cō
sono celebrari:qd vnū eoꝝ sol nūq̄ vidiſſ₃
ābulātē alteꝝ nūq̄ vidisset iratū. Sed q₂
vni⁹ hēmite cognouistis ꝟtutē.referā vobis
adhuc pauca d pl'ribus. De leena tāq̄
aīal māsuetū a sene escā cepit. Cap vi.

Ego vbi primā par
tem heremi igressus sum.duode
ci₃ fere a nylo milib⁹:habebam aute₃ vnū
ex fratribus ducem locoꝛum peritū: per
uenimus ad quendam senem monachum
sub radice montis habitantem.ibi quod i
illis locis rarissimū est puteus erat. Bouē
vnum habebat.cui⁹ hic erat totus laboꝛ
ipulsa rotali machia aquā pducere. Na₃
ꝟo mille aut āpli⁹ pedū pfūdū putei fere
bat.hoꝛt⁹ illic erat mltis olerib⁹ copiosus
Jd qdē ɔ natura₃ heremi.vbi oīa arentia
exusta sol' ardoꝛib⁹ nulli⁹ vnq̄ seminis vl' exi
guā radicē ferunt repisse. Ueꝝ h̄ scō illi la
boꝛ cu₃ pecude cōmunis.⁊ ppria pstabat
industria:frequēs .n.irrigatio aque.tāta₃
pinguedinē arenis dabat. vt mirū in mo/
dū viuere atq₃ fructificare hoꝛtuli illi⁹ ole
ra viderem⁹. Ex his q̄ vna cū dn̄o suo bos
ille viuebat.nobis q̄q₃ ex ea copia cenam
scūs ille dedit.post cenā aūt iā iclināte ve/
spa.iuitat nos ad arboꝛē palme cuius iter
dū pomis vti solebat. Que fere duob⁹ mi
lib⁹ aberat. Nā he tm̄ i hēmo arbōes: lic₃
rare hēant:tñ vtꝝ solers antiqtas pcura/
uerit.an solis natura gignat:igroꝛ:nisi dus
psci⁹ futuroꝝ hitādā qñq₃ scīs hēmū: hec
ſuis suis pauerit. Ex maiōe.n.pte q̄ int il
la ɔsistūt secreta:cū alia germia nulla suc/
cedāt:istaꝝ arboꝝ pomis ibi alunt. Ergo
vbi ad illā ad quā nos hospes nr̄ ducebat.
arbōe₃ puenim⁹:leōe₃ ibi offēdim⁹. Quo
viso ego ⁊ ille dux me⁹ itremuim⁹:scūs il
le icūctāt accessit nos lic₃ trepidi secuti su
mus fera paululū ab eo ipata modesta di
scessit:⁊ cōstitit dū ille attigua ramis hūi/
lioꝛib⁹ poma descerpet. Cūq₃ palmis ple/
nā manū obtulisset:occurrit bestia:acce/
pitq₃ tā libere q̄ nullū aīal domesticū. Et
cū comediſſ₃ abscessit:nos hec ituentes ⁊
adhuc tremētes.facile potuimus agscere
quāta in illo ꝟtus fidei ⁊ quāta ī nobis eēt
ifirmitas. De lupa a sene pascit.furti rea
veniā pcatur. Capitulum. vii.

Aliū eque singularē viꝝ vidi/
mus puo tugurio ī q̄ non
nisi vn⁹ recipi poss₃ hitantē.huic
lupa solita erat astare cenanti.nec facile
vnq̄ bestia fallebat.qn illi ad legitimam
hoꝛā refectiōis occurreret:⁊ tā diu p foꝛi
bus expectaret:donec ille panē q in cena

superat offerret. Illa manū ei⁹ lābere soli ta: atq3 ita q̄si ipleto officio ⁊ p̄stita cōsolatiōe discedebat. Sed forte accidit vt scūs ille dū frēm q ad eū venerat deducit abe ūtez. diuti⁹ abesset: ⁊ n̄ nisi sub nocte remearet iteri bestia ad cōsuetū ill'd tp̄s cenc occurrerz: vacuā cellā cū familiarē p̄nonum abeē sētirz igre ssa ē. curiosi⁹ explorā s vbi nā eēt bitator: casu cōtigua cū pāib⁹ qnq3 palmicia fiscella pēdebat: ex his vnū sūit ⁊ duorat: deīde ppetrato scelē discessit. Regress⁹ hēmita. vidit sportellā dissolutā: nō cōstātez panū nūero. dānū rei fāiliaris itellīgit. ac ppe limē pāis assūpti fragmēta cognscit. s3 nō erat icerta suspicio: q̄ furtū psona fecisset. Ergo cū sequētib⁹ dieb⁹ p̄z cō suetudinē bestia n̄ venire t: nimiꝝ audacis fci cōscia ad eū venire dissimulās: cui fecisset iiuriā egre patiebat̄ heremita se alūne solatio dst ituitū: postremo illi⁹ orōe reuocata: septim ū p⁹ diē affuit vt solebat añ fores cenāti. S3 vt facile cerneres v̄ecūdiā penitētis n̄ ausa ppi⁹ accedere: diectis p fūdo pudōe i t̄rā lumīb⁹ qd palā licebat itelligi q̄ndā vēiā p̄cabat̄. Quā illi⁹ cōfusionē misat⁹ hēmita. iub3 eā ppi⁹ accedē. ac māu blāda caput triste pmulcet: deīde pane duplicato eā refecit. ita idulgētiā secuta: officii cōsuetudiē dposito merōe reparauit. Intuemini q̄so xp̄i etiā i hac v̄tutem. cui sapit oē qd brutū ē: cui mite ē oē qd seuit: lupa officium p̄stat: bestia furtiq3 crimē agscit: cōscio pudōe cōfūdit̄. vocata adest/ caput p̄bet: ⁊ h3 sēsū idīte sibi venie: sic pudorē gessit errati. Tua hec v̄tus xp̄e: tua hec scilic3 xp̄e miracula. Eteni q̄ i tuo noīe opāt̄ s̄ui tui. tua sūt mirabilia: ⁊ i h̄ igemiscim⁹ q̄ maiestatē tuā fere sētiūt hoīes n̄ v̄enī. Ne cui aūt h̄ icredibile videatur: maiora adhuc mēorabo. Fides xp̄i adest: me nihil figere. sed q̄ mihi bñ cōpta sūt explicabo: Qz qnq3 catuli leōu3 ceci p anachoretā illūinati sūt. Ca. viii.

Habitabant plerīq3 i heremo sine vllis tabernacl'is: q̄s anachoretas vocāt. Viuūt herbaꝝ radicib⁹: nullo vnquā certo loco consistunt: ne ab hominib⁹ visitētur. Ad quēdā igitur hoc ritu atq3 hac lege viuentē: duo ex nitria monachi licet longe diuersa regione: tamē quia oli3 ipis in monasterii cōuei satiōe car⁹ ⁊ familiaris fuisset. auditis eius v̄tutibus tetenderunt. Quem diu multumq3 quesitū tādez mense iunio repperert̄ i extremo illo deserto: quod ē memphis cōtiguum demorantem: quas ille solitudines iā per annos duodecim dicebatur habitare. Qui licet omnium hominū vitaret occursum: tamē agnitis fratrib⁹ nō refugit: seq3 carissim⁹ per triduū nō negauit. Quarto die aliq̄ntulum pgressus: cū psequeretur abeūtes leenā mire magnitudinis ad se venire cōspiciūt: Bestia licet tribus repti s nō icerta quē peteret anachorete pedib⁹ aduoluitur: ac deinde precedēte secūtur. Na3 illa p̄iens ⁊ subinde restās in eos itēdebat: vt facile posset itelligi id eā velle: vt q̄ illa ducebat: anachoreta sequeret̄. Quid multis? ad speluncā bestie p̄uenit: vbi illa adulta hos iā. v. catulos malefera nutriebat. Qui vt clausis luminib⁹ ex aluo m̄ris exierāt: cecitate ppetua tenebant̄. Quos singulos de rupe platos: añ anachorete pedes m̄r exposuit. Tūc dmū scūs aduertit qd bestia postularet. Inuocatoq3 xp̄i nomine cōrrectauit māu clausa lumīa catulorū ac stati cecitate dpulsa apitis oclis bestiaꝝ diu negata lux patuit. Ita fr̄es illo anachoreta q̄m dsiderauerāt visitato fructuosa laboris sui mercede ad mōasteriu3 redierūt: ⁊ fidē sci: g'iamq3 xp̄i quā ipi viderāt narrauerūt. Fr q̄dā ibi cis exēplo o'idicit qd d herbis edere: q̄due respuere o'beret. Capitulum. ix.

Vit ⁊ ali⁹ i illis regionib⁹ anachoreta. q i ea p̄te que ē sienis hitabat: h̄ cu3 primum se ad heremū contulisset: herbis herbarumq3 radicibus. quas predulcis intēdum ⁊ saporis eximii fert arena victur⁹ ignar⁹ germis elegēdi. nociua pleraq3 carpebat: nec erat facile vi radicū sapore discernere: q2 oīa eq dulcia: s3 pleraq3 oc/

cultiore natura vir letale hēbant. Cum ḡ edētē vis inēna torqret: ⁊ imēsis dolorib⁹ vitalia vniuersa q̄terēt: ac frequēs vomitus cruciatib⁹ n̄ ferēdis: ipaꝝ aie sedē stōacho iā fatiscente dissoluerēt: heremita oīa pōit⁹ q̄ eēnt edēda formidās: nihil iā gustare audebat. Septimū q̄z ieiun⁹ diē: spū iā d̄ficiēte ducebat. Cū ad eū fera cui ibicis ē nomen accessit: huic ppi⁹ astāti fasciculū herbaꝝ quē collectum p̄die attigē heremita n̄ audebat obiecit. Sꝫ fera q̄ virulēta erāt ore discutiēs. q̄ inoxia nouerat eligebat. Ita vir scūs ei⁹ exēplo: q̄d edē q̄d respuere deberꝫ edoct⁹: ⁊ piculum famis euasit: ⁊ herbaꝝ venena vitauit. Fr̄ q̄dā qnq̄gita ānis i mōte syna cōstitut⁹ n̄ patitur alioꝝ frūm accessus. Caplm. x.

Ed lōgū ē d̄ oib⁹ q̄ heremū icolūt ⁊pta nobis memōare ānū itegꝝ ⁊ septē fere menses int̄ solitudinē cōstitut⁹ exegi: sepi⁹ tn̄ cū illo sene q̄ puteū ⁊ bouēꝫ hūit hitaui. Duo bti Antonii monasteria adii: q̄ hodie ab ei⁹ discipl'is icolūt. Ad eū etiā locū in q̄ btissim⁹ paul⁹ p̄m⁹ heremita ⁊uersat⁹ ē accessi: iugū syna mōtis vidi. cui⁹ cacumē celo pene ⁊tiguū. neq̄q̄ adiri pōt. Int̄ hui⁹ mōtis secessus anacoreta eē aliq̄s ferebat̄ quē diu mltūq̄ꝫ q̄situ vidē n̄ potui. Qui fere iā an̄ qnq̄gita ānos a ⁊uersatiōe hūana remot⁹: nllū vestis vsus hēbat: sꝫ setis corporis sui tect⁹ erat. Hic itaq̄ꝫ q̄tiēs euꝫ religiosi viri adire voluerūt. cursu rapido auia petēs: occursū fugebat hūanū. Uni tm̄mō ferebat̄ se an̄ qnq̄uēniū p̄buisse vidēdū ⁊ credo potēti fide id obtinē pmeruit. Cui int̄ mlta colloq̄a pcūctāti: cur hoīes tātope fugerꝫ r̄ndisse ille phibet: q̄ ab hoībus frequētat̄. n̄ pōt ab āgl'is frequētari. Uñ nō imerito recepta opione mltoꝝ fama vulgauerat huc atq̄ꝫ illuc scūm illum ab āgl'is visitari. Ego aūt a sina monte digressus: ad flumē nilū regressus sū c⁹ ripas frequētib⁹ mōasteriis ⁊ſtas vtrq̄ꝫ ex pte lustraui: plerq̄ꝫ vidi: vt dudū dixerā: vno i loco hitare cētenos: sꝫ ⁊ bina ⁊ trina milia i isdē vicul' agē cōstabat. Nec sane ibi minorē putetis diuersatiū i mltitudie mōnacoꝝ eē v̄tutē: q̄ eoꝝ eē cognouistis. q̄ se ab hūanis cetib⁹ remouerūt: p̄cipua vt iā dixi: ⁊ p̄ma ibi v̄tus obediētia. neq̄ꝫ. n. ibi aliē q̄s adueniēs a mōasterii abbate susceptiōi. q̄ q̄ tēptat⁹ fuerit ⁊ pbat⁹ nullū vnq̄ recusaturꝫ licꝫ arduū ac difficile: idignū q̄ tolleraturꝫ abbatis ipium. Obediētie i credibilis magna miracula. Caplm. xi.

Eferam vobis duo icredibil' obedientie magna miracl'a. igit̄ cū q̄da fr̄ scl'i actib⁹ abdicatis mōasteriū magne dispositiōis igressus suscipi se rogaret: i ⁊gregatiōe abbas ei cepit mlta ppone: q̄ues eē illi⁹ disciplie labōes. sua v̄o dura ipia que nulli⁹ facile posset iplē patiētia. Aliud po ti⁹ mōasteriū vbi faciliorib⁹ legib⁹ viueret̄ expetēt: ⁊ nō tēptarꝫ aggredi: q̄d n̄ possꝫ iplere. Ille v̄o his terrorib⁹ nihil pmoueri: sꝫ magis oēꝫ obedientiā ita polliceri cepit: vt si eū abbas i ignē ire p̄cipet: n̄ recusaret intre. Quā illi⁹ pfessionē vbi abbas accepit: n̄ cūctat⁹ pbare iubꝫ eū i clibanūꝫ q̄ coquēdis panib⁹ parabat̄ intre. At ille nō distulit parere p̄cepto sꝫ stati medias flāmas nihil cūctat⁹ igressus ē. Que mox tā audaci fide victe: velut illis q̄ndā hebreis pueris cesserūt: ⁊ cōfesti fugit icēdiū. Et ipe q̄ igress⁹ ē ⁊ putabat̄ arsur⁹ velut frigido rore pfusū se eē mirat⁹ ē. Hic ḡ itelligēdū ē: q̄tū obediētia obtinē apd̄ deum mereat̄. dū ille q̄ eo q̄ aduenerat die tēptatur ifirm⁹. per agilitatē obedientie perfectus inuētus ē: Aliud miraculum obedientie. Capitulum. xii.

Uidam fr̄ i eodē mōasterio ad eūdē abbatē recipiēd⁹ aduenēat. Cū p̄ma ei lex obediētie p̄ponere: ac ppetē pollicere ad oīa patiam casu abbas storacinā v̄gā aridā māu gerebat: hāc fixit i t̄rā: atq̄ꝫ illi aduene id opis iiūxit: vt tā diu v̄gule aquaꝫ ministraret donec quod cōtra naturam erat v̄ga arida in solo arente viresceret. Subiectus ille frater dure legis imperio aquā ppriis humeris q̄tide cōuehebat:

q̄ a nillo flumie p duo fere milia petebat. Jāq3 emēso āni spacio: labor nō cessabat opātis: de fructu opis spes eē nō poterat tñ obediētie vt⁹ i labore durabat. spes q̄3 vano labore affectū frīs eludit. Tercio d̄ mu3 āni succedētiū tpm labēte curriculo tū neq3 nocte neq3 die aqri⁹ ille cessaret: vga floruit. Ego ipē ex illa vgl̄a arbustū lā vidi: que hodie inē atriū mōasterii ramis virētibus q̄si i testiōiū manēs. q̄ntū obediētia meruit. ⁊ q̄ntū fides poss3 oñdit. Demonia eiiciēs etiā a demone obsidet. fine tñ salubri restituit. Capitulum. xiii

Vidam aūt ex scīs pribus fugādo⁊ de corporib⁹ obsessis demonū icredibili p̄ditus ptāte mlt̄a signa faciebat: nō solū. n. pñs neq3 vbo tm̄: sed abñs q3 infdū cilicii sui fibriis aut eplis missis corpora obsessa curabat. Hic ḡ mirū i mōdū freq̄ntabat a popl̄is ex mlt̄is locis ad eū veniētibus. taceo de minorib⁹: p̄fecti comites: atq3 diuersa⁊ iudices ptātum: p̄ forib⁹ illius sepe iacuerūt. Hic. n. oī potu i ppetuū penitus abstinuit: ac p̄ cibo septē tm̄ caricis sustētabat. Intea scō viro: vt ex vtute honor: ita ex honore vāitas cepit obripe. qd̄ malū vbi ille p̄mū potuit i se sētire crassari: diu discutere conat⁹ ē: sed reppelli penit⁹ non potuit. Ubiq3 nomen ei⁹ demōes fatebātur. Excludere a se confluentem populu3 nō valebat: virus iterum latens spebat in pectore ⁊ cuius nutu ex alio⁊ corporibus demones fugabat. seipsū occultis cogitationibus vanitatis purgare non poterat. Totis igitur p̄cibus conuersus ad dominum orauit vt permissa in se diaboli potestate similis illis fieret quos ipē curauerat Qd̄ mlt̄is ille p̄potens. ille signis atq3 virtutibus toto oriēte vulgatus ille ad cuius lumia populi añ ɔfluxerāt correptus a demone ē. ac retēt⁹ i vinculis. oīa illa que in ergumino solent fieri perpessus. quīto demum mense purgatus est non tantum demone: s3 qd̄ illi erat vtilius atq3 optatius etia3 vanitate. Heremita seculum redire q̄ūo punit⁹ ē. Capitulu3. xiiii.

Dolescens quida3 predieues opibus. genere clarus. habens vxorē ⁊ filiū paruulū cū i egypto tribun⁹ eēt. ⁊ frequētibus aduersu3 lēbos expeditiōib⁹ quedā heremi ɔtigisset sāctorum etiā tabernacula cōplura vidiss3 a beato Joāne heremita vbu3 salutis accepit Nec morat⁹ iutile militiā cum vano honore illo ɔtēnere heremū ɔstanē igressus breui tpe i oī genere virtutū perfectus emicuit. Potēs ieiuniis. humilitate conspicuus: fide firm⁹: facile se antiquis monachis studio virtutis equerat. cū iteru3 subiit eū cogitatio iniecta per diabolū q̄ recti⁹ eēt vt rediret ad patriā. filiumq3 vnicū ac domum totam cum vxore saluaret: qd̄ vtiq3 ⁊ acceptius deo q̄3 si solum se seculo eriperet: ⁊ salutē suo⁊ neglīgeret. Jstiusmodi ḡ false iustitie colore superat⁹: post q̄driēniū cellam suam atq3 ppositu3 heremita desuit. S3 vbi ad p̄ximū monasteriū: quod a multis fratribus hītabatur accessit causa3 discessionis atq3 cōsilium querentib⁹ confitet. Renitētib⁹ cūctis ⁊ precipue loci illius abbate: male aīo fixa sētētia non potuit euelli. Igitur infelici se obstinatiōe p̄ripiens: cū dolore oīum digressus est a fratribus. ⁊ vix a ɔspectu eo⁊ abscesserat mox ipletur demone. cruentasq3 spumas ore prouoluens. suis dentib⁹ seip̄3 lacerabat. Dcinde ad idē mōasteriū frat⁊ humeris reportatus cū coerceri in eo imundus spiritus nō valeret: necessitate cogēte ferreis nexibus alligatus pedes cū manibus vīciūtur. Nō imerita pena fugitiuo. Post bienniu3 vero orōne sācto⁊ ab imūdo spiritu liberat⁹ ad heremu3 vnde discesserat mox regressus: ⁊ ipse correctus ē. ⁊ aliis p̄ futurus exemplo. ne quē aut false iustitie vmbra. aut incerta mobilitas iutili leuitate cōpellat semel cepta deserere.

De habitu vel vestimento egyptiorum monachorum. Capitulum xv.

Ant preterea quedam i ip̄o egyptio⁊ hītu. nō tātu3

ad curā corporis: quantū ad morū formulā cōgruentia. Cucullis nāqz perparuis indesinenter vtūt dieb⁹ ac noctib⁹.s. vt innocētiā ꝛ simplicitatē paruuloꝝ iugiter custodire etiā imitatione ipi⁹ velaminis cōmoueantur. Collobiis quoqz lineis iduūtur: q̄ vix ad cubitos vsqz pertingunt nudas reliquo circūferūt manib⁹. vt amputatos eos habere actus ꝛ opa mōdi hui⁹: suggerat abscisio manicaꝝ. Post hec āgusto palliolo tā amictus humilitate. q̄ vilitate precij colla pariter atqz humeros tegunt. que mafortes tā nr̄o q̄ ipsoꝝ nuncupatur eloquio. Ultimū ē hitus eoꝝ pellis caprina: q̄ melotis appellat. Qui tn̄ hitus pellis capre: significat mortificata mēbra oī petulātia carnaliuz passionū hēre eos i sūma ꝟtutū ḡuitate ↄsistere. Calciamēta q̄z cū ifirmitas corpis. vl' matutin⁹ rigor hyemis seuit seu meridiani est⁹ feruor exegerit: tātūmodo muniūt pedes. Quib⁹ cū calciis q̄q̄ licito vtāt: vt pote. dn̄i mādato cōcessis nequaq̄ tn̄ pedib⁹ eos iherere pmittūt cum accedunt ad celebranda seu ad pcipienda sacrosācta misteria: illud etiā estimātes secūdū litteram custodire debere qd̄ dr̄ ad Moysē ꝛ ad Jhm naue. Solue corrigiaz calciamenti tui: loc⁹. n. in q̄ stas. terra sācta ē. De canōico orōnū mō ꝛ pfecta abrenūciatiōe fratꝝ. Capi. xvi.

Taqz p vniuersā egyptuz ꝛ thebaydā vbicūqz habēt mōasteria legiptimū orōnuz modū in vespitinis ↄuētib⁹ seu nocturnis vigiliis tenēt. Nō. n. illic qsq̄ ↄgregatiōi frm itercē pmittit. nisi p̄us vniuersis facltatib⁹ suis reddat extrne⁹. Et q igress⁹ i ↄgregatōe fuerit sic obedire coget ↄctis vt redeūdū sibi ꝑz lniaz dn̄i ad ifātiā pstinā nouerit: nihil sibi cōsideratiōe etatis vl' ānoꝝ nūerositate p̄sumēs: quā i seclo ianit cōsūptā se reputat pdidisse: sꝫ p rudimētoꝝ merito ꝛ tyrocinii nouitate: quā se gerere i xp̄i militia recogn̄scit: subdere se etiaz iunioꝛib⁹ cōpellit. Igit p vniuersā vt dixim⁹ egyptuz duodenari⁹ psalmoꝝ nūer⁹: tā i vesptinis q̄ i nocturnis solēnitatib⁹ custodit: ita dūtaxat. vt p⁹ ipsos psalmos due lectōes vna veteris. alia noui testamti i bseqnt. Qui modus ātiqt⁹ cōstitut⁹: idcirco p tota secta i temerat⁹ pdurat: qa nō hūana adiuētiōe statut⁹ a senioꝛib⁹ affirmat. sꝫ celit⁹ āglico magisterio p̄rib⁹ antiqs fuisse delat⁹. Ubi āgelus i cōgregatiōe senioꝝ xii. psalmos visus fuit cantasse. Capitulum xvii.

Anicū i pmordiis fidei. pauci qdē sꝫ pbatissimi viri mōachoꝝ noīe cēserēt. quiq̄ sā normā viuēdi a successorib⁹ apl'oruz susceperāt secedētes i secretiora suburbioꝝ loca: agebāt vitaz tanto abstinētie rigore districtā: vt oībus stupori eēt: tā ardua cōuersationis eoruz pfessio. Hi ḡ venerabiles p̄res. puigili cura posteris cōsulētes: q modꝰ q̄ttidiano cultui p vniuersuz fr̄nitatis corp⁹ decerni debere tctari oēs i vnū locuz cōueniūt: vt hereditatē pietatis ac pacis successoribus suis absolutā ab omni dispensationis lite transmitterent: verentes ne qua i quottidianis solēnitatib⁹ inter viros eiusdē culture dissonātia vl' varietas exorta: qn̄q̄ i posteꝝ erroris noxii germē emitterz. Cū q̄ p suo vnusq̄q̄ feruore. diuerso mō psalmoꝝ nūero istituerz ꝛ alii qnq̄genos. alii sexagenos psalmos. n̄ nulli ꝟo nec h̄ qdē ↄteti nūero trāscēdere eū hēre cēserēt essetq̄ int eos p religionis regl'a pia ↄtētio. ita vt tp̄s vesptine solēnitatis sacratissime q̄stiōi succederet: repēte vn⁹ i medio eoꝝ psalm⁹ dn̄o cātatur exurgit. cūq̄ admirātib⁹ cūctis. xi. psalmos orōnū iteriectiōe distictos. ↄtiguis ꝟsib⁹ pili pnūciatiōe cātasset. xii. sub all'a rn̄sione cōsumās ab vniuersoꝝ oclis repēte subtract⁹. q̄stiōi p̄it ꝛ ceremoniis finē iposuit. Ex hic sci q aderāt seniores itelligētes angelico magisterio cōgregationibus fratrem generalem canonem non sine dispensatione domini constitutum: decreuerunt hunc numeruz tam in vespertinis q̄ in nocturnis vigiliis custodire. Has igitur predictas orationes hoc modo incipiunt atq̄ consumant. vt finito psalmo quem gloria subsequitur. non statim ad incuruationes

genuā corruant. sed anteq̄ genua flectāt paulisper orant: ꝛ stantes in supplicatione maiorem partem horarum expendunt. Ita que post hec puncto breuissime prociden tes ad terram. velut orantes tantum diui nam clementiam. cum summa rursus ve locitate consurgūt: ac iterum expansis ma nibus eodem modo quo prius stantes ora uerunt: suis precibus intentius immoran tur. dicunt enim ipsi in terra diutius pro cumbentem monachum: quasi in oratione enixius laborantem: non solum diuersis cogitationibus sed etiam somno grauius īpugnari. Experimento didicimus. q̄ ple rique non tam orationis gratia q̄ refectio nis obtentu in terram prostrati: diutius vi dentur orationem protrahere. Quanta discretio ꝛ obseruātia ī oratiōe tenēda sit Capitulum. xviii.

Cum igit̄ predictas solennitates quas illi sinaxis vo cant. celebraturi conueniunt. tantum pre betur a cunctis silentium. vt cum in vnum tam numerosa fratrum multitudo conue niat: nullius vox excepto canentis perso net. In q̄ oratiōe nō sputū emittit̄. nō ex creatio obstrepit: nō oscitatio sōnolēta tra bit̄: nullaq̄ vox absq̄ sacerdotis p̄ce ꝯclu dētis audit̄. cū aūt ille q̄ oratiōem collectu rus ē e t̄ra surrexerit. ita vt null⁹ nec anq̄ ĩclinet̄ ille genu flectere: nec cū ex t̄ra sur rexerit memorare p̄sumat. Jō. n. orōnes illi celeri fine ꝯcludūt: ne forte imorātib⁹ eis diuti⁹ redūdātia. q̄dā sputi seu flegma tis irrūpat orōnis excessū: ꝛ idcirco dum adhuc feruet: velut d̄ faucib⁹ inimici ve locit̄ rapiēda ē. Qui cū sit nobis sēper īfe st⁹: tūc maxīe adsistit īfestior. cū ꝯ se offer re nos dño p̄ces videt. Ob rē vtili⁹ cēsēt breues qdē orōnes: s; creberrimas fieri. Meliusq̄ esse dicunt decem psalmi v̄sus cum contritione cordis ꝛ cum rationabili assignatione cantare: q̄ totidem psalmos cum confusiōe mentis effūdere. Q̄ in responsione all'a nō dicatur psalmus nisi q̄ hoc titulo prenotat̄. Capl'm. xix.

Illud quoq̄ apud eos ol obseruan tia custodit̄: vt in rñsione all'a null⁹ dicat̄ psalmus nisi his q̄ in titulo suo all'a ī scriptiōe prenotat̄. Nullū eteni t̄p̄s ab op̄is exercitatiōe vacuū trāsire ꝯcedūt qr nō solū ea q̄ diei splēdor emittit. oī īsti gātia mā̄ib⁹ exercē ꝯtēdūt: s; etiā illa op̄a tionū genera sollicita mēte p̄grūt. q̄ ne ip̄i us q̄dē noctis dēsissime tenebre valeāt ī pedire. credētes se tāto sublimiorē spirita liū ꝯtēplatōnum puritate mētis ītuitū q̄si turos: q̄nto diuti⁹ fuerit erga op̄is studiū ac laboris intenti. Hoc quoq̄ nosse debe mus. a vespera sabbati que lucescit in diem dominicum: ad vesperam sequentē. apud eos genua non curuari: s; nec totis q̄dē q̄nq̄gesime dieb⁹. De op̄e manuū. ꝛ cur t̄tia sexta ꝛ nona psallat̄. Capl'm. xx.

Ea namq̄ ab eis in cessanter operatio manuum pri uatim per cellulas exercetur. vt psalmo rum quoq̄ vel ceterarum scripturarum studium per totum diei spacium iugiter meditantes in his officiis que nos statuto tempore celebramus: totum diei tempus absumant. Tertiam vero horā ꝛ sextam atq̄ nonam: trinis psalmis quottidie fini unt. His enim tribus temporibus etiam danielem prophetam quottidie fenestris apertis in cenaculo. preces domino fudis se cognoscim⁹. Nec inmerito hic specialiu̾ tempora religiosis sunt officiis deputata In his siquidem promissionū profectio: ꝛ sūma nostre salutis est adimpleta. Hora nanq̄ tertia repromissus olim per prophe tas spirit⁹. sanct⁹ sup apostolos descendit linguarumq̄: omniū eis sciētiam dedit. Hora autem sexta. imaculata hostia dñs noster iesus xp̄s oblatus ē patri: crucēq̄ pro totius mundi salute conscendens. hu mani generis deleuit peccata. Eadē quo q̄ hora petro excessu mētis vocatio gen tium per sūmissionē vasis euangelii celit⁹ delati. ꝛ purificatio omnium generū ani mātiū ī eodē vase ꝯsistētiū d̄lata ad eum voce diuinitus reuelatur dicente ei. Sur

ge petre. occide et manduca. Quod vas quattuor initiis de celo summissum: non aliud quam euangelium designare manifeste cognoscitur. Hora vero nona xps inferna penetrans. inextricabiles tartari tenebras coruscatione sui splendoris extrixit. portasque ereas eius effringens. et seras ferreas conterens captiuitatem sanctorum que clausa tenebatur secum transuexit ad celos igneaque romphea summota. antiquum incolam paradiso restituit. eadem quoque hora cornelius centurio in precibus persistens. commemorationem orationum et elemosynarum suarum ante deum factam: ab angelo sibi loquente cognoscit. Quibus testimoniis liquido comprobatur: non inmerito a sanctis et apostolicis viris. has horas religiosis obsequiis consecratas. a nobis quoque obscurari similiter oportere: qui ne si velut lege quadam soluere hec pietatis officia saltem statutis temporibus adigamur totum diei spacium obliuione aut desidia. vel vanis occupationibus inuoluti: absque orationis interpellatione consumamus. Cum quanta discretione et caute la suscipiantur in monasterio abrenunciantes seculo. Capitulum. xxi.

Cum igitur quis renunciaturus seculi negociis in monasterium se suscipi rogauerit. non ante admittetur quam diebus decem vel eo amplius pro foribus monasterii excubans: indicium perseuerantie sue pariter humilitatis ac patientie demonstrauerit. Cumque omnium fratrum pretereuntium genibus prouolutus et ab vniuersis refutatus atque despectus sit quasi qui non causa religionis sed necessitatis obtentu monasterium oportet intrare iniuriisque multis affectus experimentum dederit constantie sue: et qualis futurus sit in temptationibus opprobrii tolerantia declarauerit atque ita postmodum susceptus: diligentia summa perquiratur: ne de facultatibus suis inhereserit ei vel vnius nummi contagio. Sciunt enim eum sub monasterii disciplina diuturnum esse non posse: sed nec humilitatem aut obedientiam obtinere: si in conscientia eius quantuluncunque pecunie latitauerit. Quamobrem ita nudatur vnusquisque cum receptus fuerit omni pristina facultate: vt ne ipsum quidem vestimentum quo indutus est: here permittatur vlterius: sed in conuentu fratrum productus in medium exuitur propriis indumentis: ac per manus abbatis induitur monasterii vestimentis: vt per hoc non solum se vniuersis rebus suis antiquis nouerit spoliatum: sed etiam omni mundiali fastu deposito: ad xpi paupertatem et inopiam se descendisse cognoscat. Illa vero que posuit vestimenta tamdiu reseruantur in monasterio: donec profectus et conuersationis eius ac tolerantie virtutem euidenter agnoscant. Et si posse eum ibi perdurare perspexerint: tunc indigentibus eadem vestimenta largiuntur: sin vero in quadam illum murmuratione vel qualibet inobedientia deprehenderint: exuentes eum monasterii quibus indutus erat vestimentis: et reuestitum antiquis que seruata fuerant: depellunt de congregatione. Cum igitur quis susceptus et hac perseuerantia qua diximus fuerit comprobatus: ac depositis propriis indumentis habitu monasteriali fuerit accinctus: non statim congregationi fratrum commisceri permittitur: sed deputatur alicui seniori qui seorsum non longe a vestibulo monasterii commanens: habet curam peregrinorum atque aduenientium deputatam: eisque omnem diligentiam susceptionis et humanitatis impendit. Cumque ibidem cum ipso integro anno deseruiens. absque vlla querela suum circa peregrinos exhibuerit famulatum: doctus per hec prima institutione humilitatis admiscetur. post hec congregationi fratrum: ac demum docetur primitus suas vincere voluntates: et ea illi sepius imperare student que senserit animo eius esse contraria. Pronunciant enim nullatenus monacho preualere: vel iram vel tristitiam vel spiritum fornicationis: nisi prius didicerit mortificare per obedientiam suas voluntates: sed nec humilitatem quidem cordis veram nec cum fratribus concordiam firmam posse retinere: nec in monasterio diutius permanere eum: qui voluntates suas non didicerit superare. Quod nullus in monasterio sine iussione senioris agere aliquid presumat. ca. xxii.

Post hec tanta obseruatis apostolos obedientie regula custodit: vt iuniores absque prepositi sui scientia vel permissu: nec ad ipsas quidem naturales necessitates progredi presumant. Et sic vniuersa precepta que eis ab ab/

bate fuerit iperata cōplere festināt tāq̄ si ex deo sint celitꝰ edita. vt aliqñ etiam im possibilia sibimet impata: ea fide ac deuotione suscipiāt: vt tota ỽtute pficere ea et ꝯsumare nitāt. Itaqȝ cōsidentes intra cubilia sua: ꝛ operi ac meditationi studium piter ipēdētes: cū signū aliqđ audierit ad orōnē eos seu ad opꝰ aliqđ inuitātis: certati de cubilibꝰ suis vnusqsqȝ ꝓrūpit. ita vt ille q scripturas exercet: cū reptꝰ fuerit ichoasse litterā. finire nō audeat: sȝ ī eodē puncto q̄ ad aures eiꝰ sonitꝰ pulsātis signi aduenerit. sūma velocitate ꝓsiliēs. ne tm̄ qdē more ei iterponat: q̄ tū cepti apicis cōsumet effigiē. Illā sane virtutē. inter ceteras institutiōes eoꝝ magnā eē cognouimꝰ q nulli. s. fiscellā nulli peculiarē sportam: nec aliqd aliud quasi propriuȝ possidere liceat. sed nec verbo qdē audeat quis dicere aliquid eē suū.

De tribus granis lenticule negligent dimissis Capitulū xxiii.

Situr in septimana cuiusdā fratris qui officio coquine deseruiebat: cum pteriēs ppositꝰ monasterii:. tria genera lēticule iacere vidisset ī terra que fratri festināti ad coctionē pparandā inter manus qñ aq̄ lauabant elapsa fuerant: confestim sup h̄ abbatem consuluit. Tunc fr̄ ille velut interuersor ꝛ neglector sacri peculii iudicatꝰ ab orōne suspēsus ē. cuiꝰ negligentie reatꝰ ñ aliter ei remissus ē nisi eū publica penitētia diluisset.

De duobꝰ monachis in quorū septimana ligna defecerunt. Capitulū xxiiii

Qui alios fratres ī quorum septimana. cū accidisset tanta lignoꝝ pēuria. vt non essȝ penitus vnde soliti cibi fr̄ibus parentur: ꝛ donec possēt cepta deferre vt xerofagia contenti essēt abbatis fuisset auctoritate pceptuȝ: essetq̄ hoc vniuersis placitū. nec qsq̄ possit vllum coctionis spare pulmentum illos velut q fructu ac mercede sui laboris ꝛ obsequii fraudarent ſī in ordine vicis sue cibos fr̄ibus non secūduȝ cōsuetudinē pauissēt tātum sibi spōtanei laboris ac sollicitudinis indixisse vt in illis aridis ac sterilibꝰ locis ī quibꝰ ligna nisi de fructiferis arboribꝰ excidant oimodis nequnt īueniri: neqȝ. n. in illis locis vlla reppiuit frutecta siluestria. Igit p extenta auia discurrētes frēs illi et heremū que ỽsus mare mortuū tēdit abeūtes festucas tēues ac spiculas q̄s ventꝰ huc illuc qȝ dispserat colligentes. cūctaqȝ solēnitatē ciborū spōtaneis obsequiis ppararuerūt. Tāta nāqȝ fide hec sua munera fr̄ibꝰ exhibuerūt vt etiaȝ cū illos honeste possȝ vl lignoꝝ excusare pēuria: vl abbatis impiū ꝓ suo fructu atqȝ mercede noluerūt abuti licentia.

De beato iohe q habitabat iuxta lyco oppiduȝ Caplm xxv

Necessarium reor huic operi ꝯmemorationem facere beti ioānis q cōmoratus ē iuxta lyco quod ē oppidum thebayde quiq̄ propt obediētie ỽtutē vsqȝ ad ꝓphie grāȝ sublimat. Sic p totū claruit mōduȝ vt ꝛ regibꝰ mōdi huiꝰ merito suo redderet illustris. Nā cū in extremis: vt dixi: thebayde ptibꝰ ꝯmaneret nō āte p̄sumebat theodosiꝰ ipator. ad ppotētiū tyrānoꝝ bella ꝓcedere: q̄ illiꝰ aiaretur oraclis atq̄ rñsis. Quibꝰ confidēs. velut celitꝰ sibi ꝯlatis: tropheа ꝯ ꝯspatis bellis atque hostibus sēper reportauit.

De mirabili patientia eiusdem Joannis circa patrem suum. Ca. xxvi.

Hic itaqȝ beatꝰ ioannes ab adolescētia sua vsq̄ ad pfectā ac ỽilē etatē cuidā seniori deseruiēs donec ille ī hꝰ vite ꝯuersatiōe durauit. tāta ei hūilitate ihesit: vt ipi qȝ seni stuporē sūmū obediētia icuteret. Cuiꝰ hāc ỽtutē. vtruȝ ꝯ vera fide ac ꝓfūda cordis simplicitate ꝯ scēderet. volēs senex manifestꝰ explorare ei plura etiā supflua ꝛ ipossibilia frequētiꝰ iniūgebat. ex qbꝰ pauca narrabo. Sūpsit nāq̄ de lignario suo ỽgultū senex. qđ oliȝ excisuȝ vsibꝰ foci fuerat pparatū: cū h̄ coram ipso fixisset ī terrā. pcepit ei vt aduecta

aq̄ q̄ttidie bis illud irrigaret. Qd̄ p̄ceptū ve neratiōe solita sine vlla ipossibilitatis ↄsi deratōe. adolescēs suscipiēs. ita q̄ttidianis dieb⁹ expleuit: vt aquā p duo miliaria ide sinēter apportās nullaten⁹ lignū cessaret ri gare: atq̧ p totū āni spaciū. n̄ ifirmitas cor poris. n̄ occupatio necessitatis vlli⁹ īterci dēs. ab obꝟuātia p̄cepti hui⁹ potuit eū ipe dire. Cūq̧ hāc sedulitatē tacit⁹ senex latēt dieb⁹ singulis explorasset. ꝛ videret eū sim plici cordis affectu mādatū suū velut diui nit⁹ ipatū ꝟuare: miserās tandē tā lōge la boris ei⁹ ꝑseuerātiā. accedēs ad aridū vir gultū dixit. O fili ioānes. misit ne radices hec arbor an n̄: Cūq̧ ille se nescire dixisset senex velut tēptās si iā suis radicibus tene ret: euulsit corā ipō ꝟgultū. ꝛ ꝓiciēs lōgi us illd̄: p̄cepit discipl'o vt deinceps rigare cessaret. De īmani saxo quod idē ioānes p obediētiā aduexit. [C]apitulum. xxvii.

Taque cū iā fama obediētie ei⁹ p mōasteria vni uersa flagraret: q̄dā frēs ꝓbatio nis. imo edificatiōis causa. venerūt ad se nē. Tūc senex vocās discipulū suū: ait ad eū. curre ioānes. ꝛ saxū illud huc aduolue q̄ntocius. Qui ↄfestim saxū īmane appli cita nūc ceruice. nūc toto pectore. tāto nisu atq̧ conatu prouoluere ↄtēdebat: vt sudo re mēbrorꝫ suorꝫ. non soluꝫ totuꝫ infunde ret vestimentuꝫ: sed etiaꝫ saxuꝫ ipsum suis ceruicibus humectaret. In hoc quoque pa ruꝫ metiens ipossibilitatē precepti vel fac ti. pro reuerentia senis ꝛ obsequii simplici tate sincera: qua credebat tota fide. senem nihil posse in cassum ac sine ratione preci pere. Huc vsque abbatis ioannis pauca d̄ multis dixisse sufficiat. nunc abbatis mucij factū dignum memoria ↄprehendā. De mirabili patiētia abbatis Mucii. c. xxviii

Hic namque abbas pat̄ muci⁹ abre nunciare desiderans huic mundo monasterium petiit. Qui tam diu pro fori bus monasterii cum paruulo filio: octo cir citer annorꝫ excubauit: donec suscipi me reretur: cumque tandem recepti fuissent confestim abinuiceꝫ separati sunt. ne sili cet iugi visione paruuli: reminisceretur pa ter quā abiecerat facultatē. Et queadmo duꝫ diuiteꝫ se iaꝫ non esse sciebat: ita ꝛ pa treꝫ se esse nesciret. Quod vt plenius pro baretur. vtruꝫ ipe plus faceret affectione sanguinis an obediētie. negligebatur par uulus pannis pocius q̧ᵐ vestimentis indu tus. Sed ꝛ colaphis atq̧ alapis expositus diuersorꝫ: quos plerumque sub oculis suis pater īnocenti paruulo etiaꝫ gratis cerne bat inferri. ita vt nunq̧ᵐ genas eius nisi la chrymarū sordentibus vestigiis videret ī fectas. cunq̧ taliter infans sub oculis eius per singulos dies ageret ille ꝓ amore xp̄i ꝛ obediētie virtute. rigido semꝑ ꝛ imobili viscere perdurauit. Non eni reputauit iaꝫ suū filiū. queꝫ secū pariter obtulerat xp̄o: nec curabat de p̄ntibus eius iniuriis. Sed magis exultabat q̧ ille nequaq̧ᵐ districtio neꝫ mentis illius atque īmobilem rigorē emoliret. Qd̄ vidēs pater monasterii ad cōprobandaꝫ magis eius constantiā. cum vidisset quadam die infantem plorare. si mulabat se iratum: precepit patri eius vt tollens cuꝫ iactaret in aquaꝫ. Tūc ille ve lut a domino hoc sibi esset preceptuꝫ. con festiꝫ celeri cursu rapiens filiū: ad ripā flu minis iactaturus aduexit. Qd̄q̧ profecto furore fidei. ꝛ obediētie eius fuisset opere cōsumatū: nisi procurati fuissent ab abba te fratres. qui sollicite ripā fluminis obsi derent ad paruulū eruendū. proiectūq̧ iā ꝛ quodā modo de fluminis alueo paruulū confestī rapuerunt. ꝛ cū sūma deuotiōe p̄ cepto patris cōpleto: ab effectu operis re uocauerūt. cuius fides atque obediētia ꝛ d̄uotio. intātū deo fuit accepta. vt stati ꝛ i uino testimonio cōprobatus sit. Reuelatū nāque ē ↄtinuo seniori: hac eū obedientia abrahe patriarche opus iplesse. cūq̧ bre ui tpe transacto. idē abbas migraret d̄ se culo. hūc patrē mutiū. ꝓ obediētia cūctis frībus ꝓponēs: successorē sui. atq̧ abbatē mōasterio reliquit. De monacho cuiusdā comitis filio. q sportas p plateas iussus fue rat portare. [C]apitulum. xxix.

Quemdam quendã fratrẽ scõꝫ secu li hui⁹ ordinẽ. sũme familie. nam pa tre comite ac ditissimo oriũd⁹ fuit. Qui re lictis parẽtibus cũ ad mõasteriũ puolasset ad cõprobãdã ei⁹ hũilitatẽ stati ei a seniore pceptũ ẽ vt decẽ sportas grãdes. q̃s neces se nõ erat tũc vẽdere. ceruicib⁹ suis ĩposi tas. distrahẽdas p plateas circũferret adi ecta cõditiõe. q̃ diuci⁹ ĩ h̃ officio ipse ꝯtine ret. vt si forte vn⁹ eas emere. pꝯt voluissꝫ ñ cederet: ſꝫ sigillatĩ eas q̃rentib⁹ vẽderet Qð ille tota ꝺuotiõe cõpleuit: ⁊ oĩ verecũ dia p xpĩ ꝺsiderio calcata: sportas hume ris suis ĩponẽs: ⁊ p plateas portans. statu to pcio distraxit: ⁊ pecuniã ad mõasteriũ re portauit. De abbate pinupio. Cap. xxx.

Vidimus ⁊ abbatem pinu phiũ q cũ esset ĩ manis mõasterij p̃sbyt: qð ẽ ĩ egy pto. nõ lõge a panifisi ciuitate. ⁊ p ipa re uerẽtia vl̃ vite sue. vl̃ etatis. vl̃ sacerdo cii. cũctis honorabilis existeret: vidẽs se p hoc ipõ hũilitatẽ tenere non posse. occulte fugiẽs ꝺ cenobio. secessit solus ĩ thebaydis vltĩas ptes: ibiqꝫ ꝺposito ĩdumẽto mona choꝝ. assũpta seculari veste. mõasteriũ ta bens iotaꝝ expetiit. qð sciebat cũctis mo nasteriis cẽ districti⁹. ⁊ ĩ q̃ se p lõgitudine regiõis credidit ignorãdũ. Vbi dũ diutissi me p forib⁹ pseuerãs. cũctoꝝ fratrib⁹ ge nub⁹ puolut⁹: vt susciperẽ sũmis pcib⁹ am biuit. Cũqꝫ multo ꝺspectu pbatus. ⁊ tãdẽ fuisset admissus: continuo vt seni. nulliqꝫ opi penitus apto. horti cura diligentiaqꝫ mandat̃. Quã ille operã sub alio fratre iu niore. q eũ sibi creditũ retinebat exercẽs. sic eidẽ subdebat̃: vt nõ solũ ea q̃ ad horti diligentiã ptinebant. sed etiã vniuersa offi cia. q̃ erãt cũctis fratrib⁹ aspera vel indi gna: tota quottidie sedulitate cõpleret. cõ plura vero etiã nocte cõsurgens. ita furtĩ nullo teste opabatur: vt penit⁹ auctorem operis nemo deprehẽderet. Cunqꝫ ibidẽ triennio delitescẽs. p vniuersã egiptũ disp sis vbiqꝫ fratrib⁹ q̃reret̃: a quodã tandeꝫ visus fratre. qui de egypti ptibus aduene rat vix potuit p humilitate habit⁹ sui. ac vilitate officii quod gerebat agnosci. nam sarculo deorsuꝫ incuru⁹ pparabat holeri bus terrã. deinde sterc⁹ humeris suis ap portans. coꝝ radicib⁹ ingerebat. Cunqꝫ hec intuens frater. sup agnitõe ei⁹ diutissi ma hesitatõe fuisset detẽt⁹: ppi⁹ tandẽ ac cedẽs. nõ solũ vultũ. sed etiã sonuꝫ vocis ei⁹ diligenter explorãs. ad pedes eius co minus se piecit. Tũc fratres stupere ce perũt. ⁊ ĩquirere cur hoc fecisset ei. q apð ipsos velut nuper de seclo egressus. habe batur extremus. cũqꝫ eis frater ille rei or dinẽ. ⁊ nomẽ ipsius abbatis ĩdicasset. ma iori miraculo sunt pculsi. qm̃ ⁊ apud ipsos magna opinione fuerat ꝯpertus. Tunc ignorãtie sue veniã ab eo postulabãt: ꝙ eũ tãto tẽpore iter iuniores ac paruulos de putassent. At ille flebat multũ ⁊ lugebat ꝙ silicet ĩuidia diaboli fuisset proditus: nec licuisset ei diucius ĩ tali humilitate at qꝫ abiectõe perdurare. Tũc eũ fr̃es ĩuitũ ac flẽtẽ ad propriũ monasteriũ reduxerũt custodientes cũ summa diligẽtia: ne simi liter quoqꝫ delapsus aufugeret: Vbi cum fuisset modico tẽpore demorat⁹: eodẽ rur sus humilitatis desiderio succẽsus: captãs nocturna silentia ita defugit: vt iam non vicinam prouinciam: sed incognitas regi ones expeteret. Nam conscendens nauiꝫ in palestine partes commeare curauit: cre dens se tucius latiturum: si ad illa semet ipsum asportasset loca in quibus nec no men quidem suũ fuisset auditum: Quo cũ aduenisset nostrum monasteriuꝫ protinus expetiuit: quod nõ longe erat ab speleo: in quo dñs noster ex virgine nasci dignatus est. In quo monasterio permodico tẽpore supradictus abbas pinuphius delitescens secundũ sententiã dñi tanq̃ ciuitas supra montẽ posita: diucius abscondi non potu it. Nam continuo quidam fratrum: qui ad loca sancta de egypti partibus orationis causa venerant agnitũ eũ cũ multa prece ⁊ maxime inuitum: ad suum iterum ceno biũ reuocauerunt. Exhortatio optima ad nuicium monachum: Ca. xxxi.

Unc igitur senē ꝑ illa que nobis fuerat apud ipsuꝫ ī nostro monasterio familiaris amicitia:cū post hec ī egypto regressissemus.ɔtigit vt nobis illic cōmorātibus fratrē quēdā ī monasterio suo reciperet:Cui mirā exhortationē sub nostra presentia indidit.quā mihi animus fuit huic opusculo ītexere. Ait ergo ad eū. Nosti fili quot diebus ꝑ foribus excubās:hodie sis recept⁹? Cui⁹ difficultatis causaꝫ: primitus debes agnoscere.poterit eniꝫ tibi ī hac vita quaꝫ īgredi cōcupiscis.multū ɔferre.si ratione eius agnita:ad seruitiū xp̄i sicut oportet: accesseris. Sicut nāq; in mēsa glīa fideliter seruiētib⁹ deo:ac ꝟꝫ īstitutōes hui⁹ regule ei coherētib⁹ repromittiť ī futuꝝ: ita pene grauissime ꝑparātur:his q tepide eā negligēterq; fuerit executi:ꝛ ꝟꝫ hoc quod ꝓfessi sūt.vel qđ ab hoībus esse credūtur fructus etiā cōgruos sanctitatis eidē exhibere neglexerit. Meli⁹ē eni nō vouere q̄ꝫ vouere ꝛ ñ reddere:ꝛ maledict⁹q facit op⁹ dñi negligēter. Igiť ideo a nobis diutissime refutatus es.nō q: tuā vel oīuꝫ salutē nō toto desiderio cupiamus amplecti: sed ne temere receptus:ꝛ nos apud deū leuitatis:ꝛ te reū grauioris supplicii fecerim⁹ si ad p̄sens facile susceptus nec pōdus ꝓfessionis hui⁹ ītelligēs:vel destitutor post hec:vel tepidus extitisses. Noueris ergo hodierna die:te huic mūdo ꝛ actibus eius esse defunctū:teq; secūdū apostolū mūdo huic esse crucifixū:tibiq; hūc mūdū. Sed forte dicis. Quomodo quis viuens potest esse crucifix⁹? Audi breuiť rationē. Crux nostra timor dñi est. Sicut eniꝫ qs crucifixus:iā nō ꝑ animi sui motu: membra sua quoq̄ꝫ mouēdi vel cōuertēdi habet potestatē:ita ꝛ nos volūtates nostras ac desideria:nō ꝟꝫ id qđ nos delectat ad p̄sens:sꝫ ꝟꝫ p̄ceptū dñi quo nos cōstrixit applicare debem⁹. Et sicut ille q patibulo crucis affigiť:iā nō presentia ɔtēplať nec de suis affectiōib⁹ cogitat:nulla iā possidēdi ɔcupiscētia ꝑmoneť:seq; cū adhuc spirat ī corpore cūctis elemētis creditur esse defunctū:ita nos quoq; timore dñi oportet esse crucifixos.oib⁹ carnalibus vicijs:ꝛ illuc semꝑ habere oculos mētis nostre defixos:quo nos sꝑare ōbem⁹ momētis singulis esse migraturos. Cauēdū est ergo:ne quid aliquādo eoꝝ presumamus:que renūciātes abiecimus. Non enim qui ceperit hec:sed qui ꝑseuerauerit ī his vsq; in finem. hic saluus erit. Versut⁹ eniꝫ serpēs calcanea nostra semꝑ obseruat:idest īsidiatur exitui nostro ꝛ vsq; ad finē vite nos semper supplātare conatur:ꝛ idcirco bene cepisse nihil ꝓderit: si bene cōsumatū non fuerit. Quapropter secūdū scripture sentētiā:īgressus ad seruiēdū dño:sta in timore dñi:ꝛ prepara aīaꝫ tuā:nō ad requiē:nō ad delicias. sed ad tēptatōes ꝛ angustias:per multas eniꝫ tribulationes oportet nos ītroire ī regnū dei. Angusta nāq; est porta:ꝛ arta via que ducit ad vitā:ꝛ pauci sunt qui īueniant eā. Principiū ergo salutis nostre timor dñi est. Per hūc eniꝫ ꝛ initiū ɔuersionis:ꝛ virtuꝫ custodia acquiritur. Qui cū penetrauerit hominis mētē:cōtēptū oīuꝫ reꝝ parit:ꝛ mūdi gignit horrorē: Cōtēptu aūt ac priuatione omniū facultatū:humilitas vera acquiritur:humilitas aūt his inditiis cōprobatur:primo si mortificatas in se monachus oēs habeat volūtates. Secūdo si actus ꝛ cogitatōes nō celauerit seniorem Tertio si nihil sue discretioni: sed iudicio eius vniuersa cōmittat. Quarto si ī oībus preceptis seruet obediētie mansuetudinē ꝛ patientie cōstantiā. Quinto vt nulli inferat iniuriā:sed ꝛ illatas sibi patiēter toleret. Sexto si nihil agat p̄ter regule exēpla. Septimo si ad omnia que sibi iperāť velut operariū malū se iudicauerit ꝛ indignum. Octauo si semetipsum cunctis inferiorē pronunciet. Nono si linguā suā cohibeat ꝛ non sit clamosus in voce. Decimo si non sit facilis ac promptus in risu. Talib⁹ namq; inditiis humilitas vera dignoscitur. Sed ꝛ hec quoq; tibi in congregatione necessario custodienda sunt: vt scilicet secundum psalmiste sententiam sis tanq̄ꝫ surdus non audiens:ꝛ sicut mutus non

apiēs os suū nihil discernēs nihil diiudicās ex his q̄ tibi fuerit ipata Ergo patiētiā tuā non debes de alioꝝ sperare virtute :idest vt tūceā tantūmodo possideas.cū a nemine fueris irritatus.Pricipiū nostre salutis sicut iā dictū ē:timor dñi ē. De timore dñi nascit̄ ɔpūctio salutaris.De ɔpūctione cordis ꝓcedit ɔtēpt⁹ oiuꝫ facultatū ac nuditas.De nuditate hūilitas ꝓcreat̄.De humilitate gn̄atur mortificatio volūtatū.De mortificatōe volūtatū extirpāt̄ vniuersa vicia.Expulsiōe vicioꝝ v̄tutes fructificāt atque succrescūt.Pullulatione virtutuꝫ puritas cordis acquiritur.Puritate cordis apostolice caritatis perfectio possidetur:

De monacho q ante constitutā horā peregrinos reficere coegit capitulū.xxxii.

Uꝫ de syrie partib⁹

egypti prouīciā petissem⁹.quidaꝫ monachus senex ꝓbatissim⁹ gratifice nos suscipiens:refectionē nobis ante ɔstitutā horā ieiunii preparauit.Percunctantibus ergo nobis.cur ante canonicā refectionis horā nos prādere cogeret:respondit ⁊ ait. Jeiuniū fratres sēper est mecū:vos autē cōtinuo dimissurus.mecū iugiē tenere nō potero.Jtaqꝫ christū in vobis suscipiens.reficere eū ōbeo.⁊ cū vos ōduxero.districtionē ieiunii ī memetipso potero ɔpēsare Nō'enī possunt filii sponsi ieiunare.donec cuꝫ illis est sponsus:cum autem discesserit tunc licito ieiunabunt.

De monacho qui nunqꝫ solus escam sumere solitus erat. Capitulum. xxxiii.

Jdimus ⁊ aliū in so

litudie ɔmorantez.qui nūqꝫ solus cibū sumere ɔsueuerat:sed etiā si ꝑ totos quīque d es ad ei⁹ cellulā nullus ex fratribus aduenisset.refectionez iugiter differebat.ieiun⁹ permanēs:donec sabbatorū vl̄ dominico die ɔgregatiōis obtētu:ꝓcedēs ad ecclesiā pegrinū quēpiā reppisset.quē exinde reducēs ad cellulā suā:cū ipso pariter sumebat cibuꝫ.

De machete sene monacho. Capitulum. xxxiiii.

Jdimus ⁊ alium sē

nē Machetē nomīe solitariū:cui hāc gratiā donauerat dñs vt si qñ ī cōuētu fratruꝫ.per totaꝫ nocteꝫ ⁊ dieꝫ agitaretur collatio spiritalis:nunqꝫ ille sōno opprimeretur:si qs vero detractiōis verbū seu ociosū tēptasset īferre.stati ille ī somnū ɔcidebat.Huic etiā seni.cū aliquādo epistole patris ei⁹ ac matris amicorūqꝫ mltoꝝ ō ꝓuīcia pōti trāsmisse fuissēt:accipiēs grādē fasciculū litteraꝝ.diuqꝫ apud semetipsū voluēs dixit.Quātaꝝ cogitationū causa erit mihi istaꝝ lectio.q̄ me vel ad inane gaudiuꝫ vel ad tristitias īfructuosas impellent. quātis dieb⁹ hoꝝ recordatione qua scripserūt.ītētionē pectoris mei a ꝓposita ɔtēplatiōe reuocabūt:Et hec voluēs ī suo pectore.nō solū nullā resoluere epistolā diffiniuit.sꝫ ne ipsū quidē fasciculū resignare:ne scilicet eoꝝ q̄ scripserūt.vl̄ noia recēsēdo vel vultus recordādo.a spirit⁹ sui ītētione cessaret.Jtaqꝫ vt eū cōstrictū acceperat. igni tradidit cremandū:ite īquiēs cogitationes patrie pariter cōcremamini.nec me vlteri⁹ ad illa q̄ fugi reuocare tēptetis.

De theodoro abbate. capituluꝫ.xxxv.

Jdimus ⁊ aliuꝫ ab

batē theodoꝝ.sūma sanctitate ac sciētia ꝑditū nō solū ī actuali vita.sed etiaꝫ noticia scripturarū:quā ei nō tā studiū lectionis contulerat q̄ sola puritas cordis: Hic cū explanationē cuiusdā obscurissime questionis īquireret.vii.dieb⁹ ac noctib⁹ ī oratiōe īfatigabilis ꝑstitit:donec solutionē ꝓposite q̄stionis domino reuelante cognosceret.Hic idē beat⁹ theodorus.cū īopinatus ad meā cellulā ītēpesta nocte venisset.qd naꝫ nouus adhuc heremita solus agerē:paterna curiositate latenē explorās cunqꝫ ego iaꝫ finita vespertina solēnitate lassuꝫ corpus cepissē iā reficere.⁊ me icubātē psyato repperisset:ꝑtrahens ex intimo corde suspiria:meoqꝫ me vocitans nomine dixit.Quanti īquit o ioānes de deo locuntur.eumqꝫ ī semetipsis āplectūtur.⁊

tu fraudaris tāto lumine inerti sopore so lut⁹. itaqꝫ excitato me salubriter: deinceps vigilare ꝯpulit. De anachorita i vastissima heremo habitāte. capitulū. xxxvi.

Itaque cū de pale stine monasteriis. ad oppidū egypti qđ diulc⁹ appellat̄ venissem⁹. ibiqꝫ plurimā turbā cenobii disciplina cōstrictā vidissemus: aliū q̄qꝫ ordinē q excelsior habetur. idest anachoritarū: cūctorū pconiis instigati: sagacissimo corde videre ꝓperauim⁹. hi nāqꝫ i monasteriis primū sub districtiōe regule diligent̄ edocti. dirissimis demonū p̄liis ꝯgressuri: penetrāt heremi ꝓfūda secreta. Hui⁹ ḡ ꝓpositi viros ꝯperimus cit̄ nili fluminis alueū ꝯmorari. i loco q vno latere nilo flumine. alio maris vastitate circūdat⁹: isulā reddit: nullis aliis hoib⁹ q̄ȝ monachis secretū expetentib⁹ optabilē. nec eni cuiqꝫ culture aptā eē terrā illā: salsitas sali ac sterilitas patit̄ harenarū. Ad istos ergo sūmo d̄siderio festināces supra modū sū mos eorū labores qnos i solitudine tolerāt admirati sum⁹. Nā ipi⁹ aque tāta penuria cōstrigunt̄: vt tali diligētia dispēsēt. qlī nemo facit p̄ciosissimū vinū. Trib⁹ nāqꝫ milib⁹ ꝛ eo āpli⁹. eā d̄ nilo flumie necessariis vsib⁹ apportāt. qđ tm̄ iteruallū arenosis diuisū mōtib⁹ laboris difficultate grauissima duplicat̄. His igit̄ visis. cū nos imitatiōis eorū ardor accēderet: vn⁹ eorū ꝓbatissim⁹ heremita. Archebi⁹ noīe. hūanitatis gratia pduxit nos ad suā cellulā. Qui cū ꝯperisset nos ibidē velle ꝯmorari. finxit se eūdē locū velle derelinq̄re ac nobis cellulā suā velut exinde migratur⁹ cepit offerre. Dicebat autē hoc se facturū: etiā si nos non aduenissem⁹. Tūc susceptā cellulā ipi⁹: cū oīb⁹ vtēsilibus possedimus. Erat itaqꝫ illic paucis dieb⁹. qb⁹ ꝯstruēde celle paret ipēdia: d̄ illo loco discedēs. Reuersus p⁹ hec aliā sibi sūmo labore ꝯstruxit: quā rursū nō longe post. superueniētibus fratribus similiter caritatis causa cū vniuerso tradidit instrumento. ipse vero erga opus caritatis ifatigabilis perseuerās tertiā sibi cellā vbi ꝯmaneret istruxit. De duob⁹ adolescētibus. q ficus ad egrotū ferētes i itinere defuncti sunt. Capitulum. xxxvii.

Quidam autē frater cū ficus de Mareote. abbati Joāni i heremū scithi detulisset ille statiȝ eas ad senē quēdā q i iteriore d̄serto mala valitudine laborabat. p duos adolescentulos misit. Siqdē decē ꝛ octo milibus lōge. ab ecclesia ꝯmanebat solitari⁹. Qui adolescētes acceptis pomis. cū ad p̄dicti senis tenderēt cellulā: isusa repēte densissima nube tramiteȝ recti itineris pdiderūt. cūqꝫ tota die ac nocte discurrētes. p auiā heremi vastitatē. nequaq̄ȝ potuissent heremite egrotātis cellulā iuenire: iā itineris lassitudine q̄ȝ inedia sitiqꝫ ꝯfecti. fixis i terrā genubus dn̄o orarēt: spm̄ dn̄o reddiderūt. Qui post hec vestigiorū idiciis diutissime pquisiti. q̄ i locis illis arenosis tāq̄ȝ niuibus ipressa d̄signātur: donec ea leui flatu vētorū tenuis arena discurrēs coopiret: iuēti sūt tādē sic orauerāt iacētes. ꝛ ficus itactas vt acceperāt reseruātes. Elegerūt eni animā magis q̄ȝ fidē d̄positi pdere: ne scilicet absqꝫ iussu abbatis quicq̄ȝ victus presumerēt: vitamqꝫ potius maluerunt amittere temporalem. q̄ȝ senioris violare mādatuȝ. Quāta sit iugitas operum apud egypti monachos. capitulum. xxxviii.

Per totā itaque egyptuȝ monachi nullo modo patiuntur eē ociosi: sed victū suū labore manuuȝ consequuntur: ꝛ non soluȝ de laboribus suis peregrinos ꝛ aduenientes fratres secuȝ reficiunt. sed etiaȝ per loca Lybie que fame laborant. nec nō etiaȝ per ciuitates his qui in carceribus ꝛ diuersis vinculis tenētur: imaneȝ conferunt alimonie substantiaȝ: de fructu manuū suaruȝ. rationabile sacrificium domino tali oblatione se offerre credētes. Dicūt eni operantē mōachū demone vno pulsari semper: ociosū vero innumerabilibus spiritibus deuastari. De abbate Paulo. capitulum. xxxix.

Enique abbas paulus pbatissimus patrū cū i heremo vastissima ꝯsisteret. q̄ porphirio nūcupat: tm̄ palmaꝝ fructib⁹ ⁊ horto modico sustētabat. nec poterat aliō vn̄ sustētaret opis exercere: eo ꝙ ab hoīb⁹ vel habitabili terra: ꝑpliusq̄ septē mãsioīb⁹ aberat i ð fto. Hic ergo ne momētū tpis penit⁹ ocio sus staret: colligebat palmaꝝ folia: ⁊ quotidianū pēsū velut exide sustētãdus. ipē a semetipso exigebat iugiter. Cūq̄ ope totius āni spelūca ei⁹ fuiss3 ipleta. ⁊ non haberet q hoc distraheret. neq̄ ipē ociosus posset mãere: totū qð sollicita cura laborauerat. ānis singlis igne supposito ꝯcremabat Intãtū pbās sine ope manuū. nec i loco posse monachū pdurare: nec ad pfectōis culmē aliquando conscendere. De fratre blasphemo qui intolerabili estu libidinis vrebatur. Capitulum. xl.

Dui alium fratrem qui probatissimo cuidã seni. vicio carnis semetip3 grauissime ꝯfessus ē impugnari: itollerabili nãq̄ estu libidinis vrebat: Tūc senex velut spiritalis medic⁹ interiorē causam ⁊ originē morbi hui⁹ ptin⁹ pụidēs: grauit̄q̄ suspirans ait. Neq̄q̄ fili tã nequã spiritui tradi te dn̄s permisisset: nisi aliqd blasphemasses i eo. Q ð frater audiēs: statim procidit ad pedes ei⁹ in terrã: sūmaq3 admiratōe pculsus: cōfessus ē se i filiū dei cogitatōe ipia blasphemasse. Vn̄ pspicuū ē: eū q i deū blasphem⁹ existit: tãq̄ q irroget illi iniuriã: pfectōis itegritate puari: ⁊ scificationē castimōie nō mereri. Collatio bōa ð discretōe q̄ ē custos ⁊ mr̄ ꝟtutū. capi. xli.

Vodam aūt tpe ꝯuenerūt plurimi senioꝝ ad btm̄ Antoniū: ꝯmorãtē i thebaide partib⁹: pfectōis iquisitōe ⁊ collatōis grã. cūq3 a vespertinis horis vsq3 ad lucē fuisset ptracta collatio: q̄stio discretōis maximū noctis spaciū cōsumpsit. Nã diutissime iter eos querebat: que nã virtus vel obseruatio monachū a diaboli laqueis custodire posset illesum: vel certe ad deū recto tramite firmoq3 gressu pduceret. cūq3 p captu mētis sue: vnusquisq̄ sentētiã pferret i mediū: ⁊ alii quidē hoc ieiunioꝝ vigiliarūq3 studio collocarēt: alii i nuditate et cōtēptu reꝝ: alii remotiorē vitã ⁊ heremi secreta cēserēt: ⁊ nōnulli i pmis sectãda caritatis. i. humanitatis officia diffinirēt: q3 ipsa pie erga fratres ⁊ peregrinos: studio susceptionis ipēdūtur. cūq3 i hūc modum pia cōtētione decertarēt: essetq3 iam noctis maximū tēpus cōsumptū: respondens demū. b. Antonius vniuersis dixit. Oia quidez hec que dixistis necessaria sunt et vtilia sitientibus deum: sed his principalem tribuere gratiã: nequaq̄ nos inumerabiles multorum fratrum casus ⁊ experimēta pmittūt. Nã sepe vidimus fratres has obseruatiōes tenētes. repentino casu deceptos. eo ꝙ i bono qð ceperant: discretionē minime tenuerunt. Nec eni alia causa lapsus eoꝝ dep̄hēdit: nisi ꝙ minus a senioribus istituti. neq̄q̄ potuerūt rationez discretiōis hui⁹ adipisci. q viã regiã docet mōachū sēper icedere ⁊ nec. excessu ꝯtinētie modū trãsire permittit. nec deflectere ad vitia pmittit. In oībus g̃ q̄ agimus discretio ãteponēda ē. Manifestissime eni3 declarat: nullaz sine discretiōis grã pfecte posse vel perfici vel stare virtutez. Et hec dicēte Antonio: vniuersoꝝ sētētia diffinitū est: discretionē cē q̄ fixo gradu itrepidū monachū pducat ad deū. ⁊ predictas ꝟtutes iugiter cōseruet illesas. Omniu3 nãq̄ virtutu3 genitrix ⁊ custos. atque moderatrix discretio est. De Herone sene idiscreto monacho. capitulum. xlii.

Ut hec exemplis certioribus approbemus. referaz vobis ð quodã sene Herone noīe. q discretionē minime retinēs. oēs pstinos labores pdidit. ⁊ insuper miserabiliter vitaz finiuit Ante paucos ⁊eni dies illusione diaboli: a sūmis ad ima deiectus. est. Hic itaque. l. ãnis in heremo ꝯmoratus singularē vite discretionē tenuit: ⁊ solitudinis secreta mi

ro furore vltra oēs sectat⁹ ē. Hic igit̄ post tātos labores ab isidiatore delusus. grauissimo lapsu corruēs: cūctos i heremo ↄstitutos: luctuoso dolore pculsit. Qui minime cecidisset: si bonū discretōis tenere voluisset. Tāto siqdē rigore animi sui imutabilē ieiunij continentiam semper exercuit: et solitudinis ac cellule secreta iugiter sectat⁹ ē. vt nec die sci pasche rigorē abstinētie solueret. Cūqꝫ oēs heremite ꝓ tāta solēnitate ad ecclīaꝫ pariter ↄuenissēt. solus ille n̄ affuit: ne quātulūcūqꝫ pceptōe leguminis parui: a suo ꝓposito videret relaxasse: q̄ psūptōe decept⁹: angelū sathane velut angelū lucis suscipiēs cū sūma veneratōe: eiusqꝫ pceptis obediēs: semetipꝫ i puteū ꝓfūdissimū pcipitē iactauit: magnū. s. ꝟtutis sue meritū ꝓbatur⁹: cū ide exiisset illesus: de quo puteo cū grādi fratꝝ labore semiuiu⁹ extract⁹: vitā tertia die finiuit. ꝛ qđ bis deteri⁹ ē: ita i ↄceptōis sue obstinatōe pmāsit vt ei nullaten⁹ potuisset psuaderi qđ demonū calliditate fuisset delusus. De duob⁹ mōachis q eūtes p dſtū decreuerunt non sumere cibum nisi deus illis transmitteret. Capitulum. xliii.

Uid dicam de illis duob⁹ frib⁹: q habitātes vltra illā heremū vbi quōdā fuerat. b. Anto. cōmorat⁹. min⁹ cauta discretiōe pmoti: eūtes p extērā solitudinis vastitatē: nullā escā penit⁹ sumere ↄcreuerūt: nisi quā p semetipm illis dn̄s pstitisset. Cūqꝫ errātes eos p deserta: ꝛ deficiētes iā fame: ↄspexisset a lōge mazites: q̄ gēs cūctis natiōib⁹ imanior atqꝫ crudelior est: nō eos ad effusionē sanguinis desideriū pde sed sola ferocitas mētis istigat. Uisis g eis: ↄtra naturā ferocitatis sue cū panib⁹ illis occurrerūt: tūc vn⁹ ex illis frib⁹ subueniēte discretōe velut a deo porrectos sibi panes cū graꝝ actōe suscepit: reputās escā sibi diuinit⁹ ministrari necsine dei iussu fcm̄ eē dicēs vt illi q semp hoīuꝫ sāguine gauderēt: nūc deficiētib⁹ eis vite substātiā largirētur. Alli⁹ ꝟo recusās cibū. velut ab hoīe sibi oblatū: iedie labore ↄsūpt⁹ mortu⁹ est: quoꝝ scꝫ q̄uis initia ex repbēsibili psuasione descēderit. vn⁹ tn̄ subueniēte discretōe: id qđ icauta ↄcepat emēdasse cognoscit: ali⁹ aūt stulta psūptōe pdurās. mortē quā dn̄s ab eo auertere voluit ipe sibi sciuit. De monacho q ↄcept⁹ a diabolo voluit filiū suū imolare. c. xliiii.

Uid etiam de illo monacho cōmemorē: cui⁹ nomē ꝛ qꝫ adhuc supest: sileo. Qui dū lōgo tpe demonē i angeli suscepit claritate: reuelatōib⁹ ei⁹ sepe decept⁹: credidit eū iternunciū esse iusticie. Nā p oēs noctes i cellula ei⁹: lumē absqꝫ vlli⁹ lucerne officio pbebat diabolus: ad extremū ꝟo iussit eū: vt filiū suū q cū eo pariter i eodē monasterio cōmanebat: deuotus deo offerret victimā: vt scilicet hoc sacrificio Abrahe pꝛiarche meritis coequaret. cuius ꝟbis ille itātū ē seduct⁹: vt hoc ↄfestiꝫ ope pfecisset: nisi puer d̄ cella manib⁹ ei⁹ elapsus concitus aufugisset. De monacho cui ostendebat diabolus exercituꝫ xp̄ianoꝝ ꝛ iudeoꝝ. capi. xlv.

Uit et alius monachus q nimiā semp tenuit abstinētiā. Quiqꝫ p annos multos: singulariter i cella reclusus. perpaucis imitabilē exhibuit abstinētiā. Hic ad extremū ita est diabolicis reuelationibus delusus: vt post annuos labores atqꝫ virtutes: qb⁹ alios monachos excesserat: ad iudaismum ꝛ circūcisionēꝫ carnis miserabiliter sit lapsus. Post multa nāqꝫ tēpora: diabolus velut nūcius veritatis: ostendebat illi per vana somnia ꝛ per quasdam inanes reuelationes: christianorum atque monachorum exercituꝫ: tenebrosum ac tetrum omniqꝫ macie tepidum atqꝫ deformem ꝛ ecōtra ostēdebat illi iudeorum plebem summa leticia tripudiantem: ingentiqꝫ lumine coruscantem: Ac proinde cōmouebat eū: vt si malet btitudinis illoꝝ particeps effici: circūcisionē quoqꝫ suscipere festinaret. Ex quibus profecto constat: memoratis viris tam lugubriter nemo fuisset illusus: si rationem dis/

eretiõis affeq laborasset. Q obrẽ ĩq̃tis ꝑniciosũ sit discretiõis gratiã nõ hr̃e: multorũ casus experimẽta declarãt. Cõfessio proprii delicti potenter demonis instigationem repellit. Capitulum .xlvi.

Abbas Serapion

solebat frequẽter iunioribꝰ fratribꝰ instructiõis gratia: de seipso narrare dicẽs. Cũ adhuc essẽ puerulus. ⁊ cũ abbate Theona cõmanerẽ. hec mihi ꝯsuetudo erat inimico iminente: vt postq̃ refecissẽ cũ sene hora nona. vnũ paximaciũ quottidie i sinu meo latẽter abscõdere: quẽ sero ignorãte sene occulte comedebã. Qd furtũ licet q̃ttidie pficerẽ. expleta tñ ꝯcupiscẽtia fraudulẽta. ad memetipsũ reuertẽs super admisso furto acrius cruciabar. q̃ sup esũ illiꝰ fuerã iocũdatꝰ: Cũq̃ istud molestissimũ opꝰ singulis diebꝰ explere. non sine cordis mei dolore ꝯpellerer. ⁊ clãdestinũ furtũ patefacere seni ꝯfũderer: ꝯtigit p dei ꝓuidẽtiã. q̃sdã fratres edificatiõis obtẽtu cellulã senis auidissimos expetisse. Cũq̃ refectione trãsacta. ꝯfabulatio spiritalis itceresse cepisset respõdẽsq̃ senex ꝓpositis iterrogationibꝰ eoꝝ d̃ castrimargie vitio. ⁊ occultaꝝ cogitationũ exponeret: ad vltimũ itulit dicẽs. Nihil sic noxiũ ẽ mõachis ⁊ letificat d̃mones. q̃ si celẽt cogitatiões suas spiritales patres. Tũc ego ꝯpũctus corde. existimaui seni secreta pectoris mei patefacta: ⁊ in occulto primum gemitus excitatus. deinde cordis mei cõpunctione crescente in apertos singultus: lacbrymasq̃ prorũpens. cepi amarissime flere: ⁊ ꝯtinuo ieci de sinu meo paximacium. qd̃ vitiosa consuetudine clanculo pauerem comedendũ cumq̃ in medium proferens. quõ quottidie inuoluens cum occulte ederem: prostratus in pauimento. cum venie postulatione confessus sum: ⁊ vbertim ꝓfusis lacbrymis. orationibus eoꝝ veniã apud deum postulabã. Tunc senex dixit. cõfide fili. q2 liberauit te a captiuitate ista cõfessio tua: victorẽ nãq3 aduersarium tuũ hodie triũphasti. Ualidiꝰ eũ tua cõfessiõe elidẽs q̃ ipse fueras ab eo tua taciturnitate deiectus. Et idcirco post hãc publicatõnẽ tuã iste maligꝰ spiritꝰ nõ dñabir tibi. nec in te latibulũ sibi teterrimꝰ ꝑpẽs hacten9 vsurpabit: q2 de tenebris cordis tui. p hãc confessiões ꝓiectus ẽ. Nec dũ senex hec ṽba compleuerat: ⁊ ecce stati velut lãpas magis accensa. de meo sinu procedens. tanto fetore cellam repleuit: vt vix in ea residere possemus. Resumensque senex dixit: Ecce probauit tibi dominus veritatẽ sermonum meorum. vt passionis illius intentorem de corde tuo confessione salubri fugatum. oculorum fide perciperes: patefactumq3 hostem nequaquã locum in te vlterius habiturum. aperta eius expulsiõe cognosceres: Itaq3 s3 sniã3 senis. ita est i me ṽtute ꝯfessionis dñatio diabolica exticta vt nũq̃ mihi vlteriꝰ: nec memoriã ꝯcupiscẽtie huiꝰ tẽptauerit inimicꝰ igerere. De monachis a sarracenis iterfectis capi. xlvij.

In palestine

partibus iuxta vicũ tecue. q Amos ꝓph̃a3 meruit ꝓcreare: solitudo vastissima ẽ. vsq3 arabia3 ac mare mortuũ: quo igressa deficiũt fluẽta iordanis: ⁊ cinis sodomoꝝ amplissima extẽsione porrecta ptigẽs: In hac solitudine summe sãctitatis monachi diutissime ꝯmorãtes: repẽte sunt a discurrẽtibꝰ interẽpti sarracenis. Quoꝝ corpora tã a pp̃lo regionis illiꝰ: q̃ ab vniuersa arabũ plebe: tãta veneratõe sũt pcepta: vt inumeri pp̃li cõcurrẽtes ex vtraq3 parte grauissimũ sibi certamẽ ꝓ reliquiis eoꝝ idixerũt: pie iter se ꝓ scã rapine duotõe ꝯcertãtes: qui na3 iustiꝰ mereretur eoꝝ sepulturã ac religas possidere. Illis. s. de vicina ꝯmoratõe ipoꝝ aliis de originis ꝓpinquitate gloriãtibus De abbate Daniele. capi. xlviii.

Inter ceteros

heremitas: abbatẽ quoq3 vidimꝰ Danielẽ: eq̃lẽ cetis i oibꝰ ṽtutibꝰ: s3 peculiariꝰ gr̃a humilitatis ꝑditũ. Qui merito puritatis ac mãsuetudinis sue: a scõ Paphũcio eiusdẽ solitudinis p̃sbytero: ad diaconii officiũ ẽ pelectꝰ. Intã

tū eni isdē.b. Paphūci⁹ ṽtutib⁹ ipsi⁹ aggau debat: vt quē vite meritis ⁊ grā parē sibi nouerat coeq̄re sibi ēt sacerdotii ordie se stiaret. Deniqȝ optās sibim ⁊ successorē di gnissimū ꝓuidere supstes: ꝑsbyterii honore eū ꝓuexit. Qui tñ prioris cōsuetudinē hūi litatis ñ omittēs: nihil vnq̄ȝ sibi illo pñte ḋ sublinioris ordis adiectiōe donauit: sȝ sēp abbate Paphūcio offerēte spiritales ho / stias: ille velut diaconus i ꝑoris ministerii ꝑmāsit officio. In quo tñ.b. Paphūciū cū talis vir eēt ac tāt⁹ vt i m'tis etiā ꝓsciētiā grē possideret: hec spes ḋ substitutōis ele / ctōe frustrata ē. Nā nō lōge post hūc ipm quē sibi parauerat successorē: añ se ad deū ꝑmisit. De abbate Sereno. capi.xlix.

Amme sanctitatis

⁊ ꝯtinētie viꝝ: noisqȝ sui speculū abbatē vidimus Serenū: queȝ singulari veneratōe ꝑ ceteris admirati sum⁹. Cui su pra oēs ṽtutes: q̄ nō solū i actu ei⁹ vel mo rib⁹ sȝ etiā ipo vultu p dei grāȝ refulgebat ita est peculiari bñficio dono castitatis isu sus: vt nec se ipis qdē naturalib⁹ icētiuis i getari vel i sopore sētiret. Ad quā tñ car / nis puritatē quō ꝑuenerit. qꝛ supra ꝯditio nē humane nature videt: necessariū eē re / or explicare. Hic igit.b. Seren⁹ ꝓ iterna cordis atq̄ȝ corporis castitate: nocturnis di urnisq̄ȝ ꝓcib⁹: ieiuniis quoq̄ȝ ac vigiliis isa tigabiliter isistēs. cū se vidisset orationū su aꝝ obtinuisse vota: cūctosq̄ȝ estus i corde suo ꝯcupiscētie extictos: velut suauissimo gustu puritatis accēsus: i maiorē suā siti ȝe lo castitatis exarsit: ⁊ intēsiorib⁹ cepit ie / iuniis atq̄ȝ obsecratōib⁹ icubare vt morti / ficatio passionis hui⁹: que iteriori homini solo dono dei fuerat attributa: ad exterio ris etiā puritatē eaten⁹ ꝑueniret: vt ne ipe qdē vl' illo simplici ac naturali motu. q etiā i paruulis atqȝ lactētib⁹ excitat: vlterius pulsaret. Cūqȝ petitōi cepte supplicatiōe iugi ac lachrymis idēfessus isisteret: adue niēs ad eū angelus i visione nocturna: ei / qȝ velut apiens vteꝝ: quādā ignitā carnis strumā de ei⁹ viscerib⁹ euulsit atqȝ ꝓiecit suisqȝ locis vt fuerāt oīa intestina restitu ens: dixit ad eū. Ecce iquit icētiua carnis tue abscisa sunt: ⁊ obtinuisse te noueris ho dierno die perpetuā corporis puritatem: quā fideliter postulasti. Hec ḋ grā dei que memorato viro peculiariter attributa est: breuiter dixisse sufficiat. Ceteꝝ cū ad euȝ die quadragesima venissem⁹: ac de diuer sis questionib⁹ eū flagitarem⁹: ad extremū de ipugnatōe demonū eū requirebamus. Tūc ille: vt semp erat: placidissimo vultu respōdēs dixit. Nō eniȝ demones habere potestatē quemq̄ȝ hominū ledendi exem / plū.b. Job manifesta ratōe demōstrat. vbi non amplius eum temptare audet inimic⁹ q̄ȝ diuina ei dispensatione conceditur. De eo q̄ nō eādē vim habeant nūc demones ꝯtra monachos: quā anteriori tpe. capi.l.

Atis tamen nobis

experiētia nostra: ⁊ senioꝝ nostro rū relatōe ꝯpertū est: nō eādē vim demo / nes nūc habere cōtra monachos: quā an / teriori tēpore iter anachoritaꝝ pricipia: in quibus adhuc raritas monachoꝝ in here / mo cōmanebat. Tāta nāqȝ tūc erat demo nū feritas: vt vix paucissimi tolerare ha / bitationē solitudinis possent. Siquidē in ipsis cenobiis i quibus cōmorabantur. x. vel. xij. ita eoꝝ atrocitas grassabat: ⁊ fre / quēter ac visibiles sentiebātur aggressus vt nō auderēt oēs pariter noctibus obdor mire: sed vicissim aliis degustātibus som / nū. alii vigilias celebrātes: psalmis ⁊ ora / tionibus seu lectionibus iherebāt. Cūqȝ il los ad soporē nature necessitas inuitasset: expergefactis aliis: ad eoꝝ qui dormituri erāt custodiā: similiter vigilie tradebātur. Unde dubitari nō potest: vnū e duobus nūc esse: aut enim ṽtute crucis etiā deserta penetrāte: ⁊ ei⁹ gratia vbiqȝ coruscāte: re tūsa est nequicia demonū: aut negligētia nr̄a illos ab ipugnatōe pristina reddidit lē tiores: dū dedignātur aduersuȝ nos illa in ꝯtētōe ꝯfligere: qua tūc ꝯtra illos ꝓbatissi mos xp̄i milites seuiebāt. Ceteꝝ corpalit traditos sathane: vl' i infirmitatibus magnis

etiam viros sanctos nouimus ꝓ leuissimis quibusq; delictis. cū in illis nec tenuissimum quidē peccatū aut maculā. in illo iudicij die patiatur inuenire diuina clemētia: vt eos tanquā aurū ꝓbatū. ad illā ꝑpetuitatem gloriosam. nulla indigētes penali purgatōe trāsmittat. iuxta illud. Uir iustus ꝓbatur in fornace humiliatōis. Et illud. Quē enī diligit dñs: corripit. flagellat autē omnem filium quem recipit. Qđ nr̄is quoq; tēporibꝰ satis euidēs contigit ꝛ apta ꝓbatio i abbate Paulo vel Moyse. q habitauit locum huius solitudinis q calamus nuncupatur Nā Paulus ꝯmoratus ē in heremo que adiacet panephisī ciuitati. quā solitudinem iam olim factam aque salsissime inundatione cognouimꝰ: que quotiens flauerit spiritus aquilonis de stagnis impulse ac super fuse adiacentibus terris. ita omnē illius superficiem cōtegit regionis: vt ātiquos ibidē vicos q oli hacipsa đ causa omni sūt habitatore deserti. faciat velut īsulas apparere. De abbate Paulo. Capitulum. li.

Hic igitur abbas paulus. tantam cordis puritatem quiete solitudinis silentioq; ꝑfecerat: vt nō dicā vultū femineū. s; ne vestimēta qdē sexus illius cōspectui suo pateretur offerri. Nā cū q̄dā die ꝑgeret ad cuiusdā senioris cellam: casu mulier ei obuiauit. Quā cū vidiss; tāta fuga ad suū rursū mōasteriū. pretermisso qđ arripuerat itinere cucurrit: q̄nta nullus a facie leonis vel immanissimi draconis aufugeret. Qđ lic; zelo castitatis ꝛ puritatis ardore sit factū. tñ q: non ꝑm sciam ꝓsūptū ē. s; obseruātia discipline excessus ē modus: ne elatio eū inuaderet. tali ꝯfestī correptōe ꝑcussus ē vt totū corpus eiꝰ paralyseos valitudīe solueret. nullū q; i eo mēbrū. penitꝰ suū officiū ꝑualeret explere. Siqdē nō solū pedes ac manꝰ. s; etiā lingue motū ipeq; aures ita auditꝰ ꝓpꝛii amiserūt sēsū: vt i eo nihil āpliꝰ ex homine q̄ īmobilis statue figura remāeret Et ad h̄ redactꝰ ē. vt īfirmitati eius nullo mō viroꝝ diligētia ꝺseruire sufficeret: nisi sola ei mulieribꝫ sedulitas mīstrar;. Nā portato eo ad monasterium sacraꝝ virginū cibus ac potꝰ femineo ei īgerebat obsequio: explēdisq; oībꝰ nature necessitatibus. eadē illi diligētia ꝑ annos ferme q̄tuor. i. vsq; ad vite sue terminū fuiebat. q cū tāta eēt mēbroꝝ oīm debilitate cōstrictꝰ: vt nulli ī eo artꝰ viuacē motū retentarēt: tāta ex eo ꝟtutū gratia ꝓcedebat. vt cū de oleo qđ corpore suo tetigerat vngerent īfirmi: stati a cūctis valitudinibꝰ curarētur. ita vt sup hac eiꝰ valitudīe euidēter claresceret. ꝛ debilitatē mēbroꝝ eius amore dñi ꝯtributā. ꝛ sanitatū grām pro testimonio ꝛ manifestatione meritorum eiꝰ spiritꝰ sanctus virtute pararent. De abbate Moyse. Capitulum. lii.

Secundus vero quē diximus moyses in hac heremo ꝯmoratus. cū ꝛ ipe singularis ꝛ icōpabilis vir ess;: ob reprehēsiōe; vnꝰ ꝟmonis quē cōtra abbatē machariū duriꝰ ꝓtulit. tā diro demoni ē cōfestim traditꝰ vt humanas egestiōes ori suo īgereret. Qđ flagellū purgatōis diuinā ei itulisse dispēsatōe;: ne vl' momētanei peccati macula in eo resideret. velocitate curatōis eiꝰ đmōstratū ē. Nā continuo abbate machario ī orone; ꝓstrato dictu citiꝰ malignꝰ spūs ab eo fugatus discessit. Ex quo manifeste ꝑpendit̄. ñ debere eos abhoīari vl' despici: quos videmꝰ diuersis tēptatōnibꝰ vl' malignis spiritibus tradi: q: duo hec credere īmobiliter nos oportet. prīo q; sine đi ꝑmissu nullus oīno tēptet̄. scđo q; oīa q̄ a đo nobis īferūtur. velut a piissimo pr̄e ac clementissimo medico. pro nostris vtilitatibus irrogent̄.

De monacho q in solitudīe noctu vidit multitudinem demonum. Capitulū. liii.

Quidam autē frater cū ꝑ solitudinem iter ageret: aduespante die spelūcā q̄ndā repiēs. ibidē substitit. Ubi dū psalmos ex more cantaret. tempus medie noctis excessit. Cumq; finita vigilia: refecturus lassum corpus paululum resedisset. repente cepit innumerabiles cateruas demonum vndiq; confluentium intueri: que infinita

cōstipatione pcedentes. alie pibant principem suum: alie sequebant. Qui princeps eorum magnitudine pcerior cunctis: et aspectu terribilior videbatur: cumque in quodam solio sublimissimo cōsedisset. vniuscuiusque act⁹ diligenti examinatōne cepit discutere: illosque q nec dum se circūuenire emulos suos potuisse dicebant. velut inertes a conspectu suo cum iniuria iubebat expelli: spacia tanti tēporis et opus inaniter expensum. cum fremitu furoris eis exprobrās. Illos vero qui nunciabāt consignatos sibi homines decepisse: sūmis laudibus cū exultatōe ac fauore cunctorum. vt fortissimos pugnatores ad exēplū cūctorum. gloriosissimos corā omnibus emittebat. Inter quos cū qdā nequissimus spiritus: vt pote. magnū triumphū nunciatur⁹ letior aduenisset. nomen monachi optime cogniti designauit: asserens se post qnque annos qbus eum iugiter obsideret. vix eadem nocte in ruinā fornicationis mersisse Super cuius relatōe cū immane cūctorum gaudium fuisset exortum. summis a principe eorum laudibus eleuatus: magnisque pconiis coronat⁹ abscessit. Aurora itaque superueniente. cum omnis multitudo demonū ab oculis eius euanuisset. dubitās frater ille d̄ assertiōe spirit⁹ imūdi memor etiā euāgelice sententie qd̄ in ueritate nō stetit et qr n̄ ē veritas i eo. et cū loqr mēdatiū ex ppriis loqtur pelusiū petiit. vbi illū fratrem nouerat cōmorari: quē malign⁹ spiritus asseruit esse deceptum. Erat etiam ibi et alius frater illi notissimus. quem interrogans de eodem fratre. repperit q eadem nocte qua teterrimus ille demon ruinam eius suo principi nunciaret. monasterio pristino derelicto. vicum petisset: et in fornicationem miserabiliter cecidisset. Hec autem audiens frater suspirans et flens reuersus est in locum suum. De duobus philisophis qui ad sanctum Antonium perrexerunt. Capitulum. liii.

Quodam autem tēpore qdam duo ph̄i audientes famam beati Antonij: perrexerunt ad eum Qui cum inter se quasdam questiones habuissēt. despiciētes ph̄i sāctum Antonium velut imperitū et sine litteris virum: reuersi sunt ab eo. Uolentes autē eū si nihil amplius potuissent ledere. vel de cellula ei⁹ magicis prestigijs et circūuentione demonum pturbare: immiserūt ei neqssimos d̄mones ad ipugnatōem. hac iuidia et liuore pculsi: eo q multi hoīum. ad illū velut dei famulum quottidie cōuenirēt. Cūque illo nunc qdē imprimēte pectori suo et frōti signaculū crucis. nunc v̄o oratōi suppliciter icubante. nec appropiquare qdē dirissimi demones eidē auderēt: reuertebātur ad eos q illos direxerant sine effectu. Tunc illi alios rursum q̄si potētiores miserunt. Cumque et illi fatigati reuertissent. iterum alios nihilominus potentiores ac vehementiores aduersus militem xp̄i destinauerūt: q nihil penitus pualuerūt Antonio viriliter reluctāte. Eo itaque nihil pfecerūt tales. tāteque eorum isidie tota magica arte et nigromancia quesite. vt per hec euidentissime cōprobarent magnā v̄tutē iesse pfessioni xp̄ianorum: qbus ille tā seue vmbre nihil Antoniū. nō solū ledere: sed nec pūcto qdē de habitac'lo suo valuerūt pturbare. Pro hac ergo admiratōe stupefacti ph̄i: cōfestim ad sāctū Antoniū venerunt. impugnatōum suarum magnitudinē. et causas atque insidias liuoris sui ei patefecerūt: xp̄ianos se fieri protinus poposcerūt Cumque diem ab illis prodite impugnatōnis requireret: indicauerunt. Asseruit autem se beatus Antonius amarissimis cogitatōnū stimul' tūc fuisse pulsatū. Eundē beatū antoniū. ita nōnūque i orōne noui m⁹ pstitisse: vt eodē i excessu mentis frequēter orātē. cū solis ort⁹ cepisset infūdi. audierim⁹ eū i furore spirit⁹ sic pclamantē. qd me ipedis sol. q ad hoc oriris: vt me ab hui⁹ veri luminis abstrahas claritate.

Finit tertia pars pricipalis hui⁹ opis. videlicet liber d̄ regulari ɔuersatōe egiptiorum monachorum: et eorū qui degunt apud palestinam. vel Mesopothamiam:

4a. pars

Incipit plogus sancti Pascasij ad exhortationē sanctoꝝ patrū tā grecoꝝ q̄ egiptoꝝ

Domino venerabili patri Martino presbitero ꝛ abbati: pascasius. Vitaspatrum sanctorum grecoruꝫ. vt cetera facundia studiose conscriptas. iussus a te sanctissime pater: ī latinum transferre s̄monem in solito si licuisset opere rennuissem. Neq; enim vnq̄ qđ scribi vel legi potest excudi ingenio aut consciētia cordis ꝓhibente. Scire enī me ꝙ nihil sciā non audeo dicere: ne verbum hoc: sapientissimo Socrati surripiaꝫ Sed qꝛ tua pater necesse est iussione vtar non gloriabor ingenio: sed fidem quā tibi debeo. etiam opere iniūcto prestabo. Verū: qꝛ eloquētiū virorū libri sunt plurimi. s̄mone latino conscripti. quoꝝ lectōis expertū me esse. te etiam astruente testificor si qd de illis aut hoc insertum forte repperer is. vt minus eleganter expressum. ne mee culpe deputetur exoro: qꝛ sicut in dato mihi codice repperi ea scripta sic trāstuli. licet nec ea studiose posse me ꝓferre ꝓfiteor. Unde restat: vt qd te iubente cepi te orante perficiam: que tamen si scribenda decreueris vt tuo polire sermone digneris exposco: Neque enim mihi liquebit quedam placuisse tibi: nō ꝛ aliqua displicuisse cognouerim. Incipit liber exhortationum. Et primo contra castrimargiam ad deuitandum gule desideriū.

Quidam frater. quēadmodum in cella propria degere deberet: abbateꝫ Sysoi requisiuit. cui respondit abbas Sysoi comede inquit panem tuum ꝛ salem: ꝛ non sit tibi necessitas aliquid excoquendi: aut longius euagandi. Alteri quoqꝫ idem requirenti. Respōdit Daniel propheta cum dixit. Panem desiderioꝝ non comedi. Dixit vnus senex ad alterum senem habentem caritatem. ꝛ suscipientem tam monachos multosq; secularis: lucerna quidem multis lucet. rostrum tamen propriū incendit. Dixit vnꝰ ex patribus quia inuenitur homo multuꝫ comedens. ꝛ adhuc esuriens continet se. ne satietur: alter autem comedit parum ꝛ satiatur. Qui autem multum comedit ꝛ adhuc esuriens continet se: maiorem mercedem habet. q̄ ille qui parum comedit ꝛ satiatur. dixit quidam senex. Ne qđ desideraueris aliquando manduces. Comede autem quod transmissum tibi fuerit a domino: ꝛ gratias ei age. Quidam frater impugnabatur a spiritu blasphemie. ꝛ erubescebat dicere: ꝛ quoscumqꝫ audisset magnos senes. pergebat ad eos. vt illis declararet: ꝛ mox vt perueniebat. verecundabatur dicere. Cum autem frequenter ad abbatem Pimenium veniret. vidit eum senex habentem cogitationes: ꝛ dicit ei. Ecce frequenter venis ad me habens cogitationes. ꝛ sic iterum remeas. tristis tecum illas portans. dic ergo mihi fili. qd est qđ habes? At ille dixit. In blasphemia impugnat me diabolus: ꝛ erubescā dicere Et mox vt aperuit causam: leuior impugnatio eius apparuit. Et dixit ei senex. ne contristeris fili. Quando enim hec cogitatatio aduenit: dic. Ego hac causa opus nō habeo: blasphemia tua super te sit sathanas. Hanc enī causam aīa nō vult. Quaꝫ cūqꝫ enī causā aīa noluerit nō diu ꝑmanebit. Et ita frater ille discessit. dixit abbas Moyses. Per has q̄tuor res pollutionis passio gignit̄. ꝑ abundantiā esce ꝛ potꝰ ꝛ satietatē somni. ꝑ otiū ꝛ iocū. ꝛ ornatis vestibꝰ īcedēdo. Iteꝫ dixit. corporee mlt̄e sūt passiōes. Et dicit ei frater: ꝛ q̄ sunt abba? At ille respōdit. qa paulus apostolus dicit fornicatio ꝛ īmunditia. vel oīs cupiditas. nec nominetur in vobis: sicut decet sanctos: visus quoque et fiducia frequenter ad preliū veniūt. De abbate machario

Abbas macharius referebat ꝙ cū maneret ī illa solitudīe vbi solus residebat: īferiꝰ āt fuit altera solitudo. q̄ plena erat multis fratribꝰ: sero ꝑ viā circūspiciēs. vidit demonē veniētē ī figura hoīs. vestitū linea tūica ꝑforata: ꝛ ꝑ sin

gula foraina vasa parua pēdebāt. ꝛ dixit ei senex. Quo vadis maligne? Et respon/ dit ei. Uado commouere fratres q sunt in ferius. Ait senex. Et propter qd tot vas/ cula tecum fers? At ille dixit. Gustuz fer ro fratribus: ꝛ ideo tanta fero. vt si vnū n̄ placuerit. porrigo aliđ. ꝙ si ꝛ illud displi/ cuerit ostendā aliud: ꝛ sic fieri nō potest. ni si vnū ex illis aliqđ placeat ei s. ꝛ hec di/ cens discessit. Permansit aūt senex in eo/ dē loco. iterꝫ ꝑ viā circūspiciens: vsqꝫ quo demon rediret ꝛ cognosceret q̄ indicaret ꝛ cū rediret. dixit ei. salu⁹ sis. At ille r n̄dit Quid mihi istud v̄bū q2 oēs mihi ɔtrarii fa cti sunt ꝛ nullus cōsilijs meis acqescit? di/ xit ei senex. ergo neminē ibi habes amicū? At ille respōdit. vnū habeo amicū. ipse mi hi ɔsentit: ꝛ quotiēs viderit me huc atqꝫ il luc. cito ɔuertit̄ ad me velut ventus. Cuz qꝫ nomen ei⁹ ab eo reqsisset: dixit: Q uia Theopist⁹ dicitur. ꝛ mox euanuit. Exur/ gens itaqꝫ cōfestim abb as Macharius. descendit ad inferiorem heremū. Quē cū vidissēt fratres a longe. egressi sunt obuiā ei: ꝛ vnus qsqꝫ sperās ꝙ apud se maneret. ꝛ p̄parabat se. At ille requirēs cellā Teo/ pisti: ad eū profectus est. Cūque cum gau dio illū suscepisset. ꝛ essent vterqꝫ soli: di/ cit ei abbas Macharius: Q uēadmoduz tecū est frater? At ille respondit: Interim orationib⁹ tuis bene est. Et senex ait. non te impugnant cogitationes? At ille ait. Interea bene sum. Erubescebat enim di cere. Et dicit ei senex. Ecce quot annis sum in solitudie. ꝛ ab oibus honoror: ꝛ in hac etate cū sim senex. moleste sunt mibi cogitatōes? Respondit Theopistus: ꝛ ait Crede abba: qm̄ ꝛ mihi. Tūc senex singu las cogitatōes q̄si se ipugnantes fingebat vsqꝫ quo ɔfiteret̄ illi totum Theopistus. Post hec dixit senex. Q uēadmodū ieiu/ nas? At ille dixit. Usqꝫ ad nonā. Dicit ei senex. Ieiuna vsqꝫ ad vespam. ꝛ de euan gelio vel de aliis scripturis sine cessatiōe sēper aliqd meditare: ꝛ quotiens tibi aliq̄ cogitatō superuenerit. nunq̄ꝫ deorsū aspi cias: sꝫ sursū oculos cordis intende. ꝛ mox dn̄s adiutor tibi erit. ꝛ itā discessit ad pro priā solitudinē. Et dum insisteret orationi circūspiciens viā: iterꝫ vidit demonē eun dem. ꝛ reqrit eū. Quo vadis? At ille simi li mō fratres ɔmouere respōdit. cū aūt re uerteret̄. interrogauit eū senex. Quemad modū nūc se habent fratres? At ille dixit Male qm̄ oēs agrestes effecti sunt. ꝛ ꝙ de omnib⁹ peius ē. vnū quē habui amicū obediētē mihi: ꝛ ipe: nescio vnde ɔuersus omnibus asperior ē. ꝛ iuraui me nō calca turū illū locuz. nisi post multū tp̄s. Et hec dicēs: discessit. Interrogauit qdaꝫ frater cogitatōes suas abbatē Pimeniū. Et re spōdit senex. monach⁹ si ventrē ꝛ luxuriā ꝛ linguā rēnuerit. ꝛ vagatōem nō fuerit sectatus: ɔfido. q2 non morieť sed viuit in perpetuū. Duo fratres ad abbatē Heliā venerunt impugnati a cogitatōib⁹ Et vi dens eos senex ꝙ corpulēti essent. tāqꝫ ad discipulū suū subridēs dixit. Uere frater ego erubesco ꝓ te. qa sic in sagina nutristi corp⁹ tuū. q2 esca vermiū sum⁹: cū ꝓfitea ris te esse monachū. Pallor eni cū humili tate ꝛ macies: dec⁹ ē mōachi. Itē dixit. q2 monach⁹ edēs multū ꝛ opans multū. nō ɔfidat: q āt pax edit. etiā si parum opere/ tur. confidat ꝛ agat viriliter. Contra philargiam ꝛ de perfecta abrenūciatione

Uidam iuuēis volebat ab renūciare mūdo. ꝛ frequēter eū egressū đ domo sua reuocabāt cogitatōes iuoluētes plrimis negociis. Erat eni diues valde. Uno die egressu eo. hostes imūdi circūdederūt eū ꝛ multū puluerē excitauerūt āte illū. Ille v̄o ɔfesti expoliās se. ꝛ iactās vestimenta sua: currebat nud⁹ ad mōasteriū. Declara uit āt de⁹ vni seni dicēs. Surge ꝛ suscipe athletā meū. Surgēs ğ senex obuiauit il/ li nudo: ꝛ cognoscēs cāꝫ admirat⁹ ē. ꝛ de/ dit illi habitū mōachilē. Q n̄ āt aliq venie bāt ad senē reqrere đ cogitatōib⁹ variis: instruebat eos de abrenūciatōe mūdana: ꝛ dicebat. Illū frēm reqrite. q nec idumēta sui corporis ꝓuauit: q2 ego ad mensurā re nūciatōis illi⁹ nec dū ꝑueni. dicebat āt pa

ulus abbas galatha. si aliqs res voluerit mōach⁹ i cella sua hr̄e: pter eas sine qb⁹ n̄ pōt viuere: frequēter cogit̄ ē cella egredi ⁊ ita demonibus p̄uaricat̄ ac decipit̄: Dic aūt ip̄e Paulus i vna quadragesima: cū sextario lētis: ⁊ paruo vasculo aque pdu/rauit: ⁊ vnā mattulā faciēs: cādē texebat ⁊ retexebat: ne tm̄modo foras exiret. Qui/dā fr̄ reqsiuit senē dicēs. Fac abba carita tē: ⁊ dic mihi s̄monē. qd debeā i iuuētute cōgregare: vt habeā illud i senectute? Re spondit senex: Aut xp̄z adipiscere ⁊ cogita de te: aut certe pecuniā ne mēdices: q̄ tuū est eligere: aut dn̄z deū aut māmonā. Fre quēter abbas Agathon suū discipulū cō/monebat: dicēs. Ne aliqn̄ tale aliqd tibi acqras: qd̄ fr̄i te petēti dare pigeat: ⁊ p hoc inueniaris mandata dei transgrediens. Qui petit: da ei: ⁊ volenti a te mutuari: ne auertaris. Nihil dolenduū monaccho: si quid perdiderit vel amiserit.

Bbas machariius dū eēt i egypto ⁊ egressus fuisset de cella sua regressus iuenit quēdā latro/nē furātē id qd̄ i cella sua haberet. Stetit ergo ⁊ ipse tāq̄ pegrinus: ⁊ carritauit aīal cū illo: ⁊ cū magna patiētia d̄duxit eū di/cēs: nil itulim⁹ i hūc mūdū: dn̄s dedit. sicut illi placuit ita factū est: bn̄dict⁹ dn̄s i oīb⁹ Quidā fr̄ vicin⁹ cuiusdā magni senis: occl̄te igrediebat̄ cellā ei⁹: ⁊ qcqd habebat se/nex: furabat̄. Cū aūt videret senex: nō illū arguebat: sed ampli⁹ opabat̄ dicēs. Puto frater ille necessari⁹ est. Habebat ergo se nex grandē tribulationē ex penuria panis cū aūt moriturus esset ⁊ circūdedissēt euz alii fratres: ille cū vidisset illū fr̄ez q sole/bat illi furari: dic ei. Accede huc ad me fr̄: Et apph̄ēdēs man⁹ ei⁹ osculat⁹ ē eas dicēs Gr̄as ago manib⁹ isti⁹ fr̄is: q̄z ppter eū ar bitror me ituz̄ i regnū celoz̄. Ille aūt ↄpū ct⁹ ⁊ agēs pn̄iaz: fcūs ē ⁊ ip̄e strēnu⁹ mona ch⁹: ex actib⁹ senis quos vidit. De tolle/rantia paupertatis in requiem ducit.

Icebat vnus ex seni b⁹. Nihil iuenim⁹ scriptū d̄ Laza re illo paupe q̄ aliquā v̄tutē fecisset: nisi/hoc tm̄: q̄z nūq̄ aduersus diuitē murmu/rauit. Quis illi nullā misericordiā faceret sed cū gratiarū actōe portauit laborē pau/pertatis sue: ideoq̄ i sinū Abrahe suscept⁹ est. Itē dixit. q̄z n̄ oportet quēq̄ cogitare: nisi d̄ timore dī. Nāetsi coact⁹ fuerit d̄ cor/porali necessitate eē sollicit⁹ nūq̄ cogitet de ea an̄ tēpus. De reprimēda auaricia.

Bbas siluanus dū mo dicū di scessisset a cella: discipulus su⁹ Za charias cū alijs fr̄ib⁹ sepē horti amouit: et fecit hortū maiorē. Qd̄ postq̄ regressus se nex agnouit: tulit melotē suū vt discede/ret. At illi proiicientes se ad pedes eius ppē qd hoc faceret vt idicaret postulabāt. Tūc senex ait. Nō igredior igt i cellā hāc nisi sepis fuerit i locū suū reuocata: q̄ mox fcō ita regressus ē. Quidā fr̄ reqsiuit senez dicēs. Si mihi debet paucos nūmos fr̄ iu/bes vt repetā eos? Cui senex. Semel tm̄/modo illi dic cum humilitate. At ille dixit. Q si semel dixero ⁊ nihil mihi dederit. qd faciā? Tūc senex ait. Ulteri⁹ ei nihil dicas At ille itez ait. Et qd faciā: q̄z nō possū vi cere cogitationē meā nisi fuero illi iportu/nus? Dicit ei senex. Dimitte cogitatōes tu/as: tm̄modo fratrē tuū ne ↄtristeris: q̄z mo nach⁹ es. Abbas Agathon volētib⁹ eme re opa manuū suaz: cū rege vēdebat p̄ciū aūt erat cribri cētū: sportelli v̄o ducētiqui quagīta: ⁊ volētib⁹ ↄpare dicebat p̄ciū: ⁊ qcqd illi dedissēt suscipiebat̄ tacēs nec ali/qn̄ numerās. Dicebat eni: Quid mihi p/dest ↄcertare cū illis: vt illi peccēt forsitan iurantes: ⁊ qn̄ sup fuerit nūmi erogē illos fratribus. Sed q̄z d̄s si vult huiuscemodi elemosynā a me: neq̄z illi placet vt aliquē pmittā i sacrificio peccare. Et dū illi fr̄ di/ceret: ⁊ panis in cellam vnde venturus est dixit ei. Quid enim panis hominum in cel la? Contra iram: ⁊ de origine ire.

Irit quidā ex sanctis pa trib⁹. Ira p hos quatuor actus exurgit: per cupiditatem auaricie dandi ⁊ accipiendi: resq̄z alienas rapiendi: ⁊ siquis propriam

ſiñiaꝫ amãs ꝺ̃fendit:⁊ ſi qs ſe vult honorib⁹ eſſe dignũ:⁊ ſi qs doctorẽ ſe eſſe vult. plus oĩb⁹ ſapiẽtẽ ſe eſſe ſperãs. Jra etiã ꝑ hec q̃tuor. hũanos ſẽſus obſcurat: ſi odio habuerit hõ ꝓximũ ſuũ. acſi pro nihilo habuerit: aut ſi ĩuiderit illi. aut ſi ꝺ̃tractauerit ꝺ̃ eo. Ad h̄ ſcm̄ Joãnẽ euãgeliſtã oñdã auctorẽ. Qui odit inqt frẽ ſuũ ĩ tenebris ẽ. ⁊ neſcit q̃ eat: ⁊ mãet ĩ morte. Paſſiõis aũt hui⁹ retributio q̃tuor modos habet. pmũ ex corde. ſcõꝫ ex facie. tertiũ ex lĩgua. q̃rtũ ex facto. Si qs ḡ potuerit ita portare malũ. vt nõ ĩgrediat̃ ĩ corde: nõ pueĩt vſ ad faciẽ Si aũt venerit ĩ faciẽ: cuſtodiat lĩguã ſuã ne loquat̃ illꝺ̃. Qꝫ ſi locut⁹ fuerit: vł h̄ cuſtodiat ne redeat ĩ facto. ſꝫ mox abſcidat a corde. Tres eñi grad⁹ ſũt hoĩuꝫ ĩ paſſione ire. Nã q nł'li volũtarie nocet. ⁊ reſiſtẽtib⁹ ñ iniuriat̃. ⁊ pcit ꝓxĩo ſuo: hic ƀm xp̄i naturã ẽ. Qui autẽ nec aliũ ledit. neque ſe ledi vult. hic ƀm Adã ẽ. Qui ꝟo alijs nocꝫ. aut iniuriat̃. aut calũnias ĩgerit. aut vſuras exigit. hic ƀm diabolũ ẽ. Quidã frẽs venientes ad abbatẽ Antoniũ: poſtulabãt ab eo audire ƀmonẽ ꝑ quẽ ſaluarent̃. Quib⁹ ille ait. Scripturas audiſtis: q̃ vobis a xp̄o ſufficiãt ſcitis. At illi vt ip̄e q̃ aliqd eis dicere dignaret̃ iſtabãt. Tũc dic̃ eis. Euãgeliũ dicit. Si qs te pcuſſerit ĩ maxillã ꝺ̃xtraꝫ p̄be illi ⁊ alterã. At illi ſe facere h̄ nõ poſſe dixerũt. Rñdit ſenex. Prebere alterã nõ poteſtis. vel ĩ illã iteꝝ ſi voluerit ferire ſuſtinete Sed cũ nec h̄ ſe poſſe facere teſtarẽt̃: dicit eis ſenex. Ergo ſi h̄ ñ poteſtis ne reddatis ꝓ eo qꝺ̃ accepiſtis. Et cũ iđẽ verbũ: qꝺ̃ ſupius dixerãt: repeterẽt: dixit abbas Antonius diſcipulo ſuo. Uade fac illis eſcas vt comedãt: vides eñi ꝙ valde ĩfirmi ſũt. Et ait ad illos. Si eñi ñ poteſtis ⁊ alteꝝ nõ vultis: qd a me req̄ritis? Ut video neceſſaria ẽ vob oratio ꝑ quã ĩfirmitas vr̄a ſanet̃. ꝺ̃ retribuẽdo bonũ ꝓ malo.

Quidam ex fatribus ab alio paſſus iniuriã venit ad abbatem Syſoi: ⁊ ꝯtumelie genus exponẽs addebat. Cupio me vindicare. Senex rogabat eum: vt relinqueret deo vindictã. At ille iteꝝ nõ deſiſtã: inqt: niſi fortiter me vindicauero. cui btũs Syſoi ait. Quia ſemel hoc in aĩo poſuiſti: ſaltẽ oremus. Et exurgẽs ſenex: his verbis cepit orare. Deus iaꝫ nõ es nobis neceſſarius. vt pro nobis ſollicit⁹ ſis: quia noſipſi: ſicut iſte frater dicit: ⁊ volumus ⁊ poſſumus vindicare. Qꝺ̃ cum ille frater audiſſet. ante pedes ſenis ꝓſtrat⁹ veniaꝫ p̄cabat̃: ꝓmittentes ſe cũ illo cui iraſcebatur nunq̃ deinceps eſſe certatuꝝ. Quidã frater cũ ab altero ĩiuriaret̃ venit ⁊ anunciauit ſeni. cui ſenex reſpõdit. Satiſfac cogitationi tue. qm̄ frater nõ vult te ĩiuriari ſꝫ pctã tua ſubmittũt illũ. Nã ĩ omni tẽptatõe q̃ tibi ꝯtigerit. ꝑ oĩa ne arguas eũ: niſi tm̄modo dic q2 ꝓpt̃ pctã mea contigũt mihi hec. Dicebat frequẽter abbas Pimenius. Malicia nũq̃ exuperat maliciã: ſed ſi qs malefecerit tibi: tu illi bonũ redde: vt ꝑ bonitatẽ vincas maliciã. Quidaꝫ frater erat q quãtũ plus cũ aliqs iniuriabat̃ aut ĩcitabat tãtomagis ad eũ recurrebat dicẽs Jſti ſunt q nobis occaſionẽ p̄bẽt ad ꝑfectionẽ noſtrã: q aũt btificãt nos decipiũt nos ⁊ ſemitã pedũ noſtroꝝ ſubuertunt: Alius erat ſenex: ſi qs detraxiſſet ei: ille feſtinabat ſi vicinus ei erat ꝑ ſeipſum bene remunerare illũ: qꝺ̃ ſi lõgi⁹ manebat: trãſmittebat ei mũera. De nõ retribuẽdo inimicis

Quidam frater interrogauit abbatẽ ſyſoi dicẽs. Si latrones aut barbari ſup me irruerĩt occidere me volẽtes: ⁊ ego ſi ꝑualuero: iubeſ vt occidã? Cui ille reſpõdit. Ne facias iſtud. ne noĩeris homicida: ſed totũ deo cõtrade ⁊ qcqd tibi cõtigerit aduerſi: ꝯfitere hoc tibi ꝓpter pcctã tua venire. Si qd ꝟo boni fueris cõſecut⁹: diuine diſpẽſatõi totuꝫ debes aſcribere. Erat heremita qdã magnus ĩ mõte qui dicit̃ athabeos. ⁊ venerũt ſup eũ latrones. Cũ aũt ille vocẽ dediſſet: de vicinis locis fratres alii ꝯfluẽtes cõprehẽderũt eos: Quos trãſmiſſos ĩ ciuitatẽ: iudex miſit ĩ carcerẽ. Fratres vero illi cõtriſtati ſunt nimie: q2 ꝓpter eos la

trones traditi essēt ad penā: et veniētes ad abbatē Pimenionē: narrauerūt ei factū. Qui scripsit ad heremitā dicēs. Reminiscere primā pditionē vñ fcā ē: et tunc videbis secūdā pditionē. Nisi enim pdit⁹ fuisses ab interiorib⁹ tuis: secūdā publicationē nūq̄ ppetrasses. Cūq̄ ille talē audisset sermonē: compūct⁹ ē: et cū esset i illa regione nominat⁹ et p mltū tps de cella sua ñ exiēs: exurgēs tñ i ciuitatē: et expellēs latrones de carcere: liberauit eos publice. De pfecta patia

Vidaz videns labo

riose portātē i lecto mortuū: dicit ei. Mortuos portas: si vis meli⁹ facere viuos porta: qr pacifici filii dei vocabuntur: Interrogātib⁹ qbusdā frib⁹ abbatē Moysen sermonē: ille hortat⁹ est discipulū suum Zachariā vt eis aliqd diceret. Tūc ille palliū suū deposuit sub pedib⁹: et conculcauit illud et dixit. Nisi qs sic fuerit conculcat⁹: monach⁹ eē nō pōt. Abbati Ammoni pphetauit. b. Antonius dicēs. Multū habes i timore dei pficere. Et educēs eū de cella ostēdit ei lapidē: et dicit ei. Uade et iniuriare lapidē hūc: et idesinēter cede illū. Qđ cū fecisset: iterrogauit eū. s. Antoni⁹. si ei aliqd lapis respondisset? At ille dixit. Non. Cui abbas Antonius ait. Ita et tu ad hanc mēsurā peruēturus es: vt nullā tibi fieri arbitreris iniuriam. Q oportet pro pace: q̄uis bona sint opera dimittere.

Bbas motois edifi

cauit sibi monasteriū: i loco q dr̄ eracleona. Et dū ibi a multis molestaret: i alteꝝ locū trāsgressus est. Et similiter ibi construxit monasteriū: sed p iuidiā diaboli qdā fr̄ ibi iuēt⁹ ē. q semp irā cū eo habebat. ppter hec surrexit ide: et ad ppriū reuersus ē vicū. et fecit illic monasteriū: et reclusit se metipsū. Post tēpus aūt aliquātū: congregati sunt senes de illo loco vñ regressus ē: deducētes secū illū frem cū quo habuerat litē: quatenus rogarēt eū. vt reducerēt in monasteriū suū. Postq̄ aūt i vicina loca venerūt: et melotes suos q̄ illū fres ibidē dereliquerūt: ipiq̄ pfecti sūt ad senē. Et pulsātib⁹ illis: apta fenestra respexit: et cognouit eos. Post orationē factā. dicit eis abbas Motoys: vbi sūt melotes vr̄i? At illi respōderūt: Ecce i vicino sūt vna cū fre q tecū irā habebat. Postq̄ hic senex audiuit: et nomē illi⁹ et aduētū cognouit: p gaudio ostiū p qđ igressus fuerat cū securi cōfregit: et egressus cucurrit ad locū vbi erat ille frater: et prior ipse cepit agere penitētiā apud eū: et amplectēs eum introduxit in cellā suā: et p tres dies conuiuatus est cū eis q nūq̄ habebat cōsuetudinē vt ieiuniū solueret: et surrexit pfectusq̄ est cū illis. Quidā frater reqsiuit abbatē Heliā dicēs. Si cōtristauero aliquē quēadmodum rogat? Respondit senex. Ex profundo cordis tui cum dolore age penitentiam apud eum: et videns deus propositū tuū: satisfaciet ei.

Cōtra spiritū tristicie q despatōēz facit.

Bbas arseni⁹ dixit

Nō coctū laterculū: si missū i fūdamētū fuerit ppe fluuium: neq̄ vno die sufferre poterit. Si aūt bene fuerit coctū: pmanet tāq̄ lapis. Sic et homo nō coct⁹ nec q̄ iflāmatus: sm qđ de Joseph dictū est: eloquiū dn̄i iflāmauit eum: mox i pricipio carnalis cogitationis dissoluitur. Idē reqsitus ab altero fratre dicēte. Si peccauero etiā i quocūq̄ minuto pctō: et consumit me cogitatio mea: et arguit me dicēs: quare peccasti. quid faciam? Respōdit senex. Quacūq̄ hora ceciderit homo i culpam: et dixerit ex corde. dn̄e deus peccaui: idulge mihi: mox cessabit cogitationis vel tristitie illa consumptio. Dicebat autem abbas Pimenius de abbate Isidoro: quia solus ille se cognouisset. Nam quotiens illi dicebat cogitatio sua: quia magnus es: tunc et ipse respondebat sibi. Nūquid talis qualis Antonius: aut certe abbas Piamon. Vel reliqui patres qui deo placuerunt? Quotiēs ergo hec cogitabat: requiescebat. Quando vero inimicus conturbans eum suggerebat ei desperationem: et penam dicens: quoniam post hec omnia iturus es ad tor

menta: dixit ipe. Quia q̄uis ego in tor/ menta mittar: tñ vos subtus me inuenio Abbati Moysi frequenter apparuerunt spirit⁹ maligni: dicētes. Uicisti nos ꝛ nihil tibi possum⁹ facere: qm̄ quotiēs ꝑ despa/ tōez humiliare te volum⁹: exaltaris. quo tiēs te exaltare: ita te hūilias vt nullus de nobis accedat ad te: Cū qdā ad abbatē si/ soiū frequēter talē ꝟmonē regreret. qd fa ciā pater qm̄ cecidi: Jlle respōdit. Surge Et surrexit. Et iteꝝ se cecidisse ꝓfessus ē. Ait senex. Et iteꝝ surge. Cū aūt frater frequēter se cecidisse narraret: eodez mō senex vtebat̄ ꝟmōe: exclamās. Nō cesses surgendo fili. cui frater. Usq̄q̄ possū surge re pater explana: Ait senex. quousq̄ aut i bono ope aut i malo dep̄hēsus occūbas Jn quo eni ope ꝯprehēsus fuerit hō: iudi/ cabit. Jtē dixit. Qui laborat ꝛ arbitratus se fuerit aliquid facere recipit hic merce/ dem suam. Cōtra spiritū vane glorie.

Uidā frater requi siuit abbatē Pimeniū. si melius eēt remoti⁹. an cū alijs manere: Rn̄dit se nex homo si semetipm̄ rep̄hēderit. vbiq̄ pōt ꝑsistere: si āt se magnificet nusq̄ stat si cut scriptū ē. q se existimat aliqd eē cū ni/ hil sit: ipe se seducit. Quicqd. n. bōi fecerit hō: ne exultet i eo. qꝛ mox ꝑdet illud. Ab/ bas machari⁹. si qs illū cuz timore velut sāctū vir voluisset audire: suscept⁹. nullū penit⁹ a sene ꝑcipiebat rn̄suz. Siqs ꝟo ve lut ꝯtēnens eū talib⁹ ꝟbis ꝯpelleret: ab/ ba machari⁹: qn̄ eras camelari⁹: ꝛ nitruz furabaris: nunqd nō vapulabas a magr̄is dep̄hēsus i furto: libēter ei qcqd regssisset cū gaudio respōdebat. Abbas Nesteron dū cū aliis ambularet frīb⁹ i ꝺserto: vide rūt draconē ꝛ fugerūt. Dicit ei vn⁹ ex eis. Et tu times abba: Cui senex. Nō timeo fili ꝫ oportuit me fugere: qꝛ nisi fugiss̄e co gitatōz vane glorie nō vitassē: Uenit ali/ qn̄ ad abbatē Zenonē i syria aliqs frater egypti⁹. ꝛ cepit cogitatōes ꝓprias accusa re: p̄nte sene. Jlle āt audiēs hoc: admira/ t⁹ dixit. Egyptij qs hn̄t ꝟtutes celāt. ꝛ vi tia q̄ nō hn̄t: maīfestāt. Syri autē ꝛ greci ꝟtutes q̄s nō habēt predicāt. ꝛ vitia q̄ ha bēt: abscōdūt. Quidā senex cū venisset ad aliū senē. dixit. Ego mortu⁹ sum huic seculo. Cui ille alter. Ne confidas i te: do nec egrediaris de corpore hoc. Nā etsi di cis tu. qꝛ mortu⁹ suz: diabolus tn̄ ē nec dū mortu⁹ ē. cui⁹ inumerabiles sunt male ar tes. Abbas Sysois cū sedēs p̄nte fratre altero. fact⁹ esset i extasi. ꝛ altero audiēte nesciēs suspirasset. cepit penitere ac dicere indulge mihi frater exposco: nec dū eniz me cognosco esse monachū: qꝛ audiēte al tero suspiraui. quotiēs aūt in orōne senex idē stans man⁹ suas erexit ad celū. cito de ponebat man⁹: ꝓpterea si alter p̄sens es/ set. ne hoc ipsū illi plaude constaret. Qui dā senex habitabat in inferioribus parti/ bus egypti. ꝛ sedebat quiescens. Unus āt secularis religiosus ministrabat ei. Conti git autem vt filius secularis infirmaretur Multis ergo precibus postulabat senem vt veniret ad domū suam: ꝛ faceret ora/ tionem pro infante. Exurgens vero senex ambulabat cum eo. Jlle autem precessit ꝛ ingressus in domum suam dixit. Ueni/ te in occursuz anachorite. Quos cum se/ nex vidisset a longe egressos cum lampa/ dibus: sensit q̄ ad se venirent: ꝛ statim de spolians se vestimenta sua. misit in fluui/ um ꝛ cepit lauare stans nudus. Jlle au/ tem qui ministrabat ei: Uidens hec eru/ buit. Et rogabat homines dicēs. Reuer/ timini. Senex enim noster sensum perdi/ dit. Et veniens ad eum: ait illi: Abba quid est hoc qđ fecisti: Omnes enim qui te viderunt. dixerunt: quia demonium ha bet senex. Cui ille. Et ego volebam hoc audire. Jdem alia vice volebat eum ali quis videre ex iudicibus. ꝛ precesserunt clerici dicentes ei. Abba prepara te. quo/ niam iudex audiens opera tua. veniet ad te: benedici cupiens a te. Jlle autem di/ xit. Jta faciam ego preparabo me. Ue/ stitus ergo lebetone suo. ꝛ tollens panem ꝛ caseum in manibus. ascendit in por/ tam ꝛ diuaricatis pedibus sedens cepit

manducare. Veniens autem cum officio suo iudex: et vidēs eum dixit. Iste est anachorita: de quo talia audiebamus. Et contemnens eum ita discessit.

Contra spiritum superbie.

Quidam senex dixit.

Qui ab hoīb⁹ ampli⁹ honorat̄ aut laudat̄: nō paruū dānū patit̄: q aūt ab hoīb⁹ nō honorat̄: desup gloriā accipit. Itē dixit. Fieri nō pōt: vt simul herba nascat̄ et semē: ita īpossibile est vt laudē et gloriā habētes secularīū: simul et fructū faciam⁹ celestē. Itē dixit. Quādo cogitatio supbie vl' certe vane glīe te ipugnat. pscrutare teipsū: si oīa mandata dei seruasti: si inimicos diligis: si gaudes de gloria inimici tui: et contristaris ī deiectōe ei⁹: si apud te habes qm̄ sr⁹ inutilis es: et q plus oīb⁹ hoīb⁹ sis pctōr: et necꝫ tūc tā grāde aliqd sapias: tāꝗ aliqd boni feceris: sciēs q elata cogitatio illa bona oīa dissoluit. Dixit senex cuidā. Non apponas cor tuū aduersus fratrē tuū dicēs. Quō tu ampli⁹ sobri⁹ es ꝗ ille: et continētior: sed subdit⁹ esto gratie dei ī spū paupertatis: et p caritatē nō fictā: ne spū exaltatōis pdas laborē tuū. Itē dixit senex. Quātumcūꝗ enī se deposuerit homo ī humilitate: tātū pficit ī altū. Sicut enī supbia si ascēderit ī celū vsꝗ ad infernū deducit̄: ita et humilitas si descēderit ad īfernū: tūc: exaltabit̄ vsꝗ ad celū. Abbas Machari⁹ dū diluculo palmarū folia portās: ad cellā suam reuerteretur: occurrit ei diabolus cum falce preacuta: volēs eū percutere: et non valebat. Qui exclamās ait. Magnā vim a te patior Machari. Qui cū te cupio nocere: nō valeo: dū qcūꝗ tu facis ego magis exuperē. Tu ergo īterdū ieiunas ego nūꝗ vllo cibo reficior. Tu sepe vigilas: me vero nūꝗ sopor oppressit: sed vna re me vicis ipse fateor. Cūqꝫ ab eo rē ipsā Macharius requisisset: ait. Humilitas tua sola me vincit. Hec dicēte inimico: et extendente. b. Machario manus suas ad orationem: spiritus immundus inter auras euanuit. Quidam ex patribus dicebat. Omnis labor sine humilitate vanus est: Humilitas enim precursor est caritatis. Sicut Joannes precursor erat iesu. omnes trahens ad eum: ita et humilitas attrahit ad caritatem. i. ad ipsū deum: quia deus caritas est: Quidam frater requisiuit a sene. Quid est humilitas? Cui senex. Arbor est vite in altum excrescens. Itē dixit. Terra in qua dixit deus sacrificium sibi offerre: humilitas est. Iterum requisitus senex quidam: quomodo potest anima humilitatem adipisci: respondit: si sua tantummodo mala homo consideret. Dicebat autē: quia perfectio hominis est humilitas. Dixit abbas Motoys: Humilitas nec ipsa irascitur: nec alios irasci permittit. Itē dixit. Humilitas est si quādo peccauerit in te frater tuus. anteꝗ peniteat: īdulseris ei. Quod pfecti viri ꝗuis possint nolūt miracl'a facere: ne extollant̄

Abbas Joseph dū

cum aliis fratribus ad abbatem. Pimenium veniret quidam ex parentibus predicti senis Pimenij: attulit infantem cuius facies per arreptionem diaboli fuerat deprauata: et sedens pater eius cū eo foris monasterium plorabat. Cum autem vnus senex ad vocem flentis egressus esset: et interrogaret eum cur ploraret ille respondit. Parens sum istius Pimenii: et ob hoc veni vt videret hunc infantē Vides domine que huic infanti per sathanam contigerit temptatio. Timuimus enī vsqꝫ nunc illum huc offerre: qui non vult nos videre Et nūc si cognouerit q hic ego sum: cum confusione eiiciet me: Ego autē vos vidēs patres: qui modo ad eū venistis presumpsi venire huc. Quomodo ergo vis vade et miserere mei abba: et tolle īfantem istū: et defer intus tecū. vt oret p eo. Quem cū senex tulisset: et īgressus fuisset ī cellā: sapiēti: consilio vsus: nō illū obtulit primo abbati Pimenio: sed minorib⁹ patrib⁹ et dicebat. Signate īfantē frēs faciētes oratiōes rogās p singulos senes. Et post oēs detulit illū Pimenio. At ille volebat eū nec aspicere. cū āt rogarēt eū. vt sicut oēs. sic et

ipse oraret: ingemuit: et surgens orauit dicens Deus sana facturam tuam. ne dñetur illi inimic⁹ Et signauit infantem. et mox sanus est patri redditus: Cum quidam secularis in ecclesiam veniens ab immundo spiritu teneretur: et omnes orationem fecissent: nullatenus spiritus immundus egrediebatur ab eo. dicunt ergo inter se fratres. Quid possum⁹ huic spiritui facere: Nemo illum pōt excutere nisi abbas Bisarion. Sed si hoc dixerim⁹: ille nec ad ecclesiam acquiescit venire: Sed faciamus taliter. Quando ad ecclesiam ante omnes solet venire. hunc qui patitur faciam⁹ sedere: et postea dicam⁹. Abba abba suscita hunc dormientem. Fecerunt ergo ita. Et veniente abbate Bisarion. steterunt oēs in oratione et dicunt ei. Abba suscita istum qui dormit. Ille autem dixit. Surge et egredere foras. Et mox egressus est ab eo spiritus immundus: et sanus factus est ex illa hora. Quod vtiliter aliquotiens in sordidis cogitationibus derelinquimur ne extollamur

Epe dicebat beat⁹ Antoni⁹. nisi pastor velaret oculos aialis. mercedem suam recipiens ipse consumeret. Ita et nos per dei dispensationem regimen accipimus. vt ea que operabamur bona. nō valeam⁹ intendere: ne nosipsi beatificantes. possim⁹ extollere. et mercedem propriam amittam⁹. Nam et ab hoc quando relinquimur in sordidis cogitationibus. necesse fit vt hoc tantummodo prouideamus: vt nosipsos et nostram sententiam condemnemus: et ea que sunt in nobis sordida. illud paruum bonum opus nostrum in nobis obscurent. Nunquam enim homo bonus est. etiam si bonus esse desideraret. nisi de⁹ habitauerit in ipso: quia nemo bonus nisi solus de⁹ Oportet autem vt nosipsos semper veraciter incusem⁹: Quando enim se quisque nō reprehendit mercedem propriam amittit. Idem beat⁹ antoni⁹ dum in cella propria oraret: venit ad eum vox dicens. Antoni. nec dum peruenisti ad mensuram Corriarii qui est in alexandria. Quo audito senex consurgens mane arrepto bacculo in ciuitatem festinus peruenit. Cumque ad designatum hominem peruenisset. et ingressus fuisset: ille viso tanto viro obstupuit. Cui dixit senex. Refer mihi opera tua: quia propter te relicto deserto huc veni. Qui respondens ait. Nescio me aliquando aliquid boni perpetrasse. Unde ex cubili proprio mane consurgens. antequam in opere meo resideam. dico quod omnis hec ciuitas a minore vsque ad maiorem ingreditur in regnum dei propter iusticias suas: ego autem solus propter peccata mea penam sempiternam ingredior. Quod verbum mane. et antequam quiescam sero: ex cordis mei censeo veritate. Quod audiens beat⁹ antonius respondit. In veritate fili sicut bon⁹ artifex sedens in domo tua cum requie regnum dei adept⁹ es: ego autem velut sine discretione omne tempus meum in solitudine conuersat⁹. nec dum verbi tui assumpsi mensuram. Quidam frater requisiuit abbatem Pimenium dicens. Quid est pater: quod apostolus dicit: oia munda mundis: At ille dixit. Si quis ad hunc sermonem peruenire potuerit vt eum intelligat: videbit se minorem esse toti⁹ creature. cui frater. Et quomō me possum videre minorem ab eo qui homicida est: Respondit senex. Si potuerit homo ad sermonem hunc apostoli peruenire. et viderit hominem qui forte aliquem occiderit: dicit in semetipso. Ille quidem hoc solum peccatum fecit. ego autem omni hora homicidium committo meipsum interficiens. Et cum frater requireret quomō hoc posset fieri. respondit senex. hec sola hominis iusticia est vt semper semetipsum reprehendat: et tunc iustificabitur cum sua peccata condemnat. Quidam frater dixit ad senem Cogitationes mea dicit mihi bon⁹ sum. Respondit ei senex. Qui nō videt peccata sua semper ille in bonis esse se credit: qui autem videt illa. cogitationes ei suadere nō possunt quod in bonis sit. scit enim quod videt. Opus ergo est laborare multum. vt se quisque consideret. nam negligentia ignauiaque et relaxatio excecant oculos cordis nostri. quidam frater dixit abbati Pimenio. cogitationes mee nō permittunt me peccata mea respicere. sed patres mei cogunt me cogitare peccata. Respondit abbas Pimenion de abbate Isidoro referens et dicens. Dum plangeret abbas Isidor⁹ in cella sua. et discipulus eius in alia cella sederet: contigit vt illa hora idem discipulus ad illum

veniret q̄ ille plāgebat. ⁊ reqsiuit eum di
cens. Quid plāgis pater? At ille respōdit
Peccata mea plāgo fili. iterū dicit ei. Nō
habes peccata abba. Dicit ei senex. O fi
li si peccata mea de⁹ manifestaret homi
bus: nec tres nec q̄tuor sufficerent . sed
plures. Quomō vitetur detractio.

Uidam frater requisiuit abbatē pimenon: dicēs: Quomō potest homo vitare. ne loq̄tur male de ꝓximo suo? R̄ndit senex. Ego ⁊ ꝓximus meus due imagines sum⁹: Cū ergo meā imaginē rep̄hēdero. īuenit imago f̄ris mei apud me venerabilis. qn̄ āt meā laudauero. tūc fratris mei imaginē prauā respicio. Tūc ḡ alij nō d̄trabo si sēp meip̄ꝫ rep̄hēdo: qa magnū vir d̄spicit. q seip̄ꝫ nō ꝯsiderat: Dicebat qdā patr̄ qcq̄d hēs: odio alii ne facias. Si odis q tibi male loq̄t. neq̄ꝫ tu male loq̄ris d̄ alio. Si odio hēs q tibi facit calūniā: neq̄ꝫ calūniā tu alicui facias. Si odio habes q te ī ꝯtēptu ducit aut īiuriis appetit. aut aufert qd̄ tuū ē. aut aliqd tale facit nihil hor̄ facias alicui. Qui ḡ hoc v̄bū custodire p̄t: sufficit ei ad salutē. Un⁹ ex sanctis p̄rib⁹ vidēs alium negligētem: fleuit amare dicēs. Ueh mihi. q2 quō hodie iste peccat: sic ⁊ ego crastino. Et monebat discipulū suū dicēs. Q̄uis aliqs ḡuiter p̄nte te peccauerit. ne ꝯdēnes eū: ſ3 sic apd̄ te sit tāq̄ꝫ tu plus eo pecces. Q̄uis ille secularis sit: nisi forte deū blasfemauerit qd̄ est hereticor̄. Quidā noīe Thiote⁹ anachorita negligētē quēdā fratrē audiēs īterroganti abbati qd illi f̄ri faceret. dedit ꝯsiliū vt eū expelleret. Cū ḡ ille expulsus esset. tēptatio veīt super Thimoteū. Et cū plo raret ī ꝯspectu d̄i ⁊ diceret. peccaui miserere mei: veīt ad eū vox dicēs. Thīothee ideo tibi hoc euenit: quia fratrem tuum in tempore temptationis sue despexisti.

De voluntate proximi facienda:

Frater quidam requisiuit abbatē Pimenion dicēs. Quid ē fides? cui senex. In caritate ⁊ hūilitate sēp viuere: ⁊ facere bonū ꝓximo suo. Abbas Theodor⁹ cū de ope manuū aieq̄ꝫ loquerer̄: dicit ad eū frater. Explana nobis opus aie abba: ⁊ opa manuū. Cui senex. Oīa q̄cūq̄ꝫ ꝓ mādato d̄i facim⁹: ī opibus aie reputāda sūt. q̄ v̄o ꝓ nostra agim⁹ vtilitate seu cōmodo. hec oīa opa manuū eē noscunt̄. Abbas Apollo. siqs de f̄rib⁹ euꝫ in suo reqsisset ope ⁊ labore: mox ꝑgebat cū omni leticia dicēs. Ego cum rege meo x̄po vado hodie opari ꝓ aīa mea. Hec est enī merces que anime reputatur.

De refutatione proprie voluntatis.

Uidam anachorita sedebat iuxta cenobiū m̄ltas v̄tutes faciēs Et cū venissent ad illū aliq monachi de cenobio: ꝯpulerūt eū nō ꝯsueta hora mādūcare Et post hoc dixerūt ei f̄res. contristat⁹ es abba aliqd. q2 hodie ꝯtra cōsuetudinē fecisti? quib⁹ ille r̄ndit: Tūc ē mihi tribulatio qn̄ ꝓpriā fecero volūtatē. Quidā frater veniēs ī scitbi. vt videret abbatē Arseniū postulabat. Cūq̄ꝫ alii f̄res ei vt paululuꝫ reqesceret suaderēt: r̄ndit. Non māduco panē nisi illū videre meruero. Tūc vnus ex f̄rib⁹ ip̄ꝫ duxit ad abbatē Arseniū. pulsatoq̄ꝫ ostio cellule ītroduxit euꝫ. Deīde susceptī ⁊ orōne facta ꝯsederūt. Cū āt. b. taceret Arseni⁹. ille q f̄reꝫ adduxerat: ait. Ego discedo. Sꝫ ⁊ is q ex magno d̄siderio venerat: vidēs qa nihil ei locut⁹ fuissꝫ abbas Arseni⁹: p̄ uerecūdia tacit⁹ sedens dixit. Et ego quoq̄ꝫ tecū frater abscedo. Ac sic vterq̄ꝫ discesserūt. Postulabat āt ut etiā ad abbatē Moysē. q ex latronib⁹ ꝯuersus fuerat: d̄duceret̄. A quo suscept⁹ facta caritate dimissus ē. Frater āt q ad vtrosq̄ꝫ ipsum duxerat. Dixit illi. Ecce vtrosq̄ꝫ quos postulabas vidisti. qs tibi plus ex ambob⁹ placet? At ille ait. Mihi interea hic melior videt̄. q nos vtrosq̄ꝫ ⁊ bene suscepit ⁊ bn̄ pauit. Quo s̄mone cōp̄to. vn⁹ ex p̄rib⁹ ad dn̄m orauit dicēs. Domine hāc mihi rē p̄cor ōnde. q2 vn⁹ ꝓpter nomē tuū oēs hoīes videre aut appellare refugit. alter v̄o oib⁹ ꝓpter nomen tuum

cõmunis ē. Et ecce i extasi due illi naues p fluuiū ostēse sūt: z i vna qdem vidit spm̄ scm̄ cū silentio z rege: vna cū abbate arse/nio nauigātē: i altera vo naui vidit abba/tē Moysen z angelos dei. mel z fauū i os z i dētes eius inserētes. De obsequiis īfirmantium vel infirmitate ipsa.

Quidam frater regsiuit senes dicēs. Duo fratres i vna sūt cella: z ille qdē vn⁹ sex dieb⁹ ite/gris ieiunat: ille aūt alter īfirmāti facit ob sequiū. Cui⁹ ḡ op⁹ mai⁹ ē apud deū? Rñ/dit senex. Si ille q ieiunat sex dies p nares se suspēderit: nō erit siłis illi alteri i cōspe/ctu dei. Jobēs minor Thebe⁹. discipulus abbatis Ammoys. xii. ānis ipsi seni īfirmā ti fecit obseqū: senex tñ cū vidisset eū labo rātē: nūq̄ illi ſmonē blādū ac placitū locu t⁹ ē. Cū aūt de h̄ mūdo trāsiret: sedētibus alijs senib⁹ tenuit man⁹ ei⁹: z dixit ei ter/tio: salueris salueris salueris: z tradidit illū senib⁹ dicēs. Jlle nō bomo: sed angelus est q tot annis mibi īfirmāti seruiēs: nec bonū ſmonē audiēs fecit tñ obsequiū cū magna patiētia. Plures igitur diuersis laborātes necessitatib⁹ ↄuenerūt frēs ad scm̄ Anto/niū: īter quos z Eulogi⁹ qdā monacb⁹ ale xādrin⁹. cū alio q elephātiacbō morbo cru ciabat̄: quos illuc pp̄ter buiusmodi causas venisse memorabāt. Dic Eulogi⁹ scolasti cus erat: secularib⁹ litteris erudit⁹. Qui īmortalitatis desiderio capt⁹: huic mūdo renūciauerat: diuisisq3 reb⁹ suis oīb⁹ atq3 dispsis: pa℞ aliqd pecunia℞ reliquerat si/bi: qb⁹ q2 p se opari nō poterat vteret̄. Cū igit̄ eū quedā animi ↄfectio fatigaret: z ne q3 cū mr̄is i monasteria ↄgere: neq3 soli/tariā vitā posset ferre patiēter: reppit quē dā publice i platea iacētē: ita in ualitudine illa: quā supius dixi ipletū vt sine pedib⁹ z manib⁹ videret̄. cui ligua tm̄modo imunis a tātis cruciatibus erat: qua magis posset ab ītuētib⁹ malo℞ suo℞ remediū p̄mere ri. cūq3 eū assistēs vidisset Eulogi⁹ oratōe facta ad deū: z facta quadā cū dn̄o pacti/one: bis allocut⁹ ē vbis. Dn̄e iquit ↄs i tuo noīe suscipio istū: tā imani valitudine p̄pe ditū: vt pp̄t istū possis z ipse saluari. Assis ergo mibi Jesu xpe: atq3 patia3 i tali miste rio largiaris moxq3 ad iacentem illū ait. Uis frater suscipio te i domo mea: z qua/cūq3 potuero rōne sustēto? cumq3 bec ille libenter amplecti dignaretur se diceret: Uadā ergo iquit z asinū quo vebaris ad/ducā. cui vebemēter exultās ↄsensit egro tus. qđq3 mox fecit Eulogius: z memora/tū ad bospitiū suū sine dilatōe transuexit. Per quīdeci3 igitur annos iugi curatōe z perpetua ei sollicitudine seruiebat: per qđ omne tēpus z ille cui tātū deferebatur ob sequiū cū gratiarū actiōe cūcta tolerabat z Eulogii manibus z medicamētis cibisq3 z balneis p̄ut cōpetebat valitudini cura/batur. Post. xv. vero ānos īstinctu demo nis: supradictus egrotus īmemor tot labo rū Eulogii: tāto℞ūq3 merito℞: cepit ab co velle discedere: multisq3 iniuriis atq3 op/probriis īcrepare eū dicēs. Fugitiue: qui propriā domū deuorasti: furatusq3 es alie nā substātiā: i me occasionē salutis tue rep perisse te credis? Eulogius autē rogabat eū. z satisfaciens animo eius dicebat. No li mi dn̄e talia loqui: sed dic potius: quid te cōtristauerī3 z emendo. Elepbantiosus autē cu3 furore dicebat. Uade nollo istas adulationes tuas. Proiice me in publicū refrigeratione tua non egeo. Eulogius au tem obsecro te inquit placare: aut quid te inquit contristauerim venerāde senex edi cito. Elepbantiosus autem asperior i furo re dicebat ad eum. Jam fraudulentas irri siones tuas non fero: adulationes z subsan nationes tuas non tolero. Nec micbi bec arida parcaq3 vita iocunda est: volo car/nibus saturari. Cūq3 ei exbibire a viro pa tientissimo Eulogio carnes fuissent: cepit iterum proclamare. Non potes iquit mee satisfacere voluntati. neq3 tecū solitarius babitare preualeo: populū videre ad pu/blicū ire desidero. Dicit ei Eulogius. ego adduco tibi multitudinē fratrū: rursus fe rocior ac pene blaspbemus egrot⁹: ne iqt mibi tuā faciē videre volo: z adducis mi/bi similes tuos soli⁹ panis ↄuoratores. cō/

cutiesq semetipsu: ingeta voce clamat di-cens. Hic ee nolo: ad publicu ire desidero. O violetia. In eu locu3 me pijce: vii me sustulisti. Tata g erat ei insania: adeoq se sus ipi ifirm quodamodo mores pucrte rat demo. vt z laqueo se forte supendisset si manus p quas hoc facere posset hauisset. Ad moachos itaq vicinos pgit Eulogi: ita dices eis. gd facia qp elephantiosus iste penit desparare me fecit. Dicut ei. Q uaob causa? Rndit eis. q2 dura sut q mihi cona tur iponere. z gd aga ignoro. pijcia ne eu? Sed aliter deo dexteras dedi. de hoc satis vereor. No piicia eu. Sed tot ac tata ite-ru diez ac noctiu mala ferre no possu. gd de ipo igit a me fiat ignoro. Ad que illi bis vbis loquut du adhuc viuit z supest magn ille: sic eni vocabat antoni: ascede ad eu egruq naui iposiitu i monasteriu eius de-fer. expectas ibi donec spelūca sua3 egres-sus adueniat. Que cu videris. referes ista q pateris. atq ab eo osiliu postulabis. ge-gd tibi super hoc dixerit facies. z ei moni tiōib acqesces. scies a deo iuberi tibi qd il le pcepit. Mox igit smonib fratru liben ter istruct. supradictu egru bladis pcibus supans. littorali nauicule iposuit: sustulitq de ciuitate p nocte. z ad discipuloz sancti Anto. hitaculu duxit: Euenit aute vt alio die vesptinis horis supueniret illuc. b. An toni: referete mihi Cronio: qp clamide ex pellib facta idut aduenerit. Solebat aut venies ad moasteriu fratz vocare ex ipis Macbariu eūq his vbis iterrogare. Ue nerut adbuc aliq fratres? Et ille veisse di cebat. De egypto igt sut an d hierosolima? Hoc aut signu ab his iusserat dari. vt qti-ens aliq no satis digni collogo ipi venirēt aduenisse egyptii dicerēt. qties aut scī gda z spūales videret viri: veisse d hierosolima nūciaret. Tuc g venies iuxta osuetudine3 sua. cu iterrogaret vtz hierosolimite illic fres esset an egyptii? rndit Machari di-ces. ex vtroq illic sda genere vidisse se. cu aut dixisset illi. s. Ant. fac illis leticia. z su-mat cibu vna cu eis oratoe opleta iubebat discedere. ac vo cu hierosolimitas venisse

oldicisset. p tota nocte cu ipis sedes ea illis q saluti eoz pficeret loqbat. Memorata igit nocte osedisse referebat. z vnuqueq ad se de his q ouenerat euocasset. Cuque a nullo qs illic Eulogi vocaret audisset ipe i tenebris ppria voce sua illu ter noie voca uit. cui cu supradictus scolastic no rnderet putas qp alter aliqs Eulogi vocaret. Di-cit ei rursus: Te voco Eulogi: q ab alexa dria ciuitate veisti. Dicit ei Eulogi. Quid queso iubes? Et antonius quid inquit huc venisti? Respondit eulogius dicens: Q ui tibi nomen meu reuelare dignatus est: ip-se etia z aduetus mei causa pculdubio re-uelauit. Tunc ille. quare ingt veneris scio s3 ante omnes hos fratres vt omnes audi ant refer. Jussus igitur a magno Antonio seruus christi Eulogius rettulit ate omnes Istu elephātiosu i platea publica reppi pro iectu cuius cura nullus hominu gerebat: z pmisi deo: vt deseruire egritudini eius q-modo possem. z ego p illu z ille p me salua ret. Ex quo aut parit sumus qntus decim ānus est sicut z vestre sanctitati credo oia reuelata. Quia igit post plurimos ānos cu a me nihil mali ptulerit. variis me pcellis ac tepestatibus vexat: ob qd z ego ipsu3 a me piicere cogitaui. ppterea ad sactitate tua veni. vt qd ex hoc facia. digneris me tuis edocere osiliis: z orationibus adiuua re. Pessimis eni3 motibus totus fatigor z crucior: cui hec tunc Antonius seuera at-que iracunda respodit. Tu illu a te piicis Eulogi? Sed ille eu3 no piicit q eu3 a se fa ctu3 esse cognoscit. Proiicis eu. meliorem te inueniet. z eligit deus q colligat destitu-tu. Cumq pterritus ad hec Eulogius ver ba tacuisset. relicto rursus sanctus Anto-nius Eulogio. cepit egrotu ppriis sermo-nibus verberare: z hec ad eu3 cu3 clamore maximo loqui. Elephantiose sceno ac luto horride. nec terra digne nec celo. non desi nis iniuriam dei vociferari? Nescis. qui ministrat tibi christus est. Quemadmodu3 ausus es cotra christum talia loqui? Nam propter christu se iste suitio tali z obsegis subiugauit. Que z ipsu mordaci sermone

laceratā religt:ↄuersisq3 verbis ad alios fres.ad vnūquēq3 ita vt ratio singl'oꝝ exigebat locut⁹:rursus ad eulogiū ⁊ ad egrotū redit: dicitq3 eis. Ne qs vestrum o filii quoq3 se vertat:neuter ab altero sepe͞r: s3 ad cellā vestrā i qua p tn̄ tp̄s vixistis redite:i pace oēs tristiciā deponētes.' Jā nunc eni3 ad vos dn̄s d's mittet. Nā tēptato ista iccirco accidit vobis:q2 ad finē vite ambo venistis:etiā vterq3 vestrū merebit͞r coronari. Nihil g͞ aliter feceritis. ne forte vos angelus veniēs:i eo i quo dixi loco iuenire non possit: vtrisq3 coronis fraudemini. Qui cū ad cellā suā velociter redeūdo reintegrata pace venisset:itra.xl.dies Eulogi⁹ prior obiit:⁊ post aliquot triduū supradict⁹ defecit Egrot⁹. aio vehemēter icolomis. Croni⁹ aute3 cū plurimū tpis i thebaicis fuisset locis:ad monasteria alexādrina descēdit:euenitq3 vt ad illū occurreret diē q vni⁹ qdē quadragesim⁹:alterius aūt tercius celebrat⁹ tūc a frībus dicebat. Cū igit͞r Cronius hoc audisset obstupuit:sūptoq3 euāgelio scō atq3 i medio fratꝝ posito: cū sacramēto ipsis p ordinē cūcta exposuit dicēs. Hoꝝ oīu3 q̄ cōmemoraui iterpres ipse fui smonū eo q2 grece loqui scūs Antoni⁹ nesciebat. Ego aūt vtrāq3 liguā nouerā:atq3 iter ipsos loquebar: illi qdē greco:isti aūt egyptio ore respōdēs. Hoc quoq3 Croni⁹ ipse nobis referebat:q2 ei scūs. Antoni⁹ i illa ipsa nocte qua btm̄ Eulogiū dimisit dixisset:q2 p totū annū depcat⁹ fuisset: vt ostēderētur eidē p reuelationē loca pctōꝝ atq3 iustoꝝ. Et se vidisse dicebat pceꝝ quēdā vsq3 ad nubes gigātē:tetbri coloris extensas habētē ad celū manus: atq3 ifra pedes ipsius lacū ad speciē maris fusu3. vbi tāq3 aues iquietas aīas volātes vidit Antonius: ⁊ ille qdē quecūq3 supra ipsius man⁹ caputq3 volabāt cōseruabātur:q̄cūq3 aūt manib⁹ ipsius repte fuissēt mergebātur i lacū. Uocē aūt tūc talē sibi venisse referebat. Has oēs aīas quas volātes vides:scias aīas esse iustoꝝ q̄ i paradisi habitatiōe regescunt. Jlle aūt aīe alie ad iferna mittūtur qd patiūtur:qcūq3 carnali obedierit volūtati:⁊ qcūq3 iracūdia3 retinētes:reddere malis paria tēptauerit. Referebāt aūt nobis tā Cronius q̄3 scūs Jerax:atq3 alii plures vicini fratꝝ: ista q̄ dicā. Quidā senex dixit q2 si scit monach⁹ esse aliquē apud quē pficere possit:sed necessaria corporis cū labore habet:⁊ ppterea nō vadit ad eū:huiusmodi monachus nō credit esse deū. Dixit qdam senex. Qui vult heremū habitare d'bet eē doctor:n̄ q doctrina egeat ne detrimentum sustinere videatur. Quod infirmitas corporis prosit anime claret ex his.

Agnus quidam senex ifirmāti discipl'o suo dixit. Ne ↄtristeris fili ex ifirmitate vel plaga corporis tui. Sūma eni3 religio ē: vt i ifirmitate qs grās agat deo. Si ferrū es:p ignē emittis erugiñē:si vo auꝝ es.p ignē pbatus.a magnis ad maiora pcedis. Ne anxieris g͞ frater. Si eni3 te d's vult in corpore torqueri tu qs es:q ei⁹ volūtati resistas aut moleste feras:' Sustine g͞ ⁊ roga deū: vt q̄ ipse vult illa ↄcedat. Quidā senex cū frequēter ifirmaret͞r corpore ⁊ lāgueret:cōtigit vt vno ānonulla eū egritudo ↄtigeret:⁊ ppterea flebat ⁊ grauiter ferebat dicēs. Reliquisti me domine:⁊ noluisti me presēti hoc anno visitare. De timore dei.

Bbas piemon regsit⁹ a fre:quēadmodū aīa resisteret:⁊ timere deū nō vult. Rn̄dit senex aīa qdē vult tiere deū:s3 nec dū tp̄s ē. Timor eni dn̄i magna pfectioē. Quidā fr̄ a sene reqsiuit dicēs. Quō timor d'i venit i aīa3:' Et ait senex. Si qs p ri⁹ humilitatē possederit vt neminē iudicet vl'ↄdēnet:vel largitor sit elemosinaꝝ:⁊ vt nihil habeat:tūc venit timor dei i aīa3. Dixit senex. Timor ⁊ humilitas ⁊ egestas victualiū maneāt in te. Frater qdā iterrogauit senē dicēs. Unde ē abba cor meū duꝝ:⁊ nō timet deū:' Dixit ei senex. Puto si homo teneat increpationem in corde suo possideat timorem domini. Dixit ei frater. Quid est increpa

tio? Ait senex. Ut in omni re increpet homo animam suam: dicendo ei. Memor esto quoniam oportet te deo occurrere. Dicit autem et hic quod ego volui cum homine? Estimo autem quia si quis in his permanserit veniet ei timor dei. De penitentia

Equisivit quidam frater abbatem pimenium dicens. Quid est penitentia? Cui senex respondit. Penitentia peccatorum est vlterius non peccare. Hec enim vox ad hominem semper clamat. vsque ad vltimam respirationem Hodie convertimini ne vobis repentina mors tanquam fur superveniat. Abbas pimenius dixit cum gemitu. Omnes virtutes ingresse sunt in cellam meam. preter vnam virtutem: et ex eius labore stat homo. Interrogaverunt eum fratres. Que est ista virtus abba? Respondit senex. Ut semper seipsum reprehendat homo Quod qui penitentiam vno die egit potest homo reconciliari deo.

Vidam ex patribus de aliquo referebat episcopo. eo quod audisset duos ex plebe sua viros: nimie impuritatis et adulteros. Rogavit ergo deum vt si ita esset: agnosceret. cum ergo post oblationem consecratam vnusquisque ad communionem accederet: per singulorum facies intelligebat et animos. peccatorum enim facies nigras inspiciebat vt carbones: et oculos sanguine repletos: alios vero vidit clara facie et vestibus albis indutos. cum autem corpus domini suscepissent. in quorundam vultibus lumen in quorundam vero flamma videbatur. Ut autem agnosceret de illis quorum crimen audierat. communionem illis porrexit: et vidit vnum ex illis clara facie. et honorabili albisque vestibus circundatum: alterum vero nigrum et horribili vultu. Et postquam divini mysterij gratiam susceperunt. vnum lux quedam illustravit. alterum autem quasi flamma succendit. Oravit ergo episcopus deum. de singulis que ei ostensa fuerant se edoceri. Astans autem angelus domini: dixit ad eum. Omnia que de istis audisti vera sunt. Sed ille vnus in sordibus suis adhuc permanet. et in voluntate peccandi: ideo illum nigra facie et flamma succendi vidisti. Ille autem alter similis illi quidem erat: sicut audieras: sed ideo illum clara facie illustrari vidisti. quia recordatus eorum que prius fecerat. et abrenuncians illis malis operibus. cum lachrymis et gemitibus dei misericordiam postulabat: promittens vt si preterita illi fuissent dimissa peccata. vlterius ad eadem non rediret. et ideo prioribus criminibus deletis. ad hanc gratiam quam vidisti pervenit. cum autem episcopus de gratia dei miraretur. eo quod non solum de tormentis tam turpis vite hominem liberum statuerit: sed et tanto honore decoraverit. Respondit angelus. Bene miraris: homo enim es. Nam dominus noster ac vester: naturaliter bonus et humanus est cessantibus a peccatis. et penitentibus in confessione: quia non solum tormenta dimittit. sed et honore efficit dignos. Sic enim deus dilexit homines. vt vnigenitum suum daret pro peccatoribus. et pro ipsis ad mortem destinaret. Qui ergo cum inimici eius essent mori pro ipsis elegit: quanto magis miseretur eorum. cum illius proprii sint. Hoc ergo scias. quod nulla peccata hominum. dei bonitatem vincunt: si tantummodo per penitentiam vnusquisque que prius fecerat aboleverit mala. Misericors est enim deus. et infirmitatem generis humani scit. et passionum fortitudinem. et diaboli virtutem vel maliciam. et cadentibus quidem hominibus in peccatum. tanquam filiis indulgens. expectat emendationem: penitentibus vero tanquam languidis compatitur et miseretur. et mox solvens peccata eorum iustorum illis etiam premia tribuit. Audiens autem episcopus miratus est nimis. et glorificavit deum: manifestans omnibus que facta sunt. De eodem.

Abbas paulus simplex habebat hanc gratiam vt ingredientes in ecclesiam senes aspiciens. ex ipsa facie eorum. vniuscuiusque cogitationes sive male sive bone essent: sentiret. cum ergo aliquando venisset ad ecclesiam. vidit eos clara facie et leto animo ingredi: et angelos eorum cum gaudio pariter cum ipsis. Unum autem vidit nigrum et nebulosum habentem corpus. et demones hinc atque inde trahentes eum ad se. misso freno in naribus eius. et angelum sanctum eius de longe sequentem tristem. Beatus ergo paulus cepit flere amarissime. et pectus suum tondere: sedens ante ecclesiam propter eum quem talem aspexerat. Omnes autem alii senes vi-

dētes cū sic flentē. ceperunt rogare vt si quid in illis vidisset: manifestaret. aut cuz illis igrederet̄ i ɔgregationē. Jlle aūt noluit igredi. sꝫ semꝑ flebat ꝓpter eū quem sic viderat: Post paululū aūt cū absoluta ɔgregatōe discederēt: iteꝝ oīuꝫ vult⁹ circūspiciebat. si tales egrederent̄ q̄les igressi sunt. Et vidit illū quē āte viderat nigrū ꝛ nebulosuꝫ. egressū clara facie ꝛ cādido corpore: dmones de lōge sequētes eum: sanctum autem angelum eius prope eum hylarem et gaudentem super eum nimis. Tunc sanctus Paulus exurgens. cū gaudio vociferabatur benedicens deum ac dicens. O quāta misericordia ꝛ benignitas dei ē: quāta miseratō ei⁹ ē. Et ascēdēs in altiori loco voce magna dicebat. venite ꝛ videte opa dei: venite ꝛ videte quēadmōꝫ oēs homies saluos vult fieri. ꝛ ad agnitōem veritatis venire. Uenite adorem⁹ eū dicētes: q꞉ tu solus potes peccata dimittere. Cū aūt omnes cōuenisset. exposuit eis paulus q̄ vidisset anteq̄ᷓ ingrederēt̄ i ecclesiā. ꝛ q̄ poste a. ꝛ petebat illuꝫ frēm quē sic viderat. vt ei māifestaret cogitatōes ꝛ act⁹ suos: vel quēadmodū tantā ɔmutatōeꝫ illi de⁹ donasset. Jlle v̄o ante oēs cepit referre: dicēs. Ego hō sū peccator: ꝛ mltis tēporib⁹ semꝑ fornicatōi fui dedit⁹. Jngressus aūt nūc in ecclesiā dei. audiui v̄ba q̄ locut⁹ ē dn̄s ꝑ esaiā ꝓphetā dicēs. Mūdi estote. ꝛ tollite malitias de animab⁹ vestris: āte ɔspectū oculoꝝ meorū. Discite bn̄facere. q̄rite iudiciū. Et si fuerint peccata vr̄a vt coccinū: vt nix dealbabunt̄. si volueritis ꝛ audieritis me bona terre ɔmedetis. Ego enī fornicator ɔpunct⁹ i hoc s̄mone ꝓphete. ꝛ igemiscēs intra pectus meū. dixi ad dn̄m. Dn̄e tu es q venisti saluare peccatores. Hec ḡ que nunc ꝑ ꝓphetam ꝓmisisti opere cōple in me indigno ꝛ peccatore. Ecce enī ammodo ꝓfiteor tibi. ꝛ promitto ex toto corde: q꞉ vlterius hoc malū nō faciā. sꝫ renūcio omni iniusticie. ꝛ āmodo tibi s̄uio i ɔsciētia mūda Ab hodie ergo dn̄e ꝛ ab hac hora suscipe me penitētē. ꝛ adorantē te. ꝛ renunciātē omnib⁹ peccatis. Juraui ꝛ statui apud me s̄uare omnes iustificationes tuas. Sub hac sponsione egressus sum de ecclesia: statuens apud me nihil de prioribus peccatis vlterius facere. Qđ cum audissent omnes clamauerunt vna voce ad dominū: dicentes. Q̄ꝫ magnificata sunt opera tua dn̄e: oīa i sapīa fecisti. Quia ꝛ i proposito penitētie: si trāseat hō tn̄ suscipiat̄.

Enit quidam frater ad abbatem pimenion dicens q̄ grandem tribulationem passus esset. Dicit ei seneꝝ. fuge de loco illo quantum tribus diebus ꝛ tribus noctibus ambulare potes: ꝛ fac annum integrum ieiunans vsque ad noctem. Cui ille. Si mortuus fuero anteq̄ᷓ vnus annus transeat. quid de me fiet: dixit abbas pimenion. Confido in deum. q꞉ si tu cum tali proposito a me fueris egressus vt hoc facias. etiaꝫ si mox mortuus fueris. cum desiderio bono suscipitur penitētia tua apud deum. Quidam frater sedebat in cella sua in egypto. in magna humilitate precipuus. ꝛ habebat sororem in ciuitate meretricem. q̄ multis animabus ꝑditio fuerat. Frequenter autem insultabant senes fratri illi. ꝛ vix potuerunt persuadere illi vt veniret ad illam: quatenus per admonitionem eius posset peccatum qđ per eam fiebat euincere. cum ergo venisset ad locum. quidam ex notis eius videns eum: precessit ꝛ nunciauit illi dicens Ecce frater tuus venit ad te. Jlla autem pre gaudio relictis amatoribus suis quib⁹ ministrabat capite discooperto ad occurendum fratri egressa est. dum ergo tēptaret eū amplecti dixit ei. Soror mea carissima parce aīe tue. qm̄ ꝓpter te multi peunt. ꝛ quēadmōꝫ poteris sufferre amara illa ꝛ eterna tormenta: Jlla aūt cōtremiscens dixit ad eum. Scis frater q꞉ est mihi salus vel āmodo: cui ille. Si volueris. est salus. Jlla autem iactans se ad pedes fratris: petebat vt eam secum duceret i desertū: cui frater: Uade cooperi caput tuū ꝛ sequere me. cui illa. Eam⁹. opor

tet me enī ɔformari iter hoīes nudo capite deābulātē q̄ꝫ ī officinā peccati mei iterū ingredi. Dū ꝟo pariter ambularēt. monebat eā ad penitētiā. Uidēs aūt qꝫ quidaꝫ obuiarēt sibi. dixit ei. Qm̄ non omnes sciunt qđ soror mea es: paruꝫ de via secede donec trāseant. Et post transgressis illis: uocauit eā ꝛ dixit. Eamus soror viam nostrā. Illa aūt nō respōdēte. ꝑquirēs īuenit eam mortuā: ꝛ vestigia pedū eiꝰ sanguine plena. erat enī discalciata. Cū autē senibꝰ renūciasset factū: ɔtendebāt inter se de salute eius. Manifestauit aūt deꝰ vni seni de ipsa. eo q̄ nulla cura fuit illi ī itinere ꝯ corporali vsu: sꝫ vulnꝰ ꝓpriuꝫ neglexit. ꝛ suspirauit in tam grādi ꝑditōe: ideo ꝓ deuotione cordis eiꝰ suscepit deus penitentiam eius. De impugnatione demonū.

Quidam frater requisiuit a sene dicēs. Cur abba a demonibꝰ īpugnamur? Respōdit senex. Qm̄ arma nostra abiecimꝰ. id ē penitētiā humilitatē obediētiā. ꝛ penuriā. Frater qdā abbateꝫ sysoiū reqsiuit dicēs. Putas abba. si mō ꝑsequit̄ nos diabolus. sicut antiquos? Rn̄dit. Magis mō homines nostre etatis ꝑsequit̄. qꝫ appropinquāt genera penaruꝫ. vbi ille cū legionibus suis angustat̄: dum scit stagnū vbi in igne ꝛ sulphure arsurus erit. ideo hoībus infestat̄. Nec tn̄ īfirmos quosq̄ꝫ dignat̄ appetere: quos vbi voluerit cito subuertit: sed fortes magis ac magnos supplantare per diuersa precipitia aggreditur. Abba pimenius requisiuit ab batē abrahā. Queādmodū nos demones impugnant? Ait senex. Demones nobiscū non pugnant quia voluntates eorum facimus: sed nostre nobis voluntates demones facti sunt: ꝛ tribulant nos. Unde apostolus. caro concupiscit aduersus spiritum. spiritus autem aduersus carnem. vt non quecunq̄ꝫ vultis illa faciatis. Nā vis scire cum quibus demones pugnauerunt cum abbate moyse ꝛ similibus eius: nos autem voluntates cordis nostri impugnāt Quidaꝫ frater requisiuit abbateꝫ achillē. Quemadmodū aduersum nos possunt demones? Respondit senex. Per voluntates nostras. Et adiecit dicēs. Ligna libani dixerunt. Q grandia sumus ꝛ alta: ꝛ paruissimo ferramento incidimur. Nihil ergo ei demus ex nobis: ꝛ nos non poterit incidere. Uenerunt ergo homines ꝛ fecerunt in securi manubrium ex ipsis lignis: ꝛ ita inciderunt. Ligna ergo sunt anime: securis diabolus: manubriū volūtas nr̄a ē. Per malas ergo volūtates nr̄as īcidimur Qualit̄ hō ī se mortificare vicia potest.

Quidaꝫ frater reqsiuit abbatē moysē dicēs. Quō potest se hō mortificare? Dixit ei senex. Nisi quis arbitratus fuerit se habere iam trienniuꝫ in sepulchro. ad hunc sermonem peruenire nō potest. Abbas pimenius dixit. Ille mōachus potest tanq̄ꝫ mortuus huic seculo esse. qui duas res horruerit: idest carnis sue requiem ꝛ vanam gloriam. Senex quidam dixit. Tunc erit monachus liber ab omnibus. cum in vno opere tantum intentus est bono. Quando enī bona opera exercet: veniens diabolus. locum non inuenit ꝛ discedit. Si autem malum opus exercet: veniens frequenter. ꝛ īpugnat eum. ꝛ in deteriora subuertit. Beatus antonius monebat discipulum suum dicens. Horre ventrem tuum ꝛ necessitates huius seculi. ꝛ concupiscentiam malaꝫ et honoreꝫ tanq̄ꝫ absens de hoc seculo. ꝛ requiem possidebis. De perseuerantia.

Abbas antonius dixit Monachus si paucis diebus laborat. ꝛ iterum relaxatur: ꝛ rursus laborat ꝛ inde negligit. hic nihil agit. nec patiētie perseuerantiaꝫ possidebit. Dixit senex Quid est opus incipere artificium: si non discat perficere illud. Nihil est ergo. qđ incipitur ꝛ nō perficitur. De labore sctōꝝ

Quidam senex dixit. Usq̄ꝫ tūc laboret hō: vsq̄ꝫquo possideat xp̄ꝫ. Qui aūt semel illū adeptꝰ fuerit iaꝫ nō periclitatur. Permittitur tamen

laborare. vt rememorās tribulationes la/
boris. vndique semetipsū custodiat: timēs
ne tantos labores amittat. Nā ꝛ filios isra
hel ideo deus per desertum quadraginta
ānis circūduxit. vt rememorātes vie tribu
latōus nollent redire retrorsuz. Quidā fra/
ter requisiuit senez. Quemadmoduz labo
rant postulantes de remissione peccatorū
Respōdit senex. Anteq̃ perueniat in eos
gratia que operetur: pro labore ipsoꝝ. ipi
pallidi ꝛ ī labore sunt. super quos vero ex
priori patientia iaz gratia christi peruenit:
isti florent ꝛ exultant anime eoꝝ. ꝛ facies
eoꝝ clara est sicut sol. cuz nubes nō habet
ꝛ lucet. Quādo vero sol nube cooperitur.
pallescit: sic ꝛ anima quādo passiones eā ꝛ
tēptationes obscurāt. Que autē per grati
az dei mūdata est: ita fulget sicut scriptuz
ē. Magna ē gloria eius ī salutari tuo. Itē
dixit. Oēs laborēt hic sācti viri. tamen ꝛ
aliq̃ requiem possidēt quoniā liberi sunt a
cogitatiōibus hui⁹ mūdi. Quidā frater re
quisiuit a sene dicēs. Queādmoduz nunc
laborātes ī cōuersationibus viri. nō accipi
unt gratiā sicut antiqui Ait enī senex. Tūc
erat caritas. ꝛ vnusquisq̃ proximuz suum
sursum trahebat: nunc vero postq̃ caritas
refriguit. singuli proximos suos in inferio
ra deducunt. ꝛ ideo gratiam dei non me/
rentur. De exhortatione doctrine.

Interrogāti cuidā abbatez pimenionē de duri
tia cordis. rādit senex dicēs: natu
ra aq̄ molis ē. ꝛ lapidis dura. Si āt freq̄nt̄
aqua stillat sup lapidē: stillādo pforat illū.
Sic ꝛ vbū dī dulce ꝛ molle ē. nostrū autē
cor durū. hō ergo audiens frequenter aut
meditās verbū dei: dat locū timori dei in
gredi in eum. De curiositate vitanda.

Senex quidā dixit. Non opor tet monachū requirere
aliter sit ille aut queādmoduz
ille: quia per īterrogationē abstrahitur ab
oratiōe ī detractationes ꝛ verbositates.
Unde nihil ē meliusq̃ tacere. Frater qui
dā requisiuit a sene dicens. Si venerit fra
ter aliquis. sermones mihi deforis īferens
alienos: iubes vt dicā illi. q̄ten⁹ mihi illos
non afferat. Ait senex. Nihil dicas: qꝛ nec
nos potuimus obseruare. Cauendum est
ergo. ne forte dicentes proximo. hoc ne fa
cias: nos idem vel peiora postea faciamus
Cui frater: Quid ergo oportet facere. Et
senex. Si voluerimus inqt tacere: exēplū
solū sufficit proximo: De cōtētiōe vitāda

Quidam senex dixit Si qs tecum
aut dē scripturis aut dē quacūq̃ cā
locut⁹ fuerit. ne cōtēdas cū eo: sed siquidē
bñ dicit: ꝯsenti ei. Si vero male. dic illi. Tu
scis quomodo loquaris. Ait apostolus.
Noli contendere verbis. Hec obseruans
ꝛ humilitatem possidebis: ꝛ odium vita/
bis. Nā si persistas cōtendēs. ꝛ vis defēde
re ꝓmonē tuū: nascit̄ ide scādalū: Freque
ter ergo dū laudas alterū fit etiā ex iustifi
catione cōtentio. De quacūque autē re si
grauiter contenderis: non paruam noxie/
tatem senties: ꝛ nullo modo requiem possi
debis. Magis stude silentium: ꝛ de nullo
esse sollicitus. Attēde meditationi tue: cuz
timore dei exurgens tam mane q̃ vespe/
re: ꝛ ipetū inimicoꝝ ñ timebis. De silētio

Beatus antonius di
scipulo suo solebat dicere. Si affe
ctaueris silentium: ne arbitreris te exerce
re virtutem sed indignum te proloqui cō/
fitere. cum quidam frater abbati sysoi di
xisset: volo animam meam saluare: respō/
dit. Qua ratione possumus animam no/
stram saluare: cum lingua nostra aperto
ostio sepe prosiliatur. Quidam frater in/
terrogauit senem dicens. Usquequo ser/
uanduz est silentium pater? Respondit
senex. Usquequo interrogeris. In omni
enim loco si taciturnus fueris. requiē pos/
sidebis. Dixit senex. Peregrinatio ē tace/
re. Dixit quidam senex. Peregrinatio
que propter deum fit: bona est: si habue/
rit ꝛ silentiū: nā fiducia non est iā peregri/
natio. Abbas arseni⁹ solebat dicere. Pe/
regrin⁹ monach⁹ ī aliena terra nulli⁹ cause
mediator accedat: ꝛ quietē poterit adipisci

Abbas ampo dicebat. Sic apis q̃cu͂q3 va/dit mel opat̃ ita ꝛ mõach⁹ quocu͂q3 pgit si pp op⁹ di prexerit: dulcedinẽ bonoꝝ actuu͂ põt afferre. De fugiẽdo clericat⁹ honorẽ

Abbas theodoꝛ⁹ du͂ eẽt in scithi diacon⁹ oꝛdinat⁹ nul/laten⁹ pmanere acqescebat: sed multis locis fugiebat. Et iteꝝ senes reducebãt eu͂3 dicẽtes. Ne derelinq̃s locu͂ tuu͂. Quib⁹ ille ait. Permittite me depꝛecari deu͂. si me iubet mĩstrare loco meo. Et oꝛauit sic. domine. si volu͂tas tua ẽ. vt ĩ oꝛdinatiõe mea psistã: ostẽde mihi. Et ostẽsa est illi colu͂na ignea a terra vsq3 ad celu͂ ptigẽs: ꝛ vox ad eu͂. Theodoꝛe si potes fieri sicut columna ista. vade ꝛ ministra. Sufficit quod leuitis ꝛ sacerdotib⁹ p moysen dictu͂ est. vt mu͂do corde ꝛ coꝛpoꝛe. inoxiis manibus ꝛ vestimẽto mu͂dissimo: pꝛo filiis israhel offerrẽt sacrificia. Quod ille audiẽs vltra nullatenus acqeuit. Sed cu͂ venisset ĩ ecclesiã depꝛecabãtur eu͂: vt si nõ ministraret vel calicẽ teneret. Qui nõ acqeuit dicẽs. Si mihi de hac re ãplius verbu͂ feceritis discedo hinc: ꝛ sic eu͂ dimiseru͂t. Abbas ysaac audiens qꝛ pꝛ̃sbyteꝝ eu͂ patres volebãt facere ĩ scithi: fugit ĩ egyptu͂. Et igressus ĩ agru͂ latuit int̃ herbas. Contigit autẽ vt patres q seq̃bant̃ eu͂. ĩ eodẽ agro requiescerẽt: quia iã nox erat. ꝛ dimiseru͂t asinu͂ vt pasceret̃ Ille au͂t puenit pascendo ad locu͂. vbi latebat abbas ysaac. Et mane facto querẽtes asinu͂. iueneru͂t ꝛ senẽ: ꝛ mirati su͂t. Cu͂ au͂t vellent eum ligare: dicit eis. Jam non fugio quia scio ex iussione d̃i esse: ꝛ quocu͂q3 fugero ad hoc peruenturus sum. Abbas motoys venit aliquando de loco q vocat̃ ragita. in partibus gebilonis. Erat autem cum eo etiam discipulus eius. Uidẽs autem illum episcopus loci illius. tenens eu͂ inuitum presbiteru͂ fecit: Et dum pariter comederent: dicit ei episcopus. Jndulge mihi abba. Scio enim qꝛ hunc honorem nolebas: sed ego a te benedici desiderans hoc facere presumpsi. cui senex pro humilitate ait. Et mea cogitatio paru3 volebat sed ĩ hoc laboro. qꝛ diuidi habeo a fratre qui mecum est: ꝛ solus non sufficio orationes meas implere. Dixitq3 ei episcopus. Si scis eum dignum. ordinabo ꝛ ego illu͂ Respondit abbas motoys. Si quidem dignus sit: nescio. vnum tamen scio. qꝛ melior est me. Ordinauit autem ꝛ illum. Uterq3 tamen ita permanserunt vsq3 ad finem suum. vt ad altare quantum ad oblationẽ sacrandam: nu͂q3 accederent. Unde dicebat senex. Confido in deu͂ me u͂. qa non habeo grande iudicium propter ordinationem hanc: quia oblationem offerre nõ presumpsi. nam ordinatio illorum est. qui ĩ sine culpa sunt iusti ꝛ immaculati. ego autem me bene cognosco. De heremo. ꝛ quare fugierunt in solitudinem.

Abbas Arsenius ab abbate marco requisitus est aliq̃n cur fugeret hoĩes. At ille respõdit. Scit ds quia diligo hoĩes: sed cu͂ deo pariter ꝛ hominibus esse nõ possu3. Superne eni3 multitudines ac virtutes vnius sunt volu͂tatis: homines vero ꝛ multas habẽt volu͂tates ꝛ varias: ꝛ ob hoc deu͂ reliquere: ꝛ cu3 hominibus esse nõ possu3. Quidã fratres du͂ linu͂ ex thebaida pergerẽt cõparare: dixeru͂t. per occasionẽ beatu͂ arseniu͂ videamus: Quod cum daniel discipulus eius ei nu͂ciasset: pꝛecepit vt pꝛo qua causa illic aduenissent de alexãdria. ab eis ĩquireret. cu͂ ergo nu͂ciassetq3 pꝛopter linum pergerent cõparãdu͂. respõdit arsenius. Ergo faciem meam non videbunt: quia non pꝛopter me sed pꝛopter suum opus aduenerunt. Uade itaq3 ꝛ susceptis eis fac obsequium: ac dimitte eos dicens. Quia senex nõ potest vobis occurrere. Abbas bisarion du3 deambularet cum discipulo suo per heremu͂. venerunt ad quãdam speluncam. Et ingressi ibi inuenerunt fratrem sedentem ꝛ funiculum operantem. qui neq3 respexit in eos neq3 salutauit eos: neq3 aliud locutus est eis. Dixit ergo abbas bisarion ad discipulum suum. Eamus hinc: quia non vult hic senex loqui nobiscum. Et pꝛofecti sunt ad

ioãnez abbatem. Cuz autem reuerterentur. venerunt ad eandem speluncam: et dixit abbas bisarion: Ingrediamur iterũ ad hũc fratrez: si forte vel modo persuadeat illi deus vt loquatur nobiscuz. Et cum ingressi fuissent. inuenerunt euz mortuũ: Et dixit discipulo suo. Ueni frater componamus illuz. quia propter euz deus huc transmisit nos. Cuz autez sepelirent eũ. inuenerunt quia mulier esset: et admirati sunt et dixerunt. Quia magna misericordia domini est: qr et mulieres colluctãtur et vincunt demonia. Et glorificantes deũ qui ẽ protector omniũ: ad ppria redierũt. narrãtes q̃ viderãt. Que sit obseruãtia heremite

Abbas moyses ad

solitarios solebat proferre sermonez. dicens. quatuor sunt principalia obseruãtie. id est tacendi. seruãdi mandata dei humiliandi semetipsuz. et angustia paupertatis. Tres autem has virtutes homo difficile possidet. vt semper lugeat et semper suorum memor sit peccatorum: et omni hora ponat sibi pre oculis mortem. Beatus antonius solebat dicere. Patres antiqui egressi sunt in desertuz. et ipsi sani effecti facti sunt medici et reuersi alios sanauerunt: ex nobis autez si quez egredi contigerit in desertuz. antequã ipsi sanemur. curam alijs adhibemus: et reuertitur ad nos infirmitas nostra: et fiunt vltima nostra peiora prioribus. propter quod dicitur nobis. O medice prius tibi curam impende. Qui sint similes vnius meriti fratres.

Uidaz frater inter

rogauit pimenionez abbatem: dicens. qui sunt vnius meriti fratres? Respondit senex. Si fuerint tres simul: vnus quidez in omni verbo vel opere quiescẽs alter autẽ infirmãs et gratias agens. tertius vero cũ mũda conscientia illis obsequiuz faciens: hi tres vnius meriti sunt. Dixit senex. Iniuriare aut mentiri aut periurare alienuz a christo est. Per has quatuor res anima maculatur. id est si amicitiã quis cũ potentibus habuerit. cõcupiscẽtias carnales studens vel si de proximo suo detractauerit: aut si per ciuitatem ãbulans oculos suos non custodierit: et si quãcunque noticiaz cuz muliere habuerit. Beatus arsenius referebat qđ cuz in propria cella resideret. vocez sibi audiret dicentez vt egrederetur foras: propter opera manuũ contẽplanda. Et egressus vidit hoiem quendaz aquaz de puteo haurientem atque in vas perforatuz mittentez: et aqua egrediens refundebatur in puteuz. Et iteruz paruz progressus. vidit ethiopez ex lignis a se concisis sarcinaz facientez. quaz cuz tẽptasset: et iportabilez sensisset: alia iteruz ligna super ea congessit. Similiterque tẽptans cũ nec mouere potuisset. tamen alia addere ligna non destitit. Et iteruz progressus arsenius vidit ante portaz ciuitatis duos iuuenes sedentes in equis. qui lignuz transuersuz portantes. ingredi non poterant ciuitatez. Lignuz eniz qđ ab eis portabatur non eos permittebat intrare et seq vel humiliare alteri alter non valebat: et ita foris ciuitatez vterque remanserunt. Ille vero qui hoc sancto arsenio in spiritu ostendebat: dixit ei. Hunc quez prius vidisti aquã de puteo haurire. et de vase perforato rursuz in puteum fundere. similitudo est hoĩs faciẽtis elemosynaz qui bonuz opus imitatur efficere: sed quia in alijs operibus sepe cõmittit iniquitatez propter hec mala illud paruz boni se coinquinans: perdit. Illuz autez quez vidisti ligna ꝯcidere. et grauẽ sarcinã addidisse: facereqz grauiorẽ hõ est ĩ peccatis plurimis cõstitutus q post penitẽtiã aliud sup peccatis suis onus augmẽtat. Hos vero quos trãsuerso ligno renitẽte ciuitatẽ ñ posse ĩgredi ꝯspexisti: isti sũt q iugũ miserabile vident ferre superbiã. et alter alteri se hũiliare noluerũt vt p hoc emẽdati viaz christi humilẽ sequerẽtur: atque ideo extra regnũ dei tãq̃ hi illi remanserunt. Interrogauit frater abbatez sysoiuz dicens. Dimissa ẽ mihi hereditas a parẽtibus meis: quid faciaz de illa? Respõdit senex. Si dixero da illã ĩ ecclesiã clericis illi

epulantur ex ipa. Si dixero da illā ɔ̄sāgui
neis tuis nullā habebis mercedē. Si er/
go vis iplere mādatū diuinū. da hāc pau/
perib⁹ z egenis: z pfect⁹ eris. Tēporalis
pfect⁹ d̄liquēdus ē ppi amorē caritatis

Abbas sysoius dixit

Cū fuissē aliqñ i mercato: z spor/
tellas meas fratri vēderē. vidēs ga iracū
dia approxīabat mihi: dimisi vascula mea
fugiens. Dixit abbas ioānes. Ascēderā ali
quādo p viā heremi i scithi. texēs plectā. z
audiui camelariū loquētē ſmones varios
z ne forte irascerer. dimisi plectā meā z fu
gi. Interrogauit frater abbatē pimeniuz
dicens. Quid ē qđ dñs dixit: maiorē cari
tatē nemo habet q̄ vt aīam suā ponat qs
p amicis suis. quōmō hoc facit: rñdit se/
nex. Siqs audit v̄bū maluz a pxīo suo. z
dū possit similia rñdere. pugnat tñ in cor
de suo portare laborē. z vim sibi facit ne
rñdeat malū. vt ɔtristet illū. iste talis aīaz
suā ponit p amico suo. Abbas macharius
dixit. Si reminiscimur maloꝝ que ab hōi
bus patimur. pdim⁹ memorie v̄tutē. Itē
dixit. Si aūt recolim⁹ maloꝝ q̄ nobis a d̄/
monib⁹ mittunt. sine pturbatōe erim⁹ sciē
tes q̄ ab initio bona deus creauit. diabo
lus v̄o mala superseminauit. En sūt pditōes
inumere. Et addidit dicens. culpa est mo/
nachi. si lesus a frīb⁹ prim⁹ i caritate purga
to corde nō occurrit. Nā sunamitis nō me
ruisset: recipere helyseuz prophetaz in do
mū suaz: nisi quia cū nullo alio habuit cau
sā. Sunamitis enim in persona est anime.
Deliseus vero in persona spirit⁹ sancti fi/
gurata. quia nisi pura sit anima. non me/
retur suscipere spirituz dei. Ita ira inuete/
rata excecat oculos cordis. z animam ex/
cludit ab oratione. Quid lamētatio vel
paupertas que fit propter deuz operetur.

Anctum antonium

requisiuit frater dicens. Quid fa
ciā p peccatis meis: Respōdit. Qui vult
liberari a peccatis. fletu z planctu libera/
bitur ab eis. z qui vult edificari in virtuti
bus per fletum lachrymarum edificatur.
Ipsa laudatio psalmoꝝ planctus est. Me
mento exemplum ezechie regis iude. sicut
scriptum est per esaiam prophetā: qui flen
do non solū sanitatez recepit: sed etiaz per
xv. annos augmentū vite promeruit. z su
peruenientem hostis exercitum. videlicet
centum z octoginta quinque milia. per la/
chrymaruz eius rigationem: virtus dñi in
mortez prostrauit. Sanctus petrus apo
stolus flendo recepit: qđ in christuz negando
cōmiserat. Maria cum lachrymis rigauit
pedes dñi meruit audire optimaz partem
elegisse. Ipse timor sanctus permanens ī
seculum seculi. Beatus macharius dixit.
In veritate si facta est mōacho despectio
quasi laus paupertas sicut diuitie: inopia
sicut epistole: nunq̄ moritur. Impossibile
est bene credentem et pie colentem deum
cadere in passionem immundam et in er/
rorem demonum. In hac vita homo re
quiem inuenire non potest.

Bbatem sysoiuz re

quisiuit frater. Post quantum tempus de
bet homo a se abscīdere passiones: Respō
dit. Scriptum est in euangelio: quia pecca
tores deus non audit: sed qui cultor dei est
et voluntatem facit. Ideo cum venerit im
pugnatio: abscide illam: quia fragilis est
anima. Ante armetur q̄ a peccatis in/
quinetur. Abbatem pimenium interroga
uit frater. Quid faciam: quia conturbant
me cogitationes sedentem in cella: Re/
spondit. Neminem despicias: nullum di/
iudices: de nullo male loquaris: z deus da
bit tibi requiem: et statuet sessionē tuam si
ne conturbatione. Custodiam enim senio
rum et quietem ipsorum considera. Me/
ditare in diuinis officiis: et scias horas ca/
nonicas die ac nocte. Timor domini non
discedat a corde tuo: et non glorieris: ne/
que te estimes cum iustis: et ex omni vir
tute tua custodi: vt nō facias pprīā volūta
tē idē dixit. Sicut ad succēsā ollā musce nō

appropinquāt. si vero tepida fuerit isidūt in eaʒ. ⁊ faciunt vermes: ita ⁊ monachum succēsuʒ igne diuini spirit⁹ demões fugiūt tepidū vo illudūt ⁊ isequūt. Uñ vitia oriūt

Sanctum antoniuʒ requisiuit frater. Quomodo deus repromittit bona aie p assiduitatē scriptu/raꝝ. ⁊ nō vult anima in bonis permanere sed declinat ad transitoria caduca ⁊ imunda. Respondit. Ad hoc iungitur quod psalmista ait. Iniquitatē si cōspexi i corde meo nō exaudiet deus. Ignoras ꝙ cū venter plenus fuerit esca. stati ebuliunt magna vitia: que saluator noster per euāgeliū predixit. Non coinquinat quod in os intrat animā hominis: sed de corde exeunt que in i/teritū demergunt homineʒ. Uide quid di/xerit primū. Cogitatiões male. homicidia. adulteria. fornicatiões. furta. falsa testimonia. ⁊ blasphemie. Quia nec dūm gustauit dulcedinē celestiū. vt ex toto corde exquirat deū. ideo ad imūda reuertit. Quis poterit recte dicere. vt iumētū fact⁹ sū apd te ⁊ ego sēp tecū. Qualit vtutes obtiere opʒ

Quendam senem requisiuit frater dicēs. Doce me pater. Et dixit ei. vade ama tibi ipe vi facere Euagina gladiū tuū. ⁊ exi i bellū. Dixit ei frater. Nō me pmittūt cogitatiões. Respōdit senex. Scriptū est. Inuoca me i die tribulatiōis tue: eripiā te ⁊ glorificabis me Inuoca ḡ deum ⁊ eripiet te. Perrexerunt duo fratres ad vnū senē sāctū i scithi sedē teʒ singularē: dixitq; vnus ex illis. Abba oē vet⁹ ⁊ nouū testamētū mēoriter didici Dicit ei senex. Implesti aerē verbis. Et alter dixit. Ego vet⁹ ⁊ nouū testamētū totū scripsi. ⁊ penes me habeo. Et huic respōdit ⁊ tu iplesti fenestras tuas cartis. An ignoratis q̄ dixit. Regnū dī nō ē i ſmone: sʒ in virtute. Et iteꝝ. Non auditores legis iusti sūt apud deū: sʒ factores legis iustificabūt Ingrebāt ḡ ab eo viā salutis. Ille aūt dixit eis. Initiū sapie timor dñi: ⁊ hūilitas cū patia. Omnib⁹ his isertis vl his vtētib⁹ pauca sufficiūt. Quō i cenobijs viuēdū sit

Cum quidam adolescēs frater abbatē agathonē regreret dicēs. volo pmanere cū fratrib⁹. dic mihi quō habitē cū ipsis. Rñdit ei senex. Obserua p oib⁹ hoc vt q̄lis prio die igrederis: apud ipsos talis reliquū pagas tē/p⁹. ⁊ cū gete adiplebis pegrinationē tuaʒ. custodi eni ne qñ fiduciā loquēdi assumas dicēte apostolo. Nemo militās xpo iplicat se negociis secularib⁹. Itē dixit agathon. Si hitas cū pximo. esto sicut colūna lapidea: q̄ si iiuriat nō irascit: si glorificat: nō extollit. Abbas pimeni⁹ ad abbatē nestrionē sedētē i cenobio regsiuit dicēs. Unde adept⁹ es hāc virtutē frater. vt quotienscūq; tribulatio ɔtigit i cenobio neq; loq̄ris neq; mediator accedas. Et cū nollet dicere. postea ɔpulsus a sene dixit. Indulge mihi abba. qꝛ i pricipio qñ igressus sū. dixi cogita/tiōi mee. Ecce tu ⁊ hic asinus estis. Sicut eni hic asin⁹ vapulat ⁊ nō loqtur. iniuriat ⁊ nihil rñdet: ita ergo esto ⁊ tu. nā sic dicit ⁊ psalmus. Ut iumētū factus suʒ apud te: ⁊ ego semp tecū. cuʒ aliquādo gens mazicoruʒ in scithi supueniēs. multos ex patribus occidisset abbas pimenius vna cū alio patre seniore nomine anub: ⁊ cuʒ aliis quinq; patribus fugiens inde venit ad locū qui dicitur theremithi: ⁊ inuenerunt ibi templum antiquum desertum. ⁊ manserunt in eo hi septem pariter. donec cognoscerent vbi vnusquisque in egypto mansurus eēt decreuerunt autem inter se dicentes. Septimana hac vnusquisq; requiescat apud se ⁊ alter ad alterum non loquatur. cuʒ auteʒ id facerent. erat in templo illo statua cuiusdam idoli. Abbas ergo anub exurgens mane lapidabat eam in facie: ⁊ vespere veniens dicebat ad eaʒ. peccaui: indulge mihi. ⁊ sic fecit per totam hebdomadā. die autem sabbati cum venissent pariter: dixit ei abbas pimenius. Quid voluisti hoc tota hebdomada facere: vt homo fidelis dice/res idolo indulge mihi. dixit ei senex anub Hoc ego propter vos feci. dicite mihi. nū/

gd qñ hoc idolũ lapidabã. locutũ ẽ aut iratum. aut quando indulgentiam petebam: nunqd exaltauit se aut gloriatũ ẽ: Cui abbas pimenius rñdit. Nõ vtiqȝ. Tũc dixit senex. fratres ecce septẽ sum⁹ si vultis ergo pariter manere: vt lucꝶ aic faciamus sit ydolũ nobis istud i exẽplũ. ne qñ iiuria tus aliqs irascatur. ne qñ ab eo venia petitur glorieť aut extollať. Si autẽ ita nõ vultis: vnusqsqꝫ vadat quo vult. At illi ꝓijcientes se i terrã spopõderũt se ita facturos ⁊ sic permanserunt ꝑ multos annos cum magna hũilitate ⁊ abstinẽtia. vnũ ex ipsis facientes dispẽsatorẽ. Et erat eis pfectio ⁊ vnũ desideriũ. ⁊ qcqd positũ eẽt in mensa reficiebanť. nullo dicente . aufer nobis illud. aut istud nolo comedere. Quattuor sigdẽ horas dormiebãt in nocte. ⁊ quatuor psallebãt. ⁊ quattuor opabãtur. In die vero per interualla horaꝶ officijs diuinis insistebãt. opantes ⁊ legentes: ⁊ fundẽtes folia palmaꝶ. vsqȝ ad horã nonam. Post hoc vero victum sibi ꝑparabant. colligentes quasdã herbas terre.

Que sit obſuãtia spiritualis discipline.

Vidaȝ frater reqsiuit sanctũ Serapiõeȝ abbatẽ habentẽ sub regimĩe suo decẽ milia mõachoꝶ dicens. Alij fratres de cenobio elegerunt me. vt ego illis pcipiã. õnde mihi qũo iubes: Rñdit serapiõ. Durum ẽ meũ fortasse iperiũ. Nã dñs nr̃ Iesus xp̃s per euangeliũ suũ instruit dicẽs Si diligitis me: mandata mea seruate. Et cũ discipuli de primatu inter se disceptarent. quiś eẽt senior. ait ad eos. Si quis voluerit inter vos maior fieri. erit vester minister. ⁊ quicũqȝ voluerit in vobis prior esse: erit oĩuȝ seruus. Petr⁹ apl̃s in ep̃la sua monet pastores. Pascite qui ĩ vobisẽ gregẽ dei nec expulsione sed voluntarie secũdũ deũ. nec in turpe lucꝶ: sed forma estote gregis. vt cũ apparuerit ꝑnceps pastorũ. pcipietis ĩmarcescibilẽ glorie coronam Ita facito pri⁹ qđ pcipis. vt nõ tantum illis ꝑcepta: seu formulaȝ ꝑbeas: vt tua imitentur exempla. Ne sis mercenarius. sȝ pastor ouium. quia saluator noster beatũ dixit. quem constituit super familiam suã vt det illis cibum in tempore. Interrogauit abbas moyses abbatẽ Siluanum dicens. Potest homo per singulos dies apprehendere conuersationis initium: Respondit. oportet enim apprehendere vnũquẽqȝ aliud ex omnibus. Surgẽs mane sumat initiũ sapientie: in omni virtute. et in omni mandato dei in magna patientia ⁊ longanimitate ⁊ charitate dei. cũ humilitate anime ⁊ corporis in multa sustentatione ⁊ cõmoratione celle. in oratione ⁊ deprecatione cũ gemitu. cũ puritate cordis ⁊ oculoruȝ ⁊ custodia lingue ac sermonum in abrenunciatione rerum materialium. desideriorum carnis cruciationẽ habentes in certamine. in continẽtia spiritali et agone pugne. in penitentia et luctu in simplicitate anime et taciturnitate in ieiunijs et vigilijs nocturnis. in opatione manuum secũdum ꝙ dicit apl̃s paulus. operantes manibus vestris. in fame et siti. in frigore et nuditate. ĩ laborib⁹ et angustijs et persecutiõib⁹ in foueis et speluncis ⁊ cauernis. esto factor verbi et non auditor tãtum operãs talentũ in duplum. habẽs vestẽ nuptialẽ: firmatus supra firmã petraȝ Elemosina et fides non te derelinquant Cogitãs esto omni die mortem vicinaȝ esse: et quasi iam clausus in monumento nihil đ hoc seculo cures qa sollicitudo seculi et cupiditas diuitiarum. Hec sunt spine quas dominus cauere dixit in euangelio q̃ bonum semen suffocãt. Inedia escarum humilitas et luctus non recedant a te. qr dominus dissipat ossa hominum sibi placentium. Timor omni hora permaneat ĩ te sicut scriptum est. propter timorem tuũ domine in vtero concepimus ⁊ doluimus ⁊ peperim⁹ spiritũ salutis. Hec ergo et si qua alia virtus est ĩ his prospice. et ne te mensures cum magnis aut iustum te estimes. sed te crede inferiorẽ esse totius creature: idest viliorem quouis homine, peccatore Qui se existimat aliquid esse cum nihil sit. ipse se seducit. Nõ diiudices pri-

mum neqꝫ despicias aliena delinquẽtia: sed tu plange peccata. ⁊ de nullius homi nis actu sollicitus sis. Esto mansuetus spi ritu ⁊ non iracundus. nihil in corde tuo ne qꝫ odium neqꝫ contra inimicum aliquid sine causa habeas: neqꝫ despicias eum in tribulatione eius. neqꝫ reddas maluꝫ pro malo: sed esto pacificus cum omnibꝰ hoc est vinculum perfectionis. Non te credas malum facienti neqꝫ congaudeas ei qui fecit proximo suo malum. Non detrahas alio. quia deus iudex ⁊ testis est in omni/ bus. Ne oderis aliquem propter pecca/ tum eius quia scriptum est. Nolite iudi/ care vt non iudicemini. Dum alium argu is. vide ne peiora cõmittas. nõ dispicias peccantẽ: sed ora pro illo vt deus illi det conuersionẽ ad penitentiam et si audie/ ris de aliquo ꝙ agat iniqua responde di cens. Nũquid ego horum sum iudex. ho mo sum peccator mortuus sub peccatis meis. Mortuus enim causam non habet curare pro aliquo. Qui hec omnia procu rat ⁊ cogitat. operarius est omnis iustitie Dum de xp̄o redẽptore nostro propheta denunciet dicens. ego autem sum vermis ⁊ non homo. Et alius propheta abacuc di cit. Lapis de pariete clamauit et scarabe us de ligno loquit᷑: nos vero dum in mul/ tis extollimur. in multis supplantamur. Qui vero hec custodit viuit sub gratia et virtute domini nostri iesu christi. De meditatiõibus duodecim anachoretaꝝ.

Anachorete aliquã do sapiẽtes sancti ⁊ spiritales. xij. numero congregati: in idipsum expetie/ rũt a semetipsis dicere vnũquẽqꝫ q̄ emẽ dauerit in cella sua. et quam meditationẽ meditatus sit spiritaliter. Et dixit primus qui et senior eorum. Ego fratres. ex quo cepi quiescere. totum crucifixi meipsum his que extrinsecus sunt actionibus remi niscens quod scriptum est. Dirumpamus vincula eorum: ⁊ proijciamus a nobis iu/ gum ipsorum. Et velut murum faciens in/ ter animam ⁊ corporales actꝰ. dixi in mẽ te mea. Quemadmodum hijs qui ĩtra mu rum est. stanteꝫ foris non videt: sic nec tu velis exteriores actus aspicere sed teipm intuere sustinens quottidie spem dei. Sic auteꝫ habeto malignas cogitationes aut malas concupiscentias: sicut serpentis et scorpionũ prolem. Si quando autem eas in corde meo nasci sensero. attẽdens illas cũ comminatione ⁊ ira arefacio eas: nec vn q̄ cesso irascens corpori ⁊ menti mee. ne quid paruũ faciat. Secundus ait. Ego di xi. Ex quo renunciaui terre hodie renatꝰ es. hodie cepisti seruire deo. hodie hic iha bitare cepisti. sic esto quottidie peregrinꝰ ⁊ crastino liberandus. hoc mihi quottidie consulebã. Alter dixit ego diluculo ascen dam ad deum meum. ⁊ adorans illum. ia/ ctans me in faciem meã: confitẽdo culpas meas. ⁊ sic d̄scendẽs adoro angelos dei ro g ans illos suplicare deo pro me. ⁊ omnẽ creaturã. Et cum ista adimpleuero. vado ad abyssum: ⁊ quid iudei faciunt hieroso/ solimis. euntes conscidentes se et lacrimã tes ac lugentes casum patrum suoꝝ. Hoc ergo circuiens et expectãs propria mem bra tormentis subdita. et cũ plorantibus ploro. Quartus ait. Ego sic sũ. ac si in mõ te oliuarũ sedens cum domino et discipul' eius. Et dixit mihi. ex quo nullum agno/ scas secũdũ carnẽ: sed cum his esto sẽper celestis conuersationis imitator sicut bo na Maria ad pedes iesu sedens et verba eiꝰ audiens. Efficimini sancti ⁊ perfecti si cut et pater vester q in celis ẽ. Et discite a me qꝛ mitis sũ et humilis corde. Quītꝰ ait Ego ãgelos aspicio ascẽdẽtes et descẽdẽ tes ad vocatiõeꝫ aiarũ. et semper finẽ me uꝫ operior dicens. Paratũ cor meũ deus paratũ cor meũ. Dixit sextus. ego ꝑ dies singl'os statui v̄ba mea audiri a dño putãs mihi dici. laborate ꝑꝑ me. ⁊ ego qescere fa ciam vos. Adhuc modicũ d̄certate ⁊ vide bitis salutare meũ ⁊ gl'iã meã. Si diligitis me. si filii mei estis ad p̄reꝫ rogãtes reuerti mini. si f̄res mei estis erubescite ꝑ me quẽ/ admodũ ꝑꝑ vos mlt'a ꝑpessus sũ. Si oues mee estis dominicã passionẽ seqmini. Se

ptimus ait. Ego ista assidue meditor et sine intermissione colloquor mihi fidem. spē et caritatem vt spe gdez gaudeā. dilectione vero neminē aliqñ contristē et fide corroborē. Octauꝰ ait. Ego volentē diabolū expecto: querētē quē deuoret. et vbicūqz ierit expecto illū interioribus oclis meis et dominum deum aduersus illū iterpello vt sine effectu maneat et i nullo ꝑualeat. maxime i timētibꝰ deū. Nonꝰ ait. Ego qͦtidie ecclesiaz itellectualiū ꝟtutum expecto dñi glorie. i medio earū video. super oēs splēdētē. Qñ aūt abscedā ab eo ascendo i celū expectās admirandas pulchritudies angelorū et qͦs emittūt hymnos incessabiliter deo et dulces coꝝ cātilenas: diserorqz sonis ac vocibꝰ et suauitate. vt libeat remisci qđ scriptū ē. Celi enarrāt gloriā dei. et opa manuū eiꝰ āñūciat firmamētū. et oia q̄ super terram sūt. vt sicut cinerem et stercora opinor. Decimus ait. Ego āgelum meū assistētē mihi iuxta me expecto. et custodio me metipm. qđ scriptū ē reminiscens: ꝓuidebā dñm in cōspectu meo sēper. qm̄ a dextris ē mihi ne cōmouear. Timeo igiť eū vt custodiētē vias meas. et qͦtidie ascēdentē ad deū et insinuātē actus meos et ꝟba. Undecimus ait. Ego ꝑsonaz imponens ꝟtutibus veluti si abstinentie. castitati. benignitati. dilectioni in meipsū steti. et circundans mihi illas. et vbicūqz iero dico mihipsi vbi sunt sequaces tue. Ne pusillanimis sis. ne deficies. habens iuxta te ea semper. Quecūqz libent loquere de ꝟtute vt post mortem testificentur de te coram deo. quia inuenerunt requiem i te.

Duodecimꝰ ait. Uos quidem pr̄es celestem habentes cōuersationē celestē et sapientiam possidetis. Nihil mirum. Eleuatos vos operibꝰ video. et superiora sectantes. Quid dicam? Uirtute enim etiā trāspositi estis ē terrā: vosmetipsos ex toto alienantes ab ea. Quid dicam? Uos terrenos angelos et celestes homines dicens: ñ peccauerim. Ego vero me his idignū iudicans peccata mea vbicunqz iero precedunt me semper. ad dexteram et sinistraz in infernum vero adiudicaui meipsum dicens. Esto cum his quibus dignus es: istis post modicum annumeraberis. video igiť ibi pares genitus et incessabiles lachrimas que a nullo referri queunt. Aspicio quosdam stridentes dentibus et salientes toto corpore: et trementes a capite vsqz ad pedes. Et iactans me super terram. et amplectēs cinerē deprecor: deū nūq̄ cassuum me illoꝝ experimenta accipere. Video et mare ignis bulientis immēsibile: et circūflētes et mugientes vt putēt aliq vsqz ad celos attigere. Fluctꝰ ignis et i tremēdo illo mari inumerabiles homies deiectos ab agrestibus: et vna voce omnes illos clamātes et vlulantes simul. quales nemo super terram vlulatꝰ et voces audierat: et sicut arētia omnis virgulti cremare misericordia autē dei auertente se ab illis propter iniusticias eoꝝ. Et tūc lamēto genus hominū quomodo audeo loqui vt cuilibet attendere tantis mundo repositis malis. Et in his teneo mentem meam luctum meditās quod ait dominus. indignū me celo et terra iudicans reputāsqz quod scriptum est: facte sunt mihi lachrime mee panes die ac nocte. Hec sapientium et spiritualium responsa patrum. Et veniat et i nos digna memoria vt narrationem conuersationis opere ostendere possimus vt facti inuituperabiles et perfecti et irreprehensibiles: placeamꝰ saluatori nostro. Cui est honor et gloria in secula seculoꝝ. Amē

Finit quarta pricipalis pars huiꝰ opis:

Sequitur opusculum pro conclusione annexum de virtutum laude et effectu ititulatum Incipiunt capitula subseqͦntis opusculi:

Ammonitio de laude caritatis. Ca. i.

Ne nō immemor petitiōis: hāc āmōitionē p aīe tue pfectu o fr carissime: tibi vt rogasti pbē studui: noui. n. ardorē aī tui erga scripturas diuias: noui tibi iēē studiū legēdi: z iplēdi qd legis. Memor igit sū lachrimarū tuaꝝ. z oīs studij tui qd ite sepe pspexi. dū tecū d aīe tue smociarer pfectu: z idcirco me non piguit: h qd mibi tua suggerere voluit caritas adīplere: qten z tu ex hac ipa āmōitōe i dñi gdatiz amore pficias: z ego tue mercedis effici merear pticeps. Scio vere n mediocrit eē beatū. q se solūmō domino adiuuāte saluat. s noui mlto beatiorem fore: q secū alios ad celeste regnū trahere festiat. Qua ppter hortor tuā eximiaz dilectionē vt hāc āmōitionē stide legas z memorie cōmendes atq ope opleas: vt alijs bonū exēplū mōstrando: z te z alios salues vt d tuo aliorūq pfectu felicē remūeratione ab imōtali spōso recipe mereris. Mēte solerti tracta: ne h agas vñ celesti tuo sponso displiceas. q ipe tibi si bñ vt cepisti pseueraueris: i auditā leticiā iui sū gaudiū cū cetis odōabit scis paulo affirmāte q ait. Qd ocl's n vidit nec auris audiuit. nec i cor hoīs ascēdit. q pparauit deus diligētib se. Festia igit ad illud gaudiū: ad illā leticiā: i q mlti scōꝝ regescūt. Cōsidera do dilecte. qnta sit felicitas. dei vultū sine dfectu cernere. scōꝝ āgeloꝝ chorisiterēe cū scōꝝ hoium mltitudie sine fine gaudere: z ad hec gressibus vtutū qtidie appropiquare stud. vt ad ea q omemoraui recto tramite pgas: citiusq pueire qas hāc tue btitudini i āmōitōez scripsi: p quā n d vna solūmō vtute: s d mltis te cupio omōere vtutib. Quē smonē iō singulari numero amōitiōez voco. q qūis mlte sint vtutes z īnumerabilia hortamta: ad vnā tñ ptinēt viā ad vnū iter z ad vnā felicitatē pducūt hoiez. Cū igit de plib vtutib te āmonere: dsiderē. pmū cum paulo aplo hortor: vt caritatis vtutem añ oīa habere studeas. q sicut pāis oībus cibis ē melior: ita caritas oēs añcellit vtutes. Et sicut sine pāe mēsa efficit inops: ita sine caritate nulla pficit vtus. Sine caritate. n. nec lachrime. nec vigilie. nec nuditas. nec castitas nec elemosine: nec martiriū hoiez saluare pōt. hāc dñs ac redēptor nr spāliter nobis omēdauit. Hec iquit mādo vobis. vt vos iuicē diligatis. Et iteꝝ. Jn hoc cognoscēt oēs q mei estis discipli: si dilectiōez habueritis ad iuicē. Hanc iohes apostolus laudat: dicēs. Qui māet i caritate: i deo māet z de in eo: Hāc pdicator egregius cūctis vtutib pferēs dicit. Si distribuero in cibos paupuz oēs facultates meas. z si tradidero corpus meū ita vt ardeā: caritatē aūt n habuero. nihil mihi pdē. Deinde subiūgit. Patiēs ē caritas. benigna ē. Patiens ē ad tolerāda aduersa: benigna est ad bona prestāda. Stude ergo fidelissime fr oīa patiēter tolerare aduersa ipos q qs toleras cura: diligere. De caritatis. et humilitatis connexione. Ca. ij.

Certissime tibi ouenit credere q nunq caritas sine humilitate z obediencia regnet i homine. Si veram habueris caritatem. mox eris humilis z obediens. Humilitas nāq exi-

mia virtus ē. Hec de terrenis hoīb⁹ fecit celestes. Per hāc diabolus superat̄. p hāc ei⁹ laquei vitātur: sicut beatus antoni⁹ dixit abbati pastori. Uidi oēs inimici laqos tēsos in via et ingemiscens dixi. Quis putas transiet istos laqueos? Et audiui vocem dicētē: humilitas. hoc vero beat⁹ antonius: vt puto: nō p se tm̄ vidit et audiuit: sed et pro nobis qui peccatores. et insipientes sum⁹. et longe ab illi⁹ meritis distamus vt nos hec legētes et opere cōplentes diaboli laqueos possimus vitare: qui sēper inquirit quomodo nos decipiat. Igitur q̄ magna sit hūilitatis virtus Martini etiā monachi vita insinuat: quē dicūt etiā in iuuentute valde fuisse. mansuetū. humilē ac sapientē: et pro eius virtutib⁹ tm̄ dicūt deo fuisse amabilē: vt duz ad dominicū corp⁹ accederet. angelus ei sacramenta prebe-ret. Pensare vero debem⁹ ex hoc miraculo q̄ magnum donū sit hūilitas: per quod donū tā amabilis et tā acceptabilis deo adhuc homo mortal' efficit̄. Abbas etiā Daniel miraculū narrat: p quod virtus humilitatis declarat̄. Erat autē ait ī babylone filia cuiusdā illic prioris demoniuz habēs Pater autē eius diligebat quēdā monachuz q dixit ei. Nemo pōt curare filiā tuā nisi quos scio solitarios. Et si prexeris ad eos. nō acqesēcent hoc facere pp humilitatē. Sed hoc faciem⁹. qn̄ veniūt afferētes venalia que opantur dicam⁹ nos emere velle quod vendūt. Et cū venerint in domū p̄ciū accepturi: dicemus eis vt faciāt orōnē pro ea. et credo q saluabit̄ filia tua. Exeuntes ergo ī plateā: inuenerunt vnuz mōachuz sedētē vt vēderet sportellas suas. et tulerūt eū in domū. quasi p̄cciū accipet sportap. et cū itrassz in domū. venit puella que a demōio vexabat̄: et dedit alapā monacho. Ille autē conuertit ei et aliā maxillā secūdū diuinū p̄ceptū. Demō aūt dū torqueretur clamare cepit. O violentia mādatop xp̄i expellit me hinc. Et statī mūdata ē puella. Cū autez venisset senex indicauerunt ei quod factū erat. et glorificauerunt deū et dixerunt. Consuetudo ē diabolice supbie. an humilitate xp̄i corruere. Consideremꝰ et nos o sanctissime frat humilitatē huius felicissimi monachi: et q̄ntuz possumus imitari curemus. Si igitur humilitas alterius ab alio demoniū expulit sine dubio firmiter credere debem⁹. q nostra humilitas diabolū in cordibus nostris regnare non sinat. Tunc vere iā humilitatē habem⁹. si omnibus nos putam⁹ eē inferiores. et omnib⁹ venerationē deferimus. et omnia que nobis alij faciunt aduersa: humiliter toleram⁹ propter dei amorē. De hac virtute dominus ī euāgelio dicit. Omnis eniz q se humiliat: exaltabitur et qui se exaltat humiliabitur. Ex isto eniz versiculo discere debem⁹: q superbia cōtraria sit humilitati. Ergo si vere humiles esse volumus: superbiā fugiamus: quia superbia deijcit. humilitas eleuat: ad hanc virtutē princeps apostolop inuitat dicēs Humiliamini sub potēti manu dei. vt vos exaltet in die tribulationis. Hec sentētia manifestissime nobis insinuat. q si hec dū viuimus. humiliare nos curauerimus: in tēpore tribulationis vel retributiōis idest ī die iudicij. domini nos pietas exaltabit in celesti. s. in regno. Jam vero superi⁹ dixi q caritas et humilitas atqz obediētia ab inuicē separari non possint.

De obediētie bono eiusqz laudib⁹ Ca. iij.

Et q2 hactenus de caritate et hūilitate dictū ē: restat vt solerter attēdas. qlis sit obediētie virtus. Propter inobedientiā p̄mus hō abiect⁹ ē de paradiso. Quaproptē si illuc vis ascendere: obediēs eē stude. Ut aūt q̄ magna sit hec virtus agnoscas miraculū tibi ad memoriā reuocabo. Quidaz secularis habēs tres filios renunciauit seculo. et venit ad monasteriū: relinquēs filios suos in ciuitate. Et cum fuisset tres annos in monasterio: ceperunt cogitatiōes sue ei filios ad memoriā frequēter adducere. et contristabatur pro eis valde: neqz tamē dixerat abbati se filios habere. Uidens autez abbas eū tristē. dixit ei. Quid habes q tri-

stis eos? Et narrauit ei q tres filios hēret i ciuitate: z q̄ vellet eos ad monasterium adducere. pcepit autē abbas vt adduceret eos. Qui cū perrexisset ad ciuitatē. inuenit duos ex his mortuos: vnuʒ vero solūmodo remansisse: Quē sumēs duxit ad monasterium. Et regrens abbatē nō inuenit illic. Interrogauit autē fratres vbi esset: z dixerunt ei q ad pistrinū perrexisset Ille vero tollens filiū quē adduxit: abijt ad pistrinū. Et videns eū abbas venientē salutauit. Et tenēs īfantē quē adduxerat. amplexatus eū z osculabatur: z dixit patri eius. Amas eū? Et ille respōdit. etiam. Omnino ingt. diligis euʒ? Et respondit. etiā: Postea vero dixit ei. tolle ergo si amas eū et mitte in fornacē ignis modo dum ardet. Et tenens eū pater iactauit in fornacē ardentē. Statiʒ aūt fornax facta ē velut ros. ex qua obedientia acquisiuit gloriā: quēadmodū abrahaʒ patriarcha. Hoc ḡ miraculū hortor vt memorie tradas: vt sēper obedientie virtutē ante oculos habeas. Quia sicut illo tēpore illiꝰ monachi obedientia extixit ignem fornacis: sic et modo si fueris obediens. ipsa virtus in corde tuo ignem vitioꝝ extinguet in te nequaq̄ post mortē in ignem descendens eternū: sed ad gloriā ascendens celesteʒ: sine fine manentē. Ergo ama obediētiā: dilige obedientiā q̄ magna virtꝰ ē. Ut aūt illiꝰ magnitudinē adhuc lucidius itelligas sequēs miraculū frequēter lege. Dicebāt fratres quia narrauit quidā patrū vidisse se q̄ttuor ordines in celo quoꝝ primꝰ erat hoiuʒ īfirmoꝝ. grās deo agentiū: secundꝰ hospitalitatē sectantiū: instanter ministrātes eis: tertius ordo in solitudine cōmorātiū. z non vidētiū hoies. quartꝰ ordo erat q ad obediēdū prib' spiritualibꝰ se subijciunt propter dominū. Uidebat autē ordo obedientiū torquē aureā habere z multo maiorē q̄ alij gloriā habebat. ego autem dixi ei q mihi hec oia ostēdebat. Quomodo iste ordo q puꝰ ē maiorē q̄ alij gloriam hēt? Et ille r̄ndit q hi qui hospitalitatē sectāt secūdū propriā volūtatē idip̄ʒ faciūt. similiter qui in heremo se religāt arbitrio suo de seculo recesserūt. hic aūt ordo qui se ad obediendū dedit oēs volūtates suas abijciens. pendet ad deum et ad iussionē spūalis prīs. ppterea z maiorē gl'iā alijs hēt. Quapropter fr̄ carissime bona ē obedientia que pp deum fit. Intēde ergo dilectissime virtutis huius aliquod vestigiuʒ vel ex parte. Obedientia salus ē omnium fideliuʒ: genitrix ē omniū virtutuʒ: Obediētia regni celoꝝ īuētrix ē: celos aperēs homieʒ d̄ t̄ra leuat: obediētia cohitatrix ē angeloꝝ: z scōꝝ oiuʒ cibꝰ ē. ex hac. n. abluti sūt et p hāc ad pfectōeʒ venerūt. Ammonitio d̄ virtute ɔtinētie. Ca. iiij.

Iam tempus ē vt pꝰtrium virtutū doctrinā vigilāter attēdas q̄ta sit ɔtinētie virtꝰ z q cōtinētia n̄ solū i cibo z potu sit ʒ etiā i locutiōe z i sōno ac vestitu. z innumerabilibꝰ causis. Ammoneo igit' dilectionē tuā: vt n̄ d̄licatos cibos q̄ras: nec añ horā ɔgruā comedere velis nec dicas in corde tuo ecce alij ita vl' ita faciūt. scito p certo: q vnusq̄sq̄ʒ q̄ i hac vita plus i d̄i seruitio laborauerit: eo maiorē mercedē post mortē a deo ɔsequet': Ne igit' tibi ḡuis videat' cōtinētie virtꝰ: miraculū hinc q̄d i tripartita historia legi pfero. Dorotheꝰ genē thebeꝰ: talē ducē curauit vitā' vt q̄tidie lapides a mari colligeret z i āņis singul' hospitiū edificaret: z ip̄a hospitia d̄dit illis q n̄ hēbāt. Noctibꝰ aūt pp eoꝝ cibum faciebat sportellas. Cuius cibꝰ erat panis vncie sex. z oleꝝ minutoꝝ vnꝰ vasiculꝰ: z ad bibēdū aquaʒ. hic a iuuētute sic viuēs nec i senectute d̄fecit. Nunq̄ visus est i lectulo soporatus. vl' pedes p rege tetēdisse. aut dormire p volūtate: nisi q̄tū opādo aut comedēdo natura cōpressos oculos claudere potuissʒ. ita vt sepe dū comedēdo dormiret. cibꝰ ex ore eiꝰ laberet'. Aliq̄n ḡ sōno valde ḡuatꝰ: cū i stercore cecidissʒ obdormiuit. Expgefactꝰ aūt z ɔtristatꝰ sub silētio dixit. Si āgel' dormire suaseris z mihi vlteriꝰ suadebis. Q̄ d̄ forte dicebat ad sōnū vel ad d̄mone q nitebat' bonas eiꝰ actiones ipedir'. Huic laborāti q̄dā dixit. Cur ita pimis corpus tuū? at ille. q̄ me inquit

illuc occidit. Hui⁹ vo sacratissimi mōachi
cōtinētiaз tibi scripsi.ne ipa tibi vtus gra
uis videretur. vt cognosceres quātū ab ā/
tiqs vel modernis qbusdā p̄rib⁹ distemus.
Audiuit ergo beatitas tua ꝙ dorothe⁹ oi
āno edificauit cellā ꝛ alijs dōauit. Audisti
etiaз ꝙ ī lecto nō iacebat.ꝛ de pāe ꝛ aqua
ꝛ herbis viuebat. Nō iō hoc dico vt tātū
facias tu sз te humilies simulqз scias quā/
tā abstinentiā habuerūt p̄res nr̄i.ꝛ neqꝫ
delicatos cibos qras:p̄serti cuз ī p̄fato li/
bro moysi mōachi scriptuз sit.ꝙ p multos
annos panē tātūmō comederet.et multuз
opus faceret. Sex aūt ānis per totā noctē
stans orauit.neqз gēib⁹ iclinatis.nec ocu
lis ī somno spōte clausis.isup etiā circuibat
cellulas monachoꝝ ꝛ lagenas eorū aqua
implebit:cū longe aut decem aut viginti/
milium aqua māeret. Qui licet ita doma
ret corp⁹.priorē tn̄ valitudinē non amisit:
Hec miracula assidue lege scissime fr: ꝛ p
hec dei adiutorio ī abstinētia ꝑficere studē
Nō sumus aūt pati ad oīa qdē concupiscē
da.recolam⁹ cōtinētiaз beati зenonis ab
batis: Abbas зenon ābulās aliqn̄ ī palesti
na.et cum laborasset: resedit vt māduca/
ret iuxta cucumerariuз. Suadebat auteз
ei animus suus dicēdo. Tolle tibi vnuз cu
cumerem ꝛ māduca. Qui increpans cogi
tationē suam dixit sibi. Fures ad tormen
ta vadūt:ꝓba ergo teipsum ī hoc.si potes
ferre tormēta. Et surgens stetit in ardore
sol' diebus qnqз.ꝛ dixit. Si ardorē solis n̄
possum sufferre:quomodo sufferre potero
ignem eternum? Et dixit ad animum suū
Si non potes portare tormēta non rapies
cucumerem vt manduces: Uerba igit' tā/
ti viri considerare nos ammonēt: quantū
ab ipsius cōuersatione distemus. Qua ꝓ/
pter perpendamus nos peccatores.ꝛ infir
mos esse ī comparatione sanctorum viro/
rum: vt nosipsos ex illorum meritis despi/
cientes.p dn̄i piam misericordiam eorum
consortiū habere possimus.

De continētia visus. Ca.v.

Quod autem non in
cibo tantuз.sed et in visu sit continentia.se
quens miraculū insinuat. Pyor cū de do
mo patris ad phiaз conuersationis exiret
promisit denuo nullum se ꝓpinquoꝝ fore
visurum. Post aliquot vo annos. dum ei⁹
soror eum viuere ꝛ habitare in heremo co
gnouisset: non cessabat donec eum inspi/
ceret. Quā cū episcopus loci illi⁹ iā gran/
deuam ꝓpterea videret affligi.scripsit pre
sulibus heremi vt piorē dirigerēt. At ille
qm̄ cōtēnere nefas est iussionibus sēiorūз
obediēs ꝛ assumēs qndā venit ad patriā.
Cūqз an̄ dom⁹ sue ianuam venisset. ꝛ suū
nūciasset aduentū veniēte germana dixit
Ecce ego sum pior:quāto vis aspectu sati
are. Tūc illa gratificata laudauit. At ille
orone facta. remeauit ad heremuз. vbi fo
diens aquā inuenit amaram. eaqз vsus ē
vsqз ad vltimum vite sue diem: Post hui⁹
obitum nullus ibi habitare p̄ualuit. Ego
autē reor qr per orationē eā ad suos vsus
fecerit dulcē:dū etiam alubi.nō ex stante
oratione meruit emanare. Nā cū moyses
ꝛ eius monachi puteum aliqn̄ foderent. ꝛ
nec venā aliquā reperirent: nec amplius
iā fodere altitudo ꝑmitteret.medio die su
ꝑuenit pyor.et oratione facta descēdit in
foueā: Cunqз tertio percussisset t'rā mox
emanauit aqua. Cūqз oratiōe facta disce
deret illis eū petentib⁹: vt vl' ex aq̄ gusta/
ret: ad hoc inqt direct⁹ sū.ꝛ ꝑp' qđ vēi ꝓ/
actū ē. Propterea vo o scissime fr. hec tibi
de pyore scripsi vt p te scires ꝙ cōtinētia
etiā ī visu sit necessaria. Audisti vo nūqꝫ
iste monach⁹ icaut⁹ fuit.qr nec iobediens
fuit p̄ceptis senioꝝ.qui illum ad sororē ire
iusserūt.nec ipsam vidit: visus ab illa ne cō/
tra suum votuз facere videretur. Qua ꝓ/
pter hortor tuam sanctitateз.vt illū stude
as imitari. Non sit tibi cura videndi ꝓpin
quos tuos vel amicos.quos in seculo re
liqsti ꝛ p illoꝝ cura orō tueqз lachrime nō
minuātur ne cū vxore loth retro respicien
do in statuā salis cōuertaris. Recole ergo
illū euāgelij v'siculū.ꝙ nemo mittēs manū
ī aratrꝫ ꝛ aspiciēs retro apt⁹ ē regno dei.

De cōtinentia locutiōis āmōitio. ca.vj.

Oratoꝛ etiam vt in locutiōe sis ↄtinēs: vt assidue cū psalmista decātes. Dixi custodiā vias meas: vt nō ↄ̄linquā i lingua mea. Posui oꝛi meo custodiam. Noli igit̄ aliis detrahere. Memēto ꝟo ꝙ maria soroꝛ Moysi: suo dei suoqȝ fr̄i cū detraxisset qd illi accidit. Narrat.n. hystoꝛia qꝛ ob hanc culpā lepꝛa fuerit maculata. septēqȝ dieb⁹ māsit extra castra: ꝗ̄ postmoȝ p orōnē Moysi fris sui mūdata ē: absit aūt vt ex ligua p quā p̄rēȝ benedicimus. inde maledicam⁹ aut detrahamus ꝓximo. Recolam⁹ igit̄ qꝺ̄ scriptū est: qꝛ oīs detractoꝛ eradicabit̄. vnde eradicabit̄ oīs ↄ̄tractoꝛ. Sine dubio ↄ̄ cetu sāctoꝝ. Ergo ne ⁊ nos ↄ̄ scōꝝ cōsoꝛtio eradicemur custodiam⁹ a detractiōe linguam nostrā. Nō detrahabam⁹ pꝛoximo quē iubemur diligere sicut nosmetipos. Et nō tm̄ a detractiōe nos opoꝛtȝ cessare: sȝ etiā ab ociosis ꝟbis: quia euāgeliū clamat. de oī ꝟbo ocioso qꝺ̄ locuti fuerit hoīes: reddēt rōnē i die iudicii. Ociosus ꝟo s̄mo ē ꝗ nec ad ei⁹ qui eū loquit̄: nec ad ipsius ꝗ illum audit ptinet ꝓfectum. Noli ḡ ꝓferre ꝟba que risuȝ aut cachīnū moueāt. sed magis que ad ↄpunctionē ⁊ lachꝛymas: ⁊ ad aīarum ꝓfectum ptinent. Tu⁹ s̄mo semper sit sale cōdit⁹. Narrat nāqȝ hystoꝛia tripti ta: āmonē benensioꝝ presulē atqȝ theonē multoꝝ monachoꝝ presides fuisse. Ambo nāqȝ opatoꝛes fuerunt inopinaliū reꝝ: et diuina pꝛouidētia ꝓphetiaqȝ cōpleti. Dicitur theonem fuisse eruditū egyptioꝛum grecoꝛum latinoꝛumqȝ studiis: ⁊ trigīta annos hūisse taciturnitatē. Poꝛro āmonē a nullo hoīe visum irascēt̄: aut iurantem aut mentientē aut vanuȝ aliquē vel aspe rum vel infirmuȝ pertulisse sermonē. Hoꝛuȝ tēpoꝛibus fuit elyas monachus in heremo agens annū centesimū ⁊ decimuȝ: antea tamen septuaginta annis solus vixerat i solitudīe: ⁊ vsqȝ ad hāc etatē ieiunādo multū silendo ⁊ viriliter cōuersādo puenit. Hec miracl'a hoꝛtoꝛ vt frequēt̄ legas vt scias ꝙ̄ cautū te i loq̄ndo eē opoꝛteat.

Audisti ergo nunc. ⁊ vt puto memoꝛie cōmendasti ꝙ doctissim⁹ theon monach⁹ p triginta ānos tenuit taciturnitatem. Hoꝛ toꝛ igit̄ vt quia nobis assidue tacere non licet: vel etiam quodlibet id placeat: vt sēper a malo detractionis sileas. Ut ergo tibi ꝟt⁹ taciturnitatis placeat audi adhuc qd zacharias de ipa īt̄rogat⁹ rn̄dit. Dixit abbas pastoꝛ qa īterrogauit abbas Moises frēm zachariā dicēs. Quid tu vides? Et ille. Nihil meli⁹ ꝙ̄ tacere p̄r. Et dixit Uerū est fili tace. Hoꝛa anteȝ moꝛtis ei⁹ sedens abbas isidoꝛus: respexit in celuȝ: ⁊ dixit. Letare: letare fili zacharia: quia apꝛte sunt tibi ianue regni celoꝛum: vides o sanctissime frater ꝙ zacharie per taciturnitatis maxime virtutē: aperte sint ianue celi. vt ergo ⁊ tibi aperiantur ama tacere delecta silere. Legi ergo de quodam seruo dei ꝙ vt taciturnitatem disceret: p plures annos lapidem i oꝛe poꝛtaret. Ammoneo ḡ atq̄ iteruȝ āmoneo vt linguā tuā custodias. nulli detrahas: nemini maledicas nulla risum mouentia verba pꝛoferas: cogita ꝙ̄ breuis sit ista vita: ⁊ ꝙ̄ misa i comparatione eterne. Hec cogitando: ⁊ linguam refrenando: imitando scilicet eorum actum quoꝛum superius mentio facta est aduenies eoꝛum consoꝛtio. Quomodo autem animo tuo multā taciturnitatē inculcare volo: ⁊ quia multa bona opera ꝓp̄t vitium lingue pereunt: ideo adhuc vnam sententiolā subiungā: venit in itinere conuersiōis abbas euagri⁹ ad quēdā senē et dixit. Dic mihi abba s̄monē ꝗ̄ salu⁹ siā? Et ille rn̄dit. Salu⁹ si vis fieri qn̄ venies ad aliquē nō pri⁹ loq̄ris: ꝙ̄ ipe te īgrat: Euagri⁹ ↄpunct⁹ in h̄ s̄mone penitētiā egit in ↄspectu senis. ⁊ satisfecit ei dicēs. Crede mihi ml'tos codices legi: ⁊ talē eruditiōeȝ nūꝙ̄ īueni: Et ml'tū ꝓficiēs exiuit: Ex his .n. ꝟbis o btissime fr̄ lucide demōstrat̄: ꝙ btā ē illa aīa ꝗ̄ taciturnitatis perfecte habet ꝟtutē. Dilige hāc ꝟtuteȝ: possīde hoc donum: conserua hanc margaritā. Amandum est ḡ silentiū. quia p illud humilitas nutritur lachꝛyme generant̄ ad extremū

multa mala p illud declinantur. De vilium vestimentoꝝ appetitu. Ca. vii.

Scias deniqꝫ o frater. ꝙ ⁊ i vestimētis sit cōtinētia valde necessaria Sūt.n.multi q putant: ꝙ appetit⁹ ꝑciosaꝝ vestiū ñ sit pecc̄m. Qḋ si pecc̄m ñ eēt: neqꝙ dn̄s ioānem de aspitate vestimēti laudasset. Ait.n.turbis. Quid existis i desertū videre: hoīeꝫ mollib⁹ vestitū: Ecce qui mollib⁹ vestiunt i domib⁹ regū sūt. Joannes ꝟo mollib⁹ vestit⁹ eē negat. ga qui mollibus vestiunt: magis ṫreno regi fuiūt ꝙ celesti. Joānes ꝟo pm⁹ noui testamēti monachus: pilis cameloꝝ idut⁹ fuisse phibet. Si ille q in vtero mr̄is scificat⁹ fuit. ⁊ deo multū amabilis atqꝫ dilect⁹ extitit q fuit ver⁹ ꝓpheta ⁊ plusꝙ propheta: pilis vero cāmeloꝝ fuit idut⁹. nos q pctōres ⁊ ifirmi sum⁹ quāto magis ḋbem⁹ vilib⁹ vestib⁹ eē contēti. Si h̄ culpa nō eēt nequaꝙ petr⁹ apostolus p epistolā firmās a ꝑciosarū vestium appetitu cōpesceret dicens. Nō in veste ꝑciosa. Nemo nāqꝫ: vt ait papa gregori⁹: ꝑciosa vestimēta: nisi ad inanē gl'iaꝫ querit. Peccatores.n.sum⁹: ⁊ iō preciosa vestimēta querere nō debem⁹. Magis ꝟo ornatū mētis q̄rere ꝙ corporis ḋbem⁹. Ornat⁹ mētis ē caritas. fides hūilitas. bōitas. ac benignitas. De his nāqꝫ virtutibus mens ornat. fine fine cū deo victura. Caro eni ꝙuis ꝑciosis vestibus cooperiatur ꝙuis auro argētoqꝫ ornet: nihil ē aliud ꝙ caro et puluis. ⁊ lutū et sterc⁹. Quapropt magnope ꝓcurare corporis labore debem⁹. nō balneū subinde iquirere. nō ornata vestimēta: qꝛ si ḋlicate corp⁹ nr̄m fouem⁹ hostem nr̄m nutrim⁹. Nullū.n.maiorē inimicū nutrit hō: ꝙ corp⁹. Corpus auteꝫ trahit mētē ad peccādūꝫ. Semp debet illud seru⁹ vt āncilla dei subiugatū habere. Qꝫ supradicta cum discretionis virtute debeant perfici. Ca. viij.

Debet nāqꝫ corpus affligi per abstinētiā p vigilias ⁊ per diuersos modos ita tn̄ vt sēper suuꝫ officium suāqꝫ obediētiā possit pficere. Castigādū sēper ⁊ affligēdū ē corp⁹: vt ad malū op⁹ aīaꝫ nō trahat ⁊ ad pagendū bonū sit sēp idoneuꝫ. Naꝫ q ita corp⁹ macerat. vt nec qdē bonū opus facere valeat: discretiōis adhuc ignorat ꝟtutem: Ut igit ⁊ corp⁹ scias affligere ⁊ tēperare vnū supra relatū ḋ vitispatꝝ dicaꝫ sermonē. Dicebant de quodā patre ga cū secularis esset ⁊ cōiugem habuisset: postea cōuersus tēptabat de sathana ab ea. Ipse ꝟo narrauit hoc patribus: Qui cū hoc audissēt. qꝛ opari⁹ eēt et maiora facere potuisset ꝙ officio suo agebat: iposuerūt ei maiora vt debilitaretur corp⁹ eius. vt nec surgere posset: Deo autem disponēte: quidaꝫ peregrinus aduenit ⁊ ptransiuit. āmirans ꝙ nemo egressus esset i occursuꝫ eius. Et reuersus pulsauit dicēs. Ne forte frater q i ea habitat infirmetur. qui cū pulsassꝫ intrauit et nimis infirmū inuenit eū: et dixit ei Quid habes pater: Et narrauit ei dicens. Ego de seculari vita sum: et sollicitat me inimicus de vxore mea: et narraui patribus. et iposuerunt mihi onera diuersa. Et cū implere vellē iussa: defeci et tn̄ stimulus crescit: Audiens hec senex: cōtristatus est et dixit ei. Siquidē patres magni viri bene iposuerunt tibi onera quibus grauaris. Si vero me paruulum audire volueris cito inuenies requiē. Nūc paululū cibum sume i tēpore suo. et recollige vires tuas: fac aliquātulū op⁹ dei. et iacta i dn̄o cogitatū tuū. quia tuis laboribus hanc impugnationē supare nō poteris. Corpus eni nostrū velut vestimentū ē si cum discretione tractaueris stabit. Qui cū audisset eū. fecit ita. ⁊ infra paucos dies recessit stimulus ei⁹. Hāc sententiam: ideo volui scribere in isto ordine. qꝛ ea que superius āmonui: idest silētiū: nuditas: abstinentia: corporisqꝫ castigatio cum discretione sunt agenda. Discretio vero magna virtus est: qꝛ per ipsam mala declinantur et bona seruantur. Bonum ergo op⁹ si sine discretiōe fit cito deficiet Discretio enim mater est omnium virtutum. quapropter et tuam o frater hortor

dilectione. vt oia. cū discretione facias: vt nec ad dexterā nec ad sinistrā cōuertas. De hac etiā discretiōis virtute habes hoc supra i vitispatrum. Dixit abbas antonius. Quia sunt quidā cōterētes corpora sua i abstinētia: et qa nō habuerūt. discretionē lōge facti sunt a deo. Superuenit aūt quidam venationē faciēs i silua agrestiū animaliū. et vidit abbatē Antoniū gaudētē cū fratrib⁹: et displicuit ei. Uolens autem senex ōndere ei: quia oportet aliquādo cō descēdere fratrib⁹ dixit ei. Pone sagittā in arcu tuo et trahe. Et fecit sic. Et dixit ei. Iterū trahe et traxit. et dixit senex. Trahe adhuc. Tūc dixit venator. Si supramodū traxero frāgetur arc⁹. Respōdit abbas. antoni⁹. Ita est in ope dei. Si plus a mensura tendim⁹ fratres cito deficiunt. Expedit ḡ vt ad momētū hore relaxare iugū eorū. Hec audiēs venator cōpunctus est: et multum proficiēs in smōe senis discessit: et fratres ɔfirmati reuersi sūt ad loca sua. Maxima autem mihi cura fuit hec scribere religiosissime frat: vt ab vtroqꝫ periculo te imunē custodias. videlicet vt curā corporis nō dei ꝑponas seruitio: et rursus vt dei suitiū explere queas. corpori necessaria mīstrare nō cessas: quāq̄ tuū bonū mihi notū sit studiū. sꝫ et nūc ammoneo: vt in scdo loco post cōtinentiam discretiōis virtutē memorie commendes. De bono compūctionis que maxime ex mortificatione nascitur. Capitulum. ix

Ed quia ɔpūctio in omni ope ē necessaria: cōmendanda ē tibi ipa vt⁹ quatēus mortificatiōi iūgatur compunctio. Puto enim ꝙ vera mortifitatio ab aliquo possideri, si possit nisi cum cōpunctione. Idcirco tuā caritatem o frater hortor vt quicquid agis vel silentium teneas. vel abstinentiā facias vel nuditatem ames: vel vigilias furtiuas diligas: omnia pro dī amore fac: et cū lachrymis. Si lachryme currūt adest tibi salutaris compunctio. ita duntaxat. vt cum discretione de qua supra dictum est facias vt per te non scandalizentur alij: sed pot⁹ edificentur. Sim⁹ ergo i omni ope nr̄o cōpūcti: vt possim⁹ dicere dn̄o cū psalmista. holocausta medulata tibi offerimus. holocaustū vero totū incensum dicitur. Holocaustū ergo dn̄o offert. qui totū se dn̄o tradit. quod ad monachorū ordinē specialiter pertinet. Per medulā vero holocausti cōpūctio designatur. Holocaustū vero sine medula. est bonū op⁹ sine cōpūctione: hāc medulā ipse psalmista alubi pinguedinē nominat. holocaustum inquit tuū pingue fiat. Magna est virtus compunctionis: d̄ qua supra in vitispatrum scriptū est. Frater quidam interrogauit alium senem dicens. Pater quid faciam? Dixit ei senex. Flere debemus semper. Contigit enim aliquem senem mori aliquando: et postmodum in seipsum reuerti: et interrogauim⁹ eum dicentes. Quid vidisti abba? Et narrauit nobis plorans. Audiui illic vocem sine mora dicentē. Ueh nobis veh nobis sic et nos semper dicere debemus. Apertissime vero in his vobis possum⁹ cognoscere quare nobis semper flere conueniat: scilicet ne post vite huius discessum in luctum veniamus eternum. Utile nanqꝫ consilium est hic ad temp⁹ deplorare quia hec vita breuis est: labens est: misera est: cito transitoria est. Illa alia vita nullum terminum habet: nūq̄ finiet. et sicut sci sine fine gaudebūt cum angelis i celo: sic et petōres sine fine cruciabunt cū diabolo i inferno. ꝙ si lachrymas statīꝫ vt volum⁹. iuenire nō possum⁹: psistam⁹ i p̄cib⁹: quia dn̄s nobis facile potest lachrymas dare. Mlti enī volūt lachymas hr̄e: sꝫ nō statīꝫ vt illas volūt inueniunt. Un̄ sup̄ i vitispatrū scriptū ē. Interrogauit qdā frat quēdam senē dicēs. Desiderat aīa mea lachrymas hr̄e. sic audio senes lachrymas effūdētes. et nō veniūt mihi: et tribulat aīa mea. Dixit ei senex. Filii isrl̄ p⁹ q̄draginta ānos itrauerūt trā repromissionis. Lachryme igit sūt tra repromissiōis. ad q̄s si pueneris iā mltū timebis bellū. ita. n. vult deus affligi aīā: vt sēp desideret igredi terram

illā. Dicebāt d btō arsēio: q toto tpe vite sue ad op9 manuū suaꝝ pānū hēbat añ se. pp lachrymas q crebro cadebāt ex oculis ei9. hec vo audiētes o carissime fr. quantū debeamus nos preparare ad lachrymas pensemus. q si illi tam sancti et iusti. et dei facientes per omnia voluntatē. sic se mortificabant quantomagis nos qui peccatores sumus flere et lugere debemus. Pensare enim debemus diem mortis nostre: et diem iudicij. Pensare etiam debemus qualis discussio ibi erit. Audiamus quid beatus āmon fratri se interroganti responderit: Frater quidam interrogauit abbatem ammonem: dicens. Dic mihi aliquod verbum. Dixit ei senex: Uade talem fac cogitationem tuam queadmodum faciūt iniqui qui sunt in carcere. Illi enim interrogant vbi sit iudex. et quando venturus sit. Et in ipsa expectatione sua penas suas deplorant. Ita et monachus debet semp esse suspectus. et obiurgare animaꝫ suam dicēdo. ve h mihi quomodo habeo astare ante tribunal christi. et quomodo habeo actuū meoꝝ reddere rōem. Si igit sic sēp meditat9 fueris poteris salu9 eē atqꝫ opn̄ et9. Et tu o fr fidelis hec audiens. fac sic vt iste seru9 dei hortatur. Cogita de penis inferni. vermis ibi non morit. ignis nō extinguit. luctus nunꝗ cessabit. pena nunꝗ finiet: et si semper hec cogitaueris saluaberis. Recole sēper illd qd abbas belias dixit. Ego tres cās timeo. Primā qn̄ egressura est aīa mea de corpore. Secūdā quādo occursur9 sū deo. Tertiā quādo aduersum me snīa est proferenda. Et tu frat hec meditare. hec cogita hec tracta sollicite vt inferni laqueos possis euitare et ad regna celorum merearis conscendere. Lugēduꝫ h est. quia scriptum est. Beati qui lugent quoniam consolabuntur. Neqꝫ hoc de omni luctu dicit. quia sunt luctus multi. qui de parentū morte fiūt vel amicorum et q res quas desiderāt adipisci nō possūt qui pro suo luctu non sunt beati. Solummodo illi lugentes beati sunt. qui sua vel aliorum lugēt peccata: sicut samuel deflebat saul: et paulus deflebat eos q non egerunt penitentiā a fornicatione et immundicia sua. Defleam9 in hac vita nostra peccata et aliorum: quia dictum est lugentib9. luctus vester vertetur in gaudiū. Seminemus nunc in luctu: vt metamus tūc i gaudio: cum quib9 psalmista dixit. Eūtes ibāt et flebant mittentes semina sua. Uenientes autem venient cum exultatione portantes manipulos suos. Uides auteꝫ quomodo beatus i scripturis esse predicatur luct9. Audi adhuc quid supra i vitispatrū scriptum sit de eo. Miserunt aliquando senes de monte nyteri. ad abbateꝫ macharium maiorem in scithi. rogantes vt veniret ad eos: alioquin sciret oēm multitudinem ad se esse venturam. eo q desiderarent euꝫ videre. anteꝗ migraret ad dominum. Qui cum venisset in montem congregata est multitudo fratrū ad eum Rogabant autem fratres vt faceret verbuꝫ ad eos. Ille autem lachrimans ait. ploremus fratres et producant ocul' nostri lachrimas: anteꝗ eam9 hic vbi lachrime nostre corpora nostra comburant. et flecuerūt omnes proni in faciem suam dicentes. Pater ora pro nobis. Abbas etiam siluanus aliquando sedens cum fratribus factus est in excessu mentis. et cecidit i faciem suam. Et postmodum surgens: plorabat. Et interrogauerunt euꝫ fratres dicētes. Quid habes pater? Ille autem tacebat et flebat. Cōpellentibus autem illis dixit. Ego ad iudicium raptus sū. et vidi multos de habitu nostro ire ad tormenta: et multos seculares ire ad regna. et lugebat senex. et noluit deinceps exire d cella sua Sed si exire cogebatur operiebat cuculla faciem suam dicens. Quid necesse est videre lumen hoc temporale in quo nihil est vtile. Manifestuꝫ esse prudentie tue credo. ꝗ magna sit virtus compūctionis: per quam peccata deleantur et virtutes acquirantur. Nolo autem vt ab hac virtute tua sit mens aliena que in peccatoribus hominum habitat. Per hanc multi domino placuerunt: per hanc diabolus vincit

per hanc vicia superantur. per hanc dñs ad misericordiã prouocatur. per veras etenim lachrymas ea que dicta sunt complentur. Ueras nãq3 lachrimas habet. qui hoc nõ committit quod defleat: hoc est docte plãgere. Docte plãgit. qui plãgens malũ quod fecit: non perpetrat. quod iterum plãgere debeat. Dicit eni3 isidorus: qr liberior ẽ ñ penitens q̃ qui adhuc agit quod pẽitcat

De qualitate compũctiõis. Cap. x.

Ua propter post luctum ãmonenda est beatitas tua vt quod plangitur desiderio emẽdãdi. ne iterũ delectetur diabolo suadente. Cani namq3 assimilatur omnis penitens qui plangendo iterum committit quod plangat. Canis reuersus ad vomitum et pẽitẽs ad peccatum. Multi eni3 lachrimas indesinenter fundunt et peccare non desistunt. Et ideo dilectissime caritatem tuam hortor. vt quod plangis: iterum iterare non velis. Scito ergo q̄ ille qui quod plãgit iterum committit. similis fit illi qui lauat laterẽ crudũ. q̄a ĩ eo q̄d magis lauat: magis lutũ facit. Esaias nãq3 hortat̃ dicẽs. Lauamini mundi estote: auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis. Lauatur etenim et mundus non est qui quidem peccatum plangit ⁊ iterat. Lauatur: et mundus efficitur. quisquis plangẽdo malum quod fecit iterum non committit. De illa enim anima que plangit mala sua et iterat: de ipsa scriptum est in propheta. Quam vilis facta es nimis iterans vias tuas. Non ideo hec tibi scribo. vt de te suspicer talia: sed vt pleniter et lucide scias qualis compunctio esse debeat.

Ammonitio de modo orandi. ca. xi.

Et quia tibi manifesta est iam compunctionis virtus restat vt modus orandi tibi pandatur. Dominus enim ostendit modum orandi: cum rogatus a discipulis vt eos doceret orare dixit. Cum statis ad orandum: nolite multum loqui: sed dicite. Pater noster et reliqua. Oratio breuis esse debet: nisi forte ex affectu diuine gratie protendatur. De beato arsenio dicebant qr vespere sabbati lucescente in dominica: relinquebat p⁹ se solem. extensis manibus ad celum orãs donec mane die dominico ascendens sol: illustraret faciem eius: et sic residebat. Uideat ergo o sanctissime frater caritas tua q̃ fortis iste vir fuerit ĩ orationis officio qui de vespera vsq3 mane extensis manibus orabat. Non ideo hoc tibi scripsi. vt tu sic facere temptes: sed vt affectu3 et studium quod ille per totam noctem vel etiam per totum tempus habebat. tu vel regularibus horis habere studeas: et sic stes in oratione. vt mens tua concordet voci tue. Audiat igitur dilectio tua adhuc verbum de modo orandi. Narrauit abbas dulos: qui fuit discipulus abbatis besarionis. dicens. Ueni aliquando in cella3 abbatis mei. et inueni eum stante3 ad orationem et manus suas extenderat ad celum. permanserat autem perficiens iugitẽr quatuor dies: et post hec vocauit me dicens. Sequere me. Et exeuntes perreximus in heremum. et cum sitirem. dixi: Abba sitio. Ille autem tollens peram discessit a me quantum iactus est lapidis. et facta oratione attulit eam aqua plenam. Et iuimus in ciuitatem illico. Et venim⁹ ad abbatem ioannem: et salutantes eum fecimus orationem. Deinde sedentes ceperunt loqui de visione quam viderant: Dicebant autem se audisse de abbate sysoio qr nisi manus suas cito depõeret qñ stabat ad orationem: rapiebatur mens ei⁹ in superioribus. Si ergo contingebat aliq̄s fratrũ cũ eo orare: festinabat cito deponere manus suas ne raperetur mens eius et moraretur. Dicebat etiam senex alius. qr assidua oratio cito corrigit mentẽ. Dicebat quidam patrum. quia sicut impossibile est vt videat quis in aqua turbida facie3 suã: sic et anima nisi purgata fuerit a cogitationibus alienis non potest contẽplari deum. Audisti quoq3 q̄ abbas sysoius nisi cito dimitteret manus. raperetur

in cōtemplationem. Quare ꝙ repente ī cō
templationē raperet. Sine dubio mortifi
cat⁹ erat. Audiat igitur dilectio tua qua/
le studiū beat⁹ Paulus monach⁹ habuit
orandi. qḋ in ecclesiastica hystoria scriptū
habet. Fuit paulus de libia scithii: nō mi/
nus quinquaginta habēs monachos. nihil
aūt operabat neq; percipiebat: nisi qḋ co
mederet tantū. Orabat aūt solūmodo: ⁊
veluti quoddā tributū habens īpositum:
trecētas orationes deo vnaqueq; die red
debat. Et ne vna die dereliqueret trecen
tos lapides ponebat. ⁊ singulis oratiōib⁹
lapidē in sinū mittebat. Expensis ꝙ lapidi
bus oratiōes sciebat eē cōpletas. Multū
igitur debem⁹ nos humiliare: qui ⁊ longe
ab illoꝝ meritis quorū superi⁹ mentio fa
cta est distam⁹: ⁊ sic prōpti ad orationē fa
ciendam non sum⁹ vt illi. Oratio ꝟo iūcta
cōpunctioni magna ꝟtus est. Uolo quoq̧
vt solerter attēdas ꝙ ihs xp̄s ac domin⁹
saluator noster volēs orare ascēdit in mō
tem. Ideo ihs oratur⁹ in monte; ascendit
vt ⁊ tu montem orando conscendas. Ne/
quaq̄ aūt omnis qui orat in montē ascen
dit. Ille ꝟo qui ī oratiōe mortē inimici sui
querit: aut res mundi huius: vt honorabi
lior in hoc mōdo esse possit: nequaq̄ ī mō
tem orando conscendit. At cōtra qui ī ora
tione pro remedio anime sue: siue pro alio
rum peccatis deu; deprecatur. iste absq;
dubio in montem ascendit. Uide vt hec
legas attente deo dicatus, vt ordinatim
de mortificatione venias ad compunctio
nem: illamq; habendo noscas modu; orā
di. De pugna vitiorum aduersus vir
tutes. Capitulum. xij.

Ed quia lucide de
nonnullis instructus es virtutib⁹
restat vt mente perpendas: quanta lucta
tio sit viciorum aduersum virtutes. Ma/
gnum quoq; certamen est vitiorū; ad vir
tutes. Tunc enim poteris omnia vincere.
vicia pugnando cum diuino adiutorio: si
contra singula opposueris virtutes. So/
let enim vitiorum pugna aduersum virtu
tes ad profectum hominis venire: quia ꝑ
illud certamē mens exercitatur. et ab ela
tionis vitio purgatur. Contra singula
quoq; vitia virtutes sunt adhibende. Cō/
tra luxuriam munditia cordis adhibenda
est. Contra iracundiam vero patientia
opponenda est: mittenda est fiducia cōtra
timorem. Contra torporem vero zelus
opponendus est: contra tristitiam malam
adhibendum est gaudium spiritale. Con
tra accidiam vero fortitudo assumenda
est. Contra auaritiam asumenda est
largitas. Contra superbiam autem hu
militas proponenda est: contra odium as/
sumenda est caritatis virtus. De hoc. n.
certamine Paulus dicit apostolus. Caro
concupiscit aduersus spiritum: spiritus au
tem aduersus carnem. Hec enim sibi in
uice; aduersantur: vt non quecunq; vul/
tis illa faciatis. Et tu carissime hec legen
do. ⁊ memorie commendando stude cōtra
hostis antiqui insidias viriliter dimicare.
Si te somnolentia grauat: stude illa; vin
cere amando vigiliam: quia somnolen
tia per vigiliam destruitur. Si te dele
ctat balnearu; vsus: veniat tibi ad memo
riam beatus Jacobus frater domini. qui
primus post apostolos hyerosolimoru; re
xit ecclesiam. de quo Josephus narrat ꝙ
nunq̄ carnem comedit. nec vnq̄ balneo
vsus fuerit: nec lineis vestibus sit idut⁹:
nec caput suum scd̄m consuetudinem sue
gentis oleo vnxit. Si in dilectionem ti
bi delitie veniūt propone ante oculos tu/
os Joannem baptistam: qui fuit in vtero
matris sue sanctificatus. de quo domin⁹
iesus dixit ꝙ nemo maior illo inter natos
mulierum surrexit. Narrat de eo sanctu;
euangeliu;: ꝙ mel siluestre ⁊ locustas ede
bat. Si ei qui in te peccat: qui tibi de/
trahit aut maledicit. vel ī aliquo ledit nō
potes ignoscere si vis, veniant ad memo/
ria; quanta ⁊ qualia passus sit pro te chri
stus. Pro te enim homo factus est mor
talis ⁊ passibilis: qui erat immortalis ⁊ im
passibilis: assumpsit pro te carnem ex vir
gine in qua pateretur ⁊ moreret. Pro

te quoq3 fuit flagellatus: alapis cesus sputis linitus: spinis coronatus: ad extremum etiam crucifixus. Pro te eni3 hec omia sustinuit christus: vt te a diaboli potestate liberaret. Pendens vero in cruce quid dicebat. Pater ignosce illis: quia nesciunt quid faciũt: Ille igitur qui sine peccato occidebatur pro suis inimicis orabat et tu si aliquam molestiam pateris ab aliquo non potes dimittere? Credo quoq3 si ista que dico subtiliter cogitare volueris: omnibꝰ in te peccãtibus toto ex corde facile dimittere poteris. Hec meditando. hec mente discutiendo. poteris irã vincere: poteris omnes diligere: poteris domini implere preceptum. Diligite inimicos vestros: benefacite his qui oderunt vos: et orate pro persequentibus et calũniantibus vos: Si tibi venit voluntas vagandi: recole ꝙ iam mortuus es: ꝙ crucifixus es. Nunquid crucifixo homini venit voluntas vagandi? Non. quia nihil cogitat nisi de morte sua. Et tu iam mortuus es huic mundo: vide ne aut tu illi: nec ille tibi reuiuiscat Dic potius cum apostolo paulo. Mihi mũdus crucifixus ẽ et ego mundo. Hec vero cogitando poteris vincere vagationẽ. Audi quid ipe apostolus de pugna vitiorum aduersus virtutes doceat. Si autẽ spiritu facta carnis mortificaueritis. viuetis. Tu ergo si vis viuere cũ xpo mortifica per virtutes omnia vitia: per caritatẽ mortifica odiũ: per gaudiũ spiritale: occide tristitiã: per pacem extingue dissensionem: per patientiam mortifica impatiẽtiam. per bonitate3 occide malitiam: per mansuetudinem extingue ferocitatẽ: per continentiam mortifica intemperantiam. per castitatem occide impudentiam. Si isto modo actus carnis mortificare curaueris: sine dubio perenni leticia cu3 angelis i celo frueris. De studio legẽdi. C.xiii.

Nõ est in his diu immorandu3: quia transmitto caritatem tuam ad latissimum campum diuinarũ scripturarum: vt quod hic tibi deesse cernis: ibi solerter perquiras. Quapropter oro dilectionem tuam: vt studium semper in te crescat legendi. Nullus enim puto potest perfecte dei noscere precepta: nisi qui legendi continuum habet studium. Quia quanto quisq3 in diuinis scripturis assiduus fuerit: tanto ex eis maiorẽ itelligentiã capit: sicut terra que quanto magis extollitur: tanto amplius fructificat. Nam ꝗuis homo tardum sensum habeat: aliqd tamen discere poterit. ex scripture mysterijs si habuerit assiduitate3 legendi: sicut scriptum est in euangelio. Qui enim habet: dabitur illi: et qui non habet etiam qđ videtur habere: auferetur ab eo: id ẽ qui habet studium legendi: dabitur etiam illi intelligendi facultas: et qui legendi studium non habet: etiam hoc quod videtur habere: id est quod naturaliter bonum intelligit. propter ignauiam eius auferetur ei. Et sicut ille qui tardus est ad intelligendum: pro sua bona intelligentia recipiet gloriam: ita ille qui talentum sibi datum negligit condennabitur. Quapropter ammoneo caritatem tuam vt studium habeas legendi: q2 hominis profectꝰ ex lectione procedit. Que nescimus ex lectione discimus. Dicit enim Isidorus ꝙ i orationibus mundamur: lectionibus instruimur vtrunq3 bonum: si licet. si liceat: si non liceat melius est orare ꝙ legere: Qui vult cum deo semper esse: frequenter debet orare: frequẽter et legere. Nam cũ oramus ipsi cum deo loquimur. Cum vero legimus deus nobiscum loquitur: Si hec ita sunt o dilectissime frater: necesse est tibi orandi legendiq3 studium habere. Lectio cognitionem dei amministrat: lectio tenebras ignorantie fugat: lectio scientiam homini cõfert: lectionis studio dei preceptum eiusq3 sacramenta occulta discere solemus: lectionis studio dei omniũ virtutum amor nutritur. Per lectionẽ potes cognoscere qualis sit beatitudo. qualis gloria: qualis sit claritas que permittitur sanctis electisq3 omnibus. Per lectionem potes cognoscere qualis sit pe

na: qlis luct⁹. qlis flet⁹ iminet malis z iu/stis atqz ipijs hoib⁹. Per lectionẽ cognoscere vales quid audituri sint boni z mali in die iudicij. malis enim a domino dicetur. ite in ignem eternum qui preparatus est diabolo et angelis eius. Bonis vero dicetur. venite benedicti patris mei per/cipite regnum quod vobis paratuz est ab origine mundi. Hec enim omnia lectione discimus. Lectio enim manifestat quo modo prospera quomodo aduersa tolerare debeas. Quapropter subiungendum ē hic aliquid quod legi de patrum exēplis qui infirmitates vel omnia aduersa pro xpi amore tolerare studuerunt vt tua caritas hoc legens. hoc legenti comendans illos viribus totis imitari studeas:

Ammonitio de aduersitate toleranda z infirmitate amāda: Ca. xiiii.

Ortor igitur vt si vel infir/mitas vel alia contrarietas tibi acciderit quatenus perfecte valeas scire qualiter tribulationes omnesqz infirmitates tolerare debeas. lectioni esto deditus ibi enim inuenies scriptū. ego quos amo arguo et castigo. Si quos dominus amat argui z castigari ab illo: Qualiscunqz infirmitas tibi euenerit: gratanti animo suscipe illam. Uolo tibi vnam rem de hystoria tripertita narrare: quaz volo vt legas z memorie commendes. Fuit benianim senior. qui valde clarus habebatur: dono dei ditat⁹: vt sine medicamine tactu manus aut olei. facta oratione sanaret egrotum. Hic fertur incidisse in idro/picam passionem: z tantum eius corp⁹ in/tumuisse: vt non posset p ianuam cellule ī qua habitabat efferri: nisi ianue cuz tabulis ante postis sublate essent. Is ergo passionis sue tempore pene octo mēses si/bi ante mortem in cella latissima sedens. curabat solenniter egrotantes: non grauiter ferens quomodo sue egritudini non p desset: sed etiam se videntes consolabatur z deprecabatur vt rogarent deū pro ani/ma eius: z de corpore non curarent: quia dum sanus inquit essem nihil profuit mi/hi. Nunc beniamin imitari stude o sā ctissime fr̄ z in oib⁹ īfirmitatib⁹ tuis dn̄o sēper gr̄as referras. Audiat etiā dilectio tua de beato stephano monacho qualiter ī ifirmitate sua domino gratias agere stu it. Stephanus autem habitauit iuxta mare occeanum. perfecta degens et integra cōtinentia: Qui circa sexagita annos probatissimus monachus fuit: et antonio magno notissimus: Fuit itaqz mansuetus et sapiens locutione suauis et vtilis tristantium consolabatur animos et ad alacritatē reuocabat. licet necessaria tribulatio proueniret. Talis erat in cladibus proprijs Deniqz cum infirmitate in curabili capt⁹ eēt z medici putrida mēbra eius abscidissent: ille cum operabatur manibus palmarūz plectens folia: et presentibus suadens vt de rebus huiusmodi non dolerent nec aliud cogitarent nisi de bono fine: Deus ī quit cūcta que facit vtilia sunt. Ego autē noui qz huiusmōi passiones pro peccatis eueniunt. z melius est hic pēas soluere q̄z post mortem perpetua supplicia sustinere Stude ergo et tu similiter dicere: quando tibi infirmitas vel alia contrarietas ve/nit. Considerare quoqz sūmopere debemus si illi q sci et iusti fuerūt domino pro infirmitate gratias referebant: quanto magis nos q peccatores sum⁹: z ifirmitates z tribulatiōes amare debemus p̄sertim cum apl'us dicat. q per multas tribulationes oportet nos intrare ī regnū dei Si igit̄ p multas tribulationes cū gr̄arū actiōe tolerāde sunt tribulationes q̄ten⁹ heredes regni celestis effici mereamur. Peccator enī qui in hoc mūdo flagellari nō meret̄. in inferno torquebit̄. Optandū est nobis o frater: vt in hac duz viuim⁹ vi ta: tribulationes z īfirmitates p xpi amore: z p remissione peccatoꝝ libenti anīo sustineam⁹. Scire nāqz debz dilectio tua: qbus modis deus hominē flagellat. Primo modo flagellat ad pbationē: sicut fla

gellatus est beat⁹ Job: et Thobias qui ꝓbati sunt: vt essent flagellati et manifesta/ ti alijs: ob cām exēpli imitandi: vt eorum cognoscentes patientiā illos immitari studeam⁹. Secundo modo de⁹ hoīes flagel/ lat: ne se extollant ī supbiā. vel in securitate ponant: qđ ad scōs specialiter ꝑtinet: sicut đ seipō aplus dicit. et ne magnitudo reuelationū extollat me: dat⁹ ē mihi stimul⁹ carnis mee angl's sathane: vt me colaphicet: g post ꝙ̄ cognouit ꝙ salubre fuisset illud flagellum: dixit. Libent̄ ḡ gloriabor ī infirmitatib⁹ meis vt inhitet ī me vt⁹ xpi. Tertio modo homines flagellat propter peccata: sicut paraliticū cui dixit. remittūtur tibi peccata: deinde subiunxit: tolle lectum tuum et vade in domum tuam. Per hoc vero ꝙ illi prius peccata dimisit. et deinde ab īfirmitate curauit apertissime mōstratur ꝙ ei infirmitas propt̄ peccata euenerit. Quarto modo deus hominē flagellat: vt sua virtus vel sanctorum suorū meritum demonstret: sicut de ceco nato dñs in euangelio dicit. neqꝫ hic peccauit neqꝫ parētes eius vt cecus nasceretur. sed vt clarificetur filius dei per eum. His verbis aperte declarat ꝙ ideo cecus natus fuerit: vt ab eo illumiatus virtus diuinitatis demonstraretur. Quinto modo de⁹ hominem flagellat. vt hic incipiat flagella sustinere que postmodum sine fine sustinebit. Quod solummodo ad malos pertinet: sicut antiochus et herodes hic icboauerunt pati. quod postmodū in īferno passuri erant: de his scriptū est. Duplici cōtritione contere eos idest in presenti et in futuro. His quinqꝫ modis dñs hoīem flagellat. iccirco īcognitū est vt vnusqsqꝫ flagellatus timeat et emendet flendo quod fecit: quatenus flagellum ad profectum ei eueniat. Ammonenda est ergo beatitudo tua: vt et hos quinqꝫ modos quibus de⁹ hominē flagellat memoriter discas: quatenus in omni infirmitate vel tribulatiōe ante mentis oculos illos habeas. In his nāqꝫ meditando: flagellum domini gratāti animo tollerabis. Firmiter enim debemus credere. ꝙ nullum peccatum sine vindicta relinqt̄. Aut. n. hic ꝑ ꝑpenitētiā vnusqsqꝫ peccatū suū đlet aut dñs pie ꝑ flagellū suū purgat aut post mortē igne purgatorio purgabitur. Q si. his modis peccatum hoīs non fuerit deletum. post hāc vitaꝫ in ignē descēdet eternum. Hec ꝟo audiens nequaꝙ̄ de tua debes desparare salute nequaꝙ̄ cum desperatione dicere multa sunt mala mea et inumerabilia peccata mea. Scito pro certo. nullus tantum potest peccare. quantum domini pietas valet dimittere: Tantum enim est si peniteat peccans, si ad illum se conuertere studeat. Et qꝛ sermo se intulit de venia peccatorum speranda. volo factum theodosij imperatoris tibi ad memoriam reducere. per quod et ad sperandam peccatoruꝫ veniam mens tua subleuetur. et ad lacrimarum fluenta proferenda: cor tuuꝫ compūgatur. Cur desperabit aliquis peccator de venia. si ad dominum ex toto corde cōuertatur. cum supradict⁹ imperator septē milia hominum occidens. lamentando et se reum agnoscendo: veīā īfra paucos dies potuit promereri. Ut igitur manifestissime cognoscere possit sanctitas tua: quomodo gesta sunt cur videlicet septem milia hominum occiderit et qua se occasiōe reuꝫ agnouerit. quomodo se humiliauerit et quomodo veniā ꝓmeruerit: verba hystorie tripartite hic per ordinem sunt inserenda. per que verba. in multis proficere domino adiuuāte poteris virtutib⁹. Primum in speranda venia peccatoruꝫ. quia tantorum hominum sanguine reus existens: facile veniam impetrauit. Deinde ī humilitate. qꝛ cum imperator esset: ꝑ predicationem beati Ambrosij tantum se humiliauit. vt omnibus peccatoribus se inferiorem esse cognosceret. Deinde in lachrymis. quia cum ecclesiam intrauit: pauimentum ipsius ecclesie lachrymis rigauit. Uolo igitur vt hoc tue caritati nō sit incognitum: ꝙ nemo simul in se omnia valet extinguere vitia. Nam dum quispiā passionem libidinis effugerit: in auaritiā

mo gratāti suscipiēs remādauit dicēs. Nō audacie causa itra cācellos māsi: sed i cōstātinopolitano hāc ꝯsuetudinē esse cognoui. Unde ago gratias pro huiusmodi medicina. Tali ergo ꝛ tāta ꝟtute: ꝛ psul ꝛ iperator clarebāt. Ego nāq virtusq op⁹ ammiror illius fiduciā: huius aūt obedientiā: id est fiduciā sacerdotis: ꝛ obediētiā regis. Illius zeli feruorē: huius fidei puritatē: id est feruorē zeli i sacerdote: fidei puritatē i rege. Igitur eximiū est opus iā nūc narratum: quod te potest exercitare. O sanctissime frater: ꝛ deo dicate i custodia multarū virtutū. Hec eni theodosij christianissimi principis: ꝛ beati ambrosii sanctissimi pōtificis ꝯtētio: sanctū prouocat hominem ad sperādā veniā peccatoꝝ. ob quā maxime causā hāc sanctā ꝯtētionē tibi scribere studui. Prouocat etiā duꝝ ꝛ lapideū cor ad lachrymas proferēdas: icitat ꝛ ad zeli feruorē. Deprecor vero dilectionē tuā: vt hūc actū. hāc sanctissimā penitētiā piissimi pricipis: ꝛ zelum sanctissimi pōtificis crebro legas: quia magnus animi profectus i ea latet. Si itaq ea que tue sanctitati scripsi prudētissime frater pficere potueris opa id est: si profusa a te oīa vicia protuleris: ꝛ que i ammonitōe narrātur bona custodire volueris: scito quod nō tuis viribus hoc facias: sed illo inspirante ꝛ adiuuāte: qui dicit in euangelio: sine me nihil potestis facere. Non solum facere: sed nec cogitare quidem aliquid boni valemus: nisi illo operante: illo donante: a quo omne bonum procedit. Audi quoque attente. quid dominus de hac causa per hieremiam prophetam dicit. Non glorietur sapiens in sapiētia sua. Non glorietur fortis in fortitudine sua: ꝛ non glorietur diues in diuitiis suis: sed glorietur in hoc: qui gloriatur scire ꝛ intelligere ꝛ nosse me. Per hec enim verba omnino aufertur superbia. quia sapientia ꝛ fortitudo ꝛ omnes opes reputantur in nihilum: ꝛ ista est gloriatio. vt sciat ꝛ intelligat: quod ipse sit dominus qui fecit misericordiam ꝛ iudicium ꝛ iustitiam in terra Ex isto quoque loco sumpsit apostolus Paulus: illud exemplum quod corinthiis scripsit dicens. Fratres qui gloriatur in domino glorietur. Ubi sunt illi: qui dicunt hominem proprio arbitrio regi? Ubi sunt illi: qui dicunt quod a nobis bonum ichoare possimus. Nequaq illis credere debemus: quia nec cogitare: quantominus perficere valemus bonum: nisi ipso domino adiuuāte. Ergo si domini gratia largiēte: bonū op⁹ pegeris: et ea q̄ beatitudini tue scripsi cuncta perfeceris: nō tuis virib⁹ nō tuis meritis deputa: sed illi qui i te operatur: et velle: et dat pficere pro bona volūtate: cui est honor potestas et imperiū per infinita secula seculorum. Amen.

De lectione: Capitulum. xvi.

Sanctarū lectio scripturarū: diuine est cognitio beatitudinis In his enim quasi in quodam speculo homo seipsum considerare potest: qualis sit: vel quo tendat. Lectio assidua purificat animā: timorem incutit gehenne: ꝛ ad gaudia eterna cor instigat legentis Geminum confert donum lectio sanctarum scripturarum: siue quia intellectum mentis erudit seu q a mundi vanitatibus abstractum hominē ad amorem dei perducit: labor honestus est lectionis: et multum ad emendationem anime proficit. Sicut enim ex carnalibus escis alitur caro: ita ex diuinis eloquiis homo interior nutritur et pascitur: O dulcia faucibus meis: inquit psalmista: eloquia tua domine: super mel et fauū ori meo. Sed ille beatissimus est: qui diuinas scripturas legens: verba vertit in opa

Omnis plane scriptura sancta: ad nostram salutem scripta est: vt proficiamus i veritate ꝛ cognitione. Sepius cecus offēdit q̄ videns. Sic ignorans legem dei: sepi⁹ ignorāter peccat q̄ ille qui scit. Sicut cecus sine ductore: sic homo sine doctore: viam rectam vix graditur. Uaca lectioni. Uaca meditationi scripturarum: vaca in lege dei. Habeto in diuinis

litteris frequētiā: assiduitatis legēdi sit tibi freques lectio. Lectõe sēsus ⁊ itellect⁹ auget. Lectio eniȝ docet qd caueas: ostēdit qđ timeas. Multū pficies si legis: si facis tamē q legis. De pace. capitulū. xvii.

Aluator noster ad patrē rediēs: speciale mun⁹ discipulis dedit: vnitatis ⁊ pacis pcepta dicēs Pacē meā do vobis: pacē relinquo vobis In pace vos dimisi: in pace vos inueniam Proficiscens voluit dare: qđ rediēs desiderabat ī oib⁹ iuenire: Cuius pacis ornaméta: mirabiliter alio loco ostēdit dicēs. Beati pacifici: qm̄ filii dei vocabūtur. En filius dei icipit vocari: q pacificus esse iā cepit. Nō vult fili⁹ dei dici: qui pacē noluerit amplecti. Negat sibi patrē deū: qui pacificus esse ɔtēnit. Sed pax hec: cū bonis ⁊ dei pcepta seruātibus custodiēda ē: nō cū iniqs ⁊ sceleratis: q pacē inter se habēt ī peccatis suis. Pax xpi ad salutē pficit sempiternā. pax que ī diabolo est: ad ppetuā pueniet pditionez. Pax cuȝ bonis: ⁊ bellum cum viciis semper habendum est Mala quidem hominum impiorum odio habenda sunt: non homines ipsi q̄uis mali sint: quia creatura dei sunt. Pax vero q in bonis est: concordiam fratrum ⁊ caritatem proximorum copulat. Pax spiritum dei specialius promeretur: pax dilectionis mater est. Pax indicium est sanctitatis: de qua dominus per prophetam ait. Pacem ⁊ veritatem diligite. Pax plebis sanitas: gloria sacerdotis: patrie leticia: et terror hostium siue visibilium siue inuisibilium. Omnibus viribus pax est custodienda: quia semper in deo manet: que in pace sancta manet cū sanctis dei. Sacerdotis est in pace populum ammonere: qd debeat agere. populi est ī humilitate audire: quid moneāt sacerdotes. Quicquid nō licet: pastoris est ne fiat: phibere: ⁊ plebis obedire ne faciat. Epistola sancti macharii ad monachos. Capitulum. xviii.

In primis quidem. si ceperit homo semetipsum agnoscere cur creatus sit: si quesierit factorem suum deum: et penitere de his voluerit que commisit in tempore negligentie sue: sic demū benignus deus dat illi tristitiam pro peccatis: et postea per suam benignitatez dat illi afflictionez corporis: in ieiuniis in vigiliis et orationum instantia. et contemptu mundi: et libens illatas iniurias sufferat: ⁊ odio habet omne refrigerium corporale: et diligit planctum magis q̄ risum. Post hec tribuet illi desiderium et fletū et humiliationem cordis et humilitatem: vt trabē oculi sui consideret: non alterius festucam nitatur auferre: et dicat semper. quoniaȝ iniquitatem meam ego cognosco: et delictum meum contra me est semper. Semper exitus sui memor sit: et quomodo in ɔspectu dei occursurus sit: et iudicia et penas describat in conspectu mentis sue nec non etiam merita et honores que danda sunt sanctis. Si autem cognouerit quia cor ipsius firmatum est in timore domini: et non dimittit locum suum. sed fortiter resistit aduersario suo: ille perfectus monachus et miles christi vocatur. Ut enim cuȝ multo nauis vndarum ictu obruitur: sic multa possidens monachus non saluatur. Nihil possidens monachus quasi aquila ad excelsa peruolat. Tunc descendit ad escas: quando compellit necessitas. Prudens monachus: non adulabitur propter voluptatem ventris diuitibus. Nihil possidens monachus velut cursor leuis sagacius peruenit ad brauium. Qui vult cum deo semper esse debet frequenter orare ⁊ frequenter legere. Nam cum oramus ipsi cū deo loquimur: cum vero legimus: deus nobiscū loquitur. Orationibus aūt mūdamur. lectionibus istruimur. Utrūqȝ bonū est: si liceat: meli⁹ est eniȝ ɔferre q̄ legere. Qđ eni obscuꝝ ē aut dubiū. cōferēdo cito cōspicieт. Quatuor sunt necessaria ī ecclesia dei canonice diuinis ī quo narrat ⁊ pdicatur vita futura: hystoria ī qua narrat res gesta: numer⁹ ī quo facta futuroꝝ ⁊ solennitates diuine enumerāt: gmati

incurrit. Et cum de auaritia declinauerit inuidie fouea illi preparatur. Et si inuidiam vicerit: mox vitiū furoris et alios plurimos laqueos ponit ei inimicus: per quos capere eū possit incautū. Non itaque facile est vitare hominibus vniuersas insidias hostis: sed mens diuino solatio vigilās diuina protectiōe adiuta: argumēta et machinamēta omnia antiqui hostis destruit.

De venia peccatorū spanda. Ca. xv.

Theodosius namq3 imperator habuit passionem furoris sed iusto furori immensā credulitatē permiscuit. Ob rem pro tua vtilitate. id est in supradictis virtutibus ex eius lectione proficias: narrare necesse est. Thessalonica ciuitas est grandis et populosa. In qua cum orta esset seditio. quidam ex iudicibus eius lapidati sunt atque tracti. Hinc indignatus theodosius iracundie non refrenauit infirmitatem: sed iussit iniustos gladios super omnes euaginari: et vna cum nocentibus innocentes interimi. Septem et enim milia hominum: sicut fertur occisa sunt. nō precedenti iuditio sed tanq̄ī messe omnes simul incisi sunt. Huiusmodi cladē valde plenā gemitibus. audiuit beatus ambrosius et cum princeps mediolanum venisset. et solenniter in sacrum templum voluisset intrare: occurrit foris ad ianuas beatus ambrosius. et ingredientem his sermonibus a templi ingressu prohibuit. Nescis imperator scelus perpetrate iracundie. nescis a te quanta magnitudo peccati sit facta: nec post causam tanti furoris: mens tua molem presumptionis agnoscit. Si forte recognitionem peccati. prohibet potestas imperii. decet tamen vt vincat ratio potestatem. Scienda quippe natura est. et eius mortalitas atque resolutio. et puluis progenitorum ex quo facti atque in quem redigendi sumus et non flore purpureo confidentē infirmitatem. operti corporis ignorare coequalē hominum. Non est confidendum in purpura: sed magis consideranda est conditionis equalitas. Princeps es o imperator et conseruorum. vnus est enim dominus omnium rex omnium et creator. Quibus igitur oculis immundis aspicies tēplum domini. quibus calcabis pedibus sanctū illius pauimentum? Quomodo manus extendes: de quibus sanguis innocens adhuc distillat? quō huiusmodi manibus suscipies sanctum domini corpus? Qua presūptione ori tuo porriges poculum sanguinis domini preciosi. dum furore sermonum tantus sanguis sit iniuste effusus? Recede igitur recede: ne secundo peccato priorem nequitiam augere contendas. Suscipe vinculum quo te omnium dominus nunc ligauit. est enim medicina maxime sanitatis. His ergo sermonibus imperator obediens. erat enim diuinis eruditionibus enutritus. et aperte sciēs que sunt propria sacerdotum et que regum gemēs et deflens ad regalia remeauit. Cūque octo mensium continua transissent tēpora. appropinquauit natiuitatis saluatoris nostri festiuitas. Imperator autem lamentationibus assiduis in palatio residēs continuas lachrymas incessabiliter expendebat. Ingressus autem rufinus tunc curie magister: et singularem fiduciā habens apud principem. et videns eum in lamentatione prostratum: accessit vt lachrymarum causas inquireret. At ille amarissime ingemiscens et vehementius lachrymas fundēs tu inquit rufine ludis et mea mala nō sētis. Ego aūt lamētor et gemo calamitatē meā quia seruis quidē et mendicantibus aperta sunt templa dei. et propriam domum ingredientes decenter exorant: mihi vero ingressus ad ea non est. insuper etiā celi sunt clausi. Hec dicens: verba singula singultibus interrumpebat. Rufinus vero. curro inquit si tibi placet et pontifici precibus persuadeo: vt soluat vinculum quo te ligauit. ait īperator. Non suadebis ambrosio. Noui enim decretum illius esse iustū neque enim reuerebitur imperialē potentiam: vt legem possit preuaricari diuinam Cunque rufinus verbis plurimis vteretur. et promittens ambrosium esse flectendum: imperator eum pergere cum festina

tione precepit. Ipse vero spe data paululum post est secutus. credens rufini promissionibus. Porro vir mirandus ambrosius mox vt vidit rufinum: ait. Impudentiam canum imitatus es o rufine. tāte videlicet necis auctor existens pudorem ex fronte detergens nec erubescens metuis contra diuinaȝ imagineȝ latrare. Cūque rufinus supplicaret. ⁊ imperatoreȝ diceret esse venturum: superno zelo accensus ambrosius. ego inquit rufine predico tibi. quoniaȝ euȝ ingredi ecclesiam prohibebo. Si vero imperium in tyrannidem mutauerit neceȝ: ⁊ ego libenter suscipio. Hec ⁊ alia plurima rufinus audiens. nunciauit imperatori votum antistitis: monens ne de palatio procederet. At imperator hec in media iaȝ platea cognoscens: pergo inquit: ⁊ iustas ī facie suscipio contumelias. Cunque ad sacra limina peruenisset. sanctam quidem basilicam non presumpsit intrare: sed veniens ad antistiteȝ. ⁊ inueniens euȝ ī salutatorio residenteȝ. supplicabat vt eius vincula solueret. at ille crudelem dicebat eius presentiam esse. ⁊ contra deum vesanire theodosium. eiusque calcare leges: cui imperator dixit. Nō insurgo aduersus ecclesiasticas sanctiones: neque inique ingredi limina sacra contendo: sed te soluere mea vincula deposco vt domini clementiam pro me exorare studeas. nec mihi ianuam claudi precipias: quaȝ dominus noster cunctis agentibus penitentiam aperuit. Tunc ait antistes. Quam penitentiam ostendisti post tantas iniquitates? quibus medicaminibus incurabilia vulnera plagasque curasti? At imperator tuum inquit opus est. ⁊ docere ⁊ medicamina temperare: meum vero est oblata suscipere. Tunc sanctus ambrosius dixit. Quoniam furori tuum iudicium commisisti; ⁊ non ratio protulit sententiaȝ: sed potius iracundia. scribe legem que decretum furoris euacuet. vt triginta diebus sēn̄tiaȝ necis atque proscriptionis in litteris tantummodo maneat ⁊ iudiciuȝ ratiōis expectet. Quibus transactis diebus. ira videlicet iam cessante. ratio causaȝ iudicās: apud semetipsā que cognouerit sub veritate disponat. In his eniȝ diebus agnoscetur: si iusta sit sententia quaȝ protuleris an iniusta. Si iusta fuerit permaneat. si autem iniusta: destruatur. numerus vero triginta dierum ad hec examinanda sufficit. hanc ammonitionem imperator libenti animo suscipiens. ⁊ optimā esse confidens. legē conscribi repentē precepit: ⁊ propriis manibus litteras confirmauit. Quo facto vinculum eius absoluit ambrosius. Que lex hactenus obseruatur. In tali namque tenore facta fuit illa descriptio. vt si quos imperator morti dānasset: vsque ad triginta dies seruarentur illesi. quos ira regis vindicaret seuerius ⁊ eorum sententia esset suspensa: quatenus ī spacio triginta dieruȝ ira quiescentē probasset. vtrum iudicasset iustum an iniustū ⁊ qđ iustum probasset facere studuisset: Sic itaque sacratissimus imperator ingredi limina presumens non stans domino supplicauit neque genuflexo: sed pronus ī pauimento iacens. dauiticam vocem proclamauit. Adhesit pauimento anima mea: viuifica me domine secundum verbum tuum. Manibus autem capillos euellens: frontemque percutiens. ⁊ pauimentuȝ lachrymarum guttis aspergens: veniam impetrare poscebat. Cumque tempus accederet: quo munus ad altare solebat offerre: surgens cuȝ lachrymis est ingressus. Cum autem obtulisset sicut solitus erat in cancella stetit. Rursus autem ambrosius non quieuit. sed differentiam locorum edocuit. ⁊ primo quidem quesiuit quid ibideȝ expectaret. Imperatore autem dicente. sustinere se sacrorum misteriorum perceptionem. Per archidyaconum remandauit. O īperator iteriora loca tātū sacerdotib⁹ collata sūt. q̄ ceteris nec īgredi nec ↄtigere fas ē. Egredere igit̄ ⁊ hāc expectationē cuȝ ceteris habe cōmunem. Purpura nāqȝ īperatores: nō sacerdotes facit. Tūc fidelissimus īperator etiā hāc traditionē ani

Incipit registrum

ca i q̃ sciẽtia v̄bo℞ itelligit̃. Nemo renunciatur⁹ seculo bene põt videre. qd̃ ɔtẽpsit ut videret. Quicqd i sũpt⁹ d̃ tuo tuleris ꝑlucro deputa. Antiquũ dictũ est auaro tã deest qd̃ habet. ꝙ qd̃ nõ habet. credẽti tot⁹ mũdus diuitia℞. ĩfidelis aũt obolo i diget. Sic viuam⁹. q̃si nihil habẽtes ⁊ oĩa possidẽtes. Uict⁹ ⁊ vestitus. diuitie xp̄ia no℞ sũt. Si habes i potestatẽ rẽ tuã vẽde si nõ habes ꝓiice: Tollẽti tunicã ⁊ palliu₃ relinquẽdũ ẽ. Nisi tu semꝑ crastinans. ⁊ i diẽ de die trahẽs. caute ⁊ pedetentim possessiũculas vẽdideris: nõ habet xp̄s unde alat paupes suos. Qui totũ se dedit. totũ obtulit. Apl̄i naui ⁊ rete tantũ reliquerũt vidua duo era misit i gazophilatiũ. ⁊ ꝑfertur cresi diuitijs. Facile cõtennit oĩa q sẽ per cogitat se esse moriturũ. Ecce duo viri steterunt. In matheo vnus angelus. in marco adolescẽs. i ioãne duo ãgeli. In luca duo uiri dicũtur idest m̄lra itinera mulie℞. ⁊ diuerse sũt visiones. vel vnũ ⁊ vna visio. ⁊ dissimiles sũt narratõẽs euãgelistarũ lintheamina sola posita ostẽdit. qd̃ nõ indigent corpora vestimẽto post resurrectionẽ: Secũ mirans id ẽ ꝙ reliquit lintheamina transitus in xp̄o resurectio vita eterna: Prima est cogitare de dñõ vt desideremus. Secunda de passione vt sustineamur. Tertia de hora transitus vt sim⁹ parati. Quarta de die iuditii. vt ratõnẽ reddamus. Quinta de iferno vt timeam⁹. sexta de vita eterna vt desiderem⁹. Trib⁹ modis diabolus securitatẽ i mentẽ hominis imittit. Primũ suggerit hoĩ. vt non faciat cõfessionẽ. quia iuuenis ẽ. Secundo dicit: q2 alij grauius peccauerunt ꝙ tu. ⁊ diu vixerunt. Tertio dicit tu pecca: q2 magna ẽ clementia ⁊ misericordia dei. indulgebit tibi peccata tua: ⁊ ꝑ hanc securitatẽ ducit eum in infernum. Diuersas medicinas anime deus ostendere dignatus est Alius per elemosinam. alter per obsequiũ alius per hospitalitatem. alter per ieiuniũ ⁊ vigilias. alius per continentiam. alius ꝑ castitatem. alter per benignitatem: alius per obedientiam. Alter per humilitatem alter per patientiã. Alii datur per spiritũ sermo sapiẽtie. alij sermo scientie. alii prophetia. alii genera lingua℞: alij dona sanitatum. alij discretio spirituũ. Omnia op͡atur vnus atq₃ idem spiritus diuidens singulis pro vt vult. in psalmis itaq₃ inuenies. Si intenta mente perscruteris: dominici verbi incarnationem. passionemq₃ ⁊ resurectionem atq₃ ascensionem. In psalmis inuenies tam intimam orationem si intenta mente perspexeris sic non potes vllatenus ꝑ te ipsum excogitare. In psalmis inuenies intimam confessionem peccatorum tuorum. ⁊ integram deprecationẽ diuine atq₃ dominice misericordie. In psalmo quoq₃ inuenies omnium rerum que tibi accidunt: Intimam gratiarum actionem. In psalmo confiteris infirmitatẽ tuam atq₃ misericordiam: ⁊ per idipsum misericordiam dei prouocans. Omnes enim vertutes in psalmis iuenies. si a deo merueris vt tibi reuelet secreta psalmo℞ Etiam si volueris intima mente exercere te in diuinis laudib⁹ ac preceptis ⁊ mãdatis celestibus: psalmum Beati inmaculati decanta. Et licet vsq₃ ad obitum vite tue huius psalmi virtutem contempleris atq₃ scruteris. nunq̃ vt puto illum perfecte intelligere poteris: in quo nullus versus est. in quo non sit vel via dei uel lex vl̄ mandatum. seu preceptum. vel verba aut iustificationes. vel iudicia aut sermones dei descripti. Et ideo non est opus vt per diuersos libros animo diffundaris: in psalterio solo habes materiam legendi vsq₃ ad obitum vite. in quo inuenies prophetas. euangelia. ⁊ apostolos: ⁊ omnes libros diuinos spiritualiter atq₃ intelligibiliter ex parte tractatos ⁊ descriptos. Et priorem atq₃ secundum aduentum domini ibi inuenies prophetatum: incarnationem quoque ac passionem ⁊ resurrectionem atque ascensionem dominicam. Et omnem virtutem diuinorum dictorum inuenies in psalmis: si intima mente perscruteris: et ad medulam intimi intellectus ꝑ dei gratiam perueneris. Camera christi

cum homine dei est cor rectum ꝛ bonum Fundamentum ipsius camere est fides. altitudo eius est spes: latitudo ē caritas lōgitudo eius est perseuerantia. latera eiꝰ sunt concordia ꝛ pax. frondes ipsius sunt iusticia ꝛ veritas: pulcbritudo eius est exemplum bonorum operum. fenestre ipsius sunt dicta sanctorum. pauimentum eiꝰ est humilitas cordis. camera eius sunt boni pontifices interligatio eius est vinculū pacis. tectum eius est fidelis dispensator piscis eius est meditatio celestis: Mensa christi in camera sua est bona conuersatio misterium christi in camera sua est bona memoria. bacinus christi bona est voluntas: conticellus christi est nitor conscientie. Catedra christi est serenitas mentis Sponsa christi anima sancta. camerarie christi virtutes spiritales sunt. Prima sācta caritas dicta est illa regit camerā christi. Est sancta humilitas. illa est thesauraria in camera est sancta sapiētia. illa facit luminaria in camera: est sancta puritas. illa scobat cameraꝫ: est sancta bonitas illa incensum ponit in cameram: est sancta diligentia mentis illa coronat cameram: est sancta abstinentia illa parat mensam in camera: est sancta temperātia. illa miscet in camera cum cantilla. ꝛ ipse cantilus est nitor cōscientie: est sancta vigilantia. illa seruat cameram dominicam: est sancta penitentia illa facit disciplinam in camera. est sancta bona conscientia. illa est portaria ī camera. Istas totas suprascriptas ipsa peperit ꝛ mater earū ē: Est sācta perseuerantia illa nutrix earum est vsqꝫ ad finem perfectum: Prestet nobis itaqꝫ dominus vt inueniat in nobis talem mansionem qui viuit ꝛ regnat deus In secula seculorum Amen.

Impressum Uenetijs per Octauianum scotū Modoetiensem sextodecimo kalēdas Martij. M.cccc.lxxxiij. Joanne Mocenico Inclyto Uenetiaꝝ Duce.